Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Højesteretstidende

udgiven af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1917.

---

61. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1918.

NAVNEREGISTER.

Civile Sager.

Pag.

Aal Sogneraad 264
Aalborg Byraad 47
Aalborg Margarinefabrik, Handels- og Fabrikationsfirmaet 176
Aalborg Portland-Cement-Fabrik, Aktieselskabet 505
Adams Expres Co., Aktieselskabet 143, 897
Alexander, A., Grosserer 149
Alstrup, C. Heilskov, Gaardejer 636
Amtmanden over Aalborg Amt. 214
Andersen, Ferd., Malermester.. 585
Andresen, J. P., Grosserer 834
Andersen, Ane Kirstine, f. Pedersen, Gaardejer Lars Andersens Enke 224
Andersen, M., cand. theol. 345
Andersen, Marie Sofie Birgitte . 725
Andersen, R. P., Kreaturhandler 224
Andersen, Sigvald, Redaktør... 486
Arbejderforsikringsraadet..... 183

Bannow, J. M., Enke 26
Bang, Chr., Læge 345
Barber- og Frisørsvendeforeningens Syge- og Begravelseskasse for København og Omegn af 20 Januar 1862 nu kaldet Syge- og Begravelseskassen af 1862 for Barberer og Frisører i København og Omegn..... 861

Pag.

Barding, Johannes B.'s Farverier og kemiske Tøjrensningsetablissement, A/S..... 526
Baudissin, O. v., Greve 230
Bauer, Rosa, Frk. 834
Bech, L. 322
Bechgaard, Carl, Købmand.... 519
Becker, Carl, Overretssagfører . 735
Behrens, Anna Erikka, f. Kjærtinge 284
Beldring & Co., Kommanditselskab 794
Bendahl, Axel Emilius Søren .. 576
Bergh & Owen..... 26
Biel, Kaptajn som Fører af Dampskibet »Bia« 588
Bitsch, J., Overretssagfører 665
Bjerre & Børme, Reklamebureau, Aktieselskab 731
Bjørnsson, Sveinn, Overretssagfører 382
Bodén, Axel B.'s Handels-Aktiebolag..... 609
Bogense Byraad..... 573
»Bona«, Aktieselskab, i Likvidation 482
Bondy, S., Købmand..... 113
Borup, Tandlæge 201
Brandforsikring, Den almindelige Br. for Landbygninger 157, 165, 648, 921
Bymændene i Græse..... 657

Pag.

Bøttern, Sagfører, som Kurator i Købmand Frederik Johan Laursens Konknrsbo 523

Charles, N., Savværksejer. 322, 611
Christensen, Anders, Fisker ... 65
Christensen, Anton, Vognmand. 95
Christensen, D., Frue..... 95
Christensen, Konrad, Grosserer 486
Christensen, N. C., Gaardejer . 258
Christensen, N. G., Blikkenslager 290
Chrisiani og Nielsen, Ingeniørfirmaet..... 588

»Dampmøllen«, Aktieselskab... 19
Dannow, A. H., fhv. Kontrollør 863
Dansk Automobilforsikring, Aktieselskab..... 68
Dansk Konservesfabrik 794
Dansk Krigs-Søforsikring for Varer..... 233, 655
Danske Lloyd, Sø- og Transportforsikrings-Aktieselskab ... 723
De danske Statsbaner ... 312, 779
De forenede Cyclefabriker, A/S. 322
De forenede Kulimportører, A/S. 202
Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger 157, 165, 648, 921
Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, A/S 535
Det danske Gas-Compagni, A/S 599
Det danske Mælke Compagni.. 807
Det Dansk-Russiske Dampskibsselskab, Aktieselskab 505
Det forenede Dampskibsselskab, A/S..... .... 609, 612
Det store Nordiske Telegrafselskab, A/S..... 541
Det Østasiatiske Kompagni 602
Dochweiler, Hans 857

Edstrand, Handelsfirmaet, A/S Brødrene E. 297
Eeg, Peder, Sagfører..... 168
Ege, Ove C., Grosserer..... 611
Erichsen, Aage M., Grosserer.. 276
Eriksen & Christensen, A/S ... 839

Pag.

Ernstsen, Thorvald Frithiof, Gaardejer..... 916

Finansministeren 74, 230, 854
Finansministeriet. 22, 152, 535, 599, 661
Firmaet Dansk Produkt Agentur 311
Fjerde Søforsikringsselskab, A/S 655
Flyman, Adolf Peter Sigvald, fhv. Vognmand 284
Frandsen, Ida Amanda, f. Carlsen, hendes Konkursbo ... 502
Frandsen, Kaptajn 121
Frandsen, Otto, Gaardejer..... 96
Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-Aktieselskab 407
Frederiksberg Birks Skifteret .. 908
Frederiksen, Niels, Købmand .. 670
Friis, Carl, Købmand 132
Fyens Landmandsbank, A/S... 925
Fürstenberg, Jacob, Købmand . 143

Garbers, Ludvig, Grosserer 132
Gerlach, J., Konsul..... 502
Gesellius, Ølli, Frøken 661
Giebelhausen, Steen, Handlende 819
Gottlieb, Svend, Grosserer..... 819
Grand Danois, Fabrikken, A/S. 695
Grandjean, Stamhusbesidder .. 22
Gregersen, Anders, Gartner.... 191
Gregersen, C., Husejer 585
Gresham, S/S..... 91
Græse, Bymændene i 657

Hammer, Arne, Overretssagfører 925
Hansen, Agnes Regine..... 202
Hansen, Berendt Marthin, fhv. Købmand 478, 479
Hansen, C. K., Firmaet som Repræsentant for S/S »Gresham« 91
Hansen, Frida, Fru..... 391
Hansen, Hans, Murmester..... 899
Hansen, Hans Christian William, Slagtermester..... 279
Hansen, Julius, Fiskehandler .. 560
Hansen, Marie Karoline, Distriktsjordemoder 573
Hansen, Louise, Provstinde.... 43

	Pag.
Hansen, N. H., Tømrermester	718
Hansen, Niels, Malermester	821
Hansen, Ole, Frugthandler	489
Hansen, Ole, Rentier	899
Hansen, P., Husejer	585
Hansen, P., Tømrermester	312
Hansen, Peter, Forlagsbog-handler	261
Hansen, Valdemar Abildgaard, Handelsgartner, hans Konkursbo	391
Hansen, Verner Juel	560
Hassel & Teudt, Firmaet	774
Hasselager, Andreas Vilhelm Brasch, Postekspedient	152
Hedegaard, P. P., Grosserer	523
Heerfordt, K. K., Overretssagfører	460
»Helgoland«, Badeanstalterne, A/S	814
Henius, Louis, Administrator	836
Henriksen, Thorkild Henry, Kusk	725
Henriques, C. B., Højesteretssagfører	362
Herforth, Hans H., Overretssagfører	583
Hermansen, P. M., Proprietær	186
Holgersen, Almert, Tjener	697
Holm, M. N., Pantelaaner	661
Hviid, A., fhv. Lærer, Redaktør	718
Høst, G. W., Overretssagfører	665
Høyrup, N., Købmand	670
»Illustreret Tidende«, A/S	836
Iversen, Frederik, Parcellist	317
Jacobsen, B. H., Direktør	283
Jacobsen, Carl Christian, Dyrlæge og Hustru, Johanne Amalie, f. Tønnesen	191
Jacobsen, Søren	826
Jacobsen, W., Købmand	889
Jansen, Crilles Ziebrandt	65
Jensen, C., Sagfører	356
Jensen, Chr., Møllebygger	560
Jensen, J., fhv. Lærer	715
Jensen, J. P.	214
Jensen, Jens Chr., Fisker	547
Jensen, Jensine Petrea, Husejerske	338
Jensen, Kristian, Fattiggaardsbestyrer, fhv. Gaardejer	186
Jensen, Marius, Fisker	65
Jensen, Ove Robert, Købmand	202
Jespersen, S., Sagfører	19
Johannesen, C., Murermester	312
Johansen, Johannes Marinus, Gartner	353
Johansen, Marryat, Købmand	521
Josephsen, Søren, Gaardejer	157
Jørgensen, Sodavandsfabrikant	502
Jørgensen, Axel, Vinhandler	527
Jørgensen, Helga Rasmine Haas, Pakkerske	365
Jørgensen, L. N., Fabrikant	560
Jørgensen, Oscar, Redaktør	636
Jørgensen, Thomas	826
Kielmann, Ana Luisa Pedersen	908
Kohlen-Import und Steinkohlen-Briket-Fabrik, Actien-Gesellschaft	146
Kongeaaens Ferskvandsfiskeri, Aktieselskab	199
Korn- og Foderstofkompagniet, Aktieselskabet	646
Krautwald, Arvid, Cand. jur., som Befuldmægtiget for Fru A. Krautwald	201
Krigsministeriet	560
Krøll, Emilie Elisabeth Augusta, f. Madsen	254
Krøll, Lauritz Christian, Detailhandler	254
Kursch, Christian, fhv. Telegrafbestyrer m. Fl.	883
Kursch, Harry, Rentier, hans Dødsbo	883
Københavns Belysningsvæsen	202
Københavns Bouillonterningfabrik, Aktieselskab	276
Københavns Frihavns-Aktieselskab	303
Københavns Frugtauktioner, Aktieselskabet	722
Københavns Grundejerbank, Aktieselskabet, i Likvidation	239
Københavns Kommunalbestyrelse	863

	Pag.
Københavns Laane- og Diskontobank, Aktieselskabet	100
Københavns Magistrat 315, 482, 597,	814
Kødfoderfabrikken i København	695
La Laing, M. de, Frk.	774
Landbrugsministeriet	22
Landmandsbanken, Nakskov Kontor	50
Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommission	100
Larsen, Alex, Sagfører	678
Larsen, Axel, Handelsaktieselskabet	889
Larsen, Ella Margrethe, Tjenestepige	712
Larsen, Ellen Oline	353
Larsen, Frantz, Tømmermester	132
Larsen, Jens Christian, Gaardejer	916
Larsen, Kirstine	731
Larsen, Mads, Gaardejer	317
Lauridsen, Niels Chr., Malermester	821
Laursen, Frederik Johan, Købmand, hans Konkursbo	523
Laxdal, Jon, Købmand	382
Levin & Salomonsen, Firmaet	732
Levring, A., Gaardejer	258
Lollesgaard, K., Sagfører	356
London Ulykkes- og Garanti-Forsikringsselskabet af 1869 (London Guarantee and Accident Company, Limited)	766, 786
Lysbro Fabrikker	348, 856
Løwener, Frederik Daniel, hans Dødsbo	908
Madsen, N. E. & Søn, Firmaet, Lysbro Fabrikker	348, 856
Marineministeren	124
Marineministeriet	811
Mecklenburgische Lebenversicherungs-Bank a. G. in Schwerin	597
Michelsen, Lorentz, Grosserer	489
Mikkelsen, Laurs, Gaardejer	761
Ministeriet for offentlige Arbejder	199
Ministeriet for offentlige Arbejder paa de danske Statsbaners Vegne	312
Mogensen, A., Vognmand	766
Mogensen, M. K., Provst	43
Moresco, I., Aktieselskab	74
Mortensen, A. W. O., Barbersvend	851
Mortensen, Oluf, Gaardejer	657
Mortensen, Rosa, Enkefrue	81
Munke Mølle, Aktieselskabet	273
Mælkeriet Enigheden	807
Müller, C. F., Seligmann & Nathan, Firmaet	382
Møller, Ellen Eline Cathrine, f. Thøgersen, Enkefrue	315
Møller, Søren	857
Neergaard, Eigil, Ingeniør	96
Neergaard, W. F. de, Hofjægermester	701
Nielsen, A., Justitsraad	120
Nielsen (Schou) Carl Julius, Gaardejer	701
Nielsen, Christen, Arbejdsmand	130
Nielsen, Christian, Grosserer	322
Nielsen, Hans Chr., Fisker	547
Nielsen, Jens August Sofus	712
Nielsen, Lange, Direktør	322
Nielsen, Niels, Gaardejer	50
Nielsen, Parmo Carl, Gaardejer	121
Nordin, H. N., Snedkermester	121
Nordisk Essensfabrik, Firmaet	167
Nordisk Kommissionskompagni	311
Nordjyllands forenede Privatbaner, Interessentskab	47
Nyborg Byraad	115
Nyborg Kulforretning, Aktieselskabet	115
Nørgaard, Henrik, Godsejer	826
Nørresundby Byraad	290
Odense Kommune	312
Olesen, Th., Grosserer	233
Olsen, Alfred & Co., Handelsfirmaet	176
Olsen, Carl, Grosserer	841
Olsen, H. P., Lærer	341

Pag.

Olsen, Jens Laurits, Tømrer... 547
Olsen, S., Bagermester..... 19
Olsen, Svend & Geday, A/S ... 526
Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866 697
Otzen, Alfred Christoffer, pensioneret Marineingeniør ... 811
Ousen, Alfred, Købmand..... 502

Parker, Julius, Grosserer..... 283
Pedersen, Peter Chr., Gaardejer 322
Pellerin, Firmaet 100
Petersen, Anders, Fisker 65
Petersen, Chr., Vognmand..... 170
Petersen, H., Vognmand 68
Petersen, Henrik 725
Petersen, Karl Kristian Oluf... 271
Petersen, Lauritz, Chauffør.... 279
Petersen, Møller og Hoppe, Firmaet, som Repræsentanter for Sejlskibet »Sierra Miranda«s Rederi 839
Petersen, Oskar Emanuel 721
Petersen, P. Hansen, fhv. Handelsbetjent..... 95
Politidirektøren i København 167, 484, 576, 721
Pottier, Eugène, Fabrikant 167
Poulsen, Edv., Direktør 113
Poulsen, Johanne Elisabeth ... 271
Poulsen, Hans Peter, Marineingeniør 124
Poulsen, Vilhelm, Snedkermester 239
Raadvaddams Fabrikker, A/S. Handels- og Fabrikationsfirmaet 297
Raine, I. & Søn..... 146
Rasmussen, Chr., fhv. Prokurist 611
Rasmussen, Chr., Overretssagfører 356
Rex, Emanuel, Redaktør..... 882
Royal Exchange Assurances Generalagentur..... 26
Ruders, Jens, Gartnermedhjælper 407
Rützow, Underretssagfører 391
Rønde, Ole Mønsted Christensen, Chauffør..... 560

Pag.

Rønnow, Ejner Julius, Fuldmægtig 15
Rørvig, Fiskere i 547

Sand, Emil, Købmand 149
Schellack, Frieda, Fru 460
Schmidt, M. L., Smed 348
Schmidt, Mads Lauritzen, Smed (Schou), Carl Julius Nielsen, Gaardejer 856 701
Schøndorff, M., Rentier 882
Seedorff, J., Overretssagfører .. 338
Silberg, C. P., Blikkenslager 322, 611
Simon, fhv. Bog- og Papirhandler S.'s Konkursbo 527
Simoni, Chr., Handelsfirmaet.. 400
Simonsen, Alfred, Ejendomsmægler..... 735
Simonsen, G., Vognmand 68
Sjertzer, Otto 65
Skanderborg Amtsraad 648
Skattedepartementet ..541, 583, 585, 897
»Skjold«, Forsikringsselskabet . 779
»Skjold«, Forsikrings-Aktieselskab..... 130
Skovby Sogneraad 715
Slagelse Hospital og Kloster... 356
Smith, J. G., Direktør 356
Smith, Marie Sophie Birgitta, f. Gleerup 356
Steen-Andersen, R., Købmand, hans Konkursbo 786
Stelling, Johan Christian Conrad Anton, Grosserer, og efterlevende Hustru, Boet efter 362
Stenbryggen, N. G., Købmand . 121
Storehedinge Kommune..... 341
Store Maglebys Hartkornsejere 65
Strauss & Blumenfeld, Firmaet 120
Sunds Andelsmejeri, Interessentskab..... 888
»Svendborg«, Aktieselskabet Dampskibsselskabet S..... 646
Svitzer, Aktieselskabet Em. Z., Bjergningsentreprise... 91, 602
Sørensen, H., pensioneret Lærer 264

	Pag.
Sørensen, Hans Peter Hansen, Bagermester	908
Sørensen, Julius, Statshusmand	761
Therkildsen, Th. P., Dyrlæge	894
Thomsen, Lars, Gaardejer	888
Thorsteinsson, Pjetur J.	183
Thygesen, Laust	857
Tillisch, C. F. F., Priemerløjtnant	31
Tillmann, Ludwig, Grosserer	273
Thorn, Chr., Mølleejer	921
Torm, A/S. Dampskibsselskabet	146, 400
Troelstrup, Anton, Agent	521
Truelsen, N. P., Gartner	170
»Træcompagniet«, Aktieselskabet	519
Vandborg, S., Overretssagfører	502
Vedel, Holger, Bankassisent	365
Vemb-Lemvig Jernbaneselskab.	165
Vendsyssel Packing Co., Aktieselskab.	303
Vestergaard, P., Sagfører	695
Viking Export Co.	15
Villars, Aslrid Hedevig, f. Friedrichsen og efterlevende Ægtefælle, Boet efter,	678
Vistisen, N. N., Proprietær	894
Waagepetersen, Adolph Frederik (Fritz) Lorentz og efter- Enke, Fællesboet efter	100
Weimann, Firmaet E. L. W. & Co.	612
Winsløw, Fr., Firmaet	168
Winther, Christian, Operasanger	261
Wærum, Alfred, Direktør	478, 479
Wæver, N. M. J., Sagfører	594
Zachariae, Georg Hugh Robert, pensioneret Kontraadmiral.	854
»Ægir«, A/S.	655
Ørsted, Aage, Grosserer	484
Ørsted, Hans Christian, Underfoged	484
Østergaard, A. Chr. & Søn, Handelsfirmaet	841

Kriminelle Sager.

	Pag.
Adler, Henry	54
Andersen, Anders Jørgen, Restauratør	830
Andersen, Anton Christian	517
Andersen, Christen	798
Andersen, Harald Marinus Jens Christian	782
Andersen, Kristian Jakob Tøjer	216
Andersen, Søren Christian	34
Bast, Aage Peder	902
Bendix, Julius	615
Bjerg, Hans Jacobsen	1
Brockhausen, Adolf Siegfred	730
Bryde, Herluf Ingjald	294
Buus, Jens Nielsen	473
Byrgesen, Jens Evald	927
Bærentsen, Christian Hannibal	744
Carlsen, Karla Fernanda	79
Carlsen, Ida Amanda, Frandsens Enke	79
Caspersen, Carl Hjalmar	365
Caspersen, Johannes Peder	930
Christensen, Alb., Gaardejer	70
Christensen, Carl Christian	636
Christensen, Christen Theodor Andreas	553
Christensen, Hans Adolf	508
Christensen, Jens Nygaard	824
Christensen, Karl Harald	386
Christensen, Petcr, Gaardejer	70
Christiansen, Karla Juliane Marie Sofie, kaldes Madsen	495
Christiansen, Niels Peter	6
Christoffersen, Peter Carl Nygaard	452

Pag.

Dahl, Aksel Theodor 933
Danielsen, Hans 891

Emme, Agnes Emilie 577

Frederiksen, Aage Johan 287
Frederiksen, Louis Bertinus Heinrich 369

Giehm, August Kristian Søren . 434

Haagen, Thorvald Carl Berthel 848
Hansen, Aage Kjær 206, 209
Hansen, Alexander Johan Herman 5
Hansen, Anders Christian 891
Hansen, Bouri Valton 87
Hansen, Carl Oscar 53
Hansen, Jens Larsen 803
Hansen, Harald Kjær 206, 209
Hansen, Maren Christine, f. Jensen 651
Hansen, Otto Eli 326
Hansen, Ove Viggo Jens 388
Hansen, Rasmus Marius 891
Hansen, Svend Marius 106
Hansen, Vilhelm Einer 371
Hansen, Villiam Laurits 450
Hansson, Ingeborg Alma Marie 571
Hermansen, Magnus Christian . 500
Holm, Ulrik Christian 294
Hougaard, Otto 7
Hussted, Erhard Pedcr Nielsen. 454

Jansen, Crilles Ziebrandt 70
Jacobsen, Ingolf 294
Jacobsen, John Alvin Beugger .. 595
Jensen, Adolf Johannes 781
Jensen, Ejnar Kristian 326
Jensen, Emil Vedel 371
Jensen, Henrik Sofus 294
Jensen, Jens Kristian, kaldet Bro 728
Jensen, Jens Mølgaard 688
Jensen, Jens Peter 326
Jensen, Jens Peter 709
Jensen, Niels Marius 194
Jensen, Niels Rikard 693
Jespersen, Ane Malene, Olsens fraseparerede Hustru 301
Johansen, Carl Johan Emil 197

Pag.

Johansen, Hans Carl Marius Hartmann 557
Justesen, Just 109
Jørgensen, Alexander 498
Jørgensen, Axel Emil 103
Jørgensen, Ejnar Ludvig Reimert 84
Jørgensen, Harald 180
Jørgensen, Karlo Martin Kristian Marinus 663
Jørgensen, Niels Johan Andreas 136
Jørgensen, Niels Thorvald 414
Jørgensen, Rudolf 103

Kalko, Oscar Hilarius 816
Kjeldsen, Christen Pedersen .. 605
Klindt, Aage Albert Jørgen 796
Knudsen, Peder Andersen 437
Koch, Jens Peter Jensen 726
Konservesfabrikken »Norden«, Aktieselskab 830
Kristensen, Emil Marius 824
Kristensen, Marinus 824
Kristiansen, Andreas Marius .. 824

Larsen, Christian Carl 792
Larsen, Ferdinand Waldemar 368, 498
Larsen, Jens 306
Larsen, Helmuth Emil 837
Larsen, Viggo Emanuel 180
Larsen, Christian Johannes ... 335
Lauridsen, Laurids Mathiasen . 910
Laursen, Laust Christian 351
Lehrmann, Theodor Emanuel, Bankdirektør 707
Lindegaard, Hans Jørgen Madsen 41
Loop, Peter Heinrich August Valdemar 224
Lund, Viggo, Bankdirektør 707
Løfving, Bror Gustaf Einar, kaldet Leving 578

Madsen, Albert Bernhard Ludvig 891
Malmros, Carl Oscar Anton ... 889
Marott, Conrad Emil 817
Mathiesen, Hans 242
Mikkelsen, Magnus 784
Mikkelsen, Niels Kristian Kornelius 942
Mikkelsen, Peter Oluf Kasper .. 268
Mikkelsen, Sofus, Direktør 830

	Pag.
Mortensen, Axel Theodor Rasmus	877
Nielsen, Albert Viktor	805
Nielsen, Axel Valdemar	636
Nielsen, Carl Georg Axel Albert Storgaard	711
Nielsen, Carl Richardt	425
Nielsen, Edvard Charles Anton Leopold	359
Nielsen, Frantz Andersen, Mejerieier	830
Nilsson, Gustav Adolf	493
Nottelmann, Johannes Emil	17
Nielsen, Julius Nicolaus August Carl	564
Nielsen, Karl	534
Nielsen, Karl Laurids Marius	440
Nielsen, Niels Christen	676
Nielsen, Peder	12
Nielsen, Peder Morre	36
Nielsen, Peder Johan Theodor	511
Nielsen, Robert Valdemar	161
Nielsen, Viktor Peder Ferdinand	159
Olsen, Ane Malene, f. Jespersen	301
Olsen, Freilif, Redaktør	469
Olsen, Hans Carl	643
Olsen, Jørgen Christian	236
Olsen, Ove Vilhelm	933
Olsen, Robert Vilhelm Frederik	56
Olsson, Kaj Allan Robert	569
Olsson, Villiam Adolf	14
Peitersen, Niels Christian	851
Pedersen, Axel Edmund	545
Pedersen, Bruno	489
Pedersen, Edvard Christian Julius	256
Pedersen, Holger Villi	179
Pedersen, Holger Valdemar	673
Pedersen, Morten	146
Pedersen, Søren Peder	844
Petersen, Jørgen Laurits	29
Petersen, Laurits Valdemar	420
Petersen, Poul Vilhelm Edvard	298
Petersen, Valdemar Villiam Axel	294
Petersen; Viggo Edvard Emil	869
Petersson eller Pettersson, Johan Elof	173
Petersson, Vilhelm	671
Prehn, Lorents Andreas Augustus	180
Rathje, Albert Johannes	467
Rasmussen, Axel Ludvig	38
Rasmussen, Carl Christian Staffeldt	216
Rasmussen, Hans Peter	765
Rasmussen, Henry Christian	869
Rasmussen, Kay	77
Rasmussen, Niels Johannes	639
Rasmussen, Oluf Julius	491
Røn, Jens Henriksen	498
Rørdal, Ejner Frederik Frants Lars	294
Saghæ (Emma Theresia Svensson, kaldet S.)	45
Schmidt, Hans Møller Hansen	769
Schou, Anton Frederik	194
Selin, Johan Markus	578
Sperling, William, Købmand	830
Steen, Valdemar Frederik Christian	614
Steenberg, Emanuel Theodorus	52
Steenberg, Jørgen, Sagfører, Bankdirektør	707
Svane, Osvald Edmund Leon	416
Svendsen, Carl Marius Ludvig	706
Svendsen, Daniel Sofus	163
Svendsen, Niels Christian	429
Svensson, Emma Theresia, kaldet Saghæ	45
Sørensen, Anna Cathinka	457
Sørensen, Ella	738
Sørensen, Johan Viggo	777
Sørensen, Johannes Simeon	683
Sørensen, Marius	824
Sørensen, Søren Herman Rasmus	416
Sørensen, Thomas Christian	227
Thøgersen, Carl Boisen	58
Wolder, Johannes Colas Erneste	394
Worschawsky eller Warschawsky, Salomon	410
Østergaard, Frands	463

Fortegnelse

over

de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afpresning.
Afvisning.
Aktieselskab.
Aktionsordre.
Almenfarlige Forbrydelser.
Appel.
Arbejderforhold.
Arv.
Assurancesvig.
Automobiler.
Bedrageri.
Befordringsvæsen.
Betaling.
Betinget Straffedom.
Betleri.
Bevis.
Bjergeløn.
Bjergning.
Brandstiftelse.
Bøndergaarde.
Domme.
Dommere.
Domstolenes Kompetence.
Drab.
Ed.
Ejendomshandel.
Ejendomsret.
Eksekution.
Embeds- og Bestillingsmænd.
Entreprise.
Erstatning.
Fabrikstilsyn.
Fagforening.
Falsk.
Fiskeri.
Foreninger.
Forlig.
Forsikring.
Forsøg.
Forudsætning.
Fremmed Ret.
Fuldmagt.
Færdselsret.
Gader.
Gaver.
Gæld.
Handelsomsætning.
Havnevæsen.
Hittegods.
Hjemvisning.
Hæleri.
Hævd.
Indiciebevis.
Indirekte Tyvs- og Hælerbevis.
Interessentskab.
Island.
Jagt.
Jernbaner og Sporveje.
Kaution.
Kommission.

Konfiskation.
Konkurs.
Konnossement.
Kontrakt.
Kontrasøgsmaal.
Kost og Tæring.
Kumulation af Straf.
Køb og Salg.
Købstæder.
Landvæsens- og Overlandvæsenskommissioner.
Leje.
Levnedsmidler.
Lotteri.
Love.
Margarineloven.
Militærvæsen.
Misligholdelse.
Myndighed (Forbrydelse mod den offentlige).
Mønt.
Neutralitetsforanstaltninger (Overtrædelse af).
Næringsbrug (ulovligt).
Næringsvæsen.
Omløben med Varer.
Pant.
Patent.
Pension.
Politiforseelser.
Polititilhold.
Politivedtægter.
Postvæsen.
Procedure.
Processuelle Mulkter.
Ran.
Regnskabsvæsen.
Retsgebyrer.
Røveri.
Sagfører.
Salær.
Selvtægt.
Servituter.
Skatter.
Skolelærere.
Skolevæsen.
Spil.
Stadfæstelsesdomme.
Stempel.
Stiftelser og Hospitaler.
Straffens Bortfald.
— Udmaaling.
Sædeligheden (Forbrydelse imod)
Særeje.
Søfart.
Testamente.
Tiendevæsen
Tilbagesøgning.
Tilregnelighed.
Tilstaaelse.
Tinglæsning.
Tjenesteforhold.
Transport.
Trusler.
Tyveri.
Udbringelse af Riget.
Udeblivelsesdomme.
Udførsel (ulovlig).
Underholdsbidrag.
Umyndige og Mindreaarige.
Unødig Trætte.
Varebetegnelser.
Varetægtsfængsel.
Veksler.
Vold.
Voldgift.
Voldtægt.
Værnepligt.
Ægteskab.
Ærefornærmelser.

SAGREGISTER.

Afpresning, se Trusler. Pag.

Afvisning.

En Sag, hvorunder en Malermester ved Politiretten var tiltalt for Overtrædelse af Automobillovens § 25, afvist ex officio fra Politiretten, da Sagen ikke lovligt kunde behandles ved civil Ret som Følge af, at Tiltalte som hørende til »Dansk frivilligt Motorordonnanskorps« gjorde Tjeneste ved Hæren paa den Tid, Politirettsstævningen blev ham forkyndt 6

En Sag vedrørende Overtrædelse af en Politivedtægt afvist fra Højesteret som manglende summa appellabilis 79

En Sag afvist for den ene af to Tiltaltes Vedkommende, da Højesteretsstævningen ikke var forkyndt for ham, der iøvrigt maatte antages at være afgaaet ved Døden 180

En Mand, der for Indgreb i en andens Patentret var bleven dømt til en Bøde paa 100 Kr. og til at betale en Erstatning af 30 Kr., appellerede Dommen til Højesteret. Sagen afvist, da dens Genstand efter Omstændighederne ikke kunde antages at udgøre summa appellabilis 348

En Paastand om Afvisning fra Landsover- samt Hof- og Stadsretten af en Sag om Gage — som henhørende under Politiretsbehandling — anset for ugrundet 731

Aktieselskab.

En Mand, der i Januar 1908 havde købt et Parti Grundejerbankaktier af nævnte Bank, paastod Handlens Tilbagegang. Paastanden ej taget til Følge, idet hans Anbringende om, at han havde købt i Tillid til en af Banken offentliggjort urigtig Statusopgørelse pr. 31 Decbr. 1907, forkastedes særligt under Hensyn til, at han havde ladet over 6 Aar hengaa, efter at Banken den 6 Febr. 1908 havde standset sine Betalinger, inden han gjorde nævnte Krav gældende.

Samme Mand, der ogsaa i Januar 1908 havde købt et andet Parti Grundejerbankaktier af Banken, paastod, at ogsaa dette Køb skulde gaa tilbage. Paastanden ej taget til Følge, idet hans An-

Pag.

bringende om, at han havde købt i Tillid til en af Bankens Direktion foranlediget Avisnotits, hvorefter Bankraadet havde indstillet, at der gaves et Udbytte af 5 pCt., medens Banken i Virkeligheden var insolvent, forkastedes af lignende Grunde som det fornævnte Anbringende 239

En Kvinde, der var Medlem af et Aktieselskabs Bestyrelse, og mod hvem en Repræsentant for et hamborgsk Firma, der havde solgt Selskabet 2 Varepartier, som ikke var bleven betalt, da Selskabet gik fallit, — hvorefter Repræsentanten havde betalt Firmaet Købesummen mod Transport —, havde anlagt Sag til Erstatning, frifandtes, da hun ikke fandtes at være ansvarlig for mulige urigtige Opgivender angaaende Selskabets Forhold, som dettes Direktør maatte have fremsat overfor Sagsøgeren under Kontraheringen af den omhandlede Gæld samt da hun ej heller antoges at have paadraget sig personligt Ansvar blot derved, at hun ikke under de foreliggende Forhold havde modsat sig Optagelsen af ny Kredit. 834

Aktionsordre.

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Indbrudstyveri og simple Tyverier, og som, da han blev forfulgt af en Politibetjent, affyrede nogle Revolverskud mod denne for at skræmme ham, dømt efter Straffelovens §§ 228, 229 IV og 100. Aktionsordren, der lød paa Tyveri og Forsøg paa Drab, fandtes ikke til Hinder for at dømme efter Strfl.s § 100 173

Almenfarlige Forbrydelser.

En Tiltalt med Hensyn til sit Forhold overfor Kødet af selvdøde og syge Kreaturer, som han i stor Udstrækning havde opkøbt, anset skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908 §§ 3 og 4, 1 Stk., Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2 Stk., og § 1 i Anordning af 10 Juni 1913, jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2 Stk. Endvidere fandtes han ved sit Forhold at have gjort sig strafskyldig efter Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, jfr. Straffelovens § 278, samt i Henhold til Straffelovens § 290, forsaavidt angaar dennes sidste Stykke sammenholdt med sidstnævnte § i Loven af 1910, derved at han dels i flere Tilfælde i Afsætningsøjemed havde undergivet Levnedsmidler, hvis fordærvede Tilstand han maatte indsé, en Behandling beregnet paa at skjule denne deres Tilstand, dels i en Række Tilfælde havde solgt eller tilberedt Kød til Menneskeføde, uagtet han enten havde været eller burde have været paa det rene med, at Kødet var smittefarligt.. 744

Appel.

Et Forsikringsselskab, der af en tilskadekommen Arbejdsmand søgtes til at betale 2400 Kr., paastod sig principalt frifunden, fordi den tilskadekomne ikke var rette Sagsøger, medens det subsidiært paastod sig frifundet mod at betale 1200 Kr. Ved Dommen blev Kompetenceindsigelsen forkastet og Selskabets subsidiære Paastand taget til Følge. Forudsat, at Kompetenceindsigelsen

Pag.

forelaa til Prøvelse under en af den tilskadekomne institueret Appel, (skønt Selskabet ikke havde kontraappelleret) men naturligvis dog kun saaledes, at Selskabet ikke kunde opnaa et bedre Resultat end det ved den indankede Dom statuerede 129

I en Sag, hvorunder en Mand for Indgreb i en Andens Patentret var bleven dømt til en Bøde paa 100 Kr. og til at betale en Erstatning af 30 Kr., antaget at Sagens Genstand ikke udgjorde den til Indbringelse for Højesteret nødvendige summa appellabilis ... 348

En Direktør, der havde Pant i en fast Ejendom, fik Udstederen af Panteobligationen dømt til at betale Obligationens Paalydende. Denne Dom blev af en Mand, som ved en Købekontrakt, der laa forud for Sagens Anlæg, havde faaet Ejendommen overdraget af Panteobligationens Udsteder, men som ikke havde udstedt ny Obligation, appelleret til Højesteret, hvor han, der alene havde indstævnet Panthaveren, nedlagde Paastand om, at Obligationen erklæredes ikke at være forfalden, og at Udstederen af Obligationen frifandtes for Tiden. Sagen afvist fra Højesteret, da Appellanten manglede Beføjelse til ved Appel af Dommen at søge denne forandret for Udstederens personlige Vedkommende.

Udtalt, at Sagen ogsaa maatte afvises fra Højesteret, selv om Appellanten — der var optraadt som Intervenient i Underinstansen — i Virkeligheden kun tilsigtede at faa Panthaveren kendt uberettiget til for Tiden at søge Fyldestgørelse i Pantet, da Udstederen af Obligationen under denne Forudsætning havde en saadan Interesse i Appellen, at han burde have været medindstævnet 478

Skønt en af en sagsøgt Købmand nedlagt Afvisningspaastand, der støttedes paa, at der skulde foreligge en ulovlig Udstykning af Processen, var bleven forkastet af Underretten, der imidlertid frifandt Købmanden, og skønt Overretten, for hvilken Sagen var bleven appelleret af Modparten og for hvilken den frifundne Købmand ikke gav Møde, udtalte, at den nævnte Formalitetsindsigelse efter den skete Paaankning ikke forelaa til Paakendelse — statueredes det, at Købmanden, der tabte Sagen ved Overretten, ikke af processuelle Grunde var afskaaret fra at gøre den nævnte Indsigelse gældende for Højesteret 670

Mod Indstævntes Protest ikke taget Hensyn til de af Appellanten under Appel af en Udeblivelsessag til Støtte for hans Paastand fremsatte Indsigelser, da der ikke var erhvervet Hjemmel til deres Fremsættelse 731

Arbejderforhold.

Udtalt, at Forskriften i Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 § 7, 2det Stykke, om, at der »efter Overenskomst enten mellem Arbejdsgiver og Arbejdere eller mellem disses faglige Hovedorganisationer« skal tilstaas Arbejderne i Bagerier og Konditorier udenfor København og Frederiksberg »Fridøgn« eller i Stedet herfor »Søndagsfrihed«, ikke med Sikkerhed kan forstaas saaledes, at en mellem de faglige Hovedorganisationer indgaaet Overenskomst skal være bin-

Pag.

dende for en Arbejdsgiver ogsaa i hans Forhold til Arbejdere, der ikke er repræsenteret i Arbejdernes faglige Organisation, og udelukke ham fra i Overensstemmelse med Lovbestemmelsens første Alternativ at træffe særlig Overenskomst med saadanne Arbejdere om, at der tilstaas dem »Søndagsfrihed« og ikke »Fridøgn« 17

Arv.

Ved et Testamente var der tillagt en Afdøds Datterbørn en Trediedel af den Arv, der ellers vilde være tilfaldet Afdødes Døtre. Statueret, at Datterbørnene efter Omstændighederne maatte anses som egentlige Arvinger, ikke som Legatarer. Da de var umyndige, maatte de derfor i Henhold til Skiftegebyrlov af 30 November 1874 § 1 svares Skifteafgift af Boet, som behandledes af Exekutorer..... 362

Et Barn, der var født efter, at Moderens Mand idetmindste i lidt over et Aar havde været bortrejst fra hende, og som af Moderen og en anden Mand baade straks efter Fødselen, til Civilregistret i en By i Chile, og senere, da Moderen indgik nyt Ægteskab med den sidstnævnte Mand, for Notarius publicus smstds., blev anerkendt som deres Barn, hvilken Anerkendelse modtoges af en for Barnet beskikket Formynder, ikke anset for at være Barn af og som saadan arveberettiget i Boet efter den Mand, som Moderen var gift med ved dets Fødsel..... 908

Assurancesvig.

En Tiltalt, der var sigtet for at have besveget en Brandforsikring dels ved det af ham udviste Forhold ved Taksationen af en Brandskade paa Løsøre, dels ved at modtage de ham for dette tilkendte Erstatningsbeløb, frifunden, da det fandtes betænkeligt at anse ham skyldig i noget strafbart Forhold..... 7

En Grosserer, der havde forsikret i 2 Forsikringsselskaber 3 af ham i Amerika indkøbte Partier Fedt bl. a. paa Vilkaar, at Danmark var Varens endelige Bestemmelsessted, og som havde faaet Forsikringssummerne udbetalt, efter at de Skibe, paa hvilke Varerne blev forsendte, var opbragte af Englænderne, dømt efter Straffelovens § 259 for at have gjort sig skyldig i svigagtig Omgang allerede ved Tegningen af de paagældende Forsikringer, idet det oplystes, at Danmark ikke var Varernes endelige Bestemmelsessted..... 58

Automobiler,

En Sag, hvorunder en Malermester ved Politiretten var tiltalt for Overtrædelse af Automobillovens § 25, afvist ex officio fra Politiretten, da Sagen ikke lovligt kunde behandles ved civil Ret som Følge af, at Tiltalte som hørende til »Dansk frivilligt Motorordonnanskorps« gjorde Tjeneste ved Hæren paa den Tid, Politirettsstævningen blev ham forkyndt..... 6

En Chauffør, der med sit Automobil paa en Landevej stødte sam-

Pag.

men med et Køretøj, hvorved en Hest dræbtes, Køretøjet og Seletøjet beskadigedes stærkt og nogle i Automobilet værende Personer led Overlast, anset efter §§ 23 og 24 i Automobillov 29 April 1913. Chaufføren og Automobilets Ejer tilpligtet in solidum at udrede forskellige Erstatningsbeløb 103

Et en Slagtermester tilhørende og af denne ført Automobil paakørte Føreren af et Postautomobil i samme Øjeblik, som denne med en Postsæk paa Skuldren i rask Gang og uden at se sig om kom gaaende fra et Brevsamlingssted. Postautomobilet holdt midt paa Vejen, og Slagtermesterens Automobil, der kørte med en Fart af ca. 18 km i Timen, passerede mellem Postautomobilet og Brevsamlingsstedet. Slagtermesteren dømt til at betale den Paakørte, der ikke fandtes at have vist grov Uagtsomhed, en Erstatning af 1500 Kr. 279

Idet en Bankdirektør i en lejet Automobildroske kørte over en paa hans Ejendom værende privat Jærnbaneoverkørsel, blev Automobilet paakørt af et Tog. Ved Paakørslen blev Bankdirektøren dræbt. Ejeren af Automobilet dømt i Medfør af Automobillovens § 33 til at betale Bankdirektørens Enke og Børn Erstatning for Tab af Forsørger. Bl. a. udtalt, at Bankdirektøren, der havde ladet en Dreng lukke Leddene op, ikke selv var Skyld i Ulykken. Endvidere udtalt, at Automobillovens § 33 maatte være analogisk anvendelig i det foreliggende Tilfælde, hvor Sammenstødet skete paa en privat Jærnbaneoverkørsel 284

En tiltalt Chauffør, der ikke havde givet Signal ved et Gadekryds, og som stødte sammen med en Dreng, der kom kørende fra den venstre Side af den krydsende Gade paa en Damecykle staaende i Pedalerne, dømt for Overtrædelse af Automobillovens § 27. Chaufføren og Ejeren af Automobilet in solidum tilpligtet at yde Erstatning til Drengen, der ved Sammenstødet tilføjedes alvorlige Læsioner. Ved Erstatningens Fastsættelse toges der Hensyn til, at Drengen havde nogen Skyld i Ulykken 560

Bedrageri (frifindende Dom).

Tvende Kvinder, der var tiltalt for at have gjort sig skyldig i Bedrageri derved, at de havde bevæget en beruset Mand til at overlade dem en 50 Mark-Seddel for derefter at anvende den til egen Fordel, frifundne, da det efter det Foreliggende og særlig under Hensyn til, at Forklaring af den Besvegne ikke havde kunnet tilvejebringes, fandtes betænkeligt at anse det for tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte i saa Henseende havde gjort sig skyldig til Straf 79

(§ 251).

Tvende Vekselleerere, der med Hensyn til Ordrer paa Børsen ikke afregnede overfor deres Kommittenter til de paa Børsen opnaaede Kurser men beregnede sig en Fordel foruden Provisionen for Køb og Salg (»skar paa Kursen«) anset efter Strfl.s § 251. — De Tiltalte frifundne for Meddelagtighed i nogle Bankfunktionærers Bedragerier. 614

Pag.

(§§ 251 og 253).

En Tiltalt, der ved fingeret Salg af Benzin og Kartofler havde gjort sig skyldig i Falsk, Forsøg paa Bedrageri og Bedrageri, og som havde deltaget i Tyveri fra Gasautomat og svigagtigt havde tilegnet sig og til egen Fordel solgt en Enspændervogn, forspændt med en rød Vallak, dømt efter Straffelovens §§ 231, 1ste Stk., jfr. § 54, 251, jfr. tildels § 46, 253, 268 og 275, jfr. § 268 902

(§ 253).

En Tiltalt, der ved sin Absentation fra den militære Afdeling, hvor han gjorde Tjeneste, medtog noget ham udleveret Fodtøj, og som lod pantsætte forskellige Genstande, han for en Pige havde afhentet paa et Redningshjem, samt forbrugte det derved indkomne Beløb, anset efter § 253 242

En Tjenestekarl, der for at kunne gaa paa Bal havde laant af en Medtjener nogle Beklædningsgenstande, som han ved sin Bortgang fra Tjenesten tilegnede sig tilligemed andre en anden Medtjener tilhørende Effekter, dømt efter Straffelovens § 253 og for simpelt Tyveri 380

En Tiltalt, der havde solgt en Ko, som ifølge derom oprettet Kontrakt endnu var den Mands Ejendom, af hvem han havde købt den, idet kun en Del af Købesummen var betalt, og som havde slagtet 2 Faar, han havde i Foder og Græsning for en anden Mand, og forbrugt Kødet, anset efter Strfl.s § 253 452

(§ 257).

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i svigagtigt Forhold ved at medvirke i et Aktieselskab, der udsendte Bekendtgørelser og Reklamer egnede til at bibringe lettroende Personer den urigtige Opfattelse, at der af Aktieselskabet mod et fordret Vederlag vilde blive ydet dem noget virkeligt værdifuldt (Bogen »Vejen til Velstand gennem Post-Ordre-Forretninger«) anset efter Strfl.s § 257..... 219

En tiltalt Fiskehandler fik nogle autoriserede sjællandske Sildeeksportører til at sælge ham et Parti fersk Sild til den for Salg til Butikshandlende gældende Maksimalpris, idet han forstod, at de gik ud fra, at Indkøbet skete til Salg til Hjemmeforbrug. Tiltalte havde imidlertid til Hensigt at sælge Sildene til Eksportører i København, og han fik ogsaa Størstedelen af Sildene solgt til saadanne for en Pris, der var en Del højere end den Pris, der efter Bekendtgørelse 21 September 1916 maatte tages ved Salg til Forbrugere her i Landet. Fiskehandleren anset efter Straffelovens § 257 500

En Tiltalt, der afhændede nogle af ham paa en Auktion købte Besætningsgenstande, over hvilke han ifølge Konditionerne endnu ikke havde erhvervet Ejendomsret, da Købesummen ikke fuldt ud var betalt, anset efter § 257 517

En Tiltalt, hvis Sagfører i et Indlæg under en Retssag anlagt af Tiltaltes Broder mod Tiltalte for at faa denne tilpligtet at betale

Pag.

sin Gæld til Broderen, benægtede paa Tiltaltes Vegne at skylde Broderen Nogetsomhelst, dømt efter Strfl.s § 257, da det oplystes, at det i Indlæget Anførte var fremsat efter Konference med Tiltalte men mod hans bedre Vidende 676

En Tjenestekarl under 18 Aar, der under et urigtigt Anbringende om at have Løn tilgode fik Kredit hos en Købmand paa en Jakkeklædning, betinget dømt efter Strfl.s § 257 693

En Tiltalt, der havde købt nogle Kreaturer af en Gaardejer og som havde anmodet Gaardejeren om at levere dem paa et Marked og binde dem ved en Bom, fjernede paa et Tidspunkt, hvor Gaardejeren ikke var tilstede, Kreaturerne og solgte dem videre uden at betale Gaardejeren hans Tilgodehavende. Tiltalte dømt efter § 257. Gaardejeren tilkendt Erstatning samt — efter hans Paastand — Renter heraf fra Ekstraretsstævningens Dato 728

(§ 261).

En Tiltalt, der umiddelbart før sin Konkurs og paa et Tidspunkt, da han maatte indse, at den var forestaaende, havde overdraget til en Svigerinde, der tjente i hans Hus, en ny Damecykle for en brugt Cykle, og til en Mekaniker en Del Værktøj og Cykledele, alt til Afskrivning paa og Dækning af deres Fordringer paa Løn, betinget dømt efter Strfl.s § 261 36

Befordringsvæsen.

Et Speditionsfirma paatog sig i November 1915 at sende et Parti Staalpenne fra København til Petrograd via Stockholm—Raumo. Skibet forliste i Stockholms Skærgaard, og Partiet, der ikke var forsikret, gik til Grunde. Statueret, at Speditionsfirmaet ikke havde haft nogen Pligt til at forsikre Partiet, da saadant ikke var særligt forlangt 143

Betaling.

En Person, der for et Beløb af 500 Kr. var gaaet i Kaution for en anden, paastod, at der paa hans Forpligtelse efter Kautionsbeviset var afdraget 345 Kr. Bevis for denne Paastand efter Omstændighederne ikke fundet ført, skønt der forelaa fire tilsammen paa 345 Kr. lydende Kvitteringer, der var udfærdiget af Kreditors Kontorist og skrevet paa en Genpart af Kautionsbeviset, og som lød paa, at de paagældende Beløb var modtaget »à cto ovenstaaende« 338

Betinget Straffedom.

En Tiltalt, der umiddelbart før sin Konkurs og paa et Tidspunkt, da han maatte indse, at den var forestaaende, havde overdraget til en Svigerinde, der tjente i hans Hus, en ny Damecykle for en brugt Cykle, og til en Mekaniker en Del Værktøj og Cykledele, alt til Afskrivning paa og Dækning af deres Fordringer paa Løn, betinget dømt efter Strfl.s § 261 36

Pag.

En Sporvogns-Vognstyrer, der havde udvist Mangel paa skyldig Agtpaagivenhed og derved paakørt en 81-aarig, meget tunghør Enke, som ved Paakørslen kvæstedes saaledes, at hun et Par Dage efter døde, betinget dømt efter Strfl.s § 198 454

En Husjomfru betinget dømt for Tyveri af forskellige Smaagenstande 457

En Tjenestekarl under 18 Aar, der under et urigtigt Anbringende om at have Løn tilgode, fik Kredit hos en Købmand paa en Jakkeklædning, betinget dømt efter Strfl.s § 257..... 693

Betleri.

Straf herfor idømt 236, 351, 369

Bevis.

Ikke anset bevist, at en Sagførers Kaution overfor en Fabrik for Betalingen for et af en Landmand købt Parti Foder var knyttet til den Forudsætning, at Foderet skulde leveres paa en bestemt Ejendom 695

Ikke anset godtgjort, at en Gaardejer, der havde nogle Køer paa Foder hos en Statshusmand, senere havde solgt Statshusmanden Køerne paa Kredit 761

Bjergning, se Søfart.

Bjergeløn, se Søfart.

Brandstiftelse.

En Tiltalt, der havde opfordret en Tjenestekarl til at brænde hans Gaard af og tilbudt ham Betaling derfor, hvorefter Tjenestekarlen satte Ild paa Gaarden, dømt efter Strfl.s § 281, jfr. § 52 683

Bøndergaarde.

En Tiltalt, der uden dertil erhvervet Tilladelse havde drevet 2 Selvejergaarde under Et og undladt at opretholde den ene Gaard som selvstændigt Avlsbrug, anset i Medfør af Frd. 6 Juni 1769 § 5, jfr. Pl. 7 Juni 1806 med en aarlig fortløbende Bøde, der dog — trods det, at han selv var medskyldig i Afbrænding af Gaarden — afbrødes af en Treaarsfrist til Gaardens Forsyning med Bygninger, Besætning og Beboere 683

Domme.

Nørresundby Byraad dømt under en daglig Mulkt til Købstadens Kæmnerkasse til at meddele en Gasmester Autorisation 290

Dommere.

I en Sag om ulovlig Jagt udtalt Misbilligelse af, at Forhøret, uagtet den i Sagen indgivne Klage var dateret den 13 April 1916, først var begyndt den 17 Maj s. A., og at Forhøret havde været udsat fra den 29 Maj til den 22 Juli s. A..... 209

Pag.

Misbilliget, at en Dommer havde taget nogle Personer, der var straffet for Tyveri, Bedrageri og Falsk, i Ed som Vidner 473

Misbilliget, at en Underretsdommer havde ladet det mangle paa fornøden Kontrol med en Sags Fremme 657

Domstolenes Kompetence.

Antaget, at Domstolene var kompetente til at afgøre, hvorvidt et Livsforsikringsselskab ved Beregningen af dets skattepligtige Overskud var berettiget til at fradrage nogle Beløb, som det aarligt henlagde til et særligt Fond, og som senere skulde benyttes til Betaling af Bonus til de til den Tid bonusberettigede Forsikringstagere 597

Drab.

En Tiltalt, der i en Plantage, hvor han havde søgt hen for at sove, dræbte med et Træstykke en ham ubekendt Mandsperson, som ligeledes havde søgt Ophold i Plantagen, og som forsøgte at undersøge Tiltaltes Frakkelomme, mens denne sov, dømt efter Straffelovens § 188 242

En Sporvogns-Vognstyrer, der havde udvist Mangel paa skyldig Agtpaagivenhed og derved paakørt en 81-aarig, meget tunghør Enke, som ved Paakørslen kvæstedes saaledes, at hun et Par Dage efter døde, betinget dømt efter Strfl.s § 198 454

En Tiltalt, der paa en Andejagt foraarsagede en Kammerats Død derved, at han affyrede sit Skud, forinden han havde forskaffet sig fuld Sikkerhed for, at han kunde gøre det uden Fare for Kammeraten, der befandt sig i kort Afstand foran ham, anset efter Strfl.s § 198 489

En Skibsværftsarbejder, der sigtedes for ved Uagtsomhed, da han en Morgen var paa Jagt, at have skudt en Murer, der var paa Vej til sin Arbejdsplads, frifunden, idet det fandtes betænkeligt at anse tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte havde affyret det Skud, som ramte Mureren, tilvejebragt ved en af Tiltalte afgiven men senere tilbagekaldt Tilstaaelse, der ikke fandtes bestyrket ved det iøvrigt fremkomne, og som paa et afgørende Punkt bar Præg af Usandsynlighed 553

Ed:

En Paternitetssags Udfald gjort afhængigt af den indstævnte Mands Ed 271

En Paternitetssags Udfald gjort afhængigt af Barnemoderens Ed. 353, 712

Ejendomshandel.

I en Købekontrakt angaaende en fast Ejendom hed det: »Under Handlen er indbefattet . . . Assurancekravet for de nedbrændte Bygningers Vedkommende, forsaavidt angaar et Beløb af 30,000 Kr.«, hvorhos det var bestemt, at Køberen skulde betale alle af den solgte Ejendom fra og med 1 April 1912 gaaende Skatter og

Pag.

Afgifter. Ved Udbetalingen af Erstatningen afkortede Brandforsikringen et Beløb af 1480 Kr., da Køberen ved Genopførelsen af Bygningerne benyttede de efter Branden staaende Mure m. m. i større Omfang end forudsat ved Erstatningens Beregning. Antaget, at Sælgeren ikke var pligtig at godtgøre Køberen Differencen. Ej heller fandtes Sælgeren pligtig at godtgøre Køberen nogle Skattebeløb, som denne havde betalt for nogle fra Ejendommen bortsolgte Parceller. da Køberen ved Salget var bekendt med, at de endnu ikke var særlig skyldsatte, og end ikke havde assereret, at han først havde afkrævet Parcellernes Ejere Beløbene 894

Ejendomsret.

Som Følge af et Jærnbaneanlæg blev en Gade saaledes forsænket, at Adgangen til nævnte Gade fra en paa Hjørnet af denne og en anden Gade liggende Ejendom blev besværliggjort og maatte ske ved Hjælp af Trapper, ligesom al Kørselstrafik mellem de to Gader blev udelukket. Statueret, at der ikke var sket noget Indgreb i Ejerens Ejendomsret, og at der særlig ikke var gjort noget retsstridigt Indgreb i hans Adgang til at færdes til og fra Ejendommen. 312

Antaget, at det alene havde været Formaalet med en Restauratørs Overdragelse ved Købekontrakt af de hans Forretning vedkommende Løsøreeffekter til tre Leverandører til Forretningen og den derefter af Leverandørerne til Restauratøren skete Udlejning af Effekterne at give Leverandørerne Sikkerhed for en Udbetaling. Da Lovgivningens Regler om en saadan Sikkerhedsrets Stiftelse ikke var iagttagen, kunde Leverandørernes Paastand om at faa Effekterne udleverede af Restauratørens Konkursbo ikke tages til Følge..... 502

Eksekution.

I en Obligation, der gav sekundær Panteret i en fast Ejendom, hed det, at Kapitalen straks forfaldt til Betaling, naar der paadroges Pantet udpantningsberettigede Restancer af Skatter og Afgifter eller af Afdrag, Renter eller andre Ydelser, som var forud prioriterede. Udtalt, at da Terminsydelsen pr. Juni 1915 til en Kreditforening, som havde 1ste Prioritet i Ejendommen, ikke var bleven betalt, havde Panthaveren herefter været berettiget ttl i Begyndelsen af Sept. 1915 at begære Ejendommen udlagt til brugeligt Pant, samt at Panthaveren, der efter Anmodning af Pantets nuværende Ejer midlertidig havde frafaldet sin nævnte Begæring, efter at Terminsydelsen til Kreditforeningen den 8 Sept. 1915 var bleven betalt, og efter at Pantets Ejer havde indledet Forhandlinger om Indfrielse af Obligationen, havde været berettiget til, da de nævnte Forhandlinger ikke førte til noget Resultat, at genoptage den fornævnte Begæring, skønt Terminsydelsen til Kreditforeningen, som nævnt, imidlertid var bleven betalt..... 479

Embeds- og Bestillingsmænd.

Spørgsmaal, om to Postekspedienter, der var bleven udnævnt den ene før, den anden efter, at Lønningslov Nr. 113 af 27 Maj 1908

Pag.

var traadt i Kraft, havde samme Tjenestetid, saaledes at den før nævnte Lov udnævnte ifølge Lovens § 7 kunde fordre sig tillagt lige saa mange Alderstillæg som den anden. Spørgsmaalet besvaret benægtende, da den Postekspedient, der var udnævnt efter, at Loven var traadt i Kraft, havde større Anciennitet end den anden, naar man medregnede den Tid, i hvilken han havde været privat Postelev og privat Postassistent..... 152

Statueret, at Marineministeriet havde været berettiget til at ansætte en Maskinmester af 1ste Klasse i den ved Lov Nr. 215 af 30 September 1909 indførte Stilling som Marineingeniør af 1ste Grad, idet Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse efter Indholdet af Lovene Nr. 215 og 217 af 30 September 1909 maatte jævnstilles dels med Stillingen som Marineoveringeniør dels med Stillingen som Marineingeniør af 1ste Grad 811

Antaget, at Københavns Kommunalbestyrelse havde haft Ret til at overflytte en Person, der var ansat under Kommunen som Kontrollør ved Opsætning af Gasmaalere, til Stillingen som Maalerkontrollør, og at han ikke ved Sygdom var forhindret i at udføre nogen Del af Maalerkontrollør-Arbejdet. Da han nægtede at udføre dette Arbejde, blev han afskediget uden Varsel og uden Pension..... 863

Entreprise.

En Hovedentreprenør, der havde paataget sig at opføre 20 Villaer for en Kaptajn, overdrog en Underentreprenør et Beløb af Entreprisesummen. Under den af Underentreprenøren mod Kaptajnen til Betaling af det tiltransporterede Beløb anlagte Sag paastod Kaptajnen bl. a., at han havde betalt Hovedentreprenøren og Andre mere, end Hovedentreprenøren efter Entreprisekontrakten havde Krav paa. Statueret, at Kaptajnens Opgørelse af hans Mellemværende med Hovedentreprenøren var saa løs og udokumenteret og saa fuld af Modsigelser, at der intet Hensyn kunde tages til den, og at der derfor vilde være at gaa ud fra, at der af Hovedentreprenørens Tilgodehavende resterede mere end det af Underentreprenøren indtalte Beløb 121

Spørgsmaal om, hvorvidt nogle af en Tømrermester for en Redaktør paa dennes Villa udførte Arbejder faldt udenfor en mellem dem oprettet Entreprisekontrakt og af Redaktøren var bestilte som Ekstraarbejder..... 718

Erstatning (i Kontraktsforhold).

Spørgsmaal om Størrelsen af den Erstatning, som en Grosserer havde Krav paa i Anledning af, at en Handlende ikke havde aftaget et Parti Trævarer, han havde købt af Grossereren 819

Erstatning (udenfor Kontraktsforhold).

I en Artikel i Detailhandlerbladet med Overskrift »Sumpen« rettedes Angreb mod en Grosserer, der sigtedes for paa ufin Maade at have villet vægre sig ved at opfylde en Handel, fordi Varens Pris

Pag.

var steget. Overskriften »Sumpen« fundet ærefornærmende, og Bladets Redaktør herfor anset efter Straffelovens § 217. Redaktøren dømtes derhos til at betale en Erstatning af 800 Kr. bl. a. fordi Artiklen indeholdt en Trusel om Boycotning af Grossererens Forretning, hvis Grossereren ikke opfyldte Handlen 486

Statueret, at Ejeren af en ikke med Gnistfanger forsynet Damptromle, der maatte antages at have foraarsaget en Ildebrand, ikke kunde tilpligtes at udrede Erstatning, da det ikke var godtgjort, at der fra Ejerens eller Personalets Side var udvist Mangel paa Agtpaagivenhed, selv under Hensyn til den særlige Omhu, der maa udkræves ved Benyttelsen af saadanne Maskiner 648

Statueret, at Ansvaret for et Ulykkestilfælde, der skete derved, at en Dame, der telefonerede og samtidig vilde skrue Glødelampen paa en elektrisk Staalampe fast, fik et elektrisk Stød og blev stærkt forbrændt, paahvilede et Firma, der ved Installationen af det paagældende elektriske Anlæg havde begaaet en Fejl, og at dette Ansvar ikke ophævedes ved, at et andet Firma senere havde været beskæftiget ved Dele af Anlæget og ikke heller ved det af Damen ved den paagældende Lejlighed udviste Forhold. Firmaet tilpligtedes derfor at yde Erstatning 774

Fabrikstilsyn.

En Tiltalt, der drev Iskageforretning, idømt Bøde i Medfør af Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 for ikke at have foretaget den i nævnte Lovs § 2, 1 Stk., paabudte Anmeldelse 491

Fagforeninger.

Antaget, at en Tjener, der var bleven ekskluderet af Opvarter- og Tjenerforeningea af 1866, havde Ret til at indbringe Spørgsmaalet om Eksklusionens Lovlighed for Domstolene, da det ikke med Sikkerhed af Foreningens Love kunde udledes, at Retten hertil var ham betaget. — Statueret, at en Generalforsamlingsbeslutning om Eksklusionen var uforbindende for Tjeneren, da han ikke havde faaet Underretning om den forestaaende Ekskusion og Adgang til at komme tilstede paa Generalforsamlingen og varetage sine Interesser. Eksklusionen anset uhjemlet og Foreningen tilpligtet at optage Tjeneren som Medlem 697

Falsk.

En Tiltalt, der falskelig havde ladet udfærdige en ubekræftet »Copi af Anbefalinger« og benyttet den ved Indgaaelsen af et Fæstemaal, anset efter § 270 242

En Tiltalt for sit Forhold med Hensyn til Kødet af selvdøde og syge Kreaturer, som han i stor Udstrækning havde opkøbt, anset skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908 §§ 3 og 4, 1ste Stk., Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2 Stk., og § 1 i Anordning af 10 Juni 1913 jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2det Stk. Endvidere fandtes han ved sit Forhold at have gjort sig strafskyldig efter Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, jfr. Straffe-

Pag.

lovens § 278, samt i Henhold til Straffelovens § 290, forsaavidt angaar dennes sidste Stykke sammenholdt med sidstnævnte § i Loven af 1910, derved, at han dels i flere Tilfælde i Afsætningsøjemed havde undergivet Levnedsmidler, hvis fordærvede Tilstand han maatte indse, en Behandling beregnet paa at skjule denne deres Tilstand, dels i en Række Tilfælde havde solgt eller tilberedt Kød til Menneskeføde, uagtet han enten havde været eller burde have været paa det rene med, at Kødet var sundhedsfarligt 744

En Tiltalt, der ved fingeret Salg af Benzin og Kartofler havde gjort sig skyldig i Falsk, Forsøg paa Bedrageri og Bedrageri, og som havde deltaget i Tyveri fra Gasautomat og svigagtigt havde tilegnet sig og til egen Fordel solgt en Enspændervogn, forspændt med en rød Vallak, dømt efter Straffelovens §§ 231 I, jfr. § 54, 251, jfr. tildels § 46, 253, 268 og 275, jfr. § 268 902

En Tiltalt, der havde solgt til Menneskeføde under Benævnelsen Kærnemælk et Produkt bestaaende foruden af ca. 2/3 Kærnemælk af ca. 1/3 Skyllevand, som Tiltalte havde tilsat Kærnemælken, efter at denne var tømt ud fra Kærnen, anset at have overtraadt Bestemmelsen i Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 1ste Stk. Udtalt, at det maatte blive uden Betydning, at den Mulighed ikke kunde anses helt udelukket, at Produktets Indhold af Tørstof ikke laa under den Grænse, der nu er fastsat ved Anordning Nr. 21 af 30 Januar 1917. For det nævnte Forhold og for yderligere at have tilsat Produktet Vand direkte fra en Vandhane samt for at have tilsat skummet Mælk, der var solgt, Is, dømtes Tiltalte efter Straffelovens § 278, 1ste Stk. 910

Fiskeri.

Efter kgl. Konfirmation af 24 Februar 1865 har Store Maglebys Hartkornsejere Eneret til under Amagerland at drive Aalefiskeri med Ruser, Pulsvaad, Sandvaad, Glibe og Kamme. Antaget, at nogle Fiskere, der under Amagerland havde benyttet et almindeligt Bundgarn uden Ruse, ikke havde gjort Indgreb i nævnte Eneret. — Hartkornsejerne, der havde ladet Bundgarnet optage, dømt til at udlevere Garnet i uforringet Stand eller betale dets Værdi samt til at betale Fiskerne Erstatning for det disse ved den uberettigede Optagelse paaførte Tab, derunder for nogen Tids Afsavn af Garnet. Formanden for Hartkornsejerne tillige dømt for Selvtægt..... 65

Antaget, at en Fisker, som ved Svenskholmene udfor Amagers Kyst havde anbragt et smaamasket Bundgarn med vedføjet Ruse, herved havde gjort Indgreb i den Store Maglebys Hartkornsejere ifølge kgl. Konfirmation af 24 Februar 1865 tilkommende Eneret til at drive Aalefiskeri under Amagerland, da nævnte Redskab i det Væsentlige nærmest maatte anses som en forbedret Aaleruse. Hartkornsejerne, der i Henhold til Lov om Saltvandsfiskeriet af 4 Maj 1907 § 52 havde optaget Garnet, og som derefter havde ligget inde med det i flere Aar, ikke dømt til at betale Fiskeren Erstat-

Pag.

ning for Afsavn af Garnet, da han end ikke havde assereret, at han forgæves havde søgt at afhente Garnet..... 70

Selv om det af Ejerne af Jedsted Mølle i Kongeaaen i de sidste 100 Aar drevne Fiskeri af Havørreder maatte antages væsentlig forringet ved et af Staten foretaget Anlæg af en Sluse ved Aaens Munding, kunde dette ikke berettige Ejerne af Møllen til Erstatning hos Staten, da de ikke havde godtgjort at have nogen paa Hævd eller anden særlig Adkomst hvilende Ret til det paagældende Fiskeri..... 199

Antaget, at Ejerne af »Glentholm« ved Alderstidshævd havde erhvervet Ret til at fiske i en Aa, og at de ikke kunde tilpligtes at anerkende nogen Ret for de til nogle nærmere betegnede Vande stødende Grundejere til at drive Fiskeri af nogen Slags i Vandene 826

Foreninger.

En Barbersvend, som søgte Optagelse i en Syge- og Begravelseskasse, fandtes ikke at have noget Retskrav paa Optagelse, selv om han opfyldte de Betingelser, der i Kassens Love var foreskrevne for Optagelse i Kassen, idet Lovenes Bestemmelser desangaaende antoges rettest at maatte opfattes blot som Forskrifter til Vejledning for Bestyrelsen ved Optagelse af Medlemmer..... 861

Forlig.

Statueret, at en Bagermester, da et Handelsfirma kort efter Krigens Udbrud annullerede en med Bagermesteren indgaaet Slutseddel om Levering af Rugmel, ved sin Adfærd havde afskaaret sig fra med Støtte i Slutsedlen at gøre noget Krav gældende mod Handelsfirmaet..... 841

Anset tilstrækkelig godtgjort, at en Rentier havde erklæret sig villig til at nøjes med et nærmere bestemt Beløb til fuld Afgørelse af en Redaktørs Gæld til ham, og at dette Tilbud var blevet accepteret af Redaktøren..... 882

Forsikring.

En ulykkesforsikret Mand, der var gaaet alene op med Stolen paa et Patentstillads, styrtede ned med dette og slog sig ihjel. Forsikringsselskabet dømt til at betale Forsikringssummen, idet det fandtes at henstaa som ganske usikkert, om Ulykken skyldtes, at den Paagældende ved sin Benyttelse af Stilladset havde udvist et urigtigt, endsige et uagtsomt Forhold..... 26

Et Aktieselskab, hos hvilket et Automobil var forsikret mod Kollisionsskade, som skyldtes »ulykkelig Hændelse«, dømt til at erstatte den Skade, der var paaført Automobilet ved, at det paa Hellerupvej var kørt mod en elektrisk Opstander, idet det ikke fandtes godtgjort, at Ejeren, der selv førte Automobilet, ved uforsvarlig Kørsel havde foraarsaget Paakørslen..... 68

En ulykkesforsikret Havnearbejder paadrog sig Brud af begge Ben i højre crus (Skinneben). Trods en Lægeerklæring om, at han maatte siges at være fuldstændig uarbejdsdygtig som Havnearbej-

Pag.

der, og at der ikke var Grund til at tro, at Forholdet vilde forandre sig i Fremtiden, fandtes der efter Policens Forsikringsbetingelser kun at foreligge et Tilfælde af »ringere Invaliditet« 129

Nogle i Landbygningernes almindelige Brandforsikring forsikrede Udhuse nedbrændte, og efter det Oplyste var Branden paa en eller anden Maade foraarsaget af en i et af Udhusene opstillet Petroleums-Kartoffelkoger. Efter Omstændighederne ikke fundet godtgjort, at den Forsikrede forsætligt eller uagtsomt havde forvoldt Skaden. Han fandtes derfor ikke at have forbrudt sin Ret til Erstatning 157

En Islænder købte i Begyndelsen af 1910 et som hjemmehørende i Esbjerg registreret Skib. Den 8 Februar s. A. blev der i Reykjavik paamønstret Skibet, som skulde paa Fiskeri ved Island, 8 Mand, og 3 af disse, der var Islændere, blev ulykkesforsikrede efter den islandske Lov 30 Juli 1909. I Slutningen af Februar forliste Skibet med Mand og Mus. Antaget, at Rederen af Skibet havde været pligtig at forsikre Besætningen efter den danske Ulykkesforsikringslov Nr. 54 af 1 April 1905, da Skibet var registreret i Danmark og Rederen bosat dér den Gang, Paamønstringen fandt Sted 183

En Del Citroner og Appelsiner, der skulde komme hertil med Damper, var forsikret hos »Dansk Krigs-Søforsikring for Varer«. Paa Grund af den engelske Regerings Indgriben blev Varernes Udlevering til Ejeren stærkt forsinket. Selskabet tilpligtet at erstatte Ejeren den derved bevirkede Forringelse af Varerne — idet denne maatte betragtes som en direkte Følge af Krigsforholdene — men ikke Konjunkturtabet, da saadant Tab var udtrykkelig undtaget fra Selskabets Ansvar 233

Da et Dampskib, der var ladet med Sydfrugter, paa Rejsen fra Spanien til København kolliderede i den engelske Kanal med en forankret Damper og derpaa søgte til England for at underkastes en større Reparation, maatte Ladningen, der for største Delen ikke var bleven beskadiget ved Kollisionen, for at undgaa Fordærvelse sælges i England.

Spørgsmaal om, hvorvidt det Forsikringsselskab, hos hvilket Ladningen var forsikret, var pligtig til at erstatte hele det betydelige Tab, som Ladningsejeren led ved, at Ladningen maatte sælges i England til betydelig ringere Pris end Fakturaprisen 722

Statueret, at der tilkom en Vognmand, der havde forsikret sit Automobil bl. a. mod Brandskade, Erstatning for en Automobilet overgaaet Brand trods det, at han, der stod i Restance med Præmiebetalingen og i den Anledning havde faaet en forligsmæssig Ordning i Stand med vedkommende Forsikringsselskab, ikke nøjagtig havde overholdt Forliget 766

Spørgsmaal om, hvorvidt en Købmand, der havde gjort sig skyldig i Vekselfalsk, og hvis økonomiske Stilling var daarlig, havde taget sig selv af Dage ved at køre sit Automobil ud i Vandet, hvorved han druknede, eller havde kørt saa uforsvarligt, at hans Bo havde mistet Kravet paa et Forsikringsbeløb 786

Pag.

Antaget, at den en Vindmølle under et stærkt Tordenvejr overgaaede Beskadigelse, der fremkom derved, at hele Møllehatten samt Vingerne styrtede ned og i Faldet knustes og tilføjede selve Møllebygningen forskellig Skade, ikke skyldtes Lynnedslag, men det, at Møllen i det paagældende Øjeblik blev udsat for stærk Bagvind, hvorfor Brandforsikringsselskabet, hos hvilket Møllen var forsikret mod Brandskade, frifandtes for Udredelse af Erstatning 921

Forsøg.

En Tiltalt dømt for Tyverier af Brød, Margarine, Linned og Tørv samt for Forsøg paa Tyveri 1

Straf idømt for Forsøg paa Tyveri 242

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Lommetyveri og Forsøg derpaa 306

Trende Tiltalte dømte for Indbrud, hvorved der blev stjaalet en Mængde Juveler, Ubre m. m. samt en stor Sum Penge fra et Pengeskab og for Forsøg paa Indbrudstyveri 326

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for en Mængde grove og simple Tyverier samt for Forsøg paa Indbrud 394

En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Voldtægtsforsøg overfor en 14aarig Pige 844

En Tiltalt, der ved fingeret Salg af Benzin og Kartofler havde gjort sig skyldig i Falsk, Forsøg paa Bedrageri og Bedrageri, og som havde deltaget i Tyveri fra Gasautomat og svigagtigt havde tilegnet sig og til egen Fordel solgt en Enspændervogn, forspændt med en rød Vallak, dømt efter Straffelovens §§ 231, I, jfr. § 54, 251, jfr. tildels §§ 46, 253, 268 og 275, jfr. § 268 902

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have ituslaaet en Rude til en Beværtning i den Hensigt at stige ind gennem Vinduet for at begaa Tyveri 942

Forudsætning.

Ikke anset bevist, at en Sagførers Kaution overfor en Fabrik for Betalingen for et af en Landmand købt Parti Foder var knyttet til den Forudsætning, at Foderet skulde leveres paa en bestemt Ejendom 695

Fremmed Ret.

En Direktør i Aarhus havde i Juni 1914 indgaaet en Terminsforretning i Kobber med en Købmand i Hamborg. Afvikling skulde senest ske den 25 April 1915, men Køberen (Direktøren) havde Ret til ogsaa forinden at forlange Afvikling. I December 1914 søgte Købmanden nu Direktøren til at betale c. 650 Mark, idet han henviste til, at Forretningen ifølge en efter Krigens Udbrud givet tysk Lov var blevet likvideret til en den 26 August 1914 fastsat Pris. Statueret, at Direktøren ikke var pligtig at betale noget Beløb efter en Afregning, der byggede paa en af Krigshensyn givet tysk Lov, ved hvilken der paa et væsentligt Punkt blev gjort et vilkaarligt Indgreb i Kontraktens Vilkaar.... 113

Pag.

I en Sag, der drejede sig om, hvorvidt en Kvinde, der var født i Chile, maatte antages at være ægtefødt Datter af en Person, hvis Dødsbo behandledes her i Landet, og som saadan arveberettiget i Boet, antaget, at der ikke blev Spørgsmaal om Anvendelse af fremmed Ret, allerede fordi ingen af Parterne havde nedlagt Paastand derom 908

Fuldmagt.

En Statshusmand meddelte en Godsfuldmægtig Fuldmagt til med Substitutionsret at modtage og kvittere for tvende Statshusmanden tilstaaede Laan. Godsfuldmægtigen substituerede derefter en Bank og fik af Banken udbetalt et Beløb à conto Laanesagen. Da Banken senere fik Laanene udbetalte, afregnede den med Godsfuldmægtigen derved, at den efter Fradrag af det kontant udbetalte Beløb krediterede ham Resten, som den godskrev hans Konto i Banken. Nogen Tid efter døde Godsfuldmægtigen uden at have foretaget Afregning med Statshusmanden, og hans Bo viste sig at være ganske insolvent. Udtalt, at Banken under de foreliggende Omstændigheder havde været berettiget til med frigørende Virkning at afregne med Godsfuldmægtigen som sket ... 512

Færdselsret.

Anset behørigt godtgjort, at der for tvende Ejendomme ved Alderstidshævd var erhvervet Ret til at færdes ad en nærmere betegnet Vej. De paagældende Ejere kendt berettigede til at færdes ad Vejen, og en Naboejer, der havde spærret Vejen, dømt til at fjerne Afspærringen 857

Gader.

Antaget, at en Bestemmelse i den for Aalborg Kommune gældende Vedtægt om, at naar en af det Offentlige overtaget, hidtil slet ikke eller kun tildels brolagt Vej forsynes med fuldstændig Brolægning, har de tilstødende Grundejere at udrede Halvdelen af de med saadan Brolægning forbundne Udgifter, ikke hjemler Kommunen Ret til at paalægge en Grundejer Brolægningsbidrag i et Tilfælde, hvor den paagældende Vej var en af Kommunen selv over egen Grund anlagt Vej 47

Som Følge af et Jærnbaneanlæg blev en Gade saaledes forsænket, at Adgangen til nævnte Gade fra en paa Hjørnet af denne og en anden Gade liggende Ejendom blev besværliggjort og maatte ske ved Hjælp af Trapper, ligesom al Kørselstrafik mellem de to Gader blev udelukket. Statueret, at der ikke var sket noget Indgreb i Ejerens Ejendomsret, og at der særlig ikke var gjort noget retsstridigt Indgreb i hans Adgang til at færdes til og fra Ejendommen 312

Gaver.

Ikke fundet bevist, at et med en afdød Kvindes Navn underskrevet Gavebrev var bleven underskrevet af hende eller af Nogen, hvem hun havde bemyndiget dertil 191

Se Konkurs 391

Pag.

Gæld.

Spørgsmaal om Omfanget af den Betalingsforpligtelse, som en Sagfører havde paataget sig derved, at han i et Brev til et Firma havde forpligtet sig til at betale Firmaets Regning paa en Tømrermester »for Støbegods til Aabyhøj« 168

Spørgsmaal om, hvorvidt en Vinhandler, der havde ydet en Bog- og Papirhandler et Driftslaan, var berettiget til ifølge den mellem dem oprettede Kontrakt at optræde som Kreditor i Bog- og Papirhandlerens Konkursbo 527

Handelsomsætning.

Ved Slutseddel af 10 Juli 1914 solgte en Mølle til en Bager 50 Sække Rugmel og 50 Sække Rugsigtemel, at levere i Maanederne Septbr. 1914 til Jan. 1915 med lige store maanedlige Kvanta. Den 6 Aug. annullerede Møllen Handlen paa Grund af Krigen. Statueret, at Annullationen var uberettiget, og at en Godkendelse af Annullationen ikke kunde udledes deraf, at Bageren havde undladt at kræve den ham efter Slutsedlen tilkommende Leverance for Septbr., og at han havde betalt 14 af ham den 1 Oktober rekvirerede Sække Rugsigtemel med den af Møllen fordrede meget højere Pris 19

Et Aktieselskab, der i Marts 1914 i Henhold til Licitation havde forpligtet sig til at levere en Kommune et Parti engelske Kul i December s. A., fandtes ikke frigjort, fordi Prisen paa Kul paa Opfyldelsestiden paa Grund af Krigen var steget stærkt. — Udtalt, at Selskabet ved uden Forbehold at deltage i en Række Forhandlinger med Kommunen om en mindelig Ordning af Sagen havde afskaaret sig fra at protestere i Anledning af den derved bevirkede Udsættelse af det af Kommunen foretagne Dækningskøb 115

Et dansk Firma havde i November 1914 til et andet dansk Firma solgt et Parti Olie, at levere i Januar og Februar 1915. Sælgeren anset berettiget til den 20 Marts 1915 at annullere Handlen, da der forelaa Cif-Salg af en Vare, der, Køberen bekendt, skulde afskibes fra England, da der i Januar 1915 var udstedt Udførselsforbud i England og Sælgeren forgæves havde gjort, hvad der kunde forlanges for at opnaa Dispensation, og da han ikke kunde være bundet ud i en ubestemt Fremtid ved Handlen 176

Et Aktieselskab solgte i Januar 1914 til Københavns Belysningsvæsen et Parti engelske Gaskul, at levere cif København sukcessivt i Tiden fra Marts til December 1914. Efter Krigens Udbrud forlangte Aktieselskabet, at Belysningsvæsenet selv skulde dække Krigsforsikringen og derhos betale et Fragttillæg paa Grund af Fragtforhøjelserne, og da Belysningsvæsenet afviste dette Forlangende, annullerede Aktieselskabet Handlen den 31 August 1914. Statueret, at denne Annullation var uberettiget, skønt Belysningsvæsenet erkendte, at dets Vægring ved selv at dække Krigsforsikringen var uhjemlet, idet en Cif-Sælger kun er pligtig at bekoste sædvansmæssig Forsikring. Efter Annullationen fortsattes For-

Pag.

handlingerne mellem Parterne, idet Aktieselskabet fremkom med forskellige Tilbud om Levering paa andre Vilkaar end Kontraktens, og paa et Par saadanne Tilbud af Oktober 1914 svarede Belysningsvæsenet, at det paa Grund af sine Lagres Overfyldning ikke var i Stand til i Øjeblikket at afgøre, om det var det muligt at modtage de paagældende Ladninger. Udtalt, at Belysningsvæsenet ikke herved havde fortabt sin Ret til at fordre Erstatning af Aktieselskabet 202

En Bouillonterningfabrik havde i Maj 1916 solgt 102 Millioner Terninger at levere sukcessivt med ca. 2—300,000 pr. Dag. Fabriken, der indtil den 21 Juni leverede ca. 3 Millioner, men derefter ophørte med at levere, fundet erstatningspligtig, skønt den — der havde taget force majeure Forbehold — efter at Kontrakten var bleven oprettet, blev forhindret i som hidtil at benytte Glykose af Majsstivelse til Fremstilling af Terningerne, idet denne Glykose ikke maatte benyttes til Varer, der som Fabrikens skulde eksporteres til Tyskland. Det var nemlig oplyst, at Fabriken kunde anvende og ogsaa i stort Omfang anvendte et andet Bindemiddel, og at de med dette Bindemiddel fremstillede Terninger i det Væsentlige var ensartede med Terninger med Glykose. Fabriken fandtes dog ikke erstatningspligtig, forsaavidt angik Tiden indtil den 21 Juni, skønt den i dette Tidsrum ikke havde leveret de lovede Kvanta. Køberen havde nemlig modtaget disse for smaa Leveringer uden at tage Forbehold 276

Et dansk Firma købte af et andet dansk Firma et Parti Flæsk, der skulde sendes fra Sverrig til Hamborg. Efter Fragtbrevets oprindelige Lydende var Partiet adresseret til Hamborgs Frihavn, men senere blev Fragtbrevet uden Køberens Vidende ændret noget, saaledes at Partiet blev staaende paa Hannover Banegaarden i Hamborg, hvor det først fandtes efter nogen Tids Forløb i delvis fordærvet Tilstand. Statueret, at Sælgeren var erstatningspligtig overfor Køberen, selv om det ikke var Sælgerens, men Sælgerens Sælgers Skyld, at Fragtbrevet var bleven ændret..... 311

Et dansk Fabrikantfirma havde solgt en islandsk Købmand et Parti Fodtøj, som Købmanden ønskede leveret med et Skib, der afgik fra København den 8 Marts 1913. Da det fandtes bevist, at Firmaet kun havde forpligtet sig til »saavidt muligt« at afsende hele Partiet med nævnte Skib, statueredes det, at Købmanden herefter ikke havde været berettiget til at vægre sig ved at modtage en Del af Partiet, som Firmaet først fik afsendt i April 1913 382

Udtalt, at den Omstændighed, at en Købmand først havde stillet Krav om at faa nogle Partier Majs leveret, ikke efter Købelovens § 21 afskar ham fra nu, efter at han havde tabt den Sag, der drejede sig om Levering af Partierne, at fordre Erstatning for Ikke-Levering.

Endvidere udtalt, at Køberen, der den 20 Oktober 1914 havde meddelt Sælgeren, at han vilde fastholde det mellem ham og Sælgeren i Marts 1914 afsluttede Salg og Køb, hvorefter Sælgeren skulde levere 10,000 kg la Plata Majs i hver af Maanederne Maj

Pag.

til Okt. s. A., ikke ved Passivitet havde mistet Retten til at kræve Erstatning for Ikke-Levering af de Partier, der skulde være leveret i August og September.

Endelig udtalt, at den ved Krigen fremkaldte Situation ikke kunde frigøre Sælgeren for hans Forpligtelser efter Kontrakten, da han ikke havde godtgjort, at det havde været ham umuligt her i Landet at købe den til Handlens Opfyldelse fornødne Majs 670

Havnevæsen.

70 Fade Laks blev paa gennemgaaende Konnossement sendt fra Astoria i Oregon til et Firma i København, medens 26 Fade Laks paa almindeligt Konnossement blev sendt fra New York til Stockholm. Afsenderen af alle Fade var den samme, og Fadene, der ankom med samme Skib til København og blev udlosset i Frihavnen, bar alle samme Mærke, hvilket Mærke ogsaa var nævnt i Konnossementerne. Ved en Fejltagelse blev nu 26 af de for Firmaet i København bestemte Fade sendte fra Frihavnen til Stockholm og maatte derfor sendes tilbage. Antaget efter Omstændighederne, at Frihavnsselskabet overfor Firmaet i København bar Ansvaret for den begaaede Fejl og derfor maatte refundere Firmaet de ved denne forvoldte Udgifter 303

Hittegods.

En Tiltalt, der havde tilegnet sig 2 Faar, som en Nat var kommet over paa hans Ejendom, dømt efter Straffelovens § 246 136

En Betler, der paa en Landevej havde fundet en Pengepung indeholdende en Del Penge, som han delte med en Kammerat, anset efter Strfl.s § 247 samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 8 369

Hjemvisning.

En Paternitetssag hjemvist ex officio til Indhentning af forskellige nye Oplysninger i Sagen 365

Hæleri.

En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til en Vinterfrakke..... 38

En Tiltalt, der dels havde modtaget en Del af et Beløb, om hvilket han vidste, at det var stjaalet, dels sammen med Tyven havde deltaget i Forbruget af stjaalne Penge, dømt for Hæleri..... 163

En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hælerbevis med Hensyn til et Automobildæk..... 420

En 60aarig Tiltalt, som mange Gange havde købt Metalmuffer af Drenge, der havde stjaalet dem, anset efter Strfl.s § 238, jfr. Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Straffelovens § 23 ikke citeret..... 557

En Tiltalt dømt for Hæleri med Hensyn til en Cykle 564

En Tiltalt mod sin Benægtelse anset skyldig i Hæleri med Hensyn til en Motorglødelampe og en Drivrem..... 651

Pag.
En Tiltalt dømt for Hæleri med Hensyn til nogle Ure..... 769
En Tiltalt dømt efter det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til en Cykle 805

Hævd.

Selv om det af Ejerne af Jedsted Mølle i Kongeaaen i de sidste 100 Aar drevne Fiskeri af Havørreder maatte antages væsentlig forringet ved et af Staten foretaget Anlæg af en Sluse ved Aaens Munding, kunde dette ikke berettige Ejerne af Møllen til Erstatning hos Staten, da de ikke havde godtgjort at have nogen paa Hævd eller anden særlig Adkomst hvilende Ret til det paagældende Fiskeri..... 199
Fundet bevist, at en Gaardejer ved Alderstidshævd havde vundet Ret til Færdsel ad en over en anden Mands Ejendom førende Vej 317
Statueret, at den Benyttelse af et Areal i Rørvig, som nogle Fiskere havde udøvet, ikke havde strakt sig over saa lang Tid og været af en saa stadig og omfattende Karakter, at Fiskerne ved Alderstidshævd havde vundet Ret til Benyttelsen. Endvidere statueret, at den ved Forlæggelsen af en Sti etablerede Tilstand havde bestaaet i saa lang Tid og iøvrigt under saadanne Omstændigheder, at Ejeren af det Areal, hvorover Stien skulde gaa, maatte anses at have hævdet en Del af sin Ejendom fri for en i 1850 Ejendommen paalagt Servitut..... 547
Spørgsmaal om Hævdserhvervelse paa et ved Udskiftningen af en Bys Jorder til hele Byens Brug som Sandgrav udlagt Areal 657
Antaget, at Ejerne af Glentholm ved Alderstidshævd havde erhvervet Ret til at fiske i en Aa, og at de ikke kunde tilpligtes at anerkende nogen Ret for de til nogle nærmere betegnede Vande stødende Grundejere til at drive Fiskeri af nogen Slags i Vandene 826
Anset behørigt godtgjort, at der for tvende Ejendomme ved Alderstidshævd var erhvervet Ret til at færdes ad en nærmere betegnet Vej. De paagældende Ejere kendt berettiget til at færdes ad Vejen, og en Naboejer, der havde spærret Vejen, dømt til at fjerne Afspærringen..... 857

Indicielbevis.

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til en Medtiltalts Forklaring samt til en Erklæring fra Centralbureauet for Identifikation..... 564

Indirekte Tyvs- og Hælerbevis.

En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til en Vinterfrakke..... 38
En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til et Automobildæk..... 420
En Tiltalt dømt efter det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til en Cykle..... 805

Pag.

Interessentskab.

En Forlagsboghandler og en Operasanger havde truffet Aftale om Samarbejde ved Indkøb af Varer, der af Operasangeren skulde eksporteres til Tyskland. Da Forlagsboghandleren, hvem Bevisbyrden i saa Henseende maatte paahvile, ikke havde bevist, at Aftalen gik ud paa, at han skulde have Andel i Udbyttet af enhver Forretning, som Operasangeren maatte afslutte, fandtes denne ikke pligtig at betale Forlagsboghandleren nogen Del af det Udbytte, som var indvundet ved et Indkøb, som Operasangeren havde foretaget uden Medvirkning af Forlagsboghandleren..... 261

Spørgsmaal om, hvorvidt en Vinhandler, der havde ydet en Bog- og Papirhandler et Driftslaan, var berettiget til ifølge den mellem dem oprettede Kontrakt at optræde som Kreditor i Bog- og Papirhandlerens Konkursbo..... 527

2 Malermestre havde i Fællesskab drevet en Malerforretning. Spørgsmaal om Størrelsen af den enes Tilgodehavende ved Udtrædelsen af Forretningen 821

Island.

En Islænder købte i Begyndelsen af 1910 et som hjemmehørende i Esbjerg registreret Skib. Den 8 Februar s. A. blev der i Reykjavik paamønstret Skibet, som skulde paa Fiskeri ved Island, 8 Mand, og 3 af disse, der var Islændere, blev ulykkesforsikrede efter den islandske Lov 30 Juli 1909. I Slutningen af Februar forliste Skibet med Mand og Mus. Antaget, at Rederen af Skibet havde været pligtig at forsikre Besætningen efter den d a n s k e Ulykkesforsikringslov Nr. 54 af 1 April 1905, d a Skibet var registreret i Danmark og Rederen bosat dér, den Gang Paamønstringen fandt Sted..... 183

Et dansk Fabrikantfirma havde solgt en islandsk Købmand et Parti Fodtøj, som Købmanden ønskede leveret med et Skib, der afgik fra København den 8 Marts 1913. Da det fandtes bevist, at Firmaet kun havde forpligtet sig til »saavidt muligt« at afsende hele Partiet med nævnte Skib, statueredes det, at Købmanden herefter ikke havde været berettiget til at vægre sig ved at modtage en Del af Partiet, som Firmaet først fik afsendt i April 1913..... 382

Jagt.

Tvende Tiltalte, der under ulovlig Jagt, som de i Forening havde drevet paa en Proprietærs Grund, havde skudt en Raabuk, ansete for Overtrædelse af Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 13 efter Lovens § 23, 1ste, 2det og 4de Stykke..... 206

Tvende Tiltalte dømte efter Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 23, 1ste, 2det og 4de Stykke, for at have fældet et Daadyr under ulovlig Jagt..... 209

I en Købekontrakt paa en fast Ejendom, for hvilken Købesummen var 30,000 Kr. samt en aarlig Arvefæsteafgift af 20 Tdr. Byg, hvilken Afgift dog ikke skulde betales i de første 10 Aar, i hvilke Sælgeren havde forbeholdt sig Jagtretten paa det solgte, var det

Pag.

bestemt, at forsaavidt Køberen efter de 10 Aars Forløb overdrog Jagtretten til den daværende Ejer af Sælgerens Ejendom, eftergaves den betingede Arvefæsteafgift Køberen, og Afgiften skulde da ikke opkræves i det Tidsrum, hvori Jagtretten overdroges. — Statueret, at Arvefæsteafgiften efter de foreliggende Oplysninger fandtes at være sat saa højt, at der ved den anførte Bestemmelse i Købekontrakten maatte antages at være tilsigtet en Omgaaelse af Jagtlovens §§ 3 og 4, hvorfor Bestemmelsen maatte anses for ugyldig 701

Jærnbaner og Sporveje.

I et Tilfælde, hvor en Gaard nedbrændte, fandtes det bevist, at Branden skyldtes Gnister fra Lokomotivet for et forbikørende Tog. Jærnbaneselskabet efter Omstændighederne dømt i Medfør af Lov 26 Marts 1898 § 1, jfr. § 6, til at erstatte Skaden, skønt Branden opstod i en straatækt Staldbygning, der var opført længe efter Banens Anlæg og laa indenfor den ved Pl. 5 Maj 1847 § 1 og Brandpolitiloven foreskrevne Afstand fra Banesporets Midte 165

Som Følge af et Jærnbaneanlæg blev en Gade saaledes forsænket, at Adgangen til nævnte Gade fra en paa Hjørnet af denne og en anden Gade liggende Ejendom blev besværliggjort og maatte ske ved Hjælp af Trapper, ligesom al Kørselstrafik mellem de to Gader blev udelukket. Statueret, at der ikke var sket noget Indgreb i Ejerens Ejendomsret, og at der særlig ikke var gjort noget retsstridigt Indgreb i hans Adgang til at færdes til og fra Ejendommen 312

En Sporvogn, der kørte ind ad Gl. Kongevej, paakørte et i samme Retning kørende Køretøj, hvis Kusk noget foran Sporvognen havde drejet sin Vogn ind paa Sporet for at komme uden om en Cykle, der laa væltet paa Vejen. Ved Paakørslen faldt Kusken af Vognen og kom alvorligt til Skade. Sporvejsselskabet fundet erstatningspligtigt efter Indholdet af dets Koncession, da Kusken ikke skønnedes at have udvist en saadan Uagtsomhed, at Skaden maatte anses hidført ved hans egen Skyld, og da Selskabet ikke havde godtgjort, at Skaden var bevirket ved et uafvendeligt Tilfælde 407

Statsbanerne tilpligtede at godtgøre et Forsikringsselskab det Beløb, som Selskabet havde maattet udbetale en Forsikret i Erstatning for Skade forvoldt ved en Muskelsprængning, som han havde paadraget sig ved at stige ud af et Jærnbanetog paa et Sted, hvor et Stykke af Banelinjen var skredet ud, saaledes at de Rejsende maatte gaa over i et Udvekslingstog 779

Kaution.

Spørgsmaal om Omfanget af den Betalingsforpligtelse, som en Sagfører havde paataget sig derved, at han i et Brev til et Firma havde forpligtet sig til at betale Firmaets Regning fra en Tømrermester »for Støbegods til Aabyhøj« 168

En Person, der for et Beløb af 500 Kr. var gaaet i Kaution for en

Pag.

anden, paastod, at der paa hans Forpligtelse efter Kautionsbeviset var afdraget 345 Kr. Bevis for denne Paastand efter Omstændighederne ikke fundet ført, skønt der forelaa fire tilsammen paa 345 Kr. lydende Kvitteringer, der var udfærdigede af Kreditors Kontorist og skrevet paa en Genpart af Kautionsbeviset, og som lød paa, at de paagældende Beløb var modtaget »a cto ovenstaaende« 338

I et Tilfælde, hvor det viste sig, at Kassereren ved en Købstads Gasværk havde Kassemangel, fandtes en Mand, der for et Beløb af indtil 1000 Kr. havde kaveret for de Oppebørsler, der maatte blive betroet Kassereren, bunden ved sin Kautionserklæring, skønt det Tilsyn, Kommunen havde ført med Kassereren, var mangelfuldt. Henvist bl. a. til Kautionsforholdets Natur og Grundsætningerne i Lovgivningen om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen 341

En Læge, der havde lovet sin Svoger, at han sammen med sin Broder og Svogerens tre Brødre vilde gaa i Kaution for et Laan paa 10,000 Kr., efter Omstændighederne anset bunden ved sit Kautionsløfte, skønt Forholdet — uden nærmere Meddelelse til ham — ordnedes paa den Maade, at der kun optoges et Laan paa 8000 Kr., og at Lægens Broder ikke kom til at staa som Medkautionist for dette Laan, idet han foretrak selv at laane Lægens Svoger 2000 Kr. 345

Nogle Kautionister havde sammen med det Laanebevis, paa hvilket de havde tegnet deres Kaution, afleveret til Laangiveren en Fuldmagt, ifølge hvilken en af Kautionisterne befuldmægtigedes til i Forening med Laantageren at modtage og kvittere for det laante Beløb, som skulde overgives til Laantageren til Opfyldelse af ham paahvilende Forpligtelser. Ved Udbetalingen af Laanet blev der imidlertid kun taget skriftlig Kvittering af den befuldmægtigede Kautionist. Fundet, at denne Fejl fra Laangiverens Side efter Omstændighederne ikke kunde give en Kautionist Føje til at vægre sig ved at betale den paa ham faldende Del af Laanet... 925

Kommission.

En Sagfører, der havde lovet en Ejendomskommissionær $^1/_2$ pCt. i Salgsprovision, paastod, at Løftet var knyttet til det Vilkaar, at Salget fandt Sted til en bestemt, af Kommissionæren opgivet Mand. Ikke funden bevist, at Løftet var afgivet paa andre Vilkaar.

Kommissionæren, der senere havde henledet en anden Mands Opmærksomhed paa Ejendommen, fandtes ikke at have udfoldet en saadan Virksomhed ved Istandbringelsen af Salget af Ejendommen til denne Mand, at han havde Krav paa at erholde Provision af Sagføreren 735

Konfiskation.

Se Udførsel 294

De hos en Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Tyveri og ulovlig

Pag.

Omløben med Varer (Prospektkort), forefundne Kort konfiskerede til Fordel for den Politibetjent, der anholdt Tiltalte 643

Konkurs.

I Januar 1913 solgte en Handelsgartner efter Fuldmagt fra en Søn, der var undveget paa Grund af Gæld, og hvis Bo i Marts 1913 blev taget under Konkursbehandling, en Sønnen tilhørende Ejendom bl. a. paa Vilkaar, at Køberen til Sønnens Børn udstedte en Panteobligation, stor 8000 Kr., hvis Renter skulde tilfalde Sønnens Hustru »personlig, saalænge hun lever«. Antaget, at Obligationen var traadt i Stedet for nogle Faderen tilhørende Rettigheder, for hvilke han havde haft Sikkerhed i Ejendommen, og at den Sønnens Hustru tillagte Rentenydelsesret herefter maatte betragtes som en hende af Faderen paa egne Vegne og for egne Midler ydet Gave. Endvidere antaget, at nævnte Gave efter Obligationens Indhold og efter de Forhold, hvorunder Dispositionen fandt Sted, i Medfør af Lov 7 April 1899 § 19 var blevet Hustruens Særeje 391

Udtalt i et Tilfælde, hvor et Bo var taget under Konkurs i Henhold til Begæringer, der var indkomne den 16 Juni Kl. $9^1/_2$ Form. og $2^1/_2$ Efterm., at en Handel, hvorved der havde fundet Betaling Sted af Gæld med usædvanligt Betalingsmiddel, maatte for ikke at kunne afkræftes være afsluttet tidligere end efter Kl. $9^1/_2$ Form. Otteugersdagen før den 16 Juni. — Statueret, at der forelaa Betaling med usædvanligt Betalingsmiddel i et Tilfælde, hvor en Købmand betalte Vekselgæld til en Grosserer, hvis Forretning i Almindelighed ikke omfattede Handel med Mel, ved til denne at overdrage et Parti Mel 523

Spørgsmaal om, hvorvidt en Vinhandler, der havde ydet en Bog- og Papirhandler et Driftslaan, var berettiget til ifølge den mellem dem oprettede Kontrakt at optræde som Kreditor i Bog- og Papirhandlerens Konkursbo 527

Konnossement.

Udtalt, at den Omstændighed, at Kaptajnen paa et Skib, som havde indtaget en Ladning Kul i Granton, havde udstedt et Konnossement uden at give det Paategning om, at Skibet gjorde Krav paa Overliggedagspenge, ikke kunde udelukke Rederiet fra at forlange Overliggedagspengene betalt af den danske Befragter, skønt denne, der havde betalt Afladeren Købesummen for Ladningen, hævdede, at han ikke vilde have gjort dette, hvis han havde vidst, at der vilde blive gjort Krav paa Overliggedagspenge.

Spørgsmaal, om den vedtagne Liggedagstid var overskredet, og om Overskridelsens Omfang. Bl. a. Spørgsmaal om, hvorvidt et af det britiske Admiralitet udstedt Paabud om, at alle Lys i Granton skulde holdes slukkede fra Kl. 5 Eftm. — et Paabud, der havde til Følge, at der ikke kunde arbejdes fra Kl. 5 Eftm. til Kl. 6 Morgen — maatte have Indflydelse paa Indladningstidens Beregning som hørende under de i Certepartiet nævnte Hin-

Pag.

dringer, »occurring« paa eller efter Certepartiets Dato. — Spørgsmaalet besvaret benægtende, da Paabudet var udstedt før Certepartiets Oprettelse og efter sit Øjemed maatte paaregnes — da Certepartiet blev oprettet — endnu at ville være bestaaende i Indladningstiden 400

Kontrakt.

Spørgsmaal om, hvorvidt en Køber af en fast Ejendom, fra hvilken der tidligere var solgt nogle Parceller, efter Købekontrakten havde Krav paa den fulde Købesum for de nævnte Parceller 322

Et Aktieselskab, der leverede en Del Mælk til et Mælkeri for en Pris, der rettede sig efter, hvad Aktieselskabet betalte sine Leverandører for Mælken, tilstod uden kontraktmæssig Forpligtelse Leverandørerne en Prisforhøjelse. Spørgsmaal om Mælkeriet ifølge den med Aktieselskabet oprettede Kontrakt var pligtig til at tilsvare Aktieselskabet en lignende Prisforhøjelse 807

Kontrasøgsmaal.

Udtalt, at en Arrestrekvisitus ikke kunde faa sig tilkendt Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde under Arrestforfølgningssagen, skønt Arresten blev ophævet som ulovlig, da han ikke havde anlagt Kontrasøgsmaal 186

Kost og Tæring ..... p. 167, 297, 321, 888

Kumulation (af Straf).

Straf for ulovlig Omløben med Varer kumuleret med Straf for Tyveri og bestemt under Et til Fængsel paa sædvanlig Fangekost 643

En Tiltalt anset med en samlet Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost for Overtrædelse af Straffelovens § 278 I og § 10 i Lov Nr. 92 af 19 April 1907 om Tilvirkning af Margarine m. m. 910

Køb og Salg.

En Del Mænd, hvis Lodder stødte til en Sø, havde ved et af dem i Fællesskab underskrevet Dokument overdraget den dem som tilstødende Lodsejere tilkommende Ret til Søen til et Konsortium, der paatænkte en Udtørring af Søen. Ikke fundet godtgjort, at Overdragelsen var knyttet til den Forudsætning, at Udtørringsarbejdet førtes igennem. En af Lodsejerne paastod, at da de alle ved Overdragelsen optraadte som en Enhed, maatte den Omstændighed, at nogle af Lodsejerne — hvem Konsortiet ikke havde ydet det tilsagte Vederlag — ikke var bundne ved Handlen, bevirke, at heller ikke han var bunden. Denne Paastand ej taget til Følge, da Søen ikke kunde antages at have været i Sameje mellem Lodsejerne, og da han for sit Vedkommende havde modtaget det ham tilsagte Vederlag 96

Under Salgsforhandlingerne om et brugt Automobil fremkom Sælgeren med Udtalelser, der af forskellige Vidner opfattedes som

Pag.

gaaende ud paa, et Sælgeren garanterede, at Automobilet ikke var mere end 2 Aar gammelt. Under særligt Hensyn til, at den skriftlige Kontrakt, der indeholdt andre Garantibestemmelser, ikke indeholdt nogen Aldersgaranti, fandtes Køberen dog ikke berettiget til at træde tilbage fra Handelen, skønt det var oplyst, at Automobilet var c. 6 Aar gammelt..... 170

Efter at en Gaardejer og en Proprietær havde mageskiftet deres Ejendomme, fandtes Gaardejeren berettiget til at træde tilbage fra Handelen, da den paa Proprietærens Ejendom hvilende Kreditforeningsgæld tillige hvilede paa en Del betydelige og værdifulde Arealer, der var fraskilt Ejendommen, og da Proprietæren forsætlig havde givet ham ganske utilstrækkelige Oplysninger om Størrelsen og Værdien af disse Arealer, saaledes at han havde Føje til at gaa ud fra, at Kreditforeningen vilde forlange et langt mindre Afdrag paa Gælden end den gjorde. Efter Omstændighederne fandtes Gaardejeren ikke at have fortabt sin Ret til at træde tilbage fra Handlen derved, at han havde underskrevet Skøderne paa de to Ejendomme og i længere Tid var forblevet hensiddende paa Proprietærens Ejendom 186

Se Aktieselskab.... 239

Spørgsmaal om, hvorvidt der af Sælgeren af et Parti Handsker til »snarest Levering ab Sachsen« var givet Køberen Garanti for Udførselstilladelse af Partiet fra Tyskland eller for, at der ikke vilde blive Vanskeligbed med Hensyn til Udførselen 732

Ikke anset godtgjort, at en Gaardejer, der havde nogle Køer paa Foder hos en Statshusmand, senere havde solgt Statshusmanden Køerne paa Kredit 761

Købstæder.

Statueret, at Lov Nr. 9 af 23 Januar 1903 gjaldt for Nørre Sundby, skønt Kommunalbestyrelsen ikke udtrykkeligt havde truffet en saadan Beslutning som den i § 1, 1 Pkt., ommeldte, og at Loven herefter ogsaa maatte gælde for Autorisationer meddelte inden dens Ikrafttræden. Endvidere statueret, at Lovens § 1 udtømmende angav i hvilke Tilfælde Kommunalbestyrelsen var berettiget til at fratage en autoriseret Gasmester hans Autorisation, og at den herefter ikke hjemlede Kommunalbestyrelsen Ret til at fratage en Gasmester hans Autorisation, fordi han, der havde overtaget et af Kommunen i Licitation udbudt Arbejde, forinden Licitationen havde aftalt med Byens tvende andre Gasmestre, at disse, hvem han i den Anledning skulde betale et Vederlag, ikke maatte underbyde ham ved Licitationen..... 290

I et Tilfælde, hvor det viste sig, at Kassereren ved en Købstads Gasværk havde Kassemanget, fandtes en Mand, der for et Beløb af indtil 1000 Kr. havde kaveret for de Oppebørsler, der maatte blive betroet Kassereren, bunden ved sin Kautionserklæring, skønt det Tilsyn, Kommunen havde ført med Kassereren, var mangelfuldt. Henvist bl. a. til Kautionsforholdets Natur og

Pag.

Grundsætningerne i Lovgivningen om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen 341

Landvæsens- og Overlandvæsenskommissioner.

Udtalt, at Lov 30 Decbr. 1858 § 21 ikke giver Hjemmel til at indbringe det Spørgsmaal for Højesteret, om en Landvæsenskommissions Kendelse i en Hegnssag maatte anses for endelig, og om Overlandvæsenskommissionen derfor havde overskredet sin Kompetence ved at tage Sagen under Paakendelse 258

Leje.

Antaget efter Omstændighederne, at en Lejer af en Villa ikke var pligtig at erstatte Skade, forvoldt ved, at Vandrørene i Villaen, medens Lejeren og hans Husstand var bortrejst, og det var blevet stærk Frost, sprængtes som Følge af Frosten, idet Hovedvandhanen ikke var aflaaset, og Vandet ikke tappet af Rørene.. 31

En Rentier havde i den Hensigt at drive Viktualiehandel, lejet en Butik af en Murermester. I Kontrakten var det bl. a. bestemt, at Lejeren skulde betale alle Udgifter ved Butikens Indretning til Viktualiehandel, dog at Ejeren skulde betale 200 Kr., aftage noget Tapet og stryge Væggene med Oliemaling. Butiken indrettedes imidlertid ikke til Viktualiehandel, og Lejeren foretog intet i saa Henseende, men forlangte den betalte Leje tilbage. Idet Ejerens Forklaring om, at han var bleven hindret i at sætte Butikken i Stand derved, at Lejeren havde sagt, at han (Lejeren) nu ikke vilde have Viktualieforretning, fandtes at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, kunde det ikke antages, at Ejeren, der i betimelig Tid havde erhvervet vedkommende Sundhedsautoritets Tilladelse til Indretning af Viktualiebutikken, havde noget Ansvar for, at saadan Indretning ikke fandt Sted 899

Statueret, at den en Gaardejer overdragne Lejeret til nogle Parceller maatte, idet Retten ikke var behørigt tinglæst, vige for den ved et senere Skøde paa de samme Parceller overdragne Ret til en anden Gaardejer, der ikke, da han fik Retten, vidste eller burde have været vidende om, at Lejeret var indrømmet førstnævnte Gaardejer 916

Levnedsmidler.

En Tiltalt for sit Forhold med Hensyn til Kødet af selvdøde og syge Kreaturer, som han i stor Udstrækning havde opkøbt, anset skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908 §§ 3 og 4, 1 Stk., Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2 Stk. og § 1 i Anordning af 10 Juni 1913 jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2 Stk. Endvidere fandtes han ved sit Forhold at have gjort sig strafskyldig efter Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, jfr. Straffelovens § 278, samt i Henhold til Straffelovens § 290, forsaavidt angaar dennes sidste Stykke sammenholdt med sidstnævnte § i Loven af 1910, derved, at han dels i flere Tilfælde i Afsætningsøjemed havde undergivet Levnedsmidler, hvis fordærvede Tilstand han

Pag.

maatte indse, en Behandling beregnet paa at skjule denne deres Tilstand, dels i en Række Tilfælde havde solgt eller tilberedt Kød til Menneskeføde, uagtet han enten havde været eller burde have været paa det rene med, at Kødet var sundhedsfarligt..... 744

En Tiltalt, der havde solgt til Menneskeføde under Benævnelsen Kærnemælk et Produkt bestaaende foruden af c. $^{2}/_{8}$ Kærnemælk af c. $^{1}/_{8}$ Skyllevand, som Tiltalte havde tilsat Kærnemælken, efter at denne var tømt ud fra Kærnen, anset at have overtraadt Bestemmelsen i Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 1 Stk. — Udtalt, at det maatte blive uden Betydning, at den Mulighed ikke kunde anses helt udelukket, at Produktets Indhold af Tørstof ikke laa under den Grænse, der nu er fastsat ved Anordning Nr. 21 af 30 Januar 1917. For det nævnte Forhold og for yderligere at have tilsat Produktet Vand direkte fra en Vandhane samt for at have tilsat skummet Mælk, der var solgt, Is, dømtes Tiltalte efter Straffelovens § 278 I..... 910

Lotteri.

Statueret, at en Klasselotteriseddel, paa hvilken der var faldet en Gevinst, men som endnu ikke var forsynet med den ifølge Lotteriplanens § 9, 2 Stk., for Gevinstens Udbetaling fornødne Paategning af vedkommende Kollektør ikke var et saadant til almindelig Omsætning egnet Dokument, paa hvilket de ifølge Lovgivningen for Gældsbreve gældende særlige Regler om den godtroende Ihændehavers Retserhvervelse analogisk vil kunne bringes til Anvendelse. En Pantelaaner, der i god Tro havde købt en saadan Seddel af en Person, der ikke var berettiget til at disponere over samme, fandtes herefter ikke at have Krav paa, at Gevinsten udbetaltes til ham..... 661

Love.

Spørgsmaal om Lov Nr. 155 af 17 Maj 1916 gav en autentisk Fortolkning af Udtrykkene »skattepligtig Indkomst« i Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 § 2 og »Skatteindtægt« i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 8, sidste Stykke, saaledes som dette er affattet ved Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2..... 535, 541

Margarineloven.

En Mejeriejer anset efter § 22, jfr. § 10, i Lov Nr. 92 af 19 April 1907 om Tilvirkning af Margarine m. m. for at have forhandlet og haft Margarine henstaaende i sit Mejeris Lokaler, i hvilke der var kærnet Smør, som var omæltet til Salg..... 910

Militærvæsen.

En Mand, der var ansat som Undermaskinmester i Marinen, blev, efter at Lov Nr. 215 af 30 Septbr. 1909 om Søværnets Ordning var traadt i Kraft, udnævnt til Marineingeniør af 1ste Grad. Spørgsmaal, om han efter Lønningslov Nr. 217 af 30 September 1909 § 38 havde Krav paa, at hans Tjenestealder som Under-

Pag.

maskinmester medtoges ved Beregningen af det ham i hans nye Stilling tilkommende Alderstillæg.

Spørgsmaal, om han, der havde været Maskinassistent, før han udnævntes til Undermaskinmester, havde Krav paa, at der beregnedes ham Alderstillæg, som om han havde gjort Tjeneste som Ingeniørassistent, jfr. § 11 i nævnte Lønningslov.... 124

Uagtsomhed.

En Konservesfabrik havde solgt et Parti Leverpostej til et Firma, der imidlertid kun aftog en Del af Partiet, i hvilken Anledning Konservesfabriken gjorde Erstatningskrav gældende. Firmaet frifundet, da der maatte gaas ud fra, at den aftagne Del af Partiet ikke havde været saadan normal, god Handelsvare, som Firmaet maatte have Krav paa..... 794

Uagtsomhed (Forbrydelse mod den offentlige)

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Indbrudstyveri og simple Tyverier og som, da han blev forfulgt af en Politibetjent, affyrede nogle Revolverskud mod denne for at skræmme ham, dømt efter Straffelovens §§ 228, 229 IV og 100. Aktionsordren, der lød paa Tyveri og Forsøg paa Drab, fandtes ikke til Hinder for at dømme efter Strfl. § 100..... 173

En Tiltalt, der øvede Vold mod 2 Politibetjente, da disse havde anholdt ham og en Medtiltalt, som af Politibetjentene var trufne paa Gaden ved Nattetid, bærende paa en udstoppet Maar, dømt efter Straffelovens §§ 100 og 203..... 933

Ukent.

En paa et dansk Firma trukket og af dette akcepteret Veksel lød paa en Sum i tyske Mark og bar Paategningen »zahlbar Hamburg bei Henry P. Newman«. Statueret, at Firmaet efter Vekslens eget Indhold og Vekselloven § 35, 1. Pkt., havde Ret til at betale Vekslen med Reichsmark. — Endvidere udtalt, at den Omstændighed, at Vekselejeren paa Grund af Moratorielovgivningen først i Oktober 1915 havde kunnet indtale den i Oktober 1914 forfaldne Veksel, ikke kunde hjemle ham Ret til at beregne sit Tilgodehavende i Kronemønt efter den paa Forfaldsdagen gældende Kurs for Reichsmark..... 273

Uautralitets-Foranstaltninger (Overtrædelse af).

En Tiltalt, i hvis Blad der var givet Meddelelse om et Orlogsskibs Bevægelser, dømt i Medfør af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts 1917 efter Lov Nr. 200 af 9 September 1914. 816, 817

Uæringsbrug (ulovligt).

En Tiltalt, der — uden at have Bevilling i Henhold til Næringslovens § 51 — opkøbte hos Private Klude, Ben, gammelt Jern og andet Affald, som han uden Sortering solgte til Jernhandlere, anset efter Næringslovens § 75..... 5

Pag.

En Gæstgiver, der paa sit Gæstgiveri havde beværtet Personer, der ikke ved den paagældende Lejlighed havde været »Rejsende« i den Forstand, hvori dette Ord maa antages brugt i § 12 i Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912, anset efter nævnte Lovs § 34, 1 Stk. .. 41

Trende Tiltalte, der udgjorde Bestyrelsen for et Aktieselskab, som drev Vinstue, idømte Bøder efter § 34, 2det Stk., i Lov om Beværtning m. v. af 10 Maj 1912, idet det nævnte Aktieselskab, som havde købt Aktierne i et gammelt Aktieselskab, der havde Næringsadkomst paa Værtshushold tilligemed Borgerskabet, maatte betragtes som et helt nyt Selskab, der ikke med Føje havde kunnet benytte det gamle Selskabs Næringsadkomst. — Anset uden Betydning, at Magistraten fejlagtigt havde ment, at Selskabet lovligt benyttede det gamle Borgerskab og derfor i Medfør af Beværterlovens § 44 havde meddelt Selskabet Bevilling til at drive Beværtning med Ret til at udskænke stærke Drikke 484

En Kagebager og Sukkervarefabrikant anset berettiget til fra sit Forretningslokale at sælge Kopper, Askebægre, Krukker og andre lignende Genstande af Porcellæn og Metal, fyldte med Chokolade, Konfekt og Sukkervarer, da Genstandene ikke solgtes særskilt men udelukkende som Emballage for Varer, som Kagebageren i Henhold til sit Næringsbevis havde Ret til at forhandle, og det maatte anses for godtgjort, at dette i en lang Aarrække har været almindelig Brug i Konditorvare- og Konfektforretninger.... 577

Næringsvæsen.

Statueret, at Lov Nr. 9 af 23 Jan. 1903 gjaldt for Nørre Sundby, skønt Kommunalbestyrelsen ikke udtrykkeligt havde truffet en saadan Beslutning som den i § 1, 1. Pkt., ommeldte, og at Loven herefter ogsaa maatte gælde for Autorisationer, meddelte inden dens Ikrafttræden. — Endvidere statueret, at Lovens § 1 udtømmende angav, i hvilke Tilfælde Kommunalbestyrelsen var berettiget til at fratage en autoriseret Gasmester hans Autorisation, og at den herefter ikke hjemlede Kommunalbestyrelsen Ret til at fratage en Gasmester hans Autorisation, fordi han, der havde overtaget et af Kommunen i Licitation udbudt Arbejde, forinden Licitationen havde aftalt med Byens tvende andre Gasmestre, at disse, hvem han i den Anledning skulde betale et Vederlag, ikke maatte underbyde ham ved Licitationen..... 290

Omløben med Varer.

Straf idømt for ulovlig Omløben med Prospektkort..... 643, 706

Pant.

Spørgsmaal, om en Bank, der havde Haandpant i nogle Panteobligationsandele for et en Grosserer ydet Laan — overensstemmende med en Bestemmelse i Laanedokumentets og Recepissens trykte Tekst om, at Pantet tillige tjente Banken til Sikkerhed for, hvad Grossereren iøvrigt maatte være eller blive Banken skyldig — ogsaa havde Haandpant i de nævnte Obligationsandele for nogle Vekselkrav, som Banken havde mod Grossereren 100

Pag.

En Direktør, der havde Pant i en fast Ejendom, fik Udstederen af Panteobligationen dømt til at betale Obligationens Paalydende. Denne Dom blev af en Mand, som ved en Købekontrakt, der laa forud for Sagens Anlæg, havde faaet Ejendommen overdraget af Panteobligationens Udsteder, men som ikke havde udstedt ny Obligation, appelleret til Højesteret, hvor han, der alene havde indstævnet Panthaveren, nedlagde Paastand om, at Obligationen erklæredes ikke at være forfalden, og at Udstederen af Obligationen frifandtes for Tiden. Sagen afvist fra Højesteret, da Appellanten manglede Beføjelse til ved Appel af Dommen at søge denne forandret for Udstederens personlige Vedkommende.

Udtalt, at Sagen ogsaa maatte afvises fra Højesteret, selv om Appellanten — der var optraadt som Intervenient i Underinstansen — i Virkeligheden kun tilsigtede at faa Panthaveren kendt uberettiget til for Tiden at søge Fyldestgørelse i Pantet, da Udstederen af Obligationen under denne Forudsætning havde en saadan Interesse i Appellen, at han burde have været medindstævnet. 478

I en Obligation, der gav sekundær Panteret i en fast Ejendom, hed det, at Kapitalen straks forfaldt til Betaling, naar der paadroges Pantet udpantningsberettigede Restancer af Skatter og Afgifter eller af Afdrag, Renter eller andre Ydelser, som var forud prioriterede. Udtalt, at da Terminsydelsen pr. Juni 1915 til en Kreditforening, som havde 1ste Prioritet i Ejendommen, ikke var bleven betalt, havde Panthaveren herefter været berettiget til i Begyndelsen af September 1915 at begære Ejendommen udlagt til brugeligt Pant, samt at Panthaveren, der efter Anmodning af Pantets nuværende Ejer midlertidig havde frafaldet sin nævnte Begæring, efter at Terminsydelsen til Kreditforeningen den 8 Sept. 1915 var bleven betalt, og efter at Pantets Ejer havde indledet Forhandlinger om Indfrielse af Obligationen, havde været berettiget til, da de nævnte Forhandlinger ikke førte til noget Resultat, at genoptage den fornævnte Begæring, skønt Terminsydelsen til Kreditforeningen, som nævnt, imidlertid var bleven betalt 479

Patent.

Antaget, at en Smed ikke ved at forfærdige og sælge et Roeoptagningsredskab havde gjort Indgreb i et Firmas Patentret..... 856

Pension.

Spørgsmaal om, hvor stor Pension der tilkom Enken efter en under Københavns Belysningsvæsen ansat Kontorchef, der var afgaaet ved Døden den 19 November 1913, og som havde været i Kommunens Tjeneste siden den 25 Marts 1887, men først den 12 Juni 1889 var fyldt 25 Aar 315

Antaget, at en afskediget Distriktsjordemoder fortabte Retten til at oppebære den hende tillagte Pension ved paany at modtage fast Ansættelse som Distriktsjordemoder 573

Antaget, at den en Kontreadmiral som Chef for Orlogsværftet i Henhold til § 32, 1. Stk., i Lov Nr. 217 af 30 September 1909 anviste

Pag.

Tjenestebolig ikke kunde medregnes ved Beregningen af Kontreadmiralens Pension, da der manglede den efter Lov 24 Februar 1858 § 5 Nr. 3 fornødne udtrykkelige Hjemmel for, at den Tjenestebolig, der anvises Chefen for Orlogsværftet, tillægges ham som Lønning eller Lønningsdel 854

Antaget, at Københavns Kommunalbestyrelse havde haft Ret til at overflytte en Person, der var ansat under Kommunen som Kontrollør ved Opsætning af Gasmaalere, til Stillingen som Maalerkontrollør, og at han ikke ved Sygdom var forhindret i at udføre nogen Del af Maalerkontrollør-Arbejdet. Da han nægtede at udføre dette Arbejde, blev han afskediget uden Varsel og uden Pension 863

Politiforseelser.

En Proprietær anset efter Lov Nr. 278 af 16 November 1914 for ulovlig Opfodring af Rug 214

Polititilhold.

En svensk Kvinde, der var tiltalt for Overtrædelse af Polititilhold om ikke at lade sig finde her i Landet, frifunden i Medfør af Grundsætningen i Straffelovens § 38 45

En Tiltalt anset for Overtrædelse af Polititilhold 87, 578, 738, 798, 877, 933

Straf idømt for Overtrædelse af Tilhold i Henhold til Lov 3 Marts 1860 § 2..... 429

Politivedtægter.

Udtalt, at Københavns Politivedtægts § 60 jfr. § 61 hverken efter Ordene eller efter det om Bestemmelsernes Forhistorie oplyste kan antages at omfatte Paamaling paa Mure af Reklamer... 53 og 54

Postvæsen.

Se Embedsmænd 152

Procedure.

En Købmand, der søgte en anden til at levere nogle Partier Majs, der skulde være leverede i Aug. og Septbr. 1914, men som fandtes for sént at have afgivet Erklæring efter Lov om Køb af 6 April 1906 § 26 om, at han vilde fastholde Købet, hvorfor Medkontrahenten blev frifunden, antoges ikke derved at være afskaaret fra under et nyt Søgsmaal at paastaa Medkontrahenten dømt til at erstatte ham det Tab, han havde lidt ved Ikke-Leveringen 670

For Højesteret gjorde Appellanten af en ved Sø- og Handelsretten afsagt Dom gældende, at den i Dommen ommeldte Handel angaaende et Parti Leverpostej var indgaaet efter Prøve, og at den Del af Partiet som var leveret, havde svaret til Prøven. Mod Indstævntes Protest kunde der imidlertid ikke tages noget Hensyn til denne Indsigelse allerede af den Grund, at den var uomtalt i den indankede Dom, og at denne Mangel paa Omtale som af Indstævnte hævdet, efter Indsigelsens Betydenhed maatte forud-

Pag.

sættes at skyldes den Omstændighed, at den ikke havde været fremsat under den mundtlige Procedure for Sø- og Handelsretten. 794

Processuelle Mulkter.

En Rentier idømt Bøde for usømmelig Procedure 882

Ran.

Tvende Tiltalte, der en Nat paa Gaden havde fraranet en Trælasthandler en Tegnebog med Indhold c. 900 Kr., anset efter Strfl.'s § 237 578

Regnskabsvæsen.

I et Tilfælde, hvor det viste sig, at Kassereren ved en Købstads Gasværk havde Kassemangel, fandtes en Mand, der for et Beløb af indtil 1000 Kr. havde kaveret for de Oppebørsler, der maatte blive betroet Kassereren, bunden ved sin Kautionserklæring, skønt det Tilsyn, Kommunen havde ført med Kassereren var mangelfuldt. Henvist bl. a. til Kautionsforholdets Natur og Grundsætningerne i Lovgivningen om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen 341

Retsgebyrer.

Ved et Testamente var der tillagt en Afdøds Datterbørn en Trediedel af den Arv, der ellers vilde være tilfaldet Afdødes Døtre. Statueret, at Datterbørnene efter Omstændighederne maatte anses som egentlige Arvinger, ikke som Legatarer. Da de var umyndige, maatte der derfor i Henhold til Skiftegebyrlov af 30 November 1874 § 1 svares Skifteafgift af Boet, som behandledes af Exekutorer 362

Røveri.

En tidligere for Tyveri og Vold straffet Person mod sin Benægtelse dømt efter Straffelovens § 243 for Røveri af en Portemonnæ indeholdende ca 7 Kr. 56

En Tiltalt, der havde frarøvet en Arbejdsmand, med hvem han havde sviret, en Tegnebog samt nogle Penge og efter at have beordret Arbejdsmanden i Seng havde taget en Del af dennes Klæder m. m., dømt efter Strfl.s § 243 359

Sagførere.

Anset bevist, at en Dame, til hvem en Fordring var transporteret, havde godkendt en mellem den oprindelige Fordringshaver og en Sagfører truffen Aftale om Størrelsen af Sagførerens Salær og Godtgørelse for Udlæg i Anledning af hans Virksomhed ved Inkassation af Fordringen, hvilken Aftale saaledes maatte være bindende for hende 460

En Højesteretssagførers Forhaling af en Sag misbilliget 519

Tvende Sagførere idømt Mulkter for utilbørligt Ophold af en Sag i første Instans 657

En Underretssagfører mulkteret for utilbørligt Ophold af en Sag ... 761

Pag.

Salær.

Ikke tilkendt en for Højesteret for Appellanten beskikket Sagfører Salær i en Sag, der afvistes som Følge af, at dens Genstand efter Omstændighederne ikke kunde antages at udgøre summa appellabilis 348

Anset bevist, at en Dame, til hvem en Fordring var transporteret, havde godkendt en mellem den oprindelige Fordringshaver og en Sagfører truffen Aftale om Størrelsen af Sagførerens Salær og Godtgørelse for Udlæg i Anledning af hans Virksomhed ved Inkassation af Fordringen, hvilken Aftale saaledes maatte være bindende for hende 460

Selvtægt.

Se under Fiskeri 65

Servituter.

Ved en Købekontrakt om en fast Ejendom blev der paalagt Ejendommen den Servitut, at der i samme ikke maatte drives »Kolonialforretning af nogen Art«, medmindre Sælgeren skriftligt gav sit Samtykke. Spørgsmaal, om et »Sæbehus«, i hvilket der foruden Sæber førtes en Del af de Varer, der i Almindelighed føres i en Kolonialforretning, faldt ind under Forbudet 132

Fundet bevist, at en Gaardejer ved Alderstidshævd havde vundet Ret til Færdsel ad en over en anden Mands Ejendom førende Vej 317

Skatter.

Et Aktieselskab, der havde 2 Filialer i Udlandet, betalte for Aarene 1904/05—1912/13 Skat til Staten ogsaa af den Del af Indtægten, der hidrørte fra disse Filialer, idet Skattemyndighederne fejlagtigt mente, at den fra Filialerne, der udadtil optraadte som selvstændige Selskaber, hidrørende Indtægt ikke kunde betragtes som Indtægt, Aktieselskabet havde af Virksomhed i Udlandet (jfr. Lov Nr. 104 af 15 Maj 1906 § 6 Litra f. in fine). Statueret, at Aktieselskabet ikke kunde fordre den for meget betalte Skat tilbagebetalt, da man efter Omstændighederne ikke kunde bebrejde Skattemyndighederne, at de havde haft den nævnte fejlagtige Opfattelse, og da Selskabet ingen Indsigelse havde gjort overfor Skatteraadets Ansættelse af Skatten, men havde betalt denne uden Forbehold 74

Statueret, at en Udlænding, der oppebar Indtægt af »Det grevelige Schimmelmannske Fideikommis«, maatte siges at nyde Indtægt af Fideikommiskapital og at være Fideikommisbesidder og derfor var pligtig at svare Indkomst- og Formueskat efter Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 2 Nr. 3 og § 10 230

Spørgsmaal om det, at nogle Ejendomme i København i 1908 var blevet udstykkede og sammenlagte og derpaa ommatrikulerede og saaledes havde faaet en anden Skikkelse og Benævnelse end før, maatte bevirke, at den ved § 2 i Skattevedtægt for København af

Pag.

30 Juni 1905 givne Lempelse i Ejendomsskylden bortfaldt for nævnte Ejendommes Vedkommende 482

Fortolkning af Udtrykket »skattepligtig Indkomst« i Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 § 2 og af Udtrykket »Skatteindtægt« i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 8, sidste Stykke, saaledes som dette er affattet ved Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2 ..... 535, 541

Udtalt, at efter Hovedreglen i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 4, næstsidste Stykke, maatte et Livsforsikringsselskabs Henlæggelser til et Fond, hvis Formaal var, at der af dette efter visse Aars Forløb aarlig skulde udbetales Bonus til de til den Tid bonusberettigede Forsikringstagere anses skattepligtige 597

Statueret, at et Aktieselskab, hvis Hovedledelse udgik fra London, hvor Bestyrelsen havde sit Sæde, ikke i skatteretlig Henseende kunde betragtes som et her hjemmehørende Selskab 599

Statueret, at der ved Beregningen af Arveafgiften af en en Person tillagt livsvarig Rentenydelse af en Kapital, der indsattes i Overformynderiet og bestod for den væsentligste Del i Obligationer, ikke blev Spørgsmaal om at anvende Arveafgiftslovens § 20, 4de Stk., da Kapitalens Forrentning paa Opgørelsens Tidspunkt nøjagtig kunde angives, i hvilken Henseende den blotte Mulighed for, at Rentefoden ved Udtrækning af Obligationer eller Lignende kunde ændres, fandtes uden Betydning 678

Statueret, at en Bank i Henhold til § 26 i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 var pligtig til paa et Skatteraads Begæring at give Oplysning om Størrelsen af en Skatteyders Tilgodehavende paa en bestemt Dag 707

Udtalt, at en Badeanstalt, som stod i fast og varig Forbindelse med Havbunden, maatte betragtes som en fast Ejendom i den Forstand, hvori dette Ord maatte anses taget i § 2 i Lov Nr. 103 af 15 Maj 1903, hvorfor det var berettiget at paaligne Anstalten Ejendomsskyld. Særlig fremhævet, at det maatte være uden Betydning, saavel at Anstalten var bygget ude i Havet, som at den ikke ejede den Grund, hvorpaa den laa 814

Skolelærere.

Statueret, at en Skolelærer og Kirkesanger, der efter Ansøgning blev afskediget fra sit Embede den 1 August 1914, havde Krav paa $^{7}/_{12}$ af den for hele Aaret ansatte Indtægt af den til Skolen hørende Jordlod og ikke skulde tilbagebetale Forskud paa Brændselsgodtgørelse udbetalt ham den 12 Oktober 1913 og den 3 Februar 1914 715

Skolevæsen.

I 1882—83 blev en til et Lærerembede hørende Englod forringet ved en Udtørring, og i den Anledning blev der efter stedfundne Forhandlinger fra 1894, og indtil Læreren i 1905 eller 1906 fratraadte, af Sogneraadet udbetalt Læreren en Erstatning af 75 Kr. aarlig. Et af Læreren i 1913 rejst Krav paa at faa fuld Erstatning for det ham ved Udtørringen i Tiden indtil 1894 tilføjede Tab for-

Pag.

kastet, allerede fordi han uden Forbehold havde modtaget den nævnte aarlige Erstatning og hverken i den Tid, han beklædte Embedet, eller i en Aarrække derefter havde foretaget noget Skridt til at gøre et yderligere Erstatningskrav gældende 264

Spil.

Se Fremmed Ret 113

Stadfæstelsesdom 95, 202, 283, 594, 725

Stempel.

Efter Slutseddel af 18 Juli 1914 købte en Sagfører »pr. Kommission« nogle Ejendomme af en Enkefrue, der ifølge Købekontrakt af 7 August s. A. solgte de samme Ejendomme til et Kommanditselskab. Statueret, at Slutsedlen var stempelpligtig, skønt Købekontrakten var behørig stemplet, da Sagføreren ikke havde bevist, at han ved Slutsedlens Oprettelse repræsenterede det nævnte Selskab, og end ikke, at Selskabet allerede var dannet, da Slutsedlen oprettedes 583

Ved Dokument af 12 Februar tilbød en Husejer at sælge en Ejendom til en anden Husejer »eller Ordre«; det hed i Dokumentet, at Sælgeren skulde være bundet ved Tilbudet til den 26 s. M. Ved en den 14 s. M. dateret Paategning paa Dokumentet overdrog Køberen sin Ret efter dette til en Trediemand, der den 16 s. M. akcepterede Tilbudet. Antaget, at Dokumentet som et blot Tilbud først blev stempelpligtigt ved Akcepten den 16 Februar samt at Paategningen af 14 Februar som Følge heraf ej heller var stempelpligtig.

En af Skattedepartementet nedlagt Paastand om Anerkendelse af nogle Stempelbøder ikke taget til Følge 585

Udtalt, at efter den Forbindelse, der er mellem Bestemmelserne i § 25 i Lov 20 December 1915 og Bestemmelserne i §§ 86 og 87 i Stempelloven af 13 Maj 1911, maa førstnævnte Lovbestemmelse naturligt suppleres bl. a. med Bestemmelser svarende til dem, der indeholdes i sidstnævnte Lovs § 153. Herefter vilde nogle Aktier, der var udstedt før den 1 Januar 1916 og alt den 1 Februar 1916 indsendt til Skattedepartementet til Stempling, være at stemple saaledes som foreskrevet i § 86 i Stempelloven af 1911 897

Stiftelser og Hospitaler.

En Dame, der havde faaet en Plads i den i Forbindelse med Slagelse Hospital oprettede Stiftelse »Slagelse Kloster«, havde arvet en lille Kapital. Statueret, at Raadigheden over denne Kapital efter den for Klostret gældende Fundats tilkom nævnte Dame — ikke Direktionen for Hospitalet og Klostret. Særlig udtalt, at Fr. 5 December 1749 ikke kunde finde Anvendelse, allerede fordi Arven var tilfaldet nævnte Dame, inden hun tog Bolig i Klostret 356

Pag.

Straffens Bortfald.

En Tiltalt dømt for Overtrædelse af Værnepligtslovens § 44. Efter Beskaffenheden af Tiltaltes Overtrædelse fandtes Analogien af Straffelovens § 66 ikke at kunne komme til Anvendelse 784

Straffens Udmaaling.

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Voldtægt overfor et Pigebarn under 12 Aar og i uterligt Forhold overfor en 13aarig Pige, anset efter Strfl.s § 168, jfr. § 173, og efter § 176, jfr. § 174, med Tugthusarbejde i 10 Aar 440

Sædeligheden (Forbrydelse mod).

En Tiltalt, der havde behandlet 3 Smaapiger uterligt, anset efter Straffelovens § 185 52

En Tiltalt anset efter Straffelovens § 181 179

En Tiltalt, der vidende om, at en Pige, med hvem han samlevede, søgte Erhverv ved Utugt, lod sig delvis underholde af hende samt hyppigt anvendte Vold mod hende og derved tvang hende til at vedblive at søge Erhverv ved Utugt, anset efter midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4 og Straffelovens § 210 242

Fundet fornødent, forinden en Ekshibitionists Forhold endelig paakendtes, at der blev truffet Foranstaltning til Undersøgelse af hans mentale Tilstand ved hans Indlæggelse til Observation paa et Hospital, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebragtes en Udtalelse i den nævnte Henseende 368

En Tiltalt, der om Natten ved Indstigning gennem et Vindue skaffede sig Adgang til en Enkes Hus og lagde sig i Sengen hos hende samt behandlede hende uterligt og søgte at opnaa Samleje med hende, anset efter Strfl.s § 176, jfr. § 168 437

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Voldtægt overfor et Pigebarn under 12 Aar og i uterligt Forhold overfor en 13aarig Pige, anset efter Strfl.s § 168, jfr. § 173, og efter § 176, jfr. § 174, med Tugthusarbejde i 10 Aar 440

En Tiltalt, der en Vintermorgen tidligt kastede en Pige om paa en Gangsti og lagde sig selv ovenpaa hende, anset efter Strfl.s § 176, jfr. § 168 449

En Ekshibitionist dømt efter § 185 463

En ved Nyborg Straffeanstalt ansat Gartnerbetjent, der havde gjort kønslige Tilnærmelser til Fangerne, anset efter § 185 473

En 17aarig Tiltalt, der ved Nattetid paa offentlig Gade udviste uterligt Forhold overfor en Kaptajn og dennes Hustru, og som, efter at Kaptajnen havde givet ham et Skub og et Slag for ikke at udsætte sig for at blive overfaldet bagfra, slog Kaptajnen i Øjet, medens denne holdtes fast af en Kammerat af Tiltalte, anset efter Strfl.s § 185 og midlertidig Straffelovs § 1, 2det Stk., disse Bestemmelser sammenholdt med Strfl.s § 37 508

En Tiltalt anset for sit Forhold overfor 2 Smaapiger efter Strfl.s § 176, jfr. § 173, og efter § 185 605

En Tiltalt anset ved en Bekendtgørelse i forskellige Blade at have

Pag.

overtraadt Bestemmelsen i Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3, 3die Stk., og derfor dømt efter Lov Nr. 21 af 4 Februar 1871 § 6 ... 782

En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Voldtægtsforsøg overfor en 14aarig Pige 844

Fire Tiltalte anset for uterligt Forhold overfor en Tjenestepige efter Straffelovens §§ 185 og 210. Den ene af dem tiltvang sig desuden Samleje med Pigen og ansaas tillige efter Straffelovens § 168, 2det Stk. 891

Særeje.

I et mellem 2 Ægtefæller oprettet Testament var det bestemt, at der skulde indkøbes for Hustruen en livsvarig Livrente for den hende efter Manden tilfaldende Arv. Efter Mandens Død gav Justitsministeriet imidlertid Tilladelse til, at Arven i Stedet for at anvendes til Indkøb af Livrente maatte baandlægges i Overformynderiet til livsvarig Rentenydelse for Hustruen, saaledes at hun var udelukket fra at disponere over Kapitalen i levende Live. Antaget, at Testamentet, selv om det ikke direkte forordnede Særeje, dog i sin Konsekvens maatte have Særeje efter Lov 7 April 1899 § 18 til Følge, og at Justitsministeriet ved sin Baandlæggelsestilladelse efter det Oplyste ikke havde tilsigtet at hidføre nogen Forandring i denne Formuerettighedens uadskillelige Tilknytning til Enkens Person 678

Søfart.

Statueret i et Tilfælde, hvor en Matros var forhyret paa Vilkaar, at Opsigelse kun kunde gives indtil 12 Timer forinden Skibets Afgang fra sidste udenlandske Havn eller Red til Fratrædelse, naar Skibet paa Rejsen anløb dansk Havn, at Skibet, der stoppede paa Helsingørs Red for Proviantering, derved havde anløbet dansk Havn. Matrosen, der havde opsagt sin Hyre og i Helsingør forladt Skibet, frifandtes derfor for en stedfunden Tiltale for Rømning 34

Spørgsmaal om Størrelsen af Bjergelønnen for en grundstødt Damper. Bemærket, at der ikke var Føje til ved Værdiansættelsen af Skibet ubetinget at lægge Assurancesummen til Grund 91

70 Fade Laks blev paa gennemgaaende Konnossement sendt fra Astoria i Oregon til et Firma i København, medens 26 Fade Laks paa almindeligt Konnossement blev sendt fra New York til Stockholm. Afsenderen af alle Fade var den samme, og Fadene, der ankom med samme Skib til København og blev udlosset i Frihavnen, bar alle samme Mærke, hvilket Mærke ogsaa var nævnt i Konnossementerne. Ved en Fejltagelse blev nu 26 af de for Firmaet i København bestemte Fade sendte fra Frihavnen til Stockholm og maatte derfor sendes tilbage. Antaget efter Omstændighederne, at Frihavnsselskabet overfor Firmaet i København bar Ansvaret for den begaaede Fejl og derfor maatte refundere Firmaet de ved denne forvoldte Udgifter 303

Udtalt, at den Omstændighed, at Kaptajnen paa et Skib, som havde

Pag.

indtaget en Ladning Kul i Granton, havde udstedt et Konnossement uden at give det Paategning om, at Skibet gjorde Krav paa Overliggedagspenge, ikke kunde udelukke Rederiet fra at forlange Overliggedagspengene betalt af den danske Befragter, skønt denne, der havde betalt Afladeren Købesummen for Ladningen, hævdede, at han ikke vilde have gjort dette, hvis han havde vidst, at der vilde blive gjort Krav paa Overliggedagspenge.

Spørgsmaal om den vedtagne Liggedagstid var overskredet og om Overskridelsens Omfang. Bl. a. Spørgsmaal om, hvorvidt et af det britiske Admiralitet udstedt Paabud om, at alle Lys i Granton skulde holdes slukkede fra Kl. 5 Efterm. — et Paabud, der havde til Følge, at der ikke kunde arbejdes fra Kl. 5 Efterm. til Kl. 6 Morgen — maatte have Indflydelse paa Indladningstidens Beregning som hørende under de i Certepartiet nævnte Hindringer, »occurring«, paa eller efter Certepartiets Dato. Spørgsmaalet besvaret benægtende, da Paabudet var udstedt før Certepartiets Oprettelse og efter sit Øjemed maatte paaregnes — da Certepartiet blev oprettet — endnu at ville være bestaaende i Indladningstiden 400

Tvende Tiltalte, der uanset en af vedkommende Bjergelav fremsat Protest havde ved Hjælp af eget Mandskab, skønt Bjergningsarbejdet delvis udførtes fra Land, slæbt et strandet Skib af Grunden, anset for Overtrædelse af de i Strandingsloven af 10 April 1895 § 4 indeholdte Bestemmelser om Bjærgelavenes Eneret efter nævnte Lovs § 22 498

Et dansk Dampskibsselskab havde forpligtet sig til at transportere i fortløbende Rejser et Parti Kul fra England til nogle danske Havne. Efter at Selskabet havde transporteret en Del af Partiet hertil, traf de engelske Myndigheder den Bestemmelse, at der ikke gaves Tilladelse til i England at indlade Kul i noget Skib, som afgik til de skandinaviske Lande, medmindre Skibet allerede var sluttet for en Returladning til England eller et allieret Land. Statueret, at det, da Selskabet efter Certepartiet ikke var forpligtet til at gaa med andet end Ballast til England, maatte gaa ud over Fabriken, naar de engelske Myndigheder paa Basis heraf nægtede Tilladelse til, at Skibsrummet benyttedes til Transport af de af Fabriken indkøbte Kul 505

Et af en Lods ført Dampskib, der skulde indtage et Parti Cement fra en Cementfabrik, beskadigede under Manøvreringen for at komme ind til den det anviste Fortøjningsplads et under Opførelse værende Bolværk. Antaget, at der ikke forelaa saadanne Fejl med Hensyn til Manøvreringen af Skibet, at dettes Rederi kunde være ansvarligt for Skaden 588

Spørgsmaal om Størrelsen af en Bjergeløn 602

Da et Parti Kakao-Bønner, der forsendtes fra Lissabon med et af det forenede Dampskibsselskabs Skibe og var bestemt til et Aktieselskab i Sverrig, blev beslaglagt i England, traf Dampskibsselskabet for ikke at forsinke Skibet og af Hensyn til alle de ikkebeslaglagte Varer en Overenskomst med den engelske Regering

Pag.

om, at Skibet fik Tilladelse til at fortsætte Rejsen til Bestemmelsesstedet paa Betingelse af, at Dampskibsselskabet udtrykkelig indestod for, at Partiet tilbagesendtes til England til Behandling ved Priseretten eller oplagdes i Danmark indtil Krigens Afslutning. Udtalt, at Dampskibsselskabet saavel efter almindelige formueretlige Grundsætninger som efter Sølovens Regler, særlig dens § 54, jfr. § 57, havde været berettiget til i Alles Interesse at træffe den omtalte Ordning, og at den Omstændighed, at Varerne i Henhold til Ordningen var bragt her til Landet, ikke gav det svenske Aktieselskab noget retligt Krav overfor Dampskibsselskabet paa at faa Varerne udleveret..... 609

Da et Parti Flæsk, der forsendtes fra New York med et af det forenede Dampskibsselskabs Skibe og var bestemt til et Firma i København, blev ved Inspektionen i Kirkwall beslaglagt af det engelske Admiralitet, traf Dampskibsselskabet for ikke at forsinke Skibet og af Hensyn til de ikke-beslaglagte Varer en Overenskomst med den engelske Regering om, at Skibet fik Tilladelse til at fortsætte Rejsen til Bestemmelsesstedet mod at Dampskibsselskabet indestod for, at de beslaglagte Varer bragtes tilbage til England. Udtalt, at Dampskibsselskabet saavel efter almindelige formueretlige Grundsætninger som efter Sølovens Regler, særlig dens § 54, jfr. § 57, havde været berettiget til i Alles Interesse at træffe den omtalte Ordning, og at den Omstændighed, at Varerne i Henhold til Ordningen var bragt her til Landet, ikke gav Firmaet i København noget retligt Krav overfor Dampskibsselskabet paa at faa Varerne udleveret 612

Spørgsmaal om Størrelsen af det et Dampskibsselskab tilkommende Krav paa Overliggedagspenge og navnlig Spørgsmaal om et Certepartis Liggedagsbestemmelse var at forstaa saaledes, at der ikke kunde kræves Liggedagspenge før efter 5 Dages Forløb, medmindre Skibet ikke blot var tillastet men ogsaa udklareret forinden 646

Et Dampskib, der var paa Rejse fra Island til England med Fisk, blev standset af en tysk Undervandsbaad og undgik at blive sænket derved, at Kaptajnen paa Dampskibet afgav sit Æresord paa, at han vilde sejle tilbage med Skibet til Island og ikke for Fremtiden sejle med Fødevarer til England eller dets Allierede. Statueret, at det ved Salg paa Island af Ladningen lidte Tab fordeles over Skib og Ladning efter Reglerne for Groshavari 655

Da et Dampskib, der var ladet med Sydfrugter, paa Rejsen fra Spanien til København kolliderede i den engelske Kanal med en forankret Damper og derpaa søgte til England for at underkastes en større Reparation, maatte Ladningen, der for største Delen ikke var bleven beskadiget ved Kollisionen, for at undgaa Fordærvelse sælges i England.

Spørgsmaal om, hvorvidt det Forsikringsselskab, hos hvilket Ladningen var forsikret, var pligtig til at erstatte hele det betydelige Tab, som Ladningsejerne led ved, at Ladningen maatte sælges i England til betydelig ringere Pris end Fakturaprisen ... 722

Pag.

Et Certeparti indeholdt den Bestemmelse, at Ophold i Inspektionshavn over 72 Timer regnedes som Liggedage, hvis saadant Ophold ikke skyldtes Skibet. Antaget, at denne Bestemmelse ikke kunde betragtes som en saadan klar Vedtagelse, som maatte paakræves for, at Ladningen ogsaa skulde bære hele Tabet ved at betale Skibet Liggedagspenge for hele den Tid, det af engelske Myndigheder tilbageholdtes i Inspektionshavn, naar Tilbageholdelsen skyldtes Aarsager af almindelig politisk Karakter 839

Testamente.

Ved et Testamente var der tillagt en Afdøds Datterbørn en Trediedel af den Arv, der ellers vilde være tilfaldet Afdødes Døtre. Statueret, at Datterbørnene efter Omstændighederne maatte anses som egentlige Arvinger, ikke som Legatarer. Da de var umyndige, maatte der derfor i Henhold til Skiftegebyrlov af 30 November 1874 § 1 svares Skifteafgift af Boet, som behandledes af Eksekutorer 362

Nogle af en Person, der led af Vrangforestillinger, oprettede Testamenter anset gyldige, da det ikke kunde anses bevist, at Testator havde været ude af Stand til at skønne over Betydningen af de af ham trufne testamentariske Bestemmelser, idet det tværtimod maatte antages, at han havde haft fuld Forstaaelse deraf, og da der ej heller var ført Bevis for, at Indholdet af Testamenterne i nogen væsentlig Grad havde været bestemt af Testators Vrangforestillinger..... 883

Tiendevæsen.

Antaget, at naar Tiendelov Nr. 100 af 15 Maj 1903 § 2, 2det Stk., Litra a, bestemmer Statskassens Tilskud til $^{7}/_{25}$ af »den Kapital, der ifølge §§ 23 og 25 skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse« kan der herved kun være sigtet til den Kapital, der fastsættes ved den Forretning, som ifølge § 25, jfr. § 23, skal afholdes som et Led i Tiendeafløsningen, og ikke til den Kapital, der fastsættes ved en saadan Forretning, som ifølge § 23 kan afholdes efter Kirketiendeejerens Begæring, efter at Afløsningen af Tienden har fundet Sted 22

Efter at en Sognepræst var afgaaet ved Døden den 7 September 1911 blev Sognets Tiende afløst fra den 2 Januar 1912 at regne. Statueret, at Præstens Enke ikke havde Krav paa at oppebære nogen Del af den af Afløsningssummen gaaende Rente for Aaret 1912, da denne Rente maatte antages at træde i Stedet for Tienden for 1912, i hvilken hun ikke havde Krav paa Andel, og at et andet Resultat ikke kunde anses hjemlet ved Reskr. 26 Oktober 1798, der ikke kunde antages anvendeligt i det foreliggende Tilfælde 43

Tilbagesøgning.

Se Skatter..... 74

Pag.

Tilregnelighed.

En svensk Kvinde, der var tiltalt for Overtrædelse af Polititilhold om ikke at lade sig finde her i Landet, frifunden i Medfør af Grundsætningen i Straffelovens § 38 45

En drikfældig Epileptiker, som havde mishandlet sin Hustru, ikke paalagt Straf i Medfør af Straffelovens § 38, 1ste Stykke. Da han ansaas farlig for sine Omgivelser, fandtes det nødvendigt, at der i Medfør af samme §'s 2det Stykke blev truffet Sikkerhedsforanstaltninger mod ham 146

Fundet fornødent, forinden en Ekshibitionists Forhold endelig paakendtes, at der blev truffet Foranstaltning til Undersøgelse af hans mentale Tilstand ved hans Indlæggelse til Observation paa et Hospital, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebragtes en Udtalelse i den nævnte Henseende 368

En for uterligt Forhold tiltalt Person, der led af Sindssygdom (Alderdomssløvsind) frifunden i Henhold til Straffelovens § 38 498

Fundet fornødent, forinden en Tyverisag endelig paakendtes, at den Tiltalte indlagdes paa et Sindssygehospital til Observation med Hensyn til hans mentale Tilstand, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebragtes en Udtalelse i den nævnte Henseende 889

Tilstaaelse.

En Skibsværftsarbejder, der sigtedes for ved Uagtsomhed, da han en Morgen var paa Jagt, at have skudt en Murer, der var paa Vej til sin Arbejdsplads, frifunden, idet det fandtes betænkeligt at anse tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte havde affyret det Skud, som ramte Mureren, tilvejebragt ved en af Tiltalte afgiven, men senere tilbagekaldt Tilstaaelse, der ikke fandtes bestyrket ved det iøvrigt fremkomne, og som paa et afgørende Punkt bar Præg af Uandsynlighed 553

Tinglæsning.

Statueret, at den en Gaardejer overdragne Lejeret til nogle Parceller maatte, idet Retten ikke var behørigt tinglæst, vige for den ved et senere Skøde paa de samme Parceller overdragne Ret til en anden Gaardejer, der ikke, da han fik Retten, vidste eller burde have været vidende om, at Lejeret var indrømmet førstnævnte Gaardejer 916

Tjenesteforhold.

Et Aktieselskab fandtes at have været uberettiget til at afskedige en Fuldmægtig uden Varsel, idet det bl. a. efter Omstændighederne fandtes uhjemlet, at Selskabet havde forlangt, at han, der paa Grund af Sygdom havde været fraværende i nogle Dage, men efter sin Forklaring ikke var bleven tilset af en Læge, skulde fremskaffe en Lægeerklæring 15

Spørgsmaalet, om en Engagementsoverenskomst var kommen i Stand, efter Omstændighederne besvaret benægtende 149

Pag.

Transport.

Se Entreprise 121

Til en Sagfører, der var økonomisk Leder af et Byggeforetagende, var der af Ejeren af Grunden udstedt en Akkomodationsobligation med Pant i Ejendommen. Paa en Del af den Sum, for hvilken der ved Obligationen var givet 1ste Prioritets Panteret, gav Sagføreren nogle Haandværkere Transport, dog saaledes at de skulde respektere det i en Bank paa Obligationen optagne Byggelaan. Et Aarstid derefter kvitterede Sagføreren uden Transporthavernes Samtykke Obligationen til Udslettelse af Pantebogen i Anledning af, at Ejendommen var bortsolgt ved Tvangsauktion. Anset godtgjort, at Bankens Tilgodehavende, da Obligationen blev kvitteret, var saa stort, at der intet var til Rest til Transporthaverne, og det statueredes herefter, at Sagføreren ikke havde handlet retstridigt overfor Transporthaverne ved at kvittere Obligationen 665

Trusler.

En tiltalt Mand, med hvem en Student havde haft uterligt Samkvem, opfordrede Studenten til at betale ham Penge, idet han gjorde Regning paa, at Studenten vilde følge Opfordringen af Frygt for, at der skulde blive Skandale i Anledning af det mellem dem Passerede. Tiltalte dømt efter Strfl.s § 245 434

Tyveri.

Fundet fornødent, forinden en Tyverisag endelig paakendtes, at den Tiltalte indlagdes paa et Sindssygehospital til Observation med Hensyn til hans mentale Tilstand, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebragtes en Udtalelse i den nævnte Henseende .. 889

Tyveri (frifindende Dom).

En Person, der en Nat opholdt sig i en indhegnet Skov, medførende Bøsse, frifunden for Forsøg paa Tyveri, da Skoven ikke var hegnet paa en saadan Maade — paa en Strækning af 375 m havde Indhegningen kun en Højde af fra 95 cm til godt 1 m — at Tiltaltes Forhold kunde anses for Forsøg paa Tyveri af de i Skoven værende Dyr 726

Nogle Tiltalte, der fra Baad havde skaaret Siv i Randers Fjord og tilegnet sig dem, frifundne, da det ikke kunde anses for tilstrækkelig godtgjort, at det Areal, paa hvilket de Tiltalte havde skaaret Sivene, var privat Ejendomsret undergivet 824

Tyveri (simpelt).

En Tiltalt dømt for Tyverier af Brød, Margarine, Linned og Tørv samt for Forsøg paa Tyveri. En Del af Tyverierne udøvet ved Indstigning gennem et Vindue 1

En for Tyveri oftere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Par Støvler 12

Pag.

En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Fodtøj, der var anbragt i en Forretnings Udstillingsvindue 29
En Tiltalt dømt for Tyveri af forskellige Smaabeløb 77
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af gammelt Jern 109
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Cykle 159
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Vinteroverfrakke, der havde hængt frit fremme i en udenfor en Marskandiserforretning værende Gang 161
En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Indbrudstyveri og simple Tyverier, og som, da han blev forfulgt af en Politibetjent, affyrede nogle Revolverskud mod denne for at skræmme ham, dømt efter Straffelovens §§ 228, 229 IV og 100. Aktionsordren, der lød paa Tyveri og Forsøg paa Drab, fandtes ikke til Hinder for at dømme efter Strfl.s § 100 173
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Par Støvler 197
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Par Damestøvler 216
En for Tyveri oftere straffet Person mod sin Benægtetse dømt for Tyveri af en Cykle og en Overfrakke 224
En for Tyveri oftere straffet Person dømt for Tyveri af Kalveskind fra en Stald samt Beklædningsgenstande m. m. fra Karlekamre og et Loftskammer 227
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Fødevarer og Træsko 236
Straf herfor idømt 242
En Tiltalt dømt for Tyveri af en Kuffert med Indhold og en Cykle. 256
En Tiltalt dømt for forskellige grove Tyverier samt for Tyveri af Beklædningsgenstande m. m. fra en Beværtning, hvis Dør, der var aflukket ved, at det yderste Haandtag var taget af, han aabnede ved Hjælp af et medbragt Haandtag. Dette sidste Tyveri tilregnet Tiltalte som simpelt 268
En for Tyveri tidligere straffet Kvinde mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af 2 Sengetæpper fra et Hotel 301
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Lommetyveri og Forsøg derpaa 306
En Betler dømt for Tyveri af et Par Benklæder 351
Tvende Tiltalte, hvis Specialitet var Tyverier, begaaede om Natten ved Indstigning gennem aabentstaaende Vinduer i beboede Lejligheder, dømte, den ene for en Mængde Indbrudstyverier og et simpelt Tyveri, den anden som Medgerningsmand til to Indbrudstyverier 371
En Tjenestekarl, der for at kunne gaa paa Bal af en Medtjener havde laant nogle Beklædningsgenstande, som han ved sin Bortgang fra Tjenesten tilegnede sig tilligemed andre en anden Medtjener tilhørende Effekter, dømt efter Straffelovens § 253 og for simpelt Tyveri 380
Straf herfor idømt 386

Pag.

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Ulster fra en Billardsalon 388
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for en Mængde grove og simple Tyverier samt for Forsøg paa Indbrud 394
En tiltalt Udlænding mod sin Benægtelse dømt for Lommetyveri samt for Forsøg derpaa 410
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Cykle 414
Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse anset skyldige i Tyveri af Klædningsstykker fra en Marskandisers Butiks-Vindue 416
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Automobil-Pumpe 420
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Penge fra en Butiksskuffe 425
En for Tyveri af Beklædningsgenstande tidligere straffet Person dømt for Tyveri af en Overfrakke, der hang som Skilt udenfor en Butik 429
En Husjomfru betinget dømt for Tyveri af forskellige Smaagenstande 457
En for Tyveri tidligere straffet Person dømt for Lommetyveri af en Portemonnaie, indeholdende c. 8 Kr. 493
En Tiltalt dømt for Tyveri af et mindre Beløb, som indeholdtes i en Portemonnaie, der laa i en Muffe 495
En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Cykletyverier, og som havde frastjaalet et Aktieselskab, hos hvilket han var ansat, en Mængde Æg, deraf en Del ved med falsk Nøgle at skaffe sig Adgang til et Lagerlokale, dømt for simpelt og groft Tyveri 511
En Tiltalt dømt for Frakketyveri 564
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Cykle 569
En tiltalt Kvinde, der under utugtigt Samvær med Mandfolk havde gjort sig skyldig i Lommetyveri af betydelige Beløb, dømt for simpelt Tyveri 571
En Tiltalt dømt for Tyveri af en Haandkuffert 595
En for Tyveri tidligere straffet Person, der ikke havde noget lovligt Erhverv, mod sin Benægtelse anset for Tyveri af Penge fra en beruset Svensker efter Strfl. § 232, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18 639
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Bly, Messing m. m. fra en aflaaset Kasse, der henstod paa en aflaaset Plads 643
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Motorgløde-lampe og en Drivrem 651
En Tiltalt dømt for Tyveri af Cigarer og Cigaretter fra en Automat 663
En Tiltalt dømt for Tyveri af et Drivhjul og andre Stykker gammelt Jern fra en Lagerplads 709
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Cykle 711
En løsagtig Kvinde dømt for Tyveri fra en Mandsperson af bl. a. en svensk Tusindkroneseddel 788

Pag.

En Tiltalt dømt for Tyveri af et Marmorkors og en Cementsokkel fra nogle Gravsteder paa en Kirkegaard 764

En for Bedrageri tiltalt Person, der havde aftalt med et 16aarigt Bud hos et Firma, at Budet, hvis han fik Penge betroet, skulde tilegne sig dem til fælles Fordel, brugte i Forening med Budet et Pengebeløb, som denne havde faaet overleveret i lukket Konvolut af sin Principal til Besørgelse, hvilken Konvolut Budet brød. Tiltalte dømt for Tyveri 777

En Tiltalt, der havde tilegnet sig en ved Siden af et Automobil i en Vognport, der af en Løjtnant benyttedes som Garage, liggende Tegnebog, indeholdende en større Sum Penge, dømt for Tyveri .. 781

En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Hundredkroneseddel 792

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Uhre 796

En Tiltalt dømt for Tyveri af forskellige Genstande fra et Lysthus samt af et Dækken og en Kobber-Vaskekedel 798

En Tiltalt dømt for Tyveri af en Kobberkedel, en Hjulbør og en Vindfrakke 803

En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for at have stjaalet Kul fra en Kulplads 848

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have deltaget i Tyveri fra en Gasautomat 902

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have Medansvar ved Tyveri af en Cykle 927

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Metaldele fra et under en Trappe i en Kældergang beliggende Rum 930

Tvende Tiltalte, hvoraf den ene tidligere var straffet for Tyveri, mod deres Benægtelse dømte for Tyveri af en udstoppet Maar 933

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Uldtæpper 939

Tyveri (groft).

En Tiltalt dømt for Tyverier af Brød, Margarine, Linned og Tørv samt for Forsøg paa Tyveri. En Del af Tyverierne udøvet ved Indstigning gennem et Vindue 1

En Tiltalt, der ved Indstigning gennem et Vindue, som han opbrød, skaffede sig Adgang til en Urtekramforretnings Lokaler og dér stjal en Tegnebog samt i Vrede over, at han ikke fandt mere at stjæle, aabnede Hanerne paa forskellige Tønder, saa at disses Indhold flød ud paa Gulvet, dømt for groft Tyveri 14

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for ved Indstigning gennem Vindue at have skaffet sig Adgang til en Kælderbeværtning og en Skomagerbutik og der stjaalet de i Pengeskufferne værende Penge 84

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have deltaget som Medgerningsmand i et Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til en Medskyldigs Forklaring 87

Pag.

En Tiltalt dømt for Tyveri paa Marken af Plage 136

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Indbrudstyveri og simple Tyverier, og som, da han blev forfulgt af en Politibetjent, affyrede nogle Revolverskud mod denne for at skræmme ham, dømt efter Straffelovens §§ 228, 229 IV og 100. — Aktionsordren, der lød paa Tyveri og Forsøg paa Drab, fandtes ikke til Hinder for at dømme efter Strfl. § 100 173

Straf herfor idømt 242

En Tiltalt dømt for forskellige grove Tyverier samt for Tyveri af Beklædningsgenstande m. m. fra en Beværtning, hvis Dør, der var aflaaset ved, at det yderste Haandtag var taget af, han aabnede ved Hjælp af et medbragt Haandtag. Dette sidste Tyveri tilregnet Tiltalte som simpelt 268

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri 287

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse væsentligt paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring dømt for indbrudsvis at have stjaalet Tæpper fra et Tæppelager 298

Trende Tiltalte dømte for Indbrud, hvorved der blev stjaalet en Mængde Juveler, Uhre m. m. samt en stor Sum Penge fra Pengeskab og for Forsøg paa Indbrudstyveri 326

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for ved Indbrud at have stjaalet Fodtøj 335

Tvende Tiltalte, hvis Specialitet var Tyverier, begaaede om Natten ved Indstigning gennem aabentstaaende Vinduer i beboede Lejligheder, dømte — den ene for en Mængde Indbrudstyverier og et simpelt Tyveri, den anden som Medgerningsmand til to Indbrudstyverier 371

Straf herfor idømt 386

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for en Mængde grove og simple Tyverier samt for Forsøg paa Indbrud 394

En for Tyveri af Beklædningsgenstande tidligere straffet Person mod sin Benægtelse bl. a. under Hensyn til en Medtiltalts Forklaring dømt for Indbrudstyveri af en Overfrakke og flere Sæt Tøj..... 429

En Tugthusfange idømt Tillægsstraf for 3 grove Tyverier..... 467

En Tiltalt, der havde gjort sig skyldig i Cykletyverier, og som havde frastjaalet et Aktieselskab, hos hvilket han var ansat, en Mængde Æg, deraf en Del ved med falsk Nøgle at skaffe sig Adgang til et Lagerlokale, dømt for simpelt og groft Tyveri 511

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri fra et Smedeværksted og en Kaffeforretning 545

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til en Medtiltalts Forklaring samt til en Erklæring fra Centralbureauet for Identifikation 564

Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse navnlig paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring dømt for Indbrudstyveri 636

En Tiltalt dømt for ved Indstigning gennem et Vindue at have stjaalet Vægtlodder 663

Pag.

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for ved Indstigning gennem et Vindue at have stjaalet en Pengesum i Guldmønter 673

En Forbedringshusfange idømt Tillægsstraf for Tyveri af Tøj, forøvet ved Indbrud 730

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for ved Indbrud at have stjaalet c. 10 Kr. i Skillemønt fra et Kassekontrolapparat 837

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for ved Indbrud at have stjaalet et Gevær 851

Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse dømte for som Medgerningsmænd at have deltaget i Udførelsen af nogle Indbrudstyverier 869

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for 2 Indbrudstyverier, hvorved han stjal en Jakke og et Par Benklæder samt en Overfrakke. Tyveriet af sidstnævnte Klædningsstykke betragtet som fuldbyrdet, uagtet Tyven, der blev forstyrret i sit Forehavende ved, at Bestjaalnes Hustru kom tilstede, ikke, da han fjernede sig, medtog Frakken, men skjulte den mellem Skabet, hvorfra han havde taget den, og Væggen 877

En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have ituslaaet en Rude til en Beværtning i den Hensigt at stige ind gennem Vinduet for at begaa Tyveri 942

Udbringelse af Riget.

Straffelovens § 16 anvendt 410

Straffelovens § 16 ikke anvendt paa en Tiltalt, der dømtes til Forbedringshusarbejde, idet der ikke kunde gaas ud fra, at han, der maatte antages at være født i Tyskland som ægte Søn af en Fader, der havde dansk Indfødsret, var Statsborger i noget fremmed Land. Der maatte derefter gaas ud fra, at han ifølge Lov af 27 Novbr. 1916 havde dansk Indfødsret 564

Straffelovens § 16 anvendt 578

Udeblivelsesdomme .. 120, 121, 146, 201, 224, 321, 489, 526, 560, 636, 836, 869

— med mødende ubeneficeret Indstævnt. 167, 297, 321 888

— endelig Dom 611

Udførsel (ulovlig).

Tvende Tiltalte ansete — for Opkøb af Svinefedt til Udførsel — efter § 2 i Lov 6 August 1914 saaledes som denne er affattet ved Lov Nr. 26 af 5 Februar 1915 180

6 Personer, der ved Salg af Klipfisk m. m. havde handlet i Strid med de af dem til Grosserersocietetets Komité afgivne General-Erklæringer, anset efter Lov Nr. 89 af 5 April 1916. Straffelovens § 34 ikke anvendt, da de foreliggende Oplysninger ikke var tilstrækkelig fyldestgørende 294

Pag.

Umyndige og Mindreaarige.

En mindreaarig Agent overdrog til en Købmand Eneforhandlingen for Jylland af »Dansk Sundhedskaffe« samt solgte ham 25,000 Pd. af nævnte Produkt at aftage inden en nærmere angiven Tid. Købmanden, der ved Handelens Indgaaelse ikke vidste, at Sælgeren var mindreaarig, aftog 8500 Pd., men nægtede derpaa at aftage mere og annullerede Handlen under Paaberaabelse af Agentens Mindreaarighed. Udtalt, at Købmanden havde været uberettiget til at annullere Handlen under Paaberaabelse af Agentens Mindreaarighed, idet han forinden burde have opfordret Agenten til at dokumentere fyldestgørende Samtykke fra Kurator, hvad Agenten efter Oplysningerne i Sagen maatte antages i Virkeligheden at have haft.... 521

Underholdsbidrag.

En Mand, der søgtes dømt til at alimentere til et af en gift Kone i Maj 1915 født Barn, frifunden, da Muligheden af, at Ægtemanden var Fader til Barnet, ikke ansaas for udelukket, skønt de to Ægtefæller siden April 1912 havde levet faktisk adskilte 40

En Paternitetssags Udfald gjort afhængigt af den indstævnte Mands Ed... 271

I en Paternitetssag, hvor den indstævnte Mand havde erkendt at have haft Samleje med Barnemoderen saavel kort før som kort efter det kritiske Tidsrum og han intet havde anført til Støtte for sit i sig selv usandsynlige Anbringende om, at de i Mellemrummet ikke havde haft Samleje med hinanden, blev Udfaldet gjort afhængigt af Barnemoderens Ed 353

En Paternitetssag hjemvist ex officio til Indhentning af forskellige nye Oplysninger i Sagen 365

En Paternitetssags Udfald gjort afhængigt af Barnemoderens Ed ... 712

Unødig Trætte 95, 167, 283, 297, 321, 888

Varebetegnelser.

Et Aktieselskab var tiltalt til Udredelse af Erstatning i Henhold til Lov om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m. af 8 Juni 1912. Sagen afvist, da der ikke i Loven ses at være Hjemmel til at rejse Tiltale mod nogen alene til Udredelse af Erstatning.

Tvende Tiltalte, der havde udstedt en Garantierklæring for en Vare, de havde solgt under Benævnelsen Leverpostej, men hvis Indhold af Lever var saa ringe, at det ikke var berettiget at sælge Varen under den Benævnelse, anset efter Lov 8 Juni Juni 1912 § 1, 2 Stk. 830

Varetægtsfængsel.

En Paastand om Ophævelse af en Fængslingskendelse, forkastet. 576, 721

Veksler.

Antaget, at en Bank, der havde diskonteret 2 af en Gaardejer akcepterede Veksler, men havde tabt sin Vekselret overfor Gaard-

Pag.

ejeren (jfr. Veksellovens § 43), ikke havde noget Berigelseskrav efter Veksellovens § 93 mod ham, da den ene af Vekslerne maatte antages at være en Tjenesteveksel, som Trassenten selv skulde have indfriet, medens den anden vel var en Vareveksel, men i Virkeligheden var fornyet ved en af Gaardejeren akcepteret og senere af ham indfriet ny Veksel for det samme Beløb og kun ved et Retsbrud fra Trassentens Side ikke var bleven indløst ved Hjælp af Fornyelsesvekslen..... 50

En paa et dansk Firma trukket og af dette akcepteret Veksel lød paa en Sum i tyske Mark og bar Paategningen »Zahlbar Hamburg bei Henry O. Newman«. Statueret, at Firmaet efter Vekslens eget Indhold og Veksellovens § 35, 1 Pkt., havde Ret til at betale Vekslen med Reichsmark. — Endvidere udtalt, at den Omstændighed, at Vekselejeren paa Grund af Moratorielovgivningen først i Oktober 1915 havde kunnet indtale den i Oktober 1914 forfaldne Veksel, ikke kunde hjemle ham Ret til at beregne sit Tilgodehavende i Kronemønt efter den paa Forfaldsdagen gældende Kurs for Reichsmark 273

Vold.

(§ 202).

En drikfældig Epileptiker, som havde mishandlet sin Hustru, ikke paalagt Straf i Medfør af Straffelovens § 38, 1ste Stykke. Da han ansaas farlig for sine Omgivelser, fandtes det nødvendigt, at der i Medfør af samme §'s 2det Stykke blev truffet Sikkerhedsforanstaltninger mod ham..... 146

(§ 203).

En Tiltalt, der under et Skænderi med en fhv. Skuespiller slog denne og væltede ham omkuld, hvorved Skuespilleren brækkede et Ribben og det ene Skinneben, anset efter Strfl.'s § 203 688

En Tiltalt, der øvede Vold mod 2 Politibetjente, da disse havde anholdt ham og en Medtiltalt, som af Politibetjentene var trufne paa Gaden ved Nattetid, bærende paa en udstoppet Maar, dømt efter Straffelovens §§ 100 og 203 933

(Midlertidig Straffelovs § 1).

En Tiltalt, der efter at have yppet Klammeri og udøvet Vold i en Gæstgivergaards Skænkestue mod en Arbejdsmand, ude paa Gaden tilføjede denne med en Sten, et Knojern eller en lignende Genstand et Slag i Hovedet, saa at Arbejdsmanden styrtede blødende til Jorden, anset efter midlertidig Straffelovs § 1, 2 Stk..... 106

Tvende Tiltalte, der overfaldt et Selskab først i en Hotelgaard og senere paa en Vej, hvorved bl. a. Kravebenet paa en af de Overfaldne blev brækket, ansete efter midlertidig Straffelovs § 1, 2 Stk., for den ene af de Tiltaltes Vedkommende sammenholdt med Straffelovens § 52 194

En Tiltalt, der ved Nattetid paa offentlig Gade udviste uterligt Forhold overfor en Kaptajn og dennes Hustru, og som, efter at Kap-

Pag.

tajnen havde givet ham et Skub og et Slag for ikke at udsætte sig for at blive overfaldet bagfra, slog Kaptajnen i Øjet, medens han holdtes fast af en Kammerat af Tiltalte, anset efter Straffelovens § 135 og midlertidig Straffelovs § 1, 2 Stk., disse Bestemmelser sammenholdte med Strfl.'s § 37 508

Voldgift.

Statueret, at en i en Kontrakt om Tømmer-Leverance optagen Voldgiftsbestemmelse maatte forstaas saaledes, at enhver Tvistighed, der maatte opstaa af Kontrakten, skulde finde sin Afgørelse ved Voldgift 519

Voldtægt (se Sædeligheden).

Værnepligt.

En Tiltalt dømt for Overtrædelse af Værnepligtslovens § 44. Efter Beskaffenheden af Tiltaltes Overtrædelse fandtes Analogien af Straffelovens § 66 ikke at kunne komme til Anvendelse 784

Ægteskab.

Efter at to Ægtefæller i 1906 var bleven separerede bl. a. paa Vilkaar, at Formuefællesskabet mellem dem ophævedes, blev der i 1916 paa Skiftet efter Mandens Moder, som havde hensiddet i uskiftet Bo siden 1894, udlagt Manden en Kapital som Arv efter hans Fader. Det antoges, at Hustruen ikke havde Krav paa at faa Del i denne Arv, da Separationsvilkaarene efter Omstændighederne maatte betragtes som det endelige Opgør af Ægtefællernes formueretlige Mellemværende 254

Se Konkurs 391

Ærefornærmelser.

En Redaktør anset efter Straffelovens §§ 216 og 217 med Straf af simpelt Fængsel i 4 Maaneder for fornærmelige Udladelser i Dagbladet »Extrabladet« mod Sjællands Biskop 460

I en Artikel i Detailhandlerbladet med Overskrift »Sumpen« rettedes Angreb mod en Grosserer, der sigtedes for paa ufin Maade at have villet vægre sig ved at opfylde en Handel, fordi Varens Pris var steget. Overskriften »Sumpen« fundet ærefornærmende og Bladets Redaktør anset derfor efter Straffelovens § 217. Redaktøren dømtes derhos til at betale en Erstatning af 800 Kr., bl. a. fordi Artiklen indeholdt en Trusel om Boycotning af Grossererens Forretning, hvis Grossereren ikke opfyldte Handlen 486

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 1.**

Første ordinære Session.

Torsdag den 1 Marts.

Nr. 179. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Hans Jacobsen Bjerg (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri.

Nørvang-Tørrild Herreders Ekstrarets Dom af 18 April 1916: Tiltalte Hans Jakobsen Bjerg bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Resterstatning til Bagermester Elling Berg af Filskov betaler han 15 Kr., hvorhos han udreder Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Knudsen, 20 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 13 Juni 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at dens Bestemmelse i Henseende til den tilkendte Erstatning bortfalder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretsagførerne Dahl og Sørensen, betaler Tiltalte 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Jacobsen Bjerg til Højesteretssagførerne Hansen og Bülow 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørvang-Tørrild Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Hans Jakobsen Bjerg, der er født den 30 Oktober 1879, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, for Tyveri.

Den 13 December f. A. anmeldte Bagermester Elling Berg af Filskov for Politiet, at han mente sig bestjaalet, i hvilken Henseende han nærmere forklarede, at der i længere Tid var forsvundet Margarine fra hans Bageri, at der, efter hvad han antog, yderligere var frataget ham Brød, at der mellem den 30 Oktober og den 1 November f. A. var frakommet ham 3 hvide Skjorter, to Lagener, tre Pudevaar og en Jaket, samt at han Dagen før Anmeldelsen havde bemærket, at der var stjaalet Tørv fra hans Tørvehus. Da Tiltalte den 31 Oktober f. A. mellem Kl. 4 og 5 om Morgenen var antruffen i Bergs Brødrum af dennes Husbestyrerinde og derhos ved en tidligere Lejlighed var grebet i at tilegne sig Wienerbrød fra hans Butik, henledede Berg Opmærksomheden paa ham som mulig Gerningsmand til Tyverierne. Under en den følgende Dag af Politiassistent Agerbak foretagen Afhøring af Tiltalte nægtede han sig i det Hele skyldig, ligesom han ikke vilde erkende at have været i Anmelderens Brødrum ved den ovennævnte Lejlighed. Paa fornyet Forehold vedgik han imidlertid, at Anmelderens Husbestyrerinde havde truffet ham i Brødrummet den nævnte Dag, ligesom han sluttelig tilstod at have tilvendt sig Wienerbrød ved en Lejlighed, da Husbestyrerinden havde ladet ham alene i Butikken, men iøvrigt nægtede han sig vedblivende skyldig i det ham paasigtede Forhold. Den 19 December blev Tiltalte sat under Anholdelse, og medens han straks ved denne fastholdt sin tidligere Benægtelse, afgav han senere samme Dag overfor Agerbak og Politibetjent Stephansen Tilstaaelse om dels at have stjaalet antagelig ca. 10 Rugbrød fra Bergs Bageri efter at have skaffet sig Adgang til dette gennem et Vaskehusvindue, som han afhaspede ved Hjælp af en Pind, dels at have tilvendt sig to til tre Lagener og nogle Pudevaar fra Bageriet, hvilket han mente var sket, Natten før han blev antruffet sammesteds. I det den følgende Dag afholdte Forhør, hvorunder Tiltalte blev belagt med Varetægtsfængsel, forklarede han nærmere, at han i Tiden fra Eftersommeren 1915, antagelig en halv Snes Gange, om Natten eller tidligt om Morgenen gennem et Vindue, som han afhaspede ved at stikke en Pind gennem et Hul i Ruden, var gaaet ind i Vaskehuset og derfra gennem en uaflaaset Dør videre til Brødrummet, hvor han hver Gang havde tilegnet sig et Rugbrød. Han gentog derhos sin Tilstaaelse om en Gang i afvigte Efteraar fra Disken i Bageriet at have taget vistnok to til tre Stykker Wienerbrød, som dog faldt fra ham, da han gik ud af Butikken, hvorhos han vedgik formentlig højst seks af de Gange, da han var nede for at stjæle Rugbrød, samtidig fra det uaflaasede Bageri at have tilvendt sig Margarine, antagelig ca. to Pund hver Gang. Endvidere tilstod han, at han — efter hans Forklaring Natten mellem den 29 og den 30 Oktober f. A. — fra Vaskerummet, hvor han havde indfundet sig ved at stige gennem Vinduet, havde tilvendt sig vistnok 3 hvide Skjorter, to til tre Lagner og nogle Pudevaar, meget muligt tre, hvilke Genstande var sammenbyltet, samt en Damejaket, at han den 31 Oktober f. A. om Morgenen ved Firetiden — som det maa antages gennem Vinduet — var gaaet ned

i Brødrummet for at stjæle et Rugbrød, men endnu ikke havde naaet sin Hensigt, da Bergs Husbestyrerinde traf ham der, og at han den 12 December s. A. mellem Kl. 4 og 5 om Morgenen havde tilvendt sig nogle Tørv fra Bergs Tørveskur og stoppet dem i en hjemmefra medbragt Sæk. I samme Forhør nægtede han derimod bestemt at have begaaet forskellige ham yderligere paasigtede Tyverier. Medens han efter sin videre Forklaring havde brugt Brødet, Margarinen og Tørvene i sin Husholdning og brændt det stjaalne Linned nogle Dage efter Tilegnelsen, fordi han var bange for at beholde det, havde han — vistnok tidligt om Morgenen den 18 December f. A. — bragt Jaketten tilbage til Berg og lagt den udenfor hans Hus, indpakket i Papir. Bemeldte Jaket blev den 19 s. M. om Aftenen, efter at Tiltalte samme Dags Eftermiddag var anholdt, funden henlagt paa en Veranda udenfor Bergs Butik, indpakket i Papir, men det er ikke oplyst, hvem der har foretaget denne Henlæggelse.

Jaketten, der er ansat til en Værdi af 5 Kr., er tilbageleveret Ejeren, Bergs Husbestyrerinde, Anna Svendsen, som har frafaldet Erstatningskrav. Den Berg tilkommende Erstatning er ansat til ialt ca. 26 Kr. 60 Øre, herunder indbefattet Værdien af nogle hans Husholderske tilhørende Linnedvarer, og Berg har med Tilslutning af Husholdersken erklæret sig tilfreds med en Erstatning af ialt 25 Kr., hvilket Beløb Tiltalte i et den 23 December f. A. afholdt Forhør, hvor saavel Berg som Tiltaltes Hustru var til Stede, har forpligtet sig til at betale.

Efter at Tiltaltes Arrest ved Slutningen af det nysnævnte Forhør var hævet, og han sat paa fri Fod, afbetalte han 10 Kr. paa den vedtagne Erstatning. Da han den 18 Januar d. A. paany underkastedes Forhør, forklarede han imidlertid, at han ikke havde lagt Jaketten tilbage, at han ikke vidste, hvem der havde gjort dette, at han ej heller havde stjaalet Jaketten, og at hans Tilstaaelse om de øvrige Tyverier ligeledes var urigtig, idet han hverken havde stjaalet Brød, Margarine, Linned eller Tørv, hvorimod han vedblivende erkendte, at han havde taget et Par Stykker Wienerbrød. I Forbindelse med denne Forklaring, som han senere har fastholdt, idet han med Hensyn til sin Nærværelse i Brødrummet den 31 Oktober f. A. særlig har udsagt, at han var gaaet derind — enten gennem Verandadøren eller gennem en Dør fra Gaarden til Vaskerummet — for at købe Brød, da han saa, at der var tændt Lys i Lejligheden ovenpaa, afgav han derhos, at Politibetjent Stephansen, da han nægtede sig skyldig, trængte ind paa ham for at faa ham til at tilstaa, idet han ytrede, at han i saa Fald kunde vente en betinget Dom, medens han i modsat Fald maatte være forberedt paa maaske længere Tids Varetægtsarrest, ligesom hans Hustru mulig tillige vilde blive arresteret og hans Børn overgivet til Værgeraadet. Han, der angiver at være noget nervesvækket, saaledes at han let lader sig paavirke af usædvanlige Forhold, havde nu ikke tilstrækkelig Modstandskraft overfor denne Pression, og da han yderligere var bange for at komme til at sidde i Arrest i Julen, tilstod han derfor, ligesom han i Retten gentog sin Tilstaaelse for at sige det samme som han havde sagt til Politibetjenten, hvilket han havde lovet denne at gøre. Da han imidlertid overfor sin Fader under dennes Besøg hos ham omkring den 10 Januar havde erklæret sine Tilstaael-

ser for urigtige, opfordrede Faderen ham til at tilbagekalde dem, og han besluttede sig da til at gøre dette.

Tiltaltes Fader, Gaardejer Jacob Kristensen af Kokborg, har forklaret, at han, efter at Tiltalte havde tilstaaet sig skyldig i forskellige Tyverier, under en Samtale med ham indtrængende foreholdt ham, om han havde stjaalet Brød — hvorom der da alene var Tale — og at Tiltalte da grædende og rystende erklærede, at han var uskyldig, samt at han fastholdt dette overfor Vidnets alvorlige Forehold, idet han som Grund til, at han desuagtet havde tilstaaet, angav, at han under Politibetjentens Afhøring var bleven bange, og at Betjenten havde stillet ham en betinget Dom i Udsigt i Tilfælde af Tilstaaelse.

Tiltaltes Hustru har forklaret, at Tiltalte efter sin Løsladelse fortalte hende, at han havde tilstaaet, men samtidig udtalt, at Tilstaaelsen var urigtig uden dog at angive nogen Grund til, at han desuagtet havde erkendt sig skyldig. Saavel hun som Tiltaltes Fader har derhos afgivet Forklaringer, gaaende ud paa, at Tiltalte under visse Forhold let kommer ud af Ligevægt.

Politiassistent Agerbak og Polibetjent Stephansen har begge benægtet at have udøvet nogen Pression overfor Tiltalte og forklaret, at denne af sig selv afgav Tilstaaelse. Stephansen har derhos særlig udsagt, at han saavel før som efter Tilstaaelsen udtrykkelig udtalte overfor Tiltalte, at han ikke skulde tilstaa Noget, han ikke havde gjort, og at han, da Tiltalte efter at være indsat i Detentionslokalet, bad om at komme ud, idet han ytrede, at han jo hellere maatte tilstaa, svarede, at der ikke var Noget, der hed at tilstaa for at komme ud, og at han ikke maatte bekende Noget uden at have gjort det. Først da Vidnet en halv eller maaske en hel Time senere atter indfandt sig hos Tiltalte for at tilse ham, bad han om at maatte tale med Vidnet, og efter at han derpaa var ført over paa et Værelse i Kroen, afgav han af egen Drift i Vidnets og Agerbaks Nærværelse sin Tilstaaelse.

Sognefoged N. C. Østergaard af Filskov har forklaret, at der ikke under den første Afhøring af Tiltalte blev lagt noget Pres paa ham for at faa ham til at tilstaa, hvorimod Tiltalte et Par Gange kaldte Vidnet til Side og spurgte ham, om han skulde vedkende sig de ham paasigtede Tyverier, hvortil Vidnet hver Gang svarede, at han jo lige saa godt kunde tilstaa først som sidst, hvis han var skyldig, men at han naturligvis Intet havde at bekende, hvis han var uskyldig. Forsaavidt Tiltalte med Hensyn hertil har forklaret, at hans Henvendelse til Sognefogeden alene gjaldt Wienerbrødet og Tørvene, har Østergaard udsagt, at han ved sine Udtalelser særlig tænkte paa Tyveriet af Fødevarer og Klædningsstykker, og at Tiltaltes Forklaring efter Vidnets Opfattelse rent ud sagt er noget Snak, idet der efter Indholdet af Samtalen ikke kunde være Tvivl om, at Tiltalte sigtede til Sagen i dens Helhed, derunder navnlig ogsaa Tyverierne fra Brødrummet.

Berg og hans Husbestyrerinde har begge forklaret, at der den Morgen, da Tiltalte blev truffet i Brødrummet, ikke var tændt Lys ovenpaa. Berg har derhos erklæret at være sikker paa, at han den foregaaende Aften havde skudt den indvendige Skodde for Vaskehusdøren, medens hans Husbestyrerinde har forklaret, at hun bestemt erindrer samme Aften at have paasat den indvendige Haspe paa Verandadøren.

Medens Tiltaltes Tilbagekaldelse af den afgivne Tilstaaelse i alt

Væsentligt er ubestyrket, finder Rigtigheden af bemeldte Tilstaaelse paa forskellige Punkter Støtte i Sagens øvrige Oplysninger, i hvilken Henseende særlig bemærkes, at flere Omstændigheder tyder paa, at Tiltalte er tyvagtig og ogsaa ved andre Lejligheder har begaaet Ejendomsindgreb. Det maa herefter anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det af ham tilstaaede Forhold. Hvad Tilegnelsen af Wienerbrødet angaar er han imidlertid ved Underretsdommen ikke anset strafskyldig, idet bemeldte Forhold er henført under Straffelovens § 235, og Tilbagebegæring ikke er fremsat af den Forurettede, og [da] Sagen alene er indanket efter Tiltaltes Begæring og ikke tillige paa det Offentliges Vegne, bliver der ikke Spørgsmaal om forsaavidt at anse ham med Straf. For det af Tiltalte iøvrigt udviste Forhold er han ved Underretsdommen rettelig anset dels efter nævnte Lovs § 229 Nr. 4, tildels sammenholdt med § 46, dels efter dens § 228 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger det vil kunne have sit Forblivende, vil herefter være at stadfæste, dog at dens Bestemmelse om, at Tiltalte tilpligtes at betale i Erstatning til Berg 15 Kr., bortfalder, idet Berg ikke har nedlagt Paastand om, at saadan Erstatning tillægges ham ved Dom. Tiltalte vil derhos have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Fredag den 2 Marts.

Nr. 191. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Alexander Johan Herman Hansen (Def. Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Lov af 29 December 1857.

Kriminal- og Politirettens Dom af 12 September 1916: Tiltalte Alexander Johan Herman Hansen bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 10 Kr. og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Alexander Johan Herman Hansen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bülow 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag tiltales Alexander Johan Herman Hansen, der er født den 12 December 1884 og tidligere anset ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 12 Januar 1914 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, i Medfør af Straffelovens §§ 229, 4de Stk., og 228 for Overtrædelse af Næringsloven.

Tiltalen har Hensyn til, at Tiltalte opkøber Klude, Ben, gammelt Jern og andet Affald hos Private, hvilke Varer han uden nogen Sortering sælger til Jernhandlere, uden at han har Lager eller Butik. Da der til Udøvelsen af denne Tiltaltes Virksomhed i Henhold til Næringslovens § 51 findes at maatte udkræves Bevilling, som Tiltalte ikke er i Besiddelse af, vil han være at anse efter Næringslovens § 75 efter Omstændighederne med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 10 Kr. og have at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 183. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Niels Peter Christiansen (Def. Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Lov om Motorkøretøjer af 29 April 1913.

Fleskum Herreds Politirets Dom af 13 April 1916: Tiltalte, Malermester Niels Peter Christiansen af Aarhus, bør til Statskassen bøde 25 Kr. samt i Erstatning til Bolsmand Thomas Nielsen af Sdr. Tranders betale 99 Kr. og udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Juni 1916: Denne Sag afvises fra Politiretten. Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Heide, 20 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bülow hver 40 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Ved Politiretsdommen i nærværende fra Fleskum Herreds Jurisdiktion indankede Sag, hvorunder Malermester Niels Peter Christiansen tiltales for Overtrædelse af Lov om Motorkøretøjer af 29 April 1913, er Tiltalte anset med en Bøde af 25 Kr. til Statskassen samt tilpligtet dels i Medfør af Lovens § 33 at betale Boelsmand Thomas Nielsen af Søndertranders 99 Kr. i Erstatning, dels at udrede Sagens Omkostninger. Sagen er nu efter Tiltaltes Begæring indanket her for Retten.

Foruden at Rigtigheden af den Politiretsakten vedhæftede Udskrift af det inden Politiretten optagne Forhør ikke er bekræftet af Dommeren, fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Tiltalte som hørende til »Dansk frivilligt Motorordonnanskorps« gjorde Tjeneste ved Hæren, da den i Sagen udtagne Politiretsstævning den 31 Marts d. A. blev ham forkyndt. Som Følge heraf har Sagen, i hvilken der ikke ses før bemeldte Dag at være udfærdiget nogen Tiltaleordre, ikke lovligt kunnet behandles ved civil Ret, hvorimod den som hørende under militær Rettergang ex officio vil være at afvise fra Politiretten.

Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver vil være at udrede af det Offentlige.

Tirsdag den 6 Marts.

Nr. 180. Højesteretssagfører Winther

mod

Otto Hougaard (Def. Aagesen),

der tiltales for Assurancesvig.

Nørvang-Tørring Herreders Ekstrarets Dom af 15 Marts 1916: Tiltalte Otto Hougaard bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage samt i Erstatning til »Vejle Amts yngre Brandforsikringsforening for rørlige Ejendele« betale 1800 Kr. Paa Vilkaar af, at denne Erstatning udredes inden 3 Maaneder efter denne Doms Afsigelse, samt at iøvrigt de i Straffelovstillægget af 1 April 1911 § 20 ommeldte Betingelser overholdes, udsættes Straffens Fuldbyrdelse og bortfalder helt efter Forløbet af 5 Aar fra denne Dom Afsigelse. Tiltalte betaler derhos Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Ohrt, og den beskikkede Defensor, Prokurator, Justitsraad Seidelin, henholdsvis 50 Kr. og 40 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Juni 1916: Tiltalte Otto Hougaard bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. I Henseende til den idømte Erstatning og Aktionens Omkost-

ninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Dahl, i Salær hver 50 Kr., bør Underretsdommen ved Magt at stande. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter det Foreliggende kan der ikke tillægges den i den indankede Dom omtalte, af Tiltalte i Begyndelsen af Forhøret afgivne Erkendelse nogen særlig Betydning som Tilstaaelse af at have gjort sig skyldig i Assurancesvig.

Idet der dernæst ikke forelaa og ej heller under Sagen er tilvejebragt aldeles fyldestgørende Oplysninger om, hvad der er brændt, og efter den Maade, hvorpaa der maa antages at være gaaet frem ved Taksationen af Brandskaden, der ansattes efter Overenskomst paa Grundlag af en forudgaaende venskabelig Forhandling, findes det betænkeligt at anse Tiltalte skyldig i noget strafbart Forhold. Han vil herefter være at frifinde, hvorhos Aktionens Omkostninger bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Otto Hougaard bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Winther og Aagesen, 100 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørvang-Tørrild Herreders Ekstraret indankede Sag er Otto Hougaard, der er født den 20 Februar 1887, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Assurancesvig.

Efter at Tiltalte ved Skøde af 10 Juni 1913 havde faaet overdraget Bindeballe Overgaard, som han alt noget forinden var tiltraadt, efter hans Forklaring vistnok i Begyndelsen af Maj Maaned s. A., nedbrændte Gaardens Udhuse med deri værende Besætning, Redskaber og Avl om Morgenen den 3 September s. A. Ved den Dagen efter stedfundne Taksation blev den Tiltaltes Lørøre, der var forsikret i Vejle Amts yngre Brandforsikringsforening, overgaaede Brandskade ansat til ialt 10,148 Kr., af hvilket Beløb der for en Høstmaskine var beregnet 150 Kr., medens Avlen var anslaaet at udgøre:

100	Tdr.	Rug af Værdi.	1120	Kr.
190	—	Blandsæd af Værdi	1824	—
45	Læs	Hø à 1000 Pd. af Værdi . .	900	— og
78	—	Halm à 1000 Pd. — . .	1170	—

Under det i Anledning af Branden optagne Forhør fremkom der Formodning for, at Ilden hidrørte fra en i Svinestien ophængt Lygte, og Tiltalte vedtog for at have udvist Uforsigtighed ved Lygtens Ophængning at bøde 40 Kr., hvorefter ovennævnte Brandforsikringsforening dels i Anledning heraf, dels fordi den fandt Skadesansættelsen for høj, ved Udbetalingen fradrog 10 pCt. eller 1014 Kr. i den Tiltalte tilkendte Erstatning. Senere blev der imidlertid indledet Undersøgelse mod Tiltalte for selv at have foraarsaget Branden og for Assurancesvig, hvilken Undersøgelse har ført til, at der er rejst Tiltale mod ham som ovenmeldt, og Sigtelsen mod ham gaar her under Sagen ud paa, at han dels ved det af ham ved Taksationen af Skaden paa ovennævnte Høstmaskine samt Avl udviste Forhold, dels ved at modtage de ham for disse Genstande tilkendte Erstatningsbeløb har besveget Brandforsikringen.

Forsaavidt Høstmaskinen angaar maa der ifølge Sagens Oplysninger, navnlig Udtalelser af Personer, som har kendt Maskinen, og af hvilke dens tidligere Bruger, Statshusmand Peder Christensen af Tørrild, har erklæret at være »tilbøjelig til at antage, at Maskinen nok kunde have været 100 Kr. værd,« gaas ud fra, at dens Værdi under alle Omstændigheder ikke har overskredet dette Beløb.

For den brændte Avls Vedkommende har der ikke kunnet tilvejebringes bestemte Oplysninger om dens Størrelse. En Del Personer, der har kendt Tiltaltes Ejendom, navnlig dennes tidligere Bruger, fornævnte P. Christensen, og de, til hvem Tiltalte, der efter Branden har ladet Ejendommen udstykke, har afhændet dens enkelte Parceller, har imidlertid afgivet Forklaringer dels med Hensyn til Ejendommens Ydeevne, dels angaaende det Udbytte, den antagelig har givet i det Aar, Branden fandt Sted, og herefter kan det med Sikkerhed antages, at Avlen langtfra har haft den Størrelse, som man ved Brandskadeserstatningens Fastsættelse er gaaet ud fra. Af Forsikringsselskabet er det paa Grundlag af de saaledes tilvejebragte Oplysninger og Tiltaltes Erklæring desangaaende beregnet, at der er tilkendt ham efternævnte Beløb for meget i Erstatning:

for	30 Tdr. Rug à 11 Kr. 20 Øre . . .	336 Kr.	
»	115 — Blandsæd à 9 Kr. 60 Øre . .	1104 —	
»	29 Læs Halm à 15 Kr.	435 —	og
»	20 — Hø à 20 Kr.	400 —	
hvortil kommer af den for ovennævnte Høstmaskine tilkendte Erstatning.		50 —	
	ialt . . .	2325 Kr.,	

og under Hensyn til den stedfundne Afkortning i den Tiltalte tilkendte Erstatning har Selskabet erklæret mod Betaling af 1800 Kr. at ville frafalde yderligere Erstatningskrav mod ham.

I Juli Maaned 1913 fik Tiltalte sit Løsøre forsikret i ovennævnte Selskab, ved hvilken Lejlighed han bl. a. anmeldte til Forsikring som udgørende Ejendommens Avl: 100 Tdr. Rug, 50 Tdr. Byg, 150 Tdr. Havre, 50 Læs Hø og 80 Læs Halm, hvilke Mængder betydelig oversteg, hvad hans Forgænger i Besiddelsen af Ejendommen i sin Tid havde anmeldt til Forsikring. Kredsforstander i Forsikringsselskabet, Skovfoged Peder Hejndorff af Daldover, der paa Selskabets Vegne

modtog Forsikringsbegæringen, og som maa antages tillige med Gaardejer Søren Terp af Bindeballe Mark, der er Nabo til Tiltalte, at have foretaget den Vurdering af Tiltaltes Ejendele, som fandt Sted i Anledning af Forsikringen, har forklaret, at han efter de ved denne Lejlighed faldne Udtalelser gik ud fra, at Forsikringen af Avlen var for høj, men senere kunde komme til at passe, naar Ejendommen var dreven op, og Terp har om samme Forsikring udtalt, at den var meget for høj, men at han, da Tiltalte talte om at ville udføre forskellige Forbedringer ved Ejendommen, slog sig til Ro med, at Tiltalte mulig i kortere Tid vilde kunne drive Ejendommen saaledes op, at Forsikringen vilde passe.

Taksationen af den Tiltaltes Løsøre overgaaede Brandskade overværedes paa Forsikringsselskabets Vegne foruden af Næstformanden, Gaardejer Augustinus Sørensen af Dons, tillige af Selskabets Kasserer og Forretningsfører, Landstingsmand P. Ejsing af Jelling, hvorhos Hejndorff og Terp var Vurderingsmænd. Hvorledes det er gaaet til ved Taksationen af den ovennævnte til 150 Kr. vurderede Høstmaskine, har ingen af de nævnte Personer, efter hvad de har erklæret, kunnet erindre, men Ejsing har forklaret, at han ikke kan tænke sig, at bemeldte Beløb er fremkommet paa anden Maade end ved, at Tiltalte som Brandlidt — overensstemmende med hvad der er sædvanligt ved Brandtaksationer — har opgivet det som udgørende Maskinens Værdi. Taksationen af den brændte Avl maa efter det Foreliggende antages at være sket saaledes, at Vurderingsmændene er gaaet ud fra de af Tiltalte til Forsikring anmeldte Mængder og har beregnet Erstatningen til Værdien af samme med Fradrag af det forholdsvis ganske ringe, der af Tingene endnu forefandtes. Der maa fremdeles antages at have fundet en Beregning Sted over, hvorvidt de anmeldte Mængder under Hensyn til de dyrkede Arealers Størrelse og Antallet af indvundne Fold kunde antages indhøstet paa Tiltaltes Ejendom, og efter hvad Terp har udsagt, skete denne Beregning paa Grundlag af Oplysninger fra Tiltalte, ligesom Sørensen, Ejsing og Hejndorff har udsagt, at Erstatningen fastsattes paa Grundlag af Tiltaltes Opgivelse af, hvad der var brændt. Saavel Ejsing som Vurderingsmændene fandt efter deres Forklaring Erstatningsbeløbene vel høje, uden at dette dog førte til en Nedsættelse af Beløbene.

Under de første Forhør har Tiltalte, der efter sin Forklaring ikke erindrede, at han udtrykkelig havde forlangt 150 Kr. i Erstatning for titnævnte Høstmaskine, erkendt, at han ved Brandskadens Opgørelse var klar over, at dette Beløb betydelig oversteg Maskinens Værdi, samt ligeledes over, at der ikke var brændt saa meget Korn og Foder hos ham, som han forlangte og fik erstattet. I Forbindelse hermed erkendte kan, at han allerede før Branden havde været klar over, at den Mængde Korn, Hø og Halm, som han havde avlet i Sommeren 1913, ikke var nær saa meget som det, han havde forsikret, men udtalte derhos som sin Formening, at han desuagtet havde været berettiget til at faa Erstatning beregnet efter de til Forsikring anmeldte Mængder. Senere har Tiltalte imidlertid under Benægtelse af, at han ved Brandtaksationen har hævdet, at der fandtes de forsikrede Mængder, eller givet bestemte Oplysninger til Brug ved Skadens Fastsættelse, ændret denne Forklaring derhen, at han, da Taksationen fandt

Sted, ikke var klar over, at Høstmaskinen ikke var 150 Kr. værd, og over, at der tilkendtes ham Erstatning for større Mængder af Avl, end der var brændt. Forsaavidt Høstmaskinen angaar har han tilføjet, at han ikke vidste bedre, end at Maskinen i Betragtning af Muligheden af dens Istandsættelse nok kunde være 150 Kr. værd, og han har iøvrigt gjort gældende, at han under Taksationen ikke vidste andet om, at de fastsatte Erstatninger var for store, end hvad han sluttede fra Udtalelser, som Hejndorff og Terp ved Forsikringens Tegning var fremkommen med i Retning af, at Avlen var sat vel højt, og at han først senere har faaet Forstaaelsen af, at de ham for Høstmaskinen og Avlen tilkendte Erstatningsbeløb var for høje. I Forbindelse dermed har han udsagt, at det, naar han oprindelig har afgivet Erkendelse i modsat Retning, skyldes, at det er »løbet saadan rundt for ham«, at han ikke har været klar over Indholdet og Rækkeviden af sine Udtalelser. Tiltalte har sluttelig erklæret sig villig til af den ham udbetalte Erstatning at tilbagebetale Brandforsikringsselskabet det af denne forlangte Beløb, 1800 Kr., og han er ved Underretsdommen tilpligtet at betale Selskabet dette Beløb i Erstatning.

Tiltalte findes nu ikke ved det af ham Anførte tilstrækkelig at have begrundet, at hans først afgivne Forklaring om, at han ved Brandskadens Opgørelse var klar over, at den ham for Høstmaskine og Avl tilkendte Erstatning var for høj, ikke skulde være stemmende med Virkeligheden, og idet der derfor ikke vil kunne tillægges hans ændrede og i det Hele ubestyrkede Forklaring Betydning, maa der gaas ud fra, at Forholdet har været som af ham først anført. Selv om det nu ikke kan anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte ved Brandskadens Opgørelse er fremkommen med bevidst urigtige Oplysninger, findes dog Tiltalte — der uanset sin foranførte Udtalelse i modsat Retning maa antages at have været paa det Rene med, at han kun havde Krav paa Erstatning af det af ham lidte Tab, og at en mulig for høj Vurdering af Brandskaden derfor maatte skyldes fejlagtige Forudsætninger hos Vurderingsmændene og ikke den Hensigt hos Brandforsikringen at ville yde ham en Fordel ud over Erstatning af hans lidte Tab — ved ikke at retlede Vurderingsmændene, men derimod at lade sig udbetale et Erstatningsbeløb, om hvilket han, uanset det stedfundne Fradrag af 10 pCt., maatte vide, at det i væsentlig Grad oversteg, hvad den af ham lidte Skade beløb sig til, at have udvist et efter Strfl.s § 259 strafbart Forhold. Den Straf, han har forskyldt, findes i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, 1ste Stk., passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. I Henseende til den idømte Erstatning og Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 50 Kr., vil Underretsdommen, hvis Bestemmelser i disse Henseender tiltrædes, være at stadfæste.

Nr. 214. Højesteretssagfører Bache

mod

Peder Nielsen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Svendborg Købstads Ekstrarets Dom af 6 Januar 1917: Arrestanten Peder Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og udrede Aktonens Omkostninger, derunder i Salærer til Aktor, Sagfører Rasmus Poulsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Chr. Poulsen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Henriques og Martensen Larsen betaler Arrestanten Peder Nielsen 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peder Nielsen til Højesteretssagførerne Bache og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne saavel efter Arrestanten Peder Nielsens Begæring som paa Justiens Vegne hertil fra Svendborg Købstad Ekstraret indankede Sag tiltales Arrestanten for Tyveri.

Arrestanten er født den 23 Oktober 1853 og anset bl. a. ved Højesteretsdom af 11 April 1888 efter Strfl.s § 232 for 4de Gang begaaet simpelt og groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Koldig Købstads Ekstrarets Dom af 18 Marts 1891 efter Strfl.s § 232, 1ste Stk., med samme Straf, ved Assens Købstads Ekstrarets Dom af 10 Januar 1896 efter Strfl s § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3, sammenholdt med Strfl.s § 39, med Tugthusarbejde i 2 Aar, ved Lehns Birks Ekstrarets Dom af 16 September 1905 efter Strfl.s § 232 med Tugthusarbejde i 2 Aar, ved nærværende Rets Dom af 19 April 1910 efter Strfl.s § 232, 1ste Stk., for 8de Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 2 Aar og senest ved

Kerteminde Købstads Politiretsdom af 28 Februar 1916 efter Lov 3 Marts 1860 §§ 1 og 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage.

Forhenværende Farvermester, nu Uldhandler Jens Christian Andersens Datter, Anna Andersen, har forklaret, at en Person, hvem hun sikkert, men dog ikke saa sikkert, at hun tør beedige det, mener at kunne genkende som Arrestanten, den 28 November 1916 ved 3-Tiden om Eftermiddagen ringede paa Døren til hendes Faders Lejlighed i Svendborg og betlede af hende, samt at hun ca. $^3/_4$ Time senere savnede et Faderen tilhørende Par Støvler, som hun ved $11^1/_2$ Tiden samme Dags Formiddag havde stillet i en uaflaaset Gang, der fører hen til Døren, og som hun ikke i Mellemtiden havde set efter. Efter hendes Forklaring havde der — efter hvad hun har bemærket — ikke i Mellemtiden færdedes andre Fremmede paa Stedet.

Ved 4-Tiden samme Dags Eftermiddag solgte Arrestanten til Marskandiserske Johanne Jensen i Svendborg et Par Støvler, om hvilke han efter Marskandiserskens og fhv. Detaillist Johan Peter Nielsens Forklaringer, hvis Rigtighed Arrestanten ikke har turdet bestride, angav, at han havde faaet dem af Greven paa Hvidkilde. Uldhandler Andersen har genkendt disse Støvler som de bortkomne, om hvilke han har forklaret, at han ved 12—1 [-Tiden] den paagældende Dag havde set dem staa i Gangen. Han har aflagt Tilhjemlingsed med Hensyn til dem; Datteren, Anna, har genkendt dem som de Bortkomne, og Skomager Edvin Andersen har forklaret, at han faa Maaneder forud har forsaalet dem for Uldhandler Andersen.

Arrestanten nægter sig skyldig i det ham paasigtede Forhold og nægter at have været ved Uldhandler Andersens Bopæl den paagældende Dag. Hans Forklaring gaar ud paa, at han har solgt Støvlerne for en ubekendt Mand, som han tilfældigt havde truffet, og som ventede udenfor, medens Arrestanten solgte dem. Han har ingen Oplysning givet til Udfindelse af Manden, og Marskandiserske Jensen har forklaret, at hun ikke har bemærket nogen Anden. Anna Andersen har som Kendetegn paa den betlende Mand til Politiet angivet, at han var »iført graa Regnfrakke«. I Følge en i Sagen optagen Politirapport nægtede Arrestanten først at have været i Besiddelse af en saadan. Senere har han erkendt, at han medførte en saadan den paagældende Dag, men han vil have baaret den over Armen og har været iført en mørk Overfrakke; men med Hensyn til, naar han har faaet denne og solgt Regnfrakken, har han afgivet indbyrdes modstridende Forklaringer.

Naar nu henses til, at Arrestanten efter sin egen Forklaring paa det Tidspunkt, Tyveriet maa være begaaet, har færdedes i Svendborgs Gader, at han ganske kort efter dette Tidspunkt har været i Besiddelse af Støvlerne uden at kunne gøre Rede for sin Adkomst til dem, samt at hans Fortid stempler ham som arbejdssky og meget tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at han ved den af Anna Andersen omforklarede Lejlighed har stjaalet Støvlerne, som er vurderet til 12 Kr.

Herefter vil Arrestanten være at anse efter Strfl.s § 232, 1ste Pkt., for 9de Gang begaaet simpelt Tyveri, og da han ved Underretsdommen er anset efter denne Bestemmelse, og den valgte Straf, Tugthusarbejde i 2 Aar, findes passende, ligesom Dommens Bestemmelser

om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanten at udrede, tiltrædes, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten have at betale 20 Kr. til hver.

Nr. 224. Højesteretsagfører Bülow

mod

Villiam Adolf Olsson (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Februar 1917: Arrestanten Villiam Adolf Olsson bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Nathansen og Henriques, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Villiam Adolf Olsson til Højesteretssagførerne Bülow og Henriques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Villiam Adolf Olsson, der tiltales for Tyveri, er født den 22 Januar 1896 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 8 Juli 1916 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, og efter Straffelovens § 229, 4de Stk., jfr. § 46, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Natten mellem den 10 og 11 December f. A. mellem Klokken 1 og 2 skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved Indstigning gennem et Vindue, som han opbrød, Adgang til en i Ejendommen Holbergsgade Nr. 18 værende Urtekramforretnings Lokaler, hvor han stjal en

til 1 Kr. 50 Øre vurderet Tegnebog, der beroede i et uaflaaset Gemme. Arrestanten opbrød derhos forskellige aflaasede Skuffer og forsøgte forgæves at opbryde Skuffen i et Kassekontrolapparat. I Vrede over, at han ikke fandt mere at stjæle, aabnede Arrestanten Hanerne i de i Butikslokalet værende Eddike-, Sprit- og Brændevinstønder, saa at disses Indhold flød ud paa Gulvet, skar nogle Sække med Kolonialvarer itu og væltede deres Indhold ud paa Gulvet, hvorhos han aabnede en i et Kontorlokale værende Vandhane, saa at Vandet løb ud paa Gulvet.

Bestjaalne, Kolonialhandler Johannes Simonsen, har som Vidne forklaret, at den Skade, hans Varelager har lidt ved det saaledes forøvede Hærværk, er ansat til 1122 Kroner.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 115. **Viking Export Co.**, Aktieselskab (Selv)

mod

Fuldmægtig **Ejner Julius Rønnow** (Ulf Hansen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ret til at afskedige Indstævnte uden Varsel.

Sø- og Handelsrettens Dom af 23 Maj 1916: De Indstævnte, Viking Export Co. A/S., bør til Citanten, Fuldmægtig Ejner Julius Rønnow, betale 800 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 28 Marts 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 80 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen og som Følge heraf ligeledes den i Forbindelse med samme paaankede Eksekutionsforretning af 13 Juni f. A. efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom og den paaankede Eksekutionsforretning bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Viking Export Co.,

Aktieselskab, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Fuldmægtig Ejner Julius Rønnows Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Hansen i Salarium for Højesteret 100 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanten, Fuldmægtig Ejner Julius Rønnow, der var ansat som Fuldmægtig hos det indstævnte Aktieselskab, i hvis Bestyrelse han tillige sad, udeblev den 28 Februar d. A. fra sit Arbejde, idet han maa antages at have ladet meddele, at han var syg. Den 2 Marts tilskrev de Indstævnte ham saaledes:

»Ved Nærværende beklager jeg at maatte tilstille Dem Opsigelse, da jeg ikke kan se mig istand til at betale Gage til et Menneske, der som De stedse er syg og svagelig, ligesom jeg ogsaa mener, at Deres Interesse for Firmaet og dets Tarv i den senere Tid er bleven af en saadan Beskaffenhed, saa jeg ikke mener at kunne være tjent med Dem i min Forretning.

Imødeseende Deres skriftlige Bekræftelse, tegner«

Paa Foden var tilføjet: Opgørelse og Gage skal blive Dem omg. tilstillet.

Næste Dag bragte de Indstævntes Fuldmægtig Citanten hans Restgage for Februar og udtalte da paa Citantens Bemærkning om at være opsagt til Fratræden straks, at han forstod Opsigelsen saaledes, at Citanten først var opsagt til 1 Juli.

Samme Dag skrev Citanten til de Indstævnte, at han betragtede sig som opsagt straks og henviste i dette Brev til Direktørens »sindssvage Transaktioner«. Herpaa svarede de Indstævnte samme Dag, at de med Hensyn til Citantens Sygdom i Morgen maatte have en Lægeerklæring fra ham, og at han i modsat Fald uden videre Varsel var afskediget fra den 1 s. M.; det tilføjedes, at Citanten i det Hele maatte indordne sig de af Direktøren indførte Forandringer i hans Stilling. Den 4 Marts henvendte Citanten sig til et andet Bestyrelsesmedlem om sin Stilling, og denne udsatte Forhandlingen herom til Mandag den 6 Marts. Ved denne Forhandling kunde de ikke blive enige om, hvorvidt Citanten var bleven opsagt til Fratræden straks eller til 1 Juli.

Den 7 Marts skrev Citanten til de Indstævnte, at han atter var rask og vilde melde sig til Tjeneste igen, men at han, da han ikke

---

Færdig fra Trykkeriet den 21 Marts 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 2.**

Tirsdag den 6 Marts.

havde været behandlet af nogen Læge, ikke kunde skaffe Lægeerklæring. Herpaa svarede de Indstævnte, at da Citanten ikke havde skaffet Lægeerklæring, følte de sig løst fra enhver Forpligtelse overfor ham.

Citanten søger nu de Indstævnte til Betaling af 800 Kr., nemlig Løn for Maanederne Marts, April, Maj og Juni 1916 à 200 Kr., tilligemed Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 28 Marts 1916, og Sagens Omkostninger, idet han hævder uberettiget at være afskediget af sin Tjeneste, i hvilken han havde Krav paa 3 Maaneders Varsel. De Indstævnte har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, at Citanten ved Skrivelsen af 2 Marts kun var opsagt med kontraktmæssigt Varsel til 1ste Juli, og at Citanten har mistet Krav paa Løn ved ikke at skaffe Lægeerklæring eller anden Oplysning om sin Sygdom og ved ikke efter at være bleven rask at møde paany i Tjenesten.

Der findes imidlertid at maatte gives Citanten Medhold i, at selv om Skrivelsen af 2 Marts ikke, saaledes som det ligger nærmest, med Rette af ham maatte kunne forstaas som en Opsigelse til Fratræden straks, har de Indstævnte været uberettiget til som en Betingelse for, at Citanten skulde vedblive i Tjenesten, at forlange en Lægeerklæring eller at forandre hans Stilling i Firmaet.

Da de Indstævnte derhos, saaledes som Forholdene forelaa, ikke kunde benytte Citantens Udeblivelse i de Dage, Forhandlingerne stod paa, som Afskedigelsesgrund, hvad de ej heller dengang gjorde, maa Citanten i alt Fald den 8 Marts anses for uberettiget afskediget. Citanten har derfor Krav paa Løn som paastaaet tilligemed Renter og Sagens Omkostninger, der bestemmes til 80 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Onsdag den 7 Marts.

Nr. 202. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Johannes Emil Nottelmann (Def. Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 § 7, 2det Stykke.

Stubbekøbing Købstads Politirets Dom af 1 August 1916: Sigtede, Konditor Johannes Emil Nottelmann af Stubbekøbing, bør for Tiltale af det Offentlige i denne Sag fri at være.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Oktober 1916: Politirettens Dom bør ved Magt at stande. Der tillægges Overretssagfører Bentzen i Salær 25 Kr. hos det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bülow hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne paa Justiens Vegne fra Stubbekøbing Købstads Politiret hertil indankede Sag tiltales Johannes Emil Nottelmann for Overtrædelse af Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 § 7, 2det Stk.

Tiltalte, der driver Konditori i Stubbekøbing, beskæftiger herved 1 Svend og 2 Lærlinge, hvilke 3 Arbejdere ikke er Medlem af nogen Fagforening. Efter Overenskomst mellem Tiltalte og de nævnte Arbejdere tilstaas der dem en samlet ugentlig Arbejdsfrihed af mindst 16 Timer hver Søndag, regnet fra Kl. 12 Middag, men Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet gør i Overensstemmelse med en af Indenrigsministeriet i Skrivelse af 30 Maj 1916 afgiven Udtalelse gældende, at Tiltalte ikke ved den saaledes trufne Ordning (den saakaldte »Søndagsfrihed«) har opfyldt Forskrifterne i den ovenanførte Lovbestemmelse. Idet Direktoratet nemlig henviser til, at det i et mellem de faglige Hovedorganisationer vedtaget Lønnings- og Arbejdsregulativ af 31 Juli 1913, der er tiltraadt af »Sjællands og Lolland-Falsters Stifters Bagermesterforening«, hvoraf Tiltalte er Medlem, er bestemt, at »Arbejdstiden maa i en Uge ikke overstige 66 Timer, fordelt paa 6 Dage eller Nætter, med en Times daglig Spise- og Hviletid«, hævder fornævnte Direktorat, at denne Bestemmelse, hvorved der altsaa er hjemlet en samlet ugentlig Arbejdsfrihed af 24 Timer (det saakaldte »Fridøgn«), maa være gældende for det af Tiltalte drevne Konditori, uanset at kun han, men ingen af de hos ham beskæftigede Arbejdere er Medlem af de faglige Organisationer.

I denne Opfattelse kan der imidlertid ikke gives Direktoratet Medhold.

I saa Henseende bemærkes Følgende:

Medens der ifølge den tidligere gældende Lov Nr. 171 af 6 April

1906 § 5, 2det Stykke, skulde tilstaas de i Bagerier og Konditorier udenfor Københavns og Frederiksberg Kommuner beskæftigede Arbejdere »Søndagsfrihed«, blev den nævnte Bestemmelse ved den nugældende Lov 8 Juni 1912 § 7, 2det Stykke, ændret derhen, at der »efter Overenskomst enten mellem Arbejdsgiver og Arbejdere eller mellem disses faglige Hovedorganisationer« skal tilstaas Arbejderne i Bagerier og Konditorier udenfor Københavns og Frederiksberg »Fridøgn« eller i Stedet herfor »Søndagsfrihed«.

Det skønnes nu ikke, at denne Forskrift med Sikkerhed kan forstaas saaledes, at en mellem de faglige Hovedorganisationer indgaaet Overenskomst skal være bindende for en Arbejdsgiver ogsaa i hans Forhold til Arbejdere, der ikke er repræsenteret i Arbejdernes faglige Organisation, og udelukke ham fra i Overensstemmelse med Lovbestemmelsens første Alternativ at træffe særlig Overenskomst med saadanne Arbejdere om, at der tilstaas dem »Søndagsfrihed« og ikke »Fridøgn«.

Som Følge heraf findes Tiltalte ikke ved den i det foreliggende Tilfælde trufne Ordning at have overtraadt den omhandlede Lovbestemmelse, og det maa derfor billiges, at han ved den indankede Dom er frifunden for det Offentliges Tiltale. Dommen bliver saaledes at stadfæste.

Der vil være at tillægge Aktor her for Retten i Salær 25 Kr. hos det Offentlige. Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar.

Torsdag den 8 Marts.

Nr. 70. Bagermester S. Olsen og Sagfører S. Jespersen som dennes Mandatarius (Liebe)

mod

Aktieselskabet **»Dampmøllen«**, Kallundborg (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte har været berettiget til at annullere en med Appellanten Olsen indgaaet Handel om et Parti Mel.

Kallundborg Købstads ordinære Rets Dom af 15 November 1915: De Indstævnte, A/S. Kallundborg Dampmølle, bør til Citanten, Sagfører Jespersen, Kallundborg, som Mandatarius for Bagermester S. Olsen, Ellede, betale 1300 Kr. med Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra den 3 November 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 April 1916: Appellanten, A/S. »Dampmøllen«, Kallundborg, bør for Tiltale af de Appelindstævnte, Bagermester S. Olsen, Ellede, og Sagfører

Jespersen, Kallundborg, som dennes Mandatarius, fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Kallundborg Købstads Kæmnerkasse bøder Sagfører Hass 40 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at det allerede ved den paa dette Punkt ikke paaankede Underretsdom er afgjort, at der ikke tilkommer Appellanterne noget Erstatningskrav vedrørende den i den indankede Dom omhandlede Slutseddel af 17 Juni 1914.

Hvad angaar Slutsedlen af 10 Juli 1914 kan der ikke gives Indstævnte Medhold i, at det har været en bindende Forudsætning for Handlen, at der til dens Opfyldelse kunde fremskaffes russisk eller tysk Rug. Idet det derhos ikke er godtgjort, at det har været umuligt at fremskaffe anden Rug, maa Indstævntes Annullation af denne Handel anses som uberettiget. Den Omstændighed, at Appellanten Olsen efter Annullationen har undladt at kræve den ham efter Slutsedlen tilkommende Leverance for September og har betalt de af ham den 1 Oktober rekvirerede Sække Rugsigtemel med den af Indstævnte fordrede Pris, findes ikke under de foreliggende Omstændigheder at kunne opfattes som en Godkendelse fra hans Side af Annullationen, og det kan ej heller ved Direktør Worres Vidneforklaring anses godtgjort, at saadan Godkendelse har fundet Sted.

Idet der endelig efter Sagens Oplysninger og Proceduren ikke findes Føje til at bestemme Erstatningen til et mindre Beløb end ved Underretsdommen sket, vil denne Dom i Overensstemmelse med Appellanternes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret vil Indstævnte have at betale Appellanterne med 400 Kroner.

Den Sagfører Hass ved Overretsdommen idømte Bøde vil efter Omstændighederne kunne bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Bytingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret betaler Indstævnte, Aktieselskabet »Dampmøllen«, Kallundborg, til Appellanterne, Bagermester S. Olsen og Sagfører Jespersen som dennes Mandatarius, med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Slutseddel af 17 Juni 1914 solgte A/S. »Kallundborg Dampmølle« til Bagermester S. Olsen i Ellede 30 Sække Rugmel à 13 Kr. 50 Øre til Levering

inden 1 September s. A., og ved Slutseddel af 10 Juli s. A. solgte A/S. »Dampmøllen« i Kallundborg — der ganske kort forinden havde købt den af fornævnte Aktieselskab drevne Mølle — til samme Køber 50 Sække Rugmel à 12 Kr. 50 Øre og 50 Sække Rugsigtemel à 15 Kr. 50 Øre til Levering — efter den Forstaaelse af Slutsedlen, som efter Proceduren i denne Sag vil være at lægge til Grund — i Maanederne September 1914 til Januar 1915, begge inklusive. Ifølge begge Slutsedler skulde det Solgte aftages »med lige store maanedlige Kvanta«, og i begge Slutsedler havde Sælgerne indsat følgende Klausul: »I Prisen for ikke aftaget Mel tillægges fra Forfaldsdagen 25 Øre pr. Sæk pr. Maaned, dog kan saadant Mel i vort Valg ogsaa afsendes eller annulleres«.

Den 23 Juni 1914 leverede A/S. »Kallundborg Dampmølle« Olsen 14 Sække Rugmel, og den 11 og 17 Juli s. A. leverede »Dampmøllen« ham henholdsvis 14 og 3 Sække Rugmel.

Den 6 August 1914 lod »Dampmøllen« Olsen vide, at Møllen ikke vilde opfylde sine før Krigens Udbrud indgaaede Slutsedler.

I September s. A. affordrede Olsen ikke »Dampmøllen« noget Mel, hvorimod han den 1 Oktober krævede Levering — efter hans Fremstilling her under Sagen: i Henhold til Slutsedlen af 10 Juli — af 14 Sække Rugsigtemel. »Dampmøllen« erklærede imidlertid kun at ville levere Partiet til Dagens Pris, og Olsen gik da ind herpaa — efter hvad han hævder: dog under Forbehold af sin Ret efter Slutsedlen — og akcepterede Veksel for 28 Kroner pr. Sæk.

Den 26 Oktober 1914 afkrævede Olsen gennem sin Sagfører, Sagfører Jespersen i Kallundborg, »Dampmøllen« en bestemt Erklæring, om den vilde opfylde Slutsedlen af 10 Juli, og da Møllen svarede, at den betragtede denne Slutseddel som annulleret, anlagde Jespersen som Mandatarius for Olsen nærværende Sag, hvorunder han i 1ste Instans ved Kallundborg Købstads ordinære Ret søgte »Dampmøllen« til Betaling af 1300 Kroner i Erstatning for Ikke-Opfyldelse af de nævnte Slutsedler, subsidiært af det Beløb, hvortil uvildige paa »Dampmøllen«s Bekostning af Retten udmeldte Mænd ansætter Forskellen mellem Leveringstidernes og Slutsedlernes Pris paa det ved disse solgte, men ikke leverede Kvantum Mel. Jespersen paastod endvidere Tilkendelse saavel af Renter af Erstatningsbeløbet, 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 3 November 1914, samt af Sagens Omkostninger.

»Dampmøllen« procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, men blev ved Underrettens Dom af 15 November 1915 dømt efter Jespersens principale Paastand, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har »Dampmøllen« nu efter Stævning saavel til Jespersen som til Olsen appelleret til Overretten, hvor Møllen gentager sin i 1ste Instans nedlagte Paastand, medens de Appelindstævnte procederer til Underretsdommens Stadfæstelse. Begge Parter paastaar sig Appelsagens Omkostninger tilkendt.

Hvad først angaar de Appelindstævntes Krav efter Slutsedlen af 17 Juni gør Appellanten gældende, at denne er opfyldt ved de foran nævnte Leveringer af 23 Juni, 11 og 17 Juli, der tilsammen omfattede 31 Sække Rugmel. De Appelindstævnte hævder heroverfor, at de den 23 Juni leverede 14 Sække blev leveret i Henhold til en ældre

Slutseddel, men da de Intet har oplyst til Støtte for dette Anbringende og end ikke godtgjort, at der forelaa en saadan ældre Slutseddel, vil Appellantens Fremstilling være at lægge til Grund og Appellanten saaledes være at frifinde for den herhenhørende Del af de Appelindstævntes Paastand.

Med Hensyn til de Appelindstævntes Krav efter Slutsedlen af 10 Juli findes der at maatte gives Appellanten Medhold i, at Appelindstævnte Olsen ved sit Forhold har afskaaret sig fra at gøre noget Krav gældende efter denne, idet han som ovenfor anført ikke har gjort noget Krav gældende efter denne i September, og i Oktober har modtaget Leverancen for denne Maaned til Dagsprisen, der var betydelig højere end den i Slutsedlen vedtagne, uden at have bevist at have taget noget Forbehold, i hvilken Henseende yderligere skal fremhæves, at Dampmøllens Direktør G. F. Worre under Ed har forklaret, at Olsen har sagt til ham med Hensyn til den heromhandlede Slutseddel, at det jo »var kedelig, naar man endelig havde en billig Slutseddel, da ikke at kunne faa en saadan leveret«, og at han havde maattet betale Mel fra Møllen med store Priser, men at derved Intet var at gøre, hvorfor Vidnet havde faaet det Indtryk, at Olsen havde været sig bevidst ikke under de Forhold, Krigen havde skabt, at kunne faa Noget leveret paa Slutsedlen. Allerede paa Grund af det saaledes Anførte vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge, og det bliver derfor ikke nødvendigt at komme ind paa, hvad Appellanten yderligere har anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Overensstemmende hermed vil Underretsdommen være at forandre.

For utilbørligt Ophold af Sagen for Underretten vil Appellantens Sagfører, Sagfører Hass, være at anse efter Fr. 16 Januar 1828 § 14 med en Bøde paa 40 Kroner til Kallundborg Købstads Kæmnerkasse.

Nr. 61. Stamhusbesidder **Grandjean** (Graae)

mod

Landbrugsministeriet og **Finansministeriet** paa Statskassens Vegne (den kst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af Statens Tilskud til Afløsningen af en Appellanten tilhørende Kirketiende.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Maj 1916: De Indstævnte, Landbrugsministeriet og Finansministeriet paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanten, Stamhusbesidder Grand-

jean af Vennerslund, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret betaler Appellanten, Stamhusbesidder Grandjean, 300 Kroner. Saa betaler og Appellanten til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Anledning af Afløsningen af Tienden for Stadager Sogn blev der, da Sognets Kirketiende tilhørte Stamhuset Vennerslund, under hvilket tillige en Del af de tiendepligtige Ejendomme hørte, i Medfør af § 25, 2det Stykke, i Loven om Tiendens Afløsning af 15 Maj 1903 afholdt en Kommissionsforretning til Afløsning af den Forpligtelse til Kirkens Vedligeholdelse, der paahvilede de Andele af Tienden, som faldt paa de Stamhuset tilhørende tiendepligtige Ejendomme. Ved Kommissionens Kendelse af 17 September 1907, saaledes som denne i et enkelt Punkt ændredes ved dens Beslutning af Maj 1908, fastsattes den Kapital, der ved Tiendens Afløsning skulde beregnes til Kirkens Vedligeholdelse og Drift, til 11,500 Kroner af Tienden, og efter at denne Bestemmelse den 23 April 1910 var bleven approberet af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsnet, traadte Tiendeafløsningen for det nævnte Sogn i Kraft fra den 1 Januar 1912 at regne, idet Afløsningssummen for Kirketienden udgjorde 29,080 Kroner 14 Øre, hvoraf 5647 Kroner 14 Øre var fastsat i Henhold til Tyendelovens § 1, 4de Stykke (nemlig den Andel af de ovennævnte 11,500 Kroner, som svarede til Forholdet mellem Tiendens samlede Pengeværdi, 1909 Kroner 15 Øre, og Pengeværdien af de paa Tiendeejerens Ejendomme hvilende Tiendeydelser, 937 Kroner 50 Øre, altsaa $\frac{93750}{190915} \times 11500$).

Den 6 Januar 1912 indgav derefter Besidderen af Stamhuset Vennerslund, Citanten, Stamhusbesidder Grandjean, Begæring til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om, at de Stamhuset som Ejer af Stadager Sogns Kirketiende paahvilende Forpligtelser overfor Sognets Kirke maatte blive afløst i Henhold til Tyendelovens § 23. Han anmodede tillige om, at de Vilkaar, der var blevet fastsat ved

den fornævnte, i Henhold til Tyendelovens § 25 afholdte Forretning, maatte blive lagt til Grund for Kirkens Overgang til Selveje. Ministeriet svarede imidlertid den 15 August 1912 Citanten, at det ikke kunde anse den ommeldte Forretning for egnet til at danne Grundlag for Kirkens Overgang til Selveje, men maatte finde det nødvendigt, at der afholdtes en ny Kommissionsforretning over Kirken i Henhold til Tyendelovens § 23, i hvilken Anledning Ministeriet forespurgte, om Citanten ogsaa under disse Forhold fastholdt sit Ønske om Afløsning af Stamhusets Forpligtelser. Efter at Citanten havde besvaret denne Forespørgsel bekræftende, blev der den 28 Oktober 1912 afholdt en saadan ny Kommissionsforretning, hvorved den paagældende Kommissions Flertal kom til det Resultat, at der af Kirketiendens Afløsningssum burde henlægges 19,000 Kroner til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse og Drift, og Citanten afgav den 14 Oktober 1913 i Henhold til Tiendelovens § 23, 3die Stykke, Erklæring om, at han indgik paa Kirkens Overgang til Selveje paa de saaledes foreslaaede Vilkaar. Samtidig gjorde han imidlertid overfor Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsnet gældende, at den Omstændighed, at Vedligeholdelseskapitalen ved den sidste (i Henhold til Tiendelovens § 23 afholdte) Forretning var sat til 19,000 Kroner, altsaa betydeligt mere end ved den første (i Henhold til § 25 afholdte) Forretning bestemt, maatte medføre, at Statskassens Tilskud af $^{7}/_{25}$ af Vedligeholdelseskapitalen, jfr. Lovens § 2, 2det Stykke, Litra a, ogsaa maatte forhøjes forholdsvis. Overfor denne Citantens Udtalelse svarede det nævnte Ministerium den 21 Juli 1914, at det ikke saa sig i Stand til at foretage videre i den Anledning, da Landbrugsministeriet havde udtalt, at Tiendeafløsningsforretningen maatte betragtes som endeligt afsluttet, og derfor ikke havde kunnet erkende, at den Omstændighed, at den til Kirken beregnede Kapital nu var bleven forhøjet, skulde kunne medføre nogen Forhøjelse af det i sin Tid beregnede Statstilskud til Afløsningen af Kirketienden af Tiendeejerens Ejendomme. Efter at Citanten dernæst den 27 August 1914 havde erklæret fremdeles at fastholde sine Udtalelser af 14 Oktober 1913 og forbeholdt sig Ret til at æske Domstolenes Afgørelse af Spørgsmaalet om Forhøjelse af Statskassens Tilskud til Tiendeafløsningen for det paagældende Sogn, meddelte Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsnet den 16 Oktober 1914 — under Forbehold af, at Stadager Kirke afleveredes i fuldt synsforsvarlig Stand (hvilket senere er sket) — Approbation paa, at de Stamhuset Vennerslund paahvilende Forpligtelser overfor Kirken afløstes paa de i Kommissionsforretningen af 28 Oktober 1912 fastsatte Vilkaar med en mindre Ændring, hvorefter der til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse og Drift skulde henlægges 18,793 Kroner af Afløsningssummen for Kirketienden foruden en aarlig Refusion paa 7 Kroner 25 Øre.

I Henhold til sit Forbehold af 27 August 1914 har Citanten nu anlagt denne Sag, under hvilken han i det Væsentlige har fremført Følgende:

Ifølge Tiendelovens § 2, 2det Stykke, Litra a, skal Statskassen til Udredelsen af de Afløsningssummer, der fastsættes i Henhold til § 1, 4de Stykke, altsaa ved Kirketiender, der tilhører Ejerne af de Ejendomme, paa hvilke Tienden hviler, tilskyde — foruden 2 Gange et Aars Tiende — »et Beløb svarende til $^{7}/_{25}$ af den Kapital, der

ifølge §§ 23 og 25 skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse«. Denne Kapital er i nærværende Tilfælde først ansat ifølge § 25 til 11,500 Kroner, men derefter ifølge § 23 til 18,793 Kroner, hvilket sidste Beløb er den endelige Kapital, der skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse. Den paa Stamhusets tiendeydende Ejendomme faldende Andel heraf udgør $\frac{93750}{190915} \times 18793 =$ 9228 Kroner 42 Øre, hvoraf Statskassen ifølge den citerede Bestemmelse skal tilskyde $^7/_{25}$ eller 2583 Kroner 96 Øre, og da Landbrugsministeriet kun har anvist et Statstilskud af 1581 Kroner 20 Øre (nemlig $\frac{7}{25} \times \frac{93750}{190915} \times 11500$), og har vægret sig ved yderligere at anvise Differencen, 1002 Kr. 76 Øre, paastaar Citanten bemeldte Ministerium og tillige Finansministeriet paa Statskassens Vegne tilpligtet at betale Stamhuset Vennerslund de nævnte 1002 Kroner 76 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 20 September 1915.

De indstævnte Ministerier procederer til Frifindelse, idet de gør gældende, at Citantens Paastand er uden Hjemmel i Loven om Tiendens Afløsning.

Heri maa der ogsaa gives de Indstævnte Medhold.

Lovens § 1, 4de Stykke, fastsætter nemlig, at saafremt en Tiende, der tilhører Ejeren af den Ejendom, paa hvilken Tienden hviler, er behæftet med Forpligtelse til en Kirkes Vedligeholdelse, skal denne Byrdes Kapitalværdi anses som Afløsningssum for den paagældende Tiende, og om Fremgangsmaaden ved Afløsningen indeholdes Bestemmelserne i Lovens § 25, hvorefter Forpligtelsen til Kirkens Vedligeholdelse skal afløses efter de i § 23 fastsatte Regler. Naar det nu i § 2, 2det Stykke, Litra a, foreskrives, at Statskassen til Udredelsen af de Afløsningssummer, der fastsættes i Henhold til § 1, 4de Stykke, for Kirketiendens Vedkommende skal tilskyde (foruden 2 Gange et Aars Tiende) et Beløb svarende til $^7/_{25}$ af »den Kapital, der ifølge §§ 23 og 25 skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse«, kan herved kun være sigtet til den Kapital, der fastsættes ved den Forretning, som ifølge § 25, jfr. § 23, skal afholdes som et Led i Tiendeafløsningen, hvorimod der ikke kan være sigtet til en Kapital, der bestemmes ved en saadan Forretning, som ifølge § 23 kan afholdes efter Kirketiendeejerens Begæring. For det Første kan den sidstnævnte Kapital nemlig ikke betegnes som en Kapital, der skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse, idet det ganske beror paa Kirketiendeejerens Forgodtbefindende, om der overhovedet bliver Spørgsmaal om at afholde den i § 23 ommeldte Forretning. Og for det Andet er det ganske uantageligt, at der ved Beregningen af Statens Tilskud skal tages Hensyn til en Kapital, som eventuelt maatte blive fastsat ved en Kommissionsforretning, der slet ikke kan afholdes førend efter, at Afløsningen af Tienden har fundet Sted (jfr. § 23, 1ste Stykke), og som paa den anden Side kan afholdes mange Aar efter dette Tidspunkt.

Hertil kan endelig føjes, at Rigsdagsforhandlingerne om den omhandlede Lov intetsomhelst Holdepunkt afgiver for den af Citanten antagne Forstaaelse af dens § 2, 2det Stykke, Litra a.

Overfor det saaledes Anførte kan det ikke være af afgørende Betydning, at den paagældende Lovbestemmelse har henvist til »§§ 23 og 25« — og ikke til »§ 25, jfr. § 23« —, idet Udtrykket, som ogsaa af de Indstævnte anført, maa antages at være valgt for at betegne, at Fremgangsmaaden ved den i § 25 foreskrevne Kommissionsforretning er fastsat i § 23.

De Indstævntes Paastand bliver saaledes at tage til Følge.

Sagens Omkostninger, som hver af Parterne har paastaaet sig tillagt hos Modparten, findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Fredag den 9 Marts.

Nr. 62. **Enke J. M. Bannow** (Stein)

mod

Royal Exchange Assurances Generalagentur for Danmark, Firmaet Bergh & Owen (Aagesen),

betræffende det indstævnte Firmas Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af et Appellantindens Mand tilstødt Ulykkestilfælde, der foranledigede hans Død.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Maj 1916: De Indstævnte, »Royal Exchange Assurance«s Generalagentur for Danmark, Firmaet Bergh & Owen, bør for Citantinden, Enke J. M. Bannows Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Krabbe hos det Offentlige i Salær 50 Kroner.

Højesterets Dom.

For Højesteret har det indstævnte Firma frafaldet den i den indankede Dom nævnte Indsigelse, at Firmaet ikke er rette Sagvolder.

Forsaavidt Firmaet for Højesteret har gjort gældende, at Ulykkestilfældet skyldes Afdødes Drikfældighed, og at der derfor i Henhold til Forsikringsbetingelserne ikke kan rejses Krav paa Erstatning, maa denne Indsigelse efter det Foreliggende anses ubeføjet.

Idet det derhos efter Sagens Oplysninger henstaar ganske usikkert, om Ulykkestilfældet skyldes, at Afdøde ved sin Benyttelse af Patentstilladset har udvist et urigtigt endsige uagtsomt Forhold, vil Firmaet i Overensstemmelse med Appellantindens Paastand være at tilpligte at betale hende 300 Kroner med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Firmaet have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Royal Exchange Assurance's Generalagentur for Danmark, Firmaet Bergh & Owen, bør til Appellantinden, Enke J. L. Bannow, betale 300 Kroner med Renter 5 pCt. aarlig fra den 8 December 1915, indtil Betaling sker. Til det Offentlige betaler Indstævnte det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellantindens Vedkommende havde været beneficeret for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret, samt i Salarium til Overretssagfører Krabbe 50 Kroner og til Højesteretssagfører Stein 100 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arbejdsmand Henrik Christopher Bannow, Vicevært i Ejendommen Saxogade 17 og 19, var ifølge en af Carl Allers Etabl. til ham udstedt Kvittering for Abonnement paa »Illustreret Familie-Journal« for Juli Kvartal f. A. for samme Tidsrum delagtig i Bladets Ulykkesforsikring til et Beløb af 300 Kr. gennem Ulykkesforsikringsselskabet »Royal Exchange Assurance« i Henhold til Selskabets, Kvitteringen paatrykte Regler. Den 15 September f. A. styrtede et i Gaarden til Ejendommen Saxogade 19 opstillet Patentstillads ned, hvorved Bannow, der ene befandt sig paa Stilladset, paadrog sig forskellige Læsioner, som Følge af hvilke han samme Dag afgik ved Døden.

Under denne Sag har nævnte Afdødes Enke, J. M. Bannow, til hvem Fordringen efter ommeldte Forsikring af Skifteretten er udlagt for Omkostninger ved Begravelsen, ved den for hende efter erhvervet Bevilling til fri Proces beskikkede Sagfører, Overretssagfører Krabbe, søgt de Indstævnte, »Royal Exchange Assurance«'s Generalagentur for Danmark, Firmaet Bergh & Owen, til Betaling af Forsikringsbeløbet, 300 Kr., med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 8 December f. A., samt skadesløse Sagsomkostninger, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, hvilket denne har paastaaet sig i hvert Fald tilkendt hos det Offentlige.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for denne Paastand har de Indstævnte i første Række anbragt, at de, der med Carl Allers Etablissement har afsluttet en Forsikringskontrakt, hvorefter samtlige »Illustreret Familie-Journal«'s i Danmark bosiddende Kvartalsabonnenter er forsikret hver for 300 Kr. i Tilfælde af Død ved Ulykkestilfælde, ikke er rette Sagvoldere, idet denne Kontrakt i sine »Almindelige Vilkaar«'s § 10 om Udbetaling af Erstatning indeholder den Bestemmelse, at ingen Anden end Forsik-

ringstageren har paa Grundlag af Kontrakten nogen Ret ligeoverfor Selskabet.

Samme Paragraf i de »almindelige Vilkaar« fastsætter imidlertid, at Udbetaling af Erstatning ved Dødsfald, hvor den Forsikrede efterlader sig Enke eller umyndige Børn, sker »til Fordel for« disse, medens de Kontrakten paaskrevne »Særlige Betingelser« — hvorefter disse, naar de er i Modstrid med de »almindelige Vilkaar« er de gældende — indeholder bl. a. følgende Bestemmelser, hvis Indhold i det Væsentlige er gengivet paa ovennævnte Kvittering: »Erstatningen udbetales de efterlevende nedenangivne Arvinger, ... forudsat at Ulykkestilfældet er anmeldt for »Illustreret Familie-Journal«'s Redaktion inden . . . .« og »Forsikringssummen udbetales direkte til Afdødes Ægtefælle, om saadan findes, i modsat Tilfælde til . . .«.

Da der herefter maa anses at foreligge tilstrækkeligt Grundlag for, at Citantinden kan rette sin Fordring paa Forsikringssummen mod de Indstævnte, uden at der heroverfor kan tillægges den ovenommeldte Anmeldelsespligt eller de Indstævntes Anbringende om, at Præmiens Størrelse er fastsat under den af dem hævdede Forudsætning, nogen Betydning, vil de Indstævntes heromhandlede Indsigelse ikke kunne tages til Følge.

De Indstævnte har dernæst gjort gældende, at deres Frifindelse maa blive en Følge af, at Afdøde ved under de givne Omstændigheder ene at gaa op med Stilladsstolen har udvist grov Uagtsomhed, for hvilket Tilfælde Forsikringen ikke er gældende.

Forsikringskontrakten fastsætter i saa Henseende Følgende: »Forsikringen gælder kun, naar det kan konstateres, at Abonnentens Død er en direkte Følge af stedfunden Ulykkestilfælde, der har ramt den Forsikrede mod hans (hendes) egen Villie, og saaledes at det ikke kan betragtes som fremkaldt forsætligt eller ved grov Uagtsomhed.«

Efter Sagens Oplysninger havde Afdøde de to foregaaende Dage, før Ulykken skete, været oppe med Stilladset og deltaget i Vask af Hus-Façaden sammen med en Malersvend, der var kendt med Brugen af Patentstilladser. Da de den første Gang skulde gaa ned med Stilladsstolen fra 4de Sals til 3die Sals Højde, besørgede Afdøde Nedfiringen; Haandsvinget, hvorved Nedfiringen sker, løb imidlertid fra Afdøde, og da denne maa antages ikke at have holdt rigtig paa Bremsen, gled Stolen et Par Alen ned. Det lykkedes imidlertid Malersvenden at faa grebet Stangen til Bremsen og faa den slaaet ned, hvorved en under Stolen anbragt Nødbremse træder i Virksomhed, og Stolen blev saa staaende. Malersvenden sagde efter sin Forklaring til Afdøde, at han bare skulde holde fast paa Haandsvinget, men hvis det gik galt, skulde han slippe det Hele, ɔ: ogsaa Bremsestangen, og saa skulde Kassen nok hænge fast. Under den følgende Del af Arbejdet besørgede Malersvenden selv Nedfiringen. Den tredie Dags Morgen udeblev Malersvenden, men Afdøde, der af Hensyn til Lejen af Stilladset mente at burde fortsætte Arbejdet alene, hejsede sig med Stilladsstolen op til 4de Sal, efter at Stilladset af en af Udlejerens Folk med Afdødes Hjælp var flyttet et Stykke til Siden. Noget efter skete Nedstyrtningen. Medens det maa antages, at Stilladset og dets Mekanisme forud har været i god Orden — det blev af vedkommende Funktionær prøvet efter fornævnte Flytning —, er det ikke oplyst,

hvad der har foraarsaget Nedstyrtningen; et Vidne har til en Politirapport forklaret, at Afdøde havde fat i Haandsvinget, og at det tilsyneladende tog Magten fra ham; andre Omstændigheder giver Anledning til at formode, at et eller andet tilfældigt Forhold har hindret Nødbremsen i at træde i Virksomhed.

Da det ikke er oplyst, at Afdøde tidligere paa egen Haand har benyttet et Patentstillads, eller at han paa anden Maade end ved, hvad der af det Foranstaaende fremgaar, er bleven gjort bekendt med Brugen af Stilladsets Mekanisme, findes der i Betragtning af den Fare, der maa anses forbundet med Benyttelsen af et saadant Stillads, og under særligt Hensyn til det ovenanførte paa Arbejdets første Dag Passerede, at maatte gives de Indstævnte Medhold i, at Ulykkestilfældet maa betragtes som fremkaldt ved grov Uagtsomhed fra Afdødes Side.

Som Følge heraf vil de Indstævntes Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Der vil være at tillægge Citantindens beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Mandag den 12 Marts.

Nr. 225. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Jørgen Laurits Petersen (Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Februar 1917: Arrestanten Jørgen Laurits Petersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagfører Amdrup og Højesteretssagfører Levy, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jørgen Laurits Petersen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Harboe 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Jørgen Laurits Petersen, der tiltales for Tyveri, er født den 16 Maj 1893 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 1 April 1913 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 5 Februar 1915 i Medfør af Straffelovens § 246 efter § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, og senest ifølge Dom ved Holbæk Købstads Ekstrarets Dom af 10 Juli 1916 efter Straffelovens § 100 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten mellem den 30 November og 1 December f. A. Klokken ca. $3^3/_4$ blev Arrestanten anholdt i Sølvgade af en Politibetjent, der saa Arrestanten komme ud af Porten til en af Ejendommene i Gaden, bærende 2 Par Støvler under sin Jakke, og fandt Arrestanten, der overfor ham foregav at bo paa 4de Sal i Fredericiagade Nr. 54, hvilken Ejendom ligger i Nyboder, mistænkelig. Det viste sig, at det ene Par Støvler, Arrestanten havde baaret under sin Jakke, var brugte, men pudsede og nyforsaalede, samt at der i den ene af disse Støvler fandtes en Glassplint, medens det andet Par Støvler var gamle og snavsede, hvorimod de Sko, Arrestanten var iført, var nypudsede og nyforsaalede.

Det oplystes derhos, at de nyforsaalede Sko og Støvler samme Nat var frastjaalet Skomager Niels Andersen fra dennes Forretningslokale, Grønnegade Nr. 29, Kælderen.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i Tyveri af det omhandlede Fodtøj og forklaret, at han samme Nat Klokken ca. $12^1/_2$ havde købt de nyforsaalede Støvler og Sko for 8 Kr. af en ubekendt Mandsperson, sammen med hvem han opholdt sig i en nærmere angivet Beværtning i Nyhavn. Arrestanten vil først, da han blev bragt til Stationen, have tænkt sig, at der »var Noget galt« med Fodtøjet.

Skomager Andersen har edelig forklaret, at de nyforsaalede Støvler og Sko er ham tilhørende og ham frakommet uden hans Vidende og Villie Natten mellem den 30 November og 1 December f. A., samt at Fodtøjet beroede i Vinduet til hans Forretning og øjensynligt er stjaalet gennem Vinduets Trækrude, der om Morgenen blev fundet ituslaaet, idet Fodtøjet var anbragt saaledes, at det kunde naas ved fra Gaden at række gennem Ruden, i hvilken Hullet var saa stort, at en Arm med Lethed kunde føres derigennem.

Andersens 2 Svende, Jens Julius Rasmussen og Christian Henrik Sejr Henriksen, har, for Førstnævntes Vedkommende under Ed, genkendt det ommeldte Fodtøj som tilhørende Andersen og overensstemmende forklaret, at det den 30 November f. A. om Aftenen blev anbragt i Udstillingsvinduet til Andersens Forretning. Nævnte Skomagersvend Henriksen har endvidere forklaret, at han, der om Natten sover i Andersens Forretning, Natten mellem den 30 November og 1 December f. A., antagelig ved 2—3 Tiden, hørte, at der var Noget, der puslede ved Vinduet.

Ved Undersøgelse af Arrestantens Jakkelommer fandtes der i nederste udvendige Sidelomme tilvenstre nogle Glassplinter, der ifølge en af V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium under Sagen afgiven Er-

klæring var af farveløst Glas og fremkommen af et større Glasstykke ved Ituslagning. I Erklæringen udtales det derhos, at den største af Splinterne var fuldstændig plan paa den Side, der ikke saa ud til at være Brudflade.

Arrestanten, der til at begynde med erklærede sig ude af Stand til at forklare, hvorledes Glassplinterne var kommet i hans Lomme, har derefter forklaret, at han en Aften i en nærmere angiven Beværtning fik puttet et Snapseglas i Lommen, hvilket Glas han kom til at slaa i Stykker, og at Glassplinterne muligt hidrører derfra.

Arrestantens Kæreste, Rengøringskone Emma Frich, har forklaret, at Arrestanten den 30 November f. A. om Aftenen opholdt sig i hendes Lejlighed til Klokken 11½ à 12, da han forlod hende, og Rigtigheden af denne Forklaring har Arrestanten ikke turdet bestride.

Idet Rigtigheden af Arrestantens Forklaring om at have købt Fodtøjet paa den af [ham] angivne Beværtning ikke er bestyrket ved de under Sagen foretagne Vidneafhøringer, — hvorved bemærkes, at Arrestanten har genkendt Opvartere fra 2 forskellige Beværtninger som den, der serverede for ham ved den paagældende Lejlighed —, findes det uden Betænkelighed at forkaste Arrestantens, særlig under Hensyn til, at han ved Anholdelsen var uden fast Arbejde og Logis, usandsynlige Forklaring om hans Adkomst til det omhandlede Par Sko og Støvler.

Da derhos Rigtigheden af Arrestantens Forklaring om, at de i hans Lomme forefundne Glassplinter mulig hidrører fra et ituslaaet Snapseglas, modsiges af de under Sagen tilvejebragte Oplysninger, da Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, samt i Betragtning af det korte Tidsrum, der maa antages at være hengaaet fra Tyveriets Udførelse, til Arrestanten fandtes i Besiddelse af det Stjaalne, findes det efter Omstændighederne efter alt det Foreliggende tilstrækkeligt bevist, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri af Fodtøjet, der er vurderet til ialt 15 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 1ste Stykke, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og have at betale Aktionens Omkosthinger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kroner til hver.

Tirsdag den 13 Marts.

Nr. 47. Enkefru **Rosa Mortensen** (Asmussen)

mod

Premierløjtnant C. F. F. Tillisch (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af en ved Sprængning af et Vandrør foraarsaget Skade paa Apellantindens til Indstævnte udlejede Ejendom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 31 Januar 1916: Indstævnte, Premierløjtnant C. F. F. Tillisch af Frederiksberg, bør for Tiltale af Citantinden, Enkefru Rosa Mortensen af Helsingør, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Det er vel ikke — som i den indankede Dom anført — uomtvistet, at der ikke i Villaen forefandtes nogen Skruenøgle til Aflaasning af Vandrørene i Villaen, men mod Indstævntes Benægtelse er det ikke godtgjort, at han fra Appellantinden har modtaget nogen saadan Nøgle.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellantinden have at betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Enkefru Rosa Mortensen, til Indstævnte, Premierløjtnant C. F. F. Tillisch, med 300 Kroner. Saa betaler Appellantinden og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne ved nærværende Ret som vedtaget Værneting procederede Sag søger Citantinden, Enkefru Rosa Mortensen af Helsingør, Indstævnte, Premierløjtnant C. F. F. Tillisch af Frederiksberg, til Betaling af 1552 Kr. 25 Øre, hvilket Beløb Citantinden i Henhold til Rettens Dom af 26 April 1915 vil have betalt til Lensgreve Holstein Holsteinborg, samt 50 Kr., som af hende den 12 April s. A. er betalt for Reparation af en Egetræs Buffet, idet hun paa det samlede Beløb mener at have Regres hos Indstævnte tilligemed Renter 5 pCt. p. a. af 1452 Kr. 25 Øre fra 15 Maj 1915, af 100 Kr. fra 19 s. M. og af 50 Kr. fra 12 April 1915 samt Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Sagen drejer sig om, hvorvidt Indstævnte er forpligtet til at bære Udgifterne ved en ved Nytaarstid 1914 indtruffen Vandskade i Villaejendommen »Sveablik«, Søndre Strandvej ved Helsingør, hvilken Ejendom

Færdig fra Trykkeriet den 28 Marts 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 8.**

Tirsdag den 13 Marts.

af Citantinden ved Lejekontrakt af 15 September 1913 var udlejet til Indstævnte indtil 1 Februar 1914, men ved Skøde af 30 Oktober 1913 solgt til fornævnte Greve Holstein, at tiltræde af denne efter fornævnte Lejemaals Ophør.

Det er uomtvistet, at Vandskaden indtraadte ved Nytaarstid 1914, da Indstævnte med Familie var bortrejst for kortere Tid og havde efterladt Villaen i midlertidig ubeboet Stand og uden Tilsyn, uden at Hovedvandhanen var aflaaset og Vandrørene aftappede, idet en indtruffen haard Frost bevirkede en Sprængning af Vandrørene saavel i Villaens Kælder som dens Stueetage og første Sal, hvorved større Dele af Villaen i flere Dage blev oversvømmet af Vand, hvilket foraarsagede Reparationsudgifter og medførte, at Villaen i et Tidsrum af ca. 2 Maaneder ikke kunde beboes, i hvilken Anledning Citantinden til Grev Holstein i Henhold til fornævnte Dom under 15 Maj 1915 har betalt Hovedstol 1389 Kr. 24 Øre, Renter ialt 63 Kr. 1 Øre og Sagsomkostninger 100 Kr., ialt 1552 Kr. 25 Øre, ligesom hun i Reparationsudgifter for en beskadiget Buffet, der medfulgte ved Overdragelsen til Grev Holstein, 12 April 1915 har betalt 50 Kr.

I bemeldte Lejekontrakt hedder det bl. a.:

»Lejeren, som har beset Lejligheden, modtager denne i god og forsvarlig Stand, navnlig med hele Ruder i alle Vinduer, Nøgler til alle udvendige Døre samt Retirade- og Gadedørsnøgle. Ved Fraflytning er Lejeren pligtig at aflevere Alt i god, forsvarlig og rengjort Stand, alene med Undtagelse af den Forringelse, som almindelig forsvarlig Afbenyttelse af det Lejede maatte have foraarsaget. Enhver anden Forringelse erstattes af Lejeren«, og

»I Frostvejr maa imod Ejerens Forbud Vand ikke kastes i Vasken, men skal udbæres til Kloaken i Gaarden eller paa Gaden, hvorhos Ejeren er berettiget til at aflukke for Vandledningen, saaledes at den kun holdes aaben paa bestemte Tider af Dagen.«

Da Indstævnte efter den sidstciterede Bestemmelse i Kontrakten maatte gaa ud fra, at Citantinden, der havde forbeholdt sig et Par Rum i Villaen, og derfor maa antages at have haft Nøgle til denne, passede Vandledningens Aflukning i Frostvejr, og at saadant var ham uvedkommende, og da det under Sagen er uomtvistet, at der ikke i Villaen forefandtes nogen Skruenøgle til Aflaasning af Vandrørene inde i Villaen, hvilket det i Henhold til den førstciterede Kontraktsbestem-

melse havde været Citantindens Pligt at sørge for var tilstede ved Villaens Aflevering til Indstævnte, ligesom det end ikke er assereret, at Indstævnte er bleven gjort opmærksom paa, at der skulde laases for Vandledningen i Frostvejr, og at han havde at sørge derfor, findes Ansvaret for den ved Rørenes Sprængning skete Skade ikke at kunne paalægges Indstævnte, og han vil derfor være at frifinde for Citantindens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 200. Højesteretssagfører Henriques

mod

Søren Christian Andersen (Def. Møldrup),

der tiltales for Rømning.

Sø- og Handelsrettens Ekstrarets Dom af 29 Marts 1915: Tiltalte, Matros Søren Christian Andersen, bør for det Offentliges Tiltale i Sagen fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Henriques og Møldrup hver 30 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales Matros Søren Christian Andersen, der er født den 28 Januar 1894, og som ikke er funden tidligere straffet, for Rømning.

Ved Tiltaltes Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger er det godtgjort, at han den 8 December 1914 blev forhyret som Matros paa ubestemt Tid med Damperen »Simone«, tilhørende Dampskibsselskabet Hejmdal, at han efter at have fulgt Skibet til England, Italien og Frankrig opsagde sin Hyre, medens Skibet laa i Marseille, og at han gentog dette i England, hvor Kaptajnen imidlertid svarede, at da Skibet kun skulde anløbe Helsingørs

Red og saaledes ikke dansk Havn, kunde hans Opsigelse ikke modtages. Skibet gik derefter til forskellige svenske Havne, hvor der udlossedes sidst i Helsingborg, hvorfra Skibet den 1 Marts 1915 gik til Helsingørs Red for at proviantere. Her forlangte Tiltalte og 3 af hans Kammerater at blive afmønstrede. Den ene lod sig bevæge til at fortsætte Rejsen, og de 2 Andre gik Kaptajnen ind paa at afmønstre, da han i Forvejen havde sørget for at skaffe Erstatning for disse, som havde været borte fra Skibet i Helsingborg, hvorfor Kaptajnen frygtede, at de var rømt. Kaptajnen nægtede derimod at afmønstre Tiltalte, som imidlertid gik med en Baad i Land og forlod Skibet.

Rederiet har derefter begært ham straffet for Rømning.

Tiltalte paastaar sig frifunden.

Tiltalte er forhyret paa de af de vedkommende Organisationer vedtagne Vilkaar, som bestemmer, at Opsigelse kun kan gives indtil 12 Timer forinden Skibets Afgang fra sidste udenlandske Havn eller Red til Fratrædelse, naar Skiben paa Rejsen anløber dansk Havn.

Dette sidste har Skibet imidlertid gjort, da det stoppede paa Helsingørs Red for Proviantering.

Om Skibet gaar ind i selve Havnebassinet, eller om det af Bekvemmelighedshensyn eller for at spare Afgifter eller af hvilkensomhelst anden Grund bliver liggende udenfor Havnemundingen, samtidig med at det pr. Baad opnaar al ønskelig og fornøden Forbindelse med vedkommende By, kan ikke blive afgørende for Mandskabets Retsstilling, som ellers med Hensyn til Fratrædelse vilde blive ganske usikker og afhængig af vedkommende Førers eller Reders Forgodtbefindende, og noget saadant nødvendiggøres ej heller af Ordene: »paa Rejsen anløber dansk Havn«, der ikke kan indskrænkes til de Tilfælde, hvor Skibet lægger til Bolværk eller ankrer op indenfor Havnemundingen paa vedkommende Plads, hvorved ogsaa kan anføres, at det ifølge Vilkaarene ikke er nogen Betingelse for Fratrædelse, at Skibet har endt sin Rejse, eller at det losser eller lader i den paagældende Havn.

At det ikke havde været forbunden med nogen særlig Ulempe eller Ophold for Skibet, om Kaptajnen havde taget Tiltaltes Opsigelse til Følge, viser den Omstændighed, at han, medens Skibet laa ved Helsingør, uden Vanskelighed fik 2 andre Matroser erstattet.

Efter det saaledes Anførte har Skibets Fører været uberettiget til at modsætte sig Tiltaltes Anmodning om at fratræde Skibet i Helsingør, og Tiltalte vil derfor være at frifinde, idet Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Nr. 199. Højesteretssagfører Bache

mod

Peder Morre Nielsen (Def. Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 261 og 262, 2det Stk.

Holstebro Købstads Ekstrarets Dom af 3 Juni 1916: De talte Niels Peder Morre Nielsen og Peder Morre Nielsen, bør hver især hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, dog at Fuldbyrdelsen af denne Straf udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes, hvorhos de vil have in solidum at udrede alle af Sagen lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Nielsen, 30 Kr. og til Defensor, Sagfører Bruun, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 Oktober 1916: Tiltalte Peder Morre Nielsen bør hensættes i simpelt Fængsel i en Maaned, dog at Straffens Fuldbyrdelse udsættes, og at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Henseende til Aktionens Omkostninger i første Instans bør Underretsdommen, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen, 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ifølge et for Højesteret fremlagt, efter den indankede Doms Afsigelse udarbejdet Udkast til Opgørelse i Brødrene Nielsens Konkursbo udgør Dividenden til de privilegerede Kreditorer ikkun 15½ pCt. Med denne Bemærkning, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse,

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Femaarsfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peder Morre Nielsen til Højesteretssagførerne Bache og Møldrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Holstebro Købstads Ekstraret indankede Sag, der i første Instans tillige angik en Medtiltalt, Niels Peder Morre Nielsen, for hvis Vedkommende Sagen imidlertid ikke er indanket for Overretten, er Peder Morre Nielsen, der er født den 3 September 1881, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens §§ 261 og 262, 2det Stk.

Ifølge Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt under et ifølge Overrettens Kendelse optaget yderligere Forhør, aabnede Tiltalte og hans Broder, fornævnte Niels Peder Morre Nielsen, af hvilke den Første løste Borgerskab som Cyklefabrikant, den sidste som Vognmand, i Februar Maaned f. A. en Cykle- og Automobilforretning i Holstebro. Denne Forretning, der var forbunden med et Reparationsværksted, og som omfattede Vognmandskørsel med Automobiler, dreves for deres fælles Regning under Navnet »Holstebro Cyklebørs ved Brd. Nielsen«. Efter deres Fremstilling ejede Brødrene, da de begyndte Forretningen, ialt ca. 9000 Kr., nemlig Tiltalte ca. 6000 Kr. og Broderen ca. 3000 Kr. Af disse Midler medgik en Del til Afdrag paa Købesummen for 2 af dem erhvervede Automobiler, medens Resten anvendtes dels til Indkøb af Cykler og Varer til Videreforhandling, dels til Anskaffelse af Maskiner, Værktøj m. m. Allerede den 30 September f. A. indgav en Fordringshaver Begæring om, at Brødrenes Bo maatte blive taget under Konkursbehandling, og denne Begæring blev paa et den 1 Oktober s. A. afholdt Skifteretsmøde — paa hvilket Tiltalte og hans Broder erkendte, at de for Tiden var ude af Stand til at fyldestgøre deres Gældsforpligtelser, samt opgav Boets Aktiver til 2 Automobiler, paa hvilke de skyldte ialt 3000 Kr., udestaaende Fordringer for ca. 400 Kr. samt Indbo og Passiverne til ca. 6000 Kr. — tagen til Følge. Boets Kurator har derefter ifølge Beslutning af Kreditorudvalget indgivet Begæring om offentlig Undersøgelse mod Fallenterne, mod hvem Anklagepunkterne, som det i Begæringen hedder, gaar ud paa, at de »har vist grov Uorden og Skødesløshed i deres Regnskabsførelse, har søgt at gøre sig skyldig i Forstikkelse samt begunstiget eller forsøgt at begunstige enkelte Kreditorer paa Andres Bekostning«.

Saaledes som Sagen, der alene er indanket efter Tiltaltes Begæring og ikke tillige paa det Offentliges Vegne, herefter foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om hans Forhold i følgende Henseender:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

2. Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han en Dag umiddelbart før Konkursen og paa et Tidspunkt, da han maatte indse, at den var forestaaende, til sin Svigerinde, Katrine Marie Pedersen, der siden 1 November 1914 havde tjent i hans Hus for en maanedlig Løn af 18 Kr., hvoraf der imidlertid Intet var betalt hende, overdrog en ny Damecykle, der ansattes til en Værdi af 80 Kr., for en brugt Cykle af Værdi 35 Kr. og 45 Kr. i Bytte. Dette sidste Beløb betalte hun imidlertid ikke, idet det aftaltes, at det skulde afskrives paa hendes Tilgodehavende.

For dette Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 261.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

4. Paa samme Maade som Ovenanført maa det anses godtgjort, at Tiltalte umiddelbart før Konkursen har overdraget Mekaniker Mads Jensen, der fra 1 Marts 1915 havde arbejdet i Forretningen som Bestyrer af Reparationsværkstedet, og som havde 91 Kr. 55 Øre tilgode i Løn, en Del Værktøj og Cykledele til Dækning af hans Fordring. Mads Jensen har efter Konkursens Indtræden afleveret Effekterne til Boet.

For sit omhandlede Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 261.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Den Straf, Tiltalte har forskyldt for sit Forhold i de under Nr. 2 og 4 ommeldte Henseender, findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i en Maaned, dog at Straffens Fuldbyrdelse i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 20 efter Omstændighederne vil være at udsætte, saaledes at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i nævnte Lov fastsatte Betingelser overholdes.

Da Underretsdommens Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger i første Instans for Tiltaltes Vedkommende tiltrædes, vil bemeldte Dom i saa Henseende være at stadfæste, forsaavidt den er paaanket, hvorhos Tiltalte vil have at betale Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds 25 Kr. til hver.

Nr. 217. Højesteretsagfører Møldrup

mod

Axel Ludvig Rasmussen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Februar 1917: Arrestanten Axel Ludvig Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Kaae og Carlsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Axel Ludvig Rasmussen til Højesteretssagførerne Møldrup og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Axel Ludvig Rasmssen, der tiltales for Tyveri eller Hæleri, er født den 2 Maj 1877 og tidligere anset bl. a.: ved nærværende Rets Dom af 11 Juli 1899 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., jfr. § 46, og efter § 228, kfr. § 54, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 26 Juni 1900 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., og Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 27 Oktober 1900 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Højesterets Dom af 9 Januar 1902 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Højesterets Dom af 12 April 1904 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tugthusarbejde i 2 Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 30 Maj 1916 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Arrestanten har derhos i Tiden fra den 19 September til den 27 Oktober f. A. været arresteret her ved Retten, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Den 20 December 1916 Kl. ca. $6^1/_2$ Eftermiddag blev Arrestanten anholdt paa Foranledning af Pantelaaner Knudsens Hustru, Hilda, født Jørgensen, hos hvem han forsøgte at pantsætte en Vinterfrakke, der var aldeles ny, hvilket hun fandt mistænkeligt. Det oplystes samme Eftermiddag, at Frakken var stjaalet fra Firmaet Møller og Krogh, udenfor hvis Forretning paa Nørrebrogade Frakken, der først savnedes, efter at det af Politiet var bleven meddelt, at den beroede paa Politistationen, havde været udstillet som Skilt fra om Morgenen Klokken ca. $8^3/_4$.

Arrestanten, der har nægtet sig skyldig i Tyveri af Frakken, har forklaret, at han samme Dags Morgen Kl. ca. 9 i god Tro havde købt Frakken for 5 Kr. af en ubekendt Mandsperson, som han traf paa Nørrebrogade, og af hvem han fik en Snaps, hvorefter de kom i Snak med hinanden.

Under Sagen har Indehaveren af Firmaet Møller og Krogh aflagt Tilhjemlingsed med Hensyn til Frakken, der er vurderet til 50 Kr., og paa behørig Maade godtgjort sin Ejendomsret.

Ved det Foreliggende findes der tilvejebragt et i Henhold til D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Forordning af 8 September 1841 § 8, tilstrækkeligt Bevis til at dømme Arrestanten — hvis Forklaring om, hvorfra de Penge, han vil have betalt for Frakken, hidrører, modsiges af de tilvejebragte Oplysninger — for uhjemlet Besiddelse af den stjaalne Frakke, efter Omstændighederne dog kun som Hæler, og han vil herefter i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, være at anse efter dens § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Arrestanten vil derhos have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sadførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Onsdag den 14 Marts.

Nr. 105. **Vilhelmine Frederikke Petersen,** Lohses fraskilte Hustru (Henriques efter Ordre)

mod

Vaskeriejer **Valdemar Jens Anders Henningsen** (I. Kondrup),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 4 Marts 1916: Indklagede, Vaskeriejer Valdemar Jens Anders Henningsen, bør for Tiltale af Klagerinden, Vilhelmine Frederikke Petersen, Lohses fraskilte Hustru, i denne Sag fri at være.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellantinden Vilhelmine Frederikke Petersen, Lohses fraskilte Hustru, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Henriques og I. Kondrup hver 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag paastaar Klagerinden Vilhelmine Frederikke Petersen, Lohses fraskilte Hustru, Indklagede, Vaskeriejer Valdemar Jens Anders Henningsen, der er født den 6 Marts 1867 i København, tilpligtet som Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 10 Maj 1915 fødte Barn, Anna Petersen, at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun anfører at have haft Samleje med Indklagede én Gang først i August 1914.

Indklagede paastaar sig frifunden, idet han vel erkender, at han én Gang i Midten af August 1914 har haft Samleje med Klagerinden, men ved Siden heraf gør gældende, at han paa Grund af tidligere Kønssygdom er impotent, at Klagerinden paa Barnets Undfangelsestid

formentlig har haft Samleje med Opsynsmand Christian Amundsen — hvad Klagerinden dog benægter —, samt at der er Mulighed for, at Klagerindens fraskilte Mand kan være Fader til Barnet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Klagerinden og hendes fraskilte Mand, Arbejdsmand Christoffer Lauridsen Lohse, der blev gift i Aaret 1905, i April 1912 ophævede Samlivet med hinanden, at de siden har boet hver for sig her i Staden, dog at Klagerinden fra August til November 1913 opholdt sig i Fredericia, og at deres Ægteskab blev fuldstændig ophævet ved Bevilling af 15 Februar 1915, uden at de i Forvejen havde været separerede, idet en af Klagerinden og hendes fraskilte Mand i September 1913 indgivet Ansøgning om Separation ikke blev endelig bevilget som Følge af, at det til Bevillingens Stempling fornødne Gebyr ikke blev indbetalt. De har derhos overensstemmende forklaret, at de ikke siden Samlivets Ophævelse har haft Samleje med hinanden.

Efter hvad der saaledes foreligger kan Muligheden af, at Klagerindens fraskilte Mand er Fader til Barnet, imidlertid ikke anses for udelukket, hvorfor Indklagede vil være at frifinde.

Nr. 196. Højesteretssagfører Harboe

mod

Hans Jørgen Madsen Lindegaard (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for ulovlig Beværtning.

Samsø Birks Politirets Dom af 4 Juli 1916: Tiltalte, Gæstgiver af Brundby Hans Jørgen Madsen Lindegaard, bør til Tranebjerg Kommunes Kasse bøde 50 Kroner samt betale Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 November 1916: Tiltalte Hans Jørgen Madsen Lindegaard bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Politiretten udredes af det Offentlige. Der tillægges Overretssagfører H. H. Schmidt i Salær hos det Offentlige 25 Kr.

Højesterets Dom.

Som Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, maa den antages kun at omfatte Tiltaltes i den indankede Dom omtalte Beværten af de i Tranebjerg hjemmehørende 3 Personer. Da disse Personer ikke ved den paagældende Lejlighed har været »Rejsende« i den Forstand, hvori dette

Ord maa antages brugt i § 12 i Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912, vil Tiltalte være at anse efter nævnte Lovs § 34, 1ste Stk., for 3die Gang begaaet ulovlig Udskænkning af stærke Drikke med en Tranebjerg Kommunes Kasse tilfaldende Bøde, efter Omstændighederne af 50 Kroner, hvorhos han vil have at betale Sagens Omkostninger. Da Politiretsdommen har samme Resultat, vil den kunne stadfæstes. Tiltalte vil derhos have at betale Salærer for Overretten og for Højesteret som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salarium for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret betaler Tiltalte Hans Jørgen Madsen Lindegaard til Overretssagfører H. H. Schmidt 25 Kroner og til Højesteretssagførerne Harboe og Hansen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Samsø Birks Politiret paa Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag er Gæstgiver Hans Jørgen Madsen Lindegaard af Brundby sat under Tiltale for ulovlig Beværtning.

Tiltalte er født den 24 Juni 1865 og tidligere straffet ved nærværende Rets Dom af 25 Januar 1907 efter Næringslovens § 75 og § 78 med en Bøde paa 20 Kr. til Holbæk Amts Fattigkasse, hvorhos Tiltalte inden fornævnte Birks Politiret for Overtrædelse af §§ 12, 23 og 24 i Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 har den 15 April 1915 vedtaget en Bøde paa 100 Kr. til Tranebjerg Kommunes Kasse, dog ikke med Paalæg om Domsvirkning i Gentagelsestilfælde.

Tiltalte, der ifølge Bevilling af 27 April 1899 og Næringsbevis af Juni 1899 havde Ret til at drive Gæstgiveri i den ham tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 14 o af Brundby, hvert Aar dog kun i Tiden fra 1 April til 30 September, erholdt under 31 Marts 1913 i Henhold til fornævnte Lov af 10 Maj 1912 Bevilling til at drive Gæstgiveri med Ret til Udskænkning af stærke Drikke med fornævnte Tidsbegrænsning.

Ved Tiltaltes Erkendelse og det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han den 21 Juni 1916 paa sit Gæstgiveri har beværtet — derunder med stærke Drikke — 4 Personer, hvoraf de 3 var hjemmehørende i Tranebjerg, den 4de i Alstrup, fra hvilke Steder Afstanden til Brundby er henholdsvis $2^1/_2$ à 3 km og ca. 8 km.

De Paagældende var tilfældigt truffet sammen paa Hotellet i Tranebjerg, hvorfra de bemeldte Dag ved 6-Tiden begav sig — dels kørende, dels cyklende — til Tiltaltes ommeldte Gæstgiveri i Brundby, der ligger i Tranebjerg Sogn, udelukkende for der at spille Billard og Kort og lade sig beværte bl. a. med stærke Drikke, og de opholdt sig derefter i Gæstgiveriet til ca. Kl. $1^1/_2$ Nat, hvorefter hver af Del-

tagerne tog hjem til sit. Om de tre i Tranebjerg boende Deltagere er det oplyst, at de jævnlig — den ene endog i Reglen en Gang om Ugen — begiver sig til Gæstgiveriet udelukkende i det ovennævnte Øjemed.

De paagældende Personer findes imidlertid alle at maatte anses som »Rejsende«, hvorfor Tiltalte maa anses at have været berettiget til at beværte dem.

Med Bemærkning, at Tiltaletilkendegivelsen ikke omfatter »Nattesæde«, vil Tiltalte herefter være at frifinde for det Offentliges Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger for Politiretten vil være at udrede af det Offentlige.

Overensstemmende hermed vil Politiretsdommen, ved hvilken Tiltalte for Overtrædelse af § 12, 3die Stykke, i oftnævnte Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 i Henhold til samme Lovs § 20, 1ste Stykke, er anset efter Lovens § 34, 1ste Stykke, med en Tranebjerg Kommunekasse tilfaldende Bøde, der under Hensyn til, at Beværtningen er fortsat udover den i § 19 i Tillæg af 11 Marts 1913 til Politivedtægten for Holbæk Amts Landdistrikt af 1 Juli 1909 fastsatte Lukketid for Beværtninger er bestemt til 50 Kr., og ved hvilken Dom det er paalagt Tiltalte at betale Sagens Omkostninger, være at forandre.

Der vil være at tillægge Aktor for Overretten — Tiltalte har selv sørget for sit Defensorat her for Retten — i Salær hos det Offentlige 25 Kr.

Torsdag den 15 Marts.

Nr. 21. Provstinde **Louise Hansen** (Liebe efter Ordre)

mod

Sognepræst for Gislev og Ellested Menigheder, Provst **M. K. Mogensen** (Ulf Hansen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Ret til at erholde Andel i Renten af en Tiendeafløsningssum.

Sunds-Gudme Herreders ordinære Rets Dom af 18 Februar 1915: Indstævnte, Provst Mogensen, Gislev, bør for Tiltale af Citantinden, Enkefru Louise John Hansen, Odense, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Citantinden beskikkede Sagfører, Sagfører Lacoppidan-Petersen, i Salær 25 Kr. og de for Indstævnte beskikkede Sagførere, Prokurator Stürup, eller nu hans Dødsbo, og Sagfører C. Poulsen, i Salær hver 15 Kr., der udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 September 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Om-

kostninger for Overretten ophæves. Der tillægges de henholdsvis for Appellantinden, Provstinde Louise John Hansen af Odense, og for Appelindstævnte, Provst M. K. Mogensen af Gislev, beskikkede Sagførere for Overretten, Overretssagførerne Zeuthen og Sinding, i Salær hver 50 Kr., der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Provstinde Louise Hansen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Liebe og Hansen hver 120 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Sunds-Gudme Herreders ordinære Ret hertil indankede Sag har Appellantinden, Provstinde Louise John Hansen af Odense, efter meddelt Bevilling til fri Proces i første Instans endelig paastaaet Appelindstævnte, Sognepræst til Gislev og Ellested Menigheder, Provst M. K. Mogensen af Gislev, tilpligtet at betale hende 937 Kr. 80 Øre, som hun — der er Enke efter den den 7 September 1911 afdøde tidligere Sognepræst til bemeldte Menigheder, Provst John Hansen — skal have tilgode som Rest paa de hende tilkommende Naadensaarsindtægter, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 22 April f. A. Appelindstævnte, hvem der ligeledes var meddelt fri Proces, paastod sig frifunden, subsidiært mod Betaling af 408 Kr. 98 Øre.

Ved Underrettens Dom af 18 Februar d. A. blev Appelindstævntes Frifindelsespaastand tagen til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger, som Parterne gensidig havde paastaaet Modparten tilpligtet at udrede, ophævedes, og endelig blev der tillagt den for Appellantinden beskikkede Sagfører i Salær 25 Kr. og de for Appelindstævnte efter hinanden beskikkede to Sagførere i Salær hver 15 Kr., hvilke Salærer paalagdes det Offentlige.

Her for Retten har Parterne — hvem der ligeledes er meddelt Bevilling til fri Proces for Overretten — gentaget deres ovennævnte Paastande, saaledes at de endvidere gensidig har paastaaet Modparten tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger for Overretten, derunder Salær

til de for hver af dem beskikkede Sagførere, hvilke Salærer i hvert Fald er paastaaet udredet af det Offentlige.

Det fremgaar af Sagen, at Tienden af Gislev Sogn er afløst fra den 2 Januar 1912 at regne mod en Kapital, hvis Rente for Aaret 1912 androg 2813 Kr. 40 Øre.

Det er derhos oplyst, at Appellantinden er fyldestgjort for den hende ifølge D. L. 2—13—3 og 6 tilkommende Del af bemeldte Sogns Tiende for 1911, og Sagen drejer sig alene om, hvorvidt Appellantinden ifølge Reskript af 26 Oktober 1798 endvidere har Krav paa Andel i fornævnte Renteindtægt og da navnlig paa Halvdelen af en for de første 8 Maaneder af Aaret 1912 beregnet Del af den samlede Aarsrente.

Ifølge Lov af 15 Maj 1903 om Afløsning af Tienden § 22 træder Afløsningssummernes Renter i Stedet for Tienden, og der maa da med Hensyn til ovennævnte Rentebeløb gaas ud fra, at det er traadt i Stedet for Tienden for Aaret 1912. Da nu Appellantinden ikke har haft Krav paa nogen Andel i denne Tiende, findes hun ikke at kunne gøre Krav paa Andel i Renten af Afløsningssummen, og dette findes ej heller hjemlet ved det ommeldte Reskript, der ikke kan antages at omfatte et Tilfælde som det foreliggende, hvor den paagældende Renteindtægt er traadt i Stedet for en Tiendeindtægt, i hvilken Appellantinden ikke har Del.

Idet det som Følge heraf maa billiges, at Appelindstævnte ved den indankede Dom er frifunden for Appellantindens Tiltale i denne Sag, vil bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelse angaaende Sagens Omkostninger og om de Salærer, der er tilkendt de for Parterne beskikkede Sagførere, det maa have sit Forblivende, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten findes at kunne ophæves, hvorhos der vil være at tillægge de for Parterne beskikkede Sagførere for Overretten i Salær hver 50 Kr., hvilke Salærer ligeledes vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 192. Højesteretssagfører Liebe

mod

Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ
(Def. Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Tilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 25 November 1916: Arrestantinden Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ, bør straffes med Tvangsarbejde i 60 Dage og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse har Tiltalte været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets sjette Afdeling. Vedkommende Overlæge har i en Erklæring af 19 Februar d. A. som Resultat af Observationen udtalt, at Tiltalte aabenbart er saa aandelig svækket, at det er meget sandsynligt, at hun ikke har Begreb om Betydningen af de givne Tilhold samt at det er sandsynligt, at hun lider af en snigende Sindssygdom af Form som Sløvsind med tiltagende Nedgang i hendes aandelige Evner. Som Følge af det Anførte vil Tiltalte i Medfør af Grundsætningen i Straffelovens § 38 være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Liebe og Henriques 30 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Da Arrestantinden Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ, hvis opgivne Alder af 40 Aar er skønnet stemmende med hendes Udseende, og som senest er anset ved nærværende Rets Dom af 30 September 1916 efter Lov af 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, sammenholdt med Grundsætningen i Straffelovens § 39, med Tvangsarbejde i 42 Dage, ved sin egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er overbevist om at have overtraadt et hende den 13 d. M. ved hendes Oversendelse til Malmø til Københavns Politis Protokol over hjemsendte Personer under sædvanlig Straffetrusel givet Tilhold om ikke paany at lade sig finde her i Landet, idet hun den 14 s. M. uden Tilladelse er vendt tilbage her til Staden, hvor hun har opholdt sig til sin Anholdelse under nærværende Sag, den 16 s. M., vil hun værv at anse efter Lov af 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, sammenholdt med Grundsætningen i Straffelovens § 39, efter Omstændighederne med Tvangsarbejde i 60 Dage og have at betale Sagens Omkostninger.

Fredag den 16 Marts.

Nr. 35. **Aalborg Byraad** (Henriques)

mod

Interessentskabet **Nordjyllands forenede Privatbaner** (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at paalægge de Indstævnte at udrede Brolægningsbidrag.

Aalborg Købstads Fogedrets Kendelse af 22 Juli 1914: Rekvisiti, Nordjyllands forenede Privatbaners, Protest mod den af Rekvirenten, Aalborg Byraad, begærte Udpantning vil være at tage til Følge.

Viborg Landsoverrets Dom af 10 Maj 1915: Den indankede Fogedkendelse bør ved Magt at stande. I Procesomkosninger for Overretten betaler Appellanterne, Aalborg Byraad, til de Appelindstævnte, Interessentskabet Nordjyllands forenede Privatbaner, 60 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aalborg Byraad, til Indstævnte, Interessentskabet Nordjyllands forenede Privatbaner, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Ved § 1 i Lov Nr. 31 af 19 Marts 1898 bemyndigedes Indenrigsministeren til at lade foretage en Udvidelse af Aalborg Statsbanestation, saaledes at den foruden som hidtil at tjene som Person- og Godsbanegaard for Statsbanedriften tillige muliggjorde »Adgang til Medafbenyttelse som Personbanegaard« for forskellige nærmere angivne Privatbaner. Ved samme Lovs § 4 betingedes det ommeldte Anlægs Gennemførelse af, at der opnaaedes Overenskomst dels med Aalborg Byraad om, at Aalborg

Kommune skulde godtgøre Statskassen Halvdelen af de med Grunderhvervelsen forbundne Udgifter, og om Kommunens Overtagelse med en nærmere bestemt Undtagelse af Udgifterne ved de herved foranledigede ny Vejanlæg uden for Banegaardens egne Grænser, dels med Bestyrelserne for de i § 1 nævnte private Jernbaner om, at disse deltager i Anlægsudgifterne med et Beløb af 150,000 Kr. Til Opfyldelse af de i Lovens § 4 nævnte Betingelser blev der mellem Aalborg Byraad paa den ene Side og Statsbanedriften paa den anden Side afsluttet en den 19 og 28 Juni 1899 dateret Overenskomst, ved hvilken Byraadet forpligtede sig til at anlægge en aaben Plads foran den ny Hovedbygning m. m. og bl. a. forbinde denne Plads med Gugvejen ved en 40 Alen bred Gade. Denne, der under Navn af Jyllandsgade derefter anlagdes over Kommunens Grund som en makadamiseret Vej, har Kommunen senere til Dels ladet brolægge, og idet de Appelindstævnte, Interessentskabet Nordjyllands forenede Privatbaner, der maa antages at repræsentere de ovennævnte i Lov 1898 § 1 ommeldte Privatbaner, i 1906 har erhvervet fra Statsbanerne et umiddelbart op til Jyllandsgade stødende Areal med en Façadelængde af 40,7 m, har Aalborg Kommune i Medfør af § 7 i den under 5 Oktober 1881 stadfæstede Vedtægt for den kommunale Beskatning af de faste Ejendomme i bemeldte Købstad paalignet de Appelindstævnte et Bidrag til dette Brolægningsarbejde. Da disse imidlertid nægtede at deltage i Udgifterne ved Jyllandsgades Brolægning, har Appellanterne, Aalborg Byraad paa Kommunens Vegne, under Anbringende af, at Halvdelen af de med Brolægningen i Regnskabsaaret 1912—13 af den vestlige Del af oftnævnte Gade forbundne Udgifter har udgjort 14 Kr. 55 Øre pr. løbende Meters Façade, begært foretaget Udpantning hos de Appelindstævnte for et Beløb af 584 Kr. 91 Øre, beregnet efter 40,2 Meters løbende Façade. Under den paabegyndte Udpantningsforretning protesterede de Appelindstævnte mod Forretningens Fremme, og under den i den Anledning mellem Parterne opstaaede Dispute for Fogedretten, eragtede Byfogden i Aalborg Købstad, at denne Protest vilde være at tage til Følge. Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres for Fogedretten nedlagte Paastand om Udpantningsforretningens Fremme. De Appelindstævnte har procederet til Fogedkendelsens Stadfæstelse.

Idet der nu ikke — som af de Appelindstævnte forment — vil kunne udledes nogen Fritagelse for dem for at svare de ommeldte Brolægningsbidrag af Bestemmelsen i Lov 19 Marts 1898 saa lidt som af den ligeledes nævnte mellem Aalborg Kommune og Statsbanerne afsluttede Overenskomst eller noget i Forbindelse med Overenskomsten foretaget Skridt fra Kommunens Side, bliver der udelukkende Spørgsmaal om, hvorvidt Appellanterne iøvrigt har haft Hjemmel til at paaligne de Appelindstævnte sligt Bidrag.

Færdig fra Trykkeriet den 3 April 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 4.**

Fredag den 16 Marts.

Forsaavidt Appellanterne i saa Henseende — som alt anført — har støttet deres Beføjelse paa den i Henhold til Lov af 11 Februar 1863 om Købstædernes kommunale Beskatning stadfæstede Vedtægtsbestemmelse af 5 Oktober 1881, findes der ikke at kunne gives dem Medhold heri. Den nævnte Vedtægtsbestemmelse maa nemlig være ændret ved Bestemmelserne i den nu gældende af Indenrigsministeriet under 2 Maj 1894 stadfæstede Vedtægt for Styrelsen af de kommunale Anliggender i Købstaden Aalborg; hvis Afsnit IV: Om visse særlige kommunale Forhold giver Regler for Overtagelse og Anlæg af Gader, Veje og Vandløb og i saa Henseende i alt væsentlig bygger paa de i Lov 14 December 1857 indeholdende nogle Forskrifter om Gader, Veje og Vandløb i København gennemførte Grundsætninger. Overensstemmende hermed lægger § 32 i Vedtægten af 1894 alene Brolægningsbidrag paa Grundejere, hvis Grunde støder op til en af det Offentlige overtagen hidtil slet ikke eller kun tildels brolagt Gadestrækning eller Vej. Ved en af det Offentlige — hvorved her maa forstaas Aalborg Kommune — »overtagen« Vej maa der ifølge hele Sammenhængen saavel i Lov 14 December 1857 som i Vedtægtsbestemmelsen af 1894 sigtes til en Vej, der ikke tidligere har været vedligeholdt for Kommunens egen Regning. Da derfor en af Kommunen selv anlagt Vej over egne Grunde ikke vil kunne betegnes som en i Vedtægtens Forstand af det Offentlige overtagen Vej, findes Jyllandsgade at falde udenfor de Veje, til hvis Brolægning det Offentlige vil kunne kræve Bidrag fra de tilstødende Grundejere. Det maa derfor billiges, at de Appelindstævntes Protest mod Udpantningsforretningens Fremme ved Fogdens Kendelse er tagen til Følge, og Kendelsen vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes Appellanten at burde tilsvare de Appelindstævnte efter Omstændighederne med 60 Kroner.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 19 Marts.

Nr. 60. **Landmandsbanken, Nakskov Kontor** (Harboe)

mod

Gaardejer Niels Nielsen (Ulf Hansen),

angaaende Indfrielse af en Veksel.

Maribo Birks ordinære Rets Dom af 30 November 1915: Indstævnte, Gaardejer Niels Nielsen af Sandager, bør til Citanten, Landmandsbanken, Nakskov Kontor, betale de paastævnte 2200 Kr. 51 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra 12 Maj 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Maj 1916: Appellanten, Gaardejer Niels Nielsen af Sandager, bør for Tiltale af de Appelindstævnte, Landmandsbanken, Nakskov Kontor, Nakskov, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Underretten og Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Landmandsbanken, Nakskov Kontor, til Indstævnte, Gaardejer Niels Nielsen, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag, der er indanket fra Maribo Birks ordinære Ret, søgte i 1ste Instans de Appelindstævnte, Landmandsbanken, Nakskov Kontor, Nakskov, Appellanten, Gaardejer Niels Nielsen af Sandager, tilpligtet at betale 2200 Kr. 51 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 12 Maj 1915, og Sagens Omkostninger skadesløst. Dette Beløb

angaves Nielsen at skylde Banken ifølge 2 af nu afdøde Sten Andersen i Maribo paa ham trukne og af ham akcepterede Veksler, nemlig en 3 Maaneders Veksel, dateret den 16 November 1914, stor 1200 Kr. 51 Øre, og en den 16 December s. A. dateret 2 Maaneders Veksel, stor 1000 Kr., hvilke Veksler begge er endosserede til Banken. Denne paastod derhos, at Nielsen, forsaavidt Vekselretten antoges at være tabt ved Forsømmelse af Protests Optagelse, i Henhold til Reglen i Vekselloven's § 93 dømtes til at betale dem de fornævnte Beløb. Nielsen paastod sig frifunden, men ved Underretsdommen toges Bankens Paastand til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Her for Retten har Parterne gentaget deres i forrige Instans nedlagte Paastande, hvorhos begge have paastaaet sig Sagens Omkostninger for Overretten tillagt hos Modparten.

Forsaavidt Bankens Krav i første Række er indtalt som et egentligt Vekselkrav, fremgaar det af Sagen, at begge de paagældende Veksler inden Bortendosseringen bar en fra Trassenten hidrørende Paategning om at være betalbare ved Landmandsbankens Agentur i Maribo, og at Vekslerne desuagtet ikke ved Forfaldstid er protesterede de non solutione. Da nu de Appelindstævnte ikke har godtgjort et af dem fremsat, men af Nielsen bestridt, Anbringende om, at disse Paategninger først er paaført Vekslerne, efter at Nielsen havde akcepteret dem og uden dennes Vidende, maa der efter Paategningernes Indhold gives Nielsen Medhold i, at Banken maa antages i Medfør af Vekselloven's § 43 at have tabt sin Vekselret mod ham, der følgelig kun vil kunne dømmes, forsaavidt Bankens subsidiære Paastand findes at maatte tages til Følge.

I saa Henseende er det vel ubestridt, at den ovennævnte Veksel, stor 1200 Kr. 51 Øre, er trukket paa Nielsen til Dækning af en ham paahvilende Varegæld til Trassenten; men efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at Nielsen nogle Dage inden denne Veksels Forfaldsdag ifølge Aftale med Trassenten havde akcepteret en paa det samme Beløb lydende ny Veksel, der var bestemt til som Fornyelsesveksel at træde i den ældre Vareveksels Sted, og at denne Veksel derefter kun som Følge af et af Trassenten mod Nielsen begaaet Retsbrud vedblev at være uindløst. Nielsen, som senere har indfriet den nævnte Fornyelelsesveksel, kan derfor ikke antages at være bleven beriget ved den oprindelige Vekselforpligtelses Bortfald.

Hvad endelig angaar den anden ovennævnte af Nielsen akcepterede Veksel, stor 1000 Kr., fremgaar det af Proceduren, at Nielsen ikke har modtaget Valuta for Overtagelsen af den heromhandlede Vekselforpligtelse, men at Vekslen, til hvis Fornyelse der efter sket Afdrag paa 200 Kr. maa antages under 2 Februar 1915 at være udstedt ny Veksel paa 800 Kr., var en »Tjenesteveksel«, som Trassenten var pligtig at indfri. Allerede som Følge heraf kan ejheller denne Vekselforpligtelses Ophør antages at have medført nogen Berigelse for Nielsen.

I Henhold til Foranstaaende vil Nielsen i det Hele være at frifinde for Bankens Tiltale, og Underretsdommen vil følgelig være at ændre i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Nr. 218. Højesteretssagfører Liebe

mod

Emanuel Theodorus Steenberg (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for uterligt Forhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Februar 1917: Arrestanten, Emanuel Theodorus Steenberg, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Olivarius og Rievers, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Emanuel Theodorus Steenberg, til Højesteretssagførerne Liebe og Hansen 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten, Emanuel Theodorus Steenberg, der tiltales for uterligt Forhold, er født den 9 April 1879 og anset ved nærværende Rets Dom af 29 Maj 1915 efter Straffelovens § 185, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, og ved nærværende Rets Dom af 8 Februar 1916 efter Straffelovens § 185, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Sagens Omstændigheder er Følgende:

Smedelærling Oscar Wulff, Bud Andreas Hansen og Bud Axel Andersen har som Vidner edelig forklaret, at de den 18 November f. A. om Eftermiddagen paa Hjørnet af Lars Bjørns Stræde og St. Peders Stræde saa Arrestanten sukcessivt tage 3 Smaapiger — som efter det Oplyste maa antages at have været ca. 2—5 Aar gamle — op paa sine Arme, hvorefter han stak sin Haand op under Børnenes Skørter og befølte dem i Skridtet paa en efter Vidnernes Fremstilling utvivlsomt uterlig Maade.

Arrestanten har erkendt, at han ved den paagældende Lejlighed dels i Kaadhed, dels i Rus har haft 3 Smaapiger, som han antog at være i den nævnte Alder, oppe paa Armen, og har ikke villet benægte at have haft sin Haand oppe under deres Skørter, men han paastaar, at dette er sket ufrivilligt og ikke i nogen uterlig Hensigt. — Til denne sidste i sig selv usandsynlige Forklaring vil der imidlertid overfor de afgivne Vidneforklaringer og i Betragtning af, at Arre-

stanten 2 Gange tidligere er dømt for lignende Forhold, intet Hensyn kunne tages.

Arrestanten har været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge under 6 Januar d. A. har udtalt bl. a., at Arrestanten er en let abnorm, neuropathisk Personlighed, men at han ikke kan kaldes sindssyg eller aandssvag, og at han heller ikke har handlet i nogen særlig abnorm Bevidsthedstilstand, men kun under en lettere Paavirkning af Alkohol.

Idet Arrestanten herefter maa anses for fuldt tilregnelig, vil han være at anse efter Straffelovens § 185 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Tirsdag den 20 Marts.

Nr. 181. Højesteretssagfører Stein

mod

Carl Oscar Hansen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af § 60, jfr. § 61, i Politivedtægten for København.

Kriminal- og Politirettens Dom af 4 Juli 1916: Tiltalte Carl Oscar Hansen bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 20 Kr. og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Politivedtægtens § 60, jfr. § 61, kan hverken efter Ordene eller efter det om Bestemmelsernes Forhistorie Oplyste antages at omfatte Reklamer som de i den indankede Dom omtalte. Tiltalte vil derfor være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Carl Oscar Hansen bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Stein og I. Kondrup, 50 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Carl Oscar Hansen titales under nærværende Sag for Overtrædelse af § 60, jfr. § 61, i Politivedtægten for København med Hensyn til, at han i 1ste Halvdel af April d. A. paa en imod privat Grund vendende Gavl til Ejendommen Amagerbrogade 156 har — efter for et Tidsrum af 5 Aar af vedkommende Husejer at have lejet Eneretten til at lade male og opsætte Reklame-Skilte paa den nævnte Gavl — uden Politiets Tilladelse paamalet Gavlen 6 à 7 store Forretningsreklamer med Illustrationer og fornødne Henvisninger til Navne og Adresser paa forskellige Næringsrivende i Sundbyerne, hvoraf ingen har Forretning eller Bopæl i den omhandlede Ejendom.

Tiltalte paastaar, at Gavl- og Façadereklamering ikke er omtalt i de foranciterede Bestemmelser i Politivedtægten, der kun handler om Opslag, og at Paamaling paa Mure af Reklamer som en Følge heraf maa være frit tilladt, idet han er af den Formening, at Paragrafferne kun har for Øje Plakater, der er trykt paa Papir eller lignende Materiale, som kan opklistres eller opklæbes, og derhos gør gældende, at der ialtfald for hans Vedkommende ikke kan foreligge nogen Overtrædelse af de anførte Bestemmelser i Politivedtægten, idet den heromhandlede Gavl og dermed ogsaa de paa denne malede Reklamer ligger indenfor Gadelinien.

Da nu de paa den omtalte Gavl malede Reklamer, der alle er stærkt synlige fra Gaden, idet Gavlens Grænse staar i Gadelinien og vedkommer en andetsteds boende Persons Næringsvej, efter deres Anbringelsesmaade og hele deres Indhold maa falde ind under Politivedtægtens foranciterede Bestemmelser om Opslag, er deres Anbringelse efter det Foreliggende i Strid med de anførte Bestemmelser i Vedtægten, og Tiltalte vil derfor være at anse efter Vedtægtens § 103 med en Københavns Kommes Kasse tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne bestemmes til 20 Kr., og have at betale Sagens Omkostninger.

Onsdag den 21 Marts.

Nr. 188. Højesteretssagfører Stein

mod

Henry Adler (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Politivedtægten for København.

Kriminal- og Politirettens Dom af 4 Juli 1916: Tiltalte, Henry Adler, bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 20 Kr. og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Politivedtægtens § 60, jfr. § 61, kan hverken efter Ordene eller efter det om Bestemmelsernes Forhistorie Oplyste antages

at omfatte Reklamer som de i den indankede Dom omtalte. Tiltalte vil derfor være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Henry Adler bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Stein og I. Kondrup, 50 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Henry Adler tiltales for Overtrædelse af Politivedtægten for København med Hensyn til, at han i Valby Langgade Nr. 41 paa en mod Fortovet vendende Murfaçade i ca. $1^1/_2$ m's Højde har ladet male en 5,07 m lang og 1,51 m høj Bekendtgørelse, saalydende: »N. P. Thomsen, Dannebrogsgade 1. 1ste Kl. Dame- og Herreskræderi. Afbetaling.«

Tiltalte paastaar, at Gavl- og Façadereklamer ikke er omtalt i Politivedtægten, og at det da følger af dennes Karakter som »Forbudslov«, at deres Anbringelse er frit tilladt.

Københavns Magistrats 2den Afdeling, fra hvem Erklæring i Sagen er indhentet, hævder, at Anbringelsen strider mod Vedtægtens § 60 i 9de Kapitel om Opslag, hvorefter Plakater, Bekendtgørelser og lignende med de i Kapitlet nærmere angivne Undtagelser ikke maa opslaas udenfor de dertil særlig indrettede, af Magistraten anskaffede eller godkendte Plakatsøjler.

Tiltalte anfører herimod, at Bekendtgørelsen paa Grund af det anvendte Materiale, Maling, ikke er noget Opslag, idet der hertil ifølge den almindelige og Vedtægtens Sprogbrug skulde kræves et Materiale som Papir o. l., og han henviser desangaaende til Vedtægtens § 63; hvor der bl. a. tales om at »afrive« Opslag. Dette er imidlertid ikke afgørende, og andre Bestemmelser i Vedtægten, §§ 12, 20, 51, 55 og 57, viser tværtimod nærmest, at denne forstaar »Opslag« som noget af Materialet uafhængigt.

Tiltalte anfører endvidere, at Bekendtgørelsen er et Skilt, og at Skilte ikke omhandles af 9de Kapitel.

Da imidlertid den ommeldte paa Ejendommen ud til Gaden malede Reklame vedkommer en andetsteds boende Persons Næringsvej, er dens Anbringende stridende mod Politivedtægtens § 60, og Tiltalte vil derfor være at anse efter Vedtægtens § 103 med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne bestemmes til 20 Kr., og have at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 216. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Robert Vilhelm Frederik Olsen (Def. Winther),

der tiltales for Røveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Februar 1917: Arrestanten, Robert Vilhelm Frederik Olsen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Jacobsen og Gulmann, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Robert Vilhelm Frederik Olsen til Højesteretssagførerne Asmussen og Winther 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten, Robert Vilhelm Frederik Olsen, der tiltales for Røveri, er født den 25 Oktober 1889 og tidligere i Følge Dom anset:

ved nærværende Rets Dom af 3 April 1906 efter Strfl.s § 203, jfr. midlertidig Straffelov § 1, 2det og 3die Stk., disse Bestemmelser sammenholdt med Strfl.s §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 6 April 1907 efter Strfl.s § 228, sammenholdt med §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 18 Oktober 1910 efter Strfl.s § 238 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 27 Januar 1912 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2det Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 28 Marts 1914 efter Strfl.s § 228 eller i Medfør af § 241, 2det Stk., efter § 238 som for anden Gang begaaet Hæleri under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og ved nærværende Rets Dom af 19 Januar 1915 efter Strfl.s § 181 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Han har derhos i November Maaned 1915 her ved Retten for Fornærmelse mod Politiet samt Forsøg paa Forhindring af Anholdelse vedtaget en Bøde af 300 Kr.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Arrestanten blev Natten mellem den 3 og 4 September f. A. ved Midnatstid af Grovsmed Emil Hans Peter Petersen foranlediget anholdt som sigtet for Røveri med Hensyn til en Portemonnæ, indeholdende ca. 7 Kr. i rede Penge.

Anmelderen Emil Petersen har som Vidne edelig forklaret, at han den 3 September f. A. Kl. ca. 11½ om Aftenen sammen med Skræddersvend Carl Petersen forlod Beværtningen Løgstørgade Nr. 9, hvor han bl. a. havde været i Selskab med Arrestanten, at han, da han derefter var naaet hen til Randersgade Nr. 9, af Arrestanten, der fra Beværtningen var fulgt efter ham og Carl Petersen, blev grebet bagfra om Halsen, kværket og kastet om paa Gaden, at Arrestanten derefter af Anmelderens Benklædelomme udtog dennes deri beroende Portemonnæ, indeholdende ca. 7 Kr., hvoraf 4 Kroner i En-Krone-Stykker, samt at Arrestanten derpaa slap Anmelderen og fjernede sig.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i det ham paasigtede Røveri, idet han vel har erkendt, at han forlod Beværtningen kort efter Anmelderen og Carl Petersen, men kun vil have hentet Cigaretter i en nærliggende Automat, hvorefter han vendte tilbage til Beværtningen, hvor han kort efter blev anholdt. Arrestanten, der til at begynde med forklarede, at han ikke huskede, om han efter at have forladt Beværtningen saa Anmelderen og Carl Petersen paa Gaden, har senere forklaret, at han er sikker paa, at han da ikke saa dem.

Fornævnte Skræddersvend Carl Petersen har imidlertid som Vidne forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed saa, at Arrestanten pludselig bagfra sprang ind paa Anmelderen, greb denne i Halsen og kastede ham om paa Gaden, at Arrestanten, efter at Anmelderen var kastet til Jorden, stak sin Haand ned i Anmelderens Benklædelomme, samt at Arrestanten derefter puttede en Genstand, af hvilken Vidnet saa saa meget, at han ikke nærer Tvivl om, at det var en Portemonnæ, i sin Lomme.

Efter det saaledes Foreliggende, hvortil kommer, at Arrestanten ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af 6 Kr. 25 Øre i rede Penge, der laa løse i hans Lomme, mens hans Portemonnæ viste sig at være tom, samt at der blandt de hos Arrestanten beroende Penge fandtes 4 Kronestykker, og i Betragtning af, at Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig og tilbøjelig til at udøve Vold, findes det uden Betænkelighed at anse det for tilstrækkelig bevist, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Røveri, hvorved bemærkes, at den Anmelderen frakomne Portemonnæ, der ikke er kommet til Stede under Sagen, er vurderet til 2 Kr., samt at Anmelderen har forklaret, at han ikke har lidt nogen Skade ved Overfaldet.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 243 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver.

Mandag den 26 Marts.

Nr. 186. Højesteretssagfører Frits Bülow

mod

Carl Boisen Thøgersen (Def. Henriques),

der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 14 Oktober 1916: Arrestanten Carl Boisen Thøgersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar samt i Erstatning betale til »Dansk Krigs-Søforsikring for Varer« 406,050 Kr. 54 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 389,164 Kr. 16 Øre fra den 12 November 1915, til Betaling sker, og af 16,886 Kr. 38 Øre fra den 19 November 1915, til Betaling sker, samt til Genforsikringsaktieselskabet »Skandinavia« 71,263 Kr. 17 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 64,826 Kr. 71 Øre fra den 14 Oktober 1915, til Betaling sker, og af 6436 Kr. 46 Øre fra den 19 November 1915, til Betaling sker. Saa bør Arrestanten og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Nyholm, 150 Kr. De idømte Erstatninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Boisen Thøgersen til Højesteretssagførerne Bülow og Henriques 500 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Carl Boisen Thøgersen, der tiltales for Bedrageri, er født den 21 Oktober 1866 og ikke funden forhen straffet.

Sagens Omstændigheder er ifølge de tilvejebragte Oplysninger følgende:

Arrestanten, der har Borgerskab som Grosserer og under Firma »Christensen & Thøgersen« driver Import- og Eksportvirksomhed i amerikanske Slagteriprodukter, forsikrede ved 3 Policer, henholdsvis af 15, 15 og 20 Februar [1915], i »Dansk Krigs-Søforsikring for

Varer« mod Krigsfare 3 af ham i Amerika indkøbte Partier Fedt — det ene Parti paa 650 Fade, de 2 Andre hver paa 500 Fade — til Beløb af henholdsvis 159,000 Kr., 126,000 Kr. og 101,000 Kr.

I Policerne var det anført, at de forsikrede Varer skulde forsendes henholdsvis med D/S »Taurus« og D/S »Balto« henholdsvis fra »Nordamerikansk Østkysthavn til København med Omladning i anden Damper i Gøteborg« og fra »New York via Gøteborg med Omladning til København«, hvorhos det var opstillet som Vilkaar for Forretningen, at »Policernes Gyldighed er betinget af, at Varerne forsendes til en særlig nævnt, i Danmark bosat Modtager, og at Danmark er Varernes endelige Bestemmelsessted«.

Idet »Dansk Krigs-Søforsikring for Varer« kun overtager Risikoen med Hensyn til Fakturaværdien af de forsikrede Varer + 5 pCt. Avance, forsikrede Arrestanten i Forsikringsselskabet »Skandinavia« samtidig med de nævnte Hovedforsikringer og paa samme Vilkaar som anført yderligere Avance paa de tre Partier Fedt, henholdsvis for 11,000 Kr., 4000 Kr. og 49,500 Kr.

I Marts Maaned 1915 blev »Taurus« og »Balto« opbragt af Englænderne, hvilket Arrestanten i Skrivelser henholdsvis af 13 og 16 s. M. meddelte Firmaet A. N. Grøn & W. Witzke, der ved samtlige de omhandlede Forsikringer havde repræsenteret Forsikrerne, og da de af Arrestanten som ommeldt forsikrede Partier Fedt tilbageholdtes i England, hvor de gøres til Genstand for Priseretsbehandling, fremkom Arrestanten i en til A. N. Grøn & W. Witzke rettet Skrivelse af 9 September 1915 — paa hvilket Tidspunkt den i Søassurancekonventionen af 2 April 1850 § 168 fastsatte Frist af 6 Maaneder efter Opbringelsen var ved at udløbe — med Begæring om, at Forsikringssummerne maatte blive hans Firma udbetalt paa Forfaldsdagen.

Under de derefter førte Forhandlinger mellem »Krigs-Søforsikringen« og Arrestanten afgav denne i Skrivelse af 14 September 1915 til »Krigs-Søforsikringen«, der havde forlangt, at Arrestanten skulde godtgøre, at Policernes Betingelser var opfyldt, følgende Erklæring:

»Til Overflod bevidne vi herved paa Tro og Love og under Eds Tilbud, at samtlige under ovennævnte Policer forsikrede Varepartier aldrig har tilhørt andre end os, efter at de fra vore amerikanske Sælgere vare overgaaede til vor Ejendom, samt at ingensomhelst udenlandske Interesser ere forbundne med Betalingen af disse Policer«.

Efter fortsatte Forhandlinger angaaende Forsikringsvilkaarene udbetalte »Krigs-Søforsikringen« endelig den 12 November 1915 under nærmere angivet Forbehold Forsikringsbeløbene, 159,000 Kr., 126,000 Kr. og 101,000 Kr., ialt 386,000 Kr. med Rente 3164 Kr. 16 Øre, ialt 389,164 Kr. 16 Øre.

Allerede den 14 Oktober 1915 havde Arrestanten af »Skandinavia« erholdt udbetalt Erstatning i Henhold til de ommeldte hos dette Selskab tegnede Avanceforsikringer, 11,056 Kr. 05 Øre, 4018 Kr. 41 Øre og 49,752 Kr. 25 Øre, ialt 64,826 Kr. 71 Øre.

Da der, nogen Tid efter at Forsikringsbeløbene var udbetalt af »Krigs-Søforsikringen«, til dette Institut fra en herværende Sagfører skete Henvendelse, hvorved det oplystes, at et tysk Firma, Raspe &

Paschen af Hamborg, mente sig berettiget til at erholde udbetalt en Del af det ene af de af Institutet til Arrestanten udbetalte Forsikringsbeløb, genoptoges Forhandlingerne mellem Krigs-Søforsikringen og Arrestanten, hvilket resulterede i, at der begæredes indledet offentlig Undersøgelse mod Arrestanten.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det af Arrestanten for 101,000 Kr. forsikrede, med D/S »Taurus« afsendte Vareparti, der bestod af 500 Fade Fedt af Mærke »Rex«, omkring Midten af Januar Maaned 1915 af Arrestanten var indkøbt hos Firmaet »The Cudahy Packing Co.« i Chicago i 2 Poster, mærkede henholdsvis Nr. 390 og 391.

I Skrivelse af 27 Januar s. A. fra Arrestanten til det ovennævnte tyske Firma »Raspe & Paschen« bekræftede Arrestanten samme Dag til Firmaet at have solgt de ommeldte 500 Fade Fedt, der betegnedes »500 Tierces Pure Lard« Cudahy Packing Co. »Rex«. I de i Skrivelsen anførte Salgsvilkaar anførtes det bl. a., at Partiet solgtes cif Hamborg eller Lübeck, at Krigsforsikring dækkedes af Arrestanten, at »Raspe & Paschen«, saafremt Partiet gik tabt paa Rejsen fra Amerika til Gøteborg, var berettiget til at erholde Policen mod Betaling af Fakturabeløbet, samt at Handlen vilde være at betragte som annulleret, hvis Arrestanten ved Udførselsforbud maatte blive forhindret i at levere Partiet, dog at Arrestanten var pligtig at søge om Dispensation.

I Skrivelse af 20 Februar 1915 meddeler Arrestanten derhos »Raspe & Paschen«, at disse 500 Fade Fedt er blevet afskibet med D/S »Taurus« til Gøteborg.

Endvidere meddeler Arrestanten i Skrivelse af 6 Marts 1915 det nævnte Firma, at Partiet er faktureret i 2 Poster à 250 Fade, mærket henholdsvis

D 390 Gottenburg og E 391 Gottenburg,

og i Skrivelse af 20 s. M. meddeler Arrestanten, at D/S »Taurus« er ført til England og sandsynligvis maa udlosse Fedtpartierne der, samt at han har overgivet Krigsforsikringen Dokumenterne for at der kan blive draget Omsorg for Varernes Frigivelse.

Endelig kan det bemærkes, at Arrestanten, der i Skrivelse af 25 Marts 1915 til »Krigs-Søforsikringen« paa Forespørgsel havde erklæret, at han ikke havde nogen Repræsentant i Gøteborg, i Skrivelse af 12 Marts 1915 til Speditørfirmaet Otto Zell i Gøteborg blandt Andet skriver Følgende:

»Derimod har vi i Damper »Taurus« følgende Partier, som vi har solgt cif Lübeck:

D 390 250 Tierces Pure Lard } Afskiber The Cudahy
E 391 250 — do. } Packing Co. Chikago.

De gennemgaaende Jernbane-Konnossementer herover er dateret i Chicago den 3 & 4 Februar, altsaa forinden Udførselsforbudet blev udstedt i Sverrig. Vi beder Dem ansøge om Udførselstilladelse til Lübeck for disse 500 Fade, og vi har for vor Køber, Firmaet Raspe & Paschen, Hamburg, fremskaffet hoslagte 2 Skrivelser til Finansdepartementet og til det tyske Gesandtskab i Stockholm for det Til-

fælde, at De maatte finde det rigtigst at benytte samme som Hjælp ved Deres Henvendelse om Udførselstilladelse.«

I Skrivelse af 20 s. M. til Otto Zell skriver Arrestanten, der imidlertid var bleven bekendt med, at Skibene »Taurus« og »Balto« var blevet opbragt, derhos bl. a. Følgende:

»Da det jo nu er usikkert, om Smultpartierne per D »Balto« og »Taurus« kommer til Gøteborg, maa Spørgsmaalet om Udførsel jo stilles i Bero. Da Partier, som er afladet før den 16 Februar, skal kunne udføres til Tyskland, saa vil ogsaa vore Partier per D. »Taurus«, hvorfor Konnossementerne er dateret den 13 Februar, kunne udføres.

Saafremt nogle af vore Partier kommer frem til Gøteborg, kommer vi tilbage til Sagen . . . .«

Arrestanten, der til at begynde med nægtede, at det ommeldte hos »The Cudahy Packing Co.« købte Parti Fedt var identisk med det til Raspe & Paschen solgte, idet han anbragte, at de af ham forsikrede Fedtpartier kun havde været bestemt til Indførsel hertil og Forbrug her i Landet, har i de af ham endelig afgivne Forklaringer gjort gældende, at det oprindelig ikke var hans Hensigt at udbyde det omhandlede, hos »The Cudahy Packing Co.« købte Parti Fedt til Tyskland, og at det, da han den 27 Januar solgte 500 Fade Fedt til det tyske Firma, ikke var hans Mening at levere det hos det nævnte Chikogo-Firma indkøbte Parti, hvorimod han tænkte sig, at han kunde købe andre 500 Fade, der kunde komme ombord paa samme Damper, i hvilken det hos Chikago-Firmaet købte Parti indladedes, men at han, da der kom Udførselsforbud i Sverrig, bestemte sig til at levere det ommeldte Parti til Raspe & Paschen. Arrestanten har derhos anbragt, at det først var nogle Dage efter, at han havde faaet Police paa Partiet, at han bestemte sig til at levere det til det tyske Firma, idet han mente, at det nu ikke gjorde noget, at han leverede disse Varer, da de, efter at der var kommet Udførselsforbud i Sverrig, ikke kunde komme til Tyskland, og endelig har Arrestanten gjort gældende, at han, da Varerne blev beslaglagt, mente sig berettiget til at anse Handlen med det tyske Firma som annulleret og betragte Varerne som sine egne.

Forsaavidt det er oplyst, at Arrestanten den 7 December 1915 til en herværende Sagfører, der paa »Raspe & Paschen«s Vegne under Trusel om Retsforfølgning krævede udbetalt 4250 Kr. som den Firmaet tilkommende Andel af den af Arrestanten tegnede Krigsforsikring med Hensyn til det omkontraherede Vareparti, har udbetalt den krævede Sum med Renter, ialt 4264 Kr. 76 Øre, har Arrestanten forklaret, at han, der overfor det tyske Firma havde bestridt, at det havde Ret til nogen Del af Forsikringsbeløbet, kun betalte det forlangte Beløb for at undgaa en Retsforfølgning, der ved at komme frem for Offentligheden kunde skade hans Firma i England. Mod Arrestantens Benægtelse findes under de foreliggende Omstændigheder den stedfundne Betaling ikke at kunne tages som Bevis for, at han anerkendte det tyske Firmas Ret til nogen Del af Forsikringsbeløbet.

Idet det foreløbig bemærkes, at der ikke kan tages Hensyn til det

af Arrestanten fremsatte, ubestyrkede og efter det Oplyste ganske usandsynlige Anbringende, at han maa gaa ud fra, at Krigsforsikringen vidste Besked med, at de af Arrestanten forsikrede Varer var solgt til Tyskland, findes det imidlertid ved de foreliggende Bevisligheder tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten, inden han den 20 Februar 1915 endelig tegnede Forsikringen for 101,000 Kr. i »Krigs-Søforsikringen« og for 49,500 Kr. i »Skandinavia«, med Hensyn til det omhandlede Parti Fedt har solgt det til det tyske Firma, samt at det har været hans Hensigt at søge Partiet indført i Tyskland, og da det er uantageligt, at Arrestanten ikke skulde have været klar over, at det ved Forsikringerne som ommeldt stillede Vilkaar med Hensyn til Varernes Modtager og endelige Bestemmelsessted var uforeneligt med hans Dispositioner over Varepartiet — i hvilken Henseende bemærkes, at Arrestanten har erkendt, at han var paa det Rene med, at Forsikringerne var afsluttede paa Betingelse af, at Danmark var de forsikrede Varers endelige Bestemmelsessted — ligesom det maa anses for utvivlsomt, at Arrestanten har forstaaet, at hans Transaktioner vedrørende Varepartiet maatte forøge Forsikrernes Risiko i Tilfælde af, at Varerne opbragtes af en overfor det tyske Rige fjendtlig Magt, findes Arrestanten at have gjort sig skyldig i svigagtig Omgang saavel ved Tegning af Forsikringerne vedrørende det omhandlede Parti Fedt som ved efter Varepartiets Opbringelse at kræve og modtage Erstatning — af »Krigs-Søforsikringen« 101,000 Kr. og af »Skandinavia« 49,752 Kr. 25 Øre.

Med Hensyn til det andet med D/S »Taurus« forsendte Parti Fedt, ialt 650 Fade, der den 15 Februar 1915 i »Krigs-Søforsikringen« var forsikret for 159,000 Kr., og for hvilket der samme Dag i »Skandinavia« var tegnet Avanceforsikring, stor 11,000 Kr., er det oplyst, at Partiet, der var købt hos et amerikansk Firma, — ifølge Arrestantens Købebog den 8 og 9 Februar 1915 — den 15 Marts 1915 blev solgt til et svensk Svineslagteri cif Gøteborg, lykkelig Ankomst forbeholden, og saaledes at Betaling skulde finde Sted ved »Taurus«s Ankomst til Gøteborg.

Endvidere fremgaar det af Arrestantens Korrespondance, at han har udbudt det ommeldte Parti Fedt til forskellige tyske Firmaer cif Gøteborg, inklusive Krigsforsikring, bl. a. i Skrivelse af 11 Februar samt 9 og 10 Marts 1915, altsaa saavel før som efter at Forsikringerne blev tegnet.

I Skrivelse af 2 Marts 1915, i hvilken Arrestanten tilbyder Partiet til et svensk Firma, fremhæver han derhos, at der i Sverrig efter Omstændighederne vil kunne forventes Udførselstilladelse med Hensyn til Partiet.

Endelig anfører Arrestanten i den ovenfor citerede Skrivelse af 12 Marts 1915 til Speditørfirmaet Otto Zell i Gøteborg Følgende:

»Endvidere har vi med D »Taurus«:

C	5	200	Tierces	Lard	Afskibes North Packing & Provision Co., Boston.,
C	7	200	—	do.	
C	9	250	—	do.	

Disse Partier er købt i Boston den 6 og 7 Februar, altsaa forinden det svenske Udførselsforbud traadte i Kraft, og som Følge heraf tør vi vel forvente, at der vil blive givet Tilladelse til Udførsel af

Partierne. Naar en saadan Tilladelse foreligger, bedes Partierne afskibede til Lübeck . . . .«

Angaaende det med D/S »Balto« forsendte Parti Fedt, 500 Fade, der den 15 Februar 1915 i Krigs-Søforsikringen var forsikret for 126,000 Kr., og for hvilket der samme Dag i »Skandinavia« var tegnet Avanceforsikring, stor 4000 Kr., fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Partiet, der ifølge Arrestantens Købebog var købt af et amerikansk Firma den 8 og 9 Februar 1915, henholdsvis den 20 Februar og den 27 Februar 1915 i 2 Poster er solgt til 2 tyske Firmaer cif Gøteborg, efter at Arrestanten i Skrivelse af 11 og 17 Februar 1915 havde udbudt det cif Gøteborg, inklusive Krigsforsikring, til forskellige tyske Firmaer.

Efter alt det saaledes Foreliggende findes det saavel med Hensyn til de 650 Fade pr. »Taurus« som med Hensyn til de 500 Fade pr. »Balto« tilstrækkelig bevist, at det ikke, end ikke da Arrestanten tegnede Forsikringerne den 15 Februar 1915, har været hans Hensigt at indføre Varepartierne her i Landet, og at Danmark saaledes ikke har været Varernes endelige Bestemmelsessted som i Policerne anført, og Arrestanten, der paa de 2 Partier har modtaget i Erstatning af »Krigs-Søforsikringen« henholdsvis 159,000 Kr. og 126,000 Kr. samt af »Skandinavia« henholdsvis 11,056 Kr. 05 Øre og 4018 Kr. 41 Øre, findes herefter at have gjort sig skyldig i svigagtig Omgang, allerede da han tegnede Forsikringerne, idet der ikke kan tages noget Hensyn til hans Anbringende om, at han betragtede en Ordre som annulleret ved Varens Beslaglæggelse, samt at han, der med Hensyn til samtlige de ovenfor omhandlede Partier Fedt den 27 April 1915 — til Brug ved Forhandlinger med de engelske Myndigheder om Varernes Frigivelse — i det britiske Konsulat har afgivet Erklæringer om, at Varerne var usolgte og bestemte til Forbrug her i Landet, har betragtet de af ham indgaaede Kontrakter som annullerede i det Øjeblik, han afgav saadan Erklæring angaaende de paagældende Varer.

Arrestanten har endvidere ved Police af 22 Februar 1915 i »Krigs-Søforsikringen« tegnet Forsikring mod Krigsfare for 97,800 Kr. for 500 Fade Fedt, der med D/S »Kristianiafjord« skulde føres fra New York til København med Omladning i Kristiania. Af dette Parti blev paa Grund af Pladsmangel 84 Fade til Forsikringssum 16,430 Kr. afskibede med D/S »Henrik«, der imidlertid blev opbragt af Englænderne, hvorefter de 84 Fade beslaglagdes. Arrestanten havde ligeledes den 22 Februar 1915 for de ommeldte 500 Fade Fedt i »Skandinavia« tegnet Avanceforsikring for 38,200 Kr., hvoraf Forsikringssummen vedrørende de med D/S »Henrik« afskibede 84 Fade androg 6418 Kr. Disse Forsikringer var indgaaet paa samme Vilkaar som de tidligere omhandlede, og Policernes Gyldighed var saaledes betinget af, at Varerne forsendtes til en særlig nævnt, i Danmark bosat Modtager, og at Danmark var Varernes endelige Bestemmelsessted.

Det er under Sagen oplyst, at Arrestanten den 12 Januar 1915 har solgt det saaledes forsikrede Vareparti cif Lübeck inklusive Krigsforsikring, saaledes, at Betaling skulde ske her imod Konnossementer til Lübeck, udstedt enten i Kristiania eller København, samt Sø- og Krigsforsikringspolicer til Lübeck, hvorhos Arrestanten forpligtede sig

til at søge Dispensation fra eventuelle Udførselsforbud, idet Køberen var berettiget til at annullere Forretningen, saafremt Arrestanten paa Grund af saadant Forbud blev forhindret i at afskibe det solgte Parti eller en Del deraf inden 3 Uger efter Varens Losning.

Da det ikke er lykkedes Arrestanten at erholde Dispensation fra det norske Udførselsforbud med Hensyn til de til Norge ankomne Varer, blev Ordren annulleret ved Skrivelse af 27 Marts 1915.

Arrestanten meddelte i Skrivelse af 28 April 1915 til Forsikrernes Repræsentanter, at D/S »Henrik« var bragt til Leith for at losse, idet han henviste til de af ham vedrørende de 84 Fade Fedt tegnede Forsikringer, og i Skrivelse af 12 November s. A. fordrede han Forsikringsbeløbet med Renter udbetalt af »Krigs-Søforsikringen«.

Arrestanten erholdt derefter mod Kvittering af 19 November 1915 af »Krigs-Søforsikringen« udbetalt Forsikringsbeløbet med Renter, ialt 16,886 Kr. 38 Øre, og samme Dag udbetalte »Skandinavia« ham Forsikringsbeløbet med Renter i Henhold til den tegnede Avanceforsikring, ialt 6436 Kr. 46 Øre.

Ogsaa med Hensyn til dette Forhold findes Arrestanten at maatte anses som skyldig i svigagtig Omgang allerede ved Tegningen af de paagældende Forsikringer, idet der ikke kan tages noget Hensyn til Arrestantens Anbringende om, at Forretningen var annulleret, saasnart Varerne var opbragt, og at han derefter maatte have Ret til at gøre Policen gældende.

Forsaavidt Arrestanten under Sagen har været sigtet for forskellige andre Bedragerier, omfattes disse ikke af Aktionen.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 259 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvorhos Arrestanten efter derom nedlagt Paastand vil have at betale i Erstatning til »Dansk Krigs-Søforsikring for Varer« 406,050 Kr. 54 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 389,164 Kr. 16 Øre fra den 12 November 1915, til Betaling sker, og af 16,886 Kr. 38 Øre fra den 19 November 1915, til Betaling sker, samt til Genforsikringsaktieselskabet »Skandinavia« 71,263 Kr. 17 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 64,826 Kr. 71 Øre fra den 14 Oktober 1915 til Betaling sker, og af 6436 Kr. 46 Øre fra den 19 November 1915, til Betaling sker.

Arrestanten vil endelig have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, hvis Sagførelse har været lovlig 150 Kr.

Da Arrestanten har draget Omsorg for sit Forsvar ved en af ham antaget Defensor, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær for Defensionen.

Rettelser.

Side 5, Linie 9 f. o. »Tilbagebegæring«, læs »Tiltalebegæring«.
Side 6, Linie 5 f. o. »1 Aar, i Medfør af Straffelovens §§ 229, 4de Stk., og 228 for«, læs »1 Aar i Medfør af Straffelovens §§ 229, 4de Stk., og 228, for«.

Færdig fra Trykkeriet den 11 April 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 5.**

Onsdag den 28 Marts.

Nr. 12. **Store Maglebys Hartkornsejere** ved deres Formand, Gaardejer **Crilles Ziebrandt Jansen**, og denne personlig (Møldrup),

mod

Fiskerne Marius Jensen, Anders Christensen, Anders Petersen og Otto Sjertzer (Bülow efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanterne har gjort sig skyldige i ulovlig Selvtægt ved Bortfjernelse af et de Indstævnte tilhørende Fiskeredskab.

Amager Birks ordinære Rets Dom af 2 April 1914: De Indstævnte, St. Maglebys Hartkornsejere ved deres Formand, Gaardejer Crilles Ziebrandt Jansen, bør til Citanterne, Fiskerne Marius Jensen, Anders Christensen, Anders Petersen og Otto Sjertzer, alle af København, udlevere det af dem den 27 August 1912 paa Søterritoriet sønden for Koklapperne og lidt nord for Skellet ud for Kongelunden optagne Bundgarn i den Stand, hvori det forefindes, men iøvrigt for Citanternes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger hæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 September 1914: De Appelindstævnte, Store Maglebys Hartkornsejere, bør til Appellanterne, Fiskerne Marius Jensen, Anders Christensen, Anders Petersen og Otto Sjertzer, enten udlevere det forommeldte Bundgarn i uforringet Stand eller, En for Alle og Alle for En, til dem betale dets Værdi med 1200 Kr. Saa bør de og for Afsavn af Garnet fra den 27 August 1912 og indtil den Dag, det tilbageleveres eller dets Værdi erstattes, ligeledes En for Alle og Alle for En, betale Appellanterne en Erstatning, fastsat ved uvillige af Retten paa de Appelindstævntes Bekostning udmeldte Mænds Skøn, dog ikke udover 3000 Kr. aarlig. Appelindstævnte, Gaardejer Crilles Ziebrandt Jansen, bør til Statskassen bøde 50 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden Eksekutionsfristens Udløb hensættes i simpelt Fængsel i 5 Dage. Sagens Omkostninger for begge Retter bør samtlige de Appelindstævnte, En for Alle og Alle for En, betale til Appellanterne med 150 Kr. At

efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Foreløbigt bemærkes, at der under Proceduren for Højesteret fra Appellanternes Side er fremsat en ny Indsigelse og fra de Indstævntes Side en ny Søgsmaalsgrund, men at der ikke mod Modpartens Protest kan tages noget Hensyn hertil.

Efter det Foreliggende kan det i den indankede Dom omtalte, af de Indstævnte benyttede Fiskeredskab, der er et almindeligt Bundgarn uden Ruse, ikke henregnes til de Redskaber til Aalefangst, til hvis Benyttelse »under Amagerland« Appellanterne har Eneret. Som Følge heraf har Appellanterne været uberettiget til at fjerne det, og det maa derfor billiges, at Appellanterne er tilpligtet at udlevere dette Garn i uforringet Stand eller in solidum betale dets Værdi, der efter Parternes Procedure maa bestemmes, som i Dommen sket, til 1200 Kroner.

Endvidere maa der tilkomme de Indstævnte Erstatning for det dem ved Appellanternes uberettigede Handlemaade paaførte Tab, derunder særlig for nogen Tids Afsavn af Garnet, hvorved bemærkes, at de Indstævnte i 1913 har anskaffet et nyt Bundgarn. Erstatningen findes bl. a. under Hensyn til forskellige efter Dommens Afsigelse fremkomne Oplysninger at kunne bestemmes til 2500 Kroner med Renter.

Med Hensyn til den Appellanten Crilles Ziebrandt Jansen paalagte Bøde for ulovlig Selvtægt og Processens Omkostninger for Underretten og Overretten vil Dommen kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanterne have at udrede in solidum efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

I Erstatning betaler Appellanterne, Store Maglebys Hartkornsejere, En for Alle og Alle for En, til de Indstævnte, Fiskerne Marius Jensen, Anders Christensen, Anders Petersen og Otto Sjertzer, 2500 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 16 December 1912, til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Udleveringen af Garnet eller Betalingen af dets Værdi samt for Bødens Erlæggelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til det Offentlige betaler Appellanterne, En for Alle og Alle for En, det Retsgebyr, der skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, der skulde bruges, saafremt Sagen ikke for de Indstævntes Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Bülow i Salarium for Højesteret 200 Kroner. Saa betaler Appellanterne og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Bevillinger, udstedte af Kong Frederik den 2den henholdsvis den 12 Juni 1575 og den 14 Februar 1580, er der hjemlet »Hollænderne i Magleby paa Amager« — eller nu Store Maglebys Hartkornsejere — Eneret til Aalefiskeri med Ruser under Amager og Sjælland, og disse Bevillinger er stadfæstet ved de efterfølgende Tronskifter, derunder i Anledning af Kong Christian den 9.s Overtagelse af Regeringen ved allerhøjeste Konfirmation af 24 Februar 1865, ved hvilken sidstnævnte Lejlighed der knyttedes forskellige Bestemmelser til Bevillingernes Indhold, og derunder navnlig, at »det ved Bevillingerne indrømmede Privilegium kun skal gaa ud paa Eneret til at drive Aalefiskeri med Ruser, Pulsvaad, Sandvaad, Glibe og Kamme«.

Da Appellanterne, Fiskerne Marius Jensen, Anders Christensen, Anders Petersen og Otto Sjertzer, i 1911 og derefter paany i 1912 havde anbragt et Bundgarn paa en nærmere angiven Plads i den Del af Stranden udfor Amager, hvor Hartkornsejerne i Henhold til bemeldte Bevillinger har Ret til Aalefiskeri, og da de ikke paa Opfordring fjernede dette, foranledigede Gaardejer Crilles Ziebrandt Jansen af Store Magleby som Formand for Hartkornsejerne Garnet bortfjernet, hvad der fandt Sted den 27 August 1912.

Under Anbringende af, at denne Bortfjernelse er uhjemlet, har Appellanterne under nærværende fra Amager Birks ordinære Ret hertil indankede Sag i første Instans paastaaet de oftnævnte Hartkornsejere tilpligtet in solidum enten under Tvang af Dagsmulkt at udlevere dem Garnet i uforringet Stand eller erstatte dem dets Værdi — under Sagen endelig angivet til 1200 Kr. — tilligemed Rente af disse 1200 Kr. 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 10 December 1912, til Betaling sker, og endvidere tilpligtet, ligeledes in solidum, at udrede i Erstatning for Afsavn af Garnet et Beløb af indtil 3000 Kr. aarlig efter uvillige af Retten paa Hartkornsejernes Bekostning udmeldte Mænds Skøn fra Optagelsesdagen, den 27 August 1912, indtil den Dag, da Garnet i uforringet Stand udleveres eller dets Værdi erstattes, samt endelig Sagens Omkostninger skadesløst. De paastod derhos ovennævnte Gaardejer Crilles Ziebrandt Jansen anset med Straf efter Straffelovens § 116 og tilpligtet for sit Vedkommende at betale Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte paastod sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens Dom af 2 April d. A. er Hartkornsejerne tilpligtet at udlevere Appellanterne det ommeldte Bundgarn i den Stand, hvori det forefindes, men iøvrigt frifunden for Appellanternes Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger er ophævet, og denne Dom er nu af Appellanterne efter Stævning til Hartkornsejerne ved deres Formand, Gaardejer C. Z. Jansen, og til denne tillige personlig indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres ovennævnte Paastande, hvorimod de Appelindstævnte har procederet til Stadfæstelse af Underretsdommen. Begge Parter har paastaaet sig Sagens Omkostninger for Overretten tilkendt.

Da der maa gives Appellanterne Medhold i, at den de appelindstævnte Hartkornsejere tilkommende Eneret alene gaar ud paa Benyttelse af de i Konfirmationen af 24 Februar 1865 udtrykkelig nævnte

Redskaber, da de Appelindstævnte ikke har godtgjort, at det af Appellanterne benyttede Bundgarn kan henregnes under disse Redskaber eller overhovedet tilsigter Aalefiskeri, og da Hartkornsejerne saaledes har manglet Hjemmel til at bortfjerne det, vil de være at tilpligte enten at udlevere Garnet i uforringet Stand eller in solidum at erstatte dets Værdi med 1200 Kr., hvorved bemærkes, at ligesom der under Hensyn til det opstillede Alternativ ikke kan blive Anvendelse for Tvangsmulkt, vil der ikke kunne tillægges Appellanterne Renter af det dem alternativt tilkommende Beløb. Hartkornsejerne vil derhos være at tilpligte ligeledes in solidum at betale Appellanterne Erstatning for Afsavn af Garnet fra Optagelsesdagen indtil den Dag, det tilbageleveres eller dets Værdi erstattes, hvilken Erstatning vil være at fastsætte ved uvillige af Retten paa de Appelindstævntes Bekostning udmeldte Mænds Skøn, dog ikke over 3000 Kr. aarlig. Endelig vil Appelindstævnte, Gaardejer Jansen, være at anse for ulovlig Selvtægt efter Straffelovens § 116 med en Bøde til Statskassen efter Omstændighederne af 50 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 5 Dage.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Appelindstævnte in solidum at burde godtgøre Appellanterne med 150 Kr.

Nr. 2. Vognmændene **H. Petersen** og **G. Simonsen**
(Ulf Hansen)

mod

Dansk Automobilforsikring, Aktieselskab (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte en Beskadigelse paa et Automobil.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 Januar 1916: De Indstævnte, Dansk Automobilforsikring, Aktieselskab, bør for Citanterne, Vognmændene H. Petersen og G. Simonsens Tiltale i denne Sag fri at være. Citanterne bør til de Indstævnte betale Sagens Omkostninger med 80 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanterne nedsat deres Fordring til 1351 Kroner med Renter.

Som antaget i den indankede Dom maa Appellanterne anses at have anlagt Sagen i rette Tid. Efter de i saa Henseende foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger er det derhos ikke godtgjort, at Appellanten Simonsen ved uforsvarlig Kørsel har foraarsaget den skete Skade. Idet Indstævnte ikke iøvrigt har anført noget af Betydning mod Appel-

lanternes Paastand, som denne er ændret for Højesteret, vil Paastanden være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanterne med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dansk Automobilforsikring, Aktieselskab, bør til Appellanterne, Vognmændene H. Petersen og G. Simonsen, betale 1351 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 10 April 1915, indtil Betaling sker, og Processens Omkostninger for begge Retter med 300 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag har Citanterne, Vognmændene H. Petersen og G. Simonsen, der hos de Indstævnte, Dansk Automobilforsikring, Aktieselskab, havde forsikret en dem tilhørende Automobildroske, Politinummer K. 911, bl. a. for Skade ved Kollision, paastaaet de Indstævnte dømt til Betaling af 1551 Kroner, hvortil Citanterne har opgjort deres Tab ved Reparation af Drosken m. m. som Følge af, at den den 20 Juli 1914 ved 5—6 Tiden om Eftermiddagen, ført af Citanten Simonsen, uden Skyld fra dennes Side var kollideret paa Hellerupvej med en af de Opstandere, der bærer de elektriske Sporvejsledninger, idet Droskens Baghjul efter en af Simonsen under et Politiforhør afgiven Forklaring, da han vilde dreje ud fra Sporvejsskinnerne, ikke straks kom fri af disse, og Drosken derfor, da Baghjulene slap fri, kørte mod Opstanderen. Citanterne har derhos paastaaet sig tilkendt Renter af det paastævnte Beløb med 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 10 April 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Forsaavidt de Indstævnte til Støtte for deres Paastand i første Række har anført, at Sagen under Hensyn til Forsikringspolicens Bestemmelse om, at Stævningen skal udtages inden 3 Maaneder efter, at Selskabet definitivt har nægtet Erstatning, er anlagt for sent, har de mod Citanternes Benægtelse ikke godtgjort, at disse har overskredet denne Frist.

Ifølge Policen omfatter Forsikringen mod Kollisionsskade enhver Skade, der rammer Automobilet, »naar Skaden skyldes en ulykkelig Hændelse, saasom Sammenstød, Væltning eller Paakørsel.«

Under Henvisning hertil har de Indstævnte gjort gældende, at de ikke er erstatningspligtige, fordi Citanten Simonsen ved den paagældende Lejlighed kørte ganske uforsvarligt, sandsynligvis fordi han var beruset.

Medens dette sidste ikke kan anses tilstrækkeligt godtgjort ved

Sagens Oplysninger, maa det efter disse antages, at Citanten Simonsen paa den paagældende Vejstrækning, der var i daarlig Stand, og hvor Sporvejsskinnerne og Kantstenene langs disse laa over Vejplanen — hvilket han paa det anførte Tidspunkt maatte være i Stand til at iagttage — har kørt med en Hastighed af ca. 40 km i Timen. Herved findes han at have udvist en saadan Uagtsomhed, at de Indstævnte ikke efter den anførte Bestemmelse kan anses erstatningspligtige.

De Indstævnte vil herefter være at frifinde, medens Citanterne efter Omstændighederne findes at burde erstatte dem Sagens Omkostninger med 80 Kroner.

Torsdag den 29 Marts.

Nr. 14. Fisker **Lars Jensen** (Bülow efter Ordre)

mod

Gaardejerne **Peter Christensen, Alb. Christensen** og **Crilles Zibrandt** eller **Ziebrandt Jansen,** sidstnævnte tillige i hans Egenskab af Formand for **St. Magleby Hartkornsejere og Bylav** (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet, om de Indstævnte har gjort sig skyldige i ulovlig Selvtægt ved Bortfjernelse af et Appellanten tilhørende Fiskeredskab.

Amager Birks ordinære Rets Dom af 2 April 1914: De Indstævnte, Gaardejerne Peter Christensen, Albert Christensen og Crilles Zibrandt Jansen, Alle boende i St. Magleby, sidstnævnte tillige i sin Egenskab af Formand for St. Magleby Hartkornsejere, bør til Citanten, Fisker Lars Jensen af Hvidovre, udlevere det af dem den 9 September 1912 fra Svenskholmens Rev i Kallebod Strand optagne Bundgarn i den Stand, hvori det forefindes, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 November 1914: De Appelindstævnte, Gaardejerne Peter Christensen, Albert Christensen og Crilles Zibrandt Jansen, alle af St. Magleby, sidstnævnte tillige i sin Egenskab af Formand for St. Magleby Hartkornsejere, bør til Appellanten, Fisker Lars Jensen af Hvidovre, udlevere det ovennævnte Bundgarn med Ruse i uforringet Stand eller, En for Alle og Alle for En, til ham betale dets Værdi med 650 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 15 Oktober 1912, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet de i den indankede Dom omtalte Indsigelser, at Eneretten kun tilkommer »Hollænderne i Magleby paa Amager« og ikke Hartkornsejerne, samt at nævnte Ret er bortfaldet paa Grund af længere Tids Ikke-Benyttelse. Endvidere kan Appellanten efter sin Procedure for Højesteret ikke anses at have fastholdt den Indsigelse, at Bundgarnet med Ruse var anbragt paa et Sted, der ikke omfattedes af Eneretten.

Forsaavidt Dommen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Prøvelse, vil den i Henhold til de i samme anførte Grunde, og idet med Hensyn til den paastaaede Erstatning for Afsavn bemærkes, at Appellanten end ikke har gjort gældende, at han forgæves har søgt at afhente det optagne Garn hos de Indstævnte, efter disses Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale de Indstævnte Processens Omkostninger for Højesteret med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Udleveringen af Bundgarnet med Ruse eller Betalingen af dets Værdi regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fisker Lars Jensen, til de Indstævnte, Gaardejerne Peter Christensen, Alb. Christensen og Crilles Zibrandt eller Ziebrandt Jansen, sidstnævnte tillige i hans Egenskab af Formand for St. Magleby Hartkornsejere og Bylav, med 300 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bülow 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Bevillinger, udstedte af Kong Frederik den 2den henholdsvis den 12 Juni 1575 og den 14 Februar 1580, er der hjemlet »Hollænderne i Magleby paa Amager« Eneret til Aalefiskeri med Ruser under Amager og Sjælland. Disse Bevillinger er ved senere Tronskifter stadfæstet, saaledes i Anledning af Kong Christian den IX's Tronbestigelse ved allerhøjeste Konfirmation af 24 Februar 1865.

Ved denne sidstnævnte Lejlighed blev der knyttet følgende nærmere Bestemmelser til Bevillingerne:

»1) at fornævnte Bevillinger indskrænkes til kun at gælde for Aalefiskeri under Amagerland, det er paa Kyststrækningen fra det

sydlige Indløb til Københavns Havn og rundt om Øen til Batteriet Qvintus.

2) at det ved Bevillingerne indrømmede Privilegium kun skal gaa ud paa Eneret til at drive Aalefiskeri med Ruser, Pulsvaad, Sandvaad, Glibe og Kamme, og

3) at nærværende Vor allerhøjeste Confirmation skal bortfalde og forommeldte Bevillinger derved være satte ud af Kraft, saafremt Bevillingshaverne maatte findes i længere Tid at have ladet det dem indrømmede Privilegium ubenyttet, i hvilken Henseende de skulle være Vort Indenrigsministers Eragtning og Kendelse underkastede.«

Den 9 September 1912 blev et Appellanten, Fisker Lars Jensen af Hvidovre, tilhørende Bundgarn, der stod paa Vestsiden eller Sydvestsiden af Svenskholmene i Kallebo Strand vel noget over 3000 Alen ude, regnet fra Amagers Kyst ved Kongelunden, fjærnet af de Appelindstævnte, Peter og Albert Christensen, paa Foranledning af Appelindstævnte, Crilles Zibrandt Jansen, der er Formand for St. Maglebys Hartkornsejere og Bylav.

I den Anledning paastod Appellanten, Fisker Lars Jensen af Hvidovre, i første Instans under denne fra Amager Birks ordinære Ret hertil indankede Sag de Appelindstævnte hver især idømt Straf for Selvtægt ifølge Straffelovens § 116 samt in solidum tilpligtet, Jansen tillige i sin Egenskab af Formand for ovennævnte Hartkornsejere og Bylav, at betale Appellanten en Erstatning for Bundgarnet, der er i Vedkommendes Besiddelse, ansat efter den endelige Paastand til 650 Kr. og i Erstatning for Afsavn af dette 3000 Kr., ialt 3650 Kr., med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 15 Oktober 1912, og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Appelindstævnte procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, og denne Paastand blev ved Underrettens Dom af 2 April 1914 i det Væsentlige taget til Følge, dog at de Appelindstævnte dømtes til, Jansen tillige i sin ovennævnte Formandsegenskab, at udlevere Bundgarnet, som de under Sagen erkendte at have i deres Besiddelse, til Appellanten i den Stand, hvori det forefandtes, og at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom paastaar Appellanten forandret i Overensstemmelse med sine for Underretten nedlagte Paastande, idet han dog subsidiært paastaar Erstatningen for Afsavn fastsat af Skønsmænd, udmeldt af Retten paa de Appelindstævntes Bekostning.

De Appelindstævnte maa antages at paastaa Underretsdommen stadfæstet, hvorved bemærkes, at de under 11 Maj 1914 har erklæret, at Garnet er til Appellantens Disposition og vil blive udleveret paa Anfordring.

Hver af Parterne har derhos nedlagt Paastand om Tilkendelse af Appelsagens Omkostninger.

Forsaavidt Appellanten gør gældende, at de Appelindstævnte allerede af den Grund har været uberettiget til at handle som sket, fordi den i Bevillingen m. v. omhandlede Ret kun tilkommer »Hollænderne i Magleby paa Amager« og ikke Hartkornsejerne, kan der efter det Foreliggende ikke lægges nogen Vægt herpaa, hvorved bemærkes, at

Hartkornsejerne, efter hvad de Appelindstævnte har anbragt, endnu svarer den i Bevillingerne nærmere omhandlede Afgift, der maa antages at være traadt i Stedet for en Præstation af saltet Aal, som svaredes til den kongelige Hofholdning som Vederlag for Fiskeriretten.

Fremdeles maa det være uden Betydning, naar Appellanten har paaberaabt sig, at vedkommende Eneret skal være bortfalden paa Grund af længere Tids Ikke-Benyttelse, jfr. den ovenfor citerede Konfirmations Punkt 3. Dels er det nemlig end ej assereret, at der fra vedkommende Administrationsmyndigheds Side er hævdet noget Saadant, dels maa det for Enerettens Bestaaen være ligegyldigt, om den paagældende Ret virkelig, som af Appellanten hævdet, ikke maatte have været benyttet just paa det Sted ved Svenskholmene, hvor det heromhandlede Bundgarn har staaet.

Idet det dernæst findes uden Betydning om nævnte Bundgarn har været anbragt paa den ene eller den anden Side af Svenskholmene, da det er givet, at det har været anbragt udfor Amagers Kyst (»under Amagerland« — jfr. Kf. af 24 Februar 1865, Punkt 1), og den Omstændighed, at der maatte være et Sejlløb eller Strømløb imellem Kysten og Bundgarnet, ikke ses at kunne have nogen afgørende Betydning, findes Sagens Udfald i det Væsentlige at bero paa, om vedkommende Bundgarn, som de Appelindstævnte hævder, kan siges omfattet af den dem ved Bevillinger, jfr. Konfirmationen, tilkommende Eneret, eller, som Appellanten hævder, slet ikke kan betegnes som et af Eneretten omfattet aalefiskende Redskab.

Efter Sagens Oplysninger maa det paagældende Redskab betegnes som et smaamasket Bundgarn med vedføjet Ruse, og det maa antages, at et saadant Redskab ikke var kendt i 1865.

Selv forudsat, at Appellanten har Ret i, at Eneretten alene gaar ud paa Benyttelse paa vedkommende Sted af de i Konfirmationen af 24 Februar 1865 udtrykkelig nævnte Redskaber, findes der, da det heromhandlede Redskab utvivlsomt tilsigter Aalefiskeri og er et Redskab, der indeholder Ruse, og i det Væsentlige nærmest en forbedret Aaleruse — for dets Vedkommende ikke at kunne betvivles, at Eneretten omfatter dets Benyttelse.

Da Vedkommende herefter ifølge Lov om Saltvandsfiskeriet af 4 Maj 1907 § 52 har haft Føje til at fjærne Garnet, bliver der ikke Spørgsmaal om at ikende de Appelindstævnte Straf eller Erstatning i saa Henseende, hvorimod Spørgsmaalet alene bliver, om de har haft Ret til at tilbageholde Garnet, og om de, hvis de, som Appellanten hævder, har tilføjet det Skade, er pligtig at erstatte denne.

De Appelindstævnte har nu i deres Procedure for Underretten erkendt Appellantens Ret til at faa Garnet tilbageleveret i uforringet Stand, og da det er uomtvistet, at Bundgarnet er i Behold, findes de Appelindstævnte at maatte være pligtig til, hvad de som ovenfor anført ogsaa har tilbudt, at udlevere det til Appellanten paa Anfordring og ligeledes at maatte være pligtig til, forsaavidt de ikke kan udlevere det i uforringet Stand, in solidum at betale Appellanten dets Værdi med 650 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 15 Oktober 1912, til Betaling sker.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Fredag den 30 Marts.

Nr. 58. Aktieselskabet **I. Moresco** (Harboe)

mod

Finansminister, Dr. phil. **C. E. C. Brandes** paa Statskassens Vegne (den kst. Kammeradvokat),

beræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa at erholde et Skattebeløb tilbagebetalt.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 Januar 1916: Indstævnte, Finansminister, Dr. phil. C. E. C. Brandes paa Statskassens Vegne, bør til Citanterne, A/S. J. Moresco, betale et saadant Beløb af den af Citanterne til Statskassen for Skatteaaret 1913—14 erlagte Indkomstskat, som efter nærmere Fastsættelse af Ligningsmyndighederne tilkommer Citanterne, naar Fradrag gøres for Virksomhed i Udlandet med Hensyn til den Del af Indtægten, som stammer fra ovennævnte, af Citanterne i Malmø og Kristiania drevne Forretninger, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. aarlig fra den 30 Marts 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning og Proceduren for Højesteret foreligger til Paakendelse, og i Henhold til de under denne Del af Sagen i den indankede Dom anførte Grunde, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salarium til den konstituerede Kammeradvokat som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat betaler Appellanten, Aktieselskabet J. Moresco, 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Højesteretsdom af 30 Januar 1914 blev det statueret, at et vist i Hamborg hjemmehørende Selskab i Virkeligheden ejedes og lededes af A/S. Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik og med Hensyn til Anvendeligheden af Lov Nr. 85 af 15 Maj 1903 § 16, 2det Punktum, og Lov Nr. 104 af s. D. § 6, Litra f in fine, ikke kunde betragtes som Andet end som en i Ud-

landet dreven Afdeling af det nævnte Aktieselskabs herværende Forretning.

Under nærværende af A/S. J. Moresco mod Finansminister, Dr. phil. C. E. C. Brandes paa Statskassens Vegne anlagte Sag er det ubestridt, at en Del af Selskabets Indtægt hidrører fra Aktiebolaget Moresco i Malmø og Aktieselskabet Moresco i Kristiania, der begge ledes af Citanterne, og af hvis Aktiekapitaler henholdsvis 745,000 Kr. og 394,500 Kr. tilhører Citanterne, medens i det svenske Selskab Resten af Aktiekapitalen, 5000 Kr., tilhører Citanternes Bestyrelsesmedlemmer, det svenske Selskabs to lokale Bestyrelsesmedlemmer og dets juridiske Konsulent i Malmø, og i det norske Selskab Resten af Aktiekapitalen, 5500 Kr., er fordelt mellem Citanternes Bestyrelsesmedlemmer og det norske Selskabs to lokale Bestyrelsesmedlemmer.

Efter Citanternes Mening er nu Forholdet mellem dem, det svenske og det norske Selskab ganske analogt med Forholdet mellem A/S. Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik og den ovennævnte i Hamborg drevne Forretning, hvorfor Citanterne mener, paa Grundlag af, hvad der er fastslaaet ved den anførte Højesterets Dom, at have Krav paa Tilbagebetaling af et saadant Beløb af den af Citanterne til Statskassen for Skatteaarene 1904—05 til 1913—14, begge inklusive, betalte Indkomstskat, som efter nærmere Fastsættelse af Ligningsmyndighederne maatte tilkomme Citanterne, naar Fradrag gøres for Virksomhed i Udlandet med Hensyn til den Del af Indtægten, som stammer fra de ovennævnte, af Citanterne i Malmø og Kristiania drevne Forretninger. Citanterne paastaar i Henhold hertil Indstævnte paa Statskassens Vegne tilpligtet at betale et saadant Beløb, som anført, for de 10 nævnte Skatteaar, tilligemed Renter 5 pCt. aarlig fra Indbetalingen til Betaling sker.

Indstævnte paastaar sig principalt pure frifunden, idet han gør gældende, at det imellem Citanterne, det svenske og det norske Selskab bestaaende Forhold er forskelligt fra det i Højesteretsdommen omhandlede, da i nærværende Tilfælde ikke hele Aktiekapitalen i de paagældende Selskaber ejes af Citanterne, og at Betingelsen for at bringe § 6, Litra f in fine, i Lov Nr. 104 af 15 Maj 1903 til Anvendelse ikke her er til Stede.

Der maa imidlertid efter det Foreliggende, derunder Erklæringer af samtlige Indehavere af de Aktier i det svenske og det norske Selskab, som ikke tilhører Citanterne, hvilke Erklæringer gaar ud paa, at Indehaverne erkender sig pligtige til paa Forlangende at overdrage Citanterne Aktierne, gives dem Medhold i, at begge Selskaber maa antages i Virkeligheden at ejes og ledes af Citanterne og derfor i den foreliggende Forbindelse kun kan anses som i Udlandet drevne Afdelinger af Citanternes herværende Forretning. Indstævntes principale Paastand kan som Følge heraf ikke tages til Følge.

Subsidiært erkender Indstævnte Citanterne berettiget til Tilbagebetaling af et saadant Beløb som ovenanført for Skatteaaret 1913—14, men bestrider Citanternes Paastand for de foregaaende 9 Skatteaars Vedkommende. Han procederer saaledes subsidiært til Frifindelse imod at tilbagebetale det anførte Beløb for 1913—14 og har derhos nedlagt en yderligere subsidiær Paastand.

Som det af Sagens Oplysninger fremgaar har Citanterne for hvert

af Skatteaarene 1904—5 til 1912—13 i Henhold til § 23 i Lov Nr. 104 af 15 Maj 1903 tilstillet Direktoratet for Københavns Skattevæsen Angivelse af sin Indtægt, hvilken Angivelse var affattet med Benyttelse af Skattevæsenets sædvanlige Blanketter, hvori en Rubrik lyder: »Af Selskabets samlede Bruttoindtægt, der i ovennævnte Aar udgjorde . . . . Kr., hidrørte . . . . Kr. fra Virksomhed i Udlandet«. I Angivelserne for de to første Skatteaar er denne Rubrik overhovedet ikke udfyldt, medens det i Angivelsen for det tredie Skatteaar anføres, at Bruttoindtægten har udgjort et nærmere angivet Beløb, hvoraf Intet hidrørte fra Virksomhed i Udlandet. Grunden til, at Blanketterne blev udfyldt saaledes, var efter Selskabets Anbringende, at det, førend det indsendte den første Angivelse, mundtlig havde forespurgt i Direktoratet for Skattevæsnet, om Selskabet ikke havde Ret til Fradrag for udenlandsk Fortjeneste, og herpaa havde faaet et benægtende Svar. Paa Grundlag af Selskabets nævnte Angivelser blev dets Skat for de paagældende 3 Aar ansat, og Selskabet betalte Skatten uden Forbehold.

I Angivelserne for de følgende 6 Aar, altsaa Skatteaarene 1907—8 til 1912—13, begge inkl., var den omtalte Rubrik derimod udfyldt saaledes, at en nærmere angiven Del af Selskabets Bruttoindtægt opgaves at hidrøre fra Virksomhed i Udlandet; men hertil blev der ved Skatteansættelsen ikke taget Hensyn — som det maa antages, fordi Skatteraadet mente, at den Indtægt, som tilflød Citanterne fra A/B. Moresco i Malmø og A/S. Moresco i Kristiania, ikke kunde anses for at hidrøre fra Citanternes Virksomhed i Udlandet. Om Skatteraadets Afgørelser blev der hvert Aar paa anordnet Maade meddelt Selskabet Underretning, og det betalte derefter den det for det nævnte Aar paalignede Skat uden at tage Forbehold eller klage til Overskatteraadet.

Indstævnte gør nu gældende, at der ikke kan være Tale om Tilbagebetaling af nogen Del af den for Aarene 1904—05 til 1912—13 betalte Skat, eftersom Selskabet for de første 3 Aars Vedkommende i sine Skatteangivelser har undladt at kræve Fradrag for Virksomhed i Udlandet, og for de 6 følgende Aars Vedkommende uden Forbehold har betalt den af Skatteraadet ansatte Skat og saaledes akkviesceret ved Skatteraadets Afgørelser, hvorved Ret til Fradrag nægtedes Selskabet.

Selskabet hævder derimod, at det maa have Ret til at faa en saadan Del af Skatten for de nævnte 9 Aar tilbagebetalt, som svarer til den Skattenedsættelse, som Selskabet, hvis det i sin Tid havde fremsat og fastholdt sit Krav derom, med Rette vilde have kunnet fordre, og at den Omstændighed, at Selskabet ikke tidligere har fremsat Kravet, ikke kan medføre dettes Fortabelse, da Selskabet naturligvis ikke frivillig, men kun i Tillid til Rigtigheden af det af Direktoratet for Skattevæsnet hævdede Standpunkt har undladt for de 3 første Skatteaar at fremsætte Krav paa Fradrag, og da Selskabet, hvad de følgende 6 Aar angaar, ikke ved at undlade at paaklage Skatteraadets Afgørelser for Overskatteraadet eller ved uden Forbehold at betale den det paalignede Skat kan være afskaaren fra at bringe det foreliggende Spørgsmaal, der ikke angaar Skatteansættelse, men Omfanget af Selskabets Skattepligt, for Domstolene.

I det saaledes Anførte kan der imidlertid ikke gives Selskabet Medhold.

Idet det nemlig ikke kan lægges Direktoratet for Københavns Skattevæsen eller Andre paa Skattevæsnets Vegne optrædende Myndigheder til Last, at de før Afsigelsen af Højesterets Dom af 30 Januar 1914 ved Anvendelse af § 6, Litra f in fine, i Lov Nr. 104 af 15 Maj 1903 er gaaet ud fra en anden Opfattelse af denne Bestemmelse end den, der ved den anførte Dom er bleven fastslaaet som den rette Forstaaelse, maatte det være det ovennævnte Aktieselskabs egen Sag, saafremt det vilde gøre en modsat Retsopfattelse gældende, at foretage det Fornødne for at søge denne gennemført. Da Selskabet forsaavidt angaar Skatten for Skatteaarene 1904—05 til 1912—13 har undladt dette og uden Forbehold har betalt den det i Henhold til dets Selvangivelse paalignede Skat, maa Selskabet være afskaaret fra nu paa Grundlag af den oftnævnte Højesterets Dom at forlange noget af Skatten tilbagebetalt. Selskabets Paastand vil derfor allerede af de anførte Grunde kun kunne tages til Følge forsaavidt angaar Skatten for Aaret 1913—14, og det bliver saaledes ikke fornødent at komme ind paa, hvad Indstævnte iøvrigt har anført til Støtte for sin Paastand.

Af det Beløb, som vil være at tilbagebetale Selskabet, bliver der at tillægge dette Renter 5 pCt. aarlig, som dog kun vil kunne beregnes fra Stævningens Dato, den 30 Marts 1915.

Sagens Omkostninger, som Parterne gensidig har paastaaet sig tilkendt hos hinanden, vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 198. Højesteretssagfører Winther

mod

Kay Rasmussen (Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri.

Hassing-Refs Herreders Ekstrarets Dom af 31 August 1916: Tiltalte Kay Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage samt betale i Erstatning til Mursvend Valdemar Jensen 9 Kr. 50 Øre og til Smedelærling Alfred Pedersen 1 Kr. Han vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Abildhauge, og til Defensor, Overretssagfører Schoug, henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom 6 November 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 60 Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssag-

førerne Johnsen og Sørensen, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Kay Rasmussen til Højesteretssagførerne Winther og Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hassing-Refs Herreders Ekstraret indankede Sag er Kay Rasmussen sat under Tiltale for Tyveri. Tiltalte er født den 24 Oktober 1896 og tidligere anset ved Thisted Købstads Ekstrarets Dom af 14 November 1914 efter Straffelovens § 228, sammenholdt med dens § 37 og midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, idet der dog i Dommen var truffen Bestemmelse om Straffens Udsættelse overensstemmende med bemeldte midlertidige Lovs § 20.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

1. I Løbet af Juni og Juli Maaneder d. A. har Tiltalte, der boede paa Bedsted Afholdshotel, i flere Gange tilegnet sig ialt 9 Kr. 50 Øre fra Murer Valdemar Jensen, der ligeledes boede paa Afholdshotellet. Pengene har Tiltalte taget ud af Jensens Pung, der i hans uaflaasede Værelse enten laa i Lommen paa hans Benklæder, der hang paa Væggen, eller befandt sig under Hovedpuden i hans Seng.

2. En Gang i afvigte Vinter har Tiltalte tilegnet sig en Banearbejder Petersens Hustru, Karen Johanne Petersen af Bedsted, tilhørende Tokrone, som han tog ud af hendes Pung, der laa i en Taske, som hun midlertidig havde lagt fra sig i en Vindueskarm i Ventesalen paa Hurup Station.

3. Tiltalte, der siden lidt efter Nytaar 1916 har arbejdet som Elektriker i Bedsted og Omegn og i denne Egenskab kom omkring i de forskellige Hjem, har, naar han var alene paa Steder, hvor han arbejdede, benyttet Lejligheden til i flere Tilfælde at tilegne sig der beroende Smaabeløb. Saaledes har han fra forskellige Karlekamre tilegnet sig følgende Beløb, som han efter sin egen Forklaring har taget ud af Benklæder, som hang eller laa frit fremme i Kamrene, nemlig 2 Kr. tidlig i Foraaret, medens han arbejdede hos Proprietær Christen-

sen paa Vestervig Nedergaard, 1 Kr. ved samme Tid hos Gaardejer Jens Graugaard i Tygstrup, 2 Kr. i Maj eller Juni Maaned, da han arbejdede paa Gadegaard i Jestrup, 2 Kr. ved Paasketid, medens han arbejdede paa en Gaard i Sønderhaa, og 2 Kr. i Juni Maaned paa Refsbisgaard. Med Hensyn til denne sidste Tilegnelse har den paa Gaarden tjenende Karl, Johannes Langgaard, til en Politirapport forklaret, at han mener sig bestjaalet for 1 Kr., hvilken efter hans Formening er taget af hans Pung, der laa indenfor Døren i hans Klædeskab, til hvilken Nøglen sad i; men Tiltalte har fastholdt, at han har taget 2 Kr. ud af Lommen paa et paa Væggen hængende Par Benklæder. Desuden har Tiltalte tidlig i Foraaret hos Smed Søndergaard i Helligsø under samme Omstændigheder tilegnet sig 1 Kr. paa et Loftsværelse, hvor den hos Smeden værende Svend og Lærling boede. Endelig har Tiltalte i Midten af Juli Maaned hos Smed Christensen i Bedsted i Svendekammeret tilegnet sig et Smedelærling Alfred Pedersen tilhørende Enkronestykke af en Pung, der laa i Lommen paa en i Kammeret hængende Trøje.

Af de fornævnte Personer har Murer Jensen og Smedelærling Pedersen nedlagt Paastand om Erstatning af henholdsvis 9 Kr. 50 Øre og 1 Kr., hvilke Paastande er taget til Følge ved Underretsdommen.

For sit i de foranførte Henseender udviste Forhold er Tiltalte ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13; men Straffen, der ved Underretsdommen er bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til samme Art Fængsel i 60 Dage, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger og de tilkendte Erstatningsbeløb billiges, vil saaledes med den anførte Forlængelse af Straffetiden være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have til Aktor og Defensor for Overretten at udrede i Salær 20 Kr. til hver.

Mandag den 2 April.

Nr. 184. Højesteretssagfører Winther

mod

Ida Amanda Carlsen, Frandsens Enke, og **Karla Fernanda Carlsen** (Def. Asmussen),

der tiltales: Førstnævnte for Bedrageri og Overtrædelse af Politivedtægt for Fredericia Købstad § 63, Sidstnævnte for Meddelagtighed i Bedrageri.

Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 12 Maj 1916: Tiltalte Ida Amanda Carlsen, Frandsens Enke, bør til Fredericia Købstads Politikasse bøde 50 Kr. samt betale Salær til Aktor, Sagfører

Reinholdt-Jacobsen 30 Kr. Iøvrigt bør hun og Tiltalte Karla Fernanda Carlsen for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 7 August 1916: Forsaavidt den Tiltalte Ida Amanda Frandsen, f. Carlsen, idømte Bøde angaar, bør Underretsdommen ved Magt at stande. Saavel nævnte Tiltalte som Tiltalte Karla Fernanda Carlsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 20 Dage. Saa udreder de Tiltalte og, En for Begge og Begge for En, Aktionens Omkostninger, og derunder det ved Underretsdommen bestemte Salær samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Sørensen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt angaar den mod Tiltalte Frandsen rejste Sigtelse for Overtrædelse af Politivedtægten vil Sagen som manglende summa appellabilis være at afvise.

Saaledes som Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, drejer den sig alene om de Tiltaltes Forhold med Hensyn til den i den indankede Dom omtalte 50-Mark Seddel. Da det efter det Foreliggende og særlig under Hensyn til, at Forklaring af Stenderup ikke har kunnet tilvejebringes, findes betænkeligt at anse det for tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte i saa Henseende har gjort sig skyldige til Straf, vil de være at frifinde, hvorhos Aktionens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Forsaavidt angaar Sigtelsen for Overtrædelse af Politivedtægten, afvises Sagen. Ida Amanda Carlsen, Frandsens Enke, og Karla Fernanda Carlsen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Winther og Asmussen, 60 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Færdig fra Trykkeriet den 18 April 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 6.**

Mandag den 2 April.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Fredericia Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Søstrene, Enke Ida Amanda Frandsen, f. Carlsen, og Ugift Karla Fernanda Carlsen, Førstnævnte for Bedrageri og Overtrædelse af Politivedtægten for Fredericia Købstad § 63, Sidstnævnte for Meddelagtighed i Bedrageri.

Tiltalte Frandsen er født den 19 Februar 1886 og har tidligere været anset ved Højesterets Dom af 31 Oktober 1905 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, hvorhos hun en Gang i Aaret 1914 og tre Gange i Aaret 1915 har vedtaget at erlægge Bøder for Overtrædelse af ovennævnte Politivedtægtsbestemmelse.

Tiltalte Carlsen er født den 5 Januar 1895 og har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 13 Marts 1915 efter Straffelovens § 251, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, idet der dog i Dommen var truffet Bestemmelse overensstemmende med bemeldte midlertidige Lovs 3die Kapitel.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Tiltalte Carlsen den 9 Februar d. A. om Formiddagen kom paa Besøg hos Tiltalte Frandsen, der efter sin Mands Død paa hans Bevilling driver Beværtningen »Anti Automaten« i Fredericia. Samme Formiddag ved Ellevetiden kom en attenaarig Slagtersvend, Oluf Georg Stenderup, der oftere havde været Gæst i Beværtningen, derind, hvor der blev anvist ham Plads i et mod Gaarden vendende Beværtningslokale, og han tilbragte derefter den største Del af Dagen med Svir i Selskab med de Tiltalte, deraf fra Kl. 11 til Kl. ca. 8 om Aftenen i Tiltalte Frandsens Beværtningslokale, hvor han dog mellem Kl. 3 og 6 om Eftermiddagen faldt i Søvn og sov paa en i Beværtningen staaende Sofa, og fra Kl. 8 til ca. 11 paa forskellige andre Beværtningslokaler, idet de paa hans Bekostning nød forskellige Spise- og navnlig Drikkevarer, derimellem særlig Champagne. Han brugte den Dag ca. 130 Kr. i Tiltalte Frandsens Beværtning og en Snes Kroner de andre Steder, foruden at han forærede de Tiltalte Blomster for 16 Kr. og Tiltalte Carlsen kontant 22 Kroner. Efter at de var skiltes om Aftenen Kl. 11, indfandt han sig næste Dag paany i Beværtningen og tilbragte det meste af Dagen sammen med de Tiltalte, indtil han Kl. ca. $5^1/_2$ om Eftermiddagen

sammesteds aflivede sig ved et Revolverskud efter først at have tilføjet begge de Tiltalte hver et ubetydeligt Skudsaar. Under den i Anledning heraf indledede Undersøgelse er det ikke lykkedes at oplyse Bevæggrunden til Stenderups Handling.

Den mod de Tiltalte rejste Sigtelse for Bedrageri gaar ud paa, at Tiltalte Frandsen har ladet Stenderup betale urimeligt højere Priser end sædvanligt for, hvad der blev serveret for ham, hvorhos begge de Tiltalte sigtes for i Forening at have benyttet sig af Stenderups under det ommeldte Drikkelag fremkaldte berusede Tilstand til dels at faa en Kittel paa 7 Kr. betalt af Penge, som de havde faaet af ham for at bytte dem, dels paa bedragerigsk Vis at tilvende sig en 50-Mark-Seddel.

1. Tiltalte Frandsen har erkendt, at hun for Champagne, hvoraf Stenderup har betalt mindst 3 Flasker, har forlangt og faaet 15 Kr. for Flasken, skønt der i Forretningen plejede at hænge et Skilt, hvoraf fremgik, at Prisen var 8 Kr. pr. Flaske. Tiltalte Frandsen har forklaret, at hun forinden den paagældende Dag havde fjernet Skiltet, men saavel Pigen Marie Meyer som Pigen Ellen Hansen, der begge var beskæftiget i nævnte Tiltaltes Forretning, har forklaret, at Skiltet endnu hang der den paagældende Dag. Da Stenderup imidlertid maa antages at have betalt den første Flaske uden at gøre Indsigelse, i hvilken Henseende bemærkes, at Vidnet Marie Meyer — efter hvad et andet Vidne har forklaret — har meddelt Sidstnævnte, at Stenderup engang i Løbet af Dagen ytrede: »Ja, de blokker mig godt, men lad dem bare more sig«, kan det ikke antages, at han, hvad enten Skiltet har hængt der eller ej, har taget Hensyn til Prisen. Det er fremdeles oplyst, at Tiltalte Frandsen for en Bøf tog 1 Kr. pr. Styk, skønt Stedets Pris ellers var 75 Øre, og at der for en Flaske Madeira blev forlangt 5 Kr., medens den almindelige Pris for en halv Flaske var halvanden Krone. Vidnet Marie Meyer har edelig forklaret, at hun »syntes, det var Synd«, som Stenderup blev trukket op, at Tiltalte Frandsen første Gang, Stenderup betalte, opgav Prisen til ialt 13 Kr., uagtet det drejede sig om kun 1 Flaske Madeira, 3 Sodavand, 3 Cigarer og 1 Bøf, hvilken Pris var langt over Stedets sædvanlige Betaling, at der efter Tiltalte Frandsens Ordre den Dag mod Sædvane ikke blev slaaet Kuponer ned paa Kasseapparatet for de Beløb, der betaltes, men at bemeldte Tiltalte opgav til Vidnet, der tog imod Betalingen, hvor meget der skulde betales hver Gang.

Tiltalte Frandsen erkender vel at have taget højere Priser af Stenderup end de i Lokalet opslaaede, men hævder, dels at det var bedre Varer end de sædvanlige, der blev serveret for Stenderup, dels at hun flere Gange har gjort ham opmærksom derpaa. Selv om det er sandsynligt, at Tiltalte Frandsen har benyttet sig af Stenderups berusede Tilstand til at sælge ham Varerne dyrere end ellers, findes hendes Forklaring med Hensyn til Varernes bedre Kvalitet dog ikke at kunne forkastes, og det vil derfor ikke kunne statueres, at hun i denne Henseende har gjort sig skyldig i noget Forhold, der kan paadrage hende Strafansvar.

2. Med Hensyn til Sigtelsen mod de Tiltalte for at have gjort sig ulovlig Fordel paa Stenderups Bekostning ved at beholde 7 Kr.,

da han lod Tiltalte Frandsen veksle en tysk Pengeseddel, har begge de Tiltalte overensstemmende forklaret, at Stenderup, der maa antages at have fundet Behag i Tiltalte Carlsen, lovede denne at forære hende en Kittel, som Tiltalte Frandsen havde paa, og som hun havde købt paa Kredit af en Fru Nielsen. Da Tiltalte Frandsen besørgede Pengesedlen vekslet hos Sidstnævnte, lod hun hende beholde de 7 Kr., hun havde tilgode, idet Stenderup, da hun gik hen for at veksle Sedlen, sagde, at hun med det samme kunde betale Kittelen, som hun indvilgede i at sælge til Tiltalte Carlsen. Idet denne de Tiltaltes Forklaring maa lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, findes der ikke paa dette Punkt at kunne lægges dem Noget til Last.

3. Angaaende det Bedrageri med Hensyn til en 50 Mark Seddel, for hvilket begge Tiltalte sigtes, har fornævnte Tjenestepige Marie Meyer edelig forklaret, at Stenderup i Løbet af Eftermiddagen den paagældende Dag flere Gange kom ud til hende, der besørgede Opvartningen i Tiltalte Frandsens Restauration, og beklagede sig over, at en af de Tiltalte havde taget en 50 Mark Seddel fra ham, at hun saa Tiltalte Carlsen sidde i Sofaen ved Siden af Stenderup saaledes, at bemeldte Tiltalte havde lagt sine Ben over hans Laar og sin Arm om hans Hals samtidig med, at hun havde sin Haand inde under Stenderups Jakke ved den Lomme, hvor Vidnet havde set ham gemme sine Penge, samt at hun hørte ham sige til Tiltalte Carlsen: »Hvor er den 50 Mark Seddel, Du har taget«, hvortil denne svarede, at hun ikke vidste det, men hendes Søster havde revet den itu, og anmodede Vidnet om at komme ind og lede efter Stumperne paa Gulvet, hvad Vidnet gjorde, uden dog at finde Noget. Samme Vidne har endvidere forklaret, at hun er sikker paa, at Tiltalte Frandsen ikke har modtaget en 50 Mark Seddel i Betaling for leverede Varer, dels fordi Vidnet tog imod Betalingen for Alt, hvad der blev serveret for Stenderup, der kun betalte med danske Penge, dels fordi hun erindrer, at han kom ud til hende og efter paa Forespørgsel at have faaet at vide, at han ikke skyldte Noget, udtalte, at nu havde Tiltalte Carlsen modtaget en 50 Mark Seddel, som han vilde have tilbage, men som han ikke maatte faa.

Tiltalte Carlsen har afgivet en Forklaring gaaende ud paa, at hun og Søsteren engang om Eftermiddagen den 9 Februar blev uenige angaaende en Muffe, som hun havde købt i Thisted for 85 Kr., uden at Muffen dog var betalt, og som hun havde truffet Aftale med Tiltalte Frandsen om at overlade hende. Paa Forslag af Tiltalte Frandsen betalte Stenderup en 50 Mark Seddel, idet Tiltalte Carlsen skulde overlade Søsteren Muffen for denne Pris. Sedlen lagde han paa Bordet, han sad ved, for at Tiltalte Carlsen kunde tage den; men hun vilde imidlertid nu ikke sælge Muffen for denne Pris, hvorover hun og Søsteren — der begge var noget paavirket af de nydte Drikkevarer — kom i Skænderi, og under dette rev Tiltalte Frandsen Sedlen itu og — efter hvad Tiltalte Carlsen er sikker paa — gav Tiltalte Frandsen ikke senere Sedlens Stumper tilbage til Stenderup.

Tiltalte Frandsen har givet en hermed i det Væsentlige overensstemmende Forklaring, dog med den Afvigelse, at hun har udsagt, at hun, da Tiltalte Carlsen nægtede at sælge Muffen, lagde Sedlen paa

Bordet, hvor Stenderup tog den. Lidt efter spurgte han, hvad han skyldte, og gav Tiltalte 50 Mark Sedlen i Betaling. Hun blev siddende med den i Haanden, og da hun og Søsteren kom op at skændes, blev Tiltalte Frandsen saa vred, at hun i Hidsighed iturev Sedlen, hvis Stumper hun dog senere tog til sig og benyttede til Afbetaling paa sin Gæld til en Vinhandler i Fredericia.

Da Stenderup paa det ommeldte Tidspunkt efter det i Sagen Oplyste ikke skyldte Noget for nydte Varer, kan der ikke gaas ud fra, at han har givet 50 Mark Sedlen som Betaling til Tiltalte Frandsen; men det maa antages, at begge de Tiltalte har benyttet sig af Stenderups berusede Tilstand til at bevæge ham til at overlade dem 50 Mark Sedlen for derefter at anvende den til Fordel for den ene eller den anden af de Tiltalte.

4. Tiltalte Frandsen erkender at have overtraadt Politivedtægten for Fredericia Købstad § 63, dels 1ste Stykke, der forbyder paa offentlige Beværtningssteder at udskænke stærke Drikke til kendeligt Berusede, ved at have ladet servere for Stenderup, efter at han var bleven beruset, dels 7de Stykke, efter hvilken Politiet kan forbyde enhver Beværtningsdrivende at benytte anden kvindelig Medhjælp i de Lokaler, hvor Gæsterne opholder sig, end hans Hustru og Døtre over 18 Aar, ved at have benyttet saavel Tjenestepige Marie Meyer som Køkkenpige Anna Leveau til at servere i Beværtningslokalet.

For det under 3 ommeldte Forhold vil saavel Tiltalte Frandsen som Tiltalte Carlsen være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage for hver. Tiltalte Frandsen vil for sin Overtrædelse af Politivedtægtens § 63 derhos være at anse efter § 6 i Lov, indeholdende Bestemmelser om Politiet udenfor København af 4 Februar 1871, med en Fredericia Købstads Politikasse tilfaldende Bøde, der ved Underretsdommen findes passende bestemt til 50 Kr., og bemeldte Dom vil saaledes forsaavidt være at stadfæste. De Tiltalte vil endelig have in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder det ved Underretsdommen bestemte Salær samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 30 Kr. til hver.

Tirsdag den 3 April.

Nr. 215. Højesteretssagfører Harboe

mod

Ejnar Ludvig Reimert Jørgensen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Stevns-Fakse Herreders Ekstrarets Dom af 4 Januar 1917: Arrestanten Ejnar Ludvig Reimert Jørgensen bør straffes med

Forbedringshusarbejde i $2^1/_2$ Aar, hvorhos han bør udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Danckert, Gjorslev, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Keller, Storehedinge, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Februar 1917: Undretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salær til Overretssagførerne Povl Thomsen og C. A. Olsen betaler Arrestanten Ejnar Ludvig Reimert Jørgensen 30 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, ved hvilke intet Væsentligt findes at erindre,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ejnar Ludvig Reimert Jørgensen til Højesteretssagførerne Harboe og Bache 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Stevns-Fakse Herreders Ekstraret saavel paa Justitiens Vegne som efter Begæring af Arrestanten Ejnar Ludvig Reimert Jørgensen hertil indankede Sag tiltales bemeldte Arrestant for Tyveri.

Arrestanten er født den 16 November 1891 og er gentagne Gange tidligere straffet for Tyveri, senest: ved Højesterets Dom af 17 Oktober 1911 efter Straffelovens § 231, jfr. § 62, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 8 April 1913 efter Straffelovens § 232, jfr. § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og ved Gørding-Malt Herreders Ekstrarets Dom af 22 September 1914 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Mandagen den 27 November 1916 anmeldte Ejeren af Hotel »Faxe«, Fakse, at der den foregaaende Nat var bleven begaaet Tyveri i den til Hotellet hørende Kælderbeværtning. Ifølge de af Hotelejeren og forskellige af Personalet afgivne Vidneforklaringer bemærkedes det om Morgenen, at den i Disken værende Pengeskuffe var trukket langt ud og hang ned mod Gulvet; i Skuffen havde der været 5 à 6 Kr. i Kobbermønt. Efter de forefundne Spor maatte det antages, at Tyven gennem et Vindue fra Gaarden var steget ned i Køkkenet, var gaaet over Kældergangen og gennem en Lem i Muren ind i Beværtningen; i Gangen lige ud for Lemmen fandt man 1 Kr. 97 Øre i Kobbermønt, og mere manglede der næppe i Pengeskuffen. Hotelejeren har videre

forklaret, at der den foregaaende Dag havde været offentligt Bal i Hotellet; efter at Ballet var forbi og Hotellet lukket, hørte han, at der var Nogen i Køkkenet; da han gik derned, opdagede han en Mandsperson, der imidlertid løb op ad Trappen; Ejeren fulgte efter og fandt paa Loftet Arrestanten, der søgte at gemme sig. Arrestanten, der enten var eller dog gav sig Udseende af at være meget beruset, lod, som om han ikke kunde finde ud, hvorfor Hotelejeren lukkede ham ud paa Gaden. Kort forinden dette skete, havde en af Hotellets Piger overrasket Arrestanten i sit Værelse paa 1ste Sal, staaende foran et Skab, som var lukket op; da Pigen gjorde Mine til at tilkalde Hjælp, bad Arrestanten hende om ikke at gøre Alarm og skyndte sig ned ad Trappen.

Fra Skomagermester Hansen, der har Butik ligeoverfor Hotel »Faxe«, fremkom der ligeledes den 27 November 1916 Anmeldelse om, at der var begaaet Tyveri hos ham, og hans derom afgivne edelige Forklaring gaar ud paa, at Tyveriet maa være sket i Tiden fra den foregaaende Lørdag Aften til Mandag Morgen; da han Mandag Morgen kom i Butikken, stod et Vindue til Gaarden paa Klem, hvorhos en Skuffe under Pengeskuffen var taget ud; i Pengeskuffen laa der Lørdag Aften ca. 2 Kr. i 10- og 25-Øre Stykker; dette Beløb var forsvundet. Det maa antages, at Tyven er staaet op paa en i Gaarden liggende Pakkasse og derfra gennem Vinduet gaaet ind i Butikken, der var aflaaset.

Arrestanten, der blev anholdt den 28 s. M. som sigtet for fornævnte Tyverier, forklarede, at han, der da boede i Fakse Ladeplads, den 26 s. M. gik til Fakse for at besøge en Person, der var gift med en Søster til hans Forlovede; med denne Person svirede han paa forskellige Beværtninger, indtil han om Aftenen endte paa Hotel »Faxe«. Til Politirapporten og i det første Forhør erklærede han, at han ikke turde benægte at have begaaet de nævnte Tyverier, men han var den Nat saa beruset, at han ikke kunde erindre Noget om, hvad han havde foretaget sig, fra han forlod Hotel »Faxe«, og til han om Morgenen vaagnede ved en Skov i Nærheden af Fakse Ladeplads.

Denne Forklaring tilbagekaldte han senere og afgav følgende Forklaring:

Da Ballet paa Hotel »Faxe« var endt, besluttede han at blive paa Hotellet Natten over; men da han ikke mente at have Penge til at betale et Værelse, besluttede han at snige sig ind paa et ubenyttet Gæsteværelse. Dette var Grunden til, at han blev overrasket paa Pigeværelset; Skabet havde han, da han hørte Nogen komme, aabnet for at skjule sig der. Da han var bleven lukket ud af Hotellet af Ejeren, mødte han en ung Pige, som han havde talt med paa Ballet; han kom i Snak med hende og fulgtes med hende til sin fornævnte Svogers Vognport, hvor han havde Samleje med hende; derefter fulgte han hende paa Vej ad Karise til og skiltes saa fra hende. Om Aarsagen til, at han først urigtig foregav ikke at kunne erindre noget om Nattens Begivenheder, angav han, at han, der var forlovet, vilde skjule, at han havde indladt sig i Kæresteforhold til en anden Pige.

Ved Anholdelsen fandtes Arrestanten i Besiddelse af ca. 4 Kr., deraf omtrent 2 Kr. i 10- og 25-Ører.

En paa Hotel »Faxe« værende Kelner bemærkede ca. Kl. 4 om

Morgenen den 27 November 1916, at det elektriske Lys blev tændt i Skomager Hansens Butik; han saa en Mandsperson, i hvem han senere har ment at kunne genkende Arrestanten, undersøge Skufferne. Det er oplyst, at Arrestanten tidligere har været baade i Kælderbeværtningen og i Skomager Hansens Butik, hvor han fik udbetalt et mindre Beløb i Sygepenge til sin Forlovedes Fader.

Arrestantens Svoger har forklaret, at Arrestanten engang ud paa Morgenstunden kom til ham, bad om og fik en Æske Tændstikker; paa begge Gerningsstederne fandtes en Del afrevne Tændstikker.

Naar nu henses til det saaledes Oplyste og Arrestantens Fortid samt til, at hans Forklaring om Grunden til hans Nærværelse paa Hotellet efter Lukketid er ganske usandsynlig, og at hans Tilbagekaldelse af den først afgivne Forklaring er ubestyrket, findes det ikke betænkeligt at statuere, at Arrestanten har begaaet baade Tyveriet hos Skomager Hansen, i hvilket han ogsaa ved Underretsdommen er kendt skyldig, og Tyveriet i Kælderbeværtningen.

Som Følge heraf vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet groft Tyveri med en Straf, som findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 3 Aar; da Underretsdommen efter samme Bestemmelse har anset Arrestanten med lige Straf i $2^1/_2$ Aar og med Rette har paalagt ham at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Dommen fastsatte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten, vil bemeldte Dom med den anførte Forandring i Straffetiden være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten have at udrede 30 Kroner til hver.

Nr. 237. Højesteretssagfører Winther

mod

Bouri Valton Hansen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 24 Februar 1917: Arrestanterne Robert Karl Vilhelm Petersen og Bouri Valton Hansen bør straffes, Petersen med Tugthusarbejde i 3 Aar, Hansen med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Zeuthen, 30 Kr., medens Arrestanterne hver for sig udreder Salæret for deres beskikkede Defensorer, Overretssagførerne Martensen-Larsen og Anker Jensen, 30 Kr. til hver. Af de øvrige Aktionsomkostningers samlede Beløb udreder Arrestanten Petersen ikke over $^3/_4$, Arrestanten Hansen ikke over Halvdelen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Bouri Valton Hansens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Bouri Valton Hansen til Højesteretssagførerne Winther og Liebe 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Robert Karl Vilhelm Petersen og Bouri Valton Hansen tiltales for Tyveri, Hansen tillige for Overtrædelse af Politititilhold.

Arrestanten Petersen er født den 21 Marts 1889 og tidligere anset bl. a.: ved nærværende Rets Dom af 19 Marts 1909 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage, ved nærværende Rets Dom af 13 Februar 1910 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 4 November 1911 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, og efter Straffelovens § 100 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved nærværende Rets Dom af 5 Oktober 1912 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 19 December 1914 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Arrestanten Hansen er født den 8 December 1893 og tidligere anset bl. a.: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 15 Maj 1911 efter Straffelovens § 229 Nr. 4, jfr. tildels § 46, og efter dens § 254, alle disse §§ sammenholdt med § 37, samt efter Lov om Værnepligt af 6 Marts 1869 § 7 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og Bøde 4 Kr. til Statskassen, ved nærværende Rets Dom af 10 Februar 1912 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 10 Marts 1914 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med lige Straf i 18 Maaneder og senest ved nærværende Rets Dom af 26 Oktober 1915 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., jfr. § 46, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Ved Arrestanten Petersens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at denne Arrestant Natten til den 26 August f. A. har forsøgt Indbrud i en Skrædderforretning, Nørrebrogade 148, Stuen. Arrestantens Forklaring gaar ud paa, at han og Medarrestanten begge indfandt sig ved Ejendommen for at begaa Tyveri til fælles Fordel, at de efter forgæves at have forsøgt at opdirke en aflaaset Port fra Nørrebrogade ad en Sidegade uhindret gik ind i Ejendommens Gaard og derfra ind paa Køkkentrappen, at Medarrestanten herfra søgte med Kniv

og Stemmejern at opbryde en aflaaset Dør til et Værelse bag Skrædderbutikken, og at Arrestanterne, da de ikke kunde faa Døren brudt op, opgav deres Forehavende. Arrestanten Hansen har nægtet at have deltaget i dette Tyveriforsøg og er ikke sat under Tiltale for sin Deltagelse heri.

Ved Arrestanten Petersens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det fremdeles bevist, at denne Arrestant samme Nat har begaaet Indbrud i en Forretningslejlighed paa Hjørnet af Jagtvej og Hørsholmsgade. Efter Arrestantens Forklaring indfandt begge Arrestanterne sig ved Ejendommen for i Forening at begaa Tyveri til fælles Fordel. Hansen opdirkede en aflaaset Gadedør, gennem hvilken begge Arrestanterne derefter gik ind til Ejendommens Gaard, hvor Petersen gennem et Vindue, som Hansen opbrød, steg ind i Lejligheden, i hvilken han lukkede Medarrestanten ind ad Køkkendøren, hvorpaa Arrestanterne i Lejligheden stjal Beklædningsgenstande, 3 Ure, Sakse, Blyanter, et Slips m. m. til Værdi ialt 370 Kr. samt et ringe Pengebeløb. Det Stjaalne fandtes dels frit tilgængeligt, dels i aflaaset Skuffe, som Arrestanterne opbrød. Arrestanten Hansen har nægtet at have deltaget i Tyveriet og er ikke sat under Tiltale for dette Forhold.

Endvidere er det ved Arrestanten Petersens med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse bevist, at denne Arrestant den 23 August 1916 om Eftermiddagen Kl. ca. $4^1/_2$ har begaaet groft Tyveri fra en Beboelseslejlighed Møllegade 27 D, Baghuset, Stuen. Arrestanten har forklaret, at han og Medarrestanten begge efter forudgaaende Aftale om til fælles Fordel at begaa Indbrudstyveri i en Lejlighed i den paagældende Ejendom først gik ad Hovedtrappen til Baghusets 2den Sal, hvor de bankede paa en Entrédør; da der Ingen kom ud fra Lejligheden, forsøgte Arrestanten Hansen at opdirke den aflaasede Dør, men inden dette var lykkedes ham, blev Døren lukket op indvendig fra af en Mand, overfor hvem Arrestanterne nu klarede sig ved at spørge efter en opdigtet Person. Arrestanterne gik saa ned til en Lejlighed paa 1ste Sal, hvor en Dame lukkede op for dem. Derefter gik de ned til en Stuelejlighed, og da der her ikke blev lukket op, efter at de havde ringet paa, forsøgte Arrestanten Hansen at opdirke den aflaasede Entrédør; da dette ikke lykkedes, gik Arrestanterne om til en Baggaard, hvorfra Arrestanten Hansen staaende paa et Jærnrækværk afhaspede det nederste Vindue i et Vinduesfag ved at stikke Armen gennem det øverste, aabentstaaende Vindue. Arrestanten Hansen steg derefter ind i Lejligheden, i hvilken han lukkede Petersen ind ad Køkkendøren, og i Lejligheden stjal Arrestanterne nu 3 Kr. 80 Øre fra en Gasautomat, som de opbrød, samt et til 40 Kr. vurderet Jakkesæt fra et uaflaaset Skab. Petersen pakkede Tøjet ind i nogle Aviser, og begge Arrestanter forlod derpaa Ejendommen i Følge med hinanden. Efter at Arrestanten Hansen i en Række Forhør havde benægtet at have deltaget i dette Tyveri og forklaret, at han ingen Erindring havde om, hvad han den 23 August havde foretaget sig, samt hævdet, at forskellige Husbeboere, som havde set 2 Personer færdes i Ejendommen, bl. a. paa Hovedtrappen, som af Arrestanten Petersen forklaret, og som i disse 2 Personer mente at genkende de 2 Arrestanter, maatte have forvekslet Arrestanten med en anden Person, erkendte denne Arrestant i et senere Forhør, at hans Forklaring om ikke at have været

i Ejendommen var løgnagtig, og indrømmede, at han den paagældende Dag sammen med Petersen havde været først paa Ejendommens Hovedtrappe, hvor Petersen havde ringet paa forskellige Døre, dog ikke i tyvagtig Hensigt, men for at spørge efter en Kammerat, og derefter i Baggaarden, hvor Hansen saa, at der stod et Vindue aabent. Efter Hansens Forklaring foreslog Petersen nu, at de skulde stige ind gennem Vinduet og begaa Tyveri fra Lejligheden, men dette fik Hansen ham til at opgive, og begge Arrestanter gik saa ud paa Gaden, hvor de nu traf en Person ved Navn Georg Jensen, som Hansen ikke har kunnet beskrive, og om hvem han kun har kunnet oplyse, at han søger Arbejdsanvisningskontoret i Guldbergsgade. Petersen og Georg Jensen enedes nu om at begaa Tyveri og gik tilbage til Ejendommen, medens Hansen gik paa en Beværtning i Ejendommen ligeoverfor. Da Hansen noget senere forlod denne Beværtning, blev han mellem Møllegade 27 og Hjørnet af denne Gade og Guldbergsgade indhentet af Petersen og Georg Jensen, der medbragte det stjaalne Tøj, og Hansen fulgtes med dem til Arbejdsanvisningskontoret i Guldbergsgade, hvor Georg Jensen skulde vente, mens Petersen pantsatte Tøjet.

Imidlertid har Fru Bertha Petersen, født Knudsen, og Fru Freja Ravn, født Petersen, som Vidner edelig forklaret, at de ved den i Sagen omtalte Lejlighed saa de 2 Personer, til hvem de havde fattet Mistanke, og i hvem de har ment at genkende Arrestanterne, samtidig gaa ud ad Ejendommens Port til Møllegade, den ene bærende en Pakke; begge Vidnerne fulgte efter dem ad Møllegade om ad Guldbergsgade; Vidnet Fru Petersen saa dem gaa videre fra Guldbergsgade hen ad Peter Fabersgade; hun er sikker paa, at disse 2 Personer var identiske med de 2 Personer, hun kort forinden havde set paa Trappegangen i Ejendommen Møllegade 27, og begge Vidner erklærer det for udelukket, at der er stødt nogen 3die Person til paa Vejen fra den nævnte Ejendom til Guldbergsgade.

Efter det saaledes Oplyste og naar henses til, at Arrestanten Hansen under Sagen paa væsentlige Punkter har afgivet løgnagtige Forklaringer, samt til, at hans Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at lægge Arrestanten Petersens Forklaring om Hansens Deltagelse i Tyveriet til Grund ved Sagens Paakendelse og saaledes statuere, at Hansen som Medgerningsmand har deltaget i Tyveriets Udførelse, hvorved bemærkes, at Aktionsordren ikke omfatter Arrestanternes Forsøg paa at begaa Tyveri fra andre Lejligheder i Ejendommen Møllegade 27 end den omtalte Stuelejlighed.

Arrestanten Hansen er ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste overbevist om at have overtraadt et ham den 27 April 1916 til Københavns Politis Protokol over mistænkelige Personer i Henhold til Lov af 3 Marts 1860 § 2 under sædvanlig Straffetrusel givet Tilhold, bl. a. om, at han hver Mandag skulde melde sig til Protokollen og give Oplysning om Erhverv og Bopæl, idet han i Tiden fra 3 Juli 1916 til sin Anholdelse, den 5 September s. A., har undladt at afgive de befalede Meldinger.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, Petersen efter Straffelovens § 232, jfr. tildels § 46, for 5te Gang begaaet og forsøgt groft Tyveri, Hansen efter Straffelovens § 231, 2det Stk., og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 efter Omstændighederne, Petersen

med Tugthusarbejde i 3 Aar, Hansen med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kroner til hver, dog at Arrestanterne hver for sig udreder Salæret til deres beskikkede Defensorer, og saaledes at Arrestanten Petersen ikke betaler over $^3/_4$, Arrestanten Hansen ikke over $^1/_3$ af de øvrige Omkostningers samlede Beløb.

Onsdag den 4 April.

Nr. 155. Firmaet **C. K. Hansen** som Repræsentant for S/S. »**Gresham**« (Stein)

mod

Aktieselskabet **Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise** (David),

betræffende Størrelsen af en Bjergeløn.

Frederikshavns Købstads Sørets Dom af 21 April 1915: De Indstævnte, Firmaet C. K. Hansen i København for S/S. »Gresham« af Sunderland, Kaptejn Thompson, bør til Citanterne, Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise i København, betale 50,000 Kroner, med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 9 September 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 17 Januar 1916: Sørets-dommen bør ved Magt at stande. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den af Appellanterne den 29 November 1915 for Overretten fremlagte Protokollation ikke er skreven paa stemplet Papir. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der vel gaas ud fra, at »Gresham« havde en betydelig højere Værdi end den ved Besigtigelsesforretningen ansatte, men paa den anden Side savnes der Føje til, som i Dommen sket, ubetinget at lægge Assurancesummen til Grund.

Paa Grundlag af samtlige i Sagen fremkomne, i Dommen i det væsentlige anførte Oplysninger om Bjergningen findes Bjergelønnen i Henhold til Sølovens § 225, jfr. Lov Nr. 103 af 29 April 1913 § 6, at burde fastsættes til 40,000 Kroner.

Appellanten vil derfor være at tilpligte at betale Indstævnte dette Beløb med Renter.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Firmaet C. K. Hansen som Repræsentant for S/S. »Gresham«, bør til Indstævnte, Aktieselskabet Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise, betale 40,000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 9 September 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 11 Juli 1914 ved Middagstid grundstødte Dampskibet »Gresham« af Sunderland, ført af Kaptajn Thompson, ca. 6 Kvartmil Øst for Læsø østre Flaks Fyrskib paa en af Sand og Sten bestaaende Grund. Skibet, der har en Nettodrægtighed af 2447 Registertons, og som var paa Rejse fra Immingham til Kronstadt med en Ladning Kul, gik for fuld Kraft, da Grundstødningen fandt Sted. Efter at Maskinen i nogen Tid havde arbejdet frem og tilbage, uden at Skibet derved kom af Grunden, førtes et Varpanker med 2 Staaltrosser ret agterud, hvorpaa der blev hevet ind paa Trosserne, idet Maskinen samtidig bakkede for fuld Kraft; men det lykkedes ikke paa denne Maade at bringe Skibet flot, idet Ankeret ikke holdt fast i Bunden. Der anstilledes derpaa et nyt Forsøg med Varpanker, denne Gang ved at føre 3 Staaltrosser og en 8 Tommers Manillatrosse agterud; men om Eftermiddagen ved Femtiden sprang Manillatrossen, hvorved saavel denne som Varpankeret og Staaltrosserne gik tabt. Da det ved Pejling viste sig, at Skibet tog Vand ind i Lastrum Nr. 1, holdtes Pumperne stadig gaaende. Medens Maskinen arbejdede paa at bringe Skibet af Grunden, løb forskellige Maskindele meget varme, ligesom Ram-Stemplerne til Fødepumpen blev alvorlig revne. Endvidere blev Udstrømningsventilerne til Fødepumpen meget utætte, og Føde-Donkey-Pumpen til Donkeykedlen gik itu. Endelig tilstoppedes Hovedindsprøjtningen, og der kom en Mængde Sand ind gennem Kølevandsrørene. Kl. ca. 10 om Aftenen, efter at Mandskabet havde hvilet, gik alle Mand igang med at kaste Ladning overbord, og dette Arbejde fortsattes hele Natten igennem. Kl. 3,45 om Morgenen kom den de Appelindstævnte, Aktieselskabet Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise i København, tilhørende, i Frederikshavn stationerede Bjergningsdampskib »Ægir« til Strandingsstedet og tilbød sin Bistand, og dette Tilbud modtoges, hvorpaa der om Morgenen ved Sekstiden oprettedes en skriftlig Bjergningskontrakt, ifølge hvilken Bjergelønnen skulde fastsættes af Søretten i Frederikshavn. Ved de af »Ægir« foretagne Lodninger langs Siderne af »Gresham« maaltes en Vandstand af 23 Fod ved Forenden, 21 Fod 6 Tommer ved Luge

Nr. 2 og derfra agterefter 22 Fod, idet der dog ved selve Agterenden maaltes 23 Fod 6 Tommer. Ifølge den af »Ægir«s Fører afgivne Rapport opgav Kaptajn Thompson, at »Gresham«s Amning før Grundstødningen var 23 Fod 1 Tomme for og 23 Fod 3 Tommer agter, hvorimod Amningen, medens Skibet stod paa Grund, var 21 Fod 9 Tommer for og 22 Fod 10 Tommer agter. Efter at Dampskibet »Læsø« og Vesterø Bjergelav, der havde givet Møde med et Antal større og mindre Motorbaade og ca. 100 Mand, var engageret til at bistaa ved Bjergningen, lagde »Ægir« sig agten for »Gresham« og førte et Anker med 160 Favne Kæde ud, hvorhos et Staalkabel førtes ombord i »Gresham«. Da Kablet ved Ottetiden var fastgjort, begyndte »Ægir« at gaa frem med fuld Kraft og at hive paa Ankerkæden med fuld Spænding. Umiddelbart derefter sendtes »Læsø« til Frederikshavn for at tilkalde endnu en Bjergningsdamper. Imidlertid kastedes der Ladning overbord fra begge Luger, og dette Arbejde saavel som Forsøgene paa at bringe Skibet af Grunden, hvori »Gresham«s Maskine ikke deltog, fortsattes hele Dagen igennem med al mulig Kraft. Om Eftermiddagen Kl. ca. 6 vendte »Læsø« tilbage fra Frederikshavn med Efterretning om, at de Appelindstævntes Bjergningsdamper »Kattegat« Kl. $1^1/_2$ om Eftermiddagen var afgaaet fra København til Strandingsstedet, og da Vinden nu gik sydlig, saa at der kunde ventes lavere Vandstand, sendtes »Læsø« til Vesterø for at hente yderligere Arbejdskraft. Kl. 10^{45}, efter at der antagelig var kastet ialt ca. 400 Tons Kul overbord, begyndte »Gresham« at glide lidt agterover, og ved fortsat Slæbning og Hivning bragtes Skibet flot Kl. 11 om Aftenen samtidig med, at »Kattegat« ankom til Strandingsstedet. Kl. 1 om Natten afgik »Gresham« for egen Maskine, ledsaget af de 2 Bjergningsdampere, til Frederikshavn; men undervejs blev »Gresham« mere læk i Forlasten, som det maa antages, fordi Nitnaglerne ved Skibets Rystelse under Sejladsen var blevet mere løse, og Naglehullerne, der havde været tilstoppet af Sand og Tang, helt aabne. Da »Gresham« trak mere og mere Vand, gik Skibet Kl. henad 5 om Morgenen ind paa Sæby Flak og ankrede paa 29 Fod Vand, hvorpaa »Ægir«s Dykker, skønt der løb en Del Strøm, gik i Gang med at stoppe Lækagen, hvilket lykkedes ham, der tillige med en halv Snes fra Strandingsstedet medfulgte Landbjergere var ombord i »Gresham«, ved at anbringe Træpropper i de tomme Naglehuller. Vandet, der stod 10 Fod i Lastrum Nr. 1, sank nu hurtigt ved Brug af »Gresham«s egne Pumper, og Rejsen fortsattes derpaa til Frederikshavn, hvor »Gresham« opankrede den 13 Juli Kl. 8^{30} Formiddag.

Ved en sidstnævnte Dag foretagen Dykkerundersøgelse viste det sig, at der i Skibets Bund var en Del Buler indtil 15 Tommer brede og $3^1/_2$ Tomme dybe. Derhos havde enkelte Pladesamlinger begivet sig lidt, hvorhos 15 Nitnagler var borte, ligesom en Del havde begivet sig. Men efter at Lækagerne var grundig tættet, og efter at der paa Grundlag af en af tvende retslig udmeldte Mænd foretagen Besigtigelse var meddelt Skibet Sødygtighedsattest, fortsatte det ud paa Natten sin Rejse til Kronstadt.

Ifølge Observationer, tagne paa Fyrskibet »Østre Flak«, var Vindstyrken den 11, 12 og 13 Juli 1914 som Regel 1 og kun ved enkelte Aflæsninger 2 (efter Skalaen 0—12).

Under nærværende Sag har de Appelindstævnte i 1ste Instans ved Frederikshavns Købstads Søret søgt Appellanterne, Firmaet C. K. Hansen i København for Dampskibet »Gresham«, til Betaling af en efter Rettens Skøn passende Bjergeløn, der efter de Appelindstævntes Formening bør bestemmes til 65,000 Kr. tilligemed Renter af det Beløb, der maatte blive tilkendt, 5 pCt. p. a. fra Søretsstævningens Dato, den 9 September 1914, indtil Betaling sker. Ved Søretsdommen er Appellanterne, der paastod sig frifundet for de Appelindstævntes Tiltale mod Betaling af et moderat Beløb i Bjergeløn, tilpligtet at betale de Appelindstævnte 50,000 Kr. tilligemed Renter deraf som anført. Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har paastaaet den ved Søretsdommen fastsatte Bjergeløn betydelig nedsat. De Appelindstævnte har derimod procederet til Søretsdommens Stadfæstelse.

»Gresham«s Besætning har ikke afgivet Søforklaring i Frederikshavn og ses ej heller andetsteds at være bleven afhørt inden Retten eller af nogen Konsularembedsmand i Anledning af den stedfundne Grundstødning, i hvilken Henseende Appellanterne har anbragt, at Skibet paa Grund af den evropæiske Krig er bleven tilbageholdt i Rusland.

»Gresham«, der er bygget af Staal i Aaret 1905 og forsynet med dobbelt Bund, er klassificeret i Lloyds 1ste Klasse. Ved den ovennævnte Besigtigelse er Værdien af Skibet, herunder indbefattet ombordværende Bunkerkul, ansat til 410,000 Kr., hvorfra dog vil være at drage forskellige ved Grundstødningen foranledigede Beskadigelser og Udgifter, der af Besigtigelsesmændene er ansat til 21,373 Kr., saaledes at Restværdien bliver 388,627 Kr., men da det efter det Foreliggende maa antages, at Skibet paa den under Sagen omhandlede Rejse var forsikret for 32,000 £ eller ca. 582,000 Kr., findes Værdien i Overensstemmelse hermed at maatte ansættes til det sidstanførte Beløb med Fradrag af de fornævnte 21,373 Kr. eller til Rest ca. 560,627 Kr. Ladningens Værdi er ved Besigtigelsesforretningen ansat til 92,800 Kr., og vel har Appellanterne villet hævde, at denne Ansættelse er for høj, men der er dog ikke under Sagen oplyst Omstændigheder, der kan give tilstrækkelig Føje til at sætte Værdien lavere end anført.

»Ægir«s Værdi er ansat til 150,000 Kr.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne navnlig gjort gældende, at Bjergningen, der fandt Sted under meget gunstige Vejrforhold, ikke var forbunden med større Vanskeligheder, hvorhos de har henvist til, at Ladningen ikke var letfordærvelig, og at Afslæbningen lettedes ved Overbordkastning af Ladning.

Efter alt det Oplyste maa det imidlertid antages, at »Gresham«s Stilling navnlig under Sejladsen til Frederikshavn var kritisk, og at det heldige Udfald af Bjergningsarbejdet i væsentlig Grad skyldes »Ægir«s tekniske Hjælpemidler. Naar derhos henses til de iøvrigt foreliggende Omstændigheder, derunder til Værdien af det Materiel, der har været i Virksomhed i Anledning af Bjergningen, og til de betydelige Værdier, der er bjerget, findes der ikke at være tilstrækkelig Grund til at nedsætte den ved Søretsdommen tilkendte Bjergeløn.

Som Følge af det Anførte vil Søretsdommen, om hvis Forandring

i de Appelindstævntes Favør der, idet Sagen ikke af dem er kontraappelleret, ikke bliver Spørgsmaal, og ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævet, være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne ligeledes være at ophæve.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den af Appellanterne den 29 November 1915 for Overretten fremlagte Protokollation ikke er skreven paa stemplet Papir. Iøvrigt ses under Sagen ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Onsdag den 11 April.

Nr. 98. Fhv. Handelsbetjent **P. Hansen Petersen** (Ingen)

mod

Fru D. Christensen med Ægtefælle, Vognmand **Anton Christensen** (Bache).

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Januar 1917: Udlægsforretningen bør ved Magt at stande; iøvrigt afvises Sagen. Omkostningerne her for Retten betaler Appellanten, fhv. Handelsbetjent P. Hansen Petersen, til Appelindstævnte, Fru D. Christensen, med Ægtefælle, Vognmand Anton Christensen, med 100 Kroner. Saa bør Appellanten og til Justitskassen bøde 50 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Da Kontraappellantinden, Fru D. Christensen med Ægtefælle, Vognmand Anton Christensen, efter at Hovedappellanten, fhv. Handelbetjent P. Hansen Petersen, havde udtaget Stævning, hvorved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Januar 1917 paaankedes til Højesteret, har kontrapaaanket nævnte Dom til Stadfæstelse, og da Hovedappellanten, skønt lovlig stævnet, ikke har givet Møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil Dommen efter den derom nedlagte Paastand være at stadfæste, hvorhos Hovedappellanten vil have at betale Kontraappellantinden Processens Omkostninger for Højesteret med 200 Kroner, ligesom han vil have at udrede i Mulkt for unødig Trætte til Justitskassen 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for

Højesteret betaler Hovedappellanten, fhv. Handelsbetjent P. Hansen Petersen, til Kontraappellantinden, Fru D. Christensen med Ægtefælle, Vognmand Anton Christensen, med 200 Kroner. Saa bøder han og til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kroner og betaler endvidere til samme Kasse 10 Kroner.

Fredag den 13 April.

Nr. 13. Gaardejer **Otto Frandsen** (Møldrup)

mod

Ingeniør **Eigil Neergaard** (Overretssagfører Erik Krag),

betræffende Spørgsmaalet om Ejendomsretten til en Sø.

Hjerm-Ginding Herreders ordinære Rets Dom af 10 Oktober 1913: Indstævnte, Otto Frandsen, Estvad, bør respektere og taale Citantens, Ingeniør Eigil Neergaards, København, fulde og ubegrænsede Ejendomsret over den udfor hans Ejendom Matr. Nr. 6 Estvad Sogns Hede liggende Del af Flyndersøen og afholde sig fra enhver Disposition over samme, specielt enhver Udøvelse af Jagt og Fiskeri. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 20 Juli 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Procesomkostninger for Overretten betaler Appellanten, Otto Frandsen, til Indstævnte, Ingeniør Eigil Neergaard, 80 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvortil kan føjes, at Appellantens Fader har modtaget den i Deklarationen fastsatte Betaling og underskrevet Skødet, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 25 April 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 7.**

Fredag den 13 April.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Otto Frandsen, til Indstævnte, Ingeniør Eigil Neergaard, med 400 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved et den 13 April 1871 oprettet, den 12 Maj næstefter tinglæst Dokument afstod en Del af Ejerne af de til Flyndersø og den i Forbindelse med samme staaende Skallesø stødende Lodder, deriblandt Frands Ottesen som Ejer af den til Flyndersø stødende Lod Matr. Nr. 6 af Estvad Sogns Hede, al den dem »som tilstødende Lodsejere tilkommende Ret til og over bemeldte Søer« til Proprietær Müller af Krogsgaard, Landinspektør Ulrich og Overretsassessor Lund, begge i Viborg, samt Godsejer Neergaard til Gyldenholm, saaledes at disse, som det i Dokumentet hedder, »navnlig frit kunne udtørre samme i det Hele eller tildels og udøve enhver Raadighed over dem, ...« I Dokumentet var det derhos under Post 8 bestemt: »Hvis Interessentskabet ønsker sin Ejendomsret til den Samme saaledes overdragne Del af Søerne hjemlet ved Skøde eller et i anden Form affattet Dokument, da ere vi paa Anfordring pligtige til at meddele saadan Adkomst, dog uden Bekostning for os«. Der affattedes derefter Udkast til et Skøde, der ifølge Indholdet af Teksten var bestemt til Underskrift bl. a. af de ved fornævnte Dokument Forpligtede, hvis Lodder stødte op til Flyndersø. Ifølge dette Udkast overdrog Underskriverne »den enhver især af os som tilstødende Lodsejere tilhørende Andel i bemeldte nu for en Del udtørrede Sø«, dog med Undtagelse af nogle en Del af Underskriverne forbeholdte Arealer, til Overretsassessor Lund, Landinspektør Ulrich og Proprietær Müller i et nærmere bestemt Forhold »som deres fuldkomne og frie Ejendom.« Efterat Udkastet, der i Slutningen indeholdt en Udtalelse om, at »dette Skøde er udstedt i Medfør af den . . . . af os øvrige

Underskrivere den 13 April 1871 oprettede den 12 Maj s. A. tinglæste Deklaration«, i Slutningen af Juni og Begyndelsen af Juli Maaneder 1872 var bleven forsynet med Underskrifter af Flertallet af de Paagældende, deriblandt Frands Ottesen, frafaldt Lund, Ulrich og Müller ved en det ovennævnte i Aaret 1871 oprettede Dokument den 12 Juli 1873 given Paategning, der tinglæstes den 18 næstefter, deres Rettigheder efter samme til Fordel for Godsejer Neergaard, der saaledes, efter hvad der udtaltes i Paategningen, var Eneindehaver af samtlige ved Dokumentet hjemlede Rettigheder, hvornæst de ved Skøde af 15 Februar 1874 overdrog ham de dem ifølge det, som nysmeldt, udstedte Skøde tilhørende Andele af Flyndersø.

Under nærværende Sag har Indstævnte, Ingeniør Eigil Neergaard i København, der ifølge Arveadkomst nu er Indehaver af de til Godsejer Neergaard ved fornævnte Dokumenter, af hvilke de tvende Skøder er tinglæst den 2 August 1907, overdragne Rettigheder med Hensyn til Flyndersø, i 1ste Instans ved Hjerm-Ginding Herreders ordinære Ret søgt Appellanten, Otto Frandsen af Estvadgaards Mark, der ifølge et den 25 Maj 1896 af Frands Ottesen udstedt, den 17 Juli næstefter tinglæst Skøde nu er Ejer af Lodden Matr. Nr. 6 af Estvad Sogns Hede, og nedlagt Paastand om, at han, forsaavidt denne Ejendom angaar, kendes pligtig at respektere og taale Indstævntes fulde og ubegrænsede Ejendomsret over Flyndersø samt at afholde sig fra enhver Disposition over denne, særlig enhver Udøvelse af Jagt eller Fiskeri. Ved Underretsdommen er denne Paastand tagen til Følge, forsaavidt angaar den ud for Appellantens nævnte Ejendom liggende Del af Flyndersø, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden for Indstævntes Tiltale og derhos nedlagt en subsidiær Paastand. Indstævnte har derimod procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellanten i 1ste Række gjort gældende, at det har været en Forudsætning for Erhvervelsen af de ved Dokumentet af 1871 og Skødet af 1872 overdragne Rettigheder over Flyndersø, at en af de paagældende Erhververe planlagt Udtørring af Søen, ved hvilken der formentlig vilde tilføres de tilstødende Lodder forskellige Fordele, kom til Udførelse, og at Rettighederne, da denne Udtørring ikke har fundet Sted, ikke er endelig tilblevne; men mod Indstævntes Benægtelse har Appellanten ikke godtgjort Tilværelsen af en saadan Forudsætning, som navnlig ikke kan udledes af de paagældende Dokumenters Indhold. I Forbindelse med det Anførte har Appellanten under Henvisning til, at der i Dokumentet af 1871 var lovet nogle af de Underskrivere, hvis Lodder stødte til Flyndersø, deriblandt dog ikke Frands Ottesen, hver et Stykke af Søens Areal, naar dette blev tørlagt, i Vederlag, men at dette Løfte ikke er opfyldt, hævdet, at ingen af de af Dokumentets Underskrivere, som havde Lodder ved bemeldte Sø, saalidt som af Underskriverne af Skødet af 1872 har været bunden, idet Ejerne af de til Flyndersø stødende Lodder ved Oprettelsen af Dokumentet af 1871 er optraadt som en Enhed, og det overfor en enkelt Underskriver udøvede Kontraktsbrud derfor maa kunne paaberaabes af Alle. Da Søen efter det Foreliggende ikke kan antages at have været i Sameje mellem de tilstødende Lodsejere, er der imidlertid ikke Føje til at gaa ud fra, at

hver enkelt Underskriver af Dokumentet har anset sin Bundethed afhængig af, at ogsaa Medunderskriverne var pligtige at vedstaa de af dem indgaaede Forpligtelser, og der vil derfor ikke kunne tillægges den nævnte Indsigelse nogen Betydning.

Appellanten har dernæst gjort gældende, at Skødet af 1872 er ugyldigt, idet det, som det fremgaar af det tidligere Bemærkede, ikkun er bleven underskrevet af en Del af dem, der ifølge dets Tekst skulde underskrive det. I Henhold til det Nysanførte kan Gyldigheden af en enkelt Underskrift imidlertid ikke anses betinget af, at Skødet underskrives af samtlige ommeldte Personer, med hvilken Antagelse heller ingen i Skødet indeholdt Udtalelse staar i Strid, og naar Appellanten ved Siden af det Anførte har hævdet, at han i hvert Fald ikke for sin Ejendoms Vedkommende er pligtig at anerkende den Modtagerne af Skødet hjemlede Ret, fordi dette, med hvilket han vil have været ukendt, da han erhvervede sin Ejendom, er tinglæst i urette Tid og senere end hans eget, vil der ej heller kunne gives ham Medhold heri, da den ved Skødet fuldbyrdede Erhvervelse maa anses behørig sikret i Forhold til Appellanten ved den stedfundne Tinglæsning af Dokumentet af 1871.

I dette er der endelig under Post 4 bestemt: »Vi forbeholder os . . . . under Udtørringsarbejdet indtil videre at benytte Fiskeriet i Søerne, men naar dette ikke længere kan ske uden Hinder eller Skade for Interessentskabet, og Meddelelse herom gives os, ere vi pligtige at ophøre hermed.« Appellanten har nu gjort gældende, at da Dokumentets Underskrivere herefter kun har givet Afkald paa Retten til Fiskeriet i Flyndersø, forsaavidt Hensynet til det planlagte Udtørringsarbejde gjorde det nødvendigt, at Fiskeriet ophørte, er de, efter at Gennemførelsen af dette Arbejde er opgivet, fremdeles Indehavere af Retten, og i Henhold hertil har Appellanten som indtraadt i en af Underskrivernes Retsstilling subsidiært nedlagt Paastand om, at den udelukkende Ret til Fiskeri paa Flyndersøs Areal udfor hans Grund indtil Midtstrømslinien forbeholdes ham. Efter det foran Antagne har Erhvervelsen af de ved bemeldte Dokument overdragne Rettigheder over Søen imidlertid ikke været afhængig af, at Søen blev udtørret, og idet det ved den anførte Bestemmelse kun kan antages tilsigtet at hjemle Underskriverne Adgang til midlertidig at udøve det nævnte Fiskeri, hvilken Adgang de kontraherende Parter derhos maa antages at have forudsat kun at ville blive af kortere Varighed, kan Bestemmelsen overensstemmende med, hvad Indstævnte har hævdet, ikke anses at afgive Hjemmel for, at Underskriverne eller de, som er indtraadt i deres Rettigheder, skulde, efterat det er opgivet at gennemføre Udtørringen af Søen, have en i Tid ubegrænset Ret til Fiskeri i samme. Der vil derfor ikke kunne gives Appellantens subsidiære Paastand Medhold.

I Henhold til det Anførte maa det billiges, at Indstævntes Paastand ved Underretsdommen er tagen til Følge som ovenanført, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævet, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes Appellanten efter Omstændighederne at burde godtgøre Indstævnte med 80 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 16 April.

Nr. 100. Aktieselskabet **Københavns Laane- og Diskontobank** (G. Shaw)

mod

Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsrets Skiftekommission, der behandler Fællesboet efter afdøde Grosserer **Adolph Frederik (Fritz) Lorentz Waagepetersen** og efterlevende Enke, **Ernesta Albertine Waagepetersen,** f. **Ohlsen,** samt Eirmaet **Pellerin** i Gøteborg (Ulf Hansen),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Appellantens Panteret i nogle det nævnte Bo tilhørende Panteobligationsandele.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 1 December 1915: Den af Firmaet Pellerin i Gøteborg nedlagte Protest imod, at den for A/S. Københavns Laane- og Diskontobank i Boet anmeldte Haandpanteret anerkendes som omfattende Bankens Vekselkrav eller noget andet Krav end Restlaanet efter Laanedokumentet af 7 Oktober*) 1906, tages til Følge. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Ifølge Indholdet af den i den indankede Decision gengivne Bestemmelse i Laanedokumentet af 7 December 1906 tjener de pantsatte Obligationsandele ogsaa den appellerende Bank til Sikkerhed for Vekselkravene. Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Decisionens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det nu ikke antages, at der mellem Banken og Afdøde Waagepetersen har været Enighed om, at den nævnte Bestemmelse kun skulde gælde for Laanet paa 18,000 Kroner. Herefter samt da de af Indstævnte, Firmaet Pellerin, iøvrigt fremsatte Indsigelser maa anses uden Betydning, vil Banken i Overensstemmelse med den for Højesteret nedlagte Paastand være at anerkende som berettiget til som Haandpanthaver forud for det indstævnte Firma for sit Vekselkrav, 6964 Kroner 67 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 5240 Kroner 92 Øre fra den 1 Januar 1914, at søge Dækning i de ovennævnte Obligationsandele.

Processens Omkostninger for Højesteret vil det indstævnte Firma have at betale til Banken med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Københavns Laane- og Diskontobank, bør være berettiget til som Haandpanthaver forud for det indstævnte Firma Pellerin i Göteborg for sit Vekselkrav, 6964 Kroner 67 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 5240 Kroner 92 Øre fra den 1

*) Skal være: December.

Januar 1914 at søge Dækning i de ovennævnte Obligationsandele. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Firmaet til Appellanten med 300 Kroner. Saa betaler Firmaet og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Decisions Præmisser er saalydende: I afdøde Grosserer Adolph Frederik (Fritz) Lorentz Waagepetersen og efterlevende Enke Ernesta Albertine Waagepetersen, født Ohlsens Fællesbo, i hvilket Bo Arv og Gæld ikke er vedgaaet, er der i Henhold til et i Aaret 1909 udstedt Proklama til Gældsbogen af A/S. Københavns Laane- og Diskontobank anmeldt, dels under Nr. 25, 27—31 og 37—39 forskellige Vekselfordringer, som i Skiftesamlingen den 19 Marts, 30 April og 2 September 1910 er blevet anerkendt for ialt ca. 11,300 Kroner som simpel Gæld, og dels under Nr. 32 en Fordring i Henhold til et af afdøde Grosserer Waagepetersen den 7 December 1906 udstedt Laanedokument, oprindelig stort 18,000 Kr., for hvilket Laan der, som det fremgik af Anmeldelsen, i Henhold til en af hans ovennævnte i sædvanligt men ikke fuldstændigt Formuefællesskab med ham samlevende Hustru, den 5 s. M. udstedt Bemyndigelse, var givet Banken Haandpantsikkerhed i forskellige nærmere specificerede Panteobligationsandele.

Sidstnævnte Fordring blev paa en Skiftesamling den 30 April 1910 anerkendt for 13,767 Kr. 54 Øre.

Endvidere er der bl. a. i Boet til Gældbogen under Nr. 40 af Firmaet Pellerin i Göteborg anmeldt en Fordring, som i Skiftesamling den 22 Juni 1911 er bleven anerkendt som simpel Gæld for ialt 93,361 Kr. 78 Øre, og i Kontinuation af denne Anmeldelse under Nr. 45 i Henhold til et af Grosserer Waagepetersen den 13 Januar 1909 udstedt Skadesløsbrev endvidere anmeldt Firmaets oprykkende Haandpanteret i de forannævnte Panteobligationsandele næstefter den ovennævnte Bank for et Beløb af 18,000 Kr., ved Anmeldelsen nedbragt til 15,000 Kr., givne Haandpanteret for et Beløb af indtil 20,000 Kr. af Firmaets Tilgodehavende i Boet, hvilken Haandpanteret for Firmaet blev anerkendt i Boet.

I det ovennævnte af Grosserer Waagepetersen til A/S. Københavns Laane- og Diskontobank udstedte, paa en af Bankens trykte Blanketter udfærdigede Laanedokument af 7 December 1906 findes der i den trykte Del af Teksten følgende Passus:

»Ligesom det Pantsatte tjener til Sikkerhed for Alt, hvad Debitor iøvrigt maatte være eller blive Banken skyldig, saaledes skal ogsaa Alt, hvad han iøvrigt til enhver Tid maatte have indestaaende eller beroende i Banken, tjene til Sikkerhed for hans Gæld ifølge dette Bevis«. I den af Banken for det stillede Haandpant udstedte Recepisse af 7 December 1906 hedder det ligeledes i den trykte Del af Teksten: »Dette Pant hæfter tillige for anden Gæld til Banken«.

I Skrivelse til Firmaets Sagfører af 6 Marts 1909, i hvilken Banken anerkendte at besidde de fornævnte Panteobligationsandele ogsaa

paa Firmaets Vegne som sekundær Haandpanthaver, meddelte Banken Firmaet, at Banken havde Haandpanteret i Andelene ogsaa for sit Vekselengagement, men at Banken kun ønskede dette Beløb dækket gennem Haandpantet for indtil 10,000 Kr. Herimod fremkom der ikke dengang nogen Indsigelse fra Firmaets Side, men efter at Firmaet, som det maa antages, i Slutningen af Aaret 1913, i Anledning af Forhandlinger, som var indledet om en Ordning med Hensyn til de pantsatte Panteobligationsandele, af Boets Medhjælper var bleven gjort bekendt med, at Bankens Haandpanteret i disse, efter hvad Banken hævdede, ogsaa omfattede deres Vekseltilgodehavende i Boet, er der mellem Firmaet og Banken opstaaet en Disput, under hvilken Banken har nedlagt Paastand paa at erholde forlods Dækning gennem det oftnævnte Haandpant, dels for sin til Gældbogen under Nr. 32 anmeldte Fordring, opgjort pr. 1 Januar 1914 til 9989 Kr. 64 Øre, dels for sine Vekselfordringer, opgjort pr. samme Dag til 6964 Kr. 67 Øre med Renter af disse Fordringer fra 1 Januar 1914, idet Banken, forsaavidt den nævnte Paastand ikke maatte faa Medhold, har reserveret sig Ret til i Henhold til Konkurslovens § 18 i Boet at erholde Dividende af Vekselkrav til Beløb 7835 Kr. 14 Øre, medens Firmaet Pellerin har protesteret mod, at Bankens Haandpanteret anerkendes som omfattende Bankens Vekselkrav eller noget andet Krav end Restlaanet eller Laanedokumentet af 17*) December 1906.

Forsaavidt Banken støtter sin Paastand paa den ovenfor citerede Passus i den trykte Del af vedkommende Blankets Tekst, kan der imidlertid ikke lægges nogen særlig Vægt paa den saaledes peaberaabte Omstændighed.

Selv om man nemlig antager, at Bestemmelsen i Lov Nr. 75 af 7 April 1899 § 11, 1ste Stk. in fine — uanset Indholdet af Afdødes Hustrus Bemyndigelse af 5 December 1906 — medfører, at Pantsætningen udover et Beløb af 18,000 Kr., hvis saadan Pantsætning overhovedet antages at have fundet Sted, er bleven uangribelig efter et Aars Forløb fra 5 s. M., findes dog den Omstændighed, at Hustruens Samtykke, — der efter bemeldte Lovbestemmelse var nødvendig til Pantsætningens Gyldighed, hvad Banken maatte vide — forsaavidt angaar Beløbet over 18,000 Kr., ikke foreligger, i afgørende Grad at gøre det antageligt, at der ikke fra nogen af de paagældende Kontrahenters — Afdødes eller Bankens — Side har været regnet med, at den paagældende trykte Passus, som maa antages kun ved en Overseen ikke at være bleven udslettet, vilde blive gjort gældende i Retsforholdet, hvilken Antagelses Rigtighed ogsaa bestyrkes ved den Form, Anmeldelsen af Bankens Fordringer i Boet efter det Omhandlede har faaet. Der vil herefter være at give Firmaet Pellerins ovenanførte Protest Medhold.

*) Skal være: 7.

Tirsdag den 17 April.

Nr. 201. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Axel Emil Jørgensen og **Rudolf Jørgensen** (Def. Harboe),

der tiltales: Førstnævnte for Overtrædelse af Automobilloven og Sidstnævnte til Udredelse af Erstatning efter samme Lov.

Falsters vestre Herreds Politirets Dom af 1 Juli 1916: Tiltalte Axel Emil Jørgensen bør til Statskassen bøde 100 Kr. Tiltalte og Cyklesmed Rudolf Jørgensen i Eskildstrup bør in solidum udrede følgende Erstatninger: Til Parcellist Godtfred Larsen, Klodskov, 766 Kr., til Skovfoged Jørgen Hansen, Ny Kirstineberg, 10 Kr., til Mejerist Vilhelm Petersen, Tingsted, 50 Kr. og til Kommis Hans Christian Reinholdt Rasmussen, Tingsted, 32 Kr. De forannævnte Erstatningsberettigede bør for deres Erstatningsfordringer have fortrinlig Adgang forud for anden Gæld, men efter den i Lov Nr. 125 af 29 April 1913 § 35 omhandlede Afgift i den for Tiden under Nr. L 139 indregistrerede Motorvogn. Tiltalte og Cyklesmed Rudolf Jørgensen udreder ligeledes in solidum denne Sags Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 November 1916: Politiretsdommen bør ved Magt at stande, dog at den Tiltalte Axel Emil Jørgensen idømte Bøde bestemmes til tohundrede Kroner. I Salær til Overretssagførerne A. Sally og V. S. Salomonsen betaler fornævnte Tiltalte samt Tiltalte Rudolf Jørgensen, En for Begge og Begge for En, 40 Kr. til hver. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at den Parcellist Godtfred Larsen tillagte Erstatning under Hensyn til de Højesteret i saa Henseende forelagte nye Oplysninger findes at burde forhøjes til 966 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at den Parcellist Gotfred Larsen tilkommende Erstatning bestemmes til 966 Kroner. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Axel Emil Jørgensen og Rudolf Jørgensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Hansen og Harboe 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Falsters vestre Herreds Politiret saavel efter de Tiltaltes Begæring som paa det Offentliges Vegne hertil indankede Sag er Chauffør Axel Emil Jørgensen af Eskildstrup, der er født den 26 Maj 1892 og ikke funden forhen straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov Nr. 125 af 29 April 1913 om Motorkøretøjer, medens Cyklesmed og Automobilejer Rudolf Jørgensen, ligeledes af Eskildstrup, tiltales til Udredelse af Erstatning efter bemeldte Lov.

Sagens Omstændigheder, saaledes som disse delvis under et paa nærværende Rets Foranledning optaget Reassumtionsforhør foreligger oplyst, er følgende.

Natten mellem den 19 og 20 Maj 1916 omkring Midnat kom et Tiltalte Rudolf Jørgensen tilhørende Automobil L Nr. 139 kørende paa Gaabense Landevej i sydlig Retning mod Nykøbing F. Automobilet førtes af Tiltalte Axel Emil Jørgensen, der er i fast Tjeneste som Chauffør hos nævnte Rudolf Jørgensen, og i samme befandt sig som Passagerer Mejerist Vilhelm Petersen, Kommis Hans Christian Reinholdt Rasmussen, Slagtersvend Svend Abraham og Slagter Oskar Viktor Nielsen Abraham, Alle af Tingsted. Paa Strækningen mellem Stubberup og Kraghave paakørte Automobilet Anmelderen, Parcellist Godtfred Larsen af Klodskov, der kom kørende med et Tospænder-Køretøj i modsat Retning. Ved Sammenstødet styrtede de paa Vognen værende Personer, nemlig Anmelderen, hans Hustru og deres 6-aarige Søn af Vognen, dog uden at komme tilskade, hvorimod den ene af Hestene døde som Følge af Sammenstødet, hvorhos Seletøjet og Vognen, som Anmelderen havde laant af Skovfoged Jørgen Hansen af Ny Kirstineberg, beskadigedes stærkt.

Af de paa Automobilet værende Personer maatte Hans Rasmussen køres til Sygehuset i Nykøbing i bevidstløs Tilstand. Efter 6 Dages Forløb blev han imidlertid udskrevet derfra som helbredet.

Mejerist Vilhelm Petersen fik et ca. 6 cm langt, blødende Saar i Isseregionen foruden nogle overfladiske Læsioner. Saaret maatte sys sammen af en Læge, men var allerede en halv Snes Dage efter omtrent lægt.

Den paagældende Vej, der er en god Hovedlandevej, begrænset til begge Sider af Grøfter, bestaar ved Sammenstødsstedet — i Retning Syd—Nord — yderst tilvenstre af 1,60 m bred Cyklesti, derefter af en makadamiseret 4,75 m bred Kørebane, og tilhøjre derfor af et 2,75 m bredt Stykke blød Vej. Baade sidstnævnte Del af Vejen og Cyklestien er i Niveau med den makadamiserede Vejbane, og de forskellige Dele af Vejen er ikke adskilt fra hverandre ved Kantsten eller paa anden Maade.

Efter det Oplyste var det den paagældende Nat klart i Vejret og ret lyst, idet Maanen var fremme. Anmelderens Forklaring gaar ud paa, at han ved den paagældende Lejlighed kørte i højre (østre) Side af Vejen, og at han, da han faa Øjeblikke før Sammenstødet saa et Automobil men tændte Lygter komme kørende imod sig i meget stærk Fart, drejede yderligere tilhøjre, saaledes at han, da Sammenstødet skete, var kommen helt ud til Vejgrøften, hvor Vognens Stilling var parallelt med denne.

Tiltalte A. E. Jørgensens oprindelige Forklaring gaar ud paa, at

han, kørende med en Fart af 15 km i Timen, hvilken Fart han yderligere vil have nedsat ved en Svingning af Vejen ca. 50 m Nord for Sammenstødsstedet, i en Afstand af ca. 50—60 Alen foran sig bemærkede et Køretøj — som det viste sig Anmelderens — kørende nordpaa. Medens han selv kørte nærmest i højre (vestre) Side af Vejen, idet dog nogle Cyklister paa samme Side hindrede ham i at køre helt ud tilhøjre, holdt Anmelderen vel tilhøjre, men var dog ikke helt ovre i den østre Side af Vejen. Efter bemeldte Tiltaltes videre Forklaring skete Sammenstødet ved, at Anmelderen lod Køretøjet stoppe op, men saaledes at Hestene drejedes tilhøjre hen imod Vejens Grønsvær, medens Vognen kom til at staa paatværs af Vejen, idet dens Forparti af Hestene trykkedes længere og længere ind paa Vejen. Skønt Tiltalte bremsede, var det ham, efter hans Forklaring, ikke muligt at undgaa et Sammenstød, der skete ved, at Automobilet tørnede imod Vognens venstre Forhjul; idet nu Hestene trak til, førte de ikke alene Vognen med sig, men snurrede ogsaa Automobilet rundt.

Under Reassumtionsforhøret har oftnævnte Tiltalte under en Demonstration paa Stedet nærmere forklaret, at i Sammenstødsøjeblikket var Afstanden fra Køretøjets venstre Baghjul til den vestlige Kant af Kørebanen kun 2,10 m, hvorefter Vognen, som af Tiltalte tidligere omforklaret, var et Stykke inde paa den vestlige Halvdel af Kørebanen, fra hvis Midtlinie Afstanden til den vestlige Kant af Kørebanen efter Vejens foran angivne Dimensioner udgør 2,375 m.

Selv efter denne Tiltaltes sidste Forklaring maa det imidlertid antages, at Sammenstødet kunde være undgaaet, saafremt han havde kørt forsvarligt, idet der efter Sagens Oplysninger maa antages at have været Plads nok for ham til at køre udenom Vognen tilhøjre, i hvilken Henseende bemærkes, at der Intet er oplyst til Bestyrkelse af hans Anbringende om, at han af forbipasserende Cyklister blev hindret i at køre tilstrækkelig langt tilhøjre.

De i Sagen afgivne Vidneforklaringer støtter dernæst i det Hele afgjort Anmelderens Forklaring om, at han, som han skulde, kørte i Vejens højre — østre — Side.

I saa Henseende har af de paa Automobilet værende Personer Vilhelm Petersen, Hans Christian Reinholdt Rasmussen og Oskar Viktor Nielsen Abraham — i alt Væsentlig overensstemmende — edelig forklaret, at Automobilet kørte midt paa Vejen i meget stærk Fart, saa stærk, at Vilhelm Petersen, der ikke før havde kørt med Automobil i en saadan Fart, følte sig noget urolig derved. Anmelderen kørte efter dette Vidnes Forklaring paa den østlige Side af Vejen.

Endvidere har Tjenestekarl Rasmus Hansen Mordhorst som Vidne forklaret, at han hørte Braget af Sammenstødet og kom hen til Stedet ca. 5 Minutter efter. Anmelderens Vogn stod da tæt ude ved Vejgrøften paa Vejens østlige Side og paalangs af Vejen, medens Automobilet stod tværsover denne med den forreste Del vendt imod Vognen.

Efter de af Chauffør Carl Julius Poulsen, Automobilejerne Ernst Næsgaard og Hans Jensen Pihl, der Alle kom til Sammenstødsstedet, kort efter at Sammenstødet var sket, afgivne Vidneforklaringer stod Anmelderens Vogn helt inde eller dog for Størstedelen inde paa den bløde Del af Vejen, medens Automobilet stod i skraa Stilling Vest for Vognen.

Sagens Oplysninger afgiver ingen Støtte for at antage, at det, som af Tiltalte omforklaret, skulde skyldes den Omstændighed, at Hestene efter Sammenstødet skal have trukket Vognen med Automobilet efter sig ud mod Vejgrøften, at Vognen efter Sammenstødet indtog den af Vidnerne omforklarede Stilling, ligesom det efter det Foreliggende maa antages, at Sammenstødet er sket paa det Sted af Vejen, hvor Automobilet og Vognen efter Sammenstødet fandtes staaende.

Det maa herefter antages, at Sammenstødet ikke skyldes noget Forhold, der kan lægges Anmelderen til Last, men udelukkende skyldes Tiltalte A. E. Jørgensen, der uden at holde tilbørlig tilhøjre kørte i uforsvarlig stærk Fart, langt udover den for Natkørsel tilladte Maksimumsfart af 15 km i Timen og det endvidere paa et Sted, hvor Vejen, som af Tiltalte selv omforklaret, svinger noget.

Ved det af ham saaledes udviste Forhold har Tiltalte A. E. Jørgensen som ved Politiretsdommen statueret overtraadt Bestemmelserne i §§ 23 og 24 i fornævnte Lov af 29 April 1913. Den herfor i Medfør af bemeldte Lovs § 32 forskyldte Straf, der ved Dommen er fastsat til en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr., findes imidlertid at burde bestemmes til en samme Kasse tilfaldende Bøde af 200 Kr.

Det maa endvidere billiges, at det ved Dommen er paalagt Tiltalte A. E. Jørgensen solidarisk med Automobilets fornævnte Ejer, Tiltalte Rudolf Jørgensen, i Medfør af Bestemmelserne i § 33 i oftnævnte Lov at udrede de nedennævnte Erstatningsbeløb, nemlig: til Anmelderen 766 Kr., til fornævnte Skovfoged Jørgen Hansen af Ny Kirstineberg 10 Kr. og til ligeledes fornævnte Mejerist Vilhelm Petersen og Kommis Hans Christian Reinholdt Rasmussen henholdsvis 50 Kr. og 32 Kr.

Da endelig Dommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger, som det er paalagt begge de Tiltalte in solidum at udrede, tiltrædes, vil den indankede Dom med den ovennævnte Modifikation i Henseende til Bødens Størrelse i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor her for Retten vil de Tiltalte have in solidum at betale 40 Kr. til hver.

Nr. 203. Højesteretssagfører Harboe

mod

Svend Marius Hansen (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Hellum-Hindsted Herreders Ekstrarets Dom af 17 Oktober 1916: Tiltalte Svend Marius Hansen af Hadsund bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt betale Arbejdsmand Marinus Hansen i Vive en Erstatning af 25 Kr. Endvidere bør Tiltalte betale de af Sagen gaaende Omkostninger, derunder Salær til

Aktor, Sagfører Plesner-Müller i Terndrup, 20 Kr. og til Justitsraad, Sagfører Joh. Andersen i Hobro 15 Kr. samt til Læge Kirk i Hadsund 15 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom 11 December 1916: I Henseende til den Tiltalte idømte Straf bør Underretsdommen ved Magt at stande. Saa udreder Tiltalte og i Erstatning til Arbejdsmand Marinus Hansen 35 Kr., hvorhos han betaler Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Dahl, 20 Kroner til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at Tiltalte ved Gjerlev-Onsild Herreders Ekstrarets Dom af 5 Februar d. A. er anset efter Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 1, 2det Stk, jfr. Straffelovens § 15, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Svend Marius Hansen til Højesteretssagførerne Harboe og Hansen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hellum-Hindsted Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Arbejdskarl Svend Marius Hansen for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Tiltalte er født den 5 September 1890 og har — foruden at han i Løbet af Aarene 1911 til 1915 seks Gange har vedtaget Bøder af fra 5 til 50 Kr. for Politiuorden tildels i Forbindelse med Vold og fire Gange under sin Militærtjeneste har været straffet arbitrært for Tjenesteforseelser — været anset ved Overkrigsrettens Dom af 20 Marts 1915 efter Straffelovens § 203 med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og ved 10de Regiments Krigsrets Dom af 4 September 1916 efter Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 §§ 182, 112, 1ste og 2det Stk., 120, jfr. 122 og 178 samt 179 med strængt Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage.

Den 13 Maj d. A. om Aftenen, da Arbejdsmand Marinus Hansen af Vive sammen med Skipper Nicolaj Jensen af Hadsund og Arbejdsmand Jens Hansen af Ove opholdt sig i Skænkestuen i Hadsund Gæst-

givergaard, hvor de nød nogle »Genstande«, kom Tiltalte ind i samme Stue og satte sig ved et Bord, hvor han ligeledes fik nogle »Genstande«. Efter en Tids Forløb gik han, der maa antages at have været en Del paavirket af Spiritus, hen til det Bord, ved hvilket Marinus Hansen og hans Selskab sad, og fremkom med nogle stærkt pralende Udtalelser om sin Styrke, og da Marinus Hansen i den Anledning ytrede, at han vel ikke var mere end andre Folk, satte Tiltalte sig hen ved Siden af ham og tilføjede ham med Albuen et Stød for Brystet, saaledes at han faldt bagover og ned paa Gulvet. Marinus Hansen rejste sig dog straks igen, og Jens Hansen greb nu fat i Tiltalte og bad ham forholde sig rolig, men slap ham atter paa Opfordring af nogle af de Tilstedeværende. Tiltalte fo'r derefter paany ind paa Marinus Hansen, idet han tilføjede ham et Slag under højre Øje og kastede ham om paa Gulvet, hvorpaa Tiltalte af Værten, Gæstgiver Jordansen, blev ført ud af Lokalet. Da Tiltalte var kommen udenfor, hvor Nicolaj Jensen forgæves søgte at tale ham til Fornuft, kastede han en Ølflaske efter Værten, der stod i Døren, uden dog at ramme, hvorhos han kastede en Sten af lidt over en Kilograms Vægt efter Jens Hansen, der ligeledes var gaaet ud og stod paa Trappen, hvilken Sten imidlertid ej heller ramte, men derimod fløj gennem en Rude i Gæstgivergaarden, saa Stumperne trængte langt ind i Restaurationslokalet. Marinus Hansen og Jens Hansen, der havde villet afvente Tiltaltes Bortgang, samt en tredie Person ved Navn Christian Marinus Nielsen fulgtes nu hen ad Gaden for at hente deres Cykler, og da de et Øjeblik var standset udenfor et Butiksvindu, kom Tiltalte til Stede og tilføjede med en Sten, et Knojern, en itubrudt Flaske eller en lignende Genstand Marinus Hansen et Slag i Hovedet, saaledes at hans Hat blev flænget, og han selv styrtede blødende til Jorden, hvorpaa Tiltalte løb sin Vej.

Marinus Hansen blev Dagen efter undersøgt af Læge Kirk i Hadsund, der i en den 16 Maj d. A. afgiven Erklæring har udtalt, at der ved Undersøgelsen lige over venstre Pandeknude fandtes et tværløbende, skarprandet, ca. 5 cm langt, noget gabende Saar, der i Dybden trængte gennem alle Bløddelene, saaledes at Benet kom til Syne, at Partiet om Saaret var noget ophovnet, men at Kontusionen antagelig ikke vilde medføre blivende Følger udover et misprydende Ar paa Saarets Plads.

Marinus Hansen har paastaaet sig tilkendt hos Tiltalte i Erstatning for Svie og Smerte 25 Kr. og for Udlæg til Læge efter nærmere Opgivende. Ved Underretsdommen er den første Del af denne Paastand taget til Følge, hvorhos Tiltalte under Aktionens Omkostninger er tilpligtet at udrede til Læge Kirk 15 Kr., hvilket Beløb ifølge Opgivende af Aktor for Underretten skal udgøre Lægens Tilgodehavende for ovennævnte Erklæring og den Marinus Hansen ydede Lægehjælp.

For det af Tiltalte udviste Forhold vil han være at anse efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 2det Stk., med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og da Underretsdommen har samme Straf, vil bemeldte Dom forsaavidt kunne stadfæstes.

Tiltalte vil derhos have at udrede i Erstatning til Marinus Hansen for Svie, Smerte og Udlæg til Læge 35 Kr. samt at betale Ak-

tionens Omkostninger — hvoriblandt Udgiften til Lægeerklæringen — og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Onsdag den 18 April.

Nr. 232. Højesteretssagfører Bache

mod

Just Justesen (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 4 Januar 1917: Arrestanterne Just Justesen og Michael Mikkelsen bør straffes, Justesen med Tugthusarbejde i to Aar, Mikkelsen med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Saa bør Arrestanterne og in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Brandt, 30 Kr. og 20 Kr. til Defensor, Overretssagfører Glæsel. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Februar 1917: Underretsdommen bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen betaler Arrestanten 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Just Justesen til Højesteretssagførerne Bache og Bülow 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag, der i 1ste Instans tillige angik en Medtiltalt, Michael Mikkelsen, for hvis Vedkommende Sagen imidlertid ikke er indanket for Overretten, er Arrestanten Just Justesen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 3 Juni 1880, har tidligere, foruden

at han før sit fyldte 18de Aar har været straffet for Tyveri, været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 30 December 1899 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved 8de Regiments Krigsrets Dom af 16 September 1901 efter Straffelovens § 230, jfr. Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 172 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage, ved Aarhus Købstads Politirets Dom af 16 Oktober 1908 efter Straffelovens § 200, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 1, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, ved Ning Herreds Ekstrarets Dom af 9 Marts 1909 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Esbjerg Købstad, Skads Herred og Fanø Birks Ekstrarets Dom af 28 Maj 1910 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Aarhus Ekstrarets Dom af 20 Oktober 1911 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved samme Rets Dom af 30 December 1914 efter Straffelovens § 232, 2det Led, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Med Hensyn til det Arrestanten nu paasigtede Forhold har Bromand Jens Peter Petersen edelig forklaret, at han den 29 November 1916 Kl ca. $5^1/_2$ om Eftermiddagen fra sit Vindue i Ejendommen Grønland Nr. 19 i Aarhus iagttog, at en Mandsperson under Middelhøjde, iført mørk Jakke og med hvid Jakke under, fjernede gammelt Jern ud gennem Stakittet mod Toldbodgade omkring Købmand Carl Jensens Oplagsplads og bragte Jernet tværs over Toldbodgade til en temmelig høj Mandsperson, der stod i Porten lige overfor ind til Kampmanns Kulplads. Dette gentog sig flere Gange, hvorefter begge Mandspersoner fjernede sig, men lidt efter kom tilbage med en Trækvogn, som de fra Porten læssede med Jernet og derpaa begge kørte bort med i Retning mod Jægergaardsvej. Da Vidnet den følgende Dags Eftermiddag omtrent ved samme Tid ligeledes fra sit Vindue iagttog tvende Mandspersoner med samme indbyrdes Højdeforhold som mellem de to den foregaaende Dag og derhos bemærkede, at den Mindste ogsaa denne Dag bar en hvid Jakke under en mørk Jakke, fik han det umiddelbare Indtryk, at det var de samme Mænd, og iagttog dem derfor nøje. Han saa nu paany, at den mindste Person bragte et Stykke Jern fra Stakittet om Oplagspladsen over til den Større, der iført hvide Benklæder stod i Kampmanns Port, men da Gaden nu blev befærdet, fjernede de sig begge uden Jernet og tog Opstilling paa en Vognplads i Nærheden. Vidnet foranledigede dem derefter anholdt. Sammen med den Politibetjent, der foretog Anholdelsen, undersøgte Vidnet noget efter Porten i Toldbodgade, hvor de forefandt en Stump Jernbjælke af Vægt 12 kg, indpakket i en Sæk, og senere paa Dagen konstaterede Vidnet, at der i Stakittet omkring Oplagspladsen lige overfor Porten var løsrevet en Stakitstage, saa at det bagved liggende gamle Jern let kunde fjernes gennem Aabningen.

Politibetjent Nr. 106, Højstrøm, har edelig forklaret, at da fornævnte Vidne den 30 November 1916 udpegede Arrestanten og Mikkelsen for Vidnet, gik Vidnet straks ind i Kampmanns Port og konstaterede der Tilstedeværelsen af en Sæk med en Stump Jernbjælke, at han derefter anholdt Arrestanten og Mikkelsen, idet Vidnet Petersen bestemt genkendte Arrestanten paa dennes hvide Benklæder, og at Vidnet efter at have bragt de Anholdte til Politistationen straks vendte

tilbage til Toldbodgade og der sammen med Vidnet Petersen paany konstaterede Tilstedeværelsen af Sækken med Jernet i den nævnte Port.

Jernhandler Niels Hinges Søn og Forretningsbestyrer Anton Hinge har edelig forklaret, at tvende Mandspersoner, i hvilke Vidnet ikke med Bestemthed har genkendt Arrestanten og Mikkelsen, men hvis indbyrdes Højdeforhold ganske svarer til disses, den 29 November 1916 om Eftermiddagen ved 6-Tiden kørte en Trækvogn ind i Gaarden til Forretningen Jægergaardsvej Nr. 59. Trækvognen var læsset med gammelt Jern, som den største af de 2 Mandspersoner falbød Vidnet, idet han angav, at Jernet hidrørte fra Ballast i en Baad, og at han havde mere Jern. Den større Mandsperson opfordrede nu den Mindre, som han kaldte Styrmand, til at hjælpe med til at faa Jernet ind. Det vejede 58½ kg, købtes af Vidnet for 2 Kr. 35 Øre, beregnet efter 4 Øre pr. kg, og videresolgtes til Brødrene Jaster for 6 Øre pr. kg. Vidnet erklærer, at det i Porten den 30 November fundne, Vidnet i Retten foreviste Stykke Jernbjælke ganske svarer til det Jern, som Vidnet havde købt ved den omforklarede Lejlighed.

Rejsende Heinrich Bødker hos Grosserer Carl Jensen har edelig forklaret, at han omkring den 30 November 1916 har undersøgt Stakittet mellem nævnte Jensens Jernlager og Toldbodgade og bemærket, at der i dette lige overfor Porten til Kampmanns Kulplads var løsnet en Stage, saa at den derved frembragte Aabning var tilstrækkelig stor til, at det bagved liggende Jern kunde fjernes derigennem, og at det Vidnet foreviste, i den nævnte Port fundne Stykke Jern ganske svarer til det Parti gammelt Jern, der var anbragt umiddelbart bag Stakithullet, hvorimod Vidnet ikke kan udtale sig om, hvormeget Jern der er stjaalet.

Fornævnte Michael Mikkelsen har tilstaaet, at han og Justesen den 29 November 1916 om Eftermiddagen Kl. ca. 5½ fulgtes gennem Toldbodgade, hvor de i Stakittet for Jensens Jernoplagsplads lige overfor Kampmanns Port bemærkede, at et Brædt var løst, og at de derefter enedes om Tyveri til fælles Fordel. Justesen tog Opstilling i Porten, medens Mikkelsen gennem Stakittet stjal en Del Jernstumper, ialt ca. 58 kg, som han efterhaanden afleverede i Porten, hvor Justesen stod. De gik nu begge ned ad Gaden, og medens Mikkelsen blev staaende for at lade sit Vand, gik Justesen videre og kom ganske kort Tid, ca. 1 Minut, efter tilbage med en Trækvogn, som de sammen kørte til Porten, paalæssede med Jernet og derefter, ligeledes i Fællesskab, kørte til Vidnet Hinges Forretning, hvor de solgte det som af dette Vidne forklaret. Udbyttet brugte de i Fællesskab til Fortæring. Næste Dag ved samme Tid fulgtes de begge, idet Justesen havde en Sæk under Armen, til Kampmanns Port, hvor de drak noget Brændevin, og herunder gik Mikkelsen uden nogen særlig Aftale med Justesen over og stjal i Justesens Paasyn ud af Stakithullet Jernstumpen paa de 12 kg, som han uden nærmere Forklaring bragte over i Porten ved Siden af Justesen, der efter Mikkelsens Overbevisning maa have lagt Mærke til Tyveriet, hvorefter han igen gik over Gaden for at stjæle mere, men da Politibetjenten derefter viste sig, gik de begge ned ad Gaden og blev kort efter anholdt. Det er ikke Mikkelsen, der har anbragt Jernet i Sækken.

Arrestanten Justesen har vedholdende nægtet sig skyldig i noget-

somhelst Ulovligt og afgivet følgende Forklaring: Da Arrestanten den 29 November 1916 om Eftermiddagen ved 5 Tiden traf Mikkelsen, som han tidligere paa Dagen havde været sammen med, fortalte denne, at han havde faaet et Parti gammelt Jern paa Haanden for 1 Kr. og opfordrede Justesen til at betale dette Beløb, hvorefter de skulde være halvt om Forretningen. Mikkelsen opgav paa Forespørgsel intet om Sælgeren, men paaviste Jernet, der var af Beskaffenhed som det under Sagen omforklarede og beroede i en Sæk paa Vognmand Petersens Vognplads i Toldbodgade, og bad Justesen skaffe en Trækvogn, som denne derefter skaffede. I det ganske korte Tidsrum, inden Arrestanten kom med Vognen, mener denne, at Mikkelsen har ordnet Mellemværendet med sin Sælger, hvilken Arrestanten dog ikke har set noget til. Herefter forklarer Arrestanten i væsentlig Overensstemmelse med Mikkelsen om Bortkørslen og Salget til Vidnet Hinge. Med Hensyn til det den følgende Dag omtrent paa samme Tid Passerede, indrømmer Arrestanten, at han, iført hvide Arbejdsbenklæder, fulgtes med Mikkelsen til Kampmanns Vognport, men han havde ingen Sæk med — der laa flere saadanne i Porten — han drak ikke Brændevin sammen med Mikkelsen, og han saa intetsomhelst til dennes Tyveri. Mikkelsen fjernede sig uden at angive nogen Grund, og Arrestanten blev staaende i Porten for at vente paa en af Kampmanns Arbejdere, men da denne ikke kom, gik Arrestanten ud og traf Mikkelsen ved Petersens Vognplads, hvor de begge kort efter blev anholdt.

Det stjaalne Jern er tilvejebragt under Sagen, med Arrestantens Samtykke vurderet til henholdsvis 3 Kr. 50 Øre og 72 Øre og stillet til Disposition for Bestjaalne, der har frafaldet Erstatningskrav.

Efter alt det Foreliggende og navnlig under Hensyn til, at Arrestantens Forklaring kun adskiller sig fra Mikkelsens paa de Punkter, hvor det drejer sig om hans egen Skyld, at denne Del af hans Forklaring har et usandsynligt Præg og tildels er modbevist, idet det maa betragtes som oplyst, at Arrestanten ikke har erholdt Trækvognen til Laan som af ham forklaret, at Mikkelsen har aflagt en med det iøvrigt Oplyste stemmende Fovklaring, der ogsaa indeholder Tilstaaelse af egen Skyld, hvorefter han er uden Interesse i at paalyve Arrestanten nogen Delagtighed, og endelig under Hensyn til Arrestantens Fortid, findes det ikke betænkeligt at antage, at de tvende den 30 November 1916 anholdte Personer er identiske med de af Vidnet Petersen den foregaaende Dag iagttagne, og at den ene af disse Personer, nemlig Arrestanten, i Forening med den Anden, Domfældte Mikkelsen, har begaaet de paagældende Tyverier efter henholdsvis udtrykkelig og stiltiende Aftale til fælles Fordel paa den af Mikkelsen omforklarede Maade.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232, 1ste Led, sammenholdt med § 246, som for 7de Gang begaaet Tyveri med en Straf, der ved

Færdig fra Trykkeriet den 2 Maj 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 8.**

Onsdag den 18 April.

Underretsdommen findes passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger det for Arrestantens Vedkommende maa have sit Forblivende, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at udrede i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 30 Kr. til hver.

Torsdag den 19 April.

Nr. 19. Købmand S. **Bondy** (Winther)

mod

Direktør **Edv. Poulsen** (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at afvikle en mellem Parterne i Juni 1914 afsluttet Børsterminsforretning paa Grundlag af de ved den tyske Krigslovgivning hjemlede Regler.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Juli 1915: Indstævnte, Direktør Edv. Poulsen af Aarhus, bør for Tiltale af Citanten, Købmand S. Bondy af Hamborg, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Citanten til Indstævnte med 60 Kroner inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til de den 13 Januar 1915 og den 3 Februar s. A. fremlagte Slutsedler af henholdsvis den 26 Juni 1914 og den 16 Marts s. A.; iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Selv om der gaas ud fra, at Indstævnte med Hensyn til den i den indankede Dom omtalte Kontrakt er underkastet de for Hamborger Børsforretninger gældende Bestemmelser, og selv om de i Dommen omtalte, af de tyske Myndigheder givne Forskrifter overhovedet omfatter en Kontrakt af saadan Art som den fore-

liggende, kan i hvert Fald Indstævnte ikke være pligtig at betale noget Beløb efter en Afregning, der er bygget paa en af den tyske Lovgivning af Krigshensyn hjemlet vilkaarlig Indgriben i et af Kontraktens væsentlige Vilkaar. Som Følge heraf vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand S. Bondy, til Indstævnte, Direktør Edvard Poulsen, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Skrivelse af 26 Juni f. A. stadfæstede Indstævnte, Direktør Edv. Poulsen af Aarhus, at han af Citanten, Købmand S. Bondy af Hamborg, havde købt 10,000 Kilo Kobber til Levering i Hamborg pr. Maj Termin 1915 til en Pris af Mark $123^1/_2$ pr. 100 kg foruden 2 pCt. og Telegram- samt Stempelafgift. Ifølge Skrivelsen skulde Forretningens Afvikling ske gennem Sælgeren senest den 25 April 1915, men Køberen havde Ret til ogsaa forinden at forlange Afvikling. Yderligere var det i Skrivelsen udtalt, at hvis der indtraadte Prisnedgang inden Forretningens Afvikling, forpligtede Indstævnte sig til paa Anfordring at indbetale Forskellen mellem den noterede lavere Pris og ovennævnte Købepris.

Da den evropæiske Krig udbrød omkring den 1 August f. A., maatte de fleste Børser lukke, og da det herved blev umuliggjort at afvikle Børsterminsforretninger, blev det ved tysk Rigslov af 4 August f. A. bl. a. fastsat, at Forbundsraadet kunde anordne, at visse Børsterminsforretninger ved Anordningens Ikrafttræden skulde anses, som om en Kontrahent ifølge en ham tilkommende Ret var traadt tilbage, hvorefter der skulde finde en Likvidation Sted til en af vedkommende Statscentralmyndighed fastsat Pris. I Henhold til denne Lov blev det af Forbundsraadet under 24 August f. A. anordnet, at denne Regel skulde gælde bl. a. for Børsterminsforretninger i Kobber, der var afsluttet før den 1 August f. A., og som først skulde opfyldes efter den 4 s. M., hvorhos Forfaldstiden for de ved Likvidationen opstaaede Fordringer for de Kontrakter, ved hvilke det var aftalt, at Levering skulde finde Sted senere end den 31 Oktober f. A., fastsattes til den 30 November s. A., idet der da skulde fradrages en Mellemrente af 6 pCt. p. a. fra sidstnævnte Dato indtil sidste Dag i den aftalte Leveringsmaaned. Endelig blev det under 26 August f. A. af Senatsforsamlingen i Hamborg fastsat, at Likvidationsprisen for Børsforretninger i Kobber pr. Maj 1915 skulde andrage $119^1/_2$ Mark for 100 Kg.

I Overensstemmelse med disse Bestemmetser har Citanten derefter opgjort sit Mellemværende med Indstævnte, og da Opgørelsen udviste en Saldo i Citantens Favør af 660 Mk. 20 Pf., har han under denne ved nærværende Ret som vedtaget Værneting behandlede Sag paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale ham bemeldte Beløb tilligemed Rente deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 2 December forrige Aar, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Forsaavidt Indstævnte til Støtte herfor har henvist til, at den mellem Parterne afsluttede Kontrakt om Købet af det ovennævnte Parti Kobber ikke indeholder nogen Henvisning til Reglerne paa Hamborgs Børs, maa der efter det Foreliggende gaas ud fra, at Indstævnte med Hensyn til den afsluttede Handel er indgaaet paa at tage den paa bemeldte Børs officielt noterede Salgspris for Kobber til Rettesnor saavel med Hensyn til den i Kontrakten omtalte, inden Forretningens Afvikling indtrædende Prisnedgang, som med Hensyn til den Pris, som paa Tidspunktet for Forretningens endelige Afvikling vilde være at lægge til Grund ved Opgørelsen af Parternes Mellemværende i Tilfælde af, at Levering in natura ikke maatte finde Sted.

Mod Indstævntes Benægtelse har Citanten derimod ikke godtgjort, at Indstævnte iøvrigt er indgaaet paa at underkaste sig de for Hamborger Børsforretninger gældende Bestemmelser, og idet Indstævnte herefter navnlig ikke findes at have været forpligtet til at afvikle tidligere eller anderledes end i Kontrakten, der maa anses at hjemle ham Ret til Levering in natura, stipuleret, vil der ikke kunne gives Citanten Medhold i, at der paahviler Indstævnte Forpligtelse til at betale ham det indtalte Beløb.

Indstævntes Paastand vil herefter være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 60 Kr.

Forsaavidt Citanten har paastaaet Indstævntes Sagfører anset med Mulkt i Anledning af nogle af ham om Citanten fremsatte Udladelser og disse mortificerede, bemærkes, at der ikke findes aldeles tilstrækkelig Grund til at statuere, at Indstævntes Sagfører ved Fremsættelsen af bemeldte Udladelser har gjort sig skyldig i usømmelig Procedure, og at der som Følge heraf ikke under denne Sag kan blive Spørgsmaal om nogen Mortifikation af dem.

Fredag den 20 April.

Nr. 50. Aktieselskabet **Nyborg Kulforretning** (Bache)

mod

Nyborg Byraad (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Berettigelse til at hæve en Kontrakt om Salg af et Parti Kul.

Nyborg Købstads Ekstrarets Dom af 16 Oktober 1915: De Indstævnte, A/S. Nyborg Kulforretning, Nyborg, bør til Citanterne, Nyborg Byraad, betale det paastævnte Beløb, 18,258 Kr. 40 Øre, tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 20 Februar 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Maj 1916: Gæsteretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger her for Retten ophæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Nyborg Kulforretning, til Indstævnte, Nyborg Byraad, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Begyndelsen af 1914 bekendtgjorde de Appelindstævnte, Nyborg Byraad paa Nyborg Kommunes Vegne, at Kommunen ønskede Tilbud paa Levering af Gaskul til Nyborg Gasværk i Henhold til Betingelser af 25 Februar s. A., hvorefter der ønskedes leveret ca. 1500 Tons Gaskul i 1ste Halvdel af Juli 1914 og ca. 1500 Tons i 1ste Halvdel af December samme Aar.

Ifølge Betingelserne skulde Kullene være fra en af Minerne Londonderry, Thornley eller Wearmouth, være frisk fra Mine og tørre, og der skulde ved Leveringen medfølge Mineattest.

I Henhold hertil indgav Appellanterne, A/S Nyborg Kulforretning, Nyborg, under 8 Marts s. A. Tilbud »ifølge Nyborg Gasværks Betingelser, force majeure forbeholdt«, paa Levering af de ønskede Kvanta Kul til de anførte Tidspunkter, hvilket Tilbud de Appelindstævnte accepterede, saaledes at de valgte Thornley Gaskul, som Appellanterne havde tilbudt at levere til en Pris af Kr. 1,77½ pr. 100 kg.

Appellanterne, der efter deres Fremstilling, og som det maa antages, forinden de indgav det nævnte Tilbud, selv havde skaffet sig et Tilbud fra et engelsk Firma, nemlig Firmaet E. A. Casper, Edgar & Co. i West Hartlepool, sendte — efter at deres til de Appelindstævnte afgivne Tilbud var akcepteret — Akcept til nævnte engelske Firma, der ved »Contract Note« af 12 Marts 1914 stadfæstede Salget til Appellanterne af 2 Ladninger Thornley Kul à 1500 Tons for en Betaling af 17 Sh. 2 Pence pr. Ton cif Nyborg.

Punkt 12 i bemeldte »Kontrakt Note« er saalydende:

»I Tilfælde af nogen Krig mellem England og nogen anden Magt eller mellem det Land, til hvilket Kullene skal forsendes og nogen anden Magt eller i Tilfælde af en Krig mellem nogensomhelst andre Lande og Magter, der vil eller kan paa nogen Maade hindre eller gøre det vanskeligere for Sælgeren at indlade eller overlevere nogen af de i denne Kontrakt omhandlede Varer, da skal i hvert af de nævnte Tilfælde Sælgeren have Ret til at ophæve denne Kontrakt forsaavidt angaar Varer, der endnu ikke maatte være overleverede . . . .«

Efter at Appellanterne rettidig havde præsteret Juli Leverancen, kom der, som det maa antages, ved Krigens Udbrud Forhandlinger i Gang mellem Sagens Parter om Muligheden af at faa December Leveringen rykket frem til September Maaned 1914, hvad Appellanternes Leverandører imidlertid kun vilde indgaa paa mod Forudbetaling af Beløbet og Betaling af et Tillæg til Prisen, svarende til Krigsassurance og forøget Fragt.

De Appelindstævnte vilde ikke indgaa paa at modtage Restpartiet paa disse Vilkaar; derimod opfordrede de Appellanterne til under udtrykkelig Fremhævelse af, at paagældende Ladning skulde leveres udenfor Tilbudet af 8 Marts 1914, at tilbyde en mindre Ladning Gaskul til Levering straks. Appellanterne fremskaffede i Henhold hertil i Midten af September en Damperladning paa ca. 800 Tons, som de Appelindstævnte akcepterede og betalte med Kr. 2,18 pr. 100 kg.

Det fremgaar endvidere af Sagens Oplysninger, at Appellanterne under 4 September 1914 og 12 Oktober s. A. tilbød at levere den i Ordre værende Ladning med en Overpris af henholdsvis 6210 Kr. 30 Øre og 3657 Kr. 60 Øre, hvilke Tilbud de Appelindstævnte imidlertid begge afslog.

Ved Skrivelse af 1 December s. A. meddelte dernæst Firmaet Casper, Edgar & Co. Appellanterne, at det paa Grund af Krigen var dem umuligt at levere Kul efter Kontrakten, som de derfor ophævede i Medfør af Bestemmelserne i fornævnte Punkt 12.

Appellanterne sendte denne Skrivelse til de Appelindstævnte, der imidlertid under 7 December svarede, at de ikke kunde erkende, at der forelaa force majeure, hvorfor de forbeholdt sig deres Ret overfor Appellanterne i Henhold til afsluttet Kontrakt af 1 Maj s. A.

Herpaa svarede Appellanterne i en Skrivelse af 9 s. M., hvori de fastholder, at der forelaa force-majeure for deres Vedkommende, og hvori de iøvrigt bemærker Følgende:

»Vi gentager vort Tilbud om snarest muligt at forskaffe Kommunen Gaskul — et Kvantum, som svarer til den resterende Leverance

eller et Kvantum, som der maaske kunde skaffes Skib til — for den stipulerede Pris med Tillæg af den forøgede Fragt tilligemed Krigsforsikring samt Kursdifference paa engelsk Sterling. Saafremt det højtærede Udvalg fremdeles skulde fastholde sit Standpunkt, tillader vi os at henstille til Kommunen, at vi under alle Omstændigheder fremskaffer Gaskul i Kvantum som fornævnt til billigst mulig Pris — dette er absolut i Kommunens Interesse — og det siger sig selv, at vor Interesse jo ogsaa er den, at skaffe Kullene billigst mulig, da disse Kul, der jo for det Kvantum, som der mangler i den kontraktlige Leverance, er Kommunens Dækningskøb.

Vi er saa indforstaaet med, at den Merudgift, som derved fremkommer for den kontraktlige Dels Vedkommende, ikke betales af Kommunen til os, men deponeres i et Pengeinstitut, og kan da Spørgsmaalet om vor Pligt til at levere efter Kontrakten gøres til Genstand for Proces, enten saaledes, at vi sagsøger Kommunen til at tilbagelevere det af os stillede Depositum eller saaledes, at Kommunen sagsøger os til at betale Merudgifterne, alt som Kommunen eller det højtærede Udvalg maatte bestemme.

Vi imødeser gerne det højtærede Udvalgs Svar til Foranførte, idet vi er villige til mundtlig Forhandling, om saa ønskes, og iøvrigt forbeholder vi os vor Ret i videste Omfang.«

De Appelindstævnte besvarede denne Skrivelse blot med en Henholden sig til Kontrakten, hvorefter Appellanterne under 11 s. M. tilbød at levere 1500 Tons Thornley Gaskul til en Pris af Kr. 2,57 pr. 100 kg eller med en samlet Merudgift af 12,115 Kr. 80 Øre, hvilket Tilbud de Appelindstævnte ligeledes afslog under Henvisning til den afsluttede Kontrakt.

Under 17 s. M. fandt der en Forhandling Sted mellem Appellanterne og Udvalget for de tekniske Anliggender i Nyborg paa de Appelindstævntes Vegne, hvorunder Udvalget fastholdt, at Kontrakten maatte opretholdes, men at man indrømmede Appellanterne en Frist af 8 Dage udover den kontraktmæssige, nu udløbne Frist til at fremkomme med et Forhandlingsgrundlag.

Den 23 s. M. blev der derpaa fra de Appelindstævntes Side gennem et Udvalg under Forbehold af Byraadets Sanktion stillet Appellanterne Tilbud om, at Ladningens Størrelse nedsattes til 900—1300 Tons, og at Udgifterne udover de kontraktmæssige deltes halvt mellem Parterne, hvilket Tilbud Appellanterne imidlertid vægrede sig ved at indgaa paa, idet de kun tilbød af det eventuelle Tab paa Kulladningen at ville betale 1 sh. pr. Ton.

Under samme Dato tilskrev de Appelindstævnte Appellanterne, at de nu agtede at foretage Dækningskøb i Henhold til Betingelsernes Post 3, og at de havde henvendt sig til Mægler Oberbech-Clausen i Nyborg desangaaende.

Af denne blev Dækningskøbet derpaa effektueret den 8 Januar 1915, saaledes at dette kom til at andrage $1491^{14}/_{20}$ Tons Thornley Gaskul til en Pris f. o. b. af $^{13}/_{6}$ sh. pr. Ton til Kurs 19,36 og Fragten 15 sh. pr. Ton til Kurs 19,30, og at de Appelindstævntes samlede Udgifter til Dækningskøbet kom til at udgøre 44,849 Kr.

Da Købesummen for et Parti Gaskul af samme Størrelse efter de

kontraherede Priser kun vilde have andraget 26,590 Kr. 60 Øre, anlagde de Appelindstævnte Sag mod Appellanterne til Betaling af Differencen: 18,258 Kr. 40 Øre, med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 20 Februar 1915, og Sagens Omkostninger.

Appellanterne paastod sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, hvorhos de nedlagde forskellige subsidiære Paastande.

Ved Nyborg Købstads Gæsterets Dom af 16 Oktober 1915 blev de Appelindstævntes Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellanterne her for Retten paastaaet forandret i Overensstemmelse med deres Paastand i første Instans, medens de Appelindstævnte procederer til Dommens Stadfæstelse. Appellens Omkostninger har hver af Parterne paastaaet sig tilkendt.

Appellanterne har for deres Frifindelse paaberaabt sig, at de Appelindstævnte efter deres Kendskab til Forholdene har maattet være paa det Rene med, at det Tilbud, som Appellanterne indgav, støttede sig til indhentet Tilbud i England, selv om de Appelindstævnte ikke vidste, fra hvem Appellanterne havde modtaget Tilbud, og at engelske Sælgere altid under force majeure tog det ovenfor citerede Krigsforbehold.

Efter Appellanternes videre Fremstilling var den omhandlede, mellem dem og de Appelindstævnte afsluttede Handel herefter ikke noget Handelskøb, men i Virkeligheden en Kommissionsforretning, hvorfor det af Appellanterne i deres Tilbud overfor de Appelindstævnte tagne force-majeure Forbehold havde ganske samme Indhold som det force-majeure Forbehold, som Appellanternes engelske Sælgere havde taget overfor dem, ligesom det efter den afsluttede Kontrakts nysbeskrevne Karakter efter Appellanternes Anbringende har maattet være klart for de Appelindstævnte, at Appellanterne havde beregnet sig en ganske minimal Avance, der for Juli Leveringen kun androg ca. 185 Kr. og for December Partiets Vedkommende var kalkuleret til noget Lignende.

Naar derfor deres engelske Sælger i Begyndelsen af December 1914 annullerede Kontrakten med dem under Paaberaabelse af den oftnævnte force-majeure Bestemmelse, har dette ogsaa efter Appellanternes Anbringende maattet frigøre dem overfor de Appelindstævnte.

Overfor de Appelindstævntes Benægtelse har Appellanterne imidlertid ikke godtgjort, at den mellem dem og de Appelindstævnte afsluttede Handel var et blot Kommissionssalg, og det kan herefter ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse antages, at det af Appellanterne i deres Tilbud af 8 Marts 1914 tagne force-majeure Forbehold maa forstaas som af Appellanterne hævdet, saaledes at de, uanset at det efter det Foreliggende — jfr. navnlig ogsaa Appellanternes Tilbud af 11 December s. A. — var muligt for dem at levere en Ladning Thornley Gaskul af kontraheret Størrelse paa Opfyldelsestiden, skulde have været berettiget til at hæve Kontrakten for Restpartiets Vedkommende paa Grund af deres Sælgers Stilling overfor dem.

De Appelindstævnte kan dernæst ikke anses at have været pligtig at akceptere noget af de fra Appellanternes Side fremsatte Tilbud af henholdsvis 4 September og 12 Oktober 1914 om Levering — uden-

for Opfyldelsestiden — til Overpriser, der forlangtes betalt af de Appelindstævnte.

Ikke heller findes der at kunne gives Appellanterne Medhold i, at Prisstigningen paa Opfyldelsestiden har været af en saadan Art, at de under Henvisning hertil kan anses frigjort for Leveringspligt.

Da de Appelindstævnte derhos findes at have været berettiget til at forkaste Appellanternes Tilbud i Skrivelserne af 9 og 11 December 1914, hvorefter Appellanterne tilbød at levere det resterende Parti Gaskul i December mod, at de Appelindstævnte deponerede Forskellen mellem Kontraktsprisen og Anskaffelsesprisen pr. 11 December 1914, 12,115 Kr. 80 Øre, indtil det ved Domstolene blev afgjort, om de var pligtig til at betale denne Merudgift eller ikke, og da Appellanterne ved uden Forbehold at deltage i de derefter stedfundne Forhandlinger om Sagens mindelige Ordning har afskaaret sig fra at protestere i Anledning af den derved bevirkede Udsættelse af Dækningsbeløbet, vil de ikke kunne undgaa at tilpligtes at betale de Appelindstævnte den disse ved Dækningskøbet paaførte Merudgift af 18,258 Kr. 40 Øre med Renter som paastaaet, og den indankede Dom, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger billiges, vil saaledes være at stadfæste, dog at Eksekutionsfristen fastsættes til 3 Dage.

Sagens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Mandag den 23 April.

Nr. 80. Justitsraad **A. Nielsen** (Ingen)

mod

Firmaet **Strauss & Blumenfeld** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Justitsraad A. Nielsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 164. Gaardejer **Parmo Carl Nielsen** (Ingen)

mod

Købmand **N. G. Stenbryggen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Gaardejer Parmo Carl Nielsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 3. Kaptajn **Frandsen** (Ulf Hansen)

mod

Snedkermester **H. N. Nordin** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale Indstævnte for dennes Udførelse af Snedkerarbejdet paa nogle af Appellanten opførte Villaer.

Københavns Amts nordre Birks ordinære Rets Dom af 3 Marts 1915: Indstævnte, Kaptajn Frandsen, bør til Citanten, Snedkermester H. N. Nordin, betale 3040 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarligt fra den 14 Marts 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af: 1. at den ovennævnte Transport af 22 Januar 1913 ikke er stemplet, 2. at det ikke af en i et under Sagen fremlagt Brev indeholdt Gengivelse af en Transport af 1 Februar 1913 fra Henning Jørgensen til Overetssagfører Løffler fremgaar, hvorvidt Originalen er stemplet, 3. at det ikke af en under Sagen fremlagt Genpart af en Entreprisekontrakt, oprettet den 23 December 1912 mellem Henning Jørgensen og Indstævnte, kan ses, hvorvidt Originalen er stemplet, samt 4 og 5, at det ikke af 2 ligeledes under Sagen fremlagte Genparter af Transporter af 23 December 1912 og 11 Februar 1913 fra Henning Jørgensen til henholdsvis A. C. Zibrandtsen og Høst, fremgaar, om de originale Transporter er stemplet.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 September 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Appel-

sagens Omkostninger betaler Appellanten, Kaptajn Frandsen af Charlottenlund, til Appelindstævnte, Snedkermester H. N. Nordin, med 60 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Appellantens Paastand er for Højesteret alene støttet paa, at den i den indankede Dom nævnte Hovedentreprenør Jørgensen intet Tilgodehavende har hos ham, idet han for Udførelsen af det denne paahvilende Arbejde vil have udbetalt Jørgensen og Andre ialt 35,232 Kroner 50 Øre, altsaa mere end de Jørgensen tilkommende 34,371 Kroner, hvorhos han hævder overfor Jørgensen at have Krav paa 6000 Kroner i Erstatning for Misligholdelse af Entreprisekontrakten.

Efter det Foreliggende kan det imidlertid ikke antages, at Appellanten har Krav paa den nævnte af ham fordrede Erstatning. Appellantens Opgørelse af hans Mellemværende med Jørgensen er derhos i det Hele dels saa løs og udokumenteret, dels saa fuld af Modsigelser, at der ikke kan tages noget Hensyn til den, og der vil herefter ved Sagens Paadømmelse være at gaa ud fra, at der af Jørgensens Tilgodehavende resterer mere end det af Indstævnte indtalte Beløb. Dette vil derfor være at tilkende Indstævnte med Renter, og Dommen, som har samme Resultat. og hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger ligeledes tiltrædes, bliver herefter at stadfæste.

For den Forhaling af Sagen, hvori Appellantens Sagfører for Højesteret har gjort sig skyldig, vil han være at anse med en Bøde af 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Kaptajn Frandsen, 10 Kroner. Højesteretssagfører Hansen bør til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse bøde 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Entreprisekontrakt af 23 December 1912 forpligtede Tømmermester Henning Jørgensen sig til for Appellanten, Kaptajn Frandsen af Charlottenlund, at opføre 20 Villaer paa dennes Areal i Charlottenlund; Snedkerarbejdet ved disse Villaer overdrog Hovedentreprenøren herefter til Appelindstævnte, Snedkermester H. N. Nordin, for et Vederlag af 480 Kr. pr. Villa, hvorhos Hovedentreprenøren til Sikkerhed for Betalingen af dette Vederlag den 22 Januar 1913 overdrog Appelindstævnte af den ham hos Appellanten tilkommende Entreprisesum et Beløb sva-

rende til Appelindstævntes Vederlag; denne Transport blev den 12 August s. A. forkyndt for Appellanten.

Under Anbringende af at have udført Snedkerarbejdet ved 8 Villaer har Appelindstævnte under nærværende fra Københavns Amts nordre Birks ordinære Ret hertil indankede Sag i første Instans søgt Appellanten til Betaling af Vederlaget for dette Arbejde 3840 Kr. med Fradrag af alt modtagne 800 Kr. eller 3040 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 14 Marts 1914 og skadesløse Sagsomkostninger, medens Appellanten paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved fornævnte Rets Dom af 3 Marts d. A. blev Appelindstævntes Paastand taget til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Her for Retten paastaar Appellanten Dommen forandret i Overensstemmelse med sin for Underretten nedlagte Paastand med Tillæg af Appelsagens Omkostninger, medens Appelindstævnte procederer til Underretsdommens Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger for Overretten.

Til Støtte for sin Paastand har Appellanten i første Linie anbragt, at Appelindstævnte har misligholdt sin Kontrakt, idet han, der havde paataget sig at levere Snedkerarbejdet til 20 Villaer, kun har leveret til 8. Forudsætningerne for Transporten af 22 Januar 1913 er derfor bristet.

Denne Indsigelse kan der imidlertid ikke tillægges nogen Betydning, allerede fordi Appellanten ikke mod Appelindstævntes Benægtelse har bevist, at Appelindstævnte har misligholdt sine Forpligtelser overfor Tømmermester Jørgensen med Hensyn til Snedkerarbejdet til Villaerne.

Forsaavidt Appellanten under Proceduren for Overretten har erklæret, at han ikke kunde erkende, at Appelindstævnte overhovedet havde leveret Arbejde til 8 Villaer, maa det efter Proceduren for Underretten siges at være in confesso, at Appelindstævnte har leveret Snedkerarbejdet til 8 Villaer. Appellanten gør dernæst gældende, at han allerede har udbetalt Hovedentreprenøren langt mere, end denne har Krav paa, og der følgelig ikke tilkommer Appelindstævnte noget Beløb.

Det fremgaar i saa Henseende af Proceduren, at Hovedentreprenøren har opført 13 Villaer, uden dog at gøre nogen af dem helt færdig, at der for disse 13 Villaer vilde have tilkommet Hovedentreprenøren et Vederlag af 34,371 Kr., hvis de var blevet afleveret i kontraktmæssig Stand, men at Appellanten har maattet anvende et Beløb af 21,589 Kr. for at gøre dem færdige; der kan derfor kun tilkomme Hovedentreprenøren Differencen eller 12,782 Kr. Heraf er der alt udbetalt Hovedentreprenøren under Arbejdets Gang . . . . . 3398 Kr. 50 Øre,
i Erstatning for Misligholdelse af Entreprisekontrakten, og fordi Villaerne ikke blev afleveret til den fastsatte Tid, kræver Appellanten . . 6000 — 00 —,
i Henhold til en af Hovedentreprenøren under 1 Februar 1913 meddelt Transport paa hele Entreprisesummen har Appellanten udbetalt Cessionaren . . . . . 5800 — 00 —,

og endelig har Appellanten i Henhold til en Transport af 11 Februar s. A. udbetalt . . . . 1000 Kr. 00 Øre

ialt . . . . 16198 Kr. 50 Øre

eller 3416 Kroner 50 Øre mere, end Hovedentreprenøren havde Krav paa.

Da Appellanten, der efter sin Opstilling af sit Mellemværende med Hovedentreprenøren har udbetalt denne 3416 Kr. 50 Øre mere, end der tilkom ham, ikke har godtgjort sin Beføjelse til i Hovedentreprenørens Tilgodehavende at tilbageholde en Skadeserstatning af 6000 Kr. eller sin Berettigelse til til Skade for Appelindstævnte at betale af bemeldte Tilgodehavende en senere Transporthaver 5000 Kr., vil Appelindstævntes Paastand være at tage til Følge.

Underretsdommen, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger billiges, vil herefter være at stadfæste.

Appelsagens Omkostninger findes Appellanten at burde betale Appelindstævnte med 60 Kroner.

Tirsdag den 24 April.

Nr. 17. Marineingeniør af 1ste Grad i Søværnets Maskinkorps **Hans Peter Poulsen** (Stein efter Ordre)

mod

Marineministeren paa Statskassens Vegne (den kst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Beregningen af Appellantens Alderstillæg.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Juli 1915: De Indstævnte, Marineministeriet, bør for Tiltale af Citanten, Marineingeniør af 1ste Grad i Søværnets Maskinkorps Hans Peter Poulsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Sinding i Salær hos det Offentlige 100 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for

Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Marineingeniør Hans Peter Poulsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Stein 200 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Henhold til Bestemmelserne i § 36 i Lov Nr. 69 af 28 Maj 1880 om Søværnets Ordning blev Citanten Hans Peter Poulsen efter som Maskinelev at have gennemgaaet Skolen for Skibsbygning og Maskinvæsenet, hvori efter bemeldte Lovs § 34 Haandværkerelever og Maskinelever uddannedes til Underofficerer henholdsvis i Orlogsværftets Haandværkerkorps og i Flaadens Søminekorps og Maskinkorps, og bestaaet Afgangsprøven den 1 Maj 1885, udnævnt til Maskinassistent af 3die Klasse.

Den 1 Maj 1889 forfremmedes Citanten til Maskinassistent af 2den Klasse, den 1 September 1894 til Maskinassistent af 1ste Klasse og den 1 Juni 1898 til Undermaskinmester.

Under 30 December 1909 blev Citanten endelig fra den 18 Oktober s. A. at regne efter Ikrafttrædelsen af Lov Nr. 215 af 30 September 1909 om Søværnets Ordning udnævnt til Marineingeniør af 1ste Grad i Maskinkorpset.

Ifølge § 11 i Lov Nr. 217 af 30 September 1909 om Lønninger m. v. ved Søværnet lønnes Marineingeniører af 1ste Grad med 2700 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. til 3300 Kr.

Nævnte § 11 indeholder endvidere følgende Bestemmelse: »Ved Beregning af Alderstillæg for Marineingeniører af 1ste Grad medregnes den Tid, de Paagældende udover 14 Aar har gjort Tjeneste siden deres Udnævnelse til Ingeniørassistenter.«

I § 38 i samme Lov, der findes blandt Lovens midlertidige Bestemmelser, bestemmes bl. a.: »Ved Beregningen af Alderstillæg for dem, der er ansat ved denne Lovs Ikrafttræden, medtages den Tjenestealder, de paa dette Tidspunkt har i den paagældende eller — forsaavidt deres Charge er forandret ved Loven om Søværnets Ordning af D. D. — i den efter den hidtil gældende Organisationslov nærmest tilsvarende Stilling« . . .

Citanten, der i Henhold til sidstnævnte Bestemmelse anser sig berettiget til at medregne sin Anciennitet som Undermaskinmester — en Charge, der ikke forefindes i Lov Nr. 215 af 30 September 1909 — ved Beregningen af hans Alderstillæg som Marineingeniør af 1ste Grad, og som ifølge denne Betragtning med 11 Aars Anciennitet som Undermaskinmester anser sig berettiget til 2 Alderstillæg, overensstemmende med § 11 i fornævnte Lov Nr. 217 af 30 September 1909, fra sin Udnævnelse til Marineingeniør af 1ste Grad at regne og som iøvrigt ogsaa efter det nedenfor Anførte i Kraft af den citerede Bestemmelse i Lønningslovens § 11 anser sig berettiget til 2 Alderstillæg fra sidstnævnte Tidspunkt at regne, har nu i denne Sag under Anbringende af, at hans Tjenestealder som Marineingeniør af 1ste Grad først er beregnet fra den 18 Oktober 1909, idet der kun er

udbetalt ham i Gage 2700 Kr. aarlig indtil 1 November 1913, fra hvilken Tid der er tillagt ham et Alderstillæg paa 300 Kr., søgt de Indstævnte, Marineministeriet, til paa Statskassens Vegne tilpligtet at betale ham Differencen mellem, hvad der af Statskassen er udbetalt ham, og hvad han ifølge det ovenfor Anførte anser sig yderligere berettiget til, beregnet for Tiden indtil den 1 Oktober 1914 inkl. til 2700 Kr.

Citanten, hvem der er meddelt fri Proces, paastaar sig endvidere tillagt Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 31 Oktober 1914, og sig kendt berettiget til for Eftertiden, 1ste Gang ved Gageudbetaling den 1 November 1914, at faa sin Gage beregnet til 3300 Kr. aarlig, hvorhos Citanten paastaar de Indstævnte tilpligtet at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sinding, hvilket denne i ethvert Fald forventer sig tillagt af det Offentlige.

De Indstævnte paastaar sig frifundet og Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for dem under Sagen, paalagt Citanten.

Ifølge § 18 i Søværnsorganisationsloven af 28 Maj 1880 bestod Maskinkorpset foruden af Korpschefen af et Antal Maskinmestre af 1ste og 2den Klasse og Undermestre*), alle henhørende til »Embedsmænd«, samt et Antal Maskinassistenter af 1ste, 2den og 3die Klasse, ligestillede med Underofficerer af 1ste Klasse, henholdsvis 1ste, 2den og 3die Grad.

Ved Lov Nr. 95 af 15 Maj 1903 om Tillæg til Søværnsorganisationsloven af 1880, jfr. Bekendtgørelse Nr. 108 af 27 Maj 1903, oprettedes en Maskinskole og en Elevskole med det Formaal at uddanne Elever henholdsvis til Marineingeniører og til Underofficerer, og der foretoges ved bemeldte Lov den Ændring i Maskinkorpsets Organisation, at der efter Chargen: »14 Undermaskinmestre« tilføjedes: »et ubestemt Antal Ingeniørassistenter« . . . . Efter den nye Ordning rekrutteredes »Embedsmændene« i Maskinkorpset udelukkende — jfr. dog nedenfor med Hensyn til Lovens § 66 — fra Ingeniørassistenterne, der havde gennemgaaet Maskinskolen, medens de, der havde gennemgaaet Elevskolen, som anført blev Underofficerer, der ikke kunde naa videre end til Maskinassistenter af 1ste Klasse.

Ifølge den nugældende Organisationslov for Søværnet af 30 September 1909 bestaar Maskinkorpset ifølge Lovens § 14 foruden af Chefen og Næstkommanderende af et Antal Marineoveringeniører, Marineingeniører af 1ste og 2den Grad og et Antal Maskinmeste, alle Embedsmænd, et ubestemt Antal Ingeniørassistenter, hvilke samtlige nysnævnte Charger benævnes: »Ligestillede med Officerer i Overensstemmelse med den militære Rækkefølge« — jfr. dog endvidere nedenfor Lovens § 54 —, hvorefter kommer et Antal Maskinmestre**) af 1ste, 2den og 3die Klasse, ligestillet med Underofficerer, m. fl.

De Indstævnte hævder nu, at den tidligere Organisationslovs Stilling: Undermaskinmester nærmest svarer til den nye Organisationslovs Stilling: Maskiningeniør***) af 2den Grad, og at overensstemmende hermed Citantens Udnævnelse til Marineingeniør af 1ste Grad inde-

*) Skal være Undermaskinmester.
**) Skal være Maskinister.
***) Skal være Marineingeniør.

holder en Forfremmelse i Forhold til hans tidligere Stilling, hvorfor der ikke i Kraft af den nugældende Lønningslovs § 38 tilkommer Citanten Alderstillæg.

De Indstævnte henviser herved til, at en Sammenligning mellem Undermaskinmesterstillingen efter den gamle Organisationslov og Stillingen henholdsvis som Marineingeniør af 2den Grad og 1ste Grad efter den nye Organisationslov i Henseende til militær Rækkefølge, Rang og Lønning viser følgende Forhold:

Undermaskinmestrene var i den militære Rækkefølge ligestillet med Sekondløjtnanter, havde Distinktioner svarende til Sekondløjtnantsdistinktioner, havde Rang i 8de Klasse Nr. 3 og lønnedes med fra 2000 til 2400 Kr. aarlig samt Søtillæg 30 (40) Kr.

Marineingeniører af 2den Grad er i den militære Rækkefølge ligestillet med Løjtnanter, har Distinktioner svarende til Løjtnantsdistinktioner, har Rang i 7de Klasse Nr. 4 og lønnes med fra 2100 til 2700 Kr. aarlig samt Søtillæg 40 (60) Kr.

Marineingeniører af 1ste Grad er i den militære Rækkefølge ligestillet med Premierløjtnanter, har Distinktioner svarende til Premierløjtnantsdistinktioner, har Rang i 7de Klasse Nr. 3 og lønnes med fra 2700 Kr. til 3300 Kr. samt Søtillæg 40 (60) Kr.

Der maa nu gives de Indstævnte Medhold i, at Charge som Undermaskinmester i de nævnte Henseender nærmest svarer til den nye Organisations Stilling: Marineingeniør af 2den Grad.

Efter de Indstævntes Anbringende maa der dernæst gaas ud fra, at der som Regel har været betydelig Forskel mellem den Tjeneste, der udførtes af Undermaskinmestre, og den, der nu udføres af Marineingeniører af 1ste Grad, navnlig visende sig ved, at Undermaskinmestre ikke anvendtes i Skibe af betydeligere Størrelse.

Da endvidere efter Lovens Motiver Stillingen som Marineingeniør af 2den Grad er bestemt til at afløse den tidligere Stilling som Undermaskinmester, maa der gives de Indstævnte Medhold i, at der ikke tilkommer Citanten — der efter deres fornævnte Anbringende tilligemed enkelte andre Undermaskinmestre forfremmedes ved den nye Organisationslovs Ikrafttræden til Marineingeniør af 1ste Grad, hvad der havde sin Grund i, at der ikke i de Stillinger, der efter den gamle Lov laa over Undermaskinmestre, havdes Personale nok til at udfylde de Stillinger, der efter den nye Lov laa over Marineingeniører af 2den Grad — Alderstillæg i sin nuværende Charge i Henhold til Lønningslovens § 38.

Citanten støtter imidlertid tillige, som anført, sin Ret til at faa Alderstillæg udbetalt fra sin Udnævnelse til Marineingeniør af 1ste Grad at regne paa den foran citerede Bestemmelse i Lønningslovens § 11.

Herved henviser Citanten til, at der under midlertidige Bestemmelser i § 66 i den fornævnte Lov Nr. 95 af 15 Maj 1903, der som anført indførte Stillingen: Ingeniørassistent, bestemmes, at de nuværende Maskinassistenter beholder Ret til at kunne forfremmes til Undermaskinmestre, samt at den nugældende Organisationslov i § 54 har en tilsvarende Bestemmelse, hvori det hedder, at de nuværende Maskinassistenter, der har gennemgaaet den tidligere Skole for Skibsbygning og Maskinvæsen, beholder Ret til at kunne forfremmes til Embedsmandsgraderne i Maskinkorpset.

Citanten gør nu gældende, at den nysnævnte Kategori af Maskinassistenter, hvortil han hørte, overhovedet — bortset fra det i de nysnævnte Bestemmelser tagne Forbehold — ikke nævnes i Organisationslovene af 1903 og 1909, idet de »Maskinassistenter« og »Maskinister«, som omtales i de nysnævnte Love henholdsvis i § 17 og i § 14 kun kan antages at omfatte dem, der er udgaaet fra den ved Organisationsloven af 1903 etablerede Elevskole eller blandt private Maskinarbejdere rekruterede Maskinassistenter, derimod ikke de af Forbeholdene omfattede, fra »Skolen for Skibsbygning og Maskinvæsen« udgaaede.

I Henhold til disse Betragtninger hævder Citanten, at der overalt, hvor Organisationslovene af 1903 og 1909 omtaler »Ingeniørassistenter«, maa underforstaas [som] ligestillede med dem, de oftomtalte, af de tvende Forbehold omfattede Maskinister, hvis Uddannelse efter Citantens Anbringende i det Hele maa sidestilles med den, der bliver Ingeniørassistenter til Del. Og Citanten hævder da videre, at paa samme Maade maa Lønningslovens heromhandlede Bestemmelse i § 11 efter »Ingeniørassistenter« suppleres med »eller Maskinassistenter«.

Med en Anciennitet af over 24 Aar som Maskinassistent maa der da efter Citantens Formening tilkomme ham 2 Alderstillæg fra hans Udnævnelse til Marineingeniør af 1ste Grad at regne.

Der maa imidlertid gives de Indstævnte Medhold i, at den anførte af Citanten anstillede Fortolkning ikke har nogen Hjemmel i de tvende Organisationslove af 1903 og 1909, idet Forholdene*) alene giver de paagældende Maskinassistenter en Adgang i Modsætning til andre Maskinassistenter (Maskinister) til at naa op i Maskinkorpsets Embedsmandsgrader, men ikke kan antages at stille dem udenfor Kredsen af de Maskinister, der ifølge de nævnte Organisationslove henhører under Maskinkorpset, ligesom der savnes Hjemmel til at udvide Lønningslovens citerede Bestemmelse i § 11 med Ordene: »eller Maskinassistenter« saa meget mere, som Lønningsloven emanerede samtidig med Organisationsloven af 1909, hvorfor der i § 11, om det havde været Hensigten at give denne Bestemmelse det af Citanten hævdede Omfang maatte antages at være optaget en udtrykkelig Bestemmelse i saa Henseende.

Da ikke heller det af Citanten iøvrigt Anførte kan føre til noget andet Resultat, vil de Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om at tillægge den konstituerede Kammeradvokat Salær.

Derimod vil der være at tillægge Overretssagfører Sinding, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær hos det Offentlige 100 Kr.

---

*) Skal være Forbeholdene.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Maj 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) Kjøbenhavn.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 9.**

Tirsdag den 24 April.

Nr. 7. Arbejdsmand **Christen Nielsen** (Winther efter Ordre)

mod

Forsikrings-Aktieselskabet »**Skjold**« (Ingen),

betræffende en Ulykkesforsikring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Juni 1916: De Indstævnte, Forsikrings-Aktieselskabet Skjold, bør til Citanten, Arbejdsmand Christen Nielsen af Vejle, betale 1200 Kr. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Olivarius i Salær 40 Kr., der udredes af det Offentlige. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Arbejdsmand Christen Nielsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Winther 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanten, Arbejdsmand Christen Nielsen af Vejle, der var indbefattet under en af Mægler C. Holm af Vejle som Repræsentant for forskellige Firmaer hos de Indstævnte, Forsikrings-Aktieselskabet Skjold, ved Police Nr. 5679 F. tegnet Kollektivforsikring for samtlige Arbejdere, som beskæftigedes af de forud til Selskabet opgivne Forsikringstagere med Los-

ning og Ladning, kom den 14 Maj 1914 til Skade under sit Arbejde ved Losningen af D/S. »Jyden« i Vejle Havn, idet han paadrog sig Brud af begge Ben i højre crus. Han henlaa ca. 10 Uger paa Sygehus; ifølge Sygehuslægens, Overlæge Lichts Attest af 21 December 1914 havde han siden været oppe, men gik ikke godt og med 2 Stokke. Citanten, hvem der af Selskabet var udbetalt 400 Kr. i Dagpenge-Erstatning, gjorde nu Krav paa Invaliditets-Erstatning hos Selskabet, der i saa Henseende i Skrivelse af 13 Juli 1915 tilbød at udrede 20 pCt. af 4800 Kr. (Maksimumssummen for fuldstændig Invaliditet). Paa Foranledning af Arbejdsmændenes Forbund i Vejle blev der imidlertid stillet Krav til Selskabet om Erstatning for »Halvinvaliditet« i Overensstemmelse med Forsikringsbetingelsernes § 11 b 2 ° med mindst 50 pCt. af Forsikringssummen for fuld Invaliditet. Selskabet indhentede derefter en Udtalelse fra Kontorchef Faber under Arbejderforsikrings-Raadet, og da denne gik ud paa, at der, efter de af Raadet fulgte Regler, antagelig vilde være bleven tillagt Nielsen en Erstatning beregnet efter en Invaliditetsgrad af 25 pCt., erklærede Selskabet sig i Skrivelse af 14 August s. A. villig til at udbetale 1200 Kr., svarende til 25 pCt. af den fulde Forsikringssum for Invaliditet, hvilket Tilbud imidlertid blev afslaaet.

Citanten, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces her for Retten, har derefter anlagt denne Sag, hvor han under Anbringende af, at den ham paaførte Skade maa betragtes som Halvinvaliditet, har paastaaet Selskabet tilpligtet at betale ham 50 pCt. af den for fuldstændig Invaliditet fastsatte Forsikringssum eller 2400 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 3 December 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til den for Citanten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Olivarius.

Selskabet har principalt paastaaet sig frifundet under Henvisning til, at Citanten skulde mangle Kompetence som Sagsøger, idet Forsikringsforholdet bestaar mellem Selskabet og fornævnte Mægler Holm. Denne Paastand maa imidlertid anses som uhjemlet og kan ikke tages til Følge, da Holm i en under Sagen fremlagt Erklæring, hvis Rigtighed ikke er benægtet, har udtalt, at Citanten ifølge Aftale mellem dem er indtraadt i alle de Holm i Henhold til Forsikringspolicen tilkommende Rettigheder i Anledning af det Citanten overgaaede Ulykkestilfælde.

Subsidiært har Selskabet nedlagt Paastand om Frifindelse mod Betaling af 1200 Kr. uden Renter samt om Tilkendelse af Sagens Omkostninger hos Citanten, idet de gør gældende, at den Citanten tilføjede Skade ikke fyldestgør Minimumsfordringerne for »Halvinvaliditet« og kun kan henføres under Gruppen »Ringere Invaliditet«, der erstattes med højst 30 pCt. af Forsikikringssummen for fuld Invaliditet.

Forsikringsbetingelsernes § 11 b indeholder følgende Bestemmelser:

»Naar den Forsikrede lider en saadan Legemsbeskadigelse, at hans Arbejdsevne væsentlig og vedblivende forringes, skelnes der mellem følgende »Invaliditetsgrader«:

1°) »Fuldstændig Invaliditet«, —

2°) »Halvinvaliditet«, som er tilstede, naar Evnen til at erhverve det Fornødne til eget og Familiens Underhold vel væsentlig er gaaet

tabt, men den Tilskadekomne dog ikke behøver daglig Hjælp af Andre. Som Halvinvaliditet betragtes altid Tab af en Haand eller en Fod, fuldstændigt Tab af Høreevnen eller Taleevnen, saavelsom Aandsforstyrrelse, der dog tilsteder legemligt Arbejde. Fuldstændig Lamhed i et af de større Lemmer sættes lig med Tab af samme.

Selskabet udbetaler for dette Tilfælde kontant i det højeste 75 pCt. og i det mindste 50 pCt. af den i Policen nævnte Forsikringssum for Invaliditet.

3°) »Ringere Invaliditet«, som er tilstede, naar der er bibragt den Forsikrede en vedvarende betydelig Legemsbeskadigelse, medens dog intet af de under 1°) og 2°) nævnte Tilfælde kan siges at være indtraadt. Som saadan betragtes f. Eks. Tab af en eller flere Fingre. Ved Bedømmelsen af denne Invaliditetsgrad vil der være at tage særligt Hensyn til, hvorvidt den Forsikredes Erhvervsevne, betragtet i Forhold til hans Samfundsstilling, Dannelse, Kundskaber og Formue, er bleven formindsket ved Ulykkestilfældet.

Selskabet udbetaler for dette Tilfælde en kontant Erstatning en Gang for alle af mindst 5 pCt. og højst 30 pCt. af den i Policen nævnte Forsikringssum for Invaliditet. For Tab af det ene af to sunde Øjne betales altid 30 pCt., for Tab af højre Tommelfinger 25 pCt., venstre Tommelfinger 20 pCt., højre Pegefinger 15 pCt., venstre Pegefinger $12^1/_2$ pCt., for fuldstændigt Tab af en af de andre Fingre 10 pCt.«

I Erklæring af 27 Maj 1915 har Overlæge Licht udtalt Følgende:

»Arbejdsmand Christen Nielsen, Valdemarsgade 6, Vejle, har idag været hos mig til Undersøgelse. Ved denne viser det sig, at der stadig holder sig Atrofi af højre Ben, saa at dette paa crus maaler $31^1/_2$ Ctm. i størst Omfang mod 35 Ctm. paa venstre. Der er ligeledes Atrofi af Laaret; skønnes at være omkring 2 Ctm. Der maales en Forkortning af Benet paa 4 Ctm. (h. 80 Ctm., v. 84 Ctm.), udelukkende liggende i crus. Ca. et Par Fingerbredder over Fodleddet begynder Sammenvoksningsstedet, der er 5 Ctm. langt, fast, solidt, en Del fortykket. Der føles en ret stærk, spids Prominens af Ben nedad paa Bagsiden og en lignende mindre opad paa Forsiden. Fodens Bevægelser er i det hele en Del indskrænkede, skønnes at være omtrent $^2/_3$ af normalt. Ved Gangen sætter Pt. ydre Fodrand forsigtigt til og gaar forsigtigt og en Del haltende uden at sætte hele Fodfladen imod. Han angiver at trættes let og ikke at kunne undvære Stok. Alt i alt maa Pts. Arbejdsevne skønnes meget stærk nedsat som Arbejdsmand.«

Fremdeles gaar en Erklæring af 11 November 1915 fra Læge Diderik Vestergaard ud paa Følgende:

»Siden ovenforstaaende Attests Udstedelse og indtil nu 11 November 1915 (knap $^1/_2$ Aar) er Christen Nielsens Ben ikke blevet bedre. Den samme Forkortelse, de samme Prominenser og den samme Atrofi er endnu tilstede. Gangen er nærmest daarligere idet han foruden det tidligere beskrevne tillige roterer højre Fod indad og derved bliver en Del hjulbenet paa højre Underekstremitet. Ligeledes angiver han, at Udholdenhed i Gang og Nødvendighed af Stok er uforandret. Christen Nielsen, der angiver udelukkende at have ernæret sig som

Havnearbejder i de sidste 18 Aar siges at være fuldstændig uarbejdsdygtig som saadan (byrdebærende), og der foreligger ingen Grund til at tro, at Forholdet vil forandre sig i Fremtiden.«

Fra Læge Vestergaard foreligger derhos en supplerende Erklæring af 25 Februar 1916, der indeholder Følgende, hvorved bemærkes, at det maa forudsættes at bero paa en Skødesløshed, naar der i denne Erklæring tales om venstre Ben i Stedet for højre:

»Christen Nielsens venstre Ben viser ingen maalelig Forskel fra 11 November 1915 hverken hvad Forkortelse, Prominenser eller Atrofi angaar. Gangen er ogsaa uforandret, og ligeledes angiver han, at Udholdenheden ikke er større i Brugen af Benet; derimod angiver Hr. Nielsen, at Smerterne i Nærheden af Brudstedet er lidt forværrede.«

Endelig gaar en fra 3 af Citantens Arbejdskammerater hidrørende Erklæring af 2 Marts 1916 ud paa, at han kun kan udføre lettere Arbejde, idet de Paagældende dog samtidig udtaler som deres Formening, at han er fuldstændig uarbejdsdygtig.

Efter samtlige Omstændigheder findes nu den Invaliditet, der er bleven Følgen af det Citanten overgaaede Ulykkestilfælde, ikke at kunne ligestilles med den i Forsikringsbetingelsernes § 11 b 2° ommeldte »Halvinvaliditet«, men at maatte henregnes til den sammesteds under 3° ommeldte »Ringere Invaliditet«, og da det af Selskabet tilbudte Beløb af 25 pCt. eller 1200 Kr. fyldestgør det Citanten herefter tilkommende Krav, vil Selskabets Paastand være at tage til Følge — saaledes at der navnlig heller ikke kan tilkendes Citanten de af ham paastaaede Renter, da der foreligger lovligt Tilbud om Betaling af dette Beløb før Forligsklagens Udtagelse — medens dog Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at kunne ophæves.

Der vil være at tillægge Overretssagfører Olivarius, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 40 Kr., der udredes af det Offentlige.

Onsdag den 25 April.

Nr. 43. Købmand **Carl Friis** (Steglich-Petersen)

mod

Tømmermester **Frantz Larsen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte har gjort Brud paa en paa hans Ejendom hvilende Servitutbestemmelse, hvorefter der ikke maa drives Kolonialforretning af nogen Art i samme uden Appellantens Samtykke.

Nykøbing F. Købstads ordinære Rets Dom af 23 August 1915: Indstævnte, Tømmermester Frantz Larsen, bør for Tiltale af Citanten, Købmand Carl Friis, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 Februar 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Overretten betaler Appellanten, Købmand Carl Friis af Nykøbing F., til Appelindstævnte, Tømmermester Frantz Larsen, sammesteds, 60 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, mangler der Føje til at antage, at den i den indankede Dom omhandlede, i Indstævntes Ejendom drevne Forretning falder ind under Begrebet »Kolonialforretning«. Som Følge heraf, og idet det maa blive uden Betydning, at Appellantens oprindelige Paastand er fremsat i en noget modificeret Skikkelse saavel for Overretten som for Højesteret, maa det have sit Forblivende ved Dommens Resultat, og den vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Carl Friis, til Indstævnte, Tømmermester Frantz Larsen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Købekontrakt af 30 April 1907 overdrog Appellanten, Købmand Carl Friis af Nykøbing F., der bl. a. var Ejer dels af Ejendommen Matr. Nr. 792 a og b af Nykøbing F. Købstad, liggende ved Hjørnet af Østerbro og Søvej, dels af den ligeoverfor paa Østerbro liggende Ejendom, Matr. Nr. 652 sammesteds, i hvilken han da drev og fremdeles driver en almindelig »blandet« Købmandsforretning, den førstnævnte af disse Ejendomme til Appelindstævnte, Tømmermester Frantz Larsen af Nykøbing F., saaledes at der i Købekontraktens Post 2 bl. a. bestemmes Følgende: »Køberen forpligter sig derhos ved sin Underskrift paa nærværende Købekontrakt til paa her bemeldte Ejendom at ville lade læse som Servitut, at der ikke i nogen af Ejendommene eller Parceller af samme uden Købmand Carl Friis' skriftlige Samtykke maa drives Kolonialforretning af nogen Art, og vil Skødet paa herommeldte Ejendomme i saa Henseende tillige være at tinglæse som servitutstiftende.« Ved en samme Dag dateret Tillægsbestemmelse gav Friis derhos »Sam-

tykke til, at der i Ejendommen maa udlejes Butikker til Cigar- og Tobaksforretning«.

Købekontrakten fuldbyrdedes ved Skøde af 9 Juli s. A., hvori det — sigtende til Købekontraktens Post 2 — bemærkedes, at »Bestemmelsen i § 2 kræver nærværende Skødes Læsning som tillige servitutstiftende jfr. Tillægsbestemmelsen«, og i Overensstemmelse hermed fandt Tinglæsning Sted den 15 s. M.

Ved Lejekontrakt af 15 Februar 1913 udlejede Larsen en Butik — som det maa antages Hjørnebutikken — med Bagværelse i Ejendommen Matr. Nr. 792 a til C. Schous Fabrikker, København, hvorom det i Lejekontrakten hedder: »Butikken udlejes til »Sæbehus«. I Ejendommen maa ikke drives Kolonialforretning«. I Henhold hertil har de nævnte Fabrikker — som det maa antages siden April Flyttedag 1913 — benyttet Butikken til en under Navnet »Sæbehuset« i det Væsentlige som et Filialudsalg fra deres Fabriksvirksomhed dreven Forretning.

Da Friis mente, at denne Forretning indeholdt et Indgreb i den ham ved fornævnte Servitutbestemmelse hjemlede Ret, ophørte Fabrikkerne i Efteraaret 1914 — uden dog at erkende nogen Forpligtelse hertil — med i Butikken at føre Kakao, Chokolade, Konfekt og Bolscher, hvilke Varers Forhandling iøvrigt efter det Foreliggende kun havde udgjort en forsvindende ringe Del af den fra Butikken drevne Handel.

Friis var imidlertid ikke tilfreds med denne Indskrænkning og foranledigede, at der den 3 November 1914 optoges en Notarialforretning i Butikken, hvorved det konstateredes, at der i denne fandtes og forhandledes følgende Varer: Tændstikker, Bagepulver, Soya, Kulør, Frugtfarve, Blæk, Vanilleessents, Citronessents, Mandelessents, Sprit (Spiritus vini), Pudserekvisiter, Skosværte, Svampe, Kartoffelmel, Brun Sæbe, Grøn Sæbe, Soda, Blegsoda, Stivelse, Vaskepulver, Skurepulver, Toiletsæber, Salmiaksæbe, Salmiakspiritus, Terpentin, Krydderier, Gulvmaatter, Tæppebankere, Prospektkort, Børster og Skriverekvisitter.

Idet Friis formente, at disse Handelsvarer henhører til, hvad der forhandles i en Kolonialforretning, og at deres Forhandling fra Butikken — hvortil han ikke har givet noget Samtykke — kommer i Strid med hans Ret til, at der ikke paa Matr. Nr. 792 a og b drives Kolonialforretning af nogen Art, anlagde han i 1ste Instans ved Nykøbing F. Købstads ordinære Ret nærværende Sag, hvorunder han paastod, at den af »Sæbehuset« i fornævnte Butik drevne Forretning kendtes ulovlig i Forhold til hans Servitut, at det paalagdes Larsen i Erstatning for forvoldt Næringstab og Værdiforringelse af hans Ejendom for Tiden indtil Forligsklagens Dato, den 1 December 1914, at betale ham 10,000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato den 8 s. M. eller dog et ved Skøn af uvildige af Retten udmeldte Mænd fastsat Beløb, samt at Sagens Omkostninger tilkendtes ham skadesløst.

Larsen paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, hvorhos han nedlagde forskellige subsidiære Paastande, og hertil sluttede C. Schous Fabrikker, for hvilke Larsen anmeldte Retstrætten, og som derefter gav Møde under Sagen, sig i det Hele.

Ved Underrettens den 23 August 1915 afsagte Dom blev Larsen frifunden, idet Sagens Omkostninger ophævedes, og Friis har derefter indanket Sagen her for Retten, hvor han har gentaget sine i første Instans nedlagte Paastande og derhos har paastaaet sig tillagt Appelsagens Omkostninger, medens Larsen har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger her for Retten, hvorhos han har gentaget sine i 1ste Instans nedlagte subsidiære Paastande. Til denne Procedure har ogsaa C. Schous Fabrikker sluttet sig, idet de har givet Møde ogsaa her for Retten, efter at Larsen har underrettet dem om Sagens Indankning for Overretten.

I en under Sagen fremlagt Erklæring af 31 Juli 1914 har Grosserersocietetets Komité udtalt, at det er almindeligt, at de i Sagen omspurgte Varer findes til Forhandling i Kolonialvare- og Urtekramforretninger.

Det kan nu vel ikke, som af Larsen forment, antages, at Forbudet i den ovennævnte Kontraktsbestemmelse kun omfatter Forhandling af saadanne Varer, som i egentlig teknisk Forstand kan betegnes som Kolonialvarer — Produkter hidrørende fra (oversøiske) Kolonier —, og det kan ej heller anses bestridt af Larsen og Schous Fabrikker, at de af Friis fremhævede, fra Butikken forhandlede Varer i hvert Fald for en Del falder indenfor Omraadet saavel af en saadan almindelig Provinskøbmandsforretning, som Friis maa antages at have drevet, som af de som Kolonial- eller Kolonialvareforretning betegnede Handelsvirksomheder. Efter det Foreliggende maa imidlertid den fra »Sæbehuset« drevne Handelsvirksomhed antages at have Karakteren af en i Forhold til sædvanlige Købmands- eller Kolonialforretninger bestemt begrændset Specialforretning, og den Omstændighed, at enkelte af de i denne forhandlede Varer tillige lejlighedsvis er Genstand for Forhandling i hine langt mere omfattende Forretninger, kan ikke medføre, at den i Butikken drevne Spicialforretning skulde kunne betegnes som en Kolonialforretning i den Forstand, hvori dette Ord maa antages anvendt i den omhandlede Kontraktsbestemmelse, hvorved endnu skal bemærkes, at det efter Proceduren maa antages, at Salg af saadanne Varer som de under Sagen omhandlede ikke spiller nogen Rolle af væsenlig Betydning i Friis's Købmandsforretning.

Herefter maa det billiges, at Underretsdommen har frifunden Larsen, og da der efter Sagens processuelle Stilling her for Retten ikke bliver Spørgsmaal om at forandre Dommens Bestemmelse om Sagens Omkostninger til hans Fordel, vil Dommen saaledes i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten findes Friis at burde tilsvare Larsen med 60 Kroner.

Torsdag den 26 April.

Nr. 209. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Niels Johan Andreas Jørgensen (Def. Winther),

der tiltales for Tyveri.

Sunds-Gudme Herreders Ekstrarets Dom af 21 Marts 1916: Arrestanten Niels Johan Andreas Jørgensen (kl. Jordbær-Jørgensen) bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. I Erstatning til Forpagter Bøttger, Ørbæklunde, Gaardejer Henrik Nielsen, Trunderup, Hestehandler A. Schmidt, Kolding, og fhv. Gaardejer P. Ed. Pedersen, Holmstrup, betaler Arrestanten henholdsvis 225 Kr., 47 Kr. 30 Øre, 75 Kr. og 120 Kr. Saa udreder han og alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder Salærer til Aktor og Defensor, Sagførerne C. Poulsen og R. Poulsen, henholdsvis 80 Kr. og 60 Kr. De idømte Erstatninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Januar 1917: Arrestanten Niels Johan Andreas Jørgensen (kl. Jordbær-Jørgensen) bør straffes med Forbedringshusarbejde i to Aar samt i Erstatning til Forpagter Bøttger, Ørbæklunde, udrede 25 Kr. I Henseende til den Gaardejer Henrik Nielsen, Trunderup, og fhv. Gaardejer P. E. Petersen, Holmstrup, tillagte Erstatning af henholdsvis 47 Kr. 30 Øre og 120 Kr. samt Aktionens Omkostninger bør Underretsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Axel Bang og Amdrup, betaler Arrestanten 100 Kr. til hver. De idømte Erstatningsbeløb at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Johan Andreas Jørgensen til Højesteretssagførerne Møldrup og Winther 150 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Sunds-Gudme Herreders Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten Niels Johan Andreas Jørgensen (kl. Jordbær-Jørgensen) sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten er født den 8 Marts 1873. Han har i 17 Aars Alderen begaaet nogle Tyverier, men blev ved kgl. Resolution af 13 Marts 1891 fritaget for at sættes under Tiltale derfor, efter at det kgl. Sundhedskollegium under 15 Januar s. A. havde erklæret, at han maatte anses for ikke at være i Besiddelse af den fulde Tilregnelighed, der findes hos voksne og sjælssunde Personer. Arrestanten er derefter ved Højesterets Dom af 25 April 1894 efter Straffelovens § 228, jfr. § 39, anset med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, men findes iøvrigt ikke at være straffet eller tiltalt.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I. 1. Mandag den 2 August 1915 anmeldte Gaardejer Henrik Nielsen af Trunderup, at der den foregaaende Nat fra en uaflaaset Fold, der er beliggende i kort Afstand og synlig fra Landevejen, som fra Ørbæklunde fører til Faaborg (Bøjdenvejen) var frastjaalet ham en ca. 1½ Aar gammel rød Plag (Vallak) med hvide Koder og stor Blis. Plagen blev samme Dag, som Anmeldelsen skete, paa Odense Marked fundet i et Hestehandler A. Schmidt af Kolding tilhørende Kobbel Heste, og det oplystes, at Schmidt paa Markedet havde købt den for 650 Kr. af en anden Hestehandler, der atter havde købt den af en 3die Hestehandler, som endelig ligeledes paa Markedsdagen havde tilbyttet sig den fra Arrestanten for en lille, svensk Hoppe og 50 Kr. kontant.

Plagen, der er skaffet til Stede under Sagen, er vurderet til 650 Kr., genkendt af Anmelderen, de 3 Hestehandlere samt Arrestanten og udleveret til Anmelderen.

Arrestanten, som snart blev sigtet for at have stjaalet Plagen, har i et den 13 Oktober 1915 afholdt Forhør tilstaaet at have gjort sig skyldig heri under følgende nærmere Omstændigheder:

Arrestanten, som var bosiddende i Svanninge ved Faaborg, hvor han drev en større Planteskole, forlod Lørdag den 31 Juli 1915 om Eftermiddagen sit Hjem for at foretage en mindre Rekreations- og Forretningsrejse; det var tillige hans Tanke mulig ved samme Lejlighed at stjæle en Hest, som han trængte til, og som han ikke havde godt Raad til at anskaffe sig, uden at han dog havde gjort sig nærmere klart, hvor eller hvorledes han vilde forøve Tyveriet. Han var kørende i et rødmalet, amerikansk Enspænderkøretøj og medførte et Telt til at overnatte i paa Turen. Han kom ad den ovenfor nævnte Landevej forbi Ørbæklunde og lagde Mærke til den ligeledes ovenfor nævnte Fold og de i den gaaende Plage. Den første Nat overnattede han hos en Fætter i Ørbæk. Han agtede sig den næste Dag (Søndag) til Nyborgegnen, men kørte i Stedet derfor paa Grund af Regnvejr til Ringe, hvor han tilbragte Eftermiddagen hos en derværende Gartner. Det var nu egentlig hans Hensigt at køre hjem til Faaborg, men da det var blevet sent, før han kom afsted, opgav han det og besluttede sig til at overnatte i det medbragte Telt. Han kørte da Syd paa, opslog Teltet bag et højt Hegn ved Landevejen mellem Ringe og Brangstrup,

ca. 1 km fra førstnævnte By, og bandt Hesten i et paa den anden Side af Vejen værende Krat. Medens han syslede hermed, kom Tanken om at stjæle en Hest atter op i ham, og han huskede paa Folden med Plagene ved Bøjdenvejen. Det var nu Nat, og han forlod saa sit Telt og gik ad Landevejen Syd paa gennem Brangstrup til Kværndrup og derfra ad Bøjdenvejen til Folden, hvorfra han bemægtigede sig den omhandlede løsgaaende Plag. Denne trak han ad samme Vej, som han var kommet, men fortsatte forbi Stedet, hvor Teltet stod, gennem Ringe til Rynkeby Mølle, hvor han anbragte Plagen paa en Mark bag et højt Hegn og bundet til dette. Derefter vendte han tilbage til Teltet og Vognen, tog Teltet ned, spændte Hesten for og kørte gennem Ringe til det Sted, hvor han havde efterladt Plagen. Han bandt Plagen til Vognen; den rev sig imidlertid løs, men fulgte dog med Vognen til Odense, hvor han om Mandagen bortbyttede den som ovenfor nævnt.

I det fornævnte Forhør tilstod Arrestanten endvidere at have gjort sig skyldig i Tyveri af de 4 nedennævnte Plage under de ligeledes nedenfor angivne Omstændigheder:

2. Natten mellem Søndag den 30 og Mandag den 31 August 1914 begav Arrestanten, der da trængte til en Hest og var i Pengeforlegenhed, sig paa Cykle fra sit Hjem til Ørbæklunde i den Hensigt at tilegne sig en Plag, som han om Søndagen havde bemærket i en Fold sammesteds. Ankommen til Folden, der var uaflaaset, tilegnede han sig en Forpagter Bøttger, Ørbæklunde, tilhørende rød, 1½ Aar gammel Hoppeplag, som han derefter, gaaende ved Siden af Cyklen, ad Landevejen trak til Odense for at give det Udseende af, at han havde købt den paa det sædvanlige Mandagsmarked dersteds. Fra Odense afsendte han Plagen med Jernbane til sit Hjem i Faaborg, hvor han benyttede den, indtil han den 17 Juni 1915 solgte den for 890 Kr.

Plagen, som ifølge Anmeldelse fra Forpagter Bøttger var stjaalet den paagældende Nat, og som er skaffet til Stede under Sagen, er vurderet til 800 Kr., genkendt af Anmelderen og udleveret til denne.

3. Natten mellem Søndag den 13 og Mandag den 14 September 1914 cyklede Arrestanten hjemmefra og tilegnede sig efter en forudfattet Plan fra en uaflaaset Fold ved Knagegaard i Øster Hæsinge en Gaardejer Jens Pilegaard tilhørende rød, 1½ Aar gammel Plag (Vallak). Arrestanten trak i Nattens Løb Plagen til Odense, hvorfra han om Mandagen rejste med den til sin Broder, Gaardejer Arildskov, Baadstrup pr. Hylke i Jylland, med hvem det aftaltes, at han skulde have Plagen paa Foder, indtil den med Fordel kunde sælges.

Broderen solgte den 2 Februar 1915 Plagen for 850 Kr.

Plagen, som i Følge Anmeldelse fra Ejeren var stjaalet den paagældende Nat, og som er skaffet til Stede under Sagen, er vurderet til 800 Kr., genkendt af Anmelderen og udleveret til sidste Erhverver.

4. Natten mellem Søndag den 4 og Mandag den 5 Oktober 1914 cyklede Arrestanten hjemmefra og tilegnede sig efter en forudfattet Plan fra en op til Odense-Faaborg Landevej stødende, uaflaaset Fold ved Søbysøgaard en Forpagter Buhl tilhørende lyserød, 1½ Aar gammel Plag (Vallak), som han derefter i Nattens Løb trak til Odense

og om Mandagen afsendte til Broderen i Jylland, hvem han samtidig underrettede derom pr. Telegram.

Broderen beholdt Plagen, indtil han i Februar 1915 solgte den for 995 Kr.

Plagen, som ifølge Anmeldelse fra Forpagter Buhl var stjaalet den paagældende Nat, og som er skaffet til Stede under Sagen, er vurderet til 700 Kr., genkendt af Anmelderen og udleveret til denne.

5. Endelig tilstod Arrestanten, at han Natten mellem Mandag den 14 og Tirsdag den 15 Juni 1915 cyklede hjemmefra til den ovenfor under 2 nævnte Fold ved Ørbæklunde i den Hensigt at tilegne sig en Plag fra Folden. Han overfilede med en medbragt Fil den Kæde, hvormed Folden, der nu var aflaaset, var lukket og tilegnede sig en Forpagter Bøttger tilhørende 2 Aar gammel, sort Hoppeplag. Det var hans Hensigt selv at beholde denne, men da han havde trukket den et Stykke henad Landevejen, opdagede han, at han først vilde kunne naa tilbage til Faaborg ved højlys Dag. Han slap derfor Plagen løs igen og jog den tilbage ad Vejen.

Plagen, som var mærket derved, at der paa dens ene Side i Haarlaget med 18 cm høje Bogstaver var klippet »F. B.«, blev den 15 s. M. Kl. 9 Morgen antruffet gaaende løs i Kværndrup By og tilbageleveret Ejeren, som havde gjort Anmeldelse om, at der den paagældende Nat var sket Indbrud i Folden paa den ovenfor angivne Maade, og som under Sagen har ansat Plagen til en Værdi af 1200 Kroner.

Arrestanten benægtede at have haft nogen Medhjælper ved nogen af de ovenfor under 1—5 omtalte Tyverier. Disse sine Tilstaaelser gentog Arrestanten i Forhørene den 16 November og 7 December 1915.

I det den 25 Oktober 1915 og de senere end den 7 December s. A. afholdte Forhør har Arrestanten derimod tilbagekaldt Tilstaaelserne, idet han vel indrømmede til de angivne Tidspunkter at have været i Besiddelse af de under 1—4 nævnte Plage og disponeret over dem som anført — hvilket ogsaa stemmer med, hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen —, men angaaende sin Adkomst til dem gav følgende Forklaring, der tildels stemmer med, hvad han forinden Afgivelsen af Tilstaaelserne havde forklaret i Sagen:

De under 2—4 nævnte Plage havde han købt i fuldstændig god Tro af en ham ubekendt Person, som kaldte sig Peter Hansen og opgav at være Medhjælper hos en Hestehandler. Denne Person traf han første Gang paa Odensemarkedet den 31 August 1914 og købte da af ham Plag Nr. 2 for 580 Kr. eller 590 Kr. Senere købte han af den samme Person og ligeledes paa Mandagsmarkeder i Odense for henholdsvis ca. 550 og ca. 600 Kr. Plagene Nr. 3 og 4, der sendtes til Jylland. Derimod havde han overhovedet ikke haft Nogetsomhelst at gøre med den under 5 nævnte Plag.

Med Hensyn til Erhvervelsen af Plag Nr. 1 fastholdt Arrestanten sin Forklaring om Turen til Ørbæk og Ringe og om, hvorledes han Søndag Aften opslog sit Telt bag et Hegn ved Landevejen mellem Ringe og Brangstrup. Derimod benægtede han selv at have stjaalet Plagen, idet han forklarede at have købt den for 560 Kr. af ovennævnte Peter Hansen, hvem han efter Mandag Morgen tidlig med Vognen at have forladt det Sted, hvor han havde overnattet i Teltet,

og være kørt Nord paa havde indhentet et Stykke Nord for Ringe, trækkende den ommeldte Plag. Angaaende de nærmere Omstændigheder ved denne Handel, hvor og naar den fandt Sted, og hvad der forud passerede i Tiden mellem, at han opslog sit Telt og traf Peter Hansen Nord for Ringe, har Arrestanten afgivet forskellige til Dels indbyrdes uoverensstemmende Forklaringer. Disse gaar dog overensstemmende ud paa, at Peter Hansen allerede, før Arrestanten om Lørdagen tog hjemmefra, telefonisk havde tilbudt ham en Plag, som Hansen angav at skulle hente Mandag Morgen tidlig ved Ringe, og at Arrestanten, da han købte Plagen af Peter Hansen, var vidende eller i hvert Fald havde en stærk Formodning om, at denne lige havde stjaalet den, ligesom Arrestanten i det Hele paa dette Tidspunkt vil have haft Mistanke ogsaa til Hansens Adkomst til de andre Plage.

Med Hensyn til Tyveriet af Plag Nr. 1 bemærkes, at det ved Undersøgelse af det Sted, hvor Arrestanten angiver at have overnattet med sit Telt, har vist sig, at Græsset var traadt ned paa en mindre Plads, at det er oplyst, at der den paagældende Nat i en Bygmark ca. 100 m fra Rynkeby Mølle, men paa den anden Side af Vejen, havde staaet en Hest bundet til Hegnet i nogen Tid, samt at Afstanden ad Landevejen mellem det Sted, hvor Teltet angives at have været opslaaet, og Folden er ca. 7 km, og Afstanden mellem dette Sted og Stedet, hvor Plagen skal have været bundet, ca. 3 km.

Endvidere er det dels i Retten, dels til Politirapport forklaret, at Æghandler Mortensen af Trunderup den paagældende Nat Kl. 12½—1 paa Landevejen mellem Kværndrup og Trunderup havde mødt en ham ubekendt Mandsperson, der trak en lyserød Plag ad Kværndrup til, at to unge Piger den nævnte Nat ca. Kl. 2½ paa Landevejen midtvejs mellem Kværndrup og Ringe havde mødt to dem ubekendte Mandspersoner, der fulgtes ad Ringe til, og hvoraf den ene trak en lyserød Plag, at Tømmersvend Villadsen den paagældende Mandag Morgen Kl. 3—4, da han sydfra kom cyklende gennem Ringe, i Byens nordlige Udkant indhentede en Mandsperson, som trak en lyserød Plag i Retning af Odense, og som øjensynlig søgte at gøre sig ukendelig, at Mølleejer Petersen, Rynkeby Mølle, den nævnte Morgen Kl. 3¼ hørte en Plag skrøne ikke langt fra Møllen; at forskellige Vidner ca. Kl. 4 den nævnte Morgen saa en Mandsperson i en rødmalet, amerikansk Enspændervogn køre gennem Ringe ad Odense til, uden at der fulgte nogen Plag efter Vognen, at andre Vidner ca. Kl. 4½ saa et Køretøj, hvortil var bundet en rød Hest, passere Rynkeby, Rynkebygaard og Rynkeby Hede paa Vej til Odense, at to unge Piger Kl. ca. 5¼ længere inde ad Odense til hjalp Arrestanten med at drive paa Plagen, der da ikke var bundet til Arrestantens Vogn, og endelig, at Proprietær H. Bay og Kreaturhandler Jens Larsen den paagældende Morgen ved Hollufgaard havde mødt Arrestanten medhavende en rød Plag.

Med Undtagelse af den ene af de sidstnævnte unge Piger og Proprietær Bay har ingen af Vidnerne — saaledes som Sagen foreligger oplyst — genkendt Arrestanten som den Person, de mødte ved de nævnte Lejligheder, men det af dem givne Signalement af vedkommende Person udelukker ikke, at det har været Arrestanten og passer i hvert Fald ikke paa det af denne givne Signalement af Peter Hansen.

Omend de nævnte under Sagen tilvejebragte Oplysninger saaledes ikke fuldtud stemmer overens med den af Arrestanten med Hensyn til Tyveriet af Plag Nr. 1 afgivne Tilstaaelse findes det dog under Hensyn til, at det trods meget indgaaende og omfattende Undersøgelser ikke har vist sig muligt at konstatere Nogetsomhelst angaaende den af Arrestanten omforklarede Peter Hansen, at Arrestanten allerede nogle faa Timer efter, at Tyveriet maa antages at være begaaet, og ikke langt fra Gerningsstedet har været i Besiddelse af den stjaalne Plag under Omstændigheder, der indicerer, at han i alt Fald har været meddelagtig i Tyveriet, at Tilstaaelsens Tilbagekaldelse ikke er bestyrket ved det under Sagen Oplyste og ej heller motiveret ved forskellige af Arrestanten fremsatte Anbringender, samt at Arrestantens Forklaringer under Sagen helt igennem er upaalidelige og selvmodsigende, at maatte statueres, at Arrestanten er Gerningsmand til det nævnte Tyveri.

Herefter og i Betragtning af, at der heller ikke med Hensyn til Tyverierne af Plagene Nr. 2—5 er oplyst nogen Omstændighed, der afkræfter den paa Arrestanten — allerede som Følge af hans Besiddelse af 3 af de stjaalne Heste umiddelbart efter, at Tyverierne havde fundet Sted — hvilende Mistanke, medens Sagens Oplysninger tværtimod tyder paa, at det er den samme Person, der har begaaet alle 5 Hestetyverier, findes der heller ikke Betænkelighed ved ogsaa forsaavidt angaar Tyverierne af de under 2—5 nævnte Plage ved Sagens Paadømmelse at lægge Arrestantens Tilstaaelse om at være Gerningsmanden til Grund.

II. Efter at det under Forhøret var oplyst, at Arrestanten i Vinteren 1914—15 havde været i Besiddelse af og i sin Husholdning forbrugt et større Parti hensaltet Faarekød, angaaende Erhvervelsen af hvilket han ikke kunde gøre nærmere Rede, blev han sigtet for at have gjort sig skyldig i Tyveri af 2 fhv. Gaardejer P. E. Petersen af Holmstrup tilhørende Faar, som havde græsset paa en umiddelbart op til Arrestantens Ejendom stødende, under Hovedgaarden Hvedholm hørende Eng, hvorfra de var sporløst forsvundet i Dagene 12—14 December 1914.

I Forhøret den 13 Oktober 1915 tilstod Arrestanten, at han en Dag nogen Tid før Julen 1914 havde tilegnet sig to Faar, som om Natten var kommet over paa hans Ejendom fra den ovenfor nævnte Eng, og som han antog tilhørte dennes Ejer. Ved Tilegnelsen var efter Arrestantens Forklaring det ene af Faarene skambidt — antagelig af en af Arrestantens store Hunde —, saaledes at det ikke kunde leve, medens det andet Faar fandtes dødt i den mellem Engen og Arrestantens Ejendom værende Bæk. Arrestanten slagtede begge Faarene, nedsaltede dem og brugte dem i Vinterens Løb i sin Husholdning.

Idet denne Forklaring, hvorefter det maa antages at have været de Gaardejer P. E. Petersen tilhørende Faar, som Arrestanten ved den ovennævnte Lejlighed tilegnede sig, vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, findes dette Forhold at maatte tilregnes Arrestanten som Overtrædelse af Straffelovens § 248.

III. Endelig er Arrestanten sigtet for at have tilegnet sig en, til 80 Kr. vurderet Cykle, som Tjenestekarl Thorvald Philips havde anmeldt var frastjaalet ham den 11 Juli 1915, medens den henstod frit fremme udenfor Politistationen i Svendborg, og som den 22 August s. A. blev fundet i noget ramponeret Tilstand — bl. a. var Forskærmen fjærnet — i et Tjørnekrat i Nærheden af Faaborg.

Det er under Sagen, tildels efter dennes Indankning her for Retten, oplyst, at Arrestanten den 11 Juli 1915 var cyklende til Svendborg paa en laant Cykle, at den stjaalne Cykle en af de nærmest paafølgende Morgener blev funden tilstænket med Snavs i et tomt Skur paa Arrestantens Ejendom, at Arrestanten derefter lod den anbringe i en Gang i Beboelseshuset og laase, samt at en af Cyklens Skærme i Begyndelsen af April Maaned 1916 blev funden under en Bunke Tang paa Loftet i Arrestantens Ejendom.

Arrestanten har stadig benægtet at have gjort sig skyldig i dette Tyveri og at have haft Kendskab til, hvorledes Cyklen var bleven anbragt i Skuret. Han har gjort gældende, at han flyttede Cyklen fra dette op i Beboelseshuset for at forhindre, at Folkene benyttede den, samt at han allerede samme Dags Aften satte den tilbage i Skuret, for at den Person, som havde anbragt den der, atter kunde fjærne den. Næste Dag var den efter Arrestantens Forklaring fjærnet, og Arrestanten vil ikke kunne give nærmere Forklaring herom saa lidt som om, hvorledes Cykleskærmen er kommet op paa hans Loft.

Under Hensyn særlig til, at det ikke er oplyst, at Arrestanten paa det Tidspunkt, da Cyklen maa antages at være bleven stjaalet, har været i Nærheden af Gerningsstedet, og at det Skur paa Arrestantens Ejendom, hvor Cyklen fandtes, ligger lige opad offentlig Vej, hvorfra der er uhindret Adgang til det, finder man med Underdommeren, at der ikke er aldeles tilstrækkelig Grund til at tilsidesætte Arrestantens Benægtelse, saaledes at han vil være at frifinde med Hensyn til dette Forhold.

Under Sagen er der nedlagt følgende Erstatningspaastand:

Med Hensyn til Plag Nr. 1 har Bestjaalne, Gaardejer Henrik Nielsen paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 47 Kr. 30 Øre for Udgifter og Tidsspilde i Anledning af Plagens Eftersøgning, Opstalden i Odense samt Transport, og Hestehandler A. Schmidt af Kolding en Erstatning af 75 Kr. i Anledning af, at Plagen vindiceredes fra ham.

Dernæst har Forpagter Bøttger paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 200 Kr. for Afsavn og Forringelse af Plag Nr. 2 og af 25 Kr. for Udgifter til Eftersøgning og Efterlysning af Plag Nr. 5.

Endelig har fhv. Gaardejer P. E. Petersen paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 120 Kr. i Anledning af Arrestantens Tilegnelse af de under II omtalte Faar.

Arrestanten har protesteret mod Forpagter Bøttgers Krav paa 200 Kr. for Afsavn og Forringelse af Plag Nr. 2, men har iøvrigt ikke fundet Noget imod de fremsatte Erstatningskrav at erindre.

Arrestanten har efter Sagens Indankning for Overretten paa Foranledning af denne Ret været indlagt til Observation i Sindssygehospitalet i Middelfart, hvis Overlæge i en under 14 December 1916 afgiven Erklæring har udtalt, at Arrestanten er et gennem Slægten arvelig disponeret Individ, der fra tidlig Ungdom har haft Hang til det Fantastiske og Overspændte, har vist sig sentimentalt hysterisk anlagt, hul og egoistisk, usandfærdig og upaalidelig og med nedsat moralsk Følelse. Han har ifølge Erklæringen ikke under Observationen vist Tegn paa Sindssygdom, og der er ikke fremkommet Oplysninger, som tyder paa, at han i de senest forløbne Aar har lidt af Sindssygdom, eller at han skulde have været under Paavirkning af sygeligt betingede Affekter eller Drifter.

Idet der herefter ikke er Føje til at antage, at Arrestanten ikke skulde have været fuldt tilregnelig, maa det billiges, at han for sit ovenfor under I og II beskrevne Forhold ved Underretsdommen er anset efter Straffelovens §§ 229 Nr. 1 og 248, jfr. § 62, men Straffen, der ved Underretsdommen er fastsat til Tugthusarbejde i 2 Aar, findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

I Erstatning vil Arrestanten derhos have at udrede til Gaardejer Henrik Nielsen 47 Kr. 30 Øre, til Forpagter Bøttger 25 Kr. og til fhv. Gaardejer P. E. Petersen 120 Kr., medens den iøvrigt af Forpagter Bøttger og den af Hestehandler A. Schmidt nedlagte Erstatningspaastand paa henholdsvis 200 Kr. og 75 Kr. — hvilke Paastande begge saavel som de tre nysnævnte er taget til Følge ved Underretsdommen — ikke vil kunne paakendes her under Sagen. I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen være at forandre, medens dens Bestemmelse om Sagens Omkostninger, som det med Rette er paalagt Arrestanten at udrede, vil være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten have at betale 100 Kroner til hver.

Fredag den 27 April.

Nr. 111. Aktieselskabet **Adams Expres Co.** (Winther)

mod

Købmand Jacob Fürstenberg (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Misligholdelse af en Speditionskontrakt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 29 Februar 1916: De Indstævnte, Adams Expres Co., A/S., bør til Citanten, Købmand Jacob Fürstenberg, betale 4461 Kroner 3 Øre med Renter aarlig 5 pCt. fra

den 26 Januar 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det retteligt antaget, at Appellantens Fremstilling maa lægges til Grund ved Sagens Paakendelse. Ifølge de almindelige Bestemmelser for Foreningen af Københavns Speditører og Toldklarerere § 10 — der iøvrigt maa antages at stemme med, hvad der gælder i andre Lande — dækkes Assurance af hvilkensomhelst Beskaffenhed kun af Speditøren paa særligt Forlangende. Herefter og da der ikke er oplyst Omstændigheder, der kunde give Grund til i det foreliggende Tilfælde desuagtet at gøre Appellanten ansvarlig, fordi Assurancen ikke var tegnet, vil Appellanten efter sin derom nedlagte Paastand være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet »Adams Expres Compagni«, bør for Tiltale af Indstævnte, Købmand Jacob Fürstenberg, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Slutningen af Oktober 1915 afsendte de Indstævnte, Adams Expres Co., A/S., for Citanten, Købmand Jacob Fürstenberg, en Waggon Sæbe til Berlin. De lod — efter hvad de angiver: ifølge speciel Ordre fra Citanten — Sendingen transportforsikre, men ikke krigsforsikre.

I Begyndelsen af November s. A. afsendte de Indstævnte en ny Waggon Sæbe til Berlin for Citanten. Ogsaa denne Sending lod de Indstævnte forsikre; der foreligger en Skrivelse af 5 November, hvori de Indstævnte forespørger Citanten, om Sendingen skal forsikres og til hvilket Beløb; de Indstævnte hævder imidlertid, at denne Skrivelse kun afsendtes for at faa Ordren herom skriftlig fikseret, men at Citanten ogsaa i dette Tilfælde af sig selv havde givet Ordre til at forsikre.

Færdig fra Trykkeriet den 16 Maj 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 10—11.**

Fredag den 27 April.

Under 12 November s. A. anmodede Citanten de Indstævnte om at besørge Forsendelsen af 2620 Gros Staalpenne til en nærmere angiven Adresse i Petrograd. Det aftaltes senere, at Forsendelsen skulde ske via Stockholm—Raumo. Om Forsikringsspørgsmaalet indeholdt Citantens Ordreskrivelse Intet. Afsendelsen fandt Sted den 25 November. Partiet blev ikke forsikret.

Da Partiet var kommet til de Indstævntes Speditørforbindelse i Stockholm, Freys Express, lod dette Firma de Indstævnte opgive, om Firmaet skulde assurere Sendingen. Hertil svarede de Indstævnte uden nærmere Undersøgelse — og idet de, som de angiver, fejlagtigt gik ud fra, at Freys Forespørgsel angik andre Varer, der var forsikret — at der var sørget for Forsikring.

Partiet indladedes da uforsikret i Damperen »Brynhild«. Denne forliste i Stockholm Skærgaard, og Citantens Varer gik — som det maa antages — fuldstændig til Grunde.

Under denne Sag forlanger Citanten nu en Erstatning af 4461 Kr. 03 Øre med Renter 5 pCt. pro anno fra den 18 Oktober 1915 og Sagens Omkostninger. Han gør gældende, at der, da Forretningsforbindelsen mellem ham og de Indstævnte blev indledet, blev truffet en almindelig Aftale om, at de Indstævnte skulde forsikre de Varer, de modtog til Forsendelse for Citanten.

De Indstævnte benægter bestemt dette Citantens Anbringende og paastaar sig frifunden med Tillæg af Omkostningerne. Efter den af dem givne nærmere Fremstilling af det mellem Parterne passerede, har de ikke modtaget nogen Ordre om at lade de heromhandlede Varer forsikre.

Citanten har under Proceduren i en efter Rettens Mening unødig skarp Form benægtet Rigtigheden af den af de Indstævnte givne Fremstilling af det Passerede. Noget Bevis for, at de Indstævntes Fremstilling ikke er rigtig, har han ikke kunnet føre.

Men selv om de Indstævntes Fremstilling lægges til Grund, mener Retten dog, at Citanten maa have Krav paa Erstatning. Naar Citanten iforvejen havde forlangt to Sendinger, der skulde gaa ad en forholdsvis ufarlig Rute, forsikrede, burde de Indstævnte ikke have forsendt det heromhandlede Parti ad den meget farlige Rute via Raumo uden først at forespørge Citanten, om han ønskede, at der skulde tegnes en Forsikring. De Indstævnte har ogsaa under Proceduren erklæret,

at det vilde være stemmende med deres normale Forretningsgang at fremsætte en saadan Forespørgsel. Naar de Indstævnte da ikke har gjort dette, end ikke da Brevet fra Freys Express gav dem Anledning til at redressere Forsømmelsen, findes de at maatte betale Erstatning. Mod Størrelsen af det forlangte Erstatningsbeløb er der ikke gjort Indsigelse, og dette Beløb vil derfor være at lægge til Grund. Derimod vil der kun kunne tilkendes Citanten Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 26 Januar 1916. Sagens Omkostninger findes at burde hæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Mandag den 30 April.

Nr. 144. A/S. Dampskibsselskabet »**Torm**« og **I. Raine & Son**, Sunderland (Ingen)

mod

Firmaet **Kohlen-Import und Steinkohlen-Briket-Fabrik**, Actien-Gesellschaft, Königsberg (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanterne, A/S. Dampskibsselskabet »Torm« og I. Raine & Son, Sunderland, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades dem med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt de ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør de have tabt Sagen, og dem ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 257. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Morten Pedersen (Def. Liebe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 202.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 6 Januar 1917: Arrestanten Morten Pedersen bør for Tiltale af Aktor i denne Sag fri at være, men bør tages i Forvaring af Øvrigheden. Sagens Omkost-

ninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Hilbert, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Mandal Bertelsen, 18 Kr., udredes af det Offentlige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær tillægges der Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johs. Kalko og Knudtzon 30 Kr. til hver, som udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Det af Tiltalte udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold vilde efter sin Beskaffenhed være at henføre under Straffelovens § 202. Efter de foreliggende Oplysninger om Tiltaltes mentale Tilstand vil der imidlertid ifølge Straffelovens § 38 ikke kunne paalægges ham nogen Straf herfor, hvorimod der i Henhold til sidstnævnte Bestemmelses 2det Stykke findes af Øvrigheden at burde træffes Sikkerhedsforanstaltninger mod ham.

Thi kendes for Ret:

Mod Morten Pedersen bør der af Øvrigheden træffes Sikkerhedsforanstaltninger. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium til Højesteretssagførerne Asmussen og Liebe for Højesteret, 40 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten Morten Pedersen for Overtrædelse af Straffelovens § 202.

Tiltalte er født den 31 Januar 1874 og ikke funden forhen straffet, bortset fra, at han under sin Militærtjeneste 2 Gange har været anset arbitrært for Tjenesteforseelser. Den 5 Maj 1901 indgik han Ægteskab med Ane Andreasen, med hvem han siden stadig har samlevet, og med hvem han har samavlet 2 Børn.

Ifølge Hustruens beedigede Forklaring har Tiltalte, der lider af Krampe, i de senere Aar været meget forfalden til Drik og er efterhaanden blevet i høj Grad urimelig og umedgørlig, hvilket navnlig ogsaa har vist sig deri, at han ofte har fremsat ugrundede Beskyldninger mod Hustruen for at være ham utro og for at ville forgive ham. Han har dog aldrig truet hende eller øvet Vold mod hende førend Søndag den 5 November 1916. Den forudgaaende Lørdag Aften forekom Tiltaltes Opførsel Hustruen saa mærkelig, at hun ikke turde blive i Hjemmet Natten over med de 2 Børn. Tiltalte rettede ganske vist ingen Trusler mod hende eller Børnene, ligesom han heller ikke gjorde Tegn til at øve Vold; men han havde den Forestilling, at der var Nogen,

der vilde bryde ind i Lejligheden, og han udtalte, at der nok skulde »gaa Noget for sig«. Hustruen og Børnene forlod ham derfor Kl. ca. 12½ om Aftenen og overnattede hos hendes Broder. Næste Morgen indfandt Hustruen og den yngste — ca. 10 Aar gamle — Datter sig i Hjemmet. Tiltalte vekslede da nogle Ord med Hustruen om Grunden til, at hun var gaaet den foregaaende Aften, og foer derefter, uden at hun havde rørt ham eller truet ham, løs paa hende, væltede hende over en Seng og greb hende i Halsen, saa hun ikke kunde skrige. Ved Datterens Skrig hidkaldtes imidlertid en i Etagen ovenover boende Enke Andersen, og Tiltalte slap da sit Tag i Hustruen og jog nævnte Enke ud af Lejligheden, idet han samtidig tilføjede hende et Slag i Ansigtet. I Mellemtiden lykkedes det Hustruen og Barnet at slippe bort. Den mod hende øvede Vold har ikke efterladt Mærker og heller ikke forvoldt nogen Smerte af Betydning.

Fornævnte Enke Andersen har forklaret, at hun hørte Raab om Hjælp fra Tiltaltes Lejlighed, og at hun, da hun kom derned, saa Tiltalte staa bøjet over sin Hustru, som han havde grebet om Halsen og kastet om paa en Seng, saa hun ikke kunde faa Vejret. Enken greb da Tiltalte i Nakken for at faa ham til at slippe sit Tag, hvorefter han vendte sig om, forfulgte hende ud paa Trappen og slog hende med knyttet Haand i Ansigtet, saa hun maatte søge Læge, der i en afgivet Attest har udtalt, at der var tilføjet hende en Kontusion af højre Øje og Omgivelser.

Ifølge en anden i samme Ejendom boende Kvinde, Fru Dysterdings beedigede Forklaring har Tiltalte samme Dags Eftermiddag, som det skildrede Optrin havde fundet Sted om Morgenen, med Henblik paa dette udtalt: »Ja, min Kone skulde jo dø«.

Endelig har Tiltaltes 10-aarige Datter afgivet en med Hustruens Fremstilling stemmende Forklaring om det paagældende Optrin.

Tiltalte, som under Sagen har fastholdt sine — som det maa antages grundløse — Beskyldninger mod Hustruen for Utroskab og for at have villet forgive ham, har i det første Forhør hævdet, at Sammenstødet mellem ham og Hustruen begyndte med, at hun, som kom med en Bemærkning om, at han havde villet jage hende ud, foer løs paa ham, greb ham i Brystet og trykkede ham tilbage, og at han derefter værgede sig ved at gribe Hustruen i Halsen og vælte hende om paa en Seng. Senere har han forklaret, at det Passerede ikke staar saa klart for ham, og at det godt kan være, at Hustruens Fremstilling er rigtig. Han har derhos erkendt Rigtigheden af Enke Andersens Forklaring, men forklaret, at han ikke kan tro, at han til Fru Dysterding har udtalt: »Ja, min Kone skulde jo dø«, og at det i hvert Fald kun kan være sagt i Hidsighed, idet han aldrig har tænkt paa at tilføje Hustruen noget Ondt.

Under Sagen har der været rejst Tvivl om Tiltaltes Tilregnelighed. Det er oplyst, at han i Tiden siden November 1913 7 Gange har været indlagt paa Frederiksberg Hospital, hvis Overlæge i en den 10 November 1916 afgivet Erklæring har udtalt, at Tiltalte utvivlsomt er Epileptiker, men tillige synes at være Alkoholist, og at han foruden sine Krampeanfald tillige har haft hurtigt forbigaaende Perioder, under hvilke han har været hallucineret og forvirret. En Læge, som gentagne Gange har tilset ham, naar han havde epileptiske Kramper, an-

ser ham for mindre tilregnelig og under de epileptiforme Anfald absolut utilregnelig; samme Læge har derhos oplyst, at Tiltalte kort før den 5 November 1916 havde haft et af sine Anfald og endnu nævnte Dag var sygemeldt som Følge deraf. Arrestlægen, som har observeret Tiltalte, har udtalt, at hans Sigtelser mod Hustruen nærmest maa opfattes som beroende paa Vrangforestillinger, opstaaet i en ved kronisk Alkoholisme forgiftet Hjerne hos en Epileptiker, og at Tiltalte i de Perioder, hvor han beherskes af disse Forestillinger og er under Paavirkning af Alkohol, ikke kan betragtes som tilregnelig eller ufarlig for sine Omgivelser. Retslægeraadet, som Sagen derefter har været forelagt, har udtalt, at Tiltalte er sindssyg, og at Raadet derfor maa anbefale, at han som farlig for sine Omgivelser snarest anbringes i et Sindssygehospital, hvorimod en Indlæggelse til Observation ikke kan antages at kunne fremskaffe yderligere Momenter til Bedømmelse af hans mentale Tilstand.

Efter det saaledes Foreliggende maa der gaas ud fra, at Tiltalte ved det skildrede Optrin mellem ham og hans Hustru den 5 November 1916 har været i en saadan Tilstand af Utilregnelighed, at der allerede af denne Grund i Medfør af Straffelovens § 38, 1ste Stykke, ikke vil kunne paalægges ham Straf for hans Forhold ved denne Lejlighed. Da han derhos efter det af Retslægeraadet udtalte maa anses farlig for sine Omgivelser, findes det nødvendigt, at der i Medfør af samme Paragrafs 2det Stykke træffes Sikkerhedsforanstaltninger mod ham.

Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte er frifunden, medens det samtidig er bestemt, at han skal tages i Forvaring af Øvrigheden, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt det Offentlige at udrede, billiges, vil herefter i det Hele kunne stadfæstes. Aktor og Defensor for Overretten vil der være at tillægge i Salær hos det Offentlige 30 Kr. til hver.

Nr. 4. Grosserer A. **Alexander** (Winther)

mod

Købmand **Emil Sand** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Lovligheden af Appellantens Afskedigelse af Indstævntes Tjeneste.

Odense Købstads ordinære Rets Dom af 2 August 1915: Kontracitanten, Købmand Emil Sand, bør for Tiltale af Hovedcitanten, Fuldmægtig A. Alexander, i denne Sag fri at være. Hovedcitanten bør til Kontracitanten betale 1412 Kr. 77 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 2 September 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 Marts 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Grosserer A. Alexander, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Idet Appellanten, Grosserer A. Alexander, har anbragt, at der mellem ham og Appelindstævnte, Købmand Emil Sand af Odense, er indgaaet en Overenskomt angaaende et nærmere angivet Samarbejde, ved hvilken det bl. a. var bestemt, at Appellanten — der en Tidlang havde staaet i Appelindstævntes Tjeneste mod en Gage af 2400 Kr. aarlig — fra og med den 1 Januar 1914 skulde oppebære en Gage af 3000 Kr. aarlig at udbetale med $^1/_{12}$ maanedlig, og at dette Forhold alene kunde opsiges med et halvt Aars forudgaaet Varsel til Ophør en 1 Januar, men at Appelindstævnte ikke desmindre den 31 Marts 1914 har opsagt ham til Fratræden den 1 Juli s. A., har han under nærværende i første Instans ved Odense Købstads ordinære Ret behandlede Sag paastaaet Appelindstævnte tilpligtet at betale ham Gage for Tidsrummet fra 1 Juli til 31 December 1914 med 1500 Kr. samt en af Retten eller af Mænd, udmeldte af denne, fastsat Erstatning for Misligholdelse af bemeldte Overenskomst, begge Beløb med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 2 Juli 1914, til Betaling sker, og endelig Sagens Omkostninger skadesløst, alt med Fradrag af et Beløb, stort 762 Kr. 77 Øre, som han erkender at skylde Appelindstævnte for leverede Varer m. v. Appelindstævnte paastod principalt Sagen afvist som hørende under Voldgift og paastod sig subsidiært frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger. Han paastod derhos under en Kontrasag Appellanten dømt til Betaling af 1412 Kr. 77 Øre, nemlig 122 Kr. 77 Øre for leverede Varer og 1290 Kr., som Appellanten skulde have faaet udbetalt for meget à conto paa den ham tilkommende Gage, tilligemed Rente af det indtalte Beløb 5 pCt. p. a. fra Kontraforligsklagens Dato den 2 September 1914, til Betaling sker, og Kontrasagens Omkostninger skadesløst. Appellanten paastod sig i Kontrasagen frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved den i Sagen den 2 August 1915 afsagte Underretsdom blev Appelindstævnte frifunden for Appellantens Tiltale, hvorimod Appel-

lanten dømtes til at betale Appelindstævnte det i Kontrasagen indtalte Beløb med Renter heraf, som paastaaet. Sagens Omkostninger blev derhos hævede.

Her for Retten har Appellanten paastaaet Appelindstævnte dømt til Betaling af de ovenommeldte 1500 Kr. med Fradrag af de ligeledes ovennævnte 762 Kr. 77 Øre, altsaa 737 Kr. 23 Øre, med Renter og Omkostninger, som anført, hvorhos han har paastaaet sig frifunden for Appelindstævntes Tiltale i Kontrasagen. Appelindstævnte har derimod procederet til Stadfæstelse af Underretsdommen. Begge Parter har paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten.

Det fremgaar af Sagen, at der mellem Parterne har været indledet Forhandlinger om Afslutning af en Overenskomst bl. a. som foranført, og at der af Appelindstævntes juridiske Konsulent er udarbejdet et Udkast til en saadan, men at dette Dokument alene er blevet underskrevet af Appellanten.

Vel har nu Appellanten anført, at Appelindstævnte i hvert Fald stiltiende har tiltraadt Overenskomsten, idet han navnlig ikke har indvendt Noget imod, at Appellanten har hævet saadanne Beløb, at de svarer til den i Udkastet ommeldte maanedlige Gage, men overfor Appelindstævntes Benægtelse kan Appellanten ikke anses at have tilstrækkeligt godtgjort, at Appelindstævnte er indgaaet paa de i Dokumentet indeholdte Vilkaar, i hvilken Henseende særlig skal fremhæves, at Appellanten ses tidligere forskudsvis at have hævet Beløb udover den ham tilkommende Gage. Herefter og idet Appellanten efter sin Stilling iøvrigt ikke kan antages at have haft Krav paa et længere Opsigelsesvarsel end 3 Maaneder, maa det billiges, at Appelindstævnte ved Underretsdommen er frifunden for den af Appellanten i Hovedsagen nedlagte Paastand.

Hvad dernæst Kontrasøgsmaalet angaar, drejer Tvisten sig — idet der under Søgsmaalet er indbefattet det af Appellanten under Hovedsagen erkendte Beløb, stort 762 Kr. 77 Øre — alene om et Beløb paa 650 Kr. Efter Appellantens Anbringende er de 300 Kr. heraf udbetalt ham som den ved oftnævnte Overenskomst hjemlede Forhøjelse af hans hidtidige Gage, medens de 350 Kr. er udbetalt som Godtgørelse for nogle Udgifter, han havde haft i Anledning af det paatænkte Samarbejde. Som ovenfor nævnt, kan det imidlertid ikke statueres, at der mellem Parterne er indgaaet den af Appellanten paaberaabte Overenskomst, og det maa saaledes tiltrædes, at Appellanten ved Underretsdommen er tilpligtet at betale Appelindstævnte det under denne Del af Sagen omhandlede Beløb med Renter deraf, som paastaaet.

I Henhold til alt Foranførte vil Underretsdommen, ved hvis Bestemmelse angaaende Sagens Omkostninger i første Instans det maa have sit Forblivende, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten findes at burde ophæves.

Tirsdag den 1 Maj.

Nr. 65. Postekspedient **Andreas Vilhelm Brasch Hasselager** (Asmussen)

mod

Finansministeriet paa Statskassens Vegne (den konst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Beregningen af Appellantens Alderstillæg.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Januar 1916: Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanten, Postekspedient Andreas Vilhelm Brasch Hasselager, i denne Sag fri at være. Til Indstævnte betaler Citanten Sagens Omkostninger med 200 Kr., som udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salær til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret betaler Appellanten, Postekspedient Andreas Vilhelm Brasch Hasselager, 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Asmussen 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 1 November 1896 indtraadte nuværende Postekspedient, Løjtnant Andreas Vilhelm Brasch Hasselager i Postvæsenets Tjeneste, idet han fra denne Dato at regne blev ansat som Elev paa Frederiksberg*) Postkontor.

Efter de den Gang gældende Regler antoges Postelever af ved-

*) Skal være Frederikssund.

kommende Postmester og vedblev ogsaa som Assistenter og Fuldmægtige at staa i et privat Tjenesteforhold til Posthusbestyreren, idet Statsansættelse først fandt Sted ved Ansættelse som Postekspedient i 4de Lønningsklasse efter Lov Nr. 50 af 12 April 1889. I denne Ordning skete der en Forandring ved Lønningsloven for Postvæsenet Nr. 99 af 23 Maj 1902, som indførte en ny (5te) Lønningsklasse, bestaaende af Assistenter og Fuldmægtige. Herom hedder det i Lovens § 8: »De til 5te Lønningsklasse henhørende Assistenter og Fuldmægtige, hvis Antal indtil Videre udgør 200, ansættes efter at have bestaaet en Fagprøve, for hvilken de nærmere Bestemmelser fastsættes af Ministeriet for offentlige Arbejder, og til hvilken de privat antagne Postfunktionærer, der herefter kun kan antages med Generaldirektørens Samtykke, kan indstille sig efter 3 Aars Tjeneste ved et Postkontor eller en Postekspedition. Dog kan Assistenter og Fuldmægtige, der ved Fagprøvens Indførelse har gjort mindst 5 Aars Tjeneste i Postvæsenet, ansættes uden forudgaaet Fagprøve. Begyndelseslønningen er 600 Kr., der 2 Aar efter Fagprøvens Bestaaen stiger til 800 Kr. og 5 Aar efter dens Bestaaen stiger til 1000 Kr. For de Funktionærers Vedkommende, der erholder Statsansættelse uden forudgaaende Fagprøve, fastsættes Lønningen til 600 Kr. forsaavidt Paagældende har gjort under 5 Aars Tjeneste, og til 800 Kr. forsaavidt Tjenestetiden er mindst 5 Aar, men under 8 Aar, og til 1000 Kr., forsaavidt Tjenestetiden er 8 Aar eller derover.

I det første Aar efter nærværende Lovs Ikrafttræden kan Statsansættelse meddeles Assistenter og Fuldmægtige uden forudgaaet Fagprøve, selv om Vedkommende har under 5 Aars Tjeneste i Postvæsenet.«

Medens der saaledes fra 1902 at regne gaves Assistenter og Fuldmægtige Statsansættelse, vedblev den gamle Ordning — dog saaledes, at Antagelse kun kunde ske med Generaldirektørens Samtykke — at gælde for Postelevernes Vedkommende indtil 1 November 1907, da Kontorholdsloven for Postvæsenet traadte i Kraft og i § 4 bestemte, at »Posteleverne skulde antages af Generaldirektøren for Postvæsenet efter en foreløbig Prøve.«

Efter at Lønningsloven af 1902 var traadt i Kraft, blev Hasselager, der paa dette Tidspunkt gjorde Tjeneste i København som Postassistent, statsansat i 5te Lønningsklasse fra 1 September 1902 at regne uden forudgaaende Fagprøve og fik straks en Lønning af 800 Kr. aarlig, stigende til 1000 Kr. aarlig fra 1 November 1904 at regne, idet han havde en Tjenestetid bag sig af mellem 5 og 8 Aar (1 November 1896—1 September 1902). Den 1 Maj 1907 forfremmedes han til Postekspedient, hvilken Stilling ved den nugældende Etatslønningslov af 27 Maj 1908 indordnedes under 13de Lønningsklasse I med en Grundløn af 1470 Kr. (paa Landet og i Byer med indtil 2000 Indbyggere 1380 Kr.) aarlig, stigende hvert 4de Aar med 330 Kr. til 2790 Kr. (2700 K.). Ifølge Lønningslovens § 18, 1ste Punktum, bevarer »de ved Lovens Ikrafttræden ansatte Tjenestemænd . . . . ved Beregningen af Alderstillæg, saalænge de forbliver i den samme Stilling, den af dem alt erhvervede Tjenestealder.« Herefter regnedes Hasselagers Anciennitet med Hensyn til Beregningen af de ham efter den nye Lønningslov tilkommende Alderstillæg fra

1 Maj 1907 (Udnævnelsen til Postekspedient), saaledes at han skulde opnaa og har opnaaet første Alderstillæg den 1 Maj 1911.

Den 1 Maj 1909 udnævntes Frøken Vilhelmine Mathiesson til Postekspedient i Sakskøbing. Frk. Mathiesson havde opnaaet Ansættelse i Postvæsenet som privat ansat Postassistent den 25 September 1889 og var efter Ikrafttrædelsen af Lønningsloven af 23 Maj 1902 blevet statsansat som Postassistent i 5te Lønningsklasse fra 1 September 1902 at regne. Da hun paa dette Tidspunkt havde en Tjenestetid af over 8 Aar (nemlig fra 1 Oktober 1889), fik hun i Henhold til den foranciterede § 8 i Loven af 1902 ved sin Ansættelse i 5te Lønningsklasse straks tillagt højeste Lønning, 1000 Kr., og paa dette Lønningstrin blev hun staaende, indtil Lønningsloven af 1908 den 1 April s. A. traadte i Kraft. Ved denne Lov henførtes saavel de tidligere Postelever som de tidligere Postassistenter, hvilke sidste fik Benævnelsen Medhjælpere, til 12te Lønningsklasse, der fastsatte en Grundløn af 570 Kr. (paa Landet og i Byer med indtil 2000 Indbyggere 510 Kr.) aarlig, stigende hvert 4de*) Aar med 48 Kr. og efter 5 Aars Tjenestetid hvert andet Aar med 96 Kr. indtil 1530 Kr. (1470 Kr.). Efter den foranførte Bestemmelse i Lønningslovens § 18, 1ste Punktum, skulde Frk. Mathiesson, saalænge hun forblev i samme Stilling, bevare den af hende alt erhvervede Tjenestealder. Forsaavidt angaar Posteleverne er denne Regel i § 18 ifølge Vedtagelse paa et den 12 Juni 1908 afholdt Ministermøde fortolket saaledes, at Elever faar den før Loven tilbagelagte Tjenestetid medregnet til deres Tjenestealder, selvom de før Loven ikke havde været statsansatte. Idet Postmedhjælpere (de tidligere Postassistenter) og Postelever ved Lønningsloven af 1908 er henførte til samme Lønningsklasse (12te) betyder Reglen i § 18 for Frk. Mathiessons Vedkommende, at hendes Tjenestealder i 12te Lønningsklasse maatte regnes fra hendes Ansættelse som Postassistent den 25 September 1889 (den 1 Oktober 1889), og hun kom saaledes ved Lovens Ikrafttræden den 1 April 1908 op paa næsthøjeste Lønningstrin — da hun var ansat i Sakskøbing beregnet efter Lønningssatserne e**) og d — 1374 Kr. (Grundlønnen for 12te Klasse 510 Kr. + 4 Alderstillæg à 48 Kr. og 7 Alderstillæg à 96 Kr.). Heri skete der imidlertid en Afkortning af 174 Kr. i Henhold til Lønningslovens § 1, næstsidste Stykke, hvori det hedder: »Den Tjenestemand i 1ste—13de Lønningsklasse, der ved denne Lovs Bestemmelser opnaar en Lønningsforbedring paa mere end 20 pCt. af den nuværende Lønning (herunder indbefattet Alderstillæg, Huslejetillæg, Bestillingstillæg, personlig Tillæg og Gennemsnit af de sidste 4 Aars udbetalte Tantieme), lider i de første 4 Aar efter Lovens Ikrafttræden en Afkortning i sin Lønning, saa at denne bringes ned til den nævnte Grænse. Denne Afkortnings Beløb beregnes ved Lovens Ikrafttræden og er derefter uforandret i de 4 Aar.« Herefter maatte Frøken Mathiessons Løn ikke overstige den hidtil hafte Løn 1000 Kr. + 20 pCt. = 1200 Kr., saa at der altsaa blev afkortet 174 Kr. aarlig i den Løn af 1374 Kr., som under Hensyn til hendes Anciennitet fra 1 Oktober 1889 vilde tilkomme hende. Den 1 Ok-

*) Skal være hvert Aar.
**) Skal være c.

tober 1908 naaede Frk. Mathiesson op paa højeste Lønningstrin i 12te Lønningsklasse 1470 Kr. (÷ Afkortning 174 Kr.).

Som alt foran anført udnævntes Frk. Mathiesson efter Ikrafttrædelse af Loven af 1908, nemlig fra 1 Maj 1909 at regne, til Postekspedient. Efter Loven af 1908 hører kvindelige Postekspedienter til 13de Lønningsklasse II med en Grundløn af 1380 Kr. (paa Landet og i Byer med indtil 2000 Indbyggere 1200 Kr.) aarlig, stigende hvert 4de Aar med 225 Kr. til 2280 Kr. (2100 Kr.) aarlig. Ifølge § 5 i Loven af 1908 gælder den Regel, at »Ved Overgang fra en Lønningsklasse til en efter Nummerorden højere kommer Tjenestemanden straks op paa det Lønningstrin i den nye Klasse, som er nærmest højere end den i den hidtidige Stilling oppebaarne Lønning.« I Henhold til denne Bestemmelse tillagdes der fra 1 Maj 1909 at regne Frk. Mathiesson, der da, som ovenfor anført, lønnedes med 1470 Kr. ÷ 174 Kr., Grundlønnen for 13de Lønningsklasse II, Gruppe c og d, 1200 Kr. + 2 Alderstillæg à 225 Kr., saaledes at hun fra 1 Maj 1909 at regne opnaaede en Lønning 1650 Kr. ÷ Afkortningen 174 Kr. Herved erholdt hun en noget højere Løn, end Postekspedient Hasselager paa dette Tidspunkt oppebar, nemlig nominelt Forskellen mellem 1650 Kr. og 1470 Kr. eller 180 Kr., men i Virkeligheden, da der i de 1650 Kr. skal afdrages 174 Kr., Differencen mellem 1476 og 1470 Kr. eller 6 Kr.

I Lønningsloven af 1908 § 7 udtales Følgende: »Saafremt nogen Tjenestemand, der efter Lovens Ikrafttræden forfremmes til en højere Lønningsklasse, i Kraft af Reglerne i §§ 5 og 6 opnaar flere Alderstillæg end Nogen i samme Stilling, der har samme eller længere Tjenestetid i Etatens Lønningsklasser 1—23, og som er forfremmet til sin nuværende Lønningsklasse inden Lovens Ikrafttræden, rykker den Sidstnævnte op paa lige Lønning med den Førstnævnte. Enhver Forfremmelse, der medfører saadan ekstraordinær Oprykning, skal forelægges den vedkommende Minister til Godkendelse. Denne § kommer dog kun til Anvendelse i de første 4 Aar efter Lovens Ikrafttræden.«

Under denne Sag gør nu Citanten, fornævnte Postekspedient Hasselager, gældende, at denne Bestemmelse maa komme ham til Gode, saaledes at da Frk. Mathiesson har erholdt 2 aarlige Alderstillæg, der da ligeledes bør tildeles ham to saadanne, disse imidlertid under Hensyn til, at han falder ind under 13de Lønningsklasse 1 a og b, ansatte ikke til 225 Kr., men til 330 Kr. hver fra den 1 Maj 1909 at regne.

Efter at Finansministeriet under 16 Marts 1915 har meddelt Tilladelse til, at Spørgsmaalet om hans eventuelle Berettigelse til disse Alderstilæg, uanset Bestemmelsen i Lov af 26 Marts 1870, afgøres under en mod Statskassen anlagt Sag, har Postekspedient Hasselager, hvem der er meddelt fri Proces under Sagen, ved den af ham antagne Sagfører, Overretssagfører S. Andersen, efter Stævning udtaget mod Finansministeren paa Statskassens Vegne nedlagt Paastand paa, principalt, at der tilkendes ham et Beløb af 660 Kr. aarlig fra 1 Maj 1909 til 1 Maj 1915, altsaa ialt 3960 Kr., hvorhos han forbehoider sig sin Ret til det samme aarlige Beløb fra 1 Maj 1915 med Renter af 3960 Kr. fra Stævningens Dato, den 22 Maj 1915, og Sagens

Omkostninger skadesløst, hvorhos han har nedlagt en subsidiær Paastand.

Indstævnte procederer til Frifindelse, principalt pure, subsidiært mod Betaling af nærmere angivne mindre Beløb, med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til den paa Ministerens Vegne optrædende konstituerede Kammeradvokat.

Citantens Paastand støttes paa, at han og Frk. Mathiesson har samme Tjenestetid i Etatens Lønningsklasser 1—23, idet de begge har opnaaet Statsansættelse i 5te Lønningsklasse efter Loven af 1902 den 1 September s. A., at de nu begge befinder sig i 13de Lønningsklasse, og at han, da Frk. Mathiesson har opnaaet 2 Alderstillæg aarlig fra sin Oprykning i 13de Lønningsklasse den 1 Maj 1909, har Krav paa i saa Henseende at sidestilles med hende.

Herimod indvender Indstævnte, at de to nævnte Personer ikke kan siges at have samme Anciennitet, at de omend formelt hørende til samme Lønningsklasse har forskellig Grundløn og forskellige Alderstillæg, saaledes at de i Virkeligheden er ganske afvigende stillede med Hensyn til Lønningsforhold, og at Muligheden af en Fyldestgørelse af Bestemmelsen i § 7 i Loven af 1908 om Ligestilling er udelukket allerede af den Grund, at Alderstillæggene ikke kan deles, hvorhos Indstævnte endelig fremhæver, at der, hvis man vilde sætte sig ud over Princippet om Alderstillæggenes Udelelighed, i hvert Fald kun kan blive Spørgsmaal om at tilkende Citanten et forholdsvis ubetydeligt Differencebeløb.

Indstævntes Hovedbetragtning er den, at man, da Inddelingen af de paagældende Stillinger indenfor Postetaten er indført ved Loven af 1908, i hvert enkelt Tilfælde maa undersøge, om den Tjeneste, den Paagældende har udført før Loven af 1908, kan ligestilles med Tjeneste i en af de Stillinger, som nu er indordnede under de af Loven opstillede 23 Lønningsklasser, og at der herefter ikke kan være Tvivl om, at de tidligere Stillinger som private Elever og private Assistenter, bortset fra Forskellen i Ansættelses- og Lønningsmaaden, i Et og Alt svarer til den nugældende Lønningslovs Elev- og Medhjælperstillinger, der er indordnet i 12te Lønningsklasse, hvorved fremhæves, at der paa forskellig Maade førtes Kontrol med Postmesterens Ansættelse af Elever, og at der derfor med Rette i Medfør af fornævnte administrative Beslutning af 12 Juni 1908 er tillagt Frk. Mathiesson en Anciennitet som foran anført fra 1 Oktober 1889, altsaa langt forud for Citanten, der først ansattes som Elev den 1 November 1896.

Heri findes der efter samtlige foreliggende Omstændigheder at maatte gives Indstævnte Medhold, hvorved yderligere bemærkes, at Muligheden for Citanten til overhovedet at kunne rejse noget Krav og Forudsætningen for at kunne gennemføre det udelukkende er knyttet til Antagelsen af det berettigede i som sket at medregne en Tjenestetid, der ligger forud for Statsansættelsen i Henhold til Loven af 1902, medens der med det af Citanten i den foreliggende Forbindelse hævdede Udgangspunkt — et Udgangspunkt, der tager sig mærkeligt ud overfor det Faktum, at Citanten selv i 1902 har faaet sin Tjenestetid som privat Postfunktionær medregnet ved Lønningens Fastsættelse — ikke vilde blive Spørgsmaal om de Frøken Mathiesson tillagte Alderstillæg, af Hensyn til hvilke nærværende Sag er rejst.

Idet det herefter findes ufornødent at komme nærmere ind paa, hvad der af Parterne yderligere er anført under Sagen, vil Indstævnte være at frifinde for Citantens Tiltale, hvorhos Citanten efter Omstændighederne findes at burde betale til Indstævnte Sagens Omkostninger, nemlig Salær til den konstituerede Kammeradvokat, med 200 Kr.

Onsdag den 2 Maj.

Nr. 55. **Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger** (Rée)

mod

Gaardejer **Søren Josephsen** (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Indstævnte Erstatning for en Brandskade.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Maj 1916: Indstævnte, Landbygningernes almindelige Brandforsikring, bør til Citanten, Gaardejer Søren Josephsen af Rostrup, betale til anordningsmæssig Anvendelse de paastævnte 2925 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 29 Januar 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte ikke har forbrudt Retten til Forsikringssummen.

For Højesteret er det oplyst, at de nedbrændte Bygninger er genopførte, og at de nye Bygninger var færdige den 3 Juli 1916. Appellanten har herefter frafaldet sin Paastand om Frifindelse, forsaavidt den var støttet paa, at Bygningerne ikke var genopførte. Som Sagen saaledes foreligger, vil Appellanten efter Indstævntes Paastand være at dømme til at betale det paastævnte Beløb med Renter fra den ovennævnte Dato.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Den almindelige Brandforsikring for Landygninger, bør til Indstævnte, Gaardejer Søren Josephsen, betale 2925 Kroner med Renter heraf

5 pCt. aarlig fra den 3 Juli 1916, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 30 September 1915 nedbrændte Udhusene til Gaardejer Søren Josephsens Ejendom i Rostrup; Bygningerne var forsikrede i Landbygningernes almindelige Brandforsikring, og ved Vurderingsforretning af 5 Oktober s. A. blev Skadeserstatningen ansat til 2925 Kr., hvormed Brandlidte erklærede sig tilfreds.

Ved det i Anledning af Branden afholdte Forhør blev det vel ikke konstateret, paa hvilken Maade Ilden var opstaaet; men efter Oplysningerne maa det antages, at en i Svinestalden opstillet Petroleums-Kartoffelkoger paa en eller anden Maade havde foraarsaget Ildsvaaden; under 15 Oktober s. A. resolverede Amtmanden over Aalborg Amt, at der ikke fra det Offentliges Side vilde være at foretage videre i Sagen.

Ved Skrivelse af 28 November s. A. fik Brandlidte imidlertid Meddelelse om, at Selskabets Tilsynsraad havde vedtaget at nægte ham Erstatning, fordi det af Brandforhøret fremgik, at Ilden var foraarsaget af en Kartoffelkoger, der efter Forsikringsforholdets Stiftelse var opstillet i Ejendommen, og hvis Opstilling efter Brandforsikringens Mening var i Strid med Brandpolitilovens § 21.

Foranlediget af denne Skrivelse har under nærværende Sag Citanten, fornævnte Gaardejer Søren Josephsen af Rostrup, paastaaet Indstævnte, ligeledes fornævnte Landbygningernes almindelige Brandforsikring, tilpligtet at betale i Brandskadeerstatning til anordningsmæssig Anvendelse et Beløb af 2925 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 29 Januar 1916, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte herfor anfører Selskabet, at Anbringelsen af den nævnte Kartoffelkoger i Stalden var i Strid med Brandpolitilovens § 21, hvorefter Brugen af Petroleum er forbudt i Stalde undtagen i forsvarlige Lygter, som er forsynede med en solid Metalbeholder, og at der som Følge af denne Overtrædelse af Brandpolitiloven i Medfør af § 66 i Vedtægten for Selskabet, hvorefter den Forsikredes Ret til Erstatning forbrydes, naar Skaden hidrører fra hans Forsæt eller Uagtsomhed, ikke tilkommer Citanten nogen Erstatning.

Den ommeldte Svinestald frembød efter Selskabets Formening endda særlige brandfarlige Forhold, idet Højden var under 3 Alen, Loftet bestod af upløjede Brædder, gennem hvilke der stak Foder ud, og Kogeren var anbragt kun $^1/_2$ Alen fra Træskillerummet ind til Laden.

Da det imidlertid efter det Foreliggende, derunder det om Kar-

toffelkogerens Indretning oplyste, ikke findes godtgjort, at Citanten ved at anbringe den eller ved Anvendelsen af den har udvist noget Forhold, hvorefter Skaden kan anses at hidrøre fra hans Forsæt eller Uagtsomhed, findes han ikke at have forbrudt Retten til Erstatning.

Forsaavidt Selskabet endelig har gjort gældende, at den Forsikrede ikke har opført de nedbrændte Bygninger paany — hvilket er in confesso under Sagen — og derfor ikke kan kræve Erstatningen, kan dette ikke føre til Frifindelse, ligesom Selskabet ved at nægte Citanten Ret til Erstatning har givet denne Føje til at anlægge Sag, forinden han har genopført Bygningerne.

Citantens Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Nr. 254. Højesteretssagfører Winther

mod

Viktor Peder Ferdinand Nielsen (Def. Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Marts 1917: Arrestanten Victor Peder Ferdinand Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Zeuthen og Anker-Jensen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Viktor Peder Ferdinand Nielsen til Højesteretssagførerne Winther og Hansen 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Viktor Peder Ferdinand Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 10 April 1880 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 10 Februar 1900 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 27 August 1901

efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 14 Marts 1903 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 11 Marts 1905 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, hvorved bemærkes, at han ved kgl. Resolution af 19 Februar 1906 fritoges for den resterende Del af Straffen, og senest ved nærværende Rets Dom af 13 August 1907 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 30 September f. A. blev Arrestanten anholdt som mistænkt or at have været i ulovlig Besiddelse af en Cykle, der den foregaaendefDag, da Arrestanten som Tilskadekommen var bleven indlagt paa Ho spitalet, fandtes henstillet op ad et Plankeværk ved et Maskinhus i Gasværkshavnen, og som ifølge Sagens Oplysninger den 13 s. M. mellem Kl. 12 og 1 Eftermiddag var frastjaalet Arbejdsmand Peter Niels Emil Sørensen paa Gaden udenfor Beværtningen Dybbølsgade Nr. 14, hvor Bestjaalne havde henstillet den uaflaaset, medens han opholdt sig i Beværtningen.

Arrestanten har indrømmet at have været i Besiddelse af en Cykle, som han den 29 September havde stillet op ad det nævnte Plankeværk, men han har under et Reassumtionsforhør først betvivlet og senere bestemt benægtet, at denne Cykle er identisk med den Sørensen frastjaalne Cykle, der af Politiet blev taget i Bevaring i Gasværkshavnen og under Forundersøgelsen i Sagen har været tilstede i Retten, ligesom han har gjort gældende, at han havde stillet sin Cykle fra sig et andet Sted ved Plankeværket end det Sted, hvor Bestjaalnes Cykle blev forefunden.

Naar imidlertid henses dels til, at Bestjaalnes Cykle efter det Oplyste maa antages at have henstaaet ved Plankeværket om Eftermiddagen og hele Natten, efter at Arrestanten var indlagt paa Hospitalet, uden at være blevet afhentet af Nogen, dels til, at Arrestanten først efter, at han gentagne Gange i Retten havde haft Lejlighed til at tage Bestjaalnes Cykle i Øjesyn og til at udtale sig om den, fremkommer med sin fornævnte Indsigelse, dels endelig til Arrestantens nedenfor omtalte Forklaring om sin Adkomst til den Cykle, som han havde stillet fra sig ved Plankeværket, findes det uden Betænkelighed ved Sagens Paakendelse at gaa ud fra, at det er Bestjaalnes Cykle, som Arrestanten har haft i sin Besiddelse.

Arrestanten har om sin Adkomst til denne Cykle forklaret, at han en Formiddag, ca. 3 Uger før han blev anholdt, i god Tro har købt den af en Mandsperson, som han havde set et Par Gange tidligere, men iøvrigt ikke kendte, og hvem han nu traf ved Hjørnet af Langebro og Gasværkshavnen, hvor Personen medførte Cyklen, som han solgte til Arrestanten for 25 Kr., hvoraf Arrestanten straks betalte de 10 Kr., medens Personen nogle Dage senere skulde afhente de resterende 15 Kr. hos Arrestanten ved Gasværkshavnen, hvor Arrestanten arbejdede; Personen har dog ikke senere ladet høre fra sig.

Denne Forklaring er imidlertid ubestyrket og i sig selv usandsynlig, og da Arrestanten har erkendt, at han jævnlig er kommen som

Gæst paa den ovennævnte Beværtning, d a Kellner Aage Hansen og Arbejdsmand Johannes Christian Bendtsen, Førstnævnte under Ed har forklaret, at de har set Arrestanten forlade Beværtningen, lige før Bestjaalne konstaterede Tyveriet, samt d a Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at antage, at Arrestanten ved den ommeldte Lejlighed har stjaalet Cyklen, der er vurderet til 40 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver.

Torsdag den 3 Maj.

Nr. 262. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Robert Valdemar Nielsen (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Marts 1917: Arrestanten Robert Valdemar Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Olsen og Krabbe, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Robert Valdemar Nielsen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bülow 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Robert Valdemar Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 31 Januar 1889 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 30 Juli

1912 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, og senest ved nærværende Rets Dom af 9 Marts 1915 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og ved nærværende Rets Dom af 18 April 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 60 Dage.

Arrestanten har derhos i Tiden fra den 14 Januar til den 2 Februar 1916 og fra den 12 Februar til den 11 Marts s. A. været arresteret her ved Retten som sigtet henholdsvis for Tyveri og for Meddelagtighed i grovt Tyveri.

Den 4 November 1916 Kl. ca. 12¼ Eftermiddag blev Arrestanten anholdt paa Foranledning af Pantelaaner Chr. Jeppesen, i hvis Forretning, Sundevedsgade Nr. 12, han umiddelbart forinden havde forsøgt at pantsætte en Vinteroverfrakke, der efter Pantelaanerens Skøn saa for ny og for god ud til, at Arrestanten kunde antages at være i lovlig Besiddelse af den.

Den 6 s. M. anmeldte Marskandiser Jens Jensen, at der den 4 s. M. Kl. ca. 11 Formiddag var frastjaalet ham en nærmere betegnet Vinteroverfrakke, og Anmelderen genkendte derefter Overfrakken, som Arrestanten havde forsøgt at pantsætte, som den ham frastjaalne.

Anmelderen, der har bekræftet sin Forklaring med Ed, har nærmere forklaret, at Frakken, som han sidste Gang havde set ca. 1 Kvarter før Tyveriet opdagedes, havde hængt frit fremme i en udenfor hans Forretning, Matthæusgade Nr. 10, Stuen, værende Gang, til hvilken der maa antages at have været uhindret Adgang.

Arrestanten, der har nægtet sig skyldig i Tyveriet af Frakken, har med Hensyn til sin Adkomst til denne forklaret, at han kort forinden sin Anholdelse paa Hjørnet af Saksogade og Matthæusgade havde mødt en ham ubekendt Mandsperson, der anmodede Arrestanten om at pantsætte Frakken, som han ifølge Arrestantens oprindelige Forklaring var iført, medens han ifølge Arrestantens endelige Forklaring bar Frakken paa Armen. Arrestanten har derhos forklaret, at han efter at have modtaget Frakken forgæves forsøgte at pantsætte den hos en Pantelaaner i Matthæusgade, før han indfandt sig i Pantelaaner Jeppesens Forretning.

Anmelderen har imidlertid genkendt Arrestanten som en Person, der Kl. ca. 11 Formiddag den Dag, Tyveriet blev begaaet, indfandt sig i Anmelderens Forretning sammen med en Person ved Navn Peder Sørensen, og forklaret, at han ikke mange Minutter efter, at Arrestanten og Sørensen havde forladt hans Butik, opdagede, at Frakken var stjaalet.

Arrestanten har benægtet at have været sammen med Sørensen den paagældende Dag eller at have været inde i Anmelderens Butik, og Sørensen, der har været arresteret under Sagen som sigtet for Meddelagtighed i Tyveri, men nægtede at have nogen Andel i det omhandlede Tyveri, har efter at have forklaret, at det var meget muligt, at Arrestanten den paagældende Formiddag var sammen med ham inde i Anmelderens Butik, uden at han dog vilde have nogen bestemt Erindring derom, i sin endelige Forklaring bestemt benægtet, at han overhovedet var sammen med Arrestanten den Formiddag.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Arrestanten og Sørensen ved den ovenfor anførte Dom af 9 Marts 1915 blev dømt for i Forening begaaet Forsøg paa grovt Tyveri.

D a Arrestantens Forklaring om hans Adkomst til den stjaalne Frakke i sig selv er ganske usandsynlig, hvorved bemærkes, at det Sted, hvor Arrestanten vil have modtaget Frakken, ligger i umiddelbar Nærhed af Gerningsstedet, d a Arrestanten er fundet i Besiddelse af det Stjaalne kort Tid efter, at Tyveriet maa antages begaaet, d a Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, og d a Arrestanten har afgivet noget vaklende Forklaringer med Hensyn til den Person, af hvem han vil have modtaget Frakken, findes det uden Betænkelighed trods Arrestantens Benægtelse at anse det for bevist, at han alene eller i Forening med Andre har stjaalet den omhandlede Frakke, der er vurderet til 20 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 264. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Anders Daniel Sofus Svendsen (Def. Aagesen),

der tiltales for Hæleri.

Helsingør Købstads Ekstrarets Dom af 8 Februar 1917: Arrestantinden Juliane Elisabeth Petronelle Jørgensen og Arrestanten Anders Daniel Sofus Svendsen bør straffes, Arrestantinden med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og Arrestanten med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvorhos de begge in solidum bør betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Mourier, og Defensor, Sagfører Skjold Madsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Marts 1917: Underretsdommen bør, forsaavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Knudtzon og O. Bay, betaler Arrestanten Anders Daniel Sofus Svendsen 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anders Daniel Sofus Svendsen til Højesteretssagførerne Møldrup og Aagesen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Helsingør Købstads Ekstraret hertil indankede Sag, der i første Instans tillige angik Tiltalte Juliane Elisabeth Petronelle Jørgensen, for hvis Vedkommende Sagen imidlertid ikke er indanket for Overretten, er Arrestanten Anders Daniel Sofus Svendsen sat under Tiltale for Hæleri.

Arrestanten er født den 18 August 1889 og har tidligere været anset:

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 4 Maj 1907 efter Straffelovens § 229 Nr. 4, sammenholdt med §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage,

2) ved samme Rets Dom af 13 Januar 1912 efter Straffelovens § 229 Nr. 4 og § 253 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder,

3) ved samme Rets Dom af 15 Januar 1916 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., og efter § 230, 1ste Stk., sammenholdt med § 46, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og

4) ved samme Rets Dom af 29 September 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 12 Dage.

Ved den af Underretten i nærværende Sag afsagte Dom blev ovennævnte Juliane Elisabeth Petronelle Jørgensen, der i Helsingør levede sammen med Arrestanten, anset efter Straffelovens § 228, jfr. Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage for Natten mellem den 1 og 2 Januar dette Aar ombord paa det i Helsingør Havn da henliggende Dampskib »Lindholm« at have frastjaalet Hovmester P. Christiansen, hos hvem hun havde tilbragt Natten, en Tegnebog, indeholdende ca. 240 Kroner.

Ved Arrestantens og Juliane Jørgensens Tilstaaelser, der i alt Væsentligt stemmer med det iøvrigt Oplyste, er det godtgjort, at Arrestanten den 2 Januar dette Aar sammen med Juliane Jørgensen foretog en Udflugt til København, Malmø og Helsingborg og herunder, skønt han var paa det Rene med, at de Penge, hun havde hos sig, var stjaalne, i Løbet af Dagen dels af hende modtog et

kontant Beløb af 50 Kroner til eget Forbrug og dels sammen med hende deltog i Forbrug af en stor Del af de øvrige af hende stjaalne Penge.

Som Følge heraf vil Arrestanten i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., være at anse efter samme Lovs § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri, og da den ved Underretsdommen, der har anset Arrestanten efter de samme Straffebestemmelser, valgte Straf af Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder skønnes passende, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanten at betale in solidum med Juliane Jørgensen, tiltrædes, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Mandag den 7 Maj.

Nr. 18. **Vemb—Lemvig Jernbaneselskab** (Aagesen)

mod

Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger (Rée),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erstatte en Brandskade.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 November 1915: De Indstævnte, Vemb—Lemvig Jærnbaneselskab, bør til Citanten, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, betale 7450 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 26 November 1914, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Branden maa skyldes Gnister fra Lokomotivet for Toget paa Vemb—Lemvig Jernbanen.

For Højesteret er det oplyst, at Afstanden fra den nedbrændte, straatækte Staldbygnings sydøstre Hjørne til Hovedsporets Midte udgjorde mellem 37,7 m og 39,5 m, og at Bygningen saaledes laa indenfor den ved Plakat 5 Maj 1847 § 1 og Brandpolitiloven for Landet foreskrevne Afstand. Det fremgaar endvidere af de Højesteret foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, at den nedbrændte Staldbygning er opført i 1892 i Stedet for en paa samme Plads liggende ligeledes straatækt Bygning. Selv om der nu gaas ud fra, at Grundsætningen i §§ 6 og 7 i Brandpolitiloven i dennes nu-

værende Skikkelse ikke kan finde Anvendelse i det foreliggende Tilfælde, maa det dog efter Sagens Oplysninger antages, at Indstævntes Erstatningspaastand er hjemlet ved § 1, jfr. § 6, i Lov af 26 Marts 1898. I saa Henseende skal henvises dels til, at den fornævnte Afstandsbestemmelse ikke er indispensabel, og til, at den nedbrændte Staldbygning i mange Aar upaatalt har henstaaet paa samme Sted, dels endelig til den grove Uagtsomhed, hvori Appellanten har gjort sig skyldig ved ikke at holde Lokomotivet forsynet med Gnistfanger.

Som Følge af det Anførte maa det have sit Forblivende ved det i Dommen antagne Resultat, og den vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vemb—Lemvig Jernbaneselskab, til Indstævnte, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Om Eftermiddagen den 9 Juni f. A. nedbrændte Bygningerne paa den Gaardejer Jens Jensen Stausholm tilhørende Ejendom, »Sønder Hedegaard«, Matr. Nr. 11 af Øster Vemb By, Vemb Sogn. Bygningerne var brandforsikret hos Citanterne, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, for ialt 7560 Kroner, og ved den efter Branden foretagne Brandskadevurderingsforretning blev Skaden opgjort til ialt 7446 Kr., hvorhos Skadens Taksering og Opgørelse har medført en Udgift for Brandforsikringen til Beløb 4 Kr.

Den nedbrændte Gaard bestod af 3 Længer, der alle var tækket med Straa, nemlig et særskilt beliggende Stuehus i Syd, en Ladebygning i Nord og en med denne sammenbygget Staldbygning i Vest.

Branden opstod paa den udvendige, mod Øst vendende Side af Taget paa bemeldte Staldbygning, umiddelbart efter at et Tog var passeret forbi Gaarden ad den tæt Øst herfor liggende, de Indstævnte, Vemb—Lemvig Jernbaneselskab, tilhørende Bane fra Vemb til Lemvig, og idet Citanterne har anbragt, at den er foraarsaget ved Gnister fra det Lokomotiv, der fremførte det paagældende Tog, har de under nærværende Sag paastaaet de Indstævnte tilpligtet at erstatte dem den dem ved Branden paaførte Udgift, ialt 7450 Kr., tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 26 November f. A., indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Da der nu paa Grundlag af de under Sagen fremkomne Oplysninger maa gaas ud fra, at Branden skyldes Gnister fra det ommeldte Lokomotiv, der ikke var forsynet med Gnistfanger, og da der overfor Citanternes Benægtelse af, at den ovennævnte Staldbygning, der er opført i Aaret 1892 — længe efter Banens Anlæg — til Afløsning af to tidligere Bygninger, er beliggende indenfor den i Plakat af 5 Maj 1847 fastsatte Afstand af 140 Fod fra Midten af Banesporet, og af, at der overhovedet ved Genopførelsen af den paagældende Bygning er sket noget Brud paa de gældende Forskrifter, ikke kan tillægges de Indstævntes i modsat Retning gaaende Anbringender, der ikke findes tilstrækkelig støttet ved Sagens Oplysninger, nogen Betydning, vil Citanternes i Lov Nr. 56 af 26 Marts 1898 § 1, jfr. § 6, hjemlede Paastand om Erstatning være at tage til Følge, hvorhos de Indstævnte vil have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Nr. 274. Fabrikant **Eugène Pottier** (Ingen)

mod

Firmaet **Nordisk Essensfabrik** (Bülow).

Højesterets Dom.

Appellanten, Fabrikant Eugène Pottier, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler han til Indstævnte, Firmaet Nordisk Essensfabrik, som har ladet møde, 200 Kroner.

Nr. 9. Sagfører **Peder Eeg** (Selv)

mod

Firmaet **Fr. Winsløw** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af et af Appellanten til Indstævnte afgivet Løfte om Betaling af en Tømrermesters Gæld til Indstævnte.

Aarhus Købstads ordinære Rets Dom af 23 Marts 1916: Indstævnte, Sagfører Peder Eeg, bør til Citanten, Firmaet Fr. Winsløw i Aarhus betale 288 Kr. 07 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. til den 30 September 1912, 40 Kr. 96 Øre, ialt 329 Kr. 03 Øre tilligemed Renter 5 pCt. p. a. af 288 Kr. 07 Øre fra den 30 September 1912 til Betaling sker samt Sagens Omkostninger med 40 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til den i Sagen den 15 April 1915 irettelagte Stævning samt den i Forligsklagen citerede Garantierklæring af 1 December 1911, da bemeldte Dokumenter ikke antages behørig stemplede. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 Juni 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at der ikke er ført Bevis for, at Appellanten har afgivet andet Betalingsløfte overfor Indstævnte end det, der indeholdes i Brevet af 1 December 1911, og Sagens Udfald maa herefter udelukkende bero paa, hvorledes dette Brev vil være at forstaa.

Efter de foreliggende Oplysninger opførte Tømrermester Christensen i 1911 dels 2 Villaer paa Ydunsvej, beliggende ved Aabyhøj, dels 2 Villaer i Birkeallé, beliggende ved Aaby Mølle.

De Vareposter, der er optagne paa den i Dommen nævnte, af Appellanten den 10 April 1912 betalte Regning af 24 Juni 1911, er med en enkelt ubetydelig Undtagelse alle i Indstævntes Bøger betegnede som leverede til Aabyhøj, og Regningen bærer som Overskrift: Til Aabyhøj. Efter den 24 Juni 1911 er i Indstævntes Bøger ingen Varepost betegnet som leveret til Aabyhøj; de Vareposter, om hvis Betaling Sagen drejer sig, er for den væsentligste Dels Vedkommende i Bøgerne betegnede som leverede til Aaby Mølle, og det kan ikke antages, at noget af de efter den nævnte Dag leverede Varepartier er brugt til Bygningerne ved Aabyhøj.

Det er derhos uomtvistet, at der, da Appellanten sendte Indstævnte det i Dommen omhandlede Brev af 1 December 1911, ikke var sendt Christensen anden Regning end den fornævnte, og at der ikke af Indstævnte er leveret Christensen Varer efter 1 December 1911.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder maa der gaas ud fra, at Appellanten ved Brevet af 1 December 1911 kun har villet forpligte sig til at betale Regningen af 24 Juni 1911, og at Indstævnte har savnet Føje til at lægge andet og mere ind i Brevet. Appellanten, der, som nævnt, har betalt bemeldte Regning, vil derfor i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde, hvorhos Indstævnte vil have at betale ham Processens Omkostninger for alle Retter med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Sagfører Peder Eeg, bør for Tiltale af Indstævnte, Firmaet Fr. Winsløw, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 200 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 1 December 1911 tilskrev Appellanten, Sagfører Peder Eeg i Aarhus, de Appelindstævnte, Firmaet Fr. Winsløw sammesteds, et saalydende Brev: »Deres Regning paa Herr Tømrermester M. P. Christensen, Skovvejen Nr. 77, for Støbegods til Aabyhøj, skal blive betalt af mig pr. 31 Decbr. d. A.«. I Henhold hertil har de Appelindstævnte under Anbringende af, at de ikke er fuldt fyldestgjorte for det Tilgodehavende, som Appellanten efter deres Formening herved har paataget sig at betale, under nærværende Sag i 1ste Instans ved Aarhus Købstads ordinære Ret søgt Appellanten og nedlagt endelig Paastand om, at han tilpligtes at betale dem 288 Kr. 7 Øre foruden Renter heraf til 30 September 1912 med 40 Kr. 96 Øre, altsaa ialt 329 Kr. 3 Øre tillige med Renter 5 pCt. aarlig af 288 Kr. 7 Øre fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er denne Paastand tagen til Følge, hvorhos Appellanten er tilpligtet at betale de Appelindstævnte Processens Omkostninger for Underretten med 40 Kr., og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden for de Appelindstævntes Tiltale. De Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Forsaavidt de Appelindstævnte har anbragt, at Appellanten forud for det i Brev af 1 December 1911 indeholdte Tilsagn havde afgivet mundtlig Løfte om, at han vilde indestaa for Betaling af alt Støbegods, som de havde leveret og vilde komme til at levere nævnte Christensen til de Byggeforetagender i Aabyhøj, som nærværende Sag drejer sig om, vil der, da de ikke har ført noget Bevis for Rigtigheden af dette Anbringende, ikke kunne tages noget Hensyn hertil; men Sagens Afgørelse vil udelukkende bero paa en Fortolkning af den foran citerede Skrivelses Ordlyd.

Appellanten har til Støtte for sin Frifindelsespaastand gjort gældende, at den Regning, hvortil han i sit Brev til de Appelindstævnte sigtede, var en af ham her under Sagen fremlagt, den 24 Juni 1911

til fornævnte Christensen udstedt og af denne Appellanten forevist Regning paa 508 Kr. 57 Øre, hvilken den 10 April 1912 blev betalt af Appellanten og kvitteret af de Appelindstævnte, uden at der ved Kvitteringen blev taget noget Forbehold om mulig yderligere Skyld, hvorhos han har tilføjet, at der først den 14 Maj sidstnævnte Aar blev udstedt en ny, ligeledes her under Sagen fremlagt Regning paa Christensens Restskyld til de Appelindstævnte for Leverancer til Byggeforetagender i Aabyhøj. Det findes imidlertid, at de Appelindstævnte har haft Føje til at opfatte Appellantens oftnævnte Brev saaledes, at han i hvert Fald vilde indestaa dem for alt, hvad der da var leveret Christensen til de oftnævnte Byggeforetagender i Aabyhøj, og da de Varer, om hvis Betaling Sagen drejer sig, allerede da Brevet afgaves, var leverede, vil Appellanten have at betale det indsøgte Beløb, mod hvis Størrelse han ikke har fremsat særlig Indsigelse, uden at det i saa Henseende kan tillægges nogen Betydning, at de Appelindstævnte ikke ved Modtagelsen af det først erlagte Beløb har taget noget Forbehold, idet de Beløb, om hvilke der i de tvende Regninger er Tale, efter hvad der in confesso, vedrørte tvende forskellige og af hinanden uafhængige Byggeforetagender. Det maa derfor billiges, at de Appelindstævntes Paastand ved Underretsdommen er tagen til Følge, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelse i Henseende til Processens Omkostninger for Underretten ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt da de Appelindstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Der ses ikke at have fundet anden Stempelovertrædelse Sted end den i Underretsdommen med Hensyn til den i Forligsklagen indeholdte Garantierklæring ommeldte.

Nr. 8. Vognmand **Chr. Petersen** (Ulf Hansen)

mod

Gartner **N. P. Truelsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Misligholdelse af en med Appellanten afsluttet Kontrakt om Købet af et Automobil.

Nykøbing Sj. Købstads ordinære Rets Dom af 15 Februar 1915: I Hovedsagen bør Kontracitanten, Handelsgartner N. P. Truelsen, Nykøbing Sj., til Hovedcitanten, Vognmand Chr. Petersen, Skelskør, betale 17 Kr. 25 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 6 April 1914, til Betaling sker, men iøvrigt for Hovedcitantens Tiltale i denne Sag fri at være. I Kontrasagen bør Hovedcitanten mod Udlevering af ovennævnte Panteobligation i kvitteret Stand til Kontracitanten betale 2500 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 11 Juni 1913, til Betaling sker. Omkostningerne ophæves saavel i Hoved-

som i Kontrasag. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Vdfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Oktober 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her Retten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Vognmand Chr. Petersen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 3 Juni 1913 solgte Appelindstævnte, Gartner N. P. Truelsen af Nykøbing Sj., til Appellanten, Vognmand Chr. Petersen (Pedersen) af Skelskør, en ham tilhørende Motorvogn fra E. Mendelsohn & Co.s Fabrik i Paris, Nr. 182, for en Købesum af 4700 Kr., der skulde berigtiges ved, at Køberen ved Kontraktens Oprettelse a) kontant betalte 600 Kr., b) overdrog Sælgeren 2 ham tilhørende røde Hopper, 1 lille Char-à-banc, 1 Jagtvogn samt et Par Seler med sølvpletteret Beslag til samlet Værdi: 1600 Kr., samt c) for Restkøbesummen: 2500 Kr. udstedte Obligation til Sælgeren.

Under denne fra Nykøbing Sj. Købstads ordinære Ret hertil indankede, i første Instans efter Hoved- og Kontrastævning procederede, Sag paastod i Hovedsagen Appellanten, Vognmand Chr. Petersen (Pedersen) af Skelskør, der har berigtiget Købesummen som kontraheret, under Anbringende af, at Appelindstævnte bl. a. havde garanteret ham, at Motorvognen ikke var mere end 2 Aar gammel, men at det imidlertid senere viste sig, at Vognen var mindst ca. 6 Aar gammel, Appelindstævnte tilpligtet mod Tilbagelevering af Vognen:
at tilbagebetale de af ham erlagte 600 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 3 Juni 1913,
at tilbagelevere i uforandret Stand de af ham overleverede, under b) nævnte Effekter samt at erstatte ham Afsavnet af disse Effekter med 5 pCt. p. a. af deres ovennævnte Værdi fra den 3 Juni 1913 eller, i Mangel af Effekternes Tilbagelevering, at betale ham deres Værdi: 1600 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra 3 Juni 1913 og at kvittere som indfriet til Udslettelse af Pantebogen den af Appellanten udstedte Panteobligation, stor 2500 Kr., med paaløbne og paaløbende Renter.

Endvidere paastod Appellanten i Hovedsagen Appelindstævnte tilpligtet at betale ham for Omkostninger ved Handlen og af ham anvendte Bekostninger paa Motorvognen et Beløb, der efter det Foreliggende maa antages endelig opgjort til 219 Kr. 40 Øre, med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Hovedforligsklagens Dato den 6 April 1914.

Appelindstævnte paastod sig i Hovedsagen frifunden, medens han i Kontrasagen, hvor Appellanten procederede til Frifindelse, under Anbringende af, at Gælden ifølge den ovennævnte Panteobligation var forfalden som Følge af, at Appellanten, hvad der er ubestridt, havde undladt at betale skyldige Renter og Afdrag pr. 11 December Termin 1913, paastod Appellanten tilpligtet at betale 2500 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 11 Juni 1913.

Sagens Omkosninger paastod Parterne i hver af Sagerne sig gensidigt tillagt skadesløst.

Ved Underrettens den 15 Februar 1915 afsagte Dom blev Appelindstævnte i Hovedsagen tilpligtet at betale Appellanten 17 Kr. 25 Øre vedrørende Omkostningerne ved Handelens Oprettelse med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 6 April 1914, men iøvrigt frifunden for Appellantens Tiltale, medens Appellanten i Kontrasagen blev tilpligtet imod Udlevering af den ommeldte Panteobligation i kvitteret Stand at betale Appelindstævnte de kontrapaastævnte 2500 Kr. med Renter, som paastaaet, hvorhos Sagens Omkostninger i begge Sager blev ophævede.

Denne Dom har Appellanten her for Retten paastaaet forandret i Overensstemmelse med sine Paastande i første Instans, medens Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse, dog saaledes, at han frifindes for at betale de nysnævnte 17 Kr. 25 Øre, og at der tilkendes ham skadesløse Sagesomkostninger, ialtfald i Kontrasagen.

Hver af Parterne paastaar sig derhos tillagt Appellens Omkostninger skadesløst.

Det maa anses ubestridt her for Retten, at Motorvognen ved Handelens Indgaaelse var mere end 2 Aar gammel, hvorved bemærkes, at Vognen, ifølge en fremlagt Politirapport, er bleven indregistreret i København i 1907 og 2 Gange repareret, og at den efter samme Rapport den 3 April 1912, paa hvilket Tidspunkt den efter vedkommende Sælgers Udtalelser var omtrent saa god som ny, blev solgt til Appelindstævnte for 6000 Kr.

Efter forskellige af Appellanten førte Vidners Forklaringer garanterede Appelindstævnte under Salgsforhandlingerne Appellanten, at Vognen ikke var mere end 2 Aar gammel, medens tvende af Appelindstævnte førte Vidner, der vil have overværet Salgsforhandlingerne, og hvoraf det ene har underskrevet Kontrakten til Vitterlighed, ikke har hørt Appelindstævnte afgive nogen saadan Garanti.

I Købekontrakten, der i sin § 2 indeholder en Bestemmelse om Garantier fra Sælgerens Side i forskellig Retning (overfor Vanhjemmel og med Hensyn til, at der ikke paahvilede Vognen Behæftelser), er nu intet optaget om nogen Aldersgaranti.

Det findes herefter betænkeligt at statuere, at Appellanten, der forinden Salget havde haft Lejlighed til at lade Vognen undersøge af en Fagmand, og som, hvad der maa antages, væsentlig i Tilslutning

til dennes Udtalelser købte Vognen, der efter Kontrakten solgtes i den Stand, hvori den ved Overtagelsen befandt sig, maatte anses beføjet til at anfægte Handelen af den paaberaabte Grund, saa meget mindre som det ikke imod Appelindstævntes Benægtelse kan anses godtgjort af Appellanten, at Vognen ikke iøvrigt var i kontraktmæssig Stand.

Herefter vil Appelindstævnte være at frifinde for Appellantens Tiltale i Hovedsagen, dog saaledes at Appelindstævnte vil have at betale Appellanten de i Underretsdommen ommeldte 17 Kr. 25 Øre med Renter, hvilken Bestemmelse der efter Sagens processuelle Stilling ikke bliver Spørgsmaal om at forandre i Appelindstævntes Favør, medens Appellanten mod Udlevering af den oftnævnte Panteobligation i kvitteret Stand vil have at betale Appelindstævnte de kontrapaastævnte 2500 Kr. med Renter, som paastaaet.

Da der derhos efter Sagens processuelle Stilling ikke bliver Spørgsmaal om at forandre den indankede Doms Bestemmelser om Sagens Omkostninger i Appelindstævntes Favør, vil Underretsdommen kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Overretten findes at burde ophæves.

Nr. 247. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Johan Elof Petersson eller **Petterson** (Def. Asmussen),

der tiltales for Forsøg paa Drab og Tyveri.

Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 3 Marts 1917: Arrestanten Johan Elof Peterson eller Pettersson bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Aage Smith og Lachmann, 40 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved den indankede Dom er Tiltalte for de af ham begaaede Tyverier rettelig anset efter Straffelovens §§ 228 og 229 IV. Men Tiltalte, der var paa det Rene med, at Jacobsen var ansat i Politiets Tjeneste, vil derhos for det i Dommen fremstillede Forhold overfor Jocobsen være at anse efter Straffelovens § 100. Den af Tiltalte forskyldte Straf findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 4 Aar. Med denne Forandring af Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Aar. I

Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johan Elof Petersson eller Pettersson til Højesteretssagførerne Hansen og Asmussen 60 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Johan Elof Petersson eller Pettersson tiltales for Tyveri og Forsøg paa Drab.

Arrestanten, hvis opgivne Alder af 44 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er tidligere anset: ved Hørsholms Birks Ekstrarets Dom af 28 August 1893 efter Straffelovens § 210, sammenholdt med § 37*) med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Landsoverretten i Københavns Dom af 23 Juni 1899 efter Straffelovens § 204, jfr. § 206 2det Stk., sidste Led, med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage og ved Ringsted Købstads Ekstrarets Dom af 6 August 1901 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, hvilken sidste Straf var fuldt udstaaet den 2 September 1901.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Natten til den 3 Juli 1914 skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved Indstigning gennem et Vindue, som han opbrød, Adgang til en Stuelejlighed i Inspektørboligen ved Svovlsyrefabriken i Kastrup. Han stjal her Dækketøj, Service m. m. til Værdi ialt 137 Kr., der fandtes frit fremme eller i uaflaasede Gemmer.

Natten til den 27 November 1914, Natten til den 19 Marts 1915 og Natten til den 9 Maj 1916 har Arrestanten frastjaalet Urmager Gjesager Ure, Kæder, Ringe m. m. til Værdi 2994 Kr. Arrestanten knuste hver Gang fra Gaden Ruden i Bestjaalnes Butiksvindue og stjal derefter staaende paa Gaden ved at række Haanden gennem Vinduet de nævnte Genstande, der beroede frit fremme indenfor Vinduet.

Under ganske tilsvarende Omstændigheder har Arrestanten Natten til den 31 Maj 1916 og Natten til den 7 November s. A. frastjaalet Guldsmed Johannes Guldbrandsen og Guldsmed Ehlers Kæder, Ringe til Værdi henholdsvis 505 Kr. og 1800 Kr., der fandtes frit fremme i de Bestjaalnes Forretningsvinduer.

Med Hensyn til Sigtelsen for Forsøg paa Drab er følgende oplyst:

Politibetjent 649, Jacobsen, som paa dertil given Anledning var tilstede paa Assistentshusets Indleveringskontor, Dosseringen 8, da Arrestanten den 5 December f. A. indfandt sig dersteds angaaende Laan paa noget af det stjaalne, fulgte efter Arrestanten, da han gik, og saa snart Jabobsen kom ud paa Gaden, løb Arrestanten, der mærkede sig forfulgt, om Hjørnet af Baggesensgade og videre ad denne Gade efterfulgt af Jacobsen.

Efter dennes Forklaring gjorde Arrestanten nu en lille Standsning i sit Løb, vendte sig rask helt omkring og affyrede i en Afstand af ca. 20 m et skarpt Revolverskud mod Betjenten, dog uden at ramme.

---

*) Skal være 57.

De fortsatte derefter begge deres Løb, og da Arrestanten var naaet lidt længere hen i Gaden, gjorde han paany en Standsning, vendte sig halvt omkring og affyrede i en Afstand af ca. 19 m igen et skarpt Skud mod Betjenten, ligeledes uden at ramme. Straks efter blev Arrestanten overmandet og anholdt, og da Revolveren blev frataget ham, viste den sig at indeholde foruden 5 afskudte Patroner, der alle havde været skarpladte, endnu en ubrugt skarpladt Patron.

Politibetjent Jacobsen har forklaret, at Arrestanten, da han affyrede Revolveren, begge Gange holdt den foran sig i Højde med Hjertekulen, a t han havde Indtrykket af, at Ildsøjlen fra Revolveren ved Skuddene havde vandret Retning mod ham, men a t han ikke kan sige, om Arrestanten har taget Sigte paa en bestemt Del af hans Person. Det forekom Jacobsen, at det andet Skud blev affyret med mere Overlæg end det første, idet Arrestanten gav sig mere Tid, da han stoppede op i sit Løb, havde mere Front mod Jacobsen og kiggede efter ham, inden han fyrede.

Arrestanten, der erkender at have affyret de 2 skarpe Skud under Forfølgelsen i Baggesensgade i de ovenanførte Afstande fra Betjenten, har bestemt benægtet at have haft til Hensigt at skyde denne, ligesom han nægter at have sigtet efter Betjenten og paastaar, at han holdt Revolveren i Højde med sit Hovede og affyrede den skraat opad, idet hans Hensigt alene var at skræmme Betjenten for mulig herved at opnaa et Forspring. Han havde Dagen før han blev anholdt benyttet Revolveren paa Fælleden og havde den tilfældigt i Lommen, da han indfandt sig paa Laanekontoret, idet han havde glemt at lægge den fra sig i Hjemmet.

Hans Forklaring gaar iøvrigt ud paa, at han en Gang i Sommerens Løb havde købt Revolveren paa en Auktion; han vil altid have haft Lyst til at skyde og nægter at have købt den til Brug ved en eventuel Anholdelse, ligesom han nægter at have haft den med sig ved noget af sine efter dens Anskaffelse begaaede Tyverier. I den første Tid efter Anskaffelsen af Revolveren benyttede han kun løse Patroner og anvendte disse til at skræmme Hunde med, naar han var paa Cykle. En Dag i Begyndelsen af Efteraaret 1916 købte han ca. 40 8 mm skarpe Patroner i en Isenkramforretning, hvor han vilde have købt løse Patroner, som han imidlertid ikke kunde faa af et til Revolveren passende Kaliber. De skarpe Patroner, derunder de 3, som ved hans Anholdelse fandtes afskudte i Revolveren, foruden de 2, som han anvendte i Baggesensgade, har han benyttet paa Fælleden, hvor han til Tidsfordriv har skudt efter forskellige døde Maal.

Efter en af Bøssemager P. G. Jensen afgiven Erklæring og en af hans Søn, Bøssemager Sofus Rudolf Jensen, afgiven Forklaring er Revolverens Træfsikkerhed paa 20 m's Afstand meget ringe, og efter Sønnens Forklaring har de anvendte Projektiler været gamle og overgemte, hvorved deres Anslagskraft og Rækkevidde er blevet saa forringet, at de affyrede Skud ikke kan antages at have været livsfarlige paa de paagældende Afstande.

Efter det saaledes Oplyste kan det ikke anses for godtgjort, at Arrestantens Hensigt gik videre end til at skræmme Politibetjenten, og Arrestanten vil derfor forsaavidt være at frifinde for Aktors Tiltale.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter

Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 40 Kr. til hver.

Onsdag den 9 Maj.

Nr. 28. Handels- og Fabrikationsfirmaet **Aalborg Margarinefabrik** (Henriques)

mod

Handelsfirmaet **Alfred Olsen & Co.** (David),

betræffende Spørgsmaalet, om Indstævnte har været berettiget til at træde tilbage fra en med Appellanten afsluttet Handel om et Parti Olie.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 September 1915: De Indstævnte, Handelsfirmaet Alfred Olsen & Co., bør for Tiltale af Citanterne, Handels- og Fabrikationsfirmaet Aalborg Margarinefabrik, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at det i den indankede Dom omtalte engelske Udførselsforbud er udstedt den 23 Januar 1915. Med denne Bemærkning vil Dommen i Henhold til de i samme anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appelanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handels- og Fabrikationsfirmaet Aalborg Margarinefabrik, til Indstævnte, Handelsfirmaet Alfred Olsen & Co., med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Rettelse. Side 132, Linie 1 f. o., skal efter »Aar« tilføjes »maa«.

Færdig fra Trykkeriet den 23 Maj 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 12—18.**

Onsdag den 9 Maj.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 21 November 1914 solgte de Indstævnte, Handelsfirmaet Alfred Olsen & Co., til Citanterne, Handels- og Fabrikationsfirmaet Aalborg Margarinefabrik, 200 barrels Cottonolie »Aoco 44« for en Pris af 68 Kr. pr. 100 kg. netto, inkl. Emballage, cif. Aalborg, ekskl. Krigsforsikring, hvoraf 100 barrels skulde leveres i Januar, Resten i Februar 1915. Den 30 December 1914 forespurgte Citanterne de Indstævnte, om dette Parti skulde afgaa fra England eller fra Amerika, hvilket de Indstævnte i Skrivelse af 2 Januar 1915 besvarede derhen, at Olien vilde blive afskibet fra England, antagelig fra Liverpool. Partiet blev ikke leveret til den aftalte Tid, og dette i Forbindelse med, at et andet Parti, 40 barrels af samme Olie, der ligeledes skulde komme fra England, og som skulde være leveret i Begyndelsen af December, heller ikke kom frem, gav Anledning til en ret omfattende Korrespondance, hvorunder de Indstævnte henviste til de af Krigstilstanden opstaaede Vanskeligheder som Aarsag til Forsinkelsen. I Slutningen af Januar blev de 40 barrels leverede, og i den derefter følgende Tid fortsattes Korrespondancen om de 200 barrels, hvis Afskibning efter de Indstævntes Meddelelse ventede efter Udførselstilladelse fra den engelske Regering. Da Afskibningen stadig trak ud, henvendte de Indstævnte sig til det danske Udenrigsministerium for ved dettes Mellemkomst at faa Sagen ordnet, men under 17 Marts 1915 meddelte Udenrigsministeriet, at Gesandten i London havde indberettet, at den britiske Regering havde nægtet Tilladelse til Udførsel af de omhandlede Varer. Denne Meddelelse lod de Indstævnte gaa videre til Citanterne i Skrivelse af 20 s. M., idet de tilføjede, at de herefter maatte annullere Købet. Citanterne protesterede i Skrivelse af 27 s. M. mod Annulleringen og fordrede Prisdifference eller Levering af 200 Fade anden Olie af lignende Kvalitet. Da de Indstævnte har vægret sig ved at indgaa herpaa, har Citanterne ved Stævning af 27 Maj 1915 anlagt denne Sag, hvorunder de paastaar de Indstævnte tilpligtet at betale en Erstatning, som de paa Grundlag af en optagen Skønsforretning har opgjort til 13,000 Kr., hvoraf de fordrer Renter 6 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 27 Maj 1915, til Betaling sker.

De Indstævnte procederer til Frifindelse.

Den mellem Parterne oprettede Slutseddel indeholder den Klausul, at Sælgerne ikke er ansvarlig for Forsinkelse i Leveringen, opstaaet

som Følge af Krigstilstanden eller opstaaet bl. a. ved Leveringshindringer fra Fabrikkerne eller andre Hindringer, som de ikke er Herrer over.

Efter Parternes Procedure maa der gaas ud fra, at de ved Handlens Indgaaelse ikke har regnet med Forbud i England mod Udførsel af Olie, at der fra dette Forbud, hvis Udstedelsesdag ikke er oplyst, er givet en Del Dispensationer, og at de Indstævnte har foretaget, hvad der kunde forlanges af dem for at faa Dispensation ogsaa for det her omhandlede Parti, uden at dette er lykkedes. Naar Citanterne derfor har antydet, at det skulde kunne bebrejdes de Indstævnte, at Dispensationen ikke er meddelt, maa dette anses at savne Føje. Naar de endvidere har villet paastaa, at de har staaet i den Formening, at Olien skulde komme fra Amerika, stemmer dette ikke med, at de vidste, at de 40 Fade af samme Olie kom fra England. Men desuden er det i Strid med deres egen Forespørgsel i Skrivelsen af 30 December 1914, og i hvert Fald havde de faaet klar Besked om dette Punkt ved de Indstævntes Skrivelse af 2 Januar 1915, som de ikke protesterede imod.

Citanterne gør gældende, at Umuligheden ved at fremskaffe Olien fra England ikke har berettiget de Indstævnte til at annullere Handlen. Forsaavidt de mener, at de Indstævnte skulde have stillet Varen til Disposition for dem i England, bemærkes, at et saadant Forlangende ikke ses at være fremsat fra Citanternes Side, navnlig heller ikke i deres Skrivelse af 27 Marts. Det ses først at være omtalt ved den mundtlige Domsforhandling af Citanternes Sagfører, og allerede af den Grund maa der ved Paadømmelsen bortses herfra.

Parternes Tvist maa bedømmes paa Grundlag af de Indstævntes Skrivelse af 20 Marts og Citanternes Svarskrivelse af 27 s. M., hvori de kræver enten Prisdifference eller Levering af anden Olie.

Retten maa formene, at de Indstævnte har været berettiget til at afvise Kravet i enhver af disse Former. Der foreligger et Cifsalg af en Vare, som — hvad der var Køberne bekendt — skulde afskibes fra England, og hvis Fremkomst er bleven umuliggjort ved Udførselsforbud i England. Dette maa ophæve de Indstævntes Forpligtelse til nu at levere.

Det er derhos ganske uvist, hvornaar den for Leveringen foreliggende Umulighed vil blive hævet. De Indstævnte, der ikke kan være bundet ud i en ubestemt Fremtid ved denne Handel, der ogsaa fra deres Side har været knyttet til Forudsætningen om Opfyldelsen inden for en vis Tid, har under disse Forhold været berettiget til helt at nægte Levering, saaledes som dette har faaet Udtryk i deres ovennævnte Skrivelse af 20 Marts.

Efter det saaledes Anførte vil de Indstævnte være at frifinde.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendt, vil efter Omstændighederne kunne hæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 205. Højesteretssagfører Stein

mod

Holger Villi Pedersen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 181.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Januar 1917: Arrestantinden Ellen Marta Karoline Madsen og Tiltalte Holger Villi Pederbør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestantinden i 5 Maaneder, Tiltalte i 3 Maaneder, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Olivarius og Johansen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Holger Villi Pedersens Vedkommende anførte Grunde samt idet de Højestesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Holger Villi Pedersen til Højesteretssagførerne Stein og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestantinden Ellen Marta Karoline Madsen og Holger Villi Pedersen tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 181.

Arrestantinden er født den 2 Oktober 1896 og Tiltalte den 27 December 1893.

Ingen af dem er funden forhen straffet.

Ved Arrestantindens og Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestantinden har adskillige Gange i Juli og Begyndelsen af August 1916 haft Samleje med Tiltalte og den 8 og 26 Oktober 1916 efter hendes nedennævnte Udskrivning fra Kommunehospitalet med en anden Mandsperson — der dog ikke er blevet smittet — skønt hun, der i Tiden fra den 24 Maj 1916 til den 27 Juni s. A. havde været indlagt paa Kommunehospitalets 4de Afdeling som lidende af Syfilis, i Tiden fra Udskrivningen fra Hospitalet til hendes Anholdelse under nærværende Sag, den 27 Oktober 1916, vedblivende har været under Behandling for smittefarlig Syfilis.

Tiltalte har adskillige Gange i Juli og Begyndelsen af August 1916 haft Samleje med Arrestantinden, saaledes som foranført, og én Gang sidst i September 1916 med en anden Kvinde, skønt han i Tiden siden den 3 Juli 1916 har været under Behandling for smittefarlig Syfilis, som han maa antages at være paaført ved Samleje med Arrestantinden 2 eller 3 Dage før hendes fornævnte Indlæggelse paa Hospital. Den omtalte anden Kvinde kan ikke antages at være smittet af Tiltalte.

Som Følge af det Anførte vil Arrestantinden og Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 181 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestantinden i 5 Maaneder, Tiltalte i 3 Maaneder, og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kroner til hver.

Nr. 206. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Viggo Emanuel Larsen, Lorents Andreas Augustus Prehn og Harald Jørgensen (Def. Stein),

der tiltales for Overtrædelse af Lov af 6 August 1914 om Forbud mod Udførsel af visse Varer tilligemed de dertil sig sluttende Bekendtgørelser.

Københavns Amts søndre Birks Politirets Dom af 22 Juli 1916: Viggo Emanuel Larsen, Lorents Andreas Augustus Prehn og Harald Jørgensen, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Larsen i en Maaned, Prehn i fjorten Dage og Jørgensen i otte Dage. Saa bør de og, En for Alle og Alle for En, betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 November 1916: Politiretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til to Maaneder for Tiltalte Viggo Emanuel Larsen, til en Maaned for Tiltalte Lorents Andreas Augustus Prehn og til fjorten Dage for Tiltalte Harald Jørgensen. Det ovenfor omhandlede under Politiretssagen beslaglagte Parti Svinefedt, af Vægt 227 kg inkl. Emballage, konfiskeres til Fordel for Statskassen. Saa bør de Tiltalte og, En for Alle og Alle for En, betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne A. Henriques og O. Bay, 60 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da Højesteretsstævningen i nærværende Sag ikke er forkyndt for Viggo Emanuel Larsen — der iøvrigt maa antages at

være afgaaet ved Døden — vil Sagen for hans Vedkommende være at afvise. Iøvrigt vil den indankede Dom i Henhold til de i samme anførte Grunde være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

For Viggo Emanuel Larsens Vedkommende afvises Sagen. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Lorents Andreas Augustus Prehn og Harald Jørgensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Aagesen og Stein 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Københavns Amts søndre Birks Politiret hertil indankede Sag tiltales Viggo Emanuel Larsen, Lorents Andreas Augustus Prehn og Harald Jørgensen for Overtrædelse af Lov 6 August 1914 om Forbud mod Udførsel af visse Varer tilligemed de dertil sig sluttende Bekendtgørelser. For de Tiltalte Larsens og Jørgensens Vedkommende er Sagen indanket til Overretten saavel efter deres Begæring som paa det Offentliges Vegne; for Tiltalte Prehns Vedkommende er Indankningen alene foretaget paa det Offentliges Vegne.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Tiltalte Prehn er født den 20 Februar 1878 og ikke funden straffet.

Tiltalte Jørgensen er født den 27 Juli 1888 og ved Frederiksborg Birks Ekstrarets Dom af 25 Juni 1914 betingelsesvis anset efter Straffelovens § 262, jfr. Lov Nr. 98 af 10 Maj 1912 § 7, med simpelt Fængsel i 12 Dage.

Ved de Tiltaltes Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at de, efter at Justitsministeriet ved en i Henhold til Lov Nr. 159 af 6 August 1914, jfr. Lov Nr. 260 af 29 Oktober s. A., udstedt Bekendtgørelse af 10 Januar 1915 havde forbudt indtil videre enhver Udførsel her fra Landet af Svinefedt, har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Tiltalte Prehn, der en Tid havde opkøbt Lyng til Eksport til Tyskland, men havde haft ondt ved at finde Aftagere af Lyngen, henvendte sig i Begyndelsen af Februar Maaned 1916 til Tiltalte Larsen, hvem han havde faaet Anvisning paa som en mulig egnet Mellemmand. Under de derefter førte Forhandlinger mellem Prehn og Larsen blev der — uden at det kan afgøres med Bestemthed paa hvis Initiativ — truffet Aftale mellem dem om, at de i fælles Interesse skulde opkøbe Svinefedt og i Strid med det udstedte Udførselsforbud søge det udført til Tyskland.

I dette Øjemed traadte Prehn, der er Kroejer i Maaløv, i Forbindelse med Tiltalte Jørgensen, der driver Købmandsforretning i Knar-

drup. Jørgensen gik — skønt han nok forstod, at »Fedtet skulde spilles i Hænderne paa Tyskerne« — ind paa at opkøbe Fedt til Prehn og havde i saa Henseende, da Sagen i Begyndelsen af Marts 1916 rejstes, indkøbt forskellige Partier — ialt 227 kg inkl. Emballage — der ved Sagens Opkomst henstod paa Maaløv Station, og hvoraf Prehn førte det meste til Maaløv Kro. Det samlede Parti blev under Politiundersøgelsen beslaglagt af Politiet.

Ogsaa med enkelte Andre maa de Tiltalte Larsen og Prehn, foruden hvad der fremgaar af det nedenfor Anførte, antages at have indledet Forhandling om Opkøb til de nævnte Tiltalte af Svinefedt.

Endvidere traadte de Tiltalte Larsen og Prehn i Forhandling dels med en Købmand i Hesnæs, dels efter fra denne at have modtaget Afslag med en Købmand i Stubbekøbing om, at vedkommende Købmand skulde lægge Navn til ved Indkøb i Amerika af en Ladning bl. a. af Svinefedt, som derefter skulde søges overført til Tyskland, ligesom der ogsaa forhandledes med Købmanden i Stubbekøbing [om Køb] dels af det Svinefedt, hvoraf han var i Besiddelse — som det maa antages ca. 500 kg — dels af, hvad han yderligere kunde skaffe. Disse Forhandlinger førte dog ikke til noget endeligt Resultat.

Fremdeles indledede disse to Tiltalte Forhandlinger med en Skipper i Stege om Befragtning af dennes Motorgalease til Udsmugling af Fedt til Tyskland, som det maa antages saaledes, at Galeasen efter at have indtaget den paagældende Ladning enten skulde sejle til Tyskland eller lade sig opbringe i rum Sø af et tysk Skib. Noget Tilsagn fra vedkommende Skipper opnaaedes dog ikke, og Forhandlingerne maa antages at være stillet i Bero af de Tiltalte, allerede før nærværende Sag blev rejst.

Begge disse Tiltalte havde derhos søgt Forhandling med en herværende Slagter og Konservesfabrikant om, at de i Forening skulde drive Eksport af Fedt, der skulde indkøbes af Larsen og Prehn og sammensmeltes af Slagteren, der dog sluttelig ikke vilde indlade sig paa Sagen.

Tiltalte Larsen, der ligesom Prehn selv var uden Kapital, vil have tænkt sig at kunne opnaa det til de paagældende Handlers Effektuering fornødne Laan i en herværende Bank. I lignende Retning skete ogsaa fra begge disse Tiltaltes Side en — resultatløs — Henvendelse til en herværende Sagfører. Efter Larsens Forklaring var han, da Sagen rejstes, endnu ikke traadt i Forhandling med nogen Køber i Tyskland om det Fedt, der tænktes udsmuglet af ham og Prehn.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Endnu skal bemærkes, at naar Tiltalte Jørgensen og tildels Tiltalte Larsen under Sagen har gjort gældende at have troet, at det ikke var ulovligt at eksportere Fedtet til Tyskland, naar de ikke ved Købet havde afgivet Erklæring om ikke at udføre det, kan der intet Hensyn tages hertil.

Som Følge af det Anførte vil de Tiltalte være at anse efter § 2 i ovennævnte Lov af 6 August 1914, saaledes som denne er affattet ved Lov Nr. 26 af 5 Februar 1915 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Larsen i 2 Maaneder, Prehn i 1 Maaned og Jørgensen i 14 Dage. Politiretsdommen, der har anset de

Tiltalte efter Lov 6 August 1914 med lige Fængsel henholdsvis i 1 Maaned, 14 Dage og 8 Dage og rettelig paalagt dem in solidum at udrede Sagens Omkostninger, vil saaledes med den af det Foranførte flydende Forandring i Henseende til Straffetiden iøvrigt være at stadfæste, hvorhos det ovennævnte Parti Svinefedt, af Vægt 227 kg inkl. Emballage, i Medfør af fornævnte Lovbestemmelse vil være at konfiskere til Fordel for Statskassen.

Endelig vil de Tiltalte have in solidum at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 60 Kr. til hver.

Torsdag den 10 Maj.

Nr. 173. **Pjetur J. Thorsteinsson** (Levy)

mod

Arbejderforsikringsraadet (Liebe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at godtgøre Arbejderforsikringsraadet Erstatningssummer, der af Raadet er udbetalt til 3 druknede Søfolks Efterladte.

Reykjavik Købstads ordinære Rets Dom af 10 December 1914: Indstævnte Pjetur J. Thorsteinsson bør for Citanten Oddur Gislason for Arbejderforsikrings-Raadet i Københavns Paastande i denne Sag fri at være. Citanten skal til Indstævnte betale 30 Kr. i Sagsomkostninger. Dommen at efterkommes inden 15 Dage efter dens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Den islandske Landsoverrets Dom af 17 Januar 1916: Indstævnte Pjetur J. Thorsteinsson bør til Appellanten, Overretssagfører Oddur Gislason paa Arbejderforsikrings-Raadet i København dettes Vegne, betale 7200 Kr. med 5 pCt. Aarsrente fra Forligsklagens Dato til Betalingsdagen. Sagsomkostninger for Underret og Overret ophæves. Dommen at efterkommes inden 8 Uger fra dens lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Saaledes som Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Pjetur J. Thorsteinson, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte Arbejderforsikrings-Raadets Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Liebe i Salarium for Højesteret 120 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Nærværende Sag anlagde Appellanten, Overretssagfører Oddur Gislason, for Arbejderforsikrings-Raadet i København, for Reykjaviks Byting, mod Indstævnte Pjetur J. Thorsteinsson, Købmand i Reykjavik, og nedlagde den Paastand, at Indstævnte blev dømt til at betale ham eller Arbejderforsikrings-Raadet paa efternævnte Sømænds Vegne: Skibsfører Kristmundur Eysteinsson, Matros Jon P. Jonatansson og Stewart Hallgeir Arnbjørnsson, som druknede fra Fiskerfartøjet »Argo«, 2800 Kr. for hver af de druknede Sømænd, eller ialt 8400 Kr., med 6 pCt. Aarsrente fra Forligsklagens Dato, 21 Januar 1914, til Betalingsdagen og Sagens Omkostninger efter Rettens Skøn. Sagen sluttede saaledes for Bytinget, at Indstævnte blev frikendt for de af Citanten paa Arbejderforsikrings-Raadets Vegne fremsatte Klager og Paastande og Citanten dømt til at betale ham 30 Kr. i Sagsomkostninger.

Denne Dom har Oddur Gislason for Arbejderforsikrings-Raadet indanket for Overretten med Stævning, dat. 24 August f. A., idet han for Overretten paastaar, at Indstævnte bliver dømt til at betale Appellanten 8000 Kr. med 6 pCt. Aarsrente fra Forligsklagens Dato til Betalingsdagen og Sagsomkostninger efter Rettens Skøn. Indstævnte har fra sin Side nedlagt Paastand paa, at den indankede Dom bliver stadfæstet og ham tildømt Sagsomkostninger for Overretten efter Rettens Skøn.

Tidlig paa Aaret 1910 købte Indstævnte, som dengang var bosat i Danmark, Skibet »Argo«, der var hjemmehørende i Esbjerg i Danmark. Han udrustede Skibet paa Fiskeri i Vinter-Sæsonen 1910, og den 8 Febr. s. A. mønstrede førnævnte Skibsfører i Nærværelse af Mønstringsbestyreren i Reykjavik 8 Mand paa Skibet. Blandt de Paamønstrede var forannævnte Sømænd, Jon P. Jonatansson og Hallgeir Arnbjørnsson. Begge nævnte Personer samt selve Skibsføreren, Kristmundur Eysteinsson, var livsforsikret i Henhold til Lov Nr. 53, 30 Juli 1909, i Forsikringsfondet for Søfolk, og til deres Efterladte er der blevet udbetalt den lovbefalede Forsikringssum i Henhold til nævnte

Lov, 400 Kr. for hver af de Forsikrede, idet Skibet forliste med hele Besætningen i Slutningen af Februar 1910.

Da Skibet var registreret i Danmark, mente Arbejderforsikrings-Raadet i København, at Indstævnte var pligtig til at forsikre Besætningen i Henhold til den danske Ulykkesforsikringslov Nr. 54, 1 April 1905, og bestemte den 12 Sept. 1911, at Indstævnte skulde til hver af de tre Sømænds Efterladte betale 2800 Kr. i Henhold til nævnte Lov.

Indstævnte benægtede, at nævnte danske Lov var gældende i dette Tilfælde, idet Skibet var islandsk og udrustet herfra paa Fiskeri her ved Landet af en her bosat islandsk Borger.

For Underretten blev det anset for anerkendt, at Indstævnte var bosat her i Landet, dengang Skibet forliste, men her for Retten er der af Appellanten blevet gjort gældende, at Indstævnte er kommet hertil fra Danmark i Marts—April 1910 og hans Familie den 2 Maj s. A., og da denne Forklaring ikke særlig er blevet bestridt, maa den lægges til Grund i Sagen. Men da Skibet var registreret i Danmark og dettes Reder ogsaa bosat samme Sted, dengang bemeldte Søfolk blev paamønstret Skibet, den 8 Februar 1910, og dette forliste i samme Maaned, maa Appellantens Anskuelse bifaldes om, at Indstævnte har været pligtig til at forsikre Besætningen i Henhold til den danske Ulykkesforsikringslov af 1 April 1905, og da han har forsømt dette, bør han i Henhold til nævnte Lovs Paragraf 23 betale de bestemte Forsikringsbeløb.

Indstævnte har vel under Sagens Drift gjort gældende, at selv om Skibets Besætning kunde have haft en eller anden Ret i Henhold til nævnte Lov af 1 April 1905, saa har Enkerne og de Efterladte efter de her omhandlede tre Personer af Besætningen givet Afkald paa denne Ret ved at modtage Forsikringsbeløbene hos det islandske Forsikringsfond i Henhold til Lov 30 Juli 1909. Dette kan ikke bifaldes, jfr. den danske Ulykkesforsikringslovs Paragraf 40, men da Indstævnte erlagde Præmier for Besætningen — deriblandt for bemeldte 3 Sømænd — til det islandske Forsikringsfond, og da der ingen Sandsynlighed er for, at han vilde have forsikret Søfolkene paa denne Maade, hvis han havde været klar over, at han var pligtig til at forsikre dem i Henhold til nævnte danske Lov, synes det rigtigt, at de Beløb, der er blevet udbetalt til nævnte Søfolks Efterladte af Forsikringsfondet, fradrages den omstævnte Fordring, hvilket Appellanten for en Del har anerkendt, idet han er gaaet ind paa, at der fra den oprindelige Fordring bliver trukket $^1/_3$ af de Beløb, som der er blevet udbetalt til bemeldte Søfolks Efterladte af det islandske Forsikringsfond. Appellantens Fordring nedsættes derfor til 7200 Kr., hvilket Beløb Indstævnte bør betale med 5 pCt. Aarsrente fra Forligsklagens Dato indtil Betalingsdagen.

Efter Sagens Omstændigheder findes rigtig, at Sagsomkostninger for begge Instanser ophæves.

Nr. 1. Fattiggaardsbestyrer, fhv. Gaardejer **Kristian Jensen** (Bache efter Ordre)

mod

Proprietær **P. M. Hermansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at ophæve en Mageskiftekontrakt.

Herning Købstads og Hammerum Herreds ordinære Rets Dom af 8 Maj 1915: Den efter Rekvisition af Citanten, Proprietær P. M. Hermansen den 23 Februar 1914 hos Indstævnte Kristian Jensen foretagne Arrestforretning bør være ophævet. Indstævnte bør for Tiden for Tiltale af Citanten i denne Sag fri at være. I Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde bør Citanten betale Indstævnte 1000 Kr. Saa bør Citanten og til det Offentlige betale de Retsgebyrer, som vilde have været at beregne, og det Stempelpapir, som vilde have været forbrugt, saafremt Sagen ikke havde været beneficeret for Indstævnte. I Salær til Indstævntes beskikkede Sagfører Dejgaard bør Citanten betale 100 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 6 Marts 1916: Kontraappellanten, forhenværende Gaardejer Kristian Jensen, bør til Hovedappellanten, Proprietær P. M. Hermansen, betale 3000 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 11 Juni 1913, indtil Betaling sker, samt godtgøre ham Omkostningerne ved den foretagne Arrestforretning med 43 Kr. 73 Øre. Bemeldte Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges den for Kontraappellanten beskikkede Sagfører for Underretten, Sagfører Dejgaard, og den for ham beskikkede Sagfører for Overretten, Overretssagfører Johnsen, i Salær hver 100 Kr., hvilke Salærer udredes af det Offentlige. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det formeldte, af Hovedappellanten den 21 Marts 1914 for Underretten fremlagte Bevis ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I de Dokumenter, der blev oprettede ved den i den indankede Dom omhandlede Handel, er der intet udtalt om, at Kreditforeningsgælden i Enggaarden tillige hvilede paa de i Dommen nævnte betydelige og værdifulde Arealer.

Det maa dernæst ved det i Sagen Oplyste anses godtgjort, at Indstævnte, skønt han maa have været paa det Rene med, at dette var et Punkt af væsentlig Betydning for Handelen, under de mundtlige Forhandlinger forsætlig har givet Appellanten ganske utilstrækkelige Oplysninger om Størrelsen og Værdien af disse Arealer og navnlig ogsaa har fortiet, at der mellem Arealerne fandtes en stor og værdifuld Plantage.

Den Ret, der herefter tilkom Appellanten til at træde tilbage fra Handelen, kan nu ikke antages at være bortfalden derved, at han underskrev Skøderne paa Ejendommene og forblev hensiddende paa Enggaarden. Underskriften af Skøderne fandt nemlig Sted kort efter Handelens Indgaaelse paa en Tid, da Appellanten ikke kan antages at have haft fuld Klarhed over Forholdet, hvorimod han, saa snart han opnaaede denne Klarhed, fremførte sine Indsigelser imod Handelen overfor Indstævnte. Dette gav Anledning til Forligsforhandlinger mellem Parterne, hvilke Forhandlinger ikke afbrødes, saa længe Appellanten hensad paa Enggaarden. — Som Følge af det Anførte vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge, hvorhos Arrestforretningen vil være at ophæve.

Forsaavidt Appellanten endvidere har paastaaet sig tilkendt Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde ved Arrestforretningen, vil denne Paastand, da den ikke er gjort til Genstand for Kontrasøgsmaal, ikke kunne tages under Paakendelse.

Processens Omkostninger for alle Retter vil Indstævnte have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte Arrestforretning ophæves. Saa bør og Appellanten, Fattiggaardsbestyrer, fhv. Gaardejer Kristian Jensen for Tiltale af Indstævnte, Proprietær P. M. Hermansen, i denne Sag fri at være. Til det Offentlige betaler Indstævnte det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, hvis Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været beneficeret for alle Retter og i Salarium til Sagfører Dejgaard 100 Kroner, til Overretssagfører Johnsen 100 Kroner samt for Højesteret til Højesteretssagfører Bache 200 Kroner og til Højesteretssagfører Møllers Dødsbo 50 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Juni Maaned 1913 blev der mellem Hovedappellanten, Proprietær P. M. Hermansen af Langaa, og Kontraappellanten, forhenværende Gaardejer Kristian Jensen i Herning, indgaaet en Mageskiftehandel, ved hvilken Kontraappellanten afstod sin Ejendom Keglegaarden til Hovedappellanten, medens denne til Kontraappellanten afhændede den ham ifølge Købekontrakt tilhørende Ejendom, Enggaarden i Fjederholt By, Rind Sogn. Værdien af sidstnævnte Ejendom ansattes til 70,800 Kr., og det vedtoges, at Kontraappellanten skulde overtage den i samme indestaaende Gæld til Kreditforeningen, stor 62000 Kr., samt at Hovedappellanten skulde have 2den Prioritets Panteret i Ejendommen dels for et Beløb

af 3000 Kr., som han skulde anvende til Indfrielse af en paa Keglegaarden hvilende Pantegæld, dels for det Beløb, som Kreditforeningen maatte forlange afdraget paa sit Tilgodehavende i Enggaarden i Anledning af, at nogle under dens Pant indbefattede Arealer ikke medfulgte i Handelen. Den 9 Juni 1913 blev der mellem Parterne oprettet et skriftligt Bevis, ved hvilket Kontraappellanten erkendte at skylde Hovedappellanten de nysnævnte 3000 Kr., som han forpligtede sig til at sikre ham ved Pant i Ejendommen, medens Hovedappellanten indgik paa, at Beløbet ikke skulde kunne forlanges udbetalt inden den 11 Juni 1918, saafremt Pantet holdtes vedlige, og Renten blev erlagt rettidig. Hovedappellanten forpligtede sig derhos overensstemmende med de aftalte Handelsvilkaar til at indfri hos Kreditforeningen det Beløb, som denne maatte kræve afdraget paa de 62,000 Kr. mod, at Kontraappellanten sikrede Hovedappellanten det Beløb, denne saaledes mulig maatte komme til at afdrage, sammen med de 3000 Kr., til samme Rente og paa samme Vilkaar. Endelig hedder det i Beviset: »Nærværende Bevis er dog betinget af, at Fjerholts — ɔ: Enggaardens — i Panteregistret indtegnede Ejer . . . underskriver et idag udfærdiget Skjøde til underskrevne Kristian Jensen, og at dette Skjøde læses uden Anmærkning om anden Gjæld, end 62,000 Kr. til Kreditforeningen«. —

Medens Hovedappellanten senere har betalt bl. a. det af Kreditforeningen forlangte Afdrag, stort 10,000 Kr. undlod Kontraappellanten saavel at overtage Resten af Kreditforeningsgælden som at betale de 3000 Kr., og efterat han under en af Hovedappellanten den 16 Februar 1914 hos ham afholdt Beskikkelsesforretning havde erklæret, at han ikke vilde afgive noget Svar paa den til ham under Forretningen stillede Anmodning om at overtage bemeldte Gæld og udstede Obligation til Hovedappellanten paa 13,000 Kr. med 2den Prioritet i Enggaarden samt iøvrigt opfylde Vilkaarene for Handelen bl. a. ved Betaling af forfaldne Skatter og Renter af Ejendommen, lod Hovedappellanten den 23 s. M. afholde en Fogedforretning hos ham, hvorunder der til Sikkerhed for Hovedappellantens Fordring ifølge Gældsbeviset, 3000 Kr., med Omkostninger ved Forretningen, 43 Kr. 73 Øre, ialt 3,043 Kr. 73 Øre, blev dekreteret Arrest i forskellige paa Ejendommen værende Besætningsdele. Ejendommen er senere efter Kreditforeningens Begæring sat til Tvangsauktion og sluttelig solgt til en Tredjemand.

Under nærværende Sag har Hovedappellanten i 1ste Instans ved Herning Købstad og Hammerum Herreds ordinære Ret nedlagt Paastand om, at Arrestforretningen som lovlig gjort og forfulgt stadfæstes, og at Kontraappellanten tilpligtes at betale ham dels de i Beviset nævnte 3000 Kr. tilligemed Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 11 Juni 1913, indtil Betaling sker, dels Arrestforretningens Omkostninger med 43 Kr. 73 Øre. Ved Underretsdommen er overensstemmende med Kontraappellantens Paastand Arrestforretningen ophævet, og Kontraappellanten for Tiden frifunden for Hovedappellantens Tiltale, hvorhos Hovedappellanten er tilpligtet at betale Kontraappellanten i Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde i Anledning af den foretagne Arrest 1000 Kr. og at udrede Processens Omkostninger i 1ste Instans efter

Reglerne for beneficerede Sager. Sagen er nu af begge Parter indanket her for Retten, hvor Hovedappellanten har gentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand, medens Kontraappellanten principalt har paastaaet Arrestforretningen ophævet og sig i det Hele frifunden for Hovedappellantens Tiltale samt den ham tilkendte Erstatning forhøjet. Subsidiært har han procederet til Stadfæstelse af Underretsdommen.

Det er under Sagen ubestridt, at der under Kreditforeningens Pant for de 62,000 Kr. hørte en Plantage paa ca. 34 Tdr. Land og ca. 6 Tdr. Land Ager og Eng foruden et under Matr. Nr. 50 skyldsat Areal, men at disse Jordstykker alle var fraskilte Ejendommen, forinden Kontraappellanten købte den, og at Kreditforeningen forlangte en Udbetaling af 10,000 Kr. for at lade Arealerne udgaa af Pantet. Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Kontraappellanten anført, at Hovedappellanten har misligholdt Kontrakten ved at fortie, at de ommeldte Arealer var indbefattede under Pantet, hvorhos han har gjort gældende, at han, der var ganske uvidende om dette Forhold, herefter ikke kan være bunden ved Handelen, som blev langt byrdefuldere for ham, end han havde Grund til at forudsætte efter Hovedappellantens Udtalelser, der alene gik ud paa, at der fra Ejendommen var fraskilt nogle Eng- og Hedearealer, som imidlertid kun var af ringe Værdi, saaledes at Kreditforeningen maatte formodes kun at ville kræve en ubetydelig Udbetaling som Betingelse for at lade dem udgaa af Pantet, medens det virkelige Forhold var det, at der, som meldt, blev forlangt en Udbetaling af 10,000 Kr., saaledes at Hovedappellanten, der indfriede denne Del af Gælden, ifølge Handelsvilkaarene kunde kræve at faa Pant i Ejendommen for ialt 13,000 Kr., der skulde forrentes med 5 pCt. aarlig og udbetales senest den 11 Juni 1918. Overfor Hovedappellantens Benægtelse kan det ikke anses tilstrækkelig godtgjort, at han har givet Kontraappellanten posivet urigtige Oplysninger angaaende de Ejendommen fraskilte Arealer, men paa den anden Side maa det anses erkendt af Hovedappellanten, at han ikke under Salgsforhandlingerne har givet Kontraappellanten fyldestgørende Besked navnlig om, at den fornævnte Plantage var indbefattet under Kreditforeningens Pant, og mod Kontraappellantens Benægtelse kan det ikke anses tilstrækkelig godtgjort, at Kontraappellanten ad anden Vej har faaet Underretning herom. Da Kontraappellanten imidlertid den 23 Juni 1913 uden Forbehold har medunderskrevet det ham af den tidligere Ejer af Enggaarden meddelte Skøde paa denne Ejendom, uagtet han, efter hvad han har erkendt, da »havde Færten af«, at der vilde blive forlangt et større Afdrag paa Kreditforeningsgælden, da han ligeledes har meddelt Hovedappellanten Skøde paa Keglegaarden, og da han i henved 3 Fjerdingaar har fortsat Besiddelsen af Enggaarden og oppebaaret dennes Indtægter, uagtet at han i det mindste i en Del af dette Tidsrum har været fuldt ud paa det Rene med, hvorledes det forholdt sig med det oftnævnte Pant, maa han anses at have godkendt Handelen, saaledes at han ikke nu kan paaberaabe sig den paastaaede Misligholdelse, og der vil derfor intet Hensyn kunne tages til hans heromhandlede Indsigelse.

Til Støtte for sin subsidiære Paastand om Frifindelse for Tiden

har Kontraappellanten gjort gældende, at de 3000 Kr. i hvert Fald ikke var forfaldne ved Sagens Anlæg. Han har i saa Henseende nærmere anført, at Skødet til ham paa Enggaarden ingensinde er bleven tinglæst, uagtet saadan Læsning efter Indholdet af det formeldte Bevis var en Betingelse for Gyldigheden af de i dette iøvrigt indeholdte Bestemmelser. Med Hensyn hertil fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Skødet, efter at det den 23 Juni 1913 var bleven underskrevet, har henligget hos Sagfører Andersen i Grenaa, der maa antages at have varetaget Kontraappellantens Tarv under Ejendomshandelen, fra Slutningen af Juni 1913 indtil den 17 Oktober s. A., da det blev udlaant til Hovedappellanten, og at Hovedappellanten har betalt Sagfører Andersen sin Del af Omkostningerne ved Skødets Tinglæsning, hvorimod saadan Betaling fra Kontraappellantens Side efter det Foreliggende ikke har fundet Sted. Men herefter og efter Sagens øvrige Oplysninger, hvoraf blandt andet fremgaar, at Kontraappellanten ikke har foretaget noget Skridt for at opnaa Skødets Tinglæsning, og at han navnlig ikke har fremsat Forlangende herom under Beskikkelsesforretningen, da Skødet var til Stede, kan det ikke antages, at det er Hovedappellantens Forhold, der har hindret Tinglæsningen. Der vil herefter ej heller kunne tages noget Hensyn til denne Indsigelse, hvorimod Kontraappellanten, der har undladt at betale skyldige Renter af den i Ejendommen indestaaende Gæld, uanset den anførte Bestemmelse om Skødets Tinglæsning og den betingede Uopsigelighed maa anses at have været pligtig at betale de 3000 Kr. allerede forud for Arrestforretningens Foretagelse.

Efter det Anførte vil Kontraappellanten være at tilpligte at betale Hovedappellanten 3000 Kr. med Renter heraf som paastaaet samt at godtgøre ham Arrestforretningens Omkostninger med 43 Kr. 73 Øre, hvorhos den foretagne Arrestforretning som lovlig gjort og forfulgt vil være at stadfæste. Om Tilkendelse af Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde bliver der herefter ikke Spørgsmaal.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der vil være at tillægge den for Kontraappellanten beskikkede Sagfører for Underretten og den for ham beskikkede Sagfører for Overretten i Salær hver 100 Kr., hvilke Salærer bliver at udrede af det Offentlige.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det formeldte, af Hovedappellanten den 21 Marts 1914 for Underretten fremlagte Bevis ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses Stempelovertrædelse ikke at have fundet Sted.

Nr. 6. Dyrlæge **Carl Christian Jacobsen** og Hustru, **Johanne Amalie**, f. **Tønnesen** (Harboe)

mod

Gartner **Anders Gregersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Appellanten, Dyrlæge Jacobsens nu afdøde Stedmoder havde skænket Indstævnte et Beløb af 12,000 Kr.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 15 Juli 1915: Den ovennævnte af Gartner Anders Gregersen i Fællesboet efter fhv. Økonom Christian Jacobsen og efterlevende Hustru Marie, født Gregersen, samt i sidstnævntes Dødsbo anmeldte Fordring kan ikke anerkendes. Intet Stempelforbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Maj 1916: Den ovennævnte Fordring, stor 12,000 Kr., vil være at anerkende i Enkefru Marie Jacobsen, født Gregersens Særbo med Renter 4 pCt. p. a. fra den 23 April 1913, til Betaling sker, som simpel Fordring. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. I Salær til Overretssagfører Olivarius og Underretssagfører V. Mørch af Aalborg betaler det Offentlige henholdsvis 60 og 25 Kr. Stempelforbehold med Hensyn til det af Appellanten Gartner Anders Gregersen den 9 November 1915 fremlagte Gavebrev af 2 December 1911; iøvrigt intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanterne frafaldet den i den indankede Dom ommeldte Præklusionsindsigelse.

De i Dommen delvis gengivne Forklaringer af de 2 Personer, der som Vitterlighedsvidner har underskrevet det omtvistede Gavebrev, er, naar Forklaringerne betragtes i deres Helhed, paa væsentlige Punkter saa ubestemte og selvmodsigende, at de ikke kan afgive Bevis for, at Enkefru Marie Jacobsen enten selv eller ved Nogen, hvem hun havde bemyndiget dertil, har underskrevet Gavebrevet. Da det fremdeles ikke findes godtgjort, at Fru Jacobsen har vedkendt sig Gavebrevet eller paa anden Maade tilsagt Indstævnte en Gave som den deri omhandlede, vil hans Krav ikke kunne anerkendes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret vil Indstævnte have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Ovennævnte, af Indstævnte Gartner Anders Gregersen, i Dødsboet efter Enkefru Marie Jacobsen, født Gregersen, anmeldte Krav kan ikke anerkendes. Til det Offentlige betaler Indstævnte det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højeste-

ret havde været beneficeret for Appellanterne, Dyrlæge Carl Christian Jacobsen og Hustru Johanne Amalie, født Tønnesen, samt til Overretssagfører Olivarius, Sagfører V. Mørch og Højesteretssagfører Harboe i Salarier henholdsvis 60 Kroner, 25 Kroner og 100 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at fhv. Økonom Christen Jacobsen den 11 November 1911 var afgaaet ved Døden, blev hans og efterlevende Hustru Marie, f. Gregersens Fællesbo overtaget til Behandling af Sagfører P. K. Hedegaard som executor testamenti i Henhold til Ægtefællernes fælles Testamente af 4 August 1893 med Kodiciller af 14 September 1905, 2 Oktober 1907 og 6 April 1910.

Ved sidstnævnte Kodicil blev der for det Tilfælde, at Hustruen blev den længstlevende og afgik ved Døden uden at have truffet anden Bestemmelse, disponeret over den efterladte Formue til Fordel for Mandens 2 Børn af et tidligere Ægteskab, Dyrlæge Carl Christian Jacobsen, eller rettere dennes Hustru Johanne Amalie, f. Tønnesen, og Frøken Margrethe Kirstine Jacobsen, dog tillagdes der Enkefru Jacobsens Broderbørn nogle Legater.

Da Enkefru Jacobsen ønskede at sætte en af disse Broderbørn, Gartner Anders Gregersen i Vej, overgav hun ham en Panteobligation, stor 12,000 Kr., og Gregersen anmodede efter hendes Ønske executor om at besørge den opsagt til Udbetaling; da han imidlertid var bleven gjort bekendt med, at hun ikke kunde disponere over Boets Aktiver, blev der oprettet saalydende Gavebrev:

»Jeg undertegnede Enkefru Marie Jakobsen, Enke efter Økonom Christen Jakobsen Dags Dato har skænket min Brodersøn Anders Gregersen 12,000 Kr. tolvtusind som jeg først modtager fra Boet.

Frederiksberg d. 2 Decbr. 1911.

Marie Jacobsen«.

Enkefru Jacobsen afgik imidlertid ved Døden den 23 April 1913, forinden Fællesboets Behandling var sluttet, og forinden Gaven var bleven opfyldt, og hendes Særbo overtoges ligeledes til Behandling af Sagfører Hedegaard som executor testamenti. Baade før og efter Enkefru Jacobsens Død havde Gartner A. Gregersen overfor executor meddelt, at han havde faaet ovennævnte Beløb af hende, uden at der dog ses at være bleven gjort nogen Tilførsel herom i Skifteprotokollen; først i Skrivelse af 20 Januar 1914, paa et Tidspunkt, da det i Enkefru Jacobsens Bo udstedte Proklama var udløbet, fremkom der fra Gregersen en skriftlig Anmeldelse af Kravet og Paastand paa Udbetaling af det ham skænkede Beløb 12,000 Kr. med Renter heraf 4 pCt. p. a. fra Enkefru Jacobsens Dødsdag den 23 April 1913, og denne Paastand gjordes gældende baade i Ægtefællernes Fællesbo og i Fru Jacobsens Særbo.

Dyrlæge Jacobsen protesterede imidlertid mod, at Fordringen anerkendtes, og ved Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 15 Juli 1915 blev Protesten taget til Følge.

Denne Decision har Appellanten, fornævnte Gartner Anders Gregersen indbragt her for Retten, hvor han har paastaaet Fordringen anerkendt som anmeldt, dog kun i Enkefru Jacobsens Særbo, og sig tillagt Appelsagens Omkosninger.

De Appelindstævnte, ligeledes fornævnte Dyrlæge Jacobsen og Hustru Johanne Amalie, f. Tønnesen, hvem der her for Retten er meddelt Bevilling til fri Proces, har ved den for dem beskikkede Sagfører, Overretssagfører Olivarius, procederet til Decisionens Stadfæstelse og paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, som denne i alt Fald forventer udredet af det Offentlige.

Til Støtte for deres Protest anfører de Appelindstævnte dels, at Fordringen er præcluderet, dels at det omhandlede Beløb ikke er givet Appellanten af Enkefru Jacobsen, der ej heller har underskrevet det ovenfor citerede Gavebrev af 2 December 1911.

I den førstnævnte Indsigelse kan der nu ikke gives de Appelindstævnte Medhold; vel er det in confesso under Sagen, at Anmeldelsen af 20 Januar 1914 først fremkom, efter at Proklamaet var udløbet; men da executor som Vidne har forklaret, at Appellanten, forinden Anmeldelsesfristens Udløb mundtlig overfor ham har under Forevisning af Gavebrevet gjort sin Ret efter dette gældende, findes dette at være fyldestgørende, idet det ikke kan komme Appellanten til Skade, at der ikke derom er sket Tilførsel til Skifteprotokollen.

Med Hensyn til den anden Indsigelse fremgaar følgende af Sagens Oplysninger:

De 2 Personer, der har underskrevet Gavebrevet til Vitterlighed, har oprindelig i en for Skifteretten fremlagt Erklæring udtalt, at Enkefru Jacobsen i deres Paasyn har underskrevet Brevet. Under en Vidneførsel her for Retten har de dog ikke kunnet fastholde denne Udtalelse, men har forklaret, at den ene af dem medbragte Gavebrevet til Fru Jacobsen, at denne blev gjort bekendt med det og godkendte dettes Indhold, og at det derefter blev underskrevet enten af Enkefru Jacobsen selv eller af hendes Steddatter, der var til Stede.

Efter de Retten forelagte Skriftprøver maa der vel gaas ud fra, at Gavebrevet er underskrevet af Steddatteren; men da begge Vitterlighedsvidnerne overensstemmende har forklaret, at Enkefru Jacobsen vedkendte sig Gavebrevet, findes det fyldestgørende godtgjort, at hun har skænket Appellanten det nævnte Beløb. Den anmeldte Fordring vil herefter være at anerkende, og Skiftedecisionen at forandre i Overensstemmelse hermed.

Sagens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

I Salær tillægges der Overretssagfører Olivarius 60 Kr. og Underretssagfører V. Mørch af Aalborg, der har været beskikket for de Appelindstævnte under en Vidneførsel i Aalborg, 25 Kr., hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Nr. 250. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Anton Frederik Schou og Niels Marinus Jensen
(Def. Winther),

der tiltales for Vold paa Person.

Hjerm-Ginding Herreders Ekstrarets Dom af 14 Oktober 1916: De Tiltalte Anton Frederik Schou og Niels Marinus Jensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 2 Maaneder og in solidum udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Dircks, 30 Kr. og til Defensor, Sagfører Bruun, 20 Kr. Saa udrede de Tiltalte og i solidum til Dekorationsmaler Asger Beck Riber i Erstatning 200 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Februar 1917: De Tiltalte Anton Frederik Schou og Niels Marinus Jensen bør hensættes hver især i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. I Erstatning til Dekorationsmaler Asger Beck Riber betaler de Tiltalte En for Begge og Begge for En 250 Kr. Saa udrede de Tiltalte og ligeledes En for Begge og Begge for En Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Sørensen, 25 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter samtlige foreliggende i den indankede Dom i det væsentlige fremstillede Omstændigheder maa der gaas ud fra, at begge de Tiltalte er ansvarlige for Brudet af Ribers Kraveben.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges for hver af de Tiltalte til 2 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for hver af de Tiltalte, Anton Frederik Schou og Niels Marinus Jensen, bestemmes til 2 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Asmussen og Winther 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hjerm-Ginding Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Anton Frederik Schou og Niels Marinus Jensen for Vold paa Person.

De Tiltalte, af hvilke Schou er født den 29 September 1896 og Jensen den 14 Maj 1894, har efter deres Forklaringer forhen betalt Bøder, Schou henholdsvis 25 Kr. og 20 Kr. for Gadeuorden og Jensen 20 Kr. for »Nytaarsløjer«; iøvrigt ses ingen af de Tiltalte tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Den 23 Juli f. A. cyklede Dekorationsmalerne Asger Bech Riber, Leo Thylander og Emil Jensen samt Seminarist Emil Petersen fra Nørre Nissum til Struer, hvor de spiste til Aften paa Schous Hotel. De gik derefter op til Lystanlægget, og da de omkring Midnat begav sig tilbage til Hotellet for at hente deres Cykler, mødte de paa Gaden en Del unge Mennesker, hvoriblandt de Tiltalte samt Blikkenslagersvend Carl Christensen, Arbejdskarl Niels Fr. M. Larsen, Fisker Johannes Thomassen og Tjenestekarl Valdemar Gravesen. Da Tiltalte Jensen nu ytrede, at Riber og dennes Ledsagere havde fornærmet ham, og at de skulde have »Klø«, blev de Tiltalte og deres Ledsagere efter Tiltalte Jensens Forklaring alle enige herom og fulgte efter Riber og hans Selskab ind i Gaarden til Hotellet. Efter Ankomsten hertil udtalte Carl Christensen til Emil Petersen, at denne havde fornærmet ham, og da Emil Petersen benægtede dette, tilføjede Christensen ham en »Skalle«, saaledes at hans Mund hovnede op, og han følte ret stærke Smerter af Stødet. Tiltalte Schou tilføjede derhos Riber et Slag med knyttet Haand paa venstre Side af Ansigtet omkring Øjet, saaledes at han faldt omkuld, og da han straks efter rejste sig og løb hen i Nærheden af nogle i Gaarden henstaaende Petroleumstønder for der at søge Skjul, fulgte nævnte Tiltalte efter ham og tilføjede ham med knyttet Haand endnu et Slag, der ramte ham paa Næsen, saaledes at denne kom til at bløde. Endelig tilføjede en af de Tiltaltes Ledsagere — efter Emil Jensens beedigede Forklaring Niels Larsen — Thylander et Slag med flad Haand paa venstre Kind, hvilket Slag dog ikke medførte Saar eller anden Skade. Da Riber og hans Selskab nogen Tid senere ad Strandvejen var paa Vej til deres Hjem, mødte de paany Tiltalte Schou, Carl Christensen, Niels Fr. M. Larsen og Johannes Thomassen, hvorimod Tiltalte Jensen maa antages forinden at være gaaet hjem, og efter Ribers, Thylanders, Emil Petersens og Emil Jensens Forklaringer blev de da stansede af dem, hvorhos Emil Petersen til en Rapport har forklaret, at Tiltalte Schou og hans Ledsager greb fat i deres Cykler og truede dem med Prygl, saaledes at et Sammenstød vilde have været uundgaaeligt, dersom ikke en Politibetjent i det samme var kommet til Stede. Det er derhos oplyst, at Riber ved denne Lejlighed er væltet med Cyklen eller revet ned af denne, og at han derefter havde Opkastninger, hvorhos han efter Emil Jensens Forklaring efter Faldet var saa medtaget, at han ikke kunde cykle, men maatte støttes, endog meget stærkt, paa Resten af Vejen til Nørre-Nissum.

Riber blev den følgende Dag undersøgt af en Læge, der i en om Resultatet af Undersøgelsen den 29 Juli f. A. afgiven Erklæring bar udtalt, at det venstre Kraveben var brækket, det tilsvarende Øje blodunderløbet, ophovnet og kort sagt i en Tilstand, som man i Al-

mindelighed benævner »et blaat Øje«, og at Næsen ogsaa var kontunderet og hævet.

Tiltalte Jensen har forklaret, at han i Hotelgaarden var henne og tog fat i en af Ribers Selskab, idet han udtalte, at denne ogsaa havde »generet« ham, men at han ved Gravesens Mellemkomst blev forhindret i at foretage videre, og at han ikke har slaaet Riber eller nogen af dennes Ledsager. Med Hensyn til det forudgaaende Sammenstød paa Gaden har han forklaret, at han, da Riber og dennes Ledsager gik forbi ham og hans Selskab, blev fornærmet, fordi en af dem skubbede til ham, men tilføjet, at det gerne kan være, at ingen af dem i Virkeligheden har skubbet til ham, og at han er bleven fornærmet uden Grund eller paa Grund af Beruselse har »slaaet et lille Slag« og saa er kommet til at røre ved en af Selskabet, men han er dog mest tilbøjelig til at tro, at en af dem har skubbet til ham.

Tiltalte Schou har forklaret, at ingen af Ribers Selskab havde fornærmet ham, og at han kun slog Riber, fordi Tiltalte Jensen havde udtalt, at han var bleven fornærmet af nævnte Selskab, hvilket han troede forholdt sig rigtigt. Han har derhos tilføjet, at der ikke vilde være sket noget, hvis Tiltalte Jensen ikke havde opfordret sine Kammerater til at gaa ind i Hotelgaarden og give Riber og dennes Ledsagere »Kløe«.

Riber, der efter sin Forklaring besvimede efter det første Slag, og som ved Overfaldet yderligere vil have mistet flere af sine kunstige Tænder, gik efter det Oplyste endnu den 20 August f. A. med opbunden Arm, idet han ikke kunde løfte denne, og han har til en den 7 September s. A. optagen Rapport forklaret, at han da fremdeles var uarbejdsdygtig, og at der formentlig endnu vilde hengaa 8 til 14 Dage, inden han kunde begynde at arbejde. I Erstatning for Svie og Smerte samt Næringstab har han paastaaet sig tilkendt 250 Kr., og herimod har de Tiltalte intet haft at erindre.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at Tiltalte Jensen ikke er bleven forulempet af Riber eller af nogen i dennes Selskab, forinden han fremkom med Udtalelsen om, at de skulde have »Kløe«, men at Tiltalte Schou desuagtet er gaaet ud fra, at hans Foregivende herom var rigtigt. Det Foreliggende giver derhos ikke tilstrækkelig Føje til at antage, at Bruddet af Ribers Kraveben er fremkommet under Opholdet i Hotelgaarden, eller at det overhovedet er foraarsaget ved nogen af de Tiltaltes Optræden.

Carl Christensen har for sit Forhold overfor Emil Petersen vedtaget at betale en Bøde af 35 Kr. til Statskassen.

For det af de Tiltalte — der maa antages at have været under Paavirkning af nydte Drikkevarer, men ikke utilregnelige — udviste Forhold vil de være at anse efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 2det Stk., for Tiltalte Jensens Vedkommende, sammenholdt med Straffelovens § 52, med Straffe, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage for hver. De vil derhos have in solidum at betale i Erstatning til Riber 250 Kr. og ligeledes in solidum at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer, ved hvilke det vil kunne have sit Forblivende, samt i Salær til Aktor og Defonsor for Overretten 25 Kr. til hver.

Fredag den 11 Maj.

Nr. 268. Højesteretssagfører Winther

mod

Carl Johan Emil Johansen (Aagesen),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Hobro Købstads Ekstrarets Dom af 10 Februar 1917: Arrestanten Carl Johan Emil Johansen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar samt udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Grønnegaard, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører J. Steenberg, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Marts 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Dahl, betaler Arrestanten 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Johan Emil Johansen til Højesteretssagførerne Winther og Aagesen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hobro Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Carl Johan Emil Johansen sat under Tiltale for Tyveri eller Hæleri.

Arrestanten, der er født den 11 Januar 1886, har tidligere, foruden at han 3 Gange har vedtaget Bøder for Vold, gentagne Gange været straffet for Tyveri, senest ifølge Højesteretsdom af 31 August 1914 efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet groft Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar, hvorhos han har været anset ved Stubbekøbing Herreds Politirets Dom af 16 Oktober 1916 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage.

Den 28 November f. A. blev der telefonisk gjort Anmeldelse til Politiet i Hobro om, at der umiddelbart forud var stjaalet et Par Støvler fra »Engelsk Beklædningsmagasin« i nævnte Købstad, og at Gerningsmanden til Tyveriet opholdt sig paa Hobro Jernbanestation, hvorefter en Politibetjendt indfandt sig dersteds og anholdt Arrestanten, der af Kommis Jacob Sørensen sigtedes for at være Gerningsmanden.

Under den mod Arrestanten derefter indledede Undersøgelse har nævnte Kommis, der har Ansættelse i »Engelsk Beklædningsmagasin«, edelig forklaret, at han bemeldte Dag om Eftermiddagen ved Halvfemtiden inde fra Butikken bemærkede, at en ham ubekendt Mandsperson gik frem og tilbage paa Fortouget udenfor Butikken og stillede sig op foran et af Butiksvinduerne, samt at Personen pludselig fra et udenfor Butikken anbragt Udstillingsstativ tilegnede sig et Par Herrestøvler, hvorefter han, der var iført Træsko eller Træskostøvler, hurtigt fjernede sig. Vidnet satte derpaa efter Tyven og løb ned ad Adelgade og over Broen til Hostruphuse, men da han ikke saa noget til Tyven, vendte han om og gik ud ad Jernbanegade og Stien til Banegaarden. Da han kom ind paa Stien, saa han, at der et Stykke Vej foran ham gik en Mandsperson, bærende et Par Støvler under Armen, og at Personen drejede fra Stien ind paa Vejen bag Rathckes Ejendom samt afrev en paa Støvlerne anbragt Prisseddel, som han kastede ind i Buskadset ved Siden af Vejen, hvor Vidnet senere fandt den og tog den til sig. Efter at Vidnet derpaa havde faaet Assistance af et Par Mænd, der opholdt sig paa Banegaarden, begav de sig hen ad Vejen bag Rathckes Ejendom for at eftersøge Tyven, men da de ikke saa noget til ham, vendte de tilbage til Banegaarden, hvor de traf Arrestanten, bærende et Par Træskostøvler i Haanden og iført de stjaalne Støvler, som Vidnet straks genkendte. Vidnet spurgte derefter Arrestanten, om han havde taget Støvlerne fra et Udstillingsstativ paa Hovedgaden, hvortil Arrestanten svarede, at han havde købt dem for 3 Kr. af en Mand, som han havde truffet paa Banegaardsstien. Vidnet har endvidere forklaret, at han føler sig overbevist om, at Arrestanten er Gerningsmanden, og at Arrestanten i hvert Fald saa nøje ligner denne, at Vidnet har faaet den bestemte Opfattelse, at det er Arrestanten, der har stjaalet Støvlerne.

Ekstraarbejder paa Hobro Jernbanestation Christoffer Ringgaard har dernæst forklaret, at han den 28 November f. A. af Kommis Sørensen blev gjort bekendt med Tyveriet, at han og Sørensen derpaa forgæves eftersøgte Tyven paa Vejen bag Rathckes Ejendom, at Sørensen under denne Eftersøgning fandt den Prisseddel, der havde været paahæftet Støvlerne, da de blev stjaalne, at de senere traf Arrestanten paa Banegaarden og foreholdt ham Tyveriet, og at Arrestanten, da de meddelte ham, at de agtede at tilkalde Politiet, udtalte: »Jeg vil ikke have noget Vrøvl om de Støvler, saa kan De faa dem«, hvorefter han straks afførte sig Støvlerne og kastede dem fra sig.

Endvidere har Bybudsmedhjælper Alfred Rasmussen forklaret, at han var behjælpelig med Bevogtningen af Arrestanten, indtil Politiet kom tilstede, og at Arrestanten herunder udtalte noget om, at han for at undgaa Politiets Indblanding var villig til straks at udlevere Støvlerne, hvorefter han afførte sig dem.

Endelig har Købmand A. V. Haarløv, der er Indehaver af det fornævnte Beklædningsmagasin, forklaret, at hans Kommis den paagældende Eftermiddag meddelte ham, at der var stjaalet et Par Støvler, der havde været anbragt udenfor Butiksdøren, og at Vidnet derpaa opfordrede Kommissen til straks at sætte efter Tyven. Forevist Støvlerne og Prissedlen har Vidnet dernæst edelig bekræftet, at Støvlerne er ham tilhørende og bortkomne mod hans Vilje.

Arrestanten har benægtet at have stjaalet Støvlerne og forklaret, at han den ommeldte Dag købte dem for 3 Kr. af en ham ubekendt Mandsperson, som han, da han var paa Vej til Banegaarden, indhentede paa Jernbanestien, og at han, efter at have købt Støvlerne, der ikke var forsynet med nogen Prisseddel, gik lige op paa Banegaarden og saaledes ikke har været inde paa Vejen bag Rathckes Ejendom. Arrestanten, der har erkendt Rigtigheden af de af Ekstraarbejder Ringgaard og Bybudsmedhjælper Rasmussen afgivne Forklaringer, forsaavidt de angaa ham, har derhos til en over ham optagen Rapport opgivet, at Mandspersonen, af hvem han købte Støvlerne, var ca. 40 Aar gammel og lille af Vækst, samt at han havde mørkt Overskæg og var iført graa Sikspence, hvorimod han senere i et Forhør forklarede, at Manden vistnok var i Trediverne og noget mindre end Arrestanten — der maa antages at være en ret høj Mand af kraftig Bygning — samt at han (Arrestanten) ikke lagde Mærke til, hvad Hovedtøj Manden var iført, eller hvorvidt han bar Skæg, hvorhos han paa Forehold af, at Signalementet ikke stemmede med det tidligere opgivne, forklarede, at han ikke længere nærmere huskede, hvorledes Personen saa ud, idet han havde en mindre god Hukommelse. Endvidere har Arrestanten under Forhøret forklaret, at Manden efter at have solgt Støvlerne gik i nordlig Retning henad Pladsen foran Stationen, medens en af ham senere afgiven Forklaring gaar ud paa, at Manden fra selve Gangstien drejede ind paa en Vej, der gaar i nordlig Retning.

Støvlerne, der under Sagen er vurderede til 15 Kr., er tilbageleveret Haarløv, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

Idet det nu efter det saaledes Foreliggende, derunder at Arrestanten gentagne Gange har været straffet for Tyveri, maa anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri, er han for sit i foranførte Henseende udviste Forhold ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Nr. 53. **Kongeaaens Ferskvandsfiskeri**, Aktieselskab,
(Henriques efter Ordre)

mod

Ministeriet for offentlige Arbejder paa Statskassens Vegne
(den konst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ret til Erstatning for Skade, fremkaldt ved Anlægget af et Havdige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 November 1915: De Indstævnte, Ministeriet for offentlige Arbejder paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanterne, Kongeaaens Ferskvandsfiskeri, Aktieselskab, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Kongeaaens Ferskvandsfiskeri, Aktieselskab, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 120 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanterne, Kongeaaens Ferskvandsfiskeri, Aktieselskab, der fra 1908 har ejet Jedsted Mølle ved Kongeaaen, har indrettet det — som det maa antages: i de sidste hundrede Aar — her drevne Fiskeri af Havørreder saa rationelt, at deres Redskaber maa antages at indfange enhver Ørred, der paa sin Vandring fra Vesterhavet naar op til den nævnte — ca. en halv Mil fra Havet liggende — Ejendom.

Under denne Sag gør Citanterne gældende, at deres nævnte Fiskeri er blevet ødelagt eller dog væsentlig forringet som Følge af, at der i Medfør af Lov Nr. 92 af 30 April 1909 om Anlæg af et Havdige fra Vester Vedsted til Store Darum er blevet bygget en Sluse ved Kongeaaens Munding. Citanterne paastaar derfor de Indstævnte, Ministeriet for offentlige Arbejder, paa Statskassens Vegne tilpligtede at erstatte dem deres ved Opførelsen af Diget og den nævnte Sluse lidte Tab efter Fastsættelse af den ved nævnte Lovs § 3 anordnede Digekommission og at betale dem Renter af Erstatningsbeløbet 5 pCt. p. a. fra den 28 November 1912 — Datoen for en af dem til Digekommissionen indgiven Klage — eller dog fra den 1 Juli 1913, hvilken Dag Digeanlægget var færdigt til Brug, samt Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Omkostningerne ved deres Klage til Digekommissionen.

De Indstævnte paastaar sig ved den konstituerede Kammeradvokat frifundne og Citanterne paalagt Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Af Sagens Oplysninger ses, at det paagældende Fiskeri finder

Sted om Efteraaret, naar Havørrederne ved Legetidens Begyndelse søger ind i fersk Vand, og saa at sige udelukkende sker til Tider af Flod og stærk Paalandsvind, idet Ørrederne paa Grund af Dybdeforholdene ud for Kongeaaen vanskelig kan komme ind i denne under normale Vindforhold. Naar Vandet er steget til en vis Højde, lukkes den ovennævnte Sluse imidlertid og er absolut lukket under Paalandsstorm.

Selv om det nu ved de foreliggende Oplysninger anses godtgjort, at Bygningen af Slusen i væsentlig Grad har formindsket Udbyttet af Citanternes Fiskeristation ved at vanskeliggøre Havørredens Adgang til Kongeaaen, vil der ikke kunne gives deres Paastand Medhold. Mod de Indstævntes Benægtelse findes det nemlig ikke godtgjort, at Citanterne har nogen paa Hævd eller anden særlig Adkomst hvilende Ret til det paagældende Fiskeri, der saaledes maa anses udøvet alene i Kraft af den almindelige, enhver Bredejer tilkommende Ret til at fiske udfor sin Grund, og herefter findes den Omstændighed, at visse af det Offentlige til Sikring af Kysten trufne Foranstaltninger har vanskeliggjort Havørredens Adgang til Aaen, hverken i Medfør af den af Citanterne paaberaabte Bestemmelse i § 12 i Frd. 5 Marts 1845 — til hvis Erstatningsregler Loven af 1909 henviser — eller efter nogen anden Lovregel at berettige Citanterne til Erstatning.

De Indstævnte vil saaledes være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Mandag den 14 Maj.

Nr. 258. Tandlæge **Chr. Borup** (Ingen)

mod

Cand. jur. **Arvid Krautwald** som Befuldmægtiget for Fru **A. Krautwald** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Tandlæge Chr. Borup, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 267. Købmand **Ove Robert Jensen** (I. Kondrup)

mod

Agnes Regine Hansen (Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 24 Juni 1916: Naar Indklagede, Købmand Ove Robert Jensen, inden fire Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden Agnes Regine Hansen i Tiden fra den 18 August 1914 til den 22 Oktober s. A., bør han for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Klagerinden og det af hende den 19 Juni 1915 fødte Barn, Aksel Thorvald Hansen, betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Højesterets Dom.

Efter at den Appellanten ved den indankede Dom forelagte 4-Ugers Frist var oversiddet, har han indanket Sagen for Højesteret og paastaaet Dommen stadfæstet. Da Indstævnte, skønt lovlig stævnet, hverken selv har mødt eller ladet møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil denne Paastand være at tage til Følge, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage regnet fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Tirsdag den 15 Maj.

Nr. 32. **Københavns Belysningsvæsen** (Trolle)

mod

Aktieselskabet »**De forenede Kulimportører**« (V. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Pligt til at betale Erstatning i Anledning af deres Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af et Parti Kul.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 December 1915: De Indstævnte, A/S. De forenede Kulimportører, bør for Tiltale af Citanterne,

Københavns Belysningsvæsen i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale til de Indstævnte med 400 Kroner inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling maa føjes, at det indstævnte Aktieselskab i Anledning af den i Dommen nævnte Skrivelse af 27 August 1914 tilstillede Appellanten en Skrivelse af 31 s. M., hvoraf det fremgik, at Aktieselskabet ikke vilde opfylde Kontrakten. De derefter førte Forhandlinger mellem Parterne drejede sig om Tilbud fra det indstævnte Aktieselskab om Levering paa andre Vilkaar end de i Kontrakten fastsatte, og disse Forhandlinger fortsattes efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ogsaa efter at Appellanten i Oktober 1914 havde erklæret, at det ikke for Tiden kunde afgøres, om eller naar der kunde modtages mere af den paagældende Vare. Herefter og efter det iøvrigt Foreliggende har det indstævnte Aktieselskab misligholdt Kontrakten, og fra Appellantens Side foreligger der ikke noget Forhold, der kan bevirke, at den Aktieselskabet paahvilende Erstatningspligt bortfalder, hvilket navnlig ikke kan følge af Appellantens ovennævnte Erklæringer af Oktober 1914. Efter Sagens Oplysninger og Proceduren vil Erstatningen i Overensstemmelse med Appellantens mest subsidiære Paastand kunne bestemmes til 1881 Lst. 16 Sh. 9 d. med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet »De forenede Kulimportører«, bør til Appellanten, Københavns Belysningsvæsen, betale 1881 Lst. 16 Sh. 9 d. med Renter heraf 5 pCt. aarligt fra den 21 April 1915, til Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 15 Januar 1914 paatog de Indstævnte, A/S. De forenede Kulimportører, sig at levere Citanterne, Københavns Belysningsvæsen, 40,000 Tons Hetton Gaskul til en Pris af 17 sh. 8 d. pr. Ton cif København. Levering skulde ske sukcessivt i Perioden Marts—December 1914 med omtrent lige store Mellemrum mellem de enkelte Damperladninger.

I Henhold til den saaledes indgaaede Overenskomst leverede de Indstævnte inden Udbrudet af den europæiske Krig ialt 17,373 Tons. Straks efter Krigens Udbrud indtraadte der en Standsning i Kul-

importen fra Storbritannien, men efter nogen Tid kom Indførslerne i Gang igen, dog med forøgede Transportudgifter. Under 20 August 1914 lod de Indstævnte, som mente at kunne skaffe en Ladning Gaskul med en Damper, som da laa i Sunderland, Citanterne vide, at Rederiet forlangte et Tillæg til Fragten af 3 sh. pr. Ton, og forespurgte, om Citanterne var villig til at modtage Ladningen med et Pristillæg af den nævnte Størrelse og saaledes, at Citanterne selv assurerede for Krigsrisikoen. Belysningsvæsnet gik, for at faa den paagældende Ladning hertil snarest mulig »under de forhaandenværende Forhold«, ind paa saavel at betale et Fragttillæg af 3 sh. pr. Ton som at dække Krigsrisikoen, men udtalte i en Skrivelse af 27 August, at Kommunen for den resterende Del af det omkontraherede Parti ikke vilde betale noget Tillæg, da de Indstævnte ikke i sin Tid havde taget noget Forbehold med Hensyn til Krig, samt at man, hvis Kontrakten ikke opfyldtes fra de Indstævntes Side, vilde indkøbe det Manglende til Dagens Pris og fordre Prisforskellen dækket af de Indstævnte.

I Henhold til den trufne Aftale modtog Citanterne derefter 1909 Tons Kul med den paagældende Damper, der ankom hertil den 31 August.

Citanternes nævnte Udtalelse i Skrivelsen af 27 August havde imidlertid givet Stødet til, at der var opstaaet Forhandlinger mellem Parterne om, hvorvidt Citanterne havde Krav paa uden Hensyn til de ved Krigen forvoldte forhøjede Fragt- og Assuranceudgifter at faa Varen leveret her til den omkontraherede Pris. De Indstævnte gjorde gældende, at de i Virkeligheden kun optraadte som Mandatarer for de engelske Afskibere og lovede at forhandle med dem om Sagen, men de hævdede som deres Mening, at Citanterne maatte indgaa paa selv at dække Krigsrisikoen for Ladningen samt at betale det Tillæg til Fragten, som var nødvendigt til Dækning af den forøgede Assurance paa Skibet m. m. som Følge af Krigsforholdene. Belysningsvæsnet hævdede paa sin Side, at Aktieselskabets Forhold til de engelske Afskibere var Belysningsvæsnet uvedkommende, men erklærede i en Skrivelse af 2 September, at Sagen var forelagt Magistraten forsaavidt angik »Spørgsmaalet om Dækning af Krigsassurancen«, og i en Skrivelse af 18 September, at det fremsatte »Tilbud med Hensyn til Krigsassurancetillæg« ikke kunde antages. Forhandlingerne fortsattes. De Indstævnte anmodede under 19 September om Imødekommenhed for at komme til en for alle Parter tilfredsstillende Ordning, skrev paany til Afskiberne og fremsatte under 30 September overfor Belysningsvæsnet det Forslag, at dette betalte en Merfragt paa 1 sh. 4 d. pr. Ton og selv forsikrede Krigsrisikoen for Ladningen. Da de ikke fik noget Svar herpaa, gentog de Tilbudet i en Skrivelse af 9 Oktober, idet de tilføjede, at en Damper paa 2000 Tons kunde skaffes frem paa de angivne Vilkaar. Under 10 Oktober svarede Belysningsvæsnet, at man paa Grund af Lagrenes stærke Overfyldning ikke i Øjeblikket var i Stand til at afgøre, om det vilde være muligt at modtage den paagældende Ladning. Da de Indstævnte under 14 s. M. fremsatte et nyt, ganske lignende Tilbud, svarede Belysningsvæsnet, at det endnu ikke kunde tage Bestemmelse om, hvorvidt det var muligt for Gasværkerne at modtage yderligere Tilførsel af Hetton Gaskul.

Sagen synes derefter at have hvilet til noget ind i Aaret 1915, da der opstod Spørgsmaal, om Belysningsvæsnet kunde gøre Krav paa Erstatning. Idet Belysningsvæsnet dels lagde Priserne paa nogle Partier Kul, som var indkøbt i September 1914, og som nu betegnedes som Dækningskøb, dels Kulpriserne i Begyndelsen af Aaret 1915 til Grund, og idet man ikke mente sig pligtig at fradrage et til Krigsassurancen for Ladningen svarende Beløb, gjorde man under nærværende ved Stævning af 21 April 1915 anlagte Sag oprindelig Paastand paa, at De forenede Kulimportører dømtes til at betale en Erstatning af Pd. Sterl. 5447.4/6. Denne Paastand er dog senere nedsat til Pd. Sterl. 3107.14./0, idet man dels har lagt andre, lavere Priser til Grund, dels erkendt Belysningsvæsnets Pligt til at betale Krigsassurancen. Det nævnte Beløb kræves tilligemed Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Omkostninger. De gør gældende, at de realiter kun er Kommissionærer, at Citanterne har været uberettigede til at kræve, at de Indstævnte skulde betale Krigsassurance, samt at Citanterne har optraadt saaledes, at de maa betragtes som havende givet Afkald paa Erstatning, idet de selv har afbrudt Forhandlingerne med at erklære, at de ikke havde Brug for Kul.

Det kan ikke være tvivlsomt, at de Indstævnte maa betragtes som Sælgere, ikke som Kommissionærer.

Der skønnes heller ikke at kunne være Tvivl om — og herom synes begge Parter i Virkeligheden nu at være enige —, at de Indstævnte paa den ene Side har været uberettiget til at forlange et Pristillæg i Anledning af Rederiets Fragtfordringer, og at Citanterne paa den anden Side har savnet Føje til at kræve, at de Indstævnte selv skulde bekoste Krigsforsikringen. Cif-Sælgere er pligtig at bekoste sædvanemæssig Forsikring, men hertil hører Krigsforsikring ikke. De Indstævnte skønnes saaledes at have været ganske uberettiget til at skyde deres kontraktlige Forpligtelser fra sig, men Citanterne har heller ikke haft fuld Ret i den af dem indtagne Holdning. Afgørende for Sagen skønnes det imidlertid navnlig at maatte blive, at Forhandlingerne mellem Parterne synes at være fortsatte lige til det Øjeblik, da Citanterne erklærede, at det var usikkert, om de overhovedet kunde modtage mere af den paagældende Vare. Herefter findes Citanterne ikke nu at kunne rejse et Erstatningskrav. De Indstævnte vil altsaa være at frifinde. Citanterne skønnes at burde betale dem Sagens Omkostninger med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Onsdag den 16 Maj.

Nr. 193. Højesteretssagfører Henriques

mod

Harald Kjær Hansen og **Aage Kjær Hansen** (Def. Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Jagtlovgivningen.

Langelands Herreds Politirets Dom af 29 Maj 1916: De Tiltalte, Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen af Stevne, bør til Humble Kommunekasse bøde henholdsvis 100 Kr. og 120 Kr. samt betale Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Oktober 1916: Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at de de Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen idømte Bøder forhøjes til henholdsvis 120 og 200 Kr., og at de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, udreder Sagens Omkostninger for Politiretten. I Salær til Overretssagførerne Bay og Henriques betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 30 Kr. til hver. De idømte Bøder at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Henriques og Bache 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne saavel paa Justitiens Vegne som efter de Tiltalte Harald Kjær Hansens og Aage Kjær Hansens Begæring fra Langelands Herreders Politiret hertil indankede Sag tiltales Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen, der er Brødre, for Overtrædelse af Jagtlovgivningen.

Harald Kjær Hansen er født den 8 Juli 1891.

Aage Kjær Hansen er født den 3 Januar 1894. Ved ovennævnte Politirets Dom af 22 Juli 1916, der for Tiden er indanket for Overretten, er begge de Tiltalte for ulovlig Jagt, begaaet den 12 April s. A.

og foregaaende Dag efter Jagtlovens § 23 anset med Bøder af henholdsvis 100 og 120 Kr. Endvidere er Tiltalte Aage Kjær Hansen anset ved Langelands Herreders Politirets Dom af 6 December 1913 efter Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 24, jvfr. § 12, med en vedkommende Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 20 Kr., og ved samme Rets Dom af 29 September 1915 efter samme Lovs § 23, 2det og 4de Stykke, med en vedkommende Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 80 Kr.

En i December 1915 mod begge de Tiltalte indledet Undersøgelse for Overtrædelse af samme Lov blev sluttet uden Tiltale.

Tjenestekarl Jens Andersen har edelig forklaret, at han, da han 2den Paaskedag den 24 April 1916 Formiddag Kl. ca. $8^1/_2$ gik ud paa sin Husbond, Gaardfæster af Hennetved Niels Peter Rasmussens Marker, bag et Hegn ved en Vej fandt to Cykler, af hvilke han genkendte den ene som tilhørende Tiltalte Aage Kjær Hansen, og at han samtidig paa en Proprietær Bech tilhørende Mark sydlig for Vejen, adskilt fra denne ved nogle Gaardfæster Rasmussen tilhørende Marker, saa to Personer gaa frem og tilbage, som om de søgte efter Noget langs det levende Hegn, der danner Grænsen mellem Bechs og Rasmussens Ejendomme. Det havde til da været taaget, men Taagen var nu ved at lette.

Jens Andersen, der antog, at det var de Tiltalte, han saa, og vidste, at de almindelig blev anset for at drive Krybskytteri, gik hjem til Rasmussens Gaard og teletonerede til Bech, og da de Tiltalte, som det maa antages ved $9^1/_2$—10 Tiden om Formiddagen, begav sig hen til Cyklerne, blev de paagrebet af Andersen, Kusk Hans Olaf Hansen, Forpagter Axel Hansen og Forvalter Hans Bech, hvilke var kommet til og havde holdt Vagt ved Cyklerne. Af de af de nævnte Vidner, for de tre Førstnævntes Vedkommende under Ed, afgivne Forklaringer fremgaar det, at Aage Hansen da paa sit højre Bukseben mellem Foden og Knæet havde en Plet af vaadt, frisk Blod og Dyrehaar. Hver af de Tiltalte havde hos sig nogle 6 mm Salonriffelpatroner, men ingen af dem havde Bøsse med, og nogen saadan blev, trods Undersøgelser i Terrænet i Nærheden, ikke fundet. Derimod fandtes ved en straks anstillet Undersøgelse skjult under Kviste i det sydøstlige Hjørne af Rasmussens Mark, der her mod Syd og Øst støder til Bechs Jorder, en friskskudt Raabuk, som endnu var varm og blød.

Forpagter Hansen har udtalt som sin Mening, at Dyret var skudt højst en Time, før det blev fundet. Paa den Side af Hegnet mellem Ejendommene, som vender ind mod Bechs Grund, fandtes ved en lille Aabning i Hegnet Blodpletter paa Græs og Blade samt Dyrehaar paa Grenene. Noget længere mod Nord paa Bechs Marker i Nærheden af Hegnet, der her gaar fra Nord til Syd, fandtes en friskskudt Hareunge. Efter Skudindgangen i Raabukken at dømme var den skudt med en lille Kugle, antagelig fra en 6 mm's Salonriffel. Harens Hovedskal var derimod knust, saa at Skudhullernes Størrelse ikke kunde ses.

De Tiltalte har benægtet at have jaget eller at have haft Bøsse med ved den anførte Lejlighed. Deres Forklaring gaar ud paa, at Harald Hansen tog fra deres Hjem i Stevne den foregaaende Aften, og

at de Tiltalte næste Morgen tilfældigt mødte hinanden cyklende, idet Aage kom fra deres Hjem, medens Harald kom syd fra.

Harald Hansen har under Forhørene nægtet at opgive, hvor han havde tilbragt Natten, men har til sin Defensor her for Retten angivet, at han var hos sin Kæreste. De Tiltalte forklarer, at de efter at have mødt hinanden cyklede sammen for at se sig om, til det Sted, hvor Cyklerne blev fundet, hvorfra de gik over Markerne, idet de paa et Stykke fulgte det omtalte Hegn og saaledes — uden at bemærke Bukken — passerede det Sted, hvor den blev funden, samt at de gik over paa Bechs Marker, hvor de opholdt sig noget og saa paa Udsigten, hvorpaa de vendte tilbage til Cyklerne og blev paagrebet.

Aage Hansen angav, efter Politiassistent Frederiksens Forklaring til en Politirapport, til ham efter Paagribelsen, at han ikke vidste, hvorfra Blodpletten paa hans Tøj var kommet; efter Forvalter Bechs og Tjenestekarl Jens Andersens edelige Forklaring har han angivet, at Blodet hidrørte fra en daarlig Tand, i Forhørene har Tiltalte forklaret, at Pletten muligvis stammede fra, at han den 12 April havde baaret et Dyr.

Hver af de Tiltalte har ejet en Salonmagasinriffel af 6 mm Kaliber, der er indrettet saaledes, at Løbet let kan skilles fra Kolben, og hver af Delene kan bæres i en Lomme; efter Aage Hansens Forklaringer havde han dog før 2den Paaskedag solgt sin Riffel til Faderen, fhv. Landpostbud Frederik Andreas Hansen, der forklarer, at han 2den Paaskedag holdt den gemt for Sønnerne.

Efter det Oplyste havde Harald Hansen ikke haft synderligt Arbejde siden August 1915; han, der boede hos Faderen, vil væsentlig have levet af sin Løn fra Sommeren. Det er endvidere oplyst, at begge de Tiltalte i Løbet af Vinteren 1915—16 har solgt en Del Vildt; deres Forklaring om den Maade, paa hvilken de er kommet i Besiddelse deraf, er ubestyrket og usandsynlig.

Efter det Foreliggende maa det antages, at Raabukken er skudt paa Proprietær Bechs Grund og derpaa slæbt gennem Hegnet ind paa det Sted, hvor den blev funden. Naar nu henses til, at dette maa være sket, medens de Tiltalte var lige i Nærheden, at det efter det Foreliggende er sandsynligt, at Dyret er skudt med en Bøsse af samme Kaliber som de Tiltaltes, samt at der paa Aage Hansens Tøj fandtes Blod og Dyrehaar, og hans Forklaring om Grunden hertil har været vaklende og usandsynlig, at de Tiltalte i det Hele har været meget tilbageholdende i deres Forklaringer, og at Aage Hansen tidligere er 2 Gange straffet for ulovlig Jagt, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at de Tiltalte under ulovlig Jagt, som de i Forening har drevet paa Proprietær Bechs Grund, har skudt Bukken; dens Værdi er ansat til 70 Kr. Proprietær Bech, hvis Ejendom ligger i Humble Sogn, har begært de Tiltalte straffet.

Færdig fra Trykkeriet den 30 Maj 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 14—15.**

Onsdag den 16 Maj.

Derimod findes der ikke tilvejebragt fuldt Bevis for, at de Tiltalte har dræbt Haren.

Som Følge af det Anførte vil de Tiltalte for den begaaede Overtrædelse af Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 13 være at anse efter Lovens § 23, 1ste, 2det og 4de Stykke, efter Omstændighederne med Humble Kommunekasse tilfaldende Bøder, Harald Kjær Hansen af 120 Kr. og Aage Kjær Hansen af 200 Kr.

Den indankede Dom, ved hvilken de Tiltalte efter nævnte Lovs § 23, 2det og 4de Stykke, er anset med Bøder til nævnte Kasse af henholdsvis 100 og 120 Kr., og hvis Bestemmelse om, at der ikke kan tilkendes Proprietær Bech Erstatning, og om, at de Tiltalte vil have at udrede Sagens Omkostninger, billiges, vil saaledes med de anførte Forhøjelser af Bøderne og med den Tilføjelse, at de Tiltalte maa udrede Sagens Omkostninger in solidum, være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor her for Retten vil de Tiltalte in solidum have at udrede 30 Kr. til hver.

Nr. 208. Højesteretssagfører Henriques

mod

Harald Kjær Hansen og **Aage Kjær Hansen** (Def. Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Jagtlovgivningen.

Langelands Herreders Politirets Dom af 22 Juli 1916: De Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen bør til Tranekær-Tullebølle Kommunekasse bøde henholdsvis 100 Kr. og 120 Kr. samt in solidum betale i Erstatning til Besidderen af Grevskabet Langeland 100 Kr. og udrede alle af Sagen lovligt flydende Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 December 1916: Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at de de Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen idømte Bøder forhøjes til henholdsvis 120 Kr. og 200 Kr. I Salær til Overretssagførerne Bay og Henriques betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 40 Kr. til hver. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at den i den indankede Dom omtalte Dom af 23 Oktober f. A. under Dags Dato er stadfæstet af Højesteret, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Henriques og Bache 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne saavel paa Justitiens Vegne som efter de Tiltalte Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansens Begæring fra Langelands Herreders Politiret hertil indankede Sag tiltales Harald Kjær Hansen og Aage Kjær Hansen for Overtrædelse af Jagtlovgivningen.

Harald Kjær Hansen er født 8 Juli 1891. Aage Kjær Hansen er født den 3 Januar 1894.

Begge de Tiltalte er ved Overrettens Dom af 23 Oktober 1916 for ulovlig Jagt forøvet den 24 April 1916 anset efter Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 23, 1ste, 2det og 4de Stykke, med vedkommende Kommuners Kasse tilfaldende Bøder, Harald Kjær Hansen af 120 Kr. og Aage Kjær Hansen af 200 Kr. Harald Kjær Hansen er ikke iøvrigt funden forhen straffet, hvorimod Aage Kjær Hansen er anset ved Langelands Herreders Politirets Domme af 6 December 1913 og af 29 September 1915 henholdsvis efter fornævnte Lovs § 24, kfr. § 12, og efter dens § 23, 2det og 4de Stykke, med Bøder til vedkommende Kommune af henholdsvis 20 Kr. og 80 Kr. En i December 1915 inden Retten mod begge de Tiltalte indledet Undersøgelse for Overtrædelse af samme Lov blev sluttet uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder, saaledes som de tildels under et paa Overrettens Foranledning afholdt Reassumtionsforhør foreligger oplyst, er følgende:

Skovarbejder Frederik Madsen har forklaret, at han den 12 April 1916 ved 7 Tiden om Aftenen hørte Skud som af en Salonriffel i et Granparti i Bukkeskov, der hører under Grevskabet Langelands Jagtdistrikt, og saa en Raabuk og en Raa løbe derfra henover Skovarbejder Jens Peter Jensens Mark, der kun er adskilt fra Granpartiet ved en Markvej, samt at han kort efter saa to Mænd, af hvilke den ene paa Størelsen kunde ligne Tiltalte Harald Hansen, komme paa Markvejen, men vende om, da de saa Vidnet.

Da de straks efter var borte, antager han, at de har haft Cykler med. Han fik Mistanke om, at Personerne var paa Krybskytteri, og der blev telefoneret til Jagtbetjent Frederik Nielsen, der kom til Stede. Da denne derpaa cyklede i Retning af Tranekær nordvest for Bukkeskov, indhentede han ved 8 Tiden ved Bammeskov de Tiltalte, der cyklede i samme Retning. Efter Nielsens Forklaring havde Harald Hansen da foran paa sin Cykle bundet en tom Sæk, og Aage Hansens Trøje stod ud i Siden. Nielsen tænkte, at han havde en Salonbøsse i Lommen. Det er oplyst, at de Tiltalte havde brugt Salonmagasinrifler, der er saaledes indrettet, at Løbet let kan skilles fra Kolben, og hver af Delene kan da rummes i en Lomme. Kl. ca. $8^1/_2$ skiltes Nielsen efter sin Forklaring ved Tranekær fra de Tiltalte, der cyklede nordpaa.

Senere paa Aftenen tog Jagtbetjent Nielsen og Murer Carl Clausen Post ved den østlige Udkant af den ligeledes under Grevskabet Langeland hørende Snageskov i Tranekær-Tullebølle Kommune paa et Sted, hvor Vejen fra Tranekær over Frellesvig fører ind i Skoven. Her danner Gaardfæster Lars Jensens Mark et Indsnit i Skoven, saaledes at Marken begrænses mod Syd af Vejen og mod Nord og Vest af Skoven. Ved 10 Tiden kom de Tiltalte efter Nielsens og Clausens beedigede Vidneforklaringer ad Vejen fra Frellesvig, og Vidnerne saa dem stige af Cyklerne og trække disse ad Vejen ind i Skoven, hvor Vidnerne tabte dem af Syne; det var temmelig mørkt og taaget. Efter forgæves at have holdt Vagt i en anden Del af Skoven, traf Vidnerne igen de Tiltalte 5—600 Alen længere inde i Skoven paa den omtalte Vej. Sækken, som Harald Hansen havde lagt paa Cyklen, og som havde været tom, da Vidnerne saa de Tiltalte ved Indgangen til Skoven, var nu fuld. Vidnerne følte paa den og fik det Indtryk, at der var Dyr i den, men da Nielsen ytrede Noget til de Tiltalte derom, svarede Aage Hansen, at Vidnet skulde passe paa, at de ikke traf sammen en anden Gang.

Efter at de Tiltalte var cyklet bort, anstillede Vidnerne ved Hjælp af en kraftigt lysende Gaslygte Undersøgelse paa det Sted ved Skovens Udkant, hvor de havde set de Tiltalte stige af Cyklerne, og fandt her i den efter Regn bløde Jord friske Spor af, at to Personer havde trukket to Cykler ad Vejen lidt ind i Skoven, hvor Cyklerne havde staaet ved en Stenbunke. Herfra førte Fodspor hen til et Ledhul ved Lars Jensens Mark og ca. 15 Alen ind paa denne, hvor de tabte sig i Græsset, hvorimod lignende Fodspor førte tilbage til Stenbunken. Blodspor var ikke til at se, Spor af andre Fødder eller Cykler saas ej heller, ligesom der, trods nøje Undersøgelse, hverken paa Vejen eller i nogen af Vejgrøfterne fandtes Spor, som kunde tyde paa, at

Dyret havde ligget der, eller at der var arbejdet med at løfte det op eller anbringe det i Sækken.

Efter sin Forklaring fornyede Jagtbetjent Nielsen Undersøgelsen af Stedet den næste Morgen, efter at det var bleven lyst, men fandt ikke yderligere Spor.

Næste Dag anmeldte Harald Hansen for Politiet, at de Tiltalte havde fundet et Daadyr paa Vejrabatten ved det nævnte Sted. Politiassistent Frederiksen og Jagtbetjent Fr. Nielsen undersøgte samme Dag det af de Tiltalte paaviste Dyr og har edelig forklaret, Nielsen, at det var gaaet fuldstændig i Forraadnelse, og gjorde Indtryk af at have ligget skudt i 2—3 Dage uden at være brækket op, og Frederiksen, at Dyret lugtede meget slemt og raaddent indvendigt, samt at Nyren var grøn eller grønlig. Frederiksen har dog bemærket, at han ikke mindes tidligere at have lugtet til et opbrækket Dyr.

De Tiltaltes Forklaringer gaar ud paa, at de den 12 April 1916 om Eftermiddagen fra deres Hjem i Stevne ca. 2 Mil fra Snage Skov gjorde en Cykletur sammen, og at de paa det anførte Sted ved Vejen i Snage Skov omtrent ud for en Stenbunke paa Vejens søndre Side ved 7—8 Tiden om Aftenen fandt det ovennævnte Daadyr liggende dødt, men endnu varmt og blødt, samt at de efter at have væltet det ned i Grøften, cyklede hjem og hentede en Sæk til at transportere det i. Efter Harald Hansens Forklaring cyklede de paa Tilbagevejen til Snage Skov rundt ad Stengade, hvor Jagtbetjent Nielsen bor, og forbi Bukkeskov — efter det Foreliggende en betydelig Omvej — idet de for at drille Nielsen vilde søge at narre ham til at forfølge dem. De vilde ikke kunne angive, hvor langt de cyklede nord for Tranekjær, men forklarer, at de derfra vendte tilbage til Snage Skov og puttede Dyret i Sækken. De benægter, at Dyret næste Dag var raaddent.

Efter det Oplyste var Dyret skudt med en meget lille Kugle, antagelig en 6 mm af den Slags, der bruges til Salonbøsser og ogsaa bruges i de Tiltaltes Salonmagasinrifler.

Tiltalte Harald Hansen har vel under Reassumtionsforhøret forklaret, at der var flere Hagl i Kroppen paa Dyret, hvilket han vil have glemt at omtale tidligere, men dette er ganske ubestyrket.

I længere Tid var der i de til Grevskabet Langelands Jagtterræn hørende Skove fundet Dyr, der øjensynlig af Krybskytter var skudt med lignende smaa Kugler og i Dagene efter det af Skovarbejder Madsen Omforklarede fandtes dels paa Skovarbejder Jensens Mark, dels paa en anden Mark i Nærheden flere Raadyr skudt; efter at Undersøgelsen i April 1916 var indledet mod de Tiltalte, skal der derimod ikke være fundet Dyr fældet ved saadanne Kugler.

Der findes nu ikke tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at de Tiltalte har gjort sig skyldig i ulovlig Jagt i Bukkeskov. Angaaende deres Forhold med Hensyn til det Dyr, de forklarer at have fundet paa Vejen ved Snage Skov, bemærkes Følgende:

De Tiltaltes Forklaring om Fundet staar i Modstrid med Jagtbetjent Nielsens og Murer Clausens Forklaringer om Resultatet af deres Undersøgelser. Efter det om Dyrets Tilstand den 13 April 1916 Oplyste maa det antages at være dræbt flere Dage forinden og efter det om Færdslen paa Vejen Oplyste er det aldeles uantageligt, at det

kan have ligget der saalænge uden at blive opdaget. Paa den anden Side foreligger der Intet, som kunde tyde paa, at det skulde være henlagt der kortere Tid, før de Tiltalte tog det i Besiddelse. Naar hertil kommer, at de Tiltaltes Forklaringer om efter Fundet at have hentet Sækken i deres Hjem, under Hensyn til Vejlængden staar i Strid med Jagtbetjent Nielsens ved Sagens øvrige Oplysninger bestyrkede Forklaring om, at han ved 8 Tiden traf dem ved Bammeskov, findes det uden Betænkelighed at forkaste deres Forklaringer om Fundet, hvorimod der maa gaas ud fra, at de har i den i dette Øjemed medbragte Sæk bortført Dyret enten fra Lars Jensens Mark eller Skoven derved — paa disse Steder tilkom Jagtretten Besidderen af Grevskabet Langeland — hvor det har ligget efter nogle Dage forinden at være dræbt. De Tiltalte, der havde Ophold hos deres Fader og intet Arbejde havde, har ikke turdet benægte, at de i Dagene før den 12 April 1916 færdedes paa Cykle i Egnen, hvilket bestyrkes ved en til en Politirapport afgiven Forklaring, hvorefter Tiltalte Harald Hansen sammen med en anden Mand, der ikke blev genkendt, den 10 s. M. om Aftenenen er set cyklende ved Bukkeskov. Naar der nu endvidere henses til, at de Tiltalte er straffet for ulovlig Jagt, at Dyret efter alt Foreliggende maa antages fældet ved ulovlig Jagt, at de Tiltalte i Mørke har fundet Stedet, hvor det laa, og at det maa antages skudt med samme Slags Kugler, som de Tiltalte benyttede, samt endelig, at de Tiltaltes Forklaringer under Sagen har været tilbageholdende, findes det tilstrækkeligt godtgjort, at de Tiltalte under ulovlig Jagt har fældet Dyret. De vil herefter være at anse efter Lov om Jagten af 8 Maj 1894 § 23, 1ste, 2det og 4de Stykke, efter Omstændighederne med Tranekær-Tullebølle Kommunes Kasse tilfaldende Bøder, Harald Kjær Hansen af 120 Kr. og Aage Kjær Hansen af 200 Kr.

Den indankede Dom, ved hvilken de Tiltalte efter nævnte Lovs § 23 er anset med Bøder til nævnte Kasse af henholdsvis 100 Kr. og 120 Kr. samt forpligtede in solidum at betale Besidderen af Grevskabet Langeland en Erstatning af 100 Kr., og hvis Bestemmelse herom samt om Sagens Omkostninger, som er paalagt de Tiltalte in solidum, billiges, vil saaledes med de anførte Forhøjelser af Bøderne være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil de Tiltalte have in solidum at udrede 40 Kr. til hver.

Det maa misbilliges, at Forhør i Sagen, uagtet den i Sagen indgivne Klage er dateret den 13 April 1916, først er begyndt den 17 Maj s. A., og at Forhørene har været udsat fra den 29 Maj til den 22 Juli s. A., uden at nogen Grund hertil fremgaar af Akterne. Iøvrigt har Sagens Behandling ved Politiretten været lovlig. Den befalede Sagførelse her for Retten har været lovlig.

Nr. 11. **J. P. Jensen** (Aagesen)

mod

Amtmanden over Aalborg Amt paa det Offentliges Vegne (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten har gjort sig skyldig i ulovlig Opfodren af Rug.

Nørresundby Købstads og Kjær Herreds Politirets Dom af 17 Maj 1915: Tiltalte Jens Peter Jensen bør til Statskassen bøde 150 Kr., hvorhos han bør udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 Juli 1915: Politiretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Bøden bestemmes til 50 Kr. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Sørensen, betaler Tiltalte 20 Kr. Det idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et for Appellanten gunstigere Resultat end det i Dommen antagne, vil denne være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Proprietær J. P. Jensen, 10 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørresundby Købstad og Kjær Herreds Politiret indankede Sag er Proprietær Jens Peder Jensen, der er født den 20 August 1854, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af midlertidig Lov Nr. 164 af 7 August 1914, kgl. Bekendtgørelse Nr. 233 af 25 September s. A., Tillægsbekendtgørelse Nr. 275 af 9 November s. A. og Lov Nr. 278 af 16 s. M., jfr. Cirkulære Nr. 171 af 17 s. M.

Efter at det ved Indenrigsministeriets ovennævnte Tillægs-Bekendtgørelse af 9 November f. A. var blevet forbudt til Fodring at anvende saavel tærsket som utærsket Rug, derunder ogsaa al Smaasæd og Frarensning, indgav Tiltalte den 18 November f. A. til Prisreguleringskommissionen for Sundby-Hvorup Kommune en Ansøgning om Tilladelse til paa den ham tilhørende Ejendom Hvoruptorp at skære

noget stærkt græsblandet utærsket Rug i Hakkelse til Brug for Hestene. Da Kommissionen, der ikke havde modtaget noget Eksemplar af det til Tillægs-Bekendtgørelsen knyttede Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 17 November f. A., i et den 21 s. M. afholdt Møde var enig om, at den efter Indholdet af Tillægs-Bekendtgørelsen — i Modsætning til, hvad Cirkulæret bestemmer herom — ikke i noget Tilfælde kunde give Tilladelsen, men at Tiltalte maatte indgive Ansøgning til Amtet, gav den ham — vistnok den 23 s. M. — telefonisk Meddelelse herom, men da den nogle Dage efter modtog Cirkulæret, gav et af Kommissionens Medlemmer, Lærer Nielsen af Hvorup, Tiltalte telefonisk Underretning om Indholdet af Cirkulæret, hvorhos han efter Tiltaltes Anmodning sendte ham Cirkulæret til Gennemsyn. En følgende Søndag, da Tiltalte traf Lærer Nielsen ved Hvorup Kirke, leverede han Cirkulæret tilbage, idet han, saavidt Lærer Nielsen ifølge sin Forklaring erindrer, udtalte, at han »altsaa« havde Lov til at skære Rugkærv af ringe Beskaffenhed i Hakkelse, hvortil Nielsen efter sin videre Forklaring svarede: »Ja, indtil 3 pCt. af Beholdningen,« idet han særlig betonede, at det var en Betingelse, at Kornet var af ringe Beskaffenhed.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det nu anses tilstrækkelig godtgjort, at han, der derefter undlod at foretage videre for at opnaa Tilladelse til Benyttelse af den ovennævnte utærskede Rug til Fodring, i Fortsættelse af, hvad han havde gjort siden Høsten, vedblev at skære Rugkærver i Hakkelsen til Hestene, indtil han den 19 eller 20 Januar d. A. af Politiet fik Meddelelse om, at han var uberettiget hertil, hvorhos han i den følgende Tid vel lod Rugen tærske, forinden den blev skaaret i Hakkelse, men indskrænkede Tærskningen til en Toptærskning uden at løse Negene op, hvorved Kornet maa antages ikke at være blevet tærsket rent.

Efter Sagens Oplysninger, derunder en af Kommissionen afgiven Erklæring, maa det antages, at den opfodrede Rug vel ikke har været absolut uskikket til Brødkorn, men at den har været af mindre god Beskaffenhed, idet den var stærkt græsblandet og smaakærnet, saaledes at Opfodringen ifølge det ovennævnte Cirkulære af 17 November f. A. uden særlig Tilladelse har været Tiltalte tilladt, forsaavidt han ikke herved raadede over mere end 3 pCt. af Rugbeholdningen, som han for Hvoruptorps Vedkommende overfor Kommissionen under Optællingen i Begyndelsen af November Maaned f. A. opgav til 15 Tdr. aftærsket og 130 Tdr. utærsket Rug, medens han under Optællingen i Februar Maaned d. A. opgav Beholdningen til 250 Tdr. Rug. Endvidere maa det efter Sagens Oplysninger antages, at der daglig har været opfodret ca. 56 Rugneg, samt at hver Trave à 60 Neg har indeholdt 3 à 4 Skæpper Rug.

Idet der nu efter det saaledes Foreliggende maa gaas ud fra, at Tiltalte, der efter sin Forklaring har misforstaaet Bestemmelserne i Cirkulæret, ved Opfodringen af den ovennævnte Rug har brugt over 3 pCt. af Gaardens samlede Rugbeholdning, er han for den af ham saaledes begaaede Overtrædelse af de i Henhold til § 1 i midlertidig Lov Nr. 164 af 7 August 1914 trufne Bestemmelser i Tillægs-Bekendtgørelsen af 9 November s. A., sammenholdt med Cirkulæret af 17 s. M., ved Politiretsdommen rettelig anset efter Lov af 16 November

f. A. om Straf for Overtrædelse af de i Følge nysnævnte Lov trufne Foranstaltninger med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til en Bøde til Statskassen, men Bøden, der ved Politiretsdommen er fastsat til 150 Kr., findes efter det Foreliggende, derunder navnlig, at Tiltalte maa antages at have kunnet erholde Tilladelse til Opfodring af Rugen, at burde bestemmes til 50 Kr., og med den heraf følgende Nedsættelse af Bødens Beløb, vil Politiretsdommen, ved hvilken det ligeledes rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkosninger, saaledes kunne stadfæstes, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor for Overretten 20 Kr., hvorimod der, da Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Overretten, ikke bliver Spørgsmaal om Salær for Defensionen sammesteds.

Nr. 231. Højesteretssagfører Stein

mod

Kristian Jakob Tøjer Andersen (Def. Møldrup),

der tiltales for Tyveri.

Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 20 December 1916: Arrestanten Kristian Jakob Tøjer Andersen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder Salær til Anklageren, Sagfører Gudsøe, og Forsvareren, Sagfører R. Jacobsen udredes af det Offentlige med henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Februar 1917: Tiltalte Kristian Jakob Tøjer Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Kristian Jacob Tøjer Andersen til Højesteretssagførerne Stein og Møldrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Fredericia Købstads Ekstraret indankede Sag er Barbersvend Kristian Jakob Tøjer Andersen sat under Tiltale for Tyveri.

Tiltalte, der er født den 10 December 1887, har været anset ved Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Januar 1914 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 12 Dage, men ses iøvrigt ikke have været tiltalt eller straffet.

Efter at Politibetjent A. Nissen i Fredericia den 10 Oktober f. A. havde bragt i Erfaring, at Tiltalte Natten forud var undvegen fra Forsørgelsesanstalten i nævnte Købstad, hvor han havde været indlagt som subsistensløs, og at han om Formiddagen havde afhændet et Par brugte Damestøvler til Marskandiser Hjardemaal Jensen i Jyllandsgade, mødte han samme Dag ved Totiden Tiltalte paa Gaden og indbragte ham derpaa til Politistationen. Her forklarede Tiltalte, der var noget beruset, til en af Nissen optagen Rapport, at han samme Formiddag havde købt Støvlerne for 2 Kr. 50 Øre af en ham ubekendt Mandsperson, som han havde truffet ved Havnen, og da der ikke var gjort Anmeldelse om, at Støvlerne var stjaalne, blev Tiltalte afgivet til Fattigvæsenet.

Den 16 Oktober anmeldte Arbejdsmand A. P. Andersen, boende i Vendersgade Nr. 4 i Fredericia, til Politiet, at der var frastjaalet hans Hustru et Par Damestøvler, der havde været henstillet i et lille Loftskammer umiddelbart ved Trappen. Hun havde sidste Gang set Støvlerne Søndag den 8 Oktober og savnede dem Søndag den 15 Oktober, da hun skulde bruge dem.

Marskandiser Hjardemaal Jensen i Fredericia har forklaret, at Tiltalte den 10 Oktober Kl. ca. 11 Formiddag indfandt sig i hans Forretning og falbød et Par Damestøvler, om hvilke han opgav, at det var hans Hustrus. Vidnet vægrede sig først ved at købe dem; men da Tiltalte noget efter paany indfandt sig med Støvlerne, bød Vidnet 3 Kr. for dem. For det anførte Beløb vilde Tiltalte ikke straks sælge dem og gik sin Vej; men ved Middagstid indfandt han sig igen og solgte Støvlerne til Vidnet for 3 Kr.

Støvlerne er af Hjardemaal Jensen afgivne til Retten.

Fornævnte Arbejdsmand Andersens Hustru, Oline, har, efter at have taget Støvlerne i Øjesyn, edelig forklaret, at de ere hende tilhørende og frakomne hende mod hendes Vidende og Vilje i Dagene mellem den 8 og 15 Oktober.

Støvlerne er, efter at være vurderede til 8 Kr., udleveret hende, hvorefter hun har frafaldet Krav paa Erstatning.

Hendes Søn, Harald Andersen, 12 Aar gammel, har forklaret, at han den 10 Oktober Kl. ca. $10^1/_2$ Formiddag, da han kom hjem fra sin Byplads, gik ind i det ovenommeldte Loftskammer og der traf en yngre Mandsperson med lidt blondt Overskæg. Personen spurgte bl. a. om der var et Værelse til Leje og sagde, at han vilde komme igen om Eftermiddagen. Harald har videre anført, at han, der skulde skynde sig i Skole, gik foran Personen ned ad Trappen, og at Personen fulgte efter ned i Gangen og gennem denne ud mod Gaarden, men at han ikke saa Personen komme ud paa Gaden.

Harald har udsagt, at han i Tiltalte bestemt genkender den omhandlede Person.

Under den mod Tiltalte indledede Undersøgelse har han nægtet at have været paa det fornævnte Loftskammer den 10 Oktober. Hans Forklaring gaar ud paa, at han købte Støvlerne henad Middag nede ved Havnen af en ham ubekendt Mand, der navngav sig Rasmus Hansen, at han betalte Støvlerne med 2 Kr., og at han var kommen til Penge derved, at han efter at være bortgaaet fra Forsørgelsesanstalten i sit Vestefoer havde fundet et Tokronestykke. Til Hjardemaal Jensens Forklaring har han intet haft at bemærke og har udsagt, at han meget mulig overfor Hjardemaal Jensen har opgivet, at Støvlerne var hans Hustrus. Til Støtte for, at han ikke »havde en ond Samvittighed«, da han gik hen til Hjardemaal Jensen med Støvlerne under Armen, har han anført, at han da tiltalte Politibetjent Risom og bl. a. spurgte ham, hvad Klokken var. Tiltalte bar efter sin Fremstilling dengang Støvlerne i en Avis, der var overladt ham af Marskandiser Ovesen, til hvem han kort forinden havde forsøgt at afhænde dem.

Politibetjent Nissen har forklaret, at Tiltalte, efter hvad Vidnet tydelig erindrer, til den af ham optagne Rapport udsagde, at han havde købt Støvlerne for 2 Kr. 50 Øre, og at han havde haft dette Beløb fra Tiden, inden han blev indlagt paa Forsørgelsesanstalten, idet han havde stukket det til Side. Derimod omtalte Tiltalte ikke, at han havde fundet Penge i sit Vestefoer, ligesom der ikke var Tale om et Tokronestykke.

Denne Forklaring har Tiltalte ikke turdet modsige, hvorimod han har anført, at han, da han traf Politibetjent Nissen, var stærkt paavirket af Spiritus.

Nissen har imidlertid forklaret, at Tiltalte formentlig ikke var mere paavirket af Spiritus, end at han vel vidste, hvad han sagde.

Politibetjent Risom har udsagt, at Tiltalte den 10 Oktober i Prinsessegade tiltalte ham, og at Tiltalte da havde en Pakke under Armen. Vidnet har derhos bemærket, at han ikke den Gang vidste, at der var stjaalet Støvler, som Tiltalte mulig kunde have i Pakken.

Idet nu Tiltaltes Forklaring om, at han har købt Støvlerne af en ham ubekendt Mandsperson, efter alt det Foreliggende maa antages at være usandfærdig, findes der, naar videre henses til Harald Andersens Udsagn om at have set Tiltalte den 10 Oktober i det Loftskammer, hvorfra Støvlerne er forsvundet, i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger at være tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte har tilegnet sig Støvlerne sammesteds.

For sit i saa Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Han vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Fredag den 18 Maj.

Nr. 178. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Carl Christian Staffeldt Rasmussen (Def. Harboe),

der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Maj 1916: Tiltalte Carl Christian Staffeldt Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Krabbe, 60 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Carl Christian Staffeldt Rasmussen til Højesteretssagførerne Møldrup og Harboe 100 Kroner til hver. Der tillægges Højesteretssagfører Møllers Dødsbo i Salarium for Højesteret 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Carl Christian Staffeldt Rasmussen, der tiltales for Bedrageri, er født den 9 Februar 1875 og ikke funden forhen straffet.

Sagens Omstændigheder er i Følge de tilvejebragte Oplysninger følgende:

Af Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste fremgaar det, at han i Tiden omkring Foraaret 1915 har deltaget i Oprettelsen af et Aktieselskab, hvis Formaal var »at give Undervisning i Postordre-Branchen«, det vil sige Undervisning i at købe og sælge pr. Post. Tiltalte har nærmere forklaret, at han i en Avis saa et Avertissement fra et engelsk Foretagende af denne Art, ifølge hvilket et vist Antal Personer kunde faa et Kursus for 20 Kr., mens det ellers kostede 75 Kr., at han viste Avertissementet til en Person ved Navn Chr. Olsen, der tidligere overfor ham havde omtalt, at der i England fandtes saadanne Foretagender med stort Personale, at han og Chr. Olsen begge indmeldte sig, idet den ene sendte 20 Kr. og den anden 75 Kr., samt at de derefter begge fik tilsendt samme Bog.

Efter at Tiltalte og Chr. Olsen saaledes var bleven bekendt med Metoden, oprettede de i Forening med Olsens Broder, N. P. Olsen, et

Aktieselskab under Navnet »A/S International Post-Ordre-Institut«. Aktiekapitalen blev bestemt til 8000 Kr., hvoraf Tiltalte indskød 2000 Kr., og Selskabets Bestyrelse kom til at bestaa af Tiltalte samt de 2 nævnte Brødre Olsen med Chr. Olsen som Formand.

Selskabets Fremgangsmaade var i Følge det Oplyste følgende:

I svenske, finske, danske og norske Blade indrykkedes Avertissementer, overskrevne: »Fra 50 til 150 Kr.s Fortjeneste om Ugen. Fordrer kun en Times Arbejde om Dagen. Ved Hjælp af en Ide og 40 Kr.s Driftskapital tjente jeg 80,000 Kr. i Løbet af 2 Aar.« Avertissementet, der i Følge Tiltaltes Forklaring var affattet af Tiltalte og Chr. Olsen i Forening, lovede at anvise Læseren, hvorledes han med en lille Kapital kunde forbedre sine Forhold ved at begynde en Forretning, som han kunde passe i sin Fritid, idet han kunde komme i Forbindelse med »Stifteren af en af Verdens største Postordreforretninger«. Det stilledes Læseren i Udsigt, at Pengene vilde strømme ind til ham, hver Gang Posten kom, og i Avertissementet anføres bl. a. følgende:

»De kan meget snart lære den Hemmelighed, gennem hvilken De baade hurtigt og let kan tjene Penge paa en saa ærlig og redelig Maade, at De kan se hele Verden i Øjnene.

Min nye Bog om mit System i Postordreforretninger indeholder alle Oplysninger. Bogen sendes Dem efter Anmodning.

De behøver ikke at sende Penge, men de, som vil, kan jo sende 20 Øre i Frimærker til at bestride Porto etc. med«.

Personer, der reflekterede paa Avertissementet, erholdt tilstillet en Skrivelse, i hvilken der tilbødes dem et »Kursus«, »Vejen til Velstand gennem Postordreforretninger«. Det fremhæves i Skrivelsen, at der tilbydes noget godt og virkelig værdifuldt, samt at Institutets System var bygget paa Grundlag af 15-aarig, rig Erfaring.

I Skrivelsen anføres det derhos bl. a.: »Prisen for et Kursus er 75 Kr., men jeg har besluttet at antage 1000 Elever for ca. en Fjerdedel af denne Pris, og er det mig en Glæde at kunne gøre Dem følgende Tilbud: Hvis De inden 14 Dage fra Dato sender mig 20 Kr., skal jeg sende Dem mit Kursus: »Vejen til Velstand gennem Post-Ordre-Forretninger« komplet og indtegne Dem som Elev af International Post-Ordre Institut, og faar De i et helt Aar den Vejledning, De behøver, for at drive en Postordreforretning. Opsæt det ikke! Naar de 1000 Elever er indtegnede i mit billige Kursus til 20 Kr., forlanger Institutet atter den oprindelige Pris 75 Kr. Hvis De derfor ønsker at nyde godt af denne foreløbige Prisnedsættelse, maa Deres Bestilling eller i det mindste en Del af Summen som Afbetaling indsendes straks.

I en Efterskrift anføres det endelig: »Hvis det ikke passer Dem at sende hele Indtegningsgebyret Kr. 20, kan De pr. omgaaende sende 4 Kr. De faar saa det vejledende Brev, indtegnes som Elev af Institutet, og saasnart De har indsendt Restbeløbet Kr. 16, faar De hele Kursus' tilsendt og har derefter Krav paa Institutets Raad og Vejledning i 1 Aar.«

Med Skrivelsen fulgte bl. a. en Brochure »Til Dem, som vil tjene Penge i Post-Ordre-Branchen efter mit System«, i hvilken Læseren opfordredes til straks at begynde en Postordreforretning, hvorhos Prisen for et Kursus angives at være 75 Kr.

Yderligere medfulgte forskellige Tryksager, bl. a. en Bestillingsblanket samt en »Garanti-Kontrakt«.

I Bestillingsblanketten var Prisen for et Kursus sam et Aars Vejledning angivet til 75 Kr., men paa Blankettens Fod fandtes anført, at den Elev, hvis Navn og Adresse fandtes paa Blanketten, havde modtaget Institutets specielle Rabattilbud og derfor havde Ret til at blive indtegnet som Elev i Institutets 20 Kr.'s Kursus. Over denne Tilføjelse, der var trykt med røde Haandskriftstyper, fandtes paa samme Maade trykt »Tilbud 612«.

Tiltalte har erkendt, at Tallet »612« var vilkaarligt valgt, og at samme Tal fandtes paa alle Bestillingsblanketterne.

I »Garantikontrakten«, der var overskrevet »Godt Resultat eller Pengene tilbage«, var det bl. a. anført:

»Hvis det ikke skulde lykkes for nogen at opnaa et godt Resultat af vor Undervisning, forpligter vi os til at tilbagebetale de Penge, Eleven har betalt for Kurset overensstemmende med følgende Regler og Bestemmelser:

Enhver Elev skal ærligt og redeligt stræbe efter at forstaa Undervisningen og samvittighedsfuldt overholde de Forskrifter, som gives i Kurset. Hvis Eleven efter at have gjort bevislige grundige Anstrengelser ikke har forstaaet Undervisningen i sin Helhed, skal han pr. Brev lade Institutet det vide, saa at der kan sendes ham eller hende udførlige Forklaringer og Vejledninger, hvilke han eller hun forpligter sig til at anvende i praktisk Virksomhed. Endvidere er det en Overenskomst, at Eleven, hvis han eller hun ikke er tilfreds med Kurset, skal underrette Institutet herom inden 8 Dage efter Modtagelsen af dette.«

Til de Personer, der ikke straks reflekterede paa Selskabets Tilbud, sendtes forskellige Paamindelser. I nogle af disse Paamindelser tilbød Institutet som en særlig Indrømmelse den Paagældende Kursus'et for 10 Kr. + Porto 50 Øre paa Betingelse af, at Tilbudet behandledes med Diskretion, samt at de resterende 10 Kr. betaltes, naar den Paagældende ved Systemet havde opnaaet et bevisligt godt Resultat.

I andre Paamindelser fastholdtes 20 Kr.s Prisen, idet den oprindelig givne Frist af 14 Dage yderligere — som en særlig Undtagelse — forlængedes med 15 Dage, hvorhos det lovedes den Paagældende, at han i Tilfælde af rettidig Indmeldelse i Institutet som »Tillæg til Systemet« gratis skulde faa tilsendt en Vejledning, hvorved han paa 20 forskellige Maader kunde tjene Penge.

Det bemærkes foreløbig, at denne Vejledning var en Bestanddel af selve den Bog, der udgjorde det lovede Kursus, hvorom straks nedenfor.

De Personer, der i Henhold til de af dem modtagne Tilbud sendte Selskabet henholdsvis 20 Kr. og 10 Kr. 50 Øre, fik af dette tilstillet en Bog: »Vejen til Velstand gennem Post-Ordre-Forretninger«.

Bogen gav Anvisning paa at drive Forretning, saaledes at Ordrer modtoges, og Kunder ekspederedes gennem Postvæsenet. Bogen vejledede til at drive Forretning i forskellige Brancher og indeholdt Raad og Anvisninger, der enten var værdiløse eller egnede til at bringe den, der fulgte dem, i Konflikt med Straffelovgivningen.

En Del i Bogen indeholdte Recepter maa efter en under Sagen

af den polytekniske Læreanstalt afgiven Erklæring af 4 Marts d. A. antages at være værdiløse.

Tiltalte har erkendt, at han har deltaget i Udarbejdelsen af Bogen.

Reflektanter, der i Henhold til Efterskriften i den førstommeldte Skrivelse fremsendte 4 Kr., erholdt tilstillet et »vejledende Brev«, der i Virkeligheden ikke indeholdt nogen anvendelig Oplysning. Tiltalte har forklaret, at Formaalet med det vejledende Brev var at fastholde de Paagældende som Kunder.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Personer, der havde købt Bogen »Vejen til Velstand«, af Selskabet mod Erlæggelse af Svarporto fik skriftligt Svar paa skriftlige Forespørgsler angaaende Realisationen af de i Bogen fremstillede Planer. Denne Vejledning meddeltes de Paagældende af en Person ved Navn Louis Møller, der var ansat som Institutets Sekretær, dog at han i Tvivlstilfælde kunde henvende sig til Tiltalte og Chr. Olsen.

Møller har forklaret, at han indtil for ca. 3 Aar siden havde arbejdet paa forskellige Kontorer her i Byen, senest som Bogholder i et Olie Kompagni, hvorhos han har været Direktør for nogle Biografteatre. Tiltalte er Bog- og Papirhandler og oplært i dette Fag.

Chr. Olsen har efter det Oplyste drevet Forretning med Helbredelsesmidler og er efter det Oplyste i Sverige bleven idømt 2 Aars og 2 Maaneders Strafarbejde for Bedrageri samt en Bøde for Kvaksalveri.

Som anført i den ovenfor ommeldte »Garantikontrakt« lovedes der under visse Betingelser Kunderne Tilbagebetaling af de indsendte Penge, og det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der i adskillige Tilfælde er bleven tilbagebetalt Penge til Personer, der gjorde Krav derpaa, dog saaledes at der sædvanligvis af det indbetalte Beløb tilbageholdtes 2 Kr. for de større Beløbs Vedkommende og 25 à 50 Øre ved de mindre Beløb.

Fornævnte Louis Møller, der under Sagen har været anholdt som sigtet for Meddelagtighed i Tiltaltes Forhold, men for hvis Vedkommende Sagen er sluttet uden Tiltale, har herom forklaret, at Chr. Olsen til ham har sagt, at det slet ikke var Meningen, at Folk skulde have deres Penge tilbage, medens Tiltalte sagde, at der skulde sendes Penge tilbage, naar der reklameredes inden 8 Dage; da Møller herefter ikke vidste, hvorledes han skulde forholde sig, undlod han i Reglen at foretage sig noget i Anledning af Reklamationsbrevene, og i Følge hans Forklaring er der end ikke i alle Tilfælde, hvor der reklameredes inden 8 Dages Forløb, sendt Penge tilbage til de paagældende Kunder.

Møller har derhos forklaret, at det var Tiltalte bekendt, at der skete Fradrag i de Beløb, der tilbagesendtes.

Tiltalte har forklaret, at han vel ikke erindrer at have givet Ordre til, at der kun skulde sendes Penge tilbage til Personer, der havde reklameret inden 8 Dage, men ikke tør benægte det. Tiltalte har endvidere efter først at have forklaret, at han ikke har været vidende om, at der ved Tilbagebetaling blev holdt en Del af det indsendte Beløb tilbage, senere forklaret, at han ikke husker at have talt om, at der skulde ske Fradrag.

Efter alt det Foreliggende skønnes det uantageligt, at Tiltalte, der har erkendt, at Møller henvendte sig til ham i Tvivlstilfælde vedrørende

Korrespondancen, skulde have været uvidende om Selskabets Forretningsgang i det Hele.

I de ovenfor ommeldte Avertissementer henstilledes det som anført at sende 20 Øre i Frimærker »til at bestride Porto etc. med«, skønt Portoen indenfor Skandinavien kun vilde andrage 10 Øre. Tiltalte har herom forklaret, at det overskydende Beløb skulde være til Tryksager.

Ifølge det Oplyste var Forretningsgangen den, at alle Svar paa svenske Avertissementer skulde adresseres til København, medens Svar fra danske Kunder adresseredes til Malmø, skønt al Korrespondancen samledes i København. Tiltalte har forklaret, at denne Ordning var truffet for at undgaa personlige Henvendelser.

Selskabet var til Handelsregistret anmeldt som drivende Detailhandel med Galanterivarer, efter Tiltaltes Forklaring fordi det var Meningen, at de Varer, »Eleverne« maatte rekvirere, skulde leveres dem af Selskabet. Det fremgaar ogsaa af Sagens Oplysninger, at Selskabet til Elever, der ønskede at forhandle saadanne Artikler, har solgt uægte Kæder og Slipsnaale. Til »Elever«, der ønskede at forhandle Bøger, er der fra Tiltaltes Boghandel solgt Bøger af obscønt Indhold.

Ifølge Tiltaltes Forklaring er der af Bogen »Vejen til Velstand . . .« afsat mellem 500 og 1000 Eksemplarer. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der af »Elever« var indbetalt ca. 15,000 Kr. samt i Porto indgaaet ca. 1500 Kr., medens Udgifterne, Institutet vedrørende, androg ca. 22,000 Kr. Tiltalte har forklaret, at der var medgaaet betydelige Udgifter til Reklamer, Tryksager o. l., samt at der først vilde blive Udbytte, naar disse Udgifter var dækket.

Tiltalte har erkendt, at det var Meningen overfor Personer, der i Henhold til Avertissementerne indlod sig i Forbindelse med Institutet, at give det Udseende af, at »et Kursus« kostede 75 Kr., men undtagelsesvis kunde faas for 20 Kr., at det i Virkeligheden kunde faas mod en Udbetaling af 10 Kr. 50 Øre, samt at det var Hensigten at give det Udseende af, at Selskabet var et velrenomeret indarbejdet Institut.

Da de af Aktieselskabet udsendte Bekendtgørelser og Reklamer skønnes egnede til at bibringe lettroende Personer den urigtige Opfattelse, at der gennem Institutet mod det fordrede Vederlag vilde blive ydet dem noget virkelig værdifuldt, og da Tiltalte efter sin Medvirken ved Selskabets Oprettelse og sin hele Stilling i dette ikke vil kunne fritages for Ansvar med Hensyn til det paa Selskabets Vegne foretagne, findes hans Forhold at burde tilregnes ham som svigagtig, og han vil derfor som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 257 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, hvis Sagførelse har været lovlig, 60 Kr.

Da Tiltalte selv har draget Omsorg for sit Forsvar ved en af ham antagen Defensor, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær for Defensoratet.

Mandag den 21 Maj.

Nr. 275. Kreaturhandler **R. P. Andersen** (Ingen)

mod

Gaardejer **Lars Andersens** i uskiftet Bo hensiddende Enke, **Ane Kirstine Andersen**, født **Pedersen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Kreaturhandler R. P. Andersen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 256. Højesteretssagfører Liebe

mod

Peter Heinrich August Valdemar Loop (Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri og Hæleri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 29 Januar 1917: Arrestanten Peter Heinrich August Valdemar Loop bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og Arrestantinden Emma Petrine Møller, gift Nielsen, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Saa bør de og in solidum betale Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Mimer, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Gormsen, 20 Kr. samt til Sagfører Gade 10 Kr., dog at Arrestantens Ansvar begrænses til $^2/_5$. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Marts 1917: Underretsdommen bør, forsaavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Arrestanten Peter Heinrich August Valdemar Loop bestemmes til to Aar. I Salær til Overretssagførerne A. Martensen-Larsen og Ivar Schrøder betaler Arrestanten 30 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peter Heinrich August Valdemar Loop til Højesteretssagførerne Liebe og Harboe 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret saavel paa Arrestanten Peter Heinrich August Valdemar Loops Begæring som paa det Offentliges Vegne hertil indankede Sag, der i 1ste Instans tillige angik en Meddomfældt, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret, tiltales fornævnte Arrestant for Tyveri og Hæleri.

Arrestanten er født den 4 April 1885 og tidligere straffet saaledes:

1) ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 6 November 1911 betingelsesvis efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage,

2) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 24 September 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med lige Fængsel i 80 Dage,

3) ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 25 April 1914 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og

4) ved nærværende Rets Dom af 22 Januar 1916 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Under Sagen sigtes Arrestanten for følgende Tyverier:

1. Den 25 Oktober f. A. blev der frastjaalet Fru Agnes Eriksen (Arrestantens Søster) en til 8 Kr. vurderet Pelskrave; samme Dag havde Arrestanten og Meddomfældte Emma Petrine Møller, gift Nielsen, med hvem han da samlevede, besøgt Eriksens, og Emma Nielsen har tilstaaet at have stjaalet Kraven, uden at Arrestanten saa det. Af det ved Pantsætning af Kraven indvundne Udbytte har Arrestanten vel faaet en Del; men han har ikke vidst af, at Pengene hidrørte fra Tyveriet. Om end Noget taler for, at Arrestanten er meddelagtig i dette Tyveri, findes det dog mod hans Benægtelse overvejende betænkeligt at dømme ham for dette Forhold.

2. Fra ca. den 1 Oktober til den 18 November f. A. boede Arrestanten og Emma Nielsen hos Fru Bertha Petersen; den 16 No-

vember bemærkede Fru Petersen, at Arrestanten var en Del beruset, og da han tidligere havde været brutal mod hende, turde hun ikke blive hjemme, men gik derfra ca. Kl. 9 Aften og vendte tilbage næste Dags Formiddag. Da hun kom hjem, opdagede hun, at nogle Gardiner m. m. var ødelagt, og senere bemærkede hun, at Automat-Gasmaaleren var opbrudt, og Indholdet, der efter Opgivende fra Københavns Belysningsvæsen androg 2 Kr. 30 Øre, stjaalet. I de første Forhør forklarede Emma Nielsen, at Arrestanten havde opbrudt Automaten og stjaalet Indholdet, medens Arrestanten vedholdende nægtede sig skyldig heri. I det sidste Forhør ændrede hun imidlertid sin Forklaring derhen, at det var hende, der, uden at Arrestanten saa det, havde forøvet dette Tyveri. Herefter vil Arrestanten ikke kunne drages til Ansvar herfor.

3. Den 17 November f. A. anmeldte Agent Wolfgang Ibsen, at en ham tilhørende til 25 Kr. vurderet Cykle var bleven ham frastjaalet i Tiden fra den 16 ca. Kl. 8 Aften til næste Dags Formiddag Kl. 11; han havde om Aftenen hensat Cyklen aflaaset i Gadedøren til sin Bopæl, Rolighedsvej Nr. 12 B. Gaardmand Hans Nielsen, der bl. a. tilser ovennævnte Ejendom, har edelig forklaret, at han en Aften, nemlig den 16 November ca. Kl. 8, saa en Mand og en Kvinde komme ud af Gadedøren til Ejendommen med en Cykle; lidt efter arbejdede Mandspersonen med Cyklen, saaledes at det godt kunde se ud, som om han sprængte Laasen; derefter gik de begge deres Vej, medførende Cyklen; næste Dag fik Gaardmanden at vide, at Agent Ibsens Cykle var stjaalet. Paa Grund af Afstanden kunde han ikke genkende Arrestanten og Emma Nielsen, men han har videre forklaret, at Manden var høj og Kvinden lille, hvilket passer paa de Paagældende. Emma Nielsen har tilstaaet at have stjaalet Cyklen, sprængt Laasen og derefter solgt Cyklen til en Cyklehandler, hos hvem hun tidligere havde handlet; Arrestanten har nægtet at kende noget til dette Tyveri.

Da Emma Nielsen har tilstaaet at have stjaalet Cyklen, og da det ved ovennævnte Forklaring maa antages godtgjort, at der tillige har været en Mandsperson med til Tyveriet, findes det, naar henses til Arrestantens Fortid og til, at de var sammen den paagældende Aften, ikke betænkeligt at statuere, at Arrestanten har været Medgerningsmand til dette Tyveri.

4. Fra den 23—26 November f. A. var Arrestanten og Emma Nielsen i Besøg bl. a. hos en Tømrer Jensen i Thisted; den 25 s. M. forsvandt en Snedker Weber, der bor i samme Ejendom som Tømrer Jensen, tilhørende til 2 Kr. vurderet Overfrakke; ved Anholdelsen fandtes Arrestanten iført denne Frakke.

Arrestantens Forklaring gik oprindelig ud paa, at han, der havde pantsat sin egen Overfrakke i Aalborg, havde faaet Frakken foræret af Snedker Webers Hustru. Senere forklarede han, at han havde taget Frakken, der hang i Gangen; men han hævdede af Snedker Webers Hustru at have faaet Tilladelse til at tage Frakken; denne har imidlertid bestemt benægtet at have givet Arrestanten saadan Tilladelse. Efter Underretsdommens Afsigelse har Arrestanten tilbagekaldt denne Tilstaaelse og forklaret, at han har faaet overleveret Frakken

af Emma Nielsen, der forklarede ham, at hun havde faaet den af Webers Hustru. Denne Tilbagekaldelse er ikke blot ubestyrket, men strider ogsaa mod Emma Nielsens Forklaring, hvorefter Arrestanten tog Frakken uden Tilskyndelse fra hende eller Andre, men efter at have gaaet med den en ganske kort Tid bad han hende hænge den tilbage, hvorpaa hun kort efter paany bragte ham den med den urigtige Besked, at Webers Hustru havde foræret hende den. Der vil herefter ikke kunne tages Hensyn til Arrestantens Tilbagekaldelse, men hans Forhold i saa Henseende vil være at tilregne ham som Tyveri.

For de under 3 og 4 ommeldte Forhold vil Arrestanten være at anse for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 232 med en Straf, der findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Underretsdommen, der for de under 3 og 4 nævnte Forhold efter Straffelovens § 232, tildels jfr. §§ 60 og 54, har anset Arrestanten med lige Straf i 18 Maaneder, og som rettelig har paalagt Arrestanten in solidum med Meddomfældte Emma Nielsen at udrede $^2/_5$ af Aktionens Omkostninger — derunder de ved Dommen bestemte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten — vil med den fornævnte Forandring i Henseende til Straffetiden iøvrigt være at stadfæste, forsaavidt paaanket er.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Instanser har været lovlig.

Nr. 277. Højesteretssagfører Henriques

mod

Thomas Christian Sørensen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 6 Februar 1917: Arrestanten Thomas Christian Sørensen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Prokurator Hasselbalch, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Valdemar Petersen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 Marts 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Jørgensen, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Thomas Christian Sørensen til Højesteretssagførerne Henriques og Bache 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Fleskum Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Thomas Christian Sørensen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 6 November 1891, har tidligere været anset ved Nørresundby Købstad og Kær Herreds Ekstrarets Dom af 31 Januar 1911 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 19 Marts 1913 efter Straffelovens § 230, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 2 Februar 1914 efter Straffelovens § 231 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved Hellum-Hindsted Herreders Ekstrarets Dom af 31 December 1914 efter Straffelovens § 232, jfr. §§ 62 og 46, for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold.

1. Efter at Arrestanten om Aftenen den 9 November f. A. havde indfundet sig i den Købmand Christiansen tilhørende Gaard i Ellitshøj og for Natten taget Ophold i Gaardens Stald, bemærkede han hen paa Morgenstunden, at der henlaa nogle Kalveskind i en Baas i den til Stalden stødende Vognport. Han tilvendte sig derpaa 3 af Skindene og medtog dem ved sin Bortgang fra Stedet, hvorefter han senere samme Dag solgte dem til en Købmand i Aalborg for 31 Kr. 50 Øre.

2. Den 4 December f. A. indfandt Arrestanten sig tidlig paa Aftenen i Ejendommen Nr. 56 paa Hadsundsvej i Vejgaard og tilegnede sig fra et Loftskammer, hvortil der var uhindret Adgang, et Jakkesæt, en Overfrakke, en Regnfrakke, en Manchetskjorte, 1 Par Manchetknapper og et Par Handsker, hvilke Genstande beroede dels frit fremme i Værelset, dels i et i samme henstaaende uaflaaset Klædeskab.

Kosterne, der tilhørte Slagtersvend Sofus Jensen, er bragt til Stede under Sagen og tilbageleveret Jensen efter at være vurderet, Jakkesættet til 18 Kr., Overfrakken til 20 Kr., Regnfrakken til 25 Kr.,

Manchetskjorten til 1 Kr., Manchetknapperne til 1 Kr. 50 Øre og Handskerne til 1 Kr. 50 Øre.

3. Den 9 December f. A. om Aftenen ved Sekstiden stjal Arrestanten fra et Karlekammer i Lindholm Møllegaard, hvortil der var uhindret Adgang, et Sæt Jakketøj, en Ulster, 2 Lommetørklæder og en Urkæde, hvilke Genstande beroede i et Klædeskab, som han oplukkede ved Hjælp af den i Skabsdøren siddende Nøgle.

Af Kosterne, der tilhørte Kusk Jens Poulsen, bortkastede Arrestanten Lommetørklæderne og Urkæden, der af Poulsen er ansat til en Værdi af henholdsvis 25 Øre og 1 Kr., hvorimod Jakkesættet og Ulsteren, der er bragt tilstede under Sagen og vurderet hver for sig til 25 Kr., er tilbageleveret Poulsen.

4. Om Aftenen den 11 December f. A. indfandt Arrestanten sig i den Gaardejer Lars Mikkelsen tilhørende Gaard i Hasseris og tilegnede sig fra et Karlekammer, hvortil der var uhindret Adgang, et Sæt Tøj, der beroede i et efter Arrestantens Forklaring uaflaaset Klædeskab, og som tilhørte Tjenestekarl Andreas Marius Jacobsen.

Tøjet er bragt tilstede under Sagen og efter at være vurderet til 30 Kr. tilbageleveret Jacobsen.

5. Samme Aften stjal Arrestanten i en anden Gaard i samme By fra Karlekammeret, hvortil der var uhindret Adgang, en Ulster, der hang i et Klædeskab, som han oplukkede med den dertil hørende Nøgle, hvilken enten sad i Laasen eller laa ovenpaa Skabet.

Ulsteren, der tilhørte Tjenestekarl Jacob Pedersen, og som er bragt tilstede under Sagen og vurderet til 25 Kr., er tilbageleveret Pedersen.

6. Endvidere indfandt Arrestanten sig samme Aften i en tredie Gaard i Byen og gik ind i Karlekammeret, hvortil der var uhindret Adgang, og hvor han fra et Par Benklæder, der hang udenpaa et Klædeskab, tilvendte sig en Portemonnæ med Indhold, 3 Kr. 46 Øre, og fra en uaflaaset Skuffe en Manchetskjorte.

Portemonnæen, der er bragt tilstede under Sagen og vurderet til 50 Øre, er med Indhold tilbageleveret Ejeren, Tjenestedreng Christoffer Christoffersen. Ligeledes er Manchetskjorten bragt til Stede og efter at være vurderet til 2 Kr. tilbageleveret Ejeren, Tjenestekarl Richard Jensen.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

For sit i de foranførte Henseender udviste Forhold vil Arrestanten — der ved den ovennævnte Dom af 31 December 1914 maa anses dømt ogsaa for fuldbyrdet Tyveri og ikke blot for Forsøg herpaa — være at anse efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underretsdommen passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, 20 Kr. til hver.

Tirsdag den 22 Maj.

Nr. 90. Greve **O. v. Baudissin** (Asmussen)

mod

Finansministeren paa Statskassens Vegne
(den konst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at svare Indtægt- og Formueskat af sine Indkomster fra »det grevelige Schimmelmannske Fideikommis«.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 Juli 1916: Indstævnte, Finansministeren, Dr. phil. Edvard Brandes, bør for Tiltale af Citanten, Greve O. v. Baudissin, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salarium til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret som nedenfer anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret betaler Appellanten, Greve O. v. Baudissin 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag paastaar Citanten, Greve O. v. Baudissin, Indstævnte, Finansministeren, Dr. phil. Edvard Brandes, paa Statskassens Vegne dømt til at tilbagebetale et Beløb af 754 Kr. 50 Øre, som udgør den ham paa Skattelisten for Tikøb-Hornbæk-Hellebæk Kommune for Skatteaaret den 1 April 1914 til 31 Marts 1915 paalignede Indkomst- og Formueskat til Staten, stor henholdsvis 378 Kr. og 376 Kr. 50 Øre. Citanten, der har betalt Beløbet under Protest, fordrer af dette Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 17 November 1915, til Betaling sker, og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, der har procederet til Frifindelse og har paastaaet Citanten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til ham.

Citanten, der er bosat i Udlandet, er som Hovedliniearving Nyder af Indkomster fra »Det grevelige Schimmelmannske Fideicommis«, og den omhandlede Skat er paalignet af disse hans Indkomster for det

nævnte Aar i Medfør af Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912: dels dens § 2 Nr. 3, hvorefter Indkomstskatten paahviler bl. a. enhver Person, som, uden at være bosiddende her i Landet, nyder Indtægter af fast Ejendom eller af Fideikommiskapitaler, dels dens § 10, hvorefter Formueskatten paahviler samtlige de i Lovens § 2 under Nr. 1—3 nævnte Personer, forsaavidt de eje Formue eller Formuerettigheder, som er underkastede Formueskatten, i hvilken Henseende Lens-, Stamhus- og Fideikommisbesiddere betragtes som Ejere og saaledes at, for saavidt angaar de i § 2 Nr. 3 nævnte Skattepligtige, kun den Formue bliver at tage i Betragtning, hvorfra de der nævnte Indkomster hidrører.

Spørgsmaalet om Citantens Pligt til at svare Indkomstskat til Staten af hans Indtægt fra Fideikommisset, har, forsaavidt angaar Skatteaaret 1913—14, været forelagt Landsoverskatteraadet, som ved Kendelse af 7 August 1914 stadfæstede den af Skatteraadet for Helsingør Skattekreds trufne Afgørelse, ved hvilken Citanten tilligemed andre af Fideikommisarvingerne var ansat til Skat af nævnte Indkomster.

I Erektionsbrevet for »Det grevelige Schimmelmannske Fideikommis« af 29 Marts og 2 April 1785 bestemmes det bl. a., at forskellige nærmere angivne, Opretteren tilhørende Formueobjekter — — hvoriblandt Plantager i Vestindien, en Geværfabrik ved Kronborg, et Hus og Sukkerraffinaderier i København — skal udgøre »et fælles Fond og være og forblive et evigt Familie-Fideicommis, ligesom jeg da ogsaa tillægger de foran beskrevne Ejendomme qualitatem Fidei-Commissariam«; at det til det fideikommissariske Fond og sammes fremtidige Besørgelse i København indrettede Kontor skal antage Firmanavnet: »Grevelige von Schimmelmann'ske Fidecommis' Arvinger«, at Bestyrelsen af dette Kontor skal »afhænge af« samtlige Fideikommisarvinger, der udøver denne Myndighed paa en Generalforsamling, der skal afholdes hvert Aar, og for at Generalforsamlingens Beslutninger kan blive behørig udført indsættes der 2 Direktører, nemlig Hovederne for 2 af de arberettigede Linier, hvilke Direktører tillige skal have Opsyn med Fideikommiskontoret i København, at Fideikommisets Indtægter skal deles i 64 Portioner, hvoraf hver forudsættes at ville udgøre mindst 1000 Rdl., og af hvilke de 16 tilfalder den fra Opretterens ældste Søn nedstammende Linie, medens hver af de fra Opretterens 4 andre Børn nedstammende Linie faar 12 Portioner. Indenfor hver Linie nedarves Portionerne efter en lineal agnatisk-kognatisk Arvefølge, saaledes at den ældste af de iøvrigt ligeberettigede arver det Hele, en Ordning, hvori der ved kgl. Resol. af 27 April 1798 skete en Ændring for det Tilfælde, at noget af Opretterens Børn maatte dø uden at efterlade Livsarvinger, at det Overskud, der fremkommer efter Udredelsen til Fideikommisarvingerne af 64,000 Rdl. aarlig, skal samles til en Reservefond, der skal have en Størrelse af indtil 400,000 Rdl., og hvoraf skal udredes ekstraordinære Udgifter og eventuelt Fideikommisarvingernes Portioner suppleres, at Sukcessionen i Fideikommiset, naar Opretterens Descendens maatte uddø, skal overgaa til Descendenter af hans i Erektionsbrevet angivne Broder og Søster, samt at i Tilfælde af, at de arveberettigede Linier maatte uddø, skal Fideikommisets Formue anvendes til Oprettelse af en almennyttig Stiftelse under Navn: Det grevelige Schimmelmann'ske Opdragelsesinstitut.

Citanten gør her under Sagen gældende, at Nyderne af det grevelige Schimmelmannske Fideikommis ikke kan anses som almindelige Fideikommisbesiddere, og at de derfor ikke rammes af Skattelovens ovenfor citerede Bestemmelser. Han formener nemlig, at der ved Erektionsbrevet er indrettet en Institution, der ejer og raader over de til denne henlagte Formuegoder, og at Fideikommiset herved er bleven en Stiftelse, hvis Ledelse vel er i Familiens Haand, men hvoraf Fideikommisarvingerne kun middelbart nyder de af Stiftelsen indvundne Indtægter, idet det er denne, der som saadan er Bærer af alle Fideikommiset tilkommende Rettigheder og dette paahvilende Forpligtelser, ogsaa Skattepligten. Efter Citantens Formening er det af ham her hævdede Standpunkt i Overensetemmelse med en af Højesteret den 14 Maj 1886 afsagt Dom, ved hvilken det blev statueret, at der ikke kunde fordres Absentskat ifølge Frd. 19 Februar 1817 af nogle det grevelige Schimmelmannske Fideikommis tilhørende Plantager paa St. Croix, endskønt Fideikommisarvingerne opholdt sig i fremmede Lande.

Overfor denne Betragtning har Indstævnte anført, at Erektionsbrevet efter sit Indhold ikke lader nogen Tvivl tilbage om, at Erektor har villet oprette et egentligt Familiefideicommis. Han henviser endvidere til, at det Schimmelmannske Fideicommis altid har været behandlet som et egentlig Fideikommis og bl. a. er og stedse har været undergivet Lenskontrollen, og at dets Egenskab som Fideicommis udtrykkelig er anerkendt dels ved den ovennævnte kgl. Resol. af 27 April 1798, dels ved kgl. Bevilling af 31 Oktober 1817, som tillod Fideikommiset at bortsælge nogle Sukkerrafinaderibygninger, »imod at den indkommende Købesum oprettes til et Fideikommis«, dels ved kgl. Bevilling af 11 November 1846, der tillod, at en Del Aktier og en af Fideikommiset indkøbt Skov maatte træde i Stedet for en Pengesum, som var indkommen ved Sukkerraffinaderibygningernes Salg, »og saaledes udgøre en Del af Fideikommisets Hovedstol«, dels endelig ved en kgl. Resol. af 11 Juni 1872, der approberede Salget af forskellige, Fideikommiset tilhørende Plantager i Vestindien, »saaledes at Kjøbesummerne blive Fideicommisets Ejendom og inddrages under det for Fideicommismidler anordnede Tilsyn samt undergives de for deslige Midlers Anbringelse gældende Regler«.

Indstævnte har derhos ubestridt anført, at Fideikommiset efterhaanden har skilt sig af med sine forskellige i Erektionsbrevet nævnte Virksomheder, ligesom »Direktionen« og »Generalforsamlingen« faktisk er traadt ud af Funktion, idet det Hele nu foregaar gennem en enkelt Administrator, som hæver Forpagtningsafgiften og Renterne og udbetaler dem til Fideikommisarvingerne.

Sagens Afgørelse beror efter det ovenanførte paa, om Citanten i sit Forhold til det grevelige Schimmelmannske Fideikommis maa anses for at nyde Indtægt af Fideikommiskapital (Lov 8 Juni 1912 § 2 Nr. 3) og at være Fideikommisbesidder (Lovens § 10). Dette Spørgsmaal findes at maatte besvares bekræftende. Ifølge de for det omhandlede Fideikommis gældende Regler tilfalder nemlig Fideikommisets Indtægter visse ved Erektionsbrevets Bestemmelser paa Forhaand nøje udpegede Slægtninge af Opretteren (og eventuelt deres efterlevende Ægtefæller), ligesom Fideikommisets Bestyrelse tilkommer de nævnte Slægtninge, og Fideikommiset maa derfor anses for i alt væsentligt at være ganske

ligestillet med andre her i Landet bestaaende Familiefideicommiser. Paa den anden Side maa de særlige Forhold, der gør sig gældende ved det grevelige Schimmelmannske Fideicommis, anses for at være uden Betydning for Afgørelsen af det foreliggende Spørgsmaal. For det første kan der ikke lægges nogen Vægt paa Erektionsbrevets Bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes med Formuen i Tilfælde af, at de arveberettigede Linier maatte uddø. Men dernæst kan heller ikke den Omstændighed, at paa et givet Tidspunkt ikke een Person, men flere tilsammen i et vist, ved Erektionsbrevet nøjagtigt bestemt Forhold har Ret til at nyde Fideikommisets Indtægter, afgive Hjemmel til at undtage disse Personer fra de Regler, som gælder om Nydere af Indtægter af Fideikommiskapitaler. Og end mindre kan en saadan Hjemmel udledes af den særegne Maade, paa hvilken de flere Fideikommisarvinger maatte udøve deres Ret til at bestyre Fideikommiset, hvad enten dette nu maatte ske under de i Erektionsbrevet nævnte Former med et Kontor, en Direktion og en Generalforsamling, eller under andre Former, f. Eks. gennem en enkelt Administrator.

Citanten findes efter det Anførte at maatte anses som den, der nyder Indtægter af Fideikommiskapital og som Fideikommisbesidder, for saa vidt angaar den Del af Fideikommiskapitalen, der svarer til den ham tilkommende Andel i Indtægten.

Herefter vil Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne kunne hæves.

Onsdag den 23 Maj.

Nr. 136. **Dansk Krigs-Søforsikring for Varer** (Henriques)

mod

Grosserer **Th. Olesen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningspligt i Henhold til en Søforsikring.

Sø- og Handelsrettens Dom af 2 November 1916: De Indstævnte, Dansk Krigs-Søforsikring for Varer, bør til Citanten, Grosserer Th. Olesen, betale 3019 Kr. 10 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 27 Juli 1916, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Kontraappellanten ikke gentaget den i den indankede Dom omtalte Indsigelse, at Bestemmelserne i Sta-

tuternes § 15 er ugyldige. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Hovedappellanten, Dansk Krigs-Søforsikring for Varer, og Kontraappellanten, Grosserer Th. Olesen, hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved 3 forskellige Policer, dateret den 29 Januar, 4 Februar og 21 Februar 1916, har Grosserer Th. Olesen hos Dansk Krigs-Søforsikring for Varer assureret forskellige Partier Citroner og Appelsiner, der med Dampskibet »Omsk« skulde gaa fra Sydeuropa til København. Policerne henviste til Statuterne for Dansk Krigs-Søforsikring for Varer. I disses § 13 hedder det, at de almindelige Regler i Konventionen af 2 April 1850, de københavnske Policebetingelser og de Principper for Skadeopgørelse, som knytter sig hertil, gælder for Forsikringen, forsaavidt de ifølge Krigsforsikringens Natur og under Hensyn til de i Statuterne indeholdte Regler kan finde Anvendelse. I Statuternes § 15 hedder det bl. a., at Forsikringen omfatter: »Skade, som godtgøres at være en Følge af Krig eller af Statsmagters Forholdsregler i Anledning af Krig, og som ikke omfattes af den almindelige Søforsikring«, men at Forsikringen ikke dækker »Skade paa Varer, som følger af Ophold eller Forsinkelse af Rejsen, de paa Grund af Blokade af de krigsførende Magters Havne opstaaende Omkostninger for Forsikringstagerne, Konjunkturtab eller andre mere indirekte Følger af Krigsforholdene«.

Inden Skibet den 1 Marts kom til København, var Grosserer Olesen af Rederiet bleven sat i Kundskab om, at de engelske Myndigheder under Baadens Visitation i Newcastle havde beslaglagt samtlige de her omhandlede Varer, men af Hensyn til Skibet og den frie Ladning tilladt, at Varerne blev ombord paa Betingelse af, at de ikke udleveredes Modtagerne, men eventuelt sendtes tilbage til engelsk Havn for at komme for engelsk Priseret.

Det lykkedes Grosserer Olesen 2 Maaneder efter at faa Beslaglæggelsen hævet af de engelske Myndigheder, og Varerne blev derefter udleveret ham af Rederiet. Da de imidlertid havde lidt betydelig Skade i den Tid, de havde været beslaglagt, lod Grosserer Olesen optage Skøn af Mænd, udmeldte af nærværende Ret, og disse Skønsmænd kom til det Resultat, at Varerne for en stor Del var i meget høj Grad fordærvede og derved forringede i Værdi, at Aarsagen hertil maatte søges i den lange Tid, Varerne havde henligget her siden Ski-

bets Ankomst hertil, samt at denne Henliggen ogsaa havde foraarsaget et Konjunkturtab, da Markedsprisen ved Skibets Ankomst var betydelig højere, end paa det Tidspunkt, da Beslaglæggelsen blev hævet. Den samlede Kvalitetsforringelse anslog Skønsmændene til 3019 Kr. 10 Øre, det samlede Konjunkturtab til 2304 Kr.

Grosserer Olesen forlangte begge disse Beløb erstattede af Forsikringsselskabet, som under Henvisning til de citerede Bestemmelser i Statuternes § 15 ikke mente at kunne betale Beløbet.

Grosserer Olesen har derfor anlagt nærværende Sag, hvorunder han har paastaaet Dansk Krigs-Søforsikring for Varer dømt til at betale ialt 5323 Kr. 10 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 27 Juli 1916, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har under Henvisning til Statuternes § 15 samt § 76 i Konventionen af 2 April 1850 paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Naar Citanten har villet gøre gældende, at Bestemmelserne i Statuternes § 15 er ugyldige som ikke udtrykkelig hjemlede ved Lov Nr. 221 af 24 September 1914, i Henhold til hvilken Dansk Krigs-Søforsikring for Varer oprettedes, kan Retten ikke give Citanten Medhold heri. Statuterne er stadfæstede af Kongen i Henhold til den i Lovens § 2 givne Bemyndigelse, og Bestemmelserne i § 15 skønnes rettelig forstaaede ikke at gaa ud over, hvad der naturlig ligger i denne Bemyndigelse.

Idet Skade paa Grund af Konjunkturtab udtrykkelig i § 15 er nævnt som en Skade, der ikke erstattes, findes der ikke at kunne tilkendes Citanten de ovenfor nævnte 2304 Kr.

Hvad Varernes Beskadigelse angaar, skønnes Forholdet at maatte blive et andet. Idet Retten maa gaa ud fra Rigtigheden af den af Skønsmændene udtalte Mening, at Skaden er foraarsaget af den lange Tid, Varerne har henligget efter Skibets Ankomst hertil, altsaa medens Beslaglæggelsen stod paa, maa Tabet betragtes som en direkte Følge af Beslaglæggelsen eller af en Statsmagts Forholdsregler i Anledning af Krigen. Tabet skønnes ikke at kunne falde ind under Fritagelsesbestemmelsen i § 15, saaledes som Ordene: »Ophold eller Forsinkelse paa Rejse . . . . eller andre mere indirekte Følger af Krigsforholdene«, naturlig maa forstaas. Herefter bliver de Indstævntes Henvisning til Konventionens § 76 allerede af den Grund uden Betygning, at Konventionen kun gælder i det Omfang, dens Regler ifølge Krigsforsikringens Natur og Statuternes Bestemmelser kan finde Anvendelse.

De Indstævnte maa herefter dømmes til at betale 3019 Kr. 10 Øre med Renter som paastaaet, medens de iøvrigt vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at kunne hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 260. Højesteretssagfører Harboe

mod

Jørgen Christian Olsen (Def. Bülow),

der tiltales for Betleri og Tyveri eller Hæleri.

Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 5 Februar 1917: Arrestanten Jørgen Christian Olsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt betale Sagens Omkostninger og herunder Salær til Aktor, Sagfører Melson, og Defensor, Overretssagfører Heining, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 Marts 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne H. Sachs og J. Kalko, betaler Arrestanten Jørgen Christian Olsen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jørgen Christian Olsen til Højesteretssagførerne Harboe og Bülow 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne Sag, der er indanket hertil fra Korsør Købstads Ekstraret efter Begæring saavel af det Offentlige som af Arrestanten Jørgen Christian Olsen, tiltales denne for Betleri og Tyveri eller Hæleri.

Arrestanten er født den 1 Oktober 1873 og er tidligere ifølge Dom anset: ved 5te Regiments Krigsretsdom af 12 Juni 1895 efter Straffelovens § 228 med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved Løve Herreds Ekstraretsdom af 3 November 1896 efter Straffelovens § 230 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 22 November 1900 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Højesterets Dom af 2 Januar 1913 efter Straffelovens § 238, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Ramsø-Thune Herreders Ekstrarets Dom af 17 September 1913 efter midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 1, 2det Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved samme

Rets Dom af 25 April 1914 efter Straffelovens § 238, 2det Punktum, og § 247, jfr. § 62, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og ved Slagelse Købstads Ekstrarets Dom af 10 Marts 1916 efter Straffelovens § 228 eller i Medfør af samme Lovs § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri i Medfør af Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Fredag den 29 December 1916 anmeldte Hotelejer Hasle, Hotel Korsør i Korsør, til Politiet, at der Onsdag Aften den 27 s. M. fra Kl. 8—9½ var frastjaalet ham en raa Torsk uden Hoved og Indvolde, Værdi mindst 2 Kr., fra en Ballie, der stod frit fremme paa et Bord i Hotellets Køkkengang, og at der den følgende Aften ved samme Tid var frastjaalet ham en stegt And og ½ stegt Gaas, Værdi ca. 15 Kr., der beroede i et uaflaaset Flueskab i samme Gang. Arrestanten blev samme Dag anholdt, sigtet for at have begaaet disse Tyverier, hvilket han nægtede, men da han forklarede at have Tilhold i Vognmand Guldbrandsens Stald, afhørte Politiet nævnte Guldbrandsens Hustru, der oplyste, at Arrestanten den foregaaende Onsdag Aften — ɔ: den 27 — var kommen hjem med en Torsk, af hvilken Hovedet var skaaret af og Indvoldene taget ud, som han havde foræret hende, og at han den følgende Aften ved 9 Tiden var kommen hjem med en stegt And og ½ stegt Gaas, som han ligeledes havde foræret hende. Om Torsken havde han fortalt hende, at han havde fisket den, og om Anden og Gaasen havde han sagt hende, at han havde faaet dem ombord i en Torpedobaad. Denne Forklaring har hun senere vedstaaet i Retten under Ed. Arrestanten har under Forhørene erkendt at have foræret Fru Guldbrandsen de nævnte Madvarer, men han har fastholdt sin Benægtelse af at have stjaalet dem, idet han paastaar at have fisket Torsken og at have faaet Anden og Gaasen af en ham ubekendt Marinesoldat fra »Peder Skram«, hvem han havde truffet paa Kajen. Arrestanten, der paastod at kunne genkende denne Soldat, har haft Lejlighed til at tage Skibets hele Mandskab i Øjesyn, men han erklærede, at ingen af disse var identisk med den, der havde givet ham de nævnte Fødevarer.

Medens det findes betænkeligt at statuere, at det er Arrestanten, der har stjaalet Torsken fra Hotel Korsør, findes der efter alt Foreliggende at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at han har stjaalet Anden og Gaasen, i hvilken Henseende skal fremhæves, at Arrestanten, hvis Fortid kendetegner ham som tyvagtig, har erkendt den samme Aften at have været i Hotellets Gæstgiveri, ligesom hans Forklaring om, hvorledes han er kommen i Besiddelse af disse Varer, i sig selv er usandsynlig og yderligere er i Strid med den Fremstilling, som han efter Fru Guldbrandsens i Retten afgivne edelige Forklaring har givet hende, da hun modtog dem af ham.

Arrestanten har en af Juledagene 1916 foræret nævnte Vognmand Guldbrandsens Svigerdatter, Larsine, født Sørensen, et Par til 1 Kr. vurderede franske Træsko, som Landpost Johannes Hansen og Hustru, Taarnborgvej i Korsør, har genkendt som identiske med et Par, der en Aften i Ugen fra den 17 til den 23 December 1916, vistnok den 21, er frakommet dem uden deres Vidende og imod deres Villie,

medens de stod frit fremme paa Trappegangen, hvortil Adgangen havde været uhindret. Hansens Hustru, Jenny, har inden Retten bekræftet Rigtigheden af denne Forklaring med Ed. Nævnte Larsine Guldbrandsen har i Retten under Ed forklaret, at Arrestanten, da han gav hende Træskoene, sagde, at han havde fundet dem ved Tømrer Andersens Skur bagved Engvej. Arrestanten, der nægter at have udtalt sig saaledes, har i Retten paastaaet, at han har fundet Træskoene paa en Losseplads ved Taarnborgvej.

Endelig er Arrestanten under Sagen sigtet for at have stjaalet et Par franske Træsko og et Par graa Uldsokker, som ifølge Anmeldelse fra Arbejdsmand Johannes Andersen, Taarnborgvej, var frastjaalet ham i Tiden fra Fredag Aften den 22 December 1916 til den følgende Eftermiddag Kl. 4 fra hans i en Del af dette Tidsrum uaflaasede Køkken. Bestjaalne har i Retten under Ed forklaret, at han efter at være forevist de Træsko og Sokker, som Arrestanten ved sin Anholdelse var iført, med Sikkerhed genkender disse Træsko som sig tilhørende og ham ved den nævnte Lejlighed frakommet. Derimod er han ikke sikker paa, at Sokkerne tilhører ham. Han har videre forklaret, at han og hans Hustru Juleaften ved 9 Tiden hørte, at der forsigtig blev taget i Køkkendørshaandtaget, og da han, der var i Seng, stod op og aabnede Døren for at se, hvem det var, saa han en Mand, som han under Sagen har genkendt som værende identisk med Arrestanten, og som spurgte, hvor Vognmand Peter Jensen boede. Da imidlertid Andersen sagde, om det ikke var ham, der havde stjaalet Træskoene m. v., og om han maatte se Personens Træsko, skyndte denne sig bort. Den 30 s. M. er der i en til Andersens Hus stødende Ejendom fundet et Par gamle Træsko, som Arbejdsmand Harald Guldbrandsen og hans ovennævnte Hustru, Larsine, efter deres edelige Forklaring med Bestemthed har genkendt som et Par, som Arrestanten har gaaet med indtil Lørdagen den 23 s. M. Arrestanten har nægtet at kende noget til de i Naboejendommen fundne Træsko, ligesom han har paastaaet at være i retmæssig Besiddelse af de Træsko og Sokker, som han ved Anholdelsen var iført. Medens det ikke kan anses bevist, at Arrestanten har stjaalet Sokkerne, maa han derimod efter det Foreliggende imod sin Benægtelse anses overbevist om at have stjaalet saavel de her ommeldte til 1 Kr. 50 Øre vurderede Træsko som det ovennævnte Landpost Hansen tilhørende Par, hvorved bemærkes, at Arrestanten under sit Tilhold hos Vognmand Guldbrandsen og dennes Søn, der begge bor i Magleøgade, maa antages at have de paagældende Dage, da Tyverierne er begaaet, færdedes i umiddelbar Nærhed af de respektive Gerningssteder paa Taarnborgvej.

Endelig er Arrestanten ved de af Fru Hasle og hendes Kokkepige Ebba Larsen afgivne edelige Forklaringer mod sin Benægtelse overbevist om at have den 26 December 1916 betlet paa Hotel Korsør.

Arrestanten vil herefter være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, eller i Medfør af dens § 241, 2det Stykke, efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3 under Et med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og da Underretsdommen har samme Straffebestemmelse, vil nævnte Dom,

ved hvilken Arrestanten er anset efter Straffelovens §§ 238 og 232, 1ste Stykke, jfr. § 62, samt Lov af 3 Marts 1860 § 3, og hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanten, tiltrædes, saaledes kunne stadfæstes.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten have at udrede 30 Kroner til hver.

Fredag den 25 Maj.

Nr. 15. Snedkermester **Vilhelm Poulsen** (Ulf Hansen)

mod

Aktieselskabet **Københavns Grundejerbank**, nu i Likvidation (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Aktieselskabets Pligt til at tilbagebetale Appellanten Købesummen for et Parti Grundejerbankaktier.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Januar 1915: De Indstævnte, A/S. Københavns Grundejerbank, bør for Citanten, Snedkermester Vilhelm Poulsens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter samtlige Sagens Omstændigheder og særligt under Hensyn til, at Appellanten, efter at det indstævnte Aktieselskab, som i den indankede Dom anført, under 6 Februar 1908 havde standset sine Betalinger, har ladet hengaa et Tidsrum af over 6 Aar, inden han gjorde det indtalte Krav gældende, mangler der tilstrækkelig Føje til at antage, at nogen af de af ham paaberaabte, i Dommen fremstillede Grunde har været bestemmende for Købene af de paagældende Aktier. Som Følge heraf og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, maa det have sit Forblivende ved Dommen, der saaledes overenstemmende med Aktieselskabets Paastand vil være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Aktieselskabet med 400 Kroner.

For den Forhaling af Sagen, hvori Appellantens Sagfører for Højesteret har gjort sig skyldig, vil han være at anse med en Bøde af 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for

Højesteret betaler Appellanten, Snedkermester Vilhelm Poulsen, til Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Grundejerbank nu i Likvidation, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner. Højesteretssagfører Hansen bør til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse bøde 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 20 og 31 Januar 1908 afkøbte Citanten, Snedkermester Vilhelm Poulsen, de Indstævnte, A/S. Københavns Grundejerbank, Aktier i denne Bank henholdsvis til Paalydende 1200 Kr. efter Kurs $100^1/_4$ for 1204 Kr. 20 Øre og til Paalydende 600 Kr. efter Kurs $96^3/_4$ for 581 Kr. 08 Øre.

Under nærværende Sag har Citanten paastaaet de Indstævnte tilpligtet mod at erholde de nævnte Aktier udleveret at tilbagebetale ham Købesummen, ialt 1785 Kr. 28 Øre, tilligemed Renter 4 pCt. p. a. af 1204 Kr. 20 Øre fra den 20 Januar 1908 og af 581 Kr. 08 Øre fra den 31 s. M. til Forligsklagens Dato, den 11 Marts d. A.*), og herefter 5 pCt. p. a., til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for Søgsmaalet har Citanten i det Væsentlige anført, at han, der benyttede Banken til Indskud paa Kontrabog, indkøbte den første Post Aktier i Tillid til, at den pr. 31 December 1907 udsendte Statusopgørelse, der udviste et betydeligt Overskud, var rigtig, at han indkøbte den anden Post Aktier i Tillid til Rigtigheden af en af Banken den 30 Januar 1908 udsendt Meddelelse om, at det foregaaende Aars Overskud var betydeligt, og at Aktierne vilde give et Aarsudbytte af 5 pCt., at det, efter at Banken den 6 Februar s. A. havde standset sine Betalinger, viste sig, at Statusopgørelsen og Meddelelsen ikke alene var urigtige, idet Banken i Virkeligheden var insolvent og havde givet Underskud, som**) afgivne af Bankens Bestyrelse mod bedre Vidende, og at Aktiernes Kurs var bleven holdt oppe af Bestyrelsen ved kunstige Midler, vistnok navnlig paa den Maade, at Bestyrelsen ved Mellemmænd havde foretaget større Opkøb af Aktierne, som derefter belaantes i Banken, at Rigtigheden af det saaledes Anførte er godtgjort ved Oplysningerne i den af Højesteret den 29 November 1910 afsagte Dom, ved hvilken 2 Medlemmer af Bankens Direktion og et Medlem

*) Skal være f. A.
**) Skal være »men«.

Færdig fra Trykkeriet den 6 Juni 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 16.**

Fredag den 25 Maj.

af Bankraadet, der tillige var Direktionens lønnede Konsulent, blev ikendt Straf efter Straffelovens § 257 — samt at det maa have staaet klart for Banken, at de nævnte urigtige og vildledende Oplysninger var bestemmende for Citanten ved Købet af Aktierne.

Ved nævnte Statusopgørelse sigtes til en af Banken under Betegnelse: »Status den 31 December 1907« den 3 Januar 1908 offentliggjort Raabalance med summarisk Angivelse af de Konti, paa hvilke Aktiver og Passiver fordelte sig, og ved den den 30 Januar 1908 udsendte Meddelelse sigtes til en tidligst i Aftenaviserne for samme Dag indeholdt, af Bankens Direktion foranlediget Notits, hvorefter det paa et af Bankraadet samme Dag afholdt Møde var vedtaget at indstille til Repræsentantskab og Generalforsamling, at der af Aarets Overskud, 2,186,844 Kr. 42 Øre, anvendtes ca. 900,000 Kr. til Afskrivninger og Imødegaaelse af Tab, hvorhos Aktionærernes Udbytte, efter at statutmæssige Henlæggelser havde fundet Sted, og Kontrabogsejerne havde erholdt Bonus, vilde blive 5 pCt.

Selv om der nu, efter hvad der efter Bankens Sammenbrud i Februar 1908 er oplyst om dens Forhold, maa gaas ud fra, at en stor Del af dens i fornævnte Balance opførte Aktiver har været af betydelig ringere Værdi end anført, maa der dog gives de Indstævnte Medhold i, at den nævnte maanedlige Balance ikke fremtræder som en i Henhold til et vedtaget Driftsregnskab opgjort Status og kun ligesom de ved hver Maaneds Udgang offentliggjorte Balancer er en talmæssig Oversigt over de bogførte Aktiver og Passiver, der ikke i Almindelighed er egnet til at vække berettigede Forventninger om Aktiernes Værdi.

Og naar Citanten vil støtte sit under nærværende Sag fremsatte Krav paa Tilbagebetaling af Købesummen for de af ham den 20 Januar 1908 indkøbte Aktier paa, at Købet af disse foretoges af ham i Tillid til den nævnte Balances Rigtighed, følger det af det om denne Balances Betydning ovenfor bemærkede, at der mangler Føje til at gøre de Indstævnte ansvarlige for denne Opfattelse, og det saa meget mere, som det ikke kan anses tilstrækkelig godtgjort, at Banken har indset eller burde have indset, at Balancen af ham opfattedes som hvilende paa en kritisk og endelig Opgørelse af Bankens Status og som saadan har været bestemmende for hans Køb.

Hvad dernæst angaar de af Citanten den 31 Januar 1908 ind-

købte Aktier, som han vil have købt i Tillid til de Dagen forud og samme Dag i Bladene fremkomne Meddelelser om, at Aktionærernes Udbytte efter Foretagelsen af de af Bankraadet indstillede Afskrivninger m. v. vilde blive 5 pCt., findes der vel at maatte gives ham Medhold i, at denne Meddelelse i og for sig kunde være egnet til hos Lægmænd at fremkalde den Anskuelse, at et Aarsudbytte som det nævnte herefter med Føje kunde paaregnes. Men paa den anden Side findes det dog, naar henses til, at Meddelelsen efter sin Ordlyd kun indeholdt Oplysning om, hvad Bankraadet havde vedtaget at indstille til Repræsentantskabets og Generalforsamlingens endelige Vedtagelse, som til, at der ikke i det Foreliggende findes tilstrækkelig Støtte for den Antagelse, at Banken har indset eller burde have indset, at han opfattede Meddelelsen som en endelig Fastsættelse af Aarsudbyttet og derved har ladet sig bestemme til straks derpaa at indkøbe Aktier, betænkeligt at gøre de Indstævnte ansvarlig for den af Citanten saaledes foretagne Kapitalanbringelse i Bankens Aktier, hvis dalende Kurs gennem en længere Periode maa antages at have været ham bekendt.

Forsaavidt Citanten endelig med Hensyn til hele det af ham rejste Krav har villet gøre gældende, at de Indstævnte ved Indkøb gennem Andre af Aktier og Belaaning af disse kunstig holdt Kursen oppe og derved førte ham bag Lyset med Hensyn til Aktiernes virkelige Værdi, kan det ikke anses godtgjort, at Direktionens i og for sig ikke ulovlige Transaktioner i anførte Henseende har haft nogen væsentlig Indflydelse paa den af Citanten betalte Kurs, hvorved yderligere bemærkes, at naar den ovennævnte Højesteretsdom har lagt Bankens Direktører foretagne Tranaktioner i saa Henseende til Last, maa dette antages kun at være sket, forsaavidt de stod i Forbindelse med den Aktieemission, Dommen hovedsagentlig angaar, men som ikke ses a være af særlig Betydning under nærværende Sag.

Som Følge af det Anførte vil de Indstævnte være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Torsdag den 31 Maj.

Nr. 233. Højesteretssagfører Bülow

mod

Hans Mathiesen (Def. Asmussen),

der tiltales for Manddrab, Tyveri, Overtrædelse af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, Frihedskrænkelse, Bedrageri og Falsk.

Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 28 September 1916: Hans Mathiesen bør straffes med Tugthusarbejde i

tolv Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium til Aktor, Sagfører Lindberg, 200 Kr. og til Defensor, Sagfører Alexander Larsen, 150 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne R. Cortsen og E. Henrichsen betaler Arrestanten Hans Mathiesen 100 Kr. til hver og i Salær til Sagfører R. A. B. Larsen 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, samt idet bemærkes, at der ved det i Dommen under V omtalte Forhold maa tages Hensyn til Straffelovens § 64,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Mathiesen til Højesteretssagførerne Bülow og Asmussen 300 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne Sag, der fra Københavns Amts søndre Birks Ekstraret er indanket hertil saavel fra Justitiens Side som efter Begæring af Arrestanten Hans Mathiesen, er denne sat under Tiltale for Manddrab, Tyveri, Overtrædelse af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, Frihedskrænkelse, Bedrageri og Falsk.

Arrestanten er født den 17 Februar 1889 og tidligere anset ifølge Dom:

1. Ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 13 Oktober 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage;
2. Ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 24 Januar 1910 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage;
3. Ved Frederiksberg Birks Politirets Dom af 22 Januar 1912 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. Lov 1 April 1911 § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage;
4. Ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 23 Februar 1912 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage;
5. Ved Wedellsborg Birks Politirets Dom af 30 August 1913 efter samme Lovbestemmelse med lige Arbejde i 30 Dage;
6. Ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 23 December 1914 efter Straffelovens § 230 I og § 253, jfr. Lov 1 April 1911 § 13, samt Værnepligtsloven § 13 II med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Efter at Arrestanten den 1 Marts 1915 havde udstaaet den ham ved den sidstnævnte Dom ikendte Straf, fik han den 11 s. M. Plads som Malkefodermester hos Gaardejer Hans Jensen i Svogerslev, men forlod allerede den 20 s. M. hemmelig denne Tjeneste. Den 16 April s. A. blev han anholdt som sigtet for de nedenfor under II 3 og 5 ommeldte Tyverier og den 20 s. M. fængslet ved Lejre Herreds Politiret, og under det ved denne afholdte Forhør, hvorunder tillige de under II 4 og 6 nævnte Forhold inddroges, hensad han derefter i Varetægtsfængsel indtil den 31 Maj s. A. Den 1 Juni gav han Møde som Rekrut i Aarhus, men absenterede sig allerede den 3 s. M. Den 3 Juli 1915 blev han peegreben som sigtet for det nedenfor under I ommeldte Forhold.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I. Tiltalen for Manddrab har Hensyn til efternævnte Forhold:

Efter at den 31-aarige Tjenestekarl Poul Peter Pedersen ved Middagstid den 24 Juni 1915 var funden død i en Granplantage ved Vallensbæk Strand umiddelbart Syd for Gamle Køge Landevej, blev der den 25 s. M. foretaget Obduktion af Liget paa Universitetets retsmedicinske Institut. Ifølge den af de obducerende Læger afgivne Beretning om Obduktionen fandtes der i højre Side af Ligets Pande, 4 cm ovenfor Øjenbrynene, et tværløbende lille Saar, 2,5 cm langt og 1 cm bredt, med uregelmæssige underminerede Rande. I Bunden af det saas nogle uregelmæssige Benkanter. I Midten af Panden fandtes i samme Højde et Saar, 0,5 cm langt. Tandrækken med tilhørende Del af Overkæbebenet i højre Side saas halvvejs løsnet og ragende noget indad i Mundhulen, og der saas en Brudlinie, svarende til Mellemrummet mellem 1ste og 2den Fortand i Overmunden. Efter Fjernelse af Bløddelene paa Kraniet saas rigelig Blødning i Underhudsvævet, dels i Panderegionen, dels i højre Tindingeegn, strækkende sig hen i Nakken paa højre Side, og endelig paa Toppen af Kraniet paa Grænsen mellem Pande- og Isseben. Der saas et meget betydeligt Brud i Pandebenet, saa at det var splintret i 5—6 Stykker; endvidere 2 Brudlinier, strækkende sig bagtil i højre Tindingeegn, helt hen til Nakkebenet, hvor de mødtes. Ved Betragtning af den indvendige Side af Kraniets Kalot saas der at være en Løsning i Pilsømmen, strækkende sig helt bagtil, samt af Kranssømmen paa højre Side. Der var intet Blod mellem Kraniet og den haarde Hjernehinde, men ret betydelig Blødning i den bløde Hjernehinde, navnlig opadtil paa højre Side, og der saas lidt Kontusion af Hjernevævet, svarende til Pilsømmen i den forreste Del af Issepartiet. Endvidere fandtes Kontusion af Hjernevævet paa Undersiden af Pandelappen lige ved Midtlinien paa begge Sider. Undersøgelsen af Hjernevævet viste intet abnormt, fraset en ringe Blødning i Overfladen fortil i højre Pandelap. Ved Undersøgelse af Kraniets Underflade saas Loftet af Øjenhulen paa begge Sider fuldstændig løsnet, ligesom den øverste Flade af Sibenet var fuldstændig splintret. Endvidere fandtes der en fin Brudlinie, som strakte sig fra højre Side tilbage over Fjeldbenet. Der var Knusning af begge Næseben. Højre Overkæbeben var i det Hele løsnet fra Omgivelserne, og dets Tandparti afsprængt.

I Beretningens Konklusion udtales det, at der ved Sektionen er

forefundet en udbredt Beskadigelse af Hovedet med Brud af Kraniet og af Ansigtets Knogler samt med Kontusion af Hjernen, at Læsionen er frembragt ved stump Vold og har været Aarsag til Døden, og at det efter det Forefundne er sandsynligt, at Læsionen skyldes et Slag, medens den vanskelig kan tænkes fremkommet ved et Fald.

I en den 2 August 1915 af Universitetets retsmedicinske Institut afgiven Erklæring er det udtalt, at det ikke kan udelukkes, at de forefundne Læsioner er frembragt ved et enkelt Slag med et Vaaben som den nedenfor omtalte svære Stok (Træflyder til et Fiskegarn), at Døden maa antages hidført ved den udøvede Vold; navnlig har Beskadigelsen af Hjernen været af væsenlig Betydning, ligesom Blodtabet kan have spillet en Rolle; hver enkelt af Læsionerne i Kraniet maa betragtes som i høj Grad livsfarlig og vilde i de fleste Tilfælde have Døden til Følge; at det er vanskeligt at bedømme Gerningsmandens Hensigter ud fra de fundne Læsioner, men det kan i hvert Fald siges, at det anvendte Redskab har været ført med en meget betydelig Kraft, samt at Gerningsmanden, hvis hans Dømmekraft ved paagældende Lejlighed var normal, burde have kunnet forudse den Overfaldnes Død som en ikke usandsynlig Følge af Gerningen.

Da Liget blev fundet, var det allerede gaaet i stærk Forraadnelse. Det laa paa Ryggen, med Armene strakt langs Siderne, ca. 15 m fra Landevejen, i en lille Lysning i Plantagen; det hvilede paa de nederste Grene af nogle Graner og halvt inde under disse. Liget var fuldt paaklædt, dog uden Fodtøj, og Sokkerne bar ikke Spor af, at den Afdøde havde traadt paa Jorden uden Fodtøj. Om Ligets Hage fandtes et Tørklæde, bundet rundt om Nakken med en enkelt Knude under venstre Øre. Paa Kravebrystet fandtes talrige, ganske fine, runde smaa Blodpletter, som efter de obducerende Lægers Udtalelse kan antages at have hidrørt fra Fluer. Under Hovedet fandtes en stor Blodpøl, og Munden og Ansigtet var blodig, men iøvrigt saas der ikke Spor af Blod hverken paa Liget eller paa Jorden. Liget var iført Jakke, der var opknappet og aabnet udefter, saaledes at en Tegnebog var synlig i Inderlommen, og i samme Lomme fandtes en Pengepung; hverken denne eller Tegnebogen indeholdt Penge. Lidt fra Liget fandtes nogle Breve og andre Papirer, skjult af Græs, Mos og Grangrene og tilsyneladende med Flid tildækket; endvidere fandtes der ved Liget et Eksemplar af Bladet »Aftenposten« for 16 Juni 1915. Grønsværet i Lysningen, hvor Liget fandtes, bar ikke Spor af, at der havde fundet nogen Kamp Sted. I en anden Lysning i Plantagen, lidt nærmere ved Landevejen, fandtes en Herrecykle stillet op ad Træerne.

Om afdøde Poul Peter Pedersen er det oplyst, at han, der var Epileptiker og i Aarene 1907—14 — som det synes, efter pludselige Indskydelser — havde begaaet en Række Tyverier og Bedragerier, for hvilke han ialt 7 Gange havde været straffet, stadig med en efter Straffelovens § 39 nedsat Straf, den 13 Juni 1915 havde forladt sin Tjeneste hos en Gaardejer i Herstedøster efter at have frastjaalet denne den paa Afdødes Lig fundne Tegnebog med 130 Kr., at han om Aftenen den 13 Juni i Glostrup Kro havde tilbyttet sig det nedenfor omtalte Lommeur og købt en gammel Ulster og hertil samt til Fortæring i Kroen forbrugt ca. 14 Kr., at han den 14 s. M. paa Nygaardsvej i København havde købt en Cykle for 45 Kr., og at han

derefter havde rejst omkring i Nordsjælland og den 16 Juni var taget fra Frederiksværk med et planmæssig Kl. 11½ Aften til København ankommende Jernbanetog.

Ved Arrestantens med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det godtgjort, at han omtrent Kl. 1 om Natten til den 17 Juni paa Cykle, kommende Øst fra, passerede Broen over Fæstningsgraven ved Gamle Køge Landevej og, efter i nogen Tid at have talt med en ved Broen posteret Skildvagt, cyklede videre mod Vest, at han mellem Kl. 4½ og 5 samme Morgen, kommende paa Cykle fra Brøndbyvester-Vejen, ved Vandtaarnet i Glostrup traf Arbejdsmand Carl Håkonsson, med hvem han derefter ad Roskilde Landevej fulgtes paa Cykle indtil Andeparken i Smallegade, hvor de skiltes, at Arrestanten omtrent Kl. 5 indfandt sig i Søndermarken, samt at han Kl. 8 pantsatte et Par ny Herrestøvler hos en Pantelaaner i Valby for 5 Kr. og Kl. 6 Eftermiddag ved den nedenfor omtalte Hans Georg Emil Rasmussen pantsatte det af Poul Peter Pedersen den 13 Juni tilbyttede Lommeur hos en Pantelaaner i Saksogade for 2 Kr. 50 Øre.

Efter at Arrestanten i de første efter hans Paagribelse den 3 Juli afholdte Forhør havde nægtet at være skyldig i Poul Peter Pedersens Død, afgav han i et den 17 s. M. efter hans Begæring foretaget Forhør desangaaende Tilstaaelse, som han gentog og nærmere udviklede i forskellige senere Forhør, og som herefter i det Væsentlige gaar ud paa Følgende:

Arrestanten, der var cyklet ud ad Gamle Køge Landevej for at se Lejlighed til at stjæle Høns, opgav dette, fordi det var for lyst, og lagde sig ind i en Lysning i den ovenomtalte Plantage for at sove. Forinden havde han, der var vant til at sove ude, og som altid i saadanne Tilfælde sørgede for at have et eller andet Vaaben hos sig, forsynet sig med et Træstykke, antagelig en Flyder til et Fiskegarn, som han havde fundet i Vejgrøften uden for et lille Hus, der ligger ud til Landevejen lige ved Plantagen. Førend han lagde sig til at sove, trak han sin Jakke af og bredte den over sit Hoved og Bryst samt holdt Flyderen i højre Haand under Jakken. Da Arrestanten havde sovet i nogen Tid, mærkede han, at der kom en anden Mandsperson, som, efter at have stillet sin Cykle fra sig i en tilstødende Lysning i Plantagen, krøb gennem Grantykningen ind til Arrestanten. Denne rejste sig op og vekslede nogle Ord med den Ankomne, som var ham ubekendt og ikke navngav sig, men som fortalte, at han ingen Penge havde og agtede sig til Roskilde for at søge Arbejde ved Roelugning. Den Paagældende trak derefter sine Støvler af, og de lagde sig begge, idet Arrestanten, liggende paa sin højre Side, vendte Ryggen til den Anden. Arrestanten, der igen faldt i Søvn, vaagnede noget efter ved at mærke, at den Anden, der fremdeles laa ved hans Side, havde sin Haand i en af Inderlommerne i Arrestantens Jakke, der ligesom før laa over Arrestantens Hoved og Bryst, og Arrestanten, der nu blev bange, drejede sig om paa venstre Side og gav med højre Haand den Ubekendte et — dog ikke videre stærkt — Slag med Flyderen i Hovedet. Begge sprang nu op, og i samme Øjeblik slog Arrestanten med Flyderen den Anden i Ansigtet med fuld Kraft, hvorved den Anden øjeblikkelig faldt lige ned paa Ryggen og blev liggende. Arrestanten tog derefter sin Cykle og trak den op imod Vejen

for at cykle bort, men vendte om og tog den Ubekendtes Støvler, hvorhos Arrestanten tog hans Ur op af hans Vestelomme og undersøgte hans Pengepung, hvori der dog ingen Penge var. Ligeledes havde Arrestanten fat i nogle Papirer, der laa i den Andens Trøjelomme, men kastede dem straks fra sig. Arrestanten, der nok saa, at den Ubekendte blødte fra Næse og Mund, men ikke gjorde sig nogen Tanke om, hvorvidt han, der laa og pustede, var i nogen livsfarlig Tilstand, kastede en strikket Trøje, som den Anden havde haft med sig, og med hvilken han, da han lagde sig, havde dækket sine Fødder, hen over ham, hvorefter Arrestanten forlod ham. Den ubekendte Person havde allerede, da han ankom, et Tørklæde bundet om Hagen, og dette havde han endnu, da Arrestanten tilføjede ham de to Slag. Han laa, da Arrestanten gik fra ham, i ganske samme Stilling som den, hvori hans Lig ifølge nogle den 24 Juni tagne Fotografier blev fundet.

Efter at have forladt Plantagen cyklede Arrestanten tilbage mod København ad Gamle Køge Landevej, men stod af Cyklen paa det Sted, hvor Vejen møder Brøndbyvester-Vejen, og gik ned til Stranden, hvor han kastede den før omtalte Flyder ud i Vandet, hvorefter han ad Brøndbyvester-Vejen cyklede op til Roskilde Landevej, som foran nævnt.

Flyderen er ikke bragt til Stede under Sagen, men maa efter det Oplyste antages at have været ca. $^1/_2$ m lang, i den ene Ende ca. 7 cm i Gennemsnit og i den anden Ende noget tyndere.

Arrestanten har forklaret, at naar han vaagner og bliver bange, er der altid et Øjeblik, hvor han ikke ved af sig selv; han gribes i saadanne Øjeblikke af en Hidsighed, som ganske tager Besindelsen fra ham, og han ved godt, at han, der er stærk, da utvivlsomt lægger alle sine Kræfter i Slaget.

Arrestanten har nu vel senere tilbagekaldt sin ovenanførte Tilstaaelse og givet en ny Fremstilling, som han i et den 5 Februar 1916 afholdt Forhør har udviklet og derefter har fastholdt, og som gaar ud paa, at han Natten mellem den 16 og 17 Juni 1915 i den omtalte Plantage traf en ham ubekendt Mand, antagelig altsaa Poul Peter Pedersen, der var i Selskab med en Arrestanten bekendt Mand, hvis Navn Arrestanten dog ikke kender, at Arrestanten, medens de to Andre sov, stjal den enes Støvler og Ur og cyklede bort, og at Arrestantens Bekendt, hvem han samme Dags Eftermiddag traf i Valby, da fortalte Arrestanten, at han og den anden Person var kommet i Slagsmaal i Plantagen, efter at Arrestanten var kørt bort, og at han under dette Slagsmaal havde frataget den Paagældende et kontant Beløb paa 32 Kr.

Da det imidlertid ved den derefter skete Undersøgelse har vist sig, at den af Arrestanten givne ny Fremstilling i væsentlige Henseender er urigtig, og den ikke paa noget Punkt er bestyrket ved det iøvrigt Fremkomne, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til den, hvorimod hans tidligere anførte Forklaring vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse. Arrestanten vil herefter, da han, der efter det Oplyste maa antages i Gerningens Øjeblik at have været fuldt tilregnelig, findes at have maattet forudse Poul Peter Pedersens Død som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af den ham af Arrestanten til-

føjede Legemsfornærmelse, for det af ham saaledes udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 188, medens hans Tilegnelse af Poul Peter Pedersens Ur og Støvler vil være at henføre under Straffelovens § 231, 1ste Punktum.

II. Ifølge Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste har han endvidere gjort sig skyldig i følgende Tyverier og Forsøg derpaa:

1. Arrestanten har forklaret, at han sammen med en Mand, der hed Peter, har stjaalet ca. ½ Snes Høns et Sted i Egnen mellem Ishøj og Tranegilde. Nærmere Oplysning om dette Tyveri er ikke tilvejebragt. Da der imidlertid efter Arrestantens Forklaring, hvorefter han snarest tror, at Tyveriet blev begaaet omtrent 1906, ikke kan gaas ud fra, at det er sket efter hans fyldte 18de Aar, og da Straffen, hvis Dommen skulde have været afsagt, inden han havde fyldt sit 18de Aar, ikke skønnes at ville have oversteget den i Straffelovens § 69 ommeldte Straf, findes den ifølge den anførte Lovbestemmelse at maatte bortfalde.

2. I September 1914 stjal Arrestanten Beklædningsgenstande og en Spade, tilsammen af Værdi ca. 56 Kr., tilhørende Guldsmed Niels Marinus Christensen. Effekterne beroede frit fremme i et Udhus i Glostrup, hvortil Adgangen var uhindret. I Tyveriet deltog efter Arrestantens Forklaring hans daværende Kæreste, Pouline Kristine Larsen, der imidlertid mod sin Benægtelse ikke er bleven overbevist herom. For dette Tyveri vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. § 64.

3. Samtidig med, at Arrestanten, som foran nævnt, den 20 Marts 1915 hemmelig forlod sin Tjeneste paa Hans Jensens Gaard i Svogerslev, stjal han et Tjenestekarl Jens Christiansen tilhørende, i Gaardens Hestestald, hvortil Arrestanten havde uhindret Adgang, frit fremme liggende Halstørklæde af Værdi 50 Øre.

4. Den 26 s. M. om Aftenen stjal Arrestanten — efter sin Forklaring i Forening med en Person, kaldet Peter Vesterbro, som det ikke er lykkedes at finde, — fra sin Søster Marie Magdalene Mathiesen en Haandsymaskine, en Jaket af Værdi 14 Kr. og en Silkebluse af Værdi 24 Kr. Effekterne beroede i et til Arrestantens Moders, Enke Laurentine Mathiesens Beboelseslejlighed paa Roskildevej 33 hørende aflaaset Pulterkammer, der efter Arrestantens Forklaring blev oplukket med den til Kammerets Laas hørende Nøgle, som han uden tyvagtig Hensigt havde taget i Moderens Lejlighed.

5. Midt paa Dagen den 27 s. M. og Natten mellem den 3 og 4 April s. A. stjal Arrestanten i alt nogle og tredive Høns til Værdi 3 Kr. pr. Stk. i Moderens uaflaasede Hønsehus, der laa i en med Staaltraadsvæv hegnet Hønsegaard, til hvilken Adgangen ved det første Tyveri maa antages at have været uhindret, medens han ved det andet Tyveri maa antages at have skaffet sig Adgang til Hønsegaarden ved at krybe ind under Staaltraadshegnet.

6. Natten mellem den 14 og 15 April s. A. stjal Arrestanten sammen med en Johannes Christensen, som ikke er funden under Sagen, fra et Hønsehus i den under 3 nævnte Gaard i Svogerslev 33 Hans Jensen tilhørende Høns, fra Gaardens Lade nogle Beklædningsgenstande m. m., ligeledes tilhørende Hans Jensen, og fra Hestestalden

sammesteds 1 Par Jens Christiansen tilhørende Træskostøvler. De stjaalne Effekter, tilsammen af Værdi ca. 120 Kr., beroede frit fremme i de paagældende Rum, til hvilken Adgangen efter det Oplyste var uhindret.

7. Omtrent Kl. 2 Natten til den 11 Juni s. A. stjal Arrestanten fra Snedker Møller Jensens uaflaasede Værksted i Frederiks Allé 57 i Aarhus en Cykle af Værdi 50 Kr. tilhørende Isenkræmmermedhjælper Christian Møller Jensen samt et Snedkerforklæde. Da Tyveriet om Morgenen blev opdaget, fandtes der i Ejendommens Gang efterladt en Tømrer Peter Balgaard tilhørende, til 30 Kr. vurderet Cykle, der maa antages samme Nat eller den foregaaende Aften at være bleven stjaalen fra Balgaards i Banegaardsgade 12 i Aarhus beliggende Værksted. Balgaard har som Vidne forklaret, at han er vis paa, at Værkstedets Dør, der lukkes med en almindelig Kammerlaas uden udvendigt Haandtag, var laaset, da han forlod Værkstedet. Arrestanten har forklaret, at han ikke betvivler, at han ogsaa har stjaalet Balgaards Cykle, men den paagældende Aften var saa beruset, at han Intet erindrer om Tyveriet.

8. Om Aftenen den 16 s. M. stjal Arrestanten fra et uaflaaset Cykleskur i Gaarden til Ejendommen Amerikavej 5 B her i Staden, til hvilken Gaard Adgangen maa antages at have været uhindret, en Cyklehandler C. Jensen tilhørende, til 40 Kr. vurderet Cykle.

9. Om Aftenen den 19 s. M. gik Arrestanten og Hans Georg Emil Rasmussen fra København til Flaskekroen og blev liggende ved denne et Par Timer, indtil der var lukket og slukket. Arrestanten gik derefter ind i Kroens Hønsehus, der er indrettet i Rejsestalden og efter Arrestantens Forklaring den paagældende Aften ikke var aflaaset, men kun lukket med en udvendig Haspe. Arrestanten, der efter sin videre Forklaring ikke vilde stjæle Høns dér, fordi han forud vidste, at der ikke var ret mange Høns, gik derpaa omtrent Kl. 2 om Natten ind i den uaflaasede Rejsestald og stjal en dér liggende, Kroejer Anders Peter Andersen tilhørende Sæk af Værdi 50 Øre.

10. Fra Kroen fulgtes Arrestanten og Rasmussen tilbage mod Valby og gik ind paa en Vest for Gamle Køge Landevej liggende Tømmerplads, paa hvilken der var opført et ca. 6 m langt, ca. 3 m bredt og ca. 2 m højt, i fast Forbindelse med Jorden værende Træskur til Opbevaring af Arbejdernes Værktøj, Arbejdsklæder o. l. Efter at Arrestanten havde opbrudt Skurets Dør, der var lukket med en Kasselaas, ved med et Brædt at frabryde en for Laasetungen anbragt Liste, stjal Arrestanten og Rasmussen i Forening forskellige Effekter, der laa frit fremme i Skuret, nemlig en Lommekniv af Værdi 50 Øre, og Sukker, Cigarer, Brændevin og Øl, tilsammen af Værdi ca. 3 Kr. 50 Øre, samt ca. 50 Øre i rede Penge. Kniven tilhørte Tømrersvend Oscar Christensen, de øvrige stjaalne Ting de paa Pladsen arbejdende Svende i Forening.

11. Samme Dags Aften (Søndag den 20 Juni) fulgtes Arrestanten og Rasmussen igen ud ad Gamle Køge Landevej for at søge Lejlighed til at begaa det under 12 ommeldte Tyveri, og paa Vejen gik Rasmussen ind i det under 10 nævnte Skur, der endnu stod aabent, og stjal en Tømmersvend Fritz Frederiksen tilhørende Sweater af Værdi 2 Kr., som han selv beholdt, og en Tømrerformand Marius

Theodor Mortensen tilhørende Skindtrøje af Værdi 5 Kr., som Arrestanten, der imidlertid var bleven staaende udenfor, fik.

12. Fra den ommeldte Tømmerplads gik Arrestanten og Rasmussen derefter over Markerne til Roskilde Landevej og ad denne til den derved beliggende Gaard »Nygaard«, hvortil de ankom omtrent Kl. 11½ Aften. De skaffede sig Adgang til Gaardens med en Tjørnehæk og Hønsetraad hegnede Hønsegaard, idet Arrestanten bøjede Hønsetraaden ned, hvorefter Arrestanten med Hænderne frabrød en for det i Hønsegaarden liggende Hønsehus anbragt Hængelaas ved at rive Laasen og Krampen ud. Arrestanten gik derpaa ind i Hønsehuset — der er en selvstændig Vest for Gaardens Stuehus beliggende Bygning, opført i fast Forbindelse med Jorden, og er 3 m langt, 2¼ m bredt og 3,20 m højt fra Jorden til Tagryggen, og hvis Gulv er hævet ½ m over Jorden, — og stjal dér 13 Forpagter Ole Sørensen tilhørende Høns, tilsammen af Værdi 30 Kr.

13. Kl. 12 Natten mellem den 23 og 24 s. M. tog Arrestanten og Rasmussen, i den Hensigt at stjæle Høns paa Gaarden »Barfredshøj«, med Jernbanen fra Valby til Taastrup og gik derfra til den ommeldte Gaards Mark. Medens Rasmussen og en Pige, Magdalene Jørgine Kathrine Andersen, der maa antages ikke at have været indviet i Planen, blev ude paa Marken, gik Arrestanten ind i Gaarden, men bragte ikke det aftalte Tyveri til Udførelse, hvilket efter hans Forklaring skyldtes den Omstændighed, at han den paagældende Aften var ganske ædru og ikke havde Mod til at begaa Tyveri, og han vendte derpaa tilbage til sine Ledsagere.

14. Da Arrestanten, efter at Poul Peter Pedersens Lig var fundet, var bleven vidende om, at han eftersøgtes som sigtet for at have dræbt Afdøde, besluttede han at flygte og stjal til Brug herved Natten mellem den 1 og 2 Juli 1915 en ved Frederiksholms Teglværk liggende, Fisker Andreas Leander tilhørende, baadlignende, hvidmalet Pram med Tilbehør, Alt af Værdi 100 Kr. Da Arrestanten den 3 s. M. blev paagreben udfor Stevns, sejlende i den stjaalne Pram, fandtes han iført et Par Søstøvler, der ifølge den af Fisker Martin Nielsen afgivne Vidneforklaring er bortkommet fra hans i Fiskerihavnen ved Gasværkshavnen liggende Motorbaad i Tiden fra den 1 Juli, Aften. Endvidere fandtes der ved Arrestantens Paagribelse i Prammen en Stortrøje, der ifølge Fisker Niels Laurits Jensens Vidneforklaring i Tiden mellem Kl. 11—12 Aften den 1 Juli og den næste Morgen er bortkommen fra hans i samme Fiskerihavn liggende Baad. Fisker Jensen har yderligere forklaret, at der ved samme Lejlighed bortkom fra hans Baad ca. 30 Favne Græstov, og at han omtrent Kl. 12 den paagældende Nat saa en Person i et hvidmalet Fartøj komme roende fra Bugten ved Frederiksholms Teglværk ind i Fiskerihavnen og omtrent 10 Minutter senere ro ud af Havnen. Arrestanten har nu vel villet gøre gældende, at han den paagældende Aften var saa beruset, at han ikke har mindste Forestilling om, hvad han foretog sig, og først kom til sin Bevidsthed, da han med Prammen var naaet uden om Trekroner og helt over mod Saltholms Flak, og at han først opdagede Stortrøjens Tilstedeværelse i Prammen, da han med denne befandt sig udfor Rødvig. Til denne ganske usandsynlige Forklaring kan der imidlertid ikke tages Hensyn, hvorimod det ved Fiskerne Nielsens

og Jensens Vidneforklaringer maa anses for godtgjort, at Arrestanten Natten mellem den 1 og 2 Juli har frastjaalet dem nævnte Støvler, Stortrøje og Tov. Disse er vurderet til henholdsvis 15 Kr., 1 Kr. og 5 Kr.

For de under 3—14 ommeldte Forhold bliver Arrestanten at anse efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Punktum, tildels sammenholdt med § 46.

III. Tiltalen mod Arrestanten for Bedrageri har Hensyn til efternævnte Forhold:

1. Da Arrestanten den 1 Juni 1915 mødte paa Rekrutskolen i Aarhus, fik han af vedkommende Kompagni udleveret 1 Par nye Fedtlæders Hægtestøvler og 1 Par nye Lærreds Gymnastiksko som Køb mod en afdragsvis Betaling af 10 Øre pr. Dag, men medtog ved sin Absentation den 3 s. M. bemeldte Fodtøj, som han tilegnede sig og brugte.

2. Den 23 s. M. henvendte Arrestanten sig efter Anmodning af den under II. 13 omtalte Pige, Magdalene Jørgine Kathrine Andersen, paa Frelsens Hærs Redningshjem paa Mariendalsvej, hvor hun havde været optaget, og fik udleveret noget hende tilhørende Tøj samt en Ring og et Ur med Kæde. De sidstnævnte Genstande puttede Arrestanten til sig og beholdt dem, og den næste Dag blev de, der er vurderet til ialt 13 Kr., pantsat hos en Pantelaaner i Valby for 4 Kr. af fornævnte Rasmussen efter Anmodning af Arrestanten, som modtog og forbrugte Beløbet. Arrestanten har vel forklaret, at han, førend han gik til Redningshjemmet, fik Pigens Samtykke til at pantsætte de ommeldte Effekter, men ligeoverfor Pigens bestemte Benægtelse heraf og Rasmussens Forklaring, hvorefter han, hvem Arrestanten i Anledning af Pantsætningen fortalte, at Pigen havde tilladt denne, ikke troede herpaa, findes Arrestantens fornævnte Forklaring ikke at kunne staa til Troende.

Arrestanten vil for de her nævnte Forhold være at anse efter Straffelovens § 253.

IV. Hvad Tiltalen for Falsk angaar, er Følgende oplyst:

Ved de af Stadsfæstemand Sofus Jacob Immanuel Hager og Gaardejer Hans Jensen under et paa Overrettens Foranledning optaget Reassumtionsforhør afgivne edelige Forklaringer maa det anses for bevist, at Arrestanten, der den 11 Marts 1915 gennem Hager blev fæstet til Jensen som Malkerøgter for en Løn af 60 Kroner for Tiden til 1 Maj samme Aar, ved Fæstemaalets Indgaaelse foreviste Jensen en ubekræftet »Copi af Anbefalinger«, og at Jensen ved disse Anbefalinger lod sig bestemme til at antage Arrestanten i sin Tjeneste.

De saaledes kopierede Anbefalinger angiver sig at stamme fra Handelsgartner F. Raabye, Fredericia (udateret; gaaende ud paa, at Hans Mathiesen har været i Udstederens Gartneri i 2½ Aar); Gartner Chr. Nielsen, Hindsgavl (dateret 1 November 1904; udtalende, at Hans Mathiesen har været hos ham i 1 Aar); Forpagter Lund, Sofiendal (dateret 1 Maj 1915; gaaende ud paa, at Hans Mathiesen har

tjent ham som Gartner i 1 Aar); Handelsgartner S. Vorm, Nyborg (dateret 1 Januar 1907; udtalende, at Gartner H. Mathiesen har været i Udstederens Gartneri »fra Dato til Dato«); Gaardejer H. Klaus, Skrillinge (dateret 1 Februar 1911; udtalende, at Gartner H. Mathiesen »har været her i Haven som selvstændig Gartner«). Samtlige Anbefalinger udtaler i forskellige Vendinger de foregivne Udstederes Tilfredshed med H. Mathiesen, der roses som dygtig, ædruelig, villig og paapasselig.

Arrestanten, der har gjort gældende, at han har arbejdet hos alle de angivne Udstedere, har erkendt, at i alt Fald de to Anbefalinger, nemlig fra »Lund« (hvorved er sigtet til Forpagter Bernt Lunn) og »H. Klaus« (hvorved er sigtet til Gaardejer Claus Andersen), er falske, idet der ikke har foreligget nogen Original til dem, og at de andre Anbefalinger, nemlig fra »F. Raabye« (hvorved er sigtet til Handelsgartner B. Robby), fra Nielsen og fra »S. Worm« (hvorved er sigtet til Handelsgartner L. F. C. Worm), i hvert Fald ikke er afskrevet efter Originaler, idet Arrestanten ikke i flere Aar har haft Anbefalinger fra de Paagældende i sin Besiddelse.

Af de angivne Udstedere, der er afhørt til Politirapporter, har Robby forklaret, at han Intet erindrer om nogen Hans Mathiesen, men i alt Fald ophørte at drive Gartneri i Aaret 1903, paa hvilket Tidspunkt Arrestanten kun var 14 Aar gammel. Nielsen har forklaret, at han i 1 Aar, maaske i 1903—04, har haft en Elev ved Navn Hans, som han gav en Anbefaling. Lunn har forklaret, at en Mandsperson ved Navn Mathiesen for ca. 10 Aar siden tjente ham i ganske kort Tid, men blev jaget bort paa Grund af voldelig Adfærd mod en paa Gaarden tjenende Dreng. Worm har forklaret, at han mener, at han i nogle faa Maaneder enten i 1906 eller 1907 havde en Elev, som hed Hans Mathiesen. Endelig har Andersen forklaret, at han paa det i Kopien angivne Tidspunkt har haft Arrestanten i sin Tjeneste til alt forefaldende Arbejde, men aldrig skrevet nogen Anbefaling for ham.

Om sit Forhold med Hensyn til den omtalte »Copi af Anbefalinger« har Arrestanten iøvrigt i et den 3 December 1915 afholdt Forhør forklaret, at han og nogle andre Personer i beruset Tilstand i Forening har forfærdiget Kopien paa Herberget for Hjemløse i Saksogade, umiddelbart førend han begik det ovenfor under II. 6 omtalte Tyveri, at han ikke har nogen nærmere Erindring om, hvorledes Kopien er blevet til, men at den er udfærdiget uden retstridig Hensigt og i hvert Fald ikke er blevet benyttet. Arrestanten, hvem nogle af Hager og Jensen til Politirapporter afgivne Forklaringer, der i det Væsentlige stemmer med deres ovenomtalte Vidneforklaringer, blev foreholdt under Sagens Foretagelse ved Ekstraretten den 28 September 1916, erklærede sig da uvillig til at udtale sig om bemeldte Forklaringer, og han har paa Grund af Sygdom ikke kunnet afhøres under Reassumtionsforhøret. Ligesom imidlertid hans Forklaringer om Tidspunktet for Kopiens Forfærdigelse og om, at den ikke er blevet benyttet, maa forkastes som stridende imod Hagers og Jensens Vidneforklaringer, findes endvidere hans Forklaring om, at Forfærdigelsen er sket uden retstridig Hensigt, at maatte tilsidesættes som ganske usandsynlig.

Arrestanten vil herefter for at have ladet Kopien udfærdige og derefter benyttet den ved Indgaaelsen af Fæstemaalet med Jensen være at anse efter Straffelovens § 270.

V. Forsaavidt Arrestanten endelig er tiltalt for Overtrædelse af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4 samt for Frihedskrænkelse, er der under Sagen oplyst Følgende:

Arrestanten blev i Januar 1913 Kæreste med den ovenfor under II 2 ommeldte Pige, Pouline Kirstine Larsen, og flyttede kort efter sammen med hende, og de samlevede derefter indtil Begyndelsen af Oktober 1914, idet Forholdet dog i kortere Perioder afbrødes ved Fængselsophold for dem begge eller for den ene af dem og ved, at Pouline havde forskellige Tjenester. Ved de af Pouline afgivne vedholdende Forklaringer i Forbindelse med edelige Forklaringer af Politibetjentene af Københavns Politi Jens Peter Marius Madsen Faaborg og Niels Christian Laursen samt Opvarter Niels Peter Nielsen og Fyrbøder Carl Andreas Rasmussen og ved Forklaringer af Tændstikarbejder Oscar Jensen og Arbejdskarl Otto Jørgen Johan Olsen maa det imod Arrestantens Benægtelse anses tilstrækkeligt bevist, at Arrestanten, vidende om, at Pouline søgte Erhverv ved Utugt, i hvert Fald en stor Del af den Tid, i hvilken de samlevede, har ladet sig delvis underholde af hende, samt at han hyppigt har anvendt Vold og Trusler om Vold mod hende og derved tvunget hende til at vedblive at søge Erhverv ved Utugt.

Han vil for dette Forhold være at anse efter midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4 og Straffelovens § 210.

Der har under Undersøgelsen været rejst Tvivl om Arrestantens Tilregnelighed, og vedkommende Arrestlæge har derom afgivet en Erklæring af 5 November 1915, hvori bl. a. udtales, at Lægens Indtryk af ham er, »at han er en usædvanlig brutal og hensynsløs Karakter, der ikke gør sig mange Tanker angaaende Spørgsmaalet Ondt og Godt«, og »at han ifølge sine Karakterejendommeligheder vil vise sig uimodtagelig for Straf og burde interneres af Hensyn til den offentlige Sikkerhed«, hvorfor Lægen henstiller, at Arrestanten til nærmere Observation i saa Henseende indlægges til Observation paa en Sindssygeanstalt.

Retslægeraadet, for hvilket Sagen har været forelagt, har imidlertid i en Erklæring af 22 Maj 1916 udtalt, at det »fremgaar af det i Sagen Oplyste, at Arrestanten er et dels ved Arv, dels og væsenlig ved forbrydersk Liv og Alkoholmisbrug degenereret Individ, brutal, løgnagtig og med Tilbøjelighed til stærke Affektudbrud; men der findes ikke tilstrækkelige Holdepunkter for den Antagelse, at han skulde være sindssyg nu, eller da han begik de omspurgte Forbrydelser«, samt at det ikke kan ventes, at en Indlæggelse til Observation i et Sindssygehospital kan fremskaffe yderligere Momenter til Bedømmelse af hans mentale Tilstand.

Arrestanten maa herefter antages at have været fuldt tilregnelig, dengang han begik de ovenfor omhandlede Forbrydelser.

Den Straf, som Arrestanten ifølge det Ovenanførte har forskyldt

efter Straffelovens § 188, § 230 1ste Stk., jfr. § 64, § 231, 1ste og 2det Punktum, til Dels sammenholdt med § 46, § 253, § 270 og § 210 samt midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4, findes ved Underretsdommen, der har anset Arrestanten efter Straffelovens §§ 188, 228, jfr. § 64, 230, jfr. § 64, 231, 1ste og 2det Stk., til Dels sammenholdt med § 46, 253, 270 og 245 samt midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 4, passende bestemt til Tugthusarbejde i 12 Aar, og Dommen, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der rettelig er paalagt Arrestanten, ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor her for Retten vil Arrestanten have at betale 100 Kr. til hver, hvorhos han vil have at betale Salær til Sagfører R. A. B. Larsen, der som beskikket Sagfører har givet Møde for Arrestanten under Reassumtionsforhøret, med 15 Kr.

Nr. 104. Fru **Emilie Elisabeth Augusta Krøll**, f. **Madsen** (Bülow efter Ordre)

mod

Detailhandler **Lauritz Christian Krøll** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Ret til at erholde Andel i et til Indstævnte som Arv efter hans Fader erlagt Beløb.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 2 December 1916: Den ovennævnte, af Fru Emilie Elisabeth Augusta Krøll, f. Madsen, nedlagte Paastand kan ikke tages til Følge. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Decision anførte Grunde

kendes for Ret:

Skiftekommissionens Decision bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Fru Emilie Elisabeth Augusta Krøll, født Madsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bülow 80 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Decisions Præmisser er saalydende: Paa Skiftet efter afdøde Enkefru Christine Krøll, f. Nielsen, og hendes tidligere afdøde Mand, Detailhandler Jacob Bertelsen Krøll, efter hvem hun hensad i uskiftet Bo — hvilket Bo behandledes af Overretssagfører Sophus Sinding som Executor testamenti — blev der til Ægtefællernes Søn, fhv. Detailhandler Lauritz Christian Krøll, der ikke havde meldt sig paa Skiftet, og hvis Opholdssted ikke kendtes, i Arv efter hans forannævnte i Oktober 1894 afdøde Fader udlagt en Kapital stor 6013 Kr. 73 Øre, der efter at Boet den 3 April d. A. var sluttet, af Executor blev indbetalt til Overformynderiet til Bestyrelse for den Borteblevne i Overensstemmelse med Fr. 11 September 1839.

Umiddelbart herefter, nemlig i Skrivelse af 6 April d. A., har Fru Emilie Elisabeth Augusta Krøll, f. Madsen, der den 3 Marts 1905 indgik Ægteskab med bemeldte Lauritz Christian Krøll, fra hvem hun imidlertid ved Bevilling af 18 December 1906 blev separeret i Henseende til Bord og Seng, overfor Skiftekommissionen fremsat Begæring om, at samme vil forlange den nævnte til Overformynderiet indbetalte Kapital udbetalt til sig og gøre den til Genstand for Skifte og Deling mellem hende og hendes fraseparerede Mand, og da denne hendes Begæring ikke blev taget til Følge af vedkommende Skifteretsafdeling, har hun begært Spørgsmaalet herom afgjort ved Skiftekommissionens Decision.

Til Støtte for sin Paastand om, at der foretages Skifte med Hensyn til den efternævnte Kapital har hun anbragt, at denne som udgørende L. C. Krølls forinden Separationen faldne Fædrenearv henhører til hans og hendes Fællesbo, der i Anledning af den dem meddelte Separationsbevilling vil være at dele imellem dem.

Den for L. C. Krøll i den heromhandlede Anledning beskikkede Værge, Røgmand Bertel Krøll, har protesteret mod, at den af Fru Emilie Krøll nedlagte Paastand tages til Følge, idet han har henvist til, at hun, der har givet Møde paa Skiftet efter L. C. Krølls Forældre, ikke der har nedlagt nogen Paastand paa at kendes berettiget til nogen Del af den ham tilkommende Fædrenearv, hvorhos han har gjort gældende, at hendes nu nedlagte Paastand ej heller har nogen Støtte i den Ægtefællerne under 18 December 1906 meddelte Separationsbevilling og de i samme indeholdte Separationsvilkaar, der — da intet Forbehold er taget med Hensyn til den alt faldne Fædrenearv — maa betragtes som givende Udtryk for et endeligt Opgør mellem Ægtefællerne.

Foreløbig bemærkes; at den Omstændighed, at Fru Emilie Krøll har undladt paa Skiftet efter L. C. Krølls Forældre at nedlægge Paastand paa at erholde udlagt en Del af Mandens Fædrenearv, ikke findes at kunne afskære hende fra efter Boets Slutning at nedlægge saadan Paastand og i den Anledning at begære Skifte foretaget med Hensyn til den Manden udlagte Arv, hvorfor nærværende Disput vil være at afgøre i Henhold til en Prøvelse af hendes materielle Ret til Andel i Arven.

De i Bevillingen af 18 December 1906 optagne Vilkaar for Separationen er følgende:

1. Formuefællesskabet hæves.
2. Hustruen beholder Boet med Undtagelse af Mandens Gangklæder og rent personlige Ejendele,

3. Ægtefællernes den 23 September d. A. (ɔ: 1906) fødte endnu ikke navngivne Datter, undergives Hustruens Myndighed og Forsorg med Forpligtelse for Manden til at betale Underholdsbidrag til Hustruen og Barnet, eventuelt efter Øvrighedens Bestemmelse, hvorved bemærkes, at det under Disputen er uomtvistet, at der ved Udtrykket »Boet« i Vilkaarenes Post 2 alene sigtes til Indboet eller alt det, der paa Separationstiden forefandtes i Ægtefællernes tidligere Fællesbo.

Da det efter Separationsvilkaarenes Indhold maa anses som forudsat, at der intet Yderligere var, der skulde komme til Deling mellem Ægtefællerne og da der ej heller er oplyst Noget om, at Hustruen med Hensyn til Mandens Fædrenearv har taget noget Forbehold, der ikke har fundet Udtryk i de i Bevillingen optagne Separationsvilkaar, maa disse, som af L. C. Krølls Værge under Disputen anbragt, betragtes som det endelige Opgør mellem Parterne efter deres kortvarige Ægteskab af deres formueretlige Mellemværende, saaledes, at Hustruen nu maa være afskaaret fra at gøre Krav paa nogen Del af den nu til Udbetaling komne Fædrenearv.

Hendes ovennævnte Paastand om Skifte af denne vil herefter ikke kunne tages til Følge.

Nr. 286. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Edvard Christian Julius Pedersen (Def. Møldrup),

der tiltales for Tyveri.

Sakskøbing Købstads Ekstrarets Dom af 12 Marts 1917: Arrestanten Edvard Christian Julius Pedersen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar. Han udreder derhos samtlige denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Olivarius, med 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Larsen, med 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører Axel Damm og Overretssagfører Lachmann, betaler Arrestanten Edvard Christian Julius Pedersen 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 13 Juni 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 17.**

Torsdag den 31 Maj.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Edvard Christian Julius Pedersen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Møldrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende efter Begæring af Arrestanten Edvard Christian Julius Pedersen fra Sakskøbing Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 19 Oktober 1885, er tidligere straffet saaledes:

1) ved Sorø Købstads Ekstrarets Dom af 18 August 1904 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage,

2) ved Vends Herreds Ekstrarets Dom af 25 Maj 1908 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage,

3) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 22 April 1911 efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Stykke, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder,

4) ved Sorø Birks Ekstrarets Dom af 1 Juli 1912 efter Straffelovens § 232, 1ste og 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 3 Aar,

5) ved samme Rets Dom af 17 November 1913 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 230, 1ste og 2det Stykke, § 231, 1ste og 2det Stykke, jfr. tildels § 46, § 232, 1ste Stykke, § 253 og § 257 lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 2 Aar,

6) ved Mols og en Del af Sønder Herreds Ekstrarets Dom af 18 Maj 1914 efter Straffelovens § 232, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Ved Arrestantens Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det i nærværende Sag godtgjort, at Arrestanten har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

I. En Aften i sidste Halvdel af Januar Maaned 1917 har Arrestanten frastjaalet Tjenestekarl Gustaf Johansson en Kuffert, indeholdende en Tegnebog og en Barberkniv m. m. Det Stjaalne, der havde en samlet Værdi af 10 Kr., beroede frit fremme i et uaflaaset Karlekammer, hvor Arrestanten uhindret havde indfundet sig for at begaa Tyveri.

II. Mandag den 22 Januar 1917 om Aftenen tilegnede Arrestanten sig en Cykle med tilhørende Lygte, der af Ejeren, Tømmermester L. Petersen af Slemminge, var henstillet uaflaaset paa Gaden foran en Købmandsforretning i Sakskøbing. Efter i nogen Tid at have holdt Cyklen skjult forsøgte Arrestanten paa en Beværtning at sælge den, hvilket førte til hans Anholdelse. Cyklen og Lygten er tilsammen vurderet til 50 Kr.

Forsaavidt Arrestanten har ændret sin Forklaring derhen, at han den paagældende Dag havde mistet sin Cykle, som han paa Grund af Fuldskab ikke kunde finde, samt at han, da han tilegnede sig Cyklen, var temmelig stærkt beruset og ikke var fuldt paa det Rene med, at det var en fremmed Cykle, han satte sig i Besiddelse af, idet han først vil være kommen til Klarhed herover, da han vaagnede om Morgenen, vil der ikke kunne tages Hensyn til denne ganske ubestyrkede Forklaring.

Dette Forhold vil derfor være at tilregne Arrestanten, hvis Fortid kendetegner ham som tyvagtig, som Tyveri.

Efter Foranstaaende vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 2 Aar. Da den indankede Dom har anvendt samme Straf, og da dens Bestemmelser om Sagens Omkostninger, der rettelig er paalagt Arrestanten, tiltrædes, vil den i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten have at udrede 20 Kr. til hver.

Fredag den 1 Juni.

Nr. 177. Gaardejer **N. C. Christensen** (Harboe)

mod

Gaardejer **A. Levring** (Møldrup),

betræffende Gyldigheden af en Overlandvæsenskommissionskendelse.

Landvæsenskommissionskendelse af 22 Oktober 1915: Hegnsynsmændenes Kendelse stadfæstes, dog at Fristen for Nedskærin-

gen sættes til 1 Januar 1916. A. Levring bør betale Omkostningerne saavel ved Hegnsynet som ved Landvæsenskommissionen inden 15 Dage efter denne Kendelses lovlige Forkyndelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Overlandvæsenskommissionskendelse af 27 Juni 1916: A. Levring bør fremtidig holde Hækken nede i en Højde af ikke over 3,5 m samt holde den i en Bredde af ikke over 80 cm fra Midten af Stammen og indtil N. Christensens Mark. Hækken bliver at klippe og beskære i Overensstemmelse med de angivne Maal inden 1 August d. A. Sagens Omkostninger ved Hegnssynet, 4 Kr. 66 Øre, Landvæsenskommissionen 42 Kr. 40 Øre, og Overlandvæsenskommissionen 91 Kr. 94 Øre, udredes af A. Levring og N. Christensen med Halvdelen af hver inden 15 Dage efter denne Kendelses lovlige Forkyndelse. At efterkommees under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten nedlagt Paastand om, at den indankede Overlandvæsenskommissionskendelse annulleres og at Sagen afvises fra Overlandvæsenskommissionens Behandling. Han har i saa Henseende anført, at Landvæsenskommissionens Kendelse maa anses for endelig, og at Overlandvæsenskommissionen derfor har overskredet sin Kompetence ved at tage Sagen under Paakendelse.

Da imidlertid Lov 30 December 1858 § 21 ikke giver Hjemmel til at indbringe dette Spørgsmaal for Højesteret, vil Appellantens Paastand være at forkaste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte af Appellanten, Gaardejer N. C. Christensen, nedlagte Paastand kan ikke tages til Følge. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte, Gaardejer A. Levring, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende: Ved en den 19 Januar 1899 afholdt Hegnsynsforretning blev der mellem A. Levring som Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 12 a og 11 c af Væth By, Ørum Sogn, og N. Christensen som Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 13 a sammesteds indgaaet et Forlig, hvorefter Levring forpligtede sig til at bekoste Tjørn plantet i Skellinien mellem Ejendommene hele Linien igennem samt til for Fremtiden at rense og holde Tjørnehækken

klippet, saaledes at Højden og Bredden ikke uforholdsmæssig skader N. Christensen.

Den 3 September 1915 besværede N. Christensen sig under en Hegnsynsforretning over, at Hækken, der gaar fra Nord til Syd, er bleven uforholdsmæssig høj, saa at den skygger langt ind paa hans Ejendom, som er beliggende Øst for Hækken, og hindrer Vestenvinden i at komme igennem og tørre hans Høst. Ved Kendelse af 4 September 1915 gav Hegnsynsmændene Christensen Medhold og paalagde Levring at skære Hækken ned til en Højde af $2^1/_2$ Alen over Jordoverfladen og fremtidig holde den nede i denne Højde.

Denne Kendelse blev af Levring indanket for en Landvæsenskommission, for hvilken han gjorde gældende, at Hækken ikke »uforholdsmæssig« skader N. Christensen, naar henses til det Læ, den giver, og den Nytte, den gør.

Under 22 Oktober 1915 stadfæstede Landvæsenskommissionen Hegnsynsmændenes Kendelse, idet Kommissionen skønnede, at Hækken, der af Kommissionen befandtes at være ca. 3 m høj og ca. 2 m bred, vel gør Nytte ved at give Læ, men at den Skade, den i sin nuværende Højde foraarsager ved at kaste lang Skygge og afspærre den tørrende Vestenvind, er uforholdsmæssig større end den Gavn, den i sin store Højde gør, samt at Hækken i sin nuværende Tilstand uforholdsmæssig skader N. Christensen. For at Hækken ikke fremtidig skal gøre N. Christensen uforholdsmæssig Skade, fandt Kommissionen derhos, at den — som af Hegnsynsmændene bestemt — bør holdes nede i en Højde af $2^1/_2$ Alen, ca. 157 cm.

Landvæsenskommissionens Kendelse er derefter af Levring begært indanket for en Overlandvæsenskommission og i Henhold hertil har Landbrugsministeriet udmeldt undertegnede Landvæsenskommissærer, Gaardejer A. K. Vegger, Kousted, Amtsraadsmedlem, Gaardejer Konrad Pedersen, Rodskov, Bivejinspektør, Landinspektør J. P. Jensen, Randers, og fhv. Gaardejer J. Blach, Hadsten, til sammen med ligeledes undertegnede Amtmand over Randers Amt, H. Andersen, som Formand at sammentræde i en Overlandvæsenskommission til Sagens Behandling og Paakendelse.

For Overlandvæsenskommissionen har Parterne henvist til det af dem for Hegnsynsmændene og Landvæsenskommissionen Fremførte — Levring har gjort gældende, at han fuldt ud har opfyldt sine Forpligtelser ifølge Forliget af 19 Januar 1899, og at Hækken yder Læ og godt Hegn mod løsgaaende Kreaturer, baade store og smaa. N. Christensen har besværet sig over, at Hækken ikke alene er for høj, men ogsaa for bred, hvorfor han tillige paastaar dens Bredde indskrænket.

Ved den af Overlandvæsenskommissionen foretagne Undersøgelse af Hækken befandtes denne at have Retning fra Nord til Syd og at danne Skel mellem Parternes Ejendomme i deres hele Længde, ca. 500 m. Den havde en Bredde af fra ca. 1,5 til ca. 2,5 m og en Højde af fra ca. 2,5 til ca. 4 m. Den fandtes naturligt groende uden Studsning.

Foreløbig bemærkes, at Overlandvæsenskommissionen ikke formener, at den foreliggende Sag alene angaar en Anke over Vedligeholdelsesmangler, i hvilket Fald Landvæsenskommissionens Kendelse

i Medfør af Lov om Hegn af 6 Marts 1869 § 20 maatte anses for endelig. Da der er Spørgsmaal om en Nedskæring af Hegnet til $2^1/_2$ Alen eller omtrent Halvdelen af dets nuværende Højde, skønner Overlandvæsenskommissionen, at Sagen angaar en Forandring af Hegnet, og anser sig derfor kompetent til at tage Sagen under Paakendelse.

Som rettelig antaget af Landvæsenskommissionen beror Sagens Afgørelse paa, om Levring i Overensstemmelse med Forliget af 19 Januar 1899 har holdt Tjørnehækken klippet saaledes, at Højden og Bredden ikke uforholdsmæssig skader N. Christensen.

Med Hensyn til Højden bemærkes, at Overlandvæsenskommissionen i Henhold til de paa Stedet foretagne Undersøgelser og efter en Afvejelse af Hækkens Nytte ved at give Læ for Vestenvinden imod den Skade, den gør, ved at kaste Skygge og vanskeliggøre Kornets Tørring i Nærheden af Hækken, maa holde for, at en Nedskæring af Hækken til $2^1/_2$ Al. — som af Landvæsenskommissionen bestemt — ikke er nødvendig for at hindre uforholdsmæssig Skade paa N. Christensens Ejendom. Med Hensyn til Bredden bemærkes, at Overlandvæsenskommissionen finder, at Hækkens nuværende Bredde medfører et uforholdsmæssigt stort Jordspild for N. Christensen. Kommissionen skønner, at Hækken, naar dens Højde ikke overstiger 3,5 m og dens Bredde ikke 80 cm fra Midten af Stammen og ind til N. Christensens Mark er i Overensstemmelse med Forligets Bestemmelser og i saa Fald ikke skader N. Christensen uforholdsmæssigt. Da Hækken gennemgaaende er bredere og flere Steder højere end de angivne Maal, vil den af Levring være at klippe og beskære ned til disse Maal.

Sagens Omkostninger, der af Landvæsenskommissionen var paalagt Levring, findes efter Omstændighederne at burde udredes af hver af Parterne med Halvdelen.

I Overensstemmelse med Foranstaaende vil Landvæsenskommissionens Kendelse være at forandre.

Nr. 10. Forlagsboghandler **Peter Hansen** (Hansen)

mod

Operasanger **Christian Winther** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Andel i Udbyttet af en af Indstævnte med et Aktieselskab indgaaet Handel.

Aalborg Købstads ordinære Rets Dom af 26 Juni 1916: Den i Sagen omhandlede Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør Indstævnte, Operasanger Chr. Winther, fortiden boende eller havende fast Ophold i Aalborg, til Sagsøgeren, Forlagsboghandler Peter Hansen, København, udrede 4308 Kr. 45 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 4166 Kr. 66 Øre fra 10 December f. A. til Betaling sker, men iøvrigt for hans Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at det ikke ses, at den i Afskrift fremlagte Overenskomst af 15 Oktober f. A. med Paategning af 18 s. M. har været udfærdiget paa stemplet Papir. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 30 Oktober 1916: Den forommeldte Arrestforretning ophæves. Appellanten, Operasanger Chr. Winther, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Forlagsboghandler Peter Hansen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Forlagsboghandler Peter Hansen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Efteraaret 1914 enedes den i København bosatte Jægermester Mackeprang og Appellanten, Operasanger Chr. Winther, nu i Aalborg, om, at Førstnævnte skulde købe Fødevarer i København, hvilke Appellanten, der da var bosat i Berlin, derefter skulde sælge i Tyskland. Paa Mackeprangs Forslag optoges Appelindstævnte, Forlagsboghandler Peter Hansen af Frederiksberg, kort efter i Samarbejdet, og Appelindstævnte fortsatte dette, efter at Mackeprang ved Juletid samme Aar var udtraadt af Fællesskabet, saaledes at han som sin Part i Udbyttet af de indgaaede Forretninger fik udbetalt en Trediedel. Den 23 eller 26 Februar 1915 og den 2 og 8 Marts s. A. afsluttede Appellanten, der fra December Maaned 1914 havde taget Ophold i Danmark, derefter en Handel med A/S. Anders Jensens Slagterforretning og Konservesfabrik angaaende Levering af store Partier røget Flæsk, Pølser og Skinker, og da denne Handel blev misligholdt af Aktieselskabet, fik Appellanten under en af ham inden Sø- og Handelsretten i København anlagt Sag ved bemeldte Rets Dom af 7 September s. A. dette tilpligtet at betale ham en Erstatning af 57,000 Kr. foruden 400 Kr. i Procesomkostninger. Af det førstnævnte Beløb forlangte Appelindstævnte udbetalt en Trediedel, og da Appellanten afslog dette Forlangende, lod Appelindstævnte ved Byfogeden i København paabegynde en Arrestforretning hos Aktieselskabet, der endnu ikke havde udbetalt Appellanten Domsbeløbet. Medens der i den Anledning for Byfogeden udspandt sig en Procedure, blev Mellemværendet mellem Appellanten og Aktieselskabet forligt saaledes, at dette ydede Appellanten 25,000 Kr. foruden 5000 Kr. i

Omkostninger til fuld Afgørelse af Forholdet, og Appelindstævnte, der betingelsesvis havde givet dette Forlig sin Tilslutning, lod derefter ved Byfogeden i Aalborg hos Appellanten paabegynde en Arrestforretning, under hvilken der ved Fogedens Kendelse dekreteredes Arrest i en Sjettedel af Affindelsessummen, hvilket Beløb med Omkostninger opgjordes til 4308 Kr. 45 Øre. Under nærværende i 1ste Instans ved Aalborg Købstads ordinære Ret gæsteretsvis behandlede Sag har Appelindstævnte derefter paastaaet den nysnævnte Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt samt Appellanten tilpligtet at betale ham en Trediedel af det ved Forliget med Aktieselskabet indvundne Beløb, altsaa 8333 Kr. 33 Øre med Renter deraf 6 pCt. aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato den 10 December 1915, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er denne Paastand, forsaavidt Arrestforretningens Stadfæstelse angaar, tagen til Følge, medens Appellanten iøvrigt ikkun er tilpligtet at betale Appelindstævnte det fornævnte Beløb af 4308 Kr. 45 Øre tilligemed Renter af 4166 Kr. 66 Øre som paastaaet, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden for Appelindstævntes Tiltale og Arrestforretningen ophævet. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellanten gjort gældende, at Appelindstævnte ikke har været delagtig i den med Aktieselskabet Anders Jensen indgaaede Handel, og det fremgaar i saa Henseende af Sagens Oplysninger, at det er Appellanten, som har afsluttet den og skrevet Slutsedlerne under, hvorimod Appelindstævntes Virksomhed har indskrænket sig til, medens Appellanten laa syg i Berlin, at bistaa den Sagfører, der paa Appellantens Vegne førte Forhandlinger med Aktieselskabet angaaende Ordningen af det ved Handlen opstaaede Mellemværende. Idet der nu ikke kan gives Appelindstævnte Medhold i, at han paa denne Virksomhed alene kan støtte nogen Adkomst til at erholde Del i det ved Handlen indvundne Udbytte, vil Sagens Udfald være afhængigt af, hvorvidt der, som af Appelindstævnte forment, i selve Parternes Aftale om fælles Samarbejde indeholdes Hjemmel for en saadan Andelsret. Heller ikke heri vil der imidlertid kunne gives Appelindstævnte Medhold. Fornævnte Jægermester Mackeprang har under et af Appelindstævnte optaget Tingsvidne forklaret, at Forholdet mellem Vidnet og denne egentlig ikke vedkom Appellanten, idet Appelindstævnte ikkun skulde have en Andel i Vidnets Part af Udbyttet, og under en anden, ligeledes af Appelindstævnte optagen Vidneførsel har Fru Frida Schellack, der maa antages at have været indviet i alle Appellantens Forretninger, afgivet en Forklaring, hvorefter hun i December Maaned 1914 paa et Hotel i København har hørt Appellanten opsige Forretningsfællesskabet med Appelindstævnte, men paa dennes Anmodning gaa ind paa at have Forretninger sammen med ham, naar han »bragte Noget«. Herefter samt da Appelindstævnte, hvem Bevisbyrden i saa Henseende maatte paahvile, ikke har godtgjort, at der paa den Tid, da Handlen med oftnævnte Aktieselskab blev sluttet, tilkom ham Andel i enhver af Appellanten afsluttet Forretning, vil den ved Gæsteretsdommen Appelindstævnte tillagte Andel i det ved det ovennævnte Forlig indvundne Beløb, om hvilket der efter Sagens processuelle Stilling alene bliver Spørgsmaal, ikke kunne tilkendes ham,

og Appellanten vil følgelig være at frifinde for Appelindstævntes Tiltale, hvorhos den afholdte Arrestforretning vil være at ophæve.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Der ses ikke at have fundet anden Stempelovertrædelse Sted end den i Gæsteretsdommen ommeldte.

Mandag den 4 Juni.

Nr. 167. **Aal Sogneraad** (Asmussen)

mod

pensioneret Lærer **H. Sørensen** (Bülow efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte i Anledning af Forringelse af en Skolelod.

Øster og Vester Herreders ordinære Rets Dom af 7 April 1915: De Indstævnte, Aal Sogneraad, bør til Citanten, pensioneret Lærer H. Sørensen, betale 330 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 13 September 1913, indtil Betaling sker, men bør iøvrigt for hans Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves, og der tillægges Sagfører Oldager i Salær 60 Kr., som udredes af det Offentlige. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 3 Juli 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves, hvorhos der tillægges den for Kontraappellanten, pensioneret Lærer H. Sørensen, beskikkede Sagfører for Overretten, Overretssagfører Johnsen, i Salær 60 Kr., der udredes af det Offentlige. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn dels til, at det ikke af en af Kontrappellanten den 5 November 1913 for Underretten fremlagt bekræftet Afskrift af forommeldte Skønsforretning kan ses, om Originalen har været skrevet paa behørig stemplet Papir, dels til, at trende af Hovedappellanterne, Aal Sogneraad, henholdsvis den 19 Juli 1915, 20 December s. A. og 3 April 1916 for Overretten fremlagte Indlæg ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter det Foreliggende har Indstævnte, saalænge han beklædte det i den indankede Dom ommeldte Lærerembede, uden Forbehold modtaget den ham som Resultat af Forhandlingerne i

1893—94 tilstaaede Erstatning af 75 Kroner aarlig for Engloddens Forringelse, og han har hverken i den Tid eller i en Aarrække derefter foretaget noget Skridt til at gøre en derudover gaaende Erstatningsfordring gældende. Allerede under Hensyn hertil findes han ikke nu at kunne rejse Krav paa noget yderligere Beløb som Erstatning for Forringelse af Englodden i Aarene 1887—1893. Appellanten vil derfor være at frifinde for Indstævntes Tiltale.

Processens Omkostninger for alle Retter vil være at ophæve og Salærerne til de for Indstævnte beskikkede Sagførere at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aal Sogneraad, bør for Tiltale af Indstævnte, pensioneret Lærer H. Sørensen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. Der tillægges Sagfører Oldager, Overretssagfører Johnsen og Højesteretssagfører Bülow for Højesteret i Salarium henholdsvis 60 Kroner, 60 Kroner og 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Aarene 1882 og 1883, da Kontraappellanten, pensioneret Lærer H. Sørensen, nu af Oxbøl, var Lærer i Børsmose, blev der af Beboerne om Langsø iværksat en Udtørring af Søen, hvorved en til Skolelærerembedet henlagt Englod efter Kontraappellantens Anbringende blev i væsentlig Grad forringet. Da Kontraappellanten overfor Hovedappellanterne, Aal Sogneraad, der for Engloddens Vedkommende havde tiltraadt Beslutningen om Udtørringen, besværede sig herover, vedtog Sogneraadet i et den 3 Juli 1887 afholdt Møde foreløbigt at yde ham et »Tillæg« af 20 Kr. aarlig, hvilket »Tillæg« han derefter oppebar indtil 1893 med ialt 120 Kr.; men da han fremdeles besværede sig over Engloddens Forringelse, lod Sogneraadet efter Skoledirektionens Anmodning den 15 November 1893 afholde en Syns- og Skønsforretning, ved hvilken Skaden paa Engen til Forretningens Dato ansattes til ialt 450 Kr. og det fremtidige Tab til 75 Kr. aarlig. I Tiden, indtil Kontraappellanten i Aaret 1905 eller 1906 fratraadte Embedet i Børsmose, oppebar han derefter et aarligt Beløb af 75 Kr., medens Beløbet, 450 Kr., ikke blev ham udbetalt, og han har derfor under nærværende Sag i første Instans ved Øster og Vester Herreders ordinære Ret paastaaet Hovedappellanterne tilpligtet at betale ham dels de ommeldte 450 Kr., dels Renter deraf fra Skønsforretningens Dato indtil Forligsklagens Dato, den 13 September 1913, 357 Kr., tilligemed Renter 5 pCt. p. a. af det samlede Beløb, 807 Kr., fra Forligsklagens fornævnte Dato, indtil Betaling sker. Hovedappellanterne paastod sig derimod frifundet for

Kontraappellantens Tiltale. Ved Underretsdommen er Hovedappellanterne tilpligtet at betale Kontraappellanten Beløbet, 450 Kr., med Fradrag af forommeldte 120 Kr., altsaa 330 Kr., med Renter deraf som paastaaet fra Forligsklagens Dato, men er iøvrigt frifundet for Kontraappellantens Tiltale, hvorhos der, idet Processens Omkostninger i første Instans ophævedes, er tillagt den for Kontraappellanten beskikkede Sagfører for Underretten i Salær 60 Kr. hos det Offentlige. Sagen er nu af begge Parter indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastande.

Ifølge Sagens Oplysninger androg Kontraappellanten efter Skønsforretningens Afholdelse Sogneraadet om, at de i Forretningen ommeldte Erstatningsbeløb maatte blive ham tillagt, og efter at dette Andragende gentagne Gange havde været behandlet af Sogneraadet, tilskrev dette under 1 Maj 1894 Skoledirektionen bl. a., at det maatte formene, at hverken det eller Kommunen »strengt taget« kunde have noget Ansvar for Tabet ved Udtørringen, da hverken Kommunen eller Sogneraadet havde ladet Udtørringen foretage, men derimod en Kreds af Private frivillig havde sluttet sig sammen for at udføre Projektet, deriblandt ogsaa Kontraappellanten for Skoleloddens Vedkommende uden nogen Paavirkning af Sogneraadet, der paa Kontraappellantens Forespørgsel, om han maatte gaa med til Foretagendet, havde erklæret, at der fra Sogneraadets Side Intet var til Hinder derfor, men at det iøvrigt blev hans egen Sag, hvorhos det i Skrivelsen hedder:

»Naar Sogneraadet derfor herved tilbyder, under Forudsætning af, at Tvisten dermed kan være endt, at lade Hr. Lærer Sørensen tilflyde fra 1 Januar dette Aar at regne den Sum af 75 Kr. aarlig, som Skønsmændene har ansat, saa er dette heller ikke i Erkendelse af nogen egentlig Pligt til at yde denne Erstatning, men kun for at faa Sagen bilagt ad mindelig Vej . . .

Sogneraadet maa endelig bestemt protestere imod at udrede nogen Erstatning for den Tid, der er gaaet, uden de til Læreren hidtil ydede 20 Kr. aarlig.

Sogneraadet tillader sig at haabe, at det gjorte Tilbud maa blive modtaget, idet det i modsat Fald vil have Spørgsmaalet om Erstatningspligten afgjort ved Domstolene.«

I en af Kontraappellanten til Skoledirektionen rettet, samme Dag dateret Skrivelse, hvis Ægthed og Rigtighed Kontraappellanten ikke med tilstrækkelig Bestemthed har benægtet, hedder det:

»I Gaar var jeg hos Sogneraadets Formand her i Aal for at faa at vide, hvorledes det gaar med min Engsag. Paa min Bøn derom overrakte han mig velvillig Syns- og Skønsforretningen til Gennemlæsning, men udtalte derhos, at Sogneraadet ikke vilde betale Erstatning tilbagegaaende, hvorimod det nok vilde betale den fremadgaaende. Tilbagegaaende lød Forretningen paa, at der skulde udbetales mig 330 Kr. og fremadgaaende bestemte den, at der aarlig maatte lægges 75 Kr. til mit Embedes Indtægter som Erstatning for Tabet af Engen. Da den tilbagegaaende Erstatning jo er en Del af min Løn for de 8 svundne Aars Vedkommende, saa kan jeg imidlertid ikke give Afkald paa den, og jeg tillader mig derfor herved ærbødigst at bede den høje

Skoledirektion om at forhjælpe mig til at erholde Erstatning for mit Tab ikke blot fremad, men ogsaa tilbagegaaende.«

Med Hensyn til Erstatningsspørgsmaalet bemærkede et af Skoledirektionens Medlemmer under Sagens skriftlige Cirkulation Følgende:

»Derimod finder jeg, at man i Erstatningssagen skal tilskrive Vedkommende, at Sogneraadets Tilbud bør modtages, og at man ikke ser sig i Stand til at foretage Videre med Hensyn til Andragerens Krav paa Erstatning for den forløbne Tid«,

og denne Udtalelse tiltraadtes af Skoledirektionens øvrige 2 Medlemmer. Efter Hovedappellanternes Anbringende blev der overensstemmende med den sidst citerede Udtalelse givet Kontraappellanten skriftlig Underretning om Skoledirektionens Beslutning, medens Kontraappellanten ikkun fra Sogneraadets daværende Formand vil have modtaget en mundtlig Meddelelse om, at Sogneraadets Tilbud om 75 Kr. aarlig efter Skoledirektionens Formening burde modtages, og at Direktionen ikke saa sig i Stand til at foretage Videre med Hensyn til hans Krav om Erstatning for den forløbne Tid.

Efter Kontraappellantens Anbringende har han i sin Tid paa Sogneraadets Forespørgsel erklæret, at han som Bruger af Englodden ikke vilde modsætte sig Udtørringen — der var af Interesse for en stor Del af Kommunens Beboere —, dersom Kommunen vilde holde ham skadesløs for en mulig Forringelse af Lodden.

Overfor Hovedappellanternes Benægtelse har Kontraappellanten nu vel ikke godtgjort, at hans Samtykke til Udtørringen har været betinget som nys anført; men naar henses dels til, at Kontraappellanten allerede saa tidlig som i Aaret 1887 overfor Sogneraadet har besværet sig over Følgerne af Engloddens Udtørring, dels til, at Sogneraadet i sit Møde den 3 Juli s. A. ikke afviste Erstatningsspørgsmaalet som sig uvedkommende, men motiverede Beslutningen om at yde Kontraappellanten et »Tillæg« af 20 Kr. aarlig med, at Englodden efter Naboernes Udsagn ikke havde tabt i sin Helhed, hvad Sogneraadet heller ikke skønnede, dels endelig til, at Sogneraadet derefter i 6 Aar fortsatte med at yde »Tillæget«, findes der at maatte gaas ud fra, at Sogneraadet har anset sig erstatningspligtigt, og Kontraappellanten maa følgelig have Krav paa Erstatning for hele det ham ved Udtørringen paaførte Tab for Tiden indtil Skønsforretningens Afholdelse, hvilket Tab overensstemmende med Skønsforretningen findes at kunne sættes til 450 Kr. D a Hovedappellanterne derhos ikke overfor Kontraappellantens Benægtelse har godtgjort, at Kontraappellanten ved noget Forhold fra sin Side har opgivet Kravet paa fuld Erstatning, og saadan Opgivelse hverken kan udledes af hans Passivitet overfor det af Sogneraadet i Skrivelsen til Skoledirektionen fremsatte Tilbud — med hvilket han end ikke vil være bleven gjort bekendt — eller af, at han gennem Aarene har modtaget de ham tillagte aarlige Tilskud af 75 Kr., som han med Føje kunde forudsætte kun var Erstatning for den løbende Tid, eller endelig af, at han i en længere Aarrække har undladt at gøre Kravet gældende ad retslig Vej, og d a Kravet ej heller — som af Hovedappellanterne gjort gældende — kan anses forældet, maa det billiges, at Hovedappellanterne ved Underretsdommen er tilpligtet at

betale Kontraappellanten 450 Kr. med Fradrag af de af ham alt oppebaarne 120 Kr., altsaa 330 Kr. med Renter deraf som paastaaet fra Forligsklagens Dato, og at de, idet hans yderligere Rentekrav maa anses ubeføjet, iøvrigt er frifundet for hans Tiltale i denne Sag. Bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Processens Omkostninger i første Instans tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge den for Kontraappellanten beskikkede Sagfører for Overretten i Salær 60 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn dels til, at det ikke af en af Kontraappellanten den 5 November 1913 for Underretten fremlagt bekræftet Afskrift af forommeldte Skønsforretning kan ses, om Originalen har været skrevet paa behørig stemplet Papir, dels til, at trende af Hovedappellanterne henholdsvis den 19 Juli 1915, 20 December s. A. og 3 April 1916 for Overretten fremlagte Indlæg ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Nr. 301. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Peter Oluf Kasper Mikkelsen (Def. Winther),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 April 1917: Arrestanten Peter Oluf Kasper Mikkelsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Fru Henny Magnussen og Nathansen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peter Oluf Kasper Mikkelsen til Højesteretssagførerne Asmussen og Winther 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Peter Oluf Kasper Mikkelsen, der tiltales for Tyveri, er født den 19 November 1879 og anset: ved nærværende Rets Dom af 10 December 1910 efter Straffelovens §§ 228 og 253, disse §§ sammenholdt med midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Nordre Birks Ekstrarets Dom af 12 Juni 1911 efter Straffelovens § 253, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 20 Januar 1912 efter Straffelovens §§ 253, 268 og § 275, jfr. § 268, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 26 November 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., sammenholdt med midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og ved nærværende Rets Dom af 24 Maj 1913 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten har Natten mellem den 11 og 12 Februar d. A. Kl. 1½ begaaet groft Tyveri i den beboede Ejendom Blaagaardsgade Nr. 59. Han indfandt sig uhindret i Ejendommens Kvistetage, hvor han i tyvagtig Hensigt med en Knibtang frabrød den Hængelaas, hvormed et Pulterkammer var aflaaset, og derpaa i Pulterkammeret stjal et Par Støvler og en Kuffert, der beroede frit fremme, og et Vækkeur og en Del Barnetøj, der beroede i Kufferten, som var aflaaset, og som han opbrød med Knibtangen. Værdien af det Stjaalne var ialt 20 Kr.

Arrestanten har Natten mellem den 13 og 14 s. M. Kl. ca. 1 begaaet groft Tyveri i den beboede Ejendom Korsgade Nr. 13. Han indfandt sig uhindret i Ejendommens Gaard. Her oplukkede han et Vindue i Stueetagen ved at stikke den fornævnte Knibtang ind mellem Karmen og Rammen, hvorpaa Vinduet, hvis Hasper ikke var paasat, straks gik op. Han krøb derpaa i tyvagtig Hensigt ind i et Køkken til et Beværtningslokale, hvor han stjal vistnok 8 halve Flasker Portvin og Kalorik, 5 halve Kasser Cigarer og 2 Æsker Cigaretter af Værdi ialt 15 Kr. og beroende i uaflaasede Skabe.

Arrestanten har Natten mellem den 14 og 15 s. M. Kl. ca. 2 begaaet groft Tyveri i den beboede Ejendom Nørresøgade Nr. 45. Han oplukkede i tyvagtig Hensigt med en falsk Nøgle den aflaasede Port til Ejendommen og gik ind i Gaarden, hvor han rykkede et Vindue op og gennem dette i tyvagtig Hensigt krøb ind i et Beværtningslokale i Kælderen. Herfra gik han uhindret ind i et Køkken, hvor han stjal 1 Kr. 40 Øre i rede Penge fra Gasautomaten, som han opbrød med Knibtangen, samt et Par Støvler, et Par Damebenklæder og 3 Chemiser, der beroede frit fremme. Fra Køkkenet gik han uhindret ind Korridoren, hvor han stjal en frit fremme beroende Nederdel. Han gik derpaa uhindret ind i et andet Beværtningslokale, hvor han stjal 4 Flasker Kognak, 3 Flasker Kalorik, 2 Flasker Portvin, 5 Pilsnere og 5 Cigarer, der beroede frit fremme. Værdien af det Stjaalne afset de rede Penge var ialt 21 Kr.

Arrestanten har Natten mellem den 16 og 17 s. M. Kl. ca. 1 à 1½ begaaet grovt Tyveri i den beboede Ejendom Griffenfeldtsgade

Nr. 19. Han indfandt sig uhindret i Ejendommens Gaard, hvor han i tyvagtig Hensigt med Knibtangen opbrød et Vindue til Kælderetagen og derpaa gennem dette krøb ind i Køkkenet til en Beværtning, fra hvilket der var uhindret Adgang til de øvrige Lokaler. I et Lagerrum stjal han 4 halve og 2 hele Kasser Cigarer fra et aflaaset Skab, som han opbrød, samt et Par Støvler fra et uaflaaset Skab. I et andet Lagerrum stjal han 7 halve Flasker Kognak, 3 halve Flasker Kalorik og 2 Kvart-Flasker Likør, der beroede frit fremme. Værdien af det Stjaalne var ialt 72 Kr.

Arrestanten har Natten mellem den 20 og 21 s. M. Kl. ca. $12^1/_2$ i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til Beværtningen Solitudevej Nr. 4, Kælderen, idet han med et Haandtag, som han havde stjaalet ved det fornævnte Natten mellem den 13 og 14 s. M. begaaede grove Tyveri i Ejendommen Korsgade Nr. 13, oplukkede Døren fra Gaden til Beværtningen, hvilken var aflukket ved, at det yderste Haandtag var taget af. Han gik derefter ned i Beværtningen, til hvis samtlige Lokaler han havde uhindret Adgang. Han stjal i Køkkenet en frit fremme beroende Skruetrækker og opbrød hermed en ligeledes frit fremme beroende Hjemmesparebøsse, hvorfra han stjal 28 Kr. 10 Øre i rede Penge. Fra en Krukke, som stod frit fremme sammesteds, stjal han 3 Kr. 96 Øre i rede Penge, som han lagde i en frit fremme staaende Æske, som han ligeledes stjal. Af en uaflaaset Taske, som hang frit fremme i Køkkenet, stjal han en Portemonnæ med Indhold 6 Kr. 4 Øre i rede Penge. Endvidere stjal han 2 Pd. Kaffe og 4 Glas samt 6 Forklæder, en Vadsæk, 2 Uldtrøjer, et Halstørklæde og 2 Lommetørklæder, der Alt beroede frit fremme i Køkkenet. Fra den uaflaasede Buffet i Korridoren stjal han $^1/_1$ Kasse Cigarer, $^2/_1$ Flasker Bitter, $^3/_2$ Flasker Kognak, $^1/_2$ Flaske Kalorik og $^1/_2$ Flaske Kakao. Med den oftnævnte Knibtang opbrød han derpaa den i et Bagværelse anbragte Gasautomat og stjal herfra 3 Kr. i rede Penge. Fra en uaflaaset Trækuffert i samme Værelse stjal han et Par Underbenklæder, 3 Skjorter, en Vest, en Medaille, 2 Par Lorgnetter, et Sølvarmbaand, forskellige Nøgler, et Baandmaal og et Par Handsker. Endelig stjal han fra samme Værelse en Del Uldgarn og en Overfrakke, der beroede frit fremme. Det Stjaalne, som tilhørte Beværter Jens Peter Jensen, er afset fra de rede Penge vurderet til ialt 60 Kr.

Dette Tyveri maa tilregnes Arrestanten som simpelt.

Arrestanten har Natten mellem den 21 og 22 s. M. Kl. $1^1/_2$ à 2 i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til Beværtningen Møllegade Nr. 25 B, Kælderen, idet han med det fornævnte Haandtag oplukkede Døren, der fra Gaden fører ned til Beværtningen, og som var aflukket ved, at det yderste Haandtag var taget af. Han gik derefter ned i Beværtningslokalet, hvor han stjal $^3/_2$ Flasker Kognak, $^1/_2$ Flaske Kalorik og $^2/_1$ Kasser Cigarer, der beroede i et uaflaaset Skab i Disken eller frit fremme paa Disken. Han bar det Stjaalne ud i Køkkenet, hvortil der var uhindret Adgang, og pakkede det ind dér for at tage det med sig samt stjal i Køkkenet 1 Kr. 65 Øre i rede Penge, der laa frit fremme. Da Arrestanten derpaa igen gik ind i Beværtningslokalet, blev han opdaget af en Politibetjent og anholdt. Det Stjaalne, som tilhørte Beværter Albert Christensen, er afset fra de rede Penge vurderet til 15 Kr.

Dette Tyveri maa ligeledes tilregnes Arrestanten som simpelt.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt og grovt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver.

Nr. 106. Kusk **Karl Kristian Oluf Petersen** (Graae)

mod

Johanne Elisabeth Poulsen (Winther efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 8 August 1916: Saafremt Klagerinden, Johanne Elisabeth Poulsen, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har plejet legemlig Omgang med Indklagede, Karl Kristian Oluf Pedersen i Tiden fra den 16 Februar 1915 til den 12 April s. A., bør Indklagede til Klagerinden og det af hende den 16 November 1915 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Men aflægger hun ikke saadan Ed, bør Indklagede for hendes Tiltale i denne Sag fri at være.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende til Dels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses bevist, at det i Dommen omtalte Samvær mellem Parterne har fundet Sted Natten mellem den 27 og den 28 Februar 1915. Det er derhos oplyst, at Indstævntes Forklaringer under Sagen har været upaalidelige.

Herefter findes der ikke tilstrækkelig Føje til at betage Appellanten den ham ifølge Lovgivningen tilkommende Adgang til med sin Ed at værge sig mod Indstævntes Sigtelse, og Sagens Udfald vil derfor efter Appellantens Paastand være at gøre afhængigt af hans Ed paa nedenanførte Maade.

Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Saafremt Appellanten, Kusk Karl Kristian Oluf Petersen, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Indstævnte, Johanne Elisabeth Poulsen, i Tiden fra den 16 Februar

1915 til den 12 April s. A., bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Trøster han sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Indstævnte og det af hende den 16 November 1915 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Winther 100 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag paastaar Klagerinden, Johanne Elisabeth Poulsen, Indklagede, Karl Kristian Oluf Pedersen, der er født den 19 November 1890 i Benløse, tilpligtet som Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 16 November 1915 fødte Pigebarn, at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun anbringer at hun har haft en Række Samlejer med Indklagede i Tiden fra Midten af Januar 1915 til Begyndelsen af Marts samme Aar og derefter igen den 30 Maj samme Aar. Hun anfører særlig, at hun under nærmere beskrevne Omstændigheder havde Samleje med Indklagede den 27 Februar 1915.

Indklagede, der paastaar sig frifundet, nægter at have haft Samleje med Klagerinden i Tiden efter den 6 Februar 1915 til 30 Maj s. A., men erkender iøvrigt at have haft Samleje med hende som af hende anført.

Ifølge Erklæring fra Retslægeraadet kan Muligheden for fornævnte Barns Undfangelse i Tiden fra noget efter Midten af Februar 1915 til noget før Midten af April s. A. efter Raadets Skøn ikke udelukkes; det tilføjes i Erklæringen, at Barnet ikke kan antages avlet ved et Samleje den 12—13 Februar 1915.

Indklagede, der i Februar 1915 laa indkvarteret som Gardehusar i Ishøj, har erkendt, at han en Nat i Februar 1915 opholdt sig hos Klagerinden paa hendes Værelse her i Byen under Omstændigheder, der er overensstemmende med dem, hvorunder Klagerinden anbringer at have haft Samleje med ham Natten mellem den 27 og 28 Februar 1915; men han gør gældende, at det ikke var anførte Nat, men Natten mellem den 13 og 14 nævnte Maaned.

Indklagede har i Retten først erkendt, at han sidstnævnte Nat havde Samleje med Klagerinden, men derpaa benægtet dette og anbragt, at Grunden til, at Samleje ikke fandt Sted, var, at Klagerinden

---

Færdig fra Trykkeriet den 20 Juni 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 18.**

Mandag den 4 Juni.

havde sin Menstruation. Han har iøvrigt forklaret først, at Parterne var afklædt den paagældende Nat, og derefter, at han var iført Underbenklæder og almindelige Husarbenklæder, medens han laa i Sengen hos Klagerinden, der, saavidt han husker, var iført Underskørt.

Ved den af Sporvognsfunktionær Ejner Viktor Bartrun og Gaardejer Martin Vilhelm Valdus Andersen afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste maa det anses tilstrækkeligt bevist, at det ovennævnte Samvær mellem Parterne fandt Sted som af Klagerinden anbragt Natten mellem den 27 og 28 Februar 1915.

Da derhos Indklagedes Forklaringer under Sagen, der forsaavidt angaar hans Benægtelse af at have haft Samleje med Klagerinden den oftnævnte Nat, under Hensyn til Parternes Forhold ikke har Sandsynligheden for sig, har været præget af Upaalidelighed og Forbeholdenhed, findes det ikke at kunne tilstedes ham at afgøre Sagen med sin Ed; men Sagen vil, da Klagerinden paa den anden Side ikke har ført Bevis for, at hun har haft Samleje med Indklagede som af hende anført, være at afgøre ved hendes Ed, saaledes at hendes Paastand vil være at tage til Følge, saafremt hun inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse med sin Ed inden Retten bekræfter, at hun har plejet legemlig Omgang med Indklagede i Tiden fra den 16 Februar 1915 til den 12 April s. A.

Aflægger hun derimod ikke saadan Ed, vil Indklagede være at frifinde.

Onsdag den 6 Juni.

Nr. 246. Aktieselskabet **Munke Mølle** (Liebe)

mod

Ludwig Tillmann, Hamborg (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at forlange en paa tysk Mønt lydende Veksel betalt med dansk Mønt efter den paa Forfaldsdagen gældende Kurs.

Odense Købstads ordinære Rets Dom af 17 Juli 1916: Mod Udlevering af den ovennævnte Veksel i behørig kvitteret Stand bør Indstævnte, Aktieselskabet Munke Mølle, til Citanten, Ludwig Tillmann, betale de paastævnte 16,039 Kr. 62 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 15,908 Kr. 11 Øre fra den 11 Oktober 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten betaler Appellanten, A/S. Munke Mølle af Odense, til Appelindstævnte, Ludwig Tillmann af Hamborg, skadesløst. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret drejer Sagen sig alene om, hvorvidt den af Appellanten i Henhold til den i den indankede Dom omtalte Bevilling fremsatte Paastand kan tages til Følge.

Ifølge Vekslens eget Indhold og Vekselloven § 35, 1ste Pkt., tilkommer der Appellanten Ret til at betale Vekslen med Reichsmark. Og da hverken Vekselloven øvrige Bestemmelser eller Moratorielovgivningen indeholder nogen Hjemmel for, som af Indstævnte paastaaet, at beregne hans Tilgodehavende i Kronemønt efter den paa Forfaldsdagen gældende Kurs for Reichsmark, vil der være at give Dom overensstemmende med Appellantens ovennævnte Paastand.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Mod Udlevering af den ovennævnte Veksel i kvitteret Stand bør Appellanten, Aktieselskabet Munke Mølle, til Indstævnte, Ludwig Tillmann, Hamburg, betale 18,217 Reichsmark 62 Pf., med Renter 6 pCt. aarlig af 18,077 Reichsmark 40 Pf. fra den 11 Oktober 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 11 Juli 1914 trak I. P. Petersen paa Appellanten, A/S. Munke Mølle af Odense, en 3 Maaneders Veksel, stor 18,077 Rmk. 40 Pf., til Ordre Henry P. Newman, hvilken Veksel, der bærer Paategning: »Zahlbar Hamburg bei Henry P. Newmann«, efter at være akcepteret af Aktieselskabet og

endosseret af Henry P. Newmann til Appelindstævnte Ludwig Tillmann af Hamborg er protesteret den 20 Oktober 1914 hos Henry P. Newmann i dennes Forretningslokale i Hamborg.

Tillmann har derefter under nærværende fra Odense Købstads ordinære Ret hertil indankede Sag i første Instans efter Stævning af 19 Oktober 1915 søgt ovennævnte Aktieselskab til at betale:

1.	Vekselsummen	18,077	Rmk.	40 Pf.
2.	Protestomkostninger, Provision og Porto	140	—	22 —
		18,217	Rmk.	62 Pf.
	efter Kursen paa Vekslens Forfaldsdag, den 11 Oktober 1914, nemlig 88	16,031	Kr.	51 Øre
3.	Omkostninger i Handelsbanken i Odense	8	—	11 —
	tilsammen	16,039	Kr.	62 Øre

tilligemed Renter af Vekselsummen efter fornævnte Kurs, 15,908 Kr. 11 Øre, 6 pCt. aarlig fra den 11 Oktober 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Aktieselskabet paastod i Underinstansen principalt Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring hos Tillmann, medens Selskabet subsidiært procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, i alt Fald mod at betale fornævnte 18,217 Rmk. 62 Pf. efter Kursen pr. 15 Oktober 1915 nemlig 78,55, altsaa 14,309 Kr. 94 Øre, tilligemed Renter af 14,199 Kr. 80 Øre. Endelig fremsatte Aktieselskabet en Modfordring, stor 10,885 Rmk. + Lst. 9,9,0, som det paastod at have paa fornævnte Newman ifølge en i London afsagt Voldgiftskendelse.

Ved Underrettens Dom af 17 Juli 1916 blev Tillmanns Paastand taget til Følge, idet Betalingen dog gjordes afhængig af Vekslens Udlevering i kvitteret Stand, og Aktieselskabet gentager nu her for Retten sine ovenanførte Paastande og fremsætter efter dertil meddelt Bevilling mest subsidiært den Paastand, at Dommen forandres derhen, at Selskabet kun dømmes til at betale 18,217 Rmk. 62 Pf. med Renter 6 pCt. aarlig af Vekselsummen 18,077 Rmk. 40 Pf., Alt mod Udlevering af Vekslen i behørig kvitteret Stand. Selskabet paastaar sig derhos tilkendt Sagens Omkostninger i begge Instanser hos Tillmann.

Appelindstævnte Tillmann paastaar Underretsdommen stadfæstet og Appelsagens Omkostninger paalagt Aktieselskabet skadesløst.

Til Støtte for sin Afvisningspaastand har Selskabet anbragt, at Vekselen ved Paategningen: »zahlbar Hamburg bei Henry P. Newmann« er gjort domicilieret, at den den 20 Oktober 1914 optagne Protest først er sket efter den i Vekselloven § 41 foreskrevne Frist (anden Søgnedag efter Forfaldsdagen), og at Vekselretten mod Selskabet som Akceptant derfor ifølge Vekselloven § 43 in fine er gaaet tabt. Endvidere gør Selskabet gældende — og herpaa støtter det sin Frifindelsespaastand —, at den ommeldte Paategning i hvert Fald maa

opfattes som et Forbehold om, at Vekselen kun er udstedt til Newmann personlig og saaledes ikke gyldig har kunnet endosseres af ham til Tilmann.

Medens der nu vel ikke kan gives Selskabet Medhold i, at Paategningen kan forstaas som et Forbud mod Endossement, maa den derimod, som af Selskabet hævdet, ifølge Vekselloven § 4 anses for at have gjort Vekselen domicilieret og saaledes gjort det til Pligt for Vekselejeren at optage Protest hos Domiciliaten, Newmann, jfr. Vekselloven § 43. Men da Fristen for Optagelse af Vekselprotester i Tyskland ved en af den tyske Rigskansler under 6 August 1914 udfærdiget Bekendtgørelse, som ifølge det Oplyste endnu var i Kraft den 20 Oktober s. A., var forlænget til 30 Dage, maa den af Tilmann paa den sidst angivne Dag optagne Protest ifølge Vekselloven § 86, jfr. § 92, anses for rettidigt foretaget.

Hvad dernæst angaar Selskabets her for Retten fremsatte mest subsidiære Paastand gør Selskabet til Støtte for denne gældende, at da Vekselen lyder paa Reichsmark, og denne Møntsort er gangbar paa Betalingsstedet, ɔ: Hamborg, skal Vekselen ifølge Vekselloven § 35 ogsaa betales i Reichsmark.

Heller ikke i denne Paastand kan der dog gives Selskabet Medhold. Da det nemlig er uomtvistet, at den eneste Grund til, at Tillmann først den 19 Oktober 1915 har indtalt Vekselkravet hos Selskabet, er den, at han ved Moratorieloven af 20 August 1914 med senere dertil sig sluttende Love har været afskaaret fra tidligere at indtale Kravet, findes han at kunne fordre sit Tilgodehavende beregnet efter den paa Forfaldsdagen gældende Kurs for Reichsmark.

Efter det Anførte vil Underretsdommen, idet det i Henhold til Vekselproceslovens § 4 maa billiges, at den af Selskabet rejste Modfordring, mod hvis Fremsættelse under Vekselsagen Tillmann har protesteret, ikke ved Dommen er taget i Betragtning, være at stadfæste.

Appelsagens Omkostninger vil Appellanten have at betale Appelindstævnte skadesløst.

Fredag den 8 Juni.

Nr. 128. Aktieselskabet **Københavns Bouillonterningfabrik** (Harboe)

mod

Grosserer **Aage M. Erichsen** (Steglich-Petersen),

betræffende Appellantens Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af Bouillonterninger.

Sø- og Handelsrettens Dom af 13 Oktober 1916: De Indstævnte, A/S. Københavns Bouillonterningfabrik, bør til Citanten, Grosserer Aage M. Erichsen, betale 62,000 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig

fra den 12 Juli 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Hovedappellanten er pligtig at tilsvare Kontraappellanten Erstatning, og det maa ligeledes tiltrædes, at Erstatningen kun vil kunne tilkendes for Tiden efter den 20 Juni 1916. Idet der, saaledes som Sagen er anlagt, ikke under denne Sag vil kunne være Spørgsmaal om at idømme Hovedappellanten Erstatning for et længere Tidsrum end fra den 21 Juni til den 26 Juli 1916, findes Erstatningen efter alt Foreliggende at kunne bestemmes til 40,000 Kroner med Renter fra den sidstnævnte Dag.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Hovedappellanten have at betale til Kontraappellanten med 1500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Hovedappellanten, Aktieselskabet Københavns Bouillonterningfabrik, bør til Kontraappellanten, Grosserer Aage N. Erichsen, betale 40,000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 26 Juli 1916, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Hovedappellanten til Kontraappellanten med 1500 Kroner. Saa betaler Hovedappellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 9 Maj 1916 stadfæstede Grosserer Aage M. Erichsen at have købt af A/S. Københavns Bouillonterningefabrik 102 Millioner Suppeterninger, Levering sukcessive Maj, Juni og Juli d. A., heraf 91 Millioner »Mercur« à 6 Kr. pr. 1000 Stkr. og 11 Millioner »5« à 5 Kr. pr. 1000 Stkr.

Den 11 Maj svarede Aktieselskabet, at omskrevne Kvantum paa ingen Maade vil kunne leveres i Løbet af 3 Maaneder; det vil sikkert hurtigst kunne leveres i Løbet af hele Aaret, og Alt under Forudsætning af Emballagespørgsmaalet. Det hedder derefter i Brevet: »Vi kunne altsaa kun anerkende, at vi har modtaget Deres Ordre paa 102 Millioner Terninger, de 91 Millioner à 6 Kr. og 11 Millioner à 5 Kr. pr. 1000 Stk. til sukcessiv Ekspedition med ca. 2—300,000 pr. Dag. Forhaabentlig vil vi dog kunne levere 2 eller 3 Gange saa meget i Løbet af kort Tid, men det er ogsaa afhængigt af Arbejdsspørgsmaalet, ligesom vi jo ogsaa maa forbeholde os, at alle Raavarer indtræffer rettidigt samt sædvanlig force majeure.«

I Tiden fra 15 Maj til 20 Juni leverede Aktieselskabet i Henhold hertil ca. 3 Millioner Terninger, hvorefter denne Levering ophørte. Der forhandledes samme Dag og i den følgende Tid om Fremskyndelse af Levering, og den 21 Juni tilskrev Erichsens Sagfører Aktieselskabet om omgaaende at stille 1 Million Terninger til Disposition, idet han i modsat Fald havde Ordre til straks at gaa retsligt frem.

Den 28 Juni svarede Aktieselskabet, at en Fabrik, med hvilken de havde Kontrakt om en aldeles uundværlig Raavare, pludselig forlangte Industriraadets Generalerklæring underskrevet, og at de, naar de havde faaet et Erichsen sendt Eksemplar heraf tilbage i underskreven Stand, tog fat paa Leveringen. Sandsynligvis lykkedes det dem at skaffe Erstatning for det Raastof, de manglede, men Analyserne over Terningerne blev under alle Omstændigheder anderledes, ligesom de endnu ikke kunde overse, hvilken Indflydelse denne vilde faa paa Prisen; selvfølgelig vilde de lade Erichsen have Forkøbsret til de nye Varer, der blev fremstillet, i Forhold til det gamle Køb.

Senere Forhandlinger førte ikke til Noget.

Grosserer Erichsen søger nu Københavns Bouillonterningefabrik til Erstatning for manglende Levering, beregnet efter en daglig Levering af 250,000 Stk. og en Pris af $11^1/_2$ Kr. pr. 1000, opgjort for Tiden fra 12 Maj til 12 Juli til 66,770 Kr. og for Tiden fra 13 til 26 Juli til 19,250 Kr. med Renter 6 pCt. aarlig fra Stævningernes Dage, den 12 og den 26 Juli 1916 og Sagens Omkostninger og har nedlagt subsidiære Paastande om Erstatningens Beregning.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet og tillagt Sagens Omkostninger, subsidiært mod at betale en mindre Erstatning for Ikke-Levering af en passende Del af deres Lagerbeholdning den 23 Juni. De gør gældende, at deres Leveringspligt er bortfaldet, fordi de en Tid ikke har kunnet faa Banderoler og Trækasser til Emballage, samt fordi Glykose, som udgjorde en Bestanddel af den solgte Vare, fra den 23 Juni d. A. ikke længere blev leveret fra den eneste Glykosefabrik her i Landet, »Fiducia«, uden med Udførselsklausul.

Efter det Oplyste har der været Strike fra den 16 til den 28 Maj d. A. paa de organiserede Pakkassefabrikker her i Byen, hvilken Strike dog ikke omfattede Københavns Arbejdshjem, hvorfra de Indstævnte fik deres Pakkasser, og hverken denne Strike eller Vanskelighederne ved Fremskaffelse af Banderoler og Trækasser findes overhovedet at have fritaget de Indstævnte for deres Leveringspligt. Hvad dernæst Glykosen angaar, bemærkes, at Bouillonterninger maa antages tidligere at have været fremstillet ved Hjælp af Glykose af Majsstivelse, der udgjorde et Bindemiddel i Terningerne og mulig havde Indflydelse paa Smagen. Efter at Anvendelsen af dette Stof var blevet umuliggjort for Terninger til Eksport, anvendte man imidlertid andre Bindemidler af Rørsukker, og efter det Oplyste har de Indstævntes Fabriksvirksomhed overhovedet ikke været standset af Mangel paa Glykose, men saavel Fremstillingen som Udførslen af Bouillonterninger fra deres Fabrik er steget stærkt i det omhandlede Tidsrum. Da tilmed en Analyse af Bouillonterninger med Glykose og med det nye Bindemiddel viser i det Væsentlige ensartede Forhold, og der Intet er oplyst om nogen egentlig Forskellighed mellem disse, kan der ikke antages at

have foreligget nogen Mangel paa Tilførsel af Raavarer, der kunde have frigjort de Indstævnte for deres Leveringspligt.

De Indstævnte maa herefter være pligtige at tilsvare Citanten Erstatning for udebleven Levering, hvilken Erstatning, da Citanten ikke ses at have taget Forbehold ved de tidligere Leveringer, først vil kunne regnes for Udeblivelsen efter den 20 Juni. Da Kontrakten mellem Parterne er hævet fra den 1 September, findes Erstatningen at maatte beregnes efter en daglig Levering af 200,000 Stk. i Tidsrummet fra den 21 Juni til den 31 August efter en Pris, der efter det Foreliggende, der findes at indeholde tilstrækkelige Oplysninger i saa Henseende, ikke kan sættes lavere end 11 Kr. pr. 1000 Stk. Erstatningen vil herefter være at ansætte til 62,000 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 12 Juli 1916 og Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Tirsdag den 12 Juni.

Nr. 83. Chauffør **Lauritz Petersen** (I. Kondrup efter Ordre)

mod

Slagtermester **Hans Christian William Hansen** (Asmussen),

betræffende Kontraappellantens Pligt til at betale Hovedappellanten Erstatning for Skade forvoldt ved Paakørsel med et Automobil.

Lejre Herreds Politirets Dom af 10 Maj 1916: Tiltalte, Slagter Hans Christian William Hansen af Skibby, bør til Statskassen bøde 50 Kr. I Erstatning udreder Tiltalte til Chauffør Laurits Petersen af Roskilde 1100 Kr. og til Cyklehandler F. Christensen sammesteds 40 Kr., hvorhos Tiltalte vil have at udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 August 1916: Politiretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen til Chauffør Laurits Petersen af Roskilde nedsættes til 519 Kr. 85 Øre. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Carl Becker og Etatsraad Sally, betaler Tiltalte, Slagtermester Hans Kristian Villiam Hansen af Skibby, 30 Kr. til hver. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Som Sagen efter den skete Indstævning foreligger for Højesteret drejer den sig alene om, hvorvidt Kontraappellanten er plig-

tig at betale Hovedappellanten Erstatning for den Sidstnævnte ved den i den indankede Dom omtalte Lejlighed paaførte Skade, samt om denne Erstatnings Størrelse. Det førstnævnte Spørgsmaal maa i Henhold til de i Dommen anførte Grunde besvares bekræftende. Hvad angaar det andet Spørgsmaal, maa det efter de Højesteret forelagte, efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger antages, at Hovedappellantens Erhvervsevne som Følge af Skadetilføjelsen er noget nedsat. Under Hensyn hertil samt idet bemærkes, at det i Dommen omtalte Beløb af 30 Kroner for Lægehonorar ikke vil kunne tilkendes Hovedappellanten, findes Erstatningen at kunne fastsættes til ialt 1500 Kroner.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Kontraappellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Erstatningen til Hovedappellanten, Chauffør Lauritz Petersen, bestemmes til 1500 Kroner. Til det Offentlige betaler Kontraappellanten, Slagtermester Hans Christian William Hansen, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Hovedappellantens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører I. Kondrup i Salarium for Højesteret 150 Kroner. Saa betaler Kontraappellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Lejre Herreds Politiret hertil indankede Sag tiltales Slagtermester Hans Kristian Villiam Hansen af Skibby, der er født den 11 September 1881 og ikke tidligere er straffet, for Overtrædelse af Automobilloven af 29 April 1913.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 16 September 1915 om Eftermiddagen blev Chauffør Laurits Petersen af Roskilde udfor Brevsamlingsstedet i Landsbyen Sæby overkørt af det Tiltalte da tilhørende og af ham, der først samme Dag havde faaet Køretilladelse, førte Automobil, hvis Dimensioner efter det under Sagen Oplyste er saadanne, at det maa befare Biveje i Landkommuner. Nævnte Chauffør Petersen, der førte Postautomobilet Skibby—Roskilde — som paa det paagældende Tidspunkt var paa Vej til Roskilde, men, med Motoren i Gang, midlertidig henstod omtrent midt paa Sæby Gade udfor det ovennævnte Brevsamlingssted, dog saaledes at der var tilstrækkelig Passage paa begge Sider af

Vognen ad den ialt 7 m brede Vej — kom ved ovennævnte Lejlighed rask gaaende fra en ved Brevsamlingsstedet værende Bænk, hvorfra han havde afhentet en Sæk med Indhold, som han bar paa venstre Skulder, hvorved han var afskaaret fra at se Færdselen ad Landevejens nordre Side fra Roskilde, saaledes at han først — som det maa antages ved Anskrig fra en Passager paa Postautomobilet — blev opmærksom paa Tiltaltes fra denne Side kommende Automobil, da dette var faa Alen fra ham. Efter Overkørselen, hvorved Automobilets højre Forhjul gik over Petersens Ben og højre Baghjul over hans Bryst, tilbagelagde Automobilet, inden det standsede fuldstændig, en Vejlængde af, som det maa antages, ca. 16 m, hvoraf Petersen slæbtes omtrent Halvdelen, inden han frigjordes fra Automobilet. Vejbanen maa den paagældende Dag antages at have været fuldstændig tør.

Efter de under Sagen afgivne Vidneforklaringer kan det ikke anses godtgjort, at Tiltalte har vist Forsømmelse i Retning af Signalering.

Hvad dernæst angaar de lokale Forhold og Tiltaltes Kørehastighed, skal bemærkes, at den fra Roskilde kommende Vej i Sæby By foretager et omtrent en ret Vinkel dannende Sving, at der fra dette og til det Sted, hvor Overkørslen fandt Sted, kun er ca. 200 m, at paa denne Strækning Oversigten over selve Vejbanen vel er fri, men at der paa Strækningen umiddelbart Øst for Brevsamlingsstedet findes en 28 m lang Tjørnehæk, der hindrer den østfra kommende i at se, hvad der foregaar umiddelbart udenfor Brevsamlingsstedet. Ved nogle under Sagen anstillede Prøver, ved hvilke Tiltalte selv har kørt Automobilet med en Fart, der svarede til den Fart, som det efter hans Fremstilling havde ved den omhandlede Lejlighed, har det vist sig, at Farten svarede til ca. 18 km i en Time, og efter de under Sagen afgivne, for de fleste Vidners Vedkommende beedigede Forklaringer maa det snarest antages, at Farten i Virkeligheden har været noget større. Tiltalte har derhos under Sagen erkendt, at han var fuldstændig klar over, at Vejen ved Brevsamlingsstedet var et farligt Sted, og ikke var blind for, at der kunde komme en Mand ud fra Brevsamlingsstedet.

Da Tiltalte ved at køre frem paa dette Sted med en Fart som nævnt, skønnes ikke at have udvist den i Automobillovens § 24, 1ste Stk., krævede tilbørlige Forsigtighed, vil han være at anse efter bemeldte Lovs § 32 med en Statskassen tilfaldende Bøde, der ved Politiretsdommen findes passende bestemt til 50 Kr.

Under Sagen har Chauffør Petersen, der i Anledning af Overkørselen har haft følgende Udgifter:

1)	for Ophold paa Roskilde Amts Sygehus i Tiden 16 September—14 Oktober 1915	69 Kr.	60 Øre
2)	For Massagebehandling	19 —	00 —
3)	for Ophold paa St. Maria Hospital i Tiden 16 Februar—26 s. M. med Røntgenfotografering. .	31 —	25 —
	ialt . . .	119 Kr.	85 Øre

paastaaet sig dette Beløb samt et anslaaet Beløb af 30 Kr. for Lægehonorar erstattet af Tiltalte, hvem han derhos paastaar tilpligtet at be-

tale sig 3000 Kr. i Erstatning for forringet Erhvervsevne m. v., hvilken Erstatningspaastand ved Politiretsdommen delvis er taget til Følge, idet der er tillagt ham et samlet Erstatningsbeløb hos Tiltalte af 1100 Kr.

Foreløbig bemærkes, at naar Tiltalte har gjort gældende, at Tilskadekomne selv ved grov Uagtsomhed har hidført Skaden, dels ved at han, som ovenfor nævnt, har ladet Postautomobilet henstaa midt paa Vejen og uden, som i Lovens § 30 foreskrevet, at sætte Maskineriet ud af Virksomhed, hvilket sidste kan have hindret ham i at høre Tiltaltes Signalhorn, dels ved at han med Sækken paa venstre Skulder og altsaa værende ude af Stand til at se den paagældende Del af Vejbanen i rask Gang bevægede sig ud paa denne, da findes den heri liggende Uforsigtighed under de foreliggende Omstændigheder dog ikke at kunne betegnes som en saadan grov Uagtsomhed, at Erstatningskravet kunde anses afskaaret ved Automobillovens § 33.

Af de i Sagen foreliggende Lægeerklæringer fremgaar, at Anmelderen ved Indlæggelsen paa Amtssygehuset frembød Tegn paa Kontusioner af Underliv og venstre Skulder — hvilke dog svandt ret snart — samt venstre Knæ, i hvilket der udviklede sig en Blodansamling. Venstre Ben havde den 11 Januar 1916 ifølge Tilskadekomnes Udsagn endnu ikke genvundet sin normale Tilstand, i hvilken Henseende dog intet Abnormt af Lægen kunde føles eller ses, hvorimod der endnu den 25 Februar 1916 er konstateret et 1 cm mindre Omfang af venstre Laar end af højre. Ved den ovennævnte Røntgenundersøgelse blev der endvidere konstateret at have været Brud af 2 Ribben i venstre Side, hvilket Brud maa antages at skyldes Overkørselen. En Lægeerklæring af 24 Januar 1916 udtaler, at Anmelderen er i Besiddelse af den fornødne Førlighed til fremdeles at være Chauffør, men at der dog endnu fandtes en vis Forringelse af Arbejdsevnen, hvorhos vedkommende Amtslæge under 25 Februar 1916 har erklæret, at Anmelderens Udtalelser om nedsat Arbejdsevne dels som Følge af Smerter i Brystet under haardere Arbejde og dels ved nedsat Kraft i venstre Ben støttes ved den objektive Undersøgelse. En ny Lægeerklæring af 1 April 1916 udtaler, at Anmelderen vel fremdeles er under Lægebehandling, men at Behandlingen maa regnes for afsluttet paa alle for Erstatningsspørgsmaalet væsentlige Punkter. Det i Lægeerklæringerne om nedsat Arbejdsevne Foreliggende giver herefter ikke bestemte Holdepunkter til at statuere en vedvarende Forringelse af Anmelderens Arbejdsevne. Endelig maa det efter Indholdet af en af Tiltaltes Defensor for Overretten fremlagt Skrivelse af 8 Juli 1916 fra Generalpostdirektoratet antages, at en af Anmelderen til Støtte for hans Erstatningskrav paaberaabt, den 14 Marts 1916 ved gensidig Overenskomst sket Ophævelse af Chauffør-Kontrakten mellem ham og vedkommende Postkontrahent ikke staar i Forbindelse med Ulykkestilfældet.

Efter det Anførte findes det kun at kunne paalægges Tiltalte at erstatte Anmelderen dennes ovennævnte positive Helbredelsesudgifter samt for Lidelser og forbigaaende Mindrefortjeneste under Sygeleje — hvorunder han oppebar sin kontraktmæssige Løn — et Beløb, der findes at kunne sættes til 400 Kr.

Idet Retten dernæst kan tiltræde, at Politiretsdommen har til-

kendt Cyklehandler F. Christensen en Erstatning hos Tiltalte af 40 Kr., men ikke givet Medhold en af bemeldte Cyklehandler Christensen nedlagt Paastand om Tilkendelse af yderligere 269 Kr. i Erstatning, vil Politiretsdommen, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, tiltrædes, med den ovennævnte Ændring i Henseende til den Tilskadekomne tillagte Erstatning kunne stadfæstes, hvorhos Tiltalte i Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil have at betale 30 Kr. til hver.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse her for Retten har været lovlig.

Nr. 96. Grosserer **Julius Parker** (Ingen)

mod

Direktør **B. H. Jacobsen**, London (Levy).

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 11 August 1916: Indstævnte, Grosserer Julius Parker, bør mod at erholde udleveret de ovenfor ommeldte 1000 Stkr. Vandfiltre i den Stand, hvori de forefindes, til Citanten, Direktør B. H. Jacobsen, London, betale 10,000 Kr. med Rente af 5000 Kr. fra 1 Juni 1908 og af 5000 Kr. fra 13 Juli s. A., samt Sagens Omkostninger skadesløst. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Januar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten betaler Appellanten, Grosserer Julius Parker af Frederiksberg, til Appelindstævnte, Direktør B. H. Jacobsen af London, med 60 Kr. Saa bør Appellanten og til Justitskassen bøde 50 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Da Kontraappellanten efter at Hovedappellanten havde udtaget Stævning, hvorved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Januar d. A. paaankedes til Forandring, har kontrapaaanket nævnte Dom til Stadfæstelse, og da Hovedappellanten, skønt lovlig stævnet, ikke har givet Møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil Dommen efter den derom nedlagte Paastand være at stadfæste, hvorhos Hovedappellanten vil have at betale Kontraappellanten Processens Omkostninger, disse ifølge Indholdet af det til Grund for Sagen liggende Gældsbevis skadesløst, ligesom han vil have at udrede i Mulkt for unødig Trætte til Justitskassen 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Hovedappellanten, Grosserer Julius Parker, til Kontraappellanten, Direktør B. H. Jacobsen, London, skadesløst. Saa bøder han og til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kroner og betaler endvidere til samme Kasse 10 Kroner.

Onsdag den 13 Juni.

Nr. 75. Fhv. Vognmand **Adolf Peter Sigvald Flyman** (Overretssagfører Martensen-Larsen)

mod

Enkefru **Anna Erikka Behrens**, født **Kjærtinge**, dels paa egne Vegne, dels som Værge for hendes 3 umyndige Børn af hendes Ægteskab med afdøde Bankdirektør **Axel Bjerrum Behrens** (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte i Anledning af en Automobilulykke, ved hvilken hendes Mand omkom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 Oktober 1915: Indstævnte, fhv. Vognmand Adolf Peter Sigvald Flyman, bør til Citantinden, Enkefru Anna Erikka Behrens, født Kjærtinge, dels paa egne Vegne, dels som Værge for hendes 3 umyndige Børn af hendes Ægteskab med afdøde Bankdirektør Axel Bjerrum Behrens, betale de paastævnte 10,000 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 15 Juni 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet den i den indankede Dom omhandlede Indsigelse, at Indstævntes afdøde Mand i Henhold til Statsbanepolitiloven af 11 Maj 1897 § 3 bar Ansvaret for Ulykkestilfældet. Appellanten har dernæst under Henvisning til, at Sammenstødet er foregaaet paa en privat Jernbaneoverkørsel, for Højesteret fremsat den nye Indsigelse, at Spørgsmaalet om, hvorvidt det vil kunne paalægges ham at udrede den paastaaede Erstatning for Tab af Forsørger, vil være at afgøre

efter almindelige Erstatningsregler, og at han efter disse ikke vil kunne tilpligtes at udrede en Erstatning som den omhandlede.

Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold, idet Automobillovens § 33 findes analogisk at maatte bringes til Anvendelse paa et Sammenstød som det foreliggende.

Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv. Vognmand Adolf Peter Sigvald Flyman, til Indstævnte, Enkefru Anna Erikka Behrens, født Kjærtinge, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 10 Juli 1914 ved 11-Tiden om Formiddagen kørte Bankdirektør Axel Bjerrum Behrens fra Helsingør i en af ham lejet, Indstævnte, daværende Vognmand Adolf Peter Sigvald Flyman af Helsingør tilhørende Automobildroske Nr. B 599 sammen med Grosserer C. P. Larsson af Malmø ud til den af Behrens beboede, Syd for Helsingør beliggende Ejendom Bergmansdal for at forevise Larsson Ejendommens Jorder.

Da Automobilet kørende ad en privat Vej paa bemeldte Jorder, hvilken Vej fører over Jernbanelinien over til selve Ejendommen Bergmansdal, var naaet til Jernbanelinien, var de her anbragte Led lukkede.

Direktør Behrens raabte da til en tilstedeværende 7 Aar gammel Dreng, at han skulde lukke Leddene paa begge Sider op, hvad Drengen derpaa gjorde.

Automobilet kørte nu fra det Sted, hvor det foran det vestlige Led havde holdt stille ved et Buskads, der hindrede Udsigt over Jernbanelinien, frem paa Jernbanelinien. Direktør Behrens, der sammen med Grosserer Larsson og sin 4 Aar gamle Datter, der var bleven taget op i Vognen ved Leddet, sad paa Bagsædet, saa da, at et Tog sydfra kom kørende i ganske kort Afstand.

Han raabte »Toget« til Chaufføren, der sad alene paa forreste Sæde, og som efter sin Forklaring, da han kom ud paa Jernbanelinien, havde rettet Blikket mod Nord og ikke set eller hørt noget til Toget; men det lykkedes ikke Chaufføren at sætte Farten op og slippe forbi, idet Toget ramte Bagenden af Vognen, der ved Sammenstødet fuldstændig splintredes.

Direktør Behrens og Grosserer Larsson blev begge haardt saarede og døde kort efter, ligesom Chaufføren kvæstedes, hvorimod Direktør Behrens' Datter fandtes paa Skinnerne uden at have lidt større Beskadigelse.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at bemeldte Ledoverkørsel paa Grund af en Krumning af Banelegemet først bliver synlig for et syd fra kommende Tog i en Afstand af ca. 250 m, og det er ubestridt, at Vingen paa en ca. 108 m Syd for Ulykkesstedet værende Signalpost viste fri Bane for Toget.

Medens der nu ikke under Sagen er Spørgsmaal om at gøre Statsbanerne ansvarlig for det Passerede, har derimod Citantinden, Enkefru Anna Erikka Behrens, født Kjærtinge, som hensiddende i uskiftet Bo efter sin Mand, fornævnte Direktør Behrens, med deres 3, henholdsvis i 1908, 1910 og 1914 fødte Fællesbørn, under Anbringende af, at det skyldtes Indstævntes Chauffør, at Ulykken ikke blev afværget, under denne Sag paastaaet Indstævnte tilpligtet i Medfør af § 33 i Lov Nr. 125 af 29 April 1913 at udrede i Erstatning til hende dels personlig, dels som Værge for hendes 3 nævnte Børn for Tab af Forsørger et Beløb af 10,000 Kroner med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 15 Juni 1915, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Efter Chaufførens Forklaring vilde han selv staa af for at lukke Leddene op, men Behrens sagde da til ham: »Bliv bare siddende«, hvorefter Behrens som foran nævnt bad en Dreng om at lukke Leddene op. Efter sin videre Forklaring gjorde Chaufføren ikke Behrens Forestillinger om det Farlige i at køre over Overkørslen, uden at man forvissede sig om, hvorvidt der var Tog i Vente, idet han, der aldrig vil have været paa det paagældende Sted, ganske vil have stolet paa Behrens som Ejer af den private Overkørsel, der førte ind til Villaen.

Forsaavidt nu Indstævnte for sin Frifindelse har paaberaabt sig, at Direktør Behrens, der var administrerende Direktør for et Aktieselskab, der ejede Bergmansdal, som »berettiget Bruger« af vedkommende private Overkørsel i Henhold til Bestemmelserne i § 3 i Politilov for de under Statsdrift værende Jærnbaner m. m. af 11 Maj 1897 bærer Ansvaret for Leddenes Aabning og Lukning og som saadan har paadraget sig Ansvar ved at benytte et Barn til Leddenes Aabning uden at forvisse sig om, hvorvidt Signalmasten viste fri Bane, maa der gives Citantinden Medhold i, at Spørgsmaalet om saadant Ansvar overfor det Offentlige i Henhold til bemeldte Lov maa være uden Betydning for Afgørelsen af det her under Sagen foreliggende Spørgsmaal om Chaufførens og derigennem Indstævntes Ansvar for det Passerede overfor Behrens.

Indstævnte gør imidlertid endvidere gældende, at Ulykken, efter at Automobilet var sat i Gang — efter Chaufførens Forklaring paa laveste Gear — paa Grund af Afstandsforholdene var »omtrent uafvendelig«.

Efter Sagens Oplysninger udgjorde Afstanden fra det Sted, hvor

Automobilet holdt stille foran det lukkede vestlige Led, hen til Leddet $7^1/_2$ m, medens Afstanden fra dette Led til Ulykkesstedet var $10^1/_2$ m.

Selv om der imidlertid gaas ud fra, at Chaufføren som af Indstævnte hævdet først ved selve det vestlige Led havde Udsigt over Banelegemet, burde Chaufføren have kunnet standse Automobilet, der ifølge Automobillovens § 4 skal være forsynet med Bremseapparater, der kan standse Vognen selv i stærkeste Fart i højst 8 m's Afstand, forinden Vognen var naaet det fra Leddet fjærnest værende Skinnespor, paa hvilket Toget kørte.

Efter det Foreliggende maa det nu antages, at Ulykken kunde have været afværget, saafremt Chaufføren, der efter Indstævntes egen Erkendelse »kunde have set sig bedre for«, inden han lod Vognen køre ud paa Skinnerne, havde, hvad der havde været hans Pligt, set sig om til begge Sider paa Banelinien.

Da der endelig ikke kan gives Indstævnte Medhold i, at Ulykkens Indtræden nærmest eller dog i lige saa høj Grad skyldes Direktør Behrens' eget Forhold, og at Automobillovens § 33 skulde være uanvendelig i det foreliggende Tilfælde, maa Indstævnte i Medfør af denne Lovbestemmelse anses erstatningspligtig overfor Citantinden for Tab af Forsørger.

Indstævnte har ikke gjort nogen speciel Indsigelse mod den forlangte Erstatning, men overladt sammes Størrelse til Rettens Skøn.

Da nu Citantinden uimodsagt har anført, at hendes afdøde Mand Intet har efterladt hende, bortset fra nogle problematiske Aktier i Ejendommen »Bergmansdal«, medens hendes Mand havde en fast Stilling som Direktør for Helsingør og Omegns Bank med en fast aarlig Gage af 5400 Kroner, og da det indtalte Erstatningsbeløb ikke herefter skønnes for højt ansat, vil Indstævnte være at dømme efter Citantindens Paastand, dog at Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Nr. 299. Højesteretssagfører Henriques

mod

Aage Johan Frederiksen (Def. Møldrup),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 April 1917: Arrestanten Aage Johan Frederiksen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Heise og Kaae, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Aage Johan Frederiksen til Højesteretssagførerne Henriques og Møldrup 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Aage Johan Frederiksen, der tiltales for Tyveri, er født den 17 August 1890 og tidligere anset bl. a. ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 11 Marts 1911 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ifølge Justitsministeriets Skrivelse af 12 April 1911 formildet ved kgl. Resolution af 11 April s. A. til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved nærværende Rets Dom af 24 Februar 1912 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og senest ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 10 Februar 1914 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 13 November f. A. anmeldte Tjener Hans Valdemar Øhlers til Politiet, at der nævnte Dags Eftermiddag mellem Kl. $9^1/_4$ og $10^3/_4$ var frastjaalet ham og Tjener Georg Andersen hver en Vinterfrakke, der havde beroet i et med Hængelaas aflaaset Skab i et aflaaset Kælderrum i Ejendommen Frederiksberggade 25. Baade Kælderdøren og Hængelaasen for Skabet fandtes opbrudte. Andersens Frakke fandtes pantsat den 14 November Kl. ca. 8 Formiddag hos Pantelaaner Rasmussen, Dannebrogsgade 22, og den 23 December f. A. blev Arrestanten anholdt som mistænkt for at have begaaet Tyveriet og fandtes ved Anholdelsen iført en Overfrakke, der af Øhlers er genkendt som den ham frastjaalne, og med Hensyn til hvilken han har aflagt Tilhjemlingsed og behørig godtgjort sin Ejendomsret.

Pantelaaner Rasmussens Ekspeditrice, Fru Johanne Jensen, født Andreasen, mente først i en under Sagen sigtet Person at genkende Pantsætteren af Andersens Frakke, men efter senere at have taget Arrestanten i Øjesyn har hun med større Sikkerhed genkendt ham som Pantsætteren og under Ed bekræftet dette. Arrestanten har benægtet at have stjaalet eller pantsat denne Frakke, og hans Forhold med Hensyn til den omfattes ikke af Tiltalen.

Færdig fra Trykkeriet den 27 Juni 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 19—20.**

Onsdag den 13 Juni.

Arrestanten har ligeledes nægtet at have stjaalet Øhlers' Frakke og har om sin Adkomst til denne forklaret, at han en Formiddag i Midten af November f. A. i god Tro har købt den for 3 Kr. i Kafé »Prinsen« i Vestervoldgade af en ham ubekendt Person, som han ikke har kunnet beskrive, og om hvem ingen Oplysning har kunnet tilvejebringes.

Denne Arrestantens Forklaring om hans Adkomst til Frakken er imidlertid ganske ubestyrket, og efter hvad der er oplyst om Arrestantens Pengeforhold i den paagældende Tid — han blev den 10 November udskrevet fra Hospitalet og var arbejdsløs indtil den 16 s. M. — temmelig usandsynlig. Det er derhos oplyst, at Arrestanten var godt kendt med Lokaliteterne i den Kælder, hvorfra de 2 Frakker er stjaalne, idet han i Sommeren 1916, da han var Køkkenkarl paa et Hotel, flere Gange har afleveret Vin i en Vinkælder, der støder op til den Kælder, hvorfra Frakkerne er stjaalne. Endvidere har den tidligere for Tyveri straffede Søren Hjalmar Petersen, der henledte Politiets Opmærksomhed paa Arrestanten som Gerningsmand til Tyveriet og foranledigede hans Anholdelse, forklaret, at han en Dag, meget muligt omkring Midten af November 1916, traf Arrestanten, som dengang var uden Arbejde, paa Gaden og sagde til ham, at han saa pæn ud i Tøjet, hvortil Arrestanten svarede, at det kunde han sagtens være, eftersom han havde stjaalet 2 Frakker i Frederiksberggade og havde pantsat den ene og selv havde den anden tilbage.

Arrestanten har erkendt, at han en Gang i Begyndelsen af November paa Gaden talte med nævnte Person, men nægtet at have udtalt sig til ham om at have stjaalet Frakker.

Efter det saaledes Foreliggende og i Betragtning af, at Arrestantens Fortid kendetegner ham som meget tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at anse det for tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten indbrudsvis har stjaalet den oftnævnte, Tjener Øhlers tilhørende Frakke, der er vurderet til 8 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver.

Torsdag den 14 Juni.

Nr. 162. **Nørresundby Byraad** (Henriques)

mod

Blikkenslager N. G. Christensen (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet, om Hovedappellanten har været berettiget til at tilbagekalde den Kontraappellanten meddelte Autorisation som Gas- og Vandmester.

Nørresundby Købstads og Kjær Herreds ordinære Rets Dom af 3 December 1915: Indstævnte, Nørresundby Byraad, bør for Tiltale af Citanten, Blikkenslager N. G. Christensen, Nørresundby, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger bør Citanten til Indstævnte betale 50 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 14 August 1916: De Appelindstævnte, Nørresundby Byraad, bør under en Mulkt af 10 Kr. til Nørresundby Købstads Kæmnerkasse for hver Dag, de i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, paany meddele Appellanten, Blikkenslager N. G. Christensen, Autorisation som Gasmester i Nørresundby. Saa bør de Appelindstævnte og til Appellanten betale 500 Kr. tilligemed Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 20 Februar 1914, indtil Betaling sker, samt i Procesomkostninger for begge Retter 150 Kr. At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at den Kontraappellanten tilkendte Erstatning efter de foreliggende til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes at maatte forhøjes til 1000 Kroner. Processens Omkostninger for Højesteret vil Hovedappellanten have at betale til Kontraappellanten med 400 Kroner. For Forhaling af Sagen vil Hovedappellantens Sagfører i 1ste Instans være at anse med en Bøde af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at den Kontraappellanten, Blikkenslager N. G. Christensen, tillagte Erstatning forhøjes til 1000 Kroner med Renter, og at Fristen for Meddelelsen af Autorisationen bestemmes til 15 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Hovedappellanten, N. Sundby Byraad, til Kotraappellanten med 400 Kroner. Saa betaler Hovedappellanten og til Justitskassen 10 Kroner. Overretssagfører Andersen bør til N. Sundby Købstads Kæmnerkasse bøde 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Arbejdet ved Nedlægning af Gasrør m. v. paa Engvejen og Kongensgade i Nørresundby i Sommeren 1912 havde været udbudt til Licitation, indgav Appellanten, Blikkenslager N. G. Christensen i Nørresundby, et Tilbud om Arbejdets Udførelse, lydende paa 6432 Kr. Tilbudet, der var det laveste af de indkomne, blev dog ikke antaget; men efter at Appellanten under en Forhandling med Formanden for Nørresundby Gasværksudvalg var indgaaet paa at nedsætte Entreprisesummen til 6200 Kr., overdroges det ham at udføre Arbejdet for dette Beløb. Da Byraadet, efter at Arbejdet var tilendebragt og Entreprisesummen udbetalt, mente at være kommen til Kundskab om, at der mellem Appellanten og de tvende andre Gasmestre i Nørresundby, Nøddelund og Galster, havde været truffet en Aftale, ifølge hvilken Nøddelund havde indgivet et Tilbud, der var højere end Appellantens, medens Galster havde undladt at indgive Tilbud, og at Appellanten, ligeledes i Henhold til Aftalen, havde udbetalt Nøddelund og Galster hver 4 pCt. af Entreprisesummen, tilkendegav Byraadet i en Skrivelse af 12 December 1913 de 3 Gasmestre, at deres Beskikkelser som saadanne vilde blive tilbagekaldt, saafremt det Beløb af ialt 480 Kr., der efter Byraadets Formening var blevet udbetalt Nøddelund og Galster og om hvilket Byraadet i sin Skrivelse udtalte, at det urettelig var gaaet ud af Kommunens Kasse, ikke inden den 1 Januar 1914 var indbetalt til denne. Appellanten undlod imidlertid at indbetale nogen Del af Beløbet, hvorpaa hans Autorisation som Gasmester i Slutningen af Januar Maaned 1914 tilbagekaldtes.

Idet Appellanten har gjort gældende, at Tilbagekaldelsen er ulovmedholdelig, har han i 1ste Instans ved Nørresundby Købstads og Kær Herreds ordinære Ret søgt de Appelindstævnte, Nørresundby Byraad, og nedlagt Paastand om, at de dels kendes pligtig under Tvang af en daglig Mulkt at udstede ny Autorisation for ham som Gasmester i Nørresundby, dels tilpligtes at betale ham i Erstatning for den Skade, Tort og Kreditspilde, som Tilbagekaldelsen har forvoldt ham, et Beløb af 3000 Kr. eller efter uvillige af Retten udmeldte Mænds Skøn tilligemed Renter 5 pCt. p. a. af Erstatningssummen fra Forligsklagens Dato, den 20 Februar 1914, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er de Appelindstævnte overensstemmende med deres derom nedlagte Paastand frifundet for Appellantens Tiltale og denne tilpligtet at godtgøre dem Processens Omkostninger i 1ste Instans med 50 Kr., og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paastande, hvorimod de Appelindstævnte procederer til Underretsdommens Stadfæstelse.

Først bemærkes, at der ikke findes Føje til at kende Underretsdommen uefterrettelig, fordi Retten i 1ste Instans er bleven beklædt af den ordinære Dommer, der i sin Egenskab af Borgmester er stævnet paa Byraadets Vegne, idet den embedsmæssige Forening af de to Stillinger ikke kan antages at give ham en saadan personlig Interesse i Sagens Udfald, at han af denne Grund skulde være inhabil som Dommer. Endvidere bemærkes, at Spørgsmaalet om, hvorvidt de Appelindstævnte har overskredet Grænserne for deres Myndighed ved at tilbagekalde den Appellanten meddelte Autorisation, maa anses

undergivet Domstolenes Paakendelse, idet dets Afgørelse beror paa, om Tilbagekaldelsen er stridende mod en Appellanten ved Lovgivningen tillagt Ret.

Ifølge en under Sagen fremlagt Udskrift af Nørresundby Kommunalbestyrelses Forhandlingsprotokol er der i et af Kommunalbestyrelsen den 20 August 1897 afholdt Møde meddelt Appellanten Autorisation som Gasmester, saaledes at den kan tages tilbage til enhver Tid af Kommunalbestyrelsen efter Indstilling af Gasværksudvalget. Det er derhos ubestridt, at Appellanten, da han autoriseredes som Gasmester, modtog et Eksemplar af en af Gasværksudvalget udfærdiget Instruks for autoriserede Gasmestre, hvorhos han underskrev et andet Eksemplar, der overgaves Kommunalbestyrelsen.

I denne Instruks hedder det under § 8:

»Saafremt en Gasmester efter Udvalgets Skøn gør sig skyldig i Overtrædelse af de ham paahvilende Pligter, udviser Efterladenhed eller Skødesløshed eller lægger Mangel paa behørig Indsigt og Dygtighed for Dagen, kan Udvalget ikende ham en Bøde paa indtil 200 Kr. eller fratage ham Autorisationen.«

Appellanten har givet en Fremstilling, der overensstemmende med, hvad han og de 2 andre Gasmestre i en Fælleserklæring af 30 September 1913 har udtalt overfor de Appelindstævnte, gaar ud paa, at det fornævnte Arbejde ifølge den mellem de 3 Mestre trufne Aftale skulde overtages af dem i Forening. I saa Henseende har Appellanten nærmere anbragt, at de enedes om, at de hver især skulde foretage Udregning og den lavest bydende indgive Tilbud og overtage Udførelsen af Arbejdet samt have Halvdelen af Nettofortjenesten, medens den anden Halvdel skulde deles mellem de 2 andre Deltagere. Galster indgav intet Tilbud, hvorimod Nøddelund indgav et Tilbud, der viste sig at være 50 Kr. højere end Appellantens. Da dennes Tilbud ikke blev antaget, ansaa han sig løst fra Aftalen med de tvende andre Mestre, men udbetalte dog, idet han følte sig moralsk forpligtet overfor dem, Nøddelund 240 Kr. og Galster 200 Kr. Dels under Hensyn til, at han som meldt overtog Arbejdet i Henhold til en med Gasværksudvalget under Haanden truffen Overenskomst, dels fordi det Vederlag, om hvilket der sluttedes Akkord, efter hvad der er in confesso, var ca. 200 Kr. lavere end det, hvortil Udgiften ifølge en af Kommunens Ingeniør foretagen Beregning var anslaaet, hævder Appellanten, at hans Forhold i Henseende til Arbejdets Overtagelse ikke har kunnet give de Appelindstævnte Føje til at tilbagekalde hans Autorisation. Iøvrigt gør han gældende, at Tilbagekaldelsen er i Strid med Bestemmelserne i § 1 i Lov af 23 Januar 1903 om Berettigelsen til at udføre Arbejder vedkommende Vand-, Gas- eller Elektricitetsværker samt Kloakledninger og indvendige Husspildevandsledninger, idet denne Lovbestemmelse alene kan antages at hjemle Kommunalbestyrelsen Ret til at tilbagekalde en Gasmesters Autorisation paa Grund af tekniske Mangler ved hans Arbejde.

Ved forskellige Forklaringer, afgivne under en af de Appelind-

stævnte foranstaltet Vidneførsel, maa det anses godtgjort, at Appellantens Fremstilling paa væsentlige Punkter er urigtig, idet det af Forklaringerne fremgaar, at der var truffet Aftale mellem de 3 Gasmestre om, at Arbejdet skulde tilfalde Appellanten og udføres af ham for egen Regning, at Nøddelund og Galster derfor ikke maatte underbyde Appellanten ved Licitationen, og at Appellanten som Vederlag for deres Tilslutning til denne Ordning skulde udbetale hver af dem et nærmere bestemt Beløb.

Idet imidlertid den fornævnte Lovs § 1, forsaavidt den indeholder Bestemmelser om, i hvilke Tilfælde den en Gasmester meddelte Bemyndigelse kan tilbagekaldes, maa finde Anvendelse ogsaa paa Bemyndigelser, meddelte inden Lovens Ikrafttræden, vil Spørgsmaalet om de Appelindstævntes Berettigelse til at tilbagekalde Appellantens Autorisation være at afgøre paa Grundlag af Lovens Bestemmelser, og da disse, som — i Modsætning til, hvad de Appelindstævnte har villet hævde — maa anses udtømmende, alene indeholder Hjemmel til at tilbagekalde de i Loven ommeldte Bemyndigelser i Tilfælde af Mangler vedrørende Arbejdets Beskaffenhed eller Fremgangsmaaden ved dets Udførelse, hvorom der ikke under nærværende Sag er Spørgsmaal, har de Appelindstævnte — selv om det maatte kunne statueres, at Appellanten ved sit Forhold i Henseende til Licitationen har handlet retsstridigt overfor Kommunen — ikke paa Grund af bemeldte Forhold været beføjet til at annullere Appellantens Autorisation som Gasmester. Herefter vil Appellantens Paastand, forsaavidt den gaar ud paa, at de Appelindstævnte tilpligtes paany at meddele ham Autorisation som Gasmester i Nørresundby, være at tage til Følge, saaledes at Tvangsmidlet bestemmes til en daglig Mulkt af 10 Kr., der — hvad den Omstændighed, at de Appelindstævnte udgør Nørresundby Købstads kommunale Bestyrelse, ikke skønnes at være til Hinder for — bliver at tillægge nævnte Købstads Kæmnerkasse.

I Henseende til Appellantens Paastand om Erstatning maa der gaas ud fra, at han har lidt Tab ved Bemyndigelsens Tilbagekaldelse, hvorfor de Appelindstævnte vil være at tilpligte at godtgøre ham dette Tab, men Erstatningen vil, idet de af Appellanten meddelte Oplysninger om Tabets Størrelse er højst mangelfulde, ikke kunne ansættes højere end til 500 Kroner tilligemed Renter deraf som paastaaet.

Processens Omkostninger for begge Retter findes de Appelindstævnte at burde godtgøre Appellanten med 150 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Tirsdag den 19 Juni.

Nr. 197. Højesteretssagfører Vagn Aagesen

mod

Ulrik Christian Holm, Henrik Sofus Jensen, Herluf Ingjald Bryde, Ingolf Jacobsen, Ejner Frederik Frants Lars Rørdal og Valdemar Villiam Axel Petersen,

der tiltales for Overtrædelse af Lov af 5 April 1916, indeholdende Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov af 10 Februar 1866.

(Defensorer: Højesteretssagfører Liebe for Holm og Jensen, Højesteretssagfører Bache for Bryde, Højesteretssagfører Henriques for Jacobsen og Højesteretssagfører Asmussen for Rørdal og Petersen).

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 November 1916: De Tiltalte Ulrik Christian Holm, Henrik Sofus Jensen, Herluf Ingjald Bryde, Ingolf Jacobsen, Einer Frederik Frants Lars Rørdal og Valdemar Villiam Axel Petersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, de Tiltalte Holm og Jensen hver især i 2 Maaneder og de Tiltalte Bryde, Jacobsen, Rørdal og Petersen hver især i 40 Dage og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Damm, 60 Kr., hvorhos Tiltalte Jacobsen bør betale Salær til den for ham beskikkede Defensor, Overretssagfører Steinthal, 60 Kr. Af det paa Sparekassebog Nr. 6491 med Bikuben indestaaende Beløb bør et Beløb af 17,792 Kr. 75 Øre, som udgør Provenuet ved et under Sagen stedfundet Salg af de foromforklarede 3 standsede Vognladninger Klipfisk, i Medfør af Straffelovens § 34 konfiskeres til Fordel for Statskassen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, maa det billiges, at de Tiltalte for de i Dommen beskrevne Forhold er anset efter Lov Nr. 89 af 5 April 1916, og de ikendte Straffe findes derhos passende. Derimod findes de foreliggende Oplysninger ikke at være tilstrækkelig fyldestgørende til, at der kan gøres Anvendelse af Straffelovens § 34. Konfiskationsbestemmelsen maa derfor bortfalde, medens Dommen iøvrigt vil være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Konfiskationen bortfalder. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Ulrik Christian Holm, Henrik Sofus Jensen, Herluf Ingjald Bryde, Ingolf Jacobsen, Einer Frederik Frants Lars Rørdal og Valdemar Villiam Axel Petersen, En for Alle og Alle

for En, til Højesteretssagfører Aagesen 200 Kroner, de Tiltalte Holm og Jensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Liebe 150 Kroner, Tiltalte Bryde til Højesteretssagfører Bache 150 Kroner, Tiltalte Jacobsen til Højesteretssagfører Henriques 150 Kroner og de Tiltalte Rørdal og Petersen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Asmussen 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ulrik Christian Holm, Henrik Sofus Jensen, Herluf Ingjald Bryde, Ingolf Jacobsen, Einer Frederik Frants Lars Rørdal og Valdemar Villiam Axel Petersen tiltales for Overtrædelse af Lov af 5 April 1916, indeholdende Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov af 10 Februar 1866.

De Tiltalte er født:

Tiltalte Holm den 10 August 1880,
Tiltalte Jensen den 17 Juni 1895,
Tiltalte Bryde den 12 Januar 1866,
Tiltalte Jacobsen den 8 Maj 1874,
Tiltalte Rørdal den 22 November 1875 og
Tiltalte Petersen den 23 December 1881.

Ingen af de Tiltalte er funden forhen straffet.

Ved de Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

De Tiltalte Holm og Jensen har siden Januar d. A. drevet Eksport, hovedsagelig til Tyskland, af Klipfisk, Lammekød m. m., væsentlig islandske Varer. Tiltalte Jensen fik den 1 Marts d. A. Prokura hos Tiltalte Holm, men i Virkeligheden bestod der et Kompagniskab mellem dem, saaledes at de delte Fortjenesten. De nævnte Tiltalte har den 11 April d. A. afkøbt Chr. Bruun & Co. 322 Tdr. islandsk Lammekød, den 13 s. M. J. Tommerup, Løgstør, 10 Tdr. do. og den 19 s. M. Chr. Bruun & Co. 23 Tdr. do., alt mod General-Erklæring til Grosserer-Societetets Komité, indeholdende Forpligtelse for dem til ikke at genudføre Varerne fra Danmark til andre Lande end Storbritanien og Lande i Alliance med England og til ikke at overlade Varerne til Nogen under Forhold, der frembød Fare for Krænkelse af denne Garanti. Desuagtet har de Tiltalte solgt Varerne til en Tysker ved Navn Walter Huusmann, som er Medindehaver af Firmaet H. Huusmann i Altona, der har foretaget store Indkøb her i Landet i Forening med Dresdner Bank. Huusmann er Repræsentant for den tyske Regering, og de Varer, han købte, gik, efter hvad han sagde, til den tyske Hær. For samtlige disse Varers Vedkommende afgav en Person ved Navn Esricht som Indehaver af Firmaet Valdemar Hansen & Co. mod Provision Proformaklausuler til Grosserersocietetet. Endvidere har de fornævnte Tiltalte købt den 18—28 April d. A. af P. Lykkeberg 220,501 kg Klipfisk, den 1—8 Maj d. A. af samme 110,414

kg Klipfisk, den 2—23 s. M. af Aktieselskabet Merkur 520,733,5 kg Klipfisk og den 2—23 s. M. af Chr. Bruun & Co. 87,090 kg Klipfisk, alt mod lignende Erklæringer til Grosserersocietetets Komité som fornævnt, og desuagtet solgt disse Varer til Tyskland og Østrig, idet Størstedelen af dem solgtes til Tyskland til den fornævnte Walter Huusmann, saaledes at Firmaet K. Rasmussen & Co., som spediterede Varerne mod Betaling, afgav Proformaklausuler, medens A/S. Willer & Co. blev krediteret og debiteret for den Del af Varerne, der skulde til Østrig.

De Tiltalte Petersen og Rørdal, der er Indehavere af det fornævnte A/S. Merkur, som er stiftet for at drive Kommissions- og Agenturforretning, har solgt de foran af de Tiltalte Holm og Jensen som købt af A/S. Merkur nærmere omforklarede Partier Klipfisk, som de selv mod Afgivelse af Erklæringer som forommeldt til Grosserer Societetets Komité havde købt af Tiltalte Bryde mod Klausul til de Tiltalte Holm og Jensen, uagtet de Tiltalte Petersen og Rørdal var paa det Rene med, at de Tiltalte Holm og Jensen lod Varerne gaa videre til Tyskland. De paagældende Forretninger blev gjort a meta mellem de Tiltalte Petersen og Rørdal og Tiltalte Bryde og a meta mellem de Tiltalte Bryde og Jacobsen, saaledes at den Avance minus Omkostningerne, der fremkom ved A/S. Merkurs Salg til de Tiltalte Holm og Jensen, deltes i 4 ligestore Dele, hvoraf hver af de fornævnte Tiltalte fik 1. De Tiltalte Petersens og Rørdals Avance ved de omtalte Forretninger var ca. 13,000 Kr. for hver, heri dog inkluderet Avancen paa et Parti af 100 Tons Klipfisk, for hvis Vedkommende Sagen er sluttet uden Tiltale.

Tiltalte Bryde har til A/S. Merkur (ɔ: de Tiltalte Petersen og Rørdal) mod lignende Klausul som foranført solgt de foranforklarede Partier Klipfisk, som han selv mod Klausul havde købt af Tiltalte Jacobsen, der ligeledes havde købt dem mod Klausul, dog saaledes at de Tiltalte, der er Svogre, i Virkeligheden drev de paagældende Forretninger a meta og som fornævnt tillige a meta med A/S. Merkur. Begge de Tiltalte var paa det Rene med, at de paagældende Varer, som af A/S. Merkur blev solgt til de Tiltalte Holm og Jensen, blev solgt videre til Tyskland. Efter at en Vognladning var blevet standset, blev der truffet Aftale om, at man for at undgaa Kontrol fremtidig skulde lade Varerne gaa fra Skibsplads til de Tiltalte Bryde og Jacobsens Lager og dér tage Mærkerne af dem, inden de kørtes til Jernbanevogn, i Stedet for straks at lade dem gaa fra Plads til Jernbanevogn. Senere blev der standset 3 Vognladninger, og der blev da talt om, at det var forsigtigst, at de Tiltalte Holm og Jensen først lod Varerne gaa til Provinsen. De Tiltalte Bryde og Jacobsen delte Fortjenesten som foran nærmere anført. Denne har ialt for deres Vedkommende udgjort ca. 19,700 Kr., heri dog inkluderet Avancen paa det fornævnte Parti af 100 Tons Klipfisk, for hvis Vedkommende Sagen er sluttet.

Endvidere har de Tiltalte Bryde og Jacobsen til de Tiltalte Petersen og Rørdal (A/S. Merkur) i Tiden efter 26 April d. A. solgt ca. 1100 Skippund saltet Fisk, som af de Sidstnævnte i Maj d. A. er solgt videre til de Tiltalte Holm og Jensen, Alt mod lignende Erklæringer til Grosserer Societetets Komité som foranført. Dette Parti er ikke

leveret de Sidstnævnte og ej heller endnu af dem videresolgt, men det var Meningen, at det ogsaa skulde gaa til Tyskland, hvad alle de Tiltalte var klar over. Al den øvrige her omhandlede, til A/S. Merkur solgte Fisk er ifølge en af Tiltalte Jacobsen fremlagt Opgave leveret Aktieselskabet i Dagene den 2—23 Maj 1916.

Forsaavidt de Tiltalte Bryde, Jacobsen, Petersen og Rørdal under et Reassumtionsforhør helt eller delvis har fragaaet deres fornævnte Tilstaaelser, kan der intet Hensyn tages til disse ganske ubestyrkede Tilbagekaldelser af de afgivne Tilstaaelser.

Som Følge af det Anførte vil de Tiltalte være at anse efter Lov Nr. 89 af 5 April 1916 om Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov af 10 Februar 1866 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, de Tiltalte Holm og Jensen hver især i 2 Maaneder og de Tiltalte Bryde, Jacobsen, Rørdal og Petersen hver især i 40 Dage og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, hvis Sagførelse har været lovlig, 60 Kr. Tiltalte Jacobsen vil derhos have at betale Salær til den for ham beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse ligeledes har været lovlig, 60 Kr., medens de øvrige Tiltalte selv har sørget for deres Forsvar.

Af det paa Sparekassebog Nr. 6491 med Bikuben indestaaende Beløb bør et Beløb af 17,792 Kr. 75 Øre, som udgør Provenuet ved et under Sagen stedfundet Salg af de foromforklarede 3 standsede Vognladninger Klipfisk, i Medfør af Straffelovens § 34 konfiskeres til Fordel for Statskassen.

Nr. 255. Handelsfirmaet A/S. **Brødrene Edstrand** (Ingen)

mod

Handels- og Fabrikationsfirmaet, A/S. **Raadvaddams Fabriker** (Fenger).

Højesterets Dom.

Appellanten, Handelsfirmaet A/S. Brødrene Edstrand, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør Appellanten og da betale til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler Appellanten til Indstævnte, Handels- og Fabrikationsfirmaet A/S. Raadvaddams Fabrikker, som har ladet møde, 200 Kroner.

Nr. 319. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Poul Vilhelm Edvard Petersen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 19 Maj 1917: Arrestanterne Poul Vilhelm Edvard Petersen og Marinus Eskildsen bør straffes med Forbedringshusarbejde, Petersen i 2 Aar, Eskildsen i 8 Maaneder, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagfører Nathansen og Højesteretssagfører Levy, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Poul Vilhelm Edvard Petersens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Poul Vilhelm Edvard Petersen til Højesteretssagførerne Asmussen og Bache 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Poul Vilhelm Edvard Petersen og Marinus Eskildsen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Petersen er født den 22 Juni 1893 og anset ved nærværende Rets Dom af 22 November 1913 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved kgl. Resolution af 10 Januar 1914 benaadet paa Vilkaar af 5 Aars ulastelig Vandel og Tilsyn af Fængselshjælpen, og ved nærværende Rets Dom af 16 Februar 1915 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 22 Oktober f. A. blev Arrestanten Petersen anholdt sigtet for at have begaaet et Lommetyveri, der ikke omfattes af Aktionsordren i nærværende Sag. Ved en kort efter hans Anholdelse af Politiet foretagen Visitation af hans og Medarrestantens fælles Logis, Toldbodgade 16, 1ste Sal, forefandtes skjult paa Gjordene under den af Arrestanten Eskildsen benyttede Divan eller Patentseng 6 Divantæpper, 3 andre Tæpper og 2 Pakker Gardiner; yderligere fandtes i Logiset bl. a. endnu 5 Tæpper. Samtlige disse Tæpper m. v., der

med Undtagelse af et enkelt Tæppe alt var nye Ting, de fleste forsynede med Lagermærker, maa efter det Oplyste antages at være stjaalet fra »Københavns Tæppelager«, Vendersgade 23, og Arrestanten Eskildsen har tilstaaet, at han en Nat i Begyndelsen af Oktober f. A. sammen med Medarrestanten har stjaalet alle Tingene og mulig endnu et Par Tæpper fra Lagerlokalerne i nævnte Ejendoms Stueetage. Han har nærmere forklaret, at det var Arrestanten Petersen, der foreslog Tyveriet, og medens Eskildsen holdt Vagt paa Gaden, steg Petersen gennem et aabent Vindue ind i Lageret; da imidlertid en Politibetjent tog Opstilling i en Gadedør i Ejendommen, og Eskildsen frygtede for, at Betjenten skulde fatte Mistanke, gik denne Arrestant fra Vendersgade hen til sin Søster, Frida Christine Vilhelmine Eskildsen, Sjøgrens Hustrus Lejlighed, Nørresøgade 19, Stuen over Gaarden, hvorfra han efter at have afført sig sin Overfrakke og iført sig sin Sportskasket gik tilbage til Vendersgade, men da Betjenten fremdeles opholdt sig i Gadedøren, gik han atter til Søsterens Lejlighed, hvor Arrestanten Petersen et Øjeblik efter kom tilstede og fortalte, at han fra Tæppelageret havde kastet en Del Tæpper m. v. gennem et Vindue ud i Ejendommens Gaard, og at han selv var kravlet ud af et Vindue til Gaarden og havde baaret det Stjaalne hen under Hovedtrappen i Vendersgade 25. Begge Arrestanter gik nu hen til sidstnævnte Sted, hvorfra de bragte det Stjaalne til Frida Sjøgrens Lejlighed, hvor de begge overnattede; den følgende Morgen anbragte de Tingene i Frida Sjøgrens Kælder i samme Ejendom, og en Aften Kl. ca. 10 nogle Dage senere, da Arrestanterne i Fællesskab med en laant Trækvogn flyttede Arrestanten Petersens Ejendele, mest Sengklæder, fra denne Arrestants Logis i Engelstedsgade til det af begge Arrestanterne lejede fælles Logis i Toldbodgade 16, afhentede de undervejs det Stjaalne i Nørresøgade Nr. 19 og anbragte en Del af Tingene paa Gjordene under den af Eskildsen benyttede Patentseng. Et af de stjaalne Tæpper forærede Arrestanten Petersen nogle Dage senere til Frida Sjøgren.

Denne sidste, der den 30 September f. A. blev løsladt efter at have udstaaet Straf af 60 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost for Tyveri, har forklaret, at hun efter sin Løsladelse gennem Arrestanten Eskildsen lærte Arrestanten Petersen at kende, at han den følgende Tid gentagne Gange besøgte hende, at hendes Broder en Nat i Begyndelsen af Oktober 2 Gange var i hendes Lejlighed og fortalte, at han og Arrestanten Petersen var i Færd med at begaa Indbrud i et Tæppelager, og at Petersen, da han senere samme Nat indfandt sig i hendes Lejlighed, fortalte, at han var sluppet ud ad et Vindue til Gaarden. Hun har bekræftet Rigtigheden af Arrestanten Eskildsens Forklaring om, at Arrestanterne senere samme Nat bragte nogle store Pakker ind i hendes Lejlighed, at begge Arrestanter derefter overnattede hos hende, og at de senere gemte Tingene i hendes Kælder, samt at Petersen nogle Dage senere forærede hende et Divantæppe. Hun forstod, at alle Tingene hidrørte fra Tyveriet og bortkastede det omtalte Divantæppe den Dag, Arrestanten Eskildsen blev anholdt.

Arrestanten Petersen har nægtet sig medskyldig i Tyveriet. Han erkender at have set Medarrestanten i Besiddelse af de omtalte Tæpper m. m. i deres fælles Logis, men ved ikke, hvorfra Tingene hidrører;

2 af Tæpperne vil han have købt af Medarrestanten for 7 Kr. en Dag, efter at de var flyttet sammen i Logiset Toldbodgade 16, og Arrestanten saa da samtidig de øvrige Tæpper m. v., som han ikke tidligere havde bemærket, ligge under den af Eskildsen benyttede Patentseng; han har erkendt, at han i Begyndelsen af Oktober sammen med Eskildsen én Gang — og kun én Gang — har overnattet hos Frida Sjøgren; han nægtede først at have givet hende noget Divantæppe, men indrømmede straks efter paa Forehold af hendes og Eskildsens Forklaringer at have overbragt hende et Tæppe, men han paastaar, at dette skete efter Eskildsens Anmodning. Han vil ikke have set Tæpper i Frida Sjøgrens Lejlighed og nægter at have transporteret Tæpper fra Nørresøgade til Toldbodgade. Han har indrømmet, at han den 13 Oktober om Aftenen sammen med Eskildsen flyttede sine Ejendele paa en Trækvogn fra Engelstedsgade til Toldbodgade, men nægter undervejs at have været i Nørresøgade Nr. 19.

Vicevært i denne Ejendom Didrik Kofoed og Togbetjent August Frandsen har overensstemmende forklaret, at de en Aften — efter Frandsens Forklaring i 2den Halvdel af 1916, medens Kofoed ikke har kunnet udtale sig om Tiden — saa 2 Personer holde med en Trækvogn, paa hvilken der efter deres Formening var Sengetøj, i Gaarden til Ejendommen Nørresøgade 19. Frandsen har ikke i Arrestanterne kunnet genkende de 2 Personer, der efter hans Forklaring var unge Mennesker, hvorimod Kofoed, der kendte Eskildsen, husker, at denne Arrestant var identisk med den ene af Personerne, hvorhos han har forklaret, at Arrestanten Petersen i Skikkelse og Højde ganske ligner den anden Person.

Endelig har Karen Marie Rasmussen, Naboerske til Frida Sjøgren, forklaret, at hun en Aften efter hendes Formening i Slutningen af Efteraaret 1916 eller i Begyndelsen af Vinteren, saa Arrestanten Eskildsen og en anden Person, hvem hun med Sikkerhed har anset for identisk med Arrestanten Petersen, ved Frida Sjøgrens Lejlighed i Nørresøgade; hun saa derhos, at de begge bar Noget, som hun ansaa for Sengetøj, ud paa en Vogn, med hvilken de derefter kørte bort.

Idet Arrestanten Eskildsens Forklaring om Arrestanten Petersens Deltagelse i Tyveriet herefter skønnes at være væsentlig bestyrket ved Sagens øvrige Oplysninger, og naar henses til, at Arrestanten Petersens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at lægge Arrestanten Eskildsens Forklaring i dens Helhed til Grund ved Sagens Paadømmelse og herefter statuere, at Arrestanten Petersen indbrudsvis, medens Arrestanten Eskildsen holdt Vagt, har stjaalet de oftnævnte Tæpper m. m., der ialt er vurderet til 260 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, Petersen efter Straffelovens § 231, 2det Stk., Eskildsen efter dens § 229, 4de Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde, Petersen i 2 Aar, Eskildsen i 8 Maaneder, og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver.

Nr. 308. Højesteretsagfører Ulf Hansen

mod

Ane Malene Jespersen, Olsens fraseparerede Hustru (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 1 Maj 1917: Arrestantinden Ane Malene Jespersen, Olsens fraseparerede Hustru, bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Lachmann og Godskesen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ane Malene Jespersen, Olsens fraseparerede Hustru, til Højesteretssagførerne Hansen og Aagesen 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestantinden Ane Malene Jespersen, Olsens fraseparerede Hustru, der tiltales for Tyveri, er født den 10 April 1865 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 9 September 1902 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved nordre Birks Ekstrarets Dom af 8 April 1903 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 25 Juni 1904 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 11 Juli 1905 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og ved nærværende Rets Dom af 9 Januar 1909 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Arrestantinden har derhos fra den 8 Marts til den 17 Maj 1915, fra den 7 Januar til 28 Marts 1916 og fra den 19 April til den 20 Maj s. A. været arresteret her ved Retten som sigtet henholdsvis for Tyveri, Ejendomsindgreb og Tyveri, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 12 Februar d. A. blev Arrestantinden anholdt i Temperance-

hotellet, Vesterbrogade Nr. 41, paa Foranledning af Hotelejer C. P. Christensen, der sigtede hende for Tyveri af 2 Sengetæpper.

Hotelejer Christensens Hustru, Hulda, født Behrendt, har som Vidne edelig forklaret, at hun den nævnte Dag Kl. ca. 6 à 6½ Eftermiddag paa Hotellets Trappegang mødte Arrestantinden, der kom gaaende ned ad Trappen bærende 2 Sengetæpper uindpakkede under Armen, at Arrestantinden paa hendes Spørgsmaal om, hvor hun skulde hen med Tæpperne, svarede, at hun havde faaet dem af en Dame, og at de skulde hen til Vask, at Arrestantinden med Vold og Magt vilde ud af Udgangsdøren med Tæpperne, saa at nedennævnte Vidne, Sebelien, havde Besvær med at holde Arrestantinden indenfor Døren, samt at Arrestantinden paa Vidnets Anmodning lagde Tæpperne paa en i Gangen henstaaende Sofa, hvorefter Politiet blev tilkaldt.

Portier Hans Sebelien har som Vidne edelig forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed saa Arrestantinden staa paa Trappegangen med Tæpperne under Armen, at han saa, at Arrestantinden paa Fru Christensens Anmodning lagde Tæpperne paa Sofaen, samt at Arrestantinden gjorde forgæves Forsøg paa at slippe ud af Hotellets Indgangsdør, hvilket han imidlertid forhindrede hende i, efter at Fru Christensen var gaaet op ad Trapperne for at underrette sin Mand om det Passerede.

Arrestantinden har nægtet sig skyldig i det paasigtede Tyveri, idet hun har forklaret, at hun indfandt sig paa Hotellet for at træffe en Fru Andersen fra Korsør, der mulig boede der, samt at hun tog Tæpperne fra en Bænk, der stod i Gangen, uden at hun, der havde drukket noget den Dag, ved hvorfor. I det foreløbige Forhør forklarede Arrestantinden, at hun tog Tæpperne paa Gangen, hvor hun, der ikke havde til Hensigt at begaa Tyveri, stod og saa paa dem, da der kom Folk tilstede.

Efter det under Sagen Oplyste maa det imidlertid antages, at Tæpperne har beroet frit fremme paa 2 uaflaasede Værelser, henholdsvis paa 1ste og 2den Sal i Hotellet.

Den i det ommeldte Hotel tjenende Stuepige Irna Møller har derhos som Vidne under Ed forklaret, at hun den paagældende Eftermiddag saa, at Arrestantinden stod i den aabne Dør til et af Hotellets Værelser paa 2den Sal, samt at Arrestantinden, da Vidnet spurgte hende, hvad hun søgte, svarede, at hun ventede paa en Dame, hun talte med.

Ifølge den af Portier Sebelien afgivne Forklaring boede der den nævnte Dag ikke paa Hotellet nogen Fru Andersen fra Korsør.

Efter de foreliggende Vidneforklaringer samt i Betragtning af, at Arrestantindens Fortid kendetegner hende som tyvagtig, samt at Arrestantinden under nærværende Sag har afgivet vaklende og forheholdne Forklaringer, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at Arrestantinden har stjaalet de to Tæpper, der er vurderet til ialt 10 Kr., fra uaflaasede Hotelværelser.

Arrestantinden har under en i 1901 verserende Undersøgelse været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i en i November 1901 afgiven Erklæring udtaler, at Arrestantinden er et neuropatisk anlagt Individ, som lider af udtalt Hysteri, samt at hun tillige er kronisk Alkoholist, men at alt tyder paa, at

hun erindrer sine Handlinger og altsaa maa antages at have været sig deres Betydning bevidst.

Under en senere Sag har Arrestantinden paany været indlagt til Observation paa samme Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 5 December 1908 udtalte, at Arrestantinden ligesom forrige Gang frembød tydelige Tegn paa Hysteri, men ikke kunde betegnes som sindssyg eller aandssvag, at hun var fuldt orienteret i sine egne Forhold og heller ikke da røbede nogen kendelig Intelligenssvækkelse, at der Intet forelaa, der tydede paa, at hun havde begaaet sin Forbrydelse i nogen væsentlig abnorm Sindstilstand, samt at hun paa Grund af sin manglende moralske Følelse, sin Alkoholisme og sin ringe Erhvervsevne er prædestineret til Tilbagefald.

I en under nærværende Sag den 8 April d. A. afgiven Erklæring angaaende Arrestantindens mentale Tilstand har Fængselslægen udtalt, at Arrestantinden er uforandret.

Idet Arrestantinden herefter vil være at anse for fuldt tilregnelig, vil hun som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kroner til hver.

Onsdag den 20 Juni.

Nr. 27. **Vendsyssel Packing Co.**, Aktieselskab (I. Kondrup)

mod

Københavns Frihavns Aktieselskab (Rée),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for en fejlagtig Ekspedition af et til Appellanten bestemt Parti Varer.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 Juli 1915: De Indstævnte, Københavns Frihavns Aktieselskab, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Vendsyssel Packing Co., A/S., i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør betale de Indstævnte Sagens Omkostninger med 125 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Af de Højesteret foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger fremgaar det, at de 2 med Dampskibet Frederik VIII ankomne Partier Laks hver paa 35 Fade blev afsendt paa gennemgaaende Konnossementer fra Astoria i Oregon. I Konnossementerne fandtes ingen Oplysning

om Skibet, hvormed Afsendelsen skulde ske, men de indeholdt Bestemmelse om, at Godset »underkastes Skandinavien-Amerika-Liniens Fryserums Klausul«. Partiet paa de 26 Fade afsendtes derimod fra New York paa almindeligt Konnossement, der indeholdt Bestemmelse om, at Partiet afsendtes med Dampskibet Frederik VIII og med »ordinær Stuvning«. I Manifestet for Varerne til København var der som Afladere for de 2 førstnævnte Partier anført N. Y. C. Vendsyssel Pkg. Co. og som Modtagere Vendsyssel Pkg. Co., medens for sidstnævnte Parti i Manifestet for Varer til svenske Pladser som Afladere opførtes Vendsyssel Pkg. Co. og som Modtager Carlson & Veslien, Stockholm. Det fremgaar derhos af Ladeplanen, hvad der iøvrigt ogsaa er uomtvistet, at Partierne i Overensstemmelse med Konnossementerne var indladet henholdsvis i Fryserum og almindelig Lastrum.

Herefter og efter det iøvrigt Foreliggende maa det antages, at det Indstævnte Aktieselskabs Ekspedition, der ved Udleveringen var i Besiddelse af de ovenfor nævnte Dokumenter, har maattet være paa det Rene med, at det var det ordinært stuvede Parti paa 26 Fade, der forlangtes sendt til Stockholm. Som Følge heraf og da Indstævnte ikke under de foreliggende Omstændigheder kan paaberaabe sig, at Varerne var mærket paa ensartet Maade, vil Indstævnte være pligtig at tilsvare Appellanten de ved den skete Fejl forvoldte Udgifter, og da disses Størrelse, efter hvad der er uomtvistet, udgør 980 Kroner 50 Øre, vil Indstævnte være at dømme til at betale dette Beløb med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Københavns Frihavns Aktieselskab, bør til Appellanten, Vendsyssel Packing Co., Aktieselskab, betale 980 Kroner 50 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarligt fra den 20 April 1915, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Med den »Det forenede Dampskibsselskab« tilhørende Damper »Frederik VIII« ankom i Marts Maaned d. A. her til Frihavnen 3 Partier Laks, alle afsendt af Kommissionærfirmaet »Vendsyssel Packing Co.« af Seattle; de 2 Partier, hvert paa 35 Fade Laks, bestemt til det med Afsenderfirmaet i nøje Forbindelse staaende Selskab Vendsyssel Packing Co. A/S. her

af Byen, det 3die Parti paa 26 Fade bestemt til Firmaet Carlson & Weslien i Stockholm. Alle Fadene var af samme Udseende, og alle var de af Afsenderfirmaet mærket V P. Co. De fleste af dem synes tillige at have været mærket med et Kvaliteten betegnende Bogstav, men de enkelte Tønder synes ikke at have været nummereret eller at have baaret noget andet særligt Mærke. I alle tre Konnossementer var det alene angivet, at Fadene var mærket V. P. Co., der fandtes saaledes ingen Angivelse af, at nogle af dem bar et andet Bogstav eller hvilket andet Bogstav, de enkelte Tønder bar. Samtlige Konnossementer bar den sædvanlige Bemærkning om, at Indhold m. m. var ubekendt.

Som Følge af en Anmodning fra det fornævnte svenske Firma om hurtigst at sende dette Firmas 26 Fade videre, lod en i Frihavnen arbejdende Formand under Udlosningen 26 Fade, mærkede V. P. Co sende til Stockholm. Det viste sig senere, at det var 26 af de til Vendsyssel Packing Co. her bestemte Fade, der var sendt op, og Dampskibsselskabet maatte derfor senere lade de 26 til Stockholm bestemte Fade sende derop og de fejlagtig fremsendte 26 Fade sende tilbage. Vendsyssel Packing Co. fik herefter de dem tilkommende Fade udleveret, men kun mod til Dampskibsselskabet at betale de Omkostninger, Selskabet havde haft ved Frem- og Tilbagesendelsen af de sidstnævnte 26 Fade.

Under nærværende Sag har Vendsyssel Packing Co. nu søgt dette Beløb, 980 Kr. 50 Øre, tilbage med Renter og Omkostninger hos Københavns Frihavnsaktieselskab. Sagsøgerne gør gældende, at den omtalte Arbejdsformand har begaaet en Fejl, for hvilken Selskabet maa være ansvarligt.

Det indstævnte Selskab har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Omkostningerne, idet det gør gældende, at i hvert Fald Hovedfejlen ligger hos Sagsøgernes Forbindelse i Amerika, der har mærket Fadene paa en Maade, der efter Omstændighederne ikke kan anses for forsvarlig.

Retten maa i det Væsentlige være enig med de Indstævnte i de af dem i saa Henseende anførte Betragtninger. Idet det maa betragtes som Afskibernes Pligt saa vidt muligt at mærke deres Varer paa en saadan Maade, at Forveksling med andre med samme Skib afsendte Varer ikke let kan tænkes at ville ske, og at sørge for, at Konnossementerne kommer til at indeholde tilstrækkelige Angivelser af, hvorledes Varerne er mærket, findes der ikke at kunne paahvile de Indstævnte nogen Erstatningspligt. Der maa derfor gives de Indstævnte Medhold i den af dem nedlagte Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 125 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag 21 Juni.

Nr. 263. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Jens Larsen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri og Forsøg paa denne Forbrydelse.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Marts 1917: Arrestanten Jens Larsen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Rievers og Wolff, 30 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger maa anses uden Betydning, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Larsen til Højesteretssagførerne Hansen og Stein 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Jens Larsen, der tiltales for Tyveri og Forsøg paa denne Forbrydelse, er født den 24 December 1885 og foruden at være 2 Gange straffet for Tyveri før sit fyldte 18de Aar, ved Dom anset bl. a. ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 18 Maj 1908 efter Straffelovens § 229, tildels jfr. § 46 samt Lov af 1 April 1905 § 6, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 8 Marts 1910 i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri og efter midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 6, 2det Stk., med Forbedringehusarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 25 Marts 1911 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, eller i Medfør af Straffelovens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og senest ved nærværende Rets Dom af 17 Maj 1913 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., og i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Handelsrejsende Christian Herfordt anmeldte Klokken $1^1/_2$ Natten til den 23 September 1916 paa vedkommende Politistation, at han kort forinden i Gadedøren til Ejendommen Dannebrogsgade Nr. 12, hvor han bor, var blevet frarøvet en rød Lædertegnebog, som havde beroet i hans indvendige Vestelomme. Anmelderen har nærmere forklaret, at han Klokken $1^1/_4$ den paagældende Nat kom fra Westend ud mod Dannebrogsgade, da han i Westend blev antastet af nogle Mandspersoner, der spurgte ham, hvad Klokken var. Han gik derefter ind i sin Gadedør, men ligesom han kom ind i denne, kom der 3 Mandspersoner efter ham, og medens de 2 af dem holdt ham, stjal den 3die hans Tegnebog og en Æske med Skraa, hvorefter de forsvandt.

Samme Nat Kl. c. 3 blev Arrestanten anholdt i Saxogade som sigtet for det nedenfor omforklarede Forsøg paa Lommetyveri. Arrestanten fandtes ved den derefter foretagne Visitation af ham bl. a. i Besiddelse af en Tegnebog med Indhold, en Luftværnslodseddel Nr. 23024 samt en værdiløs Æske med Skraa, som den fornævnte Herfordt har genkendt som ham frastjaalet ved den paagældende Lejlighed, idet han med Hensyn til Luftværnslodsedlen særlig har forklaret, at en civil Betjent, som indfandt sig hos ham ved Godsbanen, hvor han (Herfordt) dengang gjorde Tjeneste, foreviste ham Tegnebogen og tillige meddelte ham, at der var en Luftværnslodseddel i Tegnebogen, samt spurgte ham om Sedlens Nummer, hvortil han svarede, at det var Nr. 23024.

Politibetjent 480, Nielsen, som var den fornævnte civile Betjent, har om det ved hans Henvendelse til Anmelderen paa Godsbanegaarden passerede edelig forklaret i alt væsentlig overensstemmende med Anmelderen.

Arrestanten, der nægter sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, nægter den paagældende Nat at have været i Dannebrogsgade. Om sin Adkomst til Tegnebogen har han forklaret, at han samme Nat ved 1 Tiden har købt den for 50 Øre af en ham ubekendt Mandsperson, som han traf i Saxogade, og han fik Æsken med Skraa i Tilgift. Lodsedlen, som han først vil have set efter sin Anholdelse, maa efter hans Forklaring have tilhørt den Mandsperson, af hvem han købte Tegnebogen.

Anmelderen, som har beediget sin Forklaring, har under Sagen erklæret, at han er temmelig sikker paa, at Arrestanten var med til at stikke Haanden i Lommen paa ham. Han har derhos efter Omstændighederne behørig godtgjort sin Ejendomsret til Tegnebogen, ligesom det ikke findes betænkeligt at antage, at den Luftværnslodseddel, som fandtes i Tegnebogen ved Arrestantens Anholdelse, er identisk med den Luftværnslodseddel, som efter Anmelderens Forklaring har beroet i den, da Tyveriet blev begaaet.

Efter hvad der saaledes foreligger, derunder særlig Anmelderens temmelig sikre Genkendelse af Arrestanten, og naar derhos henses til, at Arrestanten efter hans egen Forklaring ved den Tid, da Tyveriet blev begaaet, har været i det paagældende Kvarter, som det maa antages i Nærheden af Gerningsstedet, og noget senere samme Nat i Kvarteret har begaaet det nedennævnte Forsøg paa Tyveri under lignende Omstændigheder, samt til, at Arrestanten oftere er straffet for

Ejendomsforbrydelser, findes der at være tilvejebragt et efter Lovgivningens almindelige Regler tilstrækkeligt Bevis til at dømme Arrestanten for Tyveri af Tegnebogen, der er vurderet til 2 Kr., og Luftværnslodsedlen, der ved den dog først efter Tyveriets Udøvelse stedfundne Trækning ikke er udkommet med Gevinst, og som er vurderet til 1 Kr., hvorimod det ikke er godtgjort, at Tilegnelsen som af Anmelderen forklaret har været forbundet med Vold.

Politibetjent 596, Aarup, har som Vidne edelig forklaret, at han samme Nat Kl. c. 3 i Saxogade blev opmærksom paa høje Skrig, der lød som Raab om Hjælp, og da i nogen Afstand saa 2 Mænd tumle rundt med hinanden paa Fortovet udfor Nr. 10 i Saxogade. Da han formodede, at der muligt fandt et Lommetyveri Sted, nærmede han sig Stedet saa ubeset som muligt og saa, at den ene af Personerne havde Haanden nede i en af Buxelommerne paa den anden. Vidnet løb nu til og anholdt den formentlige Lommetyv, nemlig Arrestanten, medens den anden Mandsperson, Arbejdsmand Svend Peter Jønsson, som var meget paavirket af Spiritus, men dog ikke mere beruset, end at han vidste, hvad der skete med ham, anmeldte, at han var blevet antastet af Arrestanten, som havde bedt ham om en Tændstik, men at Arrestanten uden at afvente Resultatet af sin Henvendelse pludselig greb ned i hans Buxelomme og havde fat i hans Portemonnaie og en Del løse Penge, som laa i Lommen. Arrestanten gav dog pludselig igen Slip paa Pengene og tog Haanden op af Lommen, formentlig fordi han saa Politiet komme. Vidnet hørte, at Anmelderen raabte: »Hvad Satan gør du med Hænderne i mine Lommer«, og »hvad Satan skal du med min Pung«. Der var i den sidste Tid foregaaet Lommetyverier i Saxogadekvarteret. En Person ved Navn Edvard Charles Anton Leopold Nielsen, kaldet »Flade«, var altid nærværende, og han stod ogsaa ved den fornævnte Lejlighed et Skridt fra Arrestanten. Siden Arrestantens og Nielsens Anholdelse er Lommetyverierne i Saxogadekvarteret ophørte.

Anmelderen Jønsson har edelig forklaret, at han, da han ved den paagældende Lejlighed kom gaaende i Saxogade og passerede Matthæusgade, saa 2 Personer af Arrestantens og den fornævnte Nielsens Udseende staa paa Hj. af Matthæusgade og Saxogade. Disse Personer spurgte, om han havde Tændstikker, hvortil han svarede nej, og de fulgte derpaa efter ham, skønt han i hvert Fald én Gang skraaede over Gaden, fordi han troede sig forfulgt af dem. Da han var kommet ud for Ejendommen Nr. 10 i Saxogade, kom den Person, som straks efter blev anholdt af Politibetjent Aarup, hen til ham og stak sin Haand ned i hans venstre Bukselomme samt greb — hvad Anmelderen bestemt har fastholdt — fat i hans Portemonnaie, hvori der var Penge, c. 15 Kroner, ligesom der laa løse Penge i Lommen, i hvilke han dog ikke er sikker paa, at Personen ogsaa havde fat. Anmelderen raabte som af Vidnet Aarup foran omforklaret. Anmelderen fik det bestemte Indtryk, at Personen vilde stjæle Penge ud af hans Bukselomme, og samtidig stod den anden Person i Nærheden. Anmelderen har dog under Sagen ikke kunnet genkende Arrestanten og den omtalte Nielsen.

Politibetjent 496, Gjedsted, har som Vidne edelig forklaret, at han ved den paagældende Lejlighed saa en Mandsperson i Saxogade

staa bøjet over en anden, og Politibetjent Aarup, der var i Uniform, løbe hen til dem. Da Vidnet havde Formodning om, at det var et Lommetyveri, der fandt Sted, idet han af sine Kolleger paa Vesterbro havde hørt Tale om, at der blev begaaet Overfald med Lommetyverier, skyndte han sig hen til Aarup for at bistaa ham. Da Vidnet kom derhen, saa han, at den ene Person, som han har genkendt som Arrestanten, havde Haanden nede i Lommen paa den anden Person, Anmelderen Jønsson. Vidnet hørte Anmelderen fortælle, at han var blevet antastet af Arrestanten, der bad ham om en Tændstik, og det forekommer Vidnet, at Anmelderen ogsaa sagde, at Arrestanten ogsaa havde haft fat i hans Portemonnaie, hvorimod Vidnet ikke husker, at Anmelderen talte om, at Arrestanten havde haft fat i de løse Penge, som laa i Lommen. Nielsen stod et Skridt eller i hvert Fald kun et Par Skridt fra Arrestanten. Vidnet hørte ikke, hvad der blev raabt.

Arrestanten, der ogsaa nægter sig skyldig i dette Forhold, har til den straks efter Anholdelsen over ham optagne Politirapport forklaret, at han om Natten Kl. c. 3 stod sammen med Nielsen i Saxogade mellem Matthæusgade og Istedgade, da en ham ubekendt svensk Mandsperson i Følge med 2 Kvinder kom forbi dem. Arrestanten kendte den ene af Kvinderne, og de stoppede alle 3 op og gav sig i Samtale med Arrestanten og hans Ledsager. Straks efter gik Kvinderne deres Vej, hvorimod Svenskeren blev tilbage, og sammen med ham spaserede Arrestanten og Nielsen op ad Saxogade. Et Stykke oppe ad Gaden vilde Nielsen tænde en Cigaret og bad, da han ingen Tændstikker havde, Svenskeren om en Tændstik, men denne sagde, at han ingen havde. Denne Erklæring vilde Arrestanten, der ogsaa vilde ryge, ikke tage for gode Varer og slog derfor Svenskeren uden paa Lommen for at overbevise sig om, at han ingen Tændstikker havde i Lommen, hvad der maa være blevet optaget, som om Arrestanten vilde bestjæle Svenskeren. Arrestanten nægter at have haft sine Hænder nede i Svenskerens Lommer og ved ikke, hvorfor Svenskeren raabte om Hjælp. I det første over ham optagne Forhør erkendte Arrestanten derimod, at han havde den ene Haand nede i Anmelderens (ɔ: Svenskerens) Lommer, men gjorde gældende, at det var for at se, om han havde Tændstikker. Arrestanten forklarede derhos, at det er muligt, at han i Saxogade, idet han var beruset, er gaaet i Zigzag fra det ene Fortov til det andet, men rettede straks efter denne Forklaring derhen, at han maaske nok har dinglet, men hele Tiden har været paa samme Fortov. I et senere Forhør har Arrestanten berigtiget sin Forklaring til den fornævnte Politirapport derhen, at han selv kort forinden havde været i Samtale med 2 Kvinder, og at han havde set Anmelderen give sig i Samtale med de samme 2 Kvinder, men han kan ikke give nogen Oplysning om disse Kvinder udover, at det var løsagtige Kvinder fra Kvarteret, som han kun kender af Udseende. Det er efter Arrestantens Forklaring dernæst urigtigt, naar han til Politirapporten har forklaret, at han spadserede med Anmelderen opad Saxogade, hvad Arrestanten kun har forklaret, fordi han var beruset. Da Arrestanten og Nielsen var komne et Stykke op i Saxogade, gav Nielsen ham en Cigaret. Da de ingen Tændstikker havde, foreslog Arrestanten nævnte Nielsen, at de skulde bede Anmelderen om en Tændstik, hvad Nielsen da gjorde. Anmelderen svarede imidlertid, at han ingen havde, men

hermed vilde Arrestanten ikke lade sig nøje og slog Anmelderen paa Lommerne, mulig paa Bukselommerne, for at prøve, om han havde Tændstikker. Arrestanten nægtede imidlertid i dette Forhør at have haft Haanden nede i Anmelderens Lommer. Paa Forehold af, at han som fornævnt i et tidligere Forhør havde erkendt at have haft den ene Haand nede i Anmelderens Lomme for at se, om han havde Tændstikker, paastod Arrestanten først, at det var et falsk Protokollat, og sagde derefter, at han kun havde sagt, at det var muligt, at han havde den ene Haand nede i Anmelderens Lomme, dog kun for at se, om der var Tændstikker.

Efter Politibetjent Aarups Forklaring var Arrestanten ikke ved den paagældende Lejlighed beruset.

Den fornævnte Edvard Nielsen, som ligeledes har været arresteret under Sagen som sigtet for Meddelagtighed i Tyveri, men for hvis Vedkommende Sagen er sluttet uden Tiltale, har forklaret, at han og Arrestanten omtrent udfor Herberget i Saxogade indhentede Anmelderen, hvem en af dem bad om en Tændstik. Anmelderen begyndte straks at skrige op, skønt ingen af dem rørte ham, og i det samme kom Betjenten til Stede. Anmelderen raabte op om, at Arrestanten havde stjaalet hans Pung, og derefter, at Arrestanten nu havde været saa kvik at lægge Pungen ned i Lommen igen, han tror endog, at Anmelderen sagde, at Arrestanten havde flyttet Pungen fra Bukselommen til Trøjelommen.

Anmelderen har hertil erklæret, at han nødig vil beedige, at Arrestanten havde taget Pungen ud af Bukselommen og lagt den i Trøjelommen, men han tror, at det er rigtigt, da Nielsen forklarer, at Anmelderen har raabt det.

Efter alt hvad der saaledes foreligger, og naar derhos henses til Arrestantens Fortid, hans afgivne vaklende og modsigende samt usandsynlige Forklaringer og til, at han ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af den forommeldte Tegnebog og Lodseddel, som var stjaalet samme Nat ved Lommetyveri i Nærheden og paa samme Maade, findes det ubetænkeligt at anse det for godtgjort, at Arrestanten ved den paagældende Lejlighed har gjort sig skyldig i Forsøg paa Lommetyveri fra Anmelderen.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232, tildels jfr. § 46, for 4de Gang begaaet og forsøgt simpelt Tyveri eller i Medfør af Straffelovens § 241, 2det Stk., efter dens § 238, tildels jfr. § 46, som for 5te Gang begaaet og forsøgt Hæleri efter Omstændighederue med Tugthusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver.

Nr. 135. A/S. **Nordisk Kommissionskompagni** (Asmussen)

mod

Firmaet **Dansk Produkt Agentur** (Ingen).

betræffende Appellantens Ansvar i Anledning af Misligholdelse af en Salgskontrakt, m. v.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 November 1916: De Indstævnte, A/S. Nordisk Kommissionskompagni, bør til Citanterne, Dansk Produkt Agentur, betale de paastævnte 780 Kr. 16 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 19 November 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte at udrede inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Aktieselskabet Nordisk Kommissionskompagni, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Begyndelsen af Oktober Maaned 1915 købte Firmaet Dansk Produk Agentur, her af Staden, af A/S. Nordisk Kommissionskompagni, ligeledes her af Staden, 610 kg røget Flæsk til en Pris af ialt 2013 Kr. Sælgerne havde købt Partiet af Landskrona Svineslagteri, hvor det endnu laa, og Aftalen blev, at det derfra skulde sendes til Hamborg, hvortil Dansk Produkt Agentur havde videresolgt Partiet.

Partiet var afgaaet fra Landskrona via Trelleborg—Sassnitz paa et Fragtbrev, der oprindelig var stilet til Ersatzmagasin 1, Linkselbeschuppen 48, Hamburg — Freihafen.

Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at det med Varen fulgte Eksemplar af Fragtbrevet inden Afgangen fra Sverrig har faaet Paategning, hvorefter Adressen ændredes noget, og at Varen som Følge heraf ikke kom til Hamborg Frihavn, men til Hannover-Banegaarden i Hamborg, hvor den blev staaende, indtil den opdagedes hen i November Maaned. Dansk Produkt Agenturs hamborgske Køber var imidlertid traadt tilbage fra Handelen, og Varen viste sig at være delvis fordærvet, ligesom det ogsaa viste sig, at den for en stor Del bestod af Skinke og Bove og altsaa ikke svarede til Kontrakten.

For at faa en Ordning paa Sagen var en af Dansk Produkt Agenturs Indehavere rejst til Hamborg, og denne Mand solgte — efter at Sagen af Agenturets anden Indehaver telefonisk var blevet forelagt Nordisk Kommissionskompagni — Partiet for et Beløb, Omkostningerne fradragne, af 1740 Mark eller 1298 Kr. 04 Øre.

Under nærværende Sag paastaar nu Dansk Produkt Agentur, der i sin Tid har betalt A/S. Nordisk Kommissionskompagni den foran omtalte Købesum, Kompagniet dømt til at tilbagebetale den Del af denne Sum, som ikke er dækket ved Salget i Hamborg, altsaa 714 Kr. 96 Øre med Fradrag af et skyldigt Beløb af 64 Kr. 80 Øre, men med Tillæg af den fornævnte Indehavers Omkostninger ved Rejsen til Hamborg 130 Kr. Citanterne fordrer saaledes ialt 780 Kr. 16 Øre med Renter 6 pCt. aarlig fra 19 November 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Der er Strid mellem Parterne om, hvorvidt de Indstævnte under den foranomtalte telefoniske Forhandling har sanktioneret, at Varerne solgtes som sket, og der er Uenighed om, hvorledes det egentlig er gaaet til, at Varen er havnet i Hannover-Banegaarden, og hvem der saaledes er Skyld i Varens Fordærvelse. Det maa imidlertid betragtes som in confesso, at Dansk Produkt Agentur er uden Skyld i Omadresseringen, og at dette Firma derfor ikke har kunnet vide andet, end at Varerne, naar de kom til Bestemmelsesstedet, vilde komme til det angivne Sted i Hamborg Frihavn.

Idet de Indstævnte, selv om de maatte være uden Skyld i Omadresseringen, findes overfor Citanterne at maatte bære Ansvaret for den Fejl, som deres Sælger maatte have begaaet i saa Henseende, idet de i hvert Fald maa være ansvarlige for, at Varen indeholdt Skinke og Bove, idet det efter Omstændighederne maa antages, at det senere Salg i Tyskland er sket paa forsvarlig Maade, samt idet herefter Citanternes Erstatningspaastand paa ingen Maade skønnes ubeføjet, vil der være at give Dom efter deres Paastand, dog at Renterne sættes til 5 pCt., og at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 5. Tømrermester **P. Hansen** og Murermester **C. Johannesen** (David)

mod

Odense Kommune (Ingen) samt **Ministeriet for offentlige Arbejder** paa de danske Statsbaners Vegne (den kst. **Kammeradvokat**),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Krav paa Erstatning for en ved Omlægning af en Vej foraarsaget Forringelse af en dem tilhørende Ejendoms Værdi.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 December 1914: De Indstævnte, Odense Byraad og Ministeriet for offentlige Arbejder, bør for Tiltale af Citanterne, Tømrermester P. Hansen og Murmester C. Johannesen, begge af Odense, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den overensstemmende med, hvad det indstævnte Ministerium for sit Vedkommende har paastaaet, være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil efter Omstændighederne være at ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Anlægget gennem Odense Købstad af et dobbelt Spor paa Jærnbanestrækningen fra Nyborg til Strib i Henhold til Lov 27 Maj 1908 blev den offentlige Gade Nørregade i Odense, som hidtil havde krydset Banelinien, der gaar langs Aalykkegade, i en Niveau-Overkørsel, omlagt saaledes, at Banelegemet nu føres over Gaden paa en Viadukt. Paa Hjørnet af Aalykkegade og Nørregade ligger en Citanterne, Tømrermester P. Hansen og Murmester C. Johannesen, begge af Odense, tilhørende Ejendom, Gade Nr. 86 i Nørregade, hvis Stueetage er indrettet til Butikker. Efter den som Følge af Viaduktanlægget foretagne Forsænkning af den udfor denne Ejendom liggende Del af Nørregade er de paagældende Butikkers Gulv kommet til at ligge 2,20 Meter over Nørregade, og Adgangen fra Ejendommen til denne sker ad et ca. 1,50 Meter bredt Fortoug langs hele Ejendommens Façade mod Nørregade, til hvilket Fortoug der fra Nørregade fører 2 Stentrapper, en i Syd paa 10 Trin og en i Nord paa 12 Trin. Som Følge af den foretagne Sænkning er denne Gadestrækning derhos kommet til at ligge i et andet Niveau end Aalykkegade, og Forbindelsen mellem disse 2 Gader sker nu ad en 10 Trin høj, langstrakt Stentrappe, saa at Kørselstrafik mellem Gaderne er udelukket. Endelig er den udfor Ejendommen liggende Del af Aalykkegade, mod hvilken Ejendommens Hovedindgangsdør og Hovedtrappe vender, ved Banelegemets Udvidelse bleven en Del smallere, saa at en forspændt Vogn vanskelig kan vende udfor Ejendommen.

Idet Citanterne nu gør gældende, at deres Ejendoms Værdi er forringet meget betydeligt ved den nævnte Forandring af de udfor den beliggende Dele af Nørregade og Aalykkegade, og at hele Viaduktprojektets Gennemførelse er sket efter Forhandlinger mellem de Indstævnte, Odense Byraad og vedkommende Taksationskommission, har de under nærværende Sag søgt de Indstævnte, principalt Odense Byraad og subsidiært Ministeriet for offentlige Arbejder, til at betale dem Erstatning for den Ejendommen paaførte Værdiforringelse med — ifølge deres endelige Paastand — 27,000 Kroner eller efter Rettens

Skøn, med Renter 5 pCt. p. a., for de Indstævnte, Odense Byraads Vedkommende fra Forligsklagens Dato den 24 Oktober 1912 og for det indstævnte Ministeriums Vedkommende fra den mod dette udtagne Kontinuationsstævnings Dato den 18 Februar d. A. Citanterne har derhos paastaaet sig Sagens Omkostninger tilkendt hos de Indstævnte. Disse procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, hvorhos den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for det indstævnte Ministerium samt for vedkommende Besigtigelses- og Ekspropriationskommission, for hvilken lis er denunceret af de Indstævnte, Odense Byraad, paastaar Citanterne tilpligtede at udrede Salær til ham.

Ifølge Sagens Oplysninger havde vedkommende Besigtigelses- og Ekspropriationskommission oprindelig udarbejdet et Projekt, ifølge hvilket Underkørselsforholdene under Banen for Nørregade var tænkt ordnede ved en Viadukt for gaaende Færdsel udfor Nørregade og en anden Viadukt for kørende udfor en Sidegade til Nørregade. Efter Forhandlinger i Kommissionens Møder den 8, 9 og 21 April 1910 sluttede denne sig imidlertid til et senere fremkommet Projekt om en Viadukt under Banen udfor Nørrebro, saafremt Byraadet maatte ønske dette Projekt gennemført fremfor det førnævnte. Efterat dette Forslag derpaa i et den 23 April s. A. afholdt Møde var vedtaget af Odense Byraad, besluttedes det at gennemføre det. Det ses derhos, at den ene af Citanterne er hommet til Stede i Kommissionsmødet den 21 April 1910 og der har nedlagt Indsigelse mod det heromhandlede Projekts Gennemførelse, medmindre Citanterne af Statskassen erholdt fuld Erstatning for den Forringelse, deres Ejendom vilde lide, samt at det i samme Kommissionsmøde er tilført Protokollen, at Retsforholdet mellem Staten og de Grundejere, fra hvis Ejendomme Areal ikke toges, er Odense Kommune uvedkommende.

Til Støtte for deres Paastand her under Sagen har Citanterne henvist til, at den deres Ejendom ved Nørregades Forsænkning tilføjede Værdiforringelse i Handel og Vandel ved en afholdt Overskønsforretning er ansat til det ovennævnte Beløb af 27,000 Kroner, nemlig 24,000 Kroner som Forringelse af selve Ejendommen og 3000 Kroner til en som nødvendig anset Forandring af de i Stueetagen værende Butikker til Beboelseslejligheder. De har derhos navnlig anført, at da de Foranstaltninger, der har paaført dem det omhandlede Tab, er foretaget i offentlig Interesse, maa det følge af Lovgivningens Grundsætninger, at de maa finde Sted paa Samfundets og ikke paa den enkeltes Bekostning.

Ligesom der imidlertid ikke i Forbindelse med den af det Offentlige foretagne Gadeomlægning er sket noget Indgreb i Citanternes Ejendomsret til deres ovennævnte Ejendom, saaledes har Omlægningen efter det Oplyste ejheller gjort noget retsstridigt Indgreb i Citanternes Adgang til at færdes til og fra deres Ejendom. Som Følge heraf maa der gives de Indstævntes Frifindelsespaastand Medhold.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighdderne at burde ophæves, og der vil saaledes ikke kunne tilkendes Kammeradvokaten Salær her under Sagen.

Nr. 73. Enkefru **Ellen Eline Cathrine Møller**, født **Thøgersen** (V. Kondrup)

mod

Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Beregningen af Appellantindens Enkepension.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 April 1916: De Indstævnte, Københavns Magistrat, bør for Tiltale af Citantinden, Enkefru Ellen Eline Cathrine Møller, født Thøgersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører O. Johansen i Salær hos det Offentlige 60 Kr.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen Antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellantinden have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Enkefru Ellen Eline Cathrine Møller, født Thøgersen, til Indstævnte, Københavns Magistrat, med 300 Kroner. Saa betaler Appellantinden og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 19 November 1913 afgik Kontorchef under Københavns Belysningsvæsen Richard Hugo Møller ved Døden efter at have været i Københavns Kommunes Tjeneste uafbrudt siden den 25 Marts 1887.

Efter den fra 1 April 1908 for Københavns Kommune gældende Pensionsvedtægt udgør Enkers Pension $^2/_5$ af Mandens Pension, der bl. a. for de i 1ste til 5te vedtægtsmæssige Lønningsklasse Ansattes Vedkommende — Kontorchef Møller var ved sin Død ansat i 2den Klasse — beregnes fra deres Indtræden i Kommunens Tjeneste, dog først efter det fyldte 25de Aar. Pensionen beregnes derhos efter Gennemsnitsbeløbet af de Indtægter, den Paagældende har haft i den for ham gunstigste Række af 5 paa hinanden følgende Aar indenfor et Tidsrum af 10 Aar før Afskedigelsen, saaledes at bl. a. 24—25

Aars og 26—27 Aars Tjeneste giver henholdsvis $^{35}/_{60}$ og $^{37}/_{60}$ af Gennemsnitsbeløbet i Pension.

Dette Gennemsnitsbeløb udgjorde for Kontorchef Møllers Vedkommende 5966 Kr. 67 Øre.

Under Hensyn til, at Kontorchef Møller først den 12 Juni 1889 var fyldt 25 Aar, er den hans Enke, Citantinden Ellen Eline Cathrine Møller, født Thøgersen, af de Indstævnte, Københavns Magistrat, tillagte Pension beregnet med $^{2}/_{5} \times {}^{35}/_{60} \times$ 5966 Kr. 67 Øre til 1392 Kr. 22 Øre aarlig.

Citantinden hævder derimod, at hendes Pension bør beregnes fra den 25 Marts 1887, da hendes afdøde Mand som nævnt indtraadte i Kommunens Tjeneste, hvorefter Pensionen vil udgøre $^{2}/_{5} \times {}^{37}/_{60} \times$ 5966 Kr. 67 Øre eller 1471 Kr. 77 Øre aarlig.

Under denne Sag har nu Citantinden, hvem der er meddelt fri Proces, paastaaet de Indstævnte tilpligtede at beregne hendes Enkepension til 1471 Kr. 77 Øre samt at udbetale hende for Tiden fra 1 Marts 1914 til 3 November 1915 en Difference af 139 Kr. 21 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. ra Forligsklagens Dato den 3 November 1915, hvorhos hun paastaar de Indstævnte tilpligtede at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for hende heskikkede Sagfører, Overretssagfører O. Johansen, der i ethvert Fald forventer sig tilkendt Salær hos det Offentlige.

De Indstævnte paastaar sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Citantinden har paaberaabt sig, at da hendes Mand i 1887 blev ansat i Kommunens Tjeneste, gjaldt der en Pensionsvedtægt af 15 Juni 1885, efter hvis § 2 hans Pension vilde være at beregne efter Skalaen i sammes § 1, hvor det hedder: »Afskediges nogen Embeds- eller Bestillingsmand, der er berettiget til Pension af Stadens Kasse i Henhold til Bestemmelser af 28 December 1874 om Lønninger for forskellige Embeds- og Bestillingsmænd § 6 . . . . . bliver følgende Regler at iagttage ved Pensionens Beregning: Af den Gennemsnitsindtægt, der . . . . ., tillægges der den paagældende Embeds- eller Bestillingsmand i Pension for . . . . . 26—27 Aars Tjeneste $^{37}/_{60}$«.

Idet nu hendes Mands Pension efter Citantindens Anbringende efter Pensionsvedtægten af 1885 vilde være bleven at beregne under Hensyn til hele det Antal Aar, som han havde været i Kommunens Tjeneste, ɔ: over 26 Aar, burde hendes Pension være beregnet til $^{37}/_{60}$ af den ovenfor angivne Gennemsnitsindtægt, hvorved Citantinden henviser til Bestemmelserne i § 19 i den fra 1 April 1908 gældende Vedtægt, hvorefter der ikke ved samme Vedtægts Ikrafttræden »gøres nogen Indskrænkning i den videregaaende Ret, de nu Ansatte maatte have erhvervet efter de hidtil gældende Regler«.

De Indstævnte gør heroverfor gældende, at Citantindens Mand i Henhold til Bestemmelsen i § 6 i Vedtægten (Bestemmelserne) af 28 December 1874, hvis Regler for Pensionsberegningen lodes urørte ved Vedtægten af 1885, der alene ændrede Skalaen, først opnaaede Pensionsret den 1 Maj 1891 ved sin Udnævnelse til den pensionsgivende Stilling som Fuldmægtig, hvorfor det efter de Indstævntes videre Anbringende er saa langt fra, at der er sket Citantinden nogen Foruret-

telse ved den hende beregnede Enkepension, som hendes Mands Pensionsanciennitet ved som sket at beregnes fra 12 Juni 1889 sammenlignet med dens Beregning efter Vedtægten af 1885, jfr. 1874, er forøget med ca. 2 Aar.

Citantinden har vel overfor disse Betragtninger paaberaabt sig Bestemmelserne i § 7 i Vedtægten af 1874, hvorefter Enhver, »som har tjent Kommunen i mindst 25 Aar, og som ikke er pensionsberettiget efter andre Bestemmelser«, er berettiget til en vis Pension, altsaa saaledes, at Pensionstiden regnes lige fra Vedkommendes Indtræden i Kommunens Tjeneste.

Der maa imidlertid gives de Indstævnte Medhold i, at denne Bestemmelse er uden Betydning for den heromhandlede Pensionsberegnings Vedkommende, da Kontorchef Møller netop var pensionsberettiget »efter andre Bestemmelser«, nemlig bemeldte Vedtægts § 6.

Idet herefter Citantindens Indsigelser imod den af de Indstævnte hende tillagte Enkepensions Størrelse maa anses ubeføjede, vil de Indstævnte være at frifiude for hendes Tiltale, medens Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Der vil være at tillægge Overretssagfører O. Johansen, hvis Sagførelse har været lovlig, et Salær af 60 Kr. bos det Offentlige.

Fredag den 22 Juni.

Nr. 40. Gaardejer **Mads Larsen** (David)

mod

Parcellist **Frederik Iversen** (Bülow),

betræffende en Færdselsret.

Tybjerg Herreds ordinære Rets Dom af 28 Januar 1915: De Indstævnte, Gaardejerne Mads Larsen og Hans Nielsen af Vesteregesborg, bør være uberettigede til al Færdsel over Citanten, Parcellist Frederik Iversens Ejendom, Matr.-Nr. 9 b af Vester-Egesborg, og pligtige til at se den over Matr.-Nr. 9 b langs Loddens nordlige Skelvold i en Bredde af ca. 4 m regnet fra Skelvoldens sydlige Kant førende Sti eller Vej nedlagt som Færdselsvej for de Indstævnte. Saa bør og de Indstævnte En for Begge og Begge for En betale Citanten Sagens Omkostninger med 90 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Januar 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten betaler Appellanterne, Gaardejerne Mads Larsen og Hans Nielsen, Begge af Vesteregesborg, En for Begge og Begge for En, til Appelindstævnte, Parcellist Frederik Iversen, sammesteds, med

100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Ved de Højesteret foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at Ejerne af Appellantens Gaard ved Alderstidshævd har erhvervet Ret til Færdsel ad den i Dommen omtalte Vej. Som Følge heraf vil Appellanten efter sin Paastand være at frifinde, og Dommen for saa vidt være at forandre.

Processens Omkostninger for alle Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer Mads Larsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Parcellist Frederik Iversen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under Anbringende af, at Appellanterne, Gaardejerne Mads Larsen og Hans Nielsen, Begge af Vesteregesborg, uberettiget have færdedes ad en over Appelindstævnte, Parcellist Frederik Iversen, sammesteds, hans Ejendom, Matr.-Nr. 9 b af Vesteregesborg, førende Sti eller Vej, paastod Iversen under denne i første Instans ved Tybjerg Herreds ordinære Ret procederede Sag Mads Larsen og Hans Nielsen kendte uberettigede til al Færdsel over hans nævnte Ejendom og pligtige til at se nævnte Sti eller Vej nedlagt som Færdselsvej for dem, hvorhos han paastod dem in solidum tilpligtede at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst, derunder for Optagelsen af et Situationskort 40 Kroner.

Larsen og Nielsen procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, men ved Underretsdommen blev Iversens Paastand taget til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemtes til 90 Kroner.

Denne Dom har Larsen og Nielsen indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres for Underretten nedlagte Frifindelsespaastand og paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for begge Retter, medens Iversen paastaar den indankede Dom stadfæstet og sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at den drejer sig om en almindelig, af et uindgrøftet enkelt Hjulspor bestaaende Markvej, som i en Bredde af ca. 4 m løber Syd for Iversens Lods ca. 285 Alen

lange nordre Skelvold, idet den mod Øst støder til den fra Myrup til Næstved—Vordingborg Landevejen førende Sognevej og mod Vest støder til en Vej, der over Hans Nielsens til Iversens Lod grænsende Jord og videre over Mads Larsens Jord fører til en Sognevej, som Vest for Mads Larsens Jord fra fornævnte Landevej gaar af i nordlig Retning.

Efter Meddelelse fra Landbrugsministeriet indeholder Udskiftningsforretningen Intet om denne Vej over Iversens Lod og det originale Udskiftningskort findes ikke i Ministeriet, hvorimod der paa det originale Matrikulskort, der angives at være kopieret efter det i 1800 opmaalte Udstykningskort*), men at være eftermaalt og berigtiget under Matrikulsarbejderne, der her begyndtes i 1806, har været antegnet en Vej over Matr.-Nr. 9 b langs Loddens nordlige Skel, hvilken Vej igen er udslettet paa Kortet, der er benyttet som Matrikulskort formentlig indtil 1860. Vejen ses ej i Journalen over Matrikulsarbejderne at være anført blandt de Veje, der vilde være at fritage for Skyldsætning. I Iversens den 28 Februar 1913 daterede, den 13 Marts s. A. uden Retsanmærkning tinglæste Skøde eller i tidligere Skøder er den ikke omtalt, men Iversens Sælger, Peter Jensen, meddelte ham ved Salget, at den eksisterede, men at han ikke troede, at Iversen behøvede at finde sig i Færdsel ad Vejen, hvilket han efter sin Forklaring støtter paa, at Vejen ikke findes opført paa det i hans Besiddelse værende Kort over Lodden, formentlig det i 1910 i Anledning af Loddens Udstykning fra Matr.-Nr. 9 udfærdigede Kort.

Da Iversen, der angiver, at det er et føleligt Tab for ham at undvære de til Vejen medgaaende ca. 2000 Kv.-Alen af den bedste Jord af hans efter det Foreliggende ialt ca. 95,000 Kv.-Alen store Lod, bekendtgjorde, at Færdsel var forbudt, og derpaa i Sommeren 1913 oppløjede Vejen og afspærrede Adgangen til den, indgav Mads Larsen Klage til vedkommende Sogneraad, der i Henhold til Bestemmelserne i Lov 14 April 1865 afgav den Kendelse, at Iversen havde været uberettiget til at nedlægge Vejen, som havde ligget og været benyttet i en meget lang Aarrække, hvorfor han forpligtedes til atter at udlægge den, og da han ikke efterkom Kendelsen, fjærnede Sogneraadet Afspærringen og afsatte Vejen i en Bredde af 6 Alen. Iversen anlagde derfor denne Sag.

Der er for Overretten Enighed om, at Sogneraadet Kendelse ingen Betydning har som Afgørelse af Tvistemaalet. Derimod paaberaaber Larsen og Nielsen sig til Støtte for deres Frifindelsespaastand, at de har vundet Hævd paa Færdsel ad Vejen, og har til Bevis herfor, til dels efter Underretsdommens Afsigelse, i Følge Bevilling ført en Række Vidner.

Efter Omstændighederne vil der nu alene kunne være Spørgsmaal om, at Færdselsret skulde være vundet ved Alderstidshævd.

Med Hensyn til Hans Nielsen fremgaar det af Vidneforklaringerne, at han kun om Sommeren i Tørveskærstiden har benyttet Vejen, og Vidnet, Husmand Hans Hansen har endda forklaret, at Hans Nielsen formentlig ikke i de sidste Aar har benyttet Vejen, ligesom Appelindstævnte Iversens fornævnte Sælger, Peter Jensen, der ejede Lodden

*) Skal formentlig være »Udskiftningskort«.

i 3 Aar til 1913, har forklaret, at han saa godt som aldrig har set Hans Nielsen benytte Vejen. Det er derhos ikke oplyst, hvorlænge han har ejet sin Ejendom, og heller ikke er det tilstrækkeligt oplyst, i hvilket Omfang tidligere Ejere af denne benyttede Vejen. Herefter kan det ikke anses for godtgjort, at der for ham er erhvervet Færdselsret ad Vejen.

Med Hensyn til Mads Larsen har vel en Del Vidner, der har kendt og husker Forholdene 50 Aar og længer tilbage, forklaret, at de husker, at han, der efter det Oplyste har ejet sin Gaard i 45 Aar, og tidligere Ejere af denne til Stadighed har benyttet Vejen. Men af andre Vidneforklaringer og Sagens øvrige Oplysninger fremgaar det, at den almindelige Færdsel til hans Gaard sker ad Landevej og Sognevej, til hvilken Gaarden har Adgang, hvorimod der ad den omprocederede Vej er Genvej fra Gaarden til Myrupvejen og en Øst derfor liggende, til Gaarden hørende Englod, til hvilken der dog ogsaa haves Adgang ad en ganske vist ca. 1800 m længere, men bedre Vej ad Sogne- og Landevej. Genvejen har Mads Larsen i sin Besiddelsestid væsentlig brugt, naar han kørte til Myrup Mølle, hvor han dog ikke i hele sin Besiddelsestid har faaet malet, og til om Sommeren at trække Kreaturer til Englodden og tilse dem der samt til at køre Høhøsten, ca. 14 Læs aarlig, og nogle faa Læs Brænde fra Englodden til Gaarden.

Hertil kommer, at Mads Larsen fra 1876 har været besvogret med den Mand, der — som det maa antages i en Aarrække — ejede den Jord, over hvilken den omprocederede Vej gaar, og at det af mange Vidner er forklaret, at Vejen i det Hele ofte brugtes til Gennemkørsel mellem de to ovennævnte Sogneveje. Herefter findes den stedfundne Færdsels Omfang, Stadighed og Karakter af Retsudøvelse heller ikke for Mads Larsens Vedkommende saaledes oplyst, at derpaa vil kunne støttes nogen Færdselsret. Den indankede Dom, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten findes Appellanterne, Gaardejerne Mads Larsen og Hans Nielsen, Begge af Vesteregesborg, in solidum at burde tilsvare Appelindstævnte, Parcellist Frederik Iversen, sammesteds, med 100 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 4 Juli 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 21—22.**

Mandag den 25 Juni.

Nr. 88. Grosserer **Christian Nielsen** (Ingen)

mod

Direktør **Lauge Nielsen** og A/S. »**De forenede Cyclefabriker**« (Asmussen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Grosserer Christian Nielsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler han til de Indstævnte, Direktør Lauge Nielsen og A/S. »De forenede Cyclefabriker«, som har ladet møde, 200 Kroner.

Nr. 294. Blikkenslager **C. P. Silberg** (Ingen)

mod

Savværksejer **N. Charles** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Blikkenslager C. P. Silberg, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod

Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 161. Gaardejer **Peter Chr. Pedersen** (Selv)

mod

L. Bech (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til i Henhold til en Bestemmelse i et af ham til Indstævnte udstedt Skøde at erstatte Indstævnte den allerede erlagte Del af Købesummen for en bortsolgt Parcel.

Løgstør Købstads og Aars og Slet Herreders ordinære Rets Dom af 3 Februar 1915: Indstævnte, Gaardejer Peter Chr. Pedersen af Øster Ørbæk, bør til Citanten, L. Bech af Aalborg, betale 168 Kr. 50 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 28 August 1913, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 Oktober 1916: Appelindstævnte, Gaardejer Peter Chr. Pedersen, bør til Appellanten, L. Bech, betale 1260 Kr. 75 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 28 August 1913, indtil Betaling sker. I Procesomkostninger for begge Retter betaler Appelindstævnte derhos til Appellanten 300 Kroner.. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Gaardejer Peter Chr. Pedersen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I et den 13 Juni 1913 dateret, den 26 s. M. tinglæst Skøde, ved hvilket Appelindstævnte, Gaardejer Peter Chr. Pedersen af Overviskum, til Appellanten, L. Bech i Aalborg, overdrog Ejendommen Kjærsgaard i Hellevad Sogn, hedder det bl. a.:

»De overdragne Jorder er alt Sælgeren tilhørende Jord under Kjærsgaard . . . . En Del af Jorderne er imidlertid bortsolgt, men Købesummen herfor tilfalder Køberen som indbefattet under Overdragelsen og det solgte Areal«,

og i Tilslutning hertil udfærdigede Appelindstævnte s. D. en Transport, hvori anføres, at han fra Ejendommen havde solgt til Valdemar Andersen af Røgelhede og Lars P. Larsen af Hellevad tvende Parceller »for Købesummer, der udbetales ved Sagfører Larsen i Sæby«, og hvori det derefter hedder:

»Disse Købesummer transporteres og overdrages herved til Herr L. Bech af Aalborg, der altsaa er berettiget til at modtage og kvittere for samme . . . Købesummernes Størrelse er ikke 4000 Kr.«

Ifølge de mellem Appelindstævnte og Køberne af de to Parceller den 2 Maj 1912 og den 17 s. M. oprettede Købekontrakter, der begge er fuldbyrdet ved Skøder af 26 April 1913, tinglæst 15 Maj s. A., udgjorde Købesummen for Parcel Matr. Nr. 1 f af Kjærsgaard, solgt til L. P. Larsen, 355 Kr. og for Parcellerne Matr. Nr. 4 b og 6 b, begge ligeledes af Kjærsgaard, solgt til Waldemar Lohse Andersen af Røgelhede, 3092 Kr. 25 Øre. Det er derhos ubestridt, at de 355 Kr. den 16 Maj 1913 er indbetalt af Køberen til fornævnte Sagfører Larsen i Sæby, og at V. Andersen den 21 s. M. til Larsen har betalt 2000 Kr. af den betingede Købesum for de af ham købte Parceller, saaledes at Larsen, efter til vedkommende Kreditforening at have indbetalt 2186 Kr. 50 Øre til Afdrag paa den paa den samlede Ejendom hvilende Pantegæld, af de indbetalte Beløb endnu har i Behold 168 Kr. 50 Øre.

Idet Appellanten har gjort gældende, at han i Henhold til fornævnte Skøde af 13 Juni 1913 og den s. D. daterede Transport har Krav paa den fulde Købesum for Parcellerne, 3447 Kr. 50 Øre*), efter Fradrag af det til Kreditforeningen erlagte Beløb, har han under nærværende Sag i 1ste Instans ved Løgstør Købstads samt Aars og Slet Herreders ordinære Ret nedlagt endelig Paastand om, at Appelindstævnte tilpligtes at betale ham 1260 Kr. 75 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 28 August 1913, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden mod Betaling af 168 Kr. 50 Øre med Renter heraf som paastaaet, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand, medens Appelindstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Ifølge Sagens Oplysninger var Salget af de nævnte Parceller i Virkeligheden foretaget af en tidligere Ejer af Kjærsgaard, Proprietær Chr. Krogsgaard, som derefter bortbyttede Kjærsgaard til Dyrlæge Th.

*) Skal være: 25 Øre.

P. Therkildsen, der atter afhændede den til Appelindstævnte, hvem der under 21 Juni 1911 meddeltes Skøde paa Ejendommen direkte fra Krogsgaard. Til Støtte for sin Paastand om Frifindelse mod Betaling af 168 Kr. 50 Øre har Appelindstævnte nu anført, at der af Købesummen for Parcellerne ikkun er kommen ham til Gode de til Sagfører Larsen indbetalte Beløb efter Fradrag af 2186 Kr. 50 Øre altsaa de nysnævnte 168 Kr. 50 Øre, hvorimod han aldrig har modtaget eller haft Krav paa Resten 1092 Kr. 25 Øre, at han derfor ikke har kunnet borttransportere dette Beløb, og at han ej heller har gjort dette, idet det ikkun har været Meningen at tiltransportere Appellanten den Del af Købesummen for Parcellerne, som skulde udbetales gennem Sagfører Larsen, i hvilken Henseende Appelindstævnte overfor Appellanten vil have udtalt, at han ikke kendte Størrelsen af Købesummerne, men dog vidste, at de udgjorde tilsammen mindst 2000 Kr., og at han, der ikke selv havde hævet nogen Del af Beløbene, ej heller var bekendt med, om der endnu var noget af dem i Behold, men at Sagfører Larsen kunde give nærmere Oplysning i saa Henseende.

Naar Appelindstævnte, som meldt, har hævdet, at han var uvidende om Købesummens Størrelse, og i Forbindelse hermed anbragt, at denne ikke var angivet i de af ham underskrevne Købekontrakter af 2 Maj 1912 og 17 s. M., maa Urigtigheden heraf anses godtgjort ved tvende under Sagen fremlagte Afskrifter af bemeldte Kontrakter. Forsaavidt det dernæst i Kontrakten af 2 Maj 1912 udtrykkelig findes anført, at »af Købesummen er allerede afgjort 1092 Kr. 25 Øre«, har Appelindstævnte vel villet gøre gældende, at dette Beløb meget muligt desuagtet ikke er betalt, og at Kontraktens Opgivende i modsat Retning alene er tilført pro forma, men han har Intetsomhelst anført til Støtte for Rigtigheden af denne Paastand. Dyrlæge Therkildsen har derimod som Vidne forklaret, at Appelindstævnte, da han skulde have Skøde paa Kjærsgaard, hævdede, at der i Forskud paa en bortsolgt Parcel var betalt noget over 1000 Kr., at han derfor bl. a. krævede et tilsvarende Beløb udbetalt som Betingelse for i sin Tid at udstede Skøde til Køberen, og at Krogsgaard, der havde oppebaaret Beløbet, efter derpaa at have laant 1000 Kr. af Vidnet, udbetalte Appelindstævnte dette Beløb, idet han derhos selv tilskød, hvad der manglede i den betalte Sum, saaledes at det samlede Beløb, efter hvad der staar for Vidnet, udgjorde omkring 1100 Kr. Endvidere har Krogsgaard som Vidne udsagt, at Appelindstævnte ved nævnte Lejlighed fik udbetalt noget over 1000 Kr., som V. Andersen havde afdraget paa Købesummen for en Parcel af Kjærsgaard, at Vidnet sikkert tror, at Therkildsen udlagde 1000 Kr. af Beløbet, medens Vidnet selv maa have tillagt Resten, og at det staar for Vidnet, at det af ham tillagte Beløb udgjorde 92 Kr. og nogle Øre. Fremdeles hedder det i det af Krogsgaard til Appelindstævnte under 21 Juni 1911 udstedte Skøde paa Kjærsgaard, at »den solgte Ejendom er udstykket i flere Parceller, der imidlertid alle medfølger i Handelen . . . Køberen er bekendt med, at der fra Ejendommmen er bortsolgt ca. 20 Td. Land for en Købesum af ca. 4300 Kr. og skal Køberen respektere disse Kontrakter mod at oppebære Købesummerne . . . Kø-

beren er bekendt med, at en af Parcelkøberne, W. Lose Andersen, har betalt paa Købesummen ca. 1000 Kr. . . .« Justitsraad Ewald, der oprettede de i Anledning af Handelen mellem Parterne nødvendige Dokumenter, har som Vidne forklaret, a t Parternes Samtale ved denne Lejlighed i alt Fald hos Vidnet ikke efterlod nogen Tvivl om, at Appellanten havde betinget sig de fulde Købesummer for den solgte Jord og ikke blot, hvad der maatte være til Rest herpaa, og a t det i Transporten — af Hensyn til Stemplingen — nævnte Beløb af 4000 Kr. ikke var en af Vidnet vilkaarlig valgt Sum, men derimod et Beløb, som blev fastsat efter Forhandling med Parterne, der var enige om, at det saa nogenlunde vilde passe, uden at det dog var Meningen, at det skulde være afgørende for Købesummens virkelige Størrelse. Endelig har Vidnerne Morten Jørgensen og C. Christensen, begge i Aalborg, der som Kommissionærer overværede en Del af Parternes Underhandlinger om Købet af Kjærsgaard, i det Væsentlige overensstemmende forklaret, at Appelindstævnte under Paavisningen af Gaardens Skel pegede paa nogle Jordstykker, der laa indenfor Skellet, og ytrede, at de var solgt, men at de Penge, som Jorden havde kostet, laa hos en Sagfører i Sæby og medfulgte i Handelen i Steden for Jorden.

Efter Indholdet af Skødet af 21 Juni 1911 maa Appelindstævnte anses at have haft Krav paa Købesummen for de bortsolgte Parceller, og efter Købekontrakten af 2 Maj 1912 i Forbindelse med de af Therkildsen og Krogsgaard afgivne Vidneforklaringer maa der gaas ud fra, at de 1092 Kr. 25 Øre er kommet ham tilgode. Saavel Skødet af 13 Juli 1913 som den samme Dag oprettede Transport giver derhos ikke Anledning til nogen anden Forstaaelse end den, at Appellanten i Forhold til Appelindstævnte ligeledes har haft Krav paa den fulde Købesum, og dette maa saa meget mere antages, som Appelindstævnte ikke under Forhandlingerne har oplyst Noget om, at en Del af Købesummen allerede var erlagt og modtaget af ham selv, hvilket maa forudsættes at have været Appellanten ubekendt. Men herefter samt da de af Vidnerne Jørgensen og Christensen afgivne Vidneforklaringer ligeledes bestemt peger i Retning af, at Appellanten efter Salgsforhandlingerne skulde have Krav paa hele den betingede Købesum, vil der intet Hensyn kunne tages til Appelindstævntes Indsigelse, hvorimod han overensstemmende med Appellantens Paastand vil være at tilpligte at betale det indsøgte Beløb med Renter deraf som paastaaet.

Efter Omstændighederne findes Appelindstævnte derhos at burde godtgøre Appellanten Processens Omkostninger for begge Retter med 300 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Tirsdag den 26 Juni.

Nr. 270. Overretssagfører Krag

mod

Jens Peter Jensen, Otto Eli Hansen og **Ejnar Kristian Jensen** (Defensorer: Stein for J. P. Jensen, I. Kondrup for Hansen og E. K. Jensen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Marts 1917: Arrestanterne 1) Karl Oscar Lorenz, 2) Leo Charles Andersen, 3) Jens Peter Jensen, 4) Rikard August Jensen, 5) Thorvald Oskar Alexander Andersen, 6) Mikael Peter Andreasen, 7) Axel Edvard Vilhelm Sørensen, 8) Otto Eli Hansen, 9) Harry Christian Andersen, 10) Andreas Christian Nielsen, 11) Harry Levin, 12) Georg Peter Julius Steen, 13) Niels Nielsen, 14) Einar Ludvig Sørensen, 15) Jørgen Andersen, 16) Ejnar Kristian Jensen, 17) Karl Axel Jensen, 18) Arrestantinden Anine Amalie Marie Christensen og de Tiltalte 19) Niels Christian Bjørn Nielsen, 20) Victor Alfred Marinus Jensen, 21) Niels Jensen, kaldet Asmus, 22) Julius Christian Oscar Mikael Karlsen bør straffes: Arrestanterne 1) Lorenz, 2) Leo Andersen, 3) Jens Peter Jensen, 4) Rikard Jensen, 5) Thvorvald Andersen, 6) Andreasen, 7) Axel Sørensen, 13) Niels Nielsen og 16) Ejnar Kristian Jensen med Tugthusarbejde, Lorenz, Leo Andersen og Jens Peter Jensen hver især i 6 Aar, Rikard Jensen i 5 Aar, Thorvald Andersen i 6 Aar, Andreasen i 2 Aar, Axel Sørensen i 6 Aar, Niels Nielsen i 3 Aar og Ejnar Kristian Jensen i 5 Aar; Arrestanterne 8) Hansen, 9) Harry Christian Andersen og 14) Einar Sørensen med Forbedringshusarbejde, Hansen i 3 Aar, Harry Christian Andersen i 18 Maaneder og Einar Sørensen i 3 Aar; Arrestanterne 10) Andreas Nielsen, 11) Levin, 12) Steen, 15) Jørgen Andersen og 17) Karl Axel Jensen, Arrestantinden 18) Christensen og de Tiltalte 19) Niels Christian Bjørn Nielsen, 20) Victor Jensen, 21) Asmus og 22) Karlsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Andreas Nielsen, Levin og Steen hver især i 120 Dage. Jørgen Andersen i 60 Dage, Karl Axel Jensen i 1 Maaned, Arrestantinden Christensen og de Tiltalte Niels Christian Bjørn Nielsen og Victor Jensen hver især i 120 Dage, Asmus i 80 Dage og Karlsen i 30 Dage. Saa betale de og en for alle og alle for en Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Kalko og Sachs, 800 Kroner til hver, dog at Arrestanten Karl Axel Jensen alene betaler de ham vedkommende Omkostninger, herunder $^{1}/_{30}$ af de nævnte Sagførersalærer, og saaledes at Arrestanten Lorenz ikke betaler over $^{18}/_{29}$, Leo Andersen ikke over $^{15}/_{29}$, Jens Peter Jensen ikke over $^{11}/_{29}$, Rikard Jensen ikke over $^{9}/_{29}$, Thorvald Andersen ikke over $^{4}/_{29}$, Andreasen ikke over $^{1}/_{29}$, Axel Sørensen ikke over $^{7}/_{29}$, Hansen og Harry Christian Andersen hver ikke over $^{1}/_{29}$, Andreas Nielsen, Levin og Steen hver ikke over $^{3}/_{29}$, Niels Nielsen og Einar Sørensen hver ikke over $^{5}/_{29}$, Jørgen Andersen og Ejnar Kristian Jensen hver

ikke over $^1/_{29}$, Arrestantinden Christensen ikke over $^6/_{29}$, de Tiltalte Niels Christian Bjørn Nielsen og Victor Jensen hver ikke over $^3/_{29}$ og de Tiltalte Asmus og Karlsen hver ikks over $^1/_{29}$ af de øvrige Aktions-Omkostningers samlede Beløb. Endelig udreder Arrestanterne Niels Nielsen og Einar Sørensen en for begge og begge for en i Erstatning til Guldsmed William Holm 13,000 Kr., Juveler William Hoppe 19,000 Kr. og Urmager Fru Marie Doctermann 1700 Kr. De idømte Erstatninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Jens Peter Jensens, Otto Eli Hansens og Ejnar Kristian Jensens Vedkommende anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger bestyrker det ved Dommen antagne Resultat, vil den forsaavidt angaar de nævnte Tiltalte være at stadfæste, dog at Straffetiden for Hansen findes at burde forkortes til 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte Otto Eli Hansen bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Jens Peter Jensen, Hansen og Ejnar Kristian Jensen En for Alle og Alle for En til Overretssagfører Krag 500 Kroner, Tiltalte J. P. Jensen til Højesteretssagfører Stein 250 Kroner og de Tiltalte Hansen og E. K. Jensen En for Begge og Begge for En til Højesteretssagfører I. Kondrup 250 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne . . . Jens Peter Jensen ... Otto Eli Hansen . . . og Ejnar Kristian Jensen tiltales for Tyveri . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Jens Peter Jensen er født den 1 April 1891 og, foruden 1 Gang at være betingelsesvis dømt for Tyveri og Hæleri begaaet før hans fyldte 18de Aar, bl. a. anset ved nærværende Rets Dom af 21 Januar 1913 efter Lov af 1 April 1911 § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder, og senest ved nærværende Rets Dom af 3 Marts 1914 efter Lov af 1 April 1911 § 1, 2det Stk., med lige Straf i 6 Maaneder. . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Hansen er født den 1 September 1892 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 14 Maj 1912 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., samt efter § 251, jfr. § 37, med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved nærværende Rets Dom af 22 Decem-

ber 1914 i Medfør af Straffelovens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri med lige Straf i 8 Maaneder, og ved nærværende Rets Dom af 15 Januar 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 12 Dage.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Ejnar Kristian Jensen er født den 25 Juni 1888 og foruden 2 Gange at være straffet for Tyveri, begaaet før hans fyldte 18de Aar, senest anset ved Højesterets Dom af 29 Juni 1911 efter Straffelovens § 229, 4de og 5te Stk., med Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Foruden at være ansete som foranført har Arrestanterne og de Tiltalte bl. a. været arresterede, sigtede for Ejendomsindgreb, som følger, uden at der har været dekreteret Aktion imod dem:

Arrestanterne . . . Jens Peter Jensen og . . . har i Tiden fra den 13 . . . November 1914 til den 25 Februar 1915 siddet arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, sigtede for Røveri . . . Jens Peter Jensen og . . . har fra 18 Juni til 14 Juli 1915 været arresterede her ved Retten og ved Frederiksberg Birk, sigtede for de nedenfor under XII og XIII omtalte Tyverier . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ifølge de af Arrestanterne — med Undtagelse af Ejnar Kristian Jensen og tildels Steen — samt de af Arrestantinden og de Tiltalte afgivne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

VI (Forhørets Forhold XXVII). Arrestanterne Lorenz, Jens Peter Jensen og Leo Andersen har Natten til den 28 Marts 1915 i Forening begaaet groft Tyveri fra et Forretningslokale Gl. Kongevej 1 D, Stuen. Arrestanten Lorenz ituslog i tyvagtig Hensigt en Rude i en aflaaset Butiksdør, som han deretter gennem det frembragte Hul oplukkede indvendig fra. Medens Lorenz og Leo Andersen deretter holdt Vagt paa Gaden, gik Jens Peter Jensen gennem Døren ind i Forretningslokalet, hvor han stjal en Boltesaks og en Boremaskine, der laa frit fremme i et Vindue. Det stjaalne Værktøj, som havde en Værdi af ialt 41 Kr., blev senere af Arrestanterne benyttet ved Udførelsen af de nedenfor under VIII og XV omtalte Tyverier og det under XIV omtalte Tyveriforsøg.

VII (XXIX). De samme 3 Arrestanter har Natten til den 3 April 1915 i Forening gjort Forsøg paa groft Tyveri fra Laaneforretningen Valdemarsgade 41. Medens de 2 andre Arrestanter holdt Vagt, steg Arrestanten Leo Andersen fra et Gangvindue paa Ejendommens 1ste Sal ud paa den i 1ste Sals Højde værende Gesims, ad hvilken han naaede hen til et til Laaneforretningens Lagerlokaler i samme Etage hørende Vindue, som han trak op med en Proptrækker, hvorpaa han gennem Vinduet i tyvagtig Hensigt steg ind i Forretningens Lokaler, men da han fandt Dørene til Lageret og Kontoret i Stueetagen, der ved indvendig Trappe staar i Forbindelse med 1ste Sal, lukkede og ikke turde gøre Støj, opgav han sit Forehavende og forlod Ejendommen sammen med de andre Arrestanter.

VIII (XXXI). Natten til den 15 April 1915 har de samme 3

Arrestanter i Forening begaaet groft Tyveri fra en til Kontor og Beboelse indrettet Bygning paa Vestre Kirkegaard. Efter at have overskaaret en Telefonledning paa Bygningens udvendige Side borede de med den ved Tyveriet under Forhold VI stjaalne Boremaskine Huller i Rammerne om et af Kontorvinduerne, som det derefter lykkedes dem at afhaspe, hvorefter Lorenz og Leo Andersen, medens Jens Peter Jensen holdt Vagt, i tyvagtig Hensigt steg gennem Vinduet ind i et Kontorlokale, fra hvilket de bar et Pengeskab ud paa Kirkegaarden, hvor de opbrød Skabet og af dets Indhold stjal ca. 17 Kr. i rede Penge.

IX (XXV). Natten til den 22 April 1915 indfandt de samme 3 Arrestanter sig ved Industriforeningens Bygning paa Vesterbrogade for at begaa Tyveri fra »De forenede Kulimportører«s Kontorlokaler paa Ejendommens 1ste Sal. Arrestanterne stillede en Brandstige op til et Vindue, som Arrestanten Lorenz derefter trak op med en Proptrækker, hvorpaa han gennem Vinduet steg ind i Lokalerne, i hvilke han aabnede endnu et Vindue, hvorefter han gik ned ad Stigen, som Arrestanterne stillede paa Plads igen. Medens Jens Peter Jensen derefter paa Raadhuspladsen ventede paa de 2 andre Arrestanter, entrede disse op ad Muren og ind gennem de 2 aabnede Vinduer, hvorefter de i Kontorerne stjal ca. 50 Kr. i Frimærker fra 2 Pengeskabe, som de oplukkede med dertil hørande Nøgler, samt 500 Kr. i rede Penge fra et aflaaset Skrivebord, som de opbrød.

X (II). Den 9 Maj s. A. om Aftenen Kl. ca. 10 har de samme 3 Arrestanter i Forening begaaet groft Tyveri fra en Beboelseslejlighed Nørre Farimagsgade 41, 1ste Sal; Arrestanten Leo Andersen entrede ad en paa Muren hængende Brandstige op til et aabentstaaende 1ste Sals Vindue, gennnem hvilket han i tyvagtig Hensigt steg ind i Lejligheden, i hvilket han derefter lukkede Jens Peter Jensen ind ad Køkkendøren, hvorefter de 1 Arrestanter, mens Lorenz holdt Vagt i Nærheden, i Lejligheden stjal en Pels, et Guldur, en Guldbroche og 4 Sølvskeer til Værdi ialt 370 Kr., der beroede frit fremme og i uaflaasede Gemmer.

XI (XX). De samme 3 Arrestanter har Natten til den 14 Maj 1915 indfundet sig ved Ejendommen Matthæusgade 25 for at begaa Indbrud i Pantelaanerforretningen i denne Ejendoms Stueetage. Leo Andersen trak med en Proptrækker udvendig fra et lukket Vindue op, hvorefter Jens Peter Jensen af de 2 andre Arrestanter blev hjulpet ind gennem Vinduet. Medens de 2 andre Arrestanter holdt Vagt, stjal Jens Peter Jensen i Forretningen Smykker m. m. til Værdi 1000 Kr., der beroede i uaflaaset Gemme.

Arrestanten Niels Nielsen har gjort sig skyldig i Hæleri ved i Slutningen af samme Maaned at afkøbe Arrestanten Lorenz samtlige heromhandlede Koster . . .

Tyvekosterne solgte Arrestanten Niels Nielsen videre til Arrestanten Einar Sørensen, der . . . har gjort sig ekyldig i Hæleri ved . . . at videreforhandle og fordølge Kosterne.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

XII (IV). Den 27 Maj 1915 Kl. ca. 10 Eftermiddag indfandt Arrestanterne Lorenz, Jens Peter Jensen og Leo Andersen sig ved

Ejendommen Frederiksberggade 23 for at begaa Tyveri fra Urmagerforretningen i Ejendommens Stueetage. Efter at Lorenz, medens de 2 andre ventede udenfor Ejendommen, ved at opdirke en aflaaset Dør havde skaffet sig Adgang til Urmagerforretningen, gik Leo Andersen gennem denne Dør ind i Forretningslokalerne, hvor han stjal Ure til Værdi 3000 Kr., der beroede frit fremme og i uaflaasede Gemmer.

Arrestanten Rikard Jensen har . . . den 14 Juni s. A. i Forening med Lorenz . . . solgt Urene sammen med de nedenfor under XIII nævnte Ure m. m. til de Tiltalte Victor Jensen og Niels Christian Bjørn Nielsen . . .

XIII (V). Natten til den 12 Juni 1915 har Arrestanterne Jens Peter Jensen og Rikard Jensen i Forening begaaet groft Tyveri fra en Urmagerforretning, Falkonerallé 47, Stuen. Arrestanterne sprængte i tyvagtig Hensigt en aflaaset Dør, gennem hvilken Rikard Jensen derefter gik ind i Forretningen, hvor han, medens Jens Peter Jensen holdt Vagt udenfor, stjal Ure til Værdi 2800 Kr., der beroede frit fremme og i uaflaasede Gemmer. Begge Arrestanter gik med det Stjaalne til Jens Peter Jensens Logis, hvor Arrestanterne Lorenz og Leo Andersen, der ikke havde deltaget i Tyveriet, kom tilstede. Alle 4 Arrestanter enedes derefter om paany at gaa til Urmagerforretningen for at stjæle, hvad der maatte være af Ringe og Penge, og i Henhold hertil gik de alle samme Nat til Urmagerforretningen, og medens de 3 andre Arrestanter ventede udenfor, gik Rikard Jensen uhindret ind i Forretningen, hvor han nu stjal en Del Ringe og en Broche til Værdi ialt 200 Kr., der beroede frit fremme, samt et Beløb af ca. 3 Kr. fra en uaflaaset Skuffe.

Medens Tyveriet af Ringene, Brochen og de kontante Penge vil være at tilregne Arrestanterne Lorenz og Leo Andersen som simpelt Tyveri, vil Tyveriet i dets Helhed være at tilregne de 2 andre Arrestanter som groft.

Samtlige fra Urmagerforretningen stjaalne Koster, med Undtagelse af 2 til 200 Kr. vurderede Guldure, solgte Arrestanterne den 14 Juni s. A. gennem Rikard Jensen og Lorenz til de Tiltalte Victor Jensen og Niels Christian Bjørn Nielsen . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

XV (XI). Natten til den 21 Juli 1915 har Arrestanterne Lorenz, Leo Andersen og Jens Peter Jensen i Forening begaaet groft Tyveri fra Guldsmedeforretningen, Sværtegade 4, Stuen.

De 3 Arrestanter indfandt sig i tyvagtig Hensigt ved Ejendommen; Lorenz opdirkede en aflaaset Gadedør, og medens Jens Peter Jensen forblev udenfor og holdt Vagt, gik Lorenz og Leo Andersen ind i Ejendommens Gaard. Leo Andersen skar med en Diamant et Stykke ud af en Rude, overklippede med den ved Tyveriet Forhold VI stjaalne Boltesaks 2 for det paagældende Vindue anbragte Jærnstænger og bøjede Stængerne til Side, hvorefter begge Arrestanter steg gennem Vinduet ind i Forretningens Lokaler, hvor de stjal Smykker m. m. til Værdi 25000 Kr., der laa frit fremme og i uaflaasede Montrer.

Arrestanterne Niels Nielsen og Einar Sørensen har gjort sig skyldige i Hæleri ved i Løbet af Juli og August 1915 i 2 eller 3 Gange

at afkøbe de 3 andre Arrestanter samtlige disse Tyvekoster med Undtagelse af Koster til Værdi 300 Kr. . . .

XVI (XXI). Natten til den 20 September 1915 indfandt Arrestanterne Lorenz, Leo Andersen og Jens Peter Jensen sig ved Ejendommen Østergade 4 for efter Aftale at begaa Indbrud i en Guldsmedeforretning i denne Ejendoms Stueetage. Lorenz opdirkede en aflaaset Gadedør, og medens Jens Peter Jensen forblev paa Gaden og holdt Vagt, steg Lorenz og Leo Andersen gennem et Vindue fra Gaarden, som de trak op med en Proptrækker, ind i Bagværelset til en Ekviperingsforretning ved Siden af Guldsmedeforretningen. Fra dette Bagværelse brød de med Hammer, Mejsel og andet medbragt Værktøj Hul i Væggen mellem Bagværelset og Guldsmedeforretningen, hvorefter Leo Andersen gennem det frembragte Hul krøb ind i denne Forretning, hvor han fra aflaasede Montrer og aflaasede Vinduer, som han opbrød, stjal Juveler og andre Kostbarheder m. m. til Værdi 60000 Kr. I Ekviperingsforretningens Butikslokale stjal Leo Andersen derhos fra en uaflaaset Pengeskuffe ca. 20 Kr. i rede Penge.

Af det Stjaalne solgte Arrestanterne i Tiden fra Tyveriets Begaaelse til i April 1916 i mange Gange Kostbarheder til Værdi 54000 Kr. til Arrestanterne Niels Nielsen og Einar Sørensen . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

XXII. Natten til den 8 December 1915 enedes Arrestanterne Rikard Jensen og Thorvald Andersen om at begaa Indbrudstyveri fra Urmagerforretningen Dybbølsgade 42, Stuen . . .
. . . Ure og Ringe til Værdi ialt 1800 Kr. . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanterne Rikard Jensen, Thorvald Andersen og Axel Sørensen har forklaret, at Arrestanten Ejnar Kristian Jensen har deltaget i Tyveriet fra Urmagerforretningen i Dybbølsgade, hvilket sidstnævnte Arrestant har benægtet, og Aktionsordren omfatter ikke hans Detagelse i dette Forhold.

XXIII. Natten til den 19 December 1915 har Arrestanterne Thorvald Andersen og Axel Sørensen begaaet Indbrud i en Urmagerforretning Gl. Kongevej 86, St. . . . Ure og Kæder til Værdi 1850 Kr. . . .

Efter Arrestanterne Thorvald Andersens og Axel Sørensens Forklaring har Arrestanten Einar Kristian Jensen deltaget i Udøvelsen af dette Tyveri, hvad sidstnævnte Arrestant har benægtet, og Tiltalen mod ham omfatter ikke hens Deltagelse i dette Forhold.

XXIV (XVI). Natten til den 23 December 1915 besluttede Arrestanterne Axel Sørensen, Otto Eli Hansen og den ikke under nærværende Sag tiltalte Christian August Amandus Jensen at begaa Tyveri fra Urmagerforretningen Gl. Kongevej 153. Medens Axel Sørensen holdt Vagt ved Indgangen til Ejendommen, gik Otto Hansen og Christian Jensen uhindret til Ejendommens Køkkentrappe, hvorhos de forsøgte at sprænge en aflaaset Dør til Urmagerforretningens Lokaler; under Arbejdet hermed gik en Rude i Døren i Stykker; de opgav derefter at komme ind i Forretningen ad denne Vej og brækkede nu med et Stemmejærn et Vindue til Forretningens Baglokale op for gennem dette

at skaffe sig Adgang til Forretningen; da der imidlertid kom Folk til Stede, opgav de deres Forehavende og flygtede fra Gerningsstedet.

XXXI (XXIV). Den 11 Marts 1916 skete der Anmeldelse til Politiet om, at der den foregaaende Nat var begaaet Indbrud i Vinhandler Hans Jørgensens Kontorlokaler i Stueetagen i Bagbygningen til Ejendommen Vesterbrogade 62, hvor der fra et aflaaset Pengeskab, der fandtes opbrudt, var stjaalet ca. 23340 Kr., deraf de 23000 Kr. i 500kronesedler.

Efter at Arrestanterne Niels Nielsen og Einar Sørensen havde tilstaaet, at de for Arrestanten Jens Peter Jensen havde vekslet et større Antal 500kronesedler, hidrørende fra dette Tyveri, tilstod sidstnævnte Arrestant sig i et den 16 September 1916 afholdt Forhør skyldig i Tyveriet, som han i et den 18 s. M. afholdt Forhør først erklærede at have begaaet sammen med en Person ved Navn »Christian« eller »L. Christian Hansen«, der senere skulde være rejst til Amerika, men senere i samme Forhør forklarede at have udført sammen med Arrestanten Ejnar Kristian Jensen. Angaaende de nærmere Omstændigheder ved Udførelsen af Tyveriet forklarede Arrestanten i et den 10 Oktober afholdt Forhør, at han og Ejnar Kristian Jensen fra Naboejendommen i tyvagtig Hensigt var stegne over et Plankeværk og et Pissoir ind i Baggaarden til Vesterbrogade 62, hvor de stillede en Stige op til et Vindue i Vinhandlerforretningen. Ejnar Kristian Jensen trak dette Vindue op, og medens Jens Peter Jensen holdt Vagt i Gaarden, steg Ejnar Kristian Jensen gennem Vinduet ind i Forretningen, hvor han udførte Tyveriet, efter hvis Fuldførelse Arrestanterne forlod Ejendommen og delte de stjaalne Penge, der ialt viste sig at udgøre ca. 23200 Kr., ligeligt imellem sig. Af de stjaalne 500kronesedler fik Jens Peter Jensen gennem Arrestanterne Einar Sørensen og Niels Nielsen vekslet dels sin egen Halvpart, dels 6000 Kr. af Ejnar Kristian Jensens Part.

Den 12 Oktober 1916 blev Arrestanten Ejnar Kristian Jensen anholdt og den følgende Dag afgivet til Nytorvs Arrest. Ved sin første Fremstilling i Retten den 16 s. M. nægtede han først enhver Deltagelse i Tyveriet og erklærede aldrig i sit Liv at have været i Besiddelse af mere end 600 Kr. paa én Gang, men straks efter berigtigede han dette til, at han vidste Besked om Tyveriet og forklarede nærmere, at Jens Peter Jensen kort før Tyveriet blev udført og vistnok samme Dag som det blev udført om Natten, traf Arrestanten i Istedgade og spurgte ham, om han ikke vilde være med til et stort Pengeskabstyveri, hvilket Arrestanten dog ikke vilde indlade sig paa. Da Arrestanten den følgende Dag læste i Aviserne om det store Tyveri, forstod han, at det var dette, Jens Peter Jensen vilde have haft Arrestanten med til, og da der senere blev udlovet en Dusør paa 3000 Kr. for Paagribelsen af Gerningsmanden, sagde han til Jens Peter Jensen, at det ikke var mere end rimeligt, at denne betalte ham de 3000 Kr. som Vederlag for, at han holdt sin Mund. Jens Peter Jensen gik ind paa at betale Arrestanten disse Penge, og ca. 1 Maaned à 6 Uger efter Tyveriets Begaaelse modtog Arrestanten disse 3000 Kr., som han forstod, at Jens Peter Jensen betalte ham af Frygt for at blive

anmeldt til Politiet. Arrestanten nægtede at have faaet noget Beløb udbetalt i 500kronesedler og nægtede at have faaet nogen 500kronesseddel vekslet gennem Jens Peter Jensen eller Arrestanten Niels Nielsen.

Denne Forklaring har Arrestanten fastholdt, indtil det gennem en i Aarhus bosat Kvinde, til hvem Arrestanten havde staaet i Forhold, blev oplyst, at Arrestanten, kort før han i Slutningen af September, 1916, da han var efterlyst af Politiet, rejste fra Aarhus, havde betroet hende til Opbevaring en lukket Konvolut, som skulde indeholde forskellige yderst vigtige Papirer. Denne Konvolut viste sig at indeholde bl. a. 9 500kronesedler, og Arrestanten erkendte nu paa Forehold af denne Oplysning, at han havde overgivet denne Kvinde de 9 500kronesedler, om hvilke han derefter forklarede, at Arrestanten Jens Peter Jensen, da han i Begyndelsen af Juni d. A. var i Aarhus sammen med Arrestanten, havde betroet Arrestanten Sedlerne til Opbevaring. Han fastholdt i Forbindelse hermed sin tidligere Forklaring om at have afpresset Jens Peter Jensen de 3000 Kr.

Efter at Arrestanten Jens Peter Jensen den 14 Oktober var bleven bekendt med Arrestanten Ejnar Kristian Jensens Anholdelse, erklærede han at ville tilbagekalde sin Forklaring om sidstnævnte Arrestants Deltagelse i Tyveriet, og i et den 17 s. M. afholdt Forhør forklarede han nu paany, at det var den af ham først omtalte Christian Hansen, der havde været med til Tyveriets Udførelse. Angaaende Ejnar Kristian Jensens Forhold forklarede han nu overensstemmende med sidstnævnte Arrestant, at denne kun havde modtaget 3000 Kr. af de stjaalne Penge, hvorom han afgav en Forklaring, der i Hovedtrækkene stemmede med, men i forskellige Enkeltheder afveg fra Ejnar Kristian Jensens Forklaring. I et den 10 November 1916 afholdt Forhør tilbagekaldte Jens Peter Jensen imidlertid sin sidst omtalte Forklaring, om hvilken han erkendte, at den var aftalt mellem Arrestanterne, og han har senere under Sagen henholdt sig til sin oprindelige Forklaring om Ejnar Kristian Jensens Deltagelse i Tyveriet som Medgerningsmand til dette, ligesom han har benægtet at have betalt Ejnar Kristian Jensen de 9 500kronesedler eller nogen anden Del af de stjaalne Penge til Opbevaring. I et ved Sagens Slutning afholdt Reassumtionsforhør har Arrestanten Jens Peter Jensen dog atter frafaldet sin Forklaring om Ejnar Kristian Jensens Deltagelse i Tyveriet og hævdet alene at have begaaet dette, hvorhos han har forklaret at have betroet Ejnar Kristian Jensen de 9 500kronesedler til Opbevaring.

Det findes nu uden Betænkelighed at forkaste Arrestanten Ejnar Kristian Jensens Forklaring om den Maade, hvorpaa han vil være kommen i Besiddelse af de 3000 + 4500 Kr., og at lægge Arrestanten Jens Peter Jensens Forklaring om Ejnar Kristian Jensens Deltagelse i Tyveriet som Medgerningsmand til Grund ved Sagens Paadømmelse. Dels er Ejnar Kristian Jensens Forklaring i sig selv aldeles usandsynlig, dels er der efter det om Arrestanternes indbyrdes Forhold oplyste ingen Grund til at antage, at Jens Peter Jensen skulde lyve Medarrestanten hans Deltagelse i Tyveriet paa. Men fremdeles er Rigtigheden af Jens Peter Jensens nævnte Forklaring pau forskellig Maade bestyrket ved Sagens øvrige Oplysninger.

Arrestanten Niels Nielsen har saaledes forklaret, at Jens Peter Jensen, naar han i Tiden efter Tyveriets Begaaelse omtalte sin Medgerningsmand — hvem han iøvrigt kaldte for Hansen —, nævnede, at han havde Forbindelser i Aarhus, og at han kort Tid efter Tyveriets Begaaelse var rejst til denne By, hvilket stemmer med Ejnar Kristian Jensens Forhold, og Arrestanten Niels Nielsen har endvidere forklaret, at han og Arrestanten Einar Sørensen i det Hele mener at have vekslet 6000 Kr. af Medgerningsmandens Sedler foruden alle de Jens Peter Jensen selv tilfaldne Sedler, hvilket falder godt i Traad med, at der hos Ejnar Kristian Jensen findes 9 Sedler i Behold. Endvidere skal bemærkes, at Arrestanten Axel Sørensens Søster, Karen Marie Sørensen, Nielsens Enke, der har været arresteret under Sagen, sigtet for Hæleri, og Jensine Petrine Christine Rasmine Ananine Nielsen, om hvem Arrestanten Ejnar Kristian Jensen har forklaret, at han »gik sammen med hende« omtrent fra Midten af Februar til Midten af Marts 1916, overensstemmende har forklaret, at Ejnar Kristian Jensen en Gang i Marts Maaned 1916, altsaa paa en Tid, da han efter sin Forklaring endnu ikke havde modtaget nogen Del af de stjaalne Penge, var sammen med dem i Karen Sørensens Hjem, og at Arrestanten da talte om, hvorledes han skulde bære sig ad med at faa 500-Kronesedler slaaet i Stykker, og udtalte sig med, at han, naar Arrestanten Axel Sørensen blev løsladt, skulde udstyre en Lejlighed til ham og Jensine Nielsen. Arrestanten har først benægtet Rigtigheden af disse Forklaringer, men senere erkendt at være fremkommen med den sidste Udtalelse, dog kun af Praleri, og med Hensyn til Udtalelsen om 500-Kronesedlerne har han erklæret ikke bestemt at ville benægte at være fremkommen med denne Udtalelse, men han har paastaaet, at hvis han har udtalt sig saaledes, maa det have været i Tanker om de 3000 Kr., som han paa det Tidspunkt ventede at modtage af Jens Peter Jensen. Karen Sørensen har fremdeles forklaret, at hun husker, at Arrestanten Dagen efter Tyveriets Begaaelse fik indløst noget pantsat Tøj. Arrestanten har ikke villet benægte dette, men paastaaet, at han maa have skaffet sig Penge til Indløsningen ved sin Handel med Ure.

Endelig maa det fremhæves, at Arrestanten efter sin Fortid er tyvagtig, at han under nærværende Sag har erkendt, at han — vistnok i Januar 1916 — hos en Smed har bestilt ca. 20 Dirke af forskellige Variationer, om hvilke han dog har forklaret at have bestilt og betalt dem for Jens Peter Jensens Regning, hvilket sidstnævnte Arrestant har benægtet, at hans Forklaringer under nærværende Sag paa væsentlige Punkter har været bevisligt løgnagtige, samt at ogsaa Arrestantens tidligere Sager kendetegner ham som en ihærdig Benægter.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne, Arrestantinden og de Tiltalte være at anse:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Jens Peter Jensen efter Straffelovens § 229, 4de Stk., jfr. tildels § 46, og under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Hansen efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, og under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ejnar Kristian Jensen efter Straffelovens § 230, 2det Stk., og under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

og findes de forskyldte Straffe at burde fastsættes saaledes:
For Arrestanterne . . . . til Tugthusarbejde . . . . og Jens Peter Jensen hver især i 6 Aar . . . Ejnar Kristian Jensen i 5 Aar,
for Arrestanterne Hansen . . . til Forbedringshusarbejde: Hansen i 3 Aar . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanterne, Arrestantinden og de Tiltalte vil derhos have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 800 Kr. til hver, dog at Arrestanten Karl Axel Jensen alene betaler de ham vedkommende Omkostninger, herunder $^1/_{30}$ af de nævnte Sagførersalærer, og saaledes at Arrestanten Lorenz ikke betaler over $^{18}/_{29}$ . . . Jens Peter Jensen ikke over $^{11}/_{29}$ . . . Hansen og . . . hver ikke over $^1/_{29}$ . . . og Ejnar Kristian Jensen hver ikke over $^1/_{29}$ . . . af de øvrige Aktionsomkostningers samlede Beløb.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Onsdag den 27 Juni.

Nr. 300. Højesteretssagfører O. Liebe

mod

Christian Johannes Larsen (Def. Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 April 1917: Arrestanten Christian Johannes Larsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Henrichsen og Krabbe, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Johannes Larsen til Højesteretssagførerne Liebe og Hansen 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Christian Johannes Larsen, der tiltales for Tyveri, er født den 1 November 1890, og tidligere anset: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 24 Maj 1909 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., for sidstnævnte Paragrafs Vedkommende tildels jfr. § 46 og § 54, samt efter Straffelovens § 247, i det Hele sammenholdt med § 62, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved samme Rets Dom af 15 Oktober 1909 for Tyveri, hvor Straffen bortfaldt i Medfør af Straffelovens § 64, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 14 December 1910 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved kgl. Resolution af 13 December 1911 fritaget for den resterende Del af Straffetiden mod fra 2 Januar til 2 Maj at anbringes paa Adserbølgaard, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 6 Juli 1912 efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og ved Højesterets Dom af 29 Juli 1914 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Arrestanten har efter Udstaaelsen af den ham sidst idømte Straf ved Frederiksberg Birks Jurisdiktion været sigtet for Tyveri, men denne Sag sluttedes af Mangel paa Bevis uden Tiltale.

Den 21 November f. A. anmeldte Arbejdsmand Jensens Enke, Henriette, født Jensen, at der samme Dag i Tiden fra Kl. 8 Formiddag til Kl. $1^1/_2$ Eftermiddag ved Indbrud i hendes Lejlighed, Slotsgade 21, 4de Sal tilhøjre, var frastjaalet hende 2 nærmere betegnede Par Støvler, der havde beroet i et aflaaset Klædeskab, som fandtes opbrudt. Ved senere Anmeldelse oplyste Anmelderinden, at der ved det omhandlede Tyveri yderligere var stjaalet ca. 7 Kr. i rede Penge fra Lejlighedens Gasautomat, hvis Pengeskuffe var opbrudt.

Ved Undersøgelse paa Gerningsstedet fandtes i Kanten af Indgangsdøren udfor Smæklaasen Mærker af et ubestemmeligt Instrument, hvormed Tyven antoges at have skubbet eller forsøgt at skubbe Laaseriglen tilbage.

Anmelderinden, der som Vidne har fastholdt Anmeldelsens Rigtighed og bekræftet sin Forklaring med Ed, har nærmere forklaret, at hun Kl. 7 om Morgenen forlod Lejligheden, hvor hun efterlod sin 10-aarige Datter, der skulde være i Skole Kl. 8 og var vant til at aflaase begge Dørens Laase, saavel Smæklaas som indstukken Laas, naar hun forlod Lejligheden for at gaa i Skole.

Anmelderindens nævnte Datter, Adelhejd Viola Kristine Haubro Jensen, har inden Retten forklaret, at hun, da hun den paagældende

Morgen Kl. ca. $7^1/_2$ forlod Lejligheden, aflaasede begge Indgangsdørens Laase, samt at det, da hun kom hjem Kl. $1^1/_2$ om Eftermiddagen, viste sig, at Døren kun var aflaaset med Smæklaasen, og at Nøglen ikke kunde drejes rundt i den indstukne Laas.

Anmelderinden har bekræftet, at hun, der kom hjem Kl. ca. $5^1/_2$ om Eftermiddagen, fandt den indstukne Laas i Indgangsdøren ødelagt, saa at den ikke lod sig aflaase.

Ifølge den af Smed Christian Peter Jacobsen Vinge afgivne Vidneforklaring er Grunden til, at Laasen er ødelagt, den, at der har været en fremmed Nøgle, Dirk eller et andet Instrument i Laasen.

Ved Arrestantens Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt under Sagen Oplyste er det bevist, at Arrestanten samme Dag, Tyveriet fandt Sted, har solgt de ifølge Anmeldelsen stjaalne Støvler til en i Baggesensgade boende Marskandiser for ialt 12 Kr., hvilket Beløb han har forbrugt til egen Fordel.

Arrestanten har imidlertid nægtet sig skyldig i det omhandlede Tyveri, idet han med Hensyn til sin Adkomst til de 2 Par Støvler har forklaret, at han, der den ommeldte Dag ved Middagstid havde indfundet sig i Ejendommen Slotsgade Nr. 21 for at besøge Anmelderindens Naboerske, hos hvem Anmelderindens Søster, hvem Arrestanten kender, efter det Oplyste undertiden har haft Tilhold, efter forgæves at have ventet paa Trappegangen udenfor Lejligheden, fandt Fodtøjet under Sædet paa Ejendommens Retirade, hvor han havde indfundet sig for at forrette sin Nødtørft.

Bud Jens Christian Hansen har som Vidne forklaret, at han den 21 November f. A. Kl. ca. 10—11 om Formiddagen, mens han stod og ventede udenfor Anmelderindens Naboerskes Dør, saa, at Arrestanten kom op ad Trappen og gik lige hen til Anmelderindens Dør, hvor han standsede, at Arrestanten, da han fik Øje paa Vidnet, kom hen til dette, hvem han bl. a. fortalte, at han vilde tale med Anmelderindens Naboerske angaaende Anmelderindens Søster, at de fulgtes ned ad Trappen til Gadedøren, samt at Arrestanten, da Vidnet gik sin Vej, udtalte, at han vilde vente, til Naboersken kom hjem. Arrestanten har dog forklaret, at han ikke husker, at han ved den omhandlede Lejlighed var henne ved Anmelderindens Dør.

Efter det Foreliggende, særlig Arrestantens Nærværelse paa Gerningsstedet og hans Besiddelse af de stjaalne Støvler samme Formiddag, Tyveriet blev begaaet, samt i Betragtning af, at en i Arrestantens Besiddelse forefunden Skruetrækker har vist sig at passe til Mærkerne i den opbrudte Skabsdør efter det ved Tyveriet anvendte Instrument, at Indgangsdørens Smæklaas efter det Oplyste med Lethed oplukkes ved med den omhandlede Skruetrækker at skyde Laaseriglen tilbage i Laasen, at Arrestanten under Sagen har afgivet forbeholdne Forklaringer, samt at Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det ubetænkeligt at forkaste Arrestantens i sig selv usandsynlige Forklaring om hans Adkomst til Fodtøjet, der er vurderet til ialt 18 Kr., og idet den af Anmelderinden afgivne Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, at anse det for bevist, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri, der vil være at tilregne ham som grovt, idet han maa antages at have skaffet sig Adgang til

Anmelderindens Lejlighed ved med Vold eller ved Hjælp af falsk Nøgle eller Dirk at aabne den aflaasede Dør.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet grovt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 163. Husejerske **Jensine Petrea Jensen** (Selv)

mod

Overretssagfører **J. Seedorf** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en Kautionsforpligtelse delvis var indfriet.

Aalborg Købstads ordinære Rets Dom af 26 Juni 1916: Imod Udlevering af det den 3 Juli 1913 udstedte Kautionsbevis og Skadesløsbrev i kvitteret Stand bør Indstævnte, Husejerske Jensine Petrea Jensen, Dannebrogsgade 21, Aalborg, til Sagsøgeren, Overretssagfører J. Seedorff, udrede 525 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra 19 Maj 1914 til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 Oktober 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten betaler Appellantinden, Jensine Petrea Jensen, til Appelindstævnte, Overretssagfører Seedorff, skadesløst. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen Antagne

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Husejerske Jensine Petrea Jensen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved et den 3 Juli 1913 udstedt, den 7 s. M. tinglæst Kautionsbevis og Skadesløsbrev indestod Appellantinden, Husejerske Jensine Petrea Jensen i Aalborg, som Selvskyldner og Kautionist Appelindstævnte, Overretssagfører J. Seedorff, sammesteds, for skadesløs Betaling af ethvert Beløb, som P. Pedersen Slangerup, ligeledes i Aalborg, maatte være eller blive Appelindstævnte skyldig af en hvilken som helst Skyldgrund, dog ikke for større Beløb end 500 Kr. »ekskl. Renter og skadesløse Omkostninger, og inkl. saadanne paaløbne Renter og Omkostninger ikke for mere end ialt 525 Kr.«

Ifølge Sagens Oplysninger paatog Appellantinden, der er Husbestyrerinde for den i Dokumentet nævnte Slangerup, sig den ommeldte Forpligtelse, fordi Slangerup da var antagen som Bestyrer af en Appelindstævnte tilhørende Ejendom paa Vilkaar, at han til Appelindstævnte indbetalte de første 2544 Kr. af Aarets Lejeindtægt, medens Restlejen tilkom ham som Vederlag for hans Ulejlighed, dog at han skulde bekoste Ejendommens Vedligeholdelse m. m. Indtil Oktober Flyttedag 1913, da Bestyrerforholdet ophørte, indbetalte Slangerup jævnlig Beløb til Appelindstævntes Kontor med Angivelse af, at Beløbene hidrørte fra Ejendommen, og Appelindstævnte sendte ham derefter en Opgørelse, ifølge hvilken Slangerup skulde være ham et Beløb af 632 Kr. 07 Øre skyldig som Rest paa deres Mellemværende. Efter at Slangerup, der trods Paakrav Intet betalte heraf, den 10 Maj 1915 ved en upaaanket Underretsdom var bleven kendt pligtig at betale Appelindstævnte det nævnte Beløb tillige med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 27 Juni 1914 og skadesløse Procesomkostninger, har Appelindstævnte under nærværende Sag i 1ste Instans ved Aalborg Købstads ordinære Ret paastaaet Appellantinden tilpligtet som Selvskyldnerkautionist for Slangerups Skyld til Appelindstævnte — derunder paaløbne Renter og Omkostninger, der oversteg 25 Kr. — at betale ham 525 Kr. tillige med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 19 Maj 1914, indtil Betaling sker, og da denne Paatand ved Underretsdommen er taget til Følge, dog at Appellantindens Pligt hertil er gjort afhængig af Udlevering i kvitteret Stand af det ovenommeldte Kautionsbevis og Skadesløsbrev, har Appellantinden nu indanket Sagen her for Retten, hvor hun ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden mod Betaling af 155 Kr., medens Appelindstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Paastand har Appellantinden anbragt, at hun paa sin Kautionsforpligtelse har afbetalt et Beløb af 345 Kr., og til Bevis herfor har hun fremlagt det tinglæste Kautionsbevis i en gennem Aalborg Byskriverkontor udfærdiget Udskrift, der er forsynet med paategnede Kvitteringer, ifølge hvilke der i 4 Gange i Tiden fra den 23 Juli til den 8 September 1913 er betalt henholdsvis 150 Kr., 105 Kr., 50 Kr. og 40 Kr. Kvitteringerne, ifølge hvilke Beløbene alle er modtaget »à cto ovenstaaende«, er underskrevet af Appelindstævnte ved I. Schiellerup, der, efter hvad der er ubestridt, er en paa Appelindstævntes Kontor ansat kvindelig Kontorist, til hvem Indbetalingerne er sket.

Appelindstævnte, der maa anses at have erkendt, at de ommeldte

Indbetalinger er kommet ham tilgode, har derimod hævdet, at Appellantinden Intet har afbetalt paa Kautionsforpligtelsen, og har særlig protesteret mod, at der tillægges Frøken Schiellerups Kvittering paa Udskriften af Kautionsbeviset Betydning som andet end en Erkendelse af Beløbets Modtagelse. Han har derhos anført, at Slangerup, der nogen Tid, før denne Sag blev anlagt, skal have overdraget samtlige sine Aktiver til Appellantinden, i det Aars Tid, i hvilket hans Bestyrerforhold varede, og inden for hvilket de ommeldte 4 Indbetalinger er foretaget, ialt ca. 15 Gange personlig paa Appelindstævntes Kontor har indbetalt Husleje m. m., der er blevet modtaget af Frøken Schiellerup, og at det aldrig er antydet, at nogen af disse Indbetalinger er sket for Appellantindens Regning.

Under en af Appelindstævnte foranstaltet Vidneførsel har nævnte Frøken I. Schiellerup edelig forklaret, at samtlige de Indbetalinger, for hvilke hun har kvitteret paa den ommeldte Pantebogsudskrift, er foretaget af Slangerup personlig, derunder formentlig ogsaa den første, som ligger forud for Udskriftens Udfærdigelse, og for hvilken der var udstedt løs Kvittering, som tilbageleveredes, da Udskriften fik Paategning om Indbetalingen, at Slangerup ingensinde ved disse Lejligheder til Vidnet, der ikke havde nogen Forestilling om, at Appellantinden var Kautionist for Slangerup, har anført noget om, at Indbetalingerne skete for Appellantindens Regning, eller overhovedet nævnet hendes Navn, og at Vidnet ikke undersøgte Dokumentet, som Slangerup lagde foran hende, idet han bad hende for Nemheds Skyld kvittere paa dette, men at hun gik ud fra, at Dokumentet var Slangerups Bestyrerkontrakt.

Overfor det saaledes Fremkomne har Appellantinden hverken ved en paa hendes Foranstaltning stedfunden Vidneafhøring af Slangerup eller iøvrigt oplyst noget, som kunde give hende Føje til at opfatte Kvitteringerne for de ommeldte Indbetalinger, der er præsterede paa en Tid, da Slangerups Skyld til Appelindstævnte endnu ikke var opgjort, som en Erkendelse af, at hendes Forpligtelse som Kautionist var nedbragt med de tilsvarende Beløb. Idet Kautionsforpligtelsen derfor maa anses at staa ved Magt med sit fulde Beløb, maa det billiges, at Appellantinden ved Underretsdommen er tilpligtet at betale Appelindstævnte det indsøgte Beløb med Renter som paastaaet, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævede, vil derfor være at stadfæste. I Henhold til Kautionsbeviset vil Appellantinden derhos have at tilsvare Appelindstævnte Processens Omkostninger for Overretten skadesløst.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr. 76. Lærer **H. P. Olsen** (Selv)

mod

Storehedinge Kommune (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til som Kautionist delvis at erstatte et Indstævnte ved en Gasværkskasserers Besvigelser tilføjet Tab.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Maj 1916: Indstævnte, Lærer H. P. Olsen af Storehedinge, bør til Citanterne, Storehedinge Kommune, betale de paastævnte 500 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 25 Juni 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den ovennævnte Paategning af 21 Oktober 1909 paa Kautionsbeviset af 25 Januar 1900 — fremlagt for Citanterne af Overretssagfører Siesby den 16 August 1915 — ikke er forsynet med Stempel.

Højesterets Dom.

Efter det i den indankede Dom omhandlede Kautionsforholds Natur og Grundsætningerne i Lovgivningen om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen kan Appellanten, der paatog sig Kautionsforpligtelsen uden at stille Betingelser eller tage Forbehold, ikke paa det mangelfulde Tilsyn med den afdøde Gasværkskasserer støtte noget Krav paa Fritagelse for, saavidt Kautionsforpligtelsen tilstrækker, at erstatte det Tab, som ved dennes Besvigelse er paaført den indstævnte Kommune. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Lærer H. P. Olsen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved et Storehedinge den 25 Januar 1900 dateret Kautionsbevis indestod senere afdøde Kordegn J. Michelsen og Lærer Schrøder, da begge af Storehedinge, »som Kautionister og Selvskyldnere for et Beløb af indtil Et Tusinde Kroner for de Oppebørsler, der maatte blive anbetroede Lærer O. Olsen her af Byen i hans Egenskab af Kasserer for Storehedinge Gasværk«. Under 21 Oktober 1909 forsynedes Kautions-

beviset med følgende, af Indstævnte, Lærer H. P. Olsen af Storehedinge, underskrevne Paategning:

»I Stedet for Kordegn Michelsen, der er afgaaet ved Døden, indestaar undertegnede Lærer H. P. Olsen af Storehedinge sammen med Overlærer Schrøder af Svaneke som Kautionist og Selvskyldner for fornævnte Beløb, indtil 1000 Kr., for de Lærer O. Olsen her af Byen anbetroede Oppebørsler til Storehedinge Gasværk.«

Den 19 Oktober 1914 afgik Lærer O. Olsen ved Døden, og ved en paa Initiativ af Byraadets Gasværksudvalg foranstaltet kritisk Revision af hans Regnskaber som Kasserer for Gasværket viste det sig, at han gennem Aarene havde udøvet omfattende Besvigelser med Hensyn til de ham i denne Egenskab betroede Midler. Mistanken mod Olsen maa antages først at være fremkommen derved, at den ved Gasværket tilsynsførende Ingeniør gjorde opmærksom paa, at der for Regnskabsaaret 1913—14 ved at sammenholde Gasproduktionen med Indtægterne for Salg af Gas fremkom en paafaldende stor Svindprocent for Gassen (16,2 pCt.). I Olsens Bo maa der antages kun at være c. 35 pCt. til Dækning af den uprivilegerede Gæld.

I den af vedkommende statsautoriserede Revisor til Udvalget afgivne Beretning om Revisionen anføres følgende:

»Min Undersøgelse har i Henhold til Aftale omfattet Regnskabsaarene 1906/7—1913/14, endvidere Tidsrummet fra 1 April—30 Septemher d. A., og er foretaget paa Grundlag af Gasværkets Aflæsningsbøger, Journaler og Kassebøger. Det bemærkes, at der ikke forefandtes nogen Uoverensstemmelse i Regnskabsaaret 1906/1907, naar bortses fra en mindre Tællefejl i Kassebogen paa Kr. 1,21, og i Henhold til Aftale har jeg derfor ikke foretaget nogen Undersøgelse af de tidligere Aar.

Den afdøde Kasserer har foretaget Besvigelserne paa den Maade, at han i Journalerne paa de Konti, hvorpaa han har opereret, dels har ændret Aflæsningstallene, og da som Regel det sidste (for Marts Maaned), hvorved er fremkommet mindre Forbrug og mindre Tilsvar til Kassen, dels har har han ved fejlagtige Sammentællinger af Kubikkvantum formindsket Tilsvaret til Kassen. Den samlede Sum af disse Rettelser i Bøgerne, som findes nærmere specificeret paa vedlagte Opgørelse med Betegnelsen »Rettelser i Gasværksjournalerne«, andrager for Aarene 1907/8—1913/14 Kr. 1987,68.

Efter at have uddraget Gasforbruget af Journalerne for det omhandlede Tidsrum, har dette for de $7^1/_2$ Aar, naar Hensyn tages til Restancer pr. $^1/_4$ 1907 og de af mig foretagne Rettelser, udgjort Kr. 149.790,66 (jvfr. vedlagte Hovedopgørelse) heraf er ifølge Kassebogen betalt Kr. 141.884,61.

Som det vil ses af Opgørelsen er der af Forbruget i indeværende Regnskabsaar Kr. 8131,97 kun betalt og præsteret ved Restancer Kr. 4.400,07, hvilket tyder paa, at den afdøde Kasserer ved Regnskabsaarets Begyndelse stadig har anvendt den Fremgangsmaade, at lade det nye Aars Indbetalinger indgaa paa det foregaaende Aar, hvorfor hele Tilbageslaget af disse Manipulationer viser sig nu ved hans Død.

Endelig har Kassereren for Aaret 1913/14 opført et mindre Beløb i Aarsregnskabet for Gas end Kassebogen udviser, i hvilken Anledning han for at tilvejebringe den nødvendige Balance i Regnskabet, har rettet Kassebogens Transportsummer, hvorved Kassesaldoen er nedbragt i samme Forhold.

Idet jeg henviser til vedlagte Opgørelse, vil Omfanget af Besvigelserne derefter kunne opgøres, ved fra de samlede Restancer Kr. 7.906,05 at fradrage de i Henhold til det ærede Udvalgs Skrivelse af 5te ds. forefundne Restancer Kr. 1.654,29. hvorefter der fremkommer Kr. 6.251,76, hertil bliver at lægge Kassemanglen Kr. 360,08, hvorved det endelige Underslæb bliver Kr. 6.611,84.«

Da Indstævnte efter Paakrav fra Udvalgets Side har vægret sig ved at indbetale Kautionsbeløbet efter Kautionsbeviset, har Citanterne, Storehedinge Kommune, nu under denne ved nærværende Ret som vedtaget Værneting anlagte Sag søgt Indstævnte til Betaling af 500 Kr. i Henhold til den af ham paatagne Kautionsforpligtelse tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 25 Juni 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Indstævnte bestrider ikke, at O. Olsen overfor Gasværket har gjort sig skyldig i Besvigelser, som udgør i hvert Fald det ved Revisionen opgjorte Beløb, og at den Del af Besvigelserne, der falder paa Tiden efter Indgaaelsen af Indstævntes Kautionsforpligtelse udgør et større Beløb end der dækkes af Kautionen; men han gør til Støtte for sin Frifindelsespaastand i første Række gældende, at Forudsætningen for hans Kaution er bristet allerede som Følge af, at O. Olsen, som det nu har vist sig, paa det Tidspunkt, da Indstævnte paatog sig Kautionspligtelsen, ham uafvidende, alt havde gjort sig skyldig i Besvigelser i den paagældende Stilling. Herpaa kan der imidlertid ikke lægges nogen Vægt, da det er ubestridt, at dette paa det paagældende Tidspunkt var vedkommende kommunale Myndigheder ubekendt, og Indstævnte end ikke har anbragt, at der i nogen Henseende af disse er bleven bibragt ham urigtige Forestillinger med Hensyn til O. Olsens Stilling og Forhold.

Indstævnte gør imidlertid endvidere gældende, at Besvigelserne maa anses muliggjorte — i hvert Fald forsaavidt de er løbet op til saa store Beløb — derved, at det Tilsyn, der har været ført med O. Olsen har været overordentligt mangelfuldt og ganske ubetryggende og i Strid med de Bestemmelser om Kontrol med det kommunale Kassevæsen, der er foreskrevet ved Købstadkommunalloven af 26 Maj 1868 § 30 og § 3 i Vedtægten for Styrelsen af de kommunale Anliggender i Storehedinge. Han har i saa Henseende navnlig henvist til, at Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet overhovedet ikke har foretaget noget Kasseeftersyn hos O. Olsen, at Gasværksudvalget ikke som pligtigt har foretaget jævnlige Eftersyn af Gasværkskassererens Kasse og Bøger, og at Udvalget ikke har konstateret, hvorvidt de i Kassebøgerne indførte Indbetalinger stemmede med de af Gasværksbudet til Kassereren gjorte Indbetalinger.

Fra Kommunens Side anføres det derimod, at Indstævnte, — der

i Tiden fra den 1 April 1909 til den 31 Marts 1913 selv var Medlem af Storehedinge Byraad — har haft Kendskab til den Kontrol, der førtes med O. Olsen og Gasværkets Regnskabsførelse i det hele, og at den Kontrol, der har været ført indenfor de saaledes givne Rammer, har været fuldt forsvarlig og ført til Opdagelsen af Besvigelserne, saasnart de objektive Kendsgerninger (Gassvindets Stigning) vakte Mistanke.

Det maa antages, at Ordningen af Kommunens almindelige Regnskabsførelse indtil nogle faa Aar før Stiftelsen af Indstævntes Kautionsforpligtelse var ordnet saaledes, at de forskellige af Byraadet nedsatte Udvalg hver havde sin særlige Kasse beroende hos Formanden og undergiven hans Myndighed, og at der ved nævnte Tid foregik den Forandring heri, at Regnskabsførelsen under et blev henlagt under Byens Kæmner, men at man bestemte ikke at gennemføre denne Ordning for Kasværkets Vedkommende, idet man tværtimod paa Grund af de særlige Forhold, der havde gjort sig gældende ved dettes Tilblivelse, og den særlige Tillid, man nærede til Gasværksudvalgts stadig genvalgte Formand, lod det have sit Forblivende ved den hidtidige Ordning, hvorefter Kassererforretningerne ved Gasværket varetoges af den af Udvalget dertil ansatte og lønnede O. Olsen, der til Assistance ved Opkrævningen af Gasregningerne havde et af ham selv antaget og lønnet Bud.

Idet det nu maa antages, at Indstævnte i sin Egenskab af Byraadsmedlem ikke kan have været uvidende om den saaledes trufne Ordning, findes han ikke at kunne støtte noget afgørende derpaa, at Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet — saaledes som det maa anses ubestridt — ingensinde har ført nogen Kontrol med Gasværkskassereren, udover at de aarlige Regnskaber for Gasværket har været behandlede og godkendte i Byraadet og er gaaede til den almindelige Revision sammen med Kommunens andre Regnskaber, ligesom Indstævnte heller ikke vil kunne hente nogen beføjet Indvending derfra, at den gældende Ordning med Hensyn til Gasværksudvalgets Tilsyn mulig i sig selv maatte være mindre betryggende end den, der ved Omordningen blev truffen med Hensyn til Kommunens øvrige Regnskaber.

Hvad dernæst angaar selve den Kontrol, der faktisk er udøvet af Gasværksudvalget, som førte et almindeligt Tilsyn med Gasværkets Drift og Rentabilitet, fremgaar det for Tiden fra 1909 af den af Olsen førte Kassebog, at der har har været foretaget Eftersyn i 1909, 1912 og 1914 dels af Gasværksudvalgets Formaad, dels af denne og et af Medlemmerne, og det er af Kommunen anført og af Indstævnte ikke med Bestemthed benægtet, at der ogsaa har været foretaget Kasseeftersyn, uden at dette fremgaar af nogen Tilførsel til Kassebogen. Forsaavidt det i det her omspurgte Tidsrum ikke, saaledes som flere Gange tidligere ved Kasseeftersynene udtrykkelig er bemærket, at Kassebeholdningen stemte med Kassebøgerne, findes der ikke at kunne tillægges dette nogen Betydning, allerede fordi den ved den kritiske Revision forefundne Kassemangel af 360 Kr. 08 Øre (d. v. s. Uoverensstemmelsen mellem Kassebeholdningen og Kassebogens Udvisende) efter det foreliggende maa antages at hidrøre fra Tiden efter sidste Regnskabsopgørelse og sidste Kasseeftersyn. Det maa derhos antages,

at Udvalget eller dettes enkelte Medlemmer ved den aarlige Regnskabsafslutning har sammenholdt Regnskabets Hovedsummer og foretaget Stikprøver i Gasjournalerne, samt at der til Stadighed er ført Kontrol gennem den tilsynsførende Ingeniørs Konstateringer med Hensyn til Gassvindet, der først for 1913/14 antog en foruroligende Karakter.

Af alt foreliggende fremgaar det nu vel, at det af Udvalget førte Tilsyn med O. Olsens Regnskabsførelse ikke har været synderligt indgaaende, og det vilde sandsynligvis have været muligt at opdage Besvigelserne paa et tidligere Tidspunkt, saafremt en mere kritisk Gennemgang af Regnskaberne havde fundet Sted, navnlig ogsaa derved, at der med Hensyn til Aflæsningstallene og med Hensyn til Restancerne — hvilke delvis skjultes paa den i den kritiske Revisors Beretning omtalte Maade — havde været foretaget en Sammenholden med Aflæsningsbøgerne og med de hos Gasværksbudet beroende Regninger. Men ligesom det overfor de af O. Olsen foretagne Manipulationer paa Regnskabet for at dække stedfundne Besvigelser ikke paa Forhaand kan anses som usandsynligt, at selv et mere indgaaende Tilsyn end det udøvede ikke vilde have betrygget mod, at Besvigelserne forinden Opdagelsen var løbne op til et Beløb, der fuldt lagde Beslag paa den bl. a. af Indstævnte stillede Kaution, saaledes findes det overhovedet ikke paa det foreliggende Grundlag at kunne statueres, at det første Tilsyn skulde indeholde en saa alvorlig Tilsidesættelse af de kommunale Myndigheders Tilsynspligt overfor O. Olsen, at Indstævnte derpaa kunde støtte ngen Frigørelse for den af ham overtagne Kautionspligt.

Som Følge heraf vil Kommunens Paastand være at tage til Følge, idet dog Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 93. Læge **Chr. Bang** (Trolle)

mod

Cand. theol. **M. Andersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om et af Appellanten givet Kautionstilsagn maatte betragtes som endeligt.

Københavns Amts søndre Birks ordinære Rets Dom af 28 Juni 1916: Indstævnte, Læge Chr. Bang, bør til Citanten, cand. theol. M. Andersen, betale 321 Kr. 71 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 28 December 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 50 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 December 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens

Omkostninger for Overretten betaler Appellanten, Læge Chr. Bang, Taastrup, til Appelindstævnte, cand. theol. M. Andersen, Esrom, med 80 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at det i den indankede Dom omtalte Laan er optaget den 5 November 1913. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde samt da de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Læge Chr. Bang, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: En Gang i Foraaret eller Sommeren 1913 meddelte Forpagter K. B. Andersen, sin Svoger, Læge Chr. Bang, at han maatte optage et Laan paa 10,000 Kroner, og forespurgte, om han vilde være med til at kautionere for et saadant Laan sammen med sin Broder Godsejer Aug. Bang og Forpagter Andersens 3 Brødre, deriblandt Professor Vilhelm Andersen og cand. theol. M. Andersen. Læge Bang indvilgede heri, men da Godsejer Bang paa det Tidspunkt opholdt sig i Udlandet, blev Sagen foreløbig stillet i Bero, indtil denne kom hjem. Ved dennes Hjemkomst i Foraaret 1914 visle det sig, at han ikke ønskede at være Medkautionist, men foretrak at yde Forpagter Andersen et Laan paa 2000 Kr., hvorfor der i Sparekassen for Ringsted og Omegn kun blev optaget et Laan, stort 8000 Kroner. Laanet effektueredes saaledes, at cand. theol. Andersen til Sikkerhed deponerede en Kontrabog med nævnte Sparekasse, hvorfor det ikke blev fornødent at lade Kautionisterne forpligte sig som saadanne overfor Sparekassen; Laanet skulde forrentes med $4^1/_4$ pCt. p. a. og afdrages med 1000 Kroner aarligt, 500 Kroner i hver af de halvaarlige Terminer. Forpagter Andersen afbetalte i Løbet af det første Aar 1000 Kroner, men da han blev syg, kunde han ikke betale mere; senere afgik han ved Døden, uden at der i hans Bo kunde skaffes Dækning for Laanet.

Cand. theol. Andersen betalte nu Renter og Afdrag af Laanet, og de andre Kautionister, undtagen Læge Bang, refunderede deres Andel deraf.

Under Anbringende af, at han i Juni Termin 1915 har betalt for Læge Bang 162 Kr. 18 Øre og i December Termin s. A. 159 Kr. 53 Øre, ialt 321 Kr. 71 Øre, har under nærværende fra Københavns Amts søndre Birks ordinære Ret hertil indankede Sag Appelindstævnte,

fornævnte cand. theol. M. Andersen, Esrom, i første Instans paastaaet Appellanten, ligeledes fornævnte Læge Chr. Bang, Taastrup, tilpligtet at betale ovennævnte Beløb 321 Kr. 71 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 28 December 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst.

Appellanten procedere til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved fornævnte Rets Dom af 28 Juni 1916 blev Appelindstævntes Paastand taget til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemtes til 50 Kr.

Her for Retten paastaar Appellanten Dommen forandret i Overensstemmelse med sin for Underretten nedlagte Paastand, medens Appelindstævnte procederer til Underretsdommens Stadfæstelse, begge Parter paastaar sig derhos tillagt Appelsagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand anfører Appellanten, at han vel har indvilget i at være Kautionist for et Laan paa 10,000 Kr., men det var et rent foreløbigt Tilsagn, der forudsatte, at Sagen skulde blive ham forelagt, naar man stod ved Laanets Optagelse, til endelig Afgørelse; senere hørte han, at Sagen var stillet i Bero, og at hans Broder, Godsejer Aug. Bang, ikke vilde være Medkautionist; senere hørte han intet om Laanet, og der blev end ikke givet ham nogen Meddelelse om fornævnte i Ringsted Sparekasse optagne Laan, hvorfor han hævder at have været berettiget til at gaa ud fra, at Laaneplanen var opgivet. Appellanten gør endvidere gældende, at han overfor sin Svoger gjorde det til en Betingelse for sin Tiltrædelse, at hans Broder ogsaa gik med som Kautionist; da denne imidlertid vægrede sig herved, formener han under alle Omstændigheder at maatte være løst fra sit Tilsagn.

Under Hensyn til Forholdet mellem Parterne, der gjorde en skriftlig Formulering af Aftalen ufornøden, og særlig naar henses til, at Appellanten overfor Professor Vilh. Andersen ses at have gentaget, at han vilde være med til at optage Laanet, maa der imidlertid gaas ud fra, at hans Tilsagn har været endeligt og som saadant forbindende for ham, og da endelig den Omstændighed, at Godsejer Aug. Bang i Stedet for at være Medkautionist foretrak at laane Forpagter Andersen det Beløb — 2000 Kroner —, for hvilket han skulde hæfte, naar henses til, at der derefter kun blev optaget et Laan i Sparekassen paa 8000 Kr., og til, at de andre Kautionister, efter hvad der maa anses for ubestridt, er i Stand til at dække deres Anparter af Laanet, ikke skønnes at kunne medføre nogen Forandring i den af Appellanten paatagne Forpligtelse, vil Appelindstævntes Paastand paa Underretsdommens Stadfæstelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Overretten findes Appellanten at burde godtgøre Appelindstævnte med 80 Kr.

Nr. 157. Smed M. L. Schmidt (Ulf Hansen)

mod

Firmaet N. E. Madsen & Søn, Lysbro Fabriker (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten havde gjort Indgreb i et Indstævnte tilhørende Patent.

Fredericia Købstads ordinære Rets Dom af 27 Oktober 1913: Indklagede Smedemester Schmidt af Fredericia bør for Tiltale af Klagerne, Firmaet N. E. Madsen & Søn, Lysbro Fabriker i Silkeborg, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Juli 1915: Indstævnte, Smedemester M. L. Schmidt, bør til Frederieia Købstads Kæmnerkasse bøde 100 Kr. og til Appellanterne, Firmaet N. E. Madsen & Søn, betale 30 Kr. samt i Sagsomkostninger for begge Retter 150 Kr. Der tillægges Indstævntes beskikkede Sagfører for Overretten, Overretssagfører Sørensen, i Salær 50 Kr., der udredes af det offentlige. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den af Oversyns- og skønsmændene den 9 Juni 1914 udfærdigede Beskrivelse af ovennævnte Oversyns- og skønsforretning, der af Indstævnte er fremlagt for Overretten den 26 Oktober s. A., ikke er skreven paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da nærværende Sags Genstand efter Appellantens egen Procedure, og idet det i den indankede Dom omtalte Patent udløber den 22 April 1919, ikke kan antages at udgøre den for Appel til Højesteret foreskrevne Appelsum, 200 Kr., vil Sagen, under hvilken der ikke fra Indstævntes Side er givet Møde for Højesteret, være ex officio at afvise.

Som Følge af dette Udfald af Sagen findes der ikke Føje til ved nærværende Højesteretsdom at tilkende den for Appellanten beskikkede Sagfører for Højesteret noget Salær.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises. Til Justitskassen betaler Appellanten, Smed M. L. Schmidt, 2 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 22 April 1904 meddeles der Gaardejer Jacob Lausen Fallesen af Øster Gjesten et Nr. 6528 betegnet og fra den 22 Oktober 1903 beskyttet dansk

Patent paa et Redskab til Aftopning og Optagning af Roer og lignende, »karakteriseret« — som det i Patentkravet hedder — »ved en paa et Skaft anbragt, knivformet Plade, som bærer bagudvendende, nedadbøjede Tænder, saaledes at man ved at føre den nævnte Plades Æg mod Roens Top kan afskære denne og ved dernæst at trække Redskabet tilbage kan hugge Tænderne ind i Roen og trække denne op.« Idet Appellanterne, Firmaet N. E. Madsen & Søn, Lysbro Fabriker i Silkeborg, til hvem Fallesen har overdraget Retten til at udnytte Patentet, har anbragt, at Indstævnte, Smedemester M. L. Schmidt i Fredericia, har gjort Indgreb i Patentretten ved i Aaret 1910 og senere at forfærdige og afhænde et Redskab til Aftopning og Optagning af Roer, der frembyder væsentlig Lighed med det patenterede Redskab og arbejder paa lignende Maade som dette, har de under nærværende Sag i 1ste Instans ved Fredericia Købstads Politiret dels paa egne Vegne, dels som Befuldmægtigede for Fallesen, paastaaet Indstævnte i Medfør af Patentlovens § 25 tilpligtet at betale dem en Erstatning af 2500 Kr. samt anset med Straf, hvorhos de under Sagens Drift har nedlagt Paastand om, at de i Indstævntes Besiddelse værende ulovlig forfærdigede Redskaber konfiskeres til Fordel for dem eller tilintetgøres. Ved Politiretsdommen er Indstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellanternes Tiltale, og Sagen er nu af disse indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastand, subsidiært paastaaet Erstatningen fastsat ved Skøn af Retten eller uvillige Mænd, idet de derhos har paastaaet sig tillagt Renter af det Beløb, som maatte blive dem tilkendt, 5 % aarlig fra Politiretsklagens Dato, den 10 September 1912, indtil Betaling sker. Indstævnte har derimod procederet til Politiretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Indstævnte i 1ste Række gjort gældende, at Appellanterne i Medfør af Patentlovens § 26, 3die Stykke, har mistet deres Ret til at paatale det ovennævnte Forhold, idet han til Begrundelse heraf har anført, at de allerede i Foraaret 1910 er bleven bekendt med, at han forfærdigede saadanne Redskaber som dem, i Anledning af hvilke Sagen er rejst. Appellanterne har imidlertid hævdet, at de ikke har faaet Kundskab herom før i Foraaret 1912, og da Indstævnte ikke heroverfor har godtgjort, at saadant er sket til noget tidligere Tidspunkt, vil der allerede af denne Grund ikke kunne tillægges hans Indsigelse nogen Betydning. Forsaavidt Indstævnte endvidere har gjort gældende, at ovennævnte Patentret i Medfør af Patentlovens § 6, 1ste Stykke, ikke kan gøres gældende mod ham, da hans Forfærdigelse af de nysommeldte Redskaber alt har fundet Sted fra en Tid, der ligger forud for det Tidspunkt, fra hvilket Patentet er beskyttet, vil der ej heller kunne tages Hensyn dertil, da han ikke mod Appellanternes Benægtelse har godtgjort Rigsigheden af dette Anbringende.

Efter Sagens Oplysninger bestaar det af Indstævnte forfærdigede Redskab dels af en Jernbøjle, hvis ene, skededannede Ende er anbragt om et Skaft, medens den anden Ende afsluttes med to nedadbøjede, bagudvendende Tænder, dels af en knivformet Plade, som ved en smallere skaftlignende Del er anbragt lodret paa Bøjlen, omtrent yderst paa dens udadvendte Krumning ovenover Tænderne. Det fremgaar

endvidere af Sagen, at dette Redskab anvendes paa ganske lignende Maade, som ovenfor er anført med Hensyn til det patenterede, men Indstævnte har desuagtet hævdet, at det i en saa væsentlig Grad afviger fra dette, at han ikke ved at forfærdige det har gjort Indgreb i Fallesens Patentret, idet han i saa Henseende nærmere har paapeget, at den knivformede Plade paa det af ham forfærdigede Redskab er anbragt paa den Bøjle, der tillige bærer de til Roernes Optagning bestemte Tænder og derhos, idet den er fastgjort ved en Skruemøttrik, kan aftages og paasættes, hvorimod bemeldte Tænder, forsaavidt det patenterede Redskab angaar, er fast anbragt paa Pladen, at dennes Æg paa det af ham forfærdigede Redskab er indadbuet, hvorimod den paa det patenterede Redskab, saaledes som dette findes afbildet i den Tegning, som er vedhæftet den af ham til Patentkommissionen indgivne Patentbeskrivelse, er udadbøjet, og at Tænderne paa det af ham forfærdigede Redskab — som af ham hævdet — alene vender nedad og ikke tillige, som paa det patenterede Redskab, bagud.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger, derunder forskellige Udtalelser af Personer, som maa antages at besidde særlig Indsigt i Patentforhold, samt hvad der er fremkommen under en efter Sagens Indbringelse for Overretten afholdt Syns- og Skønsforretning med dertil sig sluttende Oversyns- og skønsforretning, findes der imidlertid at maatte gives Appellanterne Medhold i, at det af Indstævnte forfærdigede Redskab, uanset de paapegede Forskelligheder, frembyder en saa væsentlig Lighed med det patenterede Redskab, saaledes som dette ifølge den i Patentkravet indeholdte Karakterisering er indrettet og anvendes, at Indstævnte maa anses ved dets Forfærdigelse og Afhændelse at have gjort Indgreb i ovennævnte Patentret. For dette Indgreb, der maa antages sket forsætligt, vil Tiltalte i Medfør af Patentlovens § 25 være at anse med en Bøde, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til 100 Kr., og som tilfalder Fredericia Købstads Kæmnerkasse, hvorhos han vil have at betale Appellanterne Erstatning. Hvad denne angaar, har Indstævnte anbragt, at han i hele det Tidsrum, i hvilket han har forfærdiget sit Redskab, ikke har forfærdiget mere end 20 à 25 Stykker, og idet Appellanterne ikke har anført noget af Betydning til Afkræftelse heraf, findes Erstatningen passende at kunne fastsættes til 30 Kr. Derimod vil der ikke kunne tilkendes Appellanterne Renter af dette Beløb, da Paastand i saa Henseende først er fremsat for Overretten, ligesom deres Paastand om Konfiskation eller Tilintetgørelse af de ulovlig forfærdigede Redskaber, af hvilke Indstævnte maatte være i Besiddelse, ej heller mod Indstævntes Indsigelse vil kunne tages under Paakendelse, da den er fremkommen for sent.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde godtgøre Appellanterne med 150 Kr.

Der vil være at tillægge Indstævntes beskikkede Sagfører for Overretten i Salær 50 Kr., der bliver at udrede af det offentlige. Derimod vil der ikke, som af Indstævnte paastaaet, kunne tillægges den Sagfører, som uden dertil at være beskikket har varetaget hans Tarv under de ovennævnte Syns- og Skønsforretninger, noget Salær eller nogen Godtgørelse for hafte Udlæg.

Den befalede Sagførelse for Overretten har været lovlig.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den af Oversyns- og skønsmændene den 9 Juni 1914 udfærdigede Beskrivelse af ovennævnte Oversyns- og skønsforretning, der af Indstævnte er fremlagt for Overretten den 26 Oktober s. A., ikke er skreven paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt er ingen Stempelovertrædelse begaaet under Sagen.

Nr. 327. Højesteretssagfører Bache

mod

Laust Christian Laursen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri og Betleri.

Hjerm-Ginding Herreders Ekstrarets Dom af 23 April 1917: Arrestanten Laust Christian Laursen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar og udrede alle af Sagen lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Bruun, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Dircks, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 21 Maj 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Heise, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For de i den indankede Dom fremstillede Forhold vil Tiltalte være at anse dels efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri dels efter Lov af 3 Marts 1860 § 3. Da den ved Dommen valgte Straf findes passende, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Laust Christian Laursen til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hjerm-Ginding Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Arrestanten Laust Christian Laursen for Tyveri og Betleri.

Arrestanten, der er født den 3 Januar 1894, har tidligere været anset ved Hjerm-Ginding Herreders Ekstrarets Dom af 9 August 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, idet der dog i Dommen var truffet Bestemmelse overensstemmende med sidstnævnte Lovs § 20, ved Fjends-Nørlyng Herreders Ekstrarets Dom af 6 Marts 1914 dels efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri, dels efter dens § 229 Nr. 4 med en efter dens § 64 lempet Tillægsstraf, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Skive Købstad og Sallinglands Herreders Ekstrarets Dom af 11 December 1914 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med lige Straf og ved samme Rets Dom af 29 August 1916 efter Straffelovens § 253, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Ved kgl. Resolution af 30 Juli 1914 eftergaves den resterende Del af den Arrestanten ved Fjends-Nørlyng Herreders Ekstrarets Dom af 6 Marts s. A. ikendte Straf paa Vilkaar, at han i et Tidsrum af 5 Aar fra Løsladelsen at regne førte en straffri Vandel, men efterat han ved Skive Købstad og Sallinglands Herreders Ekstrarets Dom af 11 December samme Aar var bleven anset som foranført, resolverede Justitsministeren i Skrivelse af 16 samme Maaned, at den betingelsesvis eftergivne Del af Straffen vilde være at fuldbyrde.

Den 6 April d. A. gik Arrestanten — efter sin Forklaring for at betle — ind i Mogenstrup Skole, idet han efter først at have søgt hen til den i Skolebygningens nordre Gavl værende Dør, som han fandt aflaaset, gennem en mod Gaardspladsen vendende Dør, der stod aaben, kom ind i Bryggerset. Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han derefter, da han ikke traf Nogen, og han kunde se, at der paa Dørkarmen i det tilstødende Køkken hang et Par Benklæder, har tilegnet sig disse og taget dem med sig ved sin Bortgang fra Skolen. Arrestanten har iøvrigt forklaret, at de Benklæder, han havde paa, var meget medtagne, og at han derfor ikke kunde modstaa Fristelsen til at begaa Tyveriet. De stjaalne Benklæder, der tilhørte Læreren i Mogenstrup, Kristensen, er kommet til Stede under Sagen og vurderet til 10 Kr. Bestjaalne har frafaldet Erstatningskrav under Forudsætning af, at Benklæderne tilbageleveredes ham. Arrestanten har derhos erkendt, at han — som det maa antages, kort før han begik det nysnævnte Tyveri — et Sted Nord for Mogenstrup har tilbetlet sig et Par Stykker Mad, og at han efter Tyveriet yderligere har betlet i Trandum Skole, hvor han fik 25 Øre.

For det af Arrestanten saaledes udviste Forhold er han ved Underretsdommen rettelig anset dels efter Straffelovens § 231 *), 1ste Led,

*) Skal være 232.

Færdig fra Trykkeriet den 11 Juli 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 28.**

Onsdag den 27 Juni.

for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri, dels efter Lov 3 Marts 1860 for Betleri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Torsdag den 28 Juni.

Nr. 109. **Ellen Oline Larsen** (I. Kondrup efter Ordre)

mod

Gartner **Johannes Marinus Johansen** (Bache efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 April 1916: Naar Indklagede, Gartner Johannes Marinus Johansen, inden fire Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden Ellen Oline Larsen i Tiden fra den 14 Oktober 1913 til den 17 December s. A., bør han for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Klagerinden og det af hende den 11 August 1914 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse fra den 13 December 1914 at regne.

Højesterets Dom.

Indstævnte har erkendt, at han saavel før den 10 September 1913 som i Tiden efter sidst i December s. A. eller først i Januar 1914 har haft Samleje med Appellantinden, og han har

Intetsomhelst fremført til Støtte for sit i sig selv usandsynlige Anbringende om, at der i nævnte Mellemtid ikke skulde have fundet noget Samleje Sted mellem dem. Endvidere har Indstævnte, som i den indankede Dom anført, overfor den af Sørensens Hustru afgivne Vidneforklaring erkendt at have udtalt sig med, at han maaske kunde være Fader til Barnet. Naar hertil kommer, at Indstævnte efter det for Højesteret oplyste maa antages at have givet sin her for Retten beskikkede Sagfører en urigtig Meddelelse angaaende Sagen, findes det overvejende betænkeligt at tilstede ham i Overensstemmelse med D. L. 6—13—5 at fralægge sig Appellantindens Sigtelse med sin Ed. Hvad Appellantinden angaar, findes det ikke at burde komme hende til Skade, at hun ved Sagens Inkamination i Politiretten afgav den i den indankede Dom gengivne Forklaring, idet denne maa antages at være fremkommen som Led i en paa Indstævntes Foranledning med ham truffen Aftale, der for hendes Vedkommende byggede paa et af ham givet men senere brudt Tilsagn om at ville yde hende Hjælp. Sagens Udfald vil herefter være at gøre afhængigt af hendes Ed paa nedenanførte Maade, idet det billiges, at Bidraget ved Dommen er regnet fra den 13 December 1914.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Saafremt Appellantinden, Ellen Oline Larsen, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at hun har plejet legemlig Omgang med Indstævnte, Gartner Johannes Marinus Johansen, i Tiden fra den 14 Oktober 1913 til den 17 December s. A., bør han til hende og det af hende den 11 August 1914 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse fra den 13 December 1914 at regne. Trøster hun sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør Indstævnte for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bache hver 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende i Henhold til Klage af 13 December 1915 rejste Sag paastaar Klagerinden, Ellen Oline Larsen, Indklagede, Gartner Johannes Marinus Johansen, der er født den 21 December 1885 i Aarhus, tilpligtet som Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 11 August 1914

fødte Pigebarn at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse fra den 13 December 1914 at regne, idet hun har anført, at hun bl. a. har haft flere Samlejer med Indklagede i Tiden fra den 8 Oktober 1913 til den 18 December s. A.

Det fremgaar af det Oplyste, at der tidligere i Henhold til Klage af 15 Juli 1915 for nærværende Ret har verseret en Sag mellem de samme Parter angaaende Bidrag til Klagerinden og det ombandlede Barn i Overensstemmelse med fornævnte Lovs §§ 1 og 2, at Parterne ved Sagens Inkamination den 17 September s. A. overensstemmende erklærede, at de havde haft Samleje med hinanden nogle Dage før den 10 September 1913 og herefter ikke før sidst i December 1913 eller først i Januar 1914, at Klagerinden forklarede, at hun først i November 1913 havde haft Samleje med en anden Mandsperson, men at hun hverken vidste, hvem Vedkommende var, eller hvor han opholdt sig, at Klagerinden erkendte, at Indklagede ikke kunde være Fader til Barnet, og at den paagældende Sag derefter blev hævet i Henhold til Klagerindens Begæring,

Klagerinden har under Sagen erklæret, at den Forklaring hun under den forrige Sag fremkom med angaaende sine Samlejer med Indklagede, var urigtig, at det ligeledes var urigtigt, naar hun under den tidligere Sag forklarede at have haft Samleje som anført med en anden Mandsperson, idet hun ikke har haft Samleje med nogen Anden end Indklagede i Tiden fra den 27 September 1913 til Begyndelsen af Februar 1914, at hun var fremkommet med hele den anførte urigtige Forklaring og havde begært Sagen hævet i Henhold til en med Indklagede i Rettens Forværelse forud for Sagens Inkamination truffet Aftale, idet Indklagede havde sagt til hende, at hun, naar hun kom i Retten, skulde forklare som anført og tilbagetage Klagen, da han i saa Fald vilde hjælpe hende og Barnet saaledes, at de ikke skulde komme til at lide Nød, men at Indklagede Intet har betalt.

Indklagede har under nærværende Sag henholdt sig til sin Forklaring under den tidligere Sag og nægtet at have haft Samleje med Klagerinden i Tiden fra den 10 September 1913 til sidst i December samme Aar eller først i Januar 1914 samt nægtet at have givet Klagerinden noget Løfte som af hende anført, idet han kun vil have lovet, at han for gammelt Bekendtskabs Skyld vilde hjælpe hende, men ikke har talt om, at han vilde betale til Barnet. Indklagede er derefter udeblevet under Sagens Drift uden at nedlægge nogen Paastand.

Ifølge Retslægeraadets Erklæring kan det omhandlede Barn være avlet i Tiden fra Midten af Oktober 1913 til Midten af December samme Aar, medens det ikke kan antages avlet ved et Samleje sidst i December 1913.

Karna Dam, Sørensens Hustru, har som Vidne edelig forklaret, at Indklagede jævnlig besøgte Klagerinden, medens denne boede hos Vidnet en Tid fra Februar 1914 og derefter atter en Tid til en Maanedstid før Fødslen, at Indklagede ved saadanne Lejligheder jævnlig har vedkendt sig at være Fader til det Barn, Klagerinden skulde føde,

og at Indklagede ved et Sammentræf med Vidnet nogen Tid efter Barnets Fødsel udtalte til Vidnet, at han nok var klar paa, at han var Fader til Barnet, men ikke vis paa, om han var alene om det, og at med hans gode Vilje skulde Klagerinden ikke faa nogle Penge af ham.

Indklagede har heroverfor forklaret, at han nok har udtalt sig med, at han maaske kunde være Fader til Barnet, men ikke bestemt har sagt Noget om, at han var det.

Skønt det nævnte Vidnes Forklaring afgiver en ikke uvæsentlig Bestyrkelse af Klagerindens Sigtelse mod Indklagede, findes det under Hensyn til, at den af Klagerinden under den tidligere Sag afgivne Erklæring angaaende hendes kønslige Forhold til Indklagede paa den Tid, det omhandlede Barn maa antages at være avlet, er i Strid med den af hende under nærværende Sag afgivne Erklæring vedrørende den samme Sigtelse, og da Klagerinden ikke mod Indklagedes Benægtelse har godtgjort Rigtigheden af sit Anbringende om den mellem Parterne indgaaede udenretslige Aftale, ikke at kunne tilstedes Klagerinden at bekræfte Sigtelsen med sin Ed. Derimod findes den ovenommeldte Strid mellem Klagerindens Erklæringer efter Omstændighederne, derunder navnlig den foran omhandlede Vidneforklaring, ikke at kunne befri Indklagede for Forpligtelsen til i Overensstemmelse med Forskriften i D. L. 6—13—5 med Ed at fralægge sig Klagerindens Sigtelse, saaledes at Indklagede vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, efter forudgaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden i Tiden fra den 14 Oktober 1913 til den 17 December s. A., hvorimod han i modsat Fald vil være at dømme efter Klagerindens i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 hjemlede Paastand.

Nr. 220. **Slagelse Hospital- og Kloster** (Harboe)

mod

Enkefru **Marie Sophie Birgitta Smith**, født **Gleerup's** Generalbefuldmægtigede, Sagfører **C. Jensen**, Sagfører **K. Lollesgaard**, Overretssagfører **Chr. Rasmussen**, og Direktør **J. G. Smith** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Klosterets Ret til i Indstævntes levende Live at komme i Besiddelse af en hende tilfalden Arv.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 December 1916: Citanterne, Enkefru Maria Sophie Birgitta Smith, født Gleerup's Generalbefuldmægtigede, Sagfører C. Jensen, Sagfører K. Lollesgaard og Overretssagfører Chr. Rasmussen, Alle af Odense, samt Direktør J. G. Smith, bør være berettigede til at erholde udleveret ovennævnte Kontrabog Nr. 36579 med Landmandsbankens Frederiks-

berg Afdeling med det derpaa indestaaende Beløb 1565 Kroner med paaløbne og paaløbende Renter. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Axel Bang i Salær 80 Kroner, som udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Slagelse Hospital- og Kloster, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Efter at der ved Stiftsøvrighedens Resolution af 15 April 1914 var tildelt Enkefru Maria Sophie Birgitta Smith, født Gleerup, en Plads i Slagelse Kloster, flyttede hun derind den 11 Juni s. A.

Frk. Vilhelmine Marie Lundh, der efter det Foreliggende er død i alt Fald før Juni 1914, havde ved Testament tillagt Fru Smith et Legat, stort 1500 Kroner, hvilket Beløb tillige med paaløbne Renter 65 Kroner er indsat paa Kontrabog Nr. 36579 med Landmandsbankens Frederiksberg Afdeling, der er deponeret hos Frk. Lundhs Universalarvings Befuldmægtigede Højesteretsassessor Lunøe.

Under denne Sag søger Citanterne, Enkefru Maria Sophie Birgitta Smith, født Gleerups Generalbefuldmægtigede Sagfører C. Jensen, Sagfører K. Lollesgaard og Overretssagfører Chr. Rasmussen, Alle af Odense, samt Direktør J. G. Smith, de Indstævnte, Slagelse Hospital- og Kloster ved dets Direktion, Sjællands Stiftsøvrighed, tilpligtede at høre Citanterne kendt berettigede til at erholde ovennævnte Kontrabog med det derpaa indestaaende Beløb samt paaløbne Renter udleveret, hvorhos de paastaar sig tillagt Sagens Omkostninger, medens de Indstævnte, der har erholdt Bevilling til fri Proces, ved deres beskikkede Sagfører, Overretssagfører Axel Bang, omvendt paastaar sig kendt berettigede til at modtage og kvittere for Beløbet med paaløbne og paaløbende Renter og paastaar sig tillagt Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Overretssagfører Bang.

De Indstævntes Paastand er støttet paa Fr. af 5 December 1749 og navnlig paa §§ 8 og 9 i Kap. 2 i Slagelse Hospitals Fundats af 17 September 1751.

I § 8 hedder det:

»Alle de, som indtages i dette Hospital, skulde selv føre Sengklæder ind med sig, uden Hospitalets Bekostning; Saa skal og hvert

Lem, som indtages, strax for Forstanderen angive og forklare alt hvis den er eyendes, af Klæder, Boehave, Penge, tilstaaende Gield, ventende Arv«, og »hvad enhver eyer og har angivet, tilhører Lemmet selv, saa længe det lever, og kand benytte sig deraf til Fornødenhed, dog intet sælge eller afhænde, uden Forstanderens Vidende, hvortil det kand anvendes, som han da strax antegner; Men et Hospitals Lem har ikke Magt til noget deraf til sine Venner eller Slegt at bortgive, eller til Øselhed og Udgift at forspilde, men ansee Hospitalet som Formynder i Livet og rette Arving efter Loven; Skulde noget Hospitals-Lem tilfalde nogen Arv, da tager Forstanderen den ind, og Lemmet nyder intet deraf, uden Renten til sin Nødtørftighed, men Arven selv, og hvad der af Renten bliver til overs, tilhører Hospitalet.«

Endvidere hedder det i § 9:

»Derfor skal og Lemmernes Gield forud afgiøres, inden de i Hospitalet indtages, om de end kunde være af Directeurerne udnævnede, saa vidt deres Formue da kand tilstrække, men siden de ere indtagne, maa ingen være beføyet, at giøre nogen Fordring for ældre Gield, enten hos Hospitalet eller hos Lemmerne selv, eller i det de have indbragt, eller giøre Beslag paa Lemmernes Uge-Penge, som ere dem tillagde til deres Underholdning«.

Ifølge § 7 i Kgl. Reskr. af 2 Oktober 1857, ved hvilket der i Forbindelse med Hospitalet oprettedes en ny Stiftelse under Navn af Slagelse Kloster, er Hospitalsfundatsen gældende for Klostret, for saa vidt den ikke ved Reskriptets Bestemmelser er undergaaet Forandring, og for saa vidt den efter de lokale Forhold kan anvendes.

Citanterne gør imidlertid gældende, at de af de Indstævnte paaberaabte Bestemmelser i Fundatsen hører til dem, der ikke har faaet Gyldighed for Klostret, og heri findes at maatte gives dem Medhold. I Reskriptet af 1857 findes nemlig i § 5 for Klostrets Vedkommende fastsat Følgende:

»Naar en Conventualinde, efterat være tildelt en Plads, indtræder i Stiftelsen, har hun at indlevere en Fortegnelse over et tarveligt Meublement, saaledes som hun medbringer det og agter at vedligeholde samme, hvilket hun, saavidt det er hende muligt, bør gjøre, og naar hun ved Døden afgaaer, tilhøre samtlige hendes Efterladenskaber, det være sig Effecter, Penge eller udestaaende Fordringer, Stiftelsen, hvorimod denne besørger hendes tarvelige men anstændige Begravelse.«

Denne Bestemmelse maa antages for Klostrets Vedkommende at træde i Stedet for det i Fundatsens §§ 8 og 9 for Hospitalet fastsatte med Hensyn til Stiftelsens Rettigheder til dens Beboeres Ejendele, hvorved ogsaa bemærkes, at medens Hospitalet ifølge Fundatsen er bestemt for rette Hospitalslemmer efter Loven eller, som det et Sted i Fundatsen hedder, for syge, gamle og elendige Mennesker, er Klosteret bestemt for ugifte Piger eller Enker af den dannede Middelstand.

Da nu den nævnte Bestemmelse i Reskriptet ikke hjemler Klostret nogen Ret i dets Beboeres levende Live med Hensyn til Arv, som til-

kommer dem, og da Fr. 5 December 1749 — der alene omhandler Arv, der tilfalder et Hospitalslem, efter at Samme er indlagt i Hospitalet — ikke kan finde Anvendelse, allerede fordi Legatet er tilfaldet Fru Smith, inden hun tog Bolig i Klostret, vil Citanternes Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger findes at burde ophæves. Det Overretssagfører Bang tilkommende Salær, der bestemmes til 80 Kroner, vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 339. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Edvard Charles Anton Leopold Nielsen (Def. Bülow),

der tiltales for Røveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Juni 1917: Arrestanterne Edvard Charles Anton Leopold Nielsen og Arnold Einar Henry Theodor Nielsen bør straffes, Edvard Nielsen med Tugthusarbejde i 4 Aar, Arnold Nielsen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Paludan og Siesby, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Edvard Charles Anton Leopold Nielsens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Edvard Charles Anton Leopold Nielsen til Højesteretssagførerne Asmussen og Bülow 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Edvard Charles Anton Leopold Nielsen og Arnold Einar Henry Theodor Nielsen, der er Brødre, tiltales for Røveri.

Arrestanten Edvard Nielsen er født den 15 Juni 1883 og anset bl. a. ved Rettens Dom af 6 December 1904 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Rettens Dom af 30 Januar 1906 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med lige Straf i 2 Aar, ved Rettens Dom af 24 April 1909 efter Straffelovens § 243 med lige Straf i 4 Aar og ved Højesterets Dom af 13 April 1915 i Medfør af Straffelovens § 246, 1ste Stk., efter § 232, jfr. § 46, for Forsøg paa for 4de Gang begaaet groft Tyveri med lige Straf i 2 Aar.

Den 11 Januar 1913 og 18 Juli 1914 har han ved 2 af Rettens Kriminalkamre vedtaget Bøder paa henholdsvis 300 Kr. for Vold og 500 Kr. for Overtrædelse af Straffelovens § 203. Fra Slutningen af September 1916 til 13 Januar d. A. og fra 17 Januar til 10 Februar d. A. har han været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre sigtet for Røveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale.

Arrestanten Arnold Nielsen er født den 29 Maj 1885 og ikke fundet forhen straffet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten til den 18 Februar d. A. anmeldte Arbejdsmand Hans Larsen til Politiet, at han den foregaaende Aften var bleven overfaldet og bestjaalet af Arrestanterne, hvorom han edelig har forklaret, at han den nævnte Aften havde været i Svireselskab, bl. a. sammen med de 2 Arrestanter, hos Arbejdsmand Henrik Classen, der bebor et Værelse ved Siden af Anmelderens Værelse, Vesterbrogade 25, 2den Sal; ud paa Aftenen gik Anmelderen og de 2 Arrestanter, der alle var noget paavirket af Spiritus, samt et Fruentimmer, der var saa stærkt beruset, at hun ingen Forklaring har kunnet give til Oplysning i Sagen, ind paa Anmelderens Værelse, hvor Drikkeriet blev fortsat, Anmelderen og Edvard Nielsen begyndte saa at handle om Anmelderens Ulster, men paa en Gang greb Edvard Nielsen fat i Anmelderen og holdt ham fast, idet han med et Greb om hans Hals trykkede hans Hoved ind mod Væggen, samtidig tog en af Arrestanterne Anmelderens Tegnebog, der indeholdt 4 Enkronesedler, ud af hans indvendige Vestelomme, hvorefter Edvard Nielsen slap sit Tag i Anmelderen, saaledes at denne blev helt fri, men Edvard Nielsen paabød nu Anmelderen at afføre sig sit Tøj og lægge sig i Sengen, hvor det omtalte fordrukne Fruentimmer laa og sov. Af Frygt for yderligere Overlast gjorde Anmelderen dette, og Arrestanterne undersøgte derefter hans Klædningsstykker, af hvilke de udtog 2 Portemonnæer indeholdende godt en Krones Penge; derpaa stjal de i Værelset forskellige Ting, bl. a. en Skjorte, 4 Flipper, 3 Slips, en Tekande, 2 Metalkurve, nogle Piberør og Pibehoveder, som de Alt samlede sammen i Anmelderens Vadsæk, der ligesom de øvrige stjaalne Ting fandtes frit tilgængeligt i Værelset. Edvard Nielsen iførte sig Anmelderens Ulster, og Arrestanterne forlod derefter med alt det Stjaalne Værelset, som de aflaasede udvendig fra, saaledes at Anmelderen ikke kunde slippe ud, før en af Husbeboerne senere paa Aftenen kom til Stede og lukkede op for ham.

Anmelderen har udover Forskrækkelsen ikke haft Men af den

mod ham udøvede Overlast. Han, der er 58 Aar gammel, har forklaret, at han har et daarligt Bryst og er svag, og at han straks indsaa det umulige i at gøre virkelig Modstand, samt at han nærede Frygt for, at Arrestanten Edvard Nielsen skulde kvæle ham, hvis han gjorde Modstand.

Arrestanten Arnold Nielsen har afgivet en med Anmelderens Forklaring overensstemmende Tilstaaelse om sin Deltagelse i Røveriet, som efter hans Forklaring ikke var planlagt mellem Arrestanterne; han har forklaret, at det var Edvard Nielsen, der, medens han holdt Anmelderen fast, frastjal ham Tegnebogen med Indhold, hvilket Arnold Nielsen saa paa og billigede.

Arrestanten Edvard Nielsen nægtede til at begynde med at have nogetsomhelst Kendskab til det mod Anmelderen udøvede Tyveri eller Røveri, idet han paastod at have forladt Anmelderens Værelse uden at have bemærket Noget i denne Retning. Senere har han forklaret, at han handlede med Anmelderen om dennes Ulster, som han iførte sig for at prøve den, og at Arrestanten derefter vilde forlade Værelset, men at Arrestanterne først vilde hjælpe Anmelderen i Seng, hvad denne dog modsatte sig. Arrestanterne afførte ham desuagtet hans Tøj og holdt ham ved Brystet ind mod Væggen, for at han ikke skulde falde. Anmelderen gik derefter i Seng, og Arrestanten saa nu, at Medarrestanten samlede forskellige Ting sammen i Anmelderens Vadsæk, men tænkte ikke over, at Medarrestanten herved begik Tyveri, hvad han først senere, da Arrestanterne fulgtes paa Gaden, forstod. Han har erkendt af Arnold at have modtaget ca. $3^1/_2$ Kr., som han forstod, at Arnold havde frastjaalet Anmelderen.

I det sidste i Sagen afholdte Forhør har Arrestanten Edvard Nielsen tilbagekaldt hele denne Forklaring, som han kun vil have afgivet for at faa Ende paa Sagen.

Efter alt det Foreliggende findes det imidlertid uden Betænkelighed at lægge Anmelderens og Arnold Nielsens samstemmende Forklaringer til Grund ved Sagens Paadømmelse og saaledes at statuere, at Edvard Nielsen som Medgerningsmand har deltaget i Røveriet.

De Anmelderen frarøvede Koster er fraset de rede Penge vurderet til ialt 15 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 243 efter Omstændighederne Edvard Nielsen med Tugthusarbejde i 4 Aar, Arnold Nielsen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kroner til hver.

Fredag den 29 Juni.

Nr. 52. Højesteretssagfører **C. B. Henriques** som executor testamenti i Boet efter afdøde Grosserer **Johan Christian Conrad Anton Stelling** og efterlevende Hustru, **Emma Wilhelmine Friederike**, født **Schetelig** (Selv)

mod

Skattedepartementet paa Statskassens Vegne (den kst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Skifteafgift i det nævnte Bo.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Maj 1916: Indstævnte, Højesteretssagfører C. B. Henriques som Executor testamenti i Boet efter afdøde Grosserer Johan Christian Conrad Anton Stelling og efterlevende Hustru, Emma Wilhelmine Friederike, født Schetelig, bør til Citanterne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, betale de paastævnte 15,552 Kr. 83 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 19 Juni 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret vil Appellanten have at betale Salær som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret betaler Appellanten, Højesteretssagfører C. B. Henriques som executor tesamenti i Boet efter afdøde Grosserer Johan Christian Conrad Anton Stelling og efterlevende Hustru, Emma Wilhelmine Friederike, f. Schetelig, 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kodicil af 23 Februar 1912 til et tidligere oprettet og med kgl. Konfirmation forsynet Testamente bestemte Grosserer Johan Christian Conrad Anton Stelling og Hustru Emma Wilhelmine Friederike, født Schetelig, bl. a. Følgende:

». . . . vi disponerer over en Trediedel af den Arv, som vilde have tilfaldet vore Døtre efter os, idet vi testamentere denne Tredjedel til vore Døtres Børn, dog saaledes at den disse tilfaldende Arv skal indsættes i Overformynderiet ganske efter de samme Regler, som findes omtalte for de øvrige i Overformynderiet i Henhold til Testamentet og Kodicil I indsatte Kapitaler, og saaledes, at vore Døtre, saalænge de leve, skulle nyde Renterne af de for Børnene indsatte Kapitaler. Kapitalerne skulle være Børnebørnenes Særeje og fri for enhver Retsforfølgning, og Renterne skulle være vore Døtres Særeje og ligeledes fri for enhver Retsforfølgning. Naar vore Døtre ere afgaaede ved Døden, skulle Kapitalerne vedblive at indestaa til Rentenydelse for Børnene, saalænge de leve, ganske som iøvrigt er bestemt om de i Overformynderiet i Henhold til Testamentet indsatte Kapitaler. Børnene kunne altsaa først raade over Kapitalerne ved testamentariske Dispositioner.

Det bliver de Døtrebørn, som overlever os, dør erholder Arven, saaledes at hver Datters Barn erholder sin Anpart i Tredjedelen efter hvert Kulds Antal. Skulde Børnene før vor Død være afgaaede ved Døden og efterlade sig Livsarvinger, indtræder disse i Barnebarnets Sted.«

Den 21 April s. A. afgik Grosserer Stelling ved Døden, og hans og hans efterlevende Hustrus Fællesbo blev derefter taget under Skiftebehandling af deres ældste Søn, Grosserer Walther Wilhelm Stelling, og Højesteretssagfører C. B. Henriques som executores testamenti. Skiftebehandlingen paabegyndtes den 4 Maj s. A., ved hvilken Lejlighed der foruden den efterlevende Ægtefælle og Ægtefællernes to Sønner, fornævnte W. W. Stelling og Fabrikant, Dr. phil. Erwin Stelling, endvidere var til Stede Ægtefællernes to Døtre, nemlig Fru Luise Kriel, der tillige mødte som Værge for sine umyndige Børn Erwin, Alexander og Marianna Kriel, og Fru Thekla Johanne Catharina Friederike Ludwig, der i sit Ægteskab med Dr. Günther Ludwig af Weida i Tyskland havde to efter tysk Ret umyndige Børn Konrad Martin og Konrad Werner Ludwig. Paa dette Møde vedtoges det at vedgaa Arv og Gæld i Boet, hvorom der gjordes følgende Tilførsel til Skifteprotokollen:

»Samtlige de mødte Arvinger erklærede — Fru Kriel tillige som Værge for sine Børn —, at de vedgik Arv og Gæld i Boet. Der fremlagdes derhos . . . . en Erklæring fra Dr. Günther Ludwig, hvori han erklærer, at han sammen med Boets øvrige Arvinger som Værge for sine fornævnte Børn vedgaar Arv og Gæld i Boet og bemyndiger Executor, Højesteretssagfører Henriques, til at møde og afgive denne Erklæring, hvilket Executor Henriques foretog.

Arv og Gæld er saaledes vedgaaet i Boet.«

Ved Affattelsen af Regnskab og Repartition i Boet beregnede Executorerne ikke Skifteafgift — hvorom de tilførte Repartitionen følgende Bemærkning: »Da Arv og Gæld er vedgaaet, vil ingen Skifteafgift være at beregne«, idet Executorerne gik ud fra, at Afdødes

Datterbørn, til hvis Fordel der var disponeret over den Trediedel, der ikke var Tvangsarv for Ægtefællernes Døtre, maatte betragtes ikke som Arvinger, men alene som Legatarer, og at deres Umyndighed derfor ikke kunde afskære fra Adgang til privat Skifte, og Frihed for Forpligtelse til at svare Skifteafgift derfor maatte følge af Skiftegebyrlov 30 November 1874 § 1.

Efter Regnskabets og Repartitionens Indsendelse til Revisionen af ekstraordinære Skifter i København blev der imidlertid af Revisionen gjort Antegnelse med Hensyn til det fornævnte Punkt, idet Revisionen under Henvisning til, at de nævnte Børnebørn af Afdøde næppe kunde anses som Legatarer, og at der saaledes fandtes umyndige Arvinger, gjorde gældende, at der maatte beregnes Skifteafgift efter Skiftegebyrlovens § 3 a og b, nemlig:

1/3 [pCt.] af Boets Formuemasse, i Regnskabet opgjort til 1.836.954 Kr. 71 Øre med Tillæg af den ved Opgørelsen fradragne Pantegæld i en Boet tilhørende fast Ejendom 131.432 Kr., tilsammen 1.968.386 Kr. 71 Øre, afrundet til 1.968.400 Kr.	Kr. 6561,33
1/2 pCt. af Boets beholdne Formue 1.798.282 Kr. 91 Øre afrundet til 1.798.300 Kr.	- 8991,50
	ialt Kr. 15552,83

Da Executorerne bestred Beføjelsen til at kræve Skifteafgift af Boet, forelagdes Spørgsmaalet efter deres Begæring for Citanterne, Skattedepartementet, der under 20 Marts 1915 resolverede, at Departementet ikke kunde frafalde det af Revisionen rejste Krav paa Skifteafgift i Boet. Højesteretssagfører Henriques anmodede derefter paa egne og Medexekutors Vegne om at faa Spørgsmaalet afgjort ved Domstolene efter Stævning til ham — ogsaa paa Medexecutors Vegne —, og Skattedepartementet har nu paa Statskassens Vegne ved den konstituerede Kammeradvokat under denne mod Højesteretssagfører Henriques anlagte Sag nedlagt Paastand om, at han som Executor i Boet tilpligtes i Skifteafgift at betale det foran opgjorte Beløb 15,552 Kr. 83 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 19 Juni 1915, og Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Til Støtte for Executorernes Opfattelse har Højesteretssagfører Henriques navnlig henvist til, at det for Testatorerne ved den omspurgte Bestemmelse i Testamentet har været magtpaaliggende ikke at nøjes med at sikre deres Døtre Bevarelsen af den Kapital, der tilfaldt disse som deres Livsarvinger, men ogsaa i det Omfang, som var foreneligt med de om Tvangsarv og Baandlæggelse gældende Regler, at skabe en tilsvarende Garanti for Datterbørnene, hvorimod Testatorerne ikke har næret noget Ønske om, at Datterbørnene som egentlige Arvinger gennem deres Værger skulde faa nogen Indflydelse paa Boets Behandling, samt at naar der ved Begyndelsesforretningen under Skiftet dog foreligger en Vedgaaelse af Arv og Gæld paa Datterbørnenes Vegne, beror dette kun paa et Forsigtighedshensyn, nemlig for ikke — saafremt Datterbørnene sluttelig maatte blive statueret at være

egentlige Arvinger i Modsætning til Legatarer — gennem Mangel af en saadan Vedgaaen at faa de for Arv- og Gældsfragaaelsesboer gældende strængere Afgiftsregler bragt til Anvendelse.

Fra Skattedepartementets Side gøres det derimod navnlig gældende, at selve Kodicillen betegner det Datterbørnene tilfaldende som Arv, at det, der tillægges dem, er en aliquot Del af Boet, ikke en bestemt Genstand eller en bestemt Pengesum, at den Forhaandsformodning, der er for Datterbørnenes Stilling som egentlige Arvinger, naar det, der tillægges dem, er en Brøkdel af Arven, ikke afkræftes ved nogen i modsat Retning pegende Omstændighed, at Datterbørnene tværtimod har ganske samme Interesse i Boets Behandling som de øvrige i Boet lodtagne, og at det i hvert Fald maa være bindende for alle de Paagældende under Boets senere Behandling, naar Datterbørnene faktisk fra dennes Begyndelse er optraadte som og akcepterede som egentlige Arvinger.

Medens der nu vel ikke kan lægges nogen afgørende Vægt paa, at der saaledes paa Datterbørnenes Vegne foreligger Vedgaaelse af Arv og Gæld i Boet, findes det derimod, naar henses til de i Kodicillen i det Hele anvendte Udtryk og til, at der i Boet tillægges Datterbørnene en i sig selv ikke ubetydelig Brøkdel af det samlede Bos Midler, der kun i Henseende til dens Størrelse er forskellig fra de Brøkdele deraf, der tilfalder Ægtefællernes Sønner og Døtre, samt til, at Datterbørnene med Hensyn til Boets Behandling maa antages at have haft ganske tilsvarende Interesser som Tvangsarvingerne, naturligt at opfatte Datterbørnene som egentlige Arvinger med Hensyn til det dem ved Kodicillen tillagte.

Da Skifteafgiftspligten under denne Forudsætning ikke er bestridt af Boet, og da der ingen Indsigelse er rejst med Hensyn til Afgiftens Beregning, vil saaledes Skattedepartementets Paastand være at tage til Følge, idet dog Sgens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om her under Sagen at tillægge den konstituerede Kammeradvokat Salær.

Nr. 107. Pakkerske **Helga Rasmine Haas Jørgensen**
(I. Kondrup efter Ordre)

mod

Bankassistent **Holger Vedel** (Bache efter Ordre),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Juni 1916: Naar Indklagede Bankassistent Holger Vedel inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden

Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden Pakkerske Helga Rasmine Haas Jørgensen i Tiden fra den 22 April 1915 til den 26 Juni s. A., bør han for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Klagerinden og det af hende den 23 Februar 1916 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellantinden paaberaabt sig en Del efter den indankede Doms Afsigelse erhvervede Oplysninger. Forinden Sagen endelig paadømmes af Højesteret, bør der imidlertid ved Afhøring i Kriminal- og Politiretten tilvejebringes følgende yderligere Oplysninger i Sagen.

Parterne maa nærmere eksamineres om Beskaffenheden og Varigheden af den Forbindelse, der har bestaaet mellem dem, derunder ogsaa om Appellantinden har besøgt Indstævnte paa hans Værelse og i bekræftende Fald hvor ofte, paa hvilke Tidspunkter og under hvilke nærmere Omstændigheder, jfr. herved den af Indstævnte i Retsmødet den 17 April 1916 afgivne Forklaring.

Hvis det viser sig, at Forbindelsen er bleven fortsat udover Begyndelsen af Januar 1915, bør Indstævnte udtale sig om Grunden til, at han, som af ham forklaret, ikke efter den Tid har haft Samleje med Appellantinden.

Indstævnte bør dernæst afhøres, om han ved den Samtale, han efter sin Forklaring i Retsmødet den 22 November f. A., i Slutningen af August 1915 havde med Appellantinden, som Grund for sin Udtalelse om, at man maatte kunne se det paa hende, udtrykkelig anførte, at Samlejet fandt Sted i December 1914 eller Januar 1915, samt om hvad Appellantinden svarede dertil. Denne Sidste maa afhøres om den Forklaring, der afgives af Indstævnte om dette Punkt og bør derved afhøres om, hvorvidt hun ved den paagældende Lejlighed udtalte sig om, hvornaar hun var bleven klar paa, at hun var svanger.

Indstævnte bør endvidere afhøres om, paa hvilke Punkter det er hans Mening at bestride Rigtigheden af den af cand. jur. Søren Yde afgivne Vidneforklaring, se Retsmødet den 22 November f. A., samt om hvorvidt og i hvilket Omfang han erkender Rigtigheden af den af cand. jur. Herman Poulsen afgivne Vidneforklaring.

Appellantindens Forældre bør afhøres om, hvad hun til dem har udtalt om sit Forhold til Indstævnte, og Moderen bør særlig afhøres om den Meddelelse, Appellantinden efter Broderen, Kontorist Marius Haas Jørgensens Vidneforklaring skal have givet om sit Samleje med Indstævnte paa et Hotel garni.

Endelig maa der tilvejebringes Oplysning om Appellantindens Alder og Vandel samt om, hvorved hun har erhvervet sit Udkomme.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag bør paany foretages i Kriminal- og Politiretten til Tilvejebringelse af de efter det foranførte fornødne yderligere Oplysninger og derefter eventuelt paany indstævnes for Højesteret.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag paastaar Klagerinden, Pakkerske Helga Rasmine Haas Jørgensen, Indklagede, Bankassistent Holger Vedel, der er født den 10 December 1890 i København, tilpligtet som Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 23 Februar 1916 fødte Pigebarn, at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun har anført, at hun har haft Samleje med Indklagede 2 Gange, nemlig den 29 eller 30 Maj 1915 og i Slutningen af Juni s. A., samt at hun ikke har haft Samleje med nogen Anden i April, Maj og Juni 1915.

Ifølge Retslægeraadets Erklæring kan det omhandlede Barn være avlet i Tiden fra henimod Slutningen af April 1915 til henimod Slutningen af Juni s. A.

Indklagede paastaar sig frifunden, idet han hævder, at han kun én Gang, nemlig i Slutningen af December 1914 eller i Begyndelsen af Januar 1915 har haft Samleje med Klagerinden.

Da Klagerinden nu ikke har bevist, at hun har haft Samleje med Indklagede i det i Retslægeraadets Erklæring anførte Tidsrum og heller ikke har skaffet nogen Oplysning tilveje, som kunde føre til et for hende gunstigere Resultat, vil Sagens Udfald i Medfør af D. L. 6—13—5 være at gøre afhængig af Indklagedes Ed, saaledes at han vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden i Tiden fra den 22 April 1915 til den 26 Juni s. A., hvorimod han i modsat Fald vil være at dømme efter Klagerindens i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 hjemlede Paastand.

Nr. 204. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Ferdinand Waldemar Larsen (Def. Aagesen),

der tiltales for uterligt Forhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Januar 1917: Tiltalte Ferdinand Waldemar Larsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Jessen og Johansen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forinden denne Sag endelig paakendes, findes det fornødent, at der træffes Foranstaltning til Undersøgelse af Tiltaltes mentale Tilstand ved hans Indlæggelse til Observation paa et Hospital, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebringes en Udtalelse i den nævnte Henseende.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag bør paany indstævnes for Højesteret efter at det Fornødne er foretaget i Henhold til det Ovenanførte.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ferdinand Waldemar Larsen, der tiltales for uterligt Forhold, er født den 11 Januar 1847 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 27 September 1904 efter Straffelovens § 176, jfr. § 174, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage og ved nærværende Rets Dom af 25 August 1906 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 3 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han den 9 Oktober 1916 i Fælledparken har forespurgt 2 Pigebørn, der var i en Alder af henholdsvis 11 og 12 Aar, om de havde Lyst til at se hans Lem, og derefter i Børnenes Paasyn fremtaget sit

---

Rettelse. Side 348, Linie 6 f. o., »ordinære Rets« skal være »Politirets«.

Færdig fra Trykkeriet den 29 August 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 24.**

Onsdag den 27 Juni.

blottede Lem og gnedet paa det, hvorhos han foreslog Børnene at beføle det samt tog det 12 Aar gamle Pigebarn i Skridtet udenpaa Tøjet.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. § 174, samt efter dens § 185 efter Omstændighederne og under Et med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Hermed endte første ordinære Session.

Første Ekstrasession.

Mandag den 30 Juli.

Nr. 355. Højesteretssagfører Stein

mod

Louis Bertinus Heinrich Frederiksen (Def. Bülow),

der tiltales for ulovlig Omgang med Hittegods og Betleri.

Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 21 Maj 1917: Arrestanten Louis Bertinus Heinrich Frederiksen bør straffes med Tvangsarbejde i 180 Dage samt betale Sagens Omkostninger, og herunder Salær til Aktor, Sagfører Melson, og til Defensor, Overretssagfører Heining, 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Juni 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne J. L. Nathansen og A H. Siesby, betaler Arrestanten Louis Bertinus Heinrich Frederiksen i Salær 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Louis Bertinus Heinrich Frederiksen til Højesteretssagførerne Stein og Bülow 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Korsør Købstads Ekstraret efter Arrestanten Louis Bertinus Heinrich Frederiksens Begæring hertil indankede Sag tiltales Arrestanten for ulovlig Omgang med Hittegods og Betleri.

Arrestanten er født den 4 April 1885 og har tidligere været anset:

1) Ved Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 3 April 1909 efter Straffelovens § 236, jfr. § 57, saaledes at den udstaaede Varetægtsarrest traadte i Stedet for Straf.

2) Ved Korsør Købstads Politirets Dom af 13 December 1909 efter Lov 3 Marts 1860 §§ 1 og 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage.

3) Ved Aarhus Købstads Politirets Dom af 23 Marts 1910 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 48 Dage.

4) Ved Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 14 Juli 1910 efter Straffelovens § 228, jfr. § 57, og Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. Lov Nr. 129 af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Uger.

5) Ved Søetatens kombinerede Rets Dom af 7 September 1912 efter Straffelov for Krigsmagten § 84, jfr. § 81 og § 195, samt Lov 3 Marts 1860 § 3 med strengt Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage.

6) Ved Arts-Skippinge Herreders Ekstrarets Dom af 7 April 1914 efter Straffelovens § 230 og Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13 og Straffelovens § 62, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

7) Ved Korsør Købstads Politirets Dom af 22 Marts 1915 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 90 Dage.

8) Ved Korsør Købstads Politirets Dom af 17 Juli 1915 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 120 Dage.

9) Ved Holsteinborg Birks Politirets Dom af 31 Oktober 1916 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 150 Dage.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse, der stemmer med det iøvrigt Foreliggende, er det oplyst, at han, der den 24 April d. A. løslodes af Tvangsarbejdsanstalten i Korsør efter at have udstaaet fornævnte ham ved Holsteinborg Birks Politirets Dom af 31 Oktober 1916 idømte Straf, faa Dage efter sin Løsladelse sammen med en nu afdød Arbejdsmand har tilbetlet sig nogle Smaabeløb forskellige Steder i Korsør.

Efter den 1 Maj d. A. at være blevet anholdt har Arrestanten endvidere i et den 7 s. M. afholdt Forhør tilstaaet, at han, da han den 26 eller 27 April d. A. sammen med fornævnte Arbejdsmand gik ud ad Landevejen for at søge Arbejde, paa Vejen fandt en Pengepung, som han tog op, og hvis Indhold, 6 Kr. 35 Øre, han delte med sin Kammerat, hvorefter han kastede Pungen, som efter hans Formening var værdiløs, bort. Trods Bekendtgørelse i stedlige Blade har der ikke meldt sig nogen Ejermand til Pungen.

For sit ovennævnte Forhold vil Arrestanten nu være at anse efter Straffelovens § 247 samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 8 med Tvangsarbejde i 180 Dage, og Underretsdommen, der har samme Resultat, og hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanten, billiges, vil overensstemmende hermed være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne J. L. Nathansen og A. H. Siesby, betaler Arrestanten derhos 20 Kr. til hver.

Tirsdag den 31 Juli.

Nr. 316. Højesteretssagfører Bache

mod

Vilhelm Einer Hansen og Emil Vedel Jensen
(Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 17 Februar 1917: Arrestanterne 1) Vilhelm Ejner Hansen og 2) Emil Vedel Jensen bør straffes med Tugthusarbejde hver især i 6 Aar samt, En for Begge og Begge for En, udrede denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører J. V. Hansen, 100 Kr. og til Defensor, Sagfører S. M. Thorsen, 50 Kr., dog at Arrestanten Jensen ikke heraf udreder udover $^1/_7$. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Maj 1917: Underrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor

og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Godskesen og A. Lemming, betaler Arrestanterne Vilhelm Einer Hansen og Emil Vedel Jensen, En for Begge og Begge for En, til hver 50 Kr., dog at Arrestanten Jensen ikke heraf udreder udover $^1/_7$. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved bemærkes, at det under III omtalte Tyveri efter det Foreliggende maa tilregnes Tiltalte Hansen som simpelt, vil de Tiltalte være at anse: Hansen dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 232 lempet Tillægsstraf for 6te Gang begaaet grovt Tyveri, dels efter dens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt og grovt Tyveri, Jensen efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet grovt Tyveri. Straffen findes passende bestemt for hver især til Tugthusarbejde i 6 Aar, og Dommen vil herefter kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Vilhelm Einer Hansen og Emil Vedel Jensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bache og Harboe 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanterne Vilhelm Einer Hansen og Emil Vedel Jensen for Tyveri.

Arrestanten Hansen, der er født den 9 November 1878, er tidligere straffet, bl. a.:

1. Ved Højesterets Dom af 2 April 1900 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, tildels jevnført med § 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder,
2. Ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 7 Maj 1901 efter Straffelovens § 231, 2det Stykke, kfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,
3. Ved samme Rets Dom af 23 August 1902 efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Stykke, tildels sammenholdt med § 46, med Forbedringshusarbejde i $2^1/_2$ Aar,
4. Ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 16 Juli 1904 efter Straffelovens § 232, tildels jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 4 Aar,
5. Ved Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 8 August 1904 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og
6. Ved Næstved Købstads Ekstrarets Dom af 14 Juni 1911 efter Straffelovens § 232, 2det Stykke, jfr. § 62, og tildels sammenholdt med § 46 med Tugthusarbejde i 5 Aar.

Arrestanten Jensen, der er født den 6 Januar 1883, har været straffet ialt 16 Gange, derunder 10 Gange forinden han fyldte 18 Aar, for Tyveri og Forsøg herpaa, og efter dette Tidspunkt 6 Gange, derunder 3 Gange for Tyveri, senest ved Højesterets Dom af 29 Juni 1911 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med Tugthusarbejde i 5 Aar.

Sagens Omstændigheder er ifølge de foreliggende Oplysninger, derunder de ved et paa Rettens Foranledning optaget Reassumtionsforhør tilvejebragte Oplysninger, følgende:

I. Den 24 August f. A. om Morgenen ca. Kl. 3¼ anmeldte Musiker Peter Lauritz Jensen til den paa Vodroffsvej patrouillerende Betjent af Frederiksberg Politi Nr. 101, Jensen, at han umiddelbart i Forvejen, da han ad Vodroffsvej passerede forbi Sidegaden Sct. Marcus Allé, havde hørt en Rude falde klirrende til Jorden i bemeldte Allé, og at han antog, at der blev begaaet Indbrudstyveri. Betjenten og Musiker Jensen fulgtes nu hen i Sct. Marcus Allé og foretog en foreløbig forgæves Efterforskning, hvorefter Musiker Jensen gik sin Vej, medens Betjenten skjulte sig i et Indhug ud for Gadedøren til Ejendommen Sct. Marcus Allé Nr. 3. Da Betjenten havde staaet her 3 à 4 Minutter, saa han en Mandsperson, der var høj og kraftigt bygget samt iført mørkegraa Overfrakke og ganske sikkert sort, stiv Hat, komme ud fra Gaarden enten til Nr. 3 eller Nr. 5 og gaa videre ad Sct. Marcus Allé i Retning af Kirkepladsen, men langsomt, som om han ventede paa Nogen. Kort efter kom Arrestanten Hansen ud fra samme Gaard, kiggede til højre og venstre, og da han fik Øje paa Betjenten, satte han i Løb ligeledes i Retning af Kirkepladsen, men Betjenten, der nu var klar over, at de 2 Personer var i Ledtog med hinanden, forfulgte ham, og ved Hjælp af Nattevagt Hansen, der kom cyklende fra den modsatte Side, lykkedes det at paagribe Arrestanten ved Kirken. Arrestanten anstillede sig ved Paagribelsen som beruset, men efter Forklaringer, afgivne i Retten af fornævnte Betjent Jensen, Nattevagt Hansen og Politibetjent Hagen Petersen, der efter Arrestantens Anholdelse umiddelbart derefter foretog den første Afhøring, var den foregivne Beruselse kun simuleret, da Arrestantens hele Optræden var saaledes, at han ikke kunde være paavirket af Spiritus.

Ved den efter Anholdelsen foretagne Visitation af Arrestanten fandtes han bl. a. i Besiddelse af 1 Guld-Dameur, et brunt Læderetui med 5 Nøgler, et lignende Etui med et Sølv Hovedvandsæg og en sort Damepung, indeholdende 8 Kr. 74 Øre samt nogle Papirer vedrørende Frøken Ingeborg Nielsen, Sct. Marcus Allé Nr. 4. Arrestanten har med Hensyn til Besiddelsen af disse Genstande forklaret, at han den paagældende Nat Kl. 1 efter Aftale var truffet sammen med en Svensker ved Navn Johnsen, at de havde været sammen paa forskellige Beværtninger, hvorunder han var bleven beruset, og at Johnsen, uden at han har mærket det, maa have stukket de nævnte Genstande i hans Lommer.

Samme Morgen gjorde Frøknerne Ingeborg og Margrethe Nielsen, der bebor en Stuelejlighed i Sct. Marcus Allé Nr. 4, Anmeldelse om, at der var foretaget Indbrudstyveri hos dem, og forklarede Førstnævnte herom, at hun Kl. 3¼ om Natten var vaagnet ved noget Spektakel i Stuen, der vendte ud til Gaden, og hvor hun havde Soveværelse sammen

med Søsteren, og da hun saa sig om, saa hun en Mandsperson foran Vinduet; hun udstødte da et Skrig for at vække Søsteren og hørte da en Rude klirre og saa Personen springe ud ad Vinduet. Ved Tyveriet var frastjaalet dem foruden de foranførte hos Arrestanten forefundne Genstande, som de vedkendte sig som sig tilhørende, en Plysses Haandtaske, en brun Citytaske og en sort Damepung med ca. 2 Kr. De to Tasker fandtes senere liggende i en Have til Sct. Marcus Allé Nr. 5, hvorimod den sidstnævnte Pung ikke er bragt til Stede, og er samtlige de stjaalne Genstande ansatte til en Værdi af 42 Kr. foruden rede Penge til Beløb ca. 10 Kr. 74 Øre. Tyveriet er foregaaet ved Indstigning gennem Vinduet i det til Gaden vendende Soveværelse, idet Vinduet stod delvis aabent, kun fastholdt ved en Stormkrog.

Arrestanten Hansen har vedblivende benægtet at have gjort sig skyldig i dette Tyveri, men efter det Foreliggende maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har begaaet Tyveriet.

Ved den straks efter Arrestanten Hansens Anholdelse foretagne Visitation af ham fandtes han endvidere i Besiddelse af et Stykke Papir, hvorpaa med Blyant var skrevet: »Mød mig Kl. 1 i Aften samme Sted som sidst paa Broen V.« Om denne Seddel forklarede Hansen, at den hidrørte fra den fornævnte Svensker Johnsen, med hvem han jævnligt havde været ude om Natten paa forskellige Beværtninger, men hvem han iøvrigt ikke kendte noget nærmere til, og som Dagen før Tyveriet i Sct. Marcus Allé havde søgt at træffe ham paa hans Arbejdsplads i Tivoli, men, da han ikke var tilstede der, havde givet Seddelen til en af hans Medtjenere. Det blev imidlertid hurtigt oplyst, at Seddelen hidrørte fra Medarrestanten Jensen, om hvem Hansen forklarede, at han vel havde gjort hans Bekendtskab i Tugthuset, men efter sin Løsladelse derfra kun havde truffet ham 2 Gange, ligesom det er oplyst, at Arrestanterne have haft ret indgaaende Samkvem med hinanden efter deres Løsladelse, Jensen har gentagne Gange søgt Hansen i Tivoli, de har besøgt hinanden og vekslet Brevkort samt jævnlig været sammen om Natten.

Naar henses til, at Jensen har erkendt at have skrevet den fornævnte Seddel, hvorefter han satte Hansen Stævne den paagældende Nat, at Betjent Jensen edelig har forklaret, at han, uagtet han kun saa Personen fra Ryggen, er absolut sikker paa, at Jensen er identisk med den Person, han den paagældende Nat saa komme ud fra Gaarden til Sct. Marcus Allé Nr. 3 eller 5 umiddelbart før Arrestanten Hansen, og at Nattevagt Hansen i Retten har forklaret, at Jensens Skikkelse og Højde ganske passer til den omhandlede Persons, at begge Arrestanterne saaledes er sete sammen i umiddelbar Nærhed af Gerningsstedet, at Jensen som nedenfor anført maa antages sammen med Hansen at have gjort sig skyldig i et lignende Indbrudstyveri, og at der er ikke ringe Mistanke mod ham for at have været medvirkende med Hansen i endnu et saadant Tyveri, at Jensen ret ofte er færdedes sammen med Hansen ved Nattetid efter deres Løsladelse, at han ikke har kunnet gøre nærmere Rede for sit Ophold den paagældende Nat, samt at han ikke havde lovligt Erhverv og gentagne Gange har været straffet for Ejendomsindgreb, findes der, uagtet han

vedblivende har nægtet at have gjort sig skyldig i noget ulovligt, at være tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at han er medskyldig i dette Tyveri.

Ved en af Politiet den 8 September 1916 foretaget Undersøgelse paa Arrestanten Hansens Arbejdsplads hos Restauratøren i Tivolis Koncertsal fandtes i et Kælderrum, der fortrinsvis benyttedes af Hansen, skjult i et Par Aabninger i en Bræddevæg og andetsteds:

a) en grøn Dameportemonnaie, indeholdende 155 Kr., bestaaende af 12 Tikronesedler, 6 Femkronesedler, 1 svensk Enkroneseddel, 2 Jubilæumstokroner og en finsk Mark,
b) en sort Dameportemonnaie, indeholdende 69 Øre i Kobberpenge m. m.,
c) en brun Dameportemonnaie, indeholdende 27 forskellige udenlandske og gamle danske Mønter,
d) et Dameguldur med vedhængende lang Guldkæde,
e) et Dameguldur med Inskription: »E. P. $^3/_4$ 10 fra Bedstemoder«,
f) en Herreguldurkæde,
g) et Sølvcigaretui med slynget Monogram T. G. indeholdende et Visitkort med Navnet Thomas Gjerløff,
h) et Guldarmbaand.

Medens der med Hensyn til Genstandene under b og f ikke er fremkommet yderligere Oplysninger, er det konstateret, at de øvrige Genstande, som Arrestanten Hansen ikke vil kende noget til, hidrører fra efternævnte Tyverier:

II. Natten mellem den 9 og 10 August 1916 blev der begaaet Tyveri i den af Kaptajn Thomas Gjerløff beboede 1ste Sals Lejlighed i Villaejendommen Strandvejen Nr. 138 i Hellerup Sogn. Det konstateredes, at Tyven eller Tyvene er gaaet ind i Haven og har stillet 2 Haveborde oven paa hinanden paa den til Stuelejligheden hørende Veranda, hvorved det har været muligt at svinge sig op paa Altanen, fra hvilken en aabentstaaende Dør førte til Kaptajn Gjerløffs Lejlighed, hvor der fra et uaflaaset Chatol i Spisestuen blev stjaalet en Tegnebog, indeholdende 160 Kr., et Guldarmbaand i Etui, en grøn Portemonnaie, indeholdende 2 Jubilæumstokroner og forskellige gamle danske og fremmede Mønter og en finsk Mark, en Portemonnaie af Elfenben, en Trææske, indeholdende en Jubilæumstokrone og ca. 10 Kr. i gangbar Mønt, et tomt Uretui og fra Kaptajnens Klæder i Soveværelset et Sølvcigaretetui med slynget Monogram T. G. samt en Herreportemonnaie, indeholdende 2 Guldtikronestykker og ca. 5—6 Kroner i Sølv.

Om Morgenen blev ved Opdagelsespolitiets lokale Undersøgelse fundet i Nabohaven de 2 Etuier i tom Tilstand samt et Lommetørklæde, hvidt med blaa hvidprikket Bort og i det ene Hjørne et med Mærkeblæk tegnet Bogstav E, som maatte anses efterladt af Tyven.

Af de paa Arrestanten Hansens Arbejdsplads i Tivoli forefundne Genstande er som hidrørende fra dette Tyveri genkendt den under a opførte Dameportemonnaie, 9 af de under c anførte gamle Mønter, Cigaretetuiet under g og Guldarmbaandet under h, ligesom det maa anses utvivlsomt, at de 2 Jubilæumstokroner og den finske Mark hidrører fra Tyveriet.

De saaledes genkendte Genstande er vurderede til ialt 61 Kr.

Ved den derom anstillede Undersøgelse maa det anses godtgjort, at det forefundne Lommetørklæde har tilhørt Arrestanten Jensen og været i hans Besiddelse.

Da Arrestanten Hansen ikke har villet give nogen Forklaring med Hensyn til de paa hans Arbejdsplads fundne Genstande, da den Omstændighed, at et Arrestanten Jensen tilhørende Lommetørklæde er fundet i umiddelbar Nærhed af Gerningsstedet sammen med nogle af de stjaalne, bortkastede Koster, tilstrækkeligt viser, at Jensen har været medskyldig i Tyveriet, og da Jensen endelig under sit Ophold en af de til Retten hørende Celler har fremsat Udtalelser, der ikke var beregnede paa at komme Retspersonalet for Øre, og som gik ud paa, at han var bange for at falde paa et Lommetørklæde, som han ved en Fejltagelse havde efterladt paa Gerningsstedet for et Tyveri i Hellerup, som han og Hansen havde forøvet i Forening, ville de, uagtet de begge vedholdende har benægtet at have begaaet dette Tyveri, begge være at dømme som Gerningsmænd hertil.

III. Natten til den 13 August 1916 blev der frastjaalet Frøken Edith Brennike Petersen, Frederiksvej Nr. 2, Stuen, en Haandtaske, indeholdende et Dameguldur, i Kapslen indgraveret: »E. P. $^3/_4$ 10 fra Bedstemoder« og en blaa Dameportemonnaie, indeholdende 2—3 Kroner og 2 Billetter til det kgl. Teater. Haandtasken laa frit fremme paa en Kommode i hendes Soveværelse, der vender ud mod Vejen, og hvor hun laa og sov for aabent Vindue, gennem hvilket Tyven maa have forøvet Tyveriet. Kommoden stod ca. 1 Meter indenfor det aabentstaaende Vindue. Haandtasken blev Morgenen efter fundet i tom Tilstand i Ejendommens Port, og Bestjaalne har genkendt det paa Arrestanten Hansens Arbejdsplads forefundne, foran under e opførte Ur som det hende frastjaalne. Uret og Dameportemonnaien er tilsammen vurderede til 40 Kr. 50 Øre.

IV. Natten til den 22 August f. A. blev der dernæst begaaet et lignende Tyveri fra Frøken Agnes Tybring, Københavnsvej Nr. 8 A, Stuen, hvorved der blev frastjaalet hende et Gulddameur med Guldurkæde, som beroede frit fremme paa en Stol ved hendes Seng. Frøken Tybring har herom nærmere forklaret, at hun den paagældende Nat Kl. ca. $2^1/_4$ blev vækket ved, at hun hørte Nogen pusle ved en Avis i hendes Lejlighed, og da hun slog Øjnene op, saa hun en Mandsperson staa ved hendes Seng. Hun gjorde nu Anskrig, hvorefter Tyven straks i Løb satte ud af Værelset og ud i Køkkenet, hvor han sprang op paa Køkkenbordet og ud af det aabentstaaende Vindue, gennem hvilket han maa antages at have skaffet sig Adgang til Lejligheden. Frøken Tybring havde imidlertid tændt det elektriske Lys og havde forfulgt ham, og var kommet ham saa nær, at hun var lige

ved at kunne gribe ham om Haandleddet, da han hang i Underkanten af Vinduet, og hun mener i Arrestanten Hansen at kunne genkende Tyven, idet ikke blot hans Højde og Størrelse, men navnlig hans Nakke med tæt sort Haar et godt Stykke ned paa Halsen og hans Hænder ligner Tyvens. Bestjaalne og hendes Forældre har genkendt det paa Hansens Arbejdsplads forefundne, foran under d opførte Ur med Kæde, som de hende frastjaalne og Genstandene er vurderede til ialt 100 Kroner, og efter alt det Foreliggende maa det antages, at Arrestanten Hansen er Gerningsmanden til de under III og IV omhandlede Tyverier.

Bortset fra de foran omhandlede Tyverier foreligger der til Københavns, Frederiksberg og Nordre Birks Politi Anmeldelse om 22 Tyverier eller Forsøg herpaa af samme ensartede Specialitet, alle begaaede i det Tidsrum begge Arrestanter i afvigte Aar har været paa fri Fod, medens det er oplyst, at der i Aaret 1916 hverken i Tiden før eller efter Arrestanternes Færden paa fri Fod har foreligget Anmeldelse om Tyveri af denne Type, i hvert Fald ikke paa Frederiksberg og i Nordre Birk, og i København kun meget sjældent før Arrestanternes Løsladelse og aldeles ikke efter deres Anholdelse.

Med Hensyn til 5 af disse Tyverier eller Forsøg herpaa er der under Sagen fremkommet Oplysninger, der bestyrker Sigtelsen mod Arrestanterne og da navnlig Arrestanten Hansen for at have begaaet disse Forbrydelser.

V. Fru Magda Olsen, der sammen med Mand og Børn bebor en 3 Værelsers Stuelejlighed i Ejendommen Frederiksvej Nr. 41 anmeldte den 7 August f. A., at der om Natten var forøvet Indbrud i hendes Lejlighed, og har hun herom nærmere forklaret, at hun vaagnede ca. Kl. $3^1/_2$ om Natten ved, at en Mandsperson viste sig i Soveværelset, og da hun antog, at det var hendes Søn, stod hun op og gik efter ham ud i Korridoren, lagde sin Haand paa hans Skulder og tiltalte ham, men fik i det samme et Stød for Brystet, saa hun faldt over mod Væggen, hvorefter Personen, som hun nu var klar over var en Tyv, løb ud i Køkkenet og sprang ud i Gaarden gennem et aabentstaaende Vindue, ad hvilket han maa have skaffet sig Adgang til Lejligheden. Der blev intet stjaalet. Fru Olsen, der har haft Lejlighed til at tage Arrestanten Hansen i Øjesyn, har erklæret, at denne vel i Højde kan passe til den af hende omforklarede Person, men at hun ikke den paagældende Nat fik set hans Ansigt.

VI. Den 15 August f. A. ca. Kl. $5^1/_2$ om Morgenen anmeldte den hos Legationssekretær Mann tjenende Irene Cortis for de paa Strandvejen patrouillerende Betjente Henriksen og Jensen af Nordre Birks Politi, at der umiddelbart forinden var sket Indbrud i Manns Lejlighed, Richelieus Allé Nr. 2, og har den i Manns Tjeneste værende Kammerjomfru Fanny Farmer og Husjomfru Marie Mortensen herom nærmere forklaret, at Førstnævnte blev vækket ved, at der var Tyve i hendes Værelse, [og] stod hun da straks op og gik ind i Husjomfruens Værelse og raabte, at der var Tyve i Huset, hvorefter ogsaa Husjom-

fruen stod op, og de saa da 2 Mandspersoner gaa hen ad Vejen, hvorefter Stuepigen blev sendt ud for at gøre Anmeldelse til Politiet. Tyvene havde skaffet sig Adgang til Lejligheden gennem et aabentstaaende Spisekammervindue og har i Lejligheden oplukket forskellige Skuffer og Skabe, men der savnedes efter Indbrudet kun ca. 30 Cigarer. Omtrent 10 Minutter før Stuepigen som anført gjorde Anmeldelse til Betjentene, havde disse set 2 Mandspersoner, som i en Afstand af 100—150 Meter kom gaaende fra A. N. Hansens Allé, der vinkelret skæres af Richelieus Allé, og Betjentene som var klare over, at disse Personer var Tyvene, gav sig straks til at eftersøge dem, men uden Resultat. Betjentene, som har taget Arrestanterne i Øjesyn, har erklæret, at det er deres Mening, at Arrestanterne er identiske med de af dem ved den paagældende Lejlighed sete Personer, men paa Grund af den lange Distance har de ikke kunnet aflægge Ed paa absolut Genkendelse, og den fornævnte Kammerjomfru og Husjomfru har efter at have set Arrestanterne alene erklæret, at disse i Højde og Skikkelse ganske ligner de 2 af dem omforklarede Personer.

VII. Den 18 August f. A. anmeldte Sporvognsfunktionær Vesenbergs Hustru, at der om Natten var sket Indbrud i hendes Lejlighed, Øster Fasanvej Nr. 16, 2den Sal, og forklarede hun herom nærmere, at da hun Kl. ca. 3 stod op og tændte det elektriske Lys i Soveværelset, løb en Mandsperson, som havde gemt sig for Enden af Sengene, ud gennem Korridoren og forsvandt ud af det aabentstaaende Køkkenvindue, gennem hvilket han maa antages at være kommet ind i Lejligheden. Der blev intet stjaalet. Anmelderinden, der har taget Arrestanten Hansen i Øjesyn, mener bestemt i ham at genkende den Person, hun ved den paagældende Lejlighed traf i Soveværelset, idet hans Højde og Skikkelse ligner Arrestantens, men hun er nærsynet og havde ikke Briller paa og fik ikke set Personens Ansigt, som han søgte at skjule.

VIII. Den 20 August f. A. anmeldte fhv. Forvalter V. Søbye, boende Bakkegaards Allé Nr. 14, Stuen, at der om Natten ved 3-Tiden var sket Indbrud hos ham og frastjaalet ham 1 Vest, et Sølvherreur med vedhængende Guldkæde og Signet samt en Notitsbog, Pincenez og nogle Nøgler. Anmelderens Hustru har herom nærmere forklaret, at hun den paagældende Nat ca. Kl. 3 blev vækket ved nogen Støj; hun stod op og vilde gaa hen til Vinduet, men da hun passerede Fodenden af Sengene, hendes Mand laa i en Seng ved Siden af hendes, stødte hun paa en Mandsperson, der laa sammenkrøben paa Gulvet, og som straks forsvandt ud i Køkkenet, gennem hvis aabentstaaende Vindue han maa antages at være baade kommen ind og ud. Uret er senere fundet som indleveret til Politiet som Hittegods, og den stjaalne Vest og Nøglerne blev fundne udfor Nr. 16 i Bakkegaards Allé. Samtlige de stjaalne Effekter er vurderede til 78 Kr. 25 Øre. Fru Søbye har haft Lejlighed til at tage Arrestanten Hansen i Øjesyn og mener efter hele Arrestantens Skikkelse og Paaklædning bestemt i ham at kunne genkende den Person, som foretog Indbrudet.

IX. Den 22 August f. A. anmeldte Bagermester Mortensen, boende Københavnsvej Nr. 1, Stuen, i Hellerup, at der om Natten noget over Kl. $1^1/_2$ var forsøgt Indbrud i hans Lejlighed, og har Anmelderens Søster, Jørgine Mortensen, herom nærmere forklaret, at hun, der efter Kl. $1^1/_2$ at have kaldt paa sin Broder igen var gaaet i Seng, lidt efter opdagede et skarpt Lys over sin Seng og da saa, at en Mandsperson sad i Værelsets aabentstaaende Vindue, som hun havde glemt at lukke, og holdt en elektrisk Lommelygte mod hende. Hun raabte da paa Broderen, men Mandspersonen forsvandt da straks. Efter at have taget Arrestanten Hansen i Øjesyn har hun i Retten forklaret, at hun paa Grund af Forholdene ikke med absolut Sikkerhed genkender Arrestanten, men dennes Størrelse og Ansigtsform ligner ganske overordentlig Mandspersonens.

Mod Arrestantens Benægtelse findes der dog ikke tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis til at kunne dømme nogen af dem for de foran under Nr. V—IX anførte Tyverier.

Efter Arrestanten Hansens egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det derhos godtgjort, at han i Tiden forud for sin sidste Domfældelse har begaaet følgende 10 Indbrudstyverier, alle begaaede ved Nattetid ved Indstigen gennem aabentstaaende Vinduer i beboede Lejligheder og som Regel fra Værelser, hvor Beboerne laa og sov, nemlig:

X. Den 9 Oktober 1909 i Ejendommen Chr. Richardtsvej Nr. 7, hvor han frastjal Lokomotivfører Chr. Christensen et til 30 Kr. vurderet Herre Sølvur og én til 1 Kr. vurderet Portemonnaie med ca. 3 Kr. i rede Penge.

XI. Den 18 Marts 1910 i Ejendommen H. C. Ørstedsvej Nr. 16, hvor han frastjal Fru Kirstine Maxen en til 50 Øre vurderet Portemonnaie med ca. 70 Kr. i rede Penge.

XII. Den 17 September 1910 i Ejendommen Sct. Marcus Sideallé Nr. 2, hvor han frastjal Ingeniør Heinrich Lange ca. 1150 Kr. i rede Penge, 6 Lotterisedler og 2 til ialt 5 Kr. vurderede Tegnebøger.

XIII. I Efteraaret 1910 i Ejendommen Forhaabningsholms Allé Nr. 17, hvor han frastjal Apoteker Alfred Ziebe et kontant Beløb af 10 Kr.

XIV. Den 31 Januar 1911 i Ejendommen St. Pedersvej Nr. 1, hvor han frastjal Vaskeriejer Køhler et kontant Beløb af 60 Kr., en til 7 Kr. vurderet Hjemmesparebøsse med Indhold ca. 10 Kr. og en til 1 Kr. vurderet Hammer.

XV. Den 3 Februar 1911 i Ejendommen Howitzve Nr. 59, hvor han frastjal Papirhandler William Hansen en Tegnebog og en Portemonnaie, der tilsammen er vurderede til 1 Kr., og som indeholdt ca. 200 Kr. i rede Penge.

XVI. Den 8 Februar 1911 i Ejendommen Hostrupsvej Nr. 18 hvor han frastjal Frøken Rickmann en til 1 Kr. vurderet Portemonnaie, indeholdende ca. 120 Kr. i rede Penge.

XVII. Den 14 Februar 1911 i Ejendommen Forhaabningsholms Allé Nr. 35, hvor han frastjal Bankbestyrer Victor Hornbeck et kontant Beløb af ca. 26 Kr.

XVIII. Den 18 Februar 1911 i Ejendommen Prinsesse Maries Allé Nr. 9, hvor han frastjal Typograf Sofus Andersen en til 1 Kr. vurderet Portemonnaie med ca. 60 Kr., Beklædningsgenstande til Værdi 10 Kr. og Nøgler til Værdi 50 Øre.

XIX. Den 21 Februar 1911 i Ejendommen Enighedsvej Nr. 5, hvor han frastjal Plantør Vilhelm Holst rede Penge til Beløb ca. 16 Kroner.

Efter det Anførte maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten Hansen har begaaet de ovenfor under I—IV og X—XIX angivne Tyverier, og at Arrestanten Jensen har været Medgerningsmand ved de under I—II angivne Tyverier, og de er herfor ved den indankede Dom rettelig ansete: Hansen efter Straffelovens § 232, 2det Stykke, jfr. tildels Straffelovens § 64, for 7de Gang begaaet Tyveri, og Jensen efter Straffelovens § 232, 2det Stykke, for 4de Gang begaaet groft Tyveri. Da den ved Dommen fastsatte Straf for hver især af Tugthusarbejde i 6 Aar efter Omstændighederne findes passende, ligesom Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanterne in solidum at udrede, dog at Arrestanten Jensen ikke heraf udreder udover $^1/_7$, billiges, vil bemeldte Dom saaledes i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Godskesen og A. Lemming, vil Arrestanterne derhos have in solidum at betale til hver 50 Kroner, dog saaledes at Arrestanten Jensen ikke heraf udreder over $^1/_7$.

Nr. 365. Højesteretssagfører O. Liebe

mod

Carl Hjalmar Caspersen (I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri og Bedrageri.

Dragsholm Birks Ekstrarets Dom af 31 Maj 1917: Arrestanten, Carl Hjalmar Caspersen, bør hensættes til Forbedringshusarbejde i $1^1/_2$ Aar samt udrede Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Prokurator Lunøe, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører

Stæhr, 15 Kr. Arrestanten bør derhos udrede i Erstatning til Tjenestekarl Carl Johannes Sørensen 30 Kr. og til Tjenestekarl Johan Edvard Jensen 19½ Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 Juni 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til to Aar. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretssagførerne Johs. Kalko og C. A. Olsen betaler Arrestanten Carl Hjalmar Caspersen 25 Kroner til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Hjalmar Caspersen til Højesteretssagførerne Liebe og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende efter Begæring af Arrestanten Carl Hjalmar Caspersen fra Dragsholm Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales bemeldte Arrestant for Tyveri og Bedrageri.

Arrestanten er født den 16 December 1893 og er tidligere straffet:

1. ved Vester Flakkebjerg Herreds Ekstrarets Dom af 24 December 1912 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov 1 April 1911 §§ 13 og 20, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage,
2. ved Slagelse Købstads Ekstrarets Dom af 19 November 1913 efter Straffelovens §§ 230, 1ste Stykke, og 253, jfr. § 62, og Lov 1 April 1911 § 13 med lige Fængsel i 60 Dage,
3. ved Vordingborg nordre Birks Ekstrarets Dom af 3 August 1914 efter Straffelovens §§ 203 og 231, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,
4. ved Møens Herreds Politirets Dom af 30 Juli 1915 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage og
5. ved Slagelse Købstads Ekstrarets Dom af 27 December 1915 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvilken sidste Straf delvis blev ham eftergivet ifølge Justitsministeriets Skrivelse af 19 Juli 1916 paa Vilkaar, at han i 1 Aar udviste en efter Justitsministeriets Skøn ulastelig Vandel.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse, der er stemmende med det iøvrigt under Sagen Oplyste, er det godtgjort, at han, der tjente paa Gaarden Birket, den 25 Februar d. A. af en Medtjener paa Gaarden, Carl Johannes Sørensen, for at kunne gaa paa Bal i et nærliggende Forsamlingshus laante en Overtrøje af Værdi 10 Kr. og et Par halvlange Støvler af Værdi 20 Kr. Arrestanten, der var ked af at være paa Birket, besluttede imidlertid at forlade sin Tjeneste og gik bort samme Aften uden at tilbagelevere de nævnte Genstande, som han kun havde laant i det anførte Øjemed.

Forinden sin Bortgang tilegnede Arrestanten sig derhos følgende til en Værdi af ialt 19½ Kr. ansatte Effekter: 1 Par Benklæder, 1 Trøje, en Jakke, 2 Skjorter og 1 Vadsæk, der tilhørte en anden Medtjener, Johan Edvard Jensen, og beroede frit fremme i dennes uaflaasede Værelse.

For sit anførte Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 253 og for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 232 med en Straf, som efter Omstændighederne findes at kunne fastsættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Den indankede Dom, ved hvilken Arrestanten er anset efter fornævnte Straffebestemmelser med Straf af Forbedringshusarbejde i 1½ Aar, og hvorved det ovennævnte Tyveri er tilregnet Arrestanten som 4de Gang begaaet Tyveri, men hvis Bestemmelser om den Carl Johannes Sørensen og Johan Edvard Jensen tillagte Erstatning hos Arrestanten af henholdsvis 30 Kr. og 19 Kr. 50 Øre, saavelsom om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanten at udrede, billiges, vil saaledes med den anførte Modifikation i Henseende til Straffetiden være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johs. Kalko og C. A. Olsen, vil Arrestanten derhos have at udrede 25 Kr. til hver.

Nr. 38. Overretssagfører **Sveinn Bjørnsson** som Mandatarius for Firmaet **C. F. Müller, Seligmann & Nathan** (Henriques)

mod

Købmand Jon Laxdal (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale en Vareleverance.

Reykjavik Bytings Dom af 6 August 1914: Saafremt Indstævnte, Jon Laxdal, efter lovlig Forberedelse paa sit Værneting aflægger Ed paa, at han har stillet den udtrykkelige Betingelse ved sin Bestilling af Skotøj hos Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan i Begyndelsen af Aaret 1913, at hele Partiet skulde afsendes med Dampskibet Botnia, der skulde afgaa fra København den 8 Marts f. A., saa bør han være fri for Citanten, Sveinn Bjørnssons paa Vegne nævnte Firma, hans Krav i denne Sag, og Sagens Omkostninger op-

hæves. Men hvis Indstævnte ikke ser sig i Stand til at aflægge Eden, skal han betale Citanten Kr. 1480,85 med 5 pCt. Rente p. a. fra 19 Marts 1914 og Sagens Omkostninger med 30 Kr. Dommen at efterkommes inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Den islandske Landsoverrets Dom af 13 December 1915: Saafremt Indstævnte, Jon Laxdal, efter lovlig Forberedelse paa sit Værneting inden Retten med sin Ed benægter, at Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan, da han (Indstævnte) i Februar 1913 gjorde Bestilling paa Skotøj hos dette, har begrænset sit Løfte om at sende Skotøjet med Damperen Botnia, som skulde afgaa fra København den 8 Marts s. A., med Ordene »saavidt muligt«, da bør han for Appellanten, Sveinn Bjørnssons paa bemeldte Firmas Vegne Paastand i denne Sag fri at være og vil da Sagens Omkostninger være at ophæve, men aflægger han ikke Eden, betaler han til Appellanten Kr. 1480,25 med 5 pCt. Rente fra 19 Marts 1914 til Betalingsdagen og Sagens Omkostninger med Kr. 80. Dommen at efterkommes inden 8 Uger efter dens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom ommeldt har en hos Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan ansat Lagerforvalter som Vidne forklaret, at den af Firmaets Chefer, der forhandlede med Indstævnte, i Vidnets Paahør tilkendegav Indstævnte, at det ikke bestemt kunde loves, at alt Skotøjet kom med Botnia den 8 Marts 1913 fra København.

Endvidere maa der efter det Foreliggende — derunder Indstævntes paa dette Punkt ikke tilstrækkelig bestemte Procedure — gaas ud fra, at han, uden at protestere derimod overfor Firmaet, har fra dette modtaget det i Dommen ommeldte Brev af 11 Februar 1913 og en Brevet vedlagt Ordrekopi, der begge indeholdt Bemærkning om, at Skotøjet saa vidt muligt samlet vilde blive afsendt med Botnia i Marts.

Idet Firmaet herefter ikke kan antages at have bundet sig til at levere alt det bestilte Skotøj med Botnia den 8 Marts, har Indstævntes Nægtelse af at modtage de to Sendinger Skotøj, der afsendtes i April 1913, været uberettiget. Indstævnte vil derfor være at dømme til at betale det af Appellanten paastaaede Beløb med Renter, dog at Beløbet som Følge af Appellantens Procedure for Overretten kun vil kunne bestemmes til 1480 Kroner 25 Øre.

Processens Omkostninger for alle Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Købmand Jon Laxdal, bør til Appellanten, Overretssagfører Sveinn Bjørnsson som Mandatarius for Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan,

betale 1480 Kroner 25 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 19 Marts 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Februar Maaned 1913 bestilte Indstævnte, Købmand Jon Laxdal i Reykjavik, Skotøj hos Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan i København. Indstævnte fik i Marts Maaned s. A. tilsendt knapt $^2/_3$ Dele af det beordrede Skotøj, men Resten i April s. A. Indstævnte modtog den Sending, som blev afsendt i Marts Maaned, men nægtede Modtagelsen af de sidste Sendinger som for sent leverede, og returnerede dem. Firmaet benægtede at Indstævnte havde Ret til at nægte at modtage disse Sendinger og synes ikke at have taget imod dem igen. Firmaets Befuldmægtigede, Overretssagfører Sveinn Bjørnsson, anlagde saa Sag for Reykjavik Byting imod Indstævnte til Betaling af Kr. 1480,85, som er Betaling for det returnerede Skotøj, med Renter og Sagsomkostninger. Sagen blev den 6 August f. A. dømt i Bytinget saaledes, at hvis Indstævnte inden sit Værneting efter lovlig Forberedelse aflagde Ed paa, at han ved Bestilling af Skotøj hos Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan har stillet den udtrykkelige Betingelse, at hele Skotøjspartiet skulde afsendes med Damperen Botnia, som skulde afgaa fra København den 8 Marts 1913, saa skulde han være fri for Citantens Krav og Sagens Omkostninger ophæves, men trøstede han sig ikke til at aflægge Eden, skulde han betale Citanten Kr. 1480,85 med 5 pCt. Rente fra 19 Marts 1914 og Kr. 30 i Sagsomkostninger.

Denne Bytingsdom har Appellanten med Stævning af 16 Januar 1915 indanket for Overretten og paastaaet, at Dommen bliver underkendt og saaledes forandret, at Indstævnte dømmes til at betale sig Kr. 1480,25 med 5 pCt. Rente p. a. fra 19 Marts 1914 til Betalingsdagen og skadesløse Sagsomkostninger for Under- og Overretten eller efter Rettens Skøn.

Paa den anden Side har Indstævnte paastaaet, at Bytingsdommen bliver stadfæstet og Appellanten dømmes til at betale ham Sagens Omkostninger for Overretten efter Rettens Skøn.

Sin Frifindelsespaastand bygger Indstævnte paa, at ved sin Bestilling har han betinget sig, at hele Skotøjspartiet skulde sendes med Damperen Botnia, som skulde afgaa fra København den 8 Marts, og med denne Skibslejlighed blev den Skotøjssending, som Indstævnte tog imod, afsendt.

Færdig fra Trykkeriet den 5 September 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 25.**

Tirsdag den 31 Juli.

Appellanten indrømmer vel, at Indstævnte i Begyndelsen har fremsat den Anmodning, at alt det bestilte Skotøj blev sendt med bemeldte Botniarejse, men han gør gældende, at den af Firmaets Direktører, som Indstævnte forhandlede med, har straks forklaret Indstævnte, at eftersom det hele bestilte Skotøj ikke var færdiglavet, kunde Firmaet ikke afgive Løfte herom, men at det iøvrigt vilde gøre alt, hvad det kunde, for at Ordren blev effektueret med bemeldte Botniarejse, og at Indstævnte lod sig nøje dermed. Dette til Bevis har Firmaet under Sagen fremlagt Kopi af et Brev af 11 Februar 1913 til Indstævnte, hvor der staar, at Skotøjet vil »saavidt muligt« blive afsendt med Botnia i Marts, og udtaler Appellanten, at sammen med dette Brev har fulgt Genpart af Ordre-Kopi, hvorpaa den samme Bemærkning er gjort. Endvidere har Firmaet ifølge kgl. Bevilling til at fremlægge nye Bevisligheder, fremlagt her for Retten edelig Forklaring af en af dets Funktionærer om hvad der er foregaaet mellem Firmaet og Indstævnte, og er dette Vidnes Forklaring i Overensstemmelse med Appellantens Forklaring angaaende Ordren.

Indstævnte benægter paa det Bestemteste at have faaet bemeldte Brev af 11 Februar, men erkender dog at have faaet Kopi af Listen over de hos Firmaet i Februar bestilte Varer (Ordre-Kopi), men siger om denne Ordre-Kopi, at han ikke kan erindre, at der har staaet Noget, som kunde ændre den tidligere Aftale angaaende Afsendelsen af Skotøjet, og han benægter, at Ordene »saavidt muligt« har staaet der; han protesterer ogsaa imod Vidnets Forklaring som urigtig og at noget Hensyn tages dertil, eftersom dette Vidne, værende i Firmaets Tjeneste, maa betragtes som villigt i denne Sag.

Det maa nu antages, at Firmaet ikke imod Indstævntes Benægtelse har ført tilstrækkeligt Bevis for, at det har betinget sig Henstand med Effektueringen af det omhandlede Skotøj udover Botnias Rejse 8 Marts, men paa den anden Side har Firmaet fremført saa vægtige Indicier herfor, at det findes rigtigt, som af Underdommeren gjort, at gøre denne Sags Udfald afhængig af Indstævntes Ed, saaledes, at hvis han inden sit Værneting efter lovlig Forberedelse med sin Ed benægter, at Firmaet C. F. Müller, Seligmann & Nathan, da han (Indstævnte) gjorde Bestilling paa Skotøj hos dette i Februar 1913, har begrænset sit Løfte om at sende Skotøjet med Damperen Botnia, som skulde afgaa fra København den 8 Marts 1913, med Ordene »saavidt

muligt«, da bør han for Appellantens Paastand i denne Sag fri at være og Sagens Omkostninger for Under- og Overretten ophæves, men aflægger han ikke Eden, betaler han de omstævnte Kr. 1480,25 med 5 pCt. Rente p. a. fra Forligsklagens Dato den 19 Marts 1914 til Betalingsdagen og Sagens Omkostninger for begge Retter med Kr. 80.

Nr. 364. Højesteretssagfører Harboe

mod

Karl Harald Christensen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 26 Juni 1917: Arrestanterne Karl Harald Christensen, Victor Johannes Knudsen, Ernst Villiam Jensen og Carl Alexander Lindau bør straffes med Forbedringshusarbejde, Christensen i 2 Aar, Knudsen, Jensen og Lindau hver især i 18 Maaneder og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Knudtzen og Kaae 25 Kr. til hver, dog at der ikke udredes udover af Christensen, Jensen og Lindau hver for sig $^2/_3$, af Knudsen $^5/_6$ af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Karl Harald Christensens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karl Harald Christensen til Højesteretssagførerne Harboe og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Karl Harald Christensen, Victor Johannes Knudsen, Ernst Villiam Jensen og Carl Alexander Lindau tiltales for Tyveri.

Christensen er født den 25 Februar 1892 og tidligere anset: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 11 Maj 1910 efter Straffelovens §§ 228, 229, 4de Stk., jfr. tildels § 46 og § 238, disse §§ sammenholdt med § 37, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120

Dage, hvilken Straf imidlertid ved kongelige Resolutioner af 8 Juli 1910 og 10 August 1915 blev ham eftergivet, og ved nærværende Rets Dom af 12 Oktober 1915 efter Straffelovens §§ 228, 253, 238 samt efter § 229, 4de Stk., tildels jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Knudsen er født den 15 Marts 1892 og ikke funden forhen straffet ifølge Dom.

Jensen er født den 12 Juli 1896 og ikke funden forhen straffet.

Lindau er født den 16 August 1898 og ikke funden forhen straffet.

Ved Arrestanternes Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Samtlige Arrestanter indfandt sig en Dag i Slutningen af Februar Maaned d. A. Klokken ca. 10 Eftermiddag efter forud indgaaet Aftale om, eventuelt ved Indbrud, at begaa Tyveri til fælles Fordel paa Stranden ved Svanemøllebugten, hvor en Del Lystbaade var lagt op. Medens Arrestanten Knudsen blev staaende i nogen Afstand for at holde Vagt, skaffede de 3 andre Arrestanter sig ved voldelig at frabryde en for en Dør anbragt Hængelaas Adgang til den paa Land liggende Lystbaad »Bakka«s aflaasede Kahyt, hvor de stjal en Del til ialt 20 Kr. vurderet Værktøj, der beroede frit fremme, hvorefter de ved voldelig at opbryde en aflaaset Kahytsdør, i tyvagtig Hensigt skaffede sig Adgang til den ligeledes paa Land liggende Lystbaad »Sonja«s Kahyt, hvor de stjal en Del til ialt 75 Kr. vurderet Værktøj og Metal, der dels beroede frit fremme, dels blev voldelig frabrudt. Medens Knudsen vedblivende stod paa Vagt, gik de 3 andre Arrestanter endvidere uhindret ombord i den Skriver Henry Jensen tilhørende, paa Land liggende Lystbaad, hvor de stjal en i den uaflaasede Kahyt beroende, til 5 Kr. vurderet Messinglampe.

Nogle Dage efter indfandt samtlige Arrestanter sig atter i tyvagtig Hensigt paa Stranden ved Svanemøllebugten, hvor Christensen og Lindau, mens Jensen og Knudsen blev staaende i nogen Afstand for at holde Vagt, uhindret gik ombord i den Bogbindermester Osvald Off tilhørende Baad, der laa optrukket paa Land, hvor de stjal en Karburator, en Messingpumpe samt 2 Messinggelændere. Af det Stjaalne, der er vurderet til ialt 100 Kr., frabrød de Gelænderne, der var anbragt paa Dækket, mens de andre Koster beroede frit fremme uden at være fastgjort til Baaden.

Arrestanterne Christensen, Knudsen og Lindau indfandt sig en Nat i Begyndelsen af Marts Maaned d. A. i tyvagtig Hensigt paa Dyrehavsbakken, hvor de stjal en Del »Nordsjællands Elektricitetsværk« tilhørende, til ialt 40 Kr. vurderet Kobbertraad, der var anbragt paa Standere udenfor forskellige Telte, idet Knudsen og Lindau entrede op paa Standerne og filede Kobbertraaden over, mens Christensen stod paa Jorden og rullede Traaden sammen.

Arrestanterne Christensen, Knudsen og Jensen har den 22 s. M. i Forening stjaalet antagelig ca. 200 Meter, Gentofte Kommune tilhørende, til 200 Kr. vurderet Brandtelegrafkabel, der var anbragt paa nogle paa en Vej staaende Pæle, idet Jensen og Knudsen ved Hjælp af en Stige, de fandt paa Stedet, naaede op til Kablet, som de filede

over, medens Christensen blev staaende nedenfor og samlede Kablet sammen.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse: Christensen efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., Knudsen, Jensen og Lindau efter dens §§ 228 og 229, 4de Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde, Christensen i 2 Aar, Knudsen, Jensen og Lindau hver især i 18 Maaneder og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver, dog at der ikke udredes udover, af Christensen, Jensen og Lindau hver for sig $^2/_3$, af Knudsen $^5/_6$ af Omkostningernes samlede Beløb.

Nr. 342. Højesteretssagfører Henriques

mod

Ove Viggo Jens Hansen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Juni 1917: Arrestanten Ove Viggo Jens Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Krabbe og Kalko, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ove Viggo Jens Hansen til Højesteretssagførerne Henriques og Bache 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Ove Viggo Jens Hansen, der tiltales for Tyveri, er født den 2 Juni 1886 og anset: ved Rettens Dom af 23 Februar 1909 efter Lov Nr. 129 af 1 April 1905 § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, ved Rettens Dom af 11 Marts 1913 efter Straffelovens § 228,

jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved Rettens Dom af 3 Marts 1914 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Sagens Omstændigheder er Følgende:

Assistent Ejnar Arthur Jensen anmeldte den 27 Januar d. A. Klokken $9^1/_4$ Aften paa vedkommende Politistation, at han samme Dags Eftermiddag i Tiden fra Klokken ca. $6^1/_2$ og til ca. 8 var blevet frastjaalet en nærmere betegnet Ulster, der havde beroet frit fremme paa en Stumtjener i Billardsalonen i Ejendommen Blaagaardsgade Nr. 4, 1ste Sal, hvor han havde opholdt sig i fornævnte Tidsrum. Han havde ikke lagt Mærke til nogen Person, han kunde sigte for Tyveriet.

Den stjaalne Ulster blev samme Aften funden hos Pantelaaner Lippert, Blaagaardsgade Nr. 30, hvor den var pantsat Klokken ca. 9 nævnte Aften for 15 Kroner af en Mandsperson, hvem Lippert, der har beediget sin Forklaring, under Sagen med Sikkerhed har genkendt som Arrestanten, og har Anmelderen, der har genkendt Ulsteren, edelig i Retten bekræftet sin Forklaring.

Kellner Aage Valdemar Christensen har som Vidne edelig forklaret, at Arrestanten, hvem han sikkert genkender, den 27 Januar d. A. indfandt sig i Kaféen Blaagaardsgade Nr. 4, Stuen, hvor Vidnet er ansat. Arrestanten nød en Kop Kaffe i Kaféen, hvor han hilste paa Vidnet og opholdt sig en halv Times Tid. Arrestanten tog derpaa Afsked med Vidnet og forlod Kaféen ad Døren ud til Gaden. 5 à 6 Minutter senere kom Vidnets Kollega, Jensen, fra Billardsalonen paa 1ste Sal ned i Kaféen i Stuen og sagde til Vidnet, at der var en Viggo Hansen i Billardsalonen paa 1ste Sal, som vilde tale med Vidnet. Vidnet sagde hertil, at det var da underligt, da han lige havde sagt Farvel til Vedkommende. Jensen gik igen op paa 1ste Sal, men et Øjeblik efter kom han atter ned fra 1ste Sal og sagde, at der var forsvundet en Ulster fra Billardsalonen. Jensen formente, at det maatte være Viggo Hansen, der havde stjaalet Ulsteren, eftersom han var den eneste, der paa det Tidspunkt havde forladt Billardsalonen, ligesom Jensen ogsaa mente, at Viggo Hansen havde benyttet et Paaskud for at faa ham af Sted ud af Lokalet, saaledes at Hansen kunde faa Lejlighed til at stjæle. Vidnet tænkte ogsaa, saasnart han hørte om Tyveriet, at Arrestanten var Tyven, da han saavidt Vidnet bekendt tidligere havde været straffet for lignende Tyveri.

Kelner Niels Jensen har som Vidne edelig forklaret, at han godt erindrer, at der en Aften i Slutningen af Januar d. A. formentlig mellem Klokken 7 og 8 fra Billardsalonen Blaagaardsgade Nr. 4, 1ste Sal, hvor Vidnet gør Tjeneste, blev stjaalet en Ulster. Vidnet husker, at der paa den Tid kom en Mandsperson uden Frakke op i Billardsalonen og sagde, at han gerne vilde tale med Vidnets Kollega i Stuen, Christensen. Vidnet husker ikke, hvad Personen navngav sig. Den paagældende Aften var der ikke andre Kellnere, der gjorde Tjeneste i Billardsalonen end Vidnet. Vidnet forlod et Øjeblik Billardsalonen, muligvis for at gaa ned i Stuen til sin Kollega. Ved sin Tilbagekomst hørte Vidnet, at der var bleven en Ulster borte, og samtidig var den

paagældende Mandsperson forsvundet. Vidnet, der har været ansat i mange Aar i Billardsalonen, kendte saa godt som alle de i Billardsalonen Tilstedeværende, og Personen var den eneste, der paa det Tidspunkt forlod Lokalet. Vidnet antager, at Personen har villet stjæle i Kaféen i Stueetagen, men at han ikke har set Lejlighed dertil, idet der da ikke var andre Gæster tilstede i Kaféen.

Vidnet har, efter at have set Arrestanten, forklaret, at der ingen Tvivl er om, at Arrestanten er identisk med den af ham omforklarede Mandsperson, som Vidnet maa antage har stjaalet Ulsteren. Arrestanten sad paa en Stol i Nærheden af en Stumtjener, hvorpaa den stjaalne Frakke hang, og der var ikke andre end de Personer, der gik og spillede Billard, deriblandt Anmelderen.

Arrestanten, der den 2 April d. A. blev anholdt paa Arbejdsanstalten »Sundholm«, hvor han var indlagt, har under Sagen vedblivende nægtet at have stjaalet Ulsteren og derefter pantsat den hos Pantelaaner Lippert, i hvis Forretning han mener aldrig at have været. Han har derfor hævdet, at Lippert tager Fejl, naar han mener at genkende ham. Arrestanten har forklaret, at han den 27 Januar d. A. om Aftenen var i Kaféen Blaagaardsgade Nr. 4, Stuen, hvor han talte med Vidnet Christensen. Han har en Erindring om, at der var Billard der, hvor han talte med Christensen, men han husker ikke, at han var oppe paa 1ste Sal og sendte Bud efter Christensen. Han kan godt huske, at han talte med en Kellner til foruden Christensen, og han har forklaret, at han husker at have set Vidnet Jensen før. Iøvrigt vil Arrestanten ikke bestride Rigtigheden af de afgivne Vidneforklaringer. Han gør gældende, at han var beruset den paagældende Aften.

Vidnet Christensen har forklaret, at han ingen Fornemmelse fik af, at Arrestanten den paagældende Aften havde faaet for meget at drikke. Arrestanten nød i Stueetagen en Kop Kaffe uden Spiritus.

Vidnet Jensen har forklaret, at Arrestanten oppe i Billardsalonen fik serveret en The russe. Vidnet fik den Ide, at Arrestanten var noget paavirket af Spiritus, men paa ingen Maade var saaledes beruset, at han [var] utilregnelig.

Efter Alt, hvad der saaledes foreligger, og naar derhos henses til Arrestantens Fortid, derunder særlig at de Arrestanten overgaaede 2 Domme for Tyveri begge angik ganske lignende Tyverier, findes det ubetænkeligt at anse det for tilstrækkeligt bevist, at Arrestanten ved den paagældende Lejlighed har frastjaalet Anmelderen den ommeldte Ulster, der er vurderet til 35 Kroner.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kroner til hver.

Nr. 20. Underretssagfører **Rützou** og Fru **Frida Hansen**, Førstnævnte som Procesværge for Sidstnævntes 3 umyndige Børn (Ulf Hansen efter Ordre)

mod

Handelsgartner **Valdemar Abildgaard Hansens** Konkursbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Berettigelsen til at registrere en Appellantinden tillagt Rentenydelsesret som hørende til hendes Mands Konkursbo.

Lollands Nørre Herreds Skifterets Kendelse af 30 December 1914: Den under 15 Marts 1913 stedfundne Registrering af den Fallentens Hustru, Fru Frida Hansen, født Helm, tillagte Rentenydelse af en Panteobligation paa 8000 Kr. til $4^1/_2$ pCt. p. a. i Rente opretholdes med Hensyn til Renteindtægten.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 September 1915: Skifterettens Kendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges Overretssagfører H. H. Schmidt i Salær 40 Kr., der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at den i den indankede Dom ommeldte Aftægt, hvis Kapitalværdi efter det Foreliggende maa anslaas til at have udgjort mindst 4120 Kroner, og den sammesteds nævnte Obligation fra Fallenten til Majus Hansen paa 5000 Kroner i Henhold til derom ved Ejendomshandlen truffen Aftale er kvitteret af Sidstnævnte og den 13 April 1915 udslettet af Panteregistret. Det maa derhos efter samtlige Sagens Oplysninger antages, at den i Dommen ommeldte Obligation paa 8000 Kroner, af hvilken der er tillagt Appellantinden Frida Hansen Rentenydelsesret, sammen med en til Majus Hansen udstedt Panteobligation paa 1000 Kroner er traadt i Stedet for Majus Hansens ovennævnte Sikkerhedsrettigheder, uden at han, som i Dommen forudsat, ved Købesummens Berigtigelse paa anden Maade er fyldestgjort for noget Beløb af sit Tilgodehavende i Ejendommen. Herefter maa den Appellantinden Frida Hansen ved Obligationen tillagte Rentenydelsesret betragtes som en hende af Majus Hansen paa egne Vegne og af egne Midler ydet Gave, der derhos saavel efter Obligationens Ordlyd som efter, hvad der er oplyst om de Forhold, hvorunder Dispositionen fandt Sted, i Medfør af § 19 i Lov af 7 April 1899 om Formueforholdet mellem Ægtefæller maa anses at være bleven hendes Særeje. Den stedfundne Registrering af bemeldte Rettighed vil derfor være at ophæve.

Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten samt for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Den under 15 Marts 1913 stedfundne Registrering af ovennævnte Appellantinden Fru Frida Hansen tillagte Rentenydelse af en Panteobligation paa 8000 Kroner ophæves. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte, Handelsgartner Valdemar Abildgaard Hansens Konkursbo, 10 Kroner. I Salarium tillægges der Overretssagfører H. H. Scmidt 40 Kroner, Sagfører A. Bruun 20 Kroner og Højesteretssagfører Hansen for Højesteret 100 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 23 December 1912 meddelte Handelsgartner Valdemar Abildgaard Hansen sin Fader, Handelsgartner Majus Hansen, og Proprietær S. G. Svendsen i Forening »Generalfuldmagt« bl. a. til at sælge den ham tilhørende Ejendom i Krukholm By — i hvilken han under Navnet »Stormarkens Planteskole« drev Handelsgartneri —, saaledes at han selv skulde være uberettiget til uden de Befuldmægtigedes Samtykke at disponere over den. Faa Dage senere forlod han den nævnte Virksomhed og maa antages at have forladt Landet.

Under 22/23 Januar 1913 bortskødede de nævnte Befuldmægtigede Ejendommen saaledes, at Købesummen bl. a. berigtigedes ved, at Køberen under 22 s. M. til Valdemar Hansens 3 umyndige Børn i Forening udstedte en Obligation med Pant i Ejendommen, stor 8000 Kr., af hvilket Beløb, der er uopsigeligt fra Børnends Side, saalænge deres Moder, Appellantinden Fru Frida Hansen, er i Live, Renten skal tilfalde hende »personlig, saa længe hun lever«, og saaledes at de Afdrag, som Køberen ved Salg af Dele af Ejendommen skal erlægge — eventuelt hele Beløbet —, skal indsættes til Rentenydelse for Appellantinden for Livstid i en Bank i Nakskov, i hvilken Obligationen vil være at deponere til Administration.

Af Retsanmærkningen paa saavel Skødet som fornævnte Panteobligation fremgaar, at der paa Foliet for Ejendommen — som i 1911 af Majus Hansen var overdraget til Valdemar Hansen — henstod uudslettet dels en Aftægt til Majus Hansen og Hustru af Kapitalværdi 4120 Kr., dels en Obligation til Førstnævnte, stor 5000 Kr., om hvilke Behæftelser Intet er anført i Skødet eller Obligationen.

Den 15 Marts 1913 blev Valdemar Hansens Bo af Lollands Nørre Herreds Skifteret taget under Konkursbehandling, og ved den samme Dag foretagne Registreringsforretning registreredes bl. a. den ovennævnte Appellantinden tillagte Rentenydelse.

Efter at Appellantinden havde protesteret mod, at Renterne ansaas som Boet tilhørende, førtes herom for Lollands Nørre Herreds Skifteret en Disput mellem paa den ene Side Appellantinden og Appellanten, Underretssagfører Rützou som Procesværge for Appellantindens 3 umyndige Børn, og paa den anden Side Appelindstævnte, Overretssagfører Zwick som Kurator i Konkursboet, idet denne paastod Rentenydelsen retmæssig registreret som Boet tilhørende, hvilken Disput ved Skifterettens den 30 December f. A. afsagte Kendelse afgjordes derhen, at den fornævnte Registrering opretholdes med Hensyn til Renteindtægten.

Denne Kendelse blev af Appellanterne efter erhvervet Bevilling til fri Proces ved den for dem beskikkede Sagfører, Overretssagfører H. H. Schmidt, indanket her for Retten, men ved Rettens Dom af 7 Juni d. A. blev Sagen, da de Appelindstævnte, der ikke havde givet Møde, ikke var stævnet med det i Pl. 20 Januar 1841 § 2, jfr. Konkurslovens § 142, bestemte Varsel, afvist.

Ved Stævning af 15 Juni d. A. har Appellanterne ved den beskikkede Sagfører paany indanket Kendelsen her for Retten, hvor de har paastaaet den nævnte Registrering ophævet med Hensyn til Renteindtægten, saaledes at det statueres, at denne som Appellantindens Særeje er Boet uvedkommende, hvorhos de har paastaaet Boet tilpligtet at udrede Appelsagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager. Den beskikkede Sagfører har derhos nedlagt Paastand om Salær.

De Appelindstævnte, Skifteforvalteren i Lollands Nørre Herred og Overretssagfører Zwick, har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde.

Appellanterne har til Støtte for deres Paastand gjort gældende, at den Appellantinden tillagte Rentenydelsesret er en Gave til hende fra Majus Hansen, idet denne ved ikke at paalægge Køberen af Ejendommen de af ovennævnte ham tilkommende Aftægt og Pantefordring flydende Forpligtelser har givet Afkald paa mindst et Beløb af Størrelse som den til Appellantindens Børn udstedte Panteobligation og derfor har været berettiget til at lade den ommeldte Disposition, til Fordel for Appellantinden og hendes Børn, indgaa som et Vilkaar ved Afhændelsen, samt at Rentenydelsen efter den udstedte Obligations ovenanførte Indhold og Udtryk maa anses som Appellantindens Særeje, hvilket ogsaa maa antages at være stemmende med Hensigten med Dispositionen.

Der kan efter det Foreliggende vel ikke — som af Kurator hævdet — tillægges en af Appellantinden ved Registreringen afgivet Udtalelse om, at Rentenydelsen ikke var tillagt hende som Særeje, Betydning som en Erkendelse af Registreringens Berettigelse, men det findes paa den anden Side ved Sagens Oplysninger ikke tilstrækkeligt godtgjort, at den Ejendommen til Fordel for Appellantinden og hendes Børn paalagte Behæftelse er traadt i Stedet for de fornævnte Majus Hansen tilkommende Rettigheder i Ejendommen, saaledes at Rentenydelsen kan anses som en Gave til Appellantinden fra Majus Hansen, idet denne ikke ses overfor Valdemar Hansen eller dennes Bo at have givet Afkald paa disse Rettigheder og end ikke ses at have kvitteret disse Behæftelser paa Ejendommen til Udslettelse eller at have forpligtet sig dertil, hvorhos han ved Købesummens Berigtigelse iøvrigt

maa antages at være fyldestgjort for 2000 Kr. af sit Tilgodehavende i Ejendommen og befriet for en Kautionsforpligtelse paa 5000 Kr., som han efter det Foreliggende om Boets Status ikke kunde vente Dækning for. Da den ommeldte Disposition herefter maa betragtes som en af Valdemar Hansens Befuldmægtigede paa dennes Vegne ydet Gave, og da denne, forsaavidt angaar den Appellantinden tillagte Rentenydelse — selv om denne maatte være tillagt hende som Særeje —, ikke kan anses som gyldig, idet den ikke er sket ved Ægtepagt og ikke kan betragtes som en hende sikret Forsørgelse af den i Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller af 7 April 1899 § 25, 1ste Stk., ommeldte Art, vil Skifterettens Kendelse være at stadfæste.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves, medens der vil være at tillægge den for Appellanterne beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, hos det Offentlige 40 Kr. i Salær.

Onsdag den 1 August.

Nr. 335. Højesteretssagfører Winther

mod

Johannes Colas Erneste Wolder (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 24 Marts 1917: Arrestanterne Nr. 1, Christian Vilhelm Frederik Wolder, Nr. 2, Viggo Johan Wolder og Nr. 3, Johannes Colas Erneste Wolder bør straffes, de to Førstnævnte med Fængsel paa sædvanlig Fangekost henholdsvis i et Hundrede og tyve Dage og firsindstyve Dage, Sidstnævnte med Forbedringshusarbejde i tre Aar. Sagens Omkostninger, herunder i Salær til Aktor, Sagfører Lindberg, og til Defensor, Sagfører Holm, 60 Kr. til hver, betales af Arrestanterne Nr. 2 og 3, En for Begge og Begge for En, dog saaledes at Arrestanten Nr. 1 in solidum med dem betaler $^1/_5$ heraf. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 31 Maj 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Schmidt, betaler Arrestanterne Christian Vilhelm Frederik Wolder, Viggo Johan Wolder og Johannes Colas Erneste Wolder, En for Alle og Alle for En, 50 Kr., Arrestanten Christian Vilhelm Frederik Wolder derhos til Overretssagfører Chr. Winther 40 Kr., Arrestanten Viggo Johan Wolder til Overretssagfører Kaae 40 Kr. og Arrestanten Johannes Colas Erneste Wolder til Overretssagfører Repsdorph 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig anset for bevist, at Tiltalte i alt Fald som Medgerningsmand har deltaget i Udførelsen af de under I og V omtalte Tyverier, der vil være at tilregne ham som ved Dommen sket. Det maa imidlertid endvidere anses for bevist, at han ligeledes i alt Fald som Medgerningsmand har deltaget i Udførelsen af Tyverierne II, VII, IX, X, XI og XV, af hvilke Tyverierne II, VII og X vil være at tilregne ham som grove. Endelig maa det anses bevist, at Tiltalte Natten mellem den 26 og 27 November f. A. har forsøgt at begaa Indbrudstyveri i Sadelmager Dahls Ejendom i Ballerup (III). Derimod kan det ikke anses bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i noget af de ham iøvrigt paasigtede Forhold.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 232, jfr. tildels § 46, for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri og 4de Gang begaaet og forsøgt groft Tyveri. Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen for Tiltaltes Vedkommende være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Johannes Colas Erneste Wolder bør hensættes til Tugthusarbejde i 3 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Winther og Liebe 120 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne fra Københavns Amts nordre Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanterne 1) Christian Vilhelm Frederik Wolder og 3) Johannes Colas Erneste Wolder for Tyveri eller Hæleri og Arrestanten 2) Viggo Johan Wolder for Tyveri og Hæleri.

Af Arrestanterne, der er Brødre, er Arrestanten Nr. 1 født den 20 Maj 1892 og har tidligere været anset:

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 1 August 1911 for Tyveri efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage,

2) ved samme Rets Dom af 4 Januar 1913 for Overtrædelse af Straffelovens § 181 med lige Fængsel i 4 Maaneder,

3) ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 14 Februar 1914 i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, efter Straffelovens § 238, sammenholdt med Lov 1 April 1911 § 13 som for 2den Gang begaaet Hæleri, med lige Fængsel i 90 Dage.

Arrestanten Nr. 2 er født den 6 Maj 1895 og har ikke tidligere været straffet.

Arrestanten Nr. 3 er født den 16 November 1879 og har tidligere været straffet bl. a.:

1) ved Højesterets Dom af 15 Januar 1914 for Tyveri efter Straffelovens § 231, 2det Stk., tildels jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og

2) ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 14 Februar 1914 for Tyveri efter Straffelovens § 231, 1ste Stk. og 2det Stk., tildels jfr. § 46, med en i Medfør af Straffelovens § 64 lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Arrestanten Nr. 3, der er ugift, har fra August eller Begyndelsen af September 1916 indtil Begyndelsen af November s. A. boet hos Arrestanten Nr. 1, der er gift, og derefter indtil Arrestanternes Anholdelse her under Sagen i ca. 14 Dage hos Arrestanten Nr. 2, der ligeledes er gift. Arrestanten Nr. 1's Hustru har under Sagen forklaret, at hendes Mand og Arrestanten Nr. 3 i den Tid, hvori denne boede hos dem, nogle Gange har været ude sammen om Natten og først er kommet hjem om Morgenen hjembringende forskelligt Fjerkræ. Paa hendes Forespørgsel har de hver Gang svaret, at de havde faaet Fjerkræet af en paa Østerbro boende Mand ved Navn Mathias, som Arrestanten Nr. 3 kendte. Arrestanten Nr. 2's Hustru har under Sagen forklaret, at hendes Mand og Arrestanten Nr. 3 gentagne Gange efter at have været ude sammen om Natten er vendt hjem om Morgenen medbringende forskelligt Fjerkræ og enkelte mindre Genstande, som Arrestanten Nr. 3 altid fortalte at have faaet af en Bekendt paa Østerbro.

Tiltalen angaar følgende Forhold:

I. Efter at Bagermester Pitzner i Herløv havde anmeldt, at der Natten til den 27 November f. A. fra et med Hængelaas aflaaset Træskur var stjaalet 3 ham tilhørende graa Gæs, blev de 3 Arrestanter paa Grundlag af et afgivet Signalement over 3 Personer, der var set i Ballerup den paagældende Nat, anholdt om Aftenen den 27 November paa deres respektive Bopæle, og forefandtes der hos Arrestanten Nr. 1 en tildels plukket Gaas og hos Arrestanterne Nr. 2 og 3 en hel plukket Gaas og Resterne af en stegt Gaas. Arrestanten Nr. 2 har i denne Anledning forklaret, at alle 3 Brødre den paagældende Nat var cyklet sammen ud ad Frederikssundsvejen for at finde Lejlighed til at stjæle, at Arrestanten Nr. 3, som i nogen Tid ikke havde været sammen med Brødrene, efter at de paa Tilbagevejen havde passeret Herløv, kom henimod dem medbringende en slagtet Gaas, som blev puttet i en Sæk og afleveret til Arrestanten Nr. 1, og sagde, at de skulde vente lidt, da der var flere Gæs, hvorefter han forsvandt og straks paany kom tilbage medførende 2 slagtede Gæs, der ogsaa blev puttet i en Sæk og derpaa anbragt paa Arrestanten Nr. 2's Cykle. Arrestanterne Nr. 1 og 3 har vel i det Hele benægtet Rigtigheden af den af Broderen saaledes afgivne Forklaring, men da flere Vidner under Sagen har genkendt Arrestanterne i 3 Personer, der den paagældende Nat blev antruffet med Cykler i Ballerup, og da de nævnte 2 Arrestanters Forklaringer om, hvorledes de er kommet i Besiddelse

af de respektive Gæs iøvrigt er usandsynlig, findes det, ogsaa under Hensyn til disse Arrestanters Fortid, efter Omstændighederne tilstrækkeligt bevist, at alle 3 Arrestanter den paagældende Nat i Forstaaelse med hverandre har stjaalet de ovennævnte tilsammen til 60 Kr. vurderede Gæs, dog at Tyveriet efter Omstændighederne kun findes at kunne tilregnes dem som simpelt.

II. Ved sin Anholdelse fandtes Arrestanten Nr. 3 iført en til 8 Kr. vurderet sort Skindtrøje, og paa hans Seng henlaa et til 2 Kr. vurderet Uldtæppe, hvilke Genstande efter de foreliggende Oplysninger tilhører Købmand J. P. Christensen af Gladsakse og Natten til den 17 November 1916 er ham frakommet mod hans Vidende og Villie, og der maa efter det Foreliggende gaas ud fra, at Arrestanten Nr. 3 har været i ulovlig Besiddelse af disse Genstande under saadanne Forhold, at han derfor vil være at anse som Hæler.

III. Ved de af forskellige Vidner under Sagen afgivne Forklaringer maa det vel anses tilstrækkeligt godtgjort, at alle Arrestanterne den under I nævnte Nat under noget mistænkelige Omstændigheder er antruffet ved Sadelmager Dahls Ejendom i Ballerup, men det findes dog betænkeligt paa det foreliggende Grundlag mod Arrestanternes Benægtelse at statuere, at de har forsøgt at begaa Tyveri i Ejendommen.

IV. Det kan mod Arrestanten Nr. 3's Benægtelse ikke anses godtgjort, at han den førnævnte Nat til den 27 November 1916 har forsøgt Indbrud i et Arbejdsmand Jørgen Petersen i Ballerup tilhørende Brændehus.

V. Ved samtlige i saa Henseende foreliggende Oplysninger maa det trods Arrestanten Nr. 3's Benægtelse anses for efter Omstændighederne tilstrækkeligt bevist, at denne Arrestant paa Arrestanternes førnævnte fælles Udflugt Natten til den 27 November 1916 fra Proprietær Plesner af Krejerupgaard har stjaalet et til 6 Kr. vurderet, i en uaflaaset Vognport beroende Dækken og derhos, efter at den af ham oprindelig benyttede Cykle var bleven beskadiget, ved Indbrud i et til Gaarden hørende aflaaset Huggehus har stjaalet en Tjenestedreng Kaj Nielsen tilhørende til 30 Kr. vurderet Drengecykle, hvortil Cykledelene er fundet i den til Arrestanterne Nr. 2's og Nr. 3's Lejlighed hørende Kælder.

VI. Det er ikke bevist, at nogen af Arrestanterne den titnævnte Nat har frabrudt Hængelaasen for et Ledvogter N. P. Nielsen tilhørende, ved Krejerupgaard liggende Værktøjsskur.

VII. Ved den hos Arrestanterne Nr. 2 og Nr. 3 foretagne Husundersøgelse forefandtes et Par Benklæder, en Dug og 3 Servietter samt et Rejsetæppe, hvoraf ifølge afgivne Vidneforklaringer de førstnævnte Effekter tilhører Købmand Peter Christian Mikkelsen og Rejsetæppet dennes Søn, Portør Mikkelsen, og Natten til den 25 November 1916 er dem frakommet mod deres Vidende og Villie. Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at Arrestanten Nr. 3, der ved sin Anholdelse var iført de paagældende Benklæder, har været i ulovlig

Besiddelse af de nævnte Effekter, der tilsammen er vurderet til 19 Kr., under saadanne Forhold, at han derfor vil være at anse som Hæler.

VIII. Det fremgaar af Sagen, at Arrestanten Nr. 3 i afvigte Efteraar til Arrestanten Nr. 1's Hustru har foræret en Damecykle, som af Arbejdsmand Charles Ingemann Olsens Hustru er genkendt som hende tilhørende og frastjaalet hende den 5 September 1916 paa Nørrebrogade i København, hvor hun midlertidig havde henstillet den. Da Bestjaalnes Ejendomsret til Cyklen imidlertid ikke er tilstrækkeligt godtgjort, vil Arrestanten Nr. 3, der har forklaret at have købt Cyklen af en ham ubekendt Dame, ikke kunne straffes for sit Forhold i denne Henseende.

IX. Arrestanten Nr. 2 har tilstaaet, at han sammen med Arrestanten Nr. 3 Natten til den 17 November 1916 fra Skomager Strømfeldt har stjaalet 4 til 8 Kr. Stykket vurderede Ænder, der henstod i en Kasse i en indhegnet med Hængelaas aflaaset Hønsegaard ved Bestjaalnes Bolig; han har i saa Henseende nærmere forklaret, at det var Arrestanten Nr. 3, der gik ind paa Ejendommen, medens han blev staaende udenfor paa Vejen. Ænderne blev hjembragt og anvendt i Husholdningen. Medens Arrestanten Nr. 2 efter sin ved det iøvrigt Foreliggende bestyrkede Tilstaaelse i denne Anledning vil være at anse for simpelt Tyveri, vil Arrestanten Nr. 3, der har bestridt at have deltaget i Tyveriet, ikke kunne anses overbevist om Deltagelse heri, hvorimod han, der har indrømmet at have deltaget i Ændernes Fortæring, herfor vil være at anse som Hæler.

X. Ved den paa Arrestanterne Nr. 2's og Nr. 3's Bolig foretagne Husundersøgelse forefandtes bl. a. 3 Skeer, der efter afgivne Vidneforklaringer tilhører Brødhandler E. Christiansen i Vanløse, og maa antages at være ham frastjaalet Natten til den 24 November 1916. Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at Arrestanten Nr. 3 har været i ulovlig Besiddelse af disse Skeer, der tilsammen er vurderet til 14 Kr., under saadanne Forhold, at han derfor vil være at anse som Hæler.

XI. Efter Arrestanternes Anholdelse fandtes 2 Dækkener henliggende paa Arrestanten Nr. 3's Seng i hans Kammer. Efter det Foreliggende tilhører disse Dækkener Vognmand Mads Thomsen i Bagsværd og er ham frakommet mod hans Vidende og Villie Natten til den 21 November 1916. Der maa gaas ud fra, at Arrestanten Nr. 3 har været i ulovlig Besiddelse af disse Dækkener, der tilsammen er vurderet til 6 Kr., under saadanne Forhold, at han herfor vil være at anse som Hæler.

XII. Medens det overfor Arrestanten Nr. 2's og Arrestanten Nr. 3's Benægtelse ikke findes tilstrækkeligt godtgjort, at de har gjort sig skyldige i Tyveri af nogle ved Anholdelsen paa deres Bopæl forefundne Fødevarer, Konserves m. v. samt et saakaldet Strygestaal og et Vidskestykke, vil Arrestanten Nr. 2, der har indrømmet at have deltaget i Fortæringen af de paagældende Fødevarer, skønt han havde Mistanke om, at de var stjaalet, som Følge heraf være at anse for Forsøg paa Hæleri.

XIII. Efter Arrestanternes Udflugt Natten til den 27 November 1916 fandtes en med tilhørende Pumpe til 25 Kr. vurderet Herrecykle, hvis Baghjul var i Stykker, henstillet udenfor Arbejdsmand J. Petersens Hus i Ballerup. Om denne Cykle, som efter de foreliggende Oplysninger maa antages at tilhøre Kusk Aage Jørgensen og være ham frastjaalet den 15 Oktober 1916 paa Nørrebrogade i København, har Arrestanten Nr. 2 forklaret, at Arrestanten Nr. 3 formentlig benyttede den den paagældende Nat, men da denne Arrestant har benægtet at have været i Besiddelse af den heromhandlede Cykle, og dette ej heller iøvrigt kan anses bevist, vil han ikke kunne dømmes for Tyveri eller Hæleri med Hensyn hertil.

XIV. I Arrestanterne Nr. 2's og 3's fælles Bolig fandtes ved deres Anholdelse et Cyklemærke og en Cyklelaas, en Cyklekædeskærm og en Cykletaske, som Tømmermester L. Andersen af København mener at have genkendt som hørende til en fra ham stjaalen Cykle, men overfor Arrestanternes Benægtelse findes der ikke ført tilstrækkeligt Bevis til, at de vil kunne straffes for Ejendomsindgreb med Hensyn til de nævnte tilsammen til 1 Kr. 60 Øre vurderede Genstande.

XV. Arrestanten Nr. 2 har tilstaaet, at han sammen med Arrestanten Nr. 3 Natten til den 26 November 1916 har stjaalet 6 ialt til 9 Kr. vurderede Duer, der tilhørte Toldklarerer F. Hansen, Rebekkasvej Nr. 11 i Hellerup, og var anbragt i en aflaaset Kasse, der henstod i en ved Boligen værende Hønsegaard, hvis Dør var aflaaset. Han har i saa Henseende forklaret, at det var Arrestanten Nr. 3, som stjal Duerne, medens han blev staaende udenfor og derfor ikke bemærkede de nærmere Omstændigheder, under hvilke Tyveriet blev begaaet. Medens Arrestanten Nr. 2 efter den af ham saaledes afgivne Tilstaaelse, der stemmer med det iøvrigt Oplyste, vil være at dømme for simpelt Tyveri af Duerne, vil Arrestanten Nr. 3, der har nægtet at have deltaget i Tyveriet, ikke kunne anses overbevist om Deltagelse heri.

XVI. Forsaavidt Arrestanten Nr. 2 endelig ogsaa har tilstaaet, at han en Nat kort forinden Anholdelsen sammen med Arrestanten Nr. 3 har stjaalet 4 Høns fra et Træskur i Husum eller Omegn, vil dette Forhold, der — bortset fra, at Arrestanten Nr. 2's Hustru har forklaret, at hun en Morgen kort inden Anholdelsen har fundet slagtede Høns i Køkkenet, som Arrestanten Nr. 3 angav at have faaet af »Mathias« — ikke nærmere har kunnet oplyses, ikke kunne tilregnes nogen af Arrestanterne som strafbart.

I Henhold til Foranstaaende vil Arrestanten Nr. 1 være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Pkt., eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri,

Arrestanten Nr. 2 efter Straffelovens §§ 228 og 238, sidstnævnte § tildels sammenholdt med § 46,

og Arrestanten Nr. 3 for simpelt og groft Tyveri efter Straffelovens § 232, 1ste og 2det Stk., samt i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter samme Lovs § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri, og da de ved Underretsdommen — der i Medfør af Straffelovens §

241, 1ste Stk., har anset Arrestanten Nr. 1 efter Straffelovens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri, og Arrestanterne Nr. 2 og 3 efter de nys citerede §§, dog at Arrestanten Nr. 2 ikke tillige er straffet for Forsøg paa Hæleri og Arrestanten Nr. 3 ikke tillige for Hæleri — valgte Straffe af henholdsvis Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, lige Fængsel i 80 Dage og Forbedringshusarbejde i 3 Aar skønnes passende, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanterne Nr. 2 og 3 at udrede in solidum, dog at Arrestanten Nr. 1 in solidum med dem betaler $^1/_5$ heraf, ligeledes billiges, være at stadfæste.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

I Salær til Aktor for Overretten betaler Arrestanterne in solidum 50 Kr. og hver af Arrestanterne derhos i Salær til den for ham beskikkede Defensor her for Retten 40 Kr.

Nr. 159. Dampskibsselskabet »**Torm**«, A/S. (Asmussen)

mod

Handelsfirmaet **Chr. Simoni** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om det indstævnte Firmas Pligt til at betale Overliggedagspenge til Appellanten.

Aalborg Købstads Sørets Dom af 10 Januar 1916: Denne Sag afvises. I Kost og Tæring betaler Sagsøgerne, Dampskibsselskabet »Torm« som Ejer af Damperen »Hermia«, til de Indstævnte, Handelsfirmaet Chr. Simoni af Aalborg, 100 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 14 August 1916: De Appelstævnte, Handelsfirmaet Christian Simoni, bør til Appellanterne, Dampskibsselskabet »Torm«, betale 5 £ 12 sh. 6 d tillige med Renter deraf 6 pCt. p. a. fra den 12 Februar 1915, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter den skete Indstævning foreligger den af Indstævnte nedlagte, ved den indankede Dom forkastede Afvisningspaastand ikke Højesteret til Paakendelse.

Rettelse. Side 365, Linie 7 f. n., »I. Kondrup« skal være »Harboe«. Linie 5 f. n., »Bache efter Ordre« skal være »Ingen«. Side 369, Linie 1 f. o., »Onsdag den 27 Juni« skal være »Fredag den 29 Juni«.

Færdig fra Trykkeriet den 12 September 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 26.**

Onsdag den 1 August.

I Dommen er det rettelig antaget, at den Omstændighed, at »Hermia«s Fører af Afskiberne har modtaget Garanti for Kravet paa Overliggedagspenge og har udstedt rent Konnossement, ikke kan afskære Appellanten fra at kræve Overliggedagspengene betalt hos Indstævnte. Endvidere er det i Dommen rettelig antaget, at Spærringen af Sejladsen gennem Forthbroen ikke er en Hindring, der efter Certepartiets Post 6 kan have Indflydelse paa Indladningstidens Beregning. Hvad dernæst angaar Paabuddet om Slukningen af Lysene i Granton, findes ej heller dette Paabud, der var udstedt før Certepartiets Oprettelse og efter sit Øjemed maatte paaregnes endnu at ville være bestaaende i Indladningstiden, at kunne anses som en Hindring, der skal tages i Betragtning efter Certepartiets Post 6.

Derimod maa der, som i Dommen antaget, gaas ud fra, at Meddelelsen om Skibets Ankomst først er afgivet Tirsdag den 17 November 1914 Kl. $3^1/_2$ Eftermiddag, medens der paa den anden Side savnes Føje til at betragte de Timer af Fredagen den 20 s. M., der falder efter Kl. 2 Eftermiddag, som Minehelligdag.

Herefter vil Indstævnte overensstemmende med en af Appellanten nedlagt subsidiær Paastand have at udrede Overliggedagspenge til Appellanten for et Tidsrum af $141^1/_2$ Time — nemlig for Tiden fra Fredag den 20 November Kl. $5^1/_2$ Eftermiddag til Torsdag den 26 s. M. Kl. 3 Eftermiddag — med 106 £ $2^1/_2$ sh. tilligemed Renter heraf som paastaaet.

Processens Omkostninger for alle Retter vil Indstævnte have at betale Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Handelsfirmaet Chr. Simoni, bør til Appellanten, Dampskibsselskabet »Torm«, Aktieselskab, betale 106 £ $2^1/_2$ sh. med Rente deraf 6 pCt. aarlig fra den 12 Februar 1915, til Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Gennem en Skibsmægler i Kolding afsluttedes der den 5 November 1914 mellem Appellanterne, Dampskibsselskabet »Torm« i København, og de Appelindstævnte, Handelsfirmaet Christian Simoni i Aalborg, et i det engelske Sprog affattet Certeparti, hvorved Appellanternes Dampskib »Hermia« befragtedes til i Granton at indtage en Ladning Kul og bringe den til Aalborg. I Certepartiet — et »Baltic and White Sea Conference Coal Charter 1908« — indeholdes bl. a. følgende Bestemmelser, der i Oversættelse lyder saaledes:

under Post 5 C.:

»Ladningen skal indlades i Løbet af 72 løbende Timer (Tiden fra Kl. 2 Eftm. Lørdag til 6 Fm. Mandag, Mine- og Dok-Helligdage (Colliery and Dock Holidays) undtagne, medmindre de anvendes). Tiden skal dreje fra det Tidspunkt, da der til Befragternes Agent er givet eller paa hans Kontor mellem Kl. 9 Fm. og 5 Eftm., paa Lørdage mellem 9 Fm. og 2 Eftm., er afleveret skriftlig Meddelelse om, at Skibet er klar i Havnen til at modtage hele Ladningen . . .«

under Post 6:

Den Tid, der bruges til Indskibning af Bunker Kul, skal ikke medregnes (medmindre den bruges af Ladningsafskiberen), heller ikke Tid til Forhaling af Hensyn til Forsyning af Bunkers . . .

Skulde Damperen blive opholdt udover sin Lastetid, skal Befragterne betale Overliggedagspenge med 15 Shillings pr. løbende Time.

Begge Parter fritager gensidig hinanden for alle Forpligtelser (undtagen i Henhold til Strike Regler), der opstaar af eller ved Tid, der tabes ved Optøjer, Striker, Lock-outer af Arbejdere eller Stridigheder mellem Kaptajner og Mandskab eller paa Grund af Uheld i Miner eller Maskineri, Forsinkelse paa Jernbaner eller i Havne (ikke indbefattende Ophobning af Skibe eller Trafik) eller paa Grund af Frost, Oversvømmelser, Taage, Uvejr eller anden uundgaaelig Ulykke eller Hindring, som de ikke er Herre over, hvadenten den forhindrer eller forsinker Brydningen, Indladningen eller Afskibningen af nævnte Ladning og indtræffer (occurring) paa eller efter Datoen paa nærværende Certeparti indtil Udløbet af Lastetiden, og derefter, saafremt Damperen ikke er klar.«

under Post 15:

»Befragternes Ansvar skal ophøre, saa snart Ladningen er indladet, og Fragtforskudet, Fautefragt og eventuelle Overliggedagspenge ved Indladningen er betalt, eller der er stillet en Bankiers Garanti for, at Befragterne vil betale til Rederne et saadant Beløb, som det ved Overenskomst, Voldgift eller lovlig Proces maatte vise sig, at der retlig skyldes, og (hvis ikke Rederne og Befragterne har Bopæl i det samme Land udenfor Storbritanien), at de efter Begæring vil underkaste sig en Domstols Jurisdiktion i det Land, hvor Ladehavnen findes; idet Rederne har Pant i Ladningen for Fragt, Overliggedagspenge og Havari.«

og under Post 21 A:

»Skulde der opstaa en Disput, i hvilken det samlede Beløb, Sagen drejer sig om, ikke overstiger £ 100, i Henhold til de Bestemmelser,

der vedrører Ladehavnen, i dette Certeparti eller i Strikereglerne, skal samme henvises til to Voldgiftsmænd, af hvilke en bliver at udnævne af hver Part, og som skulde have Sæde i det Land, hvor Ladehavnen findes, og hvis Voldgiftsmændene ikke kan blive enige, da til en af Voldgiftsmændene valgt Opmand, der har Sæde i samme Land, og de nævnte Voldgiftsmænds eller en saadan Opmands Kendelse skal være endelig.«

Tirsdag den 17 November 1914 om Formiddagen ankom »Hermia« til Granton og samme Dag — efter Appellanternes Anbringende Kl. 12 Middag — afgaves der til Afladernes Agenter, Firmaet Moffatt & Warden i Leith, en skriftlig Meddelelse om, at Skibet var klart til at indtage Ladning. Indladningen var tilendebragt Torsdag den 26 s. M. Kl. 3 Eftm., hvorpaa »Hermia«s Fører, efter at Afladerne, Firmaet Love & Stewart i Glasgow, havde paataget sig Garanti for Opfyldelse af Appellanternes mulige Krav paa Overliggedagspenge, og efter at »The Commercial Bank of Scotland« havde paataget sig at indestaa for Opfyldelsen af denne Garanti med et Beløb af ikke over 100 £, tegnede Konnossement uden paa samme at tage Forbehold om skyldige Overliggedagspenge. Idet Appellanterne har opgjort den Forsinkelse, for hvilken de Appelindstævnte ifølge Certepartiets Bestemmelser er ansvarlige, til 145 Timer, har de under nærværende Sag i første Instans ved Aalborg Købstads Søret søgt de Appelindstævnte til Betaling af Overliggedagspenge à 15 sh. for det nævnte Antal Timer eller 108 £ 15 sh. tilligemed Renter deraf 6 pCt. p. a. fra Søretsstævningens Dato den 12 Februar 1915, indtil Betaling sker. De Appelindstævnte paastod Sagen afvist i Medfør af den citerede Bestemmelse i Certepartiets Post 21 A, og ved Søretsdommen, ved hvilken det er statueret, at Appellanternes Tilgodehavende ifølge den paaberaabte Skyldgrund i hvert Fald ikke andrager 100 £, er denne Paastand tagen til Følge »saa meget mere som Kaptajnen ved at modtage Garanti af Afskibernes Repræsentant og tegne rene Konnossementer maa anses for paa en for Citanten bindende Maade at have afskaaret dem fra at sagsøge de Indstævnte«. Appellanterne er derhos ved Dommen tilpligtet at betale de Appelindstævnte 100 Kr. i Kost og Tæring. Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de, efter at der er meddelt Retten en kgl. Ordre til at paakende Sagen i Realiteten, saafremt den skete Afvisning underkendes, har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastand. De Appelindstævnte har procederet til Søretsdommens Stadfæstelse og har subsidiært nedlagt Paastand om Frifindelse.

Med Hensyn til Afvisningspaastanden har de Appelindstævnte anført, at Appellanternes Krav, forsaavidt det overstiger 100 £, er aabenbart ugrundet, og at den foreliggende Retstvist derfor i Medfør af Certepartiets Voldgiftsbestemmelse bør afvises fra Domstolene; men heri kan der ikke gives de Appelindstævnte Medhold, idet Appellanternes Opgørelse af deres fra Forsinkelse ved Indladningen hidrørende Tilgodehavende grunder sig paa, hvad der er optegnet i »Hermia«s Skibsdagbog, og Sagen vil derfor i Henhold til den fornævnte kgl. Ordre være at tage under Paakendelse i Realiteten her ved Retten.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Appelindstævnte

i første Række gjort gældende, at »Hermia«s Fører, idet han, som anført, har modtaget Firmaet Love & Stewarts Garanti for, hvad der mulig maatte skyldes i Overliggedagspenge fra Indladningen, maa anses paa Appellanternes Vegne at have givet Afkald paa at gøre deres herhen hørende Krav gældende overfor dem som Befragtere. Efter Lovgivningens almindelige Regler kan imidlertid den Omstændighed, at Afladerne paatager sig en saadan Garanti, ikke medføre, at Bortfragteren afskæres fra at gøre sit fra Ophold ved Indladningen hidrørende Krav gældende overfor Befragteren, og da den Appellanterne ydede Bankgaranti har været begrænset til en bestemt Sum, findes ej heller Bestemmelsen i Certepartiets Post 15 at kunne medføre, at de Appelindstævntes Ansvar er ophørt. Lige saa lidt kan det anses beføjet, naar de Appelindstævnte har villet hævde, at »Hermia«s Fører ved at udstede rent Konnossement har frafaldet Kravet paa Overliggedagspenge overfor dem.

De Appelindstævntes Fremstilling gaar iøvrigt ud paa, at Meddelelsen om, at »Hermia« var ladeklar, først blev afgiven den 17 November Kl. 3^{30} Eftm., og at det Ophold, for hvilket Appellanterne kan fordre Erstatning, herefter formindskes ikke blot med $3^1/_2$ Time, men yderligere med 64 Timer, nemlig Tiden fra Fredag den 20 November Kl. 2 Eftm. til Mandag den 23 s. M. Kl. 6 Morgen, idet dette Tidsrum efter deres Anbringende var »colliery holiday« og derfor ikke har kunnet medregnes til de 72 Timer, som Liggedagene udgjorde. Da der derhos den 16 Oktober 1914 af det britiske Admiralitet var givet Ordre til, at alle Lys i Granton og andre Havne ved Firth of Forth skulde holdes slukket fra Kl. 5 Eftm., kunde der i Tiden fra nævnte Klokkeslet til Kl. 6 om Morgenen ikke arbejdes med Indladning, og de Appelindstævnte, efter hvis Fremstilling Indladningen i de udenfor Forthbroen liggende Havne ved Firth of Forth yderligere vanskeliggjordes ved et den 15 November 1914 udstedt Forbud mod Passage under bemeldte Bro, hvorved Trafikken stærkt forøgedes i Granton og andre Øst for Broen liggende Havne, har herefter hævdet, at den til »Hermia«s Lastning medgaaede Tid, idet Forbudet mod at arbejde ved Lys i Tiden fra Kl. 5 Eftm. til Kl. 6 Morgen var en »Hindring, som de ikke er Herre over«, jfr. Certepartiets Post 6, maa beregnes saaledes:

Tirsdag	den	17	November	fra	Kl.	3^{30}	Eftm.	til Kl.	5	Eftm.	$1^1/_2$	Time
Onsdag	den	18	—	—	6	Morgen	—	5	—		11	—
Torsdag	den	19	—	—	6	—	—	5	—		11	—
Fredag	den	20	—	—	6	—	—	2	—		8	—
Mandag	den	23	—	—	6	—	—	5	—		11	—
Tirsdag	den	24	—	—	6	—	—	5	—		11	—
Onsdag	den	25	—	—	6	—	—	5	—		11	—
Torsdag	den	26	—	—	6	—	—	3	—		9	—
											$73^1/_2$	Time
med Fradrag af 2 Timer, medgaaet til Indladning af Bunkerkul											2	—

hvorefter der ialt er medgaaet . . . . . $71^1/_2$ Time
eller $^1/_2$ Time mindre end vedtaget i Certepartiet.

I »Hermia«s Skibsdagbog er for Tirsdag den 17 November 1914 optegnet:

»Kl. 11 Formiddag ankom til Granton, fortøjede i Bøjerne, Kl. 12 Formiddag indgav skriftlig Meddelelse til Afladerens Agent om Skibets Ankomst og Ladeberedskab«.

Den af »Hermia«s Fører afgivne Meddelelse til Afladernes Agenter, Firmaet Moffatt & Warden, er affattet i det engelske Sprog og lyder i Oversættelse saaledes:

»Herved tillader jeg mig at underrette Dem om, at mit Dampskib S/S. »Hermia« er ankommet til Granton Dok idag Kl. 12, og er rede til at indtage sin Ladning.«

Appellanterne har fremlagt Genpart af en Skrivelse af 19 Maj f. A. fra »Hermia«s Ekspeditører, Firmaet A. Schultz & Co. i Leith, ifølge hvilken dette Firmas Kassererske, Frøken Brown, som i Almindelighed gaar til Lunch Kl. ca. 12^{30} Eftm., leverede Meddelelsen til Firmaets Kontorlærling for at han skulde bringe den til Firmaet Moffatt & Warden, og ventede, indtil han vendte tilbage, hvorfor Firmaet Schultz & Co. betragter det som sikkert, at Meddelelsen er overleveret Firmaet Moffatt & Co. mellem Kl. 12^{30} og 1 samme Dag.

Selve Meddelelsen, der er fremlagt under Sagen, bærer imidlertid en Blækstift-Paategning af følgende Indhold:

»Recd
3,30 pm
$^{17}/_{11}$ 14
R. W.«

Skibsmægler Robert Warden af Firmaet Moffatt & Warden i Leith har derhos den 8 April f. A. for en Notarius publicus sammesteds edelig forklaret, at han modtog Meddelelsen den 17 November 1914 Kl. $3^1/_2$ Eftm. og da skrev den fornævnte Paategning paa den. Bemeldte Skibsmægler Warden har yderligere den 5 Oktober f. A., ligeledes edelig, for samme Notarius publicus udsagt, at Meddelelsen afleveredes paa hans Kontor den 17 November 1914 Kl. $3^1/_2$ Eftm., og han har bl. a. tilføjet, at »Hermia« ankom til Granton ved Middagstid, og at det var fuldstændig umuligt for Kaptajnen at blive færdig med Tolden og andre Formaliteter og saa være i Leith og faa sin Meddelelse skreven ud og bragt til Wardens Kontor mellem Kl. $12^1/_2$ og 1.

Efter det saaledes Foreliggende kan det ikke anses godtgjort, at Meddelelsen er afgiven tidligere end af de Appelindstævnte erkendt, nemlig den 17 November Eftm. Kl. $3^1/_2$.

Naar det dernæst af de Appelindstævnte er anbragt, at Fredag den 20 November fra Kl. 2 Eftm. og Lørdag den 21 var Minehelligdage, er der overfor Appellanternes Benægtelse ikke ført Bevis for Rigtigheden af dette Anbringende, forsaavidt Fredagen angaar. En under Sagen fremlagt Erklæring fra Niddrie & Benhar Coal Company gaar vel ud paa, at Kulgruberne »ved den Tid alene arbejdede med et enkelt Hold d. v. s. fra 6 Morgen til 2 Eftm. hver Dag«, og at der som Følge heraf ikke udførtes nogetsomhelst Arbejde fra Fredag den

20 Eftm. Kl. 2 til Mandag den 23 Morgen Kl. 6; men Betydningen af denne Erklæring, der ikke omtaler Fredag den 20 som »holiday«, ophæves ved, at der, efter hvad der fremgaar af Sagen, leveredes Ladning til »Hermia« den nævnte Eftermiddag efter Kl. 2. Derimod maa der ifølge samme Erklæring gaas ud fra, at den omhandlede Lørdag var »den sædvanlige 14-daglige Frilørdag«.

Med Hensyn til det af Admiralitetet udstedte Paabud om at holde alt Lys slukket fra Kl. 5 Eftm. maa der gaas ud fra, at Arbejdet i den Tid, »Hermia« indtog sin Ladning i Granton, som Følge af dette Paabud kun kunde foregaa i 11 Timer af Døgnet. Appellanternes Procedure gaar nu ud paa, at Paabudet, idet det er udstedt ca. 3 Uger forinden Certepartiets Oprettelse, ikke kan henføres under de i Certepartiets Post 6 omhandlede Hindringer, der »indtræffer (occurring) paa eller efter Datoen paa nærværende Certeparti«, og derfor ikke har kunnet medføre nogen Forlængelse af den vedtagne Indladningstid, i hvilken Henseende de, bl. a. ved Uddrag af sproglige Værker, har søgt at godtgøre, at det engelske Ord »occur« i den Sammenhæng, hvori det i Certepartiet er benyttet, maa gengives ved det danske Ord »opstaa« og ikke, som af de Appelindstævnte gjort gældende, ved Ordet »forekomme«. Der kan imidlertid ikke tillægges Besvarelsen af dette sproglige Spørgsmaal nogen afgørende Betydning for Sagen, idet den citerede Bestemmelse i Certepartiets Post 6, hvilken af de tvende Gengivelser der end maatte være den rette, findes at maatte forstaas som omfattende alle ekstraordinære Hindringer af den omhandlede Art, der møder Skibet eller Rejsen i Tiden efter Certepartiets Oprettelse, og det uden Hensyn til, om de er opstaaet før eller senere. Men heraf følger, at Tiden fra Kl. 5 Eftm. til Kl. 6 Morgen — selv bortset fra, at Admiralitetets Paabud maa antages ligeledes at have gjort det umuligt for »Hermia« at modtage Ladning i denne Del af Døgnet — ikke kan medregnes til den vedtagne Indladningstid.

Derimod kan den Omstændighed, at Sejladsen gennem Forthbroen spærredes den 15 November 1914, ikke, selv om Trafikken i Granton derved er bleven kendelig forøget, anses som en Hindring, der i Medfør af Certepartiets Post 6 har Indflydelse paa Indladningstidens Beregning.

Da det er in confesso, at »Hermia« har anvendt 2 Timer til Indladning af Bunkerkul, samt da Lørdag den 21 November med Undtagelse af 5 Timer, i hvilke der er indtaget Ladning, saavel som Søndag den 22 s. M. bør fragaa som Fridage, udløb »Hermia«s vedtagne Indladningstid af 72 Timer, naar den af det Foranførte følgende Beregning lægges til Grund, Torsdag den 26 November Kl. $7^1/_2$ Morgen, og da Indladningen først tilendebragtes samme Dags Eftermiddag Kl. 3, er »Hermia« bleven opholdt $7^1/_2$ Time. De Appelindstævnte vil følgelig være at tilpligte at betale Appellanterne Erstatning for dette Ophold med 5 £ 12 sh. 6 d. tilligemed de paastaaede Renter, mod hvilke ingen særlig Indsigelse er fremsat.

Processens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr. 238. **Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab** (David)

mod

Gartnermedhjælper **Jens Ruders** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningspligt i Anledning af et Indstævnte overgaaet Ulykkestilfælde.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Februar 1917: De Indstævnte, Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab, bør til Citanten, Gartnermedhjælper Jens Ruders, betale de paastævnte 3000 Kr. med Renter deraf à 5 pCt. aarlig fra den 3 Juni 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter Proceduren i foregaaende Instans er der Enighed mellem Parterne om, at Sagen paadømmes paa Grundlag af § 19 i Koncessionen af 6 Juni 1872, der iøvrigt nu er afløst af Koncessionen af 13 November 1897, i hvis § 12 der er givet en Ansvarsregel, som ganske svarer til Ansvarsreglen i § 19 i Koncessionen af 1872.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-Aktieselskab, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 21 Januar 1916 Kl. lidt før 8 om Morgenen skete der paa Gl. Kongevej udfor Bygningskarréen mellem Mynstersvej og Alhambravej et Sammenstød mellem en af Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskabs elektriske Sporvogne og en med en Hest forspændt Gartnervogn. Begge Vogne kørte i samme Retning, nemlig ind imod Raadhuspladsen. Gartnervognen, der udfor Mynstersvej havde kørt i Kørebanens højre Side mellem Fortovet og det sydlige Spor, drejede lidt efter at være kommen forbi nævnte Vej noget tilvenstre for at komme udenom en Cykle, som laa væltet udover Kørebanen. Gartnervognen kom derved ind paa Sporvejsskinnerne og blev, inden den var kommen helt forbi

Cyklen og havde fuldført Drejningen tilbage til den mellem Skinnerne og Fortovet liggende Del af Kørebanen, paakørt af den bagfra kommende Sporvogn, der ramte Gartnervognens venstre Baghjul. Ved det herved bevirkede Stød faldt Gartnervognens Kusk, Gartnermedhjælper Jens Ruders, af Vognen og forslog sit Hoved mod Fortovets Kantsten. Han paadrog sig derved et Kraniebrud med Overrivning af en Hjærnehindearterie og blev samme Dag indlagt paa Københavns Amts Sygehus og opereret for Hjærneblødning. Ved Operationen foretages en Aabning af Kraniet, der har medført en blivende Defekt af samme af omtrent en 2-Øres Størrelse, og vedkommende Overlæge har i en under Sagen den 10 Februar 1916 afgivet Erklæring udtalt, at erfaringsmæssig indtræder i nogle Tilfælde senere Hjærnetilfælde enten i Form af Hukommelsessvækkelse, Svimmelhed eller epileptiforme Fænomener, samt at Defekten paa Kraniet kan frembyde et mindre modstandsdygtigt Parti f. Eks. overfor senere indtrædende Læsioner og medføre Forringelse af Erhvervsevnen. I en af Reservelægen ved Sygehuset under 6 Maj s. A. afgivet Erklæring over Citantens Helbredstilstand udtaler han sig i det Væsentlige i Overensstemmelse hermed.

Ruders søger nu under nærværende ved denne Ret som vedtaget Værneting anlagte Sag Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets Aktieselskab til at betale ham en Erstatning af 3000 Kr. for Arbejdsudygtighed indtil nu og i Fremtiden, for Ulempe, Lyde og Vansir og for positive Udgifter i Anledning af Læsionen med Renter af Beløbet à 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 3 Juni 1916, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger. Indstævnte, ovennævnte Selskab, paastaar sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, at der Intet kan bebrejdes Vognstyreren paa den paagældende Sporvogn, og at Citanten ved sin pludselige, ikke forud averterede og derfor uberegnelige Drejning ind paa Sporvejsskinnerne selv er Skyld i, at han har lidt Skade.

Vognstyreren paa Sporvognen har under et i Anledning af Sammenstødet inden Frederiksberg Birks Politiret optaget Forhør forklaret, at han lidt før Mynstersvej saa en Gartnervogn køre i Sporet noget foran Sporvognen; han ringede da stærkt og begyndte at bremse; men da Gartnervognen straks kørte ud af Sporet, ophørte Vognstyreren at bremse og lod sin Vogn køre videre ved sin egen Fart. Lidt senere, da Gartnervognen var kommen forbi Mynstersvej og var ca. $1^1/_2$ Sporvognslængde foran Sporvognen, saa Vognstyreren imidlertid, at den paany drejede ind paa Sporet, uden at Kusken forud havde givet noget Advarselstegn til bagfra kommende Køretøjer, og uden at Vognstyreren havde været i Stand til at se den væltede Cykle, som Gartnervognen vilde dreje udenom, idet sidstnævnte Vogn var forsynet med en høj, lukket Kasse, der spærrede Udsigten. Vognstyreren ringede da atter stærkt og bremsede samtidig af fuld Kraft, hvorhos han strøede Sand paa Skinnerne for at forøge Bremsningens Virkning. Skønt Sporvognen kun havde ringe Fart, lykkedes det ham dog, da Skinnerne var meget fedtede, ikke at standse, før Sporvognen var naaet et Par Vognlængder frem og med sagte Fart var tørnet mod Gartnervognens venstre Baghjul.

Citanten har stadig hævdet, at han for at advare bagfra kommende Køretøjer løftede sin Pisk i Vejret, da han for at komme udenom Cyklen drejede ind paa Skinnerne. Bortset herfra har han ifølge

en 3 Dage efter Sammenstødet optaget Politirapport i det Hele godkendt den af Vognstyreren afgivne Forklaring. Senere, da han var udskrevet fra Hospitalet, har han imidlertid under Politiretsforhøret forklaret, at han Intet husker om, hvorvidt han, kort før han naaede den væltede Cykle, har kørt paa Sporvejsskinnerne og er blevet ringet ud herfra af en bagfra kommende Sporvogn, hvorhos han har hævdet, at han, da han drejede udenom Cyklen, ikke havde nogen Anelse om, at der kom en Sporvogn bagved ham.

Et under Sagen afhørt Vidne har forklaret, at han den paagældende Morgen kørte sin Gartnervogn ind ad Gl. Kongevej et Stykke bagefter den Vogn, hvorpaa Citanten var Kusk, og at han, da han lidt før Mynstersvej vilde køre over i venstre Side af Gaden, hørte Ringning fra en bagfra kommende Sporvogn, hvorfor han veg ud tilhøjre for Skinnerne og holdt stille, medens Sporvognen kørte forbi. Endvidere har dette Vidne forklaret, at, saalangt han kunde se det, kørte den Vogn, hvorpaa Citanten var Kusk, paa Gadestrækningen mellem Skinnerne og Fortorvet, samt at der ikke ved den paagældende Lejlighed kørte nogen anden Sporvogn saa umiddelbart forud for den, der ved Ringning fik ham til at vige ud fra Sporet, at der kan være Tale om, at den af Citanten kørte Vogn ogsaa er ringet ud af Sporet, kort før den naaede Mynstersvej.

Skønt to andre under Sagen førte Vidner har udtalt sig i modsat Retning, findes det dog betænkeligt at forkaste Citantens Forklaring om, at han, da han drejede ind paa Skinnerne, ikke vidste, at der nærmede sig en Sporvogn bagfra, og da hans Forklaring om, at han samtidig med, at han foretog den paagældende Drejning, rakte sin Pisk i Vejret for at advare bagfra kommende Køretøjer, er bestyrket ved et af de under Politiretsforhøret afhørte Vidners Forklaring, vil den ligeledes være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, skønt hverken Vognstyreren eller noget af de øvrige afhørte Vidner har iagttaget dette Advarselstegn.

Efter det saaledes Foreliggende findes Citanten ikke ved den paagældende Lejlighed at have udvist nogen saadan Uagtsomhed, at Skaden maa anses hidført ved hans egen Skyld, og da de Indstævnte ikke har godtgjort, at Skaden er bevirket ved et uafvendeligt Tilfælde, vil de i Medfør af Koncessionen af 6 Juni 1872 § 19 have at erstatte Skaden.

Hvad Erstatningens Størrelse angaar, bemærkes, at de Indstævnte vel har bestridt, at Citantens Arbejdsevne skulde være varigt nedsat, men at det af en under Sagen fremlagt Erklæring af 19 September 1916 fra Citantens Principal fremgaar, at han siden sin Genoptagelse af Arbejdet kun har oppebaaret en Løn af 30 Kr. ugentlig, medens han inden Ulykkestilfældet lønnedes med 2200 à 2400 Kr. aarlig. Under Hensyn til den Forringelse af Citantens Arbejdsevne, der er indtraadt som Følge af Sammenstødet, samt til den Skade, der iøvrigt herved er paaført hans Helbred, findes den Citanten tilkommende Erstatning passende at kunne fastsættes til 3000 Kr. med Renter, som paastaaet, og Citantens Paastand vil saaledes i det Hele være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Nr. 341. Højesteretsagfører Bache

mod

Salomon Worschawsky eller **Warschawsky** (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 26 Maj 1917: Arrestanten Salomon Worschawsky eller Warschawsky bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og efter udstaaet Straf udbringes af Riget. Saa bør Arrestanten og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Aage Smith og Wolff, 25 Kr. til hver samt i Salær til Sagfører Thomsen i Thisted 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Salomon Worschawsky eller Warschawsky til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 70 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Salomon Worschawsky eller Warschawsky, der tiltales for Tyveri, og hvis opgivne Alder af 28 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er ikke funden forhen straffet her i Landet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 25 September f. A. blev Arrestanten anholdt i Nørrebros Teaters Garderobe paa Foranledning af Apoteker Andreas Lund, der sigtede ham for Forsøg paa Lommetyveri.

Apoteker Lund har som Vidne edelig forklaret, at han, der var Gæst i det nævnte Teater, tidligere paa Aftenen under en Pause havde lagt Mærke til Arrestanten, der, idet han gik ud af Døren til Herretoilettet, paa en mistænkelig Maade havde forsøgt at trænge sig ind paa ham, sauledes at Dørens Haandtag rev hans Jakke til Side, hvorhos han syntes at mærke en Haand i sin højre indvendige Jakkelomme, at han, da han senere bemærkede Arrestanten ved Garderoben, hvor Folk strømmede til, iagttog denne, at han da saa, at Arrestanten trængte sig ind paa en Herre og stak sin Haand ind i dennes indvendige Jakkelomme, at han nu sprang til og greb Arrestanten om Armen, mens denne endnu havde Haanden inde under Jakken, at Arrestanten da vendte sig om mod ham og sagde: »Nichts«,

idet han fremviste sin højre Haand, i hvilken han holdt en sammenlagt Handske, samt at han, der vedblev at holde fast paa Arrestanten, foranledigede Politiet tilkaldt.

Der er ikke under Sagen tilvejebragt nærmere Oplysning angaaende den paagældende Herre.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i Forsøg paa Lommetyveri, idet han, der ikke vil have været i Selskab med Andre, ikke vil have trængt sig ind paa Nogen og ikke vil have haft sin Haand i Andres Lommer. Arrestanten har derhos benægtet at være fremkommet med den anførte Udtalelse overfor Apoteker Lund.

Rigtigheden af Apoteker Lunds Forklaring er imidlertid bestyrket ved den af hans Søster, Frøken Hanne Louise Lund afgivne beedigede Forklaring, ifølge hvilken hun ved den ommeldte Lejlighed saa, at Arrestanten, da hendes Broder greb ham i Armen, havde sin Haand indenfor en anden Herres Frakke, hvorfor hun er overbevist om, at Arrestanten havde været i Færd med at begaa Lommetyveri. Frøken Lund har endvidere forklaret, at Apoteker Lund under Opholdet i Teatret havde fortalt, at han havde været Genstand for Forsøg paa Lommetyveri, at han, efter at de var kommet ud i Garderoben, forinden han paagreb Arrestanten, havde paapeget denne som den Person, han sigtede for at være Lommetyv, samt at hun, efter at Arrestanten var paagrebet af hendes Broder, hørte en »mystisk Person« sige til Arrestanten »Auf Kongens Nytorv später«.

Det bemærkes herved, at Apoteker Lund har forklaret, at Arrestanten under det omforklarede Optrin ved Udgangen fra Herretoilettet sikkert var i Følge med en anden Person.

Endelig har Apoteker Lunds Hustru, Ingeborg Augusta, født Collin, edelig forklaret, at den Mandsperson, hendes Mand paagreb og foranledigede anholdt i Teatergarderoben, da hendes Mand greb fat i hans ene Arm, sagde »Nichts« og løftede sin frie Haand, i hvilken han holdt en brun Handske, op som for at vise, at han intet Andet havde i Haanden. Fru Lund har derhos forklaret, at hun bemærkede, at den Paagældende forinden Paagribelsen talte i et fremmed Sprog med en anden Mandsperson.

Den 28 August f. A. Kl. 11¼ Eftm. anmeldte forhenværende Skibsfører Niels Peter Jørgensen, at han et Kvarters Tid forinden var bleven frastjaalet en Tegnebog, indeholdende 1200 Kr. samt nogle 50 og 25 Kroners Kuponer, lydende paa Østasiatisk Kompagni. Tegnebogen havde beroet i hans indvendige Jakkelomme og var antagelig bleven frastjaalet ham, idet han forlod »Det nye Teater«. For Tyveriet sigtede han en Person, som ved Døren fra Teatrets Vestibule ud til Passagen, hvor Trængslen var stærk, vendte sig om mod ham og pressede sig mod ham, saaledes at de stod stille et Øjeblik, idet han lod, som om han saa efter nogle bagved værende Personer. Anmelderen savnede straks efter, da han slap ud af Trængslen, sin Tegnebog og gik, idet han straks fattede Mistanke til den omhandlede Person — der formentlig havde været i Ledtog med en anden Person, til hvem han havde talt — tilbage, men Personen var da forsvunden.

Anmelderens Tegnebog blev den 31 s. M. fundet i en Kloak udfor Absalonsgade Nr. 15 tømt for Penge og Kuponer.

Forhenværende Skibsfører Jørgensen har som Vidne fastholdt sin

Anmeldelse og edelig forklaret, at han genkender Arrestanten som den for Tyveriet sigtede Person, der ved Udgangen fra Teatret pressede sig imod ham, samt at han føler sig overbevist om, at det er Arrestanten, der i dette Øjeblik har stjaalet Tegnebogen, der havde en Værdi af 3 Kr., tilligemed de i denne beroende 1200 Kr. samt 2 Obligationskuponer af Paalydende ialt 75 Kr.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri, idet han aldrig vil have været i »Det nye Teater«.

Det bemærkes, at Arrestantens Vej fra det ommeldte Teater til hans daværende Logis naturligt vilde føre ham igennem Absalonsgade, hvor Anmelderens Tegnebog efter det Oplyste blev fundet.

Anmelderens Svigersøn, Maskinmester Carl Christian Theodor Jørgensen, har imidlertid som Vidne forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed saa en Person, der havde en slaaende Lighed med Arrestanten, opholde sig i umiddelbar Nærhed af Anmelderen, saa at Vidnet fattede Mistanke, uden at Vidnet dog kan beedige, at Arrestanten er identisk med den Paagældende, hvis Overskæg var sort, mens Arrestantens Overskægs naturlige Farve efter det Oplyste er rødblondt.

Endelig har Anmelderens Datter Ellen Jørgensen som Vidne forklaret, at hun mener at have set Arrestanten i Passagen ved Teatret, efter at Anmelderen havde opdaget Tyveriet.

Den 14 September forrige Aar anmeldte Direktør Vilhelm Ferdinand Budtz, at han den foregaaende Dags Aften Klokken ca. 11¼ i »Scala«s Port mod Vesterbrogade havde været Genstand for Forsøg paa Lommetyveri.

Anmelderens Hustru, Mariane, født Levin, har edelig forklaret, at hun, da hun ved den paagældende Lejlighed stod i Porten med sin Mand under Armen og saa paa Fyrværkeriet i Tivoli, lagde Mærke til en Mandsperson, der stod med Front mod hendes Mands venstre Side, og som, idet han skarpt fikserede hende, langsomt førte sin venstre Haand, der var beklædt med en brun Handske, og over hvilken der laa et broget Tørklæde, ind mod den indvendige Lomme i hendes Mands aabentstaaende Overfrakke, samt at hun, der bar mørkfarvede Briller og derfor formentlig er blevet antaget for blind, idet hun saa, at Haanden naaede Lommen, raabte: »Pas paa Din Tegnebog«, hvorpaa Personen pludselig forsvandt. Fru Budtz har efter at have haft Lejlighed til at se Arrestanten i Retten under Ed forklaret, at hun er overbevist om, at det er Arrestanten, der saaledes stak Haanden ned i hendes Mands Lomme.

Arrestanten har nægtet at være identisk med den omforklarede Person og i det Hele nægtet sig skyldig i noget Ulovligt.

Direktør Budtz har edelig forklaret, at han vel ikke lagde Mærke til den paagældende Person, men at hans Hustru straks efter gav ham en med hendes Vidneforklarieg stemmende Forklaring om det Passerede, samt at det viste sig, at et Lommetørklæde, han bar i sin indvendige Overfrakkelomme, var trukket omtrent ud af Lommen.

Direktør Budtz og dennes Hustru har derhos til den af dem i Retten vedstaaede Anmeldelsesrapport forklaret, at den af dem sigtede Person mulig har været i Ledtog med en anden Person, der,

kort forinden Tyveriforsøget udførtes, stadig ligesom stillede sig i Vejen for Budtz.

Arrestanten fandtes ved sin Anholdelse under nærværende Sag i Besiddelse af et Par brune Handsker samt et broget Lommetørklæde. Fru Budtz har som Vidne forklaret, at Arrestantens Lommetørklæde ganske ligner det, hvormed den paagældende Person dækkede sin Haand, mens Handskerne i Farve ganske svarer til den, han bar paa Haanden.

Ifølge de fra Politimyndighederne henholdsvis i Wien, Berlin, Antwerpen, London og Kristiania indhentede Oplysninger har Arrestanten i 1912 været arresteret i Wien, hvor han blev paagrebet i en Teatergarderobe som sigtet for Lommetyveri, hvilken Sag imidlertid endte med, at Arrestanten frifandtes af Mangel paa Bevis, hvorhos Arrestanten i 1913 i Belgien er dømt for at have stjaalet en Tegnebog fra en Mand, der kom ud fra en Bank i Antwerpen, ligesom han den 31 Maj 1916 er udvist fra England og derefter har været arresteret i Bergen som sigtet for Tyveri.

Arrestanten, der til at begynde med nægtede at være straffet eller tidligere at have været arresteret, har senere erkendt, at han i Wien har været arresteret, men frifandtes som sigtet for Lommetyveri, at han har været arresteret i Bergen, ifølge hans Forklaring dog som mistænkt for Spionerі, samt at han i Antwerpen har været sigtet for Meddelagtighed i Tyveri — hvilken Forklaring han dog senere har ændret derhen, at han ikke ved, hvorfor han var sigtet —, men Arrestanten har nægtet, at der blev idømt ham nogen Straf, idet han kun vil have været anholdt en Nat. Arrestanten har derhos erkendt, at han er udvist af England, men forklaret, at dette ikke skyldes Forbrydelser, men Krigen.

Arrestanten, der vil være ankommen her til Byen i August Maaned 1916, forklarede til den ved hans Anholdelse over ham optagne Rapport, at han ernærede sig som Diamanthandler, men har under Sagen erkendt, at han Intet har tjent under sit Ophold her, men vil have levet af Penge, han havde haft med sig fra England.

Da de om Arrestantens Fortid indhentede Oplysninger, om hvis Rigtighed der ikke findes nogen Grund til at tvivle, taler mod Arrestanten, da Arrestanten under Sagen har afgivet forbeholdne og løgnagtige Forklaringer, da de henholdsvis af Apoteker Lund, forhenværende Skibsfører Jørgensen og Fru Budtz afgivne beedigede Forklaringers Rigtighed dels hver for sig bestyrkes ved de tilvejebragte Oplysninger, dels indbyrdes bestyrker hinanden, idet de alle afgørende viser hen til, at Arrestanten har opereret her i Byen som Lommetyv, findes det ubetænkeligt at lægge de nævnte Vidners Forklaringer til Grund ved Sagens Paadømmelse og anse det for bevist, at Arrestanten alene eller i Forening med Andre har gjort sig skyldig i de ommeldte, ham paasigtede Forhold.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 228, tildels jfr. § 46, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvorhos Arrestanten, der er Udlænding og ikke i de sidste 5 Aar har haft stadig Ophold i den danske Stat, i Medfør af Straffelovens § 16 udvises af Riget.

Arrestanten vil derhos have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de under nærværende Sag beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver samt til Sagfører Thomsen af Thisted, der har været beskikket til under en i Thisted stedfunden Vidneførsel at varetage Arrestantens Tarv, 15 Kr.

Hermed endte første Ekstrasession.

Anden Ekstrasession.

Mandag den 27 August.

Nr. 398. Højesteretssagfører Åagesen

mod

Niels Thorvald Jørgensen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Svendborg Købstads Ekstrarets Dom af 28 Juni 1917: Arrestanten Niels Thorvald Jørgensen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salærer til Aktor, Sagfører Rasmus Poulsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Lacoppidan Petersen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 August 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører V. Tegner og Overretssagfører Oluf Bay, betaler Arrestanten Niels Thorvald Jørgensen 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved blot bemærkes, at det i Dommen omtalte Tyveri vil være at tilregne Tiltalte som simpelt,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Thorvald Jørgensen til Højesteretssagførerne Aagesen og Liebe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende efter Begæring af Arrestanten Niels Thorvald Jørgensen fra Svendborg Købstads Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten tiltalt for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 20 December 1872, er tidligere bl. a. anset saaledes:

1) Ved Lunde-Skam Herreders Ekstrarets Dom af 8 Maj 1894 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage,

2) Ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 6 December 1894 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage,

3) Ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 17 September 1895 efter Straffelovens §§ 231, 1ste Stykke, og 270 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

4) Ved Maribo Købstads Ekstrarets Dom af 9 Januar 1904 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., jfr. § 54 og § 238, sammenholdt med § 62, med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder,

5) Ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 2 Februar 1907 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar,

6) Ved Assens Købstads Ekstrarets Dom af 11 Juli 1912 frifunden for Aktors Tiltale for Tyveri,

7) Ved Muckadell med flere Birkers Ekstrarets Dom af 13 Juni 1913 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og

8) senest ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 2 Februar 1915 efter Straffelovens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 15 Juni 1917 ca. Kl. 10 Formiddag satte Arrestanten, der samme Dag var ankommen til Svendborg fra Rudkøbing, sig i Besiddelse af en Cykle, der af Ejeren, Handelskommis Erik Sørensen, var hensat i en aaben Port i førstnævnte Købstad. Han cyklede i et bestemt Ærinde ud til en Dame, som boede ca. $^1/_2$ Snes Minutters Vej derfra,. og efter ganske kort at have talt med hende tilbage og indleverede for en Betaling af 25 Øre Cyklen i Garderoben paa Banegaarden, hvorefter han spiste noget Mad i en Beværtning og drev om paa Havnepladsen, indtil han Kl. 1 Eftermiddag blev anholdt.

Arrestanten har under Forhørene forklaret og stadig fastholdt, at det ikke har været hans Hensigt at beholde Cyklen, som han vilde sætte tilbage, inden han samme Dag skulde afrejse fra Svendborg, men denne hans Forklaring findes der efter alt det Foreliggende ikke at kunne tages Hensyn til, og Arrestanten vil herefter for det foranførte Forhold være at anse for 8de Gang begaaet Tyveri efter Straffelovens § 232 med en Straf, som efter Omstændighederne findes at kunne fastsættes til Tugthusarbejde i 2 Aar, og den indankede Dom, der har samme Resultat, og hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanten, billiges, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten derhos have at betale 30 Kr. til hver.

Nr. 374. Højesteretssagfører Bülow

mod

Søren Herman Rasmus Sørensen og **Osvald Edmund Leon Svane** (Def. Liebe),

der begge tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 7 Juli 1917: Arrestanterne Søren Herman Rasmus Sørensen og Osvald Edmund Leon Svane bør straffes med Forbedringshusarbejde, hver især i 1 Aar, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Levysohn og Krabbe, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden for hver af de Tiltalte findes at burde forlænges til 18 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for hver af de Tiltalte Søren Herman Rasmus Sørensen og Osvald Edmund

---

Færdig fra Trykkeriet den 19 September 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 27.**

Mandag den 27 August.

Leon Svane bestemmes til 18 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bülow og Liebe 60 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Søren Herman Rasmus Sørensen og Osvald Edmund Leon Svane tiltales for Tyveri.

Sørensen er født den 30 Juli 1893 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 23 December 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 9 Juni 1914 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, og senest ved Fæstningsartilleriregimentets Krigsrets Dom af 16 November 1916 efter Straffelov for Krigsmagten §§ 97 og 183 samt efter almindelig borgerlig Straffelov § 100, jfr. § 98, med strengt Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage.

Svane er født den 15 Oktober 1890 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 2 Februar 1909 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelovs § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Højesterets Dom af 22 November 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., og efter 230, 2det Stk., jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og senest ved Holsteinborg Birks Politirets Dom af 25 August 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 60 Dage. Han har derhos i Tiden fra den 31 Januar til den 5 Maj 1914, fra den 30 Juni til den 21 Juli 1915 og fra den 13 August til den 24 November 1916 været arresteret her ved Retten som sigtet for Tyveri, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 28 December f. A. Kl. $9^3/_4$ Eftermiddag anmeldte Marskandiser Hans Olsen, Rantzausgade Nr. 4, Kælderen, at der kort forinden

ved Tyveri fra hans Butiks-Vindue, hvis Rude var blevet knust ved Tyveriet, var stjaalet Beklædningsgenstande; en Diplomatklædning var ifølge Anmeldelsen af Anmelderen fundet paa Gaden lige udenfor Butiken, hvor den maatte antages at være tabt eller kastet af Tyven, medens der savnedes et Jakkesæt, der imidlertid efter det Oplyste samme Aften blev fundet i Gaarden til Ejendommen Rantzausgade Nr. 6.

Kusk Peter Laurits Jensen har edelig forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed, mens han opholdt sig paa den modsatte Side af Gaden, saa 3 Mandspersoner, i hvem han har genkendt Arrestanterne samt en Person Ejnar Johan Larsson, der var Soldat og iført Uniform, staa udenfor Anmelderens Forretning, hvor de ituslog en Rude og gennem Ruden tog noget Tøj, hvorpaa de løb og herunder tabte et Sæt Tøj paa Gaden, samt at Arrestanten Svane og Larsson gik ned i en Gennemgang, der fra Gaden fører til Gaarden i Ejendommen Nr. 6, medens han ikke ved, hvor Arrestanten Sørensen blev af.

Saavel Arrestanterne som nævnte Larsson, hvilken sidste ikke er tiltalt under nærværende Sag, har imidlertid nægtet sig skyldige i Tyveriet.

Arrestanten Sørensen, der samme Aften Kl. ca. 10¾ blev anholdt paa Hjørnet af Rantzausgade og Kapelvej sammen med Larsson, har forklaret, at han først havde truffet Larsson paa det Gadehjørne, hvor de anholdtes, ca. 10 Minutter før Anholdelsen og ikke havde været sammen med ham tidligere paa Dagen, samt at han slet ikke havde været sammen med Arrestanten Svane den Dag.

Arrestanten Svane, der anholdtes Natten mellem den 2 og 3 Januar d. A., har nægtet, at det var ham, der med Larsson gik ind i Gaarden til Ejendommen Rantzausgade Nr. 6, og forklaret, at han Intetsomhelst kan huske om, hvor han var, hvem han var sammen med, eller hvad han foretog sig den Aften, Tyveriet blev begaaet.

Larsson har forklaret, at han den ommeldte Dag havde truffet Arrestanten Sørensen i Slotsgade, uden at han nærmere husker naar, at de derefter gik rundt i Kvarteret og bl. a. var sammen i en Beværtning paa Hjørnet af Aaboulevarden og Kapelvej, samt at de blev anholdt efter at have forladt den nævnte Beværtning. Larsson har siden forklaret, at han tror, at han den Dag, han blev anholdt, havde været sammen med Arrestanten Svane uden dog at huske noget bestemt derom. Han har erkendt, at han var inde i Gaarden til Rantzausgade Nr. 6, hvor han gik ind paa Pissoiret, og forklaret, at en Person, som han ikke ved, hvem var, fulgte efter ham, samt at en Politibetjent kom til Stede i Gaarden.

Politibetjent 620, Domdal, har edelig forklaret, at han den paagældende Aften Klokken 9, mens han stod paa Hjørnet af Rantzausgade og Griffenfeldtsgade, hørte en Rude klirre i Retning af Gartnergade, at han gik efter Lyden og da udfor Nr. 6 i Rantzausgade traf Anmelderen, der fortalte ham, at der var slaaet en Rude itu i hans Forretning, og at de, der havde gjort det, var løbet ind i Ejendommen Nr. 6, at han sammen med Anmelderen gik ind i den nævnte Ejendoms Gaard, hvor han paa Pissoiret traf Arrestanten Svane og Larsson, at han til Larsson sagde, at denne kunde gaa ud paa Gaden

med Anmelderen, at han, da Arrestanten Svane forlangte at faa Lov til at gaa ind paa Pissoiret, før han fulgte med ham, gik hen til Gennemgangen for at faa nærmere Rede paa, hvad der var passeret, at han, da han nu ikke traf Anmelderen, gik hen til Gaardens Pissoir, samt at Arrestanten Svane da var forsvundet.

Anmelderen har overensstemmende med Politibetjent Domdal forklaret, at de ved Afsøgning af Gaarden til Rantzausgade Nr. 6 paa Gaardens Pissoir fandt en Soldat samt en civilklædt Person, hvilken Sidste han dog ikke lagde saaledes Mærke til, at han kan genkende ham.

Fornævnte Kusk Jensen, der kom tilstede i Gaarden, har forklaret, at han med Sikkerhed kan genkende Arrestanten Svane som den Person, Domdal talte med i Gaarden.

Arrestanten Svane har efter først at have benægtet at have talt med Politibetjent Domdal den paagældende Aften, forklaret, at han ikke har den mindste Erindring om, at han af Anmelderen og Politibetjenten blev truffet paa Pissoiret.

Rigtigheden af den af Kusk Jensen afgivne Forklaring angaaende Tyveriets Udførelse er bleven bestyrket ved den af hans Hustru, Hulda Eleonora, født Rundquist, edelig afgivne Forklaring, ifølge hvilken hun, der var sammen med sin Mand, saa Tyveriet blive udført paa den af hendes Mand omforklarede Maade af 3 Personer, af hvilke hun med Sikkerhed har genkendt Larsson, medens de 2 andre Personer, der ifølge hendes Forklaring var højere, end Folk er flest, i Højde og Legemsbygning ligner Arrestanterne. Hun har endvidere forklaret, at Personerne, der øjensynligt opdagede, at de blev iagttaget, løb hen til Nr. 6, hvorunder de kastede et Diplomatsæt fra sig, at den ene af de civilklædte Personer løb op i en Gadedør, medens den Anden og Soldaten løb ned i Gennemgangen til Gaarden i Nr. 6, at hun kørt efter saa, at den Person, der var løbet op i Gadedøren, kom ud igen og løb sin Vej, samt at Soldaten et Øjeblik efter, at hendes Mand, Politibetjenten og Anmelderen var gaaet ind i Gaarden til Nr. 6, kom ud af Ejendommen og gik sin Vej.

Arbejdsmand Vilhelm Heinrich Horst har som Vidne forklaret, at han den omhandlede Aften, antagelig Klokken ca. 8—8½, i en Beværtning paa Hjørnet af Rantzausgade og Aaboulevarden saa Arrestanterne og Larsson i Selskab med hinanden, at Arrestanterne og Larsson efter en halv à 1 Times Forløb gik deres Vej i Selskab med hinanden, samt at han senere paa Aftenen saa, at Arrestanten Sørensen og Larsson kom ind i en Beværtning paa Hjørnet af Aaboulevarden og Kapelvej, hvor de blev til Klokken henad 10—10½, da de forlod Beværtningen, hvorefter de blev anholdt.

Endelig har Vidnet Holger Niels Jensen forklaret, at han den paagældende Eftermiddag ved 6-Tiden kom i Selskab med Arrestanterne og Larsson, samt at de alle 4 derefter var sammen i Beværtningen paa Hjørnet af Rantzausgade og Aaboulevarden.

Naar henses til, at Rigtigheden af Kusk Jensens Forklaring om Tyveriets Udførelse er bestyrket ved de tilvejebragte Oplysninger, at det af de afgivne Vidneforklaringer fremgaar, at Arrestanterne, før Tyveriet blev begaaet, var i Selskab med hinanden, at det er bevist, at Arrestanten Svane har været tilstede i Gaarden, hvor det stjaalne

Jakkesæt er fundet, at Arrestanterne har afgivet Forklaringer, der for Sørensens Vedkommende er uoverensstemmende med de af den Medsigtede Larsson afgivne, og for Svanes Vedkommende er præget af Forbeholdenhed, samt at Arrestanternes Fortid kendetegner dem som tyvagtige, findes det uden Betænkelighed, idet Kusk Jensens Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, at anse det for bevist, at Arrestanterne under de angivne Omstændigheder har gjort sig skyldige i Tyveriet af de omhandlede Klædningsstykker, der er vurderet til ialt 40 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde hver især i 1 Aar og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. til hver.

Tirsdag den 28 August.

Nr. 353. Højesteretssagfører Bülow

mod

Laurits Valdemar Petersen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 9 Juni 1917: Arrestanten Laurits Valdemar Petersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Bang og Anker-Jensen, 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Laurits Valdemar Petersen til Højesteretssagførerne Bülow og Harboe 60 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Laurits Valdemar Petersen, der tiltales for Tyveri, er født den 20 November 1888 og anset: ved Rettens Dom af 20 Juli 1912 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Rettens Dom af 12 April 1913 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., og Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og ved Rettens Dom af 4 September 1915 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 25 Juli 1916 anmeldte Ingeniør Gregor Hansen, at der den 15 s. M. er frastjaalet ham et Automobildæk af Fabrikat Michelin fra hans Automobil, som stod i Københavns Automobil Central, Gamle Kongevej Nr. 4, og at han, da han den 21 s. M. indfandt sig i Nordisk Motorkompagnis Forretning, Farvergade Nr. 2, for at købe et Dæk i Stedet for det stjaalne, her forefandt dette, som, efter hvad der blev opgivet, var købt af en Vognmand Nielsen.

Anmelderen har nærmere forklaret, at det stjaalne Dæk var anbragt paa et Stativ, som sad ved Siden af Vognen. Denne stod frit fremme i den uaflaasede Garage i den fornævnte Automobil Central. Anmelderen satte Vognen ind i Garagen den 15 Juli Kl. 3 Eftermiddag, og da var Dækket til Stede, men da han Kl. 6 samme Eftermiddag atter var i Garagen, var Dækket borte.

Vognmand Jens Ejegod Nielsen har som Vidne forklaret, at han, meget mulig i Dagene lige efter den 15 Juli 1916, har købt et brugt Automobildæk for 35 Kr. af en Chauffør Larsen ved Frederiksberg Automobilkompagni. Larsen fortalte, at han havde købt Dækket af en Privatchauffør uden at angive, hvem denne var. Vidnet tænkte sig ikke Muligheden af, at Dækket var stjaalet.

Chauffør Lorentz Larsen har som Vidne forklaret, at han, som han synes nogen Tid før den 15 Juli 1916 har købt et brugt Automobildæk for 18 Kr. af en Mandsperson, som han ved har kørt som Chauffør, og som kom hen paa Holdepladsen ved Parcelbroen en Eftermiddag, medens Vidnet holdt der med sin Droske, og falbød Dækket. Han fortalte, at han havde købt det af en anden Person og derefter selv ladet det vulkanisere. Vidnet tænkte sig ikke, at Dækket var stjaalet.

Politibetjent 713, Frandsen, har som Vidne forklaret, at Arrestanten i Henhold til sket Efterlysning i »Politiefterretninger« den 18 Januar d. A. blev indbragt til Politikammeret, men dimitteret igen, idet Vidnet ikke da kunde komme i Forbindelse med Chauffør Lorentz Larsen, og idet Arrestanten nægtede at kende noget til det til Larsen solgte Dæk. Vidnet tilsagde Arrestanten til at møde den 19 samme Maaned, men han mødte ikke, hvorimod han enten den 18 eller 19 samme Maaned telefonerede til Vidnet, at han havde talt med Chauffør Larsen, og at det var rigtigt nok, at han havde solgt Larsen et Dæk.

Da Arrestanten imidlertid den 20 s. M. i Henhold til Tilsigelse mødte paa Politikamret, blev han anholdt. Arrestanten har om sin Adkomst til det paagældende Dæk under Sagen forklaret, at han en Dag Kl. 1 à $1^1/_2$ Eftermiddag i Sommeren 1916, vistnok i Begyndelsen af Juli Maaned, paa Hjørnet af Raadhuspladsen og Vester Vold-

gade traf en Privatchauffør, hvis Navn han ikke erindrer, men som han kendte fra en Beværtning paa Gl. Kongevej, hvor Arrestanten var kommet meget i Aaret 1915. Vedkommende, om hvem der Intet er oplyst under Sagen, fortalte, at han gerne vilde sælge et Dæk, som var kasseret fra hans Vogn, men han fortalte ikke Noget om, for hvem han kørte. Arrestanten svarede, at han sagtens kunde blive af med det. Personen sagde, at han havde Dækket beroende i en Kælder i den Ejendom, hvor han logerede. De fulgtes da til en Ejendom i Korsgade, vistnok Nr. 35 eller 37, hvor Personen fra en aflaaset Kælder hentede et gammelt Dæk, som han angav selv at have ladet vulkanisere, og som Arrestanten har genkendt som det under Sagen omforklarede. Arrestanten fik nu Dækket for at sælge det, saaledes at Personen skulde have 15 Kr. for det og Arrestanten beholde, hvad der ud derover indkom ved Salget. Medens Personen ventede paa en Beværtning, gik Arrestanten hen paa Automobilholdepladsen ved Parcelbroen, hvor han solgte det til den fornævnte Lorentz Larsen for 18 Kroner. Ved Tilbagekomsten til Beværtningen afleverede Arrestanten de 15 Kr. til Personen, der havde fortalt, at han havde faaet Dækket af den Mand, hvis Automobil han kørte. Arrestanten tænkte sig ikke Muligheden af, at Personen var i ulovlig Besiddelse af Dækket, da det tit sker, at Privatchauffører har brugte Dæk til Salg.

Det fornævnte Vidne, Chauffør Lorentz Larsen, har genkendt Arrestanten som den, der solgte ham det paagældende Dæk. Vidnet har derhos forklaret, at han den 19 Januar d. A. Kl. ca. 7 Formiddag, da han var paa Vej fra sin Hustrus Lejlighed, Godthaabsvej Nr. 18, traf Arrestanten lige udenfor Ejendommen. Vidnet havde det Indtryk, at Arrestanten stod og ventede paa ham. De fulgtes derpaa ad. Saavidt Vidnet erindrer, sagde Arrestanten straks, da han fik Øje paa Vidnet: »Det var godt, jeg traf Dig«, hvorpaa Vidnet, der havde været afhørt af Politiet med Hensyn til Dækket, sagde: »Ja, hvad er det med det Dæk?« Arrestanten svarede saa, at han havde købt det af en Chauffør ved Navn Erik. I Samtalens Løb fortalte Arrestanten, at hans Hustru ventede sin Nedkomst, og at det derfor var en gal Historie, hvis Politiet beholdt ham. Han bad derfor Vidnet sige, at Arrestanten ikke var den Person, af hvem Vidnet havde købt Dækket. Da Vidnet ikke vilde indlade sig herpaa, bad Arrestanten ham sige, at Arrestanten havde været sammen med en anden Person, da han solgte Dækket. Da Vidnet derpaa sagde til Arrestanten, at han maatte jo vide, af hvem han havde købt Dækket, gentog Arrestanten, at han havde købt det af Erik, om hvem han sagde, at han nu var rejst til Norge.

Arrestanten har hertil forklaret, at han Dagen før, Samtalen med Larsen fandt Sted, efter Tilsigelse var mødt paa Politikamret, hvor Betjent Frandsen spurgte ham, om han kendte noget til et Automobildæk, der var solgt til Chauffør Larsen. Arrestanten, der havde glemt Salget til Larsen, svarede Nej hertil. Han fik saa Lov at gaa. Efter at have forladt Politikammeret kom han i Tanker om, at han havde solgt Dækket til Larsen. Den næste Morgen traf han tilfældig paa Godthaabsvej Larsen, hvem han spurgte, hvad der var i Vejen med det Dæk, Arrestanten havde solgt til ham. Larsen svarede da, at det var stjaalet i en Garage. Arrestanten, der da han tidligere havde

været straffet, blev bange for, at Mistanken skulde falde paa ham, hvis han ikke kunde finde den Mand, af hvem han havde faaet Dækket, sagde da til Larsen, at det nyttede vel ikke noget, at de sagde, at det ikke var Arrestanten, der havde solgt Larsen Dækket. Arrestanten, der havde set den af ham omtalte Person i Selskab med en Chauffør, der hedder Erik, sagde nu, at kunde han bare faa fat i ham, kunde han klare sig ud af Sagen, idet han mente, at han gennem Erik kunde faa Oplysning om Personen. Han benægter at have udtalt sig som af Vidnet Larsen forklaret.

Vidnet Lorentz Larsen har imidlertid overfor Arrestantens Forklaring fastholdt Rigtigheden af sin afgivne Forklaring, som han har beediget.

Ingeniør Gregor Hansen har aflagt Tilhjemlingsed og efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort sin Ejendomsret til det stjaalne Dæk.

Efter hvad der saaledes foreligger, skønnes der at være ført et efter D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Fr. 8 September 1841 § 6, tilstrækkeligt Bevis til at anse Arrestanten, hvis Forklaring om hans foregivne Adkomst til Dækket er ganske ubestyrket, og hvis Fortid kendetegner ham som tyvagtig, for uhjemlet Besiddelse af det paagældende Dæk, der er vurderet til 50 Kr., efter Omstændighederne dog kun som Hæler.

Vognmand Albert Andersen har under Sagen forklaret, at Arrestanten har arbejdet som Chauffør hos ham fra den 11 September 1916 indtil Arrestantens Anholdelse den 20 Januar d. A., og at der fra det Automobil, Arrestanten kørte, medens Arrestanten var i hans Tjeneste, er forsvundet bl. a. en Pumpe, som, efter hvad Andersen har hørt, skal være solgt til Forretningen »Skak« i Vingaardsstræde. Andersen har derhos forklaret, at han ikke anser Arrestanten for paalidelig, idet Arrestanten, medens han var hos ham, en Gang uberettiget inkasserede ca. 150 Kr., men Sagen blev ordnet med at Beløbet blev tilbageholdt i hans Løn.

Repræsentant for Fabriken »Skak« Vilhelm Olaf Madsen Sønderup har som Vidne forklaret, at Arrestanten en Dag i December 1916 forespurgte Vidnet, om han vilde købe en god Pumpe til en billig Pris. Vidnet spurgte Arrestanten, hvor Pumpen var, og Arrestanten fortalte da, at han ikke havde en saadan i Eje, men at han vidste et Sted paa Frederiksberg, hvor den var tilsalgs. Vidnet indvilligede i at købe Pumpen, og kort efter kom Arrestanten ned til ham med den. Vidnet betalte da Arrestanten 2 Kroner 50 Øre for Pumpen, som Vidnet har udleveret, og som har været taget i Forvaring under Sagen.

Arrestanten har under Sagen paa Forespørgsel, om han kendte denne Pumpe, først svaret Ja, derpaa Nej og saa atter Ja. Arrestanten nægter imidlertid at have stjaalet Pumpen og har om sin Adkomst til den, som han erkender at have solgt til Vidnet Sønderup noget før Jul 1916, forklaret, at han nogle faa Dage forinden havde købt den af en Opkøber fra Valby, der indfandt sig i Garagen Vesterbrogade Nr. 25, hvor Vognmand Andersens Vogn stod. Arrestanten har dog ikke kunnet opgive Nogen, der kender vedkommende Opkøber, om hvem der ikke er tilvejebragt nogen Oplysning under Sagen.

Vognmand Albert Andersen har forklaret, at han personlig ikke tør udtale sig om, hvorvidt den fornævnte i Forvaring tagne Pumpe er identisk med den ham frakomne Pumpe, hvad derimod hans Mekaniker, Emanuel Larsen, vil kunne udtale sig om. Andersen har nærmere forklaret, at han har 2 Automobiler og havde Arrestanten og Mekaniker Larsen til at køre dem, saaledes at de hver især kørte med begge Vogne. I hver Vogn laa en Pumpe, og en af disse forsvandt, medens Arrestanten var i hans Tjeneste. Senere har Andersen forklaret, at der ogsaa i samme Tidsrum forsvandt en anden Pumpe. Den ene af Pumperne var af samme Art som den fornævnte i Forvaring tagne Pumpe, medens den anden lignede en Cyklepumpe af den Slags, man kan sætte Foden i.

Den fornævnte Mekaniker Emanuel Larsen hos Vognmand Albert Andersen har som Vidne under Sagen edelig forklaret, at han bestemt genkender den i Forvaring tagne Pumpe som tilhørende Vognmand Andersen, idet den paa Pumpen anbragte Nippel har tilhørt Vidnet og er anbragt paa Pumpen af ham. Pumpen har beroet i et af de 2 Automobiler, som Andersen havde, og hvormed Arrestanten og Vidnet skiftevis kørte, dog saaledes, at Arrestanten mest kørte med den gamle Vogn. Pumpen hørte til i den gamle Vogn, men har dog af og til ligget i den nye, og den er forsvundet, medens Arrestanten tjente hos Andersen, nærmere kan Vidnet ikke opgive Tidspunktet. Det var Vidnet, som senere saa Pumpen staa hos Repræsentant Sønderup. Medens Arrestanten var hos Andersen, forsvandt der endvidere en Del Værktøj, ligesom der var stærkt Svind i Benzinbeholdningen. I denne Anledning begyndte Vidnet den 18 November at føre Regnskab med Hensyn til den udleverede Benzin, og siden da er der ikke bemærket Svind.

Vognmand Andersens Søn, Chauffør Henry Anders Peter Brask Andersen, har som Vidne den 14 April d. A. edelig forklaret, at han i de sidste 10 Maaneder har været indkaldt som Soldat, men at han før den Tid har kørt som Chauffør for sin Fader, og han har da set den omforklarede Pumpe, som han bestemt genkender, i Faderens Besiddelse. Han har selv mange Gange benyttet Pumpen.

Arrestanten har overfor disse beedigede Vidneforklaringer fastholdt sin Forklaring og vedblivende nægtet at have stjaalet Pumpen. Han har nærmere forklaret, at han saa godt som udelukkende kørte med den gamle Vogn, men dog ogsaa har kørt med den ny. Godt et Par Maaneder før Jul 1916, altsaa en Del Tid før Arrestanten købte den omforklarede Pumpe af den paagældende Opkøber, opdagede Arrestanten, at en Pumpe, der havde ligget i en af Vognene, var forsvundet, og sagde det til Vognmand Andersen. Der laa en Pumpe i hver af Vognene, men Arrestanten kan dog ikke sige, om det var den Pumpe, der laa i den gamle Vogn, eller den, der laa i den nye Vogn, der forsvandt. Arrestanten har gjort gældende, at der paa den Pumpe, der tilhører Vognmand Andersen, manglede et Stykke, og at den i Forvaring tagne Pumpe derfor ikke kan være identisk med denne Pumpe.

Efter Alt, hvad der imidlertid foreligger oplyst, og naar henses til Arrestantens Fortid og hans vaklende Forklaringer, findes det ubetænkeligt at forkaste Arrestantens usandsynlige og ganske ubestyrkede

Forklaring om hans Adkomst til den paagældende Pumpe og derimod anse det for efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten har frastjaalet Vognmand Albert Andersen Pumpen, der er vurderet til 12 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri samt efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kroner til hver.

Nr. 382. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Carl Richardt Nielsen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 15 Juni 1917: Arrestanten Carl Richardt Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i $2^1/_2$ Aar og betale Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Mandal Bertelsen, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Ole Jensen, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Juli 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører Gottlieb Jacobsen og Overretssagfører K. Anker-Jensen, betaler Arrestanten Carl Richardt Nielsen 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Richardt Nielsen til Højesteretssagførerne Hansen og I. Kondrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret efter Arrestanten Carl Rishardt Nielsens Begæring hertil indankede Sag tiltales nævnte Arrestant for Tyveri.

Arrestanten er født den 3 Maj 1895 og har tidligere været anset:

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 14 Februar 1914 efter Straffelovens § 229 Nr. 4 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og

2) ved samme Rets Dom af 16 Marts 1915 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

2 Sager, under hvilke han henholdsvis i Aaret 1911 sigtedes for Forsøg paa Tyveri og i Oktober 1914 i Forening med en anden Person sigtedes for Tyveri, blev sluttet uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Onsdag den 23 Maj d. A. sad Elektriker Oscar Aabye og hans Søster, Frk. Estrella Aabye, ved Middagstid i Lagerlokalet bag ved deres Moder, Enkefru Aabyes, Manufakturbutik i Ejendommen Falkoneralle Nr. 106, Stuen, for at spise til Middag. Døren fra Lagerværelset til Butikken stod aaben, hvorhos Butiksdøren ud til Gaden stod paa vid Gab. Fra det Sted, hvor de 2 Sødskende sad, kunde de høre, om Nogen kom ind i Butikken, hvorimod de ikke kunde overse hele Butikken og saaledes ikke den Del af Butiksdisken, i hvilken Pengeskuffen, der er anbragt paa Diskens indvendige Side, og som om Dagen altid er uaflaaset, findes.

Under Sagen er nu afgivet følgende Vidneforklaringer, der, bortset fra den af nedennævnte Vidne, Repræsentant Petersens Hustru afgivne Forklaring, alle er beediget.

Elektriker Aabye har forklaret, at han inde fra Butikken hørte en Lyd, som om Blikkassen i Pengeskuffen blev løftet op, og da han herved fik den Opfattelse, at Nogen vilde stjæle af Skuffen, skyndte han sig ud i Butikken og bemærkede da, at Butiksskuffen var halvt udtrukken, og at en Mandsperson i samme Øjeblik løb ud af Butikken. Aabye gav sig ikke Tid til at se efter, hvorvidt der manglede Noget i Skuffen, men satte efter Personen, der drejede om ad Dronning Olgas Vej, hvor Vedkommende, der havde noget Forspring for ham, forsvandt. Af en Mand, der kom cyklende forbi, fik han imidlertid at vide, at vedkommende Person var gaaet ind i Ejendommen Dronning Olgas Vej Nr. 7, og da Arrestanten kort efter kom ud fra denne Ejendoms Hovedtrappe, foranledigede Aabye Arrestanten, som han mente at genkende som den Person, han havde forfulgt, anholdt af Politiet, der var kommet til. Aabye har derhos forklaret, at han kun saa den Person, han løb efter, paa Ryggen, men har erklæret, at det var en Person, der var lidt under Middelhøjde, ret kraftigt bygget, iført graameleret Cyklehue, blaa Jakke og graagrønne Bukser, og at han er sikker paa, at Arrestanten er identisk med denne Person.

Frøken Estrella Aabye har forklaret, at hun, da Broderen løb ud igennem Butikken, ligeledes løb af Sted og ogsaa bemærkede, at Skuffen var trukket halvt ud. Saavel hun som Moderen, Enkefru Aabye, der, efterat Datteren og Sønnen havde forladt Butikken, gik ud i denne

og forblev der, til de kom tilbage, har forklaret, at der af Skuffens Pengebeholdning manglede 25 Kr., nemlig 2 Tikronesedler og 1 Femkroneseddel.

Bud Peter Bentzen har forklaret, at han samme Dag ved Middagstid saa en Mand komme løbende ud af Fru Aabyes Butik og kort efter saa Elektriker Aabye komme løbende efter denne Mand, som han derpaa saa forsvinde i Kældergennemgangen til Ejendommen Dronning Olgasvej Nr. 7. Han saa senere, at Arrestanten kom ud af denne Ejendoms Hovedindgang, men tør ikke sige med absolut Sikkerhed, hvorvidt Arrestanten er identisk med nævnte Mand, der kom ud fra Fru Aabyes Butik, dog at den Paagældende havde omtrent samme Højde som Arrestanten og var iført Hue og Tøj, som af Elektriker Aabye beskrevet.

Ingeniør Eskildsens Hustru, boende Dronning Olgas Vej Nr. 7, 4de Sal, har forklaret, at en Mandsperson den nævnte Dag ved Middagstid bankede paa hendes Køkkendør, som hun derpaa aabnede paa Klem, og at han, der stod ude paa Køkkentrappen, bad, om han maatte gaa gennem hendes Lejlighed ud til Hovedtrappen, hvilket hun imidlertid afslog. Hun har derhos forklaret, at vedkommende Mand paa Hovedet bar en graameleret Cyklehue af Udseende som Arrestantens, men at Manden, da hun talte med ham, holdt Haanden op for Ansigtet, saaledes, at hun ikke kunde se hans Træk nøjere; han havde dog omtrent samme Højde og Bygning som Arrestanten.

Postbudformand Roths Hustru, boende paa sidstnævnte Ejendoms 2den Sal, har forklaret, at hun den nævnte Dag ca. Kl. 12½ Middag opholdt sig i sin Lejlighed, men at hun, da hun hørte, at der var flere fremmede Mennesker i Gaarden, og da Ejendommen tilhører hendes Mand, løb ned for at se, hvad der var paa Færde. Hun lod Køkkendøren staa aaben, medens hun bestemt ved, at Hoveddøren, der var forsynet med Smæklaas, var laaset Da hun i Gaarden hørte, at en uvedkommende Person skulde opholde sig i Ejendommen, løb hun igen op i Lejligheden og fandt da, at Hoveddøren, som kan aabnes indvendig fra, stod aaben.

Postbud Peder Johan Andersen har forklaret, at han, da han den nævnte Dag ved Middagstid bar Post rundt, lagde Mærke til, at der stod en Mand paa Hovedtrappen i Etagen over Postbudformand Roths Lejlighed, til hvilken Entrédøren stod paa Klem, og han kan med Sikkerhed sige, at Arrestanten er identisk med denne Mand.

Fremdeles har Politibetjent Nr. 89, Christoffersen, forklaret, at han, da han, efter at have indbragt Arrestanten paa Politistationen, paany indfandt sig i Ejendommen Dr. Olgas Vej Nr. 7, fandt 2 Tikronesedler og 1 Femkroneseddel gemt over et ca. 2,70 Meter over Gulvet anbragt Vandrør paa Muren paa 4de Sals Køkkentrappe, og at en nogenlunde behændig Mand let vil kunne svinge sig op i Karmen til et under Røret anbragt W. C.-Vindue og herfra række op til det Sted, hvor Pengene fandtes. I vedkommende Karm var traadt noget Kalk fra, og Repræsentant Petersens Hustru, der ligesom Familien Eskesen bor paa Ejendommens 4de Sal, har forklaret, at hun oftnævnte

Dag ca. 3 Timer før Arrestantens Anholdelse har set, at W. C.-Vinduet var ubeskadiget.

Om de lokale Forhold i bemeldte Ejendom er endelig oplyst, at der fra Kældergennemgangen kun er Adgang til Gaarden og fra denne til Ejendommens Køkkentrappe, og at der kun er Forbindelse mellem Køkken- og Hovedtrappe over Loftet, hvortil Døren imidlertid den paagældende Dag var aflaaset, og gennem Kælderen.

Det af Elektriker Aabye opgivne Signalement passer, efter hvad Retsvidnerne under Forhøret den 26 Maj dette Aar har konstateret, paa Arrestanten, ligesom Retsvidnerne har konstateret, at Arrestanten da var paaklædt, som af Aabye beskrevet, og Arrestanten har erkendt, at han i længere Tid har gaaet med det paagældende Tøj og særlig ogsaa den 23 Maj dette Aar og ved Anholdelsen.

Arrestanten benægter at være skyldig i det ham Paasigtede. Han erkender vel at være gaaet ind i den oftnævnte Ejendom paa hint Tidspunkt ad Hovedtrappen, men det var for at besøge en ham iøvrigt ubekendt Pige, som han kort forinden havde truffet paa Gaden, og som havde opgivet at hedde Hansen og bo i Ejendommen paa 3die Sal, og som havde indbudt ham til sig. Da han imidlertid ved at læse paa Navnepladerne paa Entrédørene ikke fandt Nogen af dette Navn, forlod han atter Ejendommen, men blev, da han kom udenfor, straks anholdt. Arrestanten har derhos erkendt, at han i de sidste Maaneder før sin Anholdelse har gaaet arbejdsløs og i dette Tidsrum er bleven underholdt af sin Kæreste, med hvem han dog ikke samlevede.

Efter de afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Oplyste, og naar henses til, at Arrestanten tidligere har været straffet for Tyveri og ved sin Løsladelse af Straffeanstalten betegnedes som upaavirket af Straffen og som en i høj Grad demoraliseret Person uden synderlig Villie eller Lyst til at bedre sin Livsførelse, samt med Bemærkning, at Arrestantens Forklaring om hans Ærinde i den paagældende Ejendom, i hvilken ingen Pige af det angivne Navn er funden, utvivlsomt er Opspind, findes det uden Betænkelighed at statuere, at han har begaaet det omhandlede Pengetyveri.

Det maa derfor billiges, at han ved Ekstrarettens Dom af 15 Juni dette Aar er anset efter Straffelovens § 231, 1ste Stykke, med en Straf, der findes passende ansat til Forbedringshusarbejde i $2^1/_2$ Aar, og denne Dom, ved hvilken det derhos rettelig er paalagt Arrestanten at udrede Aktionens Omkostninger, vil herefter i det Hele være at stadfæste, hvorhos Arrestanten i Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil have at betale 30 Kr. til hver.

Nr. 366. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Niels Christian Svendsen (Def. Harboe),

der tiltales for Ejendomsindgreb og Overtrædelse af Tilhold.

Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 12 Maj 1917: Arrestanterne Niels Christian Svendsen og Einar Emil Rasmussen bør straffes henholdsvis med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og, En for Begge og Begge for En, udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Svanholm, 20 Kr. og til Defensorerne, Sagførerne Larsen og Rafn, 16 Kr. til hver. Ekviperingshandler P. Nielsen bør være berettiget til at erholde den under Forhøret som Nr. 24 registrerede Overfrakke udleveret. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 25 Juni 1917: Underretsdommen bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds Overretssagførerne Dahl og Heise, 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar. Iøvrigt vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Niels Christian Svendsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 3 Aar. Iøvrigt bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Hansen og Harboe 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aalborg Købstads Ekstraret indankede Sag, der i 1ste Instans tillige angik Arrestanten Ejner Emil Rasmussen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret, er Arrestanten Niels Christian Svendsen sat under Tiltale for Ejendomsindgreb samt Overtrædelse af Tilhold.

Arrestanten, der er født den 8 December 1891, har tidligere —

foruden at han ved Justitsministeriets Skrivelse af 12 Marts 1909 fritoges for at sættes under Tiltale for Tyveri imod at undergives Værgeraadstyveri og engang har været straffet for Tyveri, begaaet før hans fyldte 18de Aar — været anset ved Hjørring Købstads Ekstrarets Dom af 22 November 1910 efter Straffelovens §§ 228 og 229, Nr. 4, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 12 December 1911 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 15 Juli 1912 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt ved Overrettens Dom af 18 Januar 1915 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri, § 247 og 181 samt efter Pl. 27 November 1839 § 1 med ForbedringshLsarbejde i 3 Aar og en Aalborg Købstads Politikasse tilfaldende Bøde af 20 Kr. Desuden har Arrestanten i Tiden fra 25 November 1913 til den 13 Januar 1914 været arresteret ved Aalborg Købstads Politiret som sigtet for Tyveri, uden at der dog rejstes Tiltale imod ham.

Som Sagen, der alene er indanket for Overretten efter Arrestantens Begæring og ikke tillige paa det Offentliges Vegne, foreligger til Paakendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om nedenanførte Forhold:

I. Efter at Skrædder Jens Peter Larsen i Nørre Tranders den 11 Marts d. A. havde anmeldt, at der i Tiden fra den 9 s. M. var blevet frastjaalet ham en noget brugt Overfrakke af mørkegraat Stof, to nye Jakkesæt, to omtrent nye do. og et Smokingsæt, hvilke havde beroet i hans Værkstedslokale i Peter Barkesgade i Aalborg, og som maatte være stjaalet ved, at Tyven var steget ind gennem et Vindue, som om Morgenen fandtes staaende aabent, medens det Aftenen forud havde været tillukket ved den ene Haspe, blev fornævnte Ejner Emil Rasmussen den 17 s. M. anholdt i København under Forsøg paa at pantsætte det stjaalne Smokingsæt; i hans Logi fandtes bl. a. de fire Jakkesæt og en Laaneseddel paa en Overfrakke, som han den 13 s. M. havde pantsat. Med Hensyn til sin Besiddelse af disse Koster har Rasmussen forklaret, at de var blevet ham tilsendt fra Aalborg af Arrestanten, med hvem han var truffet sammen i København, efter at denne, som han havde lært at kende i Nyborg Straffeanstalt, den 30 Januar d. A. efter udstaaet Straf var bleven løsladt. Arrestanten havde da foreslaaet ham, at de i Forening skulde drive Forretning med Høns, og den dertil fornødne Driftskapital skulde efter Arrestantens Forslag skaffes tilveje derved, at han i Aalborg skulde begaa et Tyveri, hvorefter Rasmussen skulde besørge Kosterne afsat i København. I Overensstemmelse hermed modtog han først et Jakkesæt, som han i Henhold til en Anmodning i et Brev fra Arrestanten, hvilket laa indeni Pakken, pantsatte for 15 Kr., hvoraf Arrestanten fik Halvdelen; den 13 Marts fik han tilsendt Overfrakken, som han pantsatte for 20 Kr., hvoraf han tilstillede Arrestanten Halvdelen i et almindeligt Brev, saaledes at en Tikroneseddel laa mellem to kolorerede Postkort. Den 15 s. M. modtog han et Postkort fra Aalborg, dateret 14 Marts Kl. 10, saalydende: »Har endnu Intet modtaget fra dig. Hvad er Grunden. Svar hurtig.« Samme Dag modtog han et Telegram fra Aalborg uden Navn under, saalydende: »Modtaget. afsendt mere.« Den

17 s. M. havde han faaet sendt en Sæk og følte sig, skøndt Afsenderen angaves at være Carl Jensen, Svendsgade 5, Aalborg, overbevist om, at den hidrørte fra Arrestanten; den indeholdt 5 Sæt Klæder, derimellem Smokingsættet, der førte til hans Anholdelse. Rasmussen har tillige forklaret, at han i Februar Maaned havde været i Besøg hos Arrestanten og boet hos denne i Aalborg fra den 20 til 24, hvorefter Arrestanten fulgte med til København, og at Arrestanten efter at være rejst tilbage til Aalborg paany kom til København en af de første Dage i Marts Maaned, men rejste tilhage til Aalborg om Morgenen den 10 s. M. Foruden det ovenomtalte Postkort, som han er gaaet ud fra var sendt ham af Arrestanten, har Rasmussen til Retten afleveret et andet Postkort, der ligeledes er uden Underskrift. Det er udateret og uden Poststempel og af følgende Ordlyd: »Væk med det hele, kommer selv med vores venter paa Damper send paa samme Maade som sidst med Pap paa hver Side men ikke mit Navn det er nok med et Navn jeg er hjemme hele Dagen og tar imod Posten. Væk med alle Sedler og Papirer betal min Husleje afsend Telegram naar du har afsendt Pengene har du faaet ny Værelse.«

Haandskriften er den samme i begge Postkortene og Adressen paa Sækken, hvori de stjaalne Beklædningsgenstande ankom til Rasmussen, og hvor Afsenderen som meldt er angivet som Carl Jensen, Svendsgade 5, er skrevet med samme Haand. En paa den angivne Bopæl boende Arbejdsmand af dette Navn har bestemt nægtet at have afsendt nogen Pakke til Rasmussens Adresse eller af dette Indhold.

Skræddermester Jens Peter Larsen har efter Forevisning af den pantsatte Overfrakke og de i Rasmussens Logis forefundne fire Jakkesæt samt Smokingsættet edelig forklaret, at han genkender dem som det Tøj, der af ham var anmeldt som mistet ved Tyveri. De er med hans Samtykke vurderet til henholdsvis 50 Kr., 225 Kr. og 80 Kr. og udleveret ham, hvorefter han har frafaldet Erstatningskrav. Han har endvidere forklaret, at Arrestanten engang i Marts, ikke ret lang Tid førend Tyveriet blev begaaet, var inde paa hans Værksted og vilde have syet et Sæt Tøj, hvad Vidnet dog nægtede, fordi Arrestanten kun kunde byde 25 Kr. som Forudbetaling.

Arrestantens Moder, Enke Antomine Andersen, har forklaret, at Arrestanten hjalp hende med at flytte ind i det af hende beboede Værelse den 2 Marts d. A.; Dagen efter rejste han efter sit Opgivende til København, hvorfra hun sikkert tror, at han kom hjem Lørdag Aften den 10 Marts ved Ottetiden; straks efter, at han var kommen, og uden at han forinden havde forladt Værelset, gik han i Seng i samme Seng, som hun laa i, og hun har ikke mærket til, at han var borte om Natten.

Vidnet har været straffet bl. a. for Hæleri.

Enke Maren Hansen har forklaret, at Arrestanten den 1 Februar lejede et Værelse af hende i Borgergade Nr. 7 i Aalborg, idet han opgav at være Elektriker, og at det var hans Moder, der skulde bebo Værelset; men hun blev snart klar over, at Arrestanten ogsaa boede der. Et Stykke hen i den sidste Halvdel af Maaneden boede der tillige en anden, yngre Mandsperson. Baade hun og andre af Husets Beboere lagde Mærke til, at begge Mandspersonerne i Reglen var hjemme om Dagen og ude sent om Aftenen, og da hun syntes, at dette

var en mistænkelig Levevis, paalagde hun Arrestanten, at han skulde flytte 1 Marts, hvilket han ogsaa gjorde.

Fru Lauritzen, boende Øhlenschlægersgade 74, 4de Sal, i København, har efter sin endelige Forklaring til en Rapport udsagt, at Arrestanten lejede et Værelse hos hende en Fredag, vistnok den 16 Februar d. A.; han opgav at være Livsforsikringsagent. Han boede i Værelset fire eller fem Dage og angav saa at rejse til Jylland. Derefter saa hun ham ikke før Søndag den 4 Marts; han bad hende undskylde, at hun ikke havde faaet Hæsleje for Værelset i rette Tid, men det var ikke hans Skyld, thi hans Ven, Rasmussen, havde to Gange forgæves været hos hende for at betale hende. Vidnet har lagt Mærke til, at der engang er kommen en Pakke til Arrestanten, afsendt fra Borgergade 7 i Aarhus eller Aalborg, og den indeholdt efter hendes Skøn Klædningsstykker; den ankom fire eller fem Dage efter, at Arrestanten havde lejet Værelset.

Ved Henvendelse til Statsbanernes Ekspedition for Frimærkepakker i Aalborg er det under Sagen oplyst, at der den 21 Februar er afsendt en Pakke under Adresse »N. C. Svendsen, Oehlenschlægersgade 74, 4de S. t. v.« og med Afsendernavn: »N. Svendsen«. Endvidere er den 28 s. M. afsendt en Pakke under Adresse: Einar Rasmussen, Naboløs 3 IV, med »Niels Svendsen« som Afsender; fremdeles er der under 11 og 15 Marts afsendt Pakker til sidstnævnte Adresse, paa den ene er som Afsender angivet: »Vaskeriet«, paa den anden: »Carl Jensen«.

Arrestanten har bestemt nægtet sig skyldig i Tyveri. Han har indrømmet, at han og Rasmussen havde aftalt at drive Forretning med Høns, men det skulde være paa lovlig Maade. Han rejste fra Aalborg til Odense den 14 Februar og derfra, uden at blive der om Natten, til København, hvor han straks lejede sig Logis i Oehlenschlægersgade 74; han har indrømmet at have sendt en Frimærkepakke hertil fra Aalborg den 21 s. M., men Pakken indeholdt ikke Beklædningsgenstande, men derimod noget gammelt Metal, som han havde købt af en ubekendt Person paa Frederikstorv, og som han afhændede i en Jernhandel i Nærheden af Vesterbro. Han har nægtet at have afsendt nogen Pakke til Rasmussen den 28 Februar eller at være Afsenderen af de Pakker med Beklædningsgenstande, som denne vil have modtaget. Han har erkendt at have boet sammen med Rasmussen i Borgergade 7 i Aalborg fra 20 til 24 Februar, og at han var i Aalborg den 1 Marts og hjalp sin Moder med at flytte, samt endelig at han kom til Aalborg den 10 Marts om Aftenen. Han har nægtet at have skrevet de Postkort, som Rasmussen har modtaget, eller at have faaet tilstillet noget Beløb fra denne. Arrestanten har vedgaaet, at han, som af Skrædder Larsen forklaret, har været inde paa dennes Værksted, men han har tilføjet, at dette ikke er enstydigt med en

Færdig fra Trykkeriet den 3 Oktober 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 28.**

Tirsdag den 28 August.

Erkendelse af, at han har begaaet Tyveriet hos denne; dette er, har han udtalt, ialtfald ikke bevist.

Desuagtet findes det i Betragtning af det i de foranførte Forklaringer Indeholdte, sammenholdt med det iøvrigt Oplyste, hvortil maa føjes, at Haandskriften i Postkortene og den Adresse, der har staaet udenpaa den Sæk, hvori Rasmussen vil have faaet de stjaalne Beklædningsgenstande tilsendt, ganske ligner Arrestantens, og at Arrestanten tidligere har gjort sig skyldig i Tyveri særlig af Beklædningsgenstande, ikke betænkeligt at statuere, at Arrestanten har gjort sig skyldig i Indbrudstyveri hos Larsen.

II. Den 18 Marts d. A. anmeldte Ekviperingshandler P. Nielsen, at der om Aftenen forud var frastjaalet ham en ny Overfrakke af blaagraat, meleret Stof, der hang som Skilt udenfor hans Butik i Bredegade 7 i Aalborg. Efter at Arrestanten samme Dag var bleven anholdt fandtes i hans Logi i en hans Moder tilhørende Kuffert bl. a. en ny Overfrakke, om hvilken Bestjaalne edelig har forklaret, at det er den ham fravendte, og at der ingen Tvivl er om, at det er denne.

Hans Hustru og en Medhjælper i Forretningen, Thomas Severinsen, har, efter at den i Kufferten fundne Overfrakke har været dem forevist, bestemt erklæret, at det er den, som den foregaaende Aften blev stjaalet; Hustruen har meddelt, at den var købt i »Dansk Beklædningsmagasin« i Vimmelskaftet i København.

Nielsen har nedlagt Paastand om ved Dommen at kendes berettiget til at erholde Overfrakken udleveret, i hvilket Tilfælde han har frafaldet Erstatning; denne Paastand er ved Underretsdommen tagen til Følge.

Arrestanten har protesteret imod Udleveringen, idet han har angivet, at den i Kufferten fundne Overfrakke tilhører ham og er købt i Februar Maaned i København hos en Herreekviperingshandler; hvor denne boede har han erklæret sig ude af Stand til at erindre; han har hellrr ikke kunnet opgive, i hvilket Kvarter af Byen han har købt den. Han har bestemt nægtet at have begaaet Tyveriet fra Nielsen.

Uanset Arrestantens Benægtelse findes det under Hensyn til Nielsens og Vidnernes Forklaring, sammenholdt med Arrestantens usandsynlige Anbringende om ikke at kunne erindre, hvor han har købt Frakken, at kunne statueres, at han har tilvendt sig den ved Tyveri fra Nielsen.

III. Den 13 Januar 1914 fik Arrestanten Tilhold i Henhold til Lov af 3 Marts 1860 § 2, hvorefter han skulde anmelde sin Tilbagekomst til Aalborg efter sket Bortrejse. Efter den 14 Februar d. A. at have meldt Afrejse til Odense har han undladt at melde sin Tilbagekomst til Aalborg den 10 Marts. Arrestanten har erkendt herved at have overtraadt det ham givne Tilhold.

For sit i foranførte Henseender udviste Forhold er han ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 232, 1ste og 2det Led, for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri og Lov 3 Marts 1860 § 2, jfr. § 1; men Straffen, der er fastsat til Forbedringshusarbejde i 2 Aar, findes at burde bestemmes til samme Art Strafarbejde i 3 Aar, og med denne Forhøjelse af Straffen vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelse om, at den i Sagen omhandlede Overfrakke skal udleveres til Ekviperingshandler Nielsen, billiges, samt hvis Afgørelse i Henseende til Aktionens Omkostninger i 1ste Instans for Arrestantens Vedkommende ligeledes tiltrædes, saaledes, saavidt den er paaanket, være at stadfæste. Arrestanten vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds 25 Kr. til hver.

Nr. 380. Højesteretssagfører Harboe

mod

August Kristian Søren Giehm (Def. Hansen),

der tiltales for Pengeafpresning.

Kriminal- og Politirettens Dom af 14 Juli 1917: Arrestanterne August Kristian Søren Giehm og Robert Georg Bloch bør straffes med Forbedringshusarbejde, Giehm i et Aar, Bloch i 8 Maaneder, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Damm og Thomsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for August Kristian Søren Giehms Vedkommende anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 8 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte August Kristian Søren Giehm bestemmes

til 8 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Harboe og Hansen 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne August Kristian Søren Giehm og Robert Georg Bloch tiltales for Pengeafpresning.

Giehm er født den 20 Juli 1893 og tidligere anset: ved 4de Regiments Krigsrets Dom af 8 Maj 1916 efter Straffelov for Krigsmagten § 97 med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage.

Bloch, hvis opgivne Alder af 24 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 27 Februar 1911 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage.

Han har derhos været arresteret her ved Retten fra den 3 til den 13 Maj 1913 som sigtet for Bedrageri, fra den 2 til den 9 Februar 1915 som sigtet for Tyveri og fra den 29 Oktober 1915 til den 27 November s. A. som sigtet for Forsøg paa Pengeafpresning, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten mellem den 5 og 6 Maj d. A. ved Midnatstid traf stud. mag. Jens Brasholt tilfældigt paa Gaden Arrestanten Giehm, der var ham ubekendt. Efter at de var kommet i Snak med hinanden, fulgtes de hjem til Brasholts Logi, hvor de klædte sig af til Underbenklæderne og gik i Seng med hinanden i den Hensigt at have uterligt Samkvem. Mens de laa i Sengen, berørte Giehm Brasholts mandlige Lem, hvorpaa de straks efter stod op af Sengen.

Om hvad der derefter passerede, har Brasholt afgivet følgende edelige Forklaring.

Da Brasholt nu forlangte, at Giehm skulde gaa sin Vej, nægtede denne at gaa og forlangte, at Brasholt skulde skaffe ham 10 Kr. til Husleje, hvilket Brasholt imidlertid erklærede sig ude af Stand til. Giehm gennemrodede derefter hans Bøger og forlangte at se hans Pengepung, hvilken Brasholt derefter tog frem af sine Benklæder, hvorpaa Giehm af Portemonnaien udtog de deri beroende Penge, 1 Kr. 85 Øre. Giehm erklærede derefter, at det ikke var tilstrækkeligt, men at han maatte have 10 Kr., og da Brasholt vedblev, at han ikke var i Stand til at give Giehm det Forlangte, sagde denne, at han skulde, idet han ellers gik ind og lavede Ballade i Pensionatet, hvor Brasholt boede. Af Frygt for, at Giehm i Pensionatet skulde fortælle, at de havde været i Seng med hinanden, lovede Brasholt da den følgende Dags Middag paa et nærmere betegnet Gadehjørne at overlade ham 10 Kr. Den følgende Dag mødtes Brasholt og Giehm som aftalt, og Brasholt afleverede de 10 Kr. til Giehm, der lovede at til-

bagebetale Beløbet. Giehm havde overfor Brasholt foregivet at hedde Peter Petersen og at bo paa Islands Brygge.

Den 7 s. M. Klokken ca. 8 om Aftenen indfandt Arrestanten Bloch sig i Pensionatet, hvor Brasholt boede, og foranledigede denne kaldt ned paa Gaden, hvor han traf Arrestanten Giehm. Giehm og Bloch forlangte her, at Brasholt skulde overlade dem 10 Kroner hver, hvilke Penge de vilde bruge til Husleje samt til at rejse paa Landet for, for der at søge Plads, og da begge Arrestanter truede med at gøre Skandale, lovede Brasholt, der ingen Penge havde hos sig, den næste Formiddag paa et nærmere aftalt Sted at møde med de 20 Kr.

Brasholt anmeldte imidlertid samme Aften Sagen til Politiet, og begge Arrestanter, der blev truffet paa Gaden i Selskab med hinanden, anholdtes derefter allerede ved Midnatstid.

Begge Arrestanter har nægtet sig skyldig i noget Ulovligt.

Om hvad der passerede efter at Brasholt og Giehm var staaet op af Sengen Natten mellem den 5 og 6 Maj, har Giehm, der har erkendt, at han overfor Brasholt opgav urigtigt Navn og Bopæl, forklaret, at han anmodede Brasholt om at hjælpe ham og laane ham 10 Kr., uden at sige hvortil, hvorefter Brasholt overgav ham 1 Kr. 85 Øre, som han udtog af sin Portemonnaie, idet han udtalte, at han ikke havde flere, men vilde skaffe dem til næste Dags Middag paa et af ham nærmere betegnet Gadehjørne, at de den næste Dag mødtes paa det angivne Sted, hvor Brasholt udbetalte Giehm 10 Kr., at han den 7 s. M. paa en Beværtning fortalte Arrestanten Bloch, at han havde haft uterligt Samkvem med Brasholt og derefter af denne modtaget 12 Kr. til Laans, at han og Bloch derefter aftalte, at de skulde følges hen til Brasholt og laane yderligere 20 Kr. til Giehm, at han lod Bloch gaa op og hente Brasholt ned paa Gaden, fordi han selv »ikke brød sig om det«, samt at han, da Brasholt var kommet ned paa Gaden, spurgte denne, om han vilde gøre ham den Tjeneste at laane ham yderligere 20 Kroner, hvortil Brasholt svarede, at det vilde han gerne, og lovede, da han ikke havde Pengene før næste Formiddag, at være med Pengene næste Dag paa nærmere aftalt Tid og Sted.

Arrestanten Bloch har, om hvad der passerede den 7 Maj, givet en Forklaring, der i det Hele stemmer med det af Giehm forklarede. Han har saaledes erkendt, at han, forinden Henvendelsen til Brasholt skete, af Giehm var bleven gjort bekendt med, at denne havde haft uterligt Samkvem med Brasholt og derefter af Brasholt, overfor hvem han havde foregivet at hedde Peter Petersen, havde modtaget ca. 12 Kr., hvorhos han har nægtet, at han skulde have nogen Andel i de 20 Kr., Giehm vilde laane af Brasholt.

Bloch har dog forklaret, at han — der paa Gaden nok hørte, at Giehm forlangte 20 Kr. af Brasholt og at han skulde have dem Dagen efter, men iøvrigt ikke vil have hørt nærmere af, hvad Giehm og Brasholt talte om og navnlig ikke vil have hørt Tale om, at Giehm vilde gøre Skandale — dog hørte, at Brasholt og Giehm skændtes med hinanden.

Bloch har særlig nægtet, at han har truet Brasholt med at gøre Skandale.

Arrestanten Giehm har nægtet, at der ved den omhandlede Lejlighed var Skænderi mellem ham og Brasholt.

Under Hensyn til den foreliggende Situation findes det for Arrestanten Giehms Vedkommende, selv om det ikke kan anses for bevist, at han direkte har truet Brasholt med at gøre Skandale, uden Tvivl, at han, da han opfordrede Brasholt til at betale ham Penge, har gjort Regning paa, at Brasholt vilde betale ham Penge af Frygt for, at der skulde blive Skandale i Anledning af det mellem dem Passerede, hvorved det bemærkes, at Giehms Forklaring om, at han mente, at Brasholt udbetalte ham de 10 Kr. »af Sympati« maa forkastes som i sig selv usandsynlig.

For Arrestanten Blochs Vedkommende maa det efter alt det Foreliggende antages, at han, der som anført var gjort bekendt med det mellem Brasholt og Giehm foregaaede uterlige Samkvem og de derefter stedfundne Udbetalinger til Giehm, har forstaaet, at det ved Henvendelsen den 7 Maj var Meningen at afpresse Brasholt flere Penge, og selv om hans Forklaring om, at han ikke skulde have Andel i Udbyttet, ikke kan forkastes, og selv om det ikke kan anses for bevist, at han ved den omhandlede Lejlighed har fremsat nogen Trusel overfor Brasholt, findes han dog ved sin Medvirken ved den til Brasholt skete Henvendelse at have gjort sig medskyldig i det af Giehm udviste Forhold.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 245 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde, Giehm i et Aar, Bloch i 8 Maaneder, og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Onsdag 29 August.

Nr. 403. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Peder Andersen Knudsen (Def. Bache),

der tiltales for Forsøg paa Voldtægt eller for uterligt Forhold.

Ribe Herreds Ekstrarets Dom af 14 Juni 1917: Arrestanten Peder Andersen Knudsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salærer til Aktor, Hospitalsforstander, Sagfører Holger Jensen, 20 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Tranberg Jensen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 6 August 1917: Arrestanten Peder Andersen Knudsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde

i 8 Maaneder. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Jørgensen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 18 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peder Andersen Knudsen til Højesteretssagførerne Hansen og Bache 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Ribe Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Peder Andersen Knudsen sat under Tiltale for Forsøg paa Voldtægt eller for uterligt Forhold.

Arrestanten, der er født den 1 Oktober 1879, har tidligere været anset ved Gørding-Malt Herreders Ekstrarets Dom af 12 Januar 1910 efter Straffelovens §§ 201 og 200 samt midlertidig Lov af 1 April 1905 § 1, 3die Stykke, tildels sammenholdt med Straffelovens § 39, med Tvangsarbejde i 3 Maaneder, idet der dog i Dommen var truffet Bestemmelse om Straffens Udsættelse og eventuelle Bortfald overensstemmende med nysnævnte midlertidige Lovs § 20.

Arbejdsmand Jacob Rosenbergs Enke, Anna Margrethe, født Hansen, der er opgivet at være ca. 68 Aar gammel, og som bor alene i et lille Hus ca. 300 m fra Gaardejer Niels Skovs Ejendom i Faurholt, hvor Arrestanten var tilhuse som daglønnet Arbejdskarl, har afgivet en Forklaring, gaaende ud paa Følgende: Søndagen den 15 April d. A. gik hun til Sengs ved Halvtolvtiden og faldt straks i Søvn; noget hen paa Natten vaagnede hun ved, at en Tændstik blev strøget af i hendes Soveværelse, og i det samme kom en Mandsperson, hvem hun har genkendt som Arrestanten, hen og satte sig paa Sengekanten. Et Øjeblik efter kastede han sig ned til hende i Sengen, og uagtet hun gjorde Modstand, tog han — der havde afført sig sine Støvler samt opknappet sine Benklæder — Dynen op og krøb ned til hende, som kun var iført Linned og Nattrøje. Arrestanten holdt nu med sin ene Haand fast paa Enkens Hænder og befølte hende med den anden i Skridtet; efter at have ligget lidt søgte Arrestanten derhos at overtale hende til at tilstede sig Samleje og lagde sig ovenpaa hende for

at indføre sit Lem, som hun kunde mærke var stift, i hendes Kønsdele, uden at dette dog lykkedes. Enken vedblev imidlertid at gøre kraftig Modstand, men undlod at skrige, dels fordi hun var ganske ene i Huset, dels af Frygt for yderligere Mishandling; herunder sagde hun: »Kan Du ikke styre Din Natur?« og da Arrestanten svarede »Nej«, tilføjede hun: »Det kommer Du til her.« Endnu nogen Tid laa Arrestanten ovenpaa hende, men skønt hun skubbede til ham, saa godt hun kunde, mente hun dog ikke, hun kunde staa sig, og bad derfor Arrestanten, der hele Tiden holdt paa hendes Hænder, om Lov til at staa op og faa noget Vand for at lave Kaffe; Arrestanten vilde først ikke tillade dette, men efter at Enken havde lovet ham ikke at gaa bort, lod han hende staa ud af Sengen, hvorpaa hun straks kastede et Skørt over sig og saa hurtigt, hun kunde, løb over til Gaardejer Skovs Ejendom, hvor hun forblev til om Morgenen. Forinden hun forlod sit Hus, havde hun haft en Stump Lys tændt og ved Skinnet herfra set Arrestanten ligge i hendes Seng; ligeledes bemærkede hun, at hendes halve Køkkenvindu var slaaet ud. Efter sin videre Forklaring har Enken ingen Men haft af det Passerede, men da hun iforvejen lider af Nervegigt og blev stærkt ophidset samt kom til at ryste, formener hun, at den hende overgaaede Behandling maaske dog kan have haft uheldig Indflydelse paa hendes Helbred.

Oftnævnte Gaardejer Niels Skov har forklaret, at Enke Rosenberg kom til hans Gaard Natten mellem den 15 og 16 April ved Halvfiretiden og kaldte Beboerne op; hun var da iført Skørt og Trøje, men havde Intet paa Fødderne; hun var meget oprørt, da hun fortalte om Grunden til, at hun var løbet hjemme fra. Da Skov straks efter gik over til Enkens Hus, var der Ingen i Huset, men de to nederste Ruder i Køkkenvinduet var slaaet ind tilligemed Sprossen.

Arrestanten, som om Morgenen den 16 April fandtes sovende i Gaardejer Skovs Høhus, har forklaret, at han erindrer den ovenomhandlede Nat at have skaffet sig Adgang til Enke Rosenbergs Hus gennem et Vindue; han kendte ikke Enken, men vidste, at hun boede alene, og han havde i Sinde at søge at opnaa Samleje med hende, ligesom det var med denne Hensigt, at han var oppe i Sengen hos hende. Arrestanten vil ikke kunne erindre at have haft sit Lem fremme, men har iøvrigt udsagt, at han ikke vil benægte Rigtigheden af Enkens Forklaring, og at han navnlig ikke vil bestride at have holdt paa hendes Hænder. Som Grund til, at han husker saa lidt, har Arrestanten anført, at han ved den paagældende Lejlighed var stærkt beruset efter at have nydt Drikkevarer forskellige Steder i Dagens og Aftenens Løb, senest i Hømlund Kro, og at han plejer at tabe Hukommelsen om, hvad han har begaaet i beruset Tilstand, dog at han ved, at han, naar han bliver fuld, altid vil i Lag med Fruentimmer.

Enke Rosenberg har udsagt, at Arrestanten, saavidt hun bemærkede, ikke var beruset, og efter hvad Kroejer Michael Jepsen af Hømlund, der ovennævnte Søndag Aften ved Tolvtiden udviste Arrestanten af sin Kro, fordi den skulde lukkes, har forklaret, var Arrestanten da absolut ikke beruset. Fremdeles har Retslægeraadet i Skrivelse af 2 Juni d. A. udtalt, at der i det i Sagen Oplyste ikke findes tilstrækkelige Holdepunkter for den Antagelse, at Arrestanten, da han

begik Forbrydelsen, skulde have handlet under Indflydelse af et ved Alkohol fremkaldt forbigaaende Sindssygdomsanfald, ligesaalidt som for, at han skulde have befundet sig i en Tilstand, under hvilken han vanskeligere end det normale Menneske under lignende Forhold har været i Stand til at modstaa forbryderske Impulser.

Oftnævnte Gaardejer Skov og Sognefoged i Seem Sogn Hans Chr. Vind har overensstemmende forklaret, at Enke Rosenberg efter deres Skøn er en fuldkommen agtværdig Kone, og hun maa herefter antages at være uberygtet.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Efter det Foreliggende findes Enke Rosenbergs foranførte Forklaring at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, men det findes dog betænkeligt at statuere, at Arrestanten — der ikke kan antages at have været mere beruset, end at han var klar over, hvad han foretog sig — har haft til Hensigt ved den overfor Enken brugte Vold at tiltvinge sig Samleje med hende, og han vil derfor for sit ommeldte Forhold være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. § 168, med en Straf, som efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Arrestanten vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Hermed endte anden Ekstrasession.

Anden ordinære Session.

Mandag den 1 Oktober.

Nr. 407. Højesteretssagfører Åsmussen

mod

Karl Laurids Marius Nielsen (Def. Harboe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Odense Herreds Ekstrarets Dom af 11 Juni 1917: Arrestanten Karl Laurids Marius Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 6 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Jacobsen, 60 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Frandsen, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 August 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne A. Martensen-Larsen og D. G. M. Bache, betaler Arrestanten Karl Laurids Marius Nielsen 60 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det i den indankede Dom fremstillede Forhold overfor Pigebarnet Vilhelmine er Tiltalte rettelig anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser. Ved samtlige foreliggende Oplysninger maa det derhos anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte overfor Pigen Marie har gjort sig skyldig i et Forhold, der maa medføre Ansvar efter Straffelovens § 176, jfr. § 174. Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 10 Aar.

Med denne Forandring i Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 10 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karl Laurids Marius Nielsen til Højesteretssagførerne Asmussen og Harboe 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Herreds Ekstraret saavel fra Justitiens Side som efter Arrestanten Karl Laurids Marius Nielsens Begæring hertil indankede Sag tiltales nævnte Arrestant for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Arrestanten er født den 17 Maj 1886 og tidligere anset:

1) ved Bølling-Nørre Herreds Ekstrarets Dom af 18 November 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage,

2) ved 12te Regiments Krigsrets Dom af 4 Maj 1915 efter Straffelov for Krigsmagten § 97 og almindelig borgerlig Straffelov § 270, jfr. § 275, med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og

3) ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 25 April 1916 efter Straffelovens § 243, sammenholdt med § 47, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Der blev derhos inden nævnte Købstads Politiret under 28 s. M. i Medfør af Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 6 givet Arrestanten Paalæg om, at han i 5 Aar fra sin Løsladelse efter udstaaet Straf ikke i noget offentligt Beværtningslokale eller i Udsalgs- eller Uddelingssteder for spirituøse Drikke maatte købe — personlig eller ved Andre — eller nyde saadanne Drikke og ej heller færdes udenfor sit Hjem i kendelig beskænket Tilstand, hvorhos det tilkendegaves ham, at han,

hvis han overtraadte Paalægget, i Medfør af nævnte Lovbestemmelse vilde blive anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i indtil 2 Maaneder eller Tvangsarbejde i indtil 3 Maaneder.

Nærværende Sags Omstændigheder er følgende:

Efterat Arrestanten den 1 Januar 1917 var bleven løsladt af Straffeanstalten, og efter at han havde været arresteret i ca. 8 Dage i Odense som sigtet for Betleri, kom han den 12 s. M. i Tjeneste som Malkerøgter hos Proprietær Knud Brandt paa dennes Gaard »Elsesminde« i Sanderum ved Odense. Her arbejdede ogsaa en Mand, Eli Jørgensen, der sammen med sin Hustru og deres Børn, hvoriblandt Døtrene Marie Jørgensen, født den 6 Juni 1903, og Viihelmine Elisabeth Jørgensen, født den 13 April 1905, boede i Sognets ca. $^1/_2$ Times Gang fra Gaarden beliggende Fattighus.

Fredag den 9 Februar d. A. var der Bryllup paa »Elsesminde«. Da Arrestanten den nævnte Dag til sædvanlig Tid, ca. Kl. $6^1/_2$ Eftermiddag, havde endt sit Arbejde, gik han, der plejede at drikke en Flaske Brændevin daglig, og som i Dagens Løb havde nydt baade Brændevin og bajersk Øl, over i sit Kammer, Gaardens Røgterkammer, som han delte med en anden Malkerøgter paa Gaarden, Carl Oskar Olsen. Her begyndte Arrestanten nu sammen med fornævnte Eli Jørgensen og Tjenestekarlen Johannes Richard Nielsen, der ligeledes var til Stede, at drikke, og senere kom Tjenestekarlen Johan August Larsen og Malkerøgter Carl Oscar Olsen ogsaa til og deltog i Drikkeriet. Hvor meget de Paagældende drak, har ikke med Bestemthed kunnet oplyses, men der blev 2 Gange gjort Indkøb af Drikkevarer hos Købmanden og vistnok ialt købt 1 Flaske Portvin, 2 Flasker Whisky, 1 Flaske Brændevin, 1 Flaske Tokajer foruden Øl og Sadavand. Længere hen paa Aftenen gik man over i Borgestuen, for at 4 fremmede Kuske, der var til Stede paa Gaarden i Anledning af Brylluppet, og som opholdt sig i Borgestuen, kunde faa noget med af Drikkevarerne.

Eli Jørgensens ovennævnte Datter, Marie, der var kommen til Gaarden for at hente Faderen, og som opholdt sig i Røgterkammeret, har nu forklaret, at Arrestanten kort efter kom tilbage til Røgterkammeret og straks aftog Kasket og Frakke, hvorpaa han greb hende, der sad paa en Stol indenfor Døren, og kastede hende over i Oscars Seng, hvor hun kom til at ligge paa Ryggen. Arrestanten tog hende med Hænderne mellem Benene, men hun skreg og gjorde Modstand, og det lykkedes hende at vende sig saaledes at hun kom til at ligge paa Maven. Arrestanten rev saa hendes Benklæder i Stykker og slog hende med Hænderne paa hendes nøgne Bagdel og skulde lige til at knappe sine Bukser op, da de hørte hendes Fader komme, hvorfor Arrestanten slap hende og satte hende paa en Stol ved Siden af Sengen.

Eli Jørgensen har forklaret, at han ved sin Tilbagekomst til Kammeret fandt Marie sidde grædende paa en Stol og saa, at hendes Benklæder hang ned om Benene. Da han var kommet udenfor med Marie, fortalte hun ham om det overensstemmende med hendes fornævnte Forklaring Passerede, og han gik saa ind i Kammeret igen og foreholdt Arrestanten Maries Forklaring og truede med at telefonere til Politiet. Arrestanten var imidlertid grov og benægtede at have gjort Marie noget og sagde, at han kun havde knappet hendes Bukser

ned for at give hende en »Endefuld«, og Faderen lovede saa Arrestanten at tie med, hvad der var sket. Senere paa Aftenen fortalte Faderen de fornævnte Karle, Johannes og August, om, hvad Arrestanten havde gjort overfor Marie, og disse fraraadede ham begge, da der Intet var sket, at gøre Anmeldelse til Politiet.

Arrestanten har forklaret, at han kun har gjort »Tossestreger« med Marie ved — hvad han før har gjort i Faderens Paasyn — at kilde hende under Hagen og i Siderne, hvorved hun væltede om i Sengen, men har iøvrigt benægtet Rigtigheden af Elis og Maries Forklaringer, idet han dog sluttelig har forklaret ikke at kunne huske at have taget Marie mellem Benene eller at have slaaet hende med sin Haand paa hendes blottede Bagdel.

Marie og hendes Fader forlod straks efter det stedfundne Optrin Kammeret, og kort efter gik Arrestanten ogsaa derfra. Klokken var da henimod ca. 11 Aften. Arrestanten gik nu af Sted til Jørgensens Hjem i Fattighuset, efter sin Forklaring i den Hensigt at tilbyde Familien noget Smørrebrød og Suppe og anden Levnemad, som han havde tilovers fra Middagen den Dag. Ved sin Ankomst til Fattighuset traf han kun Jørgensens Hustru og de mindre Børn, heriblandt Vilhelmine, der var i Seng og sov, hvorimod Jørgensen og Marie endnu ikke var kommet tilbage fra Gaarden. Arrestanten fortalte om den Levnemad, han havde staaende, og hans Ærinde var efter Hustruens udtrykkelige Forklaring at faa Vilhelmine med hen til »Elsesminde«, for at hun kunde hente den paagældende Mad. Da Hustruen tænkte sig, at det var Levnemad fra Brylluppet, og at der i Anledning af Brylluppet var nogen Lystighed paa Gaarden, hvor ogsaa Marie var henne, og da Arrestanten ofte havde været god mod hendes Børn, satte hun sig ikke imod, at Vilhelmine trods det sene Tidspunkt gik med Arrestanten til Gaarden, og Arrestanten vækkede derpaa Vilhelmine og sagde, at hun skulde gaa med ham til »Elsesminde« for at faa noget Mad fra Brylluppet, hvorpaa Vilhelmine, som selv havde Lyst til at gaa med, stod op og begyndte at klæde sig paa. Inden hun var færdig, kom Faderen, der var fuld, og Søsteren, Marie, hjem, og Moderen vilde nu helst have, at Marie ogsaa skulde gaa med til Gaarden, men dette modsatte Faderen sig, idet han sagde, at Marie skulde blive hjemme og gøre Ild paa, for at der kunde være Kaffe parat, naar Arrestanten og Vilhelmine kom tilbage, hvorimod han intet indvendte imod, at Arrestanten gik med Vilhelmine, skønt han efter sin Forklaring vidste, at det næppe kunde være rigtigt, at Arrestanten havde noget Levnemad staaende og var underrettet om Arrestantens Adfærd med Marie tidligere paa Aftenen. Cirka Kl. $11^1/_2$ gik Arrestanten og Vilhelmine alene af Sted. Da de var gaaet, fik Marie, hvem Faderen før havde forhindret i at tale, Lejlighed til at fortælle Moderen om, hvad Arrestanten efter hendes Forklaring havde foretaget overfor hende, og Moderen, der nu blev urolig, fik sin Mand og Marie til paany at gaa til Gaarden. Faderen kom dog kort efter tilbage, idet han ikke havde Lyst til at gaa derhen, men Moderen fik ham dog atter af Sted, ligesom hun selv kort efter ogsaa begav sig paa Vej til Gaarden.

Under Sagen har Vilhelmine nu aflagt følgende Forklaring:

Saasnart hun og Arrestanten var kommet udenfor Fattighuset, tog

han hende om Ryggen, saaledes at hun, der medbragte en Kurv med et Fad i og en Spand til Levnemaden, hang i hans Arm. Arrestanten gik hurtigt, men hun kan ikke forklare, hvorlænge det varede, inden de naaede Gaarden; undervejs gjorde Arrestanten hende ingen Fortræd. Da de naaede til et rødt Hus, man passerer, inden man kommer til »Elsesminde«, førte Arrestanten hende ad en Vej, der er en Slags Bagadgang til Gaardens Avlsbygninger, ind over Møddingen og derfra ind i Laden; Arrestanten sågde ikke, hvorfor de skulde derind. Da de var kommet ind i Laden, hvor der ikke var nogle Mennesker, sagde Arrestanten til hende, at hun skulde gaa op ad Stigen op paa Loftet, for »Oscar gik deroppe og fløjtede«, og ham vilde Arrestanten tale med. Hun kunde ikke høre Nogen fløjte, men da hun vidste, at Røgteren paa Gaarden hed Oscar eller Otto, og hun troede, at det var sandt, hvad Arrestanten fortalte, og da Arrestanten sagde, at hun skulde gøre det, adlød hun og gik, medhavende Kurven, Fadet og Spanden, op ad Stigen, der stod i Laden, op paa Loftet. Arrestanten fulgte bagefter, og da de var kommet op paa Loftet, tog han Kurven, Fadet og Spanden og satte dem paa Loftsgulvet, hvor han tildækkede dem med sin Frakke, som han tog af. Hun havde imidlertid sat sig ned, og Arrestanten kom nu hen til hende og sagde, at hun skulde tage sine Bukser ned. Da hun nægtede dette og gav sig til at græde og sagde, at hun vilde hjem, og at hun vilde sige det til sin Moder, lagde Arrestanten hende ned paa Ryggen, rev hendes Benklæder op, saaledes at Baandene gik i Stykker, og Benklæderne kom til at hænge nede paa hendes Ben, knappede sine egne Bukser op i Skridtet, slog hende med Haanden i Ansigtet, saa at hendes Næse blødte, spredte hendes Ben langt ud til Siderne, saaledes at han selv kom til at ligge mellem hendes Ben, rev hende med Fingrene i hendes Kønsdele, lagde sig derefter ovenpaa hende, masede sit Lem op i hende og laa derefter og »hoppede« ovenpaa hende i mere end 10 Minutter, idet han hele Tiden havde sit Lem langt inde i hendes Kønsdele, hvilket gjorde meget ondt paa hende. Hvergang, hun vilde skrige, lagde Arrestanten sin Haand haardt over hendes Mund, trykkede hendes Hoved ned i Halmen, slog og puffede hende, naar hun vilde skrige, og truede med, at han vilde kaste hende ned fra Loftet, hvis hun skreg; derimod forsøgte hun ikke at skyde eller sparke ham fra sig, da han var for tung dertil. Endelig fik hun sagt, at hun skulde »lave«, og Arrestanten »stod saa af«, idet han lagde sig paa Knæene og tog sit Lem ind i Bukserne. Efterat hun havde forsøgt at forrette sin Nødtørft, paabød Arrestanten hende at tage Bukserne paa, hvilket hun først nægtede, idet hun sagde, at de var vaade; Arrestanten blev herover vred og slog hende haardt paa Bagdelen med sin Bukserem, hvorefter hun tog Bukserne paa. Hun laa nu paa Siden i Halmen, medens Arrestanten sad ved Siden af. Lidt efter hørte hun, at hendes Fader raabte paa hende nede i Laden, og til Trods for, at Arrestanten forbød hende at sige Noget, svarede hun: »Fader, jeg er her.« Faderen, Søsteren Marie, Karlen Johannes, Proprietær Brandt og en anden Mand kom nu til.

Iøvrigt er Følgende oplyst:

Efter sin Ankomst til Gaarden fik Marie fat paa Karlen Johannes, og kort efter kom derhos hendes Fader. Da de under deres Søgning

efter Vilhelmine hørte hende klage sig oppe fra Loftet og mulig ogsaa kalde om Hjælp, ligesom hun svarede paa Faderens Raab, løb de alle tre op ad Stigen til Loftet, Marie forrest. Efter sin Forklaring saa Marie nu Arrestanten ligge ovenpaa Søsteren, og hun løb saa hen til dem og greb Arrestanten ved Haaret og slæbte ham væk fra Søsteren; derimod kunde hun paa Grund af Mørket ikke se, om Arrestanten havde knappet sine Bukser op, hvorhos Faderen har forklaret, at han paa Grund af Mørket intet kunde se oppe paa Loftet. Marie hjalp nu Vilhelmine, der ikke kunde gaa, hen til Stigen, hvorpaa Johannes bar Vilhelmine ned og straks efter løb op paa Loftet igen for at hjælpe Eli, hvem Arrestanten var »røget« paa og havde slaaet. Imidlertid kom Proprietær Brandt, hvem Marie havde vækket, sammen med sin Søn, Forpagter Ernst Albert Brandt, hen i Laden, og kort efter kom ogsaa Gaardens Forvalter, Jens Jensen Lindekilde. Eli og Johannes var derhos kommet ned fra Loftet, hvorimod Arrestanten, som Forpagter Brandt og Forvalter Lindekilde fandt siddende paa Hug oppe paa Loftet i Skjorteærmer, paa Opfordring af dem nægtede at gaa ned fra Loftet. Johannes og Marie forsøgte nu at bære Vilhelmine hjem til Fattighuset, men da det viste sig ugørligt, vendte de i kort Afstand fra Gaarden, efterat de havde mødt Moderen, tilbage til Gaarden, hvor Vilhelmine bragtes til Sengs. Arrestanten, der blev tilbage oppe paa Loftet, gik senere selv ned derfra og blev antruffen i Hestestaldsdøren, hvorfra han blev ført over i Borgestuen og sat under Bevogtning.

Vilhelmines Moder har forklaret, at Vilhelmine, efter at hun var bragt til Sengs, fortalte hende, at Arrestanten havde faaet hende med op paa Loftet ved at sige til hende, at der var en Mand deroppe, som vilde tale med ham, at han havde slaaet hende saaledes, at hendes Næse havde blødt og holdt sin Haand over hendes Mund, naar hun vilde skrige, og dunket hendes Hoved ned i Høet eller Halmen, samt at han havde haft sine Fingre inde mellem Benene paa hende, havde spredt hendes Ben og stukket sit Lem ind i hende mellem Benene og sprængt hende, ligesom han havde slaaet hende med sin Bukserem, hvad hendes Bagdel ogsaa bar tydelige Mærker af. Moderen har dernæst efter at være forevist og have genkendt Vilhelmines Bukser, hvis Baand var sprængt, og som var revnede paa Siderne, flængede ud i den ene Side og oversprøjtede med Blod, særlig i Skridtet, hvor der ogsaa var revet Hul, erklæret, at det var de Bukser, som Vilhelmine havde haft paa, da hun om Aftenen forlod Hjemmet sammen med Arrestanten, og at de da ikke var blodige eller revne i Stykker.

Arrestanten har den følgende Formiddag til en Politirapport forklaret, at han havde baaret sig galt ad overfor et af Eli Jørgensens Børn, idet han havde narret Pigen Vilhelmine, som han antog for 9 à 10 Aar gammel, med sig op paa Høloftet, hvor han havde kastet hende om i Høet og trukket hendes Benklæder ned og lagt sig ovenpaa hende og med sit Kønslem stukket ind i Barnets Kønsdele, idet han dog ikke mente, at han havde fuldbyrdet Samleje med Barnet eller haft sit Lem helt inde, ligesom han ogsaa bestemt mente, at han ikke havde Sædafgang ved den paagældende Lejlighed. Han forklarede derhos, at han havde indfundet sig i Hjemmet alene i den Hensigt at faa et af Børnene med til »Elsesminde« for at modtage

den paagældende Levnemad, og at det først var ved Ankomsten til Gaarden, at den Tanke opstod hos ham, at han vilde søge kønslig Omgang med Barnet. I Forhøret samme Dags Eftermiddag har Arrestanten straks forklaret, at der var sket det, at han havde »taget Tøsen med Vold«, at han var fuld, at hun laa oppe paa Høloftet i noget Halm, at han havde trukket hendes Bukser ned, at han havde knappet sine Bukser op og havde sit Lem ude, og at Barnet skreg. Han vedtog derhos sin Forklaring til Politirapporten, herunder at han havde ligget oven paa Vilhelmine, men hans Forklaring gaar derefter i dette Forhør og i alle senere afholdte Forhør ud paa, at han aldeles intet kan huske, da han var ganske beruset af al den Spiritus, han havde drukket. Han vil dog ikke benægte Rigtigheden af Vilhelmines og Vidnernes Forklaringer i Sagen.

Kort efter Forbrydelsens Udøvelse ankom Sognefogeden i Sanderum til Gaarden, og noget senere paa Natten indtraf Politiassistenten fra Hjallese og vedkommende Kredslæge. Kredslægen foretog straks en Undersøgelse saavel af Vilhelmine og Marie som af Arrestanten og har under 12 Februar d. A. udfærdiget en Erklæring om denne Undersøgelse, der forsaavidt Vilhelmine angaar bl. a. udtaler:

»Ved den objektive Undersøgelse fandtes en 2 ctm lang Rift i Mellemkødet, gaaende i lige Linie fra bagerste Rand af den ydre Kønsaabning henimod Endetarmsaabningen; Riften var gabende, Bunden dækket af et friskt Blodcoagel, Randene ujævne tjavsede, forrevne; da Belysningen i Karlekamret var meget daarlig, og hun klagede stærkt ved Berøring af de læderede Dele, afstodes fra dyberegaaenge Undersøgelse af genitalia.

Huden paa Sædet var paa begge Sider næsten over det Hele mørkerød i Striber og uregelmæssige, større og mindre Pletter og noget ophovnet; hun var øm for Berøring paa disse Partier, der gjorde Indtryk af at være frembragt ved Slag.

Hun laa paa Ryggen i Sengen og paa det Sted af Lagenet, hvor Sædet laa, var der rigeligt frisk Blod paa Lagenet; paa hendes Chemise fandtes en Del frisk Blod paa de Steder, der dækkede den nederste Del af hendes Krop; særlig rigelig Blod fandtes paa Chemissens Bagparti; paa den øvrige Del af Chemissen fandtes intet Blod.

Paa de i Værelset hængende Benklæder fandtes ogsaa en Del frisk Blod indvendig, svarende til Skrævet af Benklæderne og Bagsmækken.

Det lidte Blodtab havde ikke været saa stort, at hun var besvimet derved; der sivede dog stadig Blod fra den i Mellemkødet værende Rift, hvorfor der anlagdes en komprimerende Vatforbinding, hvorefter Pigen foranledigedes indlagt paa Odense Amts og Bys Sygehus i Odense.«

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

»Efter Meddelelse fra Sygehuset (Reservelægen) kan jeg tilføje, at den i Mellemkødet værende Rift fortsatte sig op i Moderskedens bagerste Væg, 1,5 ctm op; Jomfruhinden var sprængt bagtil. I Folden mellem forreste og bagerste Væg af Skeden fandtes paa højre Side en

Slimhindebristning; den begyndte 2,6 ctm indenfor de ydre Kønsorganers Aabning og fortsatte sig op til Moderskedens øverste Ende.«

Angaaende Marie udtales det i Erklæringen:

»Ved Undersøgelsen af hende, der var af Størrelse svarende til Alderen, men noget spinkel, fandtes Intet at bemærke ved hendes Kønsorganer og intet Tegn paa Vold paa hendes Underliv, Ryg eller Laar«;

og om Arrestanten hedder det:

»Da Benklæderne, der var knappede i tilsyneladende god Orden, blev knappet op og trukket ned, viste der sig mange friske Blodpletter paa Indsiden af Underbenklæderne og paa Skjorten; paa Kønsorganerne fandtes intet Blod; ingen Neglerifter paa Underliv og Laar. Der var intet Sekret i Urinrørsaabningen, og der kunde Intet trykkes af Urinrøret; der fandtes intet Udbrud af Syphilis paa penis eller Pungen.«

Fra Gaarden førtes Vilhelmine til Sygehuset, hvor hun henlaa fra den 10 Februar 1917 til den 13 Marts s. A.; Overlægen paa Sygehuset har under 19 Marts d. A. afgivet en Erklæring om hende, hvori om hendes Tilstand ved Indlæggelsen paa Sygehuset udtales:

»hymen var fuldstændig itureven, der saas i Mellemkødet en ca. 1,5 cm lang blødende Rift, der fortsatte sig lige saa langt ind i Moderskeden, paa Moderskedens bageste Væg en ca. $^1/_2$ cm bred Slimhinderift, fortsættende sig til Toppen af Skeden«;

og om hendes Tilstand ved Udskrivningen fra Sygehuset:

»Helingen af de nævnte Læsioner forløb uden Forstyrrelser.

ad 3) De nævnte Læsioner kunne antages ikke at ville have Følger for hendes Helbred som saadanne. Der er ikke under hendes Ophold paa Sygehuset bemærket venerisk Smitte; Smitte med en hos Voldsmanden mulig tilstedeværende syfilitisk Sygdom vilde kunne vise sig paa et senere Tidspunkt.«

Angaaende Arrestantens Fuldskab ved den paagældende Lejlighed, og hvorvidt det er rigtigt, at han Intet kan huske af det Passerede, har en Række under Sagen afhørte Vidner, deriblandt Sognefogeden i Sanderum og Politiassistenten forklaret, at Arrestanten vel var beruset, men at han ikke var mere fuld, end at han vidste, hvad han foretog sig, og maa kunne huske det. Herefter og efter det iøvrigt Foreliggende maa Arrestanten antages at have været fuldt tilregnelig ved den paagældende Lejlighed.

Under Sagen er Arrestanten bleven undersøgt af Kredslægen, der i en under 3 Maj d. A. afgivet Erklæring om ham bl. a. udtaler:

»det er ikke oplyst noget Steds fra, at hans Rus nogensinde har haft en atypisk Karakter (pathologisk Rus), og der foreligger Intet om Taagetilstande efter Nydelse af Spiritus eller i det Hele taget, ligesaalidt om forbigaaende Uklarhed eller Karakterforandring.« . . .

»Arrestanten Karl Laurits Marius Nielsen er ikke sindssyg eller aandssvag; han er et moralsk defekt Individ, hvis stigende Kriminalitet kan antages at staa i Forhold til hans fortsatte Alkoholnydelse; han vil paa fri Fod være en stadig Fare for Retssikkerheden.«

Endelig maa det efter det Oplyste antages, at Arrestanten ikke havde noget Levnemad staaende paa Gaarden, saaledes at det tør formodes, at hans Forklaring om hans Hensigt med Besøget i Fattighuset ikke var at tilbyde Familien Mad, men at faa Vilhelmine med derfra for at øve Utugt med hende.

Med Hensyn til Arrestantens Strafskyld bemærkes Følgende:

Hvad først angaar hans Forhold overfor Marie, der maa antages at være uberygtet, har Eli Jørgensen begært ham tiltalt herfor. Omend den af Pigen afgivne Forklaring, sammenholdt med hendes Faders Forklaring og navnlig set i Forbindelse med det om Aftenen senere Passerede, i høj Grad bærer Troværdighedens Præg, skønnes det dog, da iøvrigt intet Andet er oplyst om dette Forhold, betænkeligt at statuere, at Arrestanten har behandlet hende uterligt, og han vil derfor forsaavidt være at frifinde for Aktors Tiltale.

Hvad dernæst angaar hans Forhold overfor Vilhelmine, da vil den af hende afgivne Forklaring om, hvad Arrestanten har foretaget overfor hende, hvilken Forklaring er bestyrket ved Arrestantens egen Tilstaaelse til Politirapporten og i det første Forhør og ved de afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Foreliggende, være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, saaledes at der gaas ud fra, at der foreligger fuldbyrdet Voldtægt overfor Pigen.

Det maa derfor billiges, at han ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 11 Juni d. A. er anset efter Straffelovens § 168, jfr. § 173, med en Straf, der findes passende ansat til Tugthusarbejde i 6 Aar, og denne Dom, ved hvilken han ligeledes er frifunden for Aktors Tiltale for det af ham overfor Marie udviste Forhold, og som rettelig har paalagt ham at udrede Aktionens Omkostninger, vil herefter i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanten derhos have at betale 60 Kroner til hver.

Færdig fra Trykkeriet den 10 Oktober 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 29.**

Tirsdag den 2 Oktober.

Nr. 338. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Villiam Laurits Hansen (Def. Harboe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 3 Marts 1917: Villiam Laurits Hansen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium til Aktor, Sagfører Larsen, og til Defensor, Sagfører Ørn, 30 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Maj 1917: Tiltalte Villiam Laurits Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i et Aar og betale Sagens Omkostninger for Underretten, derunder i Salær til Aktor, Sagfører P. F. C. Larsen og til Defensor, Sagfører Ørn, 30 Kr. til hver, samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Bing og E. Henrichsen, 30 Kr. til hver. Saa bør han og i Erstatning til Ingeborg Kristine Haagensen betale 10 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det i Dommen fremstillede Forhold overfor Ingeborg Kristine Haagensen, men dette findes efter samtlige foreliggende Omstændigheder at maatte henføres under Straffelovens § 176, jfr. § 168. Da imidlertid den ved Dommen valgte Straf findes passende, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Villiam Laurits Hansen til Højesteretssagførerne Hansen og Harboe 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Københavns Amts søndre Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Villiam Laurits Hansen for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Tiltalte er født den 2 Juli 1884 og tidligere anset ved Københavns Amts søndre Birks Ekstraretsdom af 31 December 1901 efter Straffelovens §§ 168 og 173, jfr. §§ 46 og 37, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 27 December 1916 Kl. $6^1/_2$ om Morgenen forlod den 23 Aar gamle Ingeborg Kristine Haagensen ifølge den af hende afgivne edelige Forklaring sit Hjem hos sine Forældre i Glostrup for at gaa paa Arbejde. Hun saa en Mandsperson, der havde opknappet Overfrakke og manglede Hat, staa paa Gangstien paa Landevejen lige ud for Indkørslen til hendes Forældres Bolig, gik forbi ham og fortsatte sin Vej henad Gangstien. Da hun havde passeret ham, mærkede hun, at han begyndte at gaa i samme Retning, hun blev bange og gav sig til at løbe, han løb efter hende, greb hende, da hun havde løbet højst en halv Snes Skridt, om Livet og kastede hende ned paa Gangstien, hvor hun kom til at ligge paa Ryggen. Han kastede sig derpaa over hende, saaledes at han laa med Ansigtet mod hendes Ansigt. Hun skreg øjeblikkelig saa højt, hun kunde, og Personen sagde haardt og barsk »Ti stille«, og da hun vedblev at skrige, lagde han sin ene Haand over hendes Ansigt for at forhindre hende deri. Hun gjorde kraftig Modstand og var en Gang i Færd med at rejse sig op, men han kastede hende da haardt tilbage, saa at hendes Hoved stødte imod et Havestakit. Dette varede i ca. 5 Minutter, hvorefter han rejste sig op; hun sprang da straks op og løb tilbage til sit Hjem. Hendes Klæder var da blevet en Del tilsølede, og hun havde mistet sin Hat. Hun har erklæret, at hun er overbevist om, at det var Personens Hensigt at tiltvinge sig Samleje med hende, og at han alene opgav det, fordi hun gjorde Modstand.

Ingeborg Haagensen har forklaret, at hun ikke er i Stand til i Tiltalte at genkende den fornævnte Person, men Tiltaltes Højde og Statur i det Hele svarer til denne, som ogsaa havde Overskæg ligesom Tiltalte.

Ingeborg Haagensens Moder, Marie Kristine Ingeborg Kjeldsen, Bryggeriarbejder Haagensens Hustru, har forklaret, at Datteren den fornævnte Morgen Kl. ca. 6,20 gik hjemmefra. Et Øjeblik efter hørte hun gennemtrængende Skrig, der vedblev i 4 à 5 Minuter. Vidnet, der vilde undersøge, hvorfra Skrigene stammede, gik til sin Entrédør, og idet hun aabnede denne, kom Datteren løbende ind paa Trappegangen og op ad Trappen stadig skrigende. Hun havde et forvildet Udtryk i Ansigtet, var uden Hat, og hendes Haar hang i Uorden ned ad Ryggen, hendes Ulster var forneden tilsølet af vaad Jord. Straks talte hun kun i enkelte Ord om en Mand, der havde væltet hende, men da hun havde siddet lidt, fortalte hun, hvad der var passeret. Vidnet og det nedennævnte Vidne, Skotøjshandler Guldkjær, gik ud paa Vejen for at se efter den omforklarede Mandsperson, men kunde Ingen se, de søgte efter den tabte Hat, men fandt den ikke.

Skotøjshandler Lars Peter Guldkjær, Infanterist Jens Hagbarth Nielsen og Karetmager Jens Henrik Jensen, Alle af Glostrup, har som Vidner forklaret, at de paa ovenommeldte Tidspunkt har hørt gennemtrængende Skrig fra Landevejen. Vidnet Guldkjær har forklaret, at han sammen med Haagensens Hustru forgæves eftersøgte Personen, og Vidnet Nielsen har forklaret, at han den nævnte Morgen ved 7-Tiden, da han var gjort bekendt med Ingeborg Haagensens Forklaring, paa Landevejen i Glostrup saa en barhovedet Mandsperson med opknappet Overfrakke i en meget beruset Tilstand komme gaaende i Retning mod København. Denne Person lignede Tiltalte, uden at Vidnet dog i ham har kunnet genkende den Mand, han saa paa Landevejen.

Baneformand Hansens Hustru, Birthe, født Andersen, af Glostrup, hos hvem Tiltalte logerede, har forklaret, at Tiltalte den omhandlede Morgen kom hjem Kl. 7,35, og at han da efter Vidnets Formening var meget beruset, hans Klæder var i høj Grad tilsølede og hans Halstøj blodigt. Endelig har Baneformand Chr. Hansen edelig forklaret, at han samme Dag lidt efter Middag saa Tiltalte, der da ikke var beruset, og senere paa Eftermiddagen fulgtes med ham, som da spurgte Vidnet, om der havde været Nogen og spurgt efter ham, og da Vidnet benægtede dette, udtalte sin Tilfredshed hermed.

Tiltalte har forklaret, at han Natten til den 27 December forrige Aar var i Rødevejrmølle Kro, og at han var meget beruset, da han forlod denne. Han husker, at han et Par Gange faldt i Landevejsgrøften, og at han paa Gangstien i Glostrup saa en Pige gaa foran sig; han har hertil i det første Forhør føjet, »at han antagelig saa har faaet en Indskydelse«, uden at han nærmere har udtalt sig om denne Indskydelses Art. Han har forklaret, at han ikke har nogen Erindring om, at han har kastet Pigen om paa Jorden eller set hende ligge paa Gangstien, hvorimod det dunkelt stod for ham, at han havde hørt et Menneske raabe eller skrige. Denne Forklaring har han fastholdt under Sagen med Tilføjende, at han, efter hvad der er oplyst, selv maa tro, at han har behandlet Anmelderinden som af denne forklaret.

Efter det Foreliggende vil den af Ingeborg Kristine Haagensen afgivne Forklaring være at lægge til Grund ved Sagens Paakendelse, og idet der ved det under Sagen Oplyste findes at være tilvejebragt Bevis for, at Tiltalte, der tidligere har gjort sig skyldig i lignende Forbrydelse, er Gerningsmand til det af hende omforklarede Overfald, vil han, der ved den omhandlede Lejlighed ikke kan antages at have været beruset i en saadan Grad, at han ikke har været fuldstændig tilregnelig, som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 168, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger for Underretten.

Den indankede Dom, ved hvilken Tiltalte er frifunden og Aktionens Omkostninger paalagt det Offentlige, men hvis Bestemmelse af Salærerne til Aktor og Defensor for Underretten, 30 Kroner til hver, billiges, vil derfor være at forandre i Overensstemmelse hermed.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 30 Kr. til hver og i Erstatning til Ingeborg Kristine Haagensen efter hendes derom nedlagte Paastand 10 Kroner.

Nr. 356. Højesteretssagfører Vagn Aagesen

mod

Peter Carl Nygaard Christoffersen (Def. Asmussen),

der tiltales for Bedrageri.

Herning Købstads og Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 9 Februar 1917: Tiltalte Peter Carl Nygaard Christoffersen bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage samt betale i Erstatning til Niels Christian Jensen Kr. 300,00. Saa bør han og udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Schmit, 20 Kr., og til Defensor, Sagfører Dejgaard, 15 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 30 April 1917: Tiltalte Peter Carl Nygaard Christoffersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. I Henseende til den idømte Erstatning og Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Jørgensen, i Salær hver 20 Kr., bør Underretsdommen ved Magt at stande. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde bestemmes til 30 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 30 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peter Carl Nygaard Christoffersen til Højesteretssagførerne Aagesen og Asmussen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Herning Købstads og Hammerum Herreds Ekstraret indankede Sag er Peter Carl Nygaard Christoffersen sat under Tiltale for Bedrageri.

Tiltalte, der er født den 8 September 1879, har tidligere været anset ved Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 3 Februar 1908 efter Straffelovens § 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, idet der dog i Dommen var truffet Bestemmelse overensstemmende med midlertidig Lov af 1 April 1905 § 20.

1. I Aaret 1913 købte Tiltalte af Niels Chr. Jensen i Holstebro en Ko for et Beløb af 245 Kroner, der skulde erlægges afdragsvis, saaledes at Koen i Henhold til derom oprettet Kontrakt vedblev at være Jensens Ejendom, indtil hele Købesummen var betalt. Uagtet Tiltalte endnu skyldte 130 Kr. af det nævnte Beløb, afhændede han bemeldte Ko den 30 August 1915 for en Salgssum af 200 Kroner. Efter sin Forklaring, som vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, havde Tiltalte vel, forinden Afhændelsen skete, paa forskellig Maade lagt for Dagen, at han var villig til at betale sin Restskyld, men da han har erkendt Intet at have betalt efter Afhændelsen, vil dette ikke kunne fritage ham for Ansvar.

2. Ved et af Tiltalte den 15 August 1913 udstedt Dokument tilstod han af ovennævnte Jensen at have modtaget blandt Andet to hvide Faar, som han indgik paa at beholde i Foder og Græsning to Aar, mod inden hvert Aars 1 September at aflevere til Jensen Halvdelen af Ulden og af Faarenes Afkom, hvorhos han i Dokumentet udtrykkelig erkendte, at Moderfaarene »til enhver Tid« var Jensens. Da Faarene var forblevet i Tiltaltes Besiddelse efter Udgangen af Aaret 1915, slagtede han — efter hvad han har erkendt — i Løbet af det følgende Aar dem begge og forbrugte Kødet i sin Husholdning, hvorhos han solgte Skindene; ligeledes afhændede han til egen Fordel for en Pris af 55 Øre pr. Pund 2de Lam, som Faarene havde faaet i 1916, og som Tiltalte har anslaaet til at have vejet tilsammen ca. 100 Pund, og selv om det ene af de ommeldte Lam vilde have tilkommet Tiltalte, dersom han iøvrigt havde holdt sig Overenskomstens Bestemmelser efterrettelig, findes han dog, idet Lammene efter det Foreliggende er født, efter at der af Jensen i Vinteren 1915—16 var anlagt Sag mod ham til Moderfaarenes Tilbagelevering, at have været uberettiget til at tilegne sig noget af dem.

Niels Chr. Jensen, der har anslaaet hvert af de 2 Faars Værdi til 60 Kr., har nedlagt endelig Paastand om, at der i Erstatning tilkendes ham et samlet Beløb af 300 Kr., og denne Paastand er ved Underretsdommen taget til Følge.

For sit i de foranførte Hensennder udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 253 med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. Med

Hensyn til den idømte Erstatning og Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 20 Kr., vil Underretsdommen, hvis herhenhørende Bestemmelser tiltrædes, være at stadfæste.

Onsdag den 3 Oktober.

Nr. 296. Højesteretssagfører Stein

mod

Erhard Peder Nielsen Hussted (Def. Asmussen),

der tiltales for uagtsomt Manddrab.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 13 Januar 1917: Tiltalte Erhard Peder Nielsen Hussted bør til Statskassen bøde 200 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører I. P. Jacobsen, 50 Kr. Den idømte Bøde at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagfører H. Koch betaler Tiltalte Erhard Peder Nielsen Hussted 30 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste. Fuldbyrdelsen af Straffen findes imidlertid at kunne udsættes under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Betaling regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes og Straffen bortfalder efter 5 Aars Forløb fra Højesteretsdommens Afsigelse, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes.

I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Erhard Peder Nielsen Hussted til Højesteretssagførerne Stein og Asmussen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Købstads Ekstraret saavel fra Justitiens Side som efter Begæring af Tiltalte Erhard Peder Nielsen Hussted hertil indankede Sag tiltales bemeldte Hussted for uagtsomt Manddrab.

Tiltalte er født den 17 Februar 1886 og ikke tidligere straffet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Fredag den 20 Oktober 1916 Kl. ca. 4,35 Eftermiddag blev den 81-aarige, meget tunghørige Enke Maren Petersen, født Madsen, paa Søndre Boulevard i Odense paakørt af den af Tiltalte, der er Vognstyrer ved A/S. Odense elektriske Sporvej, førte Sporvogn Nr. 9, der kørte sydefter mod Fruens Bøge. Hun blev ramt af Vognens Forparti, der rager 35 cm ud til Siden over Skinnerne, og førtes af Sporvognen ca. 3 m videre, hvor hun blev liggende bevidstløs ved eller lidt under Forperronen. Ved Paakørselen blev hun saaledes kvæstet, at hun om Morgenen den 22 s. M. afgik ved Døden uden at være kommen til Bevidsthed. Ved Obduktionen viste det sig, at Døden skyldtes et Brud af Kraniets Grundflade med Knusning af Hjernevæv og Blødning, og at der desuden var sket Knusning af Brystkassen med Brud af talrige Ribben.

Sporvejen gaar paa Søndre Boulevard udenfor Vejbanen og dennes vestlige Fortov, langs dettes Vestside, og adskilles paa Strækningen udfor det vest for Boulevarden liggende Alderdomshjem, hvor Afdøde boede, fra Fortovet dels ved en i dettes vestlige Kant staaende Række Træer, dels ved et lige udenfor denne anbragt Hegn, bestaaende af Stolper med Metaltraad. Vest for Sporvejen ligger et ca. 10 m bredt, aabent, græsklædt Stykke. Sporvejen krydses af en Tværvej, der fører fra Boulevarden til Alderdomshjemmet og fra Fortovet over Skinnerne paa begge Sider er belagt med en dobbelt Fliserække. I det nordvestlige Hjørne mellem Tværvejen og Fortovet staar i Fortsættelse af Træ rækken et Træ, der i en Højde af 1 m over Jorden er ca. 1,3 m i Omkreds. Afstanden fra Træet til Kanten af den nærmeste Flise paa Tværvejen er 1,14 m, medens der derfra til den nærmeste Skinne ligger 2 Fliser, hver ca. 78 cm bred.

Om Paakørselen, der fandt Sted i Krydset mellem Sporvejen og Tværvejen, har den paa Alderdomshjemmet boende Enke Maren Hansen, der foruden Tiltalte var det eneste Øjenvidne, forklaret, at hun fra et Vindue i Hjemmet saa, at Afdøde kom gaaende i sin sædvanlige Gangart ad Fortovet i samme Retning som Sporvognen, drejede tilhøjre om Hjørnet ved det fornævnte Træ ind imod Alderdomshjemmet og uden at standse fortsatte sin Gang hen paa de nærmeste Fliser og videre til Sporvejsskinnerne, hvor hun blev ramt af Sporvognens Forparti uden at være kommen ind over Skinnerne.

Tiltaltes Forklaring gaar ud paa Følgende:

Efter at have passeret det foregaaende Stoppested uden at holde, men med langsom Fart og Vognen opbremset, satte han Farten op til Maksimumshastighed — ca. 36 km i Timen — paa en Strækning af ca. 50 m, slog derpaa Strømmen fra og lod Vognen gaa ved dens egen Kraft indtil Tværvejen. Under Kørselen mod denne saa han hele Tiden fremefter gennem den store Rude foran Vognstyrerpladsen, men drejede ikke Hovedet tilvenstre for at se, om der var Nogen paa Fortovet. Han blev Afdøde va'r, netop da hun var kommen fri af Træet, og han ringede da straks stærkt, ligesom han bremsede op baade med Haand- og Magnetbremse og strøede Sand paa Sporene ved Hjælp af en dertil bestemt Fodmekanisme. Vognen standsede derved med Forenden lidt over Midten af Tværvejen. Da han, for at udføre de nævnte Bevægelser, var nødt til et Øjeblik at se ned paa Bremseapparaterne, bemærkede han, efter den første Iagttagelse af Afdøde, hende ikke paany førend i selve Paakørselsøjeblikket.

Med Hensyn til den Afstand, i hvilken han opdagede Afdøde, har Tiltalte først forklaret, at han da befandt sig noget mindre end en Vognlængde eller 6—7 m fra den nordligste Fliserække, men han har senere berigtiget denne Forklaring derhen, at Afstanden maa have været større, da der maatte gaa nogle Øjeblikke, inden han sansede saavidt, at han kunde begynde Bremsningen.

Efter de under Sagen foretagne Undersøgelser maa det antages, at Vognen med den af Tiltalte angivne Kørsel paa Strækningen, umiddelbart førend han opdagede Afdøde, har kørt med en Gennemsnitshastighed af ca. 24,7 km i Timen og med denne Hastighed kan standses ved Bremsning paa en Afstand af 10,5 m i Løbet af $2^1/_2$ Sekund. Endvidere maa det efter de foretagne Prøver antages, at Afdøde har været mellem $3^1/_3$ og $5^1/_5$ Sekund om at naa fra Træet til Skinnerne. Udsigten fra Sporvognen tilvenstre er vel noget besværet af Trærækken og af en Sporvejsmast, som staar i Trærækken kort nord for det omtalte Træ, men dog ikke mere, end at Fortovet ved jævn Fart med Sporvognen kan overses paa de sidste ca. 50 m før Vejkrydset.

I Tjenestereglementet for Sporvejspersonalet er det i §§ 14 og 17 bl. a. foreskrevet, at Vognstyreren under Kørselen skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Linien foran sig og paa, hvad der sker, samt til Stadighed have Vognen i sin Magt, og at han hellere maa stoppe unødvendigt end udsætte sig selv og Andre for Fare og ved Gadekrydsninger bør køre særlig forsigtigt og om fornødent med frakoblet Strøm. Derimod er der, efter hvad Driftsbestyrer ved Sporvejsselskabet Holger Madsen Schauman har forklaret, ikke givet særlige Instrukser om forsigtig Kørsel for det ovenomhandlede Vejkryds, der aldrig er blevet regnet for egentlig Gadekrydsning; tværtimod har Vognstyrerne Instruks om, naar der er mange Mennesker til det efter Tværvejen følgende Stoppested, at køre med tilnærmelsesvis fuld Fart, omend med frakoblet Strøm, over Tværvejen. Driftsbestyreren har videre forklaret, at han, da Tværvejen for nogle Aar siden blev anlagt, straks var paa det Rene med, at det var et ubehageligt Sted at passere, men da han derefter fik det Indtryk, at Vejen kun benyttedes sjælden, maaske ikke én Gang om Dagen, fandt han ikke tilstrækkelig Anledning til at foretage særlige Sikkerhedsforanstaltninger.

Efter Sagens Oplysninger maa det dog antages at Tværvejen har været ikke lidet benyttet. Vejen fører lige til Alderdomshjemmets Hovedindgang, og paa Hjemmet bor der 115 Alderdomsunderstøttede foruden 13—14 Funktionærer. Hjemmets Husbestyrerinde har forklaret, at alle Beboerne oftest benyttede Hovedindgangen, og har anslaaet Tallet paa dem, der daglig færdedes ad Tværvejen, til 50—60, lavt regnet. Tiltalte har dog ment, at dette Tal er vel højt.

Det maa lægges Tiltalte til Last, at han, skønt han paa en lang Strækning udfor Alderdomshjemmet havde frit Overblik over Terrænet paa højre Side, og skønt der fra venstre Side ikke var anden Passage over Sporet end den omtalte Tværvej, aldeles har undladt at rette sin Opmærksomhed paa Fortovet tilvenstre for sig for at se, om Nogen nærmede sig Vejkrydset, og det uagtet han maatte vide, at det navnlig var gamle og svagelige Mennesker, der plejede at færdes ad Tværvejen. Ved saaledes uden videre at føre Sporvognen frem mod Tværvejen, og det med en Hastighed, der udelukkede Muligheden for øjeblikkelig Bremsning, findes Tiltalte at have udvist Mangel paa skyldig Agtpaagivenhed, og han vil derfor som den, der ved Uagtsomhed har været Aarsag i Enken Maren Petersens Død, være at anse efter Straffelovens § 198, efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage. Da Underretsdommen efter den anførte Lovbestemmelse har anset Tiltalte med samme Straf, og Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, tiltrædes, vil den i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor for Overretten vil Tiltalte have at betale 30 Kroner. Han har i begge Instanser selv sørget for sit Forsvar.

Nr. 249. Højesteretssagfører Liebe

mod

Anna Cathinka Sørensen (Def. Møldrup),

der tiltales for Tyveri.

Hads Herreds Ekstrarets Dom af 1 December 1916: Tiltalte Anna Cathinka Sørensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 32 Dage og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Normand, og til Defensor, Sagfører Terndrup, resp. 20 Kr. og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Februar 1917: Tiltalte Anna Cathinka Sørensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger, og der-

under de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Heise, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden efter det Foreliggende, derunder de efter Dommens Afsigelse tilvejebragte nye Oplysninger, findes at kunne forkortes til 20 Dage. Straffens Fuldbyrdelse vil derhos være at udsætte under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage, og at Straffens Fuldbyrdelse udsættes og Straffen bortfalder efter fem Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afsigelse, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anna Cathinka Sørensen til Højesteretssagførerne Liebe og Møldrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hads Herreds Ekstraret indankede Sag tiltales Anna Cathinka Sørensen, der er født den 29 Maj 1881, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, for Tyveri.

Saaledes som Sagen, der er indanket alene efter Tiltaltes Begæring og ikke tillige paa det Offentliges Vegne, herefter foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om Tiltaltes Forhold i de nedenanførte Henseender.

Efter at Forpagteren af Hotel Phønix i Odder, Hedemann, til en den 8 Oktober f. A. optagen Politirapport havde anmeldt, at der i Løbet af det sidste Aars Tid jævnlig var stjaalet Penge, Klædningsstykker og Varer paa Hotellet, samt rettet Mistanken mod Tiltalte, der fra November 1915 til Oktober f. A. havde været Husjomfru hos Anmelderen, blev der indledet en Undersøgelse mod Tiltalte, og ved et den 11 Oktober f. A. af Politiet foretaget Eftersyn af Tiltaltes Kommode, der da af hende var overført til hendes Hjem i Aarhus, fandtes der i denne bl. a. følgende hende ikke tilhørende Genstande, nemlig: 12 Fotografirammer, 2 Pudevaar, 3 Snapseglas, 1 Skrivetøj og 1 Bog, hvorhos der ved en af Hedemann og dennes Hustru s. D. foretagen Undersøgelse af Tiltaltes tidligere Værelse paa Hotellet fandtes et Fru Hedemann tilhørende Underliv, der var anbragt i den i Værelset

staaende Kakkelovn. Under Sagen har Tiltalte derefter tilstaaet, at hun, medens hun tjente paa Hotellet, af de nævnte Genstande har tilvendt sig Fotografirammerne, der tilhørte Agent Dahl i Odder og henstod paa det af ham beboede Værelse paa Hotellet, hvortil der maa antages at have været fri Adgang, og at hun — uden at de nærmere Omstændigheder herved er oplyst, ligeledes har tilegnet sig Bogen og Underlivet, der tilhørte henholdsvis Hedemann og dennes Hustru. Underlivet brugte hun efter sin Forklaring en Tid og anbragte det derefter i Kakkelovnen for at standse Røgen fra denne. Endelig har hun tilstaaet, at hun fra Hotellets Kælder har tilvendt sig en Hedemann tilhørende And og derefter bortgivet den til Overkelneren, og at hun — som det maa antages fra den aflaasede Vinkælder, hvortil hun havde faaet Nøglen udleveret — har tilvendt sig en halv Flaske Rhinskvin og en 2 Punds Daase Annanas, hvilke Varer hun derefter nød paa et af Hotelværelserne sammen med en Elev paa Hotellet og en besøgende Mandsperson.

Med Hensyn til Pudevaarene har hun derimod forklaret, at hun ved en Fejltagelse har faaet dem med i sin Kommode, da hun pakkede denne, og Snapseglassene, som Hedemanns Broder skal have medbragt, da han en Aften kom op til hende med en halv Flaske Portvin, som han trakterede hende med, vil hun have lagt ned i Kommoden, for at Pigerne, der gjorde rent paa Værelset, ikke skulde se dem, hvorpaa de efter hendes videre Forklaring ligeledes ved en Fejltagelse kom med til Aarhus. Om Skrivetøjet har hun udsagt, at det stod paa det af hende først beboede Værelse, at hun dèr lagde det ned i Kommoden, og at det saaledes kom med over i det Værelse, hvortil hun senere flyttede, ligesom det sluttelig fulgte med Kommoden til Aarhus. Samtlige de her nævnte Genstande tilhørte Hedemann.

Under Sagen er Rammerne af Dahl ansat til en Værdi af 3 Kr., hvorhos Pudevaarene er vurderet til 2 Kr., Skrivetøjet til 50 Øre, Bogen til 1 Kr., Underlivet til 2 Kr., Anden til 5 Kr. og Vinen samt Daasen med Annanas af Hedemann ansat til en samlet Værdi af 2 Kr. Samtlige disse Genstande er, forsaavidt de har været i Behold, under Sagen tilbageleveret eller tilbagetaget af de respektive Ejere, der har frafaldet Krav paa yderligere Erstatning.

Medens Tiltaltes Forklaring om ikke at have haft til Hensigt at tilegne sig Snapseglassene og Pudevaarene ikke vil kunne forkastes, findes der efter samtlige foreliggende Oplysninger at maatte gaas ud fra, at hun i tyvagtig Hensigt har sat sig i Besiddelse af de øvrige ovennævnte Genstande. Hun vil derfor være at anse efter Straffelovens § 228 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder og i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned, hvorhos hun vil have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Nr. 97. Overretssagfører **K. K. Heerfordt** (Selv)

mod

Fru **Frieda Schellack** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Appellanten Inkassationssalær m. m.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Januar 1917: Indstævnte, Overretssagfører K. K. Heerfordt, bør til Citantinden, Fru Frieda Schellack af Berlin, betale 3180 Kr. tilligemed Renter deraf 3½ pCt. aarlig fra den 18 Oktober 1915, til den 21 December s. A. og 5 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret drejer Sagen sig alene om, hvorvidt Appellanten som af ham hævdet i Henhold til den i den indankede Dom anførte, med Winter trufne Aftale er berettiget til at beholde det i Dommen omtalte Omkostningsbeløb stort 5000 Kroner som Salær og Godtgørelse for Udlæg i Anledning af hans Virksomhed ved Inkassationen af Fordringen paa de 57,000 Kroner.

Det er ikke af Indstævnte godtgjort, at Beløbet efter Aftalen med Winter tillige skulde tjene som Vederlag for andre af Appellanten for Winter udførte Forretninger.

Efter de foreliggende Oplysninger, derunder særligt den i Sagen fremlagte Korrespondance mellem Appellanten paa den ene Side og Indstævnte samt Winter paa hendes Vegne paa den anden Side, maa det derhos anses bevist, at Indstævnte har godkendt den nævnte Aftale, som saaledes er bindende for hende. Idet det Indstævnte ved Dommen tilkendte Beløb som Følge heraf bliver at nedsætte med 2000 Kroner, vil Appellanten overensstemmende med den af ham nedlagte Paastand have at betale hende 1180 Kroner med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Overretssagfører K. K. Heerfordt, bør til Indstævnte, Fru Frieda Schellack, betale 1180 Kroner med Renter heraf 3½ pCt. aarlig fra den 18 Oktober 1915 til den 21 December s. A. og 5 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: For Direktør C. Winter har Indstævnte, Overretssagfører K. K. Heerfordt, ført en af Winter mod A/S. Anders Jensens Slagterforretning og Konservesfabrik ved Sø- og Handelsretten i København anlagt Sag, der ved bemeldte Rets Dom af 7 September 1915 afgjordes med det Udfald, at Selskabet dømtes til at betale Winter 57,000 Kroner med nærmere angivne Renter og Sagens Omkostninger med 400 Kroner. Selskabet viste sig imidlertid ude af Stand til at opfylde Dommen, og der blev da efter forskellige Forhandlinger den 18 Oktober s. A. afsluttet et Forlig, i hvilket Indstævnte deltog paa Winters Vegne, og hvorved man enedes om, at Dommen kunde afvikles ved, at Selskabet som fuld Afgørelse af den betalte 25,000 Kroner samt i Salær og Omkostninger til Indstævnte 5000 Kroner.

I Midten af November s. A. afbrødes Forbindelsen mellem Indstævnte og Winter, og ved den derefter stedfundne Afregning af Sagens Provenu er der imellem Indstævnte og Citantinden, Fru Frieda Schellack af Berlin, til hvem Winter ved Transport af 8 April 1915 havde overdraget sit Tilgodehavende hos det ovennævnte Aktieselskab, og til hvem Afregningen som Følge deraf er sket, opstaaet Tvist om Størrelsen af Indstævntes Salær for den ommeldte Sag og en Del andre Forretninger, som han havde udført for Winter. Idet Citantinden nemlig vel har erklæret af Sagens Provenu at ville tilsvare de Salær- og Udlægskrav, som Indstævnte med Rette kan stille til Winter i Anledning af sin for denne udførte Virksomhed, men bestrider Indstævntes Ret til, som sket, at tilbageholde et Beløb af 7500 Kroner til Dækning af sine Salærer og Udlæg, og idet hun hævder, at Indstævnte — foruden Udlæg til Beløb 70 Kroner, hvorom der under Proceduren maa anses for at være blevet Enighed mellem Parterne, og et Salærbeløb paa 150 Kroner, der ligeledes er ubestridt, — højst har Krav paa Salærer til Beløb 2380 Kroner, saaledes at han i Alt kun kan fordre 2600 Kroner, søger hun ham under nærværende Sag til at betale det herefter udkommende Restprovenu 7500 ÷ 2600 eller 4900 Kroner med Renter heraf $3^1/_2$ pCt. aarlig fra den 18 Oktober 1915 til Forligsklagens Dato den 21 December s. A. og 5 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker.

Indstævnte, der gør gældende, at der foruden de uomtvistede 220 Kroner tilkommer ham 7150 Kroner eller dog mindst 6280 Kr. i Salær for hans Virksomhed for Winter, altsaa i alt 7370 Kroner eller i hvert Fald 6500 Kroner, procederer herefter til Frifindelse mod at betale 130 Kroner eller dog højst 1000 Kroner.

Tvisten har Hensyn til følgende Forretninger:

A. Den ovennævnte Sag mod A/S. Anders Jensens Slagterforretning og Konservesfabrik. Indstævnte forlanger her et Salær paa 5000 Kroner, medens Citantinden mener, at 2000 Kroner kan være passende.

En af Winter given Fremstilling af 25 November 1915 gaar ud paa, at der oprindelig mellem ham og Indstævnte var truffen Aftale om, at saafremt alle de 57,000 Kroner gik ind, skulde han heraf have 50,000 Kroner og Indstævnte Resten 7000 Kroner, men under de efter Dommen førte Forligsforhandlinger, hvorunder der blev Tale om at modtage 30,000 Kroner til fuld Afgørelse, stillede Indstævnte

Fordring om heraf at faa 5000 Kroner i Salær og Udlæg, og herpaa gik Winter ind, idet Overenskomsten dog efter hans Fremstilling fastsatte, at Indstævnte ved de 5000 Kroner skulde være vederlagt for alle hidtil af ham udførte Forretninger for Winter.

Indstævnte gør derimod gældende, at de aftalte 5000 Kroner alene skulde være Vederlag for hans Befatning med Sagen mod A/S. Anders Jensen.

Citantinden hævder endelig, at den mellem Indstævnte og Winter trufne Aftale om et Salær paa 5000 Kroner er uforbindende for hende, der, hvad der var Indstævnte bekendt, havde Transport paa Fordringen mod Aktieselskabet.

Mod Citantindens Benægtelse har Indstævnte ikke bevist, at hun har tiltraadt den ommeldte Salæraftale, idet navnlig et af hende den 17 Oktober 1915, altsaa Dagen før Forligets Afslutning, afsendt Telegram til Indstævnte kun lyder paa, at hun er enig i, at der indgaas Forlig mod en kontant Betaling af 30,000 Kroner.

Idet Indstævntes Salær herefter findes at maatte fastsættes af Retten, og idet der herved findes at maatte tages et væsentligt Hensyn til den oprindelige mellem Winter og ham indgaaede Aftale, skønnes Salæret at kunne bestemmes til 3000 Kroner.

B. Forskellige, under Proceduren som Nr. 5—8 betegnede Forretninger, for hvilke Indstævnte har beregnet sig et Salær af 150 Kr., medens Citantinden gør gældende, at der for en af disse (en Konsultation om et voldeligt Sammenstød mellem Winter og en Trediemand) højst kan tilkomme Indstævnte 10 Kroner og for de øvrige Forretninger et rent minimalt Beløb.

Efter de Retten forelagte ret sparsomme Oplysninger om disse Forretninger skønnes Indstævntes Salær for dem at kunne fastsættes til 100 Kroner.

C. Fem Forretninger, der under Proceduren er betegnet som Nr. 9—13.

Nr. 9 er en af Chr. Nielsen mod Winter ved Sø- og Handelsretten anlagt Sag om et Parti Marmelade; Indstævnte ses her at have udarbejdet en Del af det skriftlige Grundlag for Sagens Procedure. Nr. 10 og 12 angaar et af en Østriger, Turnitz, til hvem Winter havde solgt et Parti Kød, mod Winter først overfor Københavns Politi og derefter ad sædvanlig processuel Vej fremsat Erstatningskrav; Indstævnte har bistaaet Winter overfor Politiet og Turnitz's herværende Sagfører samt til Dels forberedt den civile Procedure. Nr. 13 angaar et af en P. Hansen rejst Krav mod Winter paa Andel i Provenuet af Sagen mod A/S. Anders Jensen; Indstævnte har her repræsenteret Winter, navnlig under en af Hansen mod denne paabegyndt Arrestforfølgning. Nr. 11 endelig har Hensyn til en i Bladet »Politiken« optagen Meddelelse om Winters Forhold til fornævnte Turnitz; Indstævnte har bistaaet Winter med at søge tilvejebragt en Berigtigelse og Imødegaaelse af Bladets Meddelelse.

For disse Forretninger beregner Indstævnte sig et Salær af 2000 Kroner, medens Citantinden mener, at Salærer af henholdsvis 125 Kroner, 110 Kroner, 50 Kroner og 75 Kroner er passende for de 4 førstnævnte Forretninger, og at der for den sidstnævnte Forretning kun kan tilkomme Indstævnte et ubetydeligt Salær.

Efter de Retten foreliggende Oplysninger om Omfanget af Indstævntes Arbejde ved disse Forretninger skønnes hans Salær for dem, idet Hensyn tages til, hvad Winter havde angivet om sine Formueforhold, passende at kunne bestemmes til 1000 Kroner.

Idet der efter det Anførte bliver at tillægge Indstævnte — foruden de uomtvistede 220 Kroner — 3000 Kroner, 100 Kroner og 1000 Kroner, tilsammen 4320 Kroner, vil der være at give Citantinden Dom for 7500 Kroner ÷ 4320 Kroner eller 3180 Kroner, hvoraf der bliver at tillægge hende Renter som af hende paastaaet.

Sagens Omkostninger, som Parterne har paastaaet sig tillagt hos hinanden, vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 194. Højesteretssagfører Vagn Aagesen

mod

Frands Østergaard (Def. Liebe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vennebjerg Herreds Ekstrarets Dom af 14 Juli 1916: Tiltalte Frands Østergaard bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og bør han derhos godtgøre det Offentlige samtlige med denne Sag lovlig forbundne Omkostninger, derunder Salærer til Aktor og Defensor, Sagførerne S. Jensen og A. Jakobsen, henholdsvis 25 Kr. og 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 Oktober 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog saaledes, at Straffetiden bestemmes til 60 Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Dahl, betaler Tiltalte 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom har Tiltalte været indlagt til Observation paa en Sindssygeanstalt, hvorefter Sagen har været forelagt Retslægeraadet. Dette har derefter afgivet en Erklæring, der gaar ud paa, at Tiltalte ikke er sindssyg eller aandssvag, men et gennem vanemæssig Alkoholmisbrug noget sløvet og brutaliseret Individ, samt at det er sandsynligt, at han har været paavirket af Alkohol, naar han har begaaet de i Dommen ommeldte Lovovertrædelser, men at der dog ikke findes tilstræk-

kelige Holdepunkter for den Antagelse, at Rusen skulde have haft en fra det Sædvanlige afvigende Karakter.

Med denne Bemærkning og i Øvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Frands Østergaard til Højesteretssagførerne Aagesen og Liebe 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Vennebjerg Herreds Ekstraret indankede Sag tiltales Tømrer Frands Østergaard, der er født den 8 Maj 1867, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Saaledes som Sagen, der er indanket alene efter Tiltaltes Begæring, herefter foreligger Overretten til Paakendelse, bliver ¡der her for Retten alene Spørgsmaal om Tiltaltes Forhold i nedennævnte Henseender.

Jernbanearbejder Jens Larsens Hustru, Lovise, der bor ved Siden af det Tiltalte tilhørende og af ham beboede Hus i Skt. Knudsby, har edelig forklaret, at Tiltalte i den senere Tid mindst en halv Snes Gange, naar han stiller sig op og lader Vandet ved sit Hus, har fremvist sit Lem for Vidnets og andre tilfældig tilstedeværende Børn, idet han samtidig overfor dem er fremkommen med sjofle Udtalelser og navnlig har ytret, at hvis deres Fader ikke havde haft saadan en, var de aldrig bleven til. Endvidere har han ved samme Lejligheder benyttet forskellige Benævnelser for det mandlige Lem, saasom »Pil« og »Viki«. Vidnet opholdt sig under det Omforklarede i en Afstand af 3 til 4 Meter fra Tiltalte. Nævnte Vidnes Mand, Jernbanearbejder Jens Larsen, har forklaret, at Tiltalte flere Gange overfor Børn har forholdt sig som anført, og at han har hørt Tiltalte sige til Børnene: »Saadan en stikker jeres Fader ind i jeres Moder«. Clara Simonsen, 16 Aar gammel, har udsagt under Ed, at hun 3 til 4 Gange har set Tiltalte staa i sin Have omgivet af Piger og Drenge og fremvise sit Lem for Børnene, idet han samtidig fremkom med en Del meget sjofle Udtalelser, hvis Ordlyd Vidnet dog ikke erindrer. Hun mener ikke, at Tiltalte ved disse Lejligheder har bemærket hende eller haft til Hensigt at krænke hendes Blufærdighed.

Færdig fra Trykkeriet den 17 Oktober 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 30—31.**

Onsdag den 3 Oktober.

Cecilie Sørensen, født Svendsen, har forklaret, at hun flere Gange har hørt Tiltalte fremkomme med i høj Grad sjofle Udtalelser overfor Kvarterets Drenge og Piger — deriblandt Vidnets 10, 12 og 14-aarige Sønner — som han havde samlet om sig, idet han bl. a. har sagt til dem, at de skulde gaa hjem til deres Forældre for at blive »lullet om«. Endvidere har Malersvend Oscar Larsen edelig forklaret, at han en Aften, da han passerede forbi Tiltaltes Hus, hørte Tiltalte fra sit Sovekammervindue raabe til en Del Drenge og Piger, der opholdt sig udenfor Huset: »Kan I gaa hjem og sige til eders Fader, at han skal lave eder om, for han har gjort det skidt første Gang«, og at Vidnet havde Indtryk af, at Børnene havde Forstaaelsen af, hvad Tiltalte mente, idet flere af dem gentog Udtalelsen. Drengene Olaj Sørensen, Sigurd Sørensen og Holger Sørensen, der er henholdsvis 11, 14 og 14 Aar gamle, og af hvilke de to Sidstnævnte hyppig sammen med andre Børn, Piger og Drenge, har staaet udenfor Tiltaltes Have, medens Tiltalte fra denne raabte til dem, har endelig afgivet Forklaringer, gaaende ud paa, at Tiltalte, efter Olajs Fremstillinger to Gange og efter de to andre Drenges Forklaringer flere Gange, har raabt til dem, at de skulde gaa hjem og blive »lullet om«, hvilken Udtalelse Børnene efter Sigurd og Holgers Forklaringer nok kunde forstaa var »noget uartigt«, hvorimod Olaj har erklæret, at han ikke forstod, hvad Tiltalte mente med denne Ytring.

Efter fornævnte Cecilie Sørensens videre Forklaring har Tiltalte gentagne Gange til Børnene rettet det Spørgsmaal, »om deres Moder holdt ved deres Faders Pihl, da de blev lavet«, og Pigen Clara Nielsen, 12 Aar gammel, der ofte sammen med andre Børn, Drenge og Piger, har staaet paa Gaden udenfor Tiltaltes Have, medens Tiltalte fra denne raabte til dem, har bekræftet, at han flere Gange har raabt: »Gaa hjem og spørg din Moder, om hun holdt ved din Faders »P«, medens du blev lavet«, og at hun og de andre Børn blev flove over denne Udtalelse. Fremdeles har den 12aarige Martha Marie Straus forklaret, at hun har hørt Tiltalte fremkomme med en lignende Ytring. Endelig har Tømrer Martin Sørensen edelig forklaret, at han engang omkring Begyndelsen af Maj Maaned d. A. gentagende har hørt Tiltalte raabe fra sin Have til nogle Drenge og Piger, der omgav ham, at de skulde gaa hjem og sige til deres Moder, at hun skulde holde ved deres Faders »Pit«, og at Børnene, hver Gang Tiltalte sagde dette, hujede og raabte.

Fornævnte Malersvend Oscar Larsens Hustru, Johanne Christine, født Nielsen, har edelig forklaret, at hun, der bor i Nærheden af Tiltalte, flere Gange fra sin Lejlighed har hørt ham saavel paa Vejen som i Haven foran sit Hus overfor Kvarterets Børn fremkomme med sjofle Udtalelser, men at hun bestemt kun erindrer en af disse, nemlig: »Kan I gaa hjem og spørge eders Moder, om hun har en løn«, hvilket sidste Ord, der muligvis lød »laadden«, hun opfattede som ensbetydende hermed. Børnene hujede og raabte, naar Tiltalte fremkom med de ommeldte Udtalelser. Edvin Sørensen, 12 Aar gammel, har forklaret, at han én Gang har været til Stede, medens Tiltalte fra sin Have raabte til nogle udenfor staaende Drenge og Piger, og at Tiltalte da flere Gange udtalte: »Kan I gaa hjem og spørge eders Moder, om hun har en Løen«, hvilket Ord efter Edvins videre Fremstilling betegner Kønsdele. Evald Wulff, 12 Aar gammel, har efter sin Forklaring ligeledes én Gang under lignende Omstændigheder hørt Tiltalte opfordre Børnene til at gaa hjem og spørge deres Moder, om hun havde »en laadden«, hvilken Udtalelse han og flere andre Børn forstod og opfattede som en Raahed. Endelig har de tidligere nævnte Drenge, Sigurd Sørensen og Holger Sørensen, begge forklaret, at de har hørt Tiltalte raabe den af Evald omforklarede Ytring til Børnene og at disse forstod, at det var »noget Uartigt«, Tiltalte raabte til dem.

Fornævnte Martha Marie Straus har forklaret, at hun, der nogle Gange sammen med andre Børn har staaet udenfor Tiltaltes Have, medens han raabte forskellige grimme Ord og Udtalelser ud til dem, en Dag hørte ham raabe: »Kan I komme hen og holde min Pihl, medens jeg tisser«, og Marthas Moder, Antomine, født Christiansen, har forklaret, at Martha har gengivet denne Udtalelse overfor hende og meddelt hende, at Tiltalte havde sagt ogsaa andre uartige Ting til dem, som hun imidlertid ikke kunde huske. Ovennævnte Clara Nielsen har udsagt, at hun har hørt Tiltalte raabe til Børnene: »Kom hen og hold ved min »P«, mens jeg tisser«, og at han da stod med opknappede Benklæder og havde sit Lem fremme. Endelig har Drengen Holger Larsen, 11 Aar gammel, forklaret, at han ofte har hørt Tiltalte raabe uartige Ting til Børnene, naar de stod foran hans Have, men at han ikke kan erindre Ordlyden af Udtalelserne.

Tiltalte har erkendt, at han én Gang har raabt til Martha Straus, der stod sammen med flere andre Børn, at hun skulde komme hen og holde ved »denne her« eller »dette Snallerværk«, medens han »tissede«, og at han, inden han flyttede til Skt. Knudsby, hvilket skete den 1 November 1915, ofte har sagt noget Lignende til Børn; men iøvrigt har han benægtet at være fremkommen med de ham paasigtede Udtalelser, og han vil ikke kunne erindre, at han, da han fremkom med Ytringen overfor Martha, havde sit Lem fremme, ligesom han i hvert Fald mener, at Pigebarnet ikke har set det. Ved andre Lejligheder vil han ikke have fremvist Lemmet i Børns Nærværelse.

Idet det dels ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, dels ved de afgivne Vidneforklaringer i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa anses tilstrækkelig godtgjort, at han ved flere Lejligheder har fremvist sit Lem for tilstedeværende Børn og derhos tiltalt disse paa særdeles uhøvisk Vis, maa det billiges, at han, der efter det Oplyste er en Del

hengiven til Drik, men som dog ikke kan antages ved nogen af de paagældende Lejligheder at have været utilregnelig, for det af ham saaledes udviste Forhold ved Underretsdommen er anset efter Straffelovens § 185, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13. Straffen, der ved bemeldte Dom er bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, findes imidlertid efter Sagens Omstændigheder passende at kunne fastsættes til samme Art Fængsel i 60 Dage, og med denne Forlængelse af Straffetiden vil Underretsdommen, hvis Bestemmelse i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, saaledes være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Torsdag den 4 Oktober.

Nr. 340. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Tugthusfange **Albert Johannes Rathje** (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Juni 1917: Arrestanten, Tugthusfange Albert Johannes Rathje, bør straffes med Tugthusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Steinthal og Becker, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Tugthusfange Albert Johannes Rathje til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Aagesen 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten, Tugthusfange Albert Johannes Rathje, der tiltales for Tyveri, er født den 28 Februar 1891 og anset: ved Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 21 Februar 1905 efter Straffelovens § 228, 237, jfr. § 54, og § 252, jfr. § 21 og 36, med 15 Slag Ris, ved Rettens Dom af 25 Ja-

nuar 1910 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved Højesterets Dom af 30 Januar 1911 dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 229, 4de Stk., lempet Tillægsstraf, dels efter dens § 230, 1ste Stk., og § 230, 2det Stk., jfr. tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Rettens Dom af 19 November 1912 dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 230, 2det Stk., lempet Tillægsstraf, dels efter dens § 231, 1ste Stk., og § 231, 2det Stk., jfr. tildels § 46, og dels i Medfør af dens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med lige Straf i 3 Aar og ved Rettens Dom af 30 December 1916 efter Straffelovens § 243 med Tugthusarbejde i 5 Aar.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten har Natten til den 1 Januar 1916 Klokken ca. 2 begaaet groft Tyveri fra en Hørkramforretning i Stueetagen i den beboede Ejendom, Landemærket Nr. 14. I tyvagtig Hensigt steg han over det, 1,80 Meter høje Plankeværk fra Gaarden til Naboejendommen, hvor han selv boede, til Gaarden til den fornævnte Ejendom og videre ind gennem Vinduet til Forretningens Bagværelse, hvilket han til Brug ved Tyveriet havde afhaspet den foregaaende Dag, da han befandt sig i Forretningen, hvor han arbejdede. Fra Bagværelset havde han uhindret Adgang til Butikken, hvor han stjal 2 Pund Chokolade og 8 à 10 halve Flasker Kognak af Værdi ialt 10 Kr., og beroende frit fremme.

Arrestanten har Natten til den 10 Marts 1916 Klokken ca. 2 begaaet groft Tyveri fra en Marskandiserforretning i Stueetagen i den beboede Ejendom Korsgade Nr. 28. Han indfandt sig uhindret i Ejendommens Hovedgang, hvor han i tyvagtig Hensigt med en Knibtang og en falsk Nøgle henholdsvis opbrød og oplukkede en med Hængelaas og indstukken Laas aflaaset Dør til Forretningen. Han kom nu ind i en Korridor, hvorfra der var uhindret Adgang til Butikken. Her stjal han 2 Sølvdameure, 4 Par nye Støvler og 6 Par brugte Sko og Støvler af Værdi ialt 50 Kr. og beroende frit fremme i Butikkens Udstillingsvindue eller paa Hylder i Butikken. Han bar det Stjaalne i 3 Gange ud samme Vej, han var kommen og over Gaden ned i Kælderen til Ejendommen Korsgade Nr. 29, hvortil han havde uhindret Adgang, fordi hans Moder boede der i Huset. Hver Gang han saaledes gik, var det med Hensigt at komme tilbage og stjæle videre, idet han ikke havde samlet det Stjaalne sammen paa én Gang, og han lod derfor Døren staa paa Klem.

Arrestanten har Lørdag den 23 September 1916 begaaet groft Tyveri i Ejendommen Murergade Nr. 1, hvori der udelukkende er Skindtilberederforretning. Han indfandt sig Natten til nævnte Dag ved 4-Tiden uhindret i Ejendommens Gaard, hvor han gennem et utilhaspet Vindue, for hvilket der sad et ombøjet Søm, som han pillede fra, i tyvagtig Hensigt steg ind i Stueetagen, hvorefter han havde uhindret Adgang overalt i Etagernes Lokaler. Det var hans Hensigt at stjæle Penge næste Dag, idet han, der tidligere havde arbejdet i Forretningen, vidste, at dennes Indehaver da, naar han efter Middag kom tilbage til den, havde en Del Penge med til Lønudbetaling til

Arbejderne og opbevarede Pengene i en Tegnebog, som altid beroede i en Jakke, han hængte fra sig i Kontoret, forinden han gik ind paa Værkstedet. Arrestanten gik efter at være steget ind i Ejendommen uhindret ind paa Kontoret paa 1ste Sal, hvor han stjal 1 Polarræveskind, 10 Maarskind og 10 Hermelinskind af Værdi ialt 480 Kr. og beroende frit fremme. Han begav sig derefter med det Stjaalne op paa det øverste Loft, hvor han opholdt sig til han næste Eftermiddag ved 2-Tiden i tyvagtig Hensigt uhindret begav sig ind i Kontoret og her fra den paagældende Jakke, som hang paa Væggen, stjal en Tegnebog af Værdi 4 Kr. med Indhold 550 Kr. i rede Penge.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten i Medfør af Straffelovens § 64 være at anse med en efter dens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri lempet Tillægsstraf, som efter Omstændighederne bestemmes til Tugthusarbejde i 1 Aar, og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 328. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Redaktør **Freilif Olsen** (Def. Liebe),

der tiltales for Ærefornærmelser.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 April 1917: De ovenomhandlede for Citanten, Biskop H. Ostenfeld, fornærmelige Udladelser bør døde og magtesløse at være. Indstævnte, Redaktør Freilif Olsen, bør straffes med simpelt Fængsel i 4 Maaneder og bør til Citanten betale Sagens Omkostninger med 100 Kroner. Det idømte Beløb at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Redaktør Freilif Olsen, til Højesteretssagførerne Asmussen og Liebe 100 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under den Diskussion, der i afvigte Sommer førtes i Pressen angaaende Salget af de dansk-vestindiske Øer, fremkom bl. a. i »Berlingske Tidende« for den 9 August et aabent Brev til Konsejlspræsidenten fra Citanten, Biskop H. Ostenfeld, af følgende Indhold:

»Aabent Brev til Konsejlspræsidenten.

De vil uden Tvivl, Hr. Konsejlspræsident, have bemærket den pinlige Opsigt, det har vakt, at det for Offentligheden ser ud, som om et, maaske to Medlemmer af Deres Ministerium har gjort sig skyldige i mislig Omgang med Sandheden for ikke at bruge stærkere Ord.

Det er ikke Spørgsmaalet om Salget af de vestindiske Øer, hvorom det her drejer sig. Alle forstaar, at herom kan man have forskellig Mening. Offentligheden forstaar ogsaa godt, at en Regering under Forhandlinger af den Art med et andet Lands Regering kan have Tavshedspligt, hvorfor Interviews paa Forhaand maa afvises. Derimod forstaar man ikke, at en Minister kan tillade sig at sige en afgjort Usandhed.

I det danske Folk har det hidtil været Sæd og Skik, at Sandheden maatte holdes i Ære, og at en Mand i en ansvarlig Stilling maa føle sig uløselig bundet til Sandheden. Uden dette rokkes der ved Grundvolden for vort Folks Liv.

Vi lever under Forhold, under hvilke jeg og mange med mig vil strække os saare vidt for ikke at volde Vanskeligheder for den siddende Regering, men dog vil det føles som en for stor Ydmygelse for det danske Folk og den kristne Menighed i dette, om vi maa sige, at der i Landets Regering sidder Mænd, der ikke følger Sandheden.

Jeg tillader mig derfor, saa alvorligt, som jeg er i Stand til det, at henstille til Dem, Hr. Konsejlspræsident, at formaa de paagældende blandt Deres Kolleger til bestemt at fralægge sig de Udtalelser, som tillægges dem, eller forlade deres Stillinger.

Den 8de August 1916.

H. Ostenfeld.«

I en ikke underskreven Artikel, betitlet »Moralen«, i Dagbladet »Extrabladet« for den 15 August s. A., hvilken Artikel efter Proceduren maa antages at hidrøre fra Indstævnte, Redaktør Freilif Olsen, og hvori bl. a. omtales nogle i »Berlingske Tidende« for den 14 s. M. indrykkede Bemærkninger, som Artiklen giver sin fulde Tilslutning, af Overpræsident Jonquières, hvorefter Angrebet paa Ministrene i Anledning af deres Erklæringer om Øsalget er fuldkommen ubegrundet, karakteriseres Citantens fornævnte aabne Brev som Biskop Ostenfelds »lumske og forlorne Angreb« paa Ministeriet.

Det hedder endvidere i Artiklen:

»Efter Biskop Ostenfelds Indlæg i denne Debat skammer jeg mig som en Hund over, at jeg, Gud bedre, er evangelisk luthersk: hellere Hottentot eller Bigamist, er jeg fristet til at sige, end evangelisk-luthersk i denne Stund! Naar man sér over den Bestand af hellige Svin og Køtere, der skraaler op paa Vers og Prosa om, hvor gudsfrygtige og danske de er, som Skjold for deres Hykleri og Lumskhed

og Løgn og Bedrag, saa ønsker man sig at være Jøde eller Muhamedaner eller Tilbeder af den forgyldte Leverpostej, lige fedt hvad — bare at man ikke er et kristent Menneske!

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Og om Biskop Ostenfeld, der mener, at Ministeriet ikke maa lyve, er det oplyst, at han ikke er bange for at lyve, naar det passer ham — det er den bogstavelige Sandhed, efter Alt, hvad der foreligger til Dato! Han er fornærmet over, at Ministeriet lyver, men selv lyver han, naar det passer ham! — lad os nu prøve, Hr. Biskop, kom ind ad en aaben Dør: vi siger, at De har løjet, De har været i Fjendskab med Sandheden, kom nu, lad os tale med Dem, f. Eks. ved Hof- og Stadsretten, læg Sag an imod os; o, Biskop, Du aner ikke, hvor mange pæne Mennesker, der i Tidens Løb har lagt Sag an mod os ved Hof- og Stadsretten (og faaet os dømt, lad os ikke glemme, at de omtrent allesammen har faaet os dømt) — o, Biskop, o, Du kære Sandhedsvidne, lad os nu faa den Glæde at se dit milde og falske og kære Ansigt i Stævnings Form! Hvis jeg kender Justitsminister Zahle ret, saa bevilger han Dig fri Proces til en Retssag mod »Extrabladet«! Kære Bisp, tag Risikoen, det er altsaa gratis, naar Zahle giver fri Proces! — Gud, hvor jeg erindrer dit herlige Ansigt, o, herlige Primas, fra hin Dag, da Du i din Vaande erklærede (falsk som altid), at Christi Opstandelse til Himlen (eller Nedfart til Helvede — hvem kan hitte Rede i det altsammen?) maatte (»selvfølgelig«) forstaas paa en aandelig Maade, altsaa ikke bogstaveligt, men med Forbehold, Rævestreger; Der var en Tid, hvor jeg forbandt noget stort og højt og godt med Begrebet »Biskop«. Paa den Tid forbandt jeg noget fuldkomment ligegyldigt og uinteressant med Begrebet »Overpræsident«. — Alting skifter. — Jeg er lige ved at faa Respekt for »Københavns Overpræsident« (skønt det kniber haardt), men det er let nok gjort med min Foragt for Sjællands Biskop: det er i en Haandevending.«

Under denne Sag har nu Citanten paastaaet Indstævnte som ansvarshavende Redaktør af »Extrabladet« for Fremsættelsen af de ovenfor citerede, ubeføjede og for ham i høj Grad ærekrænkende Udladelser anset med streng Straf efter Injurielovgivningen, hvorhos de paagældende Udladelser paastaas mortificeret.

Indstævnte paastaar sig frifundet.

Hver af Parterne har derhos paastaaet sig tilkendt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har efter sit Anbringende rettet det omhandlede Angreb paa Citanten af Indignation over, hvad der var ham bekendt med Hensyn til Citantens Forhold ved Besættelsen i 1914 af det ledige Udby-Ørslev Sognekald paa Sjælland. Herom fremgaar af Proceduren og Sagens Oplysninger bl. a. Følgende:

Ved den af Menighedsraadet forud for Besættelsen foretagne Afstemning fik en Provst Jensen Flertallets — 5 — Stemmer, medens en Pastor Hindsholm af Indre Missions Retning fik 3 Stemmer.

Embedet blev besat med Sidstnævnte.

Det ovennævnte Flertal i Menighedsraadet tilstillede i den Anledning Citanten en Skrivelse, hvori de anførte, at Citanten, da Afstemningen skulde foregaa, havde udtalt Ønsket om, at samtlige Medlem-

mer gav Provst Jensen deres Stemmer, — i hvilket Fald denne efter Menighedsraadsloven vilde være bleven kaldet —, og at Citanten, efter at Afstemningen havde fundet Sted, paa Forespørgsel, om han vilde anbefale Provsten til Ministeriet, svarede omtrent saaledes: »Ja naturligvis; jeg har anbefalet ham til Dem, og jeg føler mig bundet af mit Ord«, ligesom at Citanten fremkom med andre Udtalelser i Retning af, at Provst Jensen ganske bestemt maatte ventes at blive kaldet, men at Udfaldet ikke desto mindre blev et helt andet; Brevet slutter saaledes: »Tør vi i al Ærbødighed udbede os Deres Grunde for denne mere end mærkelige Svigten af Deres Ord.«

Citanten nægtede imidlertid under Henvisning til den i denne Skrivelse indeholdte grove Insinuation imod ham at udtale sig.

Citantens Forhold til denne Embedsudnævnelse blev derefter Genstand for Kritik dels paa et Møde i Udby-Ørslev Sogne, hvor der vedtoges en Resolution, gaaende ud paa en Misbilligelse af Citantens Optræden, dels i visse Blade.

Menighedsraadet fik nu af Kultusministeriet tilstillet Aktstykkerne ved bemeldte Embedsudnævnelse, derunder Citantens Indberetning til Ministeriet, hvilken er saalydende:

»Hermed fremsender jeg Indstillingen fra Udby-Ørslev, hvori Provst Jensen er indstillet som Nr. 1 og Pastor Hindsholm som Nr. 2. Begge er de vel anbefalet fra deres tidligere Virksomhed, og Provst Jensen er jo indstillet af Flertallet. Jeg vil dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at Pastor Hindsholm er en Del ældre og rimeligvis ikke har mange Chancer tilbage for at blive forflyttet, har større Eksamenskarakter og har været Censor ved Skolelærereksamen i ikke saa faa Aar.«

I den Skrivelse, hvormed Kultusministeriet fremsendte Aktstykkerne, hedder det:

»Det vil heraf fremgaa, at der fra Biskoppens Side har foreligget for mig en virkelig og paa flere Grunde — deriblandt særlig ogsaa kirkelige Hensyn — støttet Tilskyndelse til at indstille Pastor Hindsholm fremfor Provst Jensen.«

Ved Bemærkningen i sidstnævnte Skrivelse: »deriblandt særlig ogsaa kirkelige Hensyn«, sigtes efter Aktstykkerne til, at Biskoppen overfor vedkommende Departementschef mundtlig havde fremhævet det ønskelige i, at der beskikkedes en Præst af Indremissions Retning, idet der ikke i vid Omkreds fandtes Præster af denne Retning, som imidlertid havde adskillig Tilslutning der.

Nu tog Citanten til Genmæle i en Skrivelse af 29 December 1914, hvilken Skrivelse offentliggjordes i Provinsblade, deriblandt Sorø Amtstidende, hvori han udtaler, at han efter sin egen Mening paa Spørgsmaalet, om han vilde anbefale Provst Jensen, svarede undvigende, saavidt han erindrer omtrent saaledes: »Jeg kan naturligvis ikke misrekommandere en Mand, som jeg har anbefalet til Dem«, ligesom Citanten ikke ved sin ovennævnte Paategning paa Menighedsraadets Indstilling vil have udtalt nogen særlig Anbefaling af nogen af de Paagældende — denne Forstaaelse har Citanten, som det fremgaar af det Foranførte, dog ikke bibragt Kultusministeriet —; naar hans

Omtale af Pastor Hindsholm er noget længere, skyldes dette efter Redegørelsen, at der her var flere Data at anføre, og at Citanten mente, at han ogsaa overfor Mindretallets Kandidat havde Pligt til at fremhæve dennes rent objektive Kvalifikationer. Citanten udtaler derhos i bemeldte Skrivelse, at hans Ytringer i Samtalen med Departementschefen om det ønskelige i, at der kom en Mand af Indremissions Retning der paa Egnen, først fremkom, efter at han af Departementschefens Udtalelser havde forstaaet det som afgjort, at Pastor Hindsholm vilde blive udnævnt

Indstævnte, der ikke, før han skrev Artiklen i »Extrabladet«, vil have kendt Citantens nysnævnte Redegørelse, har nu til sit Forsvar for det af ham mod Citanten rettede Angreb henvist til, at Citanten efter det Foreliggende formentlig har savnet Berettigelse til at optræde som Sandhedens Vogter i Forhold til de paagældende Medlemmer af Ministeriet, hvorfor Indstævnte har anset sig for beføjet til at angribe Citanten som sket, idet han vil have troet at kunne føre Bevis for Berettigelsen af de Udtalelser, som han har benyttet om Citanten.

Der kan imidlertid ikke gives Indstævnte, hvis Pligt det havde været, naar han vilde rette et Angreb paa Citanten i den paagældende Anledning, forinden at søge oplyst, hvad der maatte være fremkommet fra dennes Side, Medhold i, at han i det af ham Anførte har kunnet finde nogetsomhelst Beføjelse til at rette et Angreb paa Citanten af en saavel i Formen som i Indhold saa ærerørig Karakter som det omhandlede, hvorfor Indstævnte i Medfør af Straffelovens §§ 216 og 217 vil være at anse med en Straf, der findes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 4 Maaneder.

De paaklagede Udladelser vil derhos være at mortificere, ligesom Indstævnte vil have at betale Citanten Sagens Omkostninger med 100 Kroner.

Fredag den 5 Oktober.

Nr. 269. Højesteretssagfører Bülow

mod

Jens Nielsen Buus (Def. Asmussen),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Nyborg Købstads Ekstrarets Dom af 6 Oktober 1916: Tiltalte Jens Nielsen Buus bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos han vil have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Dahlerup, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Nielsen, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Repsdorph og Munch-Petersen betaler Tiltalte Jens Nielsen Buus 40 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, vil den være at stadfæste. Efter det for Højesteret Oplyste findes den sidste Del af den i Dommen udtalte Misbilligelse at maatte bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Nielsen Buus til Højesteretssagførerne Bülow og Asmussen 60 Kroner til hver. Der tillægges Højesteretssagfører Winthers Dødsbo i Salarium for Højesteret 30 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Nyborg Købstads Ekstraret saavel paa Justitiens Vegne som efter Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag tiltales Jens Nielsen Buus for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Tiltalte er født den 20 Maj 1870 og ikke funden forhen straffet.

Tiltalte blev i 1903 ansat som Reservegartnerbetjent ved Vridsløselille Forbedringshus, fik i 1905 fast Ansættelse sammesteds og blev, da Nyborg Straffeanstalt toges i Brug, ansat som Gartnerbetjent ved denne.

Medens Tiltalte gjorde Tjeneste ved Forbedringshuset, blev han en Gang uden Resultat afhørt af Inspektøren i Anledning af et Rygte om, at han havde abnorme seksuelle Tilbøjeligheder. I Marts 1914 og i Juni s. A. blev der af Inspektøren ved Nyborg Straffeanstalt foretaget Afhøringer i Anledning af en Sigtelse mod Tiltalte for, at han udviste uterligt Forhold mod Fangerne. Hverken disse eller en af Direktøren for Fængselsvæsnet derpaa foretaget Afhøring førte til nogen Indskriden mod Tiltalte.

Under denne Sag er Omstændighederne følgende:

Fange i Nyborg Straffeanstalt Nr. 28, Martin Emil Søemod, født 19 Marts 1892, har under Eds Tilbud forklaret, at Tiltalte, medens Fangen fra November 1911 til Sommeren 1912 afsonede en Straf i Vridsløselille Forbedringshus, en Gang tog ham paa Kønsdelen udenpaa Benklæderne, idet han, saavidt Fangen husker, kom med en Be-

mærkning om Fangens Lems Størrelse, samt at Tiltalte ved Løsladelsen omfavnede ham »som en Moder gør« og endelig, at Tiltalte under Fangens seneste Strafudstaaelse i Nyborg Straffeanstalt har taget ham om Skulderen og klappet ham paa Kinden.

Fange i Nyborg Straffeanstalt Janus Jacob Christensen har forklaret, at Tiltalte, medens Fangen i 1912 udstod en Straf i Vridsløselille Forbedringshus, i ethvert Fald en halv Snes Gange har strøget og klappet ham i Bagdelen og meget tit har puffet ham i Underlivet samt har taget ham om Halsen og strøget sin Kind op ad hans.

Betjent ved Nyborg Straffeanstalt Poul Knud Jacob Koefoed, der ved Afhøringen i Juli 1916 var 30 Aar gammel, har under Eds Tilbud forklaret, at Tiltalte i Sommeren 1913 begyndte og i adskillige Maaneder fortsatte med meget ofte, naar de mødtes, at puffe Koefoed med knyttet Haand omkring Kønsdelene, idet han samtidig kom med sjofle Bemærkninger angaaende Samleje. Fængselsbetjent Knud Christian Jensen Ungerskou har til en Politirapport forklaret, at han var til Stede ved en saadan Lejlighed og fandt Tiltaltes Adfærd paafaldende.

Endvidere har Koefoed forklaret, at Tiltalte to Gange har taget ham med Haanden paa Bagdelen, idet han kom med sjofle Bemærkninger.

Hjalmar Niels Jørgen Nielsen, født 26 Juni 1896, der fra den 21 September 1915 til den 19 Maj 1916 i Nyborg Straffeanstalt udstod en Straf for Tyveri, har edelig forklaret, at Tiltalte en Gang i Februar 1916, da Nielsen bøjede sig ned for at tage en Sæk paa Nakken, gentagne Gange klappede ham kærtegnende paa Bagdelen, samt at Tiltalte flere Gange kærtegnende har taget ham i Nakken og klappet ham paa Kinden. Angaaende det førstnævnte Optrin har Nielsen efter Fængselsbetjent Herman Oskar Stuhrs Forklaring til en Politirapport givet denne en Fremstilling, svarende til det ovenfor Anførte.

Fange i Nyborg Straffeanstalt Nr. 183, Karl Emil Rasmussen, født den 12 Marts 1896, har edelig forklaret, at Tiltalte den 26 Maj 1916, da Fangen bukkede sig for at tage et Par Sko op, tog ham om Bagdelen som for at beføle ham paa denne, idet han samtidig lo til Fangen, og at Tiltalte en halv Snes Gange ved andre Lejligheder har taget ham paa og befølt ham paa Bagdelen, men holdt op, naar Fangen rejste sig og saa paa ham, samt at Tiltalte flere Gange har taget Fangen om Nakken og, idet han lo til Fangen, rystet dennes Hoved. Med Hensyn til Optrinet den 26 Maj 1916 har Fængselsbetjentene Stuhr og Karl Kristian Eggers Hansen til en Politirapport forklaret, at Fangen til dem har givet en Forklaring som ovenfor, dog at han sagde, at Tiltalte tidligere havde gramset ham i Skridtet.

Fange Nr. 106 i Nyborg Straffeanstalt, Peter Anders Rasmussen, født 26 August 1893, har edelig forklaret, at Tiltalte en Gang, da Fangen havde været paa Anstaltens Kontor i Anledning af Alimentation til et Barn, opfordrede ham til at holde sig borte fra de unge Piger, idet han tilføjede »for der er det, der er bedre«.

Jørgen Havgreen, født 24 Marts 1895, som fra den 15 September 1915 til den 15 Maj 1916 udstod en Straf i Nyborg Straffeanstalt, har til en Politirapport forklaret, at han i Straffetidens 3—4 sidste Maaneder arbejdede under Tiltalte, og at denne flere Gange kærtegnede ham ved at lægge sin Haand paa hans Bryst og Skuldre og klappe og stryge ham over Kinden, samt at han nogle Gange, naar Havgreen bukkede sig, gav ham et Dask paa Bagdelen, og at han en Gang kort før Løsladelsen lagde sin Arm om hans Hals.

De tidligere Fanger i Nyborg Straffeanstalt, Alfred Andersen, født 2 Februar 1895, og Oscar Møller Andersen, født 26 Maj 1893, har endelig til Politirapporter forklaret, at Tiltalte i Foraaret 1916 flere Gange har klappet dem henholdsvis i Ansigtet og paa Bagdel, Bryst og Skuldre, efter Alfred Andersens Forklaring smilede Tiltalte ved saadanne Lejligheder til ham.

Tiltalte har derhos efter samtlige Forklaringer og hans egen Erkendelse været i høj Grad tilbøjelig til at bruge sjofle Talemaader. De afgivne Forklaringer gaar ud paa, at det har været et almindeligt Samtaleemne blandt Fangerne, at Tiltalte havde homoseksuelle Tilbøjeligheder og gjorde usømmelige Tilnærmelser til dem. Samtlige ovenfor omtalte Deponenter har forklaret, at Tiltaltes Adfærd var dem i høj Grad imod, og Fangerne, at de kun fandt sig deri, fordi de var afhængige af Tiltalte og antog, at det ikke kunde nytte at klage. Fængselsbetjent Koefoed har forklaret, at han som ny i Tjenesten nødig vilde klage, og at han vidste, at Tiltalte stod højt i Inspektørens Gunst.

Tiltalte, som til at begynde med nægtede sig skyldig i de ham paasigtede Forhold, gjorde, efterhaanden som Forhørene skred frem, Indrømmelser og erkendte sluttelig i alt Væsentligt Rigtigheden af de ovenfor fremstillede Forklaringer, undtagen Søemods, kun at han vedholdende har nægtet at have sagt til Peter Anders Rasmussen, at der var Noget, der var bedre end unge Piger, og at have strøget sin Kind op ad Janus Christensens Kind samt at have puffet Koefoed omkring Kønsorganerne, hvorimod han har erkendt at have puffet ham i Underlivet.

Med Hensyn til Sømods Forklaring fastholdt Tiltalte, at han vel ikke turde benægte dens Rigtighed, men dog ikke huskede det Omforklarede og ikke troede at have gjort sig skyldig deri.

Tiltalte, som har forklaret, at han som Dreng blev forledet til gensidig Onani, og at han har homoseksuelle Tilbøjeligheder, erkendte derhos i et Forhør den 28 Juli 1916, at det havde været ham en sanselig Tilfredsstillelse at beføle eller klappe Fangerne paa Bagdelen eller tage dem om Skuldrene, som det hedder i Forhøret, »paa samme Maade, som han tænker sig, at det vilde være for en normal Mand at karessere en ung Pige«. Han erkendte at have behandlet højst en halv Snes Fanger dels i Forbedringshuset, dels i Nyborg Straffeanstalt paa den anførte Maade.

Ved Sagens Foretagelse i Ekstraretten den 6 Oktober 1916 erklærede Tiltalte imidlertid, at han ikke havde beføIt Fangerne i Bagdelen, men kun givet dem et Klap eller Dask, og at hans videre-

gaaende Tilstaaelse var lagt ham i Munden af Dommeren og afgivet, fordi han paa denne havde forstaaet, at der ikke vilde blive rejst Tiltale mod ham, samt for at komme paa fri Fod — han blev under Sagen arresteret den 8 Juli 1916 og løslødt den 29 samme Maaned efter at have afiagt Tilstaaelse. Til sin Defensor for Overretten og under et efter Overrettens Foranledning optaget Reassumtionsforhør har Tiltalte fastholdt sine seneste Forklaringer, idet han har tilføjet, at han ingen kønslig Tilfredsstillelse har følt ved sine Handlinger og ej heller har tænkt, at Nogen kunde føle sin Blufærdighed krænket ved disse, der var blevet til en Vane hos ham, og ved hvilke Tiltalte kun har villet vise Fangerne Venlighed. Betjent Koefoed har Tiltalte efter sin Forklaring i Reassumtionsforhøret kun i Gemytlighed puffet i Maven uden at tænke paa at berøre Kønsdelene.

Der vil intet Hensyn kunne tages til denne ubestyrkede Tilbagekaldelse, men Tiltaltes med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse om hans Adfærd overfor de ovennævnte Deponenter vil være at lægge til Grund for Paadømmelsen, hvorimod han ikke findes overbevist om de øvrige ham paasigtede Forhold, ej heller det af Søemod omforklarede. Da det efter det Foreliggende maa antages, at Betjent Koefoed godvillig har fundet sig i Tiltaltes ofte gentagne Behandling, kan der allerede af denne Grund ikke paalægges Tiltalte Strafansvar for denne.

Med Hensyn til Fangerne maa det have staaet Tiltalte klart, at de paa Grund af Omstændighederne troede sig nødte til at taale hans Behandling, og hans Adfærd mod dem vil være at henføre under Straffelovens § 185. Den forskyldte Straf findes under Hensyn til midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Den indankede Dom, ved hvilken Tiltalte efter Straffelovens § 185 er anset med samme Straf, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, ligeledes billiges, vil saaledes være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 40 Kr. til hver.

Det maa misbilliges, at ovennævnte Hjalmar Niels Jørgen Nielsen, Karl Emil Rasmussen og Peter Anders Rasmussen er taget i Ed som Vidner, uagtet de er straffet, de to Førstnævnte for Tyveri og Sidstnævnte for Bedrageri og Falsk, samt at Edsfæstelsen af Karl Rasmussen har fundet Sted, uden at Tiltalte har været til Stede eller ses at have været tilsagt til at give Møde. Iøvrigt har Sagens Behandling i 1ste Instans været lovlig.

Nr. 56. Fhv. Købmand **Berendt Hansen** (Selv)

mod

Direktør **Alfred Wærum** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en af en Trediemand udstedt Obligation, for hvilken der er givet Pant i en Appellanten tilhørende Ejendom, er forfalden.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Maj 1916: Indstævnte, Vognmand Ole P. Jensen, bør til Citanten, Direktør Alfred Wærum af Frederiksberg, betale de paastævnte 22,000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 11 December 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar efter Ordlyden ud paa, at den i den indankede Dom ommeldte Panteobligation ikke anses forfalden af de af Indstævnte anførte Grunde, men at Ole P. Jensen for Tiden frifindes.

Da Appellanten imidlertid mangler Beføjelse til ved Appel af Dommen at søge denne forandret for Jensens personlige Vedkommende og da Jensen, selv om Appellanten ikkun maatte tilsigte at faa Indstævnte kendt uberettiget til for Tiden at søge Fyldestgørelse i den pantsatte Ejendom for den paagældende Fordring, under denne Forudsætning maa anses at have en saadan Interesse i den iværksatte Appel, at han, der ikke har givet Møde for Højesteret, burde have været medindstævnet for denne — hvilket ikke er sket — vil den udtagne Højesteretsstævning være at afvise.

Thi kendes for Ret:

Den udtagne Højesteretsstævning afvises.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag har Citanten, Direktør Alfred Wærum af Frederiksberg, paastaaet Indstævnte, Vognmand Ole P. Jensen, dømt til Betaling af 22,000 Kr., som han skylder Citanten ifølge en af ham til denne for nævnte Beløb den 19 August 1911 udstedt, den 21 s. M. tinglæst Obligation med oprykkende 2den Prioritets Panteret i de Indstævnte tilhørende

Ejendomme Matr.-Nr. 11 c, 11 d og 24, Matr.-Nr. 25, 30 og 33 samt Matr.-Nr. 29 og 31, alle af Vanløse, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. aarlig fra den 11 December 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst, idet Citanten har anført, at Beløbet ifølge Vedtagelse i Obligationen er forfaldent dels fordi Terminsydelsen til Østifternes Kreditforening som 1ste Prioritetshaver i de nævnte Ejendomme pr. Juni Termin 1915 først er erlagt den 8 September s. A. og pr. December Termin s. A. endnu ikke var erlagt ved Sagens Anlæg, dels fordi Indstævnte ved Købekontrakt af 28 September 1913 har overdraget Ejendommen til en Trediemand — fhv. Købmand B. M. Hansen — uden at denne har udstedt ny Obligation til Citanten.

Indstævnte har ved sit Møde i Retten erkendt Søgsmaalets Rigtighed.

Herefter vil der være at give Dom efter Citantens Paastand, uden at der vil kunne tages noget Hensyn til en af ovennævnte fhv. Købmand B. M. Hansen som Intervenient nedlagt Paastand om Indstævntes Frifindelse, ligesom der ejheller, forsaavidt Intervenienten endvidere har nedlagt Paastand om selv at frifindes, vil være Spørgsmaal om at tage denne Paastand under Paakendelse, idet der ikke af Citanten er nedlagt nogen Paastand overfor Intervenienten.

Endelig savner ogsaa Intervenientens Paastand om Tilkendelse af Sagens Omkostninger hos Citanten Hjemmel.

Nr. 99. Købmand **Berendt Martin Hansen** (Selv)

mod

Direktør **Alfred Wærum** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Rigtigheden af en af Byfogeden i København afsagt Kendelse, hvorved en Appellanten tilhørende Ejendom udlagdes Appelindstævnte til brugeligt Pant.

Ved Københavns Byfogeds Kendelse af 12 Januar 1916 blev dekreteret, at Ejendommen Matr.-Nr. 11 c, 11 d og 24, Matr.-Nr. 25, 30 og 33 samt Matr.-Nr. 29 og 31 af Vanløse udlægges Direktør Alfred Wærum til brugeligt Pant.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Februar 1917: Den indankede Kendelse og det sig dertil sluttende Dekret bør ved Magt at stande. Til Justitskassen bør Appellanten, Købmand Berendt Martin Hansen, betale 50 Kroner. Sagens Omkostninger her for Retten betaler Appellanten til Appelindstævnte, Direktør Alfred Wærum, med 100 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom omtalt er Terminsydelsen til Østifternes Kreditforening pr. Juni 1915 først betalt af Appellanten den 8 September s. A. Hertil maa føjes, at Indstævnte, der i Anledning af nævnte Ydelses Ikke-Betaling ifølge Obligationens Indhold var berettiget til at betragte denne som forfalden, allerede i Begyndelsen af September 1915 havde begæret sig Ejendommen udlagt til brugeligt Pant, og at han vel paa Appellantens Anmodning midlertidig frafaldt denne Begæring, da Ydelsen blev betalt og Appellanten indledede Forhandlinger om Indfrielse af Indstævntes Obligation, men at disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat. Indstævnte maa derfor anses for at have været beføjet til i December 1915 at genoptage sin fornævnte Begæring, og allerede som Følge heraf maa det billiges, at Byfogdens Kendelse af 22 December 1915 og Dekret af 12 Januar 1916 ved Dommen er stadfæstet. Herefter og da Dommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger og den Appellanten paalagte Mulkt tiltrædes, vil Dommen i det Hele kunne stadfæstes.

I Mulkt for unødig Trætte for Højesteret vil Appellanten have at betale 200 Kroner til Justitskassen.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen bør Appellanten, Købmand Berendt Martin Hansen, for unødig Trætte for Højesteret bøde 200 Kroner. Saa betaler han og til samme Kasse 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Obligation af 19 August 1911 erkendte Vognmand Ole P. Jensen at være bleven skyldig til Direktør Alfred Wærum et Beløb af 22,000 Kroner, som han forpligtede sig til at forrente med 5 pCt. p. a. og at tilbagebetale i en af de halvaarlige Terminer efter $^1/_2$ Aars forudgaaende Varsel. Til Sikkerhed for Skylden gav Debitor 2den Prioritets Panteret i Ejendommene Matr.-Nr. 11 c, 11 d, 24, 25, 30, 33, 29 og 31 af Vanløse næstefter de i Ejendommene indestaaende Prioriteter til Østifternes Kreditforening.

I Obligationen hedder det videre:

»Dersom . . . . der paadrages Pantet udpantningsberettigede Restancer af Skatter og Afgifter eller af Afdrag, Renter eller andre Ydelser, som ere forud prioriterede, ... eller jeg maatte afhænde den pantsatte Ejendom, hvad enten dette sker ved Skøde, Købe- eller Mageskiftekontrakt eller paa anden Maade, uden at der senest 4 Maaneder efter det endelige Adkomstdokuments Udstedelse er overleveret

Kreditor ny Obligation fra Pantets nye Ejer conform med nærværende og tinglæst uden præjudicerende Retsanmærkning, da skal Kapitalen i hvert enkelt saadant Tilfælde, strax og uden forudgaaende Opsigelse være forfalden til skadesløs Betaling.«

Ved Købekontrakt af 28 September 1913 overdrog Vognmand Ole Jensen de pantsatte Ejendomme til Købmand Berendt Hansen, uden at der dog blev udstedt nogen ny Panteobligation af Køberen.

Under Anbringende af, at Beløbet ifølge Vedtagelsen i Obligationen var forfaldet, dels fordi Terminsydelsen til Østifternes Kreditforening pr. Juni Termin 1915 først blev erlagt den 8 September s. A., dels fordi der ikke er udstedt og overleveret ham nogen ny Panteobligation, udstedt af Køberen, dels fordi der er paadraget Ejendommene Restance af Skatter, begærede Kreditor i Rekvisition af 9 December 1915 til Byfogden i København de pantsatte Ejendomme udlagte til brugeligt Pant i Henhold til D. L. 5—7—8 og 9. Herimod protesterede Købmand Berendt Hansen, men ved Byfogdens Kendelse af 22 December s. A. blev Protesten forkastet, og ved Byfogdens Dekret af 12 Januar 1916 blev de paagældende Ejendomme udlagte Rekvirenten til brugeligt Pant.

Denne Kendelse og dette Dekret har Appellanten, fornævnte Købmand Berendt Martin Hansen, indbragt her for Retten, hvor han har paastaaet Protesten taget til Følge og Dekretet ophævet og sig tillagt Appelsagens Omkostninger; Appelindstævnte, ligeledes fornævnte Direktør Alfred Wærum, procederer til Kendelsens og Dekretets Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger her for Retten.

Til Støtte for sin Paastand gør Appellanten gældende, at Terminsydelsen til Østifternes Kreditforening stedse af ham er bleven erlagt efter Forfaldsdag, men at Appelindstævnte ved sin Passivitet har godkendt dette, og at Appelindstævntes Sagfører under alle Omstændigheder med Hensyn til Ydelsen pr. Juni Termin 1915 har givet Afkald paa Retten til at betragte denne Misligholdelse som Forfaldsgrund.

Appellanten hævder endvidere, at der er bleven tilbudt Appelindstævnte en af ham (Appellanten) udstedt Obligation i Stedet for den af Vognmand Ole Jensen udstedte, men at Appelindstævnte vægrede sig ved at modtage den.

Da det imidlertid er uomtvistet, at der er paadraget Ejendommen Restancer af Skatter og Ydelser til Østifternes Kreditforening, og da Appellanten ikke har godtgjort, at Appelindstævnte enten i Almindelighed eller i det foreliggende Tilfælde har opgivet Retten til at betragte Gælden som forfalden af disse Grunde, samt da Appellanten mod Appelindstævntes Benægtelse ikke har tilstrækkelig godtgjort, at der er tilbudt ny Obligation efter Ejendomsoverdragelsen ved Købekontrakt, maa det billiges, at den fremsatte Protest mod Forretningens Fremme er forkastet; denne Kendelse og det sig dertil sluttende Dekret vil herefter være at stadfæste.

Da Appellauten uden rimelig Grund har foranstaltet Appel, vil han for unødig Trætte i Medfør af Fr. 11 August 1819 have at betale til Justitskassen 50 Kroner.

Sagens Omkostninger her for Retten betaler Appellanten til Appelindstævnte med 100 Kroner.

Nr. 77. **Københavns Magistrat** (Ch. Shaw)

mod

Aktieselskabet »**Bona**« i Likvidation (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af en Ejendoms Ejendomsskyld.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 September 1916: De Indstævnte, Københavns Magistrat, bør til Citanterne, A/S »Bona« i Likvidation, betale de paastævnte 2022 Kr. 62 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 3 Marts 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Københavns Magistrat, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanterne, A/S »Bona« i Likvidation, paastaaet de Indstævnte, Københavns Magistrat, tilpligtede at tilbagebetale dem 2022 Kr. 62 Øre, som Citanterne skal have betalt for meget i Skat for Tiden fra den 1 Juli 1908 til den 31 December 1915 som Følge af, at de Indstævnte ikke ved Beregningen af Ejendomsskylden for de Citanterne tilhørende Ejendomme Matr.-Nr. 1438, 1439, 1442 og 1443 i Stadens udenbys Vester Kvarter har anvendt de i § 2 i den af Københavns Kommunalbestyrelse den 25 April 1905 vedtagne, af Indenrigsministeriet den 30 Juni s. A. stadfæstede Skattevedtægt fastsatte Overgangsbestemmelser, hvorved er hjemlet visse Lempelser i Henseende til Beregningen af Ejendomsskylden for de Ejendommes Vedkommende, der den 30 Juni 1904 var bygningsafgiftspligtige til Staten. Citanterne har derhos paastaaet sig tilkendt Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 3 Marts 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Sagen, at de fornævnte Ejendomme, der hører til det mellem Vesterbrogade og Gl. Kongevej beliggende Bygnings-

kompleks, hvori »Det ny Teater« findes, er opstaaede ved en i Aaret 1908 foretagen Udstykning og Sammenlægning med derpaa følgende Ommatrikulering af de tidligere Matr.-Nr. 20 A, 20 B, 21, 22, 23 og 314 samt et mindre Areal af Matr.-Nr. 87 A, alle af Stadens udenbys Vester Kvarter, at samtlige disse sidstnævnte Ejendomme den 30 Juni 1904 var bygningsafgiftspligtige til Staten og saaledes faldt ind under de ovenfor nævnte Overgangsbestemmelser, og at Bebyggelsen paa de ny Ejendomme fandt Sted samtidig med Udstykningen og Sammenlægningen og skete efter en fælles Plan, dog saaledes at hver Ejendom har bevaret sin fulde Selvstændighed.

De paastævnte 2022 Kr. 62 Øre er efter Citanternes Opgørelse, hvis Rigtighed ikke er bestridt af de Indstævnte, det Beløb, som skulde være betalt mindre i Skat, saafremt de gamle Ejendomme — hvorved dog er bortset fra den Del af Matr.-Nr. 87 A, der er indgaaet i de ny Ejendomme — havde bestaaet uforandrede, og Citanterne hævder, at de Indstævnte savner Hjemmel til at berøve Ejerne Fordelen ved Ejendommenes fortsatte Behandling efter Vedtægtens Overgangsbestemmelser, blot fordi der sker en Ommatrikulering, hvorved Ejendommene faar ny indbyrdes Grænser og ny Matr.-Nr.

De Indstævnte gør til Støtte for deres Frifindelsespaastand gældende, at de her under Sagen omhandlede Ejendomme først er opstaaede ved den i 1908 foretagne Ommatrikulering og derfor ikke vil kunne behandles efter de omhandlede Overgangsbestemmelser, der maa forudsættes kun at komme til Anvendelse paa de den 30 Juni 1904 bestaaende Ejendomme, og at man overhovedet kun ved at tage som Udgangspunkt Forholdene, som de var før 1908, og se bort fra den stedfundne faktiske Forandring af de gamle Ejendomme og Vurderingen til Ejendomsskyld af de ny opstaaede Ejendomme kunde bringe Overgangsbestemmelserne til Anvendelse.

Da den Omstændighed, at en Ejendom, paa hvilken de oftnævnte Overgangsbestemmelser er anvendelige, ved Ommatrikulering faar en anden Skikkelse og Benævnelse end før, ikke findes at kunne medføre, at disse Regler bliver uanvendelige paa den, og da det er uomtvistet, at alle de Dele, hvoraf de her omhandlede Ejendomme nu bestaar, den 30 Juni 1904 var bygningsafgiftspligtige til Staten, vil allerede af den Grund Citanternes Paastand, mod hvilken der, som ovenfor bemærket, iøvrigt ingen Indsigelse er fremsat, være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Citanterne med 100 Kroner.

Mandag den 8 Oktober.

Nr. 108. Grosserer **Aage Ørsted**, Underfoged **Hans Christian Ørsted** og Overretssagfører **Albert Kristian Helweg-Larsen** (G. Shaw)

mod

Politidirektøren i Københavnpaa det Offentliges Vegne (Aagesen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanterne har gjort sig skyldige i Overtrædelse af Beværterlovens § 34, 2det Stk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 8 April 1916: De Tiltalte, Aage Ørsted, Hans Chr. Ørsted og Albert Kristian Helweg-Larsen, bør hver især til Københavns Kommunes Kasse bøde 100 Kroner, og En for Alle og Alle for En belale Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret er denne Sag af Appellanterne indanket i Civilprocessens Former.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanterne have in solidum at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanterne, Grosserer Aage Ørsted, Underfoged Hans Chrstian Ørsted og Overretssagfører Albert Kristian Helweg-Larsen, En for Alle og Alle for En, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Poltidirektøren i København paa det Offentliges Vegne, havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Aagesen i Salarium for Højesteret 100 Kroner. Saa betaler Appellanterne og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag tiltales Aage Ørsted, Hans Christian Ørsted og Albert Kristian Helweg-Larsen for Overtrædelse af Beværterlovens § 34, 2det Stk.

Tiltalen har Hensyn til, at A/S »Ydun«, hvis Bestyrelse for Tiden bestaar af de Tiltalte, saaledes at Tiltalte Aage Ørsted tillige er administrerende Direktør, formentlig uden tilstrækkelig Næringsadkomst driver en Vinstue i Ejendommen Vesterbrogade 74—76.

Sagens Omstændigheder er iøvrigt følgende:

Den 16 Juni 1875 stiftedes A/S »Ydun« med det Formaal at drive Beværternæring. Selskabets Kapital var 200 Kr., fordelt i Aktier à 5 Kr.

Under 19 Juni 1875 vandt Selskabet Næringsadkomst paa Værtshushold, men drev i den følgende Tid Forretning med Udskænkning af Mineralvande og Frugtsaft fra Vogn. Selskabet gik ikke godt. I en Aarrække udviste Regnskabet Underskud, og i Aaret 1907 blev der ikke drevet nogen Forretning.

Tiltalte Aage Ørsted havde i 1894 overtaget Adolph Hartvigs Vinforretning her i Staden. Adolph Hartvig havde i sin Tid drevet Vinstue sammen med Vinhandel, og efter at Tiltalte Aage Ørsted fra 1894—1907 havde drevet Vinforretning alene, bestemte han sig i 1907 til tillige at drive Vinstue. Han søgte gennem Tiltalte, Overretssagfører Albert Helweg-Larsen at faa Beværterborgerskab, men det lykkedes ikke, og man henvendte sig da til den administrerende Direktør Dam for A/S »Ydun« og Sagfører Ørn angaaende Køb af »Ydun«s Aktier. Man kunde ikke fremskaffe flere end 30 af Aktierne. De øvrige Aktionærer kendte man ikke nærmere til, og de har heller ikke senere mødt og gjort deres Rettigheder som Aktionærer gældende. Forhandlingerne førte til, at Tiltalte Aage Ørsted og hans Broder, Tiltalte H. C. Ørsted, købte de 30 Aktier for en Købesum af 4000 Kr. Direktør Dam gav Køberne en skriftlig Erklæring om, at der ikke hvilede nogen Gæld paa Selskabet, idet han eftergav et Krav, han havde paa det. Der medfulgte ved Overdragelsen af Aktierne ikke andre Aktiver end Selskabets Borgerskab.

Selskabets hidtilværende Bestyrelse fratraadte, og de Tiltalte indtraadte i Bestyrelsen, hvorhos Tiltalte Aage Ørsted tillige blev administrerende Direktør. Man etablerede derefter en Vinstue i Ejendommen Vesterbrogade 74—76, hvorhen Tiltalte Aage Ørsted flyttede sin Vinforretning og til Bestridelse af Udgifterne og Betaling af Husleje, Anskaffelse af Inventar etc. optog Aktieselskabet en Kassekredit, som Tiltalte A. Ørsted og H. C. Ørsted maatte hæfte personligt for. Tiltalte Aage Ørsted har medunderskrevet Aktieselskabets Lejekontrakt som Kautionist. Der blev afsluttet Overenskomst mellem Aktieselskabet og Tiltalte Aage Ørsted om, at denne skulde levere Vin og Spirituosa til Aktieselskabet, der antog en Bestyrer til at passe den daglige Drift af Vinstuen.

Den 6 Januar 1913 blev der i Medfør af Beværterlovens § 44 meddelt Selskabet Bevilling til at drive Beværtning med Ret til Udskænkning af stærke Drikke i Ejendommen Vesterbrogade Nr. 74—76.

Efter det Oplyste har Formaalet med Købet af de 30 Aktier i A/S »Ydun« været at skaffe et Beværterborgerskab, som man ikke paa anden Maade paa det paagældende Tidspunkt kunde faa, og at det kun har været for at muliggøre en Udnyttelse af »Ydun«s Borgerskab, at man har givet Transaktionen Formen af en Overdragelse af Aktierne i A/S »Ydun« fremgaar klart allerede af den Omstændighed, at Købe-

summen for Aktierne stod i stærkt Misforhold til den Værdi, som Aktierne i sig selv kan antages at have haft.

Der mangler imidlertid en saadan tilstrækkelig reel Tilknytning til den af »Ydun« tidligere drevne Forretning, der maatte være nødvendig, for at man med Føje kunde tale om en virkelig Fortsættelse af A/S »Ydun«. Der arbejdes med ny Kapital, og der er indtraadt nye Aktionærer og ny Bestyrelse. Forretningens Virksomhed er en anden nu end tidligere. Bortset fra Borgerskabet har de to Forretninger intet Aktiv fælles. Køberne af Aktierne har derhos ved en udtrykkelig Indestaaelse fra Direktør Dam garderet sig imod at komme til at betale Gæld, som mulig maatte paahvile Selskabet for Tiden før Overdragelsen. Under disse Omstændigheder maa Retten opfatte den efter Overdragelsen i 1907 drevne Forretning som drevet af et helt nyt Aktieselskab, der ikke med Føje har kunnet benytte »Ydun«s Borgerskab af 19 Juni 1875 som Næringsadkomst, og til hvem Magistraten derfor i Henhold til Beværterlovens § 44 ikke har kunnet meddele Bevilling. At Magistraten har ment, at Selskabet lovligt benyttede Borgerskabet af 19 Juni 1875 og derfor anset det for berettiget til i Henhold til Beværterlovens § 44 at faa ombyttet Borgerskabet med en Bevilllng maa blive uden Betydning.

De Tiltalte vil herefter være at anse efter Beværterlovens § 34, 2det Stk., hver især efter Omstændighederne med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 100 Kroner og være at tilpligte til in solidum at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 42. Redaktør **Sigvald Andersen** (Selv)

mod

Grosserer **Konrad Christensen** (Ingen),

betræffende Straf og Erstatning for Ærefornærmelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Februar 1916: Den ovennævnte for Citanten, Grosserer Konrad Christensen, som eneste Indehaver af Firmaet Hedegaard & Christensen i Nørresundby, fornærmelige Udladelse bør død og magtesløs at være. Indstævnte, Redaktør Sigvald Andersen, bør til Statskassen bøde 200 Kr. eller, i Mangel af denne Bødes fulde Betaling, hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. Saa bør Indstævnte og til Citanten betale 800 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 28 September 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 80 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Betaling regnes fra denne Højesterets Doms Forkyndelse. Til Justitskassen betaler Appellanten, Redaktør Sigvald Andersen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Fagbladet »Detailhandlerbladet« Nr. 55 for den 9 Juli 1915 fandtes under Overskrift: »Sumpen« og derunder: »Hvorledes d'Hrr. Hedegaard & Christensen, Nr. Sundby, effektuerer Ordrer« en ikke underskrevet Artikel, hvori det udtaltes, at Firmaet havde nægtet at opfylde en Handel om 12 Sække Kartoffelmel, der var solgt til en Handlende i Vendsyssel i Henhold til Slutseddel af 24 Januar 1914. Det hedder videre i Artiklen:

»Trods forskellige Paakrav om at faa det solgte leveret, er det ikke lykkedes bemeldte Kollega at opnaa saa meget som et Svar fra det meget ærede Firma i Nr. Sundby, selv en Meddelelse om at Sagen nu vilde blive offentlig fremdraget synes ikke at gøre større Indtryk paa de store Herrer i Nr. Sundby. Firmaet mener aabenbart, at det tilkommer Grossisterne at bestemme om et solgt Parti Kartoffelmel skal leveres eller ej, og det er formentlig d'Hrr.s Mening, at en solgt Vare ikke bør leveres til en Købmand, naar den med Fordel for den sælgende Grossist kan tilbageholdes indtil højere Priser indtræder.

Man skulde synes, at d'Hrr. maatte kunne forstaa, at naar de saa tidlig som i Januar 1914 har solgt 12 Sække Kartoffelmel til Aftagelse Aaret 1915, saa har det haft saa rigelig Tid til at skaffe dette Parti til Veje, at ingen Dommer i Verden vil fritage dem for at opfylde sine paatagne Forpligtelser, hertil kommer yderligere, at det jo er en kendt Sag, at Firmaet jo stadig har haft og endnu stadig den Dag i Dag har Kartoffelmel til Salg, blot noterer man den lille for Firmaet saa betydningsfulde Forskel, at Salgsprisen er en anden.

Vi har sikkert alle vore Kolleger Landet over med os, naar vi erklærer, at det er en ret betegnende og iøvrigt ufin Fremgangsmaade, naar Firmaet nægter at vedstaa en Handel som denne, og vi tør frejdig tilføje, at hvis Firmaet sætter Pris paa vedblivende at blive beæret med Ordre fra de Købmænd, der staar indenfor Organisationen, bør Firmaet hurtigst muligt opfylde sine Forpligtelser overfor vor Kollega i Vendsyssel, ellers kunde det hænde, hvad der er hændt andre Firmaer før i Tiden, at der er for mange af vore Læsere, som hylder det gamle Ord: »I Dag mig, i Morgen Dig«, og saaledes ikke agter at lade en Forurettelse overfor en Kollega gaa upaaagtet hen.

Hvis Firmaet ikke i Løbet af nogle Dage har opfyldt den paagældende Handel, vil vi anbefale vedkommende Kollega at fremsende Sagen til videre Behandling hos en Sagfører i Aalborg, og derefter bede Vedkommende holde os à jour med Sagen, om Modstanderens Indlæg, hvorefter det skal være os en Fornøjelse, at gøre vore Læsere bekendt med hvad der maatte fremkomme.«

Citanten, Grosserer Konrad Christensen, der er eneste Indehaver af Firmaet Hedegaard & Christensen i Nørresundby, har under denne ved Stævning af 13 Oktober 1915 anlagte Sag paastaaet Indstævnte, Redaktør Sigvald Andersen som Bladets ansvarshavende Redaktør, idømt Straf efter Injurielovgivningen i Anledning af den nævnte Artikel, som han anser for ærefornærmende, i hvilken Henseende han særlig har henvist foruden til Overskriften dels til Bemærkningen om, at det formentlig er »d'Hrr.s Mening, at en solgt Vare ikke bør leveres til en Købmand, naar den med Fordel for den sælgende Grossist kan tilbageholdes, indtil højere Priser indtræder,« dels til Bemærkningen om, »at det er en ret betegnende og iøvrigt ufin Fremgangsmaade, naar Firmaaet nægter at vedstaa en Handel som denne.« Foruden at paastaa de saaledes fremhævede Udladelser mortificerede, har Citanten under Henvisning dels til disse, dels til, at Artiklen indeholder en Opfordring til Bladets Læsere om eventuel Boycotning af hans Forretning, endvidere paastaaet Indstævnte tilpligtet at erstatte det ham herved paaførte Tab med 20,000 Kroner, subsidiært med et Beløb, fastsat af Retten, eller ved uvillige Mænds Skøn. Af Erstatningen fordrer han Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 28 September 1915.

Indstævnte procederer til Frifindelse, idet han bestrider, at der i Artiklen eller dennes Overskrift findes noget for Citanten Fornærmeligt og ligeledes bestrider, at der ved Samme er paaført Citanten noget Tab.

Citanten gør gældende, at det af ham med Hensyn til den paagældende Handel indtagne Standpunkt har haft Hjemmel i de ved Handlens Indgaaelse aftalte Vilkaar og saaledes været fuldstændig lovmedholdeligt, samt at vedkommende Handlende heller ikke har foretaget noget Retsskridt sigtende til at skaffe Kontrakten opfyldt.

Artiklens Overskrift »Sumpen« maa anses at indeholde en Ærefornærmelse overfor Citanten, som Indehaver af den Forretning, som Artiklen gør til Genstand for Omtale. Denne Udladelse vil derfor være at mortificere, og Indstævnte vil være at anse efter Straffelovens § 217 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage.

Endskønt de af Citanten iøvrigt fremhævede Dele af den paaklagede Artikel ikke findes at kunne henføres under Straffelovens Injuriebestemmelser, maa disse Udladelser som egnede til at skade ham i hans Forretningsvirksomhed, og som Indstævnte ikke har godtgjort at have haft nogen Føje til at fremsætte, anses retstridige. Det samme gælder under de foreliggende Forhold om den i Artiklen indeholdte Trusel om eventuel Boycotning fra de indenfor Organisationen staaende Købmænds Side. Da Artiklen maa antages ogsaa at have paaført Citanten Tab, vil Indstævnte være pligtig til at yde ham en Erstatning, som dog ikke findes at kunne ansættes til det af ham for-

drede Beløb, men passende til 800 Kroner, hvoraf vil være at svare Renter, som paastaaet.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendt, vil Indstævnte have at betale Citanten med 80 Kroner.

Nr. 344. Frugthandler **Ole Hansen** (Ingen)

mod

Grosserer **Lorentz Michelsen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Frugthandler Ole Hansen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 385. Højesteretssagfører Liebe

mod

Bruno Pedersen (Def. Aagesen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 198.

Hads Herreds Ekstrarets Dom af 18 Januar 1917: Tiltalte Bruno Pedersen bør straffes med simpelt Fængsel i 14 Dage og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Terndrup, og til Defensor, Sagfører Normand, resp. 15 Kr. og 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom 2 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til en Maaned. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Heise, betaler Tiltalte 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 14 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 14 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Bruno Pedersen til Højesteretssagførerne Liebe og Aagesen 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Hads Herreds Ekstraret indankede Sag er Malersvend Bruno Pedersen, der er født den 28 December 1891, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 198.

Efter Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt under et paa Foranledning af Overretten optaget yderligere Forhør, tog Tiltalte sammen med Mursvend Jens Jensen Jacobsen af Odder Søndagen den 10 December f. A. om Formiddagen ud til Norsminde Fjord for at gaa paa Andejagt. Efter at de, hver forsynet med en Jagtbøsse, havde sejlet et Par Timers Tid med Baad paa Fjorden uden at nedlægge noget Vildt, blev de enige om at fortsætte Jagten paa Landjorden, hvorfor de omtrent Kl. halv et Eftermiddag gik i Land ved Rude Strand. Om hvad der derefter passerede, har Tiltalte forklaret Følgende: Straks efter, at de var kommet i Land, kom der en Flok Ænder flyvende forbi dem fra højre til venstre, hvorpaa de begge, efter at Jacobsen havde sagt »Dæk« og samtidig sat sig ned, medens Tiltalte stod 3 à 4 Skridt bag ud tilvenstre for ham, gjorde sig rede til at skyde. Jacobsen skød først, og umiddelbart derefter skød Tiltalte med det Udfald, at Skuddet ramte Jacobsen i Baghovedet, saa at han faldt om og var død med det samme. Efter Tiltaltes Formening maa Jacobsen lige efter at have afskudt sin Bøsse have rejst sig, uden at Tiltalte, der holdt sin Bøsse til Kinden, rede til Skud, har kunnet se det, og straks derefter være traadt et Par Skridt tilvenstre hen foran Løbet paa Tiltaltes Bøsse i samme Øjeblik, som denne blev affyret.

Liget af Jacobsen blev samme Dag underkastet medico-legalt Ligsyn. Ifølge den af den paagældende Kredslæge desangaaende afgivne Attest fandtes Kraniets højre Side helt knust af Haglskud, der var gaaet ind bag højre Øre og ud over højre Øje, hvorhos Hjernen var knust og til Dels borte Efter hvad der yderligere udtales i Attesten, er Døden sikkert indtraadt øjeblikkelig.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Idet Tiltalte, hvis Forklaring vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, under Hensyn til den korte Afstand, i hvilken Jacobsen befandt sig foran ham og til Siden for hans Skudlinie, findes at have tilsidesat tilbørlig Forsigtighed ved at affyre sit Skud, forinden han havde forskaffet sig fuld Sikkerhed for, at han kunde gøre det uden Fare for Jacobsens Liv, maa han anses ved Uagtsomhed at have foraarsaget Jacobsens Død, og det maa derfor billiges, at han for dette Forhold ved Underretsdommen er anset efter Straffelovens § 198. Straffen, der ved Dommen er fastsat til simpelt Fængsel i 14 Dage, findes imidlertid at burde bestemmes til samme Art Fængsel i en Maaned, og med denne Forlængelse af Straffetiden vil Dommen, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, saaledes være at stadfæste. Tiltalte vil derhos have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans har ikke været forbunden med noget Ophold, som vil bevirke Ansvar, og har iøvrigt ligesom den befalede Sagførelse for begge Retter været lovlig.

Tirsdag den 9 Oktober.

Nr. 320. Højesteretssagfører Liebe

mod

Oluf Julius Rasmussen (Def. Overretssagfører Krag),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 § 2.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Februar 1917: Tiltalte Oluf Julius Rasmussen bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 10 Kr. og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste.

De Sagførerne for Højesteret tilkommende Salærer vil efter Omstændighederne være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe og Overretssagfører E. Krag hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Oluf Julius Rasmussen, der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 155, 8 Juni 1912 § 2, er født den 30 Januar 1874.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Ved Skrivelse af 22 September 1915 anmeldte Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet, at Tiltalte den 1 Juli s. A. i Ejendommen Viborggade 67 havde paabegyndt en Iskageforretning, uden at der derom rettidig var gjort Anmeldelse som paabudt i Bagerilovens § 2, 1ste Stk. Det oplystes nærmere, at der i Forretningen, der drives sammen med Rulleforretning samt Udsalg af Sukkervarer, og hvis Lokaler bestaar af Køkken og Butik, ikke anvendes fremmed Medhjælp, og at Istilberedningen foregaar ved, at halvskummet Mælk koges i en almindelig Gryde, hvorpaa der til Mælken sættes forskellige Ingredienser i Iskremepulvere (Vanille, Citroner, Bananer, Kakao) og Essenser (med samme Benævnelser som Pulverne). Den saaledes tilberedte Mælk hældes den paafølgende Dag efter at have henstaaet i med Laag tildækkede Blikspande over i Isfrysebøtten, der igen anbringes i den i Butiken staaende Iskasse. Salget af Is foregaar direkte fra Isbøtten, serveret i Vafler, der ikke bages paa Stedet, men indkøbes fra Fabriker. Køkkenet, hvori Mælken koges og tilberedes, benyttes til Husholdningsbrug og opfylder ikke de regulativmæssig fastsatte Krav til Konditori- og Bagerilokaler.

Tiltalte har erkendt, at den i Anmeldelsen givne Beskrivelse af hans Forretning er rigtig, men mener ikke at have Pligt til at anmelde Forretningen. Den for ham mødende Sagfører har i saa Henseende anført, at Istilberedning er en Tilberedning af Mælk — Frysning efter Iblanding af (ofte farvet) Sukker — og intet Andet, samt at Bageriloven er en Lov udelukkende for Brødtilberedning, og derfor hverken efter sine Ord eller sit Formaal — Hensyn til Arbejderbeskyttelsen — kan antages at omfatte en Forretning som Tiltaltes, med hvilken der i sanitær Henseende haves tilstrækkelig Kontrol ved Sundhedsvedtægtens Regler for Falholden af Mælk og Fløde.

Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet har heroverfor fremført, at Tilberedningen af Iskreme næringsretlig set maa henføres under Konditorfaget, at Bageriloven foruden Forretninger med Brødtilberedning netop ogsaa omfatter Konditorier, at den nævnte Lov ogsaa fyldestgør andre Formaal end Hensynet til Arbejderbeskyttelsen, f. Eks. Hensynet til Forbrugerne, samt at nærværende Sag netop er rejst for at søge en Afgørelse af, hvorvidt Tilsynet med det stærkt tiltagende Antal Iskageforretninger skal føres af Arbejds- og Fabriktilsynet eller af Sundhedsvæsenet, med hvilket sidste Tilsyn Direktoratet ikke mener at kunne nøjes.

Da der nu maa gives Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet Medhold saavel i, at Istilberedning som den foran beskrevne efter sin Beskaffenhed maa henføres under Konditorfaget, som i at en Forretning, hvori saadan Tilberedning finder Sted, maa være underkastet de i Lov Nr. 155 af 8 Juni 1912 for Konditorier fastsatte Regler, vil Tiltalte, der ikke har foretaget den i nævnte Lovs § 2, 1ste Stykke, paabudte Anmeldelse, i Medfør af samme Lovs §§ 16, jfr. 19, være at anse med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 10 Kroner og have at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 418. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Gustav Adolf Nilsson (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 1 September 1917: Arrestanten Gustav Adolf Nilsson bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Winther, 20 Kr. til hver. Saa bør Arrestanten og i Erstatning til Cigarmager Thorvald Skotte Hansen betale 7 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved den indankede Dom er Tiltalte rettelig anset efter de deri anførte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Gustav Adolf Nilsson bør hensættes til Tugthusarbejde i 3 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bache 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestant Gustav Adolf Nilsson, der tiltales for Tyveri, er født den 20 Oktober 1886 og tidligere anset blandt Andet: ved nærværende Rets Dom af 22 December 1908 efter Straffelovens § 237, jfr. § 228, og midlertidig Straffelovs § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, ved nærværende Rets Dom af 6 April 1909 efter Straffelovens § 238, jfr. Straffelovens § 64, og midlertidig Straffelovs § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 7 Juni 1910 efter Straffelovens § 238 for 2den Gang begaaet Hæleri, sammenholdt med Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, og senest: ved Højesterets Dom af 12 Marts 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., tildels jfr. § 46, eller i Medfør af Straffelovens § 241, 2det Stykke, efter § 238 som for 3die Gang forsøgt og begaaet Hæleri og Straffelovens § 101 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og ved Højesterets Dom af 3 Sep-

tember 1914 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., eller i Medfør af § 241, 2det Stk., efter § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i $2^1/_2$ Aar.

Han har derhos her ved Retten været tiltalt for Tyveri i en Sag, der imidlertid hævedes ved Rettens Dom af 6 Marts d. A.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten mellem den 15 og 16 Juli d. A. Klokken ca. 12 blev Arrestanten anholdt i Lille Kongensgade paa Foranledning af Cigarmager Thorvald Skotte Hansen, der sigtede Arrestanten for umiddelbart forinden ved Lommetyveri at have frastjaalet ham en Portemonnæ, indeholdende ca. 8 Kr. i rede Penge samt en Lap Papir, paa hvilken fandtes anført et nærmere angivet Telefonnummer.

Anmelderen, nævnte Cigarmager Hansen, har nærmere som Vidne under Ed forklaret, at han, der den paagældende Nat sad og sov paa en Bænk paa Kongens Nytorv, blev vækket af nogle Mandspersoner, der spurgte ham, om han ikke savnede sin Portemonnæ, og fortalte, at de havde set, at en Mand, der havde siddet ved Siden af ham, havde haft sin Haand omme bag Anmelderens Jakke og pillet ved Jakken; da det viste sig, at Anmelderens Portemonnæ, der havde beroet i Baglommen paa hans Benklæder, var borte, henvendte Anmelderen sig til en Politibetjent, som han mødte paa Østergade.

Fabriksarbejder Ernst Larsen har som Vidne under Ed forklaret, at han, der den paagældende Nat sammen med nogle Kammerater sad paa Bænken ved Siden af Anmelderen, som sad og sov, bemærkede, at Arrestanten satte sig ved Anmelderens anden Side og derefter havde sin Haand omme bag Anmelderens Ryg under Jakken, uden at Vidnet dog saa, om Arrestanten tog Noget; kort efter gik Arrestanten sin Vej, hvorefter Vidnet, der havde fattet Mistanke om, at Arrestanten havde bestjaalet Anmelderen, vækkede denne og spurgte ham, om han ikke savnede Noget, saaledes som af Anmelderen under Sagen forklaret. Vidnet traf derefter paa Østergade Politibetjent Nr. 836, Kragelund, hvem han fortalte, hvad der var passeret, hvorefter han og Politibetjenten i Lille Kongensgade antraf Arrestanten, der stod og talte nogle Penge.

Fabriksarbejder Hagen Sørensen har som Vidne forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed saa, at Arrestanten sad paa Bænken ved Siden af Anmelderen, samt at Anmelderen efter at være vækket af Vidnet Larsen fortalte, at hans Portemonnæ var stjaalet.

Arrestanten fandtes ved sin Anholdelse i Besiddelse af 7 Kroner 70 Øre, der beroede i en Portemonnæ, der ifølge Arrestantens Forklaring er hans lovlige Ejendom, hvorhos der i Arrestantens Besiddelse fandtes en anden Portemonnæ, der af Anmelderen er genkendt som den ham frakomne; i den sidstnævnte Portemonnæ fandtes en Papirlap som den ifølge Anmelderens Forklaring bortkomne.

Arrestanten har forklaret, at han Intet vil kunne huske om, hvad han har foretaget sig den paagældende Nat. Han har derhos anbragt, at han var i Besiddelse af ca. 4 Kr., men har ikke villet kunne give nogen Forklaring om, hvorledes han er kommet i Besiddelse af den af Anmelderen genkendte Portemonnæ eller det overskydende Pengebeløb.

Politibetjent Kragelund har forklaret, at han efter at være bleven

gjort bekendt med det Passerede sammen med Vidnet Larsen antraf Arrestanten i Lille Kongensgade, hvor Arrestanten stod og raslede med nogle Penge.

D a Arrestanten er fundet i Besiddelse af den stjaalne Portemonnæ, der er vurderet til 1 Kr. 50 Øre, d a Arrestanten efter det Oplyste har været i umiddelbar Nærhed af Anmelderen ved den Tid, Tyveriet maa antages at være begaaet, d a Arrestanten, der efter det Oplyste ikke kan antages at have været beruset ved den omhandlede Lejlighed, under Sagen har afgivet forbeholdne Forklaringer, samt d a Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det efter det Foreliggende ubetænkeligt at anse det for bevist, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri.

Arrestantan har under sin sidste Sag været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 18 Februar d. A. har udtalt, at Arrestanten ikke er i almindelig Forstand sindssyg eller aandssvag, men derimod synes at paavirkes stærkt af Alkohol, saa at man kan tale om pathologisk Alkoholreaktion.

Arrestanten vil herefter efter Omstændighederne være at anse som fuldt tilregnelig.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kroner til hver.

Efter derom nedlagt Paastand vil Arrestanten derhos have at betale Anmelderen, Cigarmager Thorvald Skotte Hansen, en Erstatning af 7 Kroner.

Onsdag den 10 Oktober.

Nr. 332. Højesteretssagfører Harboe

mod

Karla Juliane Marie Sofie Christiansen, kaldet **Madsen** (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Hillerød Købstads Ekstrarets Dom af 12 April 1917: Arrestantinden Karla Juliane Marie Sofie Christiansen, kaldet Madsen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage samt udrede denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Sagførerne Olsen og Wimmer, henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Maj 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne C. A. Olsen og Amdrup, betaler Tiltalte Karla Juliane Marie Sofie Christiansen, kaldet Madsen, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 20 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karla Juliane Marie Sofie Christiansen, kaldet Madsen til Højesteretssagførerne Harboe og I. Kondrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende efter Begæring af Tiltalte Karla Juliane Marie Sofie Christiansen, kaldet Madsen, fra Hillerød Købstads Ekstraret hertil indankede Sag er hun, der er født den 1 Juli 1898 og ikke funden forhen straffet, sat under Tiltale for Tyveri.

Saaledes som Sagen er indanket, foreligger alene til Afgørelse Tiltaltes Forhold til et fra Frk. Agnes Nielsen Petersen begaaet Pengetyveri.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 16 Januar 1917 anmeldte Bestjaalne, at der samme Dag mellem Kl. $5^1/_2$ og 7 om Eftermiddagen var frastjaalet hende 3 Kroner, nemlig 1 Tokrone og 1 Enkrone, som indeholdtes i en Portemonnæ, der laa i en paa hendes uaflaasede Værelse paa Højskolehjemmet i Hillerød frit fremme beroende Muffe.

Efter at Tiltalte, om hvem det er oplyst, at hun havde tjent i Højskolehjemmet, og at hun uden Erhverv eller fast Bopæl den paagældende Dag havde opholdt sig i Hillerød, var blevet arresteret som sigtet for dette Tyveri og i nogen Tid havde nægtet sig skyldig, aflagde hun i et den 2 Februar 1917 afholdt Forhør, til hvilket hun selv havde begæret sig fremstillet, Tilstaaelse om paa nævnte Tid og Sted at have tilvendt sig 2 Enkronestykker fra den paagældende Porte-

Færdig fra Trykkeriet den 24 Oktober 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 32.**

Onsdag den 10 Oktober.

monnæ, idet hun nærmere beskrev, ad hvilken Vej hun efter at være gaaet ind gennem Ejendommens aabne Port havde skaffet sig Adgang til Bestjaalnes Værelse uden at passere nogen aflaaset Dør.

Denne Forklaring fastholdt Tiltalte under de følgende Forhør, medens Bestjaalne har fastholdt, at der kun fandtes ét Enkronestykke i Portemonnæen, og at saavel dette som et Tokronestykke er udtaget af den i det angivne Tidsrum.

Efter at Tiltalte var sat under Tiltale for Tyveri, har hun imidlertid tilbagekaldt sin Tilstaaelse og under et den 2 April 1917 afholdt Reassumtionsforhør forklaret, at Tilstaaelsen kun var fremkommen som Resultat af Overtalelser fra en Overbetjent Side, og fordi hun haabede at blive løsladt efter aflagt Tilstaaelse, samt at hun slet intet Tyveri har begaaet, men derimod den 16 Januar 1917 Kl. henad 6 om Eftermiddagen i Højskolehjemmets Kælder laant 2 Kroner af den dér tjenende Pige, Agnes Raupach. Denne har imidlertid bestemt benægtet at have laant Tiltalte Penge den nævnte Dag, paa hvilken hun overhovedet ikke vil have talt med Tiltalte.

Der vil herefter ikke kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes ganske ubestyrkede Tilbagekaldelse af Tilstaaelsen, som hun har fastholdt under hele Forundersøgelsen, der paa Grund af andre Sigtelser mod hende først sluttede over 6 Uger efter Tilstaaelsens Fremkomst, uden at Tiltaltes Varetægtsarrest i Mellemtiden var blevet hævet.

Uanset den foreliggende Uoverensstemmelse mellem Bestjaalnes og Tiltaltes Forklaringer om de borttagne Pengestykkers Værdi, maa det derhos anses tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte har frastjaalet Anmelderinden et Beløb af 2 Kroner.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, og da Underretsdommen har samme Straffebestemmelser, vil denne Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, saaledes kunne stadfæstes.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 20 Kroner til hver.

Nr. 204. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Ferdinand Waldemar Larsen (Def. Aagesen),

der tiltales for uterligt Forhold.*)

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af Højesteretsdom af 29 Juni d. A. har Tiltalte været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling. Paa Grundlag af det ved denne Undersøgelse Fremkomne har Retslægeraadet udtalt, at Tiltalte lider af Sindssygdom (Alderdomssløvsind). Da denne Tilstand maa antages allerede at have været til Stede, da Tiltalte begik den Lovovertrædelse, for hvilken han er sigtet, vil han i Henhold til Straffelovens § 38 være at frifinde, hvorhos Aktionens Omkostninger bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Ferdinand Waldemar Larsen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og Politirettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Aagesen 40 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Nr. 314. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Jens Henriksen Røn og Alexander Jørgensen (Def. Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Strandingslovens § 4.

Skodborg-Vandfuld Herreders Politirets Dom af 21 Oktober 1916: De Tiltalte, Fabrikant Alexander Jørgensen, Esbjerg, og Entreprenør Jens Henriksen Rønn af Harboøre, bør hver især bøde 30 Kr. til Skodborg-Vandfuld Herreders Politikasse og, En for Begge og Begge for En, betale Sagens Omkostninger. At efter-

*) Den indankede Dom findes pag. 368.

kommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Marts 1917: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Heise, og de tvende Defensorer sammesteds, Overretssagførerne Johnsen og Dahl, betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 25 Kr. til hver. De idømte Bøder udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, Jens Henriksen Røn og Alexander Jørgensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Aagesen og Henriques 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Lemvig Købstad og Skodborg-Vandfuld Herreders Politiret indankede Sag tiltales Bjærgningsentreprenør Jens Henriksen Røn og Fabrikant Alexander Jørgensen for Overtrædelse af Strandingslovens § 4.

Medens Tiltalte Røn, der er født den 5 Oktober 1870, har været anset ved Overrettens Dom af 27 Juli 1908 efter Strandingslovens § 22 med en Bøde af 20 Kr. til ovennævnte Herreders Politikasse, ses Tiltalte Jørgensen, der er født den 19 April 1878, ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Efter at Skonnerten »Marchiena« den 9 December 1915 var strandet paa et Sted, der hører under Harboøre Sogns nordre Bjærgelav, satte Tiltalte Røn, der er Medlem af Bjærgelavet, og som var mødt paa Strandingsstedet, sig i telefonisk Forbindelse med Medtiltalte, der bor i Esbjerg, og med hvem han tidligere har staaet i Forretningsforbindelse, og efter at Medtiltalte derpaa den følgende Dag var kommen til Harboøre, enedes de Tiltalte om at søge at faa Skib og Ladning til Købs. De herom indledede Forhandlinger førte imidlertid ikke til noget Resultat, hvorimod der — ifølge Tiltalte Jørgensens Forklaring, efter at han var rejst tilbage til Esbjerg — blev afsluttet en Overenskomst mellem ham og Skibets Ejer samt Assurandørerne om, at han mod et nærmere bestemt Vederlag skulde tage Skibet af Grunden og føre det til Lemvig Havn.

Ved de Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de derefter, uanset en af Bjærgelavet fremsat Protest, og uagtet Bjærgelavet maa an-

tages at have været villigt til at stille Mandskab til Raadighed for de Tiltalte, naar Vederlaget herfor kunde blive fastsat af Søretten, har i Løbet af Januar og Februar Maaneder ved Hjælp af andet Mandskab udført Bjærgningen af Skibet, idet de, efter fra Land at have anbragt Slidsker under Skibet, skubbede dette længere ud og sluttelig slæbte det af Grunden med en Redningsdamper, der førte det til Lemvig.

De Tiltalte, der efter Sagens Oplysninger har udført det ommeldte Arbejde under Tiltalte Røns Ledelse, men for fælles Regning, maa ved det af dem saaledes udviste Forhold anses at have overtraadt de i Strandingsloven af 10 April 1895 § 4 indeholdte Bestemmelser om Bjærgelavenes Eneret, idet Undtagelsesbestemmelsen i 3die Stykke af nævnte Paragraf ikke findes anvendelig i nærværende Tilfælde, hvor Rejsen maa antages at have været opgivet, og da det Oplyste ikke giver tilstrækkelig Føje til at antage, at de Tiltalte, saaledes som de har villet gøre gældende, har været i begrundet god Tro med Hensyn til deres Berettigelse til Arbejdets Udførelse, maa det billiges, at de ved Politiretsdommen i Medfør af nævnte Lovs § 22 er anset med Bøder til Skodborg-Vandfuld Herreders Politikasse, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til 30 Kr. for hver. Bemeldte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt de Tiltalte in solidum at udrede Sagens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos de Tiltalte vil have ligeledes in solidum at betale i Salær til Aktor og de tvende Defensorer for Overretten 25 Kr. til hver.

Torsdag den 11 Oktober.

Nr. 326. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Magnus Christian Hermansen (Def. Stein),

der tiltales for Bedrageri.

Vordingborg søndre Birks Ekstrarets Dom af 22 Januar 1917: Tiltalte, Fiskehandler Magnus Christian Hermansen, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og udrede 259 Kr. 90 Øre i Erstatning til Statskassen samt tilsvare Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Nielsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører, Justitsraad Schwensen, 15 Kroner. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Over-

retssagførerne Schrøder og Koch betaler Tiltalte Magnus Christian Hermansen 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Magnus Christian Hermansen til Højesteretssagførerne Aagesen og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne saavel efter Tiltalte Magnus Christian Hermansens Begæring som paa Justitiens Vegne fra Vordingborg søndre Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales han for Bedrageri.

Tiltalte er født den 18 December 1884 og ikke funden forhen straffet.

Ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 21 September 1916, som traadte i Kraft den 23 s. M., blev det i Henhold til § 1 i midlertidig Lov af 7 August 1914 om Regulering af Prisen paa Levnedsmidler og Varer, jvf. Lov af 16 November 1914, bestemt bl. a., at der ved Salg af fersk Sild til Butikshandlende og Andre, der sælger direkte til Forbruger, ikke under nogen Form maatte tages højere Pris end 44 Øre pr. Kilo, til Forbruger maatte Prisen ikke overstige 60 Øre pr. Kilo. Tillige var der truffet den Ordning, at de af Landbrugsministeriet autoriserede Eksportører af fersk Sild med Hensyn til de Kvanta, de solgte til saadanne Handlende som ovennævnt, af Statskassen fik Godtgørelse for Differencen mellem den anførte Maksimalpris og Dagens Eksportpris.

Tiltalte, der er Fiskehandler, og som efter det Foreliggende maa antages i det Væsentlige at have været bekendt med disse Forhold, indkøbte i Tiden fra den 3 til den 9 Oktober 1916 hos 4 autoriserede Sildeeksportører i Vordingborg, Masnedsund, Præstø og Næstved i adskillige Gange ialt ca. 600 Kilo fersk Sild til Maksimalpris, idet han forstod, at Sælgerne gik ud fra, at Indkøbet skete til Salg til Hjemmeforbrug. Statskassen maa antages til vedkommende Eksportører i Henhold til ovennævnte Ordning at have betalt en Godtgørelse af 259 Kr. 90 Øre for disse Varer. Tiltaltes Hensigt var at afhænde Sildene for højere Pris til Eksportører i København, og dette lykkedes ham ogsaa undtagen med Hensyn til 80 Kilo, som blev standset, da Forholdet kom for Dagen. Han opnaaede Priser af gennemsnitlig 3 Kr. 50 Øre til 4 Kr. pr. Ol. Den allerstørste Del af Sildene blev eksporteret. Til-

talte vil dog have troet, at en Del af dem blev tilbageholdt til Hjemmeforbrug. Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, og den indankede Dom, ved hvilken han efter Straffelovens § 251, sammenholdt med midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, er anset med lige Straf, og hvis Bestemmelse om en Erstatning til Statskassen af 259 Kr. 90 Øre og Aktionens Omkostninger, som er paalagt Tiltalte, ligeledes billiges, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at udrede 20 Kr. til hver.

Nr. 170. Overretssagfører **S. Vandborg** som Kurator i Fru **Ida Amanda Frandsen**, født **Carlsen**'s Konkursbo (Ulf Hansen efter Ordre)

mod

Konsul **J. Gerlach**, Sodavandsfabrikant **Jørgensen** og Købmand **Alfred Ousen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af nogle Løsøreeffekters Overdragelse.

Fredericia Købstads Skifterets Decision af 30 Maj 1916: Det af Konsul J. Gerlach, Sodavandsfabrikant Jørgensen og Købmand Alfred Ousen i Enkefru Ida Amanda Frandsens Konkursbo anmeldte Krav paa Udlevering af Møbler og Effekter kan ikke tages til Følge.

Viborg Landsoverrets Dom af 27 November 1916: Appellanterne, Konsul J. Gerlach, Sodavandsfabrikant Jørgensen og Købmand Alfred Ousen, bør være berettigede til af Fru Ida Amanda Frandsen, født Carlsens Konkursbo at erholde udleveret de forommeldte, i den ovennævnte Lejekontrakt af 4 Oktober 1915 anførte Effekter, forsaavidt disse forefindes i Boet. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at tvende henholdsvis af Appelindstævnte, Overretssagfører Vandborg som Kurator i fornævnte Konkursbo, og af Appellanterne den 30 Maj 1916 for Skifteretten fremlagte Indlæg ikke er skreven paa behørig stemplet Papir.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende Oplysninger og Proceduren henvendte Fallentinden sig i Efteraaret 1915, da hun havde Brug for Penge i Anledning af Flytningen af en af hende dreven Restaurationsforretning, til de Indstævnte om Hjælp, og de Indstævnte — der blev Leverandører til Forretningen — udbetalte hende da de i den indankede Dom omtalte 1000 Kroner, som

tilvejebragtes ved Hjælp af en Veksel, paa hvilken ogsaa Fallentindens Navn maa antages at have staaet. Først nogle Uger efter Pengenes Udbetaling blev Købekontrakten og Lejekontrakten udstedt. Som i Dommen anført angik Købekontrakten, der ikke blev tinglæst, samtlige de Fallentinden tilhørende, Forretningen vedkommende Løsøreeffekter; for disse kan de Indstævnte efter det Foreliggende ikke antages at have haft nogensomhelst Brug, og Effekterne kom aldrig i deres Besiddelse. Under disse Omstændigheder og naar Hensyn derhos tages dels til, at de Indstævntes Procedure paa Punkter har været forbeholden, dels til Forholdet mellem Størrelsen af Købesummen 1000 Kr. og den aarlige »Leje« 240 Kr., kan det ikke betvivles, at det, som af Fallentinden anført, var Meningen, at hun atter skulde være uindskrænket Ejer af Effekterne, naar hun havde tilbagebetalt de Indstævnte de 1000 Kr. med Renter. Efter det saaledes Foreliggende maa det antages, at det alene har været Formaalet med den i Dommen omtalte Transaktion at give de Indstævnte Sikkerhed for de 1000 Kr., men da Lovgivningens Regler om Stiftelse af en saadan Sikkerhedsret ikke er iagttagen, har de Indstævnte ikke ved Transaktionen erhvervet nogen Ret, der kan hjemle deres Paastand om at faa Effekterne udleverede af Konkursboet. Skifterettens Decision vil herefter være at stadfæste. Medens Processens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, vil de Indstævnte have in solidum at udrede Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Skifterettens Decision bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsoveretten ophæves. Til det Offentlige betaler de Indstævnte, Konsul J. Gerlach, Sodavandsfabrikant Jørgensen og Købmand Alfred Ousen, En for Alle og Alle for En, det Retsgebyr, der skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellanten, Overretssagfører S. Vandborg som Kurator i Fru Ida Amanda Frandsen, født Carlsens Konkursbo, havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Hansen i Salarium for Højesteret 80 Kroner. Saa betaler de Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 4 Oktober 1915 blev der mellem Fru Ida Amanda Frandsen, født Carlsen, i Fredericia og Appellanterne, Konsul J. Gerlach, Sodavandsfabrikant Jørgensen og Købmand Alfred Ousen, Alle ligeledes i Fredericia, indgaaet en Købekontrakt, hvorved Fru Frandsen for en Salgssum af 1000 Kr., der samtidig blev betalt, til Appellanterne i Forening overdrog samtlige de hende tilhørende Løsøreeffekter, som nærmere speci-

ficeredes i Dokumentet. Ved en samme Dag mellem Appellanterne som Ejere og bemeldte Fru Frandsen som Lejer oprettet yderligere Kontrakt bortlejede derpaa de Førstnævnte til Sidstnævnte samtlige de Effekter — med Undtagelse af 2 Lysestager —, der var blevne dem overdragen ved Købekontrakten, hvorhos der i Lejekontrakten bl. a. var truffet følgende Bestemmelser:

§ 1. Effekterne er samtidig hermed overleveret Lejeren.
§ 2. Lejemaalet vedvarer, indtil det fra en af Siderne opsiges med tre Maaneders Varsel . . . .
§ 3. Lejesummen er sat til 20 Kr. . . . . maanedlig, der betales den første i hver Maaned . . . .
§ 5. Lejerinden er pligtig at vedligeholde Effecterne . . . . og . . . . at erstatte med nyt, hvad der . . . . maatte gaa tabt.
§ 6. Saafremt den accorderede Lejesum ikke betales prompte til Forfaldstid, ... er Ejerne straks berettiget til at forlange Lejemaalet hævet og Effecterne udtaget af Lejerindens Besiddelse . . . .

Efter at Fru Frandsens Bo noget senere var taget under Konkursbehandling ved Fredericia Købstads Skifteret, fremsatte Appellanterne under Henvisning til den anførte Lejekontrakt og med Bemærkning, at Lejerinden ikke havde betalt den fastsatte Lejesum, i Skrivelse til Skifteretten af 10 April 1916 Krav paa Udlevering af de i Kontrakten ommeldte Løsøreeffekter. Appelindstævnte, Overretssagfører Vandborg i Fredericia, nedlagde imidlertid i sin Egenskab af Kurator i Konkursboet Protest mod Udleveringen af samtlige de omhandlede Genstande, af hvilke en Del ikke fandtes i Boet ved Registreringen, og der opstod derefter en Disput, hvorunder Appellanterne fastholdt deres Krav med Hensyn til de Effekter, der endnu maatte være tilstede i Boet. Bemeldte Disput blev ved Skifterettens under 30 Maj d. A. afsagte Kendelse afgjort derhen, at Appellanternes Udleveringspaastand forkastedes, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Protest har Appelindstævnte gjort gældende, at den ovennævnte Købekontrakt ikke indeholder en virkelig Overdragelse af Ejendomsretten over de deri omhandlede Genstande, men at den tilligemed den — som meldt — samtidig oprettede Lejekontrakt ikkun tilsigter at give Appellanterne en Sikkerhedsret over Effekterne, i hvilken Henseende han ogsaa har henvist til, at Fru Frandsen under Registreringsforretningen har forklaret til Skifteprotokollen, at det var Meningen, at hun atter skulde være Ejer af de oftnævnte Effekter, naar de 1000 Kr. med Renter var betalt af hende gennem de maanedlige Lejebeløb.

Mod Appellanternes Benægtelse har Appelindstævnte imidlertid ikke tilvejebragt Bevis eller vis Formodning for Rigtigheden af Fru Frandsens nysanførte Forklaring, saa lidt som han iøvrigt findes at have godtgjort, at de ommeldte 2de Kontrakter er oprettet i det af ham angivne Øjemed, og da Købekontrakten herefter maa anses paa fyldestgørende Maade at have overført Ejendomsretten over Effekterne til Appellanterne, uden at det herimod kan komme i Betragtning, at

det Afhændede er forblevet i Fru Frandsens Besiddelse, vil Appellanternes Paastand være at tage til Følge saaledes, at Appellanterne kendes berettigede til af Boet at erholde udleveret de i Lejekontrakten af 4 Oktober 1915 nævnte Genstande, forsaavidt disse maatte findes i Samme.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Det kan ikke billiges, at de i 1ste Instans fremlagte Indlæg og øvrige Dokumenter i Strid med § 6, jfr. § 4, i L. 19 December 1903 er vedhæftet Skifteretsakten i Steden for, at Indlægene burde have fulgt denne sammenhæftet i et særskilt Hæfte, medens de øvrige Dokumenter burde have været vedlagt særskilt.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at tvende henholdsvis af Appelindstævnte og af Appellanterne den 30 Maj 1916 for Skifteretten fremlagte Indlæg ikke er skrevne paa behørig stemplet Papir. Stempelovertrædelse ses iøvrigt ikke at have fundet Sted.

Fredag 12 Oktober.

Nr. 120. Aktieselskabet **Aalborg Portland-Cement-Fabrik** (Overretssagfører Arnstedt)

mod

Det Dansk-Russiske Dampskibsselskab, Aktieselskab (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning til Appellanten for Ikke-Opfyldelse af en Befragtningskontrakt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 Juni 1916: De Indstævnte, Det Dansk-Russiske Dampskibsselskab, A/S, bør for Tiltale af Citanterne, A/S Aalborg Portland-Cement-Fabrik, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale de Indstævnte med 400 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har den appellerende Cementfabrik principalt paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 669,401 Kroner 22 Øre med Renter og derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Det indstævnte Dampskibsselskab har næst at erkende, at Aftalerne om de i den indankede Dom omtalte Mellemrejser maa forstaas som i Dommen anført, paastaaet denne stadfæstet.

Det findes ikke nødvendigt at afgøre det i Dommen omtalte Spørgsmaal, om Certepartiet bør forstaas saaledes, at Selskabet

har haft Ret til at tage Returladning. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt da de Højesteret forelagte nye Oplysninger maa anses uden Betydning, vil Dommen være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Fabrikken have at betale til Selskabet med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement-Fabrik, til Indstævnte, Det Danssk-Russiske Dampskibsselskab, A/S, med 800 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Certeparti af 18 November 1915 forpligtede de Indstævnte, Det Dansk-Russiske Dampskibsselskab, A/S, sig til for Citanterne, A/S Aalborg Portland-Cement-Fabrik, at transportere i fortløbende Rejser (»consecutive voyages«) ca. 33,000 Tons Kul, 5 pCt. mere eller mindre efter Redernes Valg, fra England til Citanternes Skibsbro i Rørdal eller til Aalborg, Aarhus, Korsør eller København. Fragtraten var fastsat til 14 Kr. 75 Øre pr. Ton, saafremt Skibet beordredes til Rørdal, og til 15 Kr. 25 Øre pr. Ton, hvis Skibet fik Ordre om at gaa til Aalborg, Aarhus, Korsør eller København. De første 5 Ladninger skulde transporteres af en Damper, der kunde tage ca. 2100 Tons, i 5 fortløbende Rejser, som skulde begynde i første Halvdel af Januar 1916. Derefter skulde en Damper paa ca. 2900 Tons i Marts Maaned 1916 begynde med fortløbende Rejser, indtil hele det fornævnte Kvantum var transporteret. Befragterne havde Ret til Viderebefragtning.

Det var Rederiets Hensigt at opfylde Certepartiet ved at lade de første Rejser foretage af Dampskibet »Johan Siem« og lade det noget større Dampskib »Excellence Pleske« hjemføre Resten af Kullene. »Johan Siem« transporterede i 4 paa hinanden følgende Rejser — idet det, som det maa antages, stadig gik i Ballast tilbage til England — ialt 8573$^{9}/_{20}$ Tons Kul her til Landet. Da Damperen for femte Gang blev stillet til Disposition, havde Citanterne imidlertid ikke opnaaet licence til at udføre den paagældende Ladning Kul fra England, og det blev da aftalt mellem Parterne, at Skibet skulde udføre en Mellemrejse for Rederiets Regning, uden at dette skulde influere paa Omfanget af de Indstævntes Forpligtelser overfor Citanterne. Næste Gang »Johan Siem« blev stillet til Disposition, og ligeledes første Gang »Excellence Pleske« blev meldt klar, gentog det samme sig: Citantarne havde ikke faaet Tilladelse til at udføre de paagældende Ladninger fra England. Atter i disse Tilfælde blev man enig om, at Skibene skulde udføre Mellemrejser for Rederiets Regning, men der er senere — efter at der var opstaaet Uenighed mellem Parterne — opstaaet Tvist om den nærmere Forstaaelse af Aftalerne herom, idet

Citanterne gør gældende, at det ogsaa for disse to Rejsers Vedkommende kun drejede sig om en Udsættelse, medens de Indstævnte gør gældende, at Aftalerne er at forstaa derhen, at Rederiet maatte være berettiget til at afskrive henholdsvis 2100 og 2900 Tons paa den Mængde Kul, det endnu var pligtigt at transportere.

I Marts 1916 udsendte Board of Trade en Meddelelse, hvori det hed, at i Betragtning af Knapheden paa Tonnage og Begæret efter Kul, samt af den Praksis hos nogle Skibe at sejle regelmæssig med britiske Kul til Norge, Sverrig og Danmark og vende tilbage i Ballast, endskønt Ladning, som uopsættelig tiltrænges af de allierede Lande, er at faa, vilde der fra og med den 25 April ikke blive givet Tilladelse til at indlaste Kul i England i noget Skib, som afgik til de nævnte Lande, med mindre Skibet allerede var sluttet for en Returladning til England eller et allieret Land, eller det var i Besiddelse af Attest fra Board of Trade om, at Returladning ikke kunde faas.

Der opstod nu Uenighed mellem Parterne om deres Pligter efter Certepartiet under den saaledes skabte nye Situation. Rederiet, som erkendte sin Pligt til vedblivende at stille »Excellence Pleske« til Raadighed for »consecutive« Rejser, erklærede, at det af mange Grunde ikke kunde indlade sig paa for hver Rejse at medtage Ladning tilbage til England, og at det i og for sig var Rederiet uvedkommende, om det vilde blive Citanterne tilladt af de engelske Myndigheder at afskibe deres Kullaster med det nævnte Skib. Rederiet fremsatte dog et Forslag om en mindelig Ordning, efter hvilket Rederiet paa forskellige Betingelser (derunder at Cementfabrikken gav Afkald paa et til de fornævnte Mellemrejser svarende Antal Rejser) vilde forsøge paa at formaa den engelske Regering til at tillade »Excellence Pleske« at afhente de resterende Kullaster uden Returladning mod til Gengæld at lade »Johan Siem« udføre ligesaa mange Rejser fra England til Frankrig. Citanterne vilde ikke gaa ind paa nogen saadan Ordning. De fortolkede Certepartiet derhen, at det var Citanternes*) Pligt at skaffe Returladninger eller paa anden Maade skaffe Tilladelse fra Board of Trade til Rejsernes Udførelse.

Den 1 Maj meldte de Indstævnte »Excellence Pleske« klar til at udføre en Rejse, men Board of Trade nægtede Tilladelse til, at Skibet afgik med Kul, og Citanterne maatte fragte et andet Skib til en betydelig højere Fragt for at faa en af dem indkøbt Kullast hjem. De erklærede overfor Rederiet, at de vilde gøre Ansvar gældende, og udtalte i en Skrivelse af 15 Maj, at de efter det Passerede maatte betragte Certepartiet som bortfaldet paa Grund af Misligholdelse fra Rederiets Side.

Efter Stævning af 16 Maj har Citanterne anlagt nærværende Sag, hvorunder de har paastaaet sig tilkendt Erstatning, som de for hele Resten af Kontrakten opgør til 719,313 Kroner 72 Øre, hvorhos de forlanger Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger. Subsidiært paastaar de sig frifundet mod Betaling af et mindre Beløb, i hvilken Henseende de gør en Række forskellige

*) Skal være: de Indstævntes.

Indvendinger mod Citanternes Beregning og gør bl. a. gældende, at de maa kunne fradrage de omtalte Mellemrejser.

Paa dette sidste Punkt kan Retten ikke give de Indstævnte Medhold. De trufne Aftaler maa forstaas derhen, at de skete Mellemrejser ikke giver Ret til noget Afslag i det Kvantum Kul, der skulde transporteres. Derimod findes de Indstævnte iøvrigt at have Ret i de Betragtninger, de har anført.

Retten maa betragte det som ubestridt og uomtvisteligt, at det ved Certepartiets Indgaaelse har været begge Parters Mening, at Kulrejserne skulde ske saa hurtig som muligt, saaledes at Skibene gik i Ballast til England og tilbage med Kul og saaledes, at Rederiet hverken har haft Ret eller Pligt til at spilde Tid med at tage Ladning med til England. Den Fordring, som Citanterne stiller om, at Rederiet nu af Hensyn til de engelske Krav skulde være pligtigt til hver eneste Gang at skaffe sig Returladning fra en eller anden skandinavisk Havn, vilde gøre Certepartiet til en ganske anden og for Rederiet ulige mere byrdefuld Overenskomst end det Certeparti, der er sluttet. Men til at paatage sig Byrder, som slet ikke falder indenfor det afsluttede Certepartis Rammer, skønnes Rederiet ikke at være pligtigt. Efter Certepartiet har de Indstævnte ikke været forpligtet til at gaa med Andet end Ballast til England. Det skønnes at maatte gaa ud over Citanterne, naar de engelske Myndigheder paa Basis heraf nægter Tilladelse til, at Skibsrummet benyttes til Transport af de af Citanterne indkøbte Kul.

De Indstævnte vil saaledes være at frifinde og Sagens Omkostninger at tilkende dem med et Beløb, som vil kunne bestemmes til 400 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 354. Højesteretssagfører Liebe

mod

Hans Adolf Christensen (Def. Bülow),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og Vold.

Esbjerg Købstads Ekstrarets Dom af 21 Oktober 1916: Tiltalte Hans Adolf Christendsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, Tiltalte Kristian Peter Jørgensen i lige Fængsel i 14 Dage, hvorhos de, En for Begge og Begge for En, vil have at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Bang, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører E. Hansen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Marts 1917: Underretsdommen bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straf-

fens Fuldbyrdelse udsættes, og at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Dahl, betaler Tiltalte 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det i den indankede Dom fremstillede Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 185 og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2det Stykke, disse Bestemmelser sammenholdt med Straffelovens § 37. Straffen findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Thi kendes for Ret:

Hans Adolf Christensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Liebe og Bülow 30 Kroner til hver. Højesteretssagfører Winthers Dødsbo tillægges der i Salarium for Højesteret 20 Kroner, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Esbjerg Købstads, Skads Herreds og Fanø Birks Ekstraret indankede Sag, der i første Instans tillige angik Medtiltalte Christian Peter Jørgensen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er indanket her for Retten, er Hans Adolf Christensen, der er født den 15 Juli 1899, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Forbrydelse mod Sædeligheden og Vold.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte, da Skibskaptajn Hans Mortensen og Hustru den 23 August forrige Aar Klokken ca. $11^1/_4$ om Aftenen var paa Vej fra Fanøfærgen til deres Hjem i Vesterhavsgade i Esbjerg og befandt sig paa den offentlige Færdselsvej paa Havnens Terræn mellem Sømandshjemmet og Hotel Spangsberg, kom dem i Møde, idet han havde sit Lem fremme og gik og lod sit Vand paa Fortouget. Mortensen og Hustru traadte nu ud paa Gaden for at komme forbi Tiltalte, men denne vendte sig om imod dem, stadig med sit Lem fremme, og spurgte, om de vilde se hans »Pek«. Da Mortensen nu gav Tiltalte et Skub og sagde, at det var

noget Svineri, »tilbød« Tiltalte ham »Klø«. Efter Mortensens Forklaring, hvis Rigtighed Tiltalte ikke har villet benægte, og som i det Væsentlige stemmer med det under Sagen iøvrigt Oplyste, fjernede Mortensen sig derefter nogle Skridt, men Tiltalte løb efter ham, og da Mortensen ikke vilde udsætte sig for at blive overfaldet bagfra, vendte han sig om, satte en Kuffert, som han bar i Haanden, fra sig og tilføjede Tiltalte, der trængte ind paa ham, et Slag, der havde til Følge, at Tiltalte trak sig tilbage. Da Mortensen derpaa vilde tage sin Kuffert, sprang fornævnte Medtiltalte Jørgensen ind paa ham. Efter at Mortensen havde værget sig i nogen Tid, blev han imidlertid grebet om Livet og holdt fast af Jørgensen, medens Tiltalte, der efter sin Forklaring ikke havde noget Vaaben eller andet Instrument i Haanden, tilføjede ham et eller flere Slag i Øjet. Da Politiet nu nærmede sig, tog Tiltalte og Jørgensen Flugten.

Ved en Dagen efter Sammenstødet foretagen Lægeundersøgelse viste det sig, at Mortensens venstre, øvre Øjelaag var underløbet af Blod, og at der omtrent midt paa samme Øjelaag fandtes et lineært, ca. 1 cm langt, overfladisk Saar med sammenklæbede, lige afskaarne Rande. I den af Lægen afgivne Erklæring hedder det derhos, at medens Læsionen iøvrigt skønnes at kunne være frembragt ved stump Vold (Haand el. lign.), maa det antages, at omtalte Saar skyldes en haardere Genstand.

Ved sit Møde i Retten den 2 September forrige Aar har Mortensen forklaret, at han da ikke havde nogen Mén af Overfaldet.

Mortensen har frafaldet Krav paa Erstatning.

For sit i forommeldte Henseender udviste Forhold vil Tiltalte, der ved den paagældende Lejlighed vel var en Del beruset, men som dog maa anses at have været i Besiddelse af fuld Tilregnelighed, være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 203, begge Bestemmelser sammenholdt med Straffelovens § 37 og førstnævnte Bestemmelse tillige med dens § 21, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underretsdommen passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder. Bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes for Tiltaltes Vedkommende, vil saaledes, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste, dog at Straffens Fuldbyrdelse i Medfør af § 20 i midlertidig Lov af 1 April 1911 efter Omstændighederne findes at burde udsættes, saaledes at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i nævnte Lov fastsatte Betingelser overholdes. Tiltalte vil derhos have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Mandag den 15 Oktober.

Nr. 411. Højesteretsagfører Asmussen

mod

Forbedringshusfange **Peter Johan Theodor Nielsen** (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 August 1917: Tiltalte, Forbedringshusfange Peter Johan Theodor Nielsen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Tegner og Zeuthen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Forbedringshusfange Peter Johan Theodor Nielsen, til Højesteretssagførerne Asmussen og Liebe 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Forbedringshusfange Peter Johan Theodor Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 17 Januar 1884 og tidligere anset bl. a: ved nærværende Rets Dom af 23 Maj 1903 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 16 April 1904 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 3 Juni 1905 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., og 251 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Landsoverretten i Københavns Dom af 9 November 1906 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og senest: ved nærværende Rets Dom af 9 December 1916 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Tiltalte har i Tiden fra Slutningen af August 1916 til Midten af September s. A., mens han var ansat hos Aktieselskabet Robinson Andersen & Co., i 5 à 6 Gange frastjaalet Selskabet ialt ca. 50 Snese Æg, der beroede frit fremme paa Selskabets Lager. De første Tyve-

rier begik Tiltalte i Arbejdstiden, mens han havde uhindret Adgang til det paagældende Lagerlokale; de 3 sidste Tyverier, ved hvilke han stjal ialt 47 Snese Æg, begik han efter Arbejdstidens Ophør og skaffede sig da Adgang til Lagerlokalet ved med falsk Nøgle at aabne en aflaaset Dør.

De stjaalne Æg er vurderet til 2 Kr. 40 Øre Snesen.

Paa samme Maade er det bevist, at Tiltalte i Tiden fra første Halvdel af August 1916 til Begyndelsen af September s. A. har stjaalet 3 henholdsvis Snedkermester Axel Nielsen, cand. pharm. Ove Møller og Ingeniør Peter Mogensen tilhørende, til ialt 121 Kr. vurderede Cykler, der henstod dels paa uaflaasede Trappegange, dels i en Port, hvortil Adgangen var uhindret.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse med en i Medfør af Straffelovens § 64 efter dens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri lempet Tillægsstraf efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig 20 Kroner til hver.

Tirsdag den 16 Oktober.

Nr. 46. Aktieselskabet **Fyens Landmandsbank**
(Overretssagfører Bruun)

mod

Statshusmand **N. P. Henriksen** (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Berettigelse til med frigørende Virkning for sig at afregne et Statshusmandslaan til Indstævnte med en Trediemand.

Odense Købstads ordinære Rets Dom af 6 September 1915: De Indstævnte, Aktieselskabet Fyens Landmandsbank, bør for Tiltale af Citanten, Statshusmand N. P. Henriksen, Nørreby, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Gram i Salær hos det Offentlige 50 Kr.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 Marts 1916: De Appelindstævnte, Aktieselskabet Fyens Landmandsbank i Odense, bør til Appellanten, Statshusmand N. P. Henriksen af Nørreby, betale 6440 Kr. 96 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den

---

Færdig fra Trykkeriet den 31 Oktober 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 33.**

Tirsdag den 16 Oktober.

26 Marts 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Overretssagfører P. P. Gram af Odense og Overretssagfører Repsdorph i Salær henholdsvis 80 og 50 Kr. samt Førstnævnte tillige 1 Kr. 20 Øre i Godtgørelse for Udlæg, hvilke Beløb udredes af det Offentlige. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Under de foreliggende, i den indankede Dom fremstillede Omstændigheder, har den appellerende Bank været berettiget til med frigørende Virkning at afregne med Bjørndahl, saaledes som sket den 27 Marts 1914, og Banken vil allerede som Følge heraf i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Fyens Landmandsbank, bør for Tiltale af Indstævnte, Statshusmand N. P. Henriksen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium tillægges der Overretssagfører Gram 80 Kroner, Overretssagfører Repsdorph 50 Kroner og Højesteretssagfører Asmussen for Højesteret 150 Kroner, hvilke Beløb tilligemed 1 Krone 20 Øre til Overretssagfører Gram for hafte Udlæg udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 1 Februar 1914 blev der til Appellanten, Statshusmand N. P. Henriksen af Nørreby, udstedt Skøde paa Ejendommen Matr. Nr. 12 d af Nørreby, Klinte

Sogn, og samtidig udstedte han tvende med Pant i den nævnte Ejendom sikrede Obligationer henholdsvis til Statslaanefonden for 2880 Kr. og til Statskassen for 4320 Kr., hvilke Beløb i Henhold til Finansministeriets Resolution var tilstaaet ham som Laan i Ejendommen, der var bestemt til Statshusmandsbrug. Henriksen meddelte derhos samme Dag Godsfuldmægtig Jens Bjørndahl af Gyldensteen Fuldmagt »til med Substitionsret at modtage og kvittere« for de nævnte Laan. Bjørndahl meddelte derefter — som det maa antages den 3 s. M. — Fuldmagten følgende Paategning:

»For mig substitueres Fyens Landmandsbank i Odense.
Jens Bjørndahl.«

Under Overlevering til Banken — de Appelindstævnte, Aktieselskabet Fyens Landmandsbank i Odense — af Fuldmagten og de ovennævnte Dokumenter fik han s. D. af Banken udbetalt et Beløb af 5000 Kroner, for hvis Modtagelse »a Conto Laanesag N. P. Henriksen, Nørreby«, han kvitterede.

Banken sendte derefter Skødet og Obligationerne til Tinglæsning og drog Omsorg for de nævnte Laanebeløbs Anvisning til Udbetaling til Banken. Denne Udbetaling til Banken af Laanesummerne, tilsammen 7200 Kr., fandt Sted den 26 Marts 1914, og samme Dag sendte Banken, der ikke gav Henriksen nogensomhelst Meddelelse om det Passerede, Afregning til Bjørndahl, idet Banken efter Fradrag af de fornævnte kontant udbetalte 5000 Kr. samt af Provision 12 Kr. 50 Øre, Porto 75 Øre og Renter 44 Kr. 38 Øre, krediterede Bjørndahl 2142 Kr. 37 Øre, som de godskrev hans Konto i Banken, hvorhos Bjørndahl den 27 s. M. afgav Kvittering for af Banken at have modtaget »Afregning over N. P. Henriksen af Nørreby's Sag med tilh. Købekontrakt m/ Skøde fra Jokum Madsen til N. P. Henriksen paa Matr. Nr. 12 a Nørreby med tilh. Matr. Kort samt Nettoprovenuet Kroner To Tusinde Eet Hundrede Firetito 37 Øre.«

Den ommeldte Laanesum var — hvormed Banken efter Proceduren maa antages at have været bekendt — bestemt dels til Betaling af Købesummen for Ejendommen, 4062 Kr. 50 Øre, for hvilken Jokum Madsen vel havde kvitteret i Skødet, men som han ikke i Virkeligheden havde modtaget, dels til Betaling af Haandværkere m. m. i Anledning af Opførelsen af Bygninger paa Ejendommen.

Bjørndahl, der allerede den 26 Februar 1914 var kommen til Skade og derefter i længere Tid var indlagt paa Hospitalet, døde i Juni 1914 paa Rigshospitalet uden at have foretaget nogen Afregning med Henriksen — hvem han alene ved en enkelt Lejlighed havde udbetalt et kontant Beløb af 150 Kroner, hvorhos han for Henriksen havde indfriet en Veksel, hvis Betaling paahvilede Henriksen, med 190 Kr. og betalt en Auktionsregning med 405 Kr. 79 Øre — ligesom Bjørndahl ej heller som aftalt havde betalt Ejendommens Sælger den ovennævnte Købesum. Bjørndahls Bo maa antages at være ganske insolvent.

Af en i Sagen fremlagt Udskrift af Bjørndahls Konto hos Banken fremgaar det, at der paa denne, foruden det fornævnte den 26 Marts 1914 krediterede Beløb, den 3 Februar 1914 er indsat et Beløb af

1000 Kr., at Bjørndahls Konto i Banken efter denne Indsættelse endnu var overtrukket med en Ubetydelighed, at Bjørndahl allerede den 4 og 5 samme Maaned yderligere hævede godt 800 Kroner, samt at Bjørndahl i Dagene fra den 26 Marts til den 6 April disponerede over mere end det den 26 Marts krediterede Beløb — Alt som nævnt uden at dække Henriksen for dennes Tilgodehavende.

Under denne i første Instans inden Odense Købstads ordinære Ret anlagte Sag har Henriksen nu gjort gældende, at Banken har været uberettiget til at anvende de af Banken hævede 7200 Kroner, dels til Dækning af de 5000 Kroner, som Bjørndahl uden Bemyndigelse havde hævet i Banken, dels — for det ovennævnte Restbeløbs Vedkommende — til Godskrivning paa Bjørndahls Konto i Banken. Under Henvisning til, at Beløbet som Følge heraf ikke var kommen ham tilgode, paastod Henriksen i første Instans efter Forligsklage af 14 Juli 1914 og Stævning af 25 samme Maaned ved den for ham, hvem der var meddelt fri Proces, beskikkede Sagfører, Overretssagfører P. P. Gram af Odense, Banken tilpligtet at betale ham 7200 Kroner med Fradrag af ovennævnte Provisions- og Portobeløb, som han dog fejlagtig har udregnet til 13 Kroner 63 Øre, altsaa 7186 Kroner 37 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 1 Marts 1914 samt Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Overretssagfører Gram. Banken procederede principalt til Frifindelse, hvorhos den nedlagde forskellige subsidiære Paastande og under alle Omstændigheder paastod sig tilkendt Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens den 6 September 1915 afsagte Dom blev Bankens Frifindelsespaastand taget til Følge, medens Sagens Omkostninger blev ophævet, hvorhos der tilkendtes Overretssagfører Gram i Salær hos det Offentlige 50 Kr.

Henriksen har derefter indanket Sagen her for Retten, hvor han, hvem der ligeledes er meddelt fri Proces for Overretten, ved den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Repsdorph, har gentaget sin i første Instans nedlagte Paastand — idet han dog har frafaldet Renter fra noget tidligere Tidspunkt end 26 Marts 1914 —, hvorhos Overretssagfører Repsdorph har nedlagt Paastand om Tilkendelse af Salær.

Banken har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde.

Naar nu Henriksen til Støtte for sin Paastand har gjort gældende, at Bankens Afregning med Bjørndahl har været uberettiget, fordi denne ved at substituere Banken i sit Sted overhovedet skulde være traadt ud af Forholdet, saaledes at Banken udelukkende kunde afregne med Henriksen selv, kan der forsaavidt ikke gives Henriksen Medhold heri, som den nævnte Substitutionsret som saadan i hvert Fald ikke kunde ophæve det i Henhold til Fuldmagten mellem Bjørndahl og Henriksen bestaaende Forhold.

Derimod maa der gives Henriksen Medhold i, at Bjørndahl ikke i den ham meddelte Fuldmagt til — med Substitutionsret — at modtage og kvittere for de omhandlede Laanesummer har kunnet søge Hjemmel til en Transaktion med Banken som den foreliggende, om hvilken det end ikke af Banken er anbragt, at den skulde have ligget

indenfor Fuldmagtsgiverens Tanke, og som — om end i Formen som en Substitution af Banken i Fuldmagtsforholdet med Overleverelse af de paagældende Dokumenter til Banken — efter samtlige foreliggende Omstændigheder nærmest har haft Karakteren af en Disposition, hvorved Bjørndahl paa et Tidspunkt, da Tinglæsning endnu ikke havde fundet Sted og Betingelserne for Laanesummernes Udbetaling maa antages endnu ikke at have foreligget, skaffede sig et Laan, for hvis Tilbagebetaling Banken opnaaede Sikkerhed gennem Dokumenternes Overlevering i Forbindelse med dens Adgang til at oppebære Laanesummerne, naar disse kom til Udbetaling.

Da nu ikke blot Udbetalingen af de 5000 Kr. til Bjørndahl, men ogsaa Godskrivningen af hans Konto for det ovennævnte Restbeløb af 2142 Kr. 37 Øre, maa opfattes som Led i den ommeldte Transaktion, samt da det i hvert Fald burde have været Banken klart, at denne gik ud over den Bjørndahl af Henriksen meddelte Bemyndigelse, findes Banken at maatte tilsvare Henriksen de ommeldte Laans Beløb efter Fradrag af, hvad der heraf faktisk maatte være kommen Henriksen tilgode.

Mødens der nu savnes Holdepunkt for, at Banken — hvad denne subsidiært har gjort gældende — ikke skulde tilsvare de 1062 Kroner 50 Øre, der svarer til Købesummen for Ejendommen, fordi dennes Sælger skulde have opgivet sit Krav i saa Henseende paa Henriksen ved at gaa ind paa at faa Købesummen udbetalt af Bjørndahl gennem Provenuet af de to Laan i Ejendommen, vil derimod, da Henriksen maa antages ikke at have haft andet Tilgodehavende hos Bjørndahl end det i denne Sag ommeldte, de tidligere omtalte trende Beløb af henholdsvis 150 Kr., 190 Kr. og 405 Kr. 79 Øre, som er kommen Henriksen tilgode, være at fradrage tilligemed den ovennævnte Provision og Porto med disses rette Beløb, 13 Kr. 25 Øre.

Herefter vil der i det Hele være at tilkende Henriksen 6440 Kr. 96 Øre, hvoraf der vil være at tillægge ham Renter, som af ham her for Retten paastaaet, fra den Dag, da de ommeldte Laan udbetaltes Banken, den 26 Marts 1914.

Sagens Omkostninger i begge Instanser findes efter Omstændighederne at kunne hæves.

Der tillægges Overretssagfører Repsdorph, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 50 Kr., der udredes af det Offentlige.

Det Henriksens beskikkede Sagfører for Underretten — hvis Sagførelse ligeledes har været lovlig — tillagte Salær, der ligeledes bliver at udrede af det Offentlige, findes at kunne forhøjes til 80 Kroner, ligesom der efter hans Paastand vil være at tilkende ham 1 Krone 20 Øre hos det Offentlige i Godtgørelse for Udlæg.

Nr. 359. Højesteretssagfører Henriques

mod

Anton Christian Andersen (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Bedrageri.

Nørvang-Tørrild Herreders Ekstrarets Dom af 6 December 1916: Tiltalte Anton Christian Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og til Byfogedfuldmægtig, cand. juris Niels Christian Dragsted af Vejle betale 722 Kr. 11 Øre, dog at Straffens Fuldbyrdelse udsættes paa Betingelse af, at Tiltalte inden 3 Maaneder efter denne Doms Afsigelse betaler den nævnte Erstatning, og Straffen helt bortfalder efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse, saafremt yderligere de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 20 ommeldte Betingelser overholdes. Tiltalte udreder derhos Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Petersen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Teller, 15 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom 11 Juni 1917: Tiltalte Anton Christian Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage. I Erstatning til Byfogedfuldmægtig Dragsted betaler Tiltalte 696 Kr. 76 Øre. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen, 25 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anton Christian Andersen til Højesteretssagførerne Henriques og Hansen 50 Kroner til hver. Der tillægges Højesteretssagfører Winthers Dødsbo i Salarium for Højesteret 20 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørvang-Tørrild Herreders Ekstraret indankede Sag er Anton Christian Andersen, der er født den 9 Juli 1885, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Bedrageri.

Paa tvende den 1 December 1915 og 9 Marts 1916 i Vejle afholdte Løsøreauktioner købte Tiltalte, der da ejede Ejendommen »Damagergaard« i Give Sogn, henholdsvis en rød Kvie og en sort Følhoppe til en Pris for Kvien af 293 Kr. 63 Øre og for Følhoppen af 478 Kroner 13 Øre, ialt 771 Kr. 76 Øre. Af Købesummen, der skulde erlægges til den ved Auktionen antagne Inkassator, Byfogedfuldmægtig Dragsted i Vejle, betalte Tiltalte under 15 Juni 1916 75 Kroner, men efter at hans Ejendom under en i Slutningen af Juli Maaned samme Aar afholdt Fogedforretning var overtaget til brugeligt Pant af en Panthaver, der dernæst paa en den 21 September næstefter afholdt Tvangsauktion forlangte sig Ejendommen udlagt som ufyldestgjort Panthaver, har Tiltalte været ude af Stand til at berigtige Restkøbesummen.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det derhos anses tilstrækkelig godtgjort, at han, skønt han var vidende om, at Ejendomsretten over de købte Genstande ifølge Auktionskonditionerne først overgik til Køberen, naar Købesummen fuldt ud var betalt, i April Maaned 1916 bortbyttede Kvien for en Ko, som han senere solgte, idet han forbrugte de herved indkomne Penge, samt at han samme Dag, som han havde købt Følhoppen, bortbyttede den med to norske Heste, af hvilke den ene siden er død, medens han har solgt den anden og forbrugt Pengene.

Ifølge Tiltaltes Forklaring afhændede han Dyrene for gennem videre Handel at skaffe Penge til »at holde det gaaende med«, idet han haabede, naar Auktionsskylden forfaldt, at kunne skaffe Pengene. Han har i saa Henseende nærmere forklaret, at han ikke havde nogen bestemt Indtægtspost i Udsigt, som han havde tænkt at anvende i nævnte Øjemed, men at han gjorde Regning paa at kunne betale Skylden ved Hjælp af Ejendommens normale Indtægter og navnlig regnede med til Efteraaret at kunne sælge Korn for Beløbet, skønt Ejendommen ikke var i saa god Stand, som den burde have været, hvorhos han efter sin videre Forklaring ikke havde Grund til at befrygte, at Panthaverne skulde skride ind overfor ham, idet han i værste Fald haabede, at hans Familie, der havde sidste Prioritet i Ejendommen, vilde forhindre, at de andre Panthavere satte ham fra denne. Efter Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt i Henhold til Overrettens Kendelse, maa det imidlertid antages, at Tiltaltes pekuniære Stilling paa den Tid, da han bortbyttede Dyrene, var saa slet, at han ikke med nogen Sikkerhed kunde gøre Regning paa at være i Stand til at berigtige sin nævnte Skyld.

Byfogedfuldmægtig Dragsted har under Sagen paastaaet sig hos Tiltalte tilkendt Købesummen for Dyrene efter Fradrag af de indbetalte 75 Kr., men med Tillæg af forskellige Beløb i Renter, Udlægsomkostninger, Porto m. v., ialt 722 Kr. 11 Øre.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Sagens Om-

stændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, hvorhos han vil være at tilpligte i Erstatning at betale Byfogedfuldmægtig Dragsted 771 Kr. 76 Øre med Fradrag af de ovennævnte 75 Kr., altsaa til Rest 696 Kr. 76 Øre, hvorimod den nedlagte Erstatningspaastand iøvrigt ikke vil kunne tages til Følge her under Sagen. Endvidere vil Tiltalte have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kroner til hver.

Onsdag den 17 Oktober.

Nr. 124. Købmand **Carl Bechgaard** (Rée)

mod

Aktieselskabet »**Træcompagniet**« (Fenger),

betræffende Forstaaelse af en Voldgiftsklausul.

Sø- og Handelsrettens Dom af 6 Juli 1916: Denne Sag afvises. I Kost og Tæring bør Citanten, Carl Bechgaard, Lemvig, til de Indstævnte, A/S. Træcompagniet, betale 75 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom paa Engelsk gengivne Bestemmelse i Slutsedlen lyder ifølge en paa dennes Bagside trykt Translatøroversættelse saaledes: »Skulde der opstaa nogen Disput i Anledning af denne Kontrakt, maa Køberen ikke nægte at modtage Varerne eller at erlægge Betalingen derfor, saaledes som bestemt i Kontrakten. Varer, for hvilke der maatte blive gjort Fordring paa Godtgørelse for Ukontraktmæssighed, skal stables for sig selv, og kun for de Varer, der saaledes tydelig er lagt til Side, kan der gøres Fordring paa Godtgørelse. I Tilfælde af, at Differencen ikke kan ordnes i Mindelighed, skal Uoverensstemmelsen afgøres ved Voldgift.«

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker Rigtigheden af det ved Dommen antagne Resultat, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Det kan ikke billiges, at nærværende Sag, i hvilken Appelstævning er udtaget den 8 August f. A., af Appellantens Sagfører, Højesteretssagfører Rée, først nu er forelagt Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Carl Bechgaard, til Indstævnte, Aktieselskabet Træcompagniet, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Juli 1915 solgte de Indstævnte, A/S. Træcompagniet, til Citanten, Carl Bechgaard, Lemvig, et Parti Pitch Pine Tømmer, svarende til en Tonnage af ca. 110 Tons. Slutsedlen blev udfærdiget ved Udfyldelse af den amerikanske National Lumber Exporters Associations trykte Formular af 1907, der indeholder nogle mellem Dansk Træhandlerforening og National Lumber Exporters Association vedtagne Voldgiftsregler, bl. a. Følgende:

»Schould any dispute arise in connection with this contract, the buyer shall not refuse to accept delivery of the goods or to make payment therefore, in accordance with the terms of the contract. Any goods which it may be claimed as not being up to contract shall be laid aside in a separate distinctive pile, and the goods thus laid aside shall be the sole Basis for settlement of claim. In case the difference cannot be otherwise adjusted the dispute shall be settled by arbitration.«

Under denne Sag paastaar Citanten nu de Indstævnte dømt til at betale en Erstatning af 6422 Kr. foruden Renter og Omkostninger i Anledning af, at de Indstævnte efter Citantens Anbringende har misligholdt deres Leveringsforpligtelse ved at levere et Parti, der var betydelig mindre, end det efter Kontrakten skulde være.

De Indstævnte paastaar under Henvisning til sidste Punktum af de ovenfor citerede Bestemmelser Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring.

Citanten har gjort gældende, at der her ikke var Tale om Bedømmelse af en Kvalitetsdifference, og at det derfor vilde være ganske unaturligt, om Sagen skulde gøres til Genstand for en Voldgiftsrets Paakendelse. Retten maa dog forstaa den citerede Bestemmelse saaledes, at enhver Tvistighed, der maatte opstaa af den foreliggende Kontrakt, skal finde sin Afgørelse ved Arbitrage, hvilket ogsaa stemmer med den almindelige Opfattelse blandt Handlende i den paagældende Branche. Herefter vil Sagen være at afvise, og Citanten vil have at betale 75 Kr. i Kost og Tæring.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag den 18 Oktober.

Nr. 36. Agent **Anton Troelstrup** (Harboe)

mod

Købmand **Marryat Johansen** (Levy),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale Erstatning i Anledning af hans Annullation af en Kontrakt om Forhandling af »Sundhedskaffe«.

Horsens Købstads Gæsterets Dom af 7 April 1914: Indstævnte, Købmand Marryat Johansen, Horsens, bør for Tiltale af Citanten, Agent Anton Troelstrup, Aarhus, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 22 November 1915: Gæsteretsdommen bør ved Magt at stande. I Procesomkostninger for Overretten betaler Appellanten, Agent Anton Troelstrup, til Appelindstævnte, Købmand Marryat Johansen, 60 Kr., der udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Under de foreliggende, i den indankede Dom fremstillede Omstændigheder har Indstævnte været uberettiget til, som den 3 September 1912 sket, at annullere Handlen under Paaberaabelse af Appellantens Mindreaarighed, idet han forinden burde have opfordret Appellanten til at dokumentere fyldestgørende Samtykke fra Kurator, hvorved bemærkes, at Appellanten efter de tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa antages at have haft saadant Samtykke. Indstævnte har derhos gjort gældende, at den solgte Vare har været ukontraktmæssig, og at Appellanten har krænket den ham tilstaaede Eneforhandlingsret; men da han ikke har godtgjort Rigtigheden af noget af disse Anbringender, vil han, idet der ikke er Tvist om Beløbets Størrelse, være at dømme til at betale det paastævnte Beløb med Renter.

Processens Omkostninger for alle Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Købmand Marryat Johansen, bør til Appellanten, Agent Anton Troelstrup, betale 2194 Kroner 50 Øre med Renter heraf 6 pCt. aarligt fra den 17 Oktober 1912, til Betaling sker. Processens Om-

kostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved en i Marts Maaned 1912 mellem Appellanten, Agent Anton Troelstrup i Aarhus, og Appelindstævnte, Købmand Marryat Johansen i Horsens, indgaaet skriftlig Overenskomst overtog Appelindstævnte Eneforhandlingen for Jylland — indtil Aarets Udgang med en nærmere angiven Begrænsning — af »Dansk Sundhedskaffe«, til hvilket Produkt Appellanten, der betalte det med 40 Øre pr. Pd., hidtil havde haft Eneforhandlingsret i Danmark. Ved Overenskomsten købte Appelindstævnte 25,000 Pd., som han forpligtede sig til at aftage inden den 1 August s. A., til en Nettopris af 53 Kr. 30 Øre pr. 100 Pd., og overensstemmende hermed har han ogsaa aftaget og betalt ialt 8500 Pd. Da han imidlertid herefter nægtede at aftage Yderligere og den 3 September s. A. annullerede Handlen, har Appellanten under nærværende i 1ste Instans ved Horsens Købstads ordinære Ret gæsteretsvis behandlede Sag paastaaet Appelindstævnte tilpligtet i Erstatning for tabt Fortjeneste paa de resterende 16,500 Pd. at betale 13 Kr. 30 Øre pr. 100 Pd. eller ialt 2194 Kr. 50 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt. aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato, den 17 Oktober 1912, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagde Paastand frifunden for Tiltale af Appellanten, og denne, der er født den 13 August 1889, har nu, efter at en af ham uden Kurators Medvirkning instiueret Appel var bleven afvist ved Overrettens Dom af 26 Juli d. A., efter opnaaet Fuldmyndighedsalder ved Stævning af 14 August s. A. paany indanket Sagen her for Retten, hvor han har gentaget sin i 1ste Instans nedlagde Paastand. Appelindstævnte har derimod procederet til Gæsteretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte gjort gældende, at Handlen, som han vil have afsluttet under urigtige Forudsætninger og i Tillid til Oplysninger, som ikke har vist sig at stemme med Virkeligheden, ikke er bindende for ham, idet Appellanten ved dens Indgaaelse ikke har været fuldmyndig, hvilken Omstændighed Appelindstævnte ikke vil have været kendt med før umiddelbart inden Handlens Annullation. Vel er der under Sagen fremlagt en den 20 August 1913 dateret Erklæring fra Appellantens Fader om, at denne umiddelbart efter Sønnens Overenskomst med Appelindstævnte er bleven gjort bekendt med Overenskomsten og har billiget denne, men ganske afset fra, at Appellantens Fader først den 3 Oktober 1912 er beskikket til Kurator for Sønnen, findes der mod Appelindstævntes Benægtelse ikke herved at være ført fyldestgørende Bevis for, at den oftnævnte Retshandel har fundet Sted med foreskreven Kurators Billigelse. Herefter findes Appelindstævnte efter Handlens Beskaffenhed ikke at have været pligtig til at fortsætte med Aftagelsen af det købte

Parti, saa meget mindre som han under de anførte Omstændigheder ikke havde nogen sikret Adgang til at søge Erstatning for den efter hans Formening allerede stedfundne Misligholdelse af Handelen. Det maa derfor, uden at det bliver nødvendigt at gaa ind paa det af Appelindstævnte iøvrigt anbragte, allerede som en Følge heraf have sit Forblivende ved, at han ved Gæsteretsdommen er frifunden for Appellantens Tiltale i denne Sag, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævet, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes Appellanten at burde tilsvare Appelindstævnte med 60 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 22 Oktober.

Nr. 165. Grosserer **P. P. Hedegaard** (I. Kondrup)

mod

Sagfører **Bøttern** som Kurator i Købmand **Frederik Johan Laursens** Konkursbo (Levy),

betræffende Afkræftelse af en Retshandel i Henhold til Konkurslovens § 20.

Aalborg Købstads Gæsterets Dom af 19 Juni 1916: Indstævnte, Grosserer P. P. Hedegaard af N. Sundby, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Sagfører Bøttern af Skive som Kurator i Købmand af Skive Frederik Johan Laursens Konkursbo, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninge ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 23 Oktober 1916: Appelindstævnte, Grosserer P. P. Hedegaard, bør til Appellanten, Sagfører Bøttern som Kurator i Købmand Frederik Johan Laursens Konkursbo, betale 8950 Kr. 75 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt. aarlig fra den 9 Oktober 1914, indtil Betaling sker, samt i Procesomkostninger for begge Retter 150 Kr. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin i den indankede Dom omtalte Benægtelse af at have modtaget Melpartiet som Betaling af en Del af Laursens Gæld. Endvidere er der mellem Parterne Enighed om, at Kontrakten af 21 April 1914 er afsluttet mellem Kl. 11 og 12 Formiddag, samt at det ikke er

rigtigt, naar det i Dommen hedder, at Laursen ikke drev Handel en gros med Mel.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil denne efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer P. P. Hedegaard, til Indstævnte, Sagfører Bøttern som Kurator i Købmand Frederik Johan Laursens Konkursbo, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Købmand i Skive Frederik Johan Laursen var kommen i Betalingsvanskeligheder og havde set sig ude af Stand til at skaffe Dækning for tre Veksler til samlet Beløb 8134 Kr. 30 Øre, der var trukket paa ham af Appelindstævnte, Grosserer P. P. Hedegaard i Nørresundby, og af hvilke den første og anden var forfaldet henholdsvis den 31 Marts 1914 og den 19 April s. A., medens den tredie forfaldt den 23 s. M., henvendte Laursen sig den 21 April 1914 personlig til Appelindstævnte for at faa en Ordning i Stand med Hensyn til Vekselbeløbene, som han skyldte for leverede Varer. Under Sammenkomsten foreslog Laursen, der laa inde med et stort Mellager, at Appelindstævnte — som udover de nævnte Vekselengagementer havde et betydeligt Beløb tilgode hos ham — skulde afkøbe ham en Del af bemeldte Lager, og ved en samme Dag affattet Kontrakt kom der derpaa en Handel i Stand mellem Appelindstævnte og Laursen saaledes, at Sidstnævnte mod — som det i Kontrakten hedder — »Betaling Netto Cassa« skulde levere Førstnævnte et større Parti Mel dels fra sin Hovedforretning i Skive, dels fra et Lager i Aarhus. Appelindstævnte, der allerede forud for Laursens Besøg havde indfriet den ældste af Vekslerne i Banken for Nørresundby og Omegn, indfriede derpaa samme Dag de to andre og modtog den 23 April et fra Laursens Lager i Skive afsendt Melparti, som iøvrigt ikke helt svarede til det fra bemeldte Lager købte. Herefter afskrev Appelindstævnte, der allerede tidligere havde erholdt overleveret Oplagsbeviser for det i Aarhus oplagrede Parti, under 29 April paa sit Tilgodehavende hos Laursen Købesummen for Melet med 8950 Kr. 75 Øre og bortsolgte senere Melet til forskellige Købere. Den 29 Maj næstefter standsede Laursen sine Betalinger, og der udarbejdedes da med sagkyndig Bistand en

Statusopgørelse, hvorefter hans Aktiver med Fradrag af privilegerede Krav udgjorde 49,450 Kr. og Passiverne 144,900 Kr. 48 Øre. Den 16 Juni 1914 henholdsvis Kl. 9½ Formiddag og Kl. 2½ Eftermiddag modtog Skive Købstads Skifteret Konkursbegæringer fra 2 Kreditorer, hvorpaa Laursens Bo i Henhold hertil den 1 Juli s. A. blev taget under Konkursbehandling af bemeldte Skifteret. Idet Appellanten, Sagfører Bøttern i Skive som Kurator i nysnævnte Bo, har anbragt, at Appelindstævntes Modtagelse af oftnævnte Melparti er en Betaling af forfalden eller ikke forfalden Gæld med usædvanlige Betalingsmidler, har han under nærværende Sag i 1ste Instans ved Aalborg Købstads ordinære Ret som vedtaget Værneting gæsteretsvis søgt Appelindstævnte til Betaling af 8950 Kr. 75 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt. aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato, den 9 Oktober 1914, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte, som ikke bestrider, at Laursen den 21 April 1914 var insolvent, i første Række gjort gældende, at der mellem Afslutningen af hans ovenommeldte Melkøb og Konkursens Indtræden er forløbet et Tidsrum af over 8 Uger, saa at der ikke kan blive Spørgsmaal om at bringe Konkurslovens Afkræftelsesregler til Anvendelse overfor ham. Heri kan der imidlertid, selv om Appelindstævnte — i Strid med, hvad Appellanten har hævdet — maatte kunne anses som havende modtaget Betalingen allerede ved Kontraktens Oprettelse, ikke gives Appelindstævnte Medhold. Efter Reglen i Konkurslovens § 50, jfr. Lov 15 April 1887 § 2, maa nemlig Konkursen anses som begyndt fra den 16 Juni Kl. 9½ Formiddag, og Appelindstævnte har end ikke assereret, at Handlen mellem ham og Laursen blev afsluttet tidligere end efter Kl. 9½ Formiddag den 21 April, som er Otteugersdagen før den 16 Juni.

Appelindstævnte har derhos anbragt, at hans Overtagelse af det omhandlede Melparti overensstemmende med Kontraktens Udvisende var et Køb mod kontant Betaling, og at han indlod sig paa denne Forretning for at vise Laursen, der ønskede sit Mellager realiseret, en Tjeneste. Naar imidlertid henses til, at Appelindstævnte, efter hvad der er ubestridt, ikke har udbetalt Laursen noget af Købesummen, men, som meldt, afskrevet denne paa sit Tilgodehavende, at han i Tiden lige omkring den 21 April maatte indfri Veksler for Laursen til det ovenanførte samlede Beløb af 8134 Kr. 30 Øre, og at Laursens øvrige Gæld til ham androg flere Tusinde Kroner, findes det uden Betænkelighed at statuere, at Appelindstævnte har modtaget Melpartiet som Betaling af en Del af Laursens Gæld.

Forsaavidt Appelindstævnte fremdeles har villet hævde, at Melet i Forholdet mellem ham og Laursen ikke kunde anses som noget usædvanligt Betalingsmiddel, og i saa Henseende har henvist til, at han engang tidligere har afkøbt Laursen Varer, nemlig et større Parti Ærter i Aaret 1913, findes der ej heller at kunne lægges nogen Vægt

herpaa, da det af Sagens Oplysninger fremgaar, at Laursen ikke drev Handel en gros med Mel og aldrig tidligere havde solgt af denne Vare til Appelindstævnte, at Appelindstævntes Forretning ej heller i Almindelighed omfattede Handel med Mel, samt at Melpartiet og det nysnævnte Parti Ærter er de eneste Varer, som Appelindstævnte nogensinde har købt af Laursen, hvorimod denne gennem en Aarrække til Stadighed købte Varer hos Appelindstævnte, der har opgjort sit fra Samhandelen hidrørende Krav i Konkursboet til 12,932 Kr. 55 Øre.

Appelindstævnte har endelig hævdet, at han ved Transaktionens Indgaaelse var uvidende om Laursens Insolvens, men det af ham i saa Henseende Anførte findes ikke tilstrækkeligt til at afkræfte den Formodning i modsat Retning, som ifølge Lovgivningen skal anses at være tilstede, og Appellantens Paastand vil derfor være at tage til Følge saaledes, at Appelindstævnte tilpligtes at betale Appellanten i hans foranførte Egenskab de indsøgte 8950 Kr. 75 Øre med Renter som paastaaet, i hvilken sidste Henseende ingen særskilt Indsigelse er fremsat.

Processens Omkostninger for begge Retter findes Appelindstævnte efter Omstændighederne at burde godtgøre Appellanten med 150 Kroner.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr. 323. Handelsfirmaet **Svend Olsen & Geday**, A/S. (Ingen)

mod

A/S. **Johannes Bardings Farverier og kemiske Tøjrensningsetablissement** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Handelsfirmaet Svend Olsen & Geday, A/S., som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til VorFrelsers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale.

Tirsdag den 23 Oktober.

Nr. 102. Vinhandler **Axel Jørgensen** (V. Kondrup)

mod

fhv. Bog- og Papirhandler **Alfred Simons** Konkursbo (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Rigtigheden af en af Appellanten i det indstævnte Konkursbo anmeldt Fordring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 18 Juli 1916: Den af Vinhandler Axel Jørgensen af Næstved til Gældbogen under Nr. 25 anmeldte Fordring anerkendes som simpelt personligt Krav, men kun for 3587 Kr. 34 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 52 Kr. 26 Øre fra Anmeldelsesdagen, den 14 December 1914, 6 pCt. p. a. af 3098 Kr. 58 Øre fra 30 September 1914 og 7 pCt. p. a. af Resten fra ovennævnte Anmeldelsesdag. Stempelforbehold med Hensyn til 5 Stk. den 28 April d. A. fremlagte Gældsbeviser fra Fallenten til Anmelderen af henholdsvis 1 Juni 1911, 1 Juli s. A., 8 Juli 1913, 1 August s. A. og 6 September s. A., lydende paa henholdsvis 1000 Kr., 875 Kr., 500 Kr., 500 Kr. og 2000 Kr. Iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Mod det indstævnte Konkursbos Benægtelse findes det ikke bevist, at den i den indankede Decision gengivne Overenskomst af 30 September 1911 er ændret ved senere Aftale. Videre bemærkes, at der mellem Sagens Parter er Enighed om, at der ikke ved Anmeldelse til Handelsregistret eller paa anden Maade er givet Fallentens Kreditorer nogen Meddelelse om Overenskomsten. Herefter og under Hensyn til dennes Indhold maa Appellanten være berettiget til at optræde som Kreditor i Boet, forsaavidt angaar de i Decisionen nævnte 20,000 Kroner. Ifølge Overenskomstens § 7 skulde Appellanten vel bære en vis Del af et eventuelt aarligt Driftstab, men der foreligger ikke Aarsregnskaber, hvoraf det kan ses, om Forretningens Drift virkelig har givet Tab, og forskellige under Sagen fremdragne Forhold tyder snarere i Retning af, at Fallitten skyldes andre Aarsager. Under disse Omstændigheder kan det ikke paalægges Appellanten at at bære nogen Del af det i Boet konstaterede Underskud. Paa den anden Side har Appellanten ikke ført Bevis for, at Resultatet af Forretningens Drift har været sanledes, at der tilkom ham Udbytte. Herefter vil Appellantens Fordring være at anerkende som simpelt personligt Krav for 20,000 Kroner + 13,605 Kroner 76 Øre ÷ 10,018 Kroner 42 Øre, altsaa for 23,587 Kroner 34 Øre med Renter, der i Overensstemmelse med

Parternes Procedure for Højesteret bliver at bestemme til 6 pCt. aarlig fra Anmeldelsesdagen den 4 December 1914.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den af Appellanten, Vinhandler Axel Jørgensen, til Gældbogen under Nr. 25 anmeldte Fordring anerkendes som simpelt personligt Krav for 23,587 Kr. 34 Øre med Renter 6 pCt. aarlig fra den 4 December 1914. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Decisions Præmisser er saalydende: Under 30 September 1911 blev der imellem daværende Bog- og Papirhandler i Næstved Alfred Simon og Vinhandler Axel Jørgensen sammesteds oprettet et saalydende Dokument:

Undertegnede Boghandler Alfred Simon, Næstved, eneste ansvarlige Indehaver af Firmaet J. Chr. Kochs Efterfølger (Alfred Simon) erkender herved for mig og mit nævnte Firma at være bleven skyldig til Vinhandler Axel Jørgensen, Næstved, 20,000 Kr., skriver Tyve Tusind Kroner. Laanet er ydet som et Driftslaan til Brug ved Førelsen af den af mig, Simon, i Næstved under anførte Firma drevne Boghandel. I den Anledning er der mellem os, Simon og Jørgensen, truffet følgende Overenskomst:

1.

»Det laante Beløb, 20,000 Kr., forrentes ikke med nogen fast Rente; men som Vederlag for den skete Kapitalanbringelse erholder Jørgensen en Andel i det aarlige Nettooverskud af Simons Boghandel, idet det aarlige Nettooverskud deles saaledes, at de første 6000 Kr. deles lige imellem os, medens det Beløb, hvormed Overskudet overstiger 6000 Kr., fordeles med $^2/_3$ til Simon og $^1/_3$ til Jørgensen.

2.

Forretningens Driftsaar gaar fra 1 Juli til 30 Juni. Under hvert Aars 1 Juli, første Gang pr. 1 Juli 1912, skal der opgøres en tydelig og velordnet Generalbalance for Forretningen, i hvilken alle Forretningens Aktiver og Passiver — derunder de Beløb, enhver af os har ndestaaende i Forretningen med løbende Rente, forsaavidt Beløbene følge denne Overenskomst forrentes — finder Plads. Balancen, der

Færdig fra Trykkeriet den 7 November 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 34—35.**

Tirsdag den 23 Oktober.

underskrives af os begge, skal foreligge færdig senest 1 August. Grundlaget for fremtidige Balancer er en af mig, Simon, pr. 1 Juli 1911, hvilken Dag Overenskomsten anses indgaaet, optagen Generalbalance, hvorefter jeg er Debitor til Forretningen for et Beløb stort 2298 Kr. 12 Øre. Denne Balance har faaet Paategning af mig, Jørgensen, om at jeg er enig i dens Ansættelser. De aarlige Balancer vil i det Hele være at opgøre efter gode og sunde Købmandsprincipper, saaledes at intet Aktiv ansættes til højere Værdi end den, det paagældende Aktiv til enhver Tid med Sikkerhed kan antages at udbringe. Varebeholdningen maa saaledes aldrig sættes højere end Indkøbspris med Tillæg af effektive Omkostninger som Fragt, Told etc. Ukurante Varer opføres til passende nedskrevne Værdier. Udestaaende Fordringer opføres med deres Paalydende, medmindre Fordringen maa anses for dubiøs, idet den da afskrives eller ansættes efter Overenskomst. Inventaret nedskrives med mindst 10 pCt. om Aaret. I Tilfælde af Uenighed mellem os angaaende nogen Ansættelse paa Balancen afgøres saadan Uenighed ved Voldgift af 2 Mænd, af hvilke vi hver vælger een, og som, inden de befatter sig med Sagen, vælger en Opmand, der i Tilfælde af Voldgiftsmændenes Uenighed med bindende Virkning afgør Spørgsmaalet.

3.

A conto forventet Andel i Aarsudbyttet er vi berettiget til at hæve følgende Beløb, jeg, Simon, 300 Kr. om Maaneden, jeg, Jørgensen, 200 Kr. om Maaneden. Det Beløb, hvormed vor Andel i Aarsoverskuddet overstiger henholdsvis 3600 Kr. og 2400 Kr., er vi pligtige at lade indestaa i Forretningen paa Vedkommendes Konto, saaledes at vi ikke er berettiget til at hæve saadanne Beløb, medmindre vi begge er enige om, at det ikke er nødvendigt eller hensigtsmæssigt af Hensyn til Forretningens Drift at have Beløbene indestaaende i Forretningen.

4.

Hvad jeg, Simon, maatte faa indestaaende paa min Kapitalkonto i Forretningen, derunder ogsaa de Beløb, jeg maatte opspare (jfr. § 3) forrentes med 5 pCt. aarlig Rente. Det Beløb, for hvilket jeg er Debitor ifølge Balancen pr. 31 Juli 1911, forrentes à 5 pCt. saalænge Beløbet ikke er reguleret ved Indbetaling eller Kreditering. Hvis jeg, Jørgensen, af Hensyn til Forretningens Drift maatte indskyde Kapital

udover det heromhandlede Laan paa 20,000 Kr., forrentes saadanne yderligere Kapitaler med 5 pCt. aarlig, hvilket ogsaa skal gælde ved eventuel Tilskrivning paa min Konto i Henhold til § 3.

De Beløb, jeg maatte indskyde udover de 20,000 Kr. og de Summer, der bliver indestaaende efter § 3, kan af mig, Jørgensen, altid udtages af Forretningen efter 3 Maaneders forudgaaende Varsel. Renter kan hæves aarlig, naar den opgjorte Generalbalance foreligger.

5.

Vi er enig om, at de aarlige Præmier af to af mig, Simon, paa mit Liv tegnede Forsikringer, nemlig en i Statsanstalten for Livsforsikring, stor 8000 Kr., og en i Hafnia, stor 3000 Kr., betragtes som Driftsudgifter i Forretningen og belastes Forretningen. I Anledning af, at Direktør W. Stender og Grosserer Ferd. Bjørnbak indestaar Næstved Diskontobank for et Simon den 15 Juli 1911 ydet Laan, stort 6000 Kr., og Konsul Sabra og Vinhandler Axel Jørgensen indestaar samme Bank for et Simon den 12 Juli 1911 ydet Laan stort 6000 Kr., har jeg givet den nævnte Police, stor 8000 Kr., i Haandpant til mine nævnte Kautionister og sekundært til Axel Jørgensen, idet det er en Aftale, at det mulige Overskud paa Policen, saafremt Simon skulde dø, medens denne Kontrakt er i Kraft, skal tilfalde Jørgensen. Hæves Kontrakten efter Opsigelse fra Simon, har Jørgensen Ret til af Simon at forlange refunderet den Part af Præmiebeløbene, der forholdsmæssig er falden paa Jørgensens Part. Ved Simons Død eller naar Kontrakten hæves, har Jørgensen Ret til at forlange forholdsmæssig Refusion af de paa Jørgensens Part faldne Udlæg til Præmier paa Policen med Hafnia stor 3000 Kr.

Forretningen har Lokaler i den Simon tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 224 paa Axeltorvet i Næstved. Som Leje debiteres der Forretningen 1800 Kr. aarlig, saaledes at Vedligeholdelsen af de lejede Lokaliteter paahviler Forretningen, medens der ikke debiteres Forretningen noget for Vandafgift, Bortkørsel af Renovation og Opvarmning af Boglade og Kontor. Saalænge Simon ejer den omhandlede Ejendom, kan der ikke uden Overenskomst mellem os ændres i disse Aftaler.

Det er endvidere en Aftale mellem os, at Simon ikke, saalænge denne Kontrakt er gældende, maa behæfte eller pantsætte Ejendommen Matr. Nr. 224 paa Axeltorvet i Næstved yderligere end alt er sket nu.

6.

Simon leder som hidtil Forretningens Drift og foretager de sædvanlige Forretningsdispositioner. Alle Dispositioner udover den normale og sædvanlige Drift maa ske i Samraad med Jørgensen. Specielt anføres, at Simon ikke alene maa optage nye Laan til Forretningens Drift, paatage sig nogen Kautionsforpligtelse af nævneværdig Betydning eller til nogen Tid have løbende Vekselgæld større end 5000 Kr. Jørgensen er til enhver Tid berettiget til at faa Adgang til Forretningens Bøger og i det Hele faa alle de Oplysninger, han maatte ønske vedrørende Forretningens Drift.

7.

Hvis Forretningen noget Aar giver Tab, fordeles dette paa samme Maade som Gevinsten, nemlig saaledes, at de første 6000 Kr. falder med lige Parter paa os, medens den Del af det aarlige Tab, der overstiger 6000 Kr., falder med $^2/_3$ paa Simon og $^1/_3$ paa Jørgensen.

8.

Denne Overenskomst er fra begge Sider uopsigelig indtil 1 Juli 1926, men kan til Ophør den 1 Juli 1926 saavelsom til Ophør enhver paafølgende 1 Juli opsiges med Varsel, givet fra en af Siderne 9 Maaneder forud, altsaa senest den 1 Oktober i det nærmest forudgaaende Aar. Dog er en Opsigelse fra en af Siderne med Varsel som nævnt, hvorved Overenskomsten opsiges til Ophør 1 Juli 1916 eller en senere 1 Juli at betragte som lovlig, naar den Opsigende samtidig med Opsigelsens Forkyndelse betaler den anden Part en Erstatning af 1000 Kr. pr. hvert Aar, der mangler i de stipulerede 15 Aars Uopsigelighed. Hvis Opsigelse sker til 1 Juli 1916, vil Erstatningen altsaa andrage 10,000 Kr., og hvis Opsigelsen for Eksempel sker til 1 Juli 1920, vil Erstatningen andrage 6000 Kr. Hvis Omsætningen to Driftsaar i Træk er under 45,000 Kr., eller hvis Nettoudbyttet to Aar i Træk er under 5000 Kr., kan Overenskomsten opsiges med 9 Maaneders Varsel til en hvilkensomhelst 1 Juli. Naar Opsigelse i Overensstemmelse med disse Regler paa lovlig Maade er sket, skal hele Jørgensens Tilgodehavende udbetales af Simon kontant den 1 Juli pr. hvilken Opsigelsen er sket. Jørgensens Andel i det paagældende Aars Avance eller Tab reguleres da saasnart Generalbalancen for Driftsaaret foreligger.

9.

Hvis Jørgensen afgaar ved Døden, medens denne Kontrakt bestaar, overgaar Rettigheder og Pligter ifølge denne Overenskomst til Jørgensens Bo (resp. hans Enke eller Arvinger) dog at Avance og Tab i Forretningen forsaavidt angaar Tiden fra den første efter Dødsfaldet indtræffende 1 Juli fordeles med $^2/_3$ til Simon og $^1/_3$ til Jørgensens Bo (resp. hans Enke eller Arvinger). Hvis Jørgensen efterlader sig flere Arvinger, skal disse altid være pligtige at udnævne en Enkelt, som med bindende Virkning kan optræde paa Samtliges Vegne i dette Forhold.

Hvis Arv og Gæld ikke vedgaas i Jørgensens Bo, skal Simon være berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør med 3 Maaneders Varsel til enhver 1 Juli.

10.

Hvis Simon afgaar ved Døden og han efterlader sig en Enke, som overtager Gældsansvaret og fortsætter Forretningen, fortsættes Kontraktsforholdet uforandret mellem Simons eventuelle Enke og Jørgensen.

I alle andre Tilfælde forfalder Jørgensens hele Tilgodehavende ved Simons Død. Hvis Simons Enke engagerer en Bestyrer af Forretningen, belastes Udgifterne herved selvfølgelig Forretningen som en almindelig Driftsudgift.

11.

Hvis en af Kontrahenterne, medens denne Kontrakt bestaar, skulde blive umyndiggjort eller hans Bo skulde komme under Konkursbehandling, eller han skulde gøre sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, eller han skulde gøre sig skyldig i nogen væsentlig Misligholdelse af denne Kontrakt eller de naturlige Forudsætninger, der ligger til Grund for Overenskomsten, da kan i hvert enkelt af disse Tilfælde den anden Kontrahent forlange Overenskomsten hævet straks, i hvilket Tilfælde Jørgensens Tilgodehavende vil være at udbetale med Renter til Ophørsdagen.

12.

Saalænge denne Kontrakt bestaar, maa hverken Simon eller Jørgensen paa nogen Maade ved Arbejde eller Kapital, direkte eller indirekte, være interesseret i nogen anden Forretningsvirksomhed, som paa noget Punkt berører de med en Boghandel sædvansmæssig forbundne Omraader.«

Ved Kontrakt af 3 Maj 1914 solgte Simon den omhandlede Forretning til Boghandlermedhjælper Georg Christensen.

Den 5 Oktober 1914 blev Alfred Simons Bo efter hans egen Begæring taget under Konkursbehandling her ved Skiftekommissionen.

Ovennævnte Vinhandler Axel Jørgensen har den 4 December 1914 under Nr. 25 til Gældbogen anmeldt en Fordring i Boet til Betaling af 28,788 Kr. 91 Øre med Renter til Anmeldelsesdagen 557 Kr. 14 Øre eller 29,346 Kr. 05 Øre med Renter fra Anmeldelsesdagen 6 pCt. p. a. af 21,352 Kr. 79 Øre og 7 pCt. af 7993 Kr. 26 Øre samt Anmeldelses- og Inkassoomkostninger 500 Kr.

I sine Antegnelser til Gældbogen bemærkede den i Boet valgte Kurator, Overretssagfører Rothenborg, Følgende:

»Simpel Fordring: Da de paa den vedlagte Ct. Ct. som Laan debiterede 20,000 Kr. i Henhold til en mellem Anmelderen og Fallenten indgaaet Interessentskabskontrakt af 30 September 1911 ikke er et Laan men et Kommandit-Indskud, af hvilket Anmelderen ifølge Kontrakten ikke havde Krav paa Renter, men kun paa Andel i eventuelt Overskud af Fallentens Forretning (der har siden Kontraktens Oprettelse kun været Underskud), og da Anmelderens Ct. Ct. stik imod det Anførte debiterer Renter af nævnte 20,000 Kr., kan hele Fordringen indtil videre ikke anerkendes, forinden der foreligger separate Opgørelser dels over nævnte Indskud 20,000 Kr., dels over Parternes øvrige Mellemværende, og tages ethvert Forbehold overfor saadanne nye Opgørelser. Specielt kan Fordringerne paa indfriede Veksler og Kassekredit ikke anerkendes, før Vekslerne produceres og Dokumentationen for Indfrielse af Kassekredit produceres. De anmeldte Omkostninger Kr. 500,00 anerkendes ikke. Boets Stilling overfor Anmelderen i det Hele forbeholdes.«

Der er derefter opstaaet en Disput i Boet, som nu foreligger til Paakendelse, hvorunder Anmelderen har ændret og berigtiget sin An-

meldelse paa nedennævnte Maade og nedlagt Paastand paa Fordringens Anerkendelse i Overensstemmelse dermed, nemlig saaledes:

I. Ifølge det ovenciterede Dokument mellem Fallenten og Anmelderen af 30 September 1911 er der af Anmelderen laant Fallenten et Beløb af . . . . . Kr. 20,000.00
Ifølge Aftale med Fallenten er der fra Tid til anden godskrevet Anmelderen i Renter heraf 600 Kr. + 1000 Kr. + 1200 Kr. + 1500 Kr. + 1000 Kr. ialt . . . . . — 5300.00
som vil være at lægge til Hovedstolen
Kr. 25,300.00
hvorfra gaar nogle Anmelderen af Fallenten betalte Beløb tilsammen . . . . . — 10,018.42
Rest Kr. 15,281.58

der paastaas betalt med Renter 6 pCt. p. a. fra Anmeldelsesdagen.

II. Som Laan udover det under Post I nævnte Beløb har Anmelderen sukcessive ydet Fallenten 1000 Kr. + 875 Kr. + 500 Kr. + 500 Kr. + 2000 Kr. ialt . . . . . Kr. 4875.00
Heraf er efter Aftale beregnet Rente 5 pCt. p. a. at betale eller tilskrive halvaarligt, saaledes at Renten til Anmeldelsesdagen udgør . . . . . — 302.76
Kr. 5177.76

som paastaas betalt med Renter 6 pCt. p. a. fra Anmeldelsesdagen.

III. Indfriet Vekselgæld 5277 Kr. 16 Øre, som paastaas betalt med Renter 7 pCt. p. a. fra Anmeldelsesdagen.

IV. Indfriet Kassekredit med 6197 Kr. 16 Øre, hvoraf Halvdelen 3098 Kr. 58 Øre paastaas betalt med Renter 6 pCt. p. a. fra Overtagelsesdagen den 30 September 1914.

V. Varegæld ifølge fremlagte Regninger Kr. 52,26, som paastaas betalt med Renter 5 pCt. p. a. fra Anmeldelsesdagen.

Kurator har protesteret imod, at Fordringen under Post I anerkendes og nedlægger derefter principalt Paastand paa, at den ad Gældbog N. 25 anmeldte Fordring kun anerkendes som simpelt personligt Krav med de under Posterne II—V anmeldte Beløb ialt . . . . . Kr. 13,605.76
med Fradrag af de ovenfor under Post I nævnte — 10,018.42
altsaa med . . . . . Kr. 3587.34
med Renter. Han har derhos nedlagt subsidiære Paastande.

Kurator har til Støtte for sin Paastand anbragt, at de Fallenten af Anmelderen ydede 20,000 Kr. uagtet de i Dokumentet af 30 September 1911 udtrykkelig benævnes »Laan«, ikke er at opfatte som et

saadant, men som et Kommandist-Indskud i Fallentens daværende Forretning, hvilket fremgaar af hele Kontraktens Indhold, der gør den til en Interessentskabskontrakt, i hvilken Henseende han navnlig har henvist til, at der ikke af de 20,000 Kr. stipuleres Anmelderen en fast bestemt Rente, men ifølge Dokumentets Post I en Del af Forretningens aarlige Nettooverskud og at det ved Dokumentets Post 7 er bestemt, at hvis Forretningen noget Aar giver Tab, fordeles dette paa samme Maade som Gevinsten. Som en Følge heraf anbringer Kurator yderligere, er de under Post I ommeldte 5300 Kroner ikke at anse som Anmelderen tilkommende Renter, men som et Forskud i Medfør af Kontraktens § 3 paa Udbytte af Forretningen, hvilket denne aldrig har givet.

Anmelderen har heroverfor gjort gældende, at her kun foreligger ét Konkursbo, nemlig Simons, men at Forretningen ikke er erklæret konkurs, at ligesom de 20,000 Kr. i det oftnævnte Dokument udtrykkelig benævnes et Laan, saaledes var de ogsaa faktisk af Kontrahenterne betragtet som et Laan, at Dokumentet aldrig har været en Interessentskabskontrakt og i hvert Fald kort efter Oprettelsen i det Væsentlige har mistet sin Gyldighed, idet Parterne aftalte, at Anmelderen skulde have Vederlag for sit Laan uanset Forretningens Status og Udbytte, at de under Post I opførte 5300 Kr. er godskrevet Anmelderen som saadant Vederlag, og at Dokumentets Post 7 ved den ovennævnte Aftale mellem Parterne bortfaldt ganske. Endelig gør han gældende, at der aldrig er foretaget de i bemeldte Post 7 forudsatte Opgørelser og, at det ikke kan erkendes, at Forretningen noget Aar har givet Tab.

Efter hele Indholdet af Dokumentet af 30 September 1911, navnlig de af Kurator fremhævede Bestemmelser saavelsom Bestemmelserne i Posterne 8—12 og Angivelserne i Post 2 af, at Fallenten »er Debitor til Forretningen« for det nævnte Beløb (2298 Kr. 12 Øre) maa der »gives Kurator Medhold i, at Overenskomsten er en Interessentskabskontrakt, hvorved Anmelderen mod et Indskud af 20,000 Kr. er bleven passiv Interessent i Fallentens Forretning med de i Overenskomsten nævnte Rettigheder og Pligter. Den Omstændighed, at kun Fallenten er erklæret konkurs, hvilket er den simple og nødvendige Følge af, at Forretningen inden Konkurserklæringen var overdraget fornævnte Georg Christensen, kan ikke forandre Anmelderens Stilling i nærværende Konkursbo fra en passiv Interessent til en Kreditors, og da det ikke er godtgjort, at Overenskomsten mellem Fallenten og Anmelderen er forandret eller ophævet paa en saadan Maade, at det kan være bindende for Fallentens Kreditorer, vil Anmelderens Krav paa de under Post I paastaaede 20,000 Kr. ikke kunne anerkendes i Boet, idet de er at anse som et Indskud i Fallentens ovenomhandlede Forretning. Da der, som Følge af det Foranførte ikke tilkom Anmelderen Renter af de 20,000 Kr., men kun Andel i Udbyttet af Forretningen, og da det saa langt fra kan anses godtgjort, at Forretningen i Tiden fra 30 September 1911 til 3 Maj 1914 har givet Overskud, at efter det Foreliggende snarere det Modsatte maa antages, vil Anmelderens Krav paa de under Post I omhandlede 5300 Kr. ej heller kunne anerkendes. Kurators principale Paastand vil herefter være at tage til Følge saaledes, at Renter vil være at beregne med 5 pCt. p. a. fra

Anmeldelsesdagen af 52 Kr. 26 Øre, 6 pCt. p. a. fra 30 September 1914 af 3098 Kr. 58 Øre og 7 pCt. p. a. fra Anmeldelsesdagen af Resten.

Nr. 81. **Finansministeriet paa Statskassens Vegne** (den kst. Kammeradvokat)

mod

A/S Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank (Ingen),

betræffende Tilbagebetaling af en Del af et af Indstævnte erlagt Skattebeløb.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Oktober 1916: Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør til Citanterne, A/S. Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, betale de paastævnte 107,776 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra den 25 Januar 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Udtrykket »Skatteindtægt« i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 8, sidste Stykke, saaledes som dette er affattet ved Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2, findes at maatte forstaas paa den af Appellanten hævdede, i den indankede Dom angivne Maade. For denne Forstaaelse taler saavel Reglens eget Indhold som Princippet i § 8, næstsidste Stykke, samt den Omstændighed, at Finansministeriet, alt før Loven af 1915 blev givet, havde tilkendegivet, at det forstod Udtrykket saaledes, jfr. Vejledning Nr. 297 af 31 December 1912. Ogsaa hvad der iøvrigt er oplyst vedrørende Tilblivelsen af Loven af 1915 taler for denne Forstaaelse af § 8, sidste Stykke. Udtrykket »skattepligtige Indkomst« i Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 § 2 maa — hvad Parterne iøvrigt ogsaa er enige om — forstaas paa samme Maade som Udtrykket Skatteindtægt.

Herefter samt da de af det indstævnte Aktieselskab til Støtte for dets subsidiære Paastande anførte Betragtninger ikke kan tiltrædes, vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Finansministeriet paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanterne, A/S. Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, paastaaet Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at tilbagebetale dem et Beløb af 107,776 Kr., som Citanterne skal have betalt for meget i Indkomstskat til Staten og i overordentlig Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1915—16, med Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 25 Januar 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger. Subsidiært har Citanterne paastaaet Statskassen tilpligtet at tilbagebetale 70,392 Kr. og mere subsidiært 52,800 Kr., alt ligeledes med Tillæg af Renter og Sagens Omkostninger som ovenfor angivet.

Indstævnte procederer ved den kst. Kammeradvokat til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Med Hensyn til Citanternes Paastand om Tilbagebetaling af for meget erlagt Indkomstskat til Staten er Forholdet efter det Oplyste Følgende:

Ifølge Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten af 8 Juni 1912 § 2 Nr. 5 paahviler Pligten til at betale saadan Indkomstskat bl. a. heri Landet hjemmehørende Aktieselskaber.

Det hedder dernæst i Lovens § 8, 5te Stk., at der »for de i § 2 Nr. 5 nævnte, her i Landet hjemmehørende Selskaber og Foreninger fradrages i den beregnede Indkomst 4 pCt. p. a. af den indbetalte Aktiekapital eller de indbetalte Selskabsandele . . .«, og i §ens sidste Stk., at »de i § 2 Nr. 3, 4 og 5 nævnte Skattepligtige svare Skatten med 3 pCt. af Skatteindtægten.«

Ifølge Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2 skal Lov 8 Juni 1912 § 8 sidste Stk. affattes saaledes:

»De i § 2, Nr. 3 og 4, nævnte Skattepligtige svarer Skatten med 3 pCt. af Skatteindtægten. De i § 2, Nr. 5, nævnte Skattepligtige svarer Skatten med 3 pCt. af den Del af Skatteindtægten, der ikke overstiger 6 pCt. af den indbetalte Aktiekapital m. v. og med 4 pCt. af Resten.«

Endvidere hedder det i nævnte Lov af 10 Maj 1915 § 4, at Lovens Bestemmelser første Gang anvendes ved Ligningen for Skatteaaret 1915—16.

Da Citanterne sattes i Skat for det nævnte Skatteaar, ansatte Direktoratet for Københavns Skattevæsen deres Indkomstskat til Staten til 173,120 Kr.

Dette Beløb er fremkommen derved, at Skattedirektoratet er gaaet ud fra, at »Skatteindtægten«, hvoraf Skatten i Henhold til de oven-

nævnte Lovbestemmelser skal beregnes, er det samme som det, der i den ovenfor citerede Passus af Lov 8 Juni 1912 § 8, 5te Stk., kaldes »den beregnede Indkomst« d. v. s. Indtægten uden Fradrag af de 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital, der i Skatteaaret 1915—16 for Citanternes Vedkommende var 72 Mill. Kr.

Herudfra er Skatten beregnet paa den Maade,

at den Del af Citanternes beregnede (skattepligtige) Indkomst . . . . . 7,568,042 Kr.
som svarede til 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller . . . . . 2,880,000 —
blev fri for Skat i Henhold til den ovenfor nævnte Fradragsregel,

at der af den Del af det resterende Beløb . . . . . 4,688,042 Kr.,
som svarede til 2 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller . . . . . 1,440,000 —
beregnedes en Skat af 3 pCt. eller 43,200 Kr. og
at der af Resten . . . . . 3,248,042 Kr.

beregnedes en Skat af 4 pCt. eller 129,920 Kr., hvilket tilsammen i Skat udgør det ovenfor nævnte Beløb af 173,120 Kr.

Citanterne betalte den dem paalignede Skat, idet de forbeholdt sig at lade Spørgsmaalet om Skattens rette Beregning prøve ved Domstolene.

Citanterne bestrider nu her under Sagen Rigtigheden af Skattevæsenets Beregning og hævder, at de omhandlede Bestemmelser i de to Skattelove rettelig maa forstaas saaledes, at »Skatteindtægten« betyder den Indtægt, hvoraf vedkommende Selskab skal svare Skat. Herefter vil Skatten være at beregne paa den Maade,

at der fra Citanternes beregnede Indkomst . . . . . 7,568,042 Kr.
fradrages et Beløb af 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller . . . . . 2,880,000 —
som skattefrit og

at der derpaa af den Del af den saaledes fremkomne Skatteindtægt . . . . . 4,688,042 Kr.,
som svarer til 6 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller . . . . . 4,320,000 —
beregnes 3 pCt. i Skat eller 129,600 Kr., og af den resterende Del af Skatteindtægten . . . . . 368,042 Kr.
4 pCt. i Skat eller 14,720 Kr. Beregnet paa denne Maade vil Citanternes Indkomstskat til Staten saaledes udgøre 144,320 Kr. eller 28,800 Kr. mindre end af Citanterne erlagt.

Med Hensyn til Citanternes Paastand om Tilbagebetaling af for meget erlagt overordentlig Indkomstskat til Staten forholder det sig efter det Oplyste saaledes:

I § 2, 1ste Stk., i Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 om en overordentlig Indkomstskat til Staten hedder det, at

»Aktieselskaber og Kommanditaktieselskaber svarer den overordentlige Indkomstskat,

1) hvis deres skattepligtige Indkomst udgør mindst 5 pCt. af den indbetalte Aktiekapital, og

2) hvis denne Indkomst beregnet som Procent af Aktiekapitalen overstiger Gennemsnittet af de tilsvarende Procenter for Skatteaarene 1912—13, 1913—14 og 1914—15«.

Reglerne om, hvormeget der, hvis disse Betingelser er til Stede, skal svares i Skat, haves i samme §'s 3die Stk., der bestemmer Følgende:

»Skatten svares af det Beløb, hvormed den skattepligtige Indkomst henholdsvis for Aarene 1915—16 og 1916—17 overstiger Gennemsnittet af de tilsvarende Indkomster for de tre Skatteaar. Hvis denne Merindtægt udgør et Beløb, der ikke er deleligt med Hundrede, forhøjes den til det nærmeste med Hundrede delelige Tal. Skatten udredes paa følgende Maade:

Naar den skattepligtige Indkomst for henholdsvis 1915—16 og 1916—17 udgør:

Indtil 8 pCt.	af	Aktiekapitalen	.	.	.	med	8	pCt.	af Merindtægten,
8 pCt.	eller	derover,	men	under	10	pCt.	— 10	—	- —
10 -	—	—		15	-	— 12	—	-	—
15 -	—	—		20	-	— 15	—	-	—
20 -	—	.	.	.	.	— 20	—	-	— «.

Da Citanterne i Henhold til disse Lovbestemmelser sattes i Skat for Skatteaaret i 1915—16, ansatte Direktoratet for Københavns Skattevæsen deres overordentlige Indkomstskat til Staten til 198,528 Kr.

Dette Beløb er fremkommet derved, at Skattedirektoratet er gaaet ud fra, at der ved »skattepligtig Indkomst« forstaas den Indkomst, hvortil Citanterne er sat i Skat i Henhold til oftnævnte Lov af 8 Juni 1912 uden Hensyntagen til det ovenfor omtalte, i Lovens § 8, 5te Stk., hjemlede Fradrag af 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital. Beregningen maatte herefter foregaa saaledes, at der fra Indkomsten til Skatteaaret 1915—16 . . . . . 7,568.042 Kr.
droges Gennemsnittet af Indkomsten i de 3 foregaaende Skatteaar . . . . . 5,913,719 —

Den saaledes fremkomne Merindtægt. . . . . 1,654,323 Kr.

maatte, da den ovenfor nævnte Indkomst i Skatteaaret 1915—16 udgjorde ca. $10^1/_2$ pCt. af Aktiekapitalen, beskattes med 12 pCt. eller med det ligeledes ovenfor nævnte Beløb af 198,528 Kr.

Citanterne har betalt ogsaa dette Beløb, men med Forbehold som ovenfor angivet, og bestrider nu her under Sagen Rigtigheden af Skattevæsenets Beregning, idet de hævder, at »den skattepligtige Indkomst« paa samme Maade som »Skatteindtægten« maa betyde den Indtægt, hvoraf vedkommende Selskab skal svare Skat, og at man derfor ved Opgørelsen af den skattepligtige Indkomst først maa fradrage de oftnævnte 4 pCt. af Aktiekapitalen. Herefter maa Beregningen foregaa saaledes:

Indkomst i Skatteaaret 1915—16 . . . . . 7,568,042 Kr.
÷ 4 pCt. af Aktiekapitalen . . . . . 2,880,000 —

Skattepligtig Indkomst 1915—16 . . . . . 4,688,042 Kr.
Herfra drages Gennemsnittet af den skattepligtige Indkomst i de 3 foregaaende Skatteaar, beregnet paa tilsvarende Maade . . . . . 3,193,719 —

Den saaledes fremkomne Merindtægt. . . . . 1,494,323 Kr.

maatte, da den ovenfor angivne skattepligtige Indkomst i Skatteaaret 1915—16 er under 8 pCt. af Aktiekapitalen, beskattes med 8 pCt. eller med 119,552 Kr., hvilket er 78,976 Kr. mindre end af Citanterne betalt.

Det er om, hvorvidt det paahviler Statskassen at tilbagebetale disse 2 Beløb af henholdsvis 28,800 Kr. og 78,976 Kr. eller ialt 107,776 Kr., at nærværende Sag drejer sig.

Som det fremgaar af Ovenstaaende, beror Spørgsmaalets Afgørelse paa, hvad der rettelig skal forstaas ved de i de omhandlede Skattelove anvendte Udtryk: »Skatteindtægten« og »den skattepligtige Indkomst« — hvilke Udtryk, hvad der ogsaa er Enighed mellem Parterne om, maa forstaas paa samme Maade —; om Udtrykkene, som af Citanterne paastaaet, skal forstaas som den beregnede Indkomst *med* Fradrag af 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital, eller, som af Indstævnte hævdet, *uden* saadant Fradrag.

Citanterne har til Støtte for deres Opfattelse af de omstridte Udtryk hævdet, at disse ikke alene efter almindelig Sprogbrug, men ganske særlig efter den i Lov 8 Juni 1912 anvendte Udtryksmaade kun kan betegne den Indtægt, af hvilken et Aktieselskab er pligtigt at betale Skat. Efter at nemlig den nævnte Lov i § 8, 5te Stk., har bestemt, at der for Aktieselskaber i »den beregnede Indkomst« skal fradrages 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital, fastsattes det i samme §'s sidste Stk., at Aktieselskaber svare Skatten med 3 pCt. af »Skatteindtægten«. Der gøres her en bestemt Forskel mellem »den beregnede Indkomst« og »Skatteindtægten«, en Forskel, der efter Citanternes Opfattelse kun kan betyde, at det første Udtryk betegner Aktieselskabets fulde Nettoindtægt, saaledes som denne skal beregnes efter Lovens Regler, medens det sidste kun betegner den Del af Nettoindtægten, hvoraf Skat skal svares. Men naar de nævnte Udtryk maa forstaas saaledes i Loven af 1912, hævder Citanterne, at den samme Forstaaelse maa lægges til Grund ved Fortolkningen af Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 5*), idet denne Bestemmelse, der efter sin Formulering skal indgaa som en integrerende Del af Loven af 1912, kun giver ny Regler om, med hvilken Procent Skatteindtægten skal beskattes, men iøvrigt ikke indeholder noget nyt.

Indstævnte hævder heroverfor, at Sprogbrugen i Lov 8 Juni 1912 er den, at »Skatteindtægten« betyder den Indtægt, efter hvilken de paagældende Skattepligtige er ansat til at svare Skat uden Hensyn til de mer eller mindre vilkaarlige Lempelser (Fradrag), der, som det heromhandlede Fradrag af 4 pCt. er indrømmet af Hensyn, der ikke vedkommer den økonomiske Bestemmelse af Indkomsten. Dette gælder efter Indstævntes Opfattelse ikke blot, naar Talen er om Skatteansættelse af private Personer — i hvilken Henseende Indstævnte henviser til Bestemmelsen i Lov 8 Juni 1912 § 8, næstsidste Stk., hvorefter Skatteprocenten for private Personer udfindes, forinden noget af de i §'en nævnte Fradrag finder Sted —, men ogsaa naar Talen er om Aktieselskaber. For disse sidstes Vedkommende har Forholdet efter Indstævntes Opfattelse udviklet sig paa følgende Maade. I Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten af 15 Maj 1903 maatte de om-

*) Skal være § 2.

handlede Udtryk forstaas som af Citanten paastaaet, idet Bestemmelsen om Fradraget af de 4 pCt. af Aktiekapitalen fandtes optaget i Lovens § 6, der omhandlede, hvad der »ved Beregningen af den skattepligtige Indkomst bliver at fradrage«. Men i Lov om samme Emne af 8 Juni 1912 er den nævnte Fradragsbestemmelse overført fra de Regler, der omhandler selve Spørgsmaalet om Beregningen af den skattepligtige Indkomst, til Lovens § 8 og der sidestillet med Bestemmelserne om de Fradrag, der for private Personers Vedkommende, som ovenfor anført, er uden Indflydelse paa Skatteprocentens Beregning, d. v. s. vel hører til Skatteindtægten, men er skattefri. Heri ser Indstævnte et afgørende Bevis for, at heller ikke det for Aktieselskaber hjemlede Fradrag skal have Indflydelse paa Skatteprocentens Beregning, saaledes at »Skatteindtægten« maa betegne det samme som »den beregnede Indkomst«. En yderligere Bekræftelse heraf ser Indstævnte i en under Rigsdagsforhandlingerne angaaende Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 af Ordføreren i Folketinget fremsat Udtalelse, gaaende ud paa, at den foreslaaede Forhøjelse af Skatten skal indtræde, hvis et Aktieselskab »giver mere end *6 pCt.* i Udbytte«, idet Forhøjelsen efter den af Citanterne hævdede Fortolkning først vil kunne indtræde, naar Selskabet giver mere end *10 pCt.* i Udbytte.

Endvidere har Indstævnte henvist til, at Skattedepartementet i Skrivelse til Skatteraadene angaaende Aktieselskabers Indkomstskat af 3 Juni 1915 og Finansministeriet i Bekendtgørelse af 6 Juli s. A. angaaende Paaligningen af Opkrævningen af den overordentlige Indkomstskat til Staten er ganske enige i den af ham hævdede Opfattelse.

Endelig paaberaaber Indstævnte sig, at Lov af 17 Maj 1916 om ændret Affattelse af Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 om en overordentlig Indkomstskat til Staten nu udtrykkelig har lovfæstet den af ham hævdede Forstaaelse, idet det i Lovens § 5 hedder:

»Ved skattepligtig Indkomst forstaas den Indkomst hvortil vedkommende Person, Selskab eller Forening i Henhold til Loven af 8 Juni 1912 om Indkomst- og Formueskat til Staten endelig er blevet ansat u d e n Hensyntagen til de i den nævete Lovs § 8 omhandlede Fradrag og Nedsættelser og de Nedsættelser, der maatte være indrømmede i Henhold til samme Lovs § 23, sidste Stykke. Paa samme Maade forstaas Udtrykket »Skatteindtægten« i Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915, § 2, sidste Punktum.«

Indstævnte henviser ogsaa til, at den fungerende Finansminister ved Behandlingen i Rigsdagen af Forslaget til denne Lov, i Tilslutning til det i Bemærkningerne til Lovforslaget Anførte, uimodsagt udtalte, at Bestemmelsen i § 5, sidste Punktum, ikke tilsigter at ændre, men kun at klargøre Meningen af en Bestemmelse i Loven af 10 Maj 1915. Indstævnte paastaar, at § 5 i Loven af 17 Maj 1916 ikke blot indeholder en autentisk Fortolkning af de omstridte Udtryk, men ligefrem maa være bindende for Domstolene ved Afgørelser, der træffes efter Lovens Ikrafttræden.

Overfor det af Indstævnte saaledes Anførte har Citanterne særlig bemærket Følgende:

Den af Indstævnte paaberaabte Bestemmelse i Lov 8 Juni 1912 § 8, næstsidste Stk., hvorefter Skatteprocenten for private Personer

udfindes forinden noget af de i §en nævnte Fradrag finder Sted, viser netop efter Citanternes Formening, at der ved Skatteindtægten forstaas det Beløb, hvoraf Skat skal svares, d. v. s. den beregnede Indkomst med de i §en ommeldte Fradrag, idet det, hvis »Skatteindtægten« betød hele den beregnede Indkomst, vilde være ganske overflødigt at udtale, at Skatteprocenten skal udfindes, forinden Fradragene finder Sted.

Citanterne kan ikke anerkende, at Fradragsbestemmelsens forandrede Plads i Loven af 8 Juni 1912, sammenlignet med Loven af 15 Maj 1903, er Udtryk for noget Andet end, at det er fundet rigtigst at samle de forskellige Fradragsbestemmelser i een Paragraf.

Citanterne bestrider, at der kan lægges afgørende Vægt paa de af Ordføreren i Folketinget angaaende Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 anvendte Udtryk saavelsom paa Administrationens Opfattelse af Forholdet, naar de paagældende Loves Ord er i Strid hermed. Ganske særlig bestrider Citanterne, at den i Lov 17 Maj 1916 § 5 statuerede Forstaaelse af de omstridte Udtryk skulde kunne lægges til Grund ved Paadømmelsen af nærværende Sag, der angaar Citanternes Skattepligt i et Skatteaar, som var afsluttet længe forud for Lovens Ikrafttræden.

D a Retten med Citanterne er enig i, at Bestemmelserne i Loven af 17 Maj 1916 § 5 ikke er bindende for Afgørelsen af nærværende Sag, og d a Retten endvidere maa give Citanterne Medhold i, at de omstridte Udtryk: »Skatteindtægten« og »den skattepligtige Indkomst« i den her omhandlede Sammenhæng efter almindelig og naturlig Sprogbrug maa betegne den Del af vedkommende Skatteyders Indkomst, hvoraf der vil være at svare Skat, samt d a endelig den af Indstævnte hævdede, herimod stridende Forstaaelse af de nævnte Udtryk ikke skønnes at have tilstrækkelig Hjemmel hverken i de paagældende Skatteloves Ord eller i det til Støtte for Indstævntes Paastand iøvrigt Anførte, vil Citanternes principale Paastand, mod hvis Rigtighed der iøvrigt ikke er rejst nogen Indvendinger, være at tage til Følge, saaledes at der allerede af den Grund ikke findes at være Anledning til at komme nærmere ind paa de af Citanterne subsidiært nedlagte Paastande.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 240. **Skattedepartementet paa Statskassens Vegne** (den kst. Kammeradvokat)

mod

A/S. **Det store Nordiske Telegrafselskab** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om delvis Tilbagebetaling af et af Indstævnte erlagt Skattebeløb.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 December 1916: Indstævnte, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, bør til Citanterne, A/S. Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, betale de paastævnte 14,774 Kr. 94 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 28 Februar 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Udtrykket »Skatteindtægt« i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 8, sidste Stykke, saaledes som dette er affattet ved Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2, findes at maatte forstaas paa den af Appellanten hævdede, i den indankede Dom angivne Maade. For denne Forstaaelse taler saavel Reglens eget Indhold som Princípet i § 8, næstsidste Stykke, samt den Omstændighed, at Finansministeriet, alt før Loven af 1915 blev givet, havde tilkendegivet, at det forstod Udtrykket saaledes, jfr. Vejledning Nr. 297 af 31 December 1912. Ogsaa hvad der iøvrigt er oplyst vedrørende Tilblivelsen af Loven af 1915 taler for denne Forstaaelse af § 8, sidste Stykke.

Herefter vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet Det store Nordiske Telegrafselskab, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanterne, A/S. Det Store Nordiske Telegrafselskab, paastaaet Indstævnte, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, tilpligtet at tilbagebetale 14,774 Kr. 94 Øre, som Citanterne skal have betalt for meget i Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1915/16 med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 28 Februar 1916 og Sagens Omkostninger.

Indstævnte, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Til Støtte for sin Paastand anfører Citanterne Følgende:

Ifølge Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten af 8 Juni 1912 § 2 Nr. 5 paahviler Pligten til at svare saadan Indkomstskat bl. a. her i Landet hjemmehørende Aktieselskaber; om disses Skattepligt hedder det videre i § 8, 5te Stk., at der i den beregnede Indkomst

fradrages 4 pCt. p. a. af den indbetalte Aktiekapital, og, hvis et her i Landet hjemmehørende Selskab godtgør, at en Del af dets Bruttoindtægt hidrører fra Virksomhed i Udlandet, bortfalder dets Skattepligt for en forholdsvis tilsvarende Del af dets efter Fradrag af de foran nævnte 4 pCt. fremkomne Nettoindtægt; i §ens sidste Stykke hedder det endelig, at de i § 2 Nr. 5 nævnte Skattepligtige svarer Skatten med 3 pCt. af Skatteindtægten.

Efter Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2 skal Lov 8 Juni 1912 § 8, sidste Stykke, affattes saaledes: ». . . . De i § 2, Nr. 5, nævnte Skattepligtige svarer Skatten med 3 pCt. af den Del af Skatteindtægten, der ikke overstiger 6 pCt. af den indbetalte Aktiekapital m. v., og med 4 pCt. af Resten.«

Idet Citanterne hævder, at de to Skattelove maa forstaas saaledes, at »Skatteindtægten« betyder den Indtægt, hvoraf der vil være at svare Skat ɔ: den beregnede Indkomst efter de to fornævnte Fradrag, opgøres Skatten paa følgende Maade:

Citanternes Indkomst udgjorde		8,973,120 Kr. 18 Øre
herfra drages 4 pCt. af Aktiekapitalen		1,080,000 — 00 —
		7,893,120 Kr. 18 Øre
og for Virksomhed i Udlandet		5,810,125 — 76 —
		2,082,994 Kr. 42 Øre
Af den Del af Indtægten, som ikke overstiger 6 pCt af Aktiekapitalen		1,620,000 — 00 —
svares 3 pCt. eller	48,600 Kr. 00 Øre	
af Resten af Indtægten		462,994 Kr. 42 Øre
svares 4 pCt. eller	18,519 — 78 —	
ialt Skat	67,119 Kr. 78 Øre;	

da Citanterne, under Forbehold, har betalt i Skat 81,894 Kr. 72 Øre, har de altsaa betalt for meget 14,774 Kr. 94 Øre, ɔ: det paastævnte Beløb.

Heroverfor hævder Indstævnte, at »Skatteindtægten« er enstydigt med det i Lov 8 Juni 1912 § 8, 5te Stykke, brugte Udtryk »den beregnede Indkomst« ɔ: Indtægten uden de fornævnte Fradrag.

Herudfra er Skatten beregnet paa den Maade, at den Del af Citanternes beregnede (skattepligtige) Indkomst . . 8,973,120 Kr. 00 Øre

afrundet til	8,973,100 Kr. 00 Øre
som svarer til 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller	1,080,000 — 00 —
er skattefrit,	
at der af den Del af Resten	7,893,100 Kr. 00 Øre
som svarer til 2 pCt. af Aktiekapitalen eller . .	540,000 — 00 —
	7,353,100 Kr. 00 Øre
beregnes en Skat af 3 pCt. eller	16,200 Kr. 00 Øre
at der af Resten	7,353,100 Kr. 00 Øre
beregnes en Skat af 4 pCt. eller	294,124 — 00 —
ialt	310,324 Kr. 00 Øre og

a t dette saaledes udfundne Beløb	310,324 Kr. 00 Øre
paa Grund af Virksomhed i Udlandet reduceres efter Forholdet mellem Citanternes samlede Bruttoindtægt og den Del heraf, som hidrører fra Udlandet, ɔ: med	228,429 — 48 —,
hvorefter den betalte Skat.	81,894 Kr. 52 Øre

fremkommer.

Sagens Afgørelse beror efter Foranstaaende paa begge de Punkter, om hvilke der efter Ovenstaaende er Uenighed mellem Parterne, paa, hvad der skal forstaas ved det i de nævnte 2 Skattelove brugte Udtryk »Skatteindtægten«; om Udtrykket, som af Citanterne paastaaet, skal forstaas som den beregnede Indkomst efter de i § 8 hjemlede Fradrag, eller, som af Indstævnte hævdet, uden disse Fradrag.

Indstævnte hævder her, at medens dette Udtryk i Lov af 15 Maj 1903 maatte forstaas som af Citanterne anført, blev det ved den tidtnævnte Lov af 8 Juni 1912 fastsat, at »Skatteindtægten« betyder den Indtægt, efter hvilken de paagældende Skattepligtige er ansat til at svare Skat uden Hensyn til de forskellige i Lovens § 8 omhandlede Fradrag.

Til Fordel for sin Fortolkning henviser Indstævnte yderligere til, at Lov af 17 Maj 1916 om ændret Affattelse af Lov Nr. 129 af 10 Maj 1915 udtrykkelig har lovfæstet den af ham hævdede Forstaaelse, idet det i § 5 hedder: »Ved skattepligtig Indkomst forstaas den Indkomst, hvortil vedkommende Person, Selskab eller Forening i Henhold til Lov af 8 Juni 1912 . . . . endelig er blevet ansat uden Hensyntagen til de i den nævnte Lovs § 8 omhandlede Fradrag . . . . »Paa samme Maade forstaas Udtrykket »Skatteindtægten« i Lov Nr. 128 af 10 Maj 1915 § 2 sidste Punktum.

Den sidstnævnte Lov*) vil imidlertid ikke kunne faa nogen afgørende (bindende) Betydning for nærværende Sag, der angaar Skattepligten for et Skatteaar, som forlængst var gaaet, da Loven traadte i Kraft, men Sagens Afgørelse maa alene afhænge af en Fortolkning af Lov af 8 Juni 1912.

Retten maa her give Citanterne Medhold i, at det omstridte Udtryk »Skatteindtægten« i den her omhandlede Sammenhæng maa betegne den Del af Vedkommendes Indtægt, hvoraf der vil være at svare Skat, og da der ikke iøvrigt er fremsat nogen Indsigelse mod Rigtigheden af Citanternes Paastand, vil denne være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

*) Der menes Loven af 1916.

Nr. 396. Højesteretssagfører Henriques

mod

Axel Edmund Pedersen (Def. Asmussen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 4 August 1917: Arrestanterne Axel Edmund Pedersen . . . bør straffes med Forbedringshusarbejde, Pedersen i 18 Maaneder . . . og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Prokurator Nissen, 10 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Kaae, 30 Kr., dog at Arrestanterne Pedersen . . . ikke betaler over $^1/_3$ af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Axel Edmund Pedersens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Axel Edmund Pedersen til Højesteretssagførerne Henriques og Asmussen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Axel Edmund Pedersen . . . tiltales for Tyveri.

Arrestanten Pedersen er født den 26 Maj 1895 og anset: ved nærværende Rets Dom af 21 September 1912 efter Straffelovens § 228, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 17 Juni 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, og Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage og ved nærværende Rets Dom af 13 Juli 1915 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., jfr. tildels § 46, § 228 og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

III—IV. Arrestanterne Frederiksen og Pedersen maa anses overbevist om Natten til den 28 December f. A. at have begaaet groft Tyveri først fra det foranomtalte Smedeværksted, Larsbjørnstræde 7, og derefter fra en Kaffeforretning, Aarhusgade 33, Stuen.

Arrestanten Frederiksens oprindelige — senere gentagne Gange tilbagekaldte, paany fastholdte og tildels ændrede — Tilstaaelse gaar

ud paa, at han og Pedersen ved at opdirke den aflaasede Port i tyvagtig Hensigt skaffede sig Adgang til Smedeværkstedet, hvor de stjal et Maskinbor, en Skruetrækker og en Fil til Værdi ialt 27 Kr. samt 1 Kr. 25 Øre i rede Penge, hvilket Alt beroede frit tilgængeligt paa Værkstedet, og at begge Arrestanter derefter med det stjaalne Værktøj indfandt sig ved den nævnte Kaffeforretning, til hvilken de i tyvagtig Hensigt skaffede sig Adgang ved at stige gennem et Vindue, som de opbrød, og fra hvilket de fjernede en Jernstang. I Forretningen stjal de ca. 5 Kr. fra en uaflaaset Skuffe, ca. 3½ Kr. i 10 Ører fra en Gasautomat, som Pedersen opbrød, 3 Portemonnæer og nogle Kamme til Værdi henholdsvis 2 Kr. pr. Stk. og 38 Øre pr. Stk. samt et Pynteur til Værdi 1 Kr. 50 Øre, hvilke sidste Ting alle fandtes frit tilgængelige i Forretningen. Efter Frederiksens Forklaring solgte Pedersen en Portemonnæ og en Kam til Portvagten ved Frelsens Hærs Herberge i Saksogade, hos hvem han derhos fik vekslet de stjaalne 10 Ører i større Penge.

Nævnte Portvagt, den tidligere for Tyveri straffede Elius Peter Amanuel Marinus Nielsen, har bekræftet Arrestanten Frederiksens Forklaring forsaavidt ham angaar, hvorhos han har forklaret, at han yderligere saa Pedersen i Besiddelse af flere nye Portemonnæer.

Arrestanten Pedersen nægtede til at begynde med at have noget Kendskab til de 2 heromhandlede Tyverier eller de ved disse stjaalne Koster og søgte løgnagtigt at fragaa, at han havde været i København paa den Tid, da Tyverierne blev begaaet; Arrestanten har dog sluttelig tilstaaet sig skyldig i Hæleri med Hensyn til de i Kaffeforretningen stjaalne Portemonnæer og en sammesteds stjaalen Kam, idet han har forklaret at have afkøbt Frederiksen disse Ting i god Tro og at have videresolgt dem, bl. a. til ovennævnte Portvagt, efter at være bleven bekendt med, at Frederiksen havde stjaalet dem. Han har derhos erkendt at have faaet ca. 3½ Kr. i 10 Ører vekslet hos Portvagten samtidig med, at Arrestanten solgte ham en Portemonnæ og en Kam, men om disse 10 Ører har Arrestanten forklaret, at han har indvundet dem ved Salg af Bladet »Fyrtaarnet«.

Imidlertid findes det efter alt det Foreliggende uden Betænkelighed at antage, at begge Arrestanter i Forening har begaaet begge de heromhandlede Tyverier i det Væsentlige overensstemmende med Arrestanten Frederiksens foran gengivne Forklaring, hvorved særlig bemærkes, at der efter Indbruddet i Kaffeforretningen paa Gerningsstedet blev fundet en Fil, der efter det Oplyste maa antages stjaalen fra Smedeværkstedet i Larsbjørnstræde.

Arrestanten Pedersen har under den førstnævnte tidligere Sag været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge under 10 September 1912 har udtalt, at Arrestanten ikke er sindssyg eller aandssvag, men vel sagtens et fra Fødslen abnormt anlagt Individ med udtalt Mangel paa etiske Anlæg.

I Skrivelse af 25 Juli d. A. har Fængselslægen udtalt, at Arrestantens Tilstand er uforandret.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, . . .

Pedersen efter Straffelovens § 230, 2det Stk.

---

efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde, Pedersen i 18 Maaneder . . . og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 10 Kroner til Aktor og 30 Kroner til Defensor, dog at Arrestanterne Pedersen . . . . ikke betaler over $^1/_3$ af Aktionsomkostningernes samlede Beløb.

Torsdag den 25 Oktober.

Nr. 48. Tømrer **Jens Laurits Olsen** (Overretssagfører Arnstedt)

mod

Fiskerne **Hans Chr. Nielsen** og **Jens Chr. Jensen** samt 21 andre Fiskere (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Hævdserhvervelser.

Dragsholm Birks ordinære Rets Dom af 19 Februar 1915: Indstævnte, Tømrer Jens Laurits Olsen af Rørvig, bør for Tiltale af Citanterne, Fisker Hans Chr. Nielsen af Rørvig m. fl., i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Sagfører Stæhr et Salær paa 250 Kr. 00 Øre, hvorunder Erstatning for hafte Udlæg, 171 Kr. 59 Øre, som udredes af det Offentlige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 December 1915: Appelindstævnte, Tømrer Jens Laurits Olsen, forhen af Rørvig, nu af Nykøbing Sj., bør være pligtig at taale, at den ovenomtalte Gangsti rykkes tilbage til en saadan Afstand fra Strandbredden, at der imellem denne og Stien bliver tilstrækkelig Plads til Baades Landdragning og Reparation. Iøvrigt bør Appelindstævnte for Tiltale af Appellanterne, Fiskerne Hans Christian Nielsen, Jens Chr. Jensen, Theodor Jensen, Jens Nielsen, Carl Petersen, L. Nielsen, Andreas Nielsen, Niels P. Nielsen, Vilhelm Sørensen, Lauritz Nielsen, Chr. Madsen, Hans Bøje, Jens Hansen, Laurits Larsen, Hans L. Hansen, Julius Madsen, Jens Jensen, Laurits Olsen, Niels Jørgensen, Niels Chr. Nielsen, Johan M. Hansen, Peter Hansen og Lauritz Nielsen, Alle af Rørvig, i denne Sag fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger og det Underretssagfører Stæhr tillagte Salær, bør Underretsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges de henholdsvis for Appellanterne og for Appelindstævnte beskikkede Sagførere, Overretssagførerne Wolff og Amdrup, i Salær hver 60 Kr., der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det af de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Fiskerne i Rørvig ikke ved Udøvelse i Alderstid har vundet Ret til Benyttelse af det paa Situationskortet som C betegnede Areal. Heller ikke kan det anses godtgjort, at de paa anden Maade har erhvervet en saadan Ret. Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, maa den Forlæggelse af Stien, som efter hvad der var uomtvistet i forrige Instans har fundet Sted, antages at have været uvæsentlig. Under alle Omstændigheder har den ved Forlæggelsen etablerede Tilstand bestaaet i saa lang Tid og iøvrigt under saadanne Omstændigheder, at Hovedappellanten, som af ham i Henhold til Kongelig Bevilling af 9 August 1917 for Højesteret gjort gældende, maa anses at have hævdet den Del af Ejendommen, der ligger nordvest for Stien, fri for den ved Finansministeriets Skrivelse af 30 Juli 1850 paalagte Servitut. Herefter vil Hovedappellanten være at frifinde, og Underretsdommen, der har samme Resultat, og hvis Bestemmelser om Processens Omkostninger tiltrædes, vil derfor overensstemmende med Hovedappellantens Paastand kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Birketingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Kontraappellanterne 2 Kroner. I Salarium tillægges der Overretssagførerne Wolff og Amdrup hver 60 Kroner samt Højesteretssagfører Møldrup for Højesteret 200 Kroner, hvilke Salarier udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at der mellem Toldvæsenet i Rørvig og vedkommende Grundbesiddere samt Lodsvæsenet sammesteds havde været rejst Spørgsmaal bl. a. angaaende Dispositionen over og Adgangen til det mellem den daværende Toldkontrollørboligs østre Have og Stranden beliggende Grundstykke, resolverede Finansministeriet under 30 Juli 1850, at det omspurgte hidtil til Kontrollørboligen i Rørvig henlagte, fra Odsherreds Gods i sin Tid til Toldvæsenet afstaaede, Bygningen mod Nord, Syd og Øst omgivende Jordstykke, var at betragte som Toldvæsenets Ejendom, dog saaledes, at Toldvæsenet var pligtig at taale Anlæggelsen af en offentlig Gangsti af 5 Alens Bredde, Grøfterne derunder medregnede, hvis der forlangtes

indgrøftet, langs Stranden over Jordstrækningen mod Øst, mellem Stranden og Kontrollørboligen, samt i saadan Afstand fra Strandbredden, at der imellem denne og Stien blev Plads til Baades Landdragning og Reparation.

Paa en i Matrikelkontoret beroende Kopi af et i Aaret 1853 i Anledning af en Omudskiftning opmaalt Kort af Rørvig By og Sogn findes antegnet en Vej langs den østlige Grænse for Haven paa Matr. Nr. 67 — under hvilket Nummer den omhandlede Kontrollørbolig med tilhørende Grund var matrikuleret — og gaaende omtrent parallelt med Kysten i en Afstand fra denne af ca. 10 m. Allerede paa det tidligere gældende, i Aaret 1787 opmaalte Matrikelskort fandtes antegnet en Vej med omtrent samme Beliggenhed, men standsende omtrent midt paa Matr. Nr. 67, hvorefter der fandtes antegnet en smal Sti, der ligesom paa Kortet fra 1853 førte nordpaa fra Nordgrænsen af det nævnte Matr. Nr.

Da det i Efteraaret 1909 paatænktes at bortsælge den omhandlede, fremdeles under Nr. 67 matrikulerede Ejendom, blev der af talrige Fiskere i Rørvig Sogn — overvejende bestaaende af de samme Personer, der optræder som Appellanter under denne Sag — til Generaltolddirektoratet indgivet et den 12 November 1909 dateret Andragende, hvori de, der angav at have erfaret, at det paatænktes at forbyde dem at benytte den østlige Del af den til Toldboden i Rørvig hørende Grund, hvorpaa der intet Haveanlæg fandtes, androg om vedblivende at kunne benytte denne Grund til Opdragning af deres Baade, navnlig ogsaa om Vinteren, saaledes som Fiskerne i Rørvig efter Andragernes Opgivende i over 50 Aar havde gjort, idet det vilde volde dem stort Afbræk i deres Næring, om de mistede denne Grund.

Som det maa antages, tildels under Hensyn til dette Andragende, blev der, da Ejendommen ved Købekontrakt af 30 April og 18 Maj 1910 og Skøde af sidstnævnte Dato, tinglæst den 17 Juni s. A., overdroges til Appelindstævnte, Tømrer Jens Laurits Olsen, forhen af Rørvig, nu af Nykøbing Sj., i Købekontrakten optaget bl. a. følgende Bestemmelser:

»Køberen er bekendt med, at der i Henhold til Finansministeriets Skrivelse af 30 Juli 1850 paahviler Ejendommen en Pligt til at taale Tilstedeværelsen af en offentlig Gangsti af 5 Alens Bredde, eventuelle Grøfter derunder medregnet, langs Stranden og over Jordstrækningen mod Øst mellem Stranden og den nuværende Kontrolørbolig samt i en saadan Afstand fra Strandbredden, at der mellem denne og Stien bliver Plads til Baades Landdragning og Reparation . . . samt at Fiskerne i Rørvig formener at have vundet Alderstidshævd paa at benytte et Areal paa ca. 2000 Kv. Alen, beliggende i den østlige Del af den til Ejendommen hørende Grund, som Ophalingsplads for deres Baade.«

Ifølge et i November 1911 af en Landinspektør efter Tilvarsling af Sagens Parter optaget Situationskort findes der langs den østlige Grænse af Matr. Nr. 67 a, c og d, der nu udgør Parceller af det ommeldte Matr. Nr. 67, en Gangsti, der maa antages at være den, hvortil der sigtes i den fornævnte Købekontraktsbestemmelse, og som ifølge Sagens Oplysninger maa antages at være og i hvert Fald i adskilligt

over 20 Aar at have været optaget paa Regulativet over Sognets offentlige Gangstier. Stiens Bredde maa antages ved nærværende Sags Anlæg at have været ca. 6½ Alen, og efter forskellige under Sagen afgivne Vidneforklaringer maa den antages da ikke længer at have sin oprindelige Beliggenhed, men i Aarenes Løb at være bleven flyttet, vistnok to Gange, i østlig Retning — som det maa antages for at muliggøre en Udvidelse af Haven til Toldkontrolørboligen, saaledes at den første Gang lagdes ca. 10 Alen nærmere Strandbredden, og sidste Gang — i sidste Halvdel af 1870'erne — yderligere 3 à 4 Alen nærmere denne.

Iøvrigt skal bemærkes, at det fremgaar af Sagens Oplysninger, at ved Indførelsen af Selvejendom paa Statens Bøndergods under Odsherreds Domæne, blev Rørvig Skansekrog, Matr. Nr. 10 b og 75 af Rørvig, reserveret for at skaffe Fiskerne i Rørvig Lejlighed bl. a. til Landdragning af deres Fiskeredskaber og Baade, en Adgang, som fremdeles bestaar for dem.

Under denne fra Dragsholm Birks ordinære Ret hertil indankede Sag har i første Instans Appellanterne, Fiskerne Hans Christian Nielsen, Jens Chr. Jensen, Theodor Jensen, Jens Nielsen, Carl Petersen, L. Nielsen, Andreas Nielsen, Niels P. Nielsen, Vilhelm Sørensen, Lauritz Nielsen, Chr. Madsen, Hans Bøje, Jens Hansen, Laurits Larsen, Hans L. Hansen, Julius Madsen, Jens Jensen, Laurits Olsen, Niels Jørgensen, Niels Chr. Nielsen, Johan M. Hansen, Peter Hansen og Lauritz Nielsen, Alle af Rørvig, anbragt, at den Benyttelse af den ommeldte Strækning langs Kysten til Baades Landdragning og Reparation, som Fiskerne i Rørvig havde haft i mange Aar, og som de formener, at der ved Finansministeriets ovennævnte Skrivelse af 30 Juli 1850 er paalagt Matr. Nr. 67 en servitutmæssig Pligt til at taale, er bleven umuliggjort ved Stiens Flytning — hvilken de har forment i sin Helhed er foregaaet omkring Aar 1870 —, idet det tilbageblevne Jordstykke mellem Stien og Strandbredden dels er for lille til Landdragning m. v., dels ved Højvande bliver overskyllet og oversvømmet, samt at Fiskerne derfor siden da til Ophalingsplads for og Reparation af deres Baade har benyttet et paa det nævnte Situationskort med C betegnet ca. 2000 Kv. Alen stort Areal af Matr. Nr. 67 a, beliggende paa Landsiden af Stien og udgørende Ejendommens nordøstlige Hjørne, og at de i hvert Fald ved Hævd har vundet Adkomst til saadan Benyttelse af dette Areal, men at Appelindstævnte, efter at have faaet Skøde paa Ejendommen, har forment dem at benytte denne hidtil uopdyrket henliggende Plads, idet han egenmægtig har fjærnet Baade fra den og indhegnet den med Pigtraad. Under Henvisning hertil paastod Appellanterne, hvem der var meddelt Bevilling til fri Proces for Underretten, ved deres beskikkede Sagfører, Sagfører Stæhr, ifølge Forligsklage af 1 Juli 1911 samt Stævning af 5 December s. A. og Kontinuationsstævning af 12 Oktober 1914 principalt Appelindstævnte tilpligtet under Tvang af en af Retten fastsat daglig Mulkt at flytte den ommeldte Sti tilbage til sin oprindelige Plads i en saadan Afstand fra Strandbredden, at der mellem denne og Stien bliver Plads til Baades Landdragning og Reparation, idet Størrelsen af denne Plads eventuelt blev at bestemme af uvildige Mænd, subsidiært at Fiskere i Rørvig kendes berettiget til vederlagsfrit at benytte et Areal paa ca.

2000 Kv. Alen, beliggende i den østlige Del af den til den ommeldte Ejendom hørende Grund som Ophalingsplads for Baade, samt mest subsidiært at Størrelsen af dette Areal fastsættes ved uvildige Mænds Skøn, hvorhos de endelig paastod Appelindstævnte dømt til at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Sagfører Stæhr.

Appelindstævnte procederede principalt til Sagens Afvisning med Tilkendelse til ham af Kost og Tæring, medens han subsidiært nedlagde Paastand om Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens den 19 Februar 1915 afsagte Dom, der ikke tog Afvisningspaastanden til Følge, blev Appelindstævnte frifunden for Appellanternes Tiltale, medens Sagens Omkostninger ophævedes og der tillagdes Sagfører Stæhr hos det Offentlige et Salær paa 250 Kr., hvorunder Erstatning for hafte Udlæg, 171 Kr. 59 Øre.

Appellanterne har derpaa indanket Sagen for Overretten, hvor de, efter erhvervet Bevilling til fri Proces her for Retten, ved deres beskikkede Sagfører, Overretssagfører Wolff, har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastande samt paastaaet Appelindstævnte idømt Sagens Omkostninger her for Retten efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Overretssagfører Wolff. Appelindstævnte, hvem der ligeledes er meddelt Bevilling til fri Proces her for Retten, har ved den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Amdrup, procederet til Underretsdommens Stadfæstelse, hvorhos Overretssagfører Amdrup har paastaaet Appelsagens Omkostninger paalagt Appellanterne og sig tillagt Salær, eventuelt hos det Offentlige, Alt efter Reglerne om beneficerede Sager.

Under Proceduren for Underretten har Appellanterne ladet optage saavel Skøn som Overskøn med Hensyn til, hvorvidt den mellem Strandbredden og Stien over Matr. Nr. 67 a, c og d liggende Plads — der paa Situationskortet er betegnet som to Arealer A og B liggende hvert paa sin Side af en omtrent vinkelret paa Stranden gaaende Stenmole — afgiver en tilstrækkelig og fuldtud forsvarlig Plads for Fiskerne i Rørvig til Baades Landdragning og Reparation, samt om dette er Tilfældet med det ovenfor omhandlede, Vest for Stien liggende, paa Situationskortet som C betegnede Areal. Saavel Under- som Overskønsmændene var enige om, at Arealet A var uegnet til det nævnte Øjemed. Med Hensyn til Arealet B gik Underskønnet ud paa, at det alene afgav en tilstrækkelig og fuldtud forsvarlig Plads i nævnte Øjemed til de da i Rørvig hjemmehørende Fiskerbaade og Fiskerjoller (henholdsvis 4 og 21), og at det i Forbindelse med Arealet C afgav saadan Plads til det dobbelte Antal Baade og Joller. Til denne Opfattelse har den ene af Overskønsmændene i det Væsentlige sluttet sig, dog at han paa dertil given Foranledning har præciseret, at denne hans Opfattelse af Arealet B gælder »under almindelige Forhold«, men at Baade og Joller iøvrigt ogsaa under Storm og ved Højvande 4—5 Fod over dagligt Vande i et Antal af 14—16 vil kunne henstaa med fuld Sikkerhed paa Pladsen. De tre andre Overskønsmænd har derimod erklæret, at de vel anser Arealet C, men ikke Arealet B for egnet eller tilstrækkeligt stort til Benyttelse i nævnte Øjemed, i hvilken Henseende de nærmere har anført, at der med en Vandstand af $1^1/_2$ Fod over dagligt Vande efter deres Mening kun vil være Plads paa

Arealet B til 10 mindre Joller, og at Pladsen slet ikke vil kunne bruges, saafremt Vandet staar 4 Fod over dagligt Vande.

Til Støtte for deres principale Paastand har Appellanterne navnlig henvist til den ovennævnte Skrivelse fra Finansministeriet af 30 Juli 1850 og de i Appelindstævntes Købekontrakt tagne Forbehold, der efter deres Opfattelse statuerer en servitutmæssig Forpligtelse for Ejerne af den nu Appelindstævnte tilhørende Ejendom til at finde sig i dennes Benyttelse af Fiskerne i Rørvig til Landdragning og Reparation af deres Baade, hvilken iøvrigt ej heller bekvemt vil kunne foretages andetsteds, idet navnlig Skansekrogen efter deres Opfattelse er for fjærnt og afsides beliggende til at kunne bruges udenfor den egentlige Fisketid. Endvidere har Appellanterne anført, at de i hvert Fald gennem Alderstidshævd har erhvervet en Ret til Benyttelse af Ejendommen i det i deres subsidiære Paastand angivne Omfang.

Det skal nu bemærkes, at Appellanternes principale Paastand dels er af saa ubestemt Karakter — navnlig ogsaa naar henses til, at det ikke nu er muligt at afgøre, hvor Stiens »oprindelige Plads« har været — dels er i en saadan Strid med den paa Stien ifølge dens Karakter af offentlig Gangsti anvendelige Lovgivning, at Paastanden ikke i den foreliggende Skikkelse vil kunne tages til Følge.

Hvad dernæst Appellanternes subsidiære Paastand angaar, maa det vel efter de af forskellige Vidner afgivne Forklaringer antages, at i hvert Fald efter Stiens Flytninger Arealet C i nogen Grad har været benyttet af Fiskerne som Baadeplads; men det kan ikke ved de foreliggende Oplysninger anses bevist, at denne Benyttelse har strakt sig over saa lang Tid og været af en saa stadig og omfattende Karakter, som maatte kræves til Erhvervelse af den af Appellanterne paastaaede Ret ved Alderstidshævd, hvortil kommer, at den af en forhenværende Toldoppebørselskontrollør i Rørvig afgivne Vidneforklaring tyder paa, at Benyttelsen i hvert Fald til Dels kun har fundet Sted efter Tilladelse fra Toldkontrolløren.

Derimod findes der forsaavidt at maatte gives Appellanterne Medhold, som Appelindstævnte i sin Egenskab af nuværende Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 67 af Rørvig ifølge Skødet af 18 Maj 1910 og Finansministeriets ovennævnte Skrivelse af 30 Juli 1850 maa være forpligtet til i deres Interesse at taale, at den ommeldte Gangsti (denne regnet til en Bredde af 5 Alen, eventuelle Grøfter derunder medregnet) rykkes tilbage til en saadan Afstand fra Strandbredden, at der imellem denne og Stien bliver tilstrækkelig Plads til Baades Landdragning og Reparation — hvilket der ifølge det foreliggende Overskøn maa antages ikke for Tiden at være — ligesom Appellanterne ogsaa maa antages at have tilstrækkelig Interesse i Retsforholdet til, at de kan kræve Dom over Appelindstævnte desangaaende.

Efter den processulle Stilling under Sagen samt under Hensyn til Lov angaaende Gangstier i offentligt Øjemed af 4 Juli 1850 § 3 vil der dog i Dommen kun kunne gives Appellanterne en almindelig Udtalelse om Appelindstævntes ovenomhandlede Pligt, hvorved bemærkes, at Spørgsmaalet om, til hvilken bestemt Afstand fra Strandbredden Appelindstævnte bør taale Stien rykket tilbage, maa afgøres under en eventuel af Sogneraadet mod ham anlagt Sag — om fornødent, paa Grundlag af lovligt Skøn.

Det maa have sit Forblivende ved Underretsdommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger og det Appellanternes beskikkede Sagfører for Underretten, hvis Sagførelse har været lovlig, tillagte Salær, herunder den ham tillagte Godtgørelse for hafte Udlæg.

Dommen bliver saaledes dels at forandre, dels at stadfæste i Overensstemmelse med det Anførte.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge Overretssagførerne Wolff og Amdrup, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær hver 60 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Fredag den 26 Oktober.

Nr. 375. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Christen Theodor Andreas Christensen (Def. Henriques),

der tiltales for uagtsomt Manddrab.

Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 28 Februar 1917: Tiltalte Christen Theodor Andreas Christensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Sagførerne Knud Petersen og Rafn, henholdsvis 50 Kr. og 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Juni 1917: Tiltalte Christen Theodor Andreas Christensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise, og Johnsen 40 Kr. til [hver], udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Asmussen og Henriques hver 80 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aalborg Købstads Ekstraret indankede Sag er Christen Theodor Andreas Christensen, der er født den 24 December 1883, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for uagtsomt Manddrab.

Da Murer Hans Nielsen Todbjerg Fredagen den 29 September 1916 om Morgenen paa Vejen til sin Arbejdsplads i Hasseris passerede Bejsebakken udenfor Aalborg, blev han ramt af et Skud, indeholdende en Ladning Hagl. Om det Skete har bemeldte Todbjerg samme Dags Eftermiddag til en Politirapport afgivet en Forklaring, som gaar ud paa, at han havde forladt sit Hjem om Morgenen Kl. ca. 6, da det endnu ikke var helt lyst, og derpaa var gaaet ad en Vej over Bejsebakken, som i vestlig Retning fører gennem en Plantage; da han gik her, hørte han, at der faldt et Skud, og samtidig følte han sig ramt noget forfra af ca. 40 Hagl, som fordelte sig over højre Lyske, begge Laar, Underlivet, Arme, Hænder og Ansigtet. Han udstødte straks et Skrig og faldt om paa Jorden, hvor han klagede sig højlydt, uden at Nogen kom og hjalp ham, og uden at han, som paa Grund af Plantagens Træer ikke kunde se, hvem der — efter hans Formening i betydelig Afstand — havde affyret Skuddet, hørte Nogen bortfjerne sig. Med Vanskelighed og under stærke Smerter lykkedes det Todbjerg at naa frem til Sogneraadsformand C. Kalstrups Bolig i Hasseris Villakvarter, og herfra blev han kørt til sit Hjem samt umiddelbart efter til Kommunehospitalet i Aalborg, hvor han indlagdes og afgik ved Døden den 2 Oktober s. A. Ifølge en af Overlæge Erik Christensen sammesteds den 8 s. M. afgiven Erklæring fandtes der ved Todbjergs Ankomst til Hospitalet ialt 38 Mærker paa Huden efter indtrængte Hagl, flest paa Underlivet, hvorhos der den 1 Oktober om Morgenen fandtes udtalte Tegn paa Bughindebetændelse, og ved en derpaa foretagen Operation viste det sig, at der fandtes en saadan udbredt Betændelse, hidrørende fra, at Tyndtarmen var gennemskudt paa 8 Steder, hvorigennem Afføring udflød i Underlivshulen; trods Operationen lykkedes det ikke at hæve Betændelsen, og Døden indtraadte derpaa som meldt. Den 9 Oktober blev der af Amtslæge Rambusch og Statsobducent Gregersen i Forening foretaget Obduktion af Todbjergs Lig, og i Overensstemmelse med, hvad nys er anført, konstateredes det herved, at Dødsaarsagen var den ommeldte Bughindebetændelse, samt at der ikke fandtes andre sygelige Tilstande, som kunde tænkes at have medvirket til eller paaskyndet Dødens Indtræden.

Efter at Aalborg Politi den 30 September 1916 ved Bekendtgørelse i Dagbladene havde udlovet en passende Belønning for Oplysninger, som kunde føre til Opdagelse af, hvem der havde affyret det ommeldte Haglskud, fik Nattevagt paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg Wilhelm Meyer den Tanke, at Tiltalte, der arbejdede som Forholder paa bemeldte Værft, og om hvem Meyer havde hørt, at han ofte drev Krybskytteri, mulig kunde være den skyldige. Da Meyer derhos ved Eftersyn af Værftets Journal havde set, at Tiltalte den 29 September 1916 først var mødt til sit Arbejde Kl. 8½, bestyrkedes hans Mistanke saaledes, at han den 2 Oktober henledte Politiets Opmærksomhed paa Tiltalte. Denne, til hvem en Politibetjent derpaa henvendte sig, ud-

sagde først under en Samtale, som Betjenten indledede med ham, at han i den sidste Uge hver Dag var mødt paa Værftet Kl. 6 og erklærede sig navnlig ogsaa sikker paa, at det havde været Tilfældet Fredagen den 29 September; fremdeles nægtede han at vide, hvor Bejsebakken laa, saavel som at en Mandsperson dersteds var bleven ramt af et Skud, uagtet denne Begivenhed var bleven omtalt i det Blad, som Tiltalte holdt. Da Betjenten derpaa foreholdt ham, at hans Opgivende om, hvad Tid han var mødt paa Værftet, var usandt, blev han nervøs og vedgik at have forglemt, at han den Morgen havde sovet over sig. Han vedblev dog at nægte at have affyret det omhandlede Skud, men spurgte alligevel i Samtalens Løb, om han ikke selv kunde gaa ud og tale med Tilskadekomne om Sagen, og tillige spurgte han, hvor stor »Bøden« kunde blive. Tiltalte blev derefter indbragt til Politistationen, hvor han fremdeles nægtede sig skyldig, idet han paastod, at han paa det paagældende Tidspunkt laa hjemme i sin Seng. Men under en senere Afhøring sammesteds afgav han en Tilstaaelse gaaende ud paa, at han den oftnævnte Morgen var staaet op Kl. 4½ og med sit Gevær gaaet op paa Bejsebakken for at jage; ved Sekstiden stod han derefter inde mellem nogle høje Løvtræer, der betog Udsigten for ham saaledes, at han ikke havde noget Overblik over Terrænet foran, og skønt det ikke var helt lyst, saa han nu pludselig i en Afstand af ca. 40 m Noget bevæge sig, som han troede var et Dyr af en eller anden Art, hvorfor han hævede Geværet, tog Sigte og skød. Saasnart Skuddet var faldet, hørte han et Menneske klage sig, og da han nu var klar paa, at han var kommen til at ramme dette Menneske, var hans første Indskydelse at ile hen til Vedkommende, men da han var kommen et Stykke frem, ombestemte han sig og løb uden at bekymre sig om Tilskadekomne op over Bejsebakken og derfra til sit Hjem. Saasnart han var ankommen hertil, tog han sin Cykle og kørte til Værftet for at komme paa Arbejde. Tiltalte tilføjede derhos, at de Hagl, som Geværet ved den ommeldte Lejlighed var ladet med, var Harehagl Nr. 3 eller 4. Denne Tilstaaelse gentog Tiltalte Dagen efter i et Forhør, men da han den 4 Oktober mødte paa Politistationen, forklarede han, at Tilstaaelsen var usandfærdig, og i et paafølgende Forhør har han, som erkendte, at der hverken fra Politiets eller Rettens Side var anvendt Pres overfor ham til Fremskaffelse af Tilstaaelse, udsagt, at han ved at aflægge Tilstaaelsen overfor Politiet kun tænkte paa at komme hjem til sin Hustru, som da var højt frugtsommelig, og sine Børn, samt at han under Forhøret ikke rigtig havde sine Tanker samlede. Senere har Tiltalte stadig fastholdt sin Benægtelse af at være skyldig i Todbjergs Død.

Under Sagen er bragt tilstede et Tiltalte tilhørende Jagtgevær og Patronbælte med 6 ladte Patroner og 6 tomme Patronhylstre; de Hagl, som udtoges af bemeldte Patroner, er tillige med 2 ved Obduktionen i Todbjergs Lig forefundne Stykker Hagl tilsendt Skydeskolen i København, som i en under 17 Oktober 1916 afgiven Erklæring har udtalt, at det kan slaas fast, at de i Liget fundne Hagl hører til dem, der kan betegnes som Hagl Nr. 3, medens de fra Patronerne udtagne er Hagl Nr. 2. Iøvrigt har Tiltalte, som i et Forhør har udsagt, at det altid er Hagl Nr. 2 og 3, han benytter, vedgaaet, at han, medens

Undersøgelsen i Sagen stod paa, har henvendt sig til en Isenkræmmer i Aalborg og forespurgt denne, om Politiet hos ham havde forhørt, hvilke Hagl Tiltalte plejede at købe, og da Isenkræmmeren benægteds dette, har Tiltalte derhos sagt til ham, at han ikke maatte fortælle Politiet, at Tiltalte havde været i Forretningen.

Tiltaltes Hustru, Marie, født Jensen, har forklaret, at han Natten til den 29 September laa ved hendes Side i deres fælles Seng, at hun vaagnede om Morgenen Kl. 6, da der fløjtedes, og sagde til Tiltalte, at de sov over sig; han udtalte saa at ville stille paa Arbejdspladsen Kl. $6^1/_2$, hvorefter hun laa og »lurede« til Kl. $6^1/_4$, da hun stod op, lavede Kaffe og skar Frokost. Hustruen har fremdeles udsagt, at hun er sikker paa, at Tiltaltes Bøsse hang i Spisekammeret, idet hun ophængte hans Cyklepumpe ved Siden af den.

Arbejdsmand Jens Johansen af Vejgaard, der bor i samme Hus som Tiltalte og har sin Lejlighed umiddelbart over dennes, har med Tilslutning af sin Hustru, Kristine, født Pedersen, forklaret, at de den ommeldte Morgen hørte Tiltalte — der den 11 November 1916 maatte undergives Sanatoriebehandling paa Grund af Tuberkulose i Lunger og Strubehoved — hoste i sit Køkken nogle Minutter før eller efter Kl. Halvsyv.

Det er derhos oplyst, at Tiltalte har været til Stede paa Skibsværftet den 29 September nogle eller — som et Vidne har udsagt — 2—3 Minutter senere end Kl. $6^1/_2$, og at Afstanden mellem hans Bolig og Værftet er ca. 650 m, saa at han, selv om han har benyttet Cykle, maa have forladt sit Hjem senest Kl. $6^1/_2$.

Paa Grundlag af den fornævnte af Todbjerg afgivne Forklaring i Forbindelse med det iøvrigt Fremkomne har Politiet bestemt det Sted paa Bejsebakken, hvor den Person, som har affyret Skuddet, maa antages at have staaet, og der maa herefter gaas ud fra, at bemeldte Sted er beliggende i en Afstand af 4700 m fra Tiltaltes Bolig og en Afstand af mindst 700 m fra Todbjergs Hjem. Som ovenfor er anført gaar Todbjergs egen Forklaring til Politirapporten ud paa, at han har forladt sit Hus Kl. ca. 6, og da han efter Fleres Udsagn var en ualmindelig rask Fodgænger, kan han have naaet Ulykkesstedet 6—7 Minutter senere. Til Kommunehospitalets Journal har Todbjerg ifølge Overlægens ovennævnte Erklæring meddelt, at Skuddet ramte ham Kl. $6^1/_2$. Todbjergs Enke, Mette, født Christensen, har uden nærmere at kunne angive Tiden, da hendes Mand gik hjemmefra den omhandlede Morgen, forklaret, at han gik Kl. ca. 6, idet han skulde møde ved sit Arbejde Kl. 6, men fordi det endnu ikke var helt lyst havde besluttet sig til først at møde Kl. $6^1/_2$. Hun har derhos tilføjet, at Todbjerg, medens han laa paa Hospitalet, fortalte hende, at Kl. var et Kvarter over 6, da han blev ramt af Skuddet, og hun vil antage, at dette Tidspunkt ogsaa nok kan passe. Todbjergs Svigersøn, Lokomotivfyrfyrbøder Hans Christian Larsen, har til en Politirapport udsagt, at Afdøde under Hospitalsopholdet fortalte, at Klokken var omtrent 10 Minutter over 6, da Skuddet faldt, og Larsens Hustru har forklaret, at Todbjerg overfor hende opgav Tiden til »ca. Kl. $6^1/_4$«, idet han ikke kunde sige det nøjagtigt.

Efter det saaledes Foreliggende, som ikke kan anses afkræftet ved, at Todbjerg — ifølge nogle Vidneforklaringer — i sin udmattede

Tilstand ved Kalstrups Hus har udladt sig med at være gaaet hjemmefra ca. Kl. $5^3/_4$, vil der ikke kunne gaas ud fra, at Skuddet mod Todbjerg er affyret tidligere end omtrent 10 Minutter efter Kl. 6, og da Tiltalte, efter hvad ovenfor nærmere er anført, har været tilstede i sit Hjem i det seneste Kl. $6^1/_2$, skulde han, selv forudsat at han uden Betænkning var løbet hjem umiddelbart efter Affyringen af Skuddet, have tilbagelagt en Vejstrækning af op imod 5 km paa højst 20 Minutter. Da Tiltalte ikke har kunnet sigtes for ved den ommeldte Lejlighed at have haft Cykle eller andet Befordringsmiddel til Raadighed, skulde han have tilbagelagt bemeldte Strækning i Løb, hvad ogsaa hans foranførte Tilstaaelse forudsætter, men — selv bortset fra, at Tiltaltes ovenommeldte Lungetuberkulose maa antages at have været til Stede allerede den 29 September og gjort ham mindre udholdende — kan der ikke gaas ud fra, at han har været i Stand til at løbe saa hurtigt som nødvendigt, hvilket efter almindelig Erfaring maatte forudsætte en betydelig Øvelse i Hurtigløb.

Der har ikke under Sagen kunnet tilvejebringes Oplysninger om, at Tiltalte den ommeldte Morgen har drevet Jagt paa Bejsebakken eller iøvrigt færdedes der, ligesom det ej heller er godtgjort, at han i nævneværdigt Omfang har drevet Jagt andre Steder end paa Fjorden efter Maager.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes det nu overvejende betænkeligt at anse tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte har affyret det Skud, som ramte Todbjerg, tilvejebragt ved den af ham derom afgivne, men senere tilbagekaldte Tilstaaelse, der ikke findes bestyrket ved det iøvrigt Fremkomne, og som — efter hvad ovenfor er anført — paa et afgørende Punkt bærer Præg af Usandsynlighed.

Tiltalte vil derfor være at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag.

Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, 40 Kr. til hver, vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 379. Højesteretssagfører Stein

mod

Hans Carl Marius Hartmann Johansen (Def. Aagesen),

der tiltales for Hæleri.

Nakskov Købstads Ekstrarets Dom af 7 Marts 1917: Tiltalte Hans Carl Marius Hartmann Johansen bør hensættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører J. Lyngaae, 20 Kr. og til Defensor, Overretssagfører C. Zwick, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Juli 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører Christian Winther og Overretssagfører H. Steinthal, betaler Tiltalte Hans Carl Marius Hartmann Johansen 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de under denne Del af Sagen i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Carl Marius Hartmann Johansen til Højesteretssagførerne Stein og Aagesen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nakskov Købstads Ekstraret efter Tiltalte Hans Carl Marius Hartmann Johansens Begæring hertil indankede Sag tiltales han, der er født den 2 Juni 1857, og som ikke er funden forhen straffet, for Hæleri.

Sagens Omstændigheder er, tildels i Henhold til et ved Overrettens Foranstaltning optaget Reassumtionsforhør, oplyst at være følgende:

I Efteraaret 1916 blev der i Nakskov Købstad af forskellige Drenge i Alderen mellem 10—14 Aar stjaalet adskillige Metal-Muffer, der var anbragt foroven paa de Vandopstandere, som af Nakskov Kommune og Nakskov Sukkerfabrik er opstillet i Købstadens Gader og paa Fabrikkens Grund til Brug for Brandvæsnet. Efter Tyveriernes Udøvelse har flere af Drengene i November eller maaske i de allerførste Dage af December s. A. solgt mange af de saaledes stjaalne Muffer, der, bortset fra 2, der var af Jern, maa antages at have været af Messing, til Tiltalte, der i Nakskov driver Forretning med Klude, Ben, Jern og Lignende, idet Salg skete i mange forskellige Gange og enten til Tiltalte selv eller til hans Husholderske, om hvis Køb Tiltalte blev underrettet, eller til dem begge i Forening og saaledes, at Drengene som Regel fik 50 Øre for Stykket af Mufferne.

Under Sagen har Tiltalte erkendt, at dels han, dels hans Husholderske paa denne Maade har købt ialt ca. 32 Muffer, hvoraf han i Slutningen af November 1916 efter sin Forklaring til sin Forretningsforbindelse i København har solgt ca. 8 Muffer for 70 Øre Pundet, eller ca. 1 Kr. pr. Stk. De øvrige 24 havde han liggende i en Kiste i et Værelse, hvor han sover, men da Undersøgelsen i nær-

værende Sag var begyndt, kørte han dem, der beroede i en Pose, formentlig omkring Juletid s. A., ud i en Skov, hvor han stillede Posen, der foruden Mufferne tillige indeholdt et 50 Kvint, Sukkerfabrikken tilhørende, Messinglod, som ogsaa har vist sig at være stjaalet. Tiltalte, der til at begynde med hævdede, at han kun havde købt ialt 6 Muffer, ligesom han til at begynde med nægtede at kende noget til de i Skoven forefundne 24 Muffer og først senere frafaldt denne Benægtelse, og som ikke vil have bemærket, at 4 af Mufferne med indhuggede Bogstaver var mærket »Nakskov Sukkerfabrik«, har ikke villet indrømme, at han, da han købte Mufferne, gjorde sig nogen Tanke om, at de var stjaalet, og det var efter hans Forklaring først, da nærværende Sag kom op, at han blev klar over, at de var stjaalet, og bragte dem bort som foran angivet.

De stjaalne Messingmuffer har en Værdi af 4—5 Kr. pr. Stk. og Jernmufferne en Værdi af ca. $1^1/_2$ Kr. pr. Stk. Som gammelt Metal er Messingmufferne ca. $1^1/_2$ Kr. à 2 Kr. værd pr. Stk., medens Jernmufferne er værdiløse.

Efter det saaledes Foreliggende, hvortil endvidere kommer, at Tiltalte i flere Tilfælde — efter hvad han mener — har spurgt Drengene om, hvor de havde Mufferne fra og da har ladet sig nøje med den Besked, at de havde fundet dem, findes det uden Betænkelighed at straffe Tiltalte for Hæleri med Hensyn til Købet af Mufferne, herunder tillige for de af hans Husholderske købte Muffer.

Forsaavidt Tiltaltes Husholderske derhos har forklaret, at hun Lørdag den 2 December 1916 af nogle af Drengene for 26 Øre har købt 2 Metalsmørekopper, der var stjaalet fra Kommunens Motortromle, vil Tiltalte ikke kunne drages til Ansvar herfor, da det ikke er godtgjort, at han har udvist hælerisk Virksomhed med Hensyn til disse. Derhos findes Tiltalte ikke heller at burde straffes for at have købt fornævnte Metallod, som nogle af Drengene ved samme Tid, som Tyverierne af Metalmufferne blev begaaet, har stjaalet og straks efter solgt for 5 Øre til Tiltalte personlig, der ikke spurgte Drengene om deres Adkomst til Loddet, idet det ikke findes godtgjort, at han var paa det Rene med, at det var stjaalet, hvorved bemærkes, at Tiltalte med Hensyn til, at Loddet fandtes i Posen sammen med Metalmufferne, har forklaret, at Loddet kun af en Fejltagelse var blevet lagt med ned i Posen.

Tiltalte vil herefter i Medfør af Straffelovens § 238, jfr. L. 1 April 1911 § 13, være at anse med en Straf, der findes passende at kunne ansættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, og Underretsdommen, der har samme Resultat, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, vil derfor være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte derhos have at udrede 30 Kr. til hver.

Mandag den 29 Oktober.

Nr. 388. Møllebygger **Chr. Jensen** (Ingen)

mod

Fabrikant **L. N. Jørgensen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Møllebygger Chr. Jensen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke indeu 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 236. Fiskehandler **Julius Hansen** som Værge for sin umyndige Søn, **Verner Juel Hansen** (Asmussen efter Ordre)

mod

Chauffør **Ole Mønsted Christensen Rønde** og **Krigsministeriet** (Aagesen efter Ordre),

betræffende de Indstævntes Ansvar i Anledning af en Automobilpaakørsel.

Hørsholm Birks Politirets Dom af 19 Juni 1916: De Tiltalte, Krigsministeriet og Chauffør Ole Mønsted Christensen Rønde af Usserød, bør betale in solidum til Fiskehandler Julius Hansen som Værge for sin Søn, Verner Jul Hansen af Hørsholm, en Erstatning, stor 1000 Kr., og en Godtgørelse for Udgifter til Læge og Sygehusophold samt Reparation af en Cykle 205 Kr., ialt 1205 Kr. Til Statskassen betaler Chauffør Ole Mønsted Christensen Rønde en Bøde paa 50 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 14 November 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 86.**

Mandag den 29 Oktober.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Oktober 1916: Politiretsdommen bør ved Magt at stande, dog at den Fiskehandler Julius Hansen tilkommende Godtgørelse bestemmes til 255 Kroner, og den hans Søn, Verner Juel Hansen, tilkommende Erstatning bestemmes til 400 Kroner. Der tillægges Aktor og den for Tiltalte Rønde for Overretten beskikkede Defensor, Overretssagførerne Aage Smith og H. Koch, i Salær 25 Kr. til hver, der udredes af det Offentlige. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Hovedappellanten og Kontraappellanten Rønde hver 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Asmussen og Aagesen hver 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne fra Hørsholm Birks Politiret indankede Sag tiltales Chauffør Ole Mønsted Christensen Rønde, der er født den 10 November 1876 og ikke funden forhen straffet, og Krigsministeriet, Førstnævnte til Straf og Erstatning, Sidstnævnte til Erstatning i Henhold til Lov om Motorkøretøjer Nr. 125 af 29 April 1913 §§ 24 og 27.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 21 Oktober 1915 ca. Kl. 8½ Formiddag fandt der paa Hørsholm Hovedgade et Sammenstød Sted mellem et paa den militære Klædefabrik i Usserød stationeret Lastautomobil, der førtes af Tiltalte Rønde, og en Cykle, der blev kørt af den 9-aarige Verner Juel Hansen, der kom kørende paa en Damecykle fra Lillegade, staaende paa Pedalerne, idet han ikke kunde naa disse, siddende i Sadlen. I Lillegade var han passeret tilvenstre forbi et Køretøj, der i langsomt Trav kørte midt paa Kørebanen, og umiddelbart efter, at han var kommen forbi dette, naaede han ud i Hovedgaden, hvor i det samme Automobilet kom kørende frem Nord fra. Lige i Gadeskæringen skete Sammenstødet, idet Cyklen ramte den forreste Del af Automobilet. Drengen, der blev slynget af Cyklen, kom til at ligge med Hovedet lige foran Automobilets højre Baghjul, men inden dette gik over Drengens Hovede, lykkedes det Chaufføren at faa Automobilet standset. Imidlertid tilføjedes der Drengen, ved at hans Hoved kom i Klemme under Hjulet, nogle meget alvorlige Læsioner, for hvilke han behandledes paa Usserød Sygehus, hvor han samme Dag blev indlagt, og hvorfra han først blev udskreven den 16 Januar 1916. Læsionerne bestod ifølge en af Sygehuslægen den 25 Oktober 1915 udstedt Erklæring i et stort Lapsaar fra et Punkt i Panden, 4 ctm over indvendige højre Øjekrog og videre over højre Kind til øverste Rand af Ørebruskens Tilheftning og i et ca. 15 ctm langt Saar fra nederste Del af Issens venstre Side skraat nedover Nakken henimod venstre Øres nederste Tilheftningspunkt, begge Steder under Dannelse af delvis Skalpering. Indenfor det sidstnævnte Saar fandtes derhos Lædering af Benhinden og et 6 ctm langt, uregelmæssigt Brud af Kraniet. I en senere, den 28 Januar 1916 udstedt, Erklæring udtalte Sygehuslægen, at Læsionerne, der nu var lægt eller dog i god Heling, vilde af varige Følger medføre et vansirende Ar i Ansigtet og Defekt af en 1-Øres Størrelse i selve Kraniet, hvilken sidste dog vilde dækkes af Hud og siden af Haaret, og som kun i ét ganske særligt Tilfælde — ved Slag paa dette Sted af et skarpt eller spidst Instrument — kunde tænkes at spille en Rolle. Endelig har den Læge, der har tilset Drengen efter hans Udskrivning fra Sygehuset, i en den 20 Maj 1916 udstedt Erklæring udtalt, at Drengen da var fuldstændig rask, men Arret fra Panden tværsover højre Kind var stadig meget fremtrædende, ligesom der i venstre Nakkeregion fandtes et krydsformet Ar, hvor der ikke fandtes Haarvækst, hvorfor det kun kunde dækkes ved at lade Nakkehaaret vokse langt. Om Substanstabet i Kraniet siges det, at dette kun lige kan føles og sikkert ikke vil medføre nogen Gene.

Drengens Fader, Fiskehandler af Hørsholm Julius Hansen, har under Sagen nedlagt Paastand paa, at Tiltalte Rønde og Krigsministeriet, som Ejer af Automobilet, tilpligtes in solidum at udrede dels Godtgørelse for forskellige ved Ulykken foranledigede positive Udgifter til Beløb ialt 255 Kr., dels Erstatning for de Drengen tilføjede Lidelser samt for Vansir 2000 Kr.

Ved Politirettens Dom af 19 Juni 1916 er Tiltalte Rønde for Overtrædelse af Lov om Motorkøretøjer af 29 April 1913 § 27, jfr.

§ 24, idømt en Statskassen tilfaldende Bøde af 50 Kroner, hvorhos denne Tiltalte in solidum med Krigsministeriet er tilpligtet at udrede en Erstatning af 1000 Kroner og Godtgørelse af Udgifter til Læge og Sygehusophold samt for Reparation af Cyklen, 205 Kroner, ialt 1205 Kroner.

Tiltalte Rønde har forklaret, at han kom kørende ganske langsomt ad Hovedgaden og midt paa denne, da Drengen pludselig kom cyklende frem fra Lillegade og kørte lige imod Automobilet, uden at Tiltalte kunde forhindre dette; at Drengen, da han svingede ud fra Lillegade, var mindst 4 Alen fra Automobilet, og at han — Drengen — paa denne Afstand maatte have kunnet standse eller svinge til Siden, om han havde haft fuldt Hrredømme over Cykleen; at han — Tiltalte — mener at have tudet, da han var lige ved at naa Lillegade, idet han altid passer at give behørigt Signal, men han tør dog ikke aflægge Ed paa at have gjort det. Imidlertid maa det ved de foreliggende, tildels bedigede Vidneforklaringer anses godtgjort, at Tiltalte ikke har givet Signal, da han nærmede sig Lillegade, og for denne Overtrædelse af § 27 i den ovennævnte Lov vil han efter sammes § 32 være at idømme en Statskassen tilfaldende Bøde, dnr under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder — derunder den Hurtighed, hvormed det lykkedes ham at faa Automobilet standset, findes ved Politiretsdommen passende bestemt til 50 Kroner.

Nogen Uforsigtighed har Drengen udvist ved i Lillegade at passere Vognen, umiddelbart forinden han naaede Hovedgaden, hvad der havde til Følge, at han ved Udkørslen i denne befandt sig i venstre Side af Gaden, ligesom det vel ogsaa er sandsynligt, at han, staaende paa Pedalerne, har haft mindre Herredømme over Cyklen end den har, der sidder i Sadlen. Da imidlertid Tiltalte Rønde ved sin Undladelse af at give Signal maa anses at have Hovedskylden for Sammenstødet, vil han og in solidum med ham Krigsministeriet være at dømme dels til at godtgøre Drengens Fader hans ved Ulykken foranledigede Udgifter med det af ham fordrede Beløb, 255 Kroner, mod hvis Størrelse der ikke fra de Tiltaltes Side er fremsat nogen Indsigelse, dels til at yde Erstatning for den Drengen forvoldte Svie, Smerte og Lyde, hvilken Erstatning efter alt Foreliggende, derunder at Drengen maa anses selv at have nogen Skyld i det skete, findes passende at kunne sættes til 400 Kroner, der bliver at indbetale for ham i Overformynderiet.

Overensstemmende hermed vil Politiretsdommen være dels at stadfæste, dels at forandre.

Det Aktor og den for Tiltalte Rønde beskikkede Defensor for Overretten tilkommende Salær, der bestemmes til 25 Kr. til hver, vil efter Omstændighederne være at udrede af det Offentlige.

Tirsdag den 30 Oktober.

Nr. 426. Overretssagfører H. H. Bruun

mod

Julius Nicolaus August Carl Nielsen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 September 1917: Arrestanterne Carl Adolf Vilhelm Sivertsen og Julius Nicolaus August Carl Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde, Sivertsen i 18 Maaneder, Nielsen i $2^1/_2$ Aar, hvorhos Arrestanten Nielsen efter udstaaet Straf bør udbringes af Riget. Saa bør Arrestanterne og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Bentzen og Winther, 30 Kr. til hver, dog at Sivertsen ikke udreder over $^3/_4$ af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, men Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Her under Sagen kan der ikke gaas ud fra, at Tiltalte, der efter de Højesteret foreliggende Oplysninger maa antages at være født i Tyskland som ægte Søn af en Fader, der har dansk Indfødsret, er Statsborger i noget fremmed Land. Idet der herefter maa gaas ud fra, at Tiltalte ifølge Lov af 27 November 1916 har dansk Indfødsret, vil han ikke, som ved Dommen sket, kunne dømmes til at udbringes af Riget.

Med de af det Anførte følgende Forandringer vil Dommen være at stadfæste, forsaavidt paaanket er.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte Julius Nicolaus August Carl Nielsen bestemmes til 3 Aar og at Bestemmelsen om hans Udbringelse af Riget bortfalder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Overretssagfører H. H. Bruun og Højesteretssagfører Aagesen 80 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Carl Adolf Vilhelm Sivertsen og Julius Nicolaus August Carl Nielsen tiltales for Tyveri, Sivertsen tillige for Forsøg paa denne Forbrydelse.

Sivertsen er født den 10 September 1895 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 13 April 1915 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Arrestanten Nielsen, hvis opgivne Alder af 21 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 3 November 1914 efter Straffelovens § 228 under Hensyn til Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og ved nærværende Rets Dom af 13 April 1915 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 11 September f. A. anmeldte Guldsmed Alfred Kragh, at der samme Dags Eftermiddag mellem Kl. 2 og 6 var stjaalet en nærmere betegnet Cykle, der havde henstaaet uaflaaset i en Gennemgang i Ejendommen Frederiksberggade Nr. 23.

Arrestanten Nielsen er fundet i Besiddelse af en Cykle, der af Anmelderen er genkendt som den ham frastjaalne, og med Hensyn til hvilken Anmelderen paa behørig Maade har godtgjort sin Ejendomsret.

Arrestanten Nielsen har nægtet sig skyldig i Tyveri af Cyklen og med Hensyn til sin Adkomst til denne forklaret, at han har købt den for 23 Kr. af en Person, hvis Navn han ikke kender, men som paa Nyborg Straffeanstalt, hvor Arrestanten var sammen med ham i December Maaned 1915, gik under Navnet Violet. Arrestanten forklarede til at begynde med, at han købte Cyklen i Juni eller Juli Maaned f. A., men har senere ændret denne Forklaring derhen, at det var i Oktober Maaned f. A., at han købte Cyklen.

Det er under Sagen oplyst, at der samtidig med Arrestanten Nielsen paa Nyborg Straffeanstalt hensad 2 Personer, der gik under Navnet Violet. Begge disse Personer er kommet til Stede under Sagen, men Arrestanten har nægtet, at det er nogen af dem, han har købt Cyklen af.

En ved Retten hensiddende Arrestant, Magnus Rasmussen, har forklaret, at Arrestanten Nielsen en Dag, de sad i samme Celleskab, fortalte ham, at han havde stjaalet en Cykle, men for Retten foregivet, at han havde købt den af en Person, der hed »Violet«, samt at han, da »Violet« blev fundet og i Retten fremstillet for ham, havde paastaaet, at han ikke havde kendt ham.

Da det efter det Foreliggende maa antages, at den af Arrestanten Nielsen afgivne Forklaring om, hvorledes han er kommet i Besiddelse af Cyklen er urigtig, findes det uden Betænkelighed — særlig under Hensyn til Arrestantens Fortid og det iøvrigt om hans Forhold, som nedenfor anført, under Sagen Oplyste samt i Betragtning af, at Arrestanten har afgivet vaklende og forbeholdne Forklaringer om sit Forhold med Hensyn til Cyklen — ved Sagens Paadømmelse at gaa ud fra, at Arrestanten ikke har været i lovlig Besiddelse af Cyklen, der er vurderet til 50 Kr., men da det ikke findes tilstrækkelig be-

vist, at Arrestanten selv har forøvet Tyveriet, hvorved bemærkes, at det er oplyst, at han har været paa Arbejde den Dag, Tyveriet blev begaaet, vil han alene være at anse som Hæler.

Arrestanten Sivertsen har tilstaaet, at han i Forening med Arrestanten Nielsen har gjort sig skyldig i 2 grove Tyverier. Den af ham afgivne Forklaring og Tilstaaelse gaar nærmere ud paa Følgende:

Natten mellem den 3 og 4 Januar d. A., antagelig mellem Kl. 12 og 1, indfandt Arrestanterne sig i tyvagtig Hensigt ved Ejendommen Absalonsgade Nr. 39. Efter at de uhindret var gaaet ind i Ejendommens Baggaard, ituslog Sivertsen en Rude i et af den i Gaarden værende Værkstedsbygnings Vinduer og aabnede Vinduet, hvorefter begge Arrestanter steg gennem dette ind i Bygningen. Ad en Trappe gik de derefter op paa 1ste Sal, hvor Nielsen med en Dirk aabnede en aflaaset Dør, der førte ind til et Værksted, hvorfra de ved i Forening at opbryde en aflaaset Dør, idet de begge stemmede Skulderen mod Døren, skaffede sig Adgang til et Kontorlokale. Arrestanterne bar derefter et i Kontorlokalet staaende Jernpengeskab ind i Værkstedet, hvor de ved Hjælp af Værktøj, de fandt paa Stedet, opbrød Pengeskabet, hvor de stjal ca. 52 Kr. i rede Penge, 4 Ure, 1 Urkæde, for ca. 10 Kr. Frimærker, 2 Bundter 5- og 3 Øres Brevkort, en Lommelygte samt en Del Stempelmærker af samlet Paalydende mindst ca. 10 Kr. Det Stjaalne fordelte Arrestanterne imellem sig.

Ifølge den af Arrestanten Sivertsen afgivne Forklaring skaffede Arrestanterne sig endvidere Natten mellem den 7 og 8 samme Maaned Kl. ca. 11½ i tyvagtig Hensigt Adgang til et i Ejendommen Vestergade Nr. 18, Kælderen, værende Forretningslokale, idet Arrestanten Nielsen, efter at de uhindret var kommet ind i Ejendommens Gaard, aabnede en til Forretningen hørende Dør ved voldelig at frabryde et for Døren anbragt Træskod, derefter ituslaa en af Dørens Ruder, førte Haanden gennem den saaledes tilvejebragte Aabning og oplukke den indvendig for Døren anbragte Smæklaas. Fra Lokalerne stjal de dels en engelsk Pengeseddel af Paalydende 1 Pd. Sterl. samt ca. 230 Kr. i danske Penge, der beroede i et Jernpengeskab, som Arrestanten Nielsen opbrød ved Hjælp af en Knibtang, der fandtes paa Gerningsstedet, dels antagelig 4 à 5 Kr. i rede Penge, der beroede i en aflaaset Skuffe, som Arrestanten Sivertsen opbrød, hvorhos Arrestanten Nielsen har fortalt Sivertsen, at han ogsaa stjal en Kam. Det Stjaalne fordelte Arrestanterne imellem sig.

Begge de omhandlede Tyverier var anmeldt, og Anmelderne har Intet fundet at erindre mod de af Arrestanten Sivertsen afgivne Tilstaaelser, dog at Indehaveren af den ommeldte Forretning i Vestergade Nr. 18, Trætøjshandler Rasmus Hincheli, har forklaret, at der tillige ved Tyveriet er forsvundet en Pengeanvisning, der havde beroet i det opbrudte Pengeskab. Arrestanten Sivertsen har forklaret, at han Intet ved om, at der ved Tyveriet i Vestergade ogsaa blev stjaalet en Anvisning.

Det ved Tyveriet i Absalonsgade Stjaalne er, bortset fra de rede Penge, vurderet til ialt 250 Kr.

Arrestanten Nielsen har imidlertid nægtet at have deltaget i noget af de ommeldte 2 Tyverier.

Rigtigheden af den af Arrestanten Sivertsen afgivne Forklaring

angaaende Nielsens Delagtighed i Tyverierne er dog bestyrket ved følgende Omstændigheder:

Hvad særlig angaar Tyveriet i Vestergade, blev der efter Tyveriet paa en Pengekasse, der havde henstaaet i det opbrudte Pengeskab, fundet afsat et svagt Fingeraftryk, der kunde ses at indeholde et Dobbeltslyngemønster af en noget ejendommelig Form, hvori Enkelthederne i Papillarliniernes Løb dog vanskeligt kunde skelnes. Om dette Fingeraftryk har Forstander for Centralbureauet for Identifikation Bugge og Assistent ved samme Bureau Carl Hansen som Vidner under Eds Tilbud forklaret, at der efter foretagen Sammenligning mellem dette og Aftrykket af Arrestanten Nielsens højre Tommelfinger, anser det for saa godt som udelukket, at Fingeraftrykket skulde hidrøre fra Andre end Arrestanten Nielsen.

Det bemærkes herved, at Arrestanten Sivertsen har forklaret, at han ved, at Arrestanten Nielsen havde en Handske, uden at han dog husker, om denne havde den paa i Vestergade, at Nielsen ved Tyveriet i Absalonsgade havde en Handske paa den ene Haand og et Lommetørklæde svøbt om den anden, samt at Nielsen senere fortalte ham, at han ved et af Tyverierne — uden at Sivertsen husker hvilket — var kommet til at blotte en Tommelfinger, fordi Handsken var i Stykker.

Endvidere er det oplyst, at Anmelderen, Trætøjshandler Hincheli, i sin Forretning fører ganske samme Kamme som en i Arrestanten Nielsens Besiddelse forefunden, til 20 Øre vurderet Kam, om hvilken Nielsen har forklaret, at han har købt den her i Byen, uden nærmere at kunne sige, hvor han købte den.

Med Hensyn til Tyveriet i Absalonsgade er det oplyst, at Arrestanten Nielsen, der har erkendt, at han flere Gange har arbejdet hos Bestjaalne, var kendt paa Gerningsstedet, hvorimod det efter det Oplyste maa antages, at Arrestanten Sivertsen var ubekendt med Forholdene paa Gerningsstedet.

Endelig kan det bemærkes, at den fornævnte ved Retten hensiddende Arrestant Magnus Rasmussen har forklaret, at Arrestanten Nielsen den Dag, de sad i Celleskab sammen, fortalte ham, at han sammen med en Person ved Navn Carl havde begaaet et Par Tyverier, henholdsvis i Vestergade og Absalonsgade, at de herunder i Vestergade havde opbrudt et Pengeskab, hvor de havde fundet en Del Sølvpenge og en Anvisning, som de imidlertid havde ladet ligge, da Banken paa den Tid, de begik Tyveriet, var lukket, saa at de ikke kunde faa den hævet, at Dommeren i Forhøret havde sagt, at han havde efterladt et Tommelfingeraftryk paa Gerningsstedet i Vestergade, hvilket kunde være rigtigt, idet Tommelfingeren paa en Handske, han havde været iført, var itu, saa at Fingeren havde været blottet, at han Aftenen efter, at Carl var bleven anholdt, gik op til Carls Logis for at faa fjernet en Del af de stjaalne Penge, der var gemt i Carls Logis, ved hvilken Lejlighed en lille Pige, der kom til Døren, undlod at lukke Døren op, idet hun sagde, at Værtinden var gaaet i Seng, samt at Retten ikke fik ham til at sige, at han var medskyldig i Tyverierne, eller hvor hans Del af Udbyttet var gemt.

Rigtigheden af det ifølge Rasmussens Forklaring af Nielsen Anførte er, forsaavidt det har været muligt at kontrollere det, i det Væ-

sentlige bekræftet ved de tilvejebragte Oplysninger, idet saaledes Arrestanten Sivertsens Værtindes Barnebarn, den 12aarige Elly Margrethe Nielsen har forklaret, at en Mandsperson, som hun kun skimtede gennem Brevkassen, en Nat henvendte sig ved Sivertsens Logis under Omstændigheder som de Anførte, hvorhos Anmelderen Hincheli, der ikke havde anmeldt, at en Anvisning var forsvunden ved Tyveriet, som anført har forklaret, at der i det opbrudte Pengeskab havde beroet en Anvisning, som det senere ikke har været ham muligt at finde.

Efter alt det saaledes Foreliggende, hvortil kommer, at Arrestanten Nielsen tidligere er fundet skyldig i groft Tyveri og har afgivet løgnagtige Forklaringer under Sagen, findes det uden Betænkelighed, idet Arrestanten Sivertsens Forklaring ogsaa for Arrestanten Nielsens Vedkommende lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, at anse det for bevist, at Arrestanten Nielsen har deltaget i Udførelsen af de omhandlede 2 grove Tyverier.

Endelig er det ved de af begge Arrestanter afgivne Tilstaaelser i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Den 8 Januar d. A. om Morgenen Kl. ca. 4—5, mens Arrestanterne opholdt sig som Gæster i Etablissementet »Sortedamspalæet«, hvor de havde indfundet sig om Natten ved 2—3 Tiden, stjal Arrestanten Nielsen en Tjener Valdemar Carl Jacob Petersen tilhørende Frakke tilligemed et i Frakken beroende Par Handsker og en Nøgle. Frakken hang frit fremme i det Lokale, hvor Arrestanten Nielsen opholdt sig. Det Stjaalne er vurderet til ialt 40 Kr. Da Arrestanten Nielsen derefter traf Arrestanten Sivertsen paa Etablissementets Trappe, fortalte Nielsen paa Sivertsens Forespørgsel om, hvor han havde taget den stjaalne Frakke, og om der var flere, hvor han havde taget Frakken, samt at der hang flere paa samme Sted. Idet Arrestanterne forstod hinanden saaledes, at Sivertsen gik tilbage for at stjæle en Frakke, og at Nielsen udenfor skulde afvente hans Tilbagekomst, gik Sivertsen derefter ind i det Lokale, hvor Nielsen havde stjaalet Frakken, og stjal her en til 75 Kr. vurderet, Tjener Harry Lindberg tilhørende Frakke, der hang frit fremme paa en Knage. Mens Sivertsen stod og undersøgte Frakken, som han havde taget ned af Knagen, den hang paa, blev han imidlertid paagrebet. Arrestanten Sivertsen har nærmere forklaret, at han, der for at faa Frakken først maatte flytte nogle Stortrøjer, saa paa Frakken for at undersøge, om den var god og kunde passe ham, da han selv vilde benytte den. Han har derhos forklaret, at han fandt Frakken tilfredsstillende.

Efter det Foreliggende vil ogsaa Tyveriet af den sidst omhandlede Frakke være at anse for fuldbyrdet.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, Sivertsen efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., Nielsen efter dens § 231, 1ste og 2det Stk., samt i Medfør af § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde, Sivertsen i 18 Maaneder, Nielsen i $2^1/_2$ Aar, hvorhos Arrestanten Nielsen, der er Udlænding og ikke i de sidste 5 Aar, før han gjorde sig skyldig i de under Sagen omhandlede Forhold, har haft stadig Ophold i den danske Stat, i Medfør af Straffe-

lovens § 16 vil være at dømme til efter udstaaet Straffetid at udvises af Riget.

Arrestanterne vil derhos have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver, dog at Sivertsen ikke udreder over $^3/_4$ af Omkostningernes samlede Beløb.

Nr. 448. Højesteretssagfører Bache

mod

Kaj Allan Robert Olsson (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Hjørring Købstads Ekstrarets Dom af 24 August 1917: Arrestanten Kai Allan Robert Olsson bør hensættes i Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder, og bør han derhos godtgøre det Offentlige denne Sags Omkostninger, derunder Salærer til Aktor og Defensor, Sagførerne F. Kloch og S. Jensen, henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 24 September 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Heise, betaler Arrestanten 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Kaj Allan Robert Olsson til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hjørring Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Kaj Allan Robert Olsson sat under Tiltale for Tyveri eller Hæleri.

Arrestanten, der er født den 13 Februar 1896, har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 24 November 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved samme Rets Dom af 17 Juli 1915 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., samt i Medfør af Sølov af 1 April 1892 § 299 efter Straffelovens § 251 og under Hensyn til midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med samme Art Fængsel i 120 Dage, ved samme Rets Dom af 8 Januar 1916 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved samme Rets Dom af 1 April 1916 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 231, 2det Led, lempet Tillægsstraf af samme Art Strafarbejde i 6 Maaneder.

Enkefru Birgitte Svendsen i Hjørring har edelig forklaret, at hun den 30 Juli d. A. om Aftenen ved Ottetiden, da hun begav sig bort fra sit Hjem paa Jernbanegade i nævnte Købstad, lagde Mærke til, at en Cykle, som hun nogle Uger tidligere havde købt hos Cyklehandler Andreas Jensen, ligeledes i Hjørring, til Brug for sin trettenaarige Søn Arne, henstod ved Ejendommens Port ud mod Gaden, og da hun efter omtrent en Times Forløb atter kom tilbage, lagde hun Mærke til, at Cyklen ikke stod der længere, hvorhos hun — efter at være kommen op i sin Lejlighed — af Arne, som da var gaaet i Seng, erfarede, at oftnævnte Cykle, som han efter sit Opgivende samme Aften Kl. ca. $7^1/_2$ havde stillet udenfor bemeldte Port, var forsvunden, da han atter saa efter den ved Nitiden.

Efter at en Cykle, som Arrestanten ifølge sin Erkendelse havde sat fra sig i en Gaard i Brønderslev den 31 Juli d. A. om Formiddagen, den 3 August var bleven fundet af Politiet og taget i Forvaring, har saavel Enkefru Svendsen som Cyklehandler Jensen — Sidstnævnte ligeledes edelig — forklaret, at de bestemt genkender bemeldte Cykle, der forevistes dem i Retten, som den ovenomhandlede Enkefru Svendsen tilhørende, hvorhos Drengen Arne ligeledes har forklaret at genkende Cyklen, idet han samtidig har anført forskellige særlige Kendetegn, som ved Rettens Besigtigelse af Cyklen fandtes at være til Stede. Fru Svendsen har endelig udsagt, at Cyklen er hende frakommen mod hendes Vidende og Villie.

Med Hensyn til sin Adkomst til bemeldte Cykle har Arrestanten afgivet en Forklaring, som gaar ud paa, at han om Formiddagen den 30 Juli paa Gaden i Hjørring mødte en ham ubekendt ung Mandsperson, der navngav sig Valdemar, og at han noget hen paa Eftermiddagen, antagelig Kl. ca. 5 eller 6, eller maaske hen paa Aften — uden at Arrestanten kan opgive nogen bestemt Tid — atter traf Valdemar udenfor Byen, hvorpaa de i Forening begav sig ud til Fugleskydningspladsen, hvor der var Fest. Da de anden Gang mødtes, kørte Valdemar paa den ovenomhandlede Cykle og medtog denne til Festpladsen, hvor han stillede den fra sig ved Indgangen. Omkring Kl. 11 Aften lejede Arrestanten, som vilde ad Aalborg til, derpaa Cyklen af Valdemar, hvem han gav 60 Øre og to halve Flasker bajersk Øl, og efter at have faaet Cyklen overleveret, kørte Arrestanten bort paa den i Retning mod Brønderslev. Et Stykke Nord for Byen tog han imidlertid Natteophold i en Halmstak og senere, da det blev Regnvejr, i Laden til den Gaardejer Jens Nielsen af Østergaard i Kalum

tilhørende Ejendom. Tjenestekarl Georg Christensen af Østergaard har forklaret, at Arrestanten om Morgenen den 31 Juli i Nielsens Lade af egen Drift tilbød ham at købe den ommeldte Cykle, hvorimod Arrestanten har hævdet, at det var Christensen, der spurgte, om Arrestanten vilde sælge Cyklen. Arrestanten har vedgaaet, at han den 31 Juli d. A. om Morgenen, forinden han — som meldt — satte Cyklen fra sig i Brønderslev, udtalte til en Sadelmager sammesteds, at det »godt kunde være«, at han vilde sælge den, og at den skulde koste 30 Kr. Endelig har Arrestanten erkendt, at han den 1 August dette Aar til Overbetjent Mortensen i Brønderslev, som optog Rapport over ham, udtalte, at han ikke havde været i Besiddelse af nogen Cykle.

Da oftnævnte Cykle ifølge Sagens Oplysninger maa antages at være borttaget tidligst Kl. ca. 8 Aften, kan Arrestantens Forklaring, forsaavidt den gaar ud paa, at han har set Valdemar i Besiddelse af Cyklen tidligere paa Aftenen, ikke være rigtig, men herefter samt naar henses til, at Arrestantens Forklaringer i det Hele bærer Præg af Usandsynlighed, saavelsom til, at hans Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at statuere, at han har gjort sig skyldig i Tyveri af den ommeldte Cykle, der er vurderet til 50 Kr.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

For sit ommeldte Forhold er Arrestanten ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 232, 1ste Led, for fjerde Gang begaaet simpelt Tyveri, men Straffen, der er fastsat til Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder, findes efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til samme Art Strafarbejde i 18 Maaneder, og med denne Forlængelse af Straffetiden vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Onsdag den 31 Oktober.

Nr. 417. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Ingeborg Alma Marie Hansson (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 14 Juli 1917: Arrestantinden Ingeborg Alma Marie Hansson bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Heise og Jacobsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ingeborg Alma Marie Hansson til Højesteretssagførerne Aagesen og Stein 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestantinden Ingeborg Alma Marie Hansson, der tiltales for Tyveri, er født den 28 Maj 1889 og tidligere anset bl. a.: ved nærværende Rets Dom af 28 Januar 1911 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, og senest ved nærværende Rets Dom af 22 Juli 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 180 Dage.

Under en af Viborg Overret den 10 August 1914 paadømt Sag var Arrestantinden tiltalt bl. a. for 2 Tyverier, begaaet under utugtigt Samvær med Mandfolk, men blev forsaavidt frifunden.

I Aarene 1910—16 har hun derhos 5 Gange, dels i Hobro og Randers, dels her ved Retten været arresteret, sigtet for Tyverier begaaet under lignende Omstændigheder, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Ved Arrestantindens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det under nærværende Sag bevist, at hun den 17 Marts d. A. ved Lommetyveri har frastjaalet Tømmersvend Søren Peter Jensen, med hvem hun havde indladt sig paa Gaden, 70 Kroner i rede Penge, og at hun Natten til den 1 Maj d. A. under utugtigt Samvær i en Port ved Lommetyveri har frastjaalet Sømand Andreas Raabjerg 900 Kr. i rede Penge.

Som Følge af det Anførte vil Arrestantinden være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 92. Distriktsjordemoder **Marie Karoline Hansen** (Bache efter Ordre)

mod

Bogense Byraad (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Ret til at oppebære Pension.

Lunde Skam Herreders ordinære Rets Dom af 11 Januar 1916: Citantinden, Distriktsjordemoder Marie Karoline Hansen, bør være berettiget til af de Indstævnte, Bogense Byraad, at oppebære Pension 200 Kr. aarlig fra 1 April 1915 at regne med en Fjerdedel hver 1 Januar, 1 April, 1 Juli og 1 Oktober med Renter 5 pCt. p. a. af 50 Kr. fra den 29 Juli 1915 og af de efter den 1 Juli s. A. inden Dommens Afsigelse forfaldne Pensionsbeløb paa de respektive Forfaldsdage, Alt til Betaling sker. Saa bør Indstævnte og til Statskassen betale det Retsgebyr, som skulde have været erlagt, og det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, hvis Sagen ikke for Citantindens Vedkommende havde været beneficeret, samt i Salær til den for Citantinden beskikkede Sagfører, Overretssagfører Gram, 30 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 September 1916: Appellanterne, Bogense Byraad, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Distriktsjordemoder Marie Karoline Hansen af Gerskov, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Overretssagførerne Gram af Odense og Wolff af København, i Salær henholdsvis 30 Kr. og 40 Kr. og Førstnævnte i Erstatning for Udlæg 1 Kr. 60 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Distriktsjordemoder Marie Karoline Hansen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Bache og Stein hver 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Marie Karoline Hansen, nu af Gerskov, fra den 1 Juni 1908 at regne var af Odense Amt afskediget fra sin daværende Stilling som Distriktsjordemoder i Bogense, tilstod Bogense Byraad hende en Pension af 200 Kroner aarlig i Overensstemmelse med de i Lov Nr. 85 af 1 April 1893 § 3 indeholdte Regler om Pension til Distriktsjordemødre, der afskediges formedelst Alder, Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag, idet Byraadet i Skrivelse af 23 Juni 1908 til Justitsministeriet udtalte, at Raadet af de i Sagen foreliggende skriftlige Aktstykker vel ikke saa sig i Stand til at afgøre, om Afskedigelsen skyldtes hende selv tilregnelige Aarsager, og derfor var i Tvivl om, hvorvidt hun havde retlig Adkomst til lovbestemt Pension, men at Raadet dog efter Omstændighederne billigede, at der af Kommunen tillagdes hende Pension som ovenommeldt. Raadet udtalte derhos sin Beklagelse over, at der derved paalagdes Kommunen en Pensionsbyrde for en sandsynligvis lang Aarrække, og i Forbindelse hermed, at Marie Karoline Hansens Kvalifikationer og Ret til at udøve Virksomhed som Jordemoder jo ikke afficeredes af hendes Afskedigelse.

I Oktober 1910 blev Marie Karoline Hansen konstitueret som Distriktsjordemoder i Gerskov Distrikt under samme Amt, i hvilken Stilling hun i Juli 1911 fik fast Ansættelse og oppebar fremdeles den hende af Bogense Byraad tilstaaede Pension, indtil dette i December 1914 meddelte hende, at det havde vedtaget med Henblik paa den nye Lov om Jordemodervæsenet, der skulde træde i Kraft den 1 April 1915, at inddrage Pensionen fra denne Dag at regne.

Under denne fra Lunde-Skam Herreders ordinære Ret hertil indankede Sag har derefter Marie Karoline Hansen — Appelindstævnte — efter erhvervet Bevilling til fri Proces paastaaet Bogense Byraad — Appellanterne — tilpligtet at yde hende fra 1 April 1915 i Pension 200 Kroner aarlig med en Fjerdedel hver 1 Januar, 1 April, 1 Juli og 1 Oktober og navnlig ogsaa tilpligtet at betale hende de da paaløbne 50 Kroner af Pensionen for Fjerdingaaret fra 1 April til 1 Juli 1915 tilligemed Renter 5 pCt. pro anno fra Forligsklagens Dato, den 29 Juli 1915, til Betaling sker, samt endelig dømt til at betale Sagens Omkostninger skadesløst efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder den for hende beskikkede Sagførers Salær og Udlæg.

Appellanterne procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, men ved Underrettens den 11 Januar d. A. afsagte Dom blev Appelindstævntes Paastand med Hensyn til Pensionen taget til Følge, saaledes at der endvidere tilkendtes hende Renter 5 pCt. p. a. af de efter 1 Juli 1915 inden Dommens Afsigelse forfaldne Pensionsbeløb fra de respektive Forfaldsdage, indtil Betaling sker, hvorhos Appellanterne tilpligtedes til Statskassen at betale det Retsgebyr, som skulde have været erlagt, og det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, hvis Sagen ikke for Appelindstævntes Vedkommende havde været beneficeret, samt Salær til den beskikkede Sagfører, Overretssagfører Gram af Odense, 30 Kr.

Her for Retten har Appellanterne gentaget deres Paastand for

Underretten samt paastaaet sig tillagt Appelsagens Omkostninger, medens Appelindstævnte efter erhvervet Bevilling til fri Proces ved den for hende beskikkede Sagfører, Overretssagfører Wolff, har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse og paastaaet Sagens Omkostninger her for Retten paalagt Appellanterne, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, hvilket denne har paastaaet sig i hvert Fald tillagt hos det Offentlige.

I de for Lov 13 Juni 1914 gældende Regler om Distriktsjordemødres Pensionering, navnlig Lov 1 April 1893 § 3, findes ganske vist ingen Forskrift om, at den en afskediget Distriktsjordemoder tillagte Pension i noget Tilfælde kan bortfalde. Men denne Omstændighed kan ikke medføre, at en saadan Pension ubetinget skal vedvare for den Paagældendes Livstid. Naar nemlig Lovgivningen, saaledes som Forholdet er med de nævnte ældre Regler, uden videre Forklaring bestemmer, at en Distriktsjordemoder, der afskediges af en hende utilregnelig Aarsag, har Krav paa »Pension«, maa Lovgivningen herved antages at henholde sig til sine egne almindelige Grundsætninger om »Pension«, og til disse Grundsætninger hører først og fremmest, at den Paagældende forbliver afskediget, jfr. blandt Andet Pensionslov 5 Januar 1851 § 7 Nr. 1, hvilket ikke længere kan siges at være Tilfældet, naar den Afskedigede paany faar fast Ansættelse i samme Slags Bestilling som den, fra hvilken Afskedigelsen skete. Idet det nu ikke kan gøre nogen Forskel med Hensyn til Vedkommendes Stilling henholdsvis som »afskediget« eller som »fast ansat« Distriktsjordemoder, om hun ansættes i det samme eller et andet Jordemoderdistrikt, maa Appelindstævnte ved paany at modtage fast Ansættelse som Distriktsjordemoder anses for at have fortabt Retten til at oppebære den hende som afskediget Distriktsjordemoder tillagte Pension.

Lige overfor det Anførte kan der ikke tillægges den af Appelindstævnte paaberaabte Omstændighed, at det appellerende Byraad ikke i sin Tid har taget Forbehold om, at hendes Pension skulde bortfalde ved Nyansættelse, nogen Betydning, idet det i alt Fald burde have staaet Appelindstævnte klart, at Byraadet kun tillagde hende saadan Pension, som Lovgivningen gav hende Ret til.

Appellanterne vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der vil være at tillægge de for Appelindstævnte i første og anden Instans beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, hos det Offentlige i Salær henholdsvis 30 Kr. og 40 Kr. og Førstnævnte i Erstatning for Udlæg 1 Kr. 60 Øre.

I Overensstemmelse hermed bliver den indankede Dom at forandre.

Nr. 461. **Axel Emilius Søren Bendahl** (Liebe efter Ordre)

mod

Politidirektøren i Københavns paa det Offentliges Vegne (Stein efter Ordre),

betræffende Ophævelse af en Fængslingskendelse.

Kriminal- og Politirettens Kendelse af 4 September 1917: Da Anholdte har tilstaaet sig skyldig i Tyveri, og det fandtes nødvendigt at sikre hans Tilstedeblivelse, dekreteredes Arrest paa hans Person.

Højesterets Dom.

Under en paa Foranledning af Appellanten den 31 August 1917 mod hans Hustru indledet offentlig Undersøgelse tilstod han den 3 September s. A. til en Politirapport, at han — der to Gange tidligere har været straffet for Tyveri og under to andre Sager har været sigtet for Ejendomsindgreb — i 1916 havde tilegnet sig en Københavns Sporveje, ved hvilke han da var ansat som Pladsarbejder, tilhørende Dunk Petroleum. Appellanten blev derefter samme Dag sat under Anholdelse og den følgende Dag blev der af Kriminal- og Politiretten afsagt Fængslingskendelse over ham som sigtet for Tyveri. Denne Kendelse har Appellanten indanket for Højesteret til Ophævelse. Da Fængslingskendelsen imidlertid maa anses beføjet, i hvilken Henseende yderligere bemærkes, at der under Forhøret er rejst flere Sigtelser mod Appellanten for Ejendomsindgreb, vil hans Paastand ikke kunne tages til Følge.

Det de befalede Sagførere for Højesteret tilkommende Salær bliver at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Axel Emilius Søren Bendahls Paastand om Ophævelse af den paaankede Fængslingskendelse kan ikke tages til Følge. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe 60 Kroner, der udredes af det Offentlige, og Højesteretssagfører Stein 60 Kroner, der udredes af Appellanten.

Færdig fra Trykkeriet den 21 November 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 37.**

Torsdag den 1 November.

Nr. 363. Overretssagfører A. Martensen-Larsen

mod

Agnes Emilie Emme (Def. Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Næringsloven.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Juni 1917: Tiltalte Agnes Emilie Emme bør for Tiltale af det Offentlige i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Overretssagfører Martensen-Larsen og Højesteretssagfører Møldrup hver 50 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag tiltales Agnes Emilie Emme, der er født den 25 April 1891 og ikke ses tidligere straffet, for Overtrædelse af Næringsloven.

Tiltalen har Hensyn til, at Tiltalte, der paa Næringsbevis som Kagebager og Sukkervarefabrikant driver en almindelig Konfektureforretning her i Staden, fra sit Forretningslokale blandt Andet sælger Kopper, Askebægre, Krukker og andre lignende Genstande af Porcellæn eller Metal fyldte med Chokolade, Konfekt og Sukkervarer.

Da de omtalte Genstande imidlertid ikke sælges særskilt, men udelukkende som Emballage for Varer, som Tiltalte i Henhold til sit Næringsbevis har Ret til at forhandle, og det under Sagen maa anses for godtgjort, at dette i en lang Aarrække har været almindelig Brug i Konditorivare- og Konfektforretninger, findes Tiltalte at have været berettiget til under de angivne Omstændigheder at sælge de fornævnte Porcellæns- og Nipsgenstande. Hun vil derfor være at frifinde, og Sagens Omkostninger at udrede af det Offentlige.

Fredag den 2 November.

Nr. 425. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Johan Markus Selin og **Bror Gustaf Einar Løfving**, kaldet **Leving** (Def. Overretssagfører Arnstedt),

der tiltales for Ran, Løfving tillige for Overtrædelse af Straffelovens § 16.

Kriminal- og Politirettens Dom af 8 September 1917: Arrestanterne Johan Markus Selin og Bror Gustaf Einar Løfving, kaldet Leving, samt Arrestantinden Asta Pouline Jensen, Jensens Hustru, bør straffes, Arrestanterne med Forbedringshusarbejde, Selin i 1 Aar, Løfving i 2 Aar, Arrestantinden med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Krabbe og A. Smith, 80 Kr. til hver. Efter udstaaet Straffetid bør begge Arrestanterne udbringes af Riget. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for de Tiltalte Selin og Løfvings Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Johan Markus Selin og Bror Gustaf Einar Løfving, kaldet Leving, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Asmussen og Overretssagfører Arnstedt 100 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Johan Markus Selin og Bror Gustaf Einar Løfving, kaldet Leving, tiltales for Ran, Løfving tillige for Overtrædelse af Straffelovens § 16, Arrestantinden Asta Pouline Jensen, Jensens Hustru, tiltales for Hæleri.

Arrestanten Selin, hvis opgivne Alder af 36 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er ikke funden forhen straffet her i Landet, hvorimod han i Aarene 1905—10 i Sverrig er straffet for Mishandling, Tyveri, Løsgængeri og Vold. I 1906 var han desuden arresteret i Sverrig, sigtet for Lommetyveri af et Ur, men Sagen sluttedes uden Tiltale. Han er Stockholms Politi bekendt som en »förslagen ficktjuf«.

Arrestanten Løfving, hvis opgivne Alder af 31 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er her i Landet anset:

ved nærværende Rets Dom af 14 November 1914 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, hvorhos han i Medfør af Straffelovens § 16 dømtes til efter udstaaet Straf at udbringes af Riget, og

ved nærværende Rets Dom af 19 August 1916 i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, som for 2den Gang begaaet Hæleri samt efter Straffelovens § 16, 2det Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og Udbringelse af Riget.

Arrestantinden er født den 30 Marts 1890 og tidligere ifølge Dom anset bl. a. betingelsesvis

ved nærværende Rets Dom af 25 Maj 1907 efter Straffelovens § 228 og § 247, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage,

ved nærværende Rets Dom af 21 Juli 1908 efter Straffelovens § 237, jfr. Lov Nr. 129 af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og senest

ved Frederiksberg Birks Politirets Dom af 7 Maj 1912 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 30 Dage.

Fra 12 til 29 Marts 1915 var hun arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, sigtet for Tyveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale.

Nærværende Sags Omstændigheder er følgende:

Kontorassistenterne Hans Christian Tobiesen og Dines Christian Dinesen samt Frøken Inga Stella Karen Petersen har som Vidner, de to Sidstnævnte edelig, forklaret, at de Natten til den 7 Januar d. A. Kl. ca. 2, mens de stod i Samtale udfor Ejendommen Nørresøgade 33, blev opmærksom paa, at der mellem 4 Personer, af hvilke de 3 talte Svensk, og som var kommet gaaende fra Søtorvet ad Stien langs Peblingesøen i Retning mod Gyldenløvesgade, opstod Slagsmaal, saaledes at det saa ud, som de Alle brødes indbyrdes; de saa derefter først den ene og derefter den anden af Personerne løbe i Retning mod Gyldenløvesgade, medens de to Andre, nemlig Anmelderen, Trælasthandler Peter Jarlstrup, og Arrestanten Selin blev staaende. Omtrent samtidig med, at de to Personer løb, raabte Anmelderen om Hjælp, og da Vidnerne kom til, fortalte han, at hans Tegnebog med 900 Kr. var taget fra ham. De hjalp derefter Anmelderen med at

holde fast paa Selin, som efter Vidnernes Opfattelse vilde være flygtet, og som — aabenbart for at gøre Situationen mere indviklet — i Haanden havde en Tegnebog, som Anmelderen troede var den ham frastjaalne, men som i Virkeligheden var Selins egen. Vidnerne tilkaldte derefter Politibetjent Nr. 562, Nibe, som anholdt Selin. Vidnerne har vel forklaret, at de kun saa 2 Personer løbe, men de 2 sidstnævnte Vidner har forklaret, at der i Mørket mellem Træerne mulig kan være undløbet endnu en 3die Person, uden at de har bemærket dette. Vidnet Tobiesen, der under Sagen er rejst fra Byen, er ikke udtrykkelig afhørt om dette Punkt.

Det fremgaar af Sagens øvrige Oplysninger, at Anmelderen paa Gaden ved Midnatstid havde truffet sammen med de 2 Arrestanter, der begge er Svenskere, en 3die Svensker ved Navn Børjeson, der forgæves har været eftersøgt under Sagen, og den tidligere bl. a. for Tyveri og Hæleri straffede danske Opvarter Aage Jens Christian Jensen, der har været arresteret under Sagen, men for hvis Vedkommende denne er henvist til Paakendelse ved militær Ret. Med disse 4 Personer, der var ham ganske ubekendt, havde Anmelderen først været i National, hvorfra de var taget til Dansesalonen »Harmonien« paa Nørrevold, men her kunde de ikke komme ind; efter Arrestanten Selins Forklaring gik de derefter alle 5 ad Gothersgade til Søtorvet og derfra ad Nørresøgade, og Politibetjent Nibe, der patrouillerede i Gothersgade, har ca. $^1/_2$ Time før, han blev tilkaldt til Nørresøgade, talt med Selin og Løfving ved Hjørnet af Gothersgade og Søtorvet, hvor de to Arrestanter passerede Betjenten nogle faa Skridt bag efter Anmelderen, der gik sammen med en Person, som Betjenten har antaget identisk med Børjeson; nogen 5te Person har Nibe ikke bemærket.

Anmelderen har edelig forklaret, at han, da han i Nørresøgade gik mellem de Andre, mærkede, at der blev stukket en Haand i hans indvendige Vestelomme, og at hans Tegnebog, der indeholdt ca. 900 Kroner i Sedler, blev revet fra ham, hvorefter han gjorde Anskrig. Han, der var beruset, har iøvrigt ikke kunnet gøre nærmere Rede for det Passerede, men han er noget tilbøjelig til at tro, at det var Selin, der tog Tegnebogen og rakte den til en af de Andre.

Arrestanten Selin, der til at begynde med løgnagtig erklærede ikke at have noget Kendskab til de undløbne Personer, med hvem han dog erkendte at have været i Selskab, og som ligeledes løgnagtig nægtede at have villet undløbe, har senere under Sagen forklaret, at han fra »Harmonien« fulgtes med Anmelderen, Løfving, Børjeson og Jensen ad Gothersgade til Nørresøgade. Her begyndte de Andre, nemlig Løfving, Børjeson og Jensen, at danse omkring Anmelderen og tage fat i ham, hvorefter Anmelderen raabte op om, at hans Tegnebog var bleven taget, og de 3 Andre løb deres Vej. Selin forstod nu, at de Andre havde stjaalet Tegnebogen, men han vil ikke have set, hvem der gjorde dette, og han nægter for sit Vedkommende at have deltaget i Tyveriet. Denne Forklaring, som Arrestanten har fastholdt i en Række Forhør, har han dog ved Sagens Slutning ændret derhen, at han er kommet i Tanker om, at han og Løfving ved Søerne var kommet noget tilbage, at det forekommer ham,

at han saa 2 Personer antaste Anmelderen, men at han ikke er sikker paa, om disse 2 Personer er identiske med Jensen og Børjeson. Han har dog fastholdt, at Løfving løb sin Vej.

Den 7 Januar om Formiddagen Klokken 7 blev Arrestanten Løfving anholdt i Beværtningen Knabrostræde 3, hvor han var sammen med Børjeson, der flygtede ved Politiets Ankomst. Han fandtes ved Anholdelsen i Besiddelse af 86 Kroner, for hvilke han ikke har kunnet gøre fyldestgørende Rede. Han, der til at begynde med opgav urigtigt Navn, har under Sagen erkendt at have været i Selskab med Anmelderen, Selin, Børjesen og Jensen, men forklarede først, at han ikke havde været ædru og derfor ikke huskede, hvor han skiltes fra de Andre. Senere har han forklaret, at han, efter at de havde været omkring til forskellige Danselokaler, skiltes fra de Andre udenfor en Restauration i Nærheden af nogle Træer, mulig ved Søerne; Arrestanten var senere paa Natten i Prins Wilhelms Palæ sammen med Børjeson og en Kvinde, Ester Harriet Hansen Gutu. Han nægter sig delagtig i Tyveriet.

Nævnte Ester Hansen Gutu, der har været arresteret under Sagen, sigtet for Meddelagtighed i Ejendomsindgreb, har forklaret, at hun, da hun den paagældende Nat var til Dans i Prins Wilhelms Palæ, ved 3 Tiden saa Løfving og Børjeson komme ind i Dansesalen. Børjeson viste hende her 50 Kroner i 10 Kronesedler, som han tog løst op af Bukselommen og lagde i sin Tegnebog, samtidig fortalte han, at de 4, der havde været i Følge sammen, havde taget 200 Kr. fra en dansk Herre, at Pengene blev delt saaledes, at de hver skulde have 50 Kr., at Selin imidlertid var bleven tilbage med den danske Herre, og at Jensen, der var gaaet hjem, foreløbig havde faaet Selins Part.

Jensen har nægtet sig delagtig i Tyveriet og hævdet, at han tog Afsked med de Andre udenfor Danselokalet paa Nørrevold. Han har ligeledes nægtet at have været i Besiddelse af Penge hidrørende fra Tyveriet, og forklarede angaaende sine Pengeforhold til at begynde med bl. a., at han aldrig siden sit 12te Aar havde været i Besiddelse af nogen Sparekassebog, og at han ikke efter Nytaar 1917 havde været i Besiddelse af større Pengebeløb, men at han ikke kunde udtale sig nærmere om sine Pengeforhold. Efter at imidlertid 2 af hans Soldaterkammerater havde oplyst, at de i Tjenesten havde set ham i Besiddelse af en Sparekassebog, og at han en af de første Dage efter Tyveriets Begaaelse — formentlig den 10 eller 11 Januar — pralende havde forevist dem en Tegnebog, indeholdende 1 50 eller 100 Kroneseddel og et stort Bundt 10 Kronesedler, i det Hele formentlig ca. 300 Kr., hvorom han fortalte, at han havde hævet dem, har han erkendt Rigtigheden af denne Forklaring og hævdet, at han havde været i Besiddelse af c. 300 Kr. fra før Jul 1916 og tjent disse Penge som Reservekelner, ved Spil og ved Handel med Laanesedler. Efter hvad der er oplyst om hans Pengeforhold paa denne Tid maa denne Forklaring imidlertid anses for løgnagtig, og efter alt Foreliggende kan der ikke være Tvivl om, at de omtalte Penge hidrører fra Tyveriet fra Anmelderen. Om Pengene har Jensen iøvrigt forklaret, at han har forbrugt dem i Dameselskab i Tiden indtil hans Anholdelse den 18 Januar.

Arrestantinden, der er gift med oftnævnte Aage Jensen, forklarede til at begynde med, at hun ikke havde været Ejer af andre Bank- eller Sparekassebøger end 3 i hendes og hendes Mands Hjem forefundne Bøger, hvorpaa indestod ca. 1 Krone i hver Bog, og at hun intet Kendskab havde til, at Jensen i Begyndelsen af Januar havde været i Besiddelse af betydeligere Pengebeløb; men efter at det var oplyst, at Arrestantinden i Laane- og Diskontobankens Vesterbro Afdeling havde haft endnu en Bankbog, hvorpaa der den 15 Januar var indsat 270 Kr. og den 22 Februar hævet 274 Kr., har hun erkendt at have været i Besiddelse af disse 270 Kr., som hun havde indsat paa Bogen og efter atter at have hævet dem forbrugt til Reparation af Møbler og til at leve for. Hun forklarede derhos, at de indsatte Penge var de samme, som Jensen havde forevist sine Soldaterkammerater, men paastod samtidig, at hun næsten hele Vinteren havde været i Besiddelse af disse Penge, som hun havde tjent ved Herrebekendtskaber, hvilken sidste Forklaring efter det Oplyste maa anses for løgnagtig. Senere har hun forklaret, at hendes Mand intet kendte til disse Penge. Hun har nægtet at have noget Kendskab til det mod Anmelderen begaaede Ran.

Efter alt det saaledes Foreliggende findes det uden Betænkelighed at anse det bevist, at Arrestanten Løfving var en af de Personer, som den omtalte Nat flygtede fra Anmelderen i Nørresøgade, og at han i Forening med Arrestanten Selin og mulig andre Personer har fraranet Anmelderen Tegnebogen, der er erklæret værdiløs, med Indhold ca. 900 Kr., og at anse det for godtgjort, at de 270 Kr., som Arrestantinden har indsat i Laane- og Diskontobanken og derefter forbrugt til egen Fordel, er en Del af de Anmelderen franarrede Penge, og at Arrestantinden har haft Forstaaelsen af, at Pengene hidrørte fra Tyveri.

Ved Arrestanten Løfvings Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har overtraadt et ham ved hans Oversendelse til Sverrig i Henhold til Rettens ovennævnte Dom af 19 August 1916 af Københndvns Politi den 16 December 1916 under Straffetrusel i Medfør af Straffelovens § 16 givet Tilhold om ikke paany at indfinde sig her i Riget, idet han den 20 s. M. uden Tilladelse er vendt tilbage her til Staden, hvor han næsten uafbrudt har opholdt sig indtil sin Anholdelse den 7 Januar d. A.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne og Arrestantinden være at anse: Arrestanten Selin efter Straffelovens § 237, Arrestanten Løfving efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. § 237, eller i Medfør af § 241, 2det Stk., efter § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri og efter Straffelovens § 16, Arrestantinden i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri, efter Omstændighederne Selin og Løfving med Forbedringshusarbejde, Selin i 1 Aar, Løfving i 2 Aar, og Arrestantinden under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Arrestanterne vil derhos i Medfør af Straffelovens § 16 være at dømme til efter udstaaet Straffetid at udbringes af Riget, hvorved bemærkes, at Arrestanten Selin ikke i de sidste 5 Aar har haft stadigt Ophold i den danske Stat. Arrestan-

terne og Arrestantinden vil derhos have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 80 Kr. til hver.

Nr. 71. **Skattedepartementet paa Statskassens Vegne** (den kst. Kammeradvokat)

mod

Overretssagfører **Hans H. Herforth** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Stempling af en Slutseddel.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Juni 1916: Indstævnte, Overretssagfører Hans H. Herforth, bør for Citanterne, Skattedepartementets Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Som forudsat i den indankede Dom maa Afgørelsen af, om Slutsedlen af 18 Juli 1914 kan anses fritaget for Stempling, i første Række bero paa, om Købekontrakten af 7 August s. A. er oprettet mellem de samme Parter. Men det maatte herefter paahvile Indstævnte at godtgøre, at han ved Slutsedlens Underskrivelse repræsenterede det i Købekontrakten som Køber nævnte Kommanditselskab. Dette Bevis er imidlertid ikke præsteret af Indstævnte, der end ikke har søgt at godtgøre Rigtigheden af sit af Appellanten benægtede Anbringende om, at Selskabet, skønt Interessentskabskontrakten er dateret samme Dag som Købekontrakten, allerede var dannet, da Slutsedlen oprettedes. Som Følge heraf vil Indstævnte overensstemmende med Appellantens Paastand være at tilpligte at betale den resolverede Stempeltakst af Slutsedlen, 9550 Kroner, med Renter samt 25 Øre i Kendelse for Stemplingen.

Indstævnte vil derhos have at betale Salær til den konstituerede Kammeradvokat for begge Retter som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører Hans H. Herforth, bør til Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, betale 9550 Kroner 25 Øre med Renter af 9550 Kroner 5 pCt. aarligt fra den 24 November 1915, indtil Betaling sker. I Salarium til den konsti-

tuerede Kammeradvokat for begge Retter betaler Ind. stævnte 300 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 18 Juli 1914 blev der mellem Enkefru M. Thomsen som Sælger og, som det hedder, Indstævnte, Overretssagfører Hans H. Herforth pr. Kommission som Køber uden Brug af stemplet Papir oprettet en Slutseddel, ved hvilken Fru Thomsen for en Sum af 870,000 Kr. solgte Ejendommene Matr. Nr. 424, 176 D., 427, 431, 434, 435 og 426, alle af Christianshavns Kvarter her i Staden. Den 7 August s. A. blev der mellem Bestyrelsen for det i 1911 dannede Aktieselskab Pax paa den ene Side og Malermester Ferd. Andersen paa den anden Side afsluttet en Overenskomst om Oprettelse af et Kommanditselskab ved Navn Fredhjem, hvis Formaal var at erhverve og udnytte de i Slutsedlen nævnte Ejendomme. Til dette Selskab solgte Fru Thomsen ved Købekontrakt af samme Dag, altsaa den 7 August 1914, de ovennævnte Ejendomme.

Denne Købekontrakt er behørig stemplet til Takst 1 pCt. af Ejendomsskyldværdien 955,000 Kr., altsaa til 9,550 Kr. Ved Skattedepartementets Resolution af 17 August s. A.*) blev imidlertid den fornævnte Slutseddel ligeledes antaget til Stempling til samme Takst, og da Overretssagfører Herforth derpaa i Skrivelse af 14 September s. A.*) anmodede Skattedepartementet om, at Resolutionen maatte blive underkastet Domstolenes Prøvelse under en mod ham anlagt Sag, har Citanterne under denne Sag paastaaet ham tilpligtet at betale det fornævnte Beløb 9550 Kr. samt 25 Øre i Kendelse for Stemplingen, ialt 9,550 Kr. 25 Øre, med Renter 5 pCt. p. a. af 9550 Kr. fra Stævningens Dato den 24 November 1915 til Betaling sker, og Sagens Omkostninger, derunder Salær til den kst. Kammeradvokat, der har givet Møde for Citanterne.

Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at han ved Oprettelsen af Slutsedlen optraadte som Sagfører ifølge mundtlig Bemyndigelse for Kommanditselskabet Fredhjem, der faktisk dengang alt var dannet, omend den skriftlige Konstatering af Selskabets Dannelse af tilfældige Grunde, som anført, først fandt Sted samme Dag, Købekontrakten blev underskrevet, og at Slutsedlen som et rent foreløbigt Dokument, der i rette Tid er afløst af en behørigt stemplet Købekontrakt, er stempelfri i Henhold til Stempellovens § 7, 3die Stk.

Citanterne hævder derimod, at en Betingelse for Anvendelsen af denne Bestemmelse er, at det foreløbige Dokument afløses af et mellem de samme Parter oprettet endeligt Overdragelsesdokument, hvilken Betingelse efter Citanternes Mening ikke er opfyldt i det foreliggende Tilfælde, da det ikke af Slutsedlen fremgaar, for hvem Indstævnte optraadte som Kommissionær, hvoraf følger, at han har haft en Mulighed for dels selv at indtræde i Handlen, dels at vælge, til hvem han

*) Skal være: 1915.

vilde overføre den erhvervede Ret, hvorved Bestemmelserne om Transporters Stempelpligt kunde omgaas, jfr. Stempellovens § 62.

Da der imidlertid ved Sagens Paadømmelse maa gaas ud fra, at ovennævnte Selskab »Fredhjem« var kommen til Eksistens paa det Tidspunkt, herommeldte Slutseddel blev oprettet, idet Citanterne ikke har godtgjort eller antageliggjort Urigtigheden af, hvad Indstævnte har anført om Selskabets Stiftelse, og da Retten til det Købte ved selve Indstævntes Køb »pr. Kommission« herefter maa anses overført til nævnte Selskab som hans Kommittent, findes der ikke i den Omstændighed, at dennes Navn ikke er nævnt i Slutsedlen, at være Noget til Hinder for at opfatte Købekontrakten som afløsende Slutsedlen paa den i Stempellovens § 7 forudsatte Maade, uden at det herimod kan komme i Betragtning, at den skriftlige Konstatering af det paagældende Kommanditselskabs Dannelse først senere har fundet Sted.

Forsaavidt Citanterne endvidere har paaberaabt sig, at det af Grundsætningen i Bestemmelsen i Stempellovens § 32 om, at stempelpligtige Dokumenter i Almindelighed ikke maa udstedes til Ihændehaveren eller med Navn in blanco, skal følge, at stempelpligtige Dokumenter, der er udstedt til en bestemt Person »eller Ordre« eller til en bestemt Person »pr. Kommission«, i stempelretlig Henseende maa opfattes som udstedte til den Person, paa hvis Navn de lyder, findes en saadan Slutning ikke med Føje at kunne udledes af den nævnte Bødebestemmelse, som Citanterne forøvrigt ikke ses at have bragt til Anvendelse overfor Indstævnte.

Herefter vil Indstævntes Frifindelsespaastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Nr. 242. **Skattedepartementet paa Statskassens Vegne** (den kst. Kammeradvokat)

mod

Husejer C. **Gregersen**, Husejer **P. Hansen** og Malermester **Ferd. Andersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Stempling af et Dokument vedrørende Overdragelse af en fast Ejendom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 Oktober 1916: De Indstævnte, Husejer C. Gregersen, Husejer P. Hansen og Malermester Ferd. Andersen, bør, En for Alle og Alle for En, til Citanterne, Skattedepartementet, betale 681 Kr. 5 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 680 Kr. 80 Øre fra den 1 Februar 1916, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citanternes Tiltale i Sagen fri at være. De de Indstævnte ikendte Stempelbøder ophæves. Sagens Omkostninger hæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet særligt fremhæves Kortheden af den Frist, der ved Salgstilbudet af 12 Februar 1914 var givet Modtageren til at bestemme sig, findes det ved Dommen rettelig antaget, at Dokumentet som et blot Tilbud ikke var stempelpligtigt, forinden det, som det maa antages, den 16 s. M. blev meddelt Sagfører Monrad paa Indstævnte Gregersens Vegne, at Tilbudet var akcepteret af Indstævnte Andersen. Da den ved Indstævnte Hansens Paategning af 14 s. M. skete Overdragelse af Køberetten til Indstævnte Andersen eller Ordre ligger forud for det nævnte Tidspunkt, bliver der ej heller Spørgsmaal om at kræve Stempel til denne Overdragelse. De Indstævnte vil herefter ikke kunne tilpligtes at betale mere i Stempelafgift og som Kendelse end ved Dommen antaget, og det maa derfor forsaavidt have sit Forblivende ved dennes Resultat, idet det dog paa dertil af Appellanten given Foranledning bemærkes, at Stempelpligten med Hensyn til det akcepterede Tilbud ikke kan anses berigtiget ved Stemplingen af Skødet til det i Dommen nævnte Aktieselskab, allerede fordi det ikke efter Appellantens Provokation er godtgjort, at Aktieselskabet er dannet før den 10 Marts 1914, hvilken Dag dets Love er daterede, og det saaledes ikke kan antages at have været repræsenteret af Indstævnte Andersen ved Tilbudets Akcept.

Hvad dernæst angaar den af Appellanten med Hensyn til Stempelbøderne nedlagte Paastand, findes denne ikke at burde tages til Følge, idet Bøderne er dikteret paa Grundlag af Forudsætninger om Stempelpligten, der efter det Anførte ikkun tildels kan anses at være tilstede, og det herefter maa antages, at Spørgsmaalet om Bødeansvar vil blive gjort til Genstand for fornyet Afgørelse.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Husejer C. Gregersen, Husejer P. Hansen og Malermester Ferd. Andersen, bør, En for Alle og Alle for En, til Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, betale 681 Kroner 5 Øre med Renter af 680 Kroner 80 Øre, 5 pCt. aarlig fra den 1 Februar 1916, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved et den 12 Februar 1914 dateret Dokument tilbød Husejer Chr. Gregersen at sælge til Husejer P. Hansen eller Ordre den Gregersen tilhørende Ejendom,

Matr. Nr. 1162 i Udenbys Klædebo Kvarter, Jagtvej Nr. 71 og 73, for en Købesum af 70,000 Kr., at berigtige paa nærmere angiven Maade. Det bestemtes tillige, at Gregersen skulde være bunden ved Tilbudet til den 26 s. M., og at gyldig Meddelelse om dets Modtagelse kunde ske til Sagfører Monrad, der var bemyndiget til paa Gregersens Vegne at aftale de nærmere Vilkaar for Handlen. Den 14 s. M. blev Dokumentet forsynet med en af P. Hansen underskreven Paategning om, at han erkendte at have købt Ejendommen til Hr. Ferd. Andersen eller Ordre »saaledes at enhver Rettighed i Henhold til foranstaaende Tilbud herefter tilkommer Hr. Ferd. Andersen eller Ordre«, og den 16 s. M. forsynedes Dokumentet yderligere med følgende af Sagførerne Carl Herforth og Monrad underskrevne Paategning: »Foranstaaende Akcept rettidig modtaget«. Den 13 Marts s. A. blev der af Gregersen udstedt Skøde paa Ejendommen til et af Ferd. Andersen under Medvirkning af Sagfører Herforth dannet Aktieselskab »Ejendommen Matr. Nr. 1162 i Københavns udenbys Klædebo Kvarter«.

Under en her ved Retten senere verserende Sag blev der af Dokumentet af 12 Februar 1914 med Paategninger fremlagt en Genpart, der i Henhold til et i Dommen indeholdt Forbehold blev indsendt til Skattedepartementet, der foranledigede Originalen indsendt, og som, da denne viste sig at være ustemplet, under 11 August 1915 resolverede bl. a., at Tilbudet af 12 Februar 1914 og Paategningen af 14 s. M. vilde være at stemple hver til Takst 680 Kr. 80 Øre, hvorhos der i Anledning af disse Dokumenters manglende Stempling dikteredes Husejer Gregersen, Husejer P. Hansen og Ferd. Andersen en Bøde af 250 Kr. for hver.

Da Sagfører Monrad paa Gregersens Vegne har fremsat Ønske om, at Rigtigheden af denne Resolution undergives Domstolenes Prøvelse, har Skattedepartementet ved den konstituerede Kammeradvokat i Henhold til erhvervet Kumulationsbevilling anlagt denne Sag, hvorunder det nedlægger Paastand paa, at de Indstævnte, Husejer C. Gregersen, Husejer P. Hansen og Malermester Ferd. Andersen in solidum tilpligtes at betale til Skattedepartementet paa Statskassens Vegne de ved den nævnte Resolution resolverede 2de Stempeltakster, store 680 Kr. 80 Øre hver, med tilhørende to Kendelser til Amtsforvalteren, 25 Øre hver, ialt 1362 Kr. 10 Øre, tilligemed Renter 5 pCt. p. a. af 1361 Kr. 60 Øre fra Stævningens Dato, den 1 Februar 1916, at Lovligheden af de de Indstævnte ved samme Resolution dikterede Bøder af 250 Kr. for hver anerkendes, og at de Indstævnte ligeledes in solidum tilpligtes at betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

De Indstævnte procederer til Frifindelse, subsidiært mod at betale 680 Kr. 80 Øre + 25 Øre med Renter, som paastaaet. I begge Tilfælde paastaar de sig tillagt Sagens Omkostninger.

Efter sit Indhold er Dokumentet af 12 Februar 1914 at anse som et Salgstilbud til P. Hansen eller den, hvem han maatte anvise som Køber, og et saadant Tilbud, fremkommet under Omstændigheder, som de her foreliggende, er ifølge Stempellovens § 7, 1ste Stk., ikke stempelpligtigt. Naar Citanterne til Støtte for en Paastand i modsat Retning henviser til, at der ved Dokumentet var skabt en af Gregersens Villie uafhængig Ret for P. Hansen til at forlange sig Ejendommen

overdraget, er dette Sidste rigtigt, men ikke afgørende, thi at et Tilbud er bindende for Afgiveren, gælder om ethvert Salgstilbud, der ikke derved ophører at være »blot Tilbud«, som ifølge den nævnte Lovbestemmelse ikke er stempelpligtigt. Først ved at det her omhandlede Tilbud blev akcepteret, hvorved der kom til at foreligge en foreløbig Overenskomst om Købet af Ejendommen, blev Dokumentet stempelpligtigt, og der staar herefter kun tilbage at afgøre, om denne Stempelpligt kan anses fyldestgjort ved det den 13 Marts 1914 til A/S. Ejendommen Matr. Nr. 1162 i Københavns udenbys Klædebo Kvarter udstedte Skøde, hvilket er hævdet, særlig af Indstævnte Andersen.

Der maa imidlertid gives Citanterne Medhold i, at dette, overensstemmende med Stempellovens § 7, 3die Stk., ikke kan antages, eftersom Skødet ikke er udstedt inden Udløbet af den for Stemplingens Berigtigelse foreskrevne Frist af 3 Uger, uden at det i denne Henseende kan faa Betydning, hvad de Indstævnte, der har undladt efter Reglerne i Stempellovens § 24 at søge Udsættelse med Stemplingen, har anført om Grunden til, at Fristen er oversiddet. Det bliver herefter ufornødent at komme ind paa det under Proceduren rejste Spørgsmaal, hvorvidt der har foreligget mere end én Overdragelse, nemlig den fra Gregersen til Aktieselskabet.

Om Stempeltakstens Størrelse, der er beregnet som Overdragelsesstempel, er der under Sagen ikke Tvist.

Efter det her Anførte foreligger der fra de Indstævntes Side kun én Stempelovertrædelse. Da Citanterne ved Fastsættelsen af de de Indstævnte ikendte Bøder er gaaet ud fra, at der forelaa 2de saadanne Overtrædelser, og dette maa antages at have haft Betydning i hvert Fald for Størrelsen af Bøderne, findes det rettest, at disse ophæves, saaledes at det overlades Citanterne at afgøre, om de efter det nu Foreliggende maatte finde Anledning til at ikende Bøder.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne kunne hæves.

Tirsdag den 6 November.

Nr. 171. Ingeniørfirmaet **Christiani og Nielsen**
(Overretssagfører Krag)

mod

Kaptajn **Biel** af Gøteborg som Fører af Dampskibet »**Bia**«
(Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for en Beskadigelse, der under Manøvreringen af det nævnte Dampskib er paaført et under Anlæg værende Bolværk.

Fleskum Herreds Sørets Dom af 12 Februar 1914: Indstævnte, Kaptajn Biel af Gøteborg paa S/S. »Bia«s Vegne, bør for Tiltale af Citanterne, Ingeniørfirmaet Christiani & Nielsen, København, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 29 November 1915: Søretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den af Appelindstævnte i Søretten den 14 August 1913 fremlagte Udskrift af Aalborg Birks og Fleskum Herreds Politiprotokol ikke er skreven paa behørig stemplet Papir.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ingeniørfirmaet Christiani & Nielsen, til Indstævnte, Kaptajn Biel af Gøteborg som Fører af Dampskibet »Bia«, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved en den 23 og 24 Oktober 1912 mellem Appellanterne, Ingeniørfirmaet Christiani og Nielsen i København, og Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement-Fabrik i Aalborg indgaaet skriftlig Kontrakt paatog Appellanterne sig paa Aktieselskabets ved Limfjordens sydlige Bred beliggende Grund at opføre 215 løbende Meter Bolværk i Jernbeton i Fortsættelse af et allerede tilstedeværende ældre Bolværk. Vederlaget var bestemt til 150,000 Kr., dog at Aktieselskabet skulde bistaa ved Anlægget bl. a. med Tipvogne, Skinner og elektrisk Strøm til en Motor. I Kontrakten var der fastsat bestemte Tidsfrister for Tilendebringelsen af de enkelte Dele af Anlægget, og dette skulde i det Hele være færdigt til Brug den 1 Juni 1913. Det var derhos bestemt, at Appellanterne for Overskridelse af Tidsfristerne kunde idømmes en Dagmulkt af 150 Kr.

Den 22 Marts 1913 om Eftermiddagen ankom det i Gøteborg hjemmehørende Dampskib »Bia«, der har en Drægtighed af 2601 svenske Netto Register Tons, til Aktieselskabets Cementfabrik for ifølge

en mellem Skibets Rederi, Aktieselskabet Transatlantic i Gøteborg, som Bortfragtere, og Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni i København, som Befragtere, indgaaet Kontrakt at indtage 4000 Tdr. Cement. Af den ombord værende Lods anvistes der Skibet Fortøjningsplads ved den Fabriken tilhørende saakaldte Kulbro, der er beliggende Syd for og i umiddelbar Forbindelse med det i den fornævnte Kontrakt omhandlede, af Appellanterne paabegyndte Anlæg, og idet nu Skibet, der var ballastet, manøvreredes ind mod Kulbroen, førtes dets Agterende efter Appellanternes Fremstilling ind mod det nye Anlæg og beskadigede dette paa en større Strækning. Appellanterne har derefter under nærværende Sag, idet de har anbragt, at Appelindstævnte, Kaptajn Biel i Gøteborg som Fører af »Bia«, under de givne Forhold er ansvarlig for den forvoldte Skade, i første Instans ved Fløskum Herreds Søret søgt ham til Betaling af en Erstatning, som de sluttelig har opgjort til 8106 Kr. 70 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Søretsstævningens Dato, den 25 Marts 1913, indtil Betaling sker. Ved Søretsdommen er Appelindstævnte — af hvem der er meddelt saavel Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni som Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement-Fabrik Underretning om det stedfundne Sagsanlæg — frifunden for Appellanternes Tiltale, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har derimod procederet til Søretsdommens Stadfæstelse.

Ifølge Appellanternes Begæring er der af Søretten udmeldt tvende sagkyndige Mænd, Havneingeniør N. Høgh og Direktør C. F. Sørensen, begge i Aalborg, til at bestemme den Skade, der ved den omhandlede Lejlighed er tilføjet det under Opførelse værende Jernbetonbolværk. Efter hvad der udtales i den af disse Mænd afgivne Beskrivelse af den af dem afholdte Syns- og Skønsforretning, havde den mod Fjorden vendende Spunsvæg, der tidligere stod efter en ret Linie, nu en Bugt indad, der begyndte omtrent 10 m fra Hjørnet af Kulbroen og strakte sig ca. 25 m videre, idet den største Afvigelse fra den rette Linie var ca. 31 cm. Spunsvæggen, udenfor hvilken der var en Vanddybde af 7 m, bestod af Jernbetonpæle, der paa det Sted, hvor Skaden var sket, havde en Længde af 10 m. Undergrunden var Kridt, og heri var Pælene nedrammet ca. 1 m dybt. Bagved Spunsvæggen var der Bukke af nedrammede Jernbetonpæle, og fra Kulbroen hen forbi den skadelidte Strækning var der imellem Bukkene og Spunsvæggen anbragt den Forskalling af Planker og Brædder, hvorpaa Ankerpladen skulde udstøbes. Trykket paa Spunsvæggen var blevet overført ogsaa paa Bukkene, og der kunde, efter hvad Mændene udtaler, være Sandsynlighed for, at ogsaa nogle af Pælene i disse havde lidt Skade. Af Jernbetonpælene i Spunsvæggen lod Mændene for at komme til Klarhed over, hvor langt Skaden strakte sig, 31 Stykker trække op, og det viste sig da, at de stærkest beskadigede var Nr. 36 og 37, hvorefter Beskadigelsen aftog til begge Sider indtil henholdsvis Nr. 23 og 53, der var saa godt som ubeskadigede. Paa samtlige de optagne Pæle fandtes Revner, den største paa den udvendige Side ca. 1 m fra Spidsen, og der var herefter ikke for Mændene nogen Tvivl om, at den samme Paavirkning, der havde trykket Pælerækken ud af Flugten foroven, ogsaa havde foraarsaget Bruddet paa Pælene forneden. Hvad

Bukkepælene angik, fandt Mændene det ufornødent at lade dem optrække, dels fordi en mulig Revne i dem vilde være mindre skadelig end i Spunspælene, dels fordi der kunde være Tale om at forstærke Bukkepælene ved Nedramning af Ekstrapæle.

Efter Mændenes specificerede Opgørelse vilde den Bolværket tilføjede Skade paaføre Appellanterne en Udgift af ialt 8106 Kroner 70 Øre, hvorunder indbefattet Dagmulkter for 10 Dages Forsinkelse, 1500 Kroner.

Ifølge Sagens Oplysninger er Kulbroens Bolværk 68 m eller ca. 207 Fod langt, hvorimod »Bia« har en Længde af 350 engelske Fod, og da der i Flugt med Kulbroen ca. 92 Fod Syd for dens sydlige Ende findes en anden Anlægsbro, den saakaldte Cementbro, ved hvilken der den omhandlede Dag var fortøjet en Damper, »Cathrine«, som optog Broens nordlige Del lige til Brohovedet, var der fra Kulbroens nordlige Brohoved til »Cathrine« ikkun en Afstand af ca. 300 Fod, hvorfor det var umuligt at fortøje »Bia« ved Kulbroen, uden at et Stykke af ca. 40 Fod af »Bia«s Skibslængde kom til at rage frem langs det under Anlæg værende Bolværk.

I Henseende til de med »Bia«s Fortøjning forbundne Omstændigheder er der under en af Appellanterne foranstaltet Vidneførsel afgivet Forklaringer af forskellige af de Folk, der var beskæftiget med Bolværksanlægget og saaledes havde Lejlighed til at iagttage det Passerede. De har overensstemmende udsagt, at »Bia«, da det forsøgte at lægge til Bolværket, med sin Agterende svingede ind mod det nye Anlæg og trykkede de i dette værende Jernbetonpæle ind imod Land, saa at der fremkom en større Indbugtning i Anlægget. Flere af Vidnerne har derhos anført, at Grunden til, at »Bia« tørnede mod Pælene, var, at Ankeret kastedes for tidligt, i hvilken Henseende et enkelt Vidne har bemærket, at Farten derved blev stoppet, saa at Skibet ikke kom langt nok frem til Kulbroen, hvoraf Følgen blev, at Agterenden drev ind mod det nye Anlæg; men Vidnerne har dog tilføjet, at de ikke er Fagmænd med Hensyn til Spørgsmaalet om Skibsføring. Under en af Appellanterne efter Sagens Indbringelse for Overretten foranstaltet yderligere Vidneførsel har Arbejdsformand C. V. Fog i København, der staar i Appellanternes Tjeneste, forklaret, at et Antal Skibe, efter hvad han ved, er gaaet ind til Kulbroen, medens det nye Bolværksanlæg var under Arbejde, uden at gøre Skade paa Anlægget, og at disse Skibe helt eller for Størstedelen er gaaet ind paa den Maade, at de har kastet Anker et Stykke udfor Broen og derved er kommet til at ligge stille eller dog omtrent stille, hvorefter de er blevet forhalet ind til Broen ved Hjælp af Trosser. »Bia« valgte imidlertid en anden Fremgangsmaade, idet det med Fart styrede henimod Broen, saaledes at det først skulde stoppes under selve Anlægget til Broen. Vidnet, der ved den omhandlede Lejlighed opholdt sig paa Kulbroen, har tilføjet, at han, da han blev opmærksom paa »Bia«s Manøvreplan, straks var klar over, at der, som Forholdene var, efter al Sandsynlighed vilde foregaa en alvorlig Kollision.

Under den af »Bia«s Besætning den 25 Marts 1913 afgivne Søforklaring har Appelindstævnte udsagt, at »Bia« tog Lods ved Hals Barre og gik under Lodsens Kommando til Cementfabrikken, hvor Skibet, ligeledes under Lodsens Kommando, fortøjede ved Anlægsbroen.

Appelindstævnte lagde nok Mærke til, at nogle i Broens Forlængelse nedrammede Pæle bevægede sig; men han troede ikke, at der derved var bevirket eller kunde bevirkes nogen Skade paa Pælene. Under Søforklaringen afhørtes endvidere Lods David Hansen af Hals, der førte Skibet fra Hals til Cementfabrikken. Han forklarede, at den ommeldte Bevægelse af de i Brohovedets Forlængelse nedrammede Pæle efter hans Formening vel maatte være fremkaldt ved et Tryk af Skibets Bredside, men at Skibet paa Grund af den foran liggende Damper maatte stoppe, inden Agterskibet var kommet forbi de omhandlede Pæle. Vidnet stoppede ved at lade Styrbordsanker gaa, idet han maatte frygte for ved Bakning at drive Skibet ind mod Pælene. Endvidere udtalte han, at Skibets Tryk mod Pælene forstærkedes saavel ved Vind som ved Strøm, hvorhos han bemærkede, at han vel var bekendt med, at der var en Forlængelse af Bolværket under Arbejde, men at der Intet var bekendtgjort om, at Arbejdet var af en saadan Beskaffenhed, at der ikke kunde røres ved det. Endelig forklarede han, at han fra Hals havde sat sig i telefonisk Forbindelse med Fabrikkens Kontor, der paa hans Forespørgsel om, hvor Skibet skulde lægge an, svarede, at det sandsynligvis maatte blive ved Kulbroen, og der var, efter hvad Vidnet under Søforklaringen udtalte, overhovedet ikke anden Plads der ved Broerne for Fartøjet.

Under en af Appelindstævnte foranstaltet Vidneførsel har Lods Hansen yderligere forklaret, at han mente, at Bolværket var saa vidt færdigt, at det nok kunde taale en lettere forbigaaende Berøring, og at det hverken af Cementfabrikkens paa Kulbroen tilstedeværende Arbejdsformand eller fra nogen af de ved Bolværksanlægget beskæftigede Folks Side ved Tilraab eller paa anden Maade blev tilkendegivet Damperen, at der skulde vises særlig Forsigtighed overfor det nye Bolværk ved Tillægningen, ligesom der ej heller var udgaaet nogen Bekendtgørelse om, at Bolværket ikke kunde taale nogensomhelst Berøring, i hvilken Forbindelse han har bemærket, at en saadan Bekendtgørelse efter hans Formening burde have været udstedt, saaledes som det i lignende Tilfælde plejer at ske, i »Efterretninger for Søfarende«, hvilket Blad udleveres Lodserne. Han har derhos næst at bemærke, at det den omhandlede Eftermiddag blæste en haard vestlig Kuling, og at Strømmen var haard udgaaende, bl. a. forklaret, at »Bia« gik omtrent langsides Kulbroen, lidt skraat ind mod denne, og at Afstanden mellem Skibets Forstavn og Broen, da Ankeret faldt, var 3 à 4 Favne. Paa dette Tidspunkt laa Skibet, efter hvad dette Vidne videre har anført, omtrent parallelt med Kulbroen, og Skibet var, da Farten var gaaet af det, vel naaet 30 à 40 Fod frem Syd for Kulbroen. Endelig har Vidnet udsagt, at Skibets Berøring af Bolværket ikke vilde være undgaaet ved at lade Bagbords Anker falde i Stedet for Styrbords. Reservelods G. Thostrup i Aalborg og Lods P. Vange i Nørresundby, der begge befandt sig i Lodsvæsenets Motorbaad for at tage imod

Færdig fra Trykkeriet den 28 November 1917.

G. E. C. Gads Forlag,

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 88.**

Tirsdag den 6 November.

»Bia«, da dette Skib kom til Cementfabrikken, har under samme Vidneførsel bekræftet Lods Hansens Udsagn om Vind og Strøm, hvorhos de bl. a. har anført, at det efter deres Skøn vilde have været forbundet med Fare for at løbe ind i »Cathrine«, om Ankeret var blevet kastet senere end sket, at »Bia«s Agterstavn, hvis Bagbords Anker var blevet kastet i Stedet for Styrbords, vilde være tørnet stærkere mod Bolværket, samt at et Skib af »Bia«s Størrelse ikke kan ligge opankret udfor Cementfabrikken uden at svinge ud i Fyrlinien, hvilket er forbudt.

Under en efter Sagens Indbringelse for Overretten, ligeledes paa Appelindstævntes Foranstaltning stedfunden Vidneførsel har de 3 Lodser overensstemmende forklaret, at Tillægningen, da Vind og Strøm begge drev Skibet ind mod Kulbroen og dens Forlængelse, maatte ske ved, at Skibet førtes saavidt mulig langsides og lidt skraat ind mod Bolværket, og at Ankeret paa den fjernest fra Broen værende Side af Skibet — i dette Tilfælde Styrbords — blev kastet for derved at stoppe Farten, inden Skibet naaede helt ind til Bolværket, og inden det naaede det foran liggende Skib, »Cathrine«. Efter Vidnernes Formening vilde det derhos have været urigtigt, om Ankeret var kastet, da Skibet var længere ude fra Broen, idet det i saa Fald af Vind og Strøm vilde være drevet med større Kraft ind mod Bolværket, end Tilfældet blev. Vidnerne har sluttelig udsagt, at de fandt »Bia«s Manøvrer absolut rigtige og forsvarlige.

Ved de under Sagen foreliggende Oplysninger, derunder de afgivne Vidneforklaringer, maa det anses godtgjort, at den i Syns- og Skønsforretningen ommeldte Skade paa Bolværket er hidført ved Berøring med »Bia«, og Sagens Afgørelse vil herefter bero paa, hvorvidt Skaden kan anses foraarsaget ved Fejl eller Forsømmelse af Skibets Besætning eller den ombordværende Lods.

I saa Henseende maa der nu efter alt det Fremkomne gaas ud fra, at det har været forbundet med store Vanskeligheder at manøvrere et Skib af »Bia«s Størrelse ind til Kulbroen uden at berøre det i dens Fortsættelse paabegyndte nye Bolværk, og der maa derfor gives Appelindstævnte Medhold i, at Appellanterne har handlet uforsigtigt ved at tillade, at Kulbroen, medens Bolværksarbejderne stod paa, benyttedes som Fortøjningsplads for større Skibe. Da det derhos ikke kan antages, at det nye Bolværks Mangel paa Modstandsevne var

umiddelbart indlysende ved Iagttagelse fra Søsiden, samt da der som meldt ikke var truffet Foranstaltninger til at advare ankommende Skibe mod overhovedet at komme i Berøring med det nye Anlæg, findes det ikke at kunne statueres, at man ombord paa »Bia« har ladet det mangle paa behørig Agtpaagivenhed ved den under Sagen omhandlede Lejlighed.

Som Følge af det Anførte maa det billiges, at Appelindstævnte ved Søretsdommen er frifunden for Appellanternes Tiltale i denne Sag, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i første Instans er ophævet, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne ligeledes være at ophæve.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den af Appelindstævnte i Søretten den 14 August 1913 fremlagte Udskrift af Aalborg Birks og Fleskum Herreds Politiprotokol ikke er skreven paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses under Sagen ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 443. Sagfører **N. M. J. Wæver** (Ingen)

mod

Gaardejer **N. P. O. Skytte** (Levy).

Nakskov Købstads ordinære Rets Dom af 27 November 1916: Indstævnte, Sagfører N. M. J. Wæver af Nakskov, bør til Citanten, Gaardejer N. P. O. Skytte af Hillestrup, betale 1382 Kr. 52 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 24 Marts 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 April 1917: Kontraappellanten, Sagfører N. M. J. Wæver af Nakskov, bør til Hovedappellanten, Gaardejer N. P. O. Skytte af Hillestrup, betale 3600 Kroner med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 24 Marts 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for Underretten ophæves. I Sagsomkostninger for Overretten betaler Kontraappellanten 150 Kr. til Hovedappellanten. At efterkomme inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Da Kontraappellanten, Gaardejer N. P. O. Skytte, efter at Hovedappellanten, Sagfører N. M. J. Wæver, havde udtaget Stævning, hvorved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2

April 1917 paaankedes til Højesteret, har kontrapaaanket nævnte Dom til Stadfæstelse, og da Hovedappellanten, skønt lovlig stævnet, ikke har givet Møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil Dommen efter den derom nedlagte Paastand være at stadfæste, hvorhos Hovedappellanten vil have at betale Kontraappellanten Processens Omkostninger for Højesteret med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Hovedappellanten, Sagfører N. M. J. Wæver, til Kontraappellanten, Gaardejer N. P. O. Skytte, med 200 Kroner. Saa betaler Hovedappellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Nr. 412. Højesteretssagfører O. Liebe

mod

John Alvin Beugger Jacobsen (Def. Asmussen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 August 1917: Arrestanten John Alvin Beugger Jacobsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Bang og Lachmann, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte John Alvin Beugger Jacobsen til Højesteretssagførerne Liebe og Asmussen 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten John Alvin Beugger Jacobsen, der tiltales for Tyveri, er født den 21 Februar 1892 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 29

Juli 1911 efter Straffelovens §§ 228, 229, 4de Stk., og 251 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved nærværende Rets Dom af 30 Juli 1912 efter Straffelovens §§ 230, 1ste Stk., og 253, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, og senest ved nærværende Rets Dom af 12 Juli 1913 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 231, 2det Stk., lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og ved Højesterets Dom af 13 April 1915 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 17 April d. A. blev Arrestanten anholdt paa Hovedbanegaarden paa Foranledning af Bybud Hans Hansen, der sigtede ham for Tyveri af en Haandkuffert. Hansen har som Vidne under Ed nærmere forklaret, at han, der den nævnte Dags Eftermiddag opholdt sig udenfor Banegaardens Ankomststation og af Bybud Peter Rasmussen var bleven anmodet om under dennes Fraværelse at passe paa en Haandkuffert, som Rasmussen havde stillet fra sig paa en Bænk udenfor Ankomststationen, saa, at Arrestanten, der var i Følge med en anden Person — efter det Oplyste den tidligere straffede Carl Petersen Sillberg, der har været arresteret under Sagen, men for hvis Vedkommende Sagen er sluttet uden Tiltale — gik bort fra Banegaarden med den ommeldte Kuffert i Haanden. Hansen fulgte efter Arrestanten, der paa Hansens Forespørgsel om, hvor han skulde hen med Kufferten, forklarede, at han skulde bringe Kufferten til Nordbanegaarden for en Herre, der havde givet ham 2 Kr. derfor; Arrestanten fulgte derefter paa Hansens Anmodning med denne tilbage til Banegaarden, hvor Bubud Rasmussen efter at være kommet til Stede og være gjort bekendt med det Passerede foranledigede Arrestanten anholdt.

Bybud Rasmussen har bekræftet Rigtigheden af Hansens Forklaring forsaavidt den vedrører ham.

Arrestanten har til at begynde med nægtet sig skyldig i Tyveri af Haandkufferten, idet han forklarede, at han tog den efter Anmodning af en ubekendt Herre, der bad ham besørge den til Nordbanens Garderobe og gav ham 2 Kr. derfor. Hans endelige Forklaring gaar imidlertid ud paa, at han vel fik Kufferten af en Herre, men at han i samme Øjeblik, han blev anmodet om at bære Kufferten bort, fattede den Tanke at tilegne sig den.

Bubud Hansen har forklaret, a t han vel ikke saa, at Arrestanten tog Kufferten, men a t han holdt saaledes Øje med Kufferten, at det er ganske udelukket, at en Person kan have anmodet Arrestanten om at bringe Kufferten bort.

Fornævnte Sillberg har forklaret, at han, der sammen med Arrestanten var gaaet hen paa Banegaarden, ikke saa, at Arrestanten tog Kufferten, men pludselig saa Arrestanten være i Besiddelse af en Haandkuffert og bevæge sig bort fra Banegaarden.

Det er oplyst, at Kufferten tilhørte Postelev Gudrun Elisabeth Svendsen, der har forklaret, at Kufferten indeholdt hende tilhørende Beklædningsgenstande, og ansat Værdien af Kufferten med Indhold til ialt ca. 108 Kr.

Efter alt det Foreliggende samt i Betragtning af, at Arrestanten

under Sagen har afgivet vaklende og løgnagtige Forklaringer, findes det uden Betænkelighed, idet Arrestantens i sig selv usandsynlige Forklaring om at have taget Kufferten efter Anmodning af en ubekendt Person forkastes, at anse det for bevist, at Arrestanten har stjaalet Kufferten med Indhold fra det Sted, hvor den var henstillet, og Arrestanten vil herefter være at anse efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Onsdag den 7 November.

Nr. 265. **Mecklenburgische Lebensversicherungs-Bank a. G.** in Schwerin (Bache)

mod

Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt de Beløb, der af Appellanten er henlagt til Gevinstreserve (Dividende-Opbevaringsfonden) er underkastet Skattepligt.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 December 1916: Denne Sag afvises. I Kost og Tæring betaler Citanterne, Mecklenburgische Lebensversicherungs-Bank a. G. in Schwerin, til de Indstævnte, Københavns Magistrat, 60 Kroner inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Ingen Stempelovertrædelse.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Bevilling af 22 Marts d. A. er der meddelt Tilladelse til, at Sagen af Højesteret paakendes i Realiteten, saafremt den ved den indankede Dom skete Afvisning maatte underkendes.

Da Sagen angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt de Beløb, der henlægges til det i Dommen omtalte Fond, efter dettes Beskaffenhed er underkastet Skattepligt, kan det ikke billiges, at Sagen er afvist.

Efter Hovedreglen i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 § 4, næstsidste Stykke, maa Henlæggelserne til det nævnte Fond anses skattepligtige, og da den i Slutningen af Stykket indeholdte Undtagelse efter Fondets Formaal ikke her kan finde Anvendelse, vil Indstævnte efter den derom subsidiært nedlagte Paastand være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Københavns Magistrat, bør for Tiltale af Appellanten, Mecklenburgische Lebensversicherungs-Bank a. G. in Schwerin, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det her i Landet tilladte udenlandske Livsforsikringsselskab Mecklenburgische Lebensversicherungs-Bank a. G.*) in Schwerin søger under denne Sag Københavns Magistrat tilpligtet at tilbagebetale et Beløb af 801 Kroner, som Selskabet efter sin Formening er afkrævet for meget i Indkomstskat til Københavns Kommune for Skatteaarene 1913—14, 1914—15 og 1915—16. Af Beløbet fordrer de Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 26 August 1916, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har under særskilt Procedure af Formaliteten paastaaet Sagen afvist og Citanterne tilpligtet at udrede Kost og Tæring.

Den foreliggende Tvist har Hensyn til de Selskabet paahvilende Bonusforpligtelser i Henseende til Beregningen af dets skattepligtige Overskud. Der er Enighed om, at saadan Bonus kan fradrages i Overskudet, men medens Selskabet gør gældende, at det maa være berettiget til at fradrage de Beløb, der henlægges til Gevinstreserven (Dividende-Opbevaringsfond) for efter visse Aars Forløb aarlig at udbetales i Bonus til de til den Tid bonusberettigede Forsikringstagere, hævder de Indstævnte, overensstemmende med en af Landsoverskatteraadet den 5 Maj 1916 afsagt Kendelse, at kun de i Regnskabsaaret til de Forsikrede udbetalte Bonusbeløb kan fradrages i Overskudet.

Der maa gives de Indstævnte Medhold i, at det saaledes foreliggende Spørgsmaal alene vedrører Skatteansættelsen og derfor maa henhøre under de skattelignende Myndigheders endelige Afgørelse. Den nedlagte Afvisningspaastand vil derfor være at tage til Følge, hvorhos Citanterne vil have at betale til de Indstævnte i Kost og Tæring 60 Kroner.

---

*) o: »auf Gegenseitigkeit«.

Torsdag den 8 November.

Nr. 86. Aktieselskabet **Det Danske Gas-Compagni** (Ulf Hansen)

mod

Finansministeriet (den kst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet, om Aktieselskabet i skatteretlig Henseende kan betragtes som hjemmehørende i Danmark.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 November 1916: Indstævnte, Finansministeriet, bør for Tiltale af Citanten, A/S. Det Danske Gas-Compagni, Frederiksberg, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salær til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til den konstituerede Kammeradvokat for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Det danske Gas-Compagni, i Salarium 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Overskatteraadet for Frederiksberg ved Kendelse af 14 Juli 1905 havde fastsat, at A/S. Det Danske Gas-Compagni i Henseende til Beskatning burde betragtes som et her hjemmehørende Aktieselskab, blev Selskabets Skatteansættelse foretaget efter de for saadanne gældende Regler, indtil Skatteraadet for Frederiksberg ved Ligningen for Aaret 1914—15 ansatte Selskabet som et i Udlandet hjemmehørende Selskab i Skat til Stat og Kommune efter en Nettoindtægt af 1,030,761 Kr. og i Skat til Staten efter en Formue af 8,730,000 Kr. Selskabet ankede over denne Ansættelse, dels ud fra det Synspunkt, at Selskabet var et dansk Selskab, hvilket vilde bevirke, at der i den skattepligtige Indkomst skulde fradrages 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital, 8,730,000 Kr., eller 349,200 Kr., og at der ikke vilde være at svare Formueskat til Staten, dels fordi Raadet havde ansat Selskabet til Skat af en 75,600

Kr. højere Indtægt end angivet; dette Beløb, der repræsenterede Udbyttet af Selskabets egne Aktier, havde man i tidligere Aar ubestridt betragtet som Afskrivning. Da Skatteraadet imidlertid i det Hele fastholdt den skete Ansættelse, indbragte Selskabet Spørgsmaalet for Landsoverskatteraadet, der dog ved Kendelse af 25 Februar 1916 fastsatte, at Selskabet i skatteretlig Henseende maatte betragtes som et udenlandsk Selskab; derimod gav Landsoverskatteraadet Selskabet Medhold i, at fornævnte Beløb, 75,600 Kr., maatte betragtes som Afskrivning, hvorfor det ansatte Selskabet til Indkomstskat af det selvangivne Beløb, 955,161 Kr.; iøvrigt godkendtes Skatteraadets Ansættelse.

Forinden denne Afgørelse blev truffen, havde Selskabet, under Forbehold, betalt den af Skatteraadets Ansættelse følgende Skat for Aaret 1914—15, nemlig

i Indkomstskat	30,922 Kr.	50 Øre
i Formueskat	8,730 —	00 —
ialt	39,652 Kr.	50 Øre
Da det formente, at det kun burde have svaret ialt.	18,178 —	50 —
har det under nærværende Sag paastaaet Indstævnte, Finansministeriet, tilpligtet at tilbagebetale Differencen	21,474 Kr.	00 Øre

med Renter 5 pCt. p. a. af 10,737 Kr. fra den 28 November 1914 og af 10,737 Kr. fra den 29 Marts 1915 samt Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer ved den kst. Kammeradvokat til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten, hvorhos Indstævnte har nedlagt en subsidiær Paastand.

Idet Indstævnte med Hensyn til Størrelsen af de i Selskabets Selvangivelse opførte Afskrivninger bøjer sig for Landsoverskatteraadets Afgørelse, er der ikke Tvist mellem Parterne om det af den Grund for meget betalte Beløb, 1668 Kr., som Selskabet efter Indstævntes Angivelse vil faa refunderet ved Fradrag i næste Skattetermin; Uenigheden angaar derfor kun et Beløb af 19,806 Kr., og Afgørelsen beror alene paa Afgørelsen af det Spørgsmaal, om hvorvidt Selskabet er at betragte som et her hjemmehørende eller som et udenlandsk Selskab.

Selskabet gør nu gældende, at dette Spørgsmaal bindende er besvaret i dets Favør dels derved, at det i 1889 er blevet optaget i Handelsregistret for Frederiksberg Birk, dels ved Overskatteraadets fornævnte Kendelse af 14 Juni 1905; i ingen af disse Betragtninger kan der imidlertid gives Selskabet Medhold.

Til Støtte for sit Standpunkt anfører Citanten videre Følgende:

I Selskabets Loves § 1 hedder det: »Selskabets Formaal er at forsyne Byerne i Kongeriget Danmark og Byen Flensborg med Gas m. m. . . . . Selskabets Nationalitet er Dansk, dets Hjemsted og Hovedkontor er paa Frederiksberg, hvor Selskabets Hjemting er, og hvor det kan sagsøges gennem sin Hoveddirektør, som skal være bosiddende i Danmark . . . . Bestyrelsen kan . . . . flytte Hovedkontoret

til en anden dansk By. I saadant Tilfælde anses Selskabets Domicil og Hjemting samtidig forflyttet til den Jurisdiktion, hvortil Hovedkontoret er flyttet . . . .«

Efter Lovenes § 4 varetages Selskabets Interesser af en Generalforsamling og af en Bestyrelse.

Efter § 13 afholdes Generalforsamlingerne paa Frederiksberg; Bestyrelsen kan imidlertid fastsætte, at de skal afholdes paa et andet Sted i Danmark eller England, men denne Beslutning skal godkendes af Generalforsamlingen.

Selskabet, der blev stiftet i Halvtredserne i forrige Aarhundrede, har altid anset sig selv og været anset som et dansk Selskab; det har været anmeldt til Handelsregistret for Frederiksberg Birk; det lededes tidligere af en, nu af 2 Direktører, der har Ret til at tegne Firmaet, og som iøvrigt har en meget vidtgaaende Myndighed i Selskabets Anliggender; dets Hovedkontor er paa Frederiksberg; det har ganske vist et Kontor i London, men det betegnes som »London Agency« og Lederen som »agent«; Personalet i London bestaar kun af nogle faa Mand (paa Hovedkontoret udgør Personalet mindst 17 Mand), og dets Opgave er væsentlig at være Mellemled mellem Bestyrelsen og Direktionen her og at udføre de Forretninger, som Selskabet gør i England, navnlig Indkøb af Kul og andre Materialier. Selskabet er ikke engelsk, idet det ikke har foretaget de i saa Henseende fornødne Formaliteter; derimod har det i England iagttaget den Fremgangsmaade, der er foreskrevet for fremmede Selskaber; hvis Selskabet nu af Domstolene skønnes ikke dansk, vil det i Virkeligheden være hjemløst, idet det ikke er engelsk, og en tredie Mulighed ikke eksisterer.

Heroverfor gør Indstævnte gældende, at Selskabet ledes af en af 5 Medlemmer bestaaende Bestyrelse, der har sit Sæde i London, at Direktørerne kun er at anse som Bestyrelsens Fuldmægtige, der er bundet ved Bestyrelsens Beslutninger, at samtlige Bestyrelsesmedlemmer og næsten alle Aktionærerne er Englændere, og at alle Generalforsamlinger holdes i London.

Da efter Indstævntes Formening Kriteriet for, hvor et Selskab er hjemmehørende, maa søges i, om Bestyrelsen eller den Myndighed, der har den afgørende Ledelse af et Selskab, har sit Sæde her i Landet eller ej, konkluderer Indstævnte derhen, at Citanten maa anses som et udenlandsk Selskab.

En Gennemgang af Selskabets Love viser nu utvivlsomt, at alle vigtigere Beslutninger tages af Bestyrelsen; det kan saaledes fremhæves, at Bestyrelsen kan flytte Hovedkontoret fra Frederiksberg (§ 1 i. f.), at Bestyrelsen fastsætter Reglerne for Udstedelsen af nye Aktier, optager Laan og udsteder Præference-Aktier (§ 2), at Bestyrelsen forpligter Selskabet overfor Trediemand (§ 5), udsteder Proklama (§ 6), indkalder Generalforsamlinger, selv til et andet Sted end Frederiksberg (§ 13), fører Forsædet paa Generalforsamlingerne (§ 18), repræsenterer alene og fuldstændigt Selskabet i dets Forhold udad og forvalter dets Anliggender (§ 23), antager og afskediger Selskabets Betjente og Arbejdere og fastsætter deres Gage, kan slutte Kontrakter om Udførelse af Arbejde, Levering af Materialier, Køb og Salg af Ejendomme (§ 35). Bestyrelsen maa saaledes siges at have den fulde og almindelige Ledelse af Selskabet i sin Haand, og da det af Indstævnte fremhævede

Synspunkt findes at burde lægges til Grund for Sagens Afgørelse, vil Citanterne ikke i skatteretlig Henseende kunne betragtes som et her hjemmehørende Selskab.

Da endvidere det paa Grund af Selvangivelsens Omstødelse med Hensyn til Afskrivningernes Omfang for meget betalte Beløb af 1668 Kr. efter Lov 8 Juni 1912 § 38 i. f. vil kunne fradrages i den næste Termin, vil Indstævnte i det Hele være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Fredag den 9 November.

Nr. 297. Aktieselskabet **Det Østasiatiske Kompagni** (Asmussen)

mod

Aktieselskabet **Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise** (David),

betræffende Bestemmelsen af en Bjærgeløn.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 Marts 1917: De Indstævnte, A/S. Det Østasiatiske Kompagni, bør til Sagsøgerne, A/S. Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise, betale 20,000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 23 Januar 1917, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at »Martinique« tildels var forsynet med dobbelt Bund. Herefter og paa Grundlag af Sagens øvrige, i den indankede Dom i det Væsentlige fremstillede Oplysninger findes Bjergelønnen i Henhold til Sølovens § 225, jfr. Lov Nr. 103 af 29 April 1913 § 6, at burde fastsættes til 15,000 Kroner.

Appellanten vil derfor være at tilpligte at betale Indstævnte dette Beløb med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni, bør til Indstævnte, Aktieselskabet Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise, betale 15,000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 23 Januar 1917,

indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler hver af Parterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det de Indstævnte, A/S. Det østasiatiske Kompagni, tilhørende M/S »Martinique«, der er 160 Fod langt og 289 Tons drægtig, og som gik i Ballast, var den 3 December 1916 Kl. 1^{00} Eftermiddag ankret paa Helsingørs Red, men da Vinden ved $3^{1}/_{2}$-Tiden friskede op, og Skibet begyndte at drive, lettede det for at staa ind i Helsingørs Havn. Skibet, der kun gik for Bagbords Maskine, drev imidlertid ned mod søndre Havnearm, og da der bakkedes herfra, drev det ned mod Havnehovedet. Først Kl. 5^{10} blev ogsaa Styrbords Maskine klar til at manøvrere. Skibet fik Lods ombord, men denne ønskede ikke at tage Skibet i Havn uden Assistance af Slæbedamper, og Skibets Fører besluttede da at staa til Søs fremfor — medens der ventedes paa Slæbedamper — at faa Skibet, der flere Gange tørnede mod Brohovedet, ramponeret. Under Manøvreringen faldt Skibet af, da det naaede Strømmen, fik Vinden paa Styrbords Side og drev rask ned mod Kronhovedet, Kl. 6^{30} grundstødte Skibet omtrent midt imellem Helsingørs Havn og Kronborgpynten. Det tog Grunden haardt med Bagbords Side og blev staaende, umiddelbart efter tog Strømmen og førte Agterenden udefter; Maskinerne beordredes fuld Kraft bak for om muligt at faa Skibet af Grunden. Skibet drejede imidlertid helt rundt, saa at Styrbords Side kom mod Land, medens Stævnen stod i sydvestlig Retning.

Det viste sig nu, at Skibet havde faaet en Lækage, og der blev lænset saavel fra Hovedmotoren som fra Dæksmotoren. Da Vinden samtidig gik mere sydlig, og Søen tiltog, arbejdede Skibet haardt mod Grunden, der paa dette Sted viste sig at være Sten. Der affyredes 2 Nødraketter for at tilkalde Assistance. Kl. 7^{30} blæste det op til en Storm af sydlig, hvorved Skibets Stilling forværredes; Lænsningen blev stoppet for at lade Vandet løbe ind i Lasten for derved at faa Skibet dybere og til at staa mere støt.

Kl. 10 Aften ankom den Sagsøgerne, A/S. Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise, tilhørende Bjergningsdamper S/S. »Kattegat«. »Kattegat«s Fører, Kaptajn Jørgen Christensen, var utilbøjelig til overhovedet at begynde Bjergningen før det blev Dag, idet han ansaa det for umuligt i Øjeblikket at faa Forbindelse med »Martinique«, men Skibs-Inspektøren i Østasiatisk Kompagni, Kaptajn C. A. Berentzen, der var kommen til Stede ved 11-Tiden, og som ansaa »Martinique«s Stilling nærmest for kritisk, insisterede paa, at Bjergningsforetagendet begyndtes straks, og med en Del Vanskelighed lykkedes det ved Hjælp af »Kattegat«s Motorbaad og den tilkaldte Slæbebaad at faa Forbindelse tilvejebragt mellem Skibene, medens det maa antages at ville have været umuligt at faa Forbindelse ved Hjælp af Robaad.

Kl. 2^{30} havde »Martinique« »Kattegat«s Staaltrosse ombord, og Kl. 3^{00} begyndte Slæbningen. »Martinique«, der havde lidt Bagbords

Slagside, og i hvilken der strømmede noget Vand ind gennem Lækagen, drejede under Slæbningen lidt Styrbord over uden dog at komme agter over, og det forsøgtes derefter at bruge Bagbords Motor, hvad dog maatte opgives, da Skruen maa have rørt Grunden eller stod op imod en Sten. Styrbords Skruen var derimod klar og blev brugt baade frem og agterover, uden at Skibet dog kom af Grunden. Kl. 5^{00} begyndte »Martinique« ved Hjælp af sine egne Pumper at lænse Forpeaken, og det lykkedes derefter Kl. 6 at faa Skibet flot, hvorpaa det for egne Maskiner stod ind til Helsingørs Red og ankrede dér. Det endnu i Lasten værende Vand blev derefter af »Kattegat« pumpet ud efter Kaptajn Berentzens Forlangende.

Det maa efter det Oplyste antages, at Lækagen ikke var større, end at Skibets egne Pumper var i Stand til selv at lænse Skibet for det indstrømmende Vand; men det viste sig, da Pumperne under Slæbningen skulde bruges, at Motorpumpen var i Uorden, og det tog en Times Tid at bringe den i Orden.

Efter at være opankret blev »Martinique« undersøgt af en Dykker, i hvis samme Dag afgivne Erklæring Følgende udtales:

»Paa Kølpladen ca. 14 Fod fra Forstævnen findes en Bule paa ca. 1 Fod i Diameter og ca. $^3/_4$ Tomme dyb.

Om Styrbord ca. 20 Fod fra Forstævnen findes i 1ste og 2den Pladerang en Del Buler paa en Længde af ca. 60 Fod. Nævnte Buler fortsætter derefter op i 3die og 4de Pladerang paa en Længde af ca. 50 Fod. Pladesamlingen mellem 2den og 3die Plade har paa nævnte Strækning begivet sig paa en Længde af ca. 10 Fod med en Aabning af ca. $^1/_8$ Tomme. Og største Bule paa nævnte Strækning findes i 4de Plade. Bulens Størrelse ca. 3 Fod lang, ca. 2 Fod bred og ca. 3 Tommer dyb. I nævnte Bule er 4 Nagler borte, flere Nagler begivet sig og Pladesamlingen har begivet sig paa en Længde af ca. $1^1/_2$ Fod med en Aabning af ca. $^1/_8$ Tomme.

Slingrekølen er fra midtskibs og agterefter bøjet op efter. Vinklerne synes ubeskadigede.

Paa B. B. Side findes i 2den Pladerang mindre Buler og stærke Afskrabninger fra Forkant af Lugen til hen under Agterkant af samme. Største Dybde af Bulerne ca. $^1/_2$ Tomme. Skrue, Bor og Rorløkker tilsyneladende ubeskadiget. Vandet ikke klart.«

»Martinique« blev derefter underkastet Havarireparation hos Burmeister & Wain med en Bekostning af 66,000 Kr.; af en under Sagen fremlagt Tegning fremgaar, at der er indsat 17 nye Plader.

Da mindelig Overenskomst mellem Parterne om Bjergelønnen ikke har kunnet opnaas, har Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise nu anlagt denne Sag, hvorunder Selskabet har paastaaet Det Østasiatiske Kompagni dømt til at betale Bjergeløn for den stedfundne Bjergning af »Martinique« efter Rettens Bestemmelse tilligemed Renter 5 pCt. aarlig af det paagældende Beløb fra Stævningens Dato, den 23 Januar 1917, og Sagens Omkostninger. Østasiatisk Kompagni har paa sin Side paastaaet Bjergelønnen fastsat saa lavt som mulig og sig tilkendt Sagens Omkostninger.

»Kattegat«, der er særlig egnet og udrustet som Bjergningsdamper, er ansat til en Værdi af 450,000 Kroner, medens Værdien af »Martinique« i ubeskadiget Stand ved Parternes Overenskomst er ansat til 320,000 Kroner.

Ved Bestemmelsen af Bjergelønnen finder Retten at maatte tage Hensyn til paa den ene Side, at »Martinique« er et lille Skib uden dobbelt Bund, at det var tomt og stod paa stenet Grund med Bredsiden mod Land og Søen ind paa, samt at det maa antages, at Slæbningen overhovedet kun kom i Stand derved, at »Kattegat« havde Motorbaad ombord, der kunde tilvejebringe Forbindelse mellem Skibene, paa den anden Side til, at Bjergningen ikke ses at have været forbundet med nogen egentlig Fare for »Kattegat« og har kunnet tilvejebringes paa ca. 3 Timer, samt at »Martinique« tildels selv har hjulpet ved Bjergningen ved Brugen af sine egne Maskiner og ved Lænsningen af Forpeaken.

Under Hensyn til samtlige disse Omstændigheder findes Bjergelønnen at kunne bestemmes til 20,000 Kr., af hvilket Beløb der vil være at tilkende Sagsøgerne Renter som paastaaet, medens Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 442. Højesteretssagfører Bache

mod

Christen Pedersen Kjeldsen (Def. Bülow),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Nørhald, Støvring og Galten Herreders Ekstrarets Dom af 15 August 1917: Arrestanten Christen Pedersen Kjeldsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær 20 Kr. til Aktor, Sagfører M. Christensen, og 15 Kr. til Defensor, Overretssagfører Jacoby. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 17 September 1917: Arrestanten Christen Pedersen Kjeldsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i fire Maaneder. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger, og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Dahl, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 6 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 6 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christen Pedersen Kjeldsen til Højesteretssagførerne Bache og Bülow 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Nørhald-Støvring og Galten Herreders Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Christen Pedersen Kjeldsen sat under Tiltale for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Arrestanten er født den 15 Maj 1867 og har tidligere været anset ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 21 Juni 1912 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, sammenholdt med § 39, med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage og ved samme Købstads Politirets Dom af 19 Oktober s. A. efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage samt anset ved nærværende Rets Dom af 24 August 1914 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, og efter dens § 185 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Arrestanten, der tjente hos Gaardejer Christen Pedersen Carlsen i Kousted, Søndag den 22 Juli d. A. om Formiddagen var i Besøg hos Arbejdsmand Jens Chr. Thomsen i Kousted, der var alene hjemme med sine Børn, hvorimellem er to Smaapiger, Hilda Severine Nielsine Thomsen, født 11 August 1905, og Elly Emilie Thomsen, født 26 August 1908; Moderen var bortrejst paa Besøg i Brejning ved Vejle. Arrestanten og Jens Thomsen drak hver 3 Punche og kom i Handel bl. a. om en Haarklipningsmaskine, som Jens Thomsen afkøbte Arrestanten, og som denne afleverede om Eftermiddagen, hvorefter han og Jens Thomsen begav sig til Faarup Gæstgivergaard for at drikke Lidkøb. Efter Jens Thomsens Forklaring nød de her hver 2 Bajere og 2 Snapse samt »en halv Kaffe med Brændevin«, medens Arrestanten paastaar at have faaet meget mere. Henad Kl. 7 om Aftenen sagde Arrestanten til Jens Thomsen, om han vilde med hjem, for han skulde hen og læsse nogle Tørv, men Thomsen, der var kommen til at spille Kort, bad ham vente, til Spillet var ude. Arrestanten ventede imidlertid ikke, men cyklede til Thomsens Hjem. Om det herefter Passerede har Jens Thomsens Hustru, Annine Petrine Thomsen, edelig forklaret, at hun kom hjem fra Brejning ved Vejle den paagældende Aften ved Nitiden.

Straks samme Aften sagde baade Hilda og Elly, at »den gamle Mand oppe fra Carlsens« havde været inde i Huset og rendt efter dem, og at han havde været baade i Køkkenet og i Sovekamret og den øverste Stue; de fortalte ogsaa, at han havde givet dem Penge og jaget Oscar op til Bageren i Faarup. Vidnet, der var træt efter Rejsen, paalagde nu Børnene at gaa i Seng, men hun kunde mærke, at de var noget forskræmt. Næste Morgen vaagnede Vidnet ved, at Børnene laa og snakkede om »den slemme Mand«; de nævnte, at han havde løbet med Bukserne opknappet, at han rendte efter Elly og fik fat paa hende oppe i den anden Stue, at han havde lagt hende paa Skabet — hvorved Vidnet forstod, at Børnene mente en Standkiste — og at Manden havde holdt paa Døren, saa at de andre Børn ikke kunde komme ind. Vidnet tog nu Elly for sig og spurgte hende ud, bl. a. om Manden havde haft Bukserne opknappet, hvortil Elly svarede Ja, og at han havde lagt hende paa Standkisten, at han vilde lægge sig ovenpaa hende, og at hun saa »Stumpen«. Barnet var flov og undselig. Paa Spørgsmaalet om hun havde lidt nogen Skade, svarede hun Nej, men fortalte, at han havde løftet hendes Kjole op. Vidnet udspurgte ogsaa Hilda, der fortalte, at Manden havde rendt efter hende og taget hendes Kjole op, men at hun var løbet fra ham; derimod havde han haft fat i Elly, og da Hilda havde sendt de Smaa ind for at se, hvad han lavede, havde han holdt paa Døren. Endelig fortalte Hilda, at Manden havde sendt Oscar bort til Bageren i Faarup og ogsaa givet de 3 smaa Drenge Penge, for at de skulde gaa til Bageren, men at de ikke havde turdet gaa, og at hun havde faaet dem til at blive hjemme.

Da Vidnet herefter forstod, at Børnene havde været Genstand for uterlig Behandling, anmeldte hun dette skriftlig den 24 Juli til Politibetjent Koue, der Dagen efter kom og optog Rapport.

Hilda har forklaret, at hun om Søndagen var alene hjemme med sine 7 mindre Sødskende, Oscar, Elly, Tvillingerne Alfred og Anders, Villiam, Olga og Ingrid. Moderen var rejst til Vejle, og Faderen var gaaet med »den døve Mand« til Faarup. Henad Aften kom den døve Mand tilbage, han gav straks Oscar nogle Penge og sagde til ham om at gaa op til Bageren og købe noget Sukker; Oscar gik straks; derefter gav Manden Tvillingerne nogle Penge og sagde, at de skulde gaa derop, men de turde ikke gaa, men blev ude i Haven. Derefter havde Manden fat paa baade Elly og hende og løftede hendes Kjole op; men hun smuttede fra ham, og Manden trak saa Elly med sig ind i Sovekammeret og lukkede Døren; hun prøvede paa at lukke Døren op og sendte sine smaa Sødskende ind til Sovekammeret for at se, hvad han gjorde, men de kom tilbage og sagde, at de ikke kunde komme ind, for han holdt paa Døren.

Elly har forklaret, at om Søndagen henad Aften kom den døve Mand, der havde været borte med hendes Fader, cyklende, han kørte godt uden at falde. Det første, han gjorde, var at give Oscar Penge og sige, han skulde begive sig op til Bageren i Faarup og faa noget Sukker. Oscar gik, og nu gav Manden Tvillingerne nogle Penge, for at de skulde gaa til Bageren, men de blev ude i Haven. Saa gav Manden sig til at rende efter Hilda og hende. Han havde fat i Hilda, hvis Kjole han løftede op, medens hun — Elly — saa paa det. Saa trak han hende selv med ind i Sovekamret, lukkede Døren, tog først

hendes Klæder op, og efter at have lagt hende paa Standkisten trak han hendes Bukser af; derpaa knappede han sine egne Bukser op; hun saa hans »Stump«, han skilte hendes Ben ad og lagde sig ovenpaa hende med sin Stump i hendes Skridt; han stak Stumpen mod hendes Mave, men hun mærkede ikke, der kom noget Vaadt, og det gjorde ikke ondt, og det varede ikke længe, for han rejste sig snart igen, lukkede sine Bukser og lod hende rejse sig. Mens han laa oven paa hende, hørte hun, at der blev pillet ved Døren, og den blev aabnet lidt ude fra; hun saa, at det var hendes lille Broder Anders, men saa sagde Manden: »Du skal gaa, mens vi snakker«; i det samme vendte han sig om og trykkede Døren til.

Baade Hilda og Elly har i Arrestanten genkendt den Mand, der var efter dem, og deres Forklaringer, der er afgivet i Retten den 3 August, stemmer overens med, hvad de har forklaret til Rapporten af 25 Juli.

Arrestanten har benægtet at have gjort Børnene Fortræd; han har erkendt at have givet dem Penge; han har muligvis haft sine Bukser staaende aaben, »for det har han saa tit«, men han benægter at have haft Pigebørnenes Klæder løftet op eller at have haft sin »Stump« fremme og er vis paa, at han hverken har lagt sig ovenpaa Elly eller rørt hende »i den Retning«, og han tror ikke, at han har stødt sin Stump imod Ellys Mave. Han er vis paa, han ikke har gjort noget Usædeligt eller Uterligt imod Børnene. Han har sagt, at han var meget beruset, da han kom fra Faarup, men han har dog erkendt, at han godt kan huske, han gav Børnene Penge, og at han cyklede.

Amtslægen har undersøgt saavel Hilda som Elly og ikke fundet noget Tegn paa, at de har været Genstand for Vold.

Idet der efter det Foreliggende findes tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at Arrestanten saavel overfor Barnet Elly Emilie Thomsen som overfor Hilda Severine Nielsine Thomsen har forset sig som ham paasigtet, vil han for sit anførte Forhold være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, samt efter Straffelovens § 185 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder.

Arrestanten vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Færdig fra Trykkeriet den 5 December 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 39—40.**

Mandag den 12 November.

Nr. 114. **Axel Bodéns Handels-Aktiebolag,** Stockholm (Asmussen)

mod

Aktieselskabet **Det forenede Dampskibsselskab** (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellantens Ret til at faa udleveret et Parti Varer, som Indstævnte overfor de engelske Myndigheder havde forpligtet sig til ikke at udlevere.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 Maj 1916: De Indstævnte, A/S. Det forenede Dampskibsselskab, bør for Tiltale af Citanterne, Axel Bodéns Handels A/B., Stockholm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale de Indstævnte med 200 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at det er uden Betydning for Sagens Afgørelse, om Beslaglæggelsen af Varerne har været stemmende med folkeretlige Regler. Under de foreliggende, i Dommen fremstillede Omstændigheder har det indstævnte Dampskibsselskab nemlig saavel efter almindelige formueretlige Grundsætninger som efter Sølovens Regler, særlig dens § 54, jfr. § 57, været berettiget til i Alles Interesse at træffe den i Dommen omtalte Ordning. Da derhos den Omstændighed, at Varerne i Henhold til Ordningen er bragt her til Landet, ikke kan give Appellanten noget retligt Krav overfor Selskabet paa at faa Varerne udleveret, vil Dommen efter Selskabets Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Selskabet med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Ap-

pellanten, Axel Bodéns Handels-Aktiebolag, Stockholm, til Indstævnte, Aktieselskabet Det forenede Dampskibsselskab, med 800 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ifølge Konnossement af 2 December 1915 blev der med den de Indstævnte, A/S. Det forenede Dampskibsselskab, tilhørende Damper »Morsø« fra Lissabon afskibet bl. a. 250 Baller Kakao-Bønner til Citanterne, Axel Bodéns Handels A/B., Stockholm. Konnossementets Bagside indeholdt blandt en Række andre Bestemmelser en Bestemmelse om, at Skibet ikke var ansvarligt for Følger af Opbringelse, Beslaglæggelse, Tilbageholdelse eller Forsøg derpaa eller overhovedet for Følger af Krigshandlinger.

Paa Vejen til Europa blev Skibet indbragt til Newcastle, hvor dets Papirer blev undersøgt af de engelske Myndigheder. Det til Citanterne bestemte Parti Kakao-Bønner blev beslaglagt, men i Overensstemmelse med en mellem de Indstævnte og den engelske Regering truffen Overenskomst blev det tilladt Skibet at sejle videre uden den betydelige Forsinkelse for Skibet og alle de ikke beslaglagte Varer, som en Udlosning af de beslaglagte Varepartier vilde medføre. Denne Tilladelse til at fortsætte Rejsen til Bestemmelsesstedet var betinget af en udtrykkelig Indestaaelse for, at Partiet skulde blive tilbagesendt til England til Behandling ved Priseretten der, eller at det skulde oplægges i Danmark indtil Krigens Afslutning under fælles Tilsyn af den britiske Legation i København og af Det forenede Dampskibsselskab.

I Overensstemmelse med den saaledes trufne Ordning har de Indstævnte nægtet at udlevere det omtalte Vareparti til Citanterne. De har dog foreløbig holdt Varerne tilbage i København for at give Citanterne Lejlighed til ved Forhandlinger med den engelske Regering at søge udvirket Frigivelse af Godset. Saadanne Forhandlinger synes imidlertid ikke at have ført til noget Resultat.

Under denne Sag paastaar Citanterne nu de Indstævnte dømt til enten at udlevere det paagældende Vareparti eller betale Erstatning. De gør gældende, at den stedfundne Beslaglæggelse ikke har været lovlig, idet den ikke stemmer med anerkendte Folkeretsprincipper, og at den derfor ikke bør finde retlig Anerkendelse hos de danske Domstole.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Omkostninger.

Der er ikke forelagt Retten nærmere Oplysninger om, hvad der er Anledning til, at dette Parti er blevet beslaglagt. Retten er saaledes ude af Stand til at komme ind paa en Undersøgelse af, hvorvidt den engelske Regerings Handlemaade maa betragtes som stemmende eller ikke stemmende med tidligere antagne folkeretlige Regler. Det skønnes imidlertid heller ikke at være herpaa, at Sagens Afgørelse

maa bero. Den paagældende Vare er faktisk beslaglagt og maa betragtes som vedblivende beslaglagt uden Hensyn til, at den midlertidig og paa Tro og Love er givet løs fra de engelske Myndigheders Magtsfære. Den trufne Ordning er i Virkeligheden til Fordel for alle interesserede Parter, deriblandt i første Række for alle Ejere af ombordværende Varer. Men herefter findes der ikke at kunne være Tale om, at man skulde kunne paakalde de danske judicielle Myndigheders Bistand til at hindre de Indstævnte i at efterkomme de Forpligtelser, de ved den trufne Ordning har paataget sig overfor den engelske Regering. De Indstævnte vil altsaa være at frifinde, og Citanterne vil have at betale dem Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 294. Blikkenslager **C. P. Silberg** (Ingen)

mod

Savværksejer **N. Charles** (Ingen).

Højesterets Dom.

Da Appellanten, efter at Højesterets Udeblivelsesdom af 25 Juni 1917 er afsagt, og efter at han har meldt sig med Kvittering for at have betalt de i Dommen ommeldte 80 Lod Sølv, nu atter hverken er mødt eller har ladet møde, og Indstævnte heller ikke har givet Møde,

kendes for Ret:

Appellanten, Blikkenslager C. P. Silberg, bør have tabt Sagen. Til Justitskassen betaler han 10 Kroner.

Nr. 345. Grosserer **Ove C. Ege** (Ingen)

mod

fhv. Prokurist **Chr. Rasmussen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Grosserer Ove C. Ege, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til be-

stemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 64. Firmaet **E. L. Weimann & Co.** (Henriques)

mod

Aktieselskabet **Det forenede Dampskibsselskab** (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at faa udleveret et Parti Varer, som Indstævnte overfor de engelske Myndigheder havde forpligtet sig til ikke at udlevere, samt om Rigtigheden af et af Appellanten nedlagt Forbud mod at Indstævnte udførte Varerne til England.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 Januar 1916: De ovenommeldte Fogedretskendelser bør ved Magt at stande. Iøvrigt bør de Indstævnte, Aktieselskabet Det forenede Dampskibsselskab, for Tiltale af Citanterne, Firmaet E. L. Weimann & Co., i denne Sag fri at være. Citanterne bør til de Indstævnte betale Sagens Omkostninger med 200 Kr., der bliver at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Det er under denne Sag unødvendigt at afgøre, om Opbringelsen og Beslaglæggelsen af de i den indankede Dom omtalte Varer har været hjemlet i den gældende Krigsret. Under de foreliggende, i Dommen fremstillede Omstændigheder har det indstævnte Dampskibsselskab nemlig saavel efter almindelige formueretlige Grundsætninger som efter Sølovens Regler, særlig dens § 54, jfr. § 57, været berettiget til i Alles Interesse at træffe den i Dommen omtalte Ordning. Da derhos den Omstændighed, at Varerne i Henhold til Ordningen blev bragt her til Landet, ikke har kunnet give Appellanten noget retligt Krav overfor Selskabet paa at faa Varerne udleveret, vil Dommen i Overensstemmelse med Selskabets Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Selskabet med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet E. L. Wei-

mann & Co., til Indstævnte, Aktieselskabet Det forenede Dampskibsselskab, med 800 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Foraaret 1915 blev der med det Aktieselskabet Det forenede Dampskibsselskab tilhørende Dampskib »Hellig Olav« fra New York afsendt et Parti bestaaende af 505 Kister Flæsk til Firmaet E. L. Weimann & Co. her i Staden. Forinden Ankomsten hertil blev Skibet undergivet Inspektion af de engelske Myndigheder i Kirkwall, hvorved bl. a. det nævnte Parti Flæsk blev beslaglagt (»seized«) af det engelske Admiralitet. Under Hensyn til en af Selskabet given Indestaaelse for, at de beslaglagte Varer vilde blive bragt tilbage til England til Behandling ved Priseretten, fik Skibet imidlertid Tilladelse til at sejle videre til sit Bestemmelsessted med Ladningen ombord, og det paagældende Flæsk er da efter at være ankommen til København af Selskabet omlosset til et andet Skib, med hvilket det er sendt tilbage til England.

Medens disse Varer saaledes fandtes her i København, indgav Citanterne, det fornævnte Firma, til Byfogeden her i Staden en Rekvisition om at foranledige dem udleveret til Firmaet som dette tilhørende. Ved en af Fogeden den 23 April 1915 afsagt Kendelse blev det imidlertid — overensstemmende med en af de Indstævnte, det ligeledes ovennævnte Dampskibsselskab, derimod fremsat Protest — eragtet, at den begærte Udleveringsforretning ikke kunde nyde Fremme, og da Citanterne derefter begærede Forbud nedlagt mod, at Selskabet indtil videre udførte Varerne til England, blev det ved en af Fogeden samme Dag afsagt anden Kendelse — ligeledes overensstemmende med en af Selskabet fremsat Protest — eragtet, at heller ikke Forbudsforretningen kunde nyde Fremme.

De af Fogeden saaledes afsagte to Kendelser er nu af Citanterne indanket her for Retten, hvor de har paastaaet dem underkendt og Citanterne sat i samme Stand, som om Udleveringen havde fundet Sted den 23 April 1915. Under Sagen har Citanterne derhos paastaaet de Indstævnte dømt til — mod at de tegnede Krigsforsikringspolicer, Konnossementer m. m. stilles til deres Disposition — at betale det paagældende Varepartis Værdi efter Markedspris bemeldte Dag med 230,969 Kr. 62 Øre — subsidiært 199,980 Kr. og mest subsidiært 182,029 Kr. 20 Øre — tilligemed Handelsrente 6 pCt. p. a. fra den 23 April 1915.

De Indstævnte har derimod procederet til Kendelsernes Stadfæstelse, hvorhos de, forsaavidt Betalingspaastanden angaar, principalt har paastaaet Sagen afvist som henhørende under Sø- og Handelsretten — hvortil der imidlertid efter Omstændighederne mangler Føje — og subsidiært har paastaaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Paastand om Omstødelse af de nævnte Kendelser har Citanterne gjort gældende, at de Indstævnte ifølge det udfærdigede Konnossement har været pligtige til efter Varernes Ankomst

til deres Bestemmelsessted at udlevere dem til Citanterne som Ejer af dem, og at Citanternes Ejendomsret ikke kan være afficeret ved de Indstævntes Aftaler med de engelske Myndigheder. Citanterne har derhos anført, at da Varerne ikke har været prisdømt eller overhovedet været Genstand for retslig Beslaglæggelse, maa deres Kapring ifølge Artiklerne 21 og 22 i den under 18 Oktober 1907 afsluttede Konvention om neutrale Magters Rettigheder og Pligter under Søkrig, jævnfør Bekendtgørelse Nr. 45 af 20 Januar 1910, anses bortfalden ved deres Udlosning her.

Da nu en Opbringelse og foreløbig Beslaglæggelse af de oftommeldte Varer maa anses hjemlet ved den gældende Krigsret, da det herigennem stiftede Retsforhold ikke kan anses bortfaldent ved den Omstændighed, at Varerne inden Sagens Behandling ved Priseretten er med de engelske Myndigheders Samtykke og mod Løfte om deres Tilbagesendelse ført til Danmark, samt da de ovennævnte Artikler i Konventionen af 18 Oktober 1907 allerede af den Grund ikke vil kunne komme til Anvendelse paa Sagen, at de efter deres Indhold alene har Hensyn til de vedkommende Statsmagters indbyrdes Forhold, maa det billiges, at Fogeden ved de to ovenommeldte Kendelser har nægtet at lade Citanternes Begæring om Udlevering af de beslaglagte Varer saavel som om Forbud mod deres Udførsel nyde Fremme, og bemeldte Kendelser vil saaledes være at stadfæste.

Idet der herefter ikke bliver Spørgsmaal om at idømme de Indstævnte nogen Erstatning, vil de, forsaavidt denne Del af Sagen angaar, være at frifinde for Citanternes Tiltale.

Sagens Omkostninger, om hvis Tilkendelse der fra begge Sider er nedlagt Paastand, findes Citanterne at burde godtgøre de Indstævnte med 200 Kroner.

Onsdag den 21 November.

Nr. 195. Højesteretssagfører Bülow

mod

Valdemar Frederik Christian Steen (Def. Asmussen) og **Julius Bendix** (Def. Henriques),

der tiltales for Bedrageri.

Den ved kgl. Ordrer af 14 September og 30 Decbr. 1915 nedsatte Kommissions Dom af 14 November 1916: De Tiltalte Valdemar Frederik Christian Steen og Julius Bendix bør straffes, Steen med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Bendix med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder. Saa bør de Tiltalte og, En for Begge og Begge for En, udrede i Erstatning til Roskilde Handels-, Haandværks- og Landbrugsbank i Likvidation 349,300 Kroner samt

betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Højesteretssagfører Bülow 800 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Vel var flere af de i den indankede Dom omtalte Kendsgerninger egnede til at henlede de Tiltaltes Opmærksomhed paa, at der fandt Misligheder Sted i Roskilde-Banken, og vel har de Tiltalte i al Fald udvist en høj Grad af Uagtsomhed ved den Maade, hvorpaa de i forskellige Retninger optraadte overfor Petersens Spekulationer, men det findes dog betænkeligt at antage, at de nævnte Kendsgerninger enkeltvis eller i deres indbyrdes Forbindelse har bibragt de Tiltalte en saadan Mistanke, at de kan dømmes som meddelagtige i Petersens Forbrydelser.

De Forhold med Hensyn til Afregninger overfor deres Kommittenter, for hvilke de Tiltalte ved Dommen er anset efter Straffelovens § 257, vil være at henføre under Straffelovens § 251.

Paa de øvrige i Dommen omtalte Punkter tiltræder Højesteret af de i saa Henseende anførte Grunde den trufne Afgørelse.

Den Straf, som de Tiltalte efter det Anførte har forskyldt, findes under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage for hver.

I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Valdemar Frederik Christian Steen og Julius Bendix bør hver især hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kommissariernes Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bülow, Henriques og Asmussen 1200 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved af Justitsministeriet udfærdigede kongelige Ordrer af 18 Februar 1914 og 30*) Juli s. A. blev det paalagt medundertegnede Kriminalretsassessor Rump at indlede de Undersøgelser, som maatte findes nødvendige til nærmere Klarlæggelse af de henholdsvis af Bankassistent Ejvind Marinus Larsen m. fl. og af Aktieselskabet Roskilde Handels-, Haandværks- og Land-

*) Skal være: 13.

brugsbank eller dets tidligere Direktør Harald Valdemar Petersen hos forskellige Vekselererfirmaer foretagne Spekulationer, og efter at disse Undersøgelser var tilendebragt, blev det ved en paa samme Maade den 14 September 1915 udfærdiget kongelig Ordre paalagt daværende Overretsassessor Lunøe og medundertegnede Rump at paakende Sagen, under hvilken Valdemar Frederik Christian Steen og Julius Bendix tiltales for Bedrageri. Ved en den 30 December 1915 udfærdiget kongelig Ordre blev det paalagt medundertegnede Overretsassessor Meyer at indtræde i Kommissionen i Assessor Lunøes Sted.

De Tiltalte Steen og Bendix er født henholdsvis den 18 August 1869 og den 9 April 1859 og ikke fundet forhen straffet.

Steen blev som ung ansat i Fyens Stifts Sparekasse, blev derpaa Assistent i Vejle Bank og i Aaret 1896 Bogholder i den nystiftede Assens Bank, hvor han efterhaanden fik betydelig Indflydelse paa Bankens Ledelse. I Aaret 1905 indtraadte han som Kompagnon i den af Tiltalte Bendix siden 1891 drevne Vekselererforretning her i Byen, som de Tiltalte derpaa fortsatte, til Steen under denne Sag blev arresteret, hvorefter han udtraadte og Bendix alene fortsatte Forretningen, der havde et betydeligt Omfang og i Aarene 1910—1912 havde indbragt hver af Indehaverne ca. 50,000 Kroner, ca. 68,000 Kroner og ca. 120,000 Kroner.

De Forhold, for hvilke der under Sagen er Spørgsmaal om nu at drage de Tiltalte til Strafansvar, er følgende, idet forskellige ældre Forhold for Steens Vedkommende har været Genstand for Undersøgelse, men ikke foreligger til Paakendelse.

I Aaret 1906 raadede Tiltalte Steen Harald Valdemar Petersen, hvem han kendte fra Assens Bank, til at søge Pladsen som Direktør for den da oprettede Bank, Aktieselskabet Roskilde Handels-, Haandværks- og Landbrugsbank, og bidrog ved sin Anbefaling til, at han fik Pladsen, idet Tiltalte haabede derved at erhverve en god Kunde for de Tiltaltes Firma. Allerede fra Begyndelsen af Bankens Virketid anbragte Bankraadet efter Petersens Forslag forholdsvis store Beløb i Børspapirer. Samtidig drev forskellige af Bankens Kunder, bl. a. Bankraadsformanden, i Bankens Navn Spekulationsforretninger. Saavel disse som Bankens egne Spekulationer blev drevet bl. a. gennem de Tiltaltes Firma. Efter at Banken ved Bankkrisen i Aaret 1908 havde lidt betydelige Tab, hvilket ialtfald kun tildels fremgik af dens Regnskaber, standsede Bankens Spekulationer i alt Væsentligt, men fra Aaret 1909, til han hen i Juli 1913 blev arresteret, drev Petersen i stort Omfang dels gennem de Tiltaltes Firma, dels gennem andre Forbindelser Spekulationsforretninger i danske og udenlandske Papirer i Bankens Navn og for dens Midler, men for egen Regning, idet han svigagtigt disponerede for Banken, hvorved han, idet Spekulationerne var uheldige, tilføjede den overordentlig store Tab, saaledes at den efter hans Arrestation maatte træde i Likvidation. Sine svigagtige Dispositioner skjulte han ved for en meget stor Dels Vedkommende ikke at opføre Engagementerne i Bankens Bøger og ved at understikke den dem vedrørende Korrespondance. Paa Grund af Forsømmelighed og Ukyndighed hos de Paagældende blev de forskellige i Bankens Love fastsatte Kontrolbestemmelser uden Virkning.

Petersen blev ved Højesterets Dom af 25 Juni 1914 anset efter Straffelovens § 253 med Forbedringshusarbejde i 5 Aar.

Spekulationerne med de Tiltaltes Firma foregik dels i danske Papirer, for hvilke stilledes et Depot af 10 til 15 pCt., dels i udenlandske Papirer, der foregik uden Sikkerhedsstillelse, men afregnedes hver hele eller halve Maaned. Petersen fungerede foruden som Direktør tillige som Kasserer og Bogholder og fik snart Eneprokura. Det var ham alene, de Tiltalte forhandlede med, og de har begge erkendt, at de vidste, at han var eneraadende i Banken. Breve fra de Tiltalte blev stilet til Banken; naar der krævedes for Indbetalinger eller Lignende, fik de ofte Paategningen privat eller konfidentielt. Breve til de Tiltalte blev underskrevet af Petersen under Bankens Stempel. Der maa antages ingen Forandring at være foregaaet i Forretningsgangen mellem de Tiltalte og Banken ved Begyndelsen af Petersens svigagtige Dispositioner, men Petersen holdt dog efterhaanden op med at sende de Tiltalte Bankens Anerkendelse af Meddelelser om udførte Spekulationer. Petersen har forklaret, at der mellem ham og de Tiltalte kun lejlighedsvis har været Tale om Bankens Kunder og deres Soliditet, samt at de Tiltalte ikke kunde være uvidende om, at en væsentlig Del af Spekulationerne udførtes for Banken, uden at der stod Kunder bagved, hvilket var forudsat ved hele den Maade, hvorpaa de forhandlede om disse Forhold, saaledes blev der fra de Tiltaltes Firma ofte talt om, hvad de nu raadede Banken til at købe eller sælge. Det var stadig Petersen personlig, der indhentede Oplysninger hos Firmaet og viste sin personlige Interesse derfor, og de Tiltalte har baade i Telefon og ved Petersens personlige Nærværelse, naar de har tilraadet Noget, søgt med det samme at erholde Ordre hos ham baade med Hensyn til indenlandske og udenlandske Papirer, hvorved de har brugt Udtryk som, om de ikke med det samme skulde notere Banken for en vis Post, hvilket maatte forudsætte, at Petersen ikke herom havde nogen Ordre fra Bankens Kunder, og at hans Dispositioner derfor skete for Bankens egen Regning. Efter Petersens videre Forklaring maatte de Tiltalte vide, at han, der var eneraadende i Banken, for en stor Del spekulerede for den, samt at han frygtede, at de Tiltalte i det sidste Aar før Afbrydelsen af Forbindelsen i Slutningen af 1911, da Tabene løb stærkt op, maatte have fattet Mistanke, navnlig da de afbrød Forbindelsen.

Som anført forløb Spekulationerne hos de Tiltalte højst uheldigt for Petersen. Det samlede Tab ved disse udgør efter en skønsmæssig Beregning ca. 160,000 Kr., som væsentlig falder paa udenlandske- og Baisseforretninger. I Spekulationerne gennem Banken deltog Bankraadsformand, Købmand Nielsen og enkelte Andre, i de udenlandske Spekulationer dog kun i ganske enkelte Tilfælde.

Bankens Aktiekapital udgjorde da kun 65,000 Kr. Dens Indskud paa Folio- og Indlaansvilkaar var ved dens Standsning i 1913 steget til ca. 1,105,000 Kr., Aarsregnskaberne viste en Stigning i Kasseomsætningen fra ca. 20,3 Millioner Kroner i de første Aar til ca. 39 Millioner Kroner i Aaret 1912.

Baissespekulationerne hos de Tiltalte i danske Papirer førtes paa en særlig »Fixkonto«, idet disse Forretninger udførtes ved Salg af laante Papirer, hvorved Salgssummerne krediteres Kunderne, medens

Papirerne debiteres dem, og Udligningen først finder Sted ved Papirernes Inddækning. Paa Fixkontoen beregnes ikke Renter, men det paa Kontoen fremkommende Over- eller Underskud overføres lejlighedsvis eller ved de periodiske Opgørelser til den ordinære Konto, hvor Underskudet forrentes.

Blandt de Spekulationer, om hvilke Petersen havde undladt at lade Bankens Bøger tilflyde Oplysninger, var disse Baissespekulationer, paa hvilke netop de største Tab blev lidt, samt Spekulationer i udenlandske Aktier. Ved Udgangen af 1908 paa et Tidspunkt, hvor Tabet paa Fixkontoen endnu ikke var vokset saa stærkt, og han derfor endnu ikke havde skjult den, havde Petersen selv anmodet de Tiltaltes Firma om at overføre et Overskud af ca. 2500 Kr. fra Fixkontoen til den ordinære Konto. Da de Tiltalte i Begyndelsen af Aaret 1910 bemærkede, at der, hvis Opgørelse fandt Sted til Dagskurser, var et Underskud for Banken af ca. 52,000 Kr. paa Fixkontoen, ønskede de dette forrentet og overførte det til den ordinære Konto, men herimod protesterede Petersen, idet han efter sin Forklaring gjorde gældende, at Spekulationerne endnu var løbende, og Tabet saaledes ikke var endeligt og ikke burde bogføres endnu, saa lidt som han i Bankens Bøger kunde opgøre og debitere Tabet, Efter Steens Forklaring angav Petersen derimod, at han vilde holde Baissespekulationerne for sig, da flere af de samme Kunder havde baade Hausse- og Baisseforretninger, og at han ogsaa af Hensyn til Revisionen ønskede denne Ordning. Efter Petersens Forslag ordnedes Sagen, da de Tiltalte insisterede, saaledes at Beløbet den 20 Januar 1910 overførtes fra Fixkontoen til en separat Konto, hvor det forrentedes, og paa denne Konto førtes i den følgende Tid Underskuddene fra Fixkontoen, hvilke for en stor Del endog fremkom ved alt afsluttede Spekulationer. Steen har erkendt, at de af Petersen anførte Grunde ikke var fyldestgørende, idet Overblikket ikke lettedes ved Separatkontoen.

Et Forsøg, de Tiltalte gjorde paa ved Kvartalsopgørelsen den 30 September 1910 at overføre Separatkontoens Saldo, ca. 77,000 Kr., til den ordinære Konto, strandede paa Petersens Modstand. Uagtet de Tiltalte skrev til ham — efter Steens Forklaring var det Bendix, der lod dette Brev skrive — at de fandt Posteringen paa Separatkontoen udenfor al Forretnings Kutume, og skønt de sendte deres Prokurist Heymann til Roskilde for at forhandle med Petersen, maatte de tilbageføre Saldoen til Separatkontoen, som derpaa førtes videre, til de Tiltalte, da de overvejede at afvikle Forretningerne med Petersen, den 30 September 1911 overførte Separatkontoens Saldo i deres Favør, ca. 106,000 Kroner, til den ordinære Konto, som nærmere nedenfor anført.

I den heromhandlede Periode forlangte Bankens Revisorer ikke at se dens Korrespondenters Kontokuranter, men Petersen tænkte sig, at dette muligt kunde ske, og maatte derfor have Kontokuranter, der ikke viste de ikke bogførte Tab. Kort efter Oprettelsen af Separatkontoen udbad Petersen sig til Brug for Revisionen i Brev af 26 Februar 1910 en Fortegnelse over de hos de Tiltalte til Sikkerhed for Bankens Kredit deponerede Aktier og Obligationer. De Tiltalte, der ogsaa efter Steens Forklaring troede, at det var til Brug for Revisionen — saadanne Fortegnelser sendtes ellers ved Kvartalsopgørelserne —

sendte da en Opgørelse over samtlige Konti og Fortegnelse baade over de deponerede og de fiksede Papirer, men da disse Opgørelser indeholdt Oplysning ogsaa om de Forretninger, som Petersen vilde skjule, kunde han ikke bruge dem og forlangte i Brev af 1 Marts s. A. »en ganske simpel Fortegnelse over de hos Dem som haandfaaet Pant deponerede Værdipapirer, en Fortegnelse, som vi kunne benytte til eventuel Til- og Afskrivning af Depositum«, hvilken han omgaaende fik tilsendt. Steen har erkendt, at den angivne Grund var ufyldestgørende, idet de tidligere tilsendte Fortegnelser udmærket kunde bruges i det angivne Øjemed. Lignende Liste fik Petersen paa Forlangende tilsendt i Begyndelsen af Aaret 1911. Bendix har, efter i et Forhør at have nægtet at erindre noget om Separatkontoen, senere erklæret, at han ikke har tænkt over Grunden til Petersens Ønsker om denne Kontos Oprettelse eller om Depotlister. Begge de Tiltalte har fastholdt, at disse Ønsker ikke havde vakt deres Mistanke, og at de ikke har tænkt nærmere herover.

Begge de Tiltalte har forklaret, at Petersen angav, at Spekulationerne dreves for solide Folk blandt Bankens Kunder, og Bendix har fastholdt, at han aldrig har troet, at Petersen havde Spekulationer gennem Banken — idet han ikke vil have troet, at en Bankdirektør kunde gøre sligt — eller at Banken selv deltog i Spekulationerne; Steen har i et Forhør den 24*) Marts 1915 erklæret, at hsn ikke antog, at Petersen havde Spekulationer for egen Regning gennem Banken.

Det er imidlertid oplyst, at Petersen har haft to Spekulationer a meta med Steen gennem Banken, og Steen har efter Udflugter erkendt, at han var paa det Rene med, at Petersen udførte disse for sin egen Regning. Efter Steens Forklaring var Bendix, der fik Halvdelen af Steens paa den ene Forretning indvundne Avance, ogsaa bekendt med disse Forretninger. Begge Gange spurgte Steen, hvorledes Petersen vilde have Forretningerne opført, om de kunde debiteres Banken, hvilket skete, da Petersen svarede bekræftende. Depositum stilledes ikke. Den første Forretning skete i 1910 og drejede sig om Køb af en Post af 10,000 Kr. Sukkeraktier, den afvikledes med Gevinst, som krediteredes Banken, hvorpaa Petersen privat sendte Steen Halvdelen, nogle Hundrede Kroner. Brevene angaaende denne Forretning stiledes af de Tiltalte til Banken paa samme Maade som ved alle andre Forretninger.

Den anden Forretning, et Køb af 20,000 Kr. Østasiatisk Kompagnis Aktier i Juni 1911, som Steen indtrængende havde tilraadet Petersen og tilsidst tilbudt at deltage halvt med ham i, naar Forretningen kunde udføres gennem Roskilde Banken, blev i de Tiltaltes Kontokurantbog først opført under Et med en Post andre Aktier, som Banken samme Dag havde købt, men derpaa blev Posterne tilbageført, og Beløbene debiterede hver for sig, formentlig som sædvanlig efter de udgaaende Breve, hvilket efter Steens Forklaring maa være sket efter Bestemmelse af Bendix, efter at Steen havde underrettet ham om, at Steen var a meta med Petersen om den ene Post. Meddelelsen om Udførelsen af denne Forretning er nemlig stilet til Banken i et sær-

*) Skal være 27.

skilt Brev med Overskrift privat, hvilket kun skete, naar Breve indeholdt noget Direktøren særlig Vedrørende eller som kun var kendt af ham. Denne Meddelelse har Bendix underskrevet; han har imidlertid forklaret, at han Intet husker derom eller om, at Steen har spekuleret a meta med Petersen, derimod vil han ikke bestride Rigtigheden af Steens Forklaring om, at det maa skyldes Bendix, at denne Spekulation omtales i et særligt Brev.

Paa den sidste Spekulation kom der snart Tab, og da Petersen ikke kunde opføre Spekulationen i Bankens Bøger, inden Forholdet var bankmæssigt ordnet, nemlig ved Udstedelsen af Laanedokument for Købesummen med Aktierne som Depot, bad Petersen efter sin Forklaring gentagne Gange Steen om at medvirke til en saadan Ordning, hvad Steen stadig slog hen, hvorefter Engagementet ikke blev opført i Bankens Bøger, hvad Steen saaledes maatte vide. I de Tiltaltes Bøger vedblev det at løbe paa Bankens Navn, og først da disse afsluttede Forbindelsen med Banken i December 1911, overførte de det paa Petersens personlige Konto — da det ikke var opført i Bankens Bøger, kunde det ikke sammen med dennes løbende Engagementer overføres til en anden Vekselleror. Tabet paa denne Spekulation lod de Tiltalte derimod henstaa paa Bankens Konto som en Debet, der indfriedes med Bankens øvrige Skyld af Vekselleroren.

Steen, hvis Forklaring dog paa dette Punkt har været vaklende, har endelig forklaret, at han ikke antager, at Petersen har opfordret ham til at træffe nogen Ordning af Forholdet, som af Petersen angivet. Steen har forklaret, snart at han ikke vidste, om Petersen havde opført de to Spekulationer paa Bankens Konto eller paa sin egen Konto i Banken, snart at han ikke tænkte, at Petersen lod dem løbe i Bankens Navn, hvilket vilde være ukorrekt. Men iøvrigt vil han have tænkt, at Petersen som Direktør kunde tage saadanne Spekulationer i Banken uden videre, naar det ikke drejede sig om større Beløb, eller at han kunde have faaet Bestyrelsens Sanktion paa en Konto for mindre Spekulationer til Beløb 10—20,000 Kr. Han har derimod erkendt, at Petersen som Bankdirektør ligesaavel som enhver anden Kunde burde stille Margins Depositum, naar han ikke var god for det Beløb, der kunde tabes.

Medens Steen herefter har erkendt, at han var vidende om, at Petersen deltog i de paa Bankens Konto løbende Spekulationer, har hans Forklaringer om, i hvilket Omfang dette skete, været vaklende. Snart har han sagt, at han antog, at Deltagelsen indskrænkede sig til de nævnte to Spekulationer, snart at den kun omfattede mindre Poster eller ikke saa store Poster, som det viste sig at være Tilfældet, og at de Tiltalte vilde have afbrudt Forbindelsen, hvis de havde vidst, at han kun spekulerede i en Tiendedel af dette Omfang. I et Forhør har han angivet, at han antog, at Petersens Deltagelse i Spekulationerne ikke kunde medføre større Tab for Petersen end 5000—10,000 Kr. Endvidere har Steen forklaret, at han af Partikulier Thorning havde hørt, at Petersen deltog med denne i Spekulationer gennem Banken. Endelig har Steen forklaret, at han antog, at ogsaa Banken selv deltog i Spekulationerne, men dog ikke i større Omfang og ikke i de udenlandske Spekulationer.

Der kan næppe være Tvivl om, at de Tiltalte i alt Fald af den sidste af de ovennævnte to Spekulationer maa have været paa det Rene med, at Petersen uden videre kunde spekulere gennem Banken, og med den Mangel paa Orden og Kontrol, som herskede i Banken.

Det samme maa Steen allerede have erfaret af Forretningsgangen med Belaaningen af en Post Assens Bankaktier. Da et Laan, som Steen havde haft i Assens Sparekasse med Sikkerhed i 8000 Kr. saadanne Aktier, under Bankkrisen i 1908 var blevet opsagt ham, anmodede han — iøvrigt under det usandfærdige Angivende, at han havde købt Aktierne af et Likvidationsbo — Petersen om at give ham Laan af 7000 Kr. paa dem i sin Bank, idet Steen tilbød, at Petersen da kunde indbetale 7000 Kr. mindre paa de hos Firmaet af Banken belaante Papirer, hvilket Petersen gik ind paa. Petersen indløste dem i Juni 1908 i Assens Bank for sin Banks Midler, og da han antog, at de Tiltalte efter Bankkrisen var uheldigt stillede, debiterede han sig selv Beløbet i Bøgerne, men da han ikke kunde have det staaende der i længere Tid, og Steen i den første Tid ej heller betalte Renter, henvendte Petersen sig i September s. A. til Steen og forklarede, at han ikke kundé have Laanet staaende uberigtiget. Steen erklærede, at Posten kunde overføres til de Tiltaltes Konto, hvad Petersen gjorde i Bankens Bøger, men Laanet fandtes ej i den næste Kontokurant fra de Tiltalte, og først efter fornyet Henvendelse fra Petersen udstedte Steen et Laanedokument, hvorpaa der den 28 December 1908 paa bankmæssig Maade blev aabnet en Konto paa hans Navn. Bendix har nægtet at kende noget til dette Forhold.

Petersen havde som anført for en meget stor Del skjult Spekulationerne og holdt dem udenfor Bankens Bøger, og iøvrigt havde han i de aarlige Regnskaber slaaet Bankens Skyld til de Tiltalte sammen med andre Debetposter. De lidte Tab fremgik saaledes ikke af Bankens Regnskaber, der i og for sig indeholdt forskellige Besynderligheder, men de Tiltalte har forklaret, at de tænkte sig dem dækkede af Bankens Kunder.

Naar Banken trængte til Penge, fik den jævnlig Veksler til Beløb 10,000—25,000 Kr. diskonteret hos de Tiltalte, noget deres Firma efter deres Forklaring ellers kun undtagelsesvis har indladt sig paa for Provinsbanker. Flere af Vekslerne maatte fornyes. Petersen har forklaret, at han var ængstelig ved at benytte denne Fremgangsmaade, da det var mærkeligt, at en Bank maatte have Veksler omsat hos en Vekselleerer og havde Vanskelighed ved at indfri dem.

Fra Sommeren 1911 synes de Tiltalte at have næret Mistillid til Banken. De anmodede Petersen gentagne Gange fra Begyndelsen af Juli tildels i bestemte Udtryk om at gøre Indbetalinger og at overholde Aftalen om Depot samt om at nedbringe sine udenlandske Engagementer, idet de i modsat Fald var indforstaaet med, at han overførte en Del af dette til andre. Den 7 Juli 1911 havde Banken efter de Tiltaltes Krav om Dækning tilstillet dem en Veksel paa 20,000 Kr., og efter at denne var indfriet tildels ved Realisation af et af Banken gennem de Tiltalte ordnet Laan i Østifternes Hypothekforening, sendte Banken dem atter den 11 August en 3 Maaneders Veksel paa 20,000 Kr. samt som Sikkerhed en Sparekassebog med Paalydende Hovedstol ca. 15,000 Kr., som en Mejeriejer Olsen havde givet Banken i Pant

for en Kassekredit, og som Petersen uden Olsens Vidende frempantsatte til de Tiltalte. Medens de Tiltalte, som ogsaa tidligere havde haft denne Sparekassebog som Sikkerhed for Bankens Veksler, ikke før havde anstillet Undersøgelse om dette Pant, lod de nu forespørge hos deres Sagfører, Højesteretssagfører Henriques, om Pantsætningen var i Orden. I Breve, paategnet »Konfidentielt«, anmodede de Petersen om at skaffe den af Sagføreren anbefalede Transport fra Olsen, som Petersen imidlertid ikke kunde skaffe, og de forlangte da inden en ganske kort Frist Vekslens Beløb kontant eller i børsnoterede Effekter. Petersen maatte da indsende nogle Hypothekforenings Obligationer, og i den følgende Tid nedbragtes Bankens Skyld for en væsentlig Del ved Realisation af de gennem de Tiltalte berigtigede Laan og ved Afvikling af løbende Spekulationer, medens Tabene kun i ringe Omfang dækkedes med Kontanter.

Den 5 Oktober 1911 sendte de Tiltalte nu Petersen Kvartalskontokurant pr. 30 September 1911 og havde da paa denne uden videre overført Konto separato til Hovedkontoen. De krævede i den følgende Maaned gentagne Gange forgæves Petersen for Anerkendelse af denne Kontokurant. Først da de Tiltalte den 3 November havde bedt ham sende den omgaaende, sendte Petersen Anerkendelse, men ændret saaledes, at Separatkontoen var holdt ude, idet han anmodede om en særlig Kontokurant herfor. Efter en Telefonsamtale, hvor Tiltalte Bendix maa antages i afgørende Udtryk at have forlangt ren Anerkendelse uden at ville høre paa Petersens Indvendinger, maatte denne den 6 November anerkende den samlede Debetsaldo. (Ved sin Afhøring i Roskildesagen lagde Steen Skjul paa disse Vanskeligheder).

Petersen har forklaret, at han navnlig ved denne Lejlighed tænkte, at de Tiltalte havde fattet Mistanke til ham, samt at de, naar han senere traf dem, aldrig omtalte dette Forhold, hvad han havde fundet naturligt, hvis det havde drejet sig om en almindelig Misforstaaelse.

Den 8 November realiseredes derefter de sidste af Bankens udenlandske Engagementer, og Afregning herover sendtes straks den 9 November. Disse plejede ellers først at tilsendes Banken ved Maanedens Udgang. Samme Dag var Petersen selv hos de Tiltalte og lod ogsaa en Del af de indenlandske Spekulationer realisere til Indfrielse af den ovennævnte den 10 s. M. forfaldne Veksel.

I de samme Dage havde imidlertid fhv. Overretssagfører Emil Levy, der da var kommet her til Byen som Repræsentant for forskellige engelske og tyske Spekulationsfirmaer, henvendt sig til Tiltalte Steen og bedt denne om Anvisning paa Emner, der var tilbøjelige til at indlade sig i udenlandske Spekulationer. Steen havde da givet Levy Anvisning paa Banken i Roskilde, som han omtalte som en god lille Bank, og henvist ham til Petersen som den raadende i Banken. Efter Levys Tilbud enedes man om, at han skulde dele sin derved indvundne Provision med de Tiltalte, og Bendix blev underrettet om Aftalen. Levy skulde vente med at besøge Petersen, til Steen havde forberedt hans Ankomst, og efter Meddelelse fra Steen om, at han nu kunde tage derned, var Levy den 10 November om Formiddagen (Dagen efter Afviklingen af de udenlandske Engagementer hos de Tiltalte) hos Petersen i Roskilde og tilbød at udføre Bankens udenlandske Spekulationer. Først efter fornyet Anbefaling fra Steen kom Forbindelsen

Stand, saaledes at Levy som Repræsentant for Firmaerne I. Stamm & Co. i London og Sollinger Wasserzug & Co. i Berlin skulde udføre Bankens Ordrer i London mod en Kommission af fra 1/4 pCt. til 3/8 pCt. ved Køb og ved Salg med gensidig Regulering hver 14de Dag og i Berlin for en Kommission af 1/4 pCt. med Afregning en Gang maanedlig. Af Provisionerne fik henholdsvis Levy og Bendix & Steen hver en Trediedel, medens en Trediedel tilfaldt det fremmede Hus; af de engelske Forretninger blev Provisionen paa Grund af forandrede Regler i England senere nedsat til en Fjerdedel til Levy og en Fjerdedel til de Tiltalte. Levy blev ikke underrettet om, at de Tiltalte havde afbrudt Forholdet til Banken paa Grund af manglende Indbetalinger, idet han efter sin Forklaring da ikke vilde have indladt sig med Banken. Efter sin iøvrigt ganske ubestyrkede Forklaring antog Levy, at det var Roskildebankens Kunder, der spekulerede gennem den, idet han betragtede det som meningsløst for Banken selv at spekulere saaledes.

Den 21 November tilskrev de Tiltalte nu Banken, at de ikke længer ønskede at belaane Effekter for Bankinstituter, og bad den indfri sine løbende Engagementer inden Maanedens Udgang. De tilføjede, at saafremt Bankbestyrelsen (til hvilken de Tiltalte ellers aldrig havde henvendt sig) ønskede en mundtlig Konference med Bendix om Sagen, var denne villig til at tage til Roskilde. Petersen lod da de løbende indenlandske Engagementer den 9 December s. A. overføre til Vekselleror Paul Philipsen, der betalte de Tiltalte deres Tilgodehavende efter dem, 96,089 Kr. 90 Øre.

Som det maa antages den 24 November 1911 solgte Bendix Firmaets Aktie i Banken paa 1000 Kr. efter at have indhentet Oplysninger hos en Slægtning i Roskilde og faaet at vide, at man ikke havde noget gunstigt Indtryk af Petersen.

Fra Midten af November 1911 til kort før Petersens Arrestation i Juli 1913 drev han derpaa Spekulationsforretninger gennem Levys Huse med det Resultat, at Banken led et samlet Tab af ca. 349,300 Kr., hvoraf ved hans Arrestation var indbetalt ca. 268,000 Kr., idet han vedblivende svigagtig disponerede over Bankens Midler.

Petersen har forklaret, at Levy uden Anmodning fra hans Side sørgede for, at Breve og Telefonhenvendelser kom til Petersen selv, og lod Telegrammerne fra de udenlandske Firmaer om Forretningernes Udførelse sende til Levy, der saa telefonerede deres Indhold til Petersen, hvorved denne kunde hemmeligholde Indholdet. Petersen har udtalt Formodning om, at dette er sket efter Steens Raad, men dette er benægtet af Levy og Steen, som dog har erklæret, at han vel var bekendt med denne Fremgangsmaade fra Levys Side.

Da Petersen havde Vanskelighed med at trække større Beløb ad Gangen i udenlandsk Mønt, tilbød Steen ham paa Levys Foranledning, at saadanne Betalinger kunde gaa gennem de Tiltaltes Firma, hvad Petersen dog ikke modtog.

Af den ved Spekulationerne indvundne Provision betalte Levy i 34 Gange regelmæssig i Tiden fra den 30 November 1911 til den 30 Juni 1913 til de Tiltalte 17,347 Kr. 19 Øre. Disse Provisioner blev af de udenlandske Firmaer efter Steens Anmodning sendt til de Tiltalte gennem Levy, der lod sin Kontoristinde bringe dem til de

Tiltalte, idet hun havde Ordre til saavidt muligt at aflevere dem til en af disse personlig. De Tiltalte lod paa et enkelt nær ikke disse Beløb bogføre i deres Forretning og behandlede dem, som flere af Personalet har forklaret, i det Hele med Diskretion. Som Grund herfor har Steen angivet, at de selv havde standset deres Forbindelse med Banken, og at der, hvis Beløbene var indgaaet i Forretningen, skulde være betalt Tantième af dem. Bendix har erklæret, at han ansaa det for en privat Indtægt, og har tilføjet, at dette er den eneste Gang, de Tiltalte har haft en Indtægt, som ikke er ført i Bøgerne. Allerede fra første Færd har de Tiltalte — efter Steens Forklaring — talt sammen, om der var noget ukorrekt i at modtage denne Provision.

Efter Petersens Arrestation meddelte Levy de Tiltalte, at han, der stod delcredere for en Del af det Tab, hans Huse led, var kommet i en vanskelig Stilling. De Tiltalte gik ind paa at tilbagebetale ham 10,000 Kr. Efter Levys Forklaring forlangte de Tiltalte da, at han aldrig maatte omtale, at de havde faaet Provision af hans Forretninger med Banken, og da han ønskede et Gældsbevis for de 10,000 Kr. til sin Hustru, udleverede de Tiltalte ikke dette, men det blev nedlagt i Bendix' private Box. Steen og Bendix erklærede i Forhørene først, at de Intet huskede derom. Senere erkendte Steen Rigtigheden af Forklaringen, og Bendix erklærede det for meget muligt, at de har bedt Levy ikke at omtale Tilbagebetalingen.

Endvidere har Levy forklaret, at de Tiltalte bad ham under Undersøgelsen mod Petersen ikke at omtale Provisionen. Steen har hertil forklaret, at han kun spurgte Levy, om denne vilde omtale Provisionen, men erkendt, at de Tiltalte ikke ønskede Provisionerne omtalt under Forhørene i Roskilde. Bendix var efter sit Angivende da bortrejst.

De Tiltaltes Bogholder i den Periode, om hvilken Sagen drejer sig, Johannes Marius Madsen, har edelig forklaret, at han nok tænkte, at Petersen var Spekulant, og at det ikke kunde hænge rigtig sammen i Banken, naar der paa dens Konto udførtes saa store Forretninger, hvori han antog, at Petersen ialfald deltog — det samme gik de Yngre i Forretningen, som han talte med derom, efter hans Forklaring ud fra — samt at det var ham paafaldende, at Banken undertiden havde Vanskeligheder ved at dække Tabene og lod Veksler diskontere gennem Firmaet. Petersen gjorde paa Vidnet Indtryk af ikke at forstaa sig paa de udenlandske Spekulationer, og Vidnet antog, at Petersen uberettiget havde indladt sig paa Spekulationer for Banken, om end Vidnet ikke havde vidst, at det gik saa vidt, at Banken maatte standse.

Prokurist i Firmaet fra Oktober 1910 til Januar 1913, Aage Georg Hansen har edelig forklaret, at han af Telefonsamtaler med Petersen, naar denne gav Ordrer, fik det Indtryk, at Petersen selv var ivrig efter at spekulere, og at Vidnet af en Samtale mellem de Tiltalte i deres Kontor, hvilken han kunde følge, da der paa Grund af Bendix' Tunghørighed blev talt højt, fik den Tanke, at det var Petersen, der selv havde været med i Spekulationerne, og at de Tiltalte nu hævede Forbindelsen for ikke at løbe Risiko, naar Banken ikke kunde opfylde sine Forpligtelser, samt at flere af de Yngre i

Forretningen, som han talte med, lod til at se paa Sagen paa samme Maade og sagde, at det paa den Maade formodentlig vilde ende galt med Banken. Flere af det endnu i Firmaets Tjeneste værende Personale har derimod under Sagen forklaret ikke at have haft Mistanke.

Petersens Svoger, Bankdirektør i Odense Niels Peter Christensen, der en Tid lang bestyrede de Tiltaltes Filial i Odense, har forklaret, at han i Sommeren 1912 under Ophold her i Byen hørte Petersens Spekulationer, blandt Andet en betydelig Gevinst, som han skulde have haft paa Nafta, omtale paa offentlige Steder, hvilken Omtale gjaldt Petersen personlig, og at han af de Tiltaltes Personale blev spurgt, hvordan det gik med Petersen, og kunde blive spurgt herom omtrent i hvert af Kontorerne baade af Chef, Prokurist og de unge Assistenter. Han omtalte, hvad han havde hørt om Spekulationerne til de Tiltalte, hvortil Bendix svarede, at Petersen var gal og lige saa godt kunde tabe 100,000. Ogsaa i Odense hørte han Petersens Spekulationer omtale, og da Bendix i Sommeren 1913 var i Odense, talte Bendix igen derom og sagde, at hvis Petersen endnu laa med saadanne Engagements som Nafta, gabede han vist over for meget, og det vilde ende galt, nu da Kurserne gik imod, og de vilde nok høre om et Bump i Roskilde, ligesom Bendix flere Gange har omtalt, at Petersen var vild med sine Spekulationer, og de Tiltalte engang i Forbindelse med Petersens Spekulationer fortalte om, hvorledes han havde bedt dem hjælpe sig med Diskontering af Veksler, og tilføjede, at det var en løjerlig Bankforretning.

De Tiltalte har erkendt at have hørt af Christensen om Spekulationerne, bl. a. om store udenlandske Spekulationer for Banken eller Petersen, og at Bendix med Henblik paa Diskonteringerne har sagt, at det var en løjerlig Bankforretning, men Bendix har erklæret ikke at huske at have talt om et Krak i Roskilde, og at han i alt Fald ikke har ment noget særligt dermed eller tænkt paa, om Nafta Engagementet var Petersens eller udført gennem Banken, eller om det var Petersen, der spekulerede for Bankens Kunder. Steen har forklaret, at han troede, at det drejede sig om Spekulationer, som Petersen lod Banken udføre, og at det var Andre, der spekulerede gennem Banken, medens Petersen kun var med med Smaabeløb.

Endvidere har Partikulier Thorning forklaret, at Bendix en Dag formentlig i Vinteren 1912—13 talte med ham om Roskildebanken, sagde, at det vist stod daarligt til med den, og spurgte, hvem der købte de store Poster paa Udlandet, og om det var Petersen selv, hvortil Thorning svarede, at han ikke selv havde noget deraf. Efter Steens Fremstilling har Bendix gengivet ham Samtalen paa lignende Maade. Bendix har i Retten forklaret, at han, da Thorning meddelte, at han længe ikke havde faaet Opgørelse fra Banken, raadede Thorning til at overføre sine Forretninger til de Tiltalte, men at dette Raad ikke stod i Forbindelse med nogen Mistanke til Banken.

Steen har forklaret, at han engang senere har talt med Vekselleder Paul Philipson, om han ikke mente, at det var for store Engagementer, Roskildebanken indlod sig i.

Endelig har Boghandler Hans Andreas Bertelsen edelig forklaret,

at han samme Dag, som han i Aviserne havde læst, at Roskildebankens Direktør var anholdt, i Telefon spurgt Steen, om det var deres fælles Bekendt, det var gaaet saaledes, hvad Steen bekræftede, idet han i Samtalens Løb tilføjede, at det havde han eller man anet længe. Steen har hertil bemærket, at han i alt Fald kun har sagt, at man paa Børsen talte derom og maaske der havde tænkt sig noget saadant.

De Tiltalte har erkendt, at det vilde være meningsløst eller uforsvarligt for Banken selv at spekulere i det Omfang, som Engagementerne udviste, og de har ej heller paaberaabt sig nogen Antagelse om, at dette skulde være sket paa lovlig Maade. De har derimod begge henvist til, at de troede, det var Bankens Kunder, der spekulerede.

Steen har imidlertid efter forskellige vaklende Forklaringer erkendt, at han vidste, at Petersen deltog for egen Regning i Spekulationerne gennem Banken. Petersen har ogsaa forklaret, at det af hele Forhandlingsmaaden med de Tiltalte fremgik, at Spekulationerne foregik for Bankens Regning, uden at der stod Kunder bagved, hvilket der kun lejlighedsvis har været Tale om. De Tiltalte vidste, at Petersen var Spekulant, og han viste stadig sin personlige Interesse for Spekulationerne, navnlig vidste de Tiltalte, at han havde en usædvanlig Tilbøjelighed for Baisseforretninger, og en stor Del af de mest ødelæggende af Bankens Spekulationer hos de Tiltalte var Baisseforretninger. Det maatte derhos være meget paafaldende, at en saa lille Provinsbank skulde have et Klientel, der i større Omfang udførte saa store og risikable Spekulationer, som der her var Tale om, og som saa længe skulde fortsætte trods de store og voksende Tab. Navnlig var det stridende mod al Rimelighed, at en Bankbestyrelse skulde lade Kunder fortsætte deres Spekulationer i stort Omfang, skønt de ikke rettidig dækkede deres Tab, hvad Petersen paastod var Grunden til Bankens manglende Betalingsevne. Bendix hævdede ogsaa overfor Petersen, at han maatte kunne faa Kunderne til at betale.

Det er ligeledes ganske usandsynligt, naar Bendix hævder, at han aldrig har troet, at Petersen deltog i Spekulationerne, og at det maa anses for en Udflugt, fremgaar foruden af Foranstaaende, bl. a. af Bendix' Forhold til Petersens Spekulation i Østasiatisk Kompagnis Aktier a meta med Steen. Desuden viser Bendix' senere Udtalelser og Forespørgsler saavel til Bankdirektør Christensen som til Thorning, at han var fortrolig med den Tanke, at det var Petersen, der spekulerede.

Begge de Tiltalte, der ej heller kan forudsættes ikke at have talt indbyrdes om disse Forhold, maa saaledes antages at have været paa det Rene med, at det var Petersen, der for en væsenlig Del drev Spekulationerne for Bankens Midler, og der kan ingen Vægt læggss paa Steens Udtalelser om, at han slet ikke troede, at Petersen var med i Baisseforretningerne, og aldrig har troet, at han deltog i de udenlandske Spekulationer, hvilket er i Modstid med det foran Oplyste.

Hvad særlig Spekulationerne hos Levy angaar, bemærkes, at denne efter sin Forklaring identificerede Bankens og Petersens Interesser, hvilket, hvis det ikke skyldes de Tiltalte, i alt Fald ikke kan formodes

at være dem ganske ukendt. De Tiltalte deltog nemlig i Levys smaa Sammenkomster med Petersen i Anledning af Forbindelsen, ved hvilken Lejlighed Spekulationerne omtaltes, og Steen raadede endog Petersen til at hjemtage Avance. Da Petersens Svigerfader kort før Bankens Standsning var død, bragte Steen, der har forklaret, at han betragtede Petersens Arv som en Betryggelse, hvis denne skulde have deltaget i Spekulationerne, Efterretningen herom til Levy, der straks tilskrev Sollinger & Wasserzug, at Petersen havde arvet en halv Million, og Bendix forhørte sig efter Christensens Forklaring hos denne om Arven, som viste sig ikke at ville blive udbetalt til Petersen.

Begge de Tiltalte har erkendt, at de vidste, at Petersen intet ejede af Betydning. Da hans Svigerfader i Begyndelsen af 1910 havde faaet hans daværende Tab paa Spekulationer hos de Tiltalte bragt ud af Verden, maatte disse love ikke at lade ham spekulere mere, og de maatte herefter vide, at han ingen Udsigt havde til yderligere Hjælp. De Tiltalte vidste ligeledes, at Spekulationerne gennem deres Firma medførte store og voksende Tab, og de vilde Spekulationer gennem Levy maatte de Tiltalte kende af dennes Provisionsopgørelser.

De Tiltalte havde allerede paa tidligere Tidspunkter haft Anledning til at fatte Mistanke til Banken, idet dens Spekulationstab i 1908 ikke fandtes fuldstændig opført paa Aarsregnskabet, og det maatte være paafaldende for de Tiltalte, at Banken trods sin voksende Omsætning og Fortjeneste havde stigende Vanskeligheder ved at opfylde sine Forpligtelser. Navnlig har Petersens Forlangende om Opretholdelse af en Separatkonto for Tabet ogsaa paa afsluttede Spekulationer og om Tilsendelse af særlige Depotlister for en Del af Bankens Engagementer samt Diskonteringen af Bankens Veksler og de svigtende Indbetalinger, som Petersen trods sine Løfter ikke kunde skaffe, og de usædvanlige Betalingsmidler for Tabene, ikke kunnet undgaa at give de Tiltalte Indtryk af Misligheden af Petersens Spekulationer.

Bendix har vel forklaret, at han ikke troede, at en Bankdirektør kunde spekulere gennem sin egen Bank, og at det aldrig er faldet ham ind, at der kunde være noget galt ved Petersens Forhold. Da Bendix imidlertid i sin tidligere Forretningsvirksomhed netop havde hjulpet en Bankdirektør under en lignende Situation, da han derhos hjalp Petersen med at holde dennes Spekulation gennem Banken i Østasiatisk Kompagnis Aktier skjult, og da han efter at have set de mistænkelige Forhold i Banken, bryder med Petersen, maa denne Udtalelse anses for en Udflugt. Steen har ogsaa efter forskellige delvis modstridende Forklaringer erkendt, at han troede, at Petersen uden videre kunde spekulere gennem Banken, og var paa det Rene med, at Petersen, da han kun var i Stand til at dække mindre Tab, paa egen Haand indlod sig i større Spekulationer gennem Banken, end han kunde tilsvare.

Efter begge Tiltaltes Forklaringer var Grunden til, at de i 1911 ophørte med at gøre Forretninger for Banken, at de udenlandske Spekulationer blev for store, og at Banken ikke indbetalte, hvad den skulde. Efter det Foreliggende forlangte de Tiltalte imidlertid, efter

at de risikable udenlandske Engagementer var afsluttede, tillige de forholdsvis smaa indenlandske, hvorfor der var Dækning, afviklet og erklærede fremtidig kun at ville gøre Kontantforretninger med Banken. Hele de Tiltaltes Optræden i den Anledning, Bendix' bestemte Krav om Afslutning af Separatkontoen, hans samtidige Salg af Firmaets Aktie i Banken og hans Tilbud om at forhandle personlig med Bankbestyrelsen, viser ogsaa en saadan Mistillid til Bankens og Petersens Forhold, som efter de Tiltaltes øvrige Forretningsførelse er ganske uforklarlig ud fra det Synspunkt alene, at Risikoen ved disse Forretninger var blevet for stor. I saa Henseende skal blot henvises til deres Optræden overfor andre Kunder, der ikke kunde dække deres Tab, og navnlig overfor Petersen personlig, hvem de til Tider indrømmede store Spekulationer uden Sikkerhed eller endog blot rimelig Udsigt til Dækning af eventuelt Tab, samt til de Tiltaltes fuldstændig letsindige Handlemaade overfor Bankassistenterne i Aalborg, hvorom nedenfor.

Det kan derfor ikke staa til Troende, at de Tiltalte alene for Pengerisikoens Skyld har afbrudt Forbindelsen med Banken. Hvis de Tiltaltes Antagelse om, at Spekulationerne var forskellige Kunders, var rigtig, vilde der ej heller have været megen Grund til at tro, at Banken ikke skulde have sørget for i det Væsenlige at have Sikkerhed for disse. De Tiltaltes bestemte og gentagne Forlangende om Afvikling af alle Engagementer under Paaskud af ikke længere at ville belaane de for Banken indkøbte Effekter, kan derfor efter de Tiltaltes Forhold ikke forklares paa anden Maade end, at de efter alt det Stedfundne da maatte have faaet Forstaaelsen af, at Petersen misbrugte sin Stilling i Banken til Spekulationer paa en saadan Maade, at de trods den gode Indtægt fra denne store Kunde ikke længere aabenlyst turde have med disse Forretninger at gøre. At dette virkelig har været Tilfældet, fremgaar tillige af de Tiltaltes ubegrundede Hemmeligholdelse og ganske usædvanlige Undladelse af Bogføring af den Provision, de modtog af Levy, og som de delte indbyrdes som en anden Forretningsindtægt, og det bestyrkes i høj Grad ved, hvad de Tiltaltes eget Personale har antaget om Forholdet.

Naar Steen paa forskellig Maade har gjort gældende, at han ikke troede, at Petersens Spekulationer havde et saa stort Omfang, som det viste sig, maa dette, selv bortset fra det lidet begrundede i denne Antagelse, blive uden afgørende Betydning. Da en Bankdirektør nemlig, saaledes som det ogsaa maa antages erkendt af begge de Tiltalte, selvfølgelig er uberettiget til at bevilge sig selv en Spekulationskonto i sin egen Bank uden Sikkerhed, navnlig naar han ikke er god for det mulige Tab, maatte allerede de Tiltaltes Bistand til, at Petersen uden Midler overhovedet indlod sig i saadanne Spekulationer gennem sin Bank, paadrage de Tiltalte Ansvar. Men efter det foran Anførte maa de Tiltalte antages at have næret en saa alvorlig Overtydning om, at Petersen ogsaa i stort Omfang brugte Bankens Midler til ulovlige Spekulationer, at de Tiltalte uden Hensyn til, om de nærmere har kendt Omfanget heraf eller hans Fremgangsmaade i Enkeltheder, har paadraget sig Ansvar ved deres Medvirken til hans Fortsættelse af disse Spekulationer.

Da de Tiltalte desuagtet har bragt Petersen i Forbindelse med

Levy om Indgaaelse af saadanne ulovlige Spekulationer for Bankens Midler, bistaaet Levy og Petersen med Hensyn til denne Forretningsforbindelse og modtaget Vederlag herfor af Levy, maa de Tiltalte blive at anse efter Straffelovens § 253, jfr. § 48. Efter en af Roskilde Handels-, Haandværks- og Landbrugsbank i Likvidation nedlagt Erstatningspaastand vil de Tiltalte som Følge deraf have in solidum at erstatte Banken det Tab, som ved de ovennævnte Spekulationer er tilføjet Banken, 349,300 Kroner.

I Tiden fra Juni 1911 til Februar 1914 spekulerede Eivind Marinus Larsen, der er født i Aaret 1888, og Svend Køhke Fog, der er født i Aaret 1891, og som begge var Assistenter i Aktieselskabet Diskonto-, Laane- og Sparebanken i Aalborg, gennem de Tiltaltes Firma og flere andre Forretninger. De indbetalte i denne Periode til de Tiltaltes Firma ialt ca. 317,500 Kr. og led hos dem et Tab af ca. 242,000 Kr. Midlerne til Spekulationerne skaffede Larsen og Fog og senere efter Fogs Afskedigelse i Aaret 1912 Larsen til fælles Fordel for begge og med Understøttelse af den ligeledes i Banken ansatte Assistent Axel Burmester, der er født i Aaret 1891, idet de dels under deres Arbejde i Banken tog Summerne i Bankens Kasse, dels skaffede sig dem ved urigtige og ved falske Checks. De skjulte Besvigelserne, der ialt androg ca. 643,000 Kr., ved fingerede Udbetalingsbilag og urigtig Bogføring. Ved Kommissionsdom af 12 December 1914 blev Fog og Larsen ansete efter Straffelovens §§ 251, 253 og 268 med Forbedringshusarbejde hver i 4 Aar, medens Burmester efter Straffelovens § 253 blev anset med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

De Tiltalte Steen og Bendix sigtes for at have medvirket til og draget Fordel af de ovennævnte Spekulationer, uagtet de vidste, at de dertil anvendte Midler erhvervedes ved Bedrageri.

Spekulationerne omfattede baade danske og udenlandske Papirer og bestod til Tider i overmaade store Engagementer, og Ordrerne var undertiden saa paafaldende, at de Tiltalte gjorde Indvendinger mod at udføre dem. I Tiden til Efteraaret 1912, da Fog fik sin Afsked fra Banken og forlod Aalborg, lød deres Konto paa deres Navne, deres Breve blev underskrevne af begge, undtagen naar en af dem var bortrejst; de Tiltalte stilede ligeledes deres Breve til Larsen og Fog i Forening. Efter Fogs Afskedigelse kom Kontoen til at lyde paa Larsen og Burmesters Navne, idet Burmester indtraadte paa Fogs Forlangende som kontrollerende Larsen, medens Fog stadig var Medinteressent, hvorimod Burmester ingen Andel selv havde i disse Spekulationer. I Oktober s. A. afsluttedes disse Spekulationer paa Grund af uheldige Konjunkturer, efter at der var tabt over 100,000 Kr. Engagementerne havde til Tider været meget betydelige. I November s. A. lod Larsen aabne en ny Konto paa sit Navn, og denne fortsattes til Spekulationernes Ophør, idet han nu optraadte som Korrespondent. Fog var imidlertid vedblivende Interessent og konfererede ogsaa undertiden med de Tiltalte.

De Tiltalte har fastholdt, at de har troet, at Bankassistenterne for et Vederlag repræsenterede og ledede et Konsortium, for hvis Regning Spekulationerne foregik, hvilken Fremgangsmaade ikke skal være ualmindelig i Provinsen. Konsortiets Medlemmers Navne blev ikke meddelt de Tiltalte. De Tiltalte fik hurttgt at vide, at de Paagældende var Assistenter i Diskontobanken, men de nægtede at have tænkt sig dem væsentlig interesserede i Spekulationerne, hvad de ej heller vil have tiltroet dem Midler til, om end Steen har forklaret, at han nok troede, at de løb en Del af Risikoen.

De Tiltalte vil have slaaet sig til Ro med, at Forpligtelserne som oftest opfyldtes prompt fra de Spekulerendes Side, hvorhos de havde Sikkerhed i Marginsdepoterne, idet Bankassistenterne havde stillet Depot 10 pCt. under et for danske og udenlandske Spekulationer. De Tiltalte har ingen Oplysninger søgt om Vedkommendes Soliditet. Steen har tilføjet, at de Tiltalte med Hensyn til kontante Indhetalinger ikke undersøgte Sammenhængen med, hvorfra de hidrørte. I væsentlig Overensstemmelse med de Tiltaltes Forklaringer har de af de Tiltaltes nuværende og forhenværende Personale, som har været afhørt om disse Forhold, udtalt sig.

Larsen og Fog henvendte sig om Spekulation til de Tiltalte, da de havde hørt, at disses Firma indlod sig med hvem som helst. De Tiltalte har ogsaa optraadt særdeles imødekommende overfor dem, givet dem Raad og Anvisninger til deres Spekulationer og sendt dem daglige Børsberetninger. De Tiltalte indlod sig med dem uden at kende deres Navne rigtigt, ligesom de Tiltalte indlod sig med en anden af de domfældte Assistenter i Aalborg, Hammershøj, uden endnu at have modtaget nogen som helst Sikkerhed. Navnlig er der Intet, der tyder paa, at de Tiltalte fra Begyndelsen har troet, at der var flere med i Spekulationerne, og Assistenterne meddele, naar en af dem rejser bort, og henviser da til, at Konsortiet ikke kan samles i Sommerferien.

Korrespondancen mellem de Tiltalte og Bankassistenterne omfatter en Mængde Breve fra begge Sider, i hvilke de Tiltalte jævnlig gav Raad og Opmuntringer — der telefoneredes desuden saa godt som daglig mellem dem. I denne Korrespondance omtales et Konsortium kun ganske enkelte Steder og paa en Maade, som ikke behøver at hentyde til andre end de ovennævnte Personer, hvorimod det iøvrigt overalt i Korrespondancen forudsættes, at det er Korrespondenterne, der spekulerer, og kan disponere. I saa Henseende kan navnlig fremhæves et Brev af 13 Juli 1911 fra Fog til de Tiltalte, hvori denne bebrejder dem en Indiskretion, ved hvilken det var kommet til hans Bankdirektørs Kundskab, at han vilde baisse Bankens Aktier. Det hedder i dette Brev »jeg ønsker nemlig ikke, at min Direktør skal vide, at jeg spekulerer paa Børsen, for at han ikke skal nægte mig det«. Endvidere anmodede Fog og Larsen, efter at de Tiltalte havde telegraferet til Fog i Banken om, at Telegrammer maatte blive adresseret til Larsen efter en Adresse i Byen. Senere meddelte de, at de ikke gerne ønskede Telefonsamtaler i Banken.

Saavel Fog som Larsen har dog forklaret, at de, om end ikke som af Bendix i et Forhør angivet straks ved Forbindelsens Indledning, saa dog senere, da Engagementerne voksede, undertiden har omtalt

og søgt at give det Udseende af, at der stod andre bag dem. Paa den anden Side har saavel Larsen som Fog forklaret, at de udtrykkelig har omtalt sig selv som Deltagere, og at de Tiltalte ikke har kunnet tro, at de var udenfor Risikoen, og at Steen f. Eks. har spurgt Larsen, om han ikke havde tjent paa sine Canadaaktier hos et andet Firma. I denne Henseende maatte det være paafaldende for de Tiltalte, at Larsen eller Fog undertiden, skønt der ikke var Overskud paa Spekulationerne, begærede sig tilsendt Beløb paa nogle faa Hundrede Kroner bl. a. til forskellige Badesteder, hvor de opholdt sig, undertiden lige efter Indsendelsen af større kontante Beløb, hvad de Tiltalte indbyrdes har talt om, og at Larsen og Fog gentagne Gang paa staaende Fod har truffet Dispositioner, saa at det maa have været de Tiltalte klart, at de ikke havde indhentet Tilladelse fra nogen; medens de ved andre Lejligheder har omtalt til de Tiltalte, at de ikke selv kunde tage Bestemmelse, men maatte spørge andre. I et Brev af 10 September 1912 skriver de, at Fog er udtraadt af Konsortiet Fog & Larsen, og at Burmester i Stedet er indtraadt i Konsortiet, og at der saaledes kun kan disponeres af Larsen og Burmester. Den 3 Januar 1913 skriver Larsen: »Da jeg kunde ønske at engagere mig i fiere Papirer, end jeg er i Øjeblikket, bedes De meddele mig, hvilke De mener fordelagtigst,« og den 4 August 1913: »Jeg er stadigvæk paa den forkerte Side. Jeg bliver efterhaanden ked af det hele.« De Tiltalte beklager da de store Tab, som han har lidt, og tilbyder ham 100,000 Kr. Forenede Dampskibsaktier uden Indskud. Ogsaa i den følgende Tid omtaler Larsen Tabene som sine egne. I den senere Tid maa Larsen ogsaa antages at have omtalt, at han snart havde tjent saa meget, at han vilde trække sig tilbage fra Banken.

Da Larsen og Fog ikke turde udstede Checks til det i deres Bank lidet ansete Firma Bendix & Steen, trak de undertiden Checken til Steen personlig, hvad denne har forklaret ikke at have lagt Vægt paa. Checken bar undertiden Fogs Underskrift under Bankens Noteringspaategning.

I Sommeren 1912 besøgte Steen under et Ophold i Aalborg Larsen og Fog, ved denne Lejlighed maa han efter det oplyste antages aldeles ikke at have omtalt Konsortiet, hvorimod han efter Larsens Forklaring under Samtalen gik ud fra, at det var Bankassistenterne selv, der spekulerede og havde Risikoen. Fog, der efter det oplyste endnu i 1814 saa ud, som om han kun var 18—19 Aar gammel, præsenterede sig dog efter sin Forklaring for Steen som den yngste af Konsortiet. Steen har forklaret, at han nok saa, hvor ungdommelig de og navnlig Fog var. Ikke destomindre maa det antages, at han da tilbød dem en Spekulation i 100,000 Kroner Det forenede Dampskibsselskabs Aktier uden særligt Depot. Steen har forklaret, at han ved sin Hjemkomst omtalte til Bendix, hvor unge Bankassistenterne var, men at de Tiltalte tænkte, at disse derfor godt kunde forestaa et Konsortium. Bendix har erklæret, at han ikke mindes, at Steen har udtalt sig saaledes.

Fog har forklaret, at han i Efteraaret 1912, da der var stort Tab paa et Engagement, konfererede med Bendix, som var meget betaget og ængstelig for Pengene og sagde, at hvis han havde vidst, hvor unge de var, vilde han ikke have indladt sig med dem, hvortil Fog svarede,

at der var flere Deltagere, og Larsen og han netop, fordi de var umyndige, var valgt til at forestaa Spekulationerne. Bendix har erklæret, at han ikke mener, at der har været Tale om Fogs Ungdom.

I Efteraaret 1913, da Engagementet efter de Tiltaltes Mening var blevet for stort, og de i den Anledning var ængstelige for deres Penge, sendte de deres Prokurist Heymann til Aalborg for at forlange Afvikling eller et Afdrag paa 25,000 Kr. eller at faa Konsortiets Medlemmer opgivne, saa at han kunde undersøge deres Soliditet. Han talte med Larsen, som imidlertid erklærede, at Deltagerne ikke vilde have deres Navne frem — efter Heymanns Forklaring sagde han, at den ene ikke kunde forstyrres om Søndagen, og at den anden ikke vilde have sit Navn frem — hvorom Heymann underrettede de Tiltalte. Ligeledes tilbageviste Larsen Heymanns Forslag om at skaffe Deltagerne tilstede, saa at de kunde spise sammen. Heymann fik saaledes ingen Oplysning om Konsortiet, men da de Tiltalte nogle Dage senere fik det forlangte Afdrag, slog de sig til Ro. Larsen har iøvrigt forklaret, at Heymann under Samtalen sagde, at det ikke kunde gaa an, at Firmaet havde et saa stort Engagement uden Depositum hos to unge Bankassistenter, og at det derved vilde blive til Grin i København, men saaledes nægter Heymann at have udtalt sig.

Spekulationerne fortsattes til Larsens Arrestation i Februar 1914, hvorefter de Tiltaltes Firma til hans Konkursbo indbetalte Saldoen paa hans Konto, ca. 33,350 Kr.

Med Hensyn til Forholdet til Bankassistenterne bemærkes, at samvittighedsfulde Folk næppe vilde have indladt sig paa at udføre saa store og tabbringende Spekulationer — antagelig nogle af de største, som Firmaet havde paa en Haand — for saa unge Mennesker uden at undersøge Forholdene. Det laa nær at antage, at disse ikke var komne ærligt til de Penge, de paa en saa taabelig Maade satte over Styr, hvilken Tanke navnlig maatte paatvinge sig, efter at de Tiltalte havde faaet Vished for Petersens Bedragerier, og det lyder ganske usandsynligt, at de Tiltalte skulde have troet, at det ikke var Bankassistenterne selv, der spekulerede. Hele Bankassistenternes Optræden, og hvad de Tiltalte paa forskellig Maade erfarede om dem, maatte vække de Tiltaltes Mistanke, og de Tiltalte har ejheller behandlet dem som Ledere af et Konsortium paa samme Maade som andre af deres Forbindelser. Der findes dog ikke at foreligge saadanne haandgribelige Kendsgerninger, der peger paa saadan Vished hos de Tiltalte om, at det var for Bankens Midler, der spekuleredes, at der findes at kunne paalægges dem Straf for Meddelagtighed i Bedragerierne. Nogen Erstatningspaastand i Anledning af dette Forhold kan saaledes ikke tages under Paakendelse.

De Tiltalte udførte de danske Ordrer paa Børsen mod en Provision af 1 $^{0}/_{00}$ for Køb og 1 $^{0}/_{00}$ for Salg; for Banker og Bankfolk beregnede de dog kun $^{1}/_{2}$ $^{0}/_{00}$. Ved Baisseforretninger beregnedes undertiden $^{1}/_{4}$ pCt. for Laan af Stykkerne. Ordrer i udenlandske Aktier modtog Firmaet til Udførelse paa vedkommende udenlandske Børs gennem dets Forbindelser der.

Steen har forklaret, at Firmaet betragtede det som en Selvfølge, at en Ordre var en Kommission, som skulde udføres bedst muligt for Kunderne, og i væsentlig Overensstemmelse hermed har Bendix forklaret. Steen har udtrykkelig bemærket, at Firmaets Udgangspunkt var, at Kunderne skulde have Afregning til de af Firmaet paa Børsen opnaaede Kurser.

Imidlertid har de Tiltalte erkendt, at dette i Almindelighed ikke er sket med Hensyn til Ordrer udførte her paa Børsen. Efter deres Forklaring har de jævnlig beregnet sig en Fordel af 1/8 pCt. til 1/4 pCt. paa Kursen, hvilket maa antages at gælde ogsaa de Tilfælde, hvor de kompenserede modstaaende Ordrer.

Vekselleror Hjalmar Laurits Arthur Nielsen Stevens, der var ansat i Firmaet i 6 Aar, deraf 2 Aar efter Steens Indtræden i det, har forklaret, at navnlig efter at Steen var indtraadt i Firmaet og tog Bestemmelse om Afregningerne, blev der systematisk givet Kunderne betydelig daarligere Kurser end de paa Børsen opnanede, og at saavel Bendix som Prokuristen Heymann undertiden gjorde Bemærkning om, at det var for galt — hvilket efter Vidnets Mening fra Bendix' Side dog ikke var alvorlig ment, eg heller ikke førte til nogen Ændring. Efter Vidnets Indtryk har Firmaet foretaget saadanne urigtige Afregninger i betydelig større Maalestok, end der er anvendt eller godkendt af saa godt som alle andre Vekselleroro.

I Følge Opgørelser, foretagne af autoriseret Revisor Axel Andersen, paa Grundlag af Sammenligninger mellem de Kurser, til hvilke Forretningerne er gjorte, og de Kurser, til hvilke de Tiltaltes Firma har afregnet dem, udgør de Beløb, de Tiltalte paa denne Maade har fravendt Larsen og Fog i Aalborg, ialt ca. 7650 Kr., medens de tilsvarende Beløb for Roskildebankens Vedkommende udgør ca. 8930 Kr. Til disse Opgørelser har Steen dog bemærket, at nogle af de fundne Kursdifferencer skyldes f. Eks. Kundernos Overtagelse til fast Kurs af Østasiatisk Kompagnis og andre Aktier, af hvilken Grund der bør fragaa et Par Tusinde Kroner i hvert af de ovenfor anførte Beløb. Han anslaar den Fordel, Firmaet ved Kursskæring har tilvendt sig hos de anførte Kunder, til 1 ‰ af Omsætningen eller til henholdsvis ca. 5500 Kr. og ca. 6500 Kr. Bendix har anslaaet Firmaets Fortjeneste i det hele paa Kursskæringer og de nedennævnte skjulte Provisioner til ialt 1 ‰ af Omsætningen, hvilken for danske Fonds Vedkommende i Aarene 1910—12 efter Opgørelse har udgjort henholdsvis ca. 42, ca. 64 og ca. 86 Millioner Kroner, saaledes at de Tiltaltes Fortjeneste paa Kursskæringen har udgjort en meget betydelig Del af deres Aarsindtægt. Tiltalte Steens Defensor har bemærket, at Kursskæringerne i det væsentlige var ophørt i Slutningen af 1912. De Tiltalte har begge som Begrundelse af deres Handlemaade anført, at saadant var almindelig Brug blandt Vekselleroro, og Bendix har tilføjet, at Fortjenesten ellers var temmelig lille. Begge de Tiltalte har erkendt, at de ikke gjorde Kunderne bekendt med, at de beregnede sig de anførte Fordele paa Kurserne, men at de, naar en Kunde besværede sig over de daarlige Kurser, som Regel erklærede, at Forretningerne ikke kunde gøres bedre, men i enkelte Tilfælde imødekom Kunderne og godtgjorde Differencen, som om denne skyldtes en Fejl-

tagelse. Steen har i Forhørene udtrykkelig erklæret, at man ikke kan sige til Kunderne, at man har beregnet en daarligere Kurs.

De Tiltalte har erkendt, at de for at skjule Kursdifferencerne undertiden samtidig med at give Kunderne Afregning til daarligere Kurs har tilskrevet dem Breve, indeholdende usandfærdige Opgivender til Forklaring af, at der ikke var opnaaet bedre Kurs, saasom at det har været umuligt at udføre Ordren bedre, elier at Ordren først naaede Børsen, efter at Kursen var sat og maatte effektueres efter Noteringen, eller at Ordrer effektueredes, før Kursen var sat, eller der gives urigtige Oplysninger om de stedfundne Omsætninger. Herpaa er fundet flere Eksempler i de Tiltaltes Korrespondance.

Begge de Tiltalte har erkendt, at Kunderne i ethvert Tilfælde i det enkelte er ubekendte med, til hvilken Kurs Ordrerne udføres, og at de i Almindelighed maatte gaa ud fra, at Afregningerne var i Overensstemmelse med deres Ordrers Udførelse paa Børsen.

Ved Køb af Værdipapirer paa London Børs kunde de Tiltalte, hvis de ønskede det, faa Forretningerne afregnede af vedkommende Børsmægler til netto Kurs, det vil sige, at Mæglerens Provision indbefattedes i den Kurs, til hvilken han afregnede. Hermed var de Tiltalte paa det Rene. De valgte i de senere Aar fortrinsvis Afregning til netto Kurs og afregnede da med deres danske Kunde efter denne Kurs, men beregnede sig tillige den den engelske Mægler tilkommende Provision, hvilken Kunderne ifølge Afregningerne maatte tro var betalt i London udenfor Kursen. Flere Kunder har bekræftet, at de nærede denne Antagelse. Endvidere beregnede de Tiltalte sig selv, som det maa antages efter Aftale med Kunderne, en Provision svarende til den, der vilde have tilkommet den engelske Mægler. Da de engelske Provisioner i 1910 blvv forhøjede, foretog de Tiltalte en tilsvarende Forhøjelse og beregnede sig ialt Fald fra den Tid to fulde Provisioner udover Nettokursen. De Tiltalte underrettede ikke Kunderne om det sande Forhold. Det var kun ved Forretninger til dem selv og nærstaaende eller saadanne, som de tog særligt Hensyn til, at de Tiltalte ikke udførte Forretningerne til Nettokurs.

Efter det oplyste er det efter de for den londonske Stock Exchange gældende Regler forbudt Børsmæglere at give Afslag i Provisionen overfor private, hvorimod de overfor professsionelle Mellemmænd kan give Afslag eller dele Provisionen halvt. Denne Mellemmand maa da ikke lade private nyde godt af denne Fordel.

Ifølge de af Revisor Andersen foretagne Opgørelser beløber Differencerne sig for de engelske Engagementer for Roskildebanken til ca. 4000 Kr. og for Bankassistenterne i Aalborg til ca. 8200 Kr., hvoraf største Delen maa antages at hidrøre fra Afregninger til Nettokurs.

Vekselllererne Christian Reimann og Theodor Trier har som Sagkyndige udtalt, at de fleste eller næsten alle Vekselllerere — det samme kan antages at gælde Banker — efter deres Overbevisning i en lang Aarrække har snart sjældent snart hyppigere dels ved Udførelse af almindelige Kommissionsordrer paa Børsen, dels som et Slags Vederlag for deres Ulejlighed ved Papirets Belaaning m. m. afregnet til Kurser, der var noget fordelagtigere for dem, men at det antagelig i Reglen kun har drejet sig om forholdsvis ringere Differencer. Saadan Frem-

gangsmaade har efter disse Vidners Mening været urigtig og har ikke været fastslaaet som Kutyme.

Det følger af de Tiltaltes Stilling som Kommissionærer, at de har været pligtige at lade Kunderne tilflyde de Formuefordele, som de har indvundet ved Forretninger for dem, og det har navnlig været uberettiget, at de har skjult saadanne Formuefordele ved i deres Afregninger urigtigt at give det Udseende af, at de ikke var indvundne. At mange muligt har gjort sig skyldig i lignende Forhold, kan ikke gøre det retmæssigt. Om noget, der ligner Kutyme, kan der ikke være Tale ved et Forhold, som holdes skjult for den ydende Part.

Det er i sig selv lidet sandsynligt, at de Tiltalte ikke skulde have været paa det Rene med det retsstridige i deres Handlemaade og efter alt foreliggende derunder, at de beregnede sig Vederlag for Virksomheden som Kommissionær, og at de udtrykkelig overfor Kunderne har lagt Skjul paa deres retsstridige Handlemaade, findes det at maatte antages, at de var sig dens Uretmæssighed bevidst og i andres Færd kun fandt en formildende Omstændighed for sig.

De Tiltaltes her beskrevne Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 257.

Erstatningskravene herfor findes derimod ikke at være bragt saaledes paa det Rene, at de kan tages under Paakendelsn her.

De Tiltalte har ved Prolongationer af Spekulationsforretninger i Udlandet til egen Fordel overfor deres Kunder forhøjet den af vedkommende udenlandske Vekselerer for Prolongationerne i Kursen beregnede Godtgørelse, den saakaldte Report og Deport. De Beløb, de Tiltalte herved har indvundet, andrager for Roskildebankens Vedkommende ca. 3750 Kr. og for Aalborgbankassistenternes Vedkommende ca. 4390 Kr.

De Tiltalte har forklaret, at de har ment sig berettigede hertil paa lignende Maade som de, naar de har udlagt Penge for deres Kunder, har debiteret dem en noget højere Rente, end de Tiltaltes Firma selv betalte i Banken.

Vel kan disse Forhold ikke sammenstilles, og vel maa de Tiltalte antages at have manglet Føje til uden Aftale med Kunderne at beregne sig de nævnte Fordele, men i Mangel af nærmere Oplysninger findes det dog betænkeligt at forkaste deres Forklaringer om at have handlet i god Tro. Der vil saaledes for dette Forhold ikke kunne paalægges dem Straf- eller Erstatningsansvar.

De efter det ovenfor anførte forskyldte Straffe findes at burde bestemmes for Steen til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og for Bendix til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder. De Tiltalte vil derhos have in solidum at betale den ovenfor anførte Erstatning 349,300 Kr. samt Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, hvis Sagførelse har været lovlig, 800 Kr. De Tiltalte har selv draget Omsorg for deres Forsvar.

Nr. 271. Redaktør **Oscar Jørgensen** (Ingen)

mod

Gaardejer **C. Heilskov Alstrup** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Redaktør Oskar Jørgensen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalt, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 439. Højesteretssagfører Stein

mod

Carl Christian Christensen og **Axel Valdemar Nielsen** (Def. Harboe),

der tiltales for Meddelagtighed i Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 September 1917: Arrestanterne . . . Carl Christian Christensen og Axel Valdemar Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde . . . Christensen og Nielsen hver især i 1 Aar, og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Schrøder og Nyholm, 30 Kr. til hver, dog at Arrestanterne Christensen og Nielsen hver ikke betaler over Halvdelen af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Carl Christian Christensens og Axel Valdemar Nielsens Vedkommende anførte Grunde vil den, forsaavidt paaanket er, være at stadfæste, dog at Straffetiden for Christensen findes at burde forlænges til 18 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte Carl Christian Christensen bestemmes til

18 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler bemeldte Tiltalte og Tiltalte Axel Valdemar Nielsen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Stein og Harboe 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Carl Hans Andreas Vilhelm Henningsen, Carl Christian Christensen og Axel Valdemar Nielsen tiltales, Henningsen for Tyveri, Christensen og Nielsen for Meddelagtighed i denne Forbrydelse.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Christensen er født den 20 Oktober 1890 og anset bl. a.: ved nærværende Rets Dom af 25 Maj 1912 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Højesterets Dom af 31 August 1914 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og senest ved Stubbekøbing Købstads Politirets Dom af 24 Marts 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 8, med Tvangsarbejde i 60 Dage.

Arrestanten Nielsen er født den 29 December 1895 og ifølge Dom anset: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 20 April 1915 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og ved Stubbekøbing Købstads Politirets Dom af 23 Marts 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage.

Fra 4 til 10 September 1915 var Arrestanten arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, sigtet for Tyveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale; han har derhos den 24 Januar 1916 ved et af Rettens Kriminalkamre vedtaget en Bøde paa 50 Kr. for ulovlig Omgang med Hittegods.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 16 April d. A. anmeldte Væveriarbejderske Marthe Truskolowska til Politiet, at der samme Dag mellem Kl. 12 og 3 Eftermiddag fra hendes aflaasede Værelse, Griffenfeldtsgade 31, 4de Sal, var stjaalet en Del Damelinned, Haandklæder m. m.

Samme Eftermiddag Kl. ca. 3 indfandt Arrestanten Henningsen sig paa Laanekontoret Korsgade 43, hvor han fik Laan paa en Del af det Stjaalne. Pantelaanerens Ekspeditrice fattede imidlertid straks efter Mistanke til Arrestanten og fulgte efter ham ud paa Gaden, hvor hun saa, at han slog Følge med Arrestanterne Christensen og Nielsen, der øjensynlig havde ventet paa ham, og af hvilke Nielsen havde en Pakke i Haanden, som han afleverede til Henningsen; hun gjorde derefter Politibetjent 831, Møller, opmærksom paa de 3 Arrestanter, som fulgtes ad ind paa Beværtningen Korsgade 13, hvor Betjenten anholdt Henningsen og anmodede de 2 Andre om at følge med, men saasnart de fra Beværtningen var kommet ud paa Gaden, løb de 3 Arrestanter hver til sin Side. Betjenten fik dog indhentet Henningsen, hvorimod

det lykkedes de 2 Andre at undfly, indtil de den følgende Dag blev anholdt.

Paa Bordet i Beværtningen laa ved Betjentens Tilstedekomst en Pakke, indeholdende Resten af det Stjaalne, og efter Betjentens Forklaring vilde ingen af Arrestanterne kendes ved Pakken.

Arrestanten Henningsen har tilstaaet, at han efter Aftale med de 2 andre Arrestanter har begaaet Tyveriet, idet han med en Nøgle, som Christensen laante ham, i tyvagtig Hensigt lukkede sig ind i Værelset, hvor han stjal Tingene, der er vurderet til ialt 30 Kr., fra en ulaaset Kurv.

Angaaende sit Forhold til Medarrestanterne har han forklaret, at han havde drevet omkring med disse paa Gaden, indtil de ved 2 Tiden kom gennem Griffenfeldtsgade, hvor de enedes om at begaa et Tyveri for at skaffe Penge til Mad og Drikke. Han laante nu nogle Nøgler af Christensen, og medens de 2 andre Arrestanter forblev paa Gaden, gik Henningsen op i Ejendommen og udførte Tyveriet; efter atter at være kommen ned paa Gaden, sluttede han sig paany til Medarrestanterne og gik med Nielsen ind i en Gadedør i Nærheden, hvor de fordelte det Stjaalne i 2 Pakker, af hvilke Henningsen pantsatte den ene, medens Nielsen holdt paa den anden, som han afleverede til Henningsen, da denne kom tilbage fra Laanekontoret. Alle 3 Arrestanter gik derefter til den Beværtning, hvor Henningsen kort efter blev anholdt.

Arrestanterne Christensen og Nielsen har nægtet sig skyldig i noget Ulovligt.

Christensen har forklaret, at han og Nielsen efter at have drevet om paa Gaderne traf Henningsen i Griffenfeldtsgade ved Hjørnet af Korsgade; Henningsen var da i Besiddelse af en Pakke, som han bad Nielsen holde, mens han selv gik hen paa et Laanekontor; da Henningsen lidt senere kom tilbage fra Laanekontoret, fulgtes alle 3 Arrestanter ad til den Beværtning, hvor Henningsen blev anholdt. Christensen har erkendt, at han undlod at besvare Politibetjent Møllers Forespørgsel om, hvem Pakken tilhørte, idet han nu forstod, at der maatte være noget galt ved Pakken, og han vilde ikke bringe Henningsen i Forlegenhed. Han har nægtet at have laant Henningsen nogen Nøgle.

Nielsen har forklaret, at han og Christensen efter at være drevet om paa Gaderne traf Henningsen et Sted paa Nørrebro, muligvis i Griffenfeldtsgade, hvad Arrestanten dog ikke vil kunne huske. Henningsen havde da en Pakke, med hvilken han gik ind i en Gadedør, hvorfra han kom tilbage med 2 Pakker, af hvilke han lod Nielsen holde den ene, mens han fjernede sig med den anden, uden at Nielsen ved, hvor han gik hen; lidt efter kom Henningsen tilbage og fik den Pakke, Nielsen havde holdt; Henningsen gik derpaa sin Vej, men traf senere igen sammen med de 2 andre Arrestanter udenfor den Beværtning, hvor han blev anholdt. Nielsen har benægtet at være løbet fra Politiet.

Efter Christensens Forklaring havde han og Nielsen været sammen med Henningsen 1 à $1^1/_2$ Time før dennes Anholdelse, medens Nielsen har erklæret sig ude af Stand til at huske, hvor lang Tid der for-

løb til Henningsens Anholdelse, men det har efter hans Forklaring kun været nogle Minutter.

Det er oplyst, at Nielsens Moder tidligere har boet i Ejendommen Griffenfeldtsgade 31, hvor Tyveriet blev begaaet, og at Christensen har besøgt Nielsen, medens dennes Moder boede i Ejendommen.

Efter hvad der saaledes er oplyst om Arrestanterne Christensen og Nielsens Færden sammen med Arrestanten Henningsen lige ved Gerningsstedet og umiddelbart efter, at Tyveriet maa antages begaaet, maa Henningsens Forklaring om de 2 andre Arrestanters Deltagelse i Tyveriet anses saaledes bestyrket, at det findes uden Betænkelighed at lægge Arrestanten Henningsens Forklaring i dens Helhed til Grund ved Sagens Paadømmelse og saaledes anse det bevist, at Arrestanterne Christensen og Nielsen som Medgerningsmænd har deltaget i Tyveriets Udførelse.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse . . . . Christensen efter dens § 231, 2det Stk., og Nielsen efter dens § 230, 2det Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde . . . . Christensen og Nielsen hver især i 1 Aar, og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver, dog at Arrestanterne Christensen og Nielsen hver ikke betaler over Halvdelen af Omkostningernes samlede Beløb.

Torsdag den 22 November.

Nr. 440. Højesteretssagfører Bülow

mod

Niels Johannes Rasmussen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 September 1917: Arrestanten Niels Johannes Rasmussen, Arrestantinderne Hellemine Sigrid Jensen Møller og Maren Kirstine Ottomine Elise Thomsen samt de Tiltalte Jens Karl Nielsen og Eilert Valdemar Rasmussen bør straffes: Arrestanten med Tugthusarbejde i 3 Aar, Arrestantinderne og de Tiltalte med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestantinderne og Tiltalte Nielsen hver især i 120 Dage og Tiltalte Rasmussen i 30 Dage, og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Rievers og Nathansen, 60 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Niels Johannes Rasmussens Vedkommende anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger er uden Betydning,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Johannes Rasmussen til Højesteretssagførerne Bülow og Henriques 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Niels Johannes Rasmussen, Arrestantinderne Hellemine Sigrid Jensen Møller og Maren Kirstine Ottomine Elise Thomsen samt de Tiltalte Jens Karl Nielsen og Eilert Valdemar Rasmussen tiltales, Arrestanten, Arrestantinderne og Tiltalte Nielsen for Tyveri . . . . Tiltalte Rasmussen for Hæleri.

Arrestanten er født den 16 Januar 1888 og senest anset: ved Højesterets Dom af 14 Oktober 1915 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., samt Lov Nr. 123 af 9 Juni 1912 § 13, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Han skildres fra Strafanstalten som en fræk og løgnagtig, aldeles ligeglad Person, der ved Løsladelsen sattes i Bedømmelsesklasse 5 (upaavirket af Straffen).

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Natten til den 13 April d. A. Kl. $1^1/_2$ anmeldte den i Halmstad hjemmehørende Skomagermester Johan Severin Johansson til Politiet, at han, der var paa Besøg her i Staden, havde mistet, muligvis ved Tyveri, en Tegnebog, indeholdende ca. 1225 Kr., hvoraf 12 danske 100 Kronesedler. Anmelderen, der var en Del beruset, har dog hverken til Politiet eller senere ved sit Møde i Retten kunnet gøre nærmere Rede for, hvorledes han har mistet Pengene. Han har forklaret, at han i Løbet af Aftenen havde været sammen med forskellige Kvinder og med en Mandsperson, som havde været venlig imod ham; han har paavist Beværtningen »Elektra«, Gothersgade 12, som et Sted, hvor han havde været inde, og han har ment i Arrestanten at genkende en Person, som han saa paa denne Beværtning.

Arrestantinderne og Tiltalte Nielsen har tilstaaet sig skyldig i Tyveriet af Anmelderens Penge under følgende nærmere Omstændigheder:

Færdig fra Trykkeriet den 12 December 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 41—42.**

Torsdag den 22 November.

Arrestantindernes endelige Forklaring gaar ud paa, at de om Aftenen traf Anmelderen sammen med Tiltalte Nielsen paa Kongens Nytorv og derefter fulgtes med Anmelderen ad Gothersgade om ad Borgergade, medens Tiltalte Nielsen, der traf sammen med Arrestanten, gik sin Vej efter at have fortalt Arrestantinderne, at Anmelderen havde mange Penge, og at de ikke skulde lade ham gaa. Senere kom Arrestanten og Tiltalte Nielsen paany tilstede ved Hjørnet af Gothersgade og Borgergade. Ogsaa Arrestanten sagde til Arrestantinderne, at Svenskeren havde mange Penge, og at de ikke skulde lade ham gaa, hvilket Arrestantinderne maa antages at have forstaaet som en Anvisning paa at bestjæle ham. Arrestantinderne fik derefter Anmelderen ind i en Port i Borgergade, og medens Arrestanten og Tiltalte ventede i Nærheden, stjal de Tegnebogen, der efter Arrestantinden Thomsens Forklaring senere viste sig at indeholde 910 Kr., ud af hans indvendige Brystlomme. Umiddelbart efter Tyveriets Udførelse gav de Tegnebogen til Arrestanten, som straks derefter gav Arrestantinderne og Tiltalte hver en 100 Kroneseddel og senere atter hver en 100 Kroneseddel; Arrestantinden Thomsen fik yderligere en 10 Kroneseddel; Resten af Pengene beholdt Arrestanten selv.

Tiltalte Nielsen har forklaret, at han, der havde truffet Anmelderen paa Gaden og drukket Portvin med ham paa Beværtningen Kongens Nytorv 24 Kl. 11 Aften forlod denne Beværtning sammen med Anmelderen. Paa Kongens Nytorv traf de Arrestantinderne, af hvilke først den ene og derefter den anden gav sig i Snak med Anmelderen; Tiltalte traf nu Arrestanten og gik med ham til Beværtningen Grønnegade 41. Arrestanten fortalte Tiltalte, at han havde været paa Kafé »Elektra« med Anmelderen, og at denne havde mange Penge. Da Arrestanten og Tiltalte derefter gik fra Grønnegade, traf de paany Anmelderen og Arrestantinderne og holdt sig i Nærheden af dem i Borgergade. Det staar for Tiltalte, at Arrestanten sagde til Arrestantinderne, at Anmelderen havde mange Penge, derimod nægter Tiltalte selv at have udtalt dette, idet han tværtimod vil have sagt til dem, at Anmelderen ingen Penge havde. Tiltalte har tilstaaet, at han, der sammen med Arrestanten opholdt sig lige i Nærheden, forstod, at Arrestantinderne i den omtalte Port vilde bestjæle Anmelderen, og at han i hvert Fald blev klar herover, mens Arrestantinderne var i Porten med Anmelderen, samt at Tiltalte billigede Tyveriet og fik Andel i Udbyttet af dette, som af Arrestantinderne forklaret.

Arrestanten, der blev anholdt den 30 April, nægtede sig til Anholdelsesrapporten skyldig i noget Ulovligt og nægtede at kunne huske, hvor han havde været henne den omtalte Aften, men tilstod sig ved sin første Fremstilling i vedkommende Kriminalkammer skyldig i Hæleri med Hensyn til den af Arrestantinderne stjaalne Tegnebog, idet han efter Tyveriets Udførelse modtog Tegnebogen af Arrestantinden Møller, fordelte Pengene og til eget Brug beholdt 200 Kr. af disse. Denne Tilstaaelse har Arrestanten imidlertid senere fragaaet, idet han, der vel erkender paa Gaden af Arrestantinderne at have modtaget Tegnebogen med Hundredekronesedlerne, ikke vil have været klar over, at den var stjaalen og paa Grund af sin berusede Tilstand ikke gjorde sig Tanker om, hvor den skrev sig fra, før han næste Morgen tænkte sig, at Bogen og Pengene var stjaalet og derefter straks lod Arrestantinden Thomsen faa 300 Kr., som han var i Besiddelse af, tilbage. Han har nægtet ethvert Kendskab til Anmelderen og har nægtet at have sagt enten til Arrestantinderne eller til Tiltalte Nielsen, at Svenskeren havde Penge, hvorimod han erkender at have staaet sammen med Tiltalte Nielsen, da han modtog Pengene af Arrestantinderne, men uden at have haft noget Kendskab til det i Porten udøvede Tyveri. Angaaende hans Forhold efter Tyveriets Udførelse har han afgivet vaklende Forklaringer, der strider mod Arrestantindernes og Tiltalte Rasmussens Forklaringer. Hans Forklaring om at have givet 300 Kroner af de stjaalne Penge tilbage til Arrestantinden Thomsen er bevist at være løgnagtig.

Tjener Hjalmer Nielsen og Restauratør Petersens Hustru, Signe Olsen, har forklaret, at de den paagældende Aften saa Arrestanten i Beværtningen »Elektra«, og Fru Petersen husker, at han var der samtidig med Anmelderen, med hvem hun bestemt mener, at han talte. Arrestanten har ikke villet bestride at have været paa denne Beværtning, men nægter at have bemærket Anmelderen og at have talt med ham.

Efter alt det Foreliggende, og naar henses til, at Arrestanten, der ikke har kunnet godtgøre at have haft noget lovligt Erhverv, dels tidligere er dømt for, dels gentagne Gange har været arresteret som sigtet for Tyveri fra berusede Mandspersoner eller Delagtighed heri, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at Tyveriet er udført i Forstaaelse med Arrestanten og under Hensyn til, hvad der er oplyst om hans Færden under Tyveriets Udførelse og umiddelbart før og efter at det blev begaaet, at anse Arrestanten som Medgerningsmand til dette.

Ved Tiltalte Ejlert Rasmussens med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det bevist, at denne Tiltalte har gjort sig skyldig i hælerisk Virksomhed dels ved at besørge 100 Kr. af de stjaalne Penge vekslede for den ene af Arrestantinderne og ved af den anden af dem at modtage en 100 Kroneseddel til Veksling, hvad han dog ikke besørgede, dels ved i Selskab med Arrestanten og Arrestantinden Thomsen at solde en Del af de stjaalne Penge op, efter Tiltaltes Forklaring ca. 90 Kr., Alt uagtet Tiltalte var paa det Rene med, at Pengene hidrørte fra Tyveri.

Den stjaalne Tegnebog var uden Værdi, og forsaavidt Arrestanten, Arrestantinderne og Tiltalte Nielsen under Sagen har været sigtet for

at have stjaalet mere end 910 Kr. fra Anmelderen, omfattes deres Forhold ikke af Tiltalen.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten . . . være at anse:

. . . efter Straffelovens § 232, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18, for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

. . . med Tugthusarbejde i 3 Aar.

. . . og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 60 Kroner til hver.

Nr. 457. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Hans Carl Olsen (Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri og ulovlig Omløben med Varer.

Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 4 September 1917: Arrestanten Hans Carl Olsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Han betaler derhos denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Anklageren, Sagfører Johansen, og Forsvareren, Sagfører Gudsøe, hvis Sagførelse har været forsvarlig, med henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. De hos Arrestanten forefundne 137 Prospektkort konfiskeres til Fordel for Statskassen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Oktober 1917: Arrestanten Hans Carl Olsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt have de hos ham forefundne Prospektkort forbrudte til Fordel for Anholderen. I Henseende til Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Sørensen, i Salær hver 20 Kr., bør Underretsdommen ved Magt at stande. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Carl Olsen til Højesteretssagførerne Hansen og Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Fredericia Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Hans Carl Olsen sat under Tiltale for Tyveri og ulovlig Omløben med Varer.

Arrestanten, der er født den 12 November 1892, har tidligere — foruden at han flere Gange har vedtaget Bøder for Politiuordner og Vold samt en enkelt Gang for Ran og før sit fyldte 18de Aar har været straffet 1 Gang for Ran og 1 Gang for Tyveri — været anset gentagne Gange for Betleri, en enkelt Gang i Forbindelse med Overtrædelse af Politivedtægt, senest ved Fredericia Købstads Politirets Dom af 27 Februar 1917 med Tvangsarbejde i 72 Dage og endvidere ved samme Rets Dom af 5 December 1910 efter midlertidig Lov af 1 April 1905 § 1 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage, ved samme Købstads Ekstrarets Dom af 9 August 1911 efter Straffelovens § 203 med simpelt Fængsel i 8 Dage, ved samme Rets Dom af 22 November 1911 efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1 samt Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 18 Dage, ved samme Rets Dom af 23 Juni 1914 efter Straffelovens § 228, smh. med § 54, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved Overrettens Dom af 17 Maj 1915 efter § 6 i Lov af 4 Februar 1871, indeholdende Bestemmelser om Politiet udenfor København, for Gadeuorden med en Bøde af 50 Kr. til vedkommende Politikasse.

Den 2 August d. A. anmeldte Grosserer Otto Broe i Fredericia til Statspolitibetjenten sammesteds, at der i Tiden fra den foregaaende Dags Eftermiddag Kl. 6 til Anmeldelsesdagen Kl. 11 Formiddag var frastjaalet ham ca. 5 à 6 brugte Messing-Vandhaner, 5 Pd. brugt Cykleslange, 15 Pd. strikkede Klude, 6 à 7 Pd. Bly og ca. 2 Pd. let Messing, hvilke Genstande beroede i en aflaaset Kasse, som henstod paa en ham tilhørende aflaaset Plads i Fredericia, og som var aabnet ved, at Krampen var trukken ud. Som Gerningsmand til Tyveriet sigtede han Arrestanten, der den foregaaende Dag havde arbejdet for ham, og som havde set ham gemme de savnede Genstande.

Samme Dag fandtes hos Jærnhandler C. C. Mikkelsen i Fredericia 3 brugte Messing-Vandhaner, ca. 4 Pd. Gummislange, 7 Pd. strikkede Klude, 2 à 3 Pd. Bly og noget let Messing, om hvilke Genstande Mikkelsen har forklaret, at han havde købt dem om Formiddagen af en Person ved Navn Christian Nielsen Knudsen, der er Opkøber for ham. Knudsen har udsagt, at han samme Dags Morgen ved 7-Tiden nede ved Havnen havde mødt Arrestanten, der falbød ham nogle Varer, som Arrestanten, efter hvad han meddelte, havde opkøbt paa Fyn Dagen før. Da Knudsen erklærede sig villig til at købe Varerne, fjernede Arrestanten sig, men kom straks efter tilbage medbringende en Sæk, af hvilken han udtog de fornævnte Genstande, som Knudsen derefter afkøbte ham for 11 Kr. 80 Øre. Genstandene solgte han samme Formiddag tilligemed nogle andre Ting til Mikkelsen.

Fiskerøger E. Munch har til en Politirapport forklaret, at han, da han den 2 August om Morgenen ved 7-Tiden stod udenfor Silde-

fryseriet i Oldenborggade, saa Arrestanten komme gaaende sammen med Knudsen, der medførte en Trækvogn. Da de var udenfor en Kommunen tilhørende Plads, der støder op til Fryseriet, gik Arrestanten derind, medens Knudsen ventede udenfor, men kom straks tilbage bærende paa en Sæk, hvorefter Knudsen købte nogle Ting af Arrestanten.

Arrestanten har nægtet at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri og har fastholdt, at de i Retten tilstedeværende Varer, som han har solgt til Knudsen, var ham lovlig tilhørende. Han har nærmere forklaret, at han havde opkøbt dem paa Fyn, hvorfra han ankom til Fredericia den 31 eller mulig den 30 Juli om Aftenen, og at han da medførte en Sæk, hvori han havde Varerne. Sækken gemte han paa Pladsen ved Sildefryseriet i Oldenborggade og hentede den derfra, da han skulde handle med Knudsen.

Af et optaget Rids fremgaar det, at Pladsen er beliggende i samme Gade som Broes Oplagsplads, i kort Afstand fra denne.

Nogle af de ommeldte hos Jærnhandler Mikkelsen forefundne Genstande, nemlig et Blylod og nogle Blyplomber, er genkendte af Cyklehandler N. M. Steffensen, der efter sin Forklaring sammen med Arrestanten var tilstede, da Broe lagde Genstandene ned i den ovennævnte Kasse, som han aflaasede med en Hængelaas. Endvidere har Postpakmester A. L. P. Hauerberg genkendt en Del af de tilvejebragte Genstande som identiske med nogle, som Broe havde købt hos ham i samme Uge, i hvilken Tyveriet maa antages at være begaaet, og som afhentedes hos ham af Broe og Arrestanten, hvilken sidste kørte den Trækvogn, hvorpaa de transporteredes. Broe har derhos forevist nogle i hans Besiddelse værende, ligeledes hos Hauerberg købte Blyplomber, der er mærkede ganske som de hos Mikkelsen forefundne. Endelig har Broe med sin Ed bekræftet, at de omhandlede i Retten tilstedeværende Genstande er hans lovlige Ejendom og frakomne ham uden hans Vidende og Villie. Genstandene er efter at være vurderede til 19 Kr. udleverede til Broe, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

Efter alt det Foreliggende findes det uden Betænkelighed at statuere, at de titnævnte, hos Jærnhandler Mikkelsen forefundne Genstande tilhører Grosserer Broe, og at de er fravendte ham af Arrestanten.

Ved Arrestantens egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det derhos anses tilstrækkelig godtgjort, at han har forhandlet Prospektkort, mulig nogle Hundrede, rundt omkring paa Fyn. Han fandtes ved sin Anholdelse i Besiddelse af 137 saadanne Kort.

For det af Arrestanten i de foranførte Henseender udviste Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, og efter Fr. 13 Februar 1775 § 4, jfr. Pl. 27 November 1839 § 1, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes under eet til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, hvorhos de i hans Besiddelse forefundne Prospektkort vil være at konfiskere til Fordel for Anholderen.

I Henseende til Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 20 Kr., vil Underretsdommen, hvis Bestemmelse derom tiltrædes, være at stadfæste.

Fredag den 23 November.

Nr. 119. Aktieselskabet Dampskibsselskabet »**Svendborg**« (Overretssagfører Fick)

mod

Aktieselskabet **Korn- og Foderstofkompagniet** (Rée),

betræffende Spørgsmaalet om Berettigelse af et af Appellanterne fremsat Krav paa Overliggedagspenge.

Sø- og Handelsrettens Dom af 29 Maj 1916: De Indstævnte, A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Aarhus, bør for Tiltale af Citanterne, A/S Dampskibsselskabet »Svendborg«, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Svendborg«, til Indstævnte, Aktieselskabet Korn- og Foderstofkompagniet, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Certeparti af 8 Februar 1915 befragtede de Indstævnte, A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Aarhus, det Citanterne, A/S Dampskibsselskabet

»Svendborg« tilhørende Dampskib »Eleonora Mærsk« til at føre en Ladning Korn fra Baltimore til Danmark. Med Hensyn til Antallet af Liggedage indeholdt Certepartiet følgende Passus, om hvis rette Oversættelse der er Strid mellem Parterne: »5 running lay-days, Sundays and holidays excepted (if the vessel be not sooner dispatched) to be allowed for loading and discharging as fast can, as customary, time counting 24 hours after arrival.« Overliggedagspenge skulde betales efter en Takst af 75 Pd. Sterl. pr. Dag, dog — som det hed — kun hvis Opholdet udover Liggedagstiden skyldtes Fejl af Befragterne eller deres Agenter (»default of said Charterers or their agents«).

Skibet indklareredes i Baltimore den 25 Februar; Dagen efter fik Afladerne, Firmaet John T. Fahey & Co., skriftlig Notits, og Lørdag den 27 Februar om Formiddagen begyndte Indladningen. Mandag den 1 Marts Kl. 4⁰⁰ Eftermiddag var Indladningen sluttet, og Kaptajnen udstedte Konnossementer, lydende paa, at Ladningen var modtaget af John T. Fahey & Co. og skulde afleveres til de Indstævnte.

Skibet kom imidlertid først til at sejle den 5 Marts Kl. 3⁰⁰ Eftermiddag. Sammenhængen dermed var efter det Oplyste den, at Toldvæsnet under de nuværende Forhold ikke vilde udklarere Skibet, uden at der forelaa et Manifest fra Afskiberne om Ladningens Beskaffenhed, og at Afskiberne, som først den 5 Marts modtog Betaling, indtil da nægtede at udfærdige saadant Manifest.

Før Afsejlingen modtog Kaptajnen af Afskiberne Overliggedagspenge for Tiden fra den 5 Marts Kl. 7⁰⁰ Formiddag, da — som Parterne er enige om — de i Certepartiet betingede 5 løbende Dage, Søn- og Helligdage undtagne, var udløbne, til den 5 Marts Kl. 3⁰⁰ Eftermiddag, da Skibet afsejlede. Kaptajnen synes at være gaaet ud fra, at Skibet ikke havde noget yderligere Krav paa Overliggedagspenge, og han afgav Kvittering uden Forbehold. Citanterne, som telegraflsk var underrettet om, at Skibet holdtes tilbage, havde imidlertid i Skrivelse af 5 Marts ladet de Indstævnte vide, at de mente at have Krav paa Overliggedagspenge fra det Øjeblik, da Skibet var tillastet, og i Overensstemmelse hermed har de under denne Sag paastaaet sig tilkendt 4974 Kr. 77 Øre med Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 16 August 1915, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Omkostningerne. De gør gældende, at allerede den Omstændighed, at Kaptajnen har udstedt rene Konnossementer, og den Omstændighed, at Kaptajnen uden Forbehold har modtaget et Beløb i Liggedagspenge, maa afskære Citanterne fra at opstille yderligere Krav paa Liggedagsgodtgørelse. De gør derhos gældende, at der overhovedet ikke i Certepartiet er nogen Hjemmel til at kræve Liggedagspenge før efter 5 Dages Forløb, medmindre Skibet ikke blot er tillastet, men ogsaa udklareret forinden. De hævder endelig, at deres herværende Bankforbindelse allerede den 22 Februar telegrafisk havde givet en Bank i New York Dækningsordre, og at de altsaa maa frifindes ogsaa af den Grund, at Opholdet ikke skyldes deres Fejl (default).

At Konnossementerne ikke indeholder noget Krav paa Liggedags-

godtgørelse maa blive uden Betydning her, hvor Konnossementerne ikke var komne paa godtroende Trediemands Haand, men indehavdes af Befragterne selv, som maa være bundne ved de Forpligtelser, de har paataget sig i Fragtkontrakten. At Kaptajnen ikke har taget Forbehold i Kvitteringen maa ligeledes blive uden Betydning, da Rederiet selv forinden eller samtidig har ladet Befragterne vide, at de vilde rejse Kravet.

Spørgsmaalet maa herefter væsentlig afhænge af, hvorledes man maa forstaa Certepartiets ovenciterede Liggedagsbestemmelse, og da navnlig hvorledes man vil oversætte Ordet »despatched«.

Citanterne forstaar Sætningen: »if the Vessel be not sooner despatched« som enstydige med: »hvis Tillastningen ikke er gjort tidligere færdig« og opfatte Tidsrummet af 5 Dage kun som en Maksimalbestemmelse, men med Pligt til at ekspedere Skibet hurtigere, hvis det er muligt. De Indstævnte forstaa Ordene som betydende: »hvis Skibet ikke udklareres tidligere«. Der maa gives Citanterne Medhold i, at de omtalte Ord blive ret betydningsløse, naar de skal forstaas paa sidstanførte Maade, men paa den anden Side er det vistnok givet, at Ordet »despatched« i daglig Sømandstale, hvor Talen er om et Skib, i Almindelighed bruges i Betydningen af »udklarere«. Herefter maa Retten betragte de paagældende Ord i Certepartiet som saa lidet klare, at Retten paa den ene Side ikke tør give Citanterne Medhold i det af dem rejste Krav, men paa den anden Side finder Anledning til at hæve Sagens Omkostninger.

Paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Forsinkelsen kan tilskrives Fejl fra de Indstævnte, bliver der herefter ikke Grund til at komme ind.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Mandag den 26 November.

Nr. 223. Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger (Rée)

mod

Skanderborg Amtsraad (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning til Appellanterne i Anledning af, at en Ildebrand maatte antages foraarsaget ved Gnister fra en Indstævnte tilhørende Damptromle.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 November 1916: De Indstævnte, Skanderborg Amtsraad ved dets Formand, Stiftamtmand, Kammerherre H. C. Dons, bør for Tiltale af Citanterne, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommeu antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, til Indstævnte, Skanderborg Amtsraad, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 19 April 1915 nedbrændte totalt Udbygningerne, nemlig Stald, Rejsestald og Dansesal, til den Kroejer Jørgen Jørgensen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 14 a af Linaa By og Sogn, ligesom Ejendommens Stuehus led betydelig Brandskade. Ejendommen er beliggende i Linaa By ved den nordlige Side af den i Retningen Øst—Vest førende Landevej, saaledes at Kørestalden, der var straatækt, var bygget parallelt med Vejen og i hele sin Længde ca. 1,5 m ud paa Kørebanen. Under det i Anledning af Branden optagne Politiretsforhør er det oplyst, at Ilden opstod om Formiddagen ca. Kl. 9 i det sydvestlige Hjørne af Kørestaldens Tag. Endvidere er det oplyst, at en Skanderborg Amtsvejvæsen tilhørende Damptromle, der i de Dage benyttedes paa det gennem Linaa By førende Stykke af Landevejen, umiddelbart før Ilden opdagedes havde passeret det Hjørne af Kørestalden, hvor Ilden opstod, at Vinden, som den Dag var ret stærk, da Tromlen passerede forbi, bar fra denne mod Kroen, og at det Sted paa Taget, hvor Ilden opstod, laa 2—3 m over Tromlens Skorstens Munding. De to Personer, som den paagældende Dag betjente Tromlen, har forklaret, at de ikke har set Gnister flyve fra denne, men at det paa den anden Side ikke er udelukket, at saadant kan være sket, og at en Gnist kan have antændt Taget. Iøvrigt er der ikke under Forhøret oplyst noget, der kunde lede til Opdagelse af Sammenhængen med Ildens Opkomst udover, at et enkelt Vidne, kort Tid forinden Ilden opdagedes, vil have set en vagabondlignende Person i Kroens Nærhed, men dog ikke inde i Kørestalden.

De paagældende Bygninger var brandforsikrede i den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, og Erstatningen for Brandskaden paa Bygningerne blev ved en den 23 April 1915 afholdt Vurderingsforretning fastsat til ialt 4843 Kr. 20 Øre Efter at Brandforsikringen havde erstattet Brandlidte den ommeldte Skade, har Brandlidte under

20 Oktober 1915 tiltransporteret Forsikringen ethvert Krav, der maatte tilkomme ham mod Enhver, der maatte være ansvarlig for Brandens Opstaaen.

Under nærværende her ved Retten som vedtaget Værneting anlagte Sag paastaar derefter Citanterne, fornævnte Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, under Henvisning til, at Branden maa være foraarsaget ved Gnister fra den ovenfor nævnte Damptromle under saadanne Omstændigheder, at Tromlens Ejer er ansvarlig derfor, de Indstævnte, Skanderborg Amtsraad ved dets Formand, Stiftamtmand, Kammerherre H. C. Dons, tilpligtede at udrede fornævnte Beløb af 4843 Kr. 20 Øre med Tillæg af Omkostningerne ved Brandskadens Opgørelse 4 Kr. eller ialt 4847 Kr. 20 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 30 November 1915, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaar sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den paagældende Damptromle, der drives ved Kulfyring, er synet af Arbejds- og Fabriktilsynet den 6 April 1915, uden at der derved fandtes noget at udsætte. Forsaavidt Brandforsikringen har gjort gældende, at Tromlen ikke har opfyldt Bestemmelserne i Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 23 af 12 Februar 1904 angaaende Tilsynet med Dampkedler Afsnit F om Brugen af Lokomobiler i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande, idet Tromlen ikke, som foreskrevet i Bekendtgørelsens § 27 A Litr. d, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 171 af 29 Juni 1908, har været forsynet med en Gnistfanger, har Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet i en under Sagen fremlagt Erklæring udtalt, at den paagældende Bestemmelse efter Direktoratets Opfattelse »ikke kan bringes til Anvendelse paa Damptromler, da disse Maskiner efter deres tekniske Natur formentlig ikke kan henføres under Begrebet »Lokomobiler«, hvorved i sædvanligt Sprogbrug forstaas bevægelige Motorer, der tjener som Kraftkilde til Drift af Arbejdsmaskiner«.

Om end der nu vel, uanset Amtsraadets Benægtelse, maa gives Brandforsikringen Medhold i, at der efter det Foreliggende kan gaas ud fra, at Branden er foranlediget af Damptromlen, findes Amtsraadet dog ikke at kunne tilpligtes at udrede det paastævnte Beløb, idet det ikke af Brandforsikringen er godtgjort, at der fra Amtsraadets eller det dette undergivne Personales Side er udvist en saadan Mangel paa Agtpaagivenhed, at det, selv under Hensyn til den særlige Omhu, der maa udkræves ved Benyttelsen af Maskiner som den omhandlede, vil kunne paalægges Amtsraadet at betale Erstatning for den skete Skade.

De Indstævnte vil herefter være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Tirsdag den 27 November.

Nr. 422. Overretssagfører N. P. Arnstedt

mod

Maren Christine Hansen, født **Jensen**, og **Vilhelm Pettersson**, (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Merløse og Tudse Herreders Ekstrarets Dom af 26 Maj 1917: De Tiltalte, Vilhelm Pettersson og Maren Christine Hansen, født Jensen, bør hensættes hver især til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og En for Begge og Begge for En betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Svantemann, 30 Kr. og til Defensor, Sagfører Lind, 25 Kr. De bør derhos, En for Begge og Begge for En, betale i Erstatning til Ejerne af den ovennævnte Gaard i Tjørnede, d'Hrr. Christian Andersen, Frederik Nielsen og Thoustrup-Andersen, in solidum 30 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 August 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 50 Kroner. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Ivar Schrøder og Gottlieb Jacobsen, betaler de Tiltalte, Maren Christine Hansen, født Jensen, og Vilhelm Pettersson, En for Begge og Begge for En, 30 Kroner til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved samtlige de Højesteret foreliggende, i det væsentlige i den indankede Dom fremstillede Oplysninger maa det anses bevist, at Tiltalte Pettersson ialtfald er Medgerningsmand til Tyverierne af Motorglødelampen og Drivremmen, saavelsom at Tiltalte Maren Hansen har gjort sig skyldig i Hæleri med Hensyn til disse Genstande. De vil derfor være at anse henholdsvis efter Straffelovens § 228 og efter dens § 238. Straffen vil under Hensyn til Lov 1 April 1911 § 13 være at bestemme for Pettersson til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og for Maren Hansen som ved Dommen sket. Da Dommens Bestemmelser iøvrigt tiltrædes, vil den, med den af det anførte følgende Forandring, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Vilhelm Pettersson bestemmes til 60 Dage. I Salarium for Højesteret betaler bemeldte Tiltalte og Tiltalte Maren Christine Hansen, født Jensen, En for Begge og Begge for En, til Overretssagfører Arnstedt og Højesteretssagfører Stein 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Merløse og Tudse Herreders Ekstraret efter de Tiltalte Maren Christine Hansen, født Jensen, og Vilhelm Petterssons Begæring hertil indankede Sag tiltales nævnte Maren Christine Hansen, født Jensen, og Vilhelm Pettersson for Tyveri eller Hæleri.

Maren Christine Hansen, født Jensen, der er Medtiltaltes Svigermoder, er født den 3 Januar 1868; Vilhelm Pettersson opgiver at være født i Sverige den 2 December 1884, hvilken Alder er skønnet stemmende med hans Udseende. Ingen af dem er tidligere straffet, men Vilhelm Pettersson har i Tiden fra den 14 November 1914 til den 11 Februar 1915 og fra den 17 April 1915 til den 19 s. M. siddet dels anholdt, dels arresteret inden Merløse og Tudse Herreder som sigtet for den 23 Oktober 1914 at have sat Ild paa et hans Svigermoder tilhørende Hus i Vinstrup, Asmindrup Sogn.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Tiltalte Maren Christine Hansen, født Jensen, der ejer fornævnte Hus i Vinstrup, hvortil hører noget Jord og en Torvemose, og som bebor dette Hus sammen med sin Datter og Svigersøn, Tiltalte Vilhelm Pettersson og disses Børn, købte i August Maaned 1916 en Petroleumsmotor med tilhørende Glødelampe og Drivrem af Hamp. Kort efter købte Tiltalte Vilhelm Pettersson yderligere et Stykke Drivrem, som var kortere og smallere end den fornævnte Drivrem, og som han øgede til denne Rem. I Slutningen af Oktober 1916 — vistnok den 28 nævnte Maaned — gik Glødelampen i Stykker, og Motoren kunde herefter ikke bruges, før Lampen, der blev sendt til Reparation, kom tilbage.

En af Dagene lige før den 1 November 1916, som det maa antages Mandagen den 30 Oktober om Aftenen, aflagde Vilhelm Pettersson Besøg hos Maren Christine Hansen, født Jensens Halvbroder, Hans Peter Petersen, der tjente hos Gaardmand P. Frederiksen, Tølløse Enghave, og som han nogle Gange tidligere havde besøgt der. Den 1 November fratraadte Hans Peter Petersen sin Tjeneste hos Gaardmand Frederiksen og cyklede bl. a. samme Dag til de Tiltaltes Hus for at afhente en Cyklelygte, som Vilhelm Pettersson havde laant af ham ved sit ovennævnte Besøg.

Tirsdag den 7 November anmeldte Gaardmand P. Frederiksen til Politiet, at der i Dagene mellem den 31 Oktober og 6 November var

frastjaalet ham en Motorglødelampe, der sidste Gang havde været brugt paa Gaarden Tirsdag den 31 Oktober om Formiddagen, og som opbevaredes ved Motoren i et uaflaaset Hus udenfor hans Gaard. Ved et Onsdag den 8 November foretaget Politieftersyn fandtes den paagældende Lampe hos de Tiltalte, af hvilke Vilhelm Pettersson forsøgte at skjule den for Politibetjenten.

Med Hensyn til Lampens Tidstedeværelse hos de Tiltalte har begge disse under Sagen forklaret, at Lampen om Morgenen den 2 November fandtes liggende i deres Udhus i en Værktøjskasse sammen med en Cyklelygte, samt at de ikke ved, hvorledes den er kommen der. De har kun een Gang brugt Lampen, der ikke passede til deres Motor, nemlig den Dag Politiet kom. Vilhelm Pettersson har derhos forklaret, at han gemte Lampen for Politibetjenten, fordi han var bange for at faa Ubehageligheder, fordi han ikke havde afleveret den til Politiet som Hittegods, medens han oprindelig til Politirapporten forklarede, at Grunden til, at han skjulte den, var, at han ansaa det for ulovligt at bruge den, da den ikke passede til Motoren.

Under Sagen er intet oplyet om, at Vilhelm Pettersson har været paa Bestjaalnes Gaard siden det ovennævnte Besøg hos Hans Peter Petersen, og der er intet fremkommet om, at denne mulig skulde have bragt Lampen til de Tiltalte.

Gaardmand Frederiksen har med Ed bekræftet, at Lampen er frakommet ham uden hans Vidende og Vilje; Lampen, der er vurderet til 20 Kr., er udleveret til ham, der ikke har forlangt Erstatning.

Til den efter de Tiltaltes Forklaring samtidig med Lampen forefundne Cyklelygte, der er vurderet til 2 Kr., har der ikke meldt sig nogen Ejermand.

Medens Undersøgelsen angaaende Motorlampen endnu stod paa, anmeldte Gaardbestyrer Jens Peter Jensen, der er Bestyrer af »Ingegaarden« i Tjørnede, hvilken Gaard ejes af Christian Andersen, Frederik Nielsen og Thoustrup-Andersen, under 30 December 1916 til Politiet, at der fra et Motortærskeværk paa nævnte Gaard var stjaalet en Drivrem — en saakaldet Balatarem —, der havde været saaledes anbragt, at den kun havde kunnet fjærnes ved enten at skæres i Stykker eller ved at skilles ad i Sammenføjningen, og at Tyveriet maatte være begaaet i Dagene fra den 21 til den 25 Oktober 1916, da der damptærskedes paa Gaarden, formentlig den 23 eller 24 nævnte Maaned. Ved et samme Dag, som Anmeldelse havde fundet Sted, foretaget Politieftersyn hos de Tiltalte, der havde arbejdet paa Ingegaarden under Damptærskningen, viste det sig, at den stjaalne Rem var paasat de Tiltaltes Motor og trak Tærskeværket.

Med Hensyn til døn paagældende Rems Tildestedeværelse hos de Tiltalte har Vilhelm Pettersson forklaret, at han en Dag i November 1916 fandt Remmen liggende i en Sæk, som de Tiltalte havde haft med sig en af de Dage, da de arbejdede paa Ingegaarden, og at han, der tænkte sig Muligheden af, at Svigermoderen uden hans Vidende havde købt Remmen, ikke selv har lagt Remmen i Sækken og ikke ved, hvorledes den er kommen der. Da den ældre Rem paa Motoren generede ham under Arbejdet, ombyttede han denne Rnm med den fra Ingegaarden tilstedekomne Balatarem, hvorved det blev nødvendigt for ham at flytte Tærskeværket lidt nærmere til Motoren, da Balata-

remmen var kortere end den ældre Rem, og han har siden benyttet Balataremmen paa Motoren, som det maa antages i alt Fald i December 1916. Tiltalte har derhos forklaret, at han en Gang under Arbejdet paa »Ingegaarden« har udtalt, at Balataremmen passede til Motoren derhjemme, og at han mener, at en ham fjendtlig Person har lagt saavel Motorglødelampen som Drivremmen i hans Hjem, uden at han dog kan angive, hvem den Person skulde være.

Maren Christine Hansen, født Jensen, har forklaret, at hun slet ikke har vidst af, at den omhandlede Rem var i Brug hos hende, før Politiet kom, og hun angiver at have troet, at det stadig var deres egen Rem, der benyttedes, og vil ikke have lagt Mærke til, at der var 2 forskellige Remme, ligesom hun ikke vil have tænkt over, hvorfor Svigersønnen flyttede Tærskeværket.

Af Sagen fremgaar, at den oprindelig til Motoren hørende, øgede Rem stadig hang frit fremme i Loen, medens Balataremmen anvendtes paa Motoren, at de to Remme er af temmelig forskelligt Udseende, at Maren Christine Hansen, født Jensen, omend Vilhelm Pettersson væsentlig passer Motoren, dog selv deltager i Arbejdet med Motoren, og at et Vidne, der i December 1916 har argejdet for de Tiltalte, har forklaret, at det synes utroligt, at Maren Christine Hansen, født Jensen, ikke skulde have lagt Mærke til, at der var 2 Remme til Motoren. Herefter og efter det iøvrigt foreliggende maa det antages, at Maren Christine Hansen, født Jensen, uanset sin Forklaring har vidst, at der var kommen en ny Rem til Motoren.

Gaardbestyrer Jens Peter Jensen har med Ed bekræftet, at Balataremmen er frakommen ham uden hans Vidende og Vilje. Remmen er tilbageleveret til Bestjaalne, der har forlangt Erstatning, og da det er oplyst, at Remmen i sin nuværende Tilstand er værdiløs, og en ny Rem vil koste 50 Kr., og de Tiltalte har erklæret sig villige til at betale Erstatning, vil de Tiltalte have at betale nævnte Beløb.

Idet det efter det Oplyste i Henhold til Frd. 8 September 1841 § 6 findes betænkeligt at anse begge de Tiltalte eller dog Tiltalte Vilhelm Petersson for skyldige i Tyveri, findes det derimod efter nævnte Forordning at kunne antages, at de Tiltalte er skyldige i Hæleri saavel med Hensyn til Motorglødelampen som med Hensyn til Drivremmen. Det maa derfor billiges, at de ved Ekstrarettens Dom af 26 Maj 1917 efter Straffelovens § 238, jfr. § 47, og sammenholdt med § 62 og Lov 1 April 1911 § 13 er ansete med en Straf, der findes passende ansat til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage for hver især, og denne Dom, ved hvilken de Tiltalte derhos, En for Begge og Begge for En, er dømte til i Erstatning til Christian Andersen, Frederik Nielsen og Thoustrup-Andersen at udrede 30 Kr., og ved hvilken det rettelig er paalagt dem ligeledes, En for Begge og Begge for En, at udrede Aktionens Omkostninger, vil herefter være at stadfæste, dog at Erstatningen i Overensstemmelse med det foranstaaende findes at burde ansættes til 50 Kr.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil de Tiltalte endvidere, En for Begge og Begge for En, have at udrede 30 Kr. til hver.

Nr. 401. Aktieselskabet **Fjerde Søforsikringsselskab** (Asmussen)

mod

Aktieselskabet »Ægir« af Reykjavik og **Dansk Krigs-Søforsikring for Varer** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af Tab forvoldt ved at et Aktieselskabet »Ægir« tilhørende Skib af en tysk Undervandsbaad blev hindret i at fuldføre sin Rejse.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 Juli 1917: De Indstævnte, A/S. Fjerde Søforsikringsselskab, bør til Citanterne, A/S. »Ægir«, betale de paastævnte 33,246 Kr. 35 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra den 22 Maj 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. De Indstævnte, A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer, bør til Citanterne betale de paastævnte 4432 Kr. 85 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra den 22 Maj 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter den af begge de Indstævnte derom nedlagte Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til hver af de Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Fjerde Søforsikringsselskab, til hver af de Indstævnte, Aktieselskabet »Ægir« af Reykjavik og Dansk Krigs-Søforsikring for Varer, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 29 Oktober 1916 Kl. 3^{30} Eftermiddag blev der fra en tysk Undervandsbaad signaliseret til Damperen »Ran«, der var paa Rejse fra Island til Fleetwood med en Ladning Fisk, om at standse. Samtidig med Signaliseringen hejste Undervandsbaaden det tyske Krigsflag og affyrede et Kanonskud, der faldt i Søen faa Favne fra »Ran«s Agterende. »Ran«s Baade blev nu firet ned, og hele Mandskabet fik Ordre til at

gaa i Baadene. Imidlertid lød der et andet Skud fra Undervandsbaaden saa nær Skibets Styrbordsside, at Søvand fra Bomben kom ind paa Dækket, og straks efter lød der et tredie Skud faa Favne fra Skibets Agterende. Da Baadene var kommet i Søen, og Mandskabet gik ombord i dem, lød det fjerde Skud, og dette kom saa nær Skibets Agterende, at Bombestykker kastedes ind paa Dækket. Baadene roede hurtigst muligt hen mod Undervandsbaaden. Da de var kommet 30—40 Favne fra Skibet, lød der endnu et Skud fra Undervandsbaaden; det gik over den ene af Baadene og faldt ned lige bagved den anden. Da man var kommet hen til Undervandsbaaden, fik Føreren Ordre til at komme ombord; han maatte her opgive Skibets Navn og Hjemsted, Afgangssted og Bestemmelsessted samt Ladningens Art. Den Officer, han talte med, sagde først, at Skibet maatte sænkes, da det bragte Fødevarer til Fjenden. Efter nogen Forhandling opnaaede »Ran«s Fører dog Tilladelse til at sejle tilbage til Island med Skibet mod, at han gav sit Æresord paa, at han vilde gøre dette og ikke for Fremtiden sejle med Fødevarer til England eller deres Allierede. Inden han forlod Undervandsbaaden, sagde Officeren til ham, at det her passerede kunde tjene andre islandske Trawlere som Varsel; de tyske Undervandsbaade havde nu fundet den Vej, Trawlerne sejlede, og de havde i Sinde at passe nøje paa dem.

I Overensstemmelse med det afgivne Løfte sejlede »Ran« tilbage til Island. Turen gik langsomt, fordi man maatte spare paa Kullene, da man havde regnet med, at man kunde indtage nye Kul i England. Den Ladning Fisk, Skibet havde ombord, bortsolgtes i Reykjavik ved Auktion. Netto-Provenuet af Auktionen beløb sig kun til 2420 Kr. 80 Øre, medens Fisken, hvis den var kommet til England, maa antages at have kunnet indbringe et Salgsprovenu af 40,000 Kr. Det paa denne Maade opstaaede Tab er nu ved en den 22 Maj 1917 udfærdiget Dispache fordelt over Skib og Ladning efter Principerne for Groshavari. Efter Dispachen skulde A/S. Fjerde Søforsikringsselskab, hvor »Ran« ifølge Forsikringspolice af 26 Oktober 1916 var kaskoforsikret mod Krigsrisiko for et Beløb af 300,000 Kr., i Anledning af det lidte Tab betale 33,246 Kr. 35 Øre, og A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer, hvor Ladningen ifølge Police af samme Dato var forsikret for et Beløb af 40,000 Kr., skulde betale 4432 Kr. 85 Øre.

Medens A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer har erklæret sig villig til at betale det dem paalignede Beløb paa Betingelse af, at A/S. Fjerde Søforsikringsselskab ogsaa betalte, har sidstnævnte Selskab protesteret mod at betale under Paaberaabelse af, at Groshavarifordeling ikke kunde bringes til Anvendelse i et Tilfælde som det foreliggende. A/S. »Ægir«, der ejede baade Skib og Ladning, har derefter ifølge Stævning af 18 Juni paastaaet A/S. Fjerde Søforsikringsselskab dømt til at betale 33,246 Kr. 35 Øre med Renter 5 pCt. pro anno fra Dispachens Dato og Sagens Omkostninger. Ifølge Adcitationsstævning af 25 Juni 1917 har A/S. »Ægir« dernæst paastaaet A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer dømt til at betale 4432 Kr. 85 Øre samt det Beløb, for hvilket Fjerde Søforsikringsselskab eventuelt maatte blive frifundet, alt med Renter 5 pCt. pro anno fra Dispachens Dato og Sagens Omkostninger.

A/S. Fjerde Søforsikringsselskab procederer til Frifindelse med

Tillæg af Omkostninger. De gør gældende, at der ikke foreligger noget Groshavaritilfælde, da Undervandsbaaden i og for sig ikke vilde Skibet, men kun Ladningen tillivs, at man ikke har ofret Ladningen for at frelse Skibet, idet Ladningen under alle Omstændigheder skulde og maatte ofres, at Skipperen praktisk talt ikke har haft nogetsomhelst Valg, men at Sandheden er den, at Skibet har mødt en Hindring paa sin Rejse analog med en Ishindring, hvilket ikke bliver Groshavari.

Retten kan ikke tillægge de af A/S. Fjerde Søforsikringsselskab fremsatte Betragtninger nogen Betydning. Forsaavidt man vil sammenligne den Situation, der her forelaa, med den Situation, der foreligger, naar et Skib paa Grund af Ishindringer maa søge Nødhavn, ligger det dog nærmest at sammenstille Tilfældet med saadanne Tilfælde af pludselig Isgang, der ifølge Sølovens § 188, 7 netop falder ind under Groshavaribegrebet. Det maa ganske vist indrømmes, at ikke alle de Grunde, der kan antages at have motiveret Groshavariinstitutet, kan anføres for at behandle det foreliggende Tilfælde som et Groshavarifilfælde. Dette følger iøvrigt allerede deraf, at Skib og Ladning i det foreliggende Tilfælde havde samme Ejer. Men ligesom denne sidste Omstændighed alene umuligt kan føre Tilfældet udenfor Sølovens Begreb om Groshavari, saaledes viser flere af Sølovens Detailbestemmelser, at det ikke udelukker Groshavaribegrebets Anvendelse, at Skipperen praktisk talt ikke har haft noget Valg. Retten maa i det Hele finde, at Definitionen af Groshavari i Sølovens § 187 direkte rammer det foreliggende Tilfælde, og der vil derfor — idet saavel A/S. Fjerde Søforsikringsselskab som A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer for det Tilfælde, at Retten maatte finde, at der forelaa Groshavari, har erklæret sig indforstaaet med, at Dispachen lægges til Grund — være at give Dom efter Citanternes Paastand.

Sagens Omkostninger vil A/S. Fjerde Søforsikringsselskab have at betale med 400 Kr. og A/S. Dansk Krigs-Søforsikring for Varer med 100 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag den 29 November.

Nr. 94. Gaardejer **Oluf Mortensen** (Asmussen)

mod

Bymændene i Græse (Graae),

betræffende Retten til Benyttelsen af en Sandgrav.

Horns Herreds ordinære Rets Dom af 25 April 1916: Indstævnte, Gaardejer Oluf Mortensen, Græse, bør for Tiltale af Citanterne, Græse Bymænd, i denne Sag fri at være og bør Citanterne tilsvare

Indstævnte Sagens Omkostninger med 60 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Januar 1817: Appelindstævnte, Gaardejer Oluf Mortensen af Græse, bør under en Bøde af 10 Kr. til Frederiksborg Amtsfattigkasse for hver Dag, han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, fravige Besiddelsen af det ovennævnte paa et i Aaret 1913 udfærdiget Situationskort med rød Skygge paa Matr. Nr. 19 a af Græse By og Sogn indlagte Areal, saa bør han og være uberettiget til nogensomhelst Særbenyttelse deraf. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Underretsdommeren, By- og Herredsfoged Jürgens, bør til Frederiksborg Amtsfattigkasse bøde 40 Kr. Overretssagfører C. Høeg Lorentzen og Sagfører Richard Knudsen bør til samme Kasse hver bøde 40 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det af Appellanten gjort gældende, at det i den indankede Dom omtalte Areal ved Udskiftningen lagdes ind under den ham nu tilhørende Ejendom; men heri kan der efter det Oplyste ikke gives ham Medhold. Ved Dommen er det af de i saa Henseende anførte Grunde, der bestyrkes ved de Højesteret forelagte nye Oplysninger, rettelig antaget, at Appellanten ikke ved Hævd har vundet Ejendomsret over nogen Del af Arealet, og forsaavidt Appellanten subsidiært har paastaaet, at han ikkun kendes uberettiget til at modsætte sig Udvidelse af Sandgraven udover det Areal, den nu indtager, dog indenfor det paa det fremlagte Situationskort med rød Skygge betegnede Areal, maa denne Paastand efter det Foreliggende anses ubeføjet.

Om det end maa misbilliges, at Underretsdommeren ikke tilbørlig har varetaget de ham med Hensyn til Sagens Fremme paahvilende Pligter, findes der dog ikke tilstrækkelig Føje til derfor at idømme ham Mulkt.

Idet Dommens øvrige Bestemmelser, forsaavidt den efter Indstævningen foreligger Højesteret til Prøvelse, i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde tiltrædes, vil Dommen med den angivne Modifikation kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at tilsvare de Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at den Frist, inden hvis Udløb Appellanten, Gaardejer Oluf Mortensen, skal

fravige Arealet, regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse, og saaledes at den Underretsdommeren idømte Bøde bortfalder. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til de Indstævnte, Bymændene i Græse, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Udskiftningen af Græse Bys Jorder i Aaret 1789 blev der til hele Byens Brug som Sandgrav udlagt $^1/_2$ Td. Land paa den saakaldte Lundelod, der senere blev skyldsat som Matr. Nr. 19. Sandgravsarealet er ikke særskilt matrikuleret og har intet Folium i Skøde- og Panteregistrene. Paa et under Sagen fremlagt, i Aaret 1913 udfærdiget Situationskort, som efter Proceduren maa antages forsaavidt at stemme med det oprindelige ved Udskiftningen udarbejdede Kort, er Arealet afsat som en med rødt beskygget uregelmæssig Firkant, i Hovedsagen udgørende en Enklave i den fra Matr. Nr. 19 udstykkede Parcel, Matr. Nr. 19 a, strækkende sig mod Vest fra Matr. Nr. 19 a's østlige Grænse, den saakaldte Rygaardsvej.

Ved Sagens Anlæg var ikke hele dette Areal, men kun en Del af dets vestlige Halvdel i Brug som Sandgrav, medens Resten brugtes af Ejeren af Matr. Nr. 19 a, Oluf Mortensen, til Agerdyrkning.

Under denne fra Horns Herreds ordinære Ret hertil indankede Sag nedlagde i første Instans Bymændene i Græse Paastand paa, at Oluf Mortensen og fremtidige Ejere af Matr. Nr. 19 a af Græse By og Sogn kendtes pligtige til vederlagsfrit at lade Græse Bys Beboere tage Sand paa hele det ovennævnte ved Udskiftningen dertil udlagte Areal, forsaavidt det ligger indenfor Matr. Nr. 19 a's nuværende Grænser, kendtes uberettiget til nogensomhelst Særbenyttelse deraf samt tilpligtedes under en Dagsmulkt at fravige det, hvorhos de paastod sig kendt berettiget til paa Mortensens Bekostning at lade Dommen tinglæse som Servitut paa Matr. Nr. 19 a. Subsidiært nedlagde de tilsvarende Paastand med Hensyn til et paa Situationskortet med grønt beskygget Areal, om hvilket de hævder, at det ved en i Aaret 1904 indgaaet Overenskomst er udlagt til Brug som Sandgrav for dem. Mortensen procederede til Frifindelse, og ved Underrettens Dom blev denne Paastand taget til Følge. Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaaet sig tillagt, tilpligtedes Bymændene at betale med 60 Kr.

Her for Retten har Bymændene gentaget deres Paastande for Underretten og paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten, medens Mortensen procederer til Underretsdommens Stadfæstelse og paastaar sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten.

Ligeoverfor Appellanternes principale Paastand paaberaaber Appelindstævnte sig, at ingen anden Del af Arealet end den nu dertil

benyttede Del har været i Brug som Sandgrav, hvorimod Ejerne af Matr. Nr. 19 og senere 19 a stedse har benyttet den øvrige Del paa en saadan Maade, at der er vundet Ejendomshævd derpaa. Appellanterne benægter dette.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Ejerne af de nævnte Ejendomme i lang Tid til Opdyrkning har anvendt den Del af Arealet, der ikke har været i Brug som Sandgrav. Imidlertid har Afbygger Niels Nilausen, der i Aarene 1883 til 1894 ejede Matr. Nr. 19, som Vidne forklaret, at han vel i den Tid dyrkede den Del af Arealet, der ikke var i Brug som Sandgrav, men at han enkelte Gange uden at paatale saadant har bemærket, at der blev gravet Sand paa den Del deraf, som ligger mellem Sandgraven og Rygaardsvejen, og at Grunden til, at han ikke paatalte dette, rimeligvis har været, at han mente ikke at have Ret til denne Jordstrækning eller til at modsætte sig Gravningen. Da han frasolgte den paagældende Lod, maa der efter det Oplyste antages ved Udstykningen, der skete i 1894, at være i Arealberegningen fradraget $^1/_2$ Td. Land, som henregnedes til Sandgrav.

Herefter kan Nilausens Besiddelsestid ikke medregnes til Hævdstiden, og det er ikke godtgjort, at der forinden er vundet Hævd, hvorved ogsaa bemærkes, at flere Vidneforklaringer gaar ud paa, at der i Tidens Løb er taget Sand flere Steder udenfor den nuværende Sandgrav. Da Hævdstiden i alt Fald ikke er udløbet efter Nilausens Salg af Lodden, idet Forligsklagen i Sagen er udtaget den 28 Juli 1913, maa der gives Appellanterne Medhold i, at deres Ret over Arealet ikke er bortfaldet ved Hævd. Da endelig den foran ommeldte Overenskomst, med Hensyn til hvilken der hersker stor Uklarhed, efter Proceduren i ethvert Fald ikke har betaget Appellanterne nogen dem tilkommende Ret, maa der gaas ud fra, at hele det oftnævnte Areal vedblivende skal tjene til Sandgrav for Græse Bys Beboere. Herefter vil Appellanternes principale Paastand være at tage til Følge saaledes, at Appelindstævnte tilpligtes under en daglig Bøde til Frederiksborg Amtsfattigkasse, som findes at kunne bestemmes til 10 Kroner, at fravige Besiddelsen af det omprocederede, paa det fremlagte i 1913 udfærdigede Situationskort med rød Skygge paa Matr. Nr. 19 a indlagte Areal, hvorhos han vil være at kende uberettiget til nogensomhelst Særbenyttelse deraf. Derimod findes Paastanden om Dommens Tinglæsning paa Foliet for Nr. 19 a ikke at kunne tages til Følge. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves. I Overensstemmelse hermed vil den indankede Dom være at forandre.

Med Hensyn til Sagens Behandling for Underretten bemærkes, at Sagen har henstaaet under Procedure fra den 25 November 1913 til den 11 April 1916, hvilken Tid betydelig overstiger det efter dens Beskaffenhed Fornødne, og at der i en Række Tilfælde er bevilget Udsættelser med den utilstrækkelige Begrundelse »manglende Oplysninger«. For at have ladet det mangle paa fornøden Kontrol med Sagens Fremme vil Underretsdommeren være at anse efter Frd. 16 Januar 1828 § 14 med en Bøde af 40 Kroner til Frederiksborg Amtsfattigkasse.

For utilbørligt Ophold af Sagen vil Overretssagfører C. Høeg

Lorentzen og Sagfører Richard Knudsen, der har procederet Sagen i første Instans for Parterne, være at anse efter samme Bestemmelse med Bøder til samme Kasse hver af 40 Kr.

Nr. 227. Pantelaaner **M. N. Holm** (Asmussen)

mod

Finansministeriet paa Statskassens Vegne og Frøken **Olli Gesellius**, Stockholm (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten som godtroende Ihændehaver af en Klasselotteriseddel havde Ret til den paa Sedlen faldne Gevinst.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Januar 1917: Indstævnte, Finansminister, Dr. phil. Edvard Brandes paa Statskassens Vegne, bør til Intervenientinden, Frøken Olli Gesellius af Stockholm, betale det paastævnte Beløb 2489 Kroner med Renter heraf $3^1/_2$ pCt. p. a. fra den Dag af, paa hvilken Intervenientinden maatte kunne kræve Gevinsten udbetalt til Betaling sker, og bør for Tiltale af Citanten, Pantelaaner M. N. Holm her af Staden, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter det indstævnte Ministeriums Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Pantelaaner M. N. Holm, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Gennem Johann Müllers herværende Lotteriforretning »Humania« spillede Frk. Olli Gesellius af Stockholm bl. a. paa $^1/_2$ Lodseddel Nr. 40005 A. i det

kgl. københavnske Klasselotteri. Ved det 214. Lotteris 3die Klasses Trækning, der fandt Sted den 15 og 16 December 1915, udkom denne Lodseddel med en Gevinst, som for Frk. Gesellius's Part var 2500 Kroner. Den 21 s. M. hævede Müller, der i Anledning af Lodsedlens Ombytning med en gennemgeaende Seddel laa inde med den, uden Frk. Gesellius's Vidende og Villie ved sin Hustru og under Opgivelse af fingeret Navn hos Pantelaaner M. N. Holm her i Staden Gevinsten 2500 Kroner med Fradrag bl. a. af 11 Kroner, der ifølge Lotteriplanens § 10 ved Gevinstens Udbetaling vilde være at afkorte som Pris for en Købelod til den følgende Trækning. Samtidig overleverede Müllers Hustru Lodsedlen til Pantelaaner Holm. Det indvundne Beløb forbrugte Müller til egen Fordel med Undtagelse af ca. 300 Kroner, som han var i Besiddelse af, da han anholdtes som sigtet for Bedrageri i Anledning af ovennævnte Forhold. Frk. Gesellius havde imidlertid faaet Mistanke til Müller og henvendte sig derfor til Lotteriets Inspektion, idet hun nedlagde Indsigelse mod Gevinstbeløbets Udbetaling til Andre end hende selv. Da Pantelaaner Holm derefter anmodede om Beløbets Udbetaling, svarede Skattedepartementet, at det ikke mente uden Domstols Afgørelse at kunne udbetale Beløbet til ham.

Under nærværende Sag har nu Citanten, fornævnte Pantelaaner M. N. Holm, under Anbringende af, at han, da han forskudsvis udbetalte Gevinstbeløbet og modtog Lodsedlen, var i god Tro med Hensyn til Ihændehaverens Adkomst til denne, og at han som Følge deraf maa have erhvervet Ret til Gevinsten uden Hensyn til hans Hjemmelsmands manglende Adkomst, paastaaet Indstævnte, Finansminister, Dr. phil. Edvard Brandes paa Statskassens Vegne, tilpligtet at betale ham Gevinstbeløbet 2500 Kroner med Fradrag af de ovennævnte 11 Kr. eller 2489 Kroner med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 11 Marts 1916 og Sagens Omkostninger.

Indstævnte, der har givet Møde ved den kst. Kammeradvokat, har paastaaet sig frifundet for Citantens Tiltale med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten, og har under Henvisning til, at ovennævnte Frk. Olli Gesellius, uanset den stedfundne godtroende Erhvervelse af Lodsedlen, maa anses for at være den til Gevinsten Berettigede, ladet denuntiere lis for hende.

Herefter er Frk. Gesellius efter udtagen Interventionsstævning indtraadt som intervenerende Part i Sagen og har under Paaberaabelse af, at den omhandlede Lotterigevinst paa bedragerisk Maade er bleven forholdt hende af Müller, paastaaet Indstævnte tilpligtet at udbetale hende det fornævnte Beløb af 2489 Kroner med Rente heraf $3^1/_2$ pCt. p. a. fra den Dag af, paa hvilken hun maatte kunne kræve Gevinsten udbetalt, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Der maa efter de i Sagen foreliggende Oplysninger, særlig af, hvad der er oplyst under et angaaende det af Müller udviste Forhold inden Københavns Kriminal- og Politiret optaget Forhør, af hvilket Forhør Udskrift er fremlagt her under Sagen, gaas ud fra, at Intervenientinden, da Citanten udbetalte Müllers Hustru den paa Lodsedlen faldne Gevinst, var rette Ejer af Lodsedlen og derfor berettiget til Gevinsten, samt at Citanten paa det nævnte Tidspunkt har været i

god Tro med Hensyn til sin Hjemmelsmands Adkomst til Sedlen. Forsaavidt Citanten nu til Støtte for sin Paastand særlig paaberaaber sig Lotteriplanens § 11, hvorefter Gevinsterne ikke kan belægges med Arrest, »men udbetales til den, som har Lodsedlen i Hænde mod Udlevering af samme«, skal hertil bemærkes, at der ikke af denne Bestemmelse, saalidt som af Lodsedlens Tekst kan udledes, at enhver godtroende Ihændehaver af en saadan Seddel skulde have en ubetinget Ret til den paa Sedlen faldne Gevinst. En Lodseddel, der som den omhandlede vel er udkommet med Gevinst, men endnu ikke er forsynet med den ifølge Planens § 9, 2det Stk., for Gevinstens Udbetaling fornødne Paategning af vedkommende Kollektør, kan efter Rettens Formening ikke anses for at være et saadant til almindelig Omsætning egnet Dokument, paa hvilket de ifølge Lovgivningen for Gældsbreve gældende særlige Regler om den godtroende Ihændehavers Retserhvervelse analogisk vil kunne bringes til Anvendelse, hvad ogsaa stemmer med, at Handel med Klasselotterisedler ved Lov af 6 Marts 1869 er forbudt alle Andre end de autoriserede Kollektører. Herefter vil Intervenientindens Paastand, mod hvilken der fra Indstævntes Side ikke er fremsat nogen Indsigelse være at tage til Følge, og Indstævnte som Følge heraf være at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 463. Højesteretsagfører I. Kondrup

mod

Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen
(Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 16 Oktober 1917: Arrestanterne Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen og Oskar Nikolaj Jørgensen bør straffes: Karlo Jørgensen med Tugthusarbejde i 3 Aar, Oskar Jørgensen med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Siesby og H. H. Schmidt, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen og Oskar Nikolaj Jørgensen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Karlo Jørgensen er født den 24 August 1891 og senest anset ved Højesterets Dom af 27 Juli 1915, dels i Medfør af Straffelovens § 64 efter § 253, dels efter § 232 for 4de Gang begaaet simpelt og grovt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Ved kongelig Resolution af 31 Januar 1917 fritaget for at udstaa den resterende Del af Straffetiden mod fra den 28 Februar 1917 til den 29 Juli 1917 at anbringes paa Adserbølgaard.

Arrestanten Oskar Jørgensen . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ved Arrestanternes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de Natten til den 26 August dette Aar i Forening har frastjaalet Cigarhandler Oluf Einar Lund Cigarer og Gigaretter til Værdi 3 Kr., som de udtog af en udenfor Bestjaalnes Butik anbragt Automat, som de opbrød, og at de senere samme Nat i tyvagtig Hensigt ved at stige ind gennem et Viudue, som de afhaspede udvendig fra, har skaffet sig Adgang til en Urtekramforretning, Hjørnet af Korsgade og Stengade, i hvilken Forretning de fra en uaflaaset Skuffe stjal en Pose med 3 smaa Vægtlodder af Værdi 35 Øre, hvorefter de blev overrasket af Politiet.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse: Karlo Jørgensen efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri . . . efter Omstændighederne: Karlo Jørgensen med Tugthusarbejde i 3 Aar . . . og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Mandag den 3 December.

Nr. 49. Overretssagfører J. **Bitsch** (Graae)

mod

Overretssagfører **G. W. Høst** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten har paadraget sig Erstatningsansvar overfor Indstævnte bl. a. ved at kvittere en Panteobligation, der for en Dels Vedkommende var tiltransporteret Indstævnte.

Københavns Amts nordre Birks ordinære Rets Dom af 3 Febr. 1915: Indstævnte, Overretssagfører J. Bitsch, bør for Tiltale af Citanten, Overretssagfører G. W. Høst, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Maj 1916: Appelindstævnte, Overretssagfører J. Bitsch af Gentofte, bør til Appellanten, Overretssagfører G. W. Høst, betale 4387 Kroner 56 Øre med Renter deraf 6 pCt. aarlig fra den 3 December 1913 til den 22 Maj 1914 og 7 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 150 Kroner. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Ifølge Indholdet af den i den indankede Dom omtalte Transport af 18 Juni 1907 skulde Transporthaverne respektere det i Grundejerbanken optagne Laan med eventuelle Renter m. v., og heri er der ikke gjort nogen Forandring ved Auktionskonditionerne. Ej heller kan der gives Indstævnte Medhold i, at den for Grundejerbanken ved Auktionen mødende Sagfører ved at opgøre Bankens Tilgodehavende pr. Auktionens Dato har frafaldet Bankens Pantekrav for senere paaløbende Renter.

Ved de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det, bl. a. under Hensyn til den lange Tid, Indstævnte har ladet hengaa, inden han anlagde denne Sag, anses tilstrækkelig godtgjort, at da Appellanten den 8. Juli 1908 kvitterede Akkomodationsobligationen til Udslettelse af Pantebogen, var det Beløb, for hvilket Grundejerbanken havde Haandpanteret i Obligationen, større end det Beløb, for hvilket der ved denne var givet 1ste Prioritet i Ejendommen. Forsaavidt Indstævnte i denne Forbindelse særlig har gjort gældende, at Appellanten har tillagt sig selv et større Salærbeløb end berettiget, kan dette Anbringende, med Hensyn til hvilket Sammenhængen iøvrigt er uklar, efter Forligsklagens Indhold ikke under denne Sag tages i Betragtning.

Som Følge af det anførte vil Appellanten være at frifinde, og Underretsdommen vil saaledes efter hans Paastand kunne stadfæstes. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof-

og Stadsretten og for Højesteret vil Indstævnte have at tilsvare Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Birketingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret betaler Indstævnte, Overretssagfører G. W. Høst, til Appellanten, Overretssagfører J. Bitsch, med 600 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 28 Februar 1906 udstedte Smedemester Thomas Thomsen til Overretssagfører J. Bitsch, der var økonomisk Leder af et Byggeforetagende paa Ejendommen Matr.-Nr. 3975 af Københavns udenbys Klædebo Kvarter, en Akkomodationsobligation, stor 300,000 Kr., der derefter belaantes i Københavns Grundejerbank. Oprindelig havde Obligationen, der tinglæstes den 19 Marts 1906, 2den Prioritets Panteret i bemeldte Ejendom næstefter 74,010 Kroner til den tidligere Grundejer, Tømmermester C. A. Tesch, men fik ved Paategning af 23 Juli 1906, tinglæst 30 s. M., 1ste Prioritets Panteret i Ejendommen for 163,000 Kroner, ved Paategning af 23 Januar 1907, tinglæst 28 s. M., forhøjet til 241,500 Kroner, medens den for sit Restbeløb fik oprykkende Panteret næstefter bemeldte 1ste Prioritet og Grundprioriteten 74,010 Kroner.

Da Byggeforetagendet i Forsommeren 1907 kom i Betalingsvanskeligheder, førtes der mellem Overretssagfører Bitsch og Overretssagfører G. W. Høst, hvilken sidste optraadte paa forskellige Haandværkeres Vegne, Forhandling om en Ordning.

Bitsch tilskrev i denne Anledning den 11 Maj 1907 Høst, at Grundejerbankens Tilgodehavende ifølge Underretning fra Banken pr. 11 Juni s. A. vilde udgøre 247,669 Kroner 81 Øre (Provision og Renter indbefattede).

Endvidere meddelte han i den nævnte Skrivelse, at Tømmermester Tesch den 26 Januar s. A. havde givet sin Obligation Paategning, hvorefter den »nu i alt respekterer 241,500 Kroner foruden Renter, som er indbefattet i ovenstaaende Beløb« (d. e. 247,669 Kr. 81 Øre). Under Henvisning til, at »vi jo absolut maa undgaa Tvangsrealisation og i det hele søge at opnaa det mest gunstige for Haandværkerne«, udbad Bitsch sig endelig i Skrivelsen en Sammenkomst med Høst som Haandværkernes Tillidsmand, for at de snarest kunde træffe det nødvendige Arrangement; han tilføjede, at da »Terminen staar for Døren, er Tiden kostbar, og er der ingen Tid at spilde.«

I Skrivelse af 29 s. M. meddelte Bitsch dernæst Høst, at »det egentlige Banklaan . . . . (uden Renter og Provision)« udgjorde 234,200 Kr., og Høst tilskrev derefter den 30 s. M. Bitsch som følger:

»Jeg har nu efter idag at have modtaget Deres Meddelelse om Størrelsen af det i Grundejerbanken optagne Laan paa Smedemester Th. Thomsens Byggeforetagende udfærdiget den Transport, som efter Aftale skal meddeles de forskellige Haandværkere af Dem. Som De vil se af samme, maa Transporten medundertegnes af Smedemester Thomsen, og forventer jeg den nu omgaaende tilsendt i underskrevet Stand, for at jeg kan tage Aff. paa Haandværkernes Vegne. Tiden er nu saa fremrykket, at der ikke er et eneste Mlnut at spilde, saafremt Haandværkerne skal undgaa at miste hver Øre af deres Tilgodehavende, hvilket uundgaaeligt vtl blive Tilfældet, saafremt Grundejeren, hvis Obligation er forfalden til Udbetaling i førstkommende 11 Juni Termin, foretager Tvangsrealisation.«

Den omhandlede Transport blev dernæst efter at være bleven noget ændret af Bitsch underskrevet af denne den 18 Juni 1907. I Transporten, der oprettedes som et særskilt Dokument, uden at Obligationen af 28 Februar 1906 fik nogen Paategning derom, hedder det, at Bitsch »transporterer og endelig overdrager . . . . af den Sum, hvorfor Obligationen ifølge ovennævnte Paategning« (d. e. Paategningerne af 23 Juli 1906 og 23 Januar 1907) »har 1ste Prioritets Panterel« i fornævnte Ejendom, der nu var udstykket i 5 Parceller, nemlig Matr. 3975 og 4202—05, til Murmester P. W. Høst 4387 Kr. 56 Øre og til fire andre Haandværkere og Leveraudører tilsammen 2912 Kr. 44 Øre, ialt 7300 Kr., med vedhængende Renter fra den 11 Juni 1906. Det bemærkes i Transporten, at Transporthaverne maa respektere det i Grundejerbanken optagne Laan med eventuelle Renter m. v., at Grundejerbankens Ret i Obligatlonen i ingen Henseende præjudiceres ved Transporten, at Transporten sker uden noget som helst personligt Ansvar eller andet Ansvar for Bitsch, og at denne heller intet Ansvar paatager sig for Størrelsen af Th. Thomsens Gæld til Grundejerbanken.

I Henhold til denne Transport foretog Overretssagfører Høst den 24 s. M. paa Murmester P. W. Høsts Vegne Udlæg i Parcellerne Nr. 3975 og 4205, og disse Parceller blev derefter stillede til Tvangsauktion.

Ifølge de i den Anledning vedtagne Auktionsvilkaar skulde følgende være førstberettigede til Andel i Købesummen i efternævnte Orden:

1) Overretssagfører Bitsch ifølge ovennævnte Obligation for 234,200 Kr. med Renter 6 pCt. aarlig af 163,000 Kr. fra 23 Juli 1906 til 23 Januar 1907 og af 234,200 Kr. fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker;
2) Murmester Høst for 4387 Kr. 56 Øre — sideordnet med 2912 Kr. 44 Øre — med Renter 6 pCt. aarlig fra 23 Januar 1907, til Betaling sker;
3) Tømmermester Tesch for 74,010 med Renter 5 pCt. aarlig.

Købesummen skulde ifølge Auktionsvilkaarene berigtiges ved kontant Betaling til vedkommende Pant- eller Udlægshavere i den Orden, i hvilken de var prioriterede, med $^1/_3$ tre Maaneder efter Auktionens Datum og med Resten i den første 11 Juni eller December Termin, der indtraf mindst tre Maaneder efter den foranførte Tredjedels Forfaldsdag.

Ved Auktionerne, under hvilke Grundejerbankens Repræsentant opgav dens Tilgodehavende til 254,504 Kr. 26 Øre, blev Tømmer-

mester Tesch højstbydende med i alt 280,000 Kr. for samtlige 5 Parceller og tog derefter Auktionsskøde paa Parcellerne Nr. 3975 og 4205, medens han som ufyldestgjort Panthaver lod sig de tre andre Parceller udlægge ved Fogden. Før Auktionsskødets Udstedelse havde Overretssagfører Høst paa egne og Murmester Høsts Vegne den 23 November 1907 meddelt Samtykke dertil, idet han attesterede, at de Omkostninger, som Køberen ifølge Auktionsvilkaarene havde betalt*) udenfor Købesummen, var betalt.

Den 8 Juli 1908 forsynede Bitsch Obligationen af 28 Februar 1906 med følgende Paategning: »Nærværende Panteobligation kvitteres herved i sin Helhed til Udslettelse af Pantebogen.« Obligationen er i Henhold hertil, idet Transporten af 18 Juni 1907 og Udlægene af 24 s. M. ikke var blevne tinglæste, bleven udslettet af Pantebogen.

Efter at Murmester Høst den 15 November 1913 har meddelt Overretssagfører Høst Transport paa det ham den 18 Juni 1907 tiltransporterede Beløb, stort 4387 Kr. 56 Øre, med Renter fra 11 Juni 1906 samt paa ethvert Murmester Høst overfor Overretssagfører Bitsch eller andre i Anledning af Obligationens Kvittering og Udslettelse tilkommende Erstatningskrav, har Overreissagfører Høst under denne fra Københavns Amts nordre Birks ordinære Ret hertil indankede, i første Instans efter Hoved- og Kontinuationsstævning procederede Sag i bemeldte Instans endelig søgt Bitsch til at betale de ovennævnte 4387 Kr. 56 Øre tilligemed Renter deraf 6 pCt. aarlig fra den 11 Juni 1906 til Kontinuationsforligsklagens Dato, den 22 Maj 1914, og 7 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker.

Bitsch paastod sig for Underretten frifunden, og denne Paastand blev ved bemeldte Rets Dom af 3 Februar 1915 taget til Følge, idet Høst ved Dommen ikke fandtes at have godtgjort at have lidt noget Tab; det statueredes nemlig i Dommen, at han først maatte have henvendt sig til rette Debitor og behørigt have bevist, at han ikke hos denne kunde faa Dækning for sit Krav, hvorhos der i Dommen tillige henvistes til, at Obligationen ikke er kvitteret som indfriet, men kun udslettet for saa vidt Panteretten angaar.

Sagens Omkostninger, som Parterne gensidigf har paastaaet sig tilkendt hos hinanden, blev ved Underretsdommen ophævede.

Her for Retten gentager Overretssagfører Høst sin i første Instans nedlagte Paastand og paastaar Underretsdommen forandret i Overensstemmelse dermed, hvorimod Overretssagfører Bitsch procederer til Stadfæstelse af Dommen. Begge Partev paastaar Appelsagens Omkostninger paalagte Modparten.

Appellanten Høst har til Støtte for sin Paastand i det væsentlige anbragt følgende:

Ved den endelige Fastsættelse af Auktionsvilkaarene anerkendtes bl. a. Murmester Høst som virkelig Kreditor for det ham tiltransporterede Beløb, 4387 Kr. 56 Øre, med Renter med Ret til Dækning af Købesummen efter 1ste Prioritetshaver, men forud for den tidligere Grundejer, Tømmermester Teschs 3dje Prioritet, og det var dermed fastslaaet, at Obligationen af 28 Februar 1906 for dette Beløbs Ved-

*) Skal formentlig være »havde at betale«.

kommende var en virketig fuldgyldig Obligation. Ved det af Tømmermester Tesch paa Auktionerne givne høieste Bud, 280,000 Kr., blev det Murmester Høst tiltransporterede Beløb tilsikret ham, og naar Appelindstævnte uden Murmester Høsts Samtykke har kvitteret Obligationen i dens Helhed, maa Følgen deraf blive, at Appelindstævnte maa erstatte det omhandlede Beløb med Renter.

I Forbindelse hermed henviser Appellanten til, at det har vist sig, at Opgivendet under Auktionen med Hensyn ttl Størrelsen af Grundejerbankens Tilgodehavende i alt Fald paa et Punkt var fejlagtig, idet der derunder var indbefattet et Beløb paa 3000 Kr., der af Appelindstævnte var indsat paa en »særskilt Konto til Blikkenslageren«, men som Appelindstævnte, efter hvad der er oplyst under Sagen, selv har hævet som à-conto Salær.

Der findes nu ogsaa at maatte gives Appellanten Medhold i, at Murmester Høst ved den i Auktionsvilkaarene indeholdte Bestemmelse har erhvervet Ret til det omhandlede Beløb, for saa vidt det ved Aukttonen skete Bud maatte tilstrække, og der vil allerede af denne Grund ikke kunne tages Hensyn til forskellige af Appelindstævnte fremsatte Indsigelser vedrørende de forud for Vilkaarenes Vedtagelse liggende Forhold mellem ham og Appellanten samt Murmester Høst, og det saa meget mindre som Appelindstævnte end ikke har assereret, at han under Auktionen har fremsat nogen Indsigelse imod, at der i Vilkaarene tillagdes Murmester Høst saadan Andel i Auktionsprovenuet som sket.

Endvidere maa der gives Appellanten Medhold i, at Appelindstævnte ved uden rette Vedkommendes Samtykke at kvittere Obligationen, derunder den Murmester Høst tilkommende Andel i denne, maa være bleven pligtig at erstatte Høst det derved bevirkede Tab. Med Hensyn til dette bemærkes, at Appellanten den 8 Juni 1915 har ladet forsøge Arrest foretaget hos Debitor efter Obligationen, Smedemester Thomsen, for de omhandlede 4387 Kr. 56 Øre, men at Thomsen under Arrestforretningen har erklæret ej at ville betale Beløbet, som han ikkn mener at skylde, idet han iøvrigt har forklaret, at han, om han blev dømt til at betale det, ikke i Øjebtikket vilde være i Stand dertil, saa lidt som han kunde paavise Arrestobjekter af nogen Art. Da der heller ikke paa anden Maade under Sagen er fremkommet noget, som kan tyde paa, at han er i Stand til at betale Beløbet, maa det antages at være uerholdeligt hos ham. Da Appelindstævnte ikke i nogen Maade har gjort Rede for, at Auktionsbudet ikke var tilstrækkeligt til at dække det omhandlede Beløb, mas der endvidere gaas ud fra, at Beløbet, saafremt Appelindstævnte ikke havde kvitteret Obligationen til Udslettelse af Pantebogen, vilde være blevet dækket gennem Prioriteringen af Ejendommen. Appelindstævnte findes efter det anførte at være bleven pligtig til at erstatte Murmester Høst eller nu Appellanten Beløbet, og da Appelindstævntes Anbringende om, at den indtalte Fordring er forældet efter Lov 22 December 1908 § 1 Nr. 5, idet den efter hans Formening angaar Erstatning for Skade, tilføjet uden for Kontraktsforhold, savner al Hjemmel, vil der være at give Dom efter Appellantens Paastand, dog at der kun findes at kunne tillægges ham Renter med 6 pCt. aarlig fra Hovedforligsklagens Dato,

den 3 December 1913, og 7 pCt. aarlig fra Kontinuationsforligsklagens Dato.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appelindstævnte at burde godtgøre Appellanten med 150 Kroner.

Nr. 166. Købmand **N. Høyrup** (Levy)

mod

Købmand **Niels Frederiksen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Misligholdelse af en Kontrakt om Salg af Majs.

Silkeborg By og Birks ordinære Rets Dom af 11 Juli 1916: Indstævnte, Købmand N. Høyrup, bør for Tiltale af Citanten, Købmand Niels Frederiksen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 December 1916: Indstævnte, Købmand N. Høyrup, bør til Appellanten, Købmand Niels Frederiksen, betale 1470 Kr. tilligemed Renter deraf 6 pCt. p. a. fra den 23 August 1915, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten — hvad han ikke af processuelle Grunde kan være afskaaret fra — gentaget den i den indankede Dom omhandlede, paa Reglerne om Retssagers Udstykning støttede Indsigelse mod Søgsmaalet, og han har paa dette Grundlag nedlagt Paastand om, at Sagen enten afvises fra Underretten, eller at han frifindes. Den nævnte Indsigelse kan imidlertid ikke anses beføjet, allerede fordi Indstævntes første Søgsmaal gik ud paa direkte Opfyldelse af den trufne Aftale, medens han i nærværende Sag paastaar sig tilkendt Erstatning for det Tab, der er tilføjet Køberen derved, at Appellanten ikke har leveret de Partier, som han skulde have leveret i August og September 1914.

Der kan derhos ikke gives Appellanten Medhold i, at den Omstændighed, at Indstævnte først har stillet Krav om at faa de nævnte manglende Partier leverede, ifølge Købelovens § 21 skulde afskære Indstævnte fra nu — efter at dette Krav har vist sig uigennemførligt — at fordre Erstatning for den manglende Levering.

Endelig kan det ikke antages, at Køberen, om hvem det er ubestridt, at han den 20 Oktober 1914 har meddelt Appellanten, at han vilde fastholde Købet, ved Passivitet har mistet Erstatningskravet.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Købmand N. Høyrup, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Købmand Laurs Nielsen af Hovedgaard ved en den 26 Marts 1914 dateret Slutseddel, i hvilken der var taget Forbehold med Hensyn til force majeure, af Indstævnte, Købmand N. Høyrup i Silkeborg, havde købt 60,000 kg prima La Plata Gol Fox Majs til en Pris af 4 Kr. 95 Øre pr. 50 kg ab Aarhus til Levering med 10,000 kg i hver af Maanederne Maj—Oktober s. A., og efter at Leverancerne for Maj, Juni og Juli Maaneder var præsterede, anlagde Appellanten, Købmand Niels Frederiksen i Horsens, til hvem Laurs Nielsen havde overdraget sin Ret efter Slutsedlen, ved Silkeborg By og Birks ordinære Ret en gæsteretsvis behandlet Sag mod Indstævnte, under hvilken Sag han paastod Indstævnte tilpligtet under Dagmulkt at levere de resterende 30,000 kg Majs. Ved den i Sagen den 10 August f. A. afsagte Dom blev Indstævnte tilpligtet under en Dagmulkt af 20 Kr. til Silkeborg Kommunes Kasse at levere Appellanten Oktoberpartiet, hvorimod han, idet Appellanten antoges for sent at have afgivet Erklæring efter Købelovens § 26 om, at han vilde fastholde Købet for August- og Septemberpartiernes Vedkommende, blev frifunden for Levering af disse. Under nærværende, ved fornævnte By og Birks ordinære Ret gæsteretsvis behandlede Sag har derefter Appellanten søgt Indstævnte til at erstatte ham det ham ved Ikke-Levering af August- og Septemberpartierne paaførte Tab, som han, idet de nævnte Partier efter Majspriserne ultimo August og ultimo September henholdsvis 16 Kr. 75 Øre og 17 Kr. 75 Øre pr. 100 kg vilde have kostet, ialt 3450 Kr., medens Prisen efter Slutsedlens Priser ikkun udgør 1980 Kr., har ansat til Differencen mellem de tvende sidstnævnte Beløb, altsaa til 1470 Kr., af hvilket Beløb han har paastaaet sig tilkendt Renter 6 pCt. p. a. fra Gæsteretsstævningens Dato den 23 August 1915, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er en af Indstævnte fremsat Paastand om Sagens Afvisning fra Gæsteretten ikke tagen til Følge, hvorimod Indstævnte overensstemmende med en af ham nedlagt subsidiær Paastand er frifunden for Tiltale af Appellanten, og Sagen er nu af denne indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i første Instans nedlagte Paastand. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt Indstævnte til Støtte for sin Paastand om Sagens Afvisning fra Gæsteretten har villet hævde, at Appellantens her under Sagen indtalte Erstatningskrav skulde have været gjort gældende under den tidligere Sag, der burde have omfattet enhver af Retsforholdet flydende Virkning, er denne Indsigelse ved Gæsteretsdommen forkastet, og saaledes som Sagen efter den skete Paaankning foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der ikke her for Retten Spørgsmaal om at tage Indsigelsen til Følge.

Indstævnte har derhos til Støtte for sin nævnte Afvisningspaastand villet gøre gældende, at Parternes Mellemværende, hidrørende fra den ved Slutsedlen indgaaede Handel, har fundet sin endelige Afgørelse ved Dommen i den mellem Parterne tidligere verserende Sag, hvilken Dom som upaaanket derfor efter hans Formening ifølge Reglerne om res judicata maa lægges til Grund under nærværende Sag. Der findes imidlertid ikke at kunne gives ham Medhold heri, idet de nævnte Regler ikke kunne anses at være til Hinder for, at Appellanten her under Sagen indsøger det ham mulig tilkommende, af Indstævntes Misligholdelse af Handlen flydende Erstatningskrav, der ikke forelaa til Paakendelse under den tidligere Sag.

Hvad Realiteten angaar er det, som meldt, ved Dommen i den tidligere Sag statueret, at Appellanten ved ikke rettidig at afgive Erklæring om, at han vilde kræve Levering in natura, har mistet Retten til saadan Levering af August- og Septemberpartierne, og denne Afgørelse maa efter Indstævntes Formening have til Følge, at Appellanten ogsaa har mistet Krav paa Erstatning for Ikke-Levering af Partierne. Der findes imidlertid at maatte gives Appellanten Medhold i, at han ikke ved den trufne Afgørelse hindres i at faa prøvet, hvorvidt der maatte tilkomme ham Krav paa Erstatning for det ham ved Forsinkelsen paaførte Tab.

Efter Indstævntes Fremstilling var der ved Udbruddet af den europæiske Krig i Begyndelsen af August Maaned 1914 indtraadt en force majeure Situation, der efter Slutsedlens Bestemmelse fritog ham for Levering og følgelig ogsaa for at yde Erstatning i Anledning af Ikke-Levering. Vel maa der nu efter Proceduren gaas ud fra, at en til Indstævnte bestemt Dampskibsladning Majs i Begyndelsen af August Maaned blev indbragt til England og senere kondemneret; men overfor Appellantens Benægtelse har Indstævnte ikke godtgjort, at det har været ham umuligt her i Landet at købe den til Handlens Opfyldelse fornødne Majs. Herefter og idet Indstævnte har erklæret ikke at have nogen Indsigelse at gøre mod Beregningen af Erstatningen, vil han være at tilpligte at betale det indsøgte Beløb med Renter som paastaaet, hvorved bemærkes, at Indstævnte ikke har protesteret mod, at Rentefoden sættes til 6 pCt. p. a.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Færdig fra Trykkeriet den 19 December 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 48.**

Mandag den 3 December.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Det kan ikke billiges, at der indenfor samme Anstandsperiode Gang efter Gang er bevilget Parternes Sagførere for Underretten Udsættelse af den generelle Grund »manglende Oplysninger«, og det kan særlig ikke billiges, at Appellantens Sagfører, Overretssagfører Lauritz Nielsen i Horsens, har haft Sagen udsat paa den nævnte Anstandsgrund fra 19 Oktober f. A. til 11 Januar d. A. uden at der er gjort nærmere Rede for Sammenhængen med, at det af ham den sidstnævnte Dato fremlagte Indlæg har foreligget renskrevet og fuldt færdigt allerede den 22 Oktober f. A. Der findes imidlertid ikke aldeles tilstrækkelig Grund til i Anledning heraf at ikende Bøder.

Nr. 449. Højesteretssagfører Stein

mod

Holger Valdemar Pedersen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 17 August 1917: Arrestanten Holger Valdemar Petersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører N. Sørensen, 30 Kr. og 20 Kr. til Defensor, Sagfører, Justitsraad Rasmussen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom 24 September 1917: Arrestanten Holger Valdemar Pedersen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Heise, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Holger Valdemar Pedersen til Højesteretssagførerne Stein og Liebe 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Holger Valdemar Pedersen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten er født den 14 Februar 1888 og har — foruden at han før sit fyldte 18de Aar har været straffet 1 Gang for Brandstiftelse og 4 Gange for Tyveri — været anset for Overtrædelse af Politiloven, ulovlig Omløben med Varer og gentagne Gange for Betleri, tildels i Forbindelse med Overtrædelse af Fdg. 10 December 1828, hvorhos han har været anset ved Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 1 Oktober 1906 i Medfør af Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13, og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 22 Januar 1913 i Medfør af Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. § 47, 1ste Punktum, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og ved samme Rets Dom af 17 Januar 1914 i Medfør af Straffelovens § 231, sammenholdt med § 54, med samme Art Strafarbejde i 8 Maaneder.

Den 17 Juni d. A. anmeldte Lotterikollektrice, Frøken Thorbrøgger til Politiet, at der samme Dags Eftermiddag mellem Kl. 4 og 9 fra hendes Lejlighed, Orla Lehmanns Allé 8, Stuen, i Aarhus, var blevet stjaalet 65 Kr. i Guld, nemlig 6 Tikronestykker og 1 Femkronestykke. Efter den i Anmeldelsen givne Fremstilling, laasede hun forinden sin Bortgang ved Firetiden saavel Døren til Hovedtrappen som Døren til Køkkengangen, men da hun ved Nitiden kom hjem, var en Vinduesrude i Køkkenet slaaet ind, og Døren til Køkkengangen, hvor Nøglen sad indvendig, var nu ikke aflaaset. Ved at se efter i Lejligheden bemærkede Anmelderinden, at en Visitkortmappe, der havde ligget i den øverste Skuffe i en i hendes Soveværelse staaende Kommode, og i hvilken hun havde opbevaret de nysnævnte Guldmønter, nu laa paa Kommoden, tømt for sit Indhold. Skuffen havde været laaset, men Nøglen havde ligget ovenpaa Kommoden under et Bælte. Frøken Thorbrøgger har dog senere forklaret, at der muligvis er stjaalet et Tikronestykke mere end af hende oprindelig opgivet.

Ved den derefter indledede Undersøgelse viste det sig, at en Kelner Arnold Sofus Sørensen samme Aften i tre forskellige Beværtninger i Aarhus havde vekslet tre Guldtikronestykker. Kelner Sørensen har med Hensyn til sin Adkomst til disse Mønter forklaret, at han samme Eftermiddag modtog ialt 7 Guldtikronestykker og et Guldfemkronestykke i Betaling af Arrestanten, da denne ved Fire—Femtiden indfandt sig i Kafé »Aalykke« i Aarhus, hvor Sørensen serverede, og hvor Arrestanten sammen med forskellige Gæster nød nogle Drikkevarer. De tre Guldstykker fik Sørensen vekslet som ovenanført, og med Hensyn til de øvrige Guldmønter har han forklaret, at han fik to Stykker vekslet i en nærliggende Restauration — hvis Indehaver har udsagt at kunne erindre samme Dag at have modtaget to Guldtikronestykker, og at Sørensen var inde i hans Lokaler — samt at han afleverede Resten til sin Broder, Restaurationsbestyrer Charles Sørensen, forinden han ved sin Bortgang fra »Aalykke« gjorde op med Broderen, hos hvem han er Kelner. Charles Sørensen har bekræftet Rigtigheden af denne Forklaring. De Charles Sørensen udbetalte 2 Guldtikronestykker og det ham ligeledes udbetalte Femkronestykke er bragt tilveje, og efter Overenskomst med Frøken Thorbrøgger er der udbetalt hende 15 Kroner af Beløbet.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Arrestanten har indrømmet, at han i Kafé »Aalykke« har udgivet Guldtikroner i et Antal af fire til fem Stykker. Han har imidlertid benægtet at have tilegnet sig disse hos Anmelderinden, hvorimod hans Fremstilling gaar ud paa Følgende.

Den 16 Juni d. A. var han ombord paa S/S. »Kina« af København, der da laa i Aarhus Havn. Ved denne Lejlighed stiftede han Bekendtskab med en af Skibsmandskabet, hvis Stilling ombord dog er ham ubekendt, og paatog sig at transportere hans Køjesæk efter stedfunden Afmønstring; men dette blev ikke til noget, fordi Arrestanten ikke indfandt sig til den aftalte Tid. Ved Ettiden næste Dag traf han, der indtil da havde tilbragt sin Tid ved Havnen, Personen ved Rullebroen i Aarhus, og de blev her enige om at drikke en »Bajer«, som Sømanden, der ligesom Arrestanten var beruset, tilbød at give. Forinden de imidlertid gik hen til Beværtningen, stak Sømanden uden Opfordring fra Arrestantens Side Haanden i Lommen, og idet han ytrede: »Du skal ogsaa have til en glad Eftermiddag«, rakte han Arrestanten fire eller fem Guldtikronestykker. Arrestanten — der er stedkendt i Aarhus — vil ikke kunne mindes den omhandlede Beværtning eller angive, hvor han skiltes fra Sømanden; men han færdedes efter sin Formening ved Havnen, indtil han — som ommeldt — indfandt sig i Kafé »Aalykke«.

Ved Afhøring paa S/S. »Kina« er det ikke lykkedes at finde Nogen, paa hvem Arrestantens Sigealement af den Sømand, af hvem han vil have modtaget Pengene, kan passe, hvorhos saavel første Styrmand som første Maskinmester har benægtet, at nogen af de Afmønstrede har faaet deres Hyre udbetalt i Guld.

Politibetjent Nr. 61 i Aarhus Politi, Thomsen, har edelig forklaret, at han den 17 Juni d. A. ved Tretiden har set Arrestanten gaa i Ryesgade i Aarhus i Retning af Banegaarden, i hvis Nærhed Orla

Lehmanns Allé er beliggende. Saavel dette Vidne som Kelner Sørensen har udsagt, at Arrestanten ikke gjorde Indtryk af at være beruset. Frøken Thorbrøgger har forklaret, at hun i flere Aar har samlet paa Guldmønter, hvilket Udsagns Rigtighed er blevet bekræftet af Partikulier Peter Jensen Skibby, der bor i samme Ejendom som Anmelderinden.

Naar henses til, at Arrestantens hele Forklaring saaledes paa væsentlige Punkter staar i Modstrid med Vidnernes Udsagn, og at hans egen Forklaring om, hvorledes han er kommen i Besiddelse af de af ham udgivne Guldtikronestykker, er ganske usandsynlig, findes det under yderligere Hensyntagen til, at Arrestanten tidligere gentagne Gange har været straffet, derunder ogsaa for Tyveri eller Delagtighed i denne Forbrydelse, ikke betænkeligt at anse ham for skyldig i den ham paasigtede ulovlige Tilegnelse af de Frøken Thorbrøgger frakomne Guldtikronestykker. Idet han derhos maa antages at have skaffet sig Adgang til Bestjaalnes Lejlighed ved at stige ind gennem det til Gaarden vendende, ca. 1 Meter over Jorden liggende Køkkenvindue, vil hans Forhold være at tilregne ham som groft Tyveri.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232, 2det Led, for fjerde Gang begaaet groft Tyveri med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar, hvorhos han vil have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer, ved hvilke det efter Omstændighederne vil kunne have sit Forblivende, samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Tirsdag den 4 December.

Nr. 421. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Niels Christen Nielsen (Overretssagfører Bruun),

der tiltales for bedrageligt Forhold.

Ramsø-Tune Herreders Ekstrarets Dom af 27 Juni 1917: Tiltalte, Gaardejer Niels Christen Nielsen, bør hensættes til simpelt Fængsel i 14 Dage og udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Petersen, og til Defensor, Sagfører Nielsen, med henholdsvis 20 og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 August 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor

og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Becker og Aage Smith, betaler Tiltalte, Gaardejer Niels Christen Nielsen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det af Tiltalte udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 257. Da den ved Dommen fastsatte Straf findes passende, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Christen Nielsen til Højesteretssagfører Møldrup og Overretssagfører H. H. Bruun 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Ramsø-Tune Herreders Ekstraret saavel efter Begæring af Tiltalte, Gaardejer Niels Christen Nielsen, som paa det Offentliges Vegne hertil indankede Sag er Tiltalte, der er født den 19 Oktober 1876, og som den 14 Februar 1903 inden Vallø Birks og Bjeverskov Herreds Politiret for bedrageligt Forhold har vedtaget en Bøde til Statskassen, stor 50 Kr., men iøvrigt ikke tidligere findes straffet, sat under Tiltale for bedrageligt Forhold.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Under en til Ramsø-Tune Herreders ordinære Ret til den 10 November 1916 paastævnet Sag paastod Tiltaltes Broder, Slagter Hans Christian Nielsen af Gørslev, Tiltalte tilpligtet at betale 1200 Kr. med nærmere angivne Renter og Omkostninger, hvilket Beløb af 1200 Kr. i Stævningen specificeredes saaledes:

1.	For kontant Laan i August 1915	100 Kr.
2.	For 2 Heste og 11 Pattegrise, købte i Oktober 1915 .	800 —
3.	Til Rest paa en Hest, købt i Maj 1916	300 —
		1200 Kr.

I den ordinære Rets Møde den 8 December 1916 fremlagde Tiltaltes Sagfører, Underretssagfører F. V. Thomsen af Roskilde, et Indlæg, hvori han paa Tiltaltes Vegne benægtede, at Tiltalte skyldte nogensomhelst Del af det indtalte Beløb, idet han nærmere anbragte, at Tiltalte ikke havde modtaget det anførte Laan paa 100 Kr., samt at saavel de 2 Heste og 11 Pattegrise som den ene Hest var betalt kontant. Tiltaltes Broder lod derpaa Vognmand Carl Petersen af Gørslev føre som Vidne, og denne forklarede da inden Retten den 25. Januar 1917, at Tiltalte i den foregaaende Maaned havde udtalt til Vidnet, at

han var blevet gal i Hovedet over, at Broderen »havde sat Stævningsmændene paa ham«, at det var rigtigt nok, at han skyldte sin Broder ca. 1100 Kroner, og at Vidnet godt kunde hilse Broderen og sige, at han nok skulde faa Pengene, enten han vandt eller tabte Sagen.

Under den efter Begæring af Tiltaltes Broder derefter indledede offentlige Undersøgelse er det oplyst, at det ovennævnte, under den civile Sag fremlagte Indlæg blev affattet af Sagfører Thomsens Fuldmægtig efter Konference med Tiltalte og efter Konciperingen godkendt af denne, som fik det forelæst. Tiltalte har derhos indrømmet, at det i Indlægget anførte forsaavidt blev fremsat mod hans bedre Vidende som han var paa det Rene med, at han skyldte sin Broder ca. 1020 Kroner, hvilket Beløb han ogsaa nu, efterat Tiltale er beordret, har betalt Broderen. Som Grund til sine urigtige Benægtelser og Paastande har Tiltalte anført, at han blev forbitret over, at Søgsmaalet angik 1200 Kroner, idet han kun formente at skylde ca. 1020 Kroner.

Det kan herefter ikke antages, at Tiltalte har haft til Hensigt endelig at forholde sin Broder det paagældende Beløb af 1020 Kroner. Men Tiltalte findes dog at have udvist et saadant bedrageligt Forhold, at han bør anses efter Straffelovens § 256 med en Straf, som findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 14 Dage, og da Underretsdommen, der ligeledes har anset Tiltalte efter nævnte §, har samme Straffebestemmelse, vil denne Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 30 Kroner til hver.

Onsdag den 5 December.

Nr. 252. Sagfører **Alex. Larsen** som executor testamenti i Fællesboet efter afdøde Fru **Astrid Hedevig Villars,** født **Friedrichsen,** og efterlevende Ægtefælle, Operasanger **Regnar Villads Villars,** samt i Afdødes Særbo (Steglich-Petersen)

mod

Skattedepartementet paa Statskassens Vegne
(den kst. Kammeradvokat),

betræffende Beregning af en Arveafgift.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Januar 1917: Indstævnte, Sagfører Alexander Larsen, bør som executor testamenti i Fællesboet efter afdøde Fru Astrid Hedevig Villars, født Friedrichsen, og efterlevende Ægtefælle, Operasanger Regnar Villads Villars, samt i Afdødes Særbo til Citanterne, Skattedepartementet, betale

2333 Kroner 62 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 16 Maj 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salær til den konstituerede Kammeradvokat som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til den konstituerede Kammeradvokat betaler Appellanten, Sagfører Alexander Larsen som executor testamenti i Fællesboet efter afdøde Fru Astrid Hedevig Villars, født Friedrichsen, og efterlevende Ægtefælle, Operasanger Regnar Villads Villars, samt i Afdødes Særbo, i Salarium for Højesteret 300 Kr. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 27 Juli 1914 døde Fru Astrid Hedevig Villars, født Friedrichsen, som tidligere havde været gift med den i 1910 afdøde Bankdirektør Villum Thomas Emil Nielsen, men som den 7 Juni 1911 havde indgaaet Ægteskab med Operasanger Regnar Villads Villars, og blev der henholdsvis den 7 August 1914 og den 21 November s. A. af Justitsministeriet ad mandatum udfærdiget kgl. Bevillinger for Sagfører Alexander Larsen til som executor testamenti at behandle henholdsvis Boet efter Afdøde og hendes nævnte efterlevende Ægtefælle og Afdødes Særbo.

Under Anbringende af, at den paa det ovennævnte Skifte foretagne Arveafgiftsberegning paa de nedenfor angivne 2 af hinanden uafhængige Punkter er urigtig, og at der som Følge heraf tilkommer Statskassen i yderligere Arveafgift henholdsvis 226 Kr. og 2107 Kr. 62 Øre eller ialt 2333 Kr. 62 Øre, har Citanterne, Skattedepartementet, under nærværende Sag endelig paastaaet Indstævnte, bemeldte Sagfører Alexander Larsen i sin Egenskab af executor tilpligtet at betale det nævnte Beløb med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 16 Maj 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger, derunder Salær til den kst. Kammeradvokat, ved hvem Citanterne har givet Møde under Sagen.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

I. I Henhold til Post 1 i Afdødes og hendes efterlevende Ægtefælles Testamente af 18 Juni 1911 er der i Fællesboet som en De

af Afdødes Boeslod indsat i Overformynderiet til livsvarig Rentenydelse for Afdødes Moder, Enkefru Anna Kirstine Katharina Friedrichsen, født Madsen, 60,000 Kr., der er udlagt paa nærmere i Repartitionen angiven Maade. Til Oplysning om denne Rentenydelses afgiftspligtige Værdi har Bestyrelsen for Statsanstalten for Livsforsikring i Skrivelse af 25 Januar 1915 meddelt, at Nettokapitalværdien af en livsvarig Livrente, stor aarlig 100 Kr., for en Kvinde, født 26 September 1842, udgør 835 Kr. 26 Øre. Idet Renten af Kapitalen i Repartitionen dernæst efter Arveafgiftslovens § 20 Nr. 4 er ansat til 4 pCt. p. a., saaledes at den aarlige Rente herefter ialt vilde udgøre 2400 Kr., er Rentenydelsens afgiftspligtige Værdi beregnet til 835 Kr. 26 Øre × 24 = 20,046 Kr. 24 Øre, eller afrundet 20,000 Kr., hvoraf Arveafgift, $5^1/_4$ pCt., er beregnet til 1050 Kroner.

Citanterne formener imidlertid, at Rentenydelsen, overensstemmende med, hvad Rentenydersken virkelig vil oppebære af den i Overformynderiet indsatte Kapital, skal beregnes saaledes:

1)	$4^1/_2$ pCt. af 10,000 Kr., til Kursværdi 9400 Kr. udlagte Obligationer		Kr.	450,00
2)	4 pCt. af 56,000 Kr., til Kursværdi 48,355 Kr. udlagte Obligationer		—	2240,00
3)	4 pCt. af a) udlagt kontant Beløb	1137 Kr. 40 Ø.		
	b) ovennævnte Arveafgiftsbeløb af . .	1050 — 00 —		
	c) Udlægsstempler og Noteringstempler til Beløb	57 — 60 —		
		2245 Kr. 00 Ø.		
	altsaa		—	89,80
			ialt Kr.	2779,80

Det afgiftspligtige Beløb skulde herefter blive 23,218 Kr. 56 Øre, eller afrundet 23,200 Kr., hvoraf Procenten — $5^1/_2$ — vilde blive 1276 Kr. Drages herfra den i Boet beregnede Afgift af 1050 Kr., bliver Differencen 226 Kr.

Til Støtte for sin Beregningsmaade gør Indstævnte gældende, at det foreliggende Testamente fastsætter, at en Kapital, stor 60,000 Kr., skal indsættes i Overformynderiet til livsvarig Rentenydelse for Enkefru Friedrichsen, og at den aarlige Rente i et saadant Tilfælde, hvor intet er fastsat om, hvor stor en Indtægtsnydelse der skal sikres Rentenydersken, endsige i hvilke Aktiver Kapitalen skal anbringes, i Overensstemmelse med ovennævnte § 20 Nr. 4 i Arveafgiftsloveu maa bestemmes til 4 pCt. af Kapitalens i Testamentet nævnte Størrelse, medens det faktiske Udlæg, der sker efter Kurs under Hensyn til de udlagte Papirers Sikkerhed, i saa Henseende maa være betydningsløst, hvorved Indstævnte særlig gør opmærksom paa, at de paagældende Obligationer kan blive udtrukne, og at som Følge heraf en Rente højere end 4 pCt. ikke kan betragtes som sikret.

Retten finder nu, at det Tidspunkt, der maa lægges til Grund for Afgiftsberegningen, er Opgørelsens, og da i nærværende Tilfælde Kapitalens Forrentning kan nøjagtig angives som af Citanterne opgjort —

i hvilken Henseende den blotte Mulighed for, at Rentefoden ved Udtrækning af Obligationer eller lignende kan ændres, findes uden Betydning — bliver der ikke Spørgsmaal om at anvende den af Indstævnte paaberaabte § 20, 4, i Arveafgiftsloven. Som Følge af det anførte vil Citanternes Beregningsmaade være at lægge til Grund og Citanternes Paastand for saa vidt være at tage til Følge, da Indstævnte har anerkendt Rigtigheden af den paa Basis heraf foretagne Udregning.

II. Ifølge det af ovennævnte Bankdirektør, daværende Vekselmægler Villum Nielsen og Hustru den 15 December 1899 oprettede Testamentes Post 3 III og V skulde der for den Hustruen efter Manden tilfaldende Arv indkøbes en livsvarig Lfvrente i Statsanstalten for Livsforsikring for Hustruen, for hvilket Indkøb executor vilde have at drage Omsorg.

Efter Bankdirektør Nielsens Død indgav Indstævnte imidlertid paa Enkefru Nielsens Vegne den 30 Maj 1911 til Justitsministeriet Andragende om, at den hende efter Manden tilkommende Arv i Stedet for at anvendes til Indkøb af Livrente — paa en af Justiisministeriet fastsat Maade — maatte baandlægges for Enkefru Nielsen, saaledes at hun var udelukket fra at disponere over Kapitalen i levende Live, men kun kunde oppebære Renterne deraf, med Hensyn til hvilken Baandlæggelse Enkefru Nielsen underkastede sig Justitsministeriets Betingelser. Den 29 Juni 1911 resolverede Justitsministeriet, at Ministeriet var sindet at imødekomme Andragendet ved Tilladelse til de paagældende Midlers Indsættelse i Overformynderiet, saaledes at Midlerne baandlagdes for hende og var hendes Raadighed i levende Live fuldstændigt unddragne, og at Renterne af Kapitalen kun skulde kunne hæves mod egenhændig Kvittering eiler ifølge Fuldmagt gældende for en enkelt Termin, dog at det skulde være hende forbeholdt at forlange Kapitalen udbetalt til Indkøb af Livrente. I Deklaration af 17 Juli 1911 erklærede Andragerinden, da i Ægteskab med ovennævnte Operasanger Regnar Villads Villars, i Forening med denne at indgaa paa samtlige de af Justitsministeriet stillede Vilkaar og Betingelser for Ministeriets Tilladelse til, at hendes Arv efter afdøde Bankdirektør Nielsen, 139,256 Kr. 05 Øre, modtoges i Overformynderiet til Administration. I Slutningen af Deklarationen hedder det:

»dog forbeholder jeg at kunne forlange, at Kapitalen anvendes til Indkøb af en Livrente for mig i Statsanstalten for Livsforsikring i Overensstemmelse med Reglerne i min afdøde Ægtefælles og mit Testamente. Finder saadan Anvendelse ikke Sted, vil Kapitalen først være at udbetale til mit Bo ved min dødelige Afgang.«

I Skrivelse af 8 August 1911 meddelte Justitsministeriet derpaa Tilladelse til, at det nævnte Beløb modtoges i Overformynderiet »som baandlagt Særeje for Enken, der nu har indgaaet Ægteskab med Operasanger Regnar Villads Villars.« I Overensstemmelse hermed modtoges Kapitalen i Overformynderiet, og med Hensyn til det foreliggende Skifte har Overformynderiet og Justitsministeriet fastholdt, at Kapitalen ikke kunde udbetales til det af Indstævnte behandlede Fællesbo, hvorfor Indstævnte efter opnaaet Bevilling til at behandle Afdødes Særbo har erholdt Kapitalen, 137,000 Kr. i Obligationer og 6181 Kr. 89 Øre kontant. udbetalt af Overformynderiet til bemeldte Bo.

Indstævnte har imidlertid taget de ovennævnte Midler til Indtægt

for Fællesboet — med 131,626 Kr. 44 Øre. Som Følge af dette Indstævntes Standpunkt er Arveafgift deraf beregnet med et Beløb, der er 2107 Kr. 62 Øre lavere, end hvis Midlerne betragtes som henhørende til Særboet, hvilket Beløb Citanterne paastaar efterbetalt ud fra den Anskuelse, at de paagældende Midler rettelig er at anse som tilhørende Særboet.

Dette støtter Citanterne paa, at den paagældende Disposition i Bankdirektør Nielsen og Hustrus Testamente efter sin Beskaffenhed formentlig har tilsigtet at sikre Hustruen det Testerede eventuelt som Særeje, og at i hvert Fald den i Testamentet nævnte Livrente i Kraft af Lov 7 April 1899 § 18 vilde være bleven Hustruens Særeje, i hvilken Henseende Justitsministeriets Samtykke til Kapitalens Baandlæggelse under Overformynderiet ikke har tilsigtet at gøre Forandring, saaledes som det ogsaa fremgaar af Justitsministeriets ovennævnte Skrivelse af 8 August 1911 samt af Justitsministeriets Skrivelse til Citanterne af 20 Oktober 1915, hvori det udtales, at den af Bankdirektør Nielsen i hans ovennævnte Testamente trufne Bestemmelse efter Justitsministeriets Formening maa opfattes saaledes, at det var hans Vilje, at Hustruens Arv efter ham skulde være hans Enkes Særeje, hvilken Bestemmelse Justitsministeriet ikke har fraveget ved den af Ministeriet meddelte Tilladelse til, at Midlerne indsættes i Overformynderiet i Stedet for at anvendes til Køb af Livrente.

Indstævnte kan ikke erkende, at Bankdirektør Nielsens testamentariske Dispositioner har tilsigtet at gøre det Testerede til Særeje, ligesom Indstævnte in casu ikke mener, at Særeje kan støttes paa bemeldte § 18 i Lov 7 April 1899, da Livrente netop ikke blev indkøbt, hvorimod Kapitalen bevaredes og saaledes maa betragtes som en hvilkensomhelst anden Kapital, hvor indskrænkende Bestemmelser ikke foreligger, i hvilken Henseende Indstævnte betragter det af Justitsministeriet ensidig opstillede Vilkaar om Særeje i Ministeriets Skrivelse af 8 August 1911 som betydningsløst.

I sidstnævnte Henseende henviser Citanterne derimod til, at Afdøde jo paa Forhaand havde underkastet sig Justitsministeriets Vilkaar, og at Justitsministeriet, der antagelig først gennem Deklaration af 17 Juli 1911 kom til Kundskab om hendes nye Ægteskab, først herved havde Opfordring til at fastsætte det supplerende Vilkaar om Særeje, hvorved der dengang acquiesceredes af alle Vedkommende.

Som Sagen foreligger, og uden at det kan faa Betydning, hvad der maatte antages under den af Indstævnte fremhævede Eventualitet, at Fru Villars var død under Behandlingen af Villum Nielsens Bo, og inden Livrente var bleven købt, finder Retten, at Indholdet af den tiommeldte testamentariske Disposition, selv om denne ikke direkte forordner Særeje, dog i sin Konsekvens maatte have Særeje efter Lov 7 April 1899 § 18 til Følge, og i denne Formuerettighedens uadskillelige Tilkytning til den Berettigedes Person har Justitsministeriet ved sin Baandlæggelsestilladelse efter det Oplyste netop ikke tilsigtet at hidføre nogen Forandring. Citanternes Beregningsmaade vil derfor være at lægge til Grund.

Som Følge af det Anførte vil Citanternes Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Nr. 432. Højesteretssagfører Bache

mod

Johannes Simeon Sørensen (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Meddelagtighed i Brandstiftelse og Overtrædelse af de gældende Bestemmelser angaaende Samdrift af Gaarde.

Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 23 Juni 1917: Arrestanterne Charles Leonhard Iversen og Jakob Andreas Sørensen samt Tiltalte Johannes Simeon Sørensen bør straffes med Forbedringshusarbejde henholdsvis i 1 Aar, 1 Aar og 2 Aar og in solidum i Erstatning til den almindelige Brandforsikring for Landbygninger betale 10,881 Kr. samt ligeledes in solidum betale alle af deres Anholdelse og Arrestation lovlig flydende Omkostninger. I Bøde til Statskassen betaler derhos Johannes Simeon Sørensen 240 Kr. 47 Øre aarlig, regnet fra 1 August 1916, indtil Gaarden, Matr. Nr. 6 a, Ferslev, forsynet med Bygninger, Besætning og Beboere, genoprettes som et selvstændigt Avlsbrug. De Tiltalte Ane Katrine Pedersen og Hans Marius Traumer bør hver for sig straffes med Fængsel paa sædvantig Fangekost i 30 Dage og in solidum udrede alle af deres Anholdelse og Arrestation lovlig flydende Omkostninger, dog saaledes, at Straffuldbyrdelsen for disse sidstnævnte Domfældtes Vedkommende udsættes, og at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse helt bortfalder, saafremt de i Lov 1 April 1911 Kap. 3 fastsatte Betingelser overholdes. Samtlige øvrige af Sagen lovlig flydende Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører J. H. Hasselbalch, 40 Kr., og til Defensor, Sagfører Rafn, 35 Kr., udredes in solidum af samtlige Domfældte. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 3 September 1917: Arrestanten Johannes Simeon Sørensen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar samt til Statskassen bøde 240 Kr. 46 Øre aarlig fra den 1 August 1916 indtil den 11 Marts 1917 samt fra den 11 Marts 1920, indtil Gaarden, Matr. Nr. 6 a af Ferslev, forsynet med Bygninger, Besætning og Beboelse genoprettes som et selvstændigt Landbrug. I Henseende til Aktionens Omkostninger i 1ste Instans bør Underretsdommen, for saa vidt paaanket er, ved Magt at stande. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Overretssagførerne Sørensen og Dahl 50 Kroner til hver, At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne,

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johannes Simeon Sørensen til Højesteretssagførerne Bache og Hansen 80 Kr. til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Fleskum Herreds Ekstraret hertil indankede Sag, der i første Instans tillige angik fire Medtiltalte, hvorimellem Tjenestekarl Charles Leonhardt Iversen og Gaardbestyrer Jakob Andreas Sørensen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret, er Arrestanten Johannes Simeon Sørensen, der er født den 2 Februar 1888, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Meddelagtighed i Brandstiftelse samt for Overtrædelse af de gældende Bestemmelser angaaende Samdrift af Gaarde.

1. I sidstnævnte Henseende er det ved Arrestantens Erkendelse oplyst, at han, der ifølge Skøder, daterede henholdsvis 25 Januar og 18 Januar 1917, begge tinglæste 27 s. M., ejede Gaardene Matr. Nr. 6 a, Ferslev By og Sogn, af Hartkorn 4 Tdr. 0 Skp. 0 Fdk., $0^3/_4$ Alb., hvilken Gaard han overtog den 1 April 1916, og 7 a, Ferslev, af Hartkorn 3 Tdr. 0 Skp. 3 Fdk. $1^1/_4$ Alb., samt Nr. 19 a sammesteds af Hartkorn $^1/_4$ Alb., hvilken Gaard han overtog sidste Efteraar, formentlig den 1 August, fra sidstnævnte Tidspunkt har overført hele Besætningen fra Matr. Nr. 6 a til Nr. 7 a og 19 a, ligesom begge Gaardes Folkehold siden 1 November f. A. har været paa sidstnævnte Gaard, hvorimod Avlen er indbjærget til begge Gaarde i Forening. Han har saaledes uden dertil erhvervet Tilladelse drevet to Selvejergaarde under Et og undladt siden 1 August f. A. at opretholde Gaarden, Matr. Nr. 6 a, som selvstændigt Avlsbrug, og han vil derfor for sit i bemeldte Henseende udviste Forhold være at anse i Medfør af Frd. 6 Juni 1769 § 5, jfr. Pl. 7 Juni 1806, med en Bøde til Statskassen af 240 Kr. 46 Øre aarlig, regnet fra den 1 August 1916 indtil den 11 Marts 1917, da Bygningerne paa Matr. Nr. 6 a nedbrændte, samt fra Treaarsdagen herefter, indtil nævnte Gaard forsynet med Bygninger, Besætning og Beboelse genoprettes som et selvstændigt Landbrug.

2. Den 11 Marts d. A. opstod der Ildebrand i Gaarden, Matr. Nr. 6 a, Ferslev, hvorved den totalt nedbrændte, medens Nabogaarden, Matr. Nr. 7 a, led en partiel Beskadigelse. Under de i Anledning af Branden afholdte Forhør tilstod en paa Gaarden tjenende Karl, Charles Leonhardt Iversen, at han havde paasat Ilden, hvilket efter hans videre Forklaring var sket efter Opfordring fra Arrestanten og dennes Broder, Jakob Andreas Sørensen, idet disse havde lovet ham et Beløb af 500 Kroner, dersom han vilde stikke Ild paa Gaarden. Han har herom nærmere forklaret, at han en Dag midt i December Maaned f. A., da han sammen med Arrestanten opholdt sig i Kostalden, uforvarende kom til at vælte en tændt Petroleumslygte, der stod paa en Bjælke, uden at der skete videre Uheld, idet Lygten gik ud i Faldet. Arre-

stanten bemærkede da til ham, at han skulde have ladet Lygten ligge noget længere, for at der kunde komme Ild i Halmen. Saavidt han husker samme Aften, fortalte han i Folkestuen i fleres Overværelse til Arrestanten, at han havde hørt om en Karl, som der var Spørgsmaal om at fæste til Flamstedgaard, at den paagældende ved at sætte Ild paa flere Gaarde havde tjent sig en god Skilling, idet han tilføjede, at det var en nem Maade at tjene Penge paa. Dagen efter traf han Arrestanten alene i Kostalden, og de kom da til atter at tale om fornævnte Karl, der havde sat Ild paa, og da Iversen paany bemærkede, at det var en nem Maade at tjene Penge paa, sagde Arrestanten: »Ja, jeg vil give dig 100 Kr. for at sætte Ild paa Gaarden.« Dette Tilbud afslog han, men samme Dag om Eftermiddagen kom Arrestanten paany og bød ham nu 500 Kr., og dette sagde han saa ja til, uden at noget Tidspunkt for Ildspaasættelsen blev aftalt, idet Arrestantens Tilhud om de 500 Kr. endelig bestemte ham til at foretage Ildspaasættelsen, som han fra det Øjeblik var klar over, at han vilde iværksætte for at tjene det nævnte Beløb. Da han ikke kunde finde nogen gunstig Lejlighed, trak Tiden sig hen igennem Januar Maaned, idet dog Arrestanten gentagne Gange spurgte ham, hvad det saa blev til, hvortil han hvergang svarede, at nu skulde han nok iværksætte det. Nogle Dage før den 7 Februar d. A., paa hvilken Dag Arrestanten skulde møde som indkaldt til Sikringsstyrken, henvendte Arrestantens Broder, fornævnte Jakob Sørensen, sig til Iversen og sagde til ham, at »nu skulde de have en af Gaardene brændt af, medens Johannes var i Tjenesten«. Lørdag den 10 Marts kom Jakob lidt før Aften i Gaardens Hestestald hen til ham og udtalte, at »nu maatte de have den brændt af, inden Broder Johannes kom hjem«. Han lovede da at sætte Ild paa samme Aften, men opgav det, i hvilken Anledning Jakob Dagen efter i Kostalden udtalte, at Iversen var en slem Dumrian, at han ikke »havde faaet det lavet« Lørdag Aften, idet han gentog Tilbudet om at betale 500 Kr., hvoraf de 200 Kr. skulde falde, naar Assurancesummen blev udbetalt, og Resten, naar Iversen til November forlod Gaarden. Han efterkom derpaa Opfordringen, efter at Jakob nærmere havde givet ham Anvisning paa Maaden, hvorpaa Ildspaasættelsen kunde ske, hvilken Anvisning han derefter fulgte.

Han har endvidere forklaret, at Arrestanten en Søndag Formiddag, da han var i Kestalden sammen med Iversen og en Arbejdsmand Traumer, der boede i Stuehuset til den nedbrændte Gaard, udtalte Ønsket om, at det Hele maatte brænde, og da Traumer hertil bemærkede, at det maatte det nødigt, da han ikke havde assureret, bemærkede Arrestanten, at det maatte Traumer sørge for at faa gjort.

Bemeldte Traumer erindrer ikke denne Samtale, hvorimod han har forklaret at have hørt Jakob Sørensen udtale sig paa lignende Maade, hvorfor han tegnede Assurance en af de første Dage i Marts Maaned d. A.

Tjenestekarl Johannes Jakobsen har som Vidne forklaret, at Iversen en Dag nogen Tid før Branden, da de var paa Snekastning sammen, udtalte, at han maaske kunde tjene 500 Kr. Da Vidnet forud havde hørt, at Iversen var faldet med en Lygte i Stalden i Arrestantens Overværelse, og at denne da havde udtalt, at det var kedeligt, at der ikke kom Brand i Bygningerne ved denne Lejlighed,

spurgte Vidnet Iversen, om det var hertil, han sigtede med de 500 Kr., og da Iversen bekræftede dette, forstod Vidnet Udtalelsen som hentydende til, at Arrestanten havde tilbudt Iversen 500 Kr. for at foranledige Ildebrand.

Børstenbinder Carl Iversen, Fader til fornævnte Charles Iversen, har edelig forklaret, at Sønnen til ham havde fortalt, at Arrestanten havde udtalt sin Beklagelse over, at Lygten ikke ved den føromtalte Lejlighed var gaaet i Stykker, saa der kunde gaa Ild i Halmen og Gaarden derved brænde. Yderligere har dette Vidne forklaret, at da Branden indtraf, overraskede det Ingen i Ferslev, idet det forud for Branden var en almindelig udbredt Mening, at denne vilde komme før eller senere, hvilket kom af, at Arrestanten og hans Broder, naarsomhelst der var Selskab i Gaarden, udtalte sig om det ønskelige i, at Gaarden eller Gaardene maatte brænde.

Arrestantens Broder, Jakob Andreas Sørensen, har forklaret, at forinden Arrestanten kom i Militærtjenesten, har saavel han selv som Arrestanten opfordret Iversen til at sætte Ild paa den nedbrændte Gaard. Saadanne Opfordringer er dog altid sket under fire Øjne, og han har saaledes ikke overværet, at Arrestanten har søgt at paavirke Iversen i den anførte Retning. Arrestanten har talt med ham om, at han har opfordret Iversen til at sætte Ild paa Gaarden, men Arrestanten har ikke sagt noget om, at han havde lovet Iversen 500 Kr. for at gøre det. Derimod har Iversen før Branden meddelt ham, at Arrestanten havde tilsagt ham en saadan Belønning.

Endvidere har Jakob Sørensen i et Forhør den 10 Maj d. A. forklaret, at før Nytaar, men efter at Iversen var kommet til Gaarden, talte han og Arrestanten om, at det var bedst at faa sat Ild paa en af Gaardene, naar Arrestanten var kommen i Militærtjenesten. Arrestanten udtalte da udtrykkelig, at det jo nærmest blev Iversen, der kom til at foretage Ildspaasættelsen, og tilføjede, at det nemmest kunde foretages ved at vælte en Lygte.

Efterat Arrestanten i gentagne Forhør, saavel før som efter at han var belagt med Varetægtsarrest, bestemt havde nægtet at kende noget til det af Iversen og Broderen Tilstaaede, forklarede han i et Forhør den 2 Maj d. A. først, at han engang i November eller December Maaned i Kostalden, da Iversen var kommet noget tilskade ved Nedbrydningsarbejde i Grisestien, havde udtalt til ham: »Ja, jeg kunde have nødig at give dig en Belønning for det, du udsætter dig for, en Hundredkroneseddel«. Hertil svarede Iversen: »Det er Ingenting«, hvortil Arrestanten saa bemærkede: »Saa siger vi en Femhundredkroneseddel for at faa det gamle Skidt brændt!« Han angav herved udelukkende at have sigtet til og tænkt paa, at Iversen hver Morgen skulde foretage Nedbrydningsarbejdet i Grisestien, hvis gamle Tømmer benyttedes til at fyre op med under Grubekedlen, men at Iversen maatte have misforstaaet ham som sigtende til, at der skulde sættes Ild paa Gaarden. Efterat Iversen under Konfrontation med Arrestanten havde fastholdt sin tidligere Forklaring og yderligere udsagt, at Tilbudet om de 500 Kr. »selvfølgelig« ikke gjaldt Udførelsen af hans daglige Arbejde, derunder Nedbrydningsarbejdet, men at Beløbet derimod skulde være en Belønning for at afbrænde Gaardene eller en af dem, tilstod Arrestanten imidlertid i samme Forhør, at han har An-

svaret for, at Iversen havde sat Ild paa Gaarden, idet han i saa Henseende afgav følgende Fremstilling. Iversen havde til ham fortalt Historien om Karlen fra Flamstedgaard med Tilføjende, at det var en let Maade at tjene Penge paa, nemlig at sætte Ild paa en Gaard, og dertil svarede han Iversen: »Kan Du have Lyst til at tjene Penge paa den Maade«, hvortil Iversen sagde ja. Arrestanten erkendte derhos at have lovet Iversen en Belønning paa først 100 Kr. og senere 500 Kr., og at dette Løfte var afgivet af ham under den udtrykkelige Forudsætning og Forstaaelse saavel fra hans Side som fra Iversens, at Pengene skulde være en Belønning til denne for at sætte Ild paa Gaardene eller en af dem. Som Bevæggrund til Ildspaasættelsen angav Arrestanten derhos med Tilslutning af Iversen og Jakob Sørensen Ønsket om at forskaffe Arrestanten et samlet Bygningskompleks til Fællesdrift af de to Gaarde.

I et Forhør den 3 s. M. gentog Arrestanten sin Dagen forud afgivne Tilstaaelse, erkendte, at der i hans Hus forud for Branden havde været ført megen letsindig Tale om det ønskelige eller heldige i at faa Gaarden afbrændt, og forklarede, at han tit havde ønsket at faa en ny Gaard, og at da han tilbød Iversen 500 Kr. for at sætte Ild paa »det gamle Skidt«, var det Meningen paa en nem Maade at skaffe ny Bygninger i Stedet for de gamle.

I et Forhør den 5 Maj udtalte Arrestanten, at det var rigtigt, at han og Broderen indbyrdes havde talt om, at de havde for mange Bygninger, og tilføjede, »at naar Jakob udtalte, at de har været enige om, at den nemmeste Maade at blive fri for de overflødige var, om de kunde brænde, saa maa denne Udtalelse være rigtig.«

Den 7 Maj d. A. blev Arrestanten løsladt af Varetægtsarresten imod Sikkerhedsstillelse.

I et Forhør den 15 s. M. benægtede Arrestanten Rigtigheden af Broderens i Forhøret den 10 s. M. afgivne, føromtalte Forklaringer, og ved Sagens første Foretagelse i Ekstraretten den 9 Juni d. A. erklærede han, at han ikke kunde erkende sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, og tilbagekaldte sin under det optagne Forhør afgivne Tilstaaelse. Under et samme Dag optaget Reassumtionsforhør benægtede Arrestanten, at de efter hans eget Udsagn refererede Samtaler mellem ham og Iversen nogensinde havde fundet Sted, eller at han nogensinde direkte eller indirekte havde opfordret Iversen til Ildspaasættelse. Som Grund til, at han tidligere har afgivet Tilstaaelse, har han anført, at Arresthusbetjent Madsen havde sagt, at Arrestanten »vilde komme til at sidde her til Jul eller Nytaar og endda blive dømt«, samt at bemeldte Madsen paa hans Spørgsmaal, om man kunde tilbagekalde en i Retten afgivet Forklaring, havde svaret ja. Naar han da afgav Tilstaaelse, var det, fordi han ønskede at blive løsladt af Arresten.

Arresthusbetjent Mudsen har edelig forklaret, at han ikke har udtalt til Arrestanten, at denne kunde komme til at sidde til Jul eller Nytaar. Vidnet erindrer ikke, om det har været paa Tale mellem ham og Arrestanten, hvorvidt en i Retten afgivet Tilstaaelse med Virkning kunde tilbagekaldes, men dersom det har været paa Tale, har han alene kunnet svare, at Tilbagekaldelse ikke i al Almindelighed vilde kunne ophæve Virkningen af den afgivne Tilstaaelse.

Saavel Iversen som Arrestantens Broder har til Reassumtionsforhøret gentaget deres tidligere afgivne Forklaringer og fastholdt disse.

Da Intet bekræfter Rigtigheden af Arrestantens Tilbagekaldelse af sine Tilstaaelser, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til denne, og det maa derfor anses tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten har gjort sig skyldig i den ham paasigtede Meddelagtighed i Brandstiftelse.

Der er af Landbygningernes Brandforsikring under Sagen nedlagt Paastand om Erstatning af 10,881 Kr., til hvilket Beløb Brandskaden er opgjort. Da det ommeldte Beløb som Følge af, at Arrestanten har forbrudt sin Ret til Erstatning af Brandforsikringen, imidlertid kun kommer til Udbetaling, forsaavidt Panthaverne i den nedbrændte Ejendom ikke bliver dækket af Arrestantens øvrige Formue, og det ikke er oplyst, hvor stort et Beløb Brandforsikringen herefter skal udrede, kan Erstatningspaastanden ikke for Tiden tages under Paakendelse.

For sit i sidstnævnte Henseende udviste Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 281, jfr. § 52, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

I Henseende til Aktionens Omkostninger i første Instans vil Underretsdommen, ved hvis Bestemmelser i saa Henseende det vil kunne have sit Forblivende, være at stadfæste, forsaavidt den er paaanket. Arrestanten vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds 50 Kroner til hver.

Torsdag den 6 December.

Nr. 381. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Jens Mølgaard Jensen (Def. Asmussen),

der tiltales for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Ulfborg-Hind Herreders Ekstrarets Dom af 4 April 1917: Tiltalte Jens Mølgaard Jensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage samt i Erstatning til fhv. Skuespiller Johannes Chr. Henrik Olsen Johansen og Kauslunde Sogneraad betale henholdsvis 200 Kr. og 306 Kr. 70 Øre. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Grove, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Hammersøe, 20 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 22 December 1917.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 44.**

Torsdag den 6 December.

Viborg Landsoverrets Dom af 18 Juni 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Jørgensen, betaler Tiltalte 25 Kr. til hver. De idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter en for Højesteret fremlagt Lægeerklæring af 15 November d. A. maa det antages, at Tilstanden af Johansens højre Ben er væsentlig bedret siden Udstedelsen af den i den indankede Dom senest omtalte Lægeattest, der er dateret den 2 December 1916, ikke, som i Dommen udtalt, den 21 Februar 1917.

Med denne Bemærkning og i Øvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Mølgaard Jensen til Højesteretssagførerne Hansen og Asmussen 50 Kroner til hver. Højesteretssagfører Winthers Dødsbo tillægges der i Salarium for Højesteret 30 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Ulfborg-Hind Herreders Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Jens Mølgaard Jensen for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Tiltalte, der er født den 24 Juni 1857, har, foruden at han i Aaret 1878 har vedtaget en Bøde af 5 Kr. til vedkommende Politikasse for Slagsmaal paa Gaden, været anset ved Skodborg-Vandfuld Herreders Ekstrarets Dom af 12 Oktober 1887 efter Straffelovens §

203 med simpelt Fængsel i 8 Dage, ved Ulfborg-Hind Herreders Ekstrarets Dom af 29 April 1896 efter samme Bestemmelse med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage, ved samme Rets Dom af 21 September 1906 efter Straffelovens § 185 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 28 April 1908 efter samme Lovs § 203 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned samt ved Overrettens Dom af 3 Januar 1910 efter samme Bestemmelse under Hensyn til Grundsætningen i Straffelovens § 206 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

Den 26 August f. A. lidt over Middagstid opholdt Tiltalte sig i Skænkestuen paa Ulfborg Gæstgivergaard, hvor bl. a. ogsaa var til Stede fhv. Skuespiller Johannes Christian Henrik Olsen Johansen. Da Tiltalte forlod Skænkestuen og gik ud i Kørestalden, fulgte fornævnte Johansen, der havde nogle Penge tilgode hos Tiltalte for udført Malerarbejde, efter ham og afkrævede ham dette Tilgodehavende. Tiltalte nægtede imidlertid at betale, idet han som Grund hertil anførte, at Johansen skulde have tilegnet sig nogle ham tilhørende Malervarer, og der opstod da et Skænderi mellem dem, under hvilket Johansen efter sin Forklaring viftede med sin højre Haands Fingre foran Tiltaltes Ansigt uden dog at berøre dette og udtalte noget Lignende som, at denne var en elendig Laban, og at han vilde snyde ham for hans Tilgodehavende. I det samme tildelte Tiltalte, som havde ført sin højre Haand hen til sin Jakkes indvendige Brystlomme, hvorfor Johansen antog, at Tiltalte vilde tage Penge frem for at betale ham, ham et kraftigt Slag med sin højre Haand, der traf ham paa højre Side af Brystet, hvorved han faldt om paa Stenbroen i Køreladen. Tiltalte, som havde grebet fat i ham, blev i Faldet revet med, saaledes at han laa ned over ham fra højre Side, i hvilken Stilling han tildelte ham mange Slag paa Ryggen med Hænderne, hvorpaa han greb fat om hans Hals ligesom for at kvæle ham, idet han udtalte: »Jeg kunde dræbe eller kvæle dig.« Straks derefter fik han efter sin videre Forklaring paa Bagsiden af det højre Ben lige over Anklerne et Slag, som efter hans Formening maa være bibragt ham med en Jerngenstand, og som havde til Følge, at Benet brækkede, saaledes at han, som havde ligget med Ansigtet mod Jorden, da han nu vendte sig om for at rejse sig op i siddende Stilling, kunde se, at Foden var drejet om, og Tæerne vendte bagud. Samtidig forekommer det ham, at Tiltalte tog Noget op og kastede det ud af Porten, og han mener bestemt, at det var et Rundjern, som han kort før Sammenstødet havde set ligge i en Krybbe ved Siden af det Sted, hvor de stod.

Staldkarl Thomas Anton Jensen af Ulfborg, der overværede Sammenstødet, har edelig forklaret, at han saa Tiltalte og Johansen staa med knyttede Hænder overfor hinanden paa en truende Maade, medens de skændtes. Han saa derefter Tiltalte fra en Krybbe tage et Stykke Jern, hvormed han truede Johansen, der udtalte, »om han skulde have af Jernet, han troede, de bare Næver kunde have slaaet til.« I det samme kastede Tiltalte Jernstykket fra sig og tilføjede med knyttet Haand Johansen et Slag eller Stød for Skulderen eller paa den ene Kind. Johansen vendte sig nu om og gav sig til at gaa, men Tiltalte løb efter ham og greb ham med begge Hænder i Skuldrene og trak ham baglænds over, saaledes at han faldt paa

Ryggen eller maaske lidt paa den ene Side mod Stenbroen. Tiltalte kastede sig derefter over Johansen, hvem han med venstre Haand greb om Struben, medens han holdt sin højre Haand truende foran hans Ansigt, idet han udtalte: »Jeg kunde myrde dig.« Han slog dog ikke Johansen mere, og Vidnet mener, at Johansen har brækket Benet ved Faldet mod Stenbroen, idet Tiltalte ikke har benyttet noget Redskab til at slaa med og ej heller har sparket Johansen.

Gartner Marinus Jensen af Ulfborg har ligeledes edelig forklaret, at han hørte Johansen og Tiltalte staa og skændes, under hvilket Skænderi Tiltalte ytrede, at Johansen havde taget af hans Malersager. Herover blev denne vred og gik med knyttede Hænder frem mod Tiltalte, dog uden at slaa denne. Tiltalte gik nu hen mod Johansen og greb ham med begge Hænder i Skuldrene og bøjede ham ned mod Stenbroen, hvorved Johansen faldt ganske langsomt ned mod denne, saaledes at Tiltalte, der enten faldt eller smed sig ned paa ham, kom til at ligge ovenpaa ham, hvem han med den ene Haand greb om Struben, medens han truede foran Johansens Ansigt med den anden Haand, idet han udtalte: »Jeg kunde myrde dig.« Forinden Johansen endnu havde rejst sig op, kom Snedkersvend Jensen tilstede og gik hen til de Kæmpende; straks da han kom hen til dem, udbrød han: »Hvad er det, Du har gjort, Mand; Johansen har jo et Ben istykker.« Vidnet har ikke set Tiltalte slaa eller sparke Johansen, hverken medens han laa over denne, eller da han rejste sig op, ligesom han ikke har bemærket, at Tiltalte slog eller stødte til Johansen, før han greb fat i denne, hvortil Vidnet dog har tilføjet, at han, der bruger Briller, omtrent mangler Synsevnen paa det ene Øje.

Fornævnte Snedkersvend Jens Jensen af Ulfborg har edelig forklaret, at han ved at passere forbi Kørestalden blev opmærksom paa, at der var noget Spektakel derinde, hvorfor han gik derind. Han saa da, at Johansen laa paa Gulvet, og at Tiltalte laa eller sad ovenpaa ham og med den ene Haand havde fat om Struben paa ham, medens han med den anden Haand knyttet truede foran Johansens Ansigt, idet han udtalte: »Jeg kunde myrde dig.« Da Vidnet kom tilstede, rejste Tiltalte sig og tilføjede i det samme Johansen et Stød i Nakken med sit ene Knæ. Vidnet har endvidere forklaret, at han er sikker paa, at Tiltalte ikke havde noget Redskab i Hænderne, og at han ikke har set Tiltalte sparke Johansen eller tilføje ham anden Vold end nævnte, hvorhos han, da Johansen ytrede, at han var bleven slaaet over Benet med en Jernstang, anstillede en Undersøgelse uden at finde noget saadant Redskab i Nærheden. Vidnet har derhos tilføjet, at han føler sig overbevist om, at Johansens Ben allerede var brækket, da Tiltalte laa ovenpaa ham.

Dræningsmester Hans Johan Pedersen af Ulfborg har afgivet en Forklaring, ifølge hvilken han hørte, at Johansen og Tiltalte var i Skænderi, hvorunder en af dem brugte Ordet »Tyveknægt«, og Johansen holdt sin ene Haand knyttet op foran Tiltaltes Ansigt, uden at Vidnet dog saa, at den berørte dette. Johansen vendte sig derpaa om som for at gaa, men i det samme tilføjede Tiltalte med sin ene knyttede Haand Johansen et Slag eller Stød eller slog efter ham, uden at Vidnet er istand til at afgøre, hvor dette traf. Tiltalte gjorde der-

efter et Skridt fremad og greb fat i Johansen, lidt bagfra og lidt fra Siden, og pressede ham ned mod Stenbroen. Samtidig med, at Johansen læmpelig faldt til Jorden, lod Tiltalte sig glide med ned og lagde sig dels bagved Johansen, dels ovenpaa denne. Han holdt saa med den ene Haand Johansen i Brystet eller Halsen og udtalte: »Jeg kunde myrde dig«; da han derefter rejste sig, gav han Johansen, der laa paa højre Side, et Puf eller Stød med det ene Knæ. Vidnet har ikke set, at Tiltalte har slaaet eller sparket Johansen over Benet.

Efter Tiltaltes Forklaring truede Johansen, da de i Kørestalden var kommen op at skændes i Anledning af deres Mellemværende, som Tiltalte ikke vilde afgøre, fordi Johansen havde taget nogle af hans Malervarer med sig hjem, med at prygle ham, naar han engang kunde træffe ham udenfor Byen. Samtidig gik Johansen henimod ham og truede med Hænderne foran hans Ansigt, hvorved han med sin ene Haand kom til at berøre hans Næse, saa at det gjorde ondt. Herover blev Tiltalte hidsig og greb fat i Johansen med begge Hænder i Skuldrene forfra; han vred derpaa Johansen noget over til den ene Side, men da det ikke lykkedes ham derved at faa ham til at falde, tog han et rask og haardt Tag i Johansen til den modsatte Side, hvorved Johansen faldt, og Tiltalte faldt med halvt ovenpaa, halvt ved Siden af denne; han greb nu Johansen i Struben med den ene Haand, medens han holdt den anden knyttet foran hans Ansigt og truede ham; han mindes ikke at have sagt, at han kunde myrde Johansen, eller at have tilføjet ham noget Slag eller Puf for Brystet; han havde Intetsomhelst i Hænderne og har ikke haft til Hensigt at tilføje Johansen nogetsomhelst Ondt, men han har erkendt, at de ovenomtalte Læsioner er fremkommet som Følge af Johansens Fald i Køreladen eller ved, at Tiltalte er falden over ham.

Om de Johansen tilføjede Læsioner har Sygehuslæge Fogh Nielsen afgiven en Erklæring den 5 September 1916, hvori det udtales:

»Han indlagdes her paa Sygehuset den 26 August lidende af et Brud af h. 5te Ribben, desuden fandtes et aabent Brud af h. Skinneben, der er et ca. 5 Øre stort Hul paa Indsiden af h. Skinneben ca. 10 Ctm. ovenfor Fodleddet, ud af dette Hul rager Spidsen af Skinnebenet ud. Ved Røntgen ses, at Skinnebenet og Lægbenet er stærkt splintrede. Det antages, at der vil komme nogen Forkortning af Benet og som Følge deraf nogen Nedsættelse af Gangen. Ribbensbrudet vil antagelig ingen Følger efterlade.«

Johansen henlaa paa Amtssygehuset indtil Begyndelsen af November Maaned s. A., hvorefter han hjemsendtes til Fattiganstalten i sin Forsørgelseskommune, Kauslunde paa Fyen. I en den 21 Februar d. A. af Kredslæge Christensen i Middelfart afgiven Erklæring hedder det efter en Undersøgelse af Johansens Tilstand om denne: ». . . . . Det i den tidligere Lægeerklæring . . . . . omtalte Ribbensbrud er fuldstændig helet uden at have efterladt Følger. Bruddet paa højre Underben er ligeledes helet i meget god Stilling og uden paaviselig Forkortning af Benet . . . . . Foden er som Følge af Bruddet tilbøjelig til at indtage Platfodsstilling, saa han under Gangen maa sætte Foden noget ud til Siden, hvilket generer Gangen

betydeligt. . . . Han maa stadig benytte Krykke ude og Stok inden Døre, og han angiver, at han af og til har stikkende Smerter i Benet. Som Resultat af Undersøgelsen fremgaar da, at Gangen endnu er betydelig nedsat. Den vil formentlig med Tiden bedres betydeligt, men den vil dog næppe nogensinde blive helt normal«.

Johansen har for Svie, Smerte og Arbejdstab paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 200 Kr. hos Tiltalte, mod hvilken Paastand denne ikke har haft Noget at erindre, hvorhos Kauslunde Sogneraad har nedlagt Paastand om Godtgørelse for dets Andel, 206 Kr. 70 Øre, i Udgifterne til Sygehusophold og Forbindstoffer m. v. for Johansen, Forsørgelse i Rekonvalecenttiden 100 Kr. og for Udgifterne ved hans Hjemsendelse 34 Kr. 85 Øre, og disse Paastande er, naar undtages, at der ikke er funden Hjemmel til at tilkende Sogneraadet Godtgørelsen for Hjemsendelsesudgifterne, taget til Følge ved Underretsdommen.

For sit ommeldte Forhold er Tiltalte, hvis Forklaring om ikke at have haft til Hensigt at tilføje Johansen nogen Skade ikke findes at kunne forkastes, ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 203 med en Straf, der findes passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, og bemeldte Dom ved hvis Afgørelse i Henseende til de tilkendte Erstatninger det vil kunne have sit Forblivende, og hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger tiltrædes, vil derfor være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Nr. 424. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Niels Rikard Jensen (Def. Harboe),

der tiltales for Bedrageri.

Nørvang-Tørrild Herreders Ekstrarets Dom af 4 Jun 1917: Tiltalte Niels Rikard Jensen bør hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage, dog saaledes at Straffens Fuldbyrdelse udsættes og Straffen helt bortfalder efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 20 ommeldte Betingelser overholdes. Tiltalte udreder derhos Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører H. Petersen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Teller, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 13 August 1917: Tiltalte Niels Rikard Jensen bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage, dog at Straffens Fuldbyrdelse udsættes, og at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Erstatning til

Købmand Jørgen Pedersen betaler Tiltalte 64 Kr. 83 Øre. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Jørgensen, 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Femaars-Fristen regnes fra denne Højesteretsdoms Asigelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Rikard Jensen til Højesterets-sagførerne Hansen og Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørvang-Tørrild Herreders Ekstraret indankede Sag er Niels Rikard Jensen, der er født den 7 Februar 1899, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Bedrageri.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

I Marts Maaned 1916 købte Tiltalte, der fra 1 November 1914 havde været i Tjeneste hos en Gaardejer i Ilderhede, af Købmand Jørgen Pedersen, Stakroge, en Jakkeklædning for en Pris af 55 Kr., idet han angav at have et Aars Løn tilgode.

Jørgen Pedersen har forklaret, at han kun gav Tiltalte Kredit i Tillid til hans fornævnte Anbringende, og Tiltalte har erkendt, at han var klar herover.

I den følgende Maaned købte Tiltalte sammesteds yderligere nogle Varer til Beløb 24 Kr. 83 Øre, ligeledes paa Kredit, uden ved denne Lejlighed at fremsætte noget særligt Anbringende, men idet Pedersen udtalte, at de saa kunde betales til Maj sammen med Klædningen.

Tiltalte har erkendt, at hans Anbringende om at have Løn tilgode var urigtigt, men vil iøvrigt have haft til Hensigt at betale Pedersen og mente at have Udsigt til at kunne dette, idet han, der var fæstet indtil 1 November 1916 for en Løn i det sidste Aar af 300 Kr., kun blev sat ud af Stand til at betale derved, at han, der kort efter sidste Køb af sin Fader efter Aftale med Husbonden blev taget ud af sin Plads for at gaa tilhaande ved Driften af en hans Moder tilhørende Ejendom, ingen Løn erholdt.

Klædningen er under Sagen i brugt Tilstand af Købmand Pedersen ansat til en Værdi af 15 Kr. og tilbageleveret Pedersen, der her-

efter har nedlagt Paastand om i Erstatning hos Tiltalte at tilkendes 64 Kr. 83 Øre, mod hvilken Paastand Tiltalte ikke har fremsat nogen Indsigelse.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257, sammenholdt med § 37, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage, dog at Straffens Fuldbyrdelse i Medfør af § 20 i Lov af 1 April 1911 findes at burde udsættes og Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse at burde bortfalde, saafremt de i nævnte Lov fastsatte Betingelser overholdes. Tiltalte vil derhos have at betale Købmand Jørgen Pedersen i Erstatning 64 Kr. 83 Øre samt at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Nr. 281. Sagfører **P. Vestergaard,** (Harboe)

mod

A/S. Fabrikken »**Grand Danois**« og **Kødfoderfabrikken** i København (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at indestaa for Betalingen af et Parti Varer, som Indstævnte havde leveret en Trediemand.

Aarhus Bytings ordinære Rets Dom af 7 September 1916: Indstævnte, Sagfører P. Vestergaard, bør til Citanten, A/S. Fabrikken »Grand Danois« og Kødfoderfabrikken, betale 3225 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 29 Januar 1916 til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 75 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at Indstævntes foranførte Garantierklæring af 6 Juli 1915 ikke er stemplet. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Februar 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Procesomkostninger for Overretten betaler Appellanten, Sagfører P. Vestergaard, til de Appelindstævnte, Aktieselskabet Fabriken »Grand Danois« & Kødfoderfabriken, 50 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Sagfører P. Vestergaard, til Indstævnte, Aktieselskabet Fabrikken »Grand Danois« og Kødfoderfabrikken i København, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Slutseddel af 6 Juli 1915 afkøbte Ejeren af Herregaarden Vaar ved Sebbersund, I. P. Nielsen, de Appelindstævnte, Aktieselskabet Fabriken »Grand Danois« & Kødfoderfabriken i København, 25,000 Pund koncentreret Kød- og Benfoder à 12 Kr. 50 Øre pr. 50 kg, Leveringstid: inden 1 Februar 1916, Sted, hvortil Varen ønskedes sendt: Sebbersund via Aalborg, Leveringssted: København, og ved Paategning paa Slutsedlen af s. D. indestod Appellanten, Sagfører P. Vestergaard i Aarhus, »for Betalingen af omstaaende Parti«, idet det herom i Paategningen videre hedder: »Dette sker med en 3 Maaneders Veksel, som Sagfører Vestergaard paategner som Kautionist«. Vaar blev senere solgt til et Konsortium, og Appellanten tilskrev derpaa den 24 December 1915 de Appelindstævnte med Anmodning om at oplyse Kvantum og Pris paa de Varer, Nielsen havde i Ordre, idet han tilføjede, at han skulde have truffet en Ordning med de nye Ejere af Ejendommen om Overtagelse af Partiet, og at dette i alt Fald ikke ønskedes afsendt uden nærmere Ordre fra Appellanten. I Januar Maaned f. A. beordrede Nielsen, der ejede en Gaard i Nærheden af Nørresundby, imidlertid Partiet sendt til denne By, og da de Appelindstævnte efter den 29 s. M. at have efterkommet denne Ordre under 2 Februar f. A. meddelte Appellanten dette og samtidig tilstillede ham en Veksel for Købesummen til Underskrift, nægtede Appellanten at underskrive denne. Der fandt derpaa en Brevveksling Sted mellem Parterne, hvorunder de Appelindstævnte bl. a. i Skrivelse af 8 Februar f. A. udtalte, at Appellantens Henstilling i Skrivelsen af 24 December næstforhen kun kunde være bleven og kun var taget i Betragtning under Forudsætning af, at hans Ordre tilstilledes dem inden Leveringsfristens Udløb, og at de, da dette ikke var sket, havde været baade berettigede og forpligtede til at levere Partiet for ikke at udsætte sig for, at Handlen blev ophævet paa Grund af for sen Levering. Appellanten fastholdt imidlertid sin Vægring, og de Appelindstævnte har derefter under nærværende Sag i første Instans ved Aarhus Købstads ordinære Ret nedlagt Paastand om, at han tilpligtes enten under Dagmulkt at paategne som Kautionist den ham tilstillede 3 Maaneders Veksel, stor 3275 Kr. 38 Øre, eller at betale dem 3225 Kr. tilligemed Renter heraf 6 pCt.

aarlig fra den 29 Januar 1916, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er sidstnævnte Paastand tagen til Følge, dog at Renterne er bestemte til 5 pCt. aarlig, hvorhos Appellanten er tilpligtet at godtgøre de Appelindstævnte Processens Omkostninger med 75 Kr., og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i første Instans har paastaaet sig frifunden for de Appelindstævntes Tiltale, medens de Appelindstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellanten anført, at han, der havde »financieret« Nielsen ved Købet og Driften af Vaar, og som derfor var interesseret i Nielsens Foretagender vedrørende denne Ejendom, som Følge heraf vel efter Nielsens Anmodning er indgaaet paa at hjælpe ham ved Købet af det omhandlede Parti, men ikkun paa den udtrykkelige Betingelse, at Foderet blev sendt til Sebbersund og brugt paa Ejendommen, hvilket, som meldt, ikke er sket, uanset Appellantens Advarsel i Skrivelsen af 24 December.

Mod de Appelindstævntes Benægtelse har Appellanten imidlertid ikke godtgjort, at de Appelindstævnte har været vidende om nogen Omstændighed, der viste, at Appellanten kun vilde indestaa for Partiets Betaling under den foran angivne Betingelse, hvilket ikke kan anses at fremgaa af Slutsedlen med Paategning. Det maa derfor have sit Forblivende ved, at Appellanten, der ikke har fremsat nogen særlig Indsigelse i Anledning af. at det første Alternativ i de Appelindstævntes Paastand er uomtalt i Underretsdommen, ved denne er tilpligtet at betale de Appelindstævnte det indsøgte Beløb med Renter, og da der efter Sagens processuelle Stilling for Overretten ikke bliver Spørgsmaal om at forandre Underretsdommen i de Appelindstævntes Favør, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser angaaende Processens Omkostninger i første Instans tiltrædes, saaledes være at stadfæste.

Efter Omstændighederne findes Appellanten derhos at burde godtgøre de Appelindstævnte Processens Omkostninger for Overretten med 50 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Mandag den 10 December.

Nr. 63. **Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866** (Asmussen)

mod

Tjener **Almert Holgersen** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten har været berettiget til at ekskludere Indstævnte.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Juni 1916: Indstævnte, Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866, bør under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde af 10 Kroner for hver Dag, Foreningen sidder denne Dom overhørig, genoptage Citanten, Tjener Almert Holgersen, som Medlem af Foreningen, derunder indbefattet Fagafdelingen, Sygekassen, Stiftelsen og Arbejdsløshedskassen, saaledes at han indtræder i alle de Rettigheder, han indtil sin Udelukkelse nød saavel i Foreningen som i de ommeldte Afdelinger og Kasser. Indstævnte bør endvidere til Citanten betale 800 Kroner med Renter heraf 5 pCt. pro anno fra den 17 Maj 1915, til Betaling sker. Til Statskassen betaler Indstævnte de Retsgebyrer og det Skriversalær, som skulde have været erlagt, og det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, saafremt Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret, samt til Prokurator Nissen et Salær af 80 Kroner. Den idømte Erstatning at udredes, og Dommen i det hele at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret i saa Henseende forelagte nye Oplysninger er uden Betydning, maa det billiges, at den af Appellanten nedlagte Afvisningspaastand ved Dommen er forkastet, at Generalforsamlingsbeslutningerne er ansete uforbindende for Indstævnte samt, at Indstævntes Eksklusion efter det foreliggende ikke er funden hjemlet ved de af Appellanten paaberaabte Bestemmelser i Sygekassens og Fagafdelingens Love. Forsaavidt Appellanten for Højesteret endvidere har gjort gældende, at Eksklusionen i alt Fald er berettiget efter Indholdet af et af Indstævnte den 11 September 1914 til Opvarter- og Tjenerforeningens Laanekasse for 50 Kr. udstedt og ikke senere indfriet Gældsbrev, vil der intet Hensyn kunne tages til denne Indsigelse allerede paa Grund af, at Appellanten først efter Afsigelsen af Dommen, ifølge hvilken der tilkommer Indstævnte et større Modkrav mod Appellanten, har gjort de herhen hørende Bestemmelser i Gældsbrevet gældende. Idet den stedfundne Eksklusion herefter maa anses uberettiget, og idet Dommens Bestemmelser ogsaa iøvrigt tiltrædes, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, hvorved efter den ved Proceduren for Højesteret givne Anledning bemærkes, at Erstatningen efter det foreliggende maa anses tilkendt for Tiden til Hof- og Stadsretsdommens Afsigelse.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Genoptagelsen i Foreningen regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til det Offentlige betaler Appel-

lanten, Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Tjener Almert Holgersen, havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Harboe i Salarium for Højesteret 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende Sag paastaar Citanten, Tjener Almert Holgersen, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Nissen, Indstævnte, Opvarter- og Tjenerforeningen af 1866, tilpligtet under en daglig Mulkt at genoptage ham som Medlem af Foreningen, herunder indbefattet Fagafdelingen, Sygekassen, Stiftelsen og Arbejdsløshedkassen, saaledes at han indtræder i alle de Rettigheder, han indtil sin Udelukkelse nød saavel i Foreningen som i de ommeldte Afdelinger og Kasser, samt derhos at betale i Erstatning for det ham ved Udelukkelsen forvoldte Tab og for Tort og Kreditspilde 1500 Kroner eller et af Retten eller uvillige af Retten udmeldte Mænd fastsat Beløb med Renter heraf 5 pCt. pro anno fra Forligsklagens Dato, den 17 Maj 1915, og Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Prokurator Nissen, hvilket denne i alt Fald har paastaaet sig tillagt hos det Offentlige.

Indstævnte, oer principalt paastaar Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring, procederer subsidiært til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Proceduren, at Anledningen til den skete Eksklusion har været følgende:

I November Maaned 1913 fremkom der fra en Restauratrice i Lyngby, i hvis Forretning Holgersen havde arbejdet som udsendt af Foreningens Arbejdsanvisningskontor, Klage over, at han havde undladt at betale for en Kasse Øl, som han havde solgt i Forretningen, Restauratricen gjorde gældende. at hun ikke havde faaet Betaling for 2 Kasser Øl (100 Stk.) = 20 Kr.; medens den anden i Forretningen fast ansatte Tjener, der forøvrigt udtrykte Tvivl om, at det forholdt sig som af Restauratricen anført, betalte sin Del, 10 Kroner, for at beholde sin Plads, bestred Holgersen bestemt at være Restauratricen noget skyldig og vægrede sig ved at betale de ham afkrævede 10 Kroner, uagtet Foreningens Formand, der havde undersøgt Sagen, mente at være kommen til det Resultat, at Restauratricens Krav var berettiget. I Januar Maaned 1915 meddelte en Restauratør i Sjællandsgade, til hvis Forretning Holgersen en Dag var udsendt af Arbejdsanvisningskontoret, at Holgersen var mødt beruset, at han havde afkrævet en Hæst mere, end denne var skyldig, og at han havde anmodet Gæsterne om at give ham Drikkepenge for Serveringen; Holgersen, der nægtede at have været beruset den paagældende Dag, forklarer nærmere, at

han for en anden Tjener i Forretningen havde afkrævet en Gæst, for hvem han ikke selv havde serveret, det af den anden Tjener opgivne Beløb, 1 Kr. 25 Øre, medens Gæsten kun mente at skylde 1 Kr.; han indrømmer derimod, at det er rigtigt, at han har henstillet til Gæsterne at give ham, der ikke oppebar fast Løn, noget for Serveringen.

Foreningen anfører desuden, at der ogsaa fra flere andre Steder, hvor Holgersen har arbejdet, er fremkommet Klager over ham; men noget nærmere herom er ikke oplyst under Sagen.

Den 23 Januar 1915 blev Holgersen tilsagt til at møde paa Foreningens Kontor, hvor Bestyrelsen foreholdt ham den fremkomne Klage fra Sjællandsgade og forespurgte ham, om han vilde betale den Kasse Øl fra Restaurationen i Lyngby, hvilket han nægtede. Samme Dags Aften fik han fra Bestyrelsen Meddelelse om, at han paa det s. D. afholdte Bestyrelsesmøde »for Overtrædelse af Sygekassens Loves § 30 b og Fagafdelingens Loves § 7 a« var bleven udslettet af begge Afdelingerne fra s. D. at regne.

Holgersens Eksklusion var ikke sat paa Dagsordenen til Sygekassens Generalforsamling, der afholdtes den 27 Januar 1915, eller til Fagafdelingens Generalforsamling, der afholdtes den 27 April s. A. Men paa begge Forsamlinger blev denne Sag debatteret, og der vedtoges Resolutioner, der billigede Bestyrelsens Handlemaade. Paa den den 31 Januar 1916 afholdte Generalforsamling i Sygekassen var Eksklusionen paa Dagsordenen, og Eksklusionen vedtoges enstemmigt.

Til Støtte for sin Afvisningspaastand anfører Foreningen, at Sagen ikke hører under Domstolenes Paakendelse. I Følge § 51 III i Sygekassens Love maa »mulig opstaaede Retstvister ikke indbringes for Domstolene, men skulde i alle Tilfælde forebringes Generalforsamlingen og afgøres af denne«; den samme Regel findes i § 34 i Fagafdelingens Love.

Da det imidlertid ikke med Sikkerhed heraf kan udledes, at det har været Meningen at afskære Medlemmerne fra at gaa til Domstolene i et Tilfælde som det foreliggende, vil Indstævntes Afvisningspaastand ikke kunne tages til Følge.

For sin Frifindelsespaastand anfører Foreningen, at Generalforsamlingen har Ret til at ekskludere uden at behøve at angive Grunde herfor; i Lovene for Sygekassen § 33 b hedder det: »Eksklusion finder Sted, foruden de i § 30 nævnte Tilfælde, ved en Generalforsamlings Beslutning, med mindst $^2/_3$ af de afgivne Stemmer«, og i § 14 i Lovene for Fagafdelingen findes en hermed ligelydende Regel.

Selv om det kan antages, at de paagældende Vedtægtsbestemmelser overlader til Generalforsamlingen efter et frit Skøn endelig at berøve Medlemmer de af dem erhvervede Medlemsrettigheder, maa det efter Forholdets Natur i hvert Fald anses for en nødvendig Betingelse for Gyldigheden af en saadan Beslutning, at der gives vedkommende Medlem Underretning om den forestaaende Eksklusion og Adgang til at komme til Stede paa Generalforsamlingen og varetage sine Interesser. Da dette ifølge Proceduren ikke kan antages at være sket i nærværende Tilfælde, savner de paagældende Generalforsamlingsbeslutninger allerede som Følge heraf Gyldighed.

Indstævnte har endvidere gjort gældende, at den skete Eksklusion

er i Overensstemmelse med Foreningens Love, og henviser i saa Henseende til § 30 b i Lovene for Sygekassen og til § 7 a i Lovene for Fagafdelingen. Førstnævnte Sted hedder det:

»Udslettelse af Foreningen kan finde Sted i følgende Tilfælde: a . . . . b. Bevislig Skaden eller Modarbejden af Foreningens Interesser«; sidstnævnte Sted udtales: »Udslettelse kan desuden finde Sted i følgende Tilfælde . . . . Naar et Medlem, der fra Kontoret er anvist Arbejde . . . . foraarsager gentagende Klager fra Lederen af Arbejdet«. Medens det nu ikke kan siges, at Holgersen har skadet eller modarbejdet Foreningens Interesser, bliver der altsaa alene Spørgsmaal om, hvorvidt den skete Eksklusion er hjemlet ved § 7 a. Navnlig under Hensyn til, at Klagen fra Lyngby ikke mod Holgersens Benægtelse er bevist at være rigtig, og at Rigtigheden af Klagen fra Sjællandsgade ikke er tilstrækkelig godtgjort udover, hvad Citanten har erkendt, hvilket kun angaar en ringe Fejl, maa der gives Citanten Medhold i, at Eksklusionen har savnet Berettigelse, hvorfor Indstævnte i Overensstemmelse med hans Paastand vil være at tilpligte under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde af 10 Kroner for hver Dag, Foreningen sidder denne Dom overhørig, at genoptage ham som Medlem af Foreningen.

Med Hensyn til Citantens Erstatningspaastand har Indstævnte benægtet, at der ved Eksklusionen er paaført ham Tab, idet det meget vel er muligt at arbejde som Tjener uden at være Medlem af Foreningen. Da Foreningens uberettigede Adfærd imidlertid ikke blot findes egnet til at skade Citanten, men ogsaa efter det oplyste har skadet ham, vil Indstævnte have at erstatte ham det ham derved forvoldte Tab, hvilken Erstatning passende kan ansættes til 800 Kroner; af dette Beløb vil Indstævnte have at svare Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger vil den Indstævnte have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder i Salær til Prokurator Nissen 80 Kroner. Det misbilliges, at de for Parterne mødende Sagførere, Prokurator Nissen og Overretssagfører Byrdal, ved unødige Gentagelser har forhalet Sagens Afgørelse.

Tirsdag den 11 December.

Nr. 51. Gaardejer **Carl Julius Nielsen (Schou)** (Bülow)

mod

Hofjægermester **W. F. de Neergaard** (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en i en Købekontrakt vedtagen Bestemmelse er ugyldig som stridende mod Jagtlovens § 4.

Langelands Herreders ordinære Rets Dom af 22 April 1913: Indstævnte, Gaardejer Carl Julius Nielsen (Schou) af Kragholm, bør til Citanten, Hofjægermester W. F. de Neergaard, Faarevejle, betale

99 Kr. 75 Øre med 5 pCt. Renter p. a. fra den 12 Juli 1911, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 December 1913: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende, til Dels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, findes »Arvefæsteafgiften« at være sat saa højt, at der ved Købekontraktens § 4, 2det Stk. maa antages at være tilsigtet en Omgaaelse af Jagtlovens §§ 3 og 4. Denne Bestemmelse i Kontrakten maa derfor anses ugyldig. Herefter og idet der ikke fra Indstævntes Side er fremsat nogen subsidiær Paastand om Erstatning, vil Appellanten i Overensstemmelse med sin principale Paastand være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer Carl Julius Nielsen (Schou), bør for Tiltale af Indstævnte, Hofjægermester W. F. de Neergaard, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Købekontrakt af 28 Maj 1899 solgte Appelindstævnte, Hofjægermester W. F. de Neergaard af Faarevejle, til Appellanten, Gaardejer Carl Julius Nielsen (Schou) af Kragholm, en ham tilhørende Bondegaard i Kragholm By, Skrøbelev Sogn, under Faarevejle Gods af Hartkorn 3 Tdr. 4 Skp., 3 Fdk., $2^1/_2$ Alb. for en Købesum af 30,000 Kroner, hvoraf 22,000 Kroner beregnedes for den faste Ejendom og 8000 Kroner for Løsøret, samt for en aarlig Arvefæsteafgift af 20 Tdr. Byg, at betale med Penge efter den senest bekendtgjorte Kapitelstakst for Fyns Stift med Halvdelen hver 1 Maj og 1 November, første Gang den 1 November 1909, hvilken Afgifts Erlæggelse vilde være at sikre med 1ste Prioritets Panteret i den solgte Ejendom, i hvilken Henseende Skødet vilde være at tinglæse som Behæftelsesdokument. Kontraktens § 4 er saalydende;

»Jagtretten paa den solgte Ejendom reserveres udelukkende for Faarevejle Ejer i 10 Aar indtil 1 November 1909, og er Køberen selv

eller ved andre i dette Tidsrum uberettiget til at udøve Jagt paa Ejendommen.

Forsaavidt Køberen eller efterfølgende Ejere efter 1 November 1909 overdrager Jagtretten til Faarevejle Ejer, eftergives han den i § 3 betingede Arvefæsteafgift, og denne Afgift skal saaledes ikke kunne opkræves i det Tidsrum, hvori Køberen og efterfølgende Ejere maatte overdrage Faarevejle Ejer Jagten paa de solgte Jorder«.

Overensstemmende med Kontraktens Bestemmelser, hvoraf Indholdet af nysnævnte § 4 refereres i Skødet, blev Skødet udstedt til Appellanten den 11 December 1899.

Under Anbringende af, at Appellanten efter den 1 November 1909 hverken har til ham overdraget Jagtretten paa Gaarden eller betalt Arvefæsteafgift, hvis aarlige Størrelse efter Relaksationen af en Parcel udgør 19 Tdr. Byg, paastod under denne fra Langelands Herreders ordinære Ret hertil indankede Sag i første Instans Appelindstævnte Appellanten tilpligtet at betale den den 1 Maj 1911 forfaldne Afgift, $9^1/_2$ Td. Byg à 10 Kr. 50 Øre eller 99 Kr. 75 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 12 Juli 1911, og Sagens Omkostninger skadesløst. Appellanten paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens den 22 April 1913 afsagte Dom blev Appelindstævntes Paastand tagen tilfølge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellanten her for Retten paastaaet forandret i Overensstemmelse med sine for Underretten nedlagte Paastande, hvorhos han har fremsat en subsidiær Paastand samt paastaaet sig tillagt Appelsagens Omkostninger.

Appelindstævnte har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Appellanten paaberaaber sig for sin Frifindelse, at det ikke har været Hensigten, at den Arvefæsteafgift, der efter det Anførte er paalagt den ham overdragne Ejendom, skulde fungere som en virkelig Afgift, men derimod, at den skulde tjene til at tvinge ham til efter 1 November 1909 at overlade Appelindstævnte og efterfølgende Ejere af Faarevejle Hovedgaard Jagtretten paa hans Ejendom.

Men herved kommer Kontrakten og Skødet i Strid med Forskriften i § 4 i Lov om Jagten af 8 Maj 1894, hvorefter det kun er tilladt den Grundejer, der selv er Bruger af Grunden, at overdrage sin Jagtret for sin Besiddelsestid og for et vist Aaremaal af ikke over 10 Aar ad Gangen og kun paa en af disse Maader, og Følgen maa da efter Appellantens Anbringende blive, at Bestemmelsen i Kontraktens § 4, 2det Stk., jfr. Skødet, i Medfør af D. L. 5—1—2 er uforbindende for ham, hvoraf atter følger hans Frifindelse for Appelindstævntes Tiltale.

Til Støtte for Rigtigheden af, at Arvefæsteafgiften har den anførte Karakter, har Appellanten nærmere anbragt, at der ved Salgsforhandlingerne hverken var Tale om Arvefæsteafgift eller Jagtret, og at hans Morbroder under Kontraktens Oplæsning paa Spørgsmaalet om, hvad der sigtedes til ved Arvefæsteafgiften, af Appelindstævntes Sagfører fik til Svar, at det kun drejede sig om en Formular for Jagten.

Endvidere henviser Appellanten til, at der ikke efter Kontrakten blev paalagt Ejendommen nogen Arvefæsteafgift for hele Tidsrummet indtil 1 November 1909.

At Arvefæsteafgiften ikke kan være nogen Del af Købesummen følger efter Anbringende Appellantens af, at det akkorderede Beløb: 30,000 Kroner, maa anses før et særdeles rigeligt Vederlag, hvortil kommer, at han, Appellanten, til Folkehold, Omkostninger ved Handelen m. v. har maattet udrede 1844 Kroner 23 Øre, medens den tidligere Forpagter af Gaarden skulde have og fik for hele Aaret 1899 alle Indtægter af Gaarden, som Appellanten overtog i Maj Maaned s. A.

Endelig og i særlig Grad fremgaar Arvefæsteafgiftens sande Karakter udelukkende som et Tvangsmiddel overfor ham til at overlade Appelindstævnte Jagtretten af dens Størrelse, der efter Apellantens Anbringende overstiger den virkelige Værdi af Jagten eller Jagtlejen i ganske overordentlig Grad.

Appelindstævnte bestrider paa sin Side, at der har været tilsigtet og er givet Udtryk i Kontrakten for nogen Omgaaelse af Jagtlovens ovenanførte Forskrift, idet Forholdet efter hans Anbringende var det, at Parterne var enige om ved Kontraktens Oprettelse at ansætte Jagtretten til en Værdi af 20 Tdr. Byg, hvilket indeholder Forklaringen af, at Appellanten i de første 10 Aar, hvor Appelindstævnte beholdt Jagten, ikke skulde betale nogen Arvefæsteafgift.

Appelindstævnte hævder dernæst, at den akkorderede Købesum ingenlunde er særlig høj, hvorved han anfører, at han maatte betale Appellantens Morbroder, den tidligere Forpagter af Gaarden, for at flytte og for Løsøret 8150 Kroner, ligesom han benægter, at der faktisk bestaar noget Misforhold mellem Arvefæsteafgiften og Jagtrettens Værdi.

Overfor Appelindstævntes Benægtelse kan det nu ikke anses godtgjort, at der fra hans eller hans Sagførers Side er falden den ovenfor nævnte Bemærkning om Arvefæsteafgiftens Betydning som en blot Formular for Jagten.

Ikke heller kan der efter det Foreliggende tillægges den Omstændighed, at der ikke i Kontrakten blev betinget nogen Arvefæsteafgift for de første 10 Aar, i og for sig Betydning i den af Appellanten anførte Retning, ligesom det ikke imod Appelindstævntes Benægtelse er af Appellanten godtgjort, at den paalagte Arvefæsteafgift henset til Ejendommens Værdi ikke kunde udgøre nogen Del af Købesummen.

Tilbage bliver Spørgsmaalet om Arvefæsteafgiftens Størrelse i Forholdet til Jagtrettens Værdi.

Efter de foreliggende Oplysninger, derunder en Erklæring fra Formanden for Jagtrettens Afløsning i Svendborg Amt, efter hvilken højeste Vurdering har været 60 Øre pr. Td. Land, maa det nu antages, at en Jagtleje af 200 Kroner aarligt for en Gaard som Appellantens paa ca. 30 Tdr. Land i Almindelighed maa anses aldeles uforholdsmæssig høj.

Der kan imidlertid ikke ses bort fra, at Appellantens Gaard efter forskellige Oplysninger maa anses for et ganske særligt godt Jagtterræn.

Færdig fra Trykkeriet den 3 Januar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 45.**

Tirsdag den 11 December.

Disse sidstomtalte Oplysninger fører dog ikke videre end til at antage, at Appelindstævnte ved at udøve Jagten i forceret Grad kunde udbringe denne til et Beløb, der omtrentlig svarer til Arvefæsteafgiften, medens det ikke efter de sidstnævnte Oplysninger, sammenholdte med de iøvrigt foreliggende, foran nævnte Oplysninger, kan antages, at Appellanten, paa hvis Udnyttelse af Jagten det ved det foreliggende Spørgsmaals Afgørelse i særlig Grad maatte komme an, ved selv at udøve Jagten vilde kunne opnaa et tilsvarende Udbytte, ligesom det ikke kan antages, at Appelindstævnte, der efter samtlige foreliggende Omstændigheder maa formodes at have taget Initiativet til den heromhandlede Bestemmelse i Kontrakten, kan være gaaet ud fra, at Jagtens Udøvelse af Appellanten for ham skulde kunne ækvivalere Arvefæsteafgiften.

Men det findes dog betænkeligt at statuere, at der maa antages at foreligge et saadant Misforhold i anførte Henseende, at Bestemmelsen i Kontraktens § 4, 2det Membrum, jfr. Skødet, maatte anses som en Omgaaelse af Jagtlovens forannævnte Bestemmelse.

Appellantens herpaa støttede Frifindelse kan herefter ikke tages tilfølge.

Og forsaavidt Appellanten endvidere til sin Frifindelse har paaberaabt sig, at han ikke vil have nægtet Appeindstævnte personlig, men alene andre paa hans Vegne, at udøve Jagten, kan der allerede af den Grund ikke tillægges dette Anbringende nogen Betydning, at der maa gives Appelindstævnte Medhold i, at det efter det ovenfor Statuerede har været Appellantens Pligt efter Kontraktens § 4, 2det Membrum, selv — hvad ikke er sket — at tage Initiativet, hvis han maatte ønske Arvefæsteafgiften konverteret.

Appellanten har endelig under Anbringende af, at det i ethvert Fald ikke kan paahvile ham at betale Appelindstævnte et større Beløb end et saadant, hvortil Jagtretten paa hans Grund, saafremt den tilkom ham, og saafremt den af ham ønskedes afløst, vod Afløsning maatte blive ansat, subsidiært paastaaet sig frifunden imod Betaling af et saadant Beløb.

Til denne subsidiære Paastand vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages, da den ikke har været fremme i Underinstansen, og Appellanten ikke har godtgjort nogen Berettigelse til desuagtet at

fremsætte denne i Appelsagen, i hvilken Appelindstævnte som anført ikke har givet Møde.

Den indankede Dom vil herefter være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve.

Nr. 427. Højesteretssagfører Harboe

mod

Carl Marius Ludvig Svendsen (Def. Bülow),

der tiltales for ulovlig Omløben med Varer.

Hjerm-Ginding Herreders Politirets Dom af 19 Februar 1917: Tiltalte Carl Marius Ludvig Svendsen bør til Herredernes Politikasse bøde 20 Kr. samt udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, hvorhos samtlige hos ham forefundne Prospektkort vil være konfiskerede til Fordel for Anholderen. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 25 Juni 1917: Tiltalte Carl Marius Ludvig Svendsen bør til Hjerm-Ginding Herreders Politikasse bøde 200 Kr. Samtlige hos ham forefundne Prospektkort konfiskeres til Fordel for Anmelderen, Sognefoged Petræus. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen, 25 Kr. til hver. Den idømte Bøde udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Marius Ludvig Svendsen til Højesteretssagførerne Harboe og Bülow 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hjerm-Ginding Herreders Politiret indankede Sag tiltales Carl Marius Ludvig Svendsen for ulovlig Omløben med Varer.

Tiltalte er født den 21 Maj 1879 og har ifølge Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt under et ifølge Overrettens Kendelse optaget yderligere Forhør, tidligere været anset 11 Gange, derunder ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 18 Februar 1905 efter Straffelovens § 101 med Bøde til Statskassen af 60 Kr., ved Hellum-Hind-

sted Herreders Ekstrarets Dom af 18 November 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, Lov 3 Marts 1860 § 3 og Plakat 27 November 1839 § 1 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage, ved Hornum Herreds Ekstrarets Dom af 22 Marts 1910 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Højesterets Dom af 3 Marts 1911 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og derefter foruden nogle Gange for Betleri ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Domme af 14 September 1916 efter Pl. 27 November 1839 § 1 for henholdsvis 2den og 3die Gang begaaet ulovlig Omløben med Varer med Bøder af henholdsvis 40 Kr. til Lollands Sønder Herreds Politikasse og 150 Kr. til Maribo Birks Politikasse samt i begge Tilfælde Konfiskation.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han i Begyndelsen af Februar Maaned d. A. i Løbet af 14 Dage er gaaet omkring i Hjerm-Ginding Herreders Jurisdiktion og har solgt af nogle af ham i Aarhus hos en Papirhandler Jensen indkøbte Prospektkort, af hvilke han ved sin Anholdelse var i Besiddelse af 4 Pakker.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte, til hvis Forklaring om, at tre Pakker af de hos ham forefundne Prospektkort ikke var bestemt til Forhandling der ikke vil kunne tages noget Hensyn, nu være at anse for fjerde Gang begaaet ulovlig Omløben med Varer, efter Plakat 27 November 1839 § 1, med en Bøde til Hjerm-Ginding Herreders Politikasse, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til 200 Kr.

Samtlige hos Tiltalte forefundne Prospektkort vil være at konfiskere til Fordel for Anmelderen, Sognefoged Petræus, hvorhos Tiltalte vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Onsdag den 12 December.

Nr. 392. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Bankdirektørerne **Theodor Emanuel Lehrmann**, Sagfører **Jørgen Steenberg** og **Viggo Lund** (Def. Bülow),

der tiltales i Henhold til § 47 i Lov Nr. 144 af 8 Juni 1912 om Indkomst- og Formueskat til Staten.

Hobro Købstads Politirets Dom af 12 Februar 1917: Bestyrelsen for Banken for Hobro og Omegn, bestaaende af Bankdirektørerne Theodor Emanuel Lehrmann, Sagfører Jørgen Steenberg og Viggo Lund, Alle af Hobro, kendes pligtige til at meddele Skatteraadet for Hobro Skattekreds en Udskrift af Hestehandler af Hostruphuse Th. Glenstrups Konto i Banken for Aaret 1914, udvisende hans Tilgodehavende i samme den 1 Januar 1915. Nævnte Bestyrelsesmedlemmer

bør derhos, En for Alle og Alle for En, udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 14 Maj 1917: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Dahl, betaler Bankdirektørerne Theodor Emanuel Lehrmann, Sagfører Jørgen Steenberg og Viggo Lund, En for Alle og Alle for En, 25 Kr., der udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Bankdirektørerne Theodor Emanuel Lehrmann, Sagfører Jørgen Steenberg og Viggo Lund, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bülow 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Efter at Banken for Hobro og Omegn havde nægtet at give Skatteraadet for Hobro Skattekreds Oplysning om Størrelsen af Hestehandler Th. Glenstrups Tilgodehavende i Banken den 1 Januar 1915 til Brug ved Behandlingen af en af nævnte Skatteyder indgiven Klage over hans Ansættelse til Statsskat for Skatteaaret 1915/16, anmodede Skattedepartementet i Skrivelse af 17 November 1916 efter Finansministeriets Afgørelse Randers Amt om at opfordre Bankens Bestyrelse til at indsende de begærede Oplysninger til Skatteraadet og, saafremt Oplysningerne ikke indsendtes inden Udløbet af en nærmere angiven Frist, i Henhold til § 26 i Lov af 8 Juni 1912 om Indkomst- og Formueskat til Staten at diktere hvert Medlem af Bankens Bestyrelse en Dagbøde af 20 Kr. for hver Dag, Fristen maatte blive oversiddet. Bestyrelsen for Banken tilskrev imidlertid Skattedepartementet, at den i Henhold til § 47 i den ovennævnte Lov ønskede Sagen gjort til Genstand for retslig Paatale, hvorfor Skattedepartementet i Skrivelse af 18 December 1916 anmodede Amtet om at foretage det Fornødne til Sagens Forfølgelse, idet det tilføjedes, at der, indtil Retsafgørelsen var falden, ikke fra Amtets Side vilde være at foretage videre med Hensyn til Paalæg af Dagbøder.

Under nærværende mod Bankens Bestyrelse, nemlig Bankdirektørerne Theodor Emanuel Lehrmann, Sagfører Jørgen Steenberg og Viggo Lund, i 1ste Instans ved Hobro Købstads Politiret anlagte offentlige Sag har Bestyrelsen gjort gældende, at Skattemyndighederne

ikke i Medfør af § 26, 2det Stk., i Skatteloven af 8 Juni 1912 har Hjemmel til at afkræve Banken Oplysning om de Indlaan, som dens Kunder foretager, men da nævnte Lovbestemmelse maa anses at paalægge Banken Pligt til at afgive alle indenfor dens Virkekreds faldende Oplysninger, der kan tjene Skatteraadene til Vejledning ved Udførelsen af deres Hverv, maa dens Vægring ved at afgive den forlangte Oplysning anses ubeføjet. Det maa derfor billiges, at Bankens Bestyrelse ved Politiretsdommen er kendt pligtig at meddele Skatteraadet for Hobro Skattekreds den forlangte Oplysning, samt at Bestyrelsesmedlemmerne in solidum er tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger, hvorhos de ligeledes in solidum vil have at udrede i Salær til Aktor for Overretten 25 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær for Defensionen sammesteds, da Bestyrelsen selv ved en antagen Sagfører har sørget for sit Forsvar.

Nr. 475. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Jens Peter Jensen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 1 Oktober 1917: Arrestanten Jens Peter Jensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Sebbelov, 20 Kr. og 15 Kr. til Defensor, Overretssagfører Secher. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 29 Oktober 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Johnsen, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Peter Jensen til Højesteretssagførerne Hansen og Bache 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Jens Peter Jensen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten er født den 21 August 1872 og har — foruden at han før sit fyldte 18de Aar har været anset 7 Gange for Tyveri — været straffet ifølge Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 14 Januar 1891 efter Straffelovens §§ 228 og 237 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ifølge samme Rets Dom af 7 November 1891 efter samme Lovs § 230, 1ste Stk., med samme Art Fængsel i 6 Gange 5 Dage, ifølge samme Rets Dom af 16 November 1892 efter samme Lovs § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ifølge samme Rets Dom af 9 November 1896 efter samme Lovs § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ifølge samme Rets Dom af 26 Januar 1904 efter samme Lovs §§ 100 og 101 med samme Art Fængsel i 4 Gange 5 Dage, ifølge Kriminal- og Politiirettens Dom af 1 December 1906 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ifølge Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 25 April 1911 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ifølge Fredericia Købstads Politirets Dom af 15 Marts 1913 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og ifølge Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 19 August 1916 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med samme Art Fængsel i 60 Dage.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han den 19 September d. A. om Aftenen ved Halvottetiden har skaffet sig Adgang til Jernhandler Langermanns Lagerplads i Aarhus ved at stige over det om Pladsen anbragte ca. 1,7 m høje Plankeværk, hvorefter han fra Pladsen tilvendte sig et Drivhjul og 6 andre Stykker gammelt Jern, hvilke Genstande han fjernede ved at skubbe dem ud under den i Plankeværket værende, som det maa antages aflaasede Port, hvis nederste Kant var hævet ca. 30 cm over Jorden. Arrestanten fjernede sig derefter fra Pladsen, men indfandt sig den følgende Morgen udenfor Porten, og efter at have læsset Genstandene pan en Trækkevogn, kørte han dem hen til en Jernhandler, til hvem han solgte Svinghjulet og 5 af de øvrige Genstande for 11 Kr. 16 Øre, hvilket Beløb han efter sin Forklaring har forbrugt.

Samtlige stjaalne Genstande er bragt til Stede under Sagen og efter at være vurderet til ialt 11 Kr. 16 Øre tilbageleveret Bestjaalne, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold er Arrestanten ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underretsdommen passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Nr. 471. Højesteretssagfører Harboe

mod

Carl Georg Axel Albert Storgaard Nielsen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 23 Oktober 1917: Arrestanten Carl Georg Axel Albert Storgaard Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Schrøder og Godskesen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Georg Axel Albert Storgaard Nielsen, til Højesteretssagførerne Harboe og Stein 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Carl Georg Axel Albert Storgaard Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 17 April 1893 og anset: ved nærværende Rets Dom af 1 August 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

I Tiden fra Slutningen af August til 30 September 1915 og fra 2 August til 12 August 1916 har Arrestanten været arresteret ved 2 af Rettens Kriminalkamre sigtet for Tyveri, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Nærværende Sags Omstændigheder er følgende:

Den 24 Juli d. A. anmeldte Repræsentant Jørgen Jørgensen til Politiet, at han i Løbet af den sidste Maaned var blevet bestjaalet for en Cykle, der havde henstaaet i Hotel Monopols Gaard, Vingaardsstræde 1.

Ved Arrestantens Erkendelse og det iøvrigt Foreliggende er det oplyst, at Arrestanten, der dengang arbejdede paa et Snedkerværksted i Hotel Monopols Gaard, den 19 eller 20 Juli om Formiddagen har sat sig i Besiddelse af Anmelderens Cykle og trukket den fra Hotel Monopol hen til Smedemester Nielsen, Lille Kongensgade 16, hvor han dels streks, dels samme Aften traf Aftale om Reparation af Cyklen, som han imidlertid endnu ved sin Anholdelse den 26 s. M. ikke havde

afhentet. Arrestanten har benægtet at have stjaalet Cyklen. Hans Forklaring gaar ud paa, at han den paagældende Formiddag i Vingaardsstræde udenfor Hotel Monopol traf en 13—14 Aars Dreng, som spurgte efter Anmelderens Cykle, og efter hvis Ønske Arrestanten hentede Cyklen i Gaarden. Arrestanten forstod paa Drengens Udtalelser, at han var Anmelderens Broder, og fulgte med Drengen til Smedemesteren i Lille Kongensgade.

Denne Forklaring er imidlertid ikke blot i sig selv ganske usandsynlig og ubestyrket, men modsiges af Sagens øvrige Oplysninger, i hvilken Henseende særlig skal fremhæves, at Anmelderen ingen Broder har, at hverken Portier Christian Christiansen eller Hotelkarl Svend Hansen, der begge saa Arrestanten trække afsted med Cyklen fra Hotellets Gaard, saa ham i Selskab med nogen Dreng, at Svend Hansen, da han og Portieren havde fattet Mistanke til Arrestanten, fulgte efter ham og saa ham trække Cyklen over Kongens Nytorv uden at bemærke, at han var i Selskab med nogen Dreng, samt at Arrestanten hos Smedemester Nielsen ved Bestillingen af Reparationen af Cyklen optraadte alene og i eget Navn uden at antyde, at Cyklen ikke var Arrestantens egen. Det findes herefter uden Betænkelighed at statuere, at Arrestanten har stjaalet Cyklen, der er vurderet til 40 Kr.

Arrestanten har under sin forrige Sag været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge under 23 Juli 1914 udtalte bl. a., at Arrestanten er noget abnormt, degenerativt anlagt med fremtrædende Abnormiteter paa det etiske og affektive Omraade, men ikke sindssyg eller aandssvag.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har Aæret lovlig 20 Kroner til hver.

Nr. 79. Tjenestepige **Ella Margrethe Larsen** (I. Kondrup)

mod

Tjenestekarl **Jens August Sofus Nielsen** (Stein),

betræffende Underholdsbidrag.

Merløse-Tudse Herreders Politirets Dom af 22 Januar 1916: Saafremt Klagerinden, ugift Ella Margrethe Larsen, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang i Retten med sin Ed bekræfter, at hun har haft legemlig

Omgang med Indklagede, Tjenestekarl Jens August Sofus Nielsen, Natten mellem den 24 og 25 Marts 1913, bør Indklagede svare Bidrag i Overensstemmelse med Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 efter Øvrighedens Bestemmelse til det af Klagerinden den 6 December 1913 fødte Barn, Yrsa Larsen, men skulde Klagerinden ikke trøste sig til at aflægge den hende foreskrevne Ed, bør Indklagede for Tiltale af Klagerinden i denne Sag fri at være. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 September 1916: Saafremt Appellanten, Tjenestekarl Jens August Sofus Nielsen af Hagested, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Appelindstævnte, Ella Margrethe Larsen af Søborg paa Falster, den 24 Marts 1913 eller den paafølgende Nat, bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Trøster han sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Appelindstævnte og det af hende den 6 December 1913 fødte Barn, Yrsa Larsen, betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges Overretssagfører Repsdorph i Salær 40 Kr., som udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende Oplysninger, derunder særlig den af Mary Hansen afgivne Vidneforklaring og den Indstævnte overgaaede Dom for Tyveri, findes det betænkeligt, som ved den indankede Dom sket, at tilstede Indstævnte at afgøre Sagen ved sin Ed, hvorimod dens Udfald i Overensstemmelse med Appellantindens Paastand vil være at gøre afhængig af hendes Ed som nedenfor nærmere angivet. Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Saafremt Appellantinden, Tjenestepige Ella Margrethe Larsen, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at hun har plejet legemlig Omgang med Indstævnte, Tjenestekarl Jens August Sofus Nielsen, Natten mellem den 24 og 25 Marts 1913, bør han til hende og det af hende den 6 December 1913 fødte Barn, Yrsa Larsen, betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 ommeldte Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Trøster hun sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium tillægges der

Overretssagfører Repsdorph for Landsover- samt Hof- og Stadsretten 40 Kroner og Højesteretssagførerne I. Kondrup og Stein for Højesteret hver 80 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne fra Merløse og Tudse Herreders Politiret indankede Sag paastod i første Instans Appelindstævnte, Ella Margrethe Larsen af Søborg paa Falster, Appellanten, Tjenestekarl Jens August Sofus Nielsen af Hagested, der er født den 1 August 1890, tilpligtet som Fader til det af hende den 6 December 1913 udenfor Ægteskab fødte Pigebarn, Yrsa Larsen, at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Overøvrighedens Bestemmelse, idet hun har anbragt, at hun, der 2den Paaskedag, den 24 Marts 1913, havde været paa Bal med Appellanten i Vejringe Forsamlingshus paa Falster, havde Samleje med ham paa Landevejen, da de sammen gik bort fra Ballet. Appellanten paastod sig frifundet, idet han benægtede at have haft Samleje med Appelindstævnte, som han paastod ikke at kende. Ved Politiretsdommen af 22 Januar 1916 er Sagens Udfald gjort afhængigt af Appelindstævntes Ed, saaledes at hendes Paastand tages til Følge, saafremt hun med sin Ed inden Retten bekræfter at have haft Samleje med Appellanten Natten mellem den 24 og 25 Marts 1913, medens Appellanten for det Tilfælde, at Appelindstævnte ikke aflægger saadan Ed, frifindes for hendes Tiltale.

Appellanten, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, har nu efter erhvervet Oprejsningsbevilling ifølge Hoved- og Kontinuationsstævning til respektive Appelindstævnte og hendes Fader, Fisker Jens Peter Larsen af Søborg, som hendes Kurator indanket Sagen her for Retten, hvor han har paastaaet Politiretsdommen forandret derhen, at det tilstedes ham at aflægge Benægtelsesed, hvorhos han har paastaaet Appelindstævnte dømt til at betale Sagens Omkostninger for begge Retter, derunder Salær til hans beskikkede Sagfører, Overretssagfører Repsdorph. Appelindstævnte har paastaaet Politiretsdommen stadfæstet og Appellanten tilpligtet at betale hende Sagens Omkostninger for Overretten.

Ifølge Appelindstævntes nærmere Forklaring saa hun Appellanten første Gang paa det nævnte Bal. Han fortalte hende, at han tjente hos Jul. Nielsen i Bregninge. Hun mener at have hørt ham paa Ballet blive kaldt Alfred. Hun har set ham en Gang senere, ligeledes i Forsamlingshuset, hvor han nu lod, som om han ikke kendte hende, der den Gang var frugtsommelig. Hun talte ikke til ham ved denne Lejlighed, da hun frygtede for, at han skulde rejse bort, naar hun oplyste ham om sin Tilstand. Hun, der flere Gange er mødt sammen med Appellanten for Politiretten, paastaar at være sikker i sin Genkendelse af ham. Efter det i Sagen oplyste har hun tidligere født et Barn udenfor Ægteskab.

Appellanten, der paa det anførte Tidspunkt tjente hos Gaardejer Jul. Nielsen i Bregninge, nægter som anført at have haft Samleje med

Appelindstævnte, ligesom han nægter at have været tilstede ved det omtalte Bal. At et saadant har været afholdt i Forsamlingshuset den nævnte Aften er oplyst under Sagen, og i den paagældende Forenings Medlemsfortegnelse findes opført to Personer ved Navn respektive August Nielsen og Ella Larsen. Appellanten har nærmere forklaret, at der den omhandlede Aften var større Selskab hos hans Husbond, og at han, der skulde passe Gæsternes Heste, derfor ikke havde Tilladelse til at gaa bort. Trods omfattende Vidneafhøring er det ikke lykkedes at faa Rigtigheden af denne Forklaring bekræftet, idet de Personer, der efter Appellantens Udsagn skulde have deltaget i Selskabet, har erklæret ikke at kunne erindre noget herom, og det samme er udtalt af Gaardejer Jul. Nielsen og Hustru, idet førstnævnte har tilføjet, at han ikke plejede at paalægge Karlene at passe Gæsternes Heste.

Arbejdsmand Hansens Hustru, Mary, født Petersen, har som Vidne edelig forklaret, at hun paa det ovennævnte Bal saa Appellanten, som hun forud kendte, og med hvem hun selv dansede. Efter hendes videre Forklaring dansede Appellanten omtrent hele Aftenen med Appelindstævnte, der ud paa Aftenen spurgte Vidnet, hvor vedkommende Mandsperson, hun havde danset med, var bleven af, idet Appellanten havde været borte en Tid. Appellanten har bestridt Rigtigheden af dette Vidnes Forklaring. Appellanten er den 13 Maj 1913 ved Stubbekøbing Herreds Ekstraret for Tyveri idømt en betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Da de foreliggende Oplysninger ikke skønnes at give tilstrækkelig Føje til at betage Appellanten den ham ifølge Lovgivningen tilkommende Adgang til med Ed at værge sig mod Appelindstævntes Sigtelse, vil Sagens Udfald være at gøre afhængigt af hans Ed paa den nedenfor angivne Maade, og overensstemmende hermed vil Politiretsdommen være at forandre.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, og der vil være at tillægge Overretssagfører Repsdorph, hvis Sagførelse har været lovlig, 40 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige.

Torsdag den 13 December.

Nr. 95. **Skovby Sogneraad** (Møldrup efter Ordre)

mod

fhv. Lærer **J. Jensen** (Stein efter Ordre),

betræffende Størrelsen af Indstævntes Tilgodehavende hos Appellanten ved hans Afskedigelse som Lærer i Skovby.

Skovby Herreds ordinære Rets Dom af 30 November 1915: Indstævnte, Skovby Sogneraad, bør til Citanten, fhv. Lærer J. Jensen af Brænderup, betale 337 Kr. 17 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 22 Januar d. A. til Betaling sker, men iøvrigt for hans Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der

tillægges Sagfører Theill i Salær 40 Kr. hos det Offentlige. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 Oktober 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges Overretssagførerne Bentzen og Siesby i Salær hver 50 Kroner og førstnævnte i Godtgørelse for Portoudlæg 1 Kr. 20 Øre, der udredes af det Offentlige. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne tor beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Skovby Sogneraad, det Retsgebyr, der skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, der skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, forhenværende Lærer J. Jensen, havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Stein i Salarium for Højesteret 120 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 120 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Skovby Herreds ordinære Ret indankede Sag har i første Instans Appelindstævnte, fhv. Lærer J. Jensen af Branderup, som den 1 August 1914 efter Ansøgning afskedigedes fra sit Embede som Skolelærer og Kirkesanger i Skovby Sogn, paastaaet Appellanterne, Skovby Sogneraad, tilpligtede at betale ham hans Tilgodehavende ved Fratrædelsen ifølge Opgørelse over Løn m. v., hvilket Tilgodehavende ifølge hans endelige Paastand androg 393 Kr. 91 Øre, hvoraf han fordrede Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 22 Januar 1915. Endvidere paastod han sig tilkendt skadesløse Sagsomkostninger. Appellanterne, hvem der var meddelt fri Proces, procederede til Frifindelse mod at betale 109 Kr. 67 Øre uden Renter og Sagsomkostninger, som de paastod sig tillagte. Ved Underrettens Dom blev Appellanterne dømte til at betale 337 Kr. 17 Øre med Renter heraf som paastaaet,

medens Sagens Omkostninger ophævedes, idet der tillagdes den for Appellanterne beskikkede Sagfører i Salær 40 Kr. hos det Offentlige. Denne Dom har Appellanterne, hvem der er meddelt fri Proces, ved den for dem beskikkede Sagfører, Overretssagfører Bentzen, efter erhvervet Oprejsningsbevilling indanket her for Retten, hvor de paastaar Dommen forandret i Overensstemmelse med deres for Underinstansen nedlagte Paastand, subsidiært saaledes, at de frifindes mod at betale 162 Kr. 17 Øre, hvorhos de paastaar Appelindstævnte tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for dem beskikkede Sagfører. Appelindstævnte, hvem der ligeledes er meddelt Bevilling til fri Proces her for Retten, procederer til den indankede Doms Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Overretssagfører Siesby som den for ham beskikkede Sagfører

Der er under Proceduren Enighed om, at der tilkommer Appelindstævnte:

a)	Resttilgodehavende kontant Løn for Regnskabsaaret 1 April 1914 til 31 Marts 1915		79 Kr. 33 Øre
b)	Godtgørelse for Udlæg til Udsæd og Frø samt for Jordens Behandling		201 — 09 —
			280 Kr. 42 Øre

med Fradrag af:

1)	et Appelindstævnte til Køb af Sparemærker i sin Tid overgivet Beløb	40 Kr. 00 Øre	
2)	Vederlag for en Favn Sommerbrænde i 1914	25 — 75 —	65 — 75 —
			eller ialt 214 Kr. 67 Øre

Her for Retten drejer Tvisten sig om følgende Poster:

a. Godtgørelse til Appelindstævnte for Indtægten af den til Skolen hørende Jordlod i Maanederne Januar til Juli 1914 (inklusive). Da Indtægten for hele Aaret er ansat til 210 Kr., fordrer Appelindstævnte heraf $^{7}/_{12}$, eller 122 Kr. 50 Øre.

Det af Appelindstævnte her fremsatte Krav findes hjemlet ved Anordning 29 Juli 1814 § 64 b. Naar Appellanterne gør gældende, at denne Bestemmelse, som angaaende det Tilfælde, at en afgaaende Lærer bliver efterfulgt af en ny, ikke kan finde Anvendelse her, hvor Embedet er bleven nedlagt ved Appelindstævntes Fratrædelse, kan der ikke gives dem Medhold heri, thi at Embedet nedlægges, kan, som af Appelindstævnte rigtig anført, ikke stille den afgaaede Lærer ringere i Henseende til Beregningen af hans Løn, end han vilde være stillet, hvis der havde været en Eftermand at tage Hensyn til. Da der ikke iøvrigt fra Appellanternes Side er fremført noget af Betydning til Støtte for deres Protest imod dette Krav, maa det billiges, at Underretsdommen har tilkendt Appelindstævnte det her omhandlede Beløb, om hvis Størrelse der ikke er Tvist unger Sagen.

b. Appellanterne hævder, at de udover de ovenfor under 1 og 2 anførte Beløb har tilgode hos Appelindstævnte et Beløb af 105 Kr.,

der er ydet ham som Forskud paa Brændselsgodtgørelse vedrørende Aaret 1914—15.

Der er Enighed om, at Beløbet er udbetalt Appelindstævnte i 2 Gange, med 80 Kr. den 12 Oktober 1913 og med 25 Kr. den 3 Februar 1914, og ifølge Anordning 29 Juli 1814 § 64 c løber Brændselsaaret fra 1 November til 1 Novemher. Herefter findes det at have Formodningen for sig, at Beløbet er udbetalt som Godtgørelse for Brændsel for Aaret 1 November 1913 til 1 November 1914, hvilket Appelindstævnte hævder, og dette maa lægges til Grund ved Paadømmelsen, da Appellanternes Paastand om, at Beløbet vedrører det følgende Aar, er ganske ubestyrket. Herefter vil Appellanternes Paastand om, at der i Appelindstævntes Tilgodehavende hos dem afkortes 105 Kr. ikke kunne gives Medhold.

Efter det saaledes Anførte vil Underretsdommen, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger tiltrædes, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, og der vil være at tillægge Overretssagførerne Bentzen og Siesby hos det Offentlige i Salær hver 50 Kr. samt førstnævnte for Portoudlæg 1 Kr. 20 Øre. En af Overretssagfører Bentzen for Sagfører Theill i Bogense fremsat Begæring om Refusion af Udlæg til Beløb 9 Kr. 79 Øre, vedrørende en af ham for Sogneraadet udtagen Appelstævning, som ikke faldt i Rette, findes ikke at kunne tages til Følge.

Nr. 67. Fhv. Lærer, Redaktør **A. Hviid** (Ulf Hansen)

mod

Tømrermester **N. H. Hansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt nogle af Indstævnte udført Arbejder faldt udenfor en mellem Parterne oprettet Entreprisekontrakt.

Københavns Amts nordre Birks ordinære Rets Dom af 22 December 1915: Indstævnte, Redaktør A. Hviid, bør til Citanten, Tømmermester N. H. Hansen, betale 519 Kr. 25 Øre med Renter 5 pCt. aarligt fra 24 Juli 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at det ikke af den under Sagen fremlagte Genpart kan ses, hvorvidt den ovennævnte Entreprisekontrakt er stemplet, og i Anledning af, at det ejheller af en under Sagen fremlagt Genpart af en mellem Indstævnte og Murmester Otto Kock under 11 Marts 1914 oprettet Entreprisekontrakt fremgaar, om Originalen er stemplet.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Juli 1916: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger

for Overretten betaler Appellanten, fhv. Lærer, Redaktør A Hviid af Gentofte til Appelindstævnte, Tømrermester N. H. Hansen af Hellerup, med 100 Kroner. Det Idømtes at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten erkendt sig pligtig at betale det i den indankede Dom under Post 6 nævnte Beløb af 12 Kroner. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, hvortil føjes, at Appellantens Procedure i det hele har været tilbageholdende og uklar, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, fhv. Lærer, Redaktør A. Hviid, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne fra Københavns Amts nordre Birks ordinære Ret hertil indankede Sag gik den af Appelindstævnte i første Instans nedlagte endelige Paastand ud paa, at Appellanten, fhv. Lærer, Redaktør A. Hviid af Gentofte, tilpligtedes at betale 575 Kr. 57 Øre, som han angaves at skylde for Arbejde udført paa en Villa, som Hviid har ladet opføre i Charlottenlund, tilligemed Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 24 Juli 1914 og Sagens Omkostninger skadesløst, medens Hviid procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger. Ved den indankede Dom blev han imidlertid tilpligtet at betale Hansen 519 Kr. 25 Øre med Renter, som paastaaet. Sagens Omkostninger ophævedes.

Her for Retten har Appellanten Hviid gentaget sin Paastand for Underretten, medens Appelindstævnte Hansen procederer til den indankede Doms Stadfæstelse. Appelsagens Omkostninger paastaar Parterne sig gensidig tillagt hos hinanden.

Der er Enighed om, at Hansen har haft Tømrerarbejdet ved Villaen i Entreprise, men han gør gældende, at de under Sagen omhandlede Arbejder faldt udenfor den mellem Parterne oprettede Entreprisekontrakt og af Hviid er bestilte som Ekstraarbejder. De Arbejder, om hvilke det her for Retten drejer sig, har Hansen specificeret saaledes:

1.	71 Alen Gesims af $^5/_4$" b" høvlet og pløjet Bræder à 125 pr. Alen	88 Kr.	75 Øre
2.	2 Stk. Tagkviste à 35 Kr.	70 —	00 —
3.	85 Alen 4 × 4 Bindingsværk i Hovedskillerum paa 1ste Sal à 105 Øre pr. Alen . . .	89 —	25 —

4.	Omforandring af Trappehullet efter Aftale for at faa et Værelse mere	45 Kr. 90 Øre
5.	251 Kvadrat Alen Indskud af renpløjede Brædder i Tagværket å 85 Øre pr. Kvadrat Alen	213 — 35 —
6.	For Bortflytning af Jord for at sætte Stakittet	12 — 00 —
	ialt	519 Kr. 25 Øre

Hviid benægter at have bestilt noget af disse Arbejder udført som Ekstraarbejder, men erkender, at de under Nr. 1, 2 og 5 anførte Arbejder i Overensstemmelse med hans Ønske er udført af Hansen, men han hævder, at de falder ind under Entreprisen; han erkender, at ogsaa Skillerummene under Nr. 3 efter hans Plan skulde udføres; han har derimod anbragt, at de skulde være udført i Murværk af vedkommende Murmester, men til dette mod Sagens øvrige Oplysninger stridende Anbringende kan intet Hensyn tages, hvorimod Hviid efter det Oplyste maa antages at have været bekendt med dette Arbejdes Udførelse og at have billiget det. Arbejderne under Nr. 4 har Hansen specificeret saaledes: Overskæring af Bjælkerne og Nedsænkning af Bjælkelaget, Oplægning af Jærnbjælker, Forskalling i to Pulterkamre samt Opsætning af et Skillerum. Med Hensyn hertil benægter Hviid, at de to førstnævnte Arbejder er udført, og hævder, at det øvrige Arbejde hører til Entreprisen.

Ingen af de omstridte Arbejder omtales i Entreprisekontrakten, og der maa gives Hansen Medhold i, at der Intet kan støttes paa den Omstændighed, at han i Kontrakten har paataget sig at udføre »alt Tømrerarbejdet« paa Villaen, eller paa, at et eller andet af Arbejderne mulig ifølge den gældende Bygningsvedtægts Bestemmelser af vedkommende Bygningsmyndighed vil kunne kræves udført. Hviid gør vel gældende, at de under Nr. 1 og 2 opførte Arbejder er vist paa en efter hans Anbringende til Grundlag for Kontrakten liggende, af ham fremlagt, Tegning, men Hansen har paa sin Side produceret en Tegning, paa hvilken disse Arbejder maa antages ikke at være viste, og som efter hans Anbringende ligger til Grund for Kontrakten. Da det nu af de af forskellige Vidner afgivne Forklaringer fremgaar, at Arbejdet udførtes efter den af Hansen producerede Tegning, og at denne Tegning var med paa Byggepladsen, hvor Hviid efter Sagens Oplysninger meget hyppigt kom og tilsaa Arbejdet, samt da Hviid ikke med tilbørlig Bestemthed har benægtet, at det er ham, som har udført denne Tegning, findes der at maatte gaas ud fra Rigtigheden af det af Hansen anførte, hvorved endnu bemærkes, at den af Hviid fremlagte Tegning efter det iøvrigt Oplyste har været lidet brugelig som Grundlag.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Januar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 46—47.**

Torsdag den 13 December.

I en under Sagen afholdt Skønsforretning udtaler Skønsmændene derhos under Forudsætning af, at Arbejdet skulde udføres efter den af Hansen fremlagte Tegning, at samtlige de under Post 1, 2, 3 og 5 anførte Arbejder er Ekstraarbejder.

Efter det saaledes Foreliggende findes Hviid at maatte betale Hansen det af denne beregnede Vederlag for disse Arbejder ialt 461 Kroner 35 Øre, uanset at det ikke er godtgjort, at han særlig har bestilt dem udført.

Da det ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer maa anses for bevist, at den under Post 4 opførte Omforandring har fundet Sted, og dette efter det Foreliggende ikke kan antages at være sket uden Appellantens Billigelse, samt da disse Arbejder efter deres Beskaffenhed maa anses for Ekstraarbejder, vil han ligeledes have at betale det herfor fordrede Vederlag 45 Kr. 90 Øre.

Da det endelig overfor Hviids Benægtelse heraf anses for godtgjort, at der ved Grundens Udgravning blev henkastet en Del Jord paa det Sted, hvor Stakittet skulde staa, og at Hansen maatte fjerne denne Jord, forinden han kunde sætte Stakittet op, og da dette Arbejde ifølge Skønsforretningen er Ekstraarbejde, maa Hviid, selv om det ikke er oplyst, at han har anmodet Hansen om at udføre det, betale de af Hansen herfor beregnede 12 Kr. Herefter vil den indankede Dom være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil Appellanten Hviid have at betale til Appelindstævnte Hansen med 100 Kr.

Nr. 487. **Oskar Emanuel Petersen** (Henriques efter Ordre)

mod

Politidirektøren i København (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaal om Omstødelse af en Fængslingskendelse.

Københavns Kriminal- og Politirets 9de Kriminalkammers Kendelse af 2 November 1917: Da Anholdte er

sigtet for Meddelagtighed i Tyveri, og det fandtes nødvendigt at sikre hans Tilstedeblivelse under Sagen og holde ham isoleret, dekreteredes Arrest paa hans Person.

Højesterets Dom.

Den 27 Oktober 1917 anmeldtes til Politiet, at der samme Dag i Jægergade Nr. 10, Stuen, indbrudsvis var begaaet Tyveri bl. a. af Klæder. Appellanten, der er oftere straffet bl. a. for Tyveri, var set ved Gerningsstedet sammen med sin Broder, Georg, og denne maa antages identisk med en Person, som var set lukke sig ud af Bestjaalnes Lejlighed med Klæder over Armen. Appellanten blev derefter sat under Anholdelse den 29 s. M., og den 2 November 1917 blev der af Kriminal- og Politiretten afsagt Fængslingskendelse over ham som sigtet for Meddelagtighed i Tyveri. Denne Kendelse har Appellanten indanket for Højesteret til Ophævelse. Da Fængslingskendelsen imidlertid maa anses beføjet, vil hans Paastand ikke kunne tages til Følge.

Det de befalede Sagførere for Højesteret tilkommende Salær bliver at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Den af Appellanten, Oskar Emanuel Petersen, nedlagte Paastand om Ophævelse af den indankede Fængslingskendelse kan ikke tages til Følge. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 50 Kroner, der udredes af det Offentlige, og Højesteretssagfører Stein 50 Kroner, der udredes af Appellanten.

Fredag den 14 November.

Nr. 140. Aktieselskabet **Københavns Frugtauktioner** (Harboe)

mod

Danske Lloyd, Sø- og Transportforsikrings-Aktieselskab (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om det indstævnte Selskabs Pligt til at erstatte Appellanten det Tab, der er lidt ved, at en Ladning Frugt efter en Kollision har maattet sælges udenfor Destinationsstedet.

Sø- og Handelsrettens Dom af 19 April 1916: De Indstævnte, »Danske Lloyd«, Sø- og Transportforsikrings-Aktieselskab, bør for Tiltale af Citanterne, A/S Kjøbenhavns Frugtauktioner, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende, til Dels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det antages, at de i Dommen ommeldte Kutymer i alt Fald ikke hjemler Ret til Erstatning for et saadant middelbart Tab som det under Sagen omtalte, og da en saadan Ret ej heller kan anses hjemlet ved Konventionen, jfr. dens § 76, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 600 Kr.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, A/S Kjøbenhavns Frugtauktioner til Indstævnte, Danske Lloyd, Sø- og Transportforsikrings-Aktieselskab, med 600 Kr. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner,

---

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ifølge Generalpolice, dateret 2 Januar 1915, assurerede Aktieselskabet Kjøbenhavns Frugtauktioner hos »Danske Lloyd«, Sø- og Transportforsikrings-Aktieselskab i Kjøbenhavn, alle Handelsvarer, navnlig Sydfrugter og lignende Artikler, som i Tidsrummet fra den 1 Januar 1915 til den 31 December 1915, begge Dage medregnede, afskibedes under Konnossement eller Adressebrev, lydende paa eller udstedt af A/S Kjøbenhavns Frugtauktioner pr. Dampskib, Motorskib og Jernbane fra Udlandet til Danmark og vice versa. Policen indeholdt den Bestemmelse, at Forsikringen tegnedes efter her gjældende Kutyme og paa Basis af Konventionen af 2 April 1850.

I Henhold til denne Generalpolice assurerede Kjøbenhavns Frugtauktioner hos »Danske Lloyd« i indeværende Foraar en med Damperen »Jeanne«, tilhørende Dampskibsselskabet Heimdal, fra Valencia og Castillen*) afskibet Ladning Appelsiner samt et mindre Parti Citroner, bestemte til Kjøbenhavns Frugtauktioner. Destinationsstedet var Kjøbenhavns Havn.

»Jeanne« forlod Spanien (Castilien*) med den angivne Ladning den 20 April d. A. og havde den 30 s. M. i den engelske Kanal en Kollision med en forankret Damper. »Jeanne« paadrog sig ved Kollisionen saadanne Beskadigelser, at den maatte gaa ind til Hull for at blive efterset. Det viste sig da, at Beskadigelserne var af den Art, at den ikke kunde

*) Skal være »Castellon«.

gaa videre til Destinationsstedet, Kjøbenhavn, før den havde været underkastet en større Reparation. Denne Reparation blev først færdig den 3 Juni, og som Følge af den havde man maattet oplosse Ladningen i Hull. Da det ikke trods Forsøg i saa Henseende fra »Danske Lloyd«s Side lykkedes at fragte en anden Damper til Tilendebringelse af Transporten, og da Ladningen ifølge sin Beskaffenhed frygtedes ikke at kunne taale at afvente Tilendebringelsen af »Jeanne«s Reparation, blev Frugtauktionerne enige med »Danske Lloyd« om, at »Jeanne«s Ladning snarest mulig solgtes ved Auktion i Hull. En mindre Del af Ladningen var blevet beskadiget ved selve Kollisionen, og »Danske Lloyd« har erkendt, at de ere pligtige at erstatte dels den ved selve Kollisionen skete Beskadigelse af Frugten, dels det Havaribeløb, der maatte paalignes. Disse Spørgsmaal er imidlertid holdt udenfor den nærværende Sag, og det er ikke under den mundtlige Procedure opgivet, hvilke Beløb det drejer sig om.

Derimod er der opstaaet Uenighed mellem Kjøbenhavns Frugtauktioner og »Danske Lloyd« om, hvorvidt det sidstnævnte Selskab er pligtigt at betale hele det betydelige Tab, Kjøbenhavns Frugtauktioner har lidt ved, at Ladningen for at undgaa Fordærvelse er blevet solgt i Hull til en betydelig ringere Pris end Fakturaprisen.

Da Forsikringsselskabet ikke har ment sig pligtigt hertil, har A/S Kjøbenhavns Frugtauktioner anlagt nærværende Sag og paastaaet »Danske Lloyd« dømt til at betale det omspurgte Tab, som under Sagen er opgjort til 141,419 Kr. 45 Øre, foruden Renter og Sagens Omkostninger. Citanterne henviser særlig til Sølovens § 249, 3. Stk., og gør gældende, at Forsikringsselskabet maa tilsvare Skaden, da den staar i Forbindelse med, at Rejsen er blevet forhalet ved en Kollision.

Det indstævnte Selskab har paastaaet sig frifunden under Henvisning til Konvention af 2 April 1850, § 76, 2 Stk.

Retten maa, efter hvad der under Sagen er oplyst om de Kutymer, der følges af herværende Assurandører (i Modsætning til de Kutymer, der følges af visse udenlandske Assurandører) gaa ud fra, at det almindelig er antaget, jfr. ogsaa den ovennævnte Bestemmelse i Konventionen, at en Vareforsikring i Almindelighed ikke omfatter andre Skader efter en Kollision end dem, der er en umiddebar Følge af Kollisionen, og at Policen navnlig ikke indbefatter en Forsikring for de mere middelbare Følger af et saadant Ulykkestilfælde, som, selvom de tildels hænger sammen med Rejsens Forsinkelse, dels ogsaa flyder af Ladningens egen Beskaffenhed.

Retten mener derfor at maatte frikende de Indstævnte, medens Sagens Omkostninger findes at kunne hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Mandag den 17 December.

Nr. 436. Kusk **Thorkild Henry Henriksen** med Kurator, Bud i Københavns Kriminal- og Politirets 1ste Civilkammer Chr. Andersen, (I. Kondrup)

mod

Maren Sofie Birgitte Andersen og **Henrik Petersen** (Ingen),

Kriminal- og Politirettens Dom af 14 November 1916: Naar Indklagede Thorkild Henry Henriksen inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden Marie Sofie Birgitte Andersen i Tiden fra den 10 August 1915 til den 15 Oktober samme Aar,. bør han for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være, og bør i saa Fald Indklagede Henrik Andreas Johan Petersen alene til Klagerinden og det af hende den 9 Juni 1916 fødte Pigebarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Trøster Indklagede Henriksen sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør begge de Indklagede i Forening i Overensstemmelse med fornævnte Lovs § 14, 4 Stykke, til Klagerinden og hendes fornævnte Barn betale de forommeldte Bidrag.

Højesterets Dom.

Efter at den Appellanten ved den indankede Dom forelagte 4 Ugers Frist var oversiddet, har han indanket Sagen for Højesteret og paastaaet Dommen stadfæstet. Da de Indstævnte, skønt lovlig stævnede, hverken selv er mødte eller har ladet møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil denne Paastand være at tage til Følge, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage, regnet fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret vil der være at tillægge Højesteretssagfører I. Kondrup 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører I. Kondrup 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Tirsdag den 18 December.

Nr. 333. Højesteretssagfører Bülow

mod

Jens Peter Jensen Koch
(Def. Overretssagfører Martensen-Larsen),

der tiltales for Forsøg paa Tyveri.

Nysted Birks Ekstrarets Dom af 19 Marts 1917: Tiltalte, Musiker og Brøndborer Jens Peter Jensen Koch, bør straffes med simpelt Fængsel i 20 Dage samt udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Hovmand, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Poulsen, 15 Kr., dog vil Straffens Fuldbyrdelse være at udsætte og Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalde, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 § 20 ommeldte Betingelser overholdes. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Maj 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Udsættelse af Straffens Fuldbyrdelse bortfalder. I Salær til Overretssagførerne Munch-Petersen og Tegner betaler Tiltalte Jens Peder Jensen Koch 30 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at Indhegningen om den i den indankede Dom omhandlede Skov i forskellige Hensender paa det paagældende Tidspunkt var af ringere Beskaffenhed end i Dommen forudsat, idet den navnlig paa en Strækning af 375 m kun havde en Højde af fra 95 cm til godt 1 m. Herefter har Skoven ikke være hegnet paa en saadan Maade, at Tiltaltes Forhold vil kunne anses for Forsøg paa Tyveri. Som Følge heraf vil Tiltalte være at frifinde, hvorhos Aktionens Omkostninger bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Jens Peder Jensen Koch bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagfører Bülow og Overretssagfører Martensen-Larsen 80 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne efter Tiltalte Jens Peder Jensen Kochs Begæring fra Nysted Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales han for Forsøg paa Tyveri.

Tiltalte er født den 20 Juni 1887 og ikke funden forhen straffet.

Ved Tiltaltes Erkendelse og det iøvrigt oplyste er det bevist, at han, der bor i Frejlev, Natten efter den 10 November 1916 ved 2½-Tiden medførende en Bøsse, hvis to Løb begge vare ladte med store Hagl og Rendekugler, opholdt sig i den Grevskabet Christiansholm tilhørende Roden Skov ikke langt fra det Sted i den vestlige Del af Skovens nordre Hegn, hvor en Stente giver Adgang til en Gangsti, der forbinder Skoven med den til Frejlev mod Vest førende offentlige Vej, samt at Tiltalte, da han mærkede sig opdaget af Skytte Alfred Ferdinand Jensen og Opsynsmand Jens Peter Rasmussen, søgte at undløbe, idet han kastede Bøssen fra sig og efter at være paagrebet og ført til Opsynsmandens Hus i Mørket kastede 3 andre Patroner fra sig, hvilke var ladede, de to med store Hagel og Rendekugler, der ere vel egnede til Jagt paa Daadyr, den tredie med smaa Hagel. Efter det oplyste er Roden Skov indhegnet med et ca. 1½ m. højt Hegn af galvaniseret Jærntraad, hvorover i en Afstand af 25—30 ctm. er anbragt en Hegnstraad. Indkørslen til Skoven er forsynet med aflaasede Led, medens der for gaaende Personer er anbragt to Stenter. Der findes i den en Del Daadyr, Raadyr og Fasaner.

Tiltalte, der til Jensen og Rasmussen kom med forskellige Udflugter angaaende Grunden til hans Færden i Skoven, har under Forhørene forklaret, at han den 10 November 1916 havde været paa Sæl- og Andejagt i en Baad i Guldborgsund, og at han ved 5-Tiden om Eftermiddagen, da han var ud for Roden Skovs østlige Hegn, som her er skilt fra Søen ved et ikke skovbevokset Jordstykke, knækkede en Aare, og saaledes, da han paa Grund af Strømmen ikke turde stage sig frem med den anden Aare, var forhindret i at komme videre med Baaden, hvorfor han blev liggende i Baaden til Kl. henad 1 om Natten, da han begav sig til Roden Skov, steg over Hegnet og skraaede gennem Skoven i den Hensigt at begive sig til sit Hjem. Han nægter at have haft til Hensigt at jage i Skoven og angiver, at han af Frygt for Opdagelse ikke før det nævnte sene Tidspunkt turde begive sig gennem Skoven med Bøssen, som han ikke vilde lade blive i Baaden. Om Tiltaltes Forklaring om Sejladsen og den knækkede Aare er rigtig, har ikke kunnet oplyses.

Efter det Oplyste kunde Tiltalte imidlertid ved at passere det ikke indhegnede Terræn mellem Stranden og Skoven med Lethed have naaet en privat Vej og derfra den offentlige Vej til Frejlev, hvorved hans Vej kun vilde blive 300—400 m. længere end Vejen gennem Skoven. Tiltaltes Forklaring om, at han af Frygt for at findes med Bøsse paa det nævnte ikke indhegnede Terræn, skulde have ventet 8 Timer i Baaden for at passere Skoven, findes ganske uantagelig, og Omstændighederne ved hans Paagribelse bestyrke i høj Grad Mistanken om, at han, der er en ivrig Jæger, har haft i Sinde at jage i Skoven, hvorved endnu bemærkes, at Skytte Jensen havde forbudt Tiltalte at færdes i Skoven, og at Skytten edelig har forklaret, at Tiltalte, da han blev opdaget stod bag en Raftebunke paa et Sted, hvor Daadyrene pleje at holde til.

Idet det efter det saaledes foreliggende findes uden Betænkelighed at anse det for bevist, at Tiltaltes Hensigt var at jage i Skoven, hvis Egenskab af indhegnet Dyrehave maa antages bekendt for ham, der har levet næsten hele sit Liv i Nærheden, vil han være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. § 46, efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 20 Dage.

Den indankede Dom, ved hvilken Tiltalte i Henhold til Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 20 er anset betingelsesvist efter samme Straffebestemmelser med samme Straf, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der ere paalagte Tiltalte, billiges, vil saaledes, idet der ikke findes tilstrækkelig Grund til at give betinget Straffedom, med den heraf følgende Forandring være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 30 Kroner til hver.

Nr. 397. Højesteretssagfører Stein

mod

Jens Kristian Jensen, kaldet **Bro** (Def. Bülow),

der tiltales for bedrageligt Forhold.

Han Herreders Ekstrarets Dom af 7 April 1917: Tiltalte, Kreaturhandler Jens Kristian Jensen, kaldet Bro, bør for Aktors Tiltale under denne Sag fri at være, Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Lassen, og Defensor, Sagfører Rønn, 20 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Viborg Landsoverrets Dom af 9 Juli 1917: Tiltalte Jens Kristian Jensen, kaldet Bro, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage samt i Erstatning til Gaardejer Jens Andreas Klitgaard betale 1125 Kr. tilligemed Renter heraf, 5 pCt. p. a., fra den 23 Marts 1917, indtil Betaling sker.

Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Underretten henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 20 Kr. til hver.

Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger er uden væsentlig Betydning for Sagens Udfald, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 6 Uger.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til seks Uger. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Kristian Jensen, kaldet Bro, til Højesteretssagførerne Stein og Bülow 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Øster og Vester Han Herreders Ekstraret indankede Sag er Jens Kristian Jensen, kaldet Bro, der er født den 30 April 1874, og som ved nysnævnte Rets Dom af 1 November 1902 er frifunden for Aktors Tiltale under en mod ham for bedrageligt Forhold rejst Sag, men som iøvrigt ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltaler for bedrageligt Forhold.

Med Hensyn til det Tiltalte paasigtede Forhold er følgende oplyst:

Efter at Tiltalte i August f. A. af Gaardejer Jens Andreas Klitgaard af Klim Strand havde købt 3 Kreaturer for en samlet Pris af 1125 Kr., sendte han den 10 Oktober s. A. denne et Brevkort med Anmodning om at levere Kreaturerne paa »Fjerritslev Marked inden Kl. 11«, hvorefter Klitgaard indfandt sig paa Markedspladsen i Fjerritslev Markedsdagen den 14 s. M. om Formiddagen ved 11 Tiden med Kreaturerne, som han efter Tiltaltes Anmodning bandt ved en af Bommene. Ved 4 Tiden om Eftermiddagen, medens Klitgaard ikke var tilstede, fjernede Tiltalte i alt Fald de 2 af Dyrene og solgte dem videre paa Markedet sammen med to andre Kreaturer for 1450 Kr. Ogsaa det tredje Dyr, som Tiltalte ligeledes satte sig i Besiddelse af, er solgt, og de ved Salgene indkomne Beløb har Tiltalte forbrugt uden at have betalt Klitgaard hans Tilgodehavende.

Klitgaard har forklaret, at han fra Kl. ca. 11 til ca. 4 holdt sig i Nærheden af Dyrene for at faa sin Betaling af Tiltalte, der holdt sig paa Afstand, at han derefter fjernede sig et Kvarters Tid og ved sin Tilbagekomst fandt, at Kreaturerne var fjernede, at han som Følge heraf ledte efter Tiltalte uden at finde ham, og at han kørte hjem ved 5 Tiden, da der indtraf stærkt Regnvejr. Da Tiltalte ikke har nogen fast Bopæl, lykkedes det ikke Klitgaard at træffe ham førend paa næste Marked i Fjerritslev, den 4 November næstefter, hvor Klitgaard indfandt sig udelukkende for at kræve Tiltalte for Betalingen. Da Tiltalte kom med Udflugter og i endnu et Par Uger ikke havde ladet høre fra sig, indgav Klitgaard Anmeldelse til Politiet.

Tiltalte, der under Forhøret har afgivet usandfærdig Forklaring paa flere Punkter, har erkendt, at der hverken ved Handelens Afslutning eller paa Leveringsdagen var Tale om, at han skulde have Kredit, og at han ej heller paa anden Maade erholdt Tilladelse til at fjerne Dyrene uden at betale dem, men han paastaar, at han paa Leveringsdagen var i

Besiddelse af tilstrækkelige Penge til at betale med, saafremt Klitgaard havde krævet dette, og naar han siden ikke har tilstillet Klitgaard hans Tilgodehavende, skyldes det, at han ikke har været i Stand dertil, da han har haft betydelige Uheld saavel i Spil som i Handel.

Klitgaard har paastaaet sig tilkendt en Erstatning paa 1125 Kr. tilligemed Renter heraf, 5 pCt. p. a., fra Ekstraretsstævningens Dato, den 23 Marts d. A., indtil Betaling sker, mod hvilken Paastand Tiltalte intet har haft at indvende.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder passende findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Underretten henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver. Endelig vil Tiltalte have at betale i Erstatning til Gaardejer Klitgaard 1125 Kr. med Renter heraf, 5 pCt. p. a., fra den 23 Marts d. A. indtil Betaling sker.

Nr. 470. Højesteretssagfører Bülow

mod

Forbedringshusfange **Adolf Siegfred Brockhusen**
(Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Oktober 1917: Tiltalte, Forbedringshusfange Adolf Siegfred Brockhusen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 6 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokurator Nissen og Overretssagfører Bing, 20 Kroner til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Forbedringshusfange Adolf Siegfred Brockhusen til Højesteretssagførerne Bülow og Hansen 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Forbedringshusfange Adolf Siegfred Brockhusen, der tiltales for Tyveri, er født den 28 September 1894 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 30 Juni 1917 efter Straffelovens § 229, 4 Stk., samt Overtrædelse af Lov af 8 Juni 1912 § 13 II med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt oplyste er det bevist, at han i Slutningen af December Maaned f. A. 2 Gange ved med falsk Nøgle at aabne en aflaaset Dør i tyvagtig Hensigt har skaffet sig Adgang til et Værelse i Ejendommen St. Annæplads Nr. 8, hvor han stjal henholdsvis en til 30 Kr. vurderet Overfrakke og et til 50 Kr. vurderet Jaketsæt, hvilke Koster beroede frit fremme. Tiltalte begik Tyverierne henholdsvis om Formiddagen og om Aftenen Klokken ca. 9.

Som Følge af det anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 229 IV med en efter dens § 64 lempet Tillægsstraf efter Omstændighederne Forbedringshusarbejde i 6 Maaneder og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 352. Aktieselskabet **Bjerre & Børme**, Reklamebureau, (Selv)

mod

Kirstine Larsen (Asmussen efter Ordre),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Gage.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 Maj 1917: Indstævnte, A/S Bjerre & Børme, Reklamebureau, bør til Citantinden, Kirstine Larsen af Frederiksberg, betale de paastævnte 450 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 10 April 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 50 Kroner. Saa bør Indstævnte og til Justitskassen bøde 20 Kroner. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Appellanten for Højesteret har nedlagt Paastand om, at Sagen som henhørende under Politiretsbehandling afvises fra Landsover- samt Hof- og Stadsretten, er denne Paastand efter det foreliggende ugrundet. I Realiteten har Appellanten nedlagt Paastand om Frifindelse, subsidiært mod Betaling af Løn til Indstævnte for Februar og Marts Maaneder 1917, men da der ikke mod Indstævntes Protest kan tages noget Hensyn til de af Appellanten uden dertil erhvervet Hjemmel fremsatte Indsigelser til Støtte for disse Paastande, vil den indankede Dom efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkost-

ninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Aktieselskabet Bjerre & Børme, Reklamebureau, de Retsgebyrer, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været beneficeret for Indstævnte, Kirstine Larsen, samt til Højesteretssagfører Asmussen i Salarium for Højesteret 80 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Da Indstævnte, A/S Bjerre & Børme, Reklameburea, som under nærværende Sag af Citantinden Kirstine Larsen af Frederiksberg, søges til Betaling af 450 Kroner, som Aktieselskabet skal skylde hende i Gage for Maanederne Februar, Marts, April, Maj og Juni 1917 med Rente 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, 10 April 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst, skønt lovlig stævnet ikke er mødt under Sagen, vil der være at give Dom efter Citantindens i Stævningen indeholdte Paastand, dog saaledes, at Sagens Omkostninger bestemmes til 50 Kroner.

Som udebleven fra den befalede Forligsmægling bør Indstævnte for unødig Trætte bøde 20 Kr. til Justitskassen.

Onsdag den 19 December.

Nr. 273. Firmaet **Levin & Salomonsen** (Asmussen)

mod

Grosserer **Ludvig Garbers** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar overfor Appellanten for Ikke-Opfyldelse af en Slutseddel.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Marts 1917: Indstævnte, Grosserer Ludvig Garbers ,bør til Citanterne, Firmaet Levin & Salomon-

sen, betale 2789 Kr. 80 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 12 Februar 1917, til Betaling sker, men bør iøvrigt for deres Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale Indstævnte med 200 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand vær at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Levin & Salomonsen, til Indstævnte, Grosserer Ludvig Garbers, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Indstævnte, Grosserer Ludvig Garbers der gennem en herværende Agent for en Handskefabrik i Sachsen havde faaet Tilbud og Prøve paa et Parti Handsker (Fabriksnummer 5794) henvendte sig i November 1916 til Citanterne, Firmaet Levin & Salomonsen. Dette Firma gik under en Samtale, der synes at have fundet Sted den 23 November, og hvis Indhold er i høj Grad omtvistet mellem Parterne, ind paa at købe ca. 1700 Dusin for en Pris af 17 Mark pr. Dusin. Efter at Agenten fra Fabriken i Sachsen telegrafisk havde faaet Meddelelse om, at Fabriken akcepterede det Tilbud„ Garbers havde gjort paa de paagældende Handsker, hvoraf en »Delsending« vilde blive afsendt straks, afgav Garbers til Firmaet Levin & Salomonsen en Stadfæstelsesskrivelse, dateret 25 November 1916, lydende:

»Herved stadfæster jeg Salget til Dem af ca. 1700 Dus. Nr. 5794 Handsker til snarest Levering ab Sachsen til en Pris af Mk. 17.00 p. Dus. + 8 % + 1 %. Varen betaler De ved Konnossements Ankomst, dog betaler De forlods à Cto. ca. 1/5 af Beløbet med Kr. 4000«.

Citanterne betalte forskudsvis de i Slutsedlen nævnte 4000 Kr. og fik den afsendte »Delsending«, der kun beløb sig til 110 Dusin. Betalingen for dette Parti var efter Fakturaen, som Citanterne fik i Begyndelsen af December, inklusive Fragt 1210 Kr. 20 Øre, og en Del af dette Parti solgte Citanterne videre til 17 Kr. pr. Dusin, altsaa med en Avance af over 50 pCt. af Fakturaværdien.

Det trak ud med Leveringen af Resten, og under 19 December 1916 meddelte den tyske Fabrik Grosserer Garbers, at der foreløbig ikke kunde opnaas nogen Udførselstilladelse, men at man skulde give ham Meddelelse, saasnart Udførselen igen var begyndt.

Efter nogen Forhandling mellem Citanterne og Indstævnte stillede de førstnævnte, der gjorde gældende, at Stadfæstelsesskrivelsens Ord: »snarest Levering« efter Omstændighederne maatte forstaas som Levering straks, i første Del af Februar Maaned Krav paa en Erstatning for Ikke-Levering — en Erstatning, som Citanterne med Avancen ved Salget af det ovennævnte lille Parti som Grundlag for Beregningen — opgør til ikke mindre end 9460 Kr. 50 Øre.

Da Indstævnte ikke har villet betale dette Beløb, har Citanterne under nærværende Sag paastaaet ham dømt til at betale Beløbet tillige med det Beløb af 2789 Kr. 80 Øre, hvormed Forskudet overstiger Fakturaprisen paa de leverede Handsker; Citanterne har saaledes i alt paastaaet Dom for 12,250 Kr. 30 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 12 Februar 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte har paastaaet sig frifundet mod Betaling af de ovennævnte 2789 Kr. 80 Øre uden Renter og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Det er in confesso, at begge Parter ved Handelens Afslutning har været fuldt paa det rene med, at der forelaa et Udførselsforbud for Handsker fra Tyskland, men at man fra begge Sider er gaaet ud fra, at der var givet eller vilde blive givet Udførselstilladelse med Hensyn til det heromhandlede Parti. Der maa endvidere efter Proceduren gaas ud fra, at det ikke er lykkedes den paagældende tyske Fabrik at faa Udførselstilladelse med Hensyn til det heromhandlede Parti (bortset fra den lille Sending, som den var i Stand til straks at effektuere), og at Indstævnte saaledes ikke fra Tyskland har faaet andre Handsker, med hvilke han kunde opfylde Handelen. Striden mellem Parterne drejer sig om, hvorledes Handelen er at forstaa, om Indstævnte maa betragtes som havende garanteret Udførselstilladelsen, eller om Handelen maa betragtes som kun indgaaet under Forudsætning af, at der ikke kom Vanskeligheder fra de tyske Autoriteter.

Citanterne hævder, at Indstævnte under Forhandlingerne den 23 November udtrykkelig har udtalt, at der var eller vilde blive givet Udførselstilladelse for det omhandlede Parti, og denne Paastand er støttet af den Forklaring, som en Fuldmægtig i Citantfirmaet har afgivet som Vidne. Denne Fuldmægtig har nemlig forklaret, at han, der under Forhandlingerne mellem Parterne gik til og fra det Kontorlokale, hvor Forhandlingerne fandt Sted, har hørt Garbers sige, at der »var givet Løfte om, at Udførselstilladelsen vilde blive givet« for hele Partiet. Indstævnte Garbers har paa sin Side benægtet Rigtigheden af denne Forklaring og har hævdet, at en saadan Udtalelse kunde hverken han eller nogen anden fornuftig Købmand være fremkommet med under de foreliggende vanskelige Forhold, hvor man aldrig paa Forhaand kan vide, om en Udførselstilladelse vil blive givet, eller om en givet Udførselstilladelse vil blive opretholdt. Han vil kun have udtalt sig fortrøstningsfuldt med Hensyn til Udsigterne til en saadan Tilladelse, og han hævder, at han udtrykke-

lig i denne Forbindelse har sagt, at Forholdene i Tyskland kunde forandre sig fra Time til Time.

Paa den Forklaring, det omtalte Vidne har givet, kan der ikke lægges afgørende Vægt; rent bortset fra, at Vidnet er i Citanternes Tjeneste, er hans ovenciterede Forklaring af en saa ubestemt Karakter, at Retten ikke paa den tør bygge noget Indicium, endsige noget Bevis for, at Indstævnte virkelig har givet en Garanti af den omhandlede Art.

Sagens Afgørelse maa herefter bero paa, hvorvidt der i Slutsedlen, saaledes som den er affattet, ligger en Garanti for, at der ikke vilde blive Vanskeligheder med Hensyn til Udførselstilladelse. Dette kan Retten ikke finde. Naar henses til, at ogsaa Citanterne har været vidende om, at der forelaa et Udførselsforbud i Tyskland, skønnes Slutsedlen, som den er affattet (»snarest Levering ab Sachsen«), ingen Føje at give Citanterne til at gaa ud fra, at der ydedes dem en saadan Garanti. Herefter maa der gives Dom efter Indstævntes Paastand, dog at der ikke skønnes Føje til at nægte Citanterne Renter af det Beløb, Indstævnte har at betale.

Sagens Omkostninger findes at kunne bestemmes til 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 361. Ejendomsmægler **Alfred Simonsen** (Selv)

mod

Overretssagfører **Carl Becker** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Kommissionssalær.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Maj 1917: Indstævnte Overretssagfører Carl Becker bør for Tiltale af Citanten Ejendomsmægler Alfred Simonsen i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Ejendomsmægler Alfred Simonsen, 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag har Cianten, Ejendomsmægler Alfred Simonsen anbragt, at han i Sommeren 1916 henvendte sig til A/S Laanekassen, der som Panthaver havde overtaget Ejendommen Bredgade 63 til brugeligt Pant, med Forespørgsel om han kunde faa Ejendommen i Kommission, at han af Laanekassen blev henvist til Indstævnte Overretssagfører Carl Becker, der repræsenterede nogle Interesser i Ejendommen, at Indstævnte gav ham i Kommission at sælge Ejendommen og meddelte ham Oplysninger om denne, at Indstævnte, der vidste, at han drev Mæglervirksomhed som Erhverv, tilsagde ham ½ % i Salgsprovision, medens han forbeholdt sig selv ½ %, at han derefter anviste Ejendommen til Overretssagfører Dr. polit. Pio, hvem han gav Oplysninger om Ejendommens Forhold, og gav Indstævnte Meddelelse om denne Anvisning, samt at Dr. Pio derefter købte Ejendommen for 414,000 Kr.

Under Henvisning hertil har Citanten her under Sagen paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale ½ % af nævnte Købesum eller 2070 Kr. med Renter deraf 5 % p. a. fra Forligsklagens Dato den 12 December 1916 og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Indstævntes Fremstilling gaar i det væsentlige ud paa følgende:

Ejeren af den oftnævnte Ejendom maatte for en Del Aar siden overgive denne i Likvidation. Da Priserne i Foraaret 1916 begyndte at gaa op for Ejendomme her i Staden, mente han, der i lang Tid havde været Sagfører for Ejerens Hustrus Familie, at der burde gøres et Forsøg paa at opnaa en Ordning af Ejerens Forhold, navnlig ved et Kompromis med en Prioritetshaver, ligesom der var Udsigt til, at en Slægtning vilde træde hjælpende til.

Under disse Omstændigheder henvendte Indstævnte sig til Laanekassen og bad om Oplysninger om Ejendommen, som han ogsaa fik. Forhandlingerne med den paagældende Kreditor trak imidlertid ud, og det var absolut nødvendigt for at faa en Ordning, at der opnaaedes Forstaaelse med ham, inden man gik i Gang med at sælge Ejendommen.

I Juni Maaned f. A. henvendte imidlertid Citanten sig til Indstævnte og meddelte, at han kom fra Laanekassen, og at han fra denne skulde anmode om, at han maatte faa de Oplysninger, som Indstævnte havde faaet af Laanekassen, da han havde en Køber til Ejendommen. Skønt det vilde kuldkaste hans Planer for at bringe Ejerens Sager i Orden, gav Indstævnte imidlertid — særlig af Hensyn til Laanekassen, der havde vist sig meget imødekommende overfor Ejeren — Citanten en Afskrift af de Oplysninger, han havde faaet af Laanekassen.

Da Citanten derpaa forlangte 1 % i Kommission, erklærede Indstævnte, at dette var for meget, hvorpaa Citanten tilbød at dele Provisionen med ham, hvad Indstævnte akcepterede, ikke fordi det var hans Mening at ville tage den halve Procent af Ejeren, men for at faa det saa billigt som muligt for denne.

Paa Indstævntes Forespørgsel, hvem Køberen var, opgav denne*) en Skomagermester Sørensen, Bredgade Nr. 75.

---

*) Skal være: Citanten.

Indstævnte hævder nu, at han ikke har givet Citanten Ejendommen i Kommission, men kun lovet ham ½ %, hvis han solgte Ejendommen til den Køber, som han opgav at have. Og da nu Citanten — hvad der er ubestridt — ikke har solgt Ejendommen til bemeldte Sørensen, medens Salget til Dr. Pio, der foregik paa et senere Tidspunkt, kom i Stand ved direkte Forhandlinger mellem Pio og Indstævnte, nægter Indstævnte, der iøvrigt — efter det anførte uden at han ansaa sig paa nogen Maade pligtig i saa Henseende — har tilbudt Citanten, hvad dnene imidlertid afslog at modtage, 500 Kr. for hans Ulejlighed, at være Citanten noget skyldig vedrørende bemeldte Mellemværende.

Citanten benægter heroverfor, at Tilsagnet om Salgsprovision fra Indstævntes Side var betinget af, at Ejendommen solgtes til en bestemt Person, idet han alene vil have nævnt overfor Indstævnte, at han blandt de Købere, han havde, vilde tilbyde Ejendommen først til ovennævnte Sørensen.

Citanten henviser imidlertid endvidere som anført til, at han anviste Dr. Pio Ejendommen — hvilket efter det foreliggende skete paa den Maade, at Dr. Pio henvendte sig til ham i Anledning af et Avertissement fra ham om en anden Ejendom, — at Indstævnte efter af ham at være underrettet derom benyttede denne hans Anvisning til at træde i Forbindelse med Dr. Pio, og at Handelen med Pio derved kom i Stand.

I saa Henseende fremgaar der af det foreliggende, at Indstævnte kort efter, at han havde faaet Underretning om Citantens Anvisning til Dr. Pio, en Dag — dog ganske en passant — spurgte Dr. Pio, om han var Liebhaver til Ejendommen.

Endvidere har Dr. Pio i en under Sagen fremlagt Erklæring — næst at bemærke, at han ved den anførte Lejlighed svarede Indstævnte, at hvis han ikke kunde faa Ejendommen for en lavere Pris end den opgivne, vilde han ikke have den, hvortil Indstævnte sagde, at det kunde der ikke være Tale om — udtalt, at han derefter foreløbig opgav al videre Tanke om den heromhandlede Ejendom, og at de Forhandlinger, der ledede til Salget, og som udelukkende førtes mellem Indstævnte og ham, først foregik senere, da han — efter at et af ham i Mellemtiden gjort Forsøg paa at faa en anden Ejendom til Købs var strandet — igen havde faaet Interesse for Ejendommen, idet den forlangte Pris for denne under Hensyn til de stigende Ejendomspriser nu forekom ham mere rimelig, og Indstævnte havde meddelt ham, at Skødehaveren havde opnaaet en Ordning med vedkommende Kreditor.

Da Citanten nu ikke har godtgjort, at Løftet fra Indstævnte om ½ % i Salgsprovision er givet ham under andre Omstændigheder end paa de af Indstævnte erkendte Vilkaar, navnlig saaledes at Salget skete til den bestemte, af Citanten opgivne Køber — hvilket Vilkaar ikke er opfyldt — og da det iøvrigt ikke kan antages, at Citanten har udvist nogen Virksomhed ved Handelens Istandbringelse, der kunde berettige ham til at erholde Provision af Indstævnte, vil Indstævnte være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Nr. 459. Højesteretssagfører Henriques

mod

Ella Sørensen (Def. Hansen),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 13 Oktober 1917:
Arrestantinden Ella Sørensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Levysohn og Krabbe, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Sagens Oplysninger er Tiltalte født den 9 Juli 1896.

For Højesteret er det oplyst, at der efter Afsigelsen af den indankede Dom er, medens Tiltalte henlaa paa et Hospital her i Staden, i hendes Klæder fundet gemt en svensk Tusindkroneseddel, om hvilken hun, der vedblivende nægter sig skyldig i det hende paasigtede Tyveri, paastaar, at hun har medbragt den fra Sverrig, men som dog efter alt Foreliggende maa antages at være identisk med den Fröberg frastjaalne Tusindkroneseddel.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

I Overensstemmelse med en derom nedlagt Paastand vil Fröberg være at kende berettiget til at erholde Sedlen udleveret.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt atstande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ella Sørensen til Højesteretssagførerne Henriques og Hansen 50 Kroner til hver. Rejsende Knut Fröberg bør være berettiget til at erholde den ovennævnte Tusindkroneseddel udleveret.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestantinden Ella Sørensen, der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold, er født den 9 Juli 1916*) og tidligere ifølge Dom anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 11 September 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1, jfr. Lov af 1 April 1911 § 8 og efter Lov af 30 Marts 1906 § 2 I med

*) Skal være 1896.

Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, ved nærværende Rets Dom af 2 November 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 7 Februar 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 30 Dage, og senest ved nærværende Rets Dom af 27 April 1916 efter Beværterlovens § 34 I med en Bøde paa 40 Kr. Arrestantinden har derhos fra den 28 Oktober 1914 til den 14 November s. A. og i Juli 1916 været henholdsvis arresteret og anholdt ved to af Rettens Kriminalkamre som sigtet for Tyveri, men de paagældende Sager sluttedes uden Tiltale.

Med Hensyn til Sigtelsen mod Arrestantinden for at have overtraadt Polititilhold er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 29 Maj 1916 blev der til Københavns Politis 3dje Afdelings Tilholds- og Meldingsprotokol i Henhold til Lov af 30 Marts 1906 § 1 og Lov af 3 Marts 1860 § 2 under sædvanlig Straffetrusel givet Arrestantinden et Tilhold, der bl. a. gik ud paa, at hun personlig skulde melde sig i Afdelingen hver Mandag for at give Oplysning om, hvorledes hun ernærede sig, og hvor hun boede, samt at hun personlig skulde anmelde enhver Bortrejse fra Københavns Jurisdiktion, for saa vidt den strakte sig udover 24 Timer, og hvor hun rejste hen, samt Tilbagekomst her til Staden inden 24 Timer efter Tilbagekomsten.

Arrestantinden har erkendt, at hun i Henhold til Tilholdet senest har meldt sig personlig i ovennævnte Afdeling den 29 Januar 1917, og at hun den 4 Februar s. A. forlod København og rejste til Göteborg, hvor hun forblev, til hun, som hun senest har forklaret, 10—12 Dage før sin Arrestation under nærværende Sag, den 25 Maj d. A., rejste fra Göteborg hertil. Hun har gjort gældende, at hun, der forinden sin Afrejse til Göteborg vil have været forhindret i at melde sig personlig, skriftlig meldte Afrejse til fornævnte Protokol og formener herved at have opfyldt den hende paahvilende Anmeldelsespligt. Til den ved hendes Anholdelse den 24 Maj 1917 optagne Politirapport forklarede hun, at hun efter ca. 14 Dage forinden at være ankommet hertil fra Göteborg siden havde opholdt sig her og boet paa Turisthotellet, Colbjørnsensgade Nr. 18, og denne Forklaring vedstod hun saavel i det foreløbige Forhør som i det første, i vedkommende Kriminalkammer afholdte Forhør, men hendes senere Forklaring gaar ud paa, at hun i Tiden fra sin Tilbagekomst fra Göteborg til sin Anholdelse ikke har opholdt sig her i Byen i fulde 24 Timer, idet hun vel havde lejet Værelse og har boet nogle Nætter i ovenanførte Hotel, men ikke har opholdt sig en hel Dag her i Byen, idet hun er rejst frem og tilbage mellem København og Malmø.

Til denne ganske ubestyrkede Fravigelse af Arrestantindens oprindelige Forklaring vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages, ligesom der ej heller vil kunne tages noget Hensyn til Arrestantindens Anbringende om skriftlig at have meldt Afrejse til Göteborg — hvorved bemærkes, at det af det oplyste fremgaar, at der ikke er tilgaaet Politiets 3dje Afdelings Meldingsprotokol nogen saadan Meddelelse fra Arrestantinden —, idet hendes Anmeldelsespligt, selv om hun maatte have afsendt en Meddelelse som den anførte, ikke derved vilde være opfyldt.

Tiltalen for Tyveri har Hensyn til følgende:

Den 22 Maj 1917 Kl. 11¾ Aften anmeldte Rejsende Knut Frøberg til Københavns Politi, at han tidligere paa Aftenen paa Turisthotellet, Colbjørnsensgade Nr. 18, hvor han boede, var blevet frastjaalet en Tegnebog, indeholdende 1010 Kr., nemlig en svensk Tusindkroneseddel og en svensk Tikroneseddel, som han havde i sin indvendige Jakkelomme, og sigtede for at have forøvet Tyveriet Arrestantinden, der blev anholdt den 24 s. M. Kl. 12½ Eftermiddag, og som ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af en Portemonnaie, indeholdende ca. 1 Kr. 50 Øre, men ikke af nogen Tegnebog eller nogen Pengeseddel.

Anmelderen har under Sagen edelig forklaret, at han, der i nogle Dage havde boet paa det nævnte Hotel, den 22 Maj om Eftermiddagen ved 1-Tiden i Hotellet havde truffet Arrestantinden, der ligeledes boede paa Hotellet, og med hvem han tidligere havde talt flygtigt, at han og Arrestantinden derefter i Henhold til en Indbydelse fra ham spiste til Middag sammen paa Centralbanehotellet, ved hvilken Lejlighed Arrestantinden saa den omhandlede Tusindkroneseddel, at de ved 3½ Tiden derfra gik tilbage til Turisthotellet, hvor de traf sammen med en paa Hotellet ligeledes boende Bekendt af Anmelderen, det nedennævnte Vidne, Tandlæge Stefansson, med hvem de gik op paa Anmelderens Værelse, hvor noget senere det nedennævnte Vidne Frøken Eriksen kom tilstede, at der under Sammenkomsten blev talt om, at Anmelderen var i Besiddelse af en Tusindkroneseddel, at Selskabet opløstes ved 7½ Tiden, efter at det var blevet aftalt, at de alle fire samme Aften Klokken 8¾ skulde mødes paa Hotellet for derfra at følges til Tivoli, at Arrestantinden — der en Gang tidligere var fulgt efter Anmelderen ud i Korridoren, hvor der var mørkt, og havde trængt sig ind paa ham, uden at han dog mærkede, at hun tog noget — efter at være gaaet ud i Korridoren kaldte Anmelderen efter sig under Paaskud af, at hun vilde tale med ham i Enrum, at Anmelderen derefter gik med Arrestantinden ind paa hendes Værelse, hvor hun trængte sig tæt ind paa ham og befølte ham, hvor kan han ikke bestemt sige, at Arrestantinden kort efter, at Anmelderen havde forladt hende, aflaasede Døren til sit Værelse og derefter forlod Hotellet, hvor Anmelderen forblev, at Anmelderen, da Arrestantinden, der havde anmodet ham om endelig at være paa Hotellet Klokken 8¾, ikke kom til den fastsatte Tid, fattede Mistanke og, idet han undersøgte sin Lomme, savnede sin Tegnebog, som han havde haft fremme under Sammenkomsten paa Værelset. Anmelderen har tilføjet, at han senest saa Tusindkronesedlen, da de alle 4 sad sammen paa Værelset, inden han første Gang var ude paa Gangen med Arrestantinden, at han derefter ikke har været udenfor Hotellet eller været i Selskab med andre end de tre omtalte Personer, før han opdagede Tyveriet, og at han anser det for udelukket, at noget af de ovennævnte Vidner har bestjaalet ham.

Tandlæge Gottfred Emanuel Stefansson har som Vidne edelig forklaret, i det væsentlige i Overensstemmelse med Anmelderen angaaende de under Sammenkomsten paa Hotelværelset passerede, hvorhos han videre har forklaret, at han, da Anmelderen, medens de alle fire sad paa Anmelderens Værelse, havde sin Tegnebog fremme, saa, at der i Anmelderens Tegnebog fandtes en lyserød Seddel, som han er sikker paa var

en Tusindkroneseddel, at han derefter saa Anmelderen stikke Tegnebogen i Lommen, han husker ikke hvilken, at Anmelderen ikke senere havde sin Tegnebog fremme i Vidnets Paasyn, at Vidnet ikke senere har set Tegnebogen eller Tusindkronesedlen, at Anmelderen og Arrestantinden var sammen ude paa Gangen og derefter begge gik ind i Arrestantindens Værelse, hvortil Døren blev lukket, at Anmelderen, da Vidnet om Aftenen ved 11½ Tiden kom hjem, sad i Vidnets Værelse og fortalte, at Tegnebogen var væk, og at Vidnet Morgenen efter Tyveriets Begaaelse i Kakkelovnen i det af Arrestaninden benyttede Værelse paa Hotellet fandt de nedenommeldte forkullede Rester, som han samme Dag overgav Politibetjent Schrøder.

Skuespillerinde, Frøken Valborg Charlotte Eriksen har som Vidne forklaret, at hun, da hun den 22 Maj indfandt sig paa Turisthotellet for at besøge Vidnet Stefansson, traf sammen med Anmelderen og Arrestantinden, hvem hun ikke kendte, at de alle gik ind paa Anmelderens Værelse, at hun, medens de alle fire sad der, hørte, at der var Tale om at faa en Tusindkroneseddel vekslet, men ikke saa nogen Tusindkroneseddel, at Arrestantinden, medens de sad sammen paa Anmelderens Værelse, kaldte paa Anmelderen, idet hun sagde: »Jeg vil tale med dig et Øjeblik«, at Anmelderen kun blev borte et Øjeblik, medens Vidnet ikke husker, om Arrestantinden kom med tilbage, at Vidnet kort efter forlod Selskabet, men i Henhold til en Aftale om, at de alle fire skulde i Tivoli og skulde mødes paa Anmelderens Værelse Klokken 8¾, kom igen ved anførte Tid, at hun da traf de to Herrer alene paa Værelset, hvorimod Arrestantinden var gaaet, at de ventede paa Arrestantinden til Klokken 9,10, og at hun og Stefansson, da Arrestantinden ikke kom, tog andetsteds hen, medens Anmelderen blev tilbage. Vidnet, der har nægtet at have stjaalet Tusindkronesedlen, har tilføjet, at hun siden den paagældende Aften har savnet en aflang brunsort Portemonnaie, indeholdende 3 à 4 Kroner og mulig en Lotteriseddel.

Arrestantinden blev ved sin Anholdelse truffet i Selskab med den i 1915 i Sverige for Tyveri med 2 Maaneders Strafarbejde betingelsesvis ansete Lagerist Bernhard Dembrower eller Dembrowsky. Denne har som Vidne forklaret, at han den 24 Maj 1917 om Formiddagen Klokken 11¾ stod i Porten til Ejendommen Vesterbrogade Nr. 24, da Arrestantinden, hvem han kendte, kom gaaende forbi, at Arrestantinden, der genkendte ham, standsede, tiltalte ham, bad ham gaa med sig ind i Porten og sagde, at hun havde en svensk Pengeseddel, som hun gerne vilde have vekslet, men som hun ikke turde gaa ind at veksle eller ikke vilde gaa ind at veksle, idet hun tilbød ham 5 Kr. for at veksle Sedlen, først fortalte, at hun havde faaet denne sendt pr. Telegram fra Sverige, men da han stillede sig tvivlende heroverfor, fortalte, at hun den foregaaende Eftermiddag paa et herværende Hotel havde stjaalet den fra en svensk Herre, at Arrestantinden samtidig trak ham med ind i den ovenommeldte Port, hvor hun fra en aflang brunsort Portemonnaie, der ikke var identisk med den Vidnet i Retten foreviste Portemonnaie, som Arrestantinden fandtes i Besiddelse af ved sin Anholdelse, fremtog en svensk Tusindkroneseddel, idet hun sagde, at det var denne Pengeseddel, hun havde hentydet til, at Arrestantinden, da Vidnet vedblivende

nægtede at veksle Pengesedlen for hende, atter stak Pengesedlen i Portemonnaien, at i det samme det nedennævnte Vidne Olsen, sammen med hvem Vidnet boede, kom tilstede, at Vidnet straks fortalte Olsen, at Arrestantinden var i Besiddelse af en Tusindkroneseddel, som hun vilde have vekslet, at Arrestantinden derpaa sagde Farvel og gik tværs over Vesterbrogade og hen ad Viktoriagade, hvorimod Vidnet og Olsen gik til Vesterbros Torv, hvor de skiltes, at Vidnet gik tilbage ad Vesterbrogade til Viktoriagade, hvor han Klokken 12 skulde træffe en Pige, og, da denne ikke kom, gik op i Kafé »Union«, hvor han paany traf sammen med Arrestaninden, der sad i Kafeen, da Vidnet kom derop, at Arrestantinden nu begyndte at tale om, at hun vilde rejse til Sverige og fortalte Vidnet, at hun paa et Hotel havde boet Dør om Dør med den svenske Herre, hun havde bestjaalet for Tusindkronesedlen, idet hun tilføjede, at hun ikke troede, at han vilde anmelde hende, da hun vidste, at han var gift, at hun dernæst sagde, at hun tidligere havde været anholdt, og at det nu var ligemeget, om Politiet kom, for nu skulde hun nok klare Frisag, thi nu var den — hun nævnte ikke direkte Tusindkronesedlen, men det var tydeligt, at det var den, hun hentydede til — borte, idet hun i det samme slog ud med Armene, og at Politiet i det samme kom tilstede og anholdt Arrestantinden.

Handelsmand Jens Oscar Olsen, der er straffet i 1913 for groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og i 1916 bl. a. som for 2den Gang begaaet Hæleri med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, har som Vidne forklaret, at han, vistnok den 24 Maj 1917 ved Middagstid, traf Arrestantinden og Vidnet Dembrower, der stod sammen, at Dembrower sagde til Vidnet, at Arrestantinden havde en Tusindkroneseddel, som hun vilde have ham til at veksle, men at Vidnet fraraadede Dembrower at befatte sig hermed. Vidnet har tilføjet, at Arrestantinden var tilstede, medens Dembrower udtalte sig som anført, men at Vidnet ikke ved, om hun hørte, hvad der blev sagt.

Opvarter Jens Christian Erik Rasmussen, der for ca. 4 Aar siden har været straffet for Tyveri, har dernæst som Vidne forklaret, at Arrestantinden umiddelbart forinden Anholdelsen fandt Sted indfandt sig alene i ovennævnte Kafé, at Arrestantinden, der gjorde et meget nervøst Indtryk, straks spurgte Vidnet, om nogen havde spurgt efter hende, deriblandt Politiet — hvilket Vidnet benægtede — sam sagde, at hun havde lavet noget i Løbet af Natten — det forekommer Vidnet, at hun ogsaa sagde noget om en Tusindkroneseddel —, at Arrestantinden derefter bestilte en Bajer og satte sig ved et Bord, at Vidnet Dembrower straks derefter kom ind i Kafeen, ligeledes bestilte en Bajer og satte sig ved samme Bord, at Vidnet serverede Øllet, gik lidt hen i Lokalet og hørte, at der under en Samtale, Arrestantinden og Dembrower førte med hinanden, blev udtalt Ordet »veksle« eller Ordet »Veksel«, uden at Vidnet ved, fra hvem Udtalelsen fremkom, og at Politiet i det samme kom tilstede.

Tjenestepige Olga Christensen har endvidere som Vidne forklaret, at hun, der Dagen efter Tyveriets Begaaelse besørgede Rengøringen af Værelserne paa Turisthotellet, den paagældende Dag ikke rørte Kakkelovnen i det af Arrestantinden benyttede Værelse, hvorimod Vidnet Ste-

fansson, hvem hun indlod paa Værelset, medens hun gjorde rent, undersøgte Kakkelovnen og af den udpillede nogle forkullede Rester.

Endelig har Politibetjent 266, Schrøder, som Vidne forklaret, at han, der den 23 Maj 1917 foretog Visitation i det af Arrestantinden benyttede Værelse paa Turisthotellet, paa Værelset traf Anmelderen og Vidnet Stefansson, der overgav ham en Del forkullede Rester, som de sagde var forefundet i Kakkelovnen i samme Værelse.

De paagældende Rester har været indsendte til Undersøgelse ved V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium, der i en den 2 Juni 1917 dateret Erklæring har udtalt, at det af den foretagne Undersøgelse fremgaar, at de forkullede Rester hidrører fra en forarbejdet Lædergenstand, der har været foret med et vævet Stof, sandsynligvis af Bomuld.

Arrestantinden, der har erkendt at have været i Selskab med Anmelderen og Vidnerne Stefansson og Frøken Eriksen som af disse omforklaret, og at Anmelderen under Opholdet paa Centralbanehotellet foreviste hende en i hans Tegnebog liggende Tusindkroneseddel, har nægtet at have bestjaalet Anmelderen og at kende noget til det hende paasigtede Tyveri, ligesom hun har nægtet at have trængt sig ind paa Anmelderen i Korridoren eller at have befølt ham, og at Anmelderen har været inde paa hendes Værelse, hvorimod hun har forklaret, at Anmelderen var inde i den til Værelset førende Dør, der stod aaben. Hun har dernæst forklaret, at hun ikke erindrer at have kaldt Anmelderen ud paa Gangen, og at hun tror, at hun ikke har gjort det, at hendes Aftale med Anmelderen gik ud paa, at de skulde mødes Klokken 8½ udenfor Tivoli, og at denne Aftale, som hun vil have forstaaet saaledes, at det kun var med Anmelderen, hun skulde i Tivoli, blev truffet mellem hende og Anmelderen alene. Hendes Forklaring gaar videre ud paa, at hun efter at have sagt Farvel til Anmelderen i hans Værelse gik ind paa sit Værelse, at hun ca. 5 Minutter efter forlod Hotellet, at hun indfandt sig udenfor Tivoli samme Aften ved 8½ Tiden, at hun, da hun ikke traf Anmelderen, gik alene i Tivoli, og at hun, da hun ikke havde Nøgle til Turisthotellet og var for sent paa Færde til at komme ind i Hotellet, forinden dette lukkedes, derfor indlogerede sig paa et andet Hotel. Arrestantinden har videre forklaret, at hun den 24 Maj talte med Vidnet Dembrower paa Gaden, at Dembrower spurgte hende, om hun vilde med til Gøteborg, hvortil hun svarede, at hun først skulde rejse Lørdag, at Vidnet Olsen i det samme kom forbi, at Dembrower tilkaldte ham, og at Arrestantinden i det samme gik fra dem op paa Kafé »Union«, hvorhen Dembrower et Øjeblik efter kom. Hun har nægtet at have vist Dembrower en Tusindkroneseddel, at have foreslaaet ham at veksle en saadan eller at have fortalt ham, at hun havde stjaalet eller var i Besiddelse af en saadan, ligesom hun har nægtet at have været tilstede, medens Dembrower fortalte Olsen om en Tusindkroneseddel, og at have haft nogen anden Portemonnaie end den ved Anholdelsen hos hende forefundne, hvorved bemærkes, at hun ligeledes har nægtet at have tilvendt sig Frøken Eriksens Portemonnaie eller noget Pengebeløb eller en Lotteriseddel fra Portemonnaien, samt at Tiltalen mod Arrestantinden ikke har Hensyn til det mulig begaaede Tyveri fra Frøken Eriksen. Endelig har Arrestant-

inden nægtet at have brændt noget i Kakkelovnen paa Turisthotellet og at vide, hvorfra de forkullede Rester hidrøre.

Efter alt, hvad der saaledes foreligger oplyst i Sagen og naar hensés til Arrestantindens Fortid, findes det efter Omstændighederne tilstrækkelig bevist, at Arrestantinden har begaaet det hende paasigtede Tyveri af Anmelderens Tegnebog, hvis Værdi ikke er oplyst, med Indhold 1010 Kr.

Som Følge af det anførte vil Arrestantinden være at anse efter Straffelovens § 228 og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 efter Omstændighederne og under et med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr. til hver.

Fredag den 21 December.

Nr. 266. Højesteretssagfører Henriques

mod

Christian Hannibal Bærentsen (Def. Stein),

der tiltales for Bedrageri samt for Overtrædelse af Straffelovens § 278, af samme Lovs § 290, jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 3dje Stykke, af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908, sammenholdt med Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2det Stykke, jfr. Anordning Nr. 162 af 10 Juni 1913, af Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 1ste Stykke, jfr. Straffelovens § 278, og af Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 20 Maj 1916: Tiltalte Karl Kristensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte Christian Hannibal Bærentsen, Georg Henriksen, Hans Frederik Hansen og Søren Sørensen bør straffes: Bærentsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i seks Maaneder samt bøde til Statskassen og Ning Herreds Politikasse henholdsvis 1500 Kr. og 1000 Kr., Henriksen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tredive Dage samt bøde til Statskassen og Aarhus Købstads Politikasse henholdsvis 400 Kr. og 400 Kr., Hansen med Bøder til Statskassen og Aarhus Købstads Politikasse af henholdsvis 600 Kr. og 400 Kr. og Sørensen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i fjorten Dage samt Bøde til Statskassen 500 Kr. Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Stampe, og Defensorerne, Sagfører Brandt og Overretssagfører Secher, 250 Kr. til Aktor og 100 Kr. til hver af de to Defensorer, udredes af Tiltalte Bærentsen, dog at de Tiltalte Henriksen, Hansen og Sørensen En for Alle og Alle for En in solidum med Bærentsen deraf udreder een Femtedel. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 22 Januar 1917: Indstævningen for Overretten af denne Sag afvises for Tiltalte Hans Frederik Hansens Vedkommende. I Henseende til den Tiltalte Karl Kristensen tillagte Frifindelse bør Underretsdommen ved Magt at stande. Tiltalte Christian Hannibal Bærentsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder samt til Statskassen bøde 2000 Kr. og til Ning Herreds Politikasse 1500 Kr. Tiltalte Georg Henriksen bør til Statskassen bøde 300 Kr. og til Aarhus Købstads Politikasse 400 Kr. Tiltalte Søren Sørensen bør til Statskassen bøde 200 Kr. Saa udreder Tiltalte Bærentsen og Halvdelen af Aktionens Omkostninger for Underretten og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt Halvdelen af Omkostningerne for Overretten, hvorunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Overretssagførerne Dahl og Johnsen, 200 Kr. til hver. De Tiltalte Henriksen og Sørensen udrede derhos hver en Ottendedel af bemeldte Omkostninger for begge Retter. En Tyvendedel af Aktionens Omkostninger for Underretten og en Fjerdedel af bemeldte Omkostninger for Overretten udredes af det Offentlige. De idømte Bøder udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, tiltræder Højesteret i alt væsentligt den i den indankede Dom i saa Henseende givne Fremstilling af Sagens faktiske Omstændigheder. Efter det under Sagen Oplyste maa det antages, at Tiltalte i en Række Tilfælde har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908 §§ 3 og 4, 1ste Stykke, samt Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke og endvidere af § 1 i Anordningen af 10 Juni 1913, jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2det Stykke, og han vil derfor være at anse efter Lov 1908 § 6, Lov 1911 § 11, 2det Stykke samt Lov 1910 § 7, 3die Stykke. Men endvidere findes Tiltalte ved sit Forhold at have gjort sig strafskyldig efter Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, jfr. Straffelovens § 278, samt i Henhold til Straffelovens § 290, forsaavidt angaar dennes sidste Stykke sammenholdt med sidstnævnte § i Loven af 1910. Efter Sagens Oplysninger maa det nemlig antages, at Tiltalte dels i flere Tilfælde i Afsætningsøjemed har undergivet Levnedsmidler, hvis fordærvede Tilstand han maatte indse, en Behandling beregnet paa at skjule denne deres Tilstand, dels i en Række Tilfælde har solgt eller tilberedt Kød til Menneskeføde, uagtet han enten har været eller burde have været paa det rene med, at Kødet var sundhedsfarligt. Den Straf, som Tiltalte herefter har forskyldt, findes at maatte bestemmes under ét, efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i ét Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen for Tiltaltes Vedkommende være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Christian Hannibal Bærentsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i ét Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Dom, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Henriques og Stein 300 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag er Christian Hannibal Bærentsen, Georg Henriksen, Søren Sørensen, Hans Frederik Hansen og Karl Kristensen satte under Tiltale saaledes:

Bærentsen for Bedrageri samt for Overtrædelse af Straffelovens § 278, af samme Lovs § 290, jfr. Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 3dje Stykke, af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908, sammenholdt med Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 7, 2det Stykke, jfr. Anordning Nr. 162 af 10 Juni 1913, af Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 1ste Stykke, jfr. Straffelovens § 278, og af Lov Nr. 104 af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tiltalte Bærentsen er født den 21 Juli 1874 og, foruden at han tvende Gange har vedtaget Bøder for Politiforseelser, tidligere anset ved Højesterets Dom af 3 November 1915 efter Straffelovens § 251 i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Af de Tiltalte drev paa det i nærværende Sag omhandlede Tidspunkt Bærentsen en Slagterforretning i Kongsvang udenfor Aarhus, medens Henriksen drev en saakaldet Delikatesseforretning i Aarhus med Udsalg bl. a. af Kødvarer og Pølser, som delvis blev tilvirkede af ham selv. Tiltalte Sørensen er Slagter i Aarhus og Tiltalte Kristensen Slagter i Hjortshøj.

De Forhold, som lægges de Tiltalte til Last, er følgende:

I. Efter at Slagter Rasmus Nielsen af Trige, der var Indehaver af en Afkogningsanstalt, havde købt en Ko, som om Morgenen den 29 Juni 1915 var falden død om i Baasen hos sin Ejer, samt efter at han havde gjort Koen til Genstand for slagtemæssig Behandling, solgte han samme Dag Kødet til Tiltalte Bærentsen. Denne solgte atter ca. 100 Pund af Kroppen til Tiltalte Henriksen, og da Undersøgelsen under nærværende Sag blev indledet, fandtes hele det af Henriksen købte Parti Kød endnu i hans Besiddelse, medens den øvrige Del af bemeldte Krop beroede i Tiltalte Bærentsens Kælder.

Fornævnte Nielsen har edelig forklaret, at han ved Salget meddelte

Tiltale Bærentsen, at Koen var selvdød og havde været død i nogen Tid, førend han selv købte den, hvorimod Tiltalte Bærentsen har hævdet, at Nielsen til ham sagde, at Halsen var overskaaret paa Kreaturet om Morgenen straks efter, at det var styrtet død om i Baasen, og bemeldte Tiltalte har derhos tilføjet, at han ikke af Kødets Tilstand kunde se andet end, at denne Forklaring nok kunde være rigtig. Tiltalte Henriksen har vedgaaet, at han var indforstaaet med, at Kødet hidrørte fra et selvdødt Dyr, og at det var hans Mening at salte dette Kød og sælge det til Skibe som »Tøndekød«.

Korpsdyrlæge Nielsen i Aarhus, som den 1 Juli 1915 undersøgte det ommeldte i Henriksens Besiddelse forefundne Kød, har forklaret, at dette havde et fuldsændig normalt Udseende, hvorimod Slagtehusinspektør Knudsen sammeseds, der samme Dag ligeledes undersøgte Kødet har afgivet en Erklæring, ifølge hvilken 2 større Stykker havde et saa daarligt Udseende, at han — gaaende ud fra, at de hidrørte fra et selvdødt Dyr — straks erklærede dem for uskikkede til Menneskeføde. Angaaende den ovenommeldte i Tiltalte Bærentsens Kælder forefundne Oksekrop har Dyrlægen og Slagtehusinspektøren overensstemmende forklaret, at den havde et saa daarligt og blodigt Udseende, at der ingen Tvivl kunde være om, at den hidrørte fra et selvdødt Dyr.

Idet der maa gaas ud fra, at Tiltalte Bærentsen har forstaaet, at Koen var selvdød, findes han ved sit her ommeldte Forhold at have handlet i Strid saavel med Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3, som med Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke, hvorimod Tiltalte Henriksens Forhold alene findes stridende mod sidstnævnte Lovbestemmelse.

II. Tiltalte Bærentsen købte den 19 Juni 1915 af fornævnte Slagter Nielsen for et Beløb af 20 Kr. en fed Kalv i slagtet Tilstand og har erkendt, at han gik ud fra, at Kalven var selvdød, idet han vil have troet, at den var død af Tuberkulose, da Lungerne ikke medfulgte. Straks efter, at Tiltalte havde skaaret Kødet ud, viste dette sig at udbrede en saa afskyelig Stank, at han ifølge sin Forklaring maatte kassere hele Kroppen, medens han i sin Butik solgte Leveren og Hjertet i fersk Tilstand. Ifølge Sagens Oplysninger maa det antages, at den ommeldte Kalv er død som Følge af, at den havde forspist sig i Grøntfoder, og at dens Kød har været i høj Grad sundhedsfarligt. Mod Tiltaltes Benægtelse kan det imidlertid ikke anses godtgjort, at han har været vidende om Kalvens Dødsmaade, men ved — som meldt — at have solgt Lever og Hjerte, uagtet han antog Kalven for selvdød, findes Tiltalte Bærentsen at have overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

III. Da Tiltalte Bærentsen en Dag i Slutningen af Maj Maaned 1915 var kommen kørende til oftnævnte Slagter Nielsen, og denne ikke var hjemme, saa Tiltalte Kroppen af en Tyr hænge i Nielsens Slagtehus, hvorpaa han satte sig i Besiddelse af denne Krop og førte den bort paa sin Vogn efter at have betalt Nielsens Hustru et Beløb af antagelig en

Snes Kroner. Ifølge Nielsens Forklaring var Kroppen bestemt til Afkogning, da den indvendig paa Sidebenene var besat med Slim, og saaledes frembød Tegn paa at være stærkt befængt med Tuberkler. Tiltalte, der ikke har bestridt Rigtigheden af Nielsens Forklaring, vil have antaget, at Kødet var »paa Vippen mellem 2den Klasse og Kassation«, og har derefter bortsolgt det i sin Forretning, hvorved han formener at have faaet 80—100 Kr. ind.

Slagtehusinspektør Knudsen har udtalt, at omend der er en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at det omhandlede Kød har været sundhedsfarligt, lader dette sig dog ikke aldeles bestemt afgøre.

Ved at bortsælge det ommeldte Kød uden først at skaffe sig Dyrlægeattest for dets Anvendelighed til Menneskeføde findes Tiltalte Bærentsen at have overtraadt Forskriften i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

IV. Da Tiltalte Bærentsen blev anholdt under Forundersøgelsen i nærværende Sag, beroede der hos fornævnte Slagter Nielsen en Kokrop, der ifølge Salgsforhandlinger mellem Nielsens og Tiltalte Bærentsens Hustruer var bestemt til bemeldte Tiltalte, men selvom Kødet af denne Krop maatte have været saaledes beskaffent, at Salg deraf kunde være ulovligt, kan Tiltalte Bærentsen dog ikke i denne Henseende ifalde Ansvar, da det ikke er oplyst, at han personlig har foretaget sig nogetsomhelst denne Handel vedrørende.

V. Den 30 April 1915 købte Tiltalte Bærentsen af Slagter Nielsen Kroppen af en Hoppe, der vejede ca. 700 Pund. Bemeldte Hoppe var bleven slagtet den foregaaende Aften efter at have været syg siden samme Morgen som Følge af en vanskelig Fødsel, og Tiltalte Bærentsen har vedgaaet, at han ved Handelens Afslutning blev gjort bekendt med, at Hoppen var død af en Fødselssygdom. Samme Tiltalte har derhos forklaret, at han har bortkastet Bagpartiet af Hesten, hvilket var gennemtrængt af Blod, men at han har saltet Resten af Kødet. En Del af dette har han derpaa ladet ryge, hvorefter han har bortsolgt det i sin Butik, og efter hans videre Forklaring havde Kødet et saa smukt Udseende og var saa velsmagende, at det blev meget stærkt efterspurgt af Forretningens Kunder.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad paa Grundlag af nærmere Oplysninger om Hoppens Sygdom udtalt, at dens Kød har været sundhedsfarligt.

Ved Salget af det her omhandlede Kød findes Tiltalte Bærentsen at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Bestemmelsen i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

VI. Sammen med den under V anførte Hoppe købte Tiltalte Bærentsen af Slagter Nielsen en selvdød Gris. Tiltalte vil ved Købet have været uvidende om, hvorledes Grisen var kommen af Dage, men da det senere viste sig, at Mørbradsstykket udsendte en ilde Lugt, som blev værre, da Tiltalte forsøgsvis stegte et Stykke deraf, kom han efter sin Forklaring paa det rene med, at han ikke kunde sælge Grisen til Menne-

skeføde og smeltede derfor Fedtet af, hvorpaa han efter sin videre Forklaring solgte det til en i Aarhus boende Sæbefabrikant P. Carlsen. Ihvorvel Tiltalte Bærentsens Forklaring om det nysommeldte Salg af Fedtet ikke er bestyrket ved det iøvrigt oplyste, findes det dog ikke at kunne statueres, at han har anvendt Kødet af den selvdøde Gris paa en saadan Maade, at han derfor kan ifalde Strafansvar.

VII. Da Tiltalte Bærentsen den 21 Juni 1915 opholdt sig hos Slagter Nielsen paa et Tidspunkt, hvor denne var kørt bort fra sit Hjem, saa han i Nielsens Slagtehus en Kokrop hænge, og af denne skar han da flere Stykker Kød, ialt 117 Pund, som han ved sin Bortkørsel fra Stedet medtog og ved sin Hjemkomst saltede samt næste Dag solgte til Tiltalte Henriksen. Ifølge Sagens Oplysninger var bemeldte Ko selvdød af Yverbetændelse, hvorhos dens Kød efter de af Slagtehusinspektør Knudsen og den Dyrlæge, som havde tilset Koen, afgivne Erklæringer, der er tiltraadte af det veterinære Sundhedsraad, har været sundhedsfarligt. Skønt det, efter hvad der foreligger, maa antages, at Kroppens Udseende var saaledes, at ingen Slagter kunde være i Tvivl om, at Dyret var selvdød, har Tiltalte Bærentsen dog benægtet at have været klar herover; derimod har han vedgaaet, at han var velbekendt med, at Kroppen som hængende hos Nielsen var bestemt til Afkogning, og at han følgelig ikke kunde være i Tvivl om, at det paagældende Kreatur var selvdødt eller slagtet som Følge af Sygdom. Da de Tiltalte Bærentsen og Henriksen næste Dag i Forening saa paa Kødet, iagttog de begge, at det var begyndt at lugte, og der udspandt sig da en Samtale mellem dem, hvorunder de blev enige om, at naar det blev saltet stærkere, kunde det nok bruges til Menneskeføde. Tiltalte Henriksen har forklaret, at han ansaa Kødet for betydelig mørkere, end Oksekød plejer at være, og at han ikke var i Tvivl om, at det stammede fra et med en eller anden Sygdom behæftet Kreatur. Efter at have faaet Kødet hjem nedlagde Tiltalte Henriksen det i Saltlage, og da Forundersøgelsen i nærværende Sag begyndte, fandtes det af Politiet henstaaende i Henriksens Kælder, men det var da næsten sort og udsendte en modbydelig Stank. Tiltalte Henriksen har erkendt, at Kødet var bestemt til i saltet Tilstand at nedlægges i Tønder og sælges til Brug ombord i Skibe, men han har udsagt, at han dog ikke vilde have solgt det, efter at det var kommen i den Tilstand, hvori det — som meldt — blev fundet af Politiet.

Idet de Tiltalte, naar de vilde undlade at indhente nærmere Oplysning om det omhandlede Kød, burde have forudsat, at det hidrørte fra et selvdødt Dyr, findes de ved deres Dispositioner over Kødet at have handlet i Strid med Lovgivningen, idet Tiltalte Bærentsen har overtraadt Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Tiltalte Henriksen Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke, hvorimod de, da det ikke kan anses oplyst, at Kødet var fordærvet paa den Tid, det saltedes ned, og Kødet ikke er solgt efter at være behandlet med Saltlage, ikke ved selve Nedsaltningen findes at have paadraget sig yderligere Strafansvar.

VIII. Ved den under VII ommeldte Lejlighed medtog Tiltalte Bærentsen ligeledes fra Slagter Nielsen Bagfjerdingerne af en Kalv, hvis

Krop hang i Nielsens Slagtehus, og om hvilken Nielsen havde udtalt til Tiltalte Bærentsen, at han gerne maatte have den til Foræring. Ifølge Sagens Oplysninger var bemeldte Kalv død af Tuberkulose, og efter hvad Nielsen edelig har forklaret, var Kroppen mager og elendig samt besat med Tuberkler fra Hale til Hoved paa Brysthinde og Bughinde, hvilket efter hans Formening umulig kunde overses af nogen Slagter. Tiltalte Bærentsen har forklaret, at han ikke kunde se, at Kødet var tuberkuløst, men at han derimod, da Kødet var slapt og vandet, antog, at Dyret var »slagtet for Diarrhoe eller lignende«, hvorhos han fandt Kødet saa daarligt, at han hakkede det op og anvendte det til Foder for sine Høns.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at dette Kød har været i høj Grad sundhedsfarligt.

Ligesom med Hensyn til det under VII omhandlede Kød findes [Tiltalte Bærentsen] her at burde have forudsat, at Kødet hidrørte fra et selvdødt Kreatur, men da hans Forklaring om den Anvendelse, han har gjort af Kødet, ikke kan forkastes, vil hans Forhold i denne Henseende alene kunne tilregnes ham som Overtrædelse af Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

IX. Den 27 Maj 1915 solgte Tiltalte Sørensen til Tiltalte Bærentsen en So, der var slagtet af sin Ejer, fordi den ikke kunde komme til at føde. Tiltalte Sørensen har erkendt, at han var fuldt ud paa det rene med, at Kødet var utjenlig til Menneskeføde og sundhedsfarligt, hvilket han ogsaa vilde have meddelt Tiltalte Bærentsen, hvorhos han har udsagt, at Soen var af et saadant Udseende omkring Bækkenpartiet og paa Skinkerne, at enhver Slagter straks maatte kunne se, at Dyret havde været sygt i Fødselsorganerne før Slagtningen. Tiltalte Bærentsen har benægtet at have faaet Underretning af Tiltalte Sørensen om Kødets daarlige Beskaffenhed, hvorhos han har hævdet, at han efter Kødets Udseende troede, at Soen var slagtet, fordi den havde været ved at dø af Varme. Iøvrigt har Tiltalte Bærentsen forklaret, at han har saltet og røget det omhandlede Kød, hvorefter han har solgt en Del deraf i sin Butik og en anden Del til Tiltalte Henriksen, som har erkendt at være gaaet ud fra, at Kødet hidrørte fra et nødslagtet Dyr. Tiltalte Henriksen har iøvrigt forklaret, at han har maattet kassere en Del af det omhandlede Kød, fordi det var surt og lugtede ilde, samt at Resten af Kødet — som han, forsaavidt det maatte vise sig brugbart, havde tænkt sig at sælge som »Tøndekød« — er bleven beslaglagt af Politiet.

Efter de fra Slagtehusinspektør Knudsen og det veterinære Sundhedsraad foreliggende Erklæringer maa der gaas ud fra, at det ommeldte Kød har været sundhedsfarligt.

Det af de Tiltalte Sørensen og Bærentsen med Hensyn til det her omhandlede Kød udviste Forhold vil være at tilregne dem som Overtrædelse af Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, hvorimod Tiltalte Henriksen ikke findes i denne Henseende at have paadraget sig noget Strafansvar.

X. Ved den under IX ommeldte Lejlighed købte Tiltalte Bærentsen tillige af Tiltalte Sørensen en Griseso, der var mager og havde en Skade

i Ryggen. Tiltalte Sørensen var bekendt med, at denne So var slagtet paa Grund af Tuberkulose, og vil have givet Tiltalte Bærentsen Meddelelse herom. Sidstnævnte Tiltalte har bestridt at have modtaget saadan Meddelelse, hvorimod han har erkendt, at han efter at have faaet Kødet hjem nok kunde se, at Grisen havde Tuberkler i Lungerne. Tiltalte Bærentsen har forklaret, at han ogsaa har saltet og røget Kødet af denne Gris samt solgt en Del af det i sin Butik og afhændet en anden Del til Tiltalte Henriksen. Denne har med Hensyn til det nu omhandlede Kød afgivet en Forklaring, der ganske svarer til den under IX gengivne, idet han har købt Kødet af de under IX og X ommeldte Dyr under eet.

Om Kødet har været sundhedsfarligt har ikke kunnet oplyses.

Ved at sælge Kødet uden Dyrlægeattest har de Tiltalte Sørensen og Bærentsen overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, derimod findes Tiltalte Henriksen ej heller med Hensyn til dette Kød at have gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold.

XI. Den 25 Marts 1914 købte Tiltalte Bærentsen efter Anvisning af Tiltalte Kristensen en Ko, der var bleven slagtet efter at have været syg i længere Tid, og som efter Slagtningen havde vist sig at lide af Fedtlever. Tiltalte Kristensen har forklaret at have givet Tiltalte Bærentsen Meddelelse om Beskaffenheden af Koens Lidelse, og Tiltalte Bærentsen har i denne Anledning udsagt, at han ikke tør benægte at have faaet saadan Meddelelse, men at han dog intet erindrer herom. Iøvrigt har Tiltalte Bærentsen forklaret, at han har solgt Inderlaarene af denne Ko i sin Forretning, men at det øvrige Kød, som han havde tænkt at sælge som »Skipperkød«, er bleven fordærvet for ham og derfor af ham afleveret til Destruktionsanstalten.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad erklæret, at Kødet af den omhandlede Ko har været sundhedsfarligt.

Ved — som meldt — at have bortsolgt en Del af Kødet har Tiltalte Bærentsen handlet i Strid med Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XII. Engang i Foraaret 1914 købte Tiltalte Bærentsen af Tiltalte Kristensen en meget mager So, der havde knækket Krydset, og som Tiltalte Bærentsen selv slagtede hos Kristensen. Tiltalte Bærentsen har forklaret, at han antager at have saltet Kødet af denne So og derefter solgt det i sin Forretning.

Om Kødets Beskaffenhed har nærmere Oplysning ikke kunnet tilvejebringes.

Idet Soen efter det foreliggende maa anses at have vist sig syg inden Slagtningen, har Tiltalte Bærentsen ved at sælge dens Kød overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XIII. Efter at Tiltalte Kristensen i Begyndelsen af Juni Maaned 1915 havde slagtet en meget mager Ko, der i nogle Dage havde været syg, og

som efter Slagtningen viste sig at have haft en Sprængning i Hjertet, købte Tiltalte Bærentsen Kroppen, hvorpaa han — efter hvad han antager — har saltet Kødet og bortsolgt det i sin Forretning.

Om Kødets Beskaffenhed har nærmere Oplysning ikke kunnet tilvejebringes.

Idet der maa gaas ud fra, at Tiltalte Bærentsen har været gjort bekendt med Koens Sygdom, har han ved sit heromhandlede Forhold overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XIV. Først paa Vinteren 1914—15 blev Tiltalte Kristensen tilkaldt til at slagte en Kalv, der havde forslugt sig paa en Roe, og hvis Spiserør var beskadiget ved, at Ejerens Folk havde søgt at støde Roen ned med et Piskeskaft. Efter Slagtningen købte bemeldte Tiltalte Kroppen og solgte den senere til Tiltalte Bærentsen, der har forklaret, at han antager at have saltet Kødet og solgt det i sin Forretning.

Nærmere Oplysning om Kødets Tilstand foreligger ikke.

Idet Kalven maa anses for at have været syg, da den blev slagtet, og idet der maa gaas ud fra, at Tiltalte Bærentsen har været bekendt hermed, findes han ved Salget af Kødet at have handlet i Strid med Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4.

XV. En Dag i Februar Maaned 1915 fandt Gaardejer Hastrup af Kankbølle, da han ved Firetiden om Morgenen kom ned i sin Stald, at en Ko, der den foregaaende Dag havde kælvet, laa i sin Baas med Børen krænget og var død. Op ad Dagen blev Koen transporteret til Tiltalte Kristensen, hos hvem den ca. 7 Timer efter, at den var funden død, blev undergivet slagtemæssig Behandling, hvorefter samme Tiltalte senere solgte Kroppen til Tiltalte Bærentsen, hvem han meddelte, at Koen var selvdød. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han ved sit Køb af Koen godt vidste, at den var funden død i Baasen, hvorhos han har forklaret, at han senere har lagt Kødet i Saltlage og derpaa solgt det til Menneskeføde.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at Kødet af et Dyr, der har ligget dødt med Indvoldene i sig i saa lang en Tid som nys anført, vil være saa gennemtrængt af Forraadnelsesbakterier, at det er sundhedsfarligt selv i saltet Tilstand.

Ved sit Forhold til det her omhandlede Kød findes Tiltalte Bærentsen at have overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

Rettelse: Side 655 l. 4 f. o. efter Reykjavik tilføjes (Steglich-Petersen). l. 5 f. o. (Steglich-Petersen) læs: (Levy). S. 661 l. 6 f. o. efter »Vegne« indskydes: (den kst. Kammeradvokat).

Færdig fra Trykkeriet den 16 Januar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 48—49.**

Fredag den 21 December.

XVI. Da Tiltalte Bærentsen en Gang i Efteraaret 1914 i Aarhus traf Slagter Marius Benstrup, hvem han kendte, og om hvem han vidste, at han i Rønde drev en Afkogningsanstalt, hvortil han indkøbte selvdøde og nødslagtede Kreaturer, sagde Tiltalte Bærentsen til Benstrup, at naar denne lejlighedsvis fik flere Kroppe, end han havde Brug for, skulde han underrette Tiltalte derom, da han saa vilde købe nogle af Varerne. I Henhold hertil sendte Benstrup kort efter Jul 1914 Tiltalte Bærentsen en So, der ifølge den af Benstrup afgivne Forklaring var død af en Aaresprængning under eller kort før en Fødsel, og som ikke var afblødt. — Benstrup gav ikke Tiltalte Bærentsen Besked om Soens Dødsmaade, men — efter hans videre Forklaring — kunde paa Grund af den Tilstand, hvori Kødet befandt sig, en Slagter umuligt være i Tvivl om, at Soen var selvdød.

Tiltalte Bærentsen har intet haft imod Benstrups Forklaring at erindre, men har dog hævdet, at han ikke har kunnet se, at Soen var selvdød. Han vil ikke kunne gøre nærmere Rede for, hvorledes han har disponeret over Kødet, men antager, at han har solgt det i sin Butik.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Soens Kød har været utjentligt til Menneskeføde, men næppe egentlig sundhedsfarligt.

Det findes nu ikke betænkeligt at statuere, at Tiltalte Bærentsen har indset, at den her omhandlede So var selvdød, og han har derfor ved at modtage og sælge Kødet handlet i Strid med Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

XVII og XVIII. I Begyndelsen af Aaret 1915 modtog Tiltalte Bærentsen fra Benstrup under eet Kroppene af en Ko og en Kalv. Koen var funden død i sin Baas, og ifølge Benstrups Forklaring skyldes Døden antagelig en Aarebristning ved Børen; da alt Blodet var i Dyret, kunde ingen Slagter være i Tvivl om, at Koen var selvdød. Kalven havde Benstrup — efter sin videre Forklaring — selv slagtet for Ejeren, da den ikke kunde trives, og efter Slagtningen viste den sig stærkt befængt med Tuberkler saavel i Lungerne som paa Brysthinden, hvilken sidste Benstrup fjernede, inden han sendte Kroppen til Tiltalte Bærentsen. Denne har — uden iøvrigt at fremføre Indvendinger mod Benstrups Forklaring

— anført, at han ikke kunde se, at Koen var selvdød; samtidig har Tiltalte Bærentsen erkendt, at Kødet af begge de ommeldte Dyr antagelig er solgt i hans Butik.

Om Beskaffenheden af Koens Kød foreligger der ikke nærmere Oplysninger; angaaende Kalven har Slagtehusinspektør Knudsen med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at der er overvejende Sandsynlighed for, at dens Kød har været sundhedsfarligt.

Idet Tiltalte Bærentsens Forklaring om ikke at have kunnet se, at Koen var selvdød, efter det foreliggende maa forkastes, findes han ved Forhandlingen og Modtagelsen af dennes Kød at have overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke. Ved Forhandlingen af Kalvekødet har samme Tiltalte derhos overtraadt Bestemmelser i førstnævnte Lovs § 4.

XIX. Tiltalte Bærentsen har endvidere i Foraaret 1915 af oftnævnte Benstrup købt en Ko, som efter Sælgerens Forklaring var selvdød og havde alt Blodet i sig, saa at enhver Slagter, der saa Kroppen, maatte være klar over, at Døden var indtraadt af sig selv.

Tiltalte Bærentsen har — uden iøvrigt at bestride Rigtigheden af Benstrups Forklaring — anbragt, at han ikke af Kødets Tilstand kunde se, at Koen var selvdød, hvorhos han har tilføjet, at han antagelig har solgt Kødet i sin Butik.

Det er ikke oplyst, at det oftnævnte Kød har været sundhedsfarligt.

Efter det foreliggende findes der ikke at kunne tages Hensyn til Tiltalte Bærentsens nysanførte Anbringende om at have været ubekendt med, at Koen var selvdød, og han findes derfor ogsaa i dette Tilfælde at have overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

XX. Engang i Foraaret 1914 købte Tiltalte Bærentsen af Slagter Søren Sørensen af Mundelstrup en Ko, om hvilken Sørensen udtrykkelig meddelte ham, at den var død af Børbetændelse.

Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han efter denne Meddelelse var paa det rene med, at Kødet var sundhedsfarligt. Desuagtet lagde han dog Kødet i Lage og hakkede det til Pølser, men da disse blev kulsorte i Stedet for røde, turde han ikke sælge dem og transporterede dem derfor til Stranden ved Aarhus, hvorfra han kastede dem ud i Vandet.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at det omhandlede Kød har været i høj Grad sundhedsfarligt.

Idet nu Tiltalte Bærentsens Forklaring om at have bortkastet de ommeldte Pølser ikke vil kunne tilsidesættes, findes han ved sit Forhold til det heromhandlede Kød at have overtraadt Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke, hvorhos bemeldte Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 290, jfr. § 46.

XXI. Efter hvad nysnævnte Slagter Sørensen edelig har forklaret, har han ved en anden Lejlighed solgt Tiltalte Bærentsen Kroppen af en

Ko, der var slagtet som lidende af den saakaldte »Husmandssyge«. Koen blev solgt til Bærentsen for 15 Kr., og efter denne lave Pris maatte Tiltalte vide, at det var et nødslagtet Kreatur, hvad Sørensen forøvrigt ogsaa er ganske sikker paa at have sagt til ham.

Tiltalte Bærentsen har erkendt at have modtaget den omhandlede Ko, hvis Kød han sandsynligvis har solgt i sin Butik, men iøvrigt har han forklaret intet nærmere at erindre om dette Tilfælde.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at »Husmandssyge« er en kronisk Mave- og Tarmkatarrh, der medfører, at vedkommende Dyr kun kan komme i Kødkontrollens 2den Klasse, men iøvrigt har han ikke kunnet anføre noget bestemt om Beskaffenheden af det her omhandlede Kød.

Idet der maa gaas ud fra, at Tiltalte Bærentsen har forudsat, at Koen før Slagtningen havde vist sig syg, har han ved at sælge dens Kød uden Dyrlægeattest overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXII. Slagter Sørensen har ligeledes edelig forklaret, at han ved en tredie Lejlighed har solgt Tiltalte Bærentsen en Kalv, der var død ved Hængning i Baasen, at han gav Bærentsen udtrykkelig Meddelelse om, at Kalven var selvdød, samt at Tiltalte Bærentsen nok ogsaa kunde se dette af Kødets Tilstand.

Bemeldte Tiltalte har forklaret, at han ikke har nogen Grund til at tro, at Sørensen skulde lyve ham noget paa, og at han derfor maa gaa ud fra, at dennes Forklaring er rigtig, men at han intet som helst erindrer om dette Tilfælde.

Slagtehusinspektør Knudsen har udtalt, at Kødet af denne Kalv ikke kan erklæres for egentlig sundhedsfarligt.

Efter det foreliggende findes det ubetænkeligt at statuere, dels at Tiltalte Bærentsen har været vidende om, at den her omhandlede Ko var selvdød, dels at han desuagtet har solgt dens Kød, og han har da herved gjort sig skyldig i Overtrædelse af Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

XXIII. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han engang i Sommeren 1914 af oftnævnte Sørensen har købt en Tyr, der havde brækket Halsen i Baasen, og som derefter var bleven slagtet, hvorved Blodet var kommet godt af den, saa at der intet var i Vejen med Kødet.

I Tilslutning hertil har Slagtehusinspektør Knudsen udtalt, at der næppe har været noget i Vejen med bemeldte Tyrs Kød.

Da det foreliggende ikke giver Grund til at antage andet, end at Tyren er slagtet straks efter at være kommet til Skade, saa at den hverken har været selvdød eller vist sig syg, findes Tiltalte Bærentsen ikke at have paadraget sig Strafansvar ved sit Forhold i den her ommeldte Henseende.

XXIV. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han i Begyndelsen af Maj 1915 af Slagter Frandsen i Lyngaa har købt Kroppen af en Tyr, der var

bleven slagtet som Følge af Stivsyge. Tiltalte vil ikke kunne erindre, hvortil han har brugt Kødet, men da det var daarligt, slapt og vandet, er han efter sin Forklaring tilbøjelig til at tro, at han har hakket det op til Hønsefoder.

Idet det ikke heroverfor er godtgjort, at Tiltalte Bærentsen har anvendt Kødet eller noget deraf til Menneskeføde, kan han ej heller med Hensyn til dette Forhold anses at have gjort sig skyldig i noget ulovligt.

XXV.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tiltalte Bærentsen har erkendt at have solgt til Tiltalte Hansen en Del »billigt« Kød, der ifølge hans Forklaring har været af samme Beskaffenhed som det iøvrigt under denne Sag ommeldte, uden at han dog vil kunne erindre noget nøjere om, hvorfra Kødet i de enkelte Tilfælde stammede.

Idet Tiltalte Bærentsens Forklaring findes at maatte forstaas derhen, at han til Tiltalte Hansen har solgt Kød af Dyr, der have vist sig syge før eller efter Slagtningen, har han herved overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXVI. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han sidst i Juni Maaned 1915 af Slagter Peter Møller Petersen af Enslev har købt Kroppen af en slagtet Gris, om hvilken Sælgeren havde meddelt ham, at der var fundet Tuberkler i dens Lunge og Lever, hvad Tiltalte ogsaa selv kunde se, da Organerne medfulgte. Imidlertid syntes Tiltalte efter at have undersøgt Kødet, at der ikke var noget i Vejen med dette, hvorfor han har solgt det i sin Butik.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det verinære Sundhedsraad udtalt, at efter den Udbredelse, Dyrets Tuberkulose har haft, maa det her omhandlede Kød have været utjenligt til Menneskeføde.

Ved Salget af Kødet har Tiltalte Bærentsen overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXVII. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han derhos af nysnævnte Slagter Møller Petersen har købt 3 à 4 undervægtige Grise, der var slagtet som lidende af Stivsyge.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at han ikke vil anse det udelukket, at Kødet af de tre Grise kunde have opnaaet 2den Klasses Stempel.

Men herefter samt da det ikke foreligger oplyst, at Tiltalte Bærentsen var vidende om, at Grisene var slagtet paa Grund af Sygdom, findes han ikke med Hensyn til dette Forhold at have gjort sig skyldig i noget strafbart.

XXVIII. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han i April eller Maj Maaned 1915 af Slagter Hans Hansen i Holme har købt Kroppen af en tuberkuløs Ko, der var slagtet paa Grund af Yverbetændelse, og om hvil-

ken Sælgeren i Henhold til en Dyrlæges Udtalelser havde meddelt Tiltalte Bærentsen, at Kødet var utjenlig til Menneskeføde. Tiltalte har imidlertid forklaret, at han efter at have afsmeltet Fedtet har solgt Benene af bemeldte Krop og anvendt Kødet til Hønsefoder.

Da denne Forklaring ikke vil kunne forkastes, har Tiltalte Bærentsen ikke paadraget sig Strafansvar ved Købet af det her ommeldte Kød.

XXIX. Tiltalte Bærentsen har yderligere erkendt at have købt af nysnævnte Slagter Hansen tre Spædekalve, hvoraf — efter hvad han vidste — den ene var selvdød og de to andre nødslagtede som lidende af Diarrhoe.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Kødet af de to sidstnævnte vår sundhedsfarligt, og at Kødet af den førstnævnte i hvert Fald var utjenligt til Menneskeføde.

Nævnte Tiltalte har imidlertid hævdet, at han har givet Kødet af alle tre Kalve til sine Svin, og ihvorvel denne Forklaring ikke er bestyrket ved det iøvrigt fremkomne, findes den dog at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, saa at det ikke vil kunne statueres, at Tiltalte i denne Henseende har gjort sig skyldig i noget strafbart.

XXX. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han i Tiden fra Februar 1915 til henimod Slutningen af Juni Maaned s. A. af Slagter Chr. Staack i Borum har købt 10 à 12 Grise, som han vidste var nødslagtede, fordi de havde lidt af Stivsyge. Efter sin Forklaring har Tiltalte derhos saltet Kødet af Grisene og solgt det i sin Forretning.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Grisenes Kød utvivlsomt har været utjenligt til Menneskeføde.

Ved sit her ommeldte Forhold har Tiltalte Bærentsen overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXXI. Bemeldte Slagter Staack har forklaret, at han engang i Foraaret 1915 har solgt til Tiltalte Bærentsen for 30 Kr. Kroppen af en fed Gris, som han havde slagtet, fordi den var syg og ikke kunde gaa paa Benene; da Grisen blev slagtet, var den lige ved at dø, saa at der næsten intet Blod kom fra den, hvorfor Kødet var stærkt blodfyldt og mørkt, hvad Tiltalte — efter Staacks Formening — ogsaa maatte kunne se.

Slagtehusinspektør Knudsen har ikke kunnet udtale sig om Kødets Sundhedsfarlighed, men har dog bemærket, at det i hvert Fald har været utjenligt til Menneskeføde.

Tiltalte har overfor Staacks nysanførte Forklaring ikkun gjort gældende, at han ikke kan huske noget om den ommeldte Gris, men naar henses til Tiltaltes Forhold iøvrigt under denne Sag, findes det ikke betænkeligt at statuere, at han har solgt Kødet i sin Butik, uagtet han har været klar over, at Grisen havde vist sig syg før Slagtningen, og Tiltalte Bærentsen har da herved overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXXII. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han af oftnævnte Staack har købt en So, der var død som Følge af, at den ikke kunde komme af med sine Grise, og Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Kødet af denne So har været i høj Grad sundhedsfarligt.

Tiltalte har imidlertid forklaret, at han af dette Kød, der var saa blodfyldt, at han ikke kunde anvende det paa anden Maade, alene har afsmeltet Fedtet og solgt det til den ovenfor nævnte Sæbefabrikant Carlsen. Under et senere afholdt Forhør har dog Tiltalte udsagt, at han ikke tør bestride at have solgt en Del af det ommeldte Fedt i sin Forretning, da han syntes, at det saa ualmindelig godt ud. Overfor sin Defensor her for Retten har Tiltalte Bærentsen vel atter fragaaet denne Erkendelse og gjor gældende, at han underhaanden har solgt oftnævnte Fedt til en Bager, der boede i samme Ejendom som han selv og ikkun vilde anvende Fedtet til at indgnide Plader med, men der findes efter det foranførte intet Hensyn at kunne tages til Tiltaltes sidste Fremstilling.

Ifølge Slagtehusinspektør Knudsens Udtalelse kan Fedt af det ommeldte Dyr ikke anses som absolut sundhedsfarligt, hvorimod det maa betegnes som utjenligt til Menneskeføde.

Da Tiltalte maa anses at have vedgaaet, at han har vidst, at Soen var selvdød, findes han ved sit her omhandlede Forhold at have overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 3 og Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

XXXIII. Slagter Staack har forklaret, at han i Marts Maaned 1915 har solgt til Tiltalte Bærentsen 2 Kalve, som han havde slagtet, fordi de var lidende af Diarrhoe. Han vil ikke ved Salget udtrykkelig have meddelt Tiltalte, hvad Kalvene har fejlet, men da Kødet var slapt og vandet, og Dyrene vare meget afmagrede, har Tiltalte — efter Staacks Formening — ikke kunnet nære nogen begrundet Tvivl om, at de havde været syge, da de blev slagtede.

Tiltalte har intet haft mod denne Fremstilling at erindre og har derhos udsagt, at han antager at have saltet Kødet af Kalvene og solgt det i sin Butik.

Slagtehusinspektør Knudsen har med Tilslutning af det veterinære Sundhedsraad udtalt, at Kødet af de tvende Kalve har være sundhedsfarligt.

Ved under de foreliggende Forhold at forhandle det her ommeldte Kød har Tiltalte Bærentsen tilsidesat Forskrifterne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke.

XXXIV. Tiltalte Bærentsen har erkendt at han den 30 Juni 1915 købte en Gris af oftnævnte Staack, og om bemeldte Gris har Staack afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at den laa og stønnede i Baasen, saa at han slagtede den af Frygt for, at den skulde dø for ham; da Kødet havde ligget i 2 Dage, viste det sig slimet og fuldt af Spy, men hvad Grisen havde fejlet, vidste Staack ikke og udtalte sig ej heller des-

angaaende til Tiltalte Bærentsen. Denne maa imidlertid anses at have erkendt sin Viden om, at Grisen havde været syg, inden den blev slagtet, hvorhos han har forklaret at have solgt en større Del af Kødet til Tiltalte Henriksen og muligvis forhandlet nogle mindre Dele af Kroppen i sin Butik, hvilket sidste han dog ikke tror er sket.

Tiltalte Henriksen har forklaret, at han den 1ste Juli 1915 har købt af Tiltalte Bærentsen ca. 50 Pund Flæsk, som — efter hvad han vidste — hidrørte fra et nødslagtet Kreatur, og som han havde til Hensigt at salte og sælge til Skibene som »Tøndekød«. Dette blev imidlertid forhindret ved hans Anholdelse under nærværende Sag.

Slagtehusinspektør Knudsen har udtalt, at han om Kødet af den her omhandlede Gris ikke kan sige andet end, at det har været utjenligt til Menneskeføde.

Ved at afhænde Kødet som sket har Tiltalte Bærentsen overtraadt Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 4, 1ste Stykke, hvorimod Tiltalte Henriksen ikke findes at have paadraget sig Ansvar paa dette Punkt.

XXXV. De Tiltalte Bærentsen og Henriksen har derhos erkendt, at førstnævnte i Tiden fra den 22 April 1915 til den 26 Juni s. A. har solgt til sidstnævnte i mange forskellige Partier en Del Kød af forskellig Slags til et samlet Beløb af 323 Kr. 90 Øre, samt at dette Kød, efter hvad de begge vidste, hidrørte fra selvdøde eller nødslagtede Kreaturer, uden at det nærmere har kunnet eftervises, fra hvilket Dyr de enkelte Stykker stammede. Tiltalte Henriksen der dog vilde have bortkastet og kasseret en mindre Del af det her omhandlede Kød, har derhos vedgaaet, at Størsteparten af det er solgt — tildels efter at han deraf havde fabrikeret Pølser — til Skibe, der provianterede i Aarhus.

Ved deres i denne Henseende udviste Forhold har de nævnte Tiltalte gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 §§ 3 og 4 og Lov om indenrigs Kødkonrol af 13 Maj 1911 § 9, 2det Stykke.

XXXVI.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

XXXVII. Tiltalte Bærentsen har erkendt, at han om Sommeren har tilsat sin Saltlage et Stof, der benævnes Aseptin og bestaar af et Borsyrepulver, blandet med en svag Grad af Salpeter. Bemeldte Aseptin har Tiltalte anvendt i Forholdet: 1 Pund Aseptin til 1 Spand Kogsalt, hvorhos han regelmæssigt hele Aaret rundt har tilsat sin Fars ringe Mængder Aseptin, som han istrøede uden noget bestemt Forhold.

Idet Tiltalte har hævdet, at han ved Anvendelsen af Aseptin alene har villet bevare ufordærvet Kød, har han benægtet at have anvendt det ommeldte Middel i det Øjemed at fjærne ilde Lugt fra fordærvet Kød eller at forbedre en Kødvares Udseende.

I en paa Forhørsdommerens Foranledning afgiven Erklæring har den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium bl. a. udtalt, at Borsyre ikke kan betragtes som et uskadeligt Middel, at Optagelsen

af Borsyre hos alle Mennesker synes at medføre en formindsket Udnyttelse af Fødens Æggehvidestoffer, at Borsyre ikke kan fjærne ilde Lugt fra Kød, men at en Borsyrebehandling anvendt overfor frisk Kød eller Kød, der endnu ikke er ildelugtende, vil kunne forøge Varens Holdbarhed, samt at Behandlingen med Borsyre ikke særlig egner sig til at dække over en Vares slette Tilstand.

Ved paa den ommeldte Maade at anvende Borsyre har Tiltalte Bærentsen overtraadt Bestemmelserne i § 1 i Anordning af 10 Juni 1913 om Forbud mod Tilsætning af Farvnings- og Konserveringsstoffer til Levnedsmidler, der er bestemte til Falholdelse, jfr. Lov om Undersøgelser af Levnedsmidler m. m. af 18 April 1910 § 7, 2det Stykke.

XXXVIII. Tiltalte Bærentsen, der i Slutningen af Marts Maaned 1916 til Ostehandler Jens Jensen i Esbjerg solgte et Parti saltet Kød og ca. 250 Pund Pølser, har fremdeles været sigtet for Misbrug af offentlige Stempler og Mærker, idet een af de Tønder, hvori han sendte Kød til Esbjerg, var forsynet med en ubrudt Plombe, der sad fast i en Staaltraad i Tøndens øverste Kant, hvorhos en Tønde og en Kasse, der var anvendt som Emballage til Pølserne var forsynede med en Mærkeseddel, der angav, at Varerne var af 1ste Klasse og statskontrollerede, samt med en Plombe, der — ligesom den nysnævnte — angav, at Varerne stammede fra Hammel Svineslagteri.

Ifølge Tiltalte Bærentsens Forklaring har han imidlertid benyttet Emballage fra bemeldte Svineslagteri i Flæng sammen med anden Emballage, og, uden at han særlig vil have tænkt derover, var da Plombe og Mærkeseddel med en dertil hørende Stump Staaltraad bleven hængende paa de to Tønder og Kassen. Tiltalte Bærentsen har derhos fastholdt at det ikke har været hans Hensigt at skuffe Jensen med Hensyn til Varernes Kvalitet eller Oprindelse, og idet der ikke findes Føje til at tilsidesætte disse Forklaringer, kan Tiltalte ikke anses i her omhandlede Henseende at have gjort sig skyldig i noget strafbart.

XXXIX. —

Medens der iøvrigt ikke foreligger Oplysning om, at nogen har lidt Skade ved Nydelse af det i Sagen ommeldte Kød, har Handelsrejsende Joh. Andersen Strandal af Rosenvang den 10 Juli 1915 til Politiet anmeldt, at han ved Juletid 1914 i Tiltalte Bærentsens Forretning købte en Skinke, som af ham og hans Familie blev spist i stegt Tilstand Juleaften s. A. Andersen har derhos med Tilslutning af sin Hustru, Maren, født Hansen, afgivet en Forklaring, som gaar ud paa, at de seks Personer, der ved nævnte Lejlighed nød af Kødet, alle blev syge af Diarrhoe og Opkastninger i Løbet af Natten og den paafølgende Dag, uden at der dog blev hentet Læge. Hverken Andersen eller hans Hustru tænkte sig straks, at Sygdommen var foraarsaget af Skinken, og de undlod derfor at reklamere overfor Tiltalte Bærentsen. Ved Paasketid 1915 fik de derhos fra samme Tiltaltes Forretning leveret et Stykke Kalvekam, som, da det blev stegt, udsendte en saa ilde Lugt, at de opgav at spise Kødet, og Dagen efter, at dette Kød var købt lod de endelig deres Datter i Tiltalte Bærentsens Butik købe noget Kødfars, som straks, da den blev ud-

pakket, udsendte samme ilde Lugt som det sidst nævnte Kød. Medens de ej heller klagede til Tiltalte over Kalvekødet, sendte de Farsen tilbage og modtog de Penge igen, som de havde betalt derfor.

Under Sagen er der ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand.

For sit ovenfor under XX ommeldte Forhold vil Tiltalte Bærentsen være at anse efter Straffelovens § 290, jfr. § 46, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. For sit i de ovenfor under I, II, III, V, VII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XIX, XXI, XXII, XXV, XXVI, XXX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV og XXXV ommeldte Henseender udviste Forhold vil Tiltalte Bærentsen derhos være at anse efter Lov om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27 Maj 1908 § 6 med en Bøde til Statskassen, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til 2000 Kr., og for de samme Forhold undtagen VII samt for de under VIII og XX ommeldte efter Lov om indenrigs Kødkontrol af 13 Maj 1911 § 11, 2det Stykke, med en Bøde til Ning Herreds Politikasse, der findes at kunne bestemmes til 1500 Kr., saaledes at der under det førstnævnte Beløb er indbefattet den Bøde, bemeldte Tiltalte for sit under XXXVII ommeldte Forhold efter Lov om Undersøgelser af Levnedsmidler m. m. af 18 April 1910 § 7, 3 Stykke, ligeledes har forskyldt til Statskassen.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Af Aktionens Omkostninger vil Halvdelen af Omkostningerne i 1ste Instans og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt Halvdelen af Omkostningerne for Overretten, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor sammesteds i Salær hver 200 Kr., være at udrede af Tiltalte Bærentsen, hvorhos de Tiltalte Henriksen og Sørensen ville have at udrede hver en Ottendedel af bemeldte Omkostninger for begge Retter, medens en Tyvendedel af Aktionens Omkostninger for Underretten og en Fjerdedel af bemeldte Omkostninger for Overretten vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 168. Statshusmand **Julius Sørensen** (Liebe)

mod

Gaardejer **Laurs Mikkelsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at tilbagelevere Appellanten 2 Køer, som han havde fjernet fra Appellantens Stald samt om Straf for Selvtægt.

Nørhald-Støvring og Galten Herreders ordinære Rets Dom af 6 April 1916: Indstævnte Gaardejer Laurs Mikkelsen af Bramstrup Mark bør under en Randers Amtsfattigkasse tilfaldende Mulkt af 10 Kr. for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, tilbagelevere Citanten Statshusmand Julius Søren-

sen af Bramstrup paa dennes Bopæl de fornævnte 2 Køer, betale i Erstatning 1 Kr. pr. Dag fra 10 Maj 1915 til Tilbageleveringsdagen, bøde 40 Kr. til Statskassen eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 6 Dage samt erstatte Citanten Sagens Omkostninger med 50 Kr., alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 7 August 1916: Forsaavidt angaar den idømte Straf og Processens Omkostninger i 1ste Instans, bør Underretsdommen ved Magt at stande. Iøvrigt bør Appellanten, Gaardejer Laurs Mikkelsen, for Tiltale af Appelindstævnte, Statshusmand Julius Sørensen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Den idømte Bøde og de idømte Procesomkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og øvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Appellantens Procedure foreligger til Paakendelse for Højesteret kun Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udlevere de i den indankede Dom ommeldte 2 Køer og betale Appellanten Erstatning for Afsavn af disse.

Idet det ikke mod Indstævntes Benægtelse kan anses godtgjort, at Parterne har indgaaet den af Appellanten paaberaabte Handel om Køerne, hvorefter Købesummen for disse skulde betales, naar Appellanten fik Tillægslaan i sin Ejendom, maa det imidlertid forsaavidt have sit Forblivende ved den indankede Dom, som derfor vil være at stadfæste.

For utilbørligt Ophold af Sagen vil Indstævntes Sagfører for Underretten, Sagfører Degn, i Medfør af Fr. 16 Januar 1828 § 14 være at anse med en Bøde til Randers Amts Fattigkasse af 50 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Erlæggelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til Justitskassen betaler Appellanten, Statshusmand Julius Sørensen, 2 Kroner. Sagfører Degn bør til Randers Amts Fattigkasse bøde 50 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Appelindstævnte, Statshusmand Julius Sørensen af Bramstrup, i første Instans ved Nørhald—Støvring og Galten Herreders ordinære Ret søgt Appellanten, Gaardejer Laurs Mikkelsen af Bramstrup Mark,

og nedlagt Paastand om, at denne tilpligtes dels under en daglig Mulkt paa hans Bopæl at tilbagelevere to Køer, som Appellanten egenmægtig skal have bortført fra hans Ejendom, dels at udrede en Erstatning af 5 Kr. pr. Dag eller efter Rettens Skøn for Afsavn af Køerne fra 10. Maj f. A., indtil Tilbagelevering finder Sted, hvorhos han har paastaaet Appellanten idømt Straf efter Straffelovens § 116 for Selvtægt. Ved Underretsdommen er denne Paastand tagen til Følge, saaledes at Mulkten, der er tillagt Randers Amtsfattigkasse, er bestemt til 10 Kr. for hver Dag, Appellanten sidder Dommen overhørig, medens Erstatningen er bestemt til 1 Kr. daglig og Straffen til en Bøde af 40 Kr. til Statskassen eller subsidiært simpelt Fængsel i 6 Dage, hvorhos Appellanten endelig er tilpligtet at godtgøre Appelindstævnte Processens Omkostninger i 1ste Instans med 50 Kr. Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han, der indrømmer at have begaaet Selvtægt, dels har paastaaet Bødens Størrelse nedsat, dels ligesom for Underretten iøvrigt har paastaaet sig frifunden for Appelindstævntes Tiltale. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Appellanten den 10 Maj f. A. ved Middagstid indfandt sig paa Appelindstævntes Bopæl og trods Modstand fra Appelindstævntes Hustrus Side tiltvang sig Besiddelsen af de tvende i Sagen omspurgte Køer, som han derefter bortførte fra Appelindstævntes Ejendom, men medens Appellanten gør gældende, at der, bortset fra den udøvede Selvtugt, herved ikke er tilføjet Appelindstævnte nogen Uret, eftersom Køerne vel siden Juli Maaned 1912 var anbragt paa Foder hos Appelindstævnte, mod at han oppebar Mælken, men at de iøvrigt vedblev at være Appellantens Ejendomsret undergivne, og at der ikke senere er indtraadt nogen Ændring heri, idet han vel en Gang har tilbudt Appelindstævnte Køerne, men denne ikke kunde skaffe Købesummen, hvorfor der ikke kom nogen Handel i Stand, er efter Appelindstævntes Fremstilling det mellem Parterne oprindelig bestaaende Forhold blevet ændret ved en i Efteraaret 1912 truffen Overenskomst. Efter hans videre Anbringende fik han ved det Tidspunkt af Appellanten paa Foder en Ko i Stedet for den ene af de ham oprindelig overladte, og han købte da samtidig begge Køer paa Kredit for 450 Kr., som skulde betales, naar han fik Tillægslaan i sin Ejendom, og af hvilket Beløb han efter sit af Appellanten bestridte Anbringende siden da har svaret Rente.

Til Oplysning om, hvem Køerne tilhørte, har Gaardejer Jens Marius Østergaard af Bramstrup som Vidne forklaret, at han i Sommeren 1914, da han slog Kløver for Appellanten, talte med denne om de Køer, Appelindstævnte havde, og at han da fik det Indtryk, at Appellanten havde solgt Køerne til Appelindstævnte, uden at han dog nu kan erindre, hvorledes Ordene faldt, men at han mener, Appellanten brugte et noget lignende Udtryk som, »at den Pris, for hvilken han havde solgt Køerne, ikke kunde blive ved at passe«.

Statshusmand Marius Mogensen af Bramstrup Mark har som Vidne forklaret, at Appellanten, forinden nærværende Sag blev anlagt, har sagt til Vidnet, at han havde solgt Appelindstævnte Køerne for 450 Kr., og at Vidnet efter nærværende Sags Anlæg har talt med Appellanten, der da

sagde, at han ikke vilde gaa fra, at han havde solgt Appelindstævnte Køerne.

Statshusmand Jens Olsen af Bramstrup Mark har ligeledes som Vidne forklaret, at han efter nærværende Sags Anlæg har talt med Appellanten, der sagde, at naar han skulde være ærlig, maatte han indrømme, at han havde solgt Køerne til Appelindstævnte.

Endelig har Gaardejer Jens Nordborg af Voldum afgivet en Vidneforklaring, gaaende ud paa, at Appellanten for ca. 1 Aar siden har sagt til Vidnet, at Appelindstævnte havde faaet 2 Køer af ham, og at han skulde have Pengene derfor, naar Appelindstævnte fik sit Tillægslaan, idet Appellanten tilføjede, at det vilde blive vanskeligt at faa Køerne igen uden Spektakler, for han var af den Formening, at Appelindstævnte aldrig fik det Tillægslaan.

Selv om det efter Indholdet af disse Vidneforklaringer maa antages, at Appellanten senere til Appelindstævnte har solgt de oftommeldte Køer, findes denne, der, som meldt indtil da havde haft dem paa Foder, at maatte have Bevisbyrden for, at Køerne ere overdragne ham paa Kredit. Saadant Bevis er imidlertid ikke ført, medens det tværtimod af Appellanten uimodsagt er anbragt, at Appelindstævntes økonomiske Forhold, da Handelen om Køerne skal have fundet Sted, var af den Beskaffenhed, at han ikke kunde erholde Kredit, ligesom Appelindstævnte efter sin egen Procedure ikkun ved at søge Tillægslaan i sin Ejendom vilde kunne sættes i Stand til at skaffe Købesummen. Herefter samt da det er uomtvistet, at Købesummen ingensinde er erlagt af Appelindstævnte, er Appellanten ikke forpligtet til at tilbagelevere Køerne eller betale Erstatning for Afsavn af dem, hvorfor han forsaavidt vil være at frifinde for Appelindstævntes Tiltale i denne Sag. Derimod maa det, da der ikke findes Anledning til at nedsætte den for den begaaede Selvtægt idømte Straf, have sit Forblivende ved Underretsdommens Bestemmelser i saa Henseende, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelse i Henseende til Processens Omkostninger i 1ste Instans ligeledes tiltrædes, vil saaledes forsaavidt være at stadfæste.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Hermed endte anden ordinære Session.

Tredje eller ekstraordinære Session.

Onsdag den 2 Januar.

Nr. 468. Højesteretssagfører O. Liebe

mod

Hans Peter Rasmussen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Vordingborg søndre Birks Ekstrarets Dom af 4 August 1917: Tiltalte Hans Peter Rasmussen bør straffes med Fæng-

sel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Kjølner, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Strange, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 September 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden forlænges til Fyrretyve Dage. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretssagførerne Steinthal og Chr. Winther, betaler Tiltalte Hans Peter Rasmussen 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Liebe og Aagesen betaler Tiltalte Hans Peter Rasmussen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne efter Tiltaltes Begæring fra Vordingborg søndre Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Hans Peter Rasmussen for Tyveri.

Han er født den 15 Juni 1868 og tidligere anset ved Højesterets Dom af 6 Marts 1913 efter Straffelovens § 251, jfr. tildels § 46, i Medfør af Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt oplyste er det bevist, at han en Dag kort forinden den 6 Marts 1917 har frastjaalet Væver Hansens Enke, Karen Marie, f. Rasmussen, af Klarskov et Marmorkors, der hørte til et Gravmonument og henlaa paa bestjaalnes Gravsted paa Sværdborg Kirkegaard. Det stjaalne maa antages at have en Værdi af ca. 17 Kr., og forsaavidt Tiltalte har forklaret, at han ved Tilegnelsen ansaa det for værdiløst, vil denne Forklaring som ganske ubestyrket være at forkaste.

Den 6 Marts 1917 tilvendte Tiltalte sig en Cementsokkel til en Gravtavle, der tilhørte Banevogter Niels Sørensen og henstod paa dennes Gravsted paa fornævnte Kirkegaard. Soklen, der maa antages at have en Værdi af ca. 3 Kr., anbragte han paa et andet Gravsted paa samme Kirkegaard, hvortil han samme Dag leverede en Tavle, og hævede derefter den for denne med tilhørende Sokkel akkorderede Købesum. Tiltalte har forklaret, at det, da han tilegnede sig Soklen, kun var hans Hensigt midlertidig at anbringe den paa det andet Gravsted og derefter

bringe den tilbage til Stedet, hvor han havde taget den. Men dels havde Tiltalte intet foretaget i denne Henseende, forinden Soklens Ejer den 1 Juni 1917 lod gøre Anmeldelse til Politiet, og dels har han afgivet indbyrdes modstridende Forklaringer om Grunden til, at han tilegnede sig Soklen, og denne ubestyrkede Forklaring vil derfor være at forkaste.

Som Følge af det anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte efter samme Bestemmelser er anset med lige Fængsel i 30 Dage, og hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger billiges, vil med den anførte Forlængelse af Straffetiden kunne stadfæstes.

Tiltalte vil derhos have at betale i Salær til Aktor og Defensor her for Retten 25 Kr. til hver.

Torsdag den 3 Januar.

Nr. 66. **London Ulykkes- og Garanti-Forsikringsselskabet af** 1869 (London Guarantee and Accident Company, Limited) (Ulf Hansen)

mod

Vognmand **A. Mogensen** (Liebe efter Ordre),

betræffende Indstævntes Ret til at forlange Erstatning i Anledning af Brandskade paa et hos Appellanten forsikret Automobil.

Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 10 Juli 1916: De Indstævnte, London Ulykkes- og Garanti-Forsikringsselskabet af 1869 (London Guarantee and Accident Company, Limited) bør til Citanten, Vognmand A. Mogensen af Hjørring, betale 9888 Kroner med Renter 5 pCt. p. a. fra den 23 November 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det ovennævnte, Sagfører A. Jacobsen af Hjørring ved Hjørring Købstads ordinære Rets Kendelse af 18 April 1916 tillagte Salær af 15 Kroner udredes af det Offentlige. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Naar det i den indankede Dom hedder, at Appellanten ved den i Dommen ommeldte forligsmæssige Ordning har givet Indstævnte en i forsikringsmæssig Henseende ligesaa gunstig Stilling, som han vilde have haft, saafremt han straks havde betalt det fulde Præmiebeløb, maa denne Udtalelse forstaas som knyttet til den Forudsætning, at Forligets Vilkaar blev overholdt.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at det er fundet, at der tilkommer Indstævnte Erstatning for den skete Brandskade. Idet dernæst denne Erstatning efter de foreliggende til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes at burde bestemmes til 8000 Kroner. med Fradrag af de i Dommen ommeldte 112 Kr. eller 7888 Kr., og idet Dommens Bestemmelser iøvrigt tiltrædes, vil den med den af det anførte følgende Forandring være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve, hvorhos der bliver at tillægge den for Indstævnte beskikkede Sagfører for Højesteret Salær som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningens Størrelse bestemmes til 7,888 Kroner med Renter heraf. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, London Ulykkes- og Garanti-Forsikringsselskabet af 1869 (London Guarantee and Accident Company, Limited) 10 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe 150 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Ved Police Nr. 813875 af 17 Juli 1914 paatog London Ulykkes- og Garanti-Forsikringsselskabet af 1869 (London Guarantee and Accident Company, Limited) sig at forsikre et Vognmand A. Mogensen af Hjørring tilhørende Automobil bl. a. mod Brandskade. Ved Forsikringens Tegning havde Mogensen forpligtet sig til at holde den vedlige i 5 Aar ved Erlæggelse af en halvaarlig Præmie, stor 122 Kr., og ifølge Policen var Selskabets Erstatningspligt afhængig af, at Mogensen i Forsikringsperioden betalte den ovenanførte Præmie inden den 17 Januar og 17 Juli hvert Aar. I Policen hedder det derhos bl. a., »Forsikrede skal være underkastet »de almindelige Forsikringsbetingelser« som findes paa Bagsiden heraf med samme Forbindende, som om de var anført her. Præmien for Forsikringen skal være indbetalt til Selskabet forinden dette har nogen Forpligtelse i Henhold til denne Police . . . .« I bemeldte »almindelige Forsikringsbetingelser« udtales det bl. a.: »Fjorten Løbedage tilstaas til Betaling af Fornyelsespræmie. Under disse Løbedage skal Selskabet have Ansvar, som om Fornyelsen havde fundet Sted inden Forsikringsperiodens Udløb. Er Præmien ikke betalt inden Udløbet af nævnte Frist, er Forsikringen mid-

lertidig ude af Kraft, og staar det da Selskabet frit for enten at lade Policen udløbe eller ad retslig Vej at lade Præmien indkassere«.

Medens Mogensen, førend Policen blev udleveret ham, havde betalt Præmien for Halvaaret fra 17 Juli 1914 til 17 Januar 1915, kom han i Restance med Præmien for det næste Halvaar; da det viste sig ugørligt at faa den betalt ad udenretslig Vej, blev der ved Hjørring Købstads ordinære Ret anlagt Sag mod ham til dens Betaling, og efter at han ved den i denne Sag afsagte Dom var tilpligtet at betale Beløbet, blev dette erlagt den 9 September 1915.

Heller ikke den den 17 Juli 1915 forfaldne Halvaarspræmie blev erlagt inden Udløbet af de tilsagte 14 Løbedage, og den blev da straks overgivet til Inkassation ved en Sagfører. Denne lod Mogensen indkalde for vedkommende Forligskommission, og her blev der under 20 August 1915 oprettet et Forlig, hvorved han forpligtede sig til skadesløst og under Eksekutionstvang til Sagføreren at indbetale Beløbet samt i Omkostninger 12 Kr., ialt 134 Kr., med 40 Kr. den 20 September, 40 Kr. den 20 Oktober, og 40 Kr. den 20 November og Resten den 20 December 1915, hvorhos det i Forliget var bestemt, at hvis noget Afdrag skulde udeblive udover Forfaldstid, var hele det skyldige Beløb forfalden til Betaling. Af disse Afdrag blev det den 20 September 1915 forfaldne betalt den 23 September, medens der af det næste Afdrag kun er betalt Halvdelen, altsaa 20 Kr., der først indgik den 25 Oktober.

Den 3 November 1915 brændte det ommeldte Automobil, og da Selskabet har vægret sig ved at udbetale Forsikringssummen eller nogen Del heraf, har Citanten, oftnævnte Vognmand Mogensen, — hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører her for Retten — under nærværende Sag endeligt paastaaet de Indstævnte, det ligeledes ovennævnte Selskab, tilpligtede at betale ham Forsikringssummen .. .. 10,000 Kr.

med Fradrag af det endnu resterende Beløb af Præmien for Halvaaret fra 17 Juli 1915 til 17 Januar 1916 62 Kr.

samt af yderligere.. .. .. 50 Kr.

for hvilket Beløb han ifølge en Forsikringspolicen meddelt Paategning selv bærer Risikoen. ———— 112 Kr.

altsaa 9,888 Kr.

tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Datoen for Forligsklagens Indlevering til Forligskommissionen den 23 November 1915, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerende Sager.

De Indstævnte har principalt paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Af begge Parter er nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Medens de Indstævnte til Støtte for deres Frifindelsespaastand har gjort gældende, at da Citanten, dengang Automobilet brændte, stod i Restance med Præmien for det paagældende Halvaar, var Forsikringen i Henhold til Policens ovennævnte Bestemmelser ude af Kraft, har Citanten henvist til, at de Indstævnte ved det ovenanførte Forlig er indgaaet paa afdragsvis at modtage den oftommeldte Præmie, hvorhos han har hævdet, at den Omstændighed, at han ikke nøjagtig har opfyldt For-

ligets Bestemmelser, ikke kan have til Følge, at de Indstævntes Risiko er bortfalden, i hvilken Forbindelse han særlig har anført, at der ikke er taget noget Forbehold overfor ham i Anledning af den forsinkede Betaling saalidt som i Anledning af, at Afdraget pr. 20 Oktober 1915 ikke blev betalt fuldt ud.

Det ses nu ikke rettere end, at den Betragtning maa lægges til Grund, at de Indstævnte — ved gennem den ovenfor ommeldte forligsmæssige Ordning at tillade Citanten at betale den paagældende Halvaarspræmie ratevis — for hans Vedkommende har fraveget Policens Bestemmelser om Følgen af ikke rettidig Præmiebetaling og har givet ham en i forsikringsmæssig Henseende lige saa gunstig Stilling, som han vilde have haft, saafremt han straks havde betalt det fulde Præmiebeløb.

Spørgsmaalet bliver herefter alene, om denne Citantens Stilling er bleven skadet ved hans mindre nøjagtige Overholdelse af Forliget. Dette kan efter Omstændighederne ikke antages, naar henses til, at Citanten ved at modtage Kvittering for de af ham den 25 Oktober 1915 erlagte 20 Kr. uden siden at blive rykket for yderligere Betaling har haft Føje til at gaa ud fra, at de Indstævnte ikke betragtede Forliget som brudt fra hans Side. Citantens Krav paa den heromhandlede Forsikringssum maa derfor anses berettiget, og da de Indstævnte ikke har godtgjort Urigtigheden af Citantens Anbringende om, at den i 1914 paa hans da nyanskaffede Automobil satte Forsikringsværdi af 10,000 Kr. — uanset Slittage i den mellemliggende Tid — paa Grund af de nuværende høje Automobilpriser fremdeles er passende, vil de Indstævnte være at dømme efter Citantens principale Paastand, hvorved bemærkes, at da de Indstævnte heller ikke har godtgjort, at de tiloversblevne Dele af det brændte Automobil har nogen økonomisk Interesse for Citanten, hvad denne har benægtet, kan der endvidere ikke af denne Grund blive Tale om at afkorte det indtalte Beløb.

Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Det bemærkes, at der ved en inden Hjørring Købstads ordinære Ret den 18 April d. A. afsagt Kendelse er tillagt Sagfører A. Jacobsen af Hjørring, der har været beskikket til at give Møde for Citanten under et ved bemeldte Ret optaget Tingsvidne, et Salær af 15 Kr., og at der — uanset at Afgørelsen heraf burde have henstaaet, til Dommen i Hovedsagen kunde afsiges — efter Omstændighederne ikke findes Anledning til at træffe ny Bestemmelse desangaaende udover en udtrykkelig Udtalelse om, at Salæret vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 390. Højesteretssagfører Harboe

mod

Hans Møller Hansen Schmidt (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Hæleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Juli 1917: Den af Arrestanten Sofus Bast forskyldte Straf bortfalder. Arrestanterne

Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen og Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen samt de Tiltalte Axel Theodor Sørensen og Hans Møller Hansen Schmidt bør straffes: Arrestanterne og Tiltalte Sørensen med Forbedringshusarbejde, Arrestanten Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen i 2½ Aar, Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen i 18 Maaneder, Tiltalte Sørensen i 1 Aar og Tiltalte Schmidt med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, samt en for alle og alle for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Godskesen og Byrdal, 80 Kroner til hver, dog at Arrestanten Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen ikke udreder over $^{4}/_{5}$, Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen ikke udover $^{9}/_{20}$, Arrestanten Bast ikke udover $^{1}/_{10}$, Tiltalte Sørensen ikke udover $^{1}/_{10}$ og Tiltalte Schmidt ikke udover $^{1}/_{20}$ af Omkostningernes samlede Beløb.

Højesterets Dom.

Forsaavidt angaar Tiltaltes i den indankede Dom omhandlede Forhold med Hensyn til ca. 10 nye Sølv- og Nikkelure, er Sagen sluttet med Politidirektørens Samtykke.

Efter det Oplyste maa Tiltalte antages allerede ved Modtagelsen af de i Dommen ommeldte 6 Ure at have været paa det rene med, at disse var stjaalne. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen for Tiltaltes Vedkommende anførte Grunde vil den, saavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Harboe og Hansen betaler Tiltalte Hans Møller Hansen Schmidt 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: . . . Tiltalte . . . Hans Møller Hansen Schmidt tiltales . . . for Hæleri.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tiltalte Schmidt er født den 19 Januar 1881 og ikke fundet tidligere straffet ifølge Dom bortset fra, at han en Gang ved Dom har været anset med Bøde for Overtrædelse af Beværterloven.

Sagens Omstændigheder er for Tiltalte Sørensens Vedkommende og for saa vidt angaar den mod Arrestanten Senius Jørgensen rejste Tiltale for Tyveri følgende:

Den 25 Februar 1915 Kl. 10½ Eftermiddag anmeldte Husjomfru Kristine Olsen, at der samme Dags Eftermiddag i Tiden fra Kl. 3½ til

10 fra hendes i Kvistetagen i Ejendommen Studiestræde Nr. 51 beliggende Værelse var frastjaalet hende et Guldur med vedhængende Sølvkæde, en Medaillon med vedhængende Sølvkæde, en Sølvspiseske, tre Sølvkaffeskeer, en Guldring, en Guldbrosche, en Slipsnaal, en blaa Spadseredragt, en blaa Nederdel med hvide Striber og et Underskørt, hvoraf Klædningsstykkerne havde beroet i et uaflaaset Klædeskab, de øvrige Genstande i en uaflaaset Kommode. . . .

. . . Fra Laanekontoret Valdemarsgade Nr. 41 blev kort efter fremlyst det stjaalne Ur med Kæde, der den 25 Februar 1915 Kl. 6 Eftermiddag var bleven pantsat for 10 Kr., uden at det kunde oplyses af hvem. Derefter fremkom ingen Oplysninger om Tyveriet, før der under den i nærværende Sag indledede Undersøgelse af det stjaalne tilvejebragtes de fire Skeer, Medaillonen med Kæde og Guldringen, om hvilke Genstande det oplystes, at de efter Tyveriets Begaaelse havde været i Tiltalte Schmidts Besiddelse. Tiltalte Sørensen tilstod derefter at have begaaet Tyveriet i Forening med Arrestanten Senius Jørgensen, idet han i saa Henseende nærmere har forklaret, at han og Arrestanten en Eftermiddag i Slutningen af Februar 1915 efter forud truffet Aftale . . . stjal . . . at de fra Gerningsstedet begav sig til Arrestantens Bopæl i Viktoriagade, hvor Arrestanten lagde de stjaalne Koster, bortset fra Uhret, og derfra til Laanekontoret i Valdemarsgade Nr. 41, hvor Arrestanten, medens Tiltalte ventede udenfor, pantsatte Uhret for 10 Kr. . . . at de samme Dags Aften efter paa Arrestantens Bopæl at have afhentet de øvrige stjaalne Koster gik med disse til Beværtningen Revalsgade Nr. 1, — hvilken Beværtning efter det oplyste da dreves af Tiltalte Schmidt —, at Arrestanten, der straks efter Tyveriets Begaaelse havde talt om, at han ikke vilde pantsætte de Ting, som der var Mærker i, og heller ikke Dametøj, men at han kunde komme af med det hos Schmidt, gik ind i Beværtningen, medens Tiltalte Sørensen efter Arrestantens Anmodning blev udenfor, at Arrestanten efter omtrent et Kvarters Forløb kom ud og sagde, at han ikke fik Penge med det samme, idet Schmidt havde sagt, at han ikke vidste, om hans Kone kunde passe Tøjet, og at Tiltalte et Par Dage senere traf Arrestanten, der sagde, at han havde solgt alt det stjaalne med Undtagelse af Uhret til Schmidt, men at hans Udbytte herved kun havde været ca. 3 Kr. . . .

Tiltalte Schmidt, der har været sigtet for Hæleri med Hensyn bl. a. til de nedenommeldte Genstande, men for hvis Vedkommende Sagen for saa vidt er sluttet med Politidirektørens Samtykke, forklarede i Forhøret den 7 November 1916, at han ca. 1½ Aar forud i to Gange for ialt 9 Kr. 50 Øre havde afkøbt Arrestanten Senius Jørgensen de tilstedebragte 4 Skeer, Medaillonen med Kæde samt Guldringen, og denne Forklaring har Tiltalte fastholdt i de følgende Forhør, idet han har tilføjet, at han mener sig ret sikker paa, at han ikke med de nysnævnte Genstande af Arrestanten har modtaget nogle Damebeklædningsgenstande.

Tiltalte Schmidts Hustru, Meta Andrea Kristine, født Mortensen, har som Vidne forklaret, at hun vistnok fik de oftnævnte tilstedebragte Genstande foræret af sin Mand til sin Fødselsdag den 6 April 1915, at hendes Mand i hvert Fald den Gang sagde, at det var noget, han »havde

købt af Jørgensen«, og at hun da straks var klar over, at Genstandene vare købte af Arrestanten Senius Jørgensen.

Denne, der har nægtet at have nogen Andel i det ham paasigtede Tyveri, har ligeledes nægtet at kende noget nærmere til Tiltalte Sørensen samt til Tiltalte Schmidt at have solgt de tilstedebragte Genstande, som Arrestanten efter sin Forklaring aldrig har været i Besiddelse af. . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanterne Villy Jørgensen og Senius Jørgensen ere dernæst ved egne Tilstaaelser og det iøvrigt oplyste overbeviste om at have gjort sig skyldige i følgende Forhold:

Natten til den 5 Juni 1916 frastjal Arrestanten Villy Jørgensen Urmager Christian Andersen, Taastrup, 32 Lommeuhre, til Værdi ialt 380 Kr. 90 Øre, der hængte paa 2 Træbakker i et udfor Bestjaalnes Forretningslokale anbragt Udhængsskab, hvis Rude Arrestanten i tyvagtig Hensigt havde ituslaaet.

Arrestanten Senius Jørgensen har gjort sig skyldig i hælerisk Virksomhed ved den paafølgende Dag at afkøbe sin Broder, Arrestanten Villy Jørgensen, ca. 28 af de stjaalne Uhre, til samlet Værdi 322 Kr. 90 Øre, uagtet han vidste, at Uhrene vare stjaalne.

For Tiltalte Schmidts Vedkommende ere Sagens Omstændigheder følgende:

Efter at der under Sagen var blevet Spørgsmaal om, hvorvidt Tiltalte havde givet Arrestanten Senius Jørgensen Laan paa et Parti Uhre, forklarede Tiltalte den 26 August 1916 som Vidne, at han en Aften først i Juni 1916 havde laant nysnævnte Arrestant, der af og til havde været Gæst i den ovennævnte Beværtning, for hvilken Tiltalte da var Bestyrer, og som var kommet til at skylde et Beløb i Beværtningen, 35 Kr. paa ca. 10 nye Sølv- og Nikkeluhre, og at Tiltalte opbevarede Uhrene i nogle Dage, indtil Arrestanten, der havde navngivet sig Christensen og foregivet at være Repræsentant for en Urforretning her i Byen, men til hvis Forhold Tiltalte ellers intet kendte, indløste dem. Denne Forklaring fastholdt Tiltalte i flere følgende Forhør — dog med den Ændring, at Arrestanten ikke sagde noget om at være Repræsentant for en Uhrforretning, men at Tiltalte fik Indtryk af, at Arrestanten havde en saadan Stilling, og med Tilføjende, at Tiltalte ikke af Arrestanten havde modtaget andre Uhre end de omforklarede — ogsaa efter at Tiltalte, efter den 1 November s. A. at være blevet anholdt som sigtet for Hæleri, havde faaet foreholdt den af Arrestanten oprindelig afgivne nedenommeldte Forklaring, indtil Tiltalte i Forhøret den 4 s. M. berigtigede sin Forklaring derhen, at han vistnok Dagen før, han laante Arrestanten Senius Jørgensen 35 Kr., af denne havde modtaget 6 Uhre, hvorpaa han laante Arrestanten 40 Kr., og at han, som han angav, af Frygt for, at der skulde ske Indbrud i hans egen Lejlighed, havde overgivet sin Svigermoder, Enkefru Marie Mortensen, disse Uhre til Opbevaring. Dagen forinden Tiltalte fremkom med den sidstanførte Forklaring havde ovennævnte Enkefru Mortensen til Retten udleveret en Æske, indeholdende bl. a. 6 nye Uhre, idet hun forklarede, at hun ca. 2 Maaneder forinden af sin Datter, Tiltaltes Hustru, paa Tiltaltes Vegne havde modtaget Æsken med Indhold til Opbevaring. Tiltalte har erkendt, at han fra det Øjeblik,

han modtog Tilsigelse til at møde i Retten den 26 August 1916, var paa det rene med, at de efter hans Forklaring af ham med 40 Kr. belaante 6 Uhre, der ere identiske med de af Enkefru Mortensen udleverede, og som Bestjaalne har genkendt som ham ved den ommeldte Lejlighed frastjaalne, var stjaalne, og at han desuagtet lagde Dølgsmaal paa Uhrene, som han efter sit første Retsmøde bad sin Hustru gemme hos hendes Moder, men Tiltalte har vedblivende hævdet, at han indtil det nævnte Øjeblik ikke havde nogen Formodning om, at Uhrene var stjaalne, idet han, der har indrømmet, at han ved blot nærmere Omtanke kunde have faaet Forstaaelsen af, at Arrestanten Senius Jørgensen ikke var i lovlig Besiddelse af de paagældende Uhre, ikke nøje vil have tænkt over sit Forhold til Arrestanten.

Arrestanten Senius Jørgensen har forklaret, at han den 5 Juni 1916 for 40—60 Kr. til Tiltalte Schmidt solgte 8—10 af de i Taastrup stjaalne Uhre, som Arrestanten havde afkøbt sin Broder Villy, efter at Arrestanten havde svaret bekræftende paa Tiltaltes Spørgsmaal, om Arrestanten var kommet ærligt til Uhrene, og havde sagt, at det var nogle, han havde købt, samt at Arrestanten senere paa Dagen eller næste Dag af Tiltalte laante 35 Kr. paa 6 af de sammesteds stjaalne Uhre, som Arrestanten overgav Tiltalte. Arrestanten, der har nægtet at have navngivet sig Christensen overfor Tiltalte, der efter Arrestantens Forklaring kendte Arrestanten fra tidligere Tid, eller at have opgivet at være Agent for en Uhrforretning, har senere ændret sin Forklaring derhen, at det er rigtigt, at Tiltalte, som af denne forklaret, ikke afkøbte Arrestanten det førstnævnte Parti Uhre, men gav Arrestanten Laan paa dette.

Efter det saaledes foreliggende og naar endvidere henses til, at det efter det oplyste, derunder det under det først ommeldte Forhold anførte, maa antages, at Tiltalte, da han af Arrestanten Senius Jørgensen modtog de paagældende Uhre, havde kendt Arrestanten ved Navn i længere Tid, findes det ubetænkeligt at statuere, at Tiltalte allerede, da han modtog de oftnævnte 6 Uhre af Arrestanten, har været paa det rene med, at Arrestanten var i ulovlig Besiddelse af dem, og Tiltaltes Forhold med Hensyn til disse, til ialt 101 Kr. 65 Øre vurderede Uhre, vil derfor i dets Helhed være at tilregne ham som hælerisk.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som Følge af det anførte . . . vil Arrestanterne Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen og Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen samt . . . Tiltalte . . . Schmidt være at anse: Arrestanten Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen efter Straffelovens § 228, jfr. tildels § 46 og § 229 IV, disse Bestemmelser sammenholdte med midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18, Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 229 IV læmpet Tillægsstraf, dels efter dens § 239 og Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 13 II . . . Tiltalte Schmidt efter Straffelovens § 238, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne, og for Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensens Vedkommende under et . . . med Forbedringshusarbejde, Arrestanten Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen i 2½ Aar, Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen i

18 Maaneder . . . samt Tiltalte Schmidt med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage . . . Arrestanterne og de Tiltalte vil derhos have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 80 Kr. til hver, dog at Arrestanten Villy Leopold Sidenius Leonhard Frithiof Jørgensen ikke udreder udover $^{4}/_{5}$, Arrestanten Niels Carl Senius Ludvig Valdemar Jørgensen ikke udover $^{9}/_{20}$ . . . Tiltalte Schmidt ikke udover $^{1}/_{20}$ af Omkostningernes samlede Beløb.

Mandag den 7 Januar.

Nr. 82. Frk. **M. de la Laing** (Bache)

mod

Firmaet **Hassel & Teudt** (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for et Ulykkestilfælde forvoldt ved en Fejl ved et elektrisk Lysanlæg.

Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 19 Juni 1916: Indstævnte, Firmaet Hassel & Teudt, bør for Tiltale af Citantinden, Frk. M. de la Laing, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellantinden tilvejebragt en den 4 Januar 1917 dateret Lægeerklæring, hvori bl. a. udtales, at hendes **højre** Haands Ringfinger efter en foretaget Operation nu kan rettes ud mere end tidligere, medens Bøjningsevnen paa det nærmeste er uforandret, og at det Nervechock, Appellantinden havde faaet, da endnu ikke havde fortaget sig. Nogen senere Lægeudtalelse er ikke tilvejebragt, og af Indstævnte er det for Højesteret uimodsagt anført, at Appellantinden nu i hvert Fald delvist har genoptaget sin tidligere Virksomhed.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Aarsagen til Ulykkestilfældet har været, at Strømafbryderen paa Lampen som Følge af en Fejl ved Installationen af de elektriske Ledninger var anbragt i den jordforbundne Ledning i Stedet for i den strømførende Ledning. Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det endvidere antages, at den saaledes begaaede Fejl i første Række hidrører fra Indstævntes Montør. Som Følge heraf maa Indstævnte være erstatningspligtig overfor Appellantinden, hvorved bemærkes, at Indstævntes Ansvar ikke ophæves derved, at et andet Firmas Montør se-

nere har været beskæftiget ved Dele af Anlæget, saa lidt som ved det af Appellantinden ved den paagældende Lejlighed udviste Forhold. Erstatningen findes at burde ansættes til 4000 Kr. med Renter heraf som af Appellantinden paastaaet. Processens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at tilsvare Appellantinden med 500 Kr.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Hassel & Teudt, bør til Appellantinden, Frøken M. de la Laing, betale 4000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 9 Oktober 1915, til Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellantinden med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 23 Oktober 1914 stod Frk. M. de la Laing og telefonerede i sine Forældres Hjem i Klampenborg; medens hun i i venstre Haand holdt Mikrotelefonen, vilde hun med den højre skrue Glødelampen i en paa et Bord anbragt Staalampe fast; Forholdet var nemlig det, at der paa den samme Ledning var dels den nævnte Staalampe, dels en Ampel i Loftet, at førstnævnte Lampe brugtes meget sjældent, og at man derfor satte den ud af Funktion ved at skrue Glødelampen løs. Idet hun forsøgte at skrue Lampen fast, fik hun, skønt Strømmen efter hendes Anbringende var afbrudt, et saa stærkt elektrisk Stød, at hun styrtede om paa Gulvet og paadrog sig en stærk Forbrænding, navnlig af højre Haand. Hun blev samme Dag taget under Lægebehandling, og det viste sig, at der paa venstre Haands Yderkant var en overfladisk Forbrænding, medens der paa højre Haand fandtes Forbrændinger dels nedenfor Haandledet, dels paa 4de Finger, strækkende sig fra yderste Led til op i Hulhaanden, dels paa 5te og 3dje Finger og ved [illegible]sen af Tommelfingeren. Alle Forbrændingerne var dækkede af B[illegible] men paa 4de Finger fandtes enkelte Steder Fork[illegible] hun var endvidere stærkt paavirket af det nervøse Chock. I en [illegible] pril 1915 udstedt Lægeerklæring hedder det, at højre Haands 4de F[illegible] staar bøjet i Midterleddet i en Vinkel paa ca. 60°, at Yderleddet slet ikke kan bevæges aktivt, og at Kraften er betydelig formindsket, saa at kun lettere Genstande kan holdes, men kun kort Tid ad Gangen. I en senere Lægeerklæring af 25 August s. A. udtales det, »at den ved Forbrændingen af højre Haands 4de Finger fremkaldte Kontraktur i Fingerens 2det Led er yderligere tiltagen« . . . . »Bøjningen i Leddet er nu en Retvinkel, og Fingeren kan ikke rettes ud« . . . . »Ved Ulykkestilfældet har Frk. M. de la Laing faaet et alvorligt Nervechock, hvilket maa tages med i Beregningen ved Bedøm-

melsen af den hende overgaaede Skade ved Ulykkestilfældet. Hun var før Ulykkestilfældet en ualmindelig kraftig, sund og arbejdsdygtig ung Pige; men hendes hele Almentilstand og Arbejdsevne er siden da betydelig nedsat. Trods den siden Ulykkestilfældet forløbne nu forholdsvis lange Tid er hendes Kræfter og Arbejdsevne langtfra de samme som før Ulykkestilfældet. Om hun i Tidens Løb fuldstændig restitueres er umuligt at afgøre endnu; men saa meget er sikkert, at hun for Tiden og indtil videre kun kan paatage sig lettere Arbejde i begrænset kortede Tid.«

Aarsagen til Ulykkestilfældet maa antages at have været den, at Strømafbryderen er anbragt ikke i den strømførende Ledning (Faseledningen), saaledes som den burde have været anbragt, men i den jordforbundne Ledning (Nulledningen). Firmaet Hassel & Teudt, der oprindelig har foretaget den paagældende Installation, havde straks erkendt at have været Skyld i Fejlen, men har senere hævdet at være uden Ansvar i saa Henseende, hvorfor under nærværende Sag Citantinten, fornævnte Frk. M. de la Laing, har paastaaet Indstævnte, ligeledes fornævnte Firma Hassel & Teudt, tilpligtet at betale en Godtgørelse for de hende paaførte Lidelser, Ulæmpe, Lyde og Vansir samt Erstatning for den lidte Skade, herunder Udgifter til Helbredelse og Nedsættelse af Arbejdsevne, efter uvillige Mænds Skøn, dog ikke under 6000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 9 Oktober 1915, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, der procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, anfører bl. a. følgende: Det er rigtigt, at Firmaet i sin Tid (1910) for en tidligere Lejer af den paagældende Lejlighed foretog den paagældende Installation; men da denne Lejer i 1913 fraflyttede Lejligheden, afmonterede Firmaet Anlægget, borttog Lamper og nedtog Maaleren; da Citantindens Fader flyttede ind i Lejligheden, lod han en anden Installatør montere Anlægget paany. Det er vel rigtigt, at den paagældende Strømafbryder er anbragt paa den Ledning, der nu er Nulledning, men herfor har Firmaet intet Ansvar. Til Anlægget i den paagældende Lejlighed hører der 2 Hovedgrupper, der hver med sine 2 Ledninger føres til hver sin Hovedafbryder over Maaleren, og ved den af Indstævnte foretagne Undersøgelse af Anlægget viste det sig, at den ene Gruppes Ledninger var krydsede, den andens ikke, og at den fornævnte Strømafbryder sad paa den ikke krydsede Ledning. Forholdet har derfor efter Indstævntes Formening muligvis været dette, at da Indstævnte i sin Tid foretog Installationen, blev Elektricitetsværkets Fasetraad (strømførende Ledning) sat i Forbindelse i Stedet med Anlægets Fasetraad, men med dets Nulledning, og at man for at rette denne Fejl har krydset begge Gruppers Ledninger, hvorved de rette Ledninger er bleven sat i Forbindelse med hinanden, saa at den Ledning, hvorpaa den titnævnte Afbryder sad, den Gang var Fasetraaden, men under alle Omstændigheder hævder Firmaet, at den af det i sin Tid foretagne Installation har været absolut forsvarlig, og at Fejlen, saafremt Firmaet ved Installationen har krydset Ledningerne, maa hidrøre fra den Nymontering, der er udført af den af Citantindens Fader benyttede Installatør, idet denne

f. Eks. kan have glemt at krydse den ene Gruppes Ledninger og derved bevirket, at Ledningen med den omhandlede Afbryder blev Nulledning.

Lige overfor det saaledes af Firmaet anbragte har Citantinden ikke godtgjort, at Ansvaret for den ved Anlægget begaaede Installationsfejl paahviler Firmaet, idet der navnlig intet er oplyst om, i hvilken Stand Anlægget var, da Firmaet afmonterede det, eller hvorledes der er forholdt med den derefter af en anden Installatør foretagne Nymontering. Firmaet vil derfor allerede af denne Grund være at frifinde, uden at det findes fornødent at gaa ind paa, hvad der iøvrigt er anført fra dets Side.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 488. Højesteretssagfører Levy

mod

Johan Viggo Sørensen (Def. Graae),

der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 November 1917: Arrestanten Johan Viggo Sørensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Repsdorph og Schrøder, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anført Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johan Viggo Sørensen til Højesteretssagførerne Levy og Graae 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Johan Viggo Sørensen, der tiltales for Bedrageri, er født den 26 December 1889 og tidligere betingelsesvis anset:

ved Ramsø-Tune Herreders Ekstrarets Dom af 4 Juli 1917 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 32 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Efter at Arrestanten og den 16 Aar gamle Alfred Georg Emanuel de Voss, hvilken sidste ikke er tiltalt under nærværende Sag, havde talt med hinanden om at se Lejlighed til at tilvende sig nogle Penge, hvis en af dem kunde faa en Plads, lod Voss sig den 13 August d. A. antage som Bud hos Firmaet Voigt & Jørgensen, efter den af Voss afgivne Forklaring i den Hensigt derved at komme i Besiddelse af betroede Penge, som han og Arrestanten kunde bruge i Fællesskab.

Samme Dag Klokken ca. 9 Formiddag traf Voss tilfældig Arrestanten paa Gaden, og de aftalte da, at Voss, hvis han fik Penge betroet, skulde tilegne sig dem til fælles Fordel, og at de derefter skulde mødes paa et nærmere aftalt Sted.

Samme Dags Formiddag Klokken ca. 10 modtog Voss af sin Principal, Grosserer Alfred Heinrich Voigt, bl. a. en lukket til Grosserer F. C. Dahl adresseret Konvolut, indeholdende 174 Kr. i rede Penge, samt nogle Varer med Paalæg om at bringe det saaledes modtagne til Grosserer Dahl. Voss, der i Henhold til den trufne Aftale, havde bestemt sig til at tilegne sig det ham saaledes overladte Pengebeløb, undlod imidlertid at aflevere Konvolutten med Pengene som ham paalagt, brød Konvolutten og undersøgte dens Indhold, hvorpaa han paa det aftalte Sted traf Arrestanten, til hvem han afleverede de 174 Kr., idet han fortalte ham, at det var Penge, han skulde have bragt i Byen for Grosserer Voigt.

I Følge den af Voss afgivne Forklaring, hvis Rigtighed ikke er bestridt af Sørensen, fortalte han Sørensen, at Pengene havde været i en Konvolut, som han havde aabnet.

Arrestanten og Voss, der var enige om at forbruge Beløbet til fælles Fordel, brugte derefter samme Dag i Forening en stor Del af Pengene, antagelig 70—100 Kr., og da de skiltes om Aftenen, gav Arrestanten Voss Pengene, der var i Behold, eller i hvert Fald en Del af dem. Saavel Arrestanten som Voss har forklaret, at der den følgende Morgen ikke var nogen af Pengene tilbage, uden at de har villet kunne gøre nærmere Rede for, hvor den resterende Del af Pengene er blevne af.

Efter det foreliggende vil Arrestantens Forhold være at tilregne ham som Tyveri, hvorfor Aktionsordren ikke findes at være til Hinder.

Arrestanten har under Sagen været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 16 Oktober d. A. har udtalt, at Arrestanten er degenereret, intellektuelt noget under Gennemsnittet, men ikke at kalde imbecil, samt at der intet er, der tyder paa, at Arrestanten var sindssyg, da han begik sin Forbrydelse, men at han vel under Indtrykket af sin slette økonomiske Stilling uden Overlæg og uden moralske Betænkeligheder har givet efter for Tilskyndelsen til at benytte Lejligheden til at faa Penge mellem Hænder.

Arrestanten, der herefter vil være at anse for fuldt tilregnelig, vil som Følge af det anførte være at anse efter Straffelovens § 230 I, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 305. **De danske Statsbaner** (Asmussen)

mod

Forsikrings-Aktieselskabet »**Skjold**« (Ingen),

betræffende Appellantens Pligt til at godtgøre Indstævnte en i Anledning af et Ulykkestilfælde udbetalt Skadeserstatning.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Marts 1917: Indstævnte, De danske Statsbaner, bør til Citanten Forsikringsselskabet »Skjold« betale de paastævnte 245 Kr. 25 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 31 August 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 60 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 4 Januar 1916 kom Gæstgiver Chr. Høffner af Skanderborg til Skade ved at stige ud af De danske Statsbaners Tog Nr. 927 mellem Skanderborg og Stilling Stationer, hvor et Stykke af Banelinien var skredet ud, og hvor de Rejsende derfor maatte gaa over i et Udvekslingstog. Han anmeldte samme Dag til Skanderborg Station, at han ved Udstigningen var falden bag over og havde paadraget sig en Muskelsprængning i højre Knæ, der medførte Nødvendigheden af Sengeleje, og ved den derefter af Statsbanerne foretagne Undersøgelse af Sagen oplystes det, at der ved det paagældende Tog endnu ikke var tilvejebragt Trapper til at lette de Rejsende Udstigningen af Toget, men at de Rejsende, samtidig med at Dørene aabnedes, ved Raab blev advaret om at være forsigtige, da der var langt fra Trinbrædtet til Grus, ligesom Togpersonalet — 1 Togfører og 2 Konduktører — tog Plads hver ved sin Vogndør og hjalp de Rejsende ned; Toget bestod udelukkende af Gennemgangsvogne, ialt 5; hvorvidt der var fyldt Grus paa Udstigningsstedet, kunde ikke oplyses. Ved at indsende Sagen til Generaldirektøren for Statsbanerne ytrede Direktøren for Trafikafdelingen i Erklæring af 31 Januar 1916 den Formening, at Statsbanerne burde betale den Tilskadekomne en Erstatning, og en saadan har Statsbanerne ogsaa tilbudt ham.

Forsikringsselskabet »Skjold«, der ved Police Nr. 35508 Litra A havde forsikret Høffner mod Ulykkestilfælde, har i Erstatning for den ovennævnte Skade udbetalt ham.

3 Kr.	00 Øre	daglig	i 31 Dage	....	93 Kr.	00 Øre
1 —	50 —	—	- 57 —	....	95 —	50 —
» —	75 —	—	- 43 —	....	32 —	25 —
» —	50 —	—	- 69 —	....	34 —	50 —
				ialt..........	245 Kr.	25 Øre

idet Selskabet dog heri har indeholdt 8 Kr. til Lægehonorar.

Selskabet har derefter under denne Sag søgt De danske Statsbaner til at betale de nævnte 245 Kr. 25 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 31 August 1916, til Betaling sker.

Statsbanerne paastaar sig frifundet.

I første Række gør de til Støtte herfor gældende, at der ikke paahviler dem Erstatningspligt overfor Høffner i Anledning af den ham overgaaede Skade, idet der fra Statsbanernes Side ved de ovennævnte Foranstaltninger efter deres Mening er foretaget alt, hvad man med Rimelighed kan forlange under en Situation som den foreliggende, der var foraarsaget ved vis major. Skaden maa efter Statsbanernes Mening skyldes Høffners egen Mangel paa Agtpaagivenhed — i hvilken Henseende de yderligere har henvist til, at de Rejsende specielt i Forvejen var averteret om, at de skulde skifte Tog ved Udvekslingsstedet, der altsaa var paa fri Bane.

Ligesom det imidlertid ikke er oplyst, at Høffner selv ved Uagtsomhed har hidført Skaden, saaledes findes det heller ikke ved det foreliggende tilstrækkeligt oplyst, at den ikke kunde være afværget ved den Agtpaagivenhed og Omhu, som Jernbanedrift udkræver fra Driftsbestyrelsens og Driftsbetjeningens Side, og Statsbanerne maa herefter anses for pligtige at erstatte Høffner den ham paadragne Skade, jfr. Lov Nr. 56 af 26 Marts 1898 §§ 1—2.

I anden Række har Statsbanerne anbragt, at Selskabet ikke er rette Sagsøger, idet Forholdet mellem Selskabet og den Forsikrede er Statsbanerne uvedkommende, hvortil kommer, at Selskabet ved at udbetale ham Forsikringssummen ikke lider noget Tab udover et saadant, som gaar ind under dets Risiko, men for denne Risiko har erholdt Vederlag gennem de modtagne Præmier.

Heller ikke i denne Betragtning kan der dog gives Statsbanerne Medhold. Ved Udbetalingen til Høffner af det omhandlede Dagpengebeløb maa Selskabet nemlig anses at have erhvervet Ret til Dækning for Beløbet af den Erstatning, der tilkom Høffner hos Statsbanerne for den ham ved Ulykkestilfældet paaførte Skade, og Statsbanerne har end ikke assereret, at denne Erstatning var mindre end Dagpengebeløbet.

Herefter, og da Statsbanerne ikke iøvrigt har fremsat nogen Indsigelse mod Selskabets Paastand, vil denne være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger, som Parterne har paastaaet sig tilkendt hos hinanden, vil Statsbanerne have at godtgøre Selskabet med 60 Kroner.

Nr. 423. Højesteretssagfører Stein

mod

Adolf Johannes Jensen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for ulovlig Omgang med Hittegods eller Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 August 1917: Tiltalte Adolf Johannes Jensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Heise og Carlsen, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Adolf Johannes Jensen til Højesteretssagførerne Stein og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Adolf Johannes Jensen, der tiltales for ulovlig Omgang med Hittegods eller Tyveri, er født den 12 Oktober 1884 og ikke funden forhen straffet.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Tiltalte, der tjente som Kusk paa Kastrup Mølle, opholdt sig den 15 Juni d. A. om Morgenen i det til Møllen hørende Bageri og bemærkede herfra, at der paa Gulvet i en til Bageriet stødende Vognport, der benyttedes som Garage af Løjtnant C. Jensen-Tusch, som den foregaaende Aften havde stillet sin Automobil ind i Vognporten, henlaa en Tegnebog lige ved Siden af Automobilen. Tiltalte gik fra Bageriet gennem en aaben Dør ind i Vognporten og satte sig i Besiddelse af Tegnebogen, der viste sig at indeholde 960 Kr. i rede Penge; Tiltalte, der straks forstod, at Tegnebogen tilhørte Løjtnant Jensen-Tusch og maatte være tabt af ham, hvad ogsaa var Tilfældet, blev den følgende Dag udspurgt, om han havde set noget til Tegnebogen, hvilket han nægtede, og i Løbet af den følgende Tid brugte han derefter 940 Kr. af Bogens Indhold. Tegnebogen havde en Værdi af 5 Kr.

Idet Tiltaltes Forhold maa tilregnes ham som Tyveri, vil han være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fange-

kost i 120 Dage og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr. til hver.

Nr. 369. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Harald Marinus Jens Christian Andersen (Def. Aagesen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3.

Aarhus Købstads Politirets Dom af 13 April 1917: Tiltalte, Forretningsfører Harald Marinus Jens Christian Andersen bør straffes med en Aarhus Politikasse tilfaldende Bøde paa tredsindstyve Kroner samt udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 18 Juni 1917: Tiltalte Harald Marinus Jens Christian Andersen bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Dahl, 20 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Ved sit i den indankede Dom fremstillede Forhold maa Tiltalte anses at have overtraadt Bestemmelsen i Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3, 3die Stykke, og han vil derfor være at anse efter Lov Nr. 21 af 4 Februar 1871 § 6 med en Politikassen tilfaldende Bøde, der bliver at bestemme til 100 Kr. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Harald Marinus Jens Christian Andersen bør til Aarhus Købstads Politikasse bøde 100 Kroner. Saa udreder han og Sagens Omkostninger, derunder de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Aagesen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Politiret indankede Sag tiltales Forretningsfører Harald Marinus Jens Christian Andersen for Overtrædelse af Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3.

Tiltalte er født den 15 Maj 1879 og har tidligere været anset ved Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 15 April 1903 efter Straffelovens § 281 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, efter Næringsloven af 29 December 1857 § 75 med en Bøde af 20 Kr. til Købstadens Kæmnerkasse og efter Lov af 1 Marts 1889 § 23, jfr. § 9, med en Bøde af 10 Kr. til samme Købstads Politikasse, ved Aarhus Købstads Politirets Dom af 6 Januar 1912 efter Næringsloven af 29 December 1857 § 75, jfr. § 1 med en Bøde af 15 Kr. til Købstadens Kæmnerkasse, ved Overrettens Dom af 16 Februar 1914 efter § 3 i Lov af 30 Marts 1906 om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed og venerisk Smitte, sammenholdt med Lov, indeholdende Bestemmelser om Politiet udenfor København af 4 Februar 1871 § 6, med en Bøde af 40 Kr. til Aarhus Købstads Politikasse og ved Overrettens Dom af 15 Juni 1914 efter samme Lovbestemmelser med en Bøde af 60 Kr. til samme Kasse.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at han, der for egen Regning har Eneforhandling for Skandinavien for det Hamborgske Firma »Dr. Peins kemiske Laboratorium«, i de sidste ca. 2 Aar een Gang ugentlig i det i Aarhus udkommende Dagblad »Demokraten« og jævnlig i Ugebladene »Hus og Hjem«, »Illustreret Familieblad« og »Hver 8de Dag« har ladet indrykke en saalydende Bekendtgørelse:

»P e i n s Depot,
Søndergade 44, Aarhus.
Alle hygiejniske Artikler føres.
Største Specialforretning i Norden.
Forlang vort illustr. Katalog.«

Ved Urtrykket »Peins Depot« i Bekendtgørelsen har Tiltalte ment, at han har Oplag og Udsalg af de af Firmaet »Dr. Peins kemiske Laboratorium« fabrikerede og forhandlede Varer, nemlig »Sikkerhedshjerter« samt Sæber, Haarfarvningsmidler, Haarvoks og lignende Frisørartikler. Ved »Sikkerhedshjerter« forstaas et Middel, der hovedsagelig udbydes og sælges for at bruges til at forebygge Befrugtning af Kvinder under Samleje, men som efter Tiltaltes Forklaring ogsaa anvendes mod Udflod hos Kvinder. Endvidere forhandler Tiltalte Præservativer og »Modersprøjter«, der leveres ham af et andet Firma.

Tiltalte har under Sagen forklaret, at hans Forretning hovedsagelig er baseret paa skriftlig indsendte Ordrer, og at langt de fleste Ordrer udtrykkeligt lyder paa Katalog over Præservativer. I saa Fald sender Tiltalte et trykt illustreret Katalog, der foruden Præservativer og andre Midler til Forebyggelse af Befrugtning ved Samleje ogsaa omhandler Peins »Sikkerhedshjerter« og »Modersprøjter«, hvoraf de sidstnævnte efter Tiltaltes Forklaring ikke have saadan Forebyggelse til Hovedformaal, om end de undertiden anvendes i dette Øjemed. Endvidere vedlægger Tiltalte et Cirkulære, omhandlende Peins »Sikkerhedshjerter«,

hvori indpakkes et Eksemplar af dette. Saafremt Tiltalte modtager skriftlig Anmodning om at sende Katalog uden særlig Forklaring, skønner han over, hvorvidt Anmodningen kommer fra en Mand eller fra en Kvinde. I sidstnævnte Tilfælde sender han et Cirkulære angaaende »Modersprøjter« samt det fornævnte Cirkulære angaaende »Sikkerhedshjertet« bilagt med et Eksemplar af dette. I Cirkulæret angaaende »Sikkerhedshjertet« er det udtrykkeligt fremhævet, at dette er egnet til at forebygge Befrugtning ved Samleje. Skønner Tiltalte, at Anmodningen kommer fra en Mand, forlanger han nærmere Besked, og først naar Kunden udtrykkeligt forlanger Katalog over Præservativer, sender han det fornævnte Katalog m. v. Frisørartiklerne sender Tiltalte kun, naar dette specielt forlanges, hvilket i Praksis kun sker fra Frisører.

Efter Tiltaltes Forklaring har hans Omsætning af Præservativer, »Sikkerhedshjerter« og »Modersprøjter« i de sidste 2 Aar under de europæiske Krigsforhold andraget henholdsvis 5000 Kr. og 3000 Kr., heraf for »Modersprøjter« henholdsvis ca. 700 Kr. og ca. 1500 Kr., medens han saa godt som ingen Omsætning har haft af Frisørartikler.

Da nu Tiltaltes fornævnte Bekendtgørelse ikke fremtræder som Tilbud om Salg af Genstande, tjenlige til at forebygge Følger af Samleje, vil han være at frifinde for det Offentliges Tiltale i denne Sag. Sagens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 20 Kr., vil være at udrede af det Offentlige.

Tirsdag den 8 Januar.

Nr. 430. Højesteretssagfører Bülow

mod

Magnus Mikkelsen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Værnepligtslovens § 44.

Voer og Nim Herreders samt Stensballegaards Birks Politirets Dom af 3 Oktober 1916: Tiltalte Magnus Mikkelsen bør straffes med simpelt Fængsel i 8 Dage, dog saaledes, at Straffens Fuldbyrdelse udsættes og bortfalder efter 5 Aar fra denne Doms Afsigelse paa de i Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 20 nævnte Betingelser. Saa bør Tiltalte og udrede denne Sags Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 23 Januar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 50—51**

Tirsdag den 8 Januar.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Marts 1917: For saa vidt angaar Tiltalte Magnus Mikkelsens Udeblivelse fra Militærtjenesten afvises Sagen fra Politiretten. Iøvrigt bør Tiltalte for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Dahl, i Salær hver 20 Kr., udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Da Tiltalte ikkun er sat under Tiltale for Overtrædelse af Værnepligtslovens § 44, vil det Spørgsmaal, for hvis Vedkommende Sagen ved den indankede Dom er afvist fra Politiretten, ikke kunne tages under Paakendelse.

Efter Beskaffenheden af den af Tiltalte begaaede, i Dommen fremstillede Overtrædelse af den nævnte §'s 1ste Stykke finder Analogien af Straffelovens § 66 ikke at kunne komme til Anvendelse, og han vil derfor være at anse efter §'ens 3dje Stykke med en Statskassen tilfaldende Bøde, der bliver at bestemme til 20 Kroner. Sagens Omkostninger vil være at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Magnus Mikkelsen bør til Statskassen bøde 20 Kroner. Saa betaler Tiltalte og Sagens Omkostninger, dog at de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier samt Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Bülow og I. Kondrup 40 Kroner til hver udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Voer og Nim Herreder samt Stensballegaard Birks Politiret indankede Sag tiltales Magnus Mikkelsen, der efter det foreliggende er født den 3 Oktober 1890, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, for Overtrædelse af Værnepligtslovens § 44.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at han, hvem der i Aaret 1905 er meddelt Søfartsbog, efter at have gjort Tjeneste ved 2den Livgardebataillon fra den 25 Maj 1910 til den 8 Oktober 1911, den 19 November 1913 uden vedkommende Ministeriums Tilladelse er rejst til Amerika, idet han ikke ventede at blive indkaldt oftere. Efter at den europæiske Krig var udbrudt, henvendte han sig i Skrivelse af 8 September 1914 til sin Afdeling med Forespørgsel om, hvorvidt han, der ikke vil have haft Penge til Hjemrejsen, skulde møde, og som Svar herpaa modtog han en Skrivelse fra Afdelingen af 2 Oktober s. A., hvori det udtaltes, at Hærens Værnepligtige, der lovligt opholdt sig udenfor Europa, ere fritagne for Møde ved Mobilisering. Han blev indkaldt til Eftertjeneste den 12 Oktober 1914 og den 14 Juni 1916, men modtog ikke Underretning herom og gav ikke Møde, idet han først den 18 August f. A. vendte tilbage her til Landet efter, som han har forklaret, at have tjent til Rejsen. En Tid efter Hjemkomsten meldte han sig hos Lægdsmanden.

For saa vidt angaar Tiltaltes Udeblivelse fra de nævnte Møder vil Sagen som henhørende under militær Ret være at afvise fra Politiretten.

Det Tiltalte i Medfør af Lov 8 Juni 1912 § 44, 1ste Stykke, ifaldne Ansvar for uden Tilladelse at være rejst ud af Landet findes derhos at maatte anses bortfaldet ifølge Analogien af Straffelovens § 66, og Tiltalte vil herefter for saa vidt være at frifinde for det Offentliges Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 20 Kr., bliver at udrede af det Offentlige.

Fredag den 11 Januar.

Nr. 378. **London Ulykkes- og Garantiforsikringsselskabet af 1869** (Ulf Hansen)

mod

Købmand **R. Steen-Andersens** Konkursbo (Overretssagfører Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Kravet paa et Forsikringsbeløb var forspildt ved den forsikredes eget Forhold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Juli 1917: Indstævnte, »London«, Ulykkes- og Garantiforsikringsselskabet af 1869, bør til Citanten, Købmand R. Steen-Andersens Kon-

kursbo, betale de paastævnte 20,000 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 26 Januar 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde tilsvare Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og StadsrettensDom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten »London Ulykkes- og Garantiforsikringsselskabet af 1869« til Indstævnte, Købmand R. Steen Andersens Konkursbo, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Police Nr. 813891 af 27 Juli 1914 overtog »London«, Ulykkes- og Garantiforsikringsselskabet af 1869, Forsikring af et Købmand R. Steen-Andersen af Maribo tilhørende Automobil, for saa vidt angik Ansvarsforsikring og Forsikring mod Brand, Tyveri og Beskadigelse af det paagældende Automobil. Ved Tillægspolice af s. D. overtog Selskabet endvidere personlig Ulykkesforsikring for bemeldte Steen-Andersen, saaledes at denne Forsikring dækkede ham, hvad enten han kørte det forsikrede eller et andet i Selskabet forsikret Automobil. I Tillægspolicen bestemmes Selskabets Forpligtelse i denne Henseende som bl. a. gaaende ud paa, at dersom »den forsikrede .... under Kørsel .... bliver Genstand for nogen personlig Beskadigelse, som fuldstændig og udelukkende er en Følge af ydre Vold ved tilfældige og synlige Midler, og dersom saadan Beskadigelse bliver eneste og direkte Aarsag til Døden .... skal Selskabet, efter at Direktionen har faaet fyldestgørende Bevis for saadant Dødsfald .... som ovenfor nævnt samt for Aarsagen dertil . . , betale .... til hans Bo, eller lovlige Arvinger den Sum Kr. Tyve Tusinde«. Tillægspolicen slutter saaledes: »De for nærværende Police gældende Betingelser skal, for saa vidt de kan anvendes paa denne Tillægsforsikring, være gældende herfor«. I Hovedpolicen og de denne paatrykte »Almindelige Forsikringsbetingelser« betegnes den Begivenhed, mod hvis Følger Forsikringen dækker, i varierende Vendinger som

»Uheld«, »Ulykkestilfælde«, »tilfældig Aarsag«, »Ulykkestilfælde eller Hændelse«, »Ulykke eller Hændelse« o. lign.

Steen-Andersen omkom den 19 Marts 1915 ved Drukning som Følge af, at hans Automobil kørte i Vandet ved Færgestedet ved Guldborg, og hans Bo, der ved Maribo Købstads Skifteret behandles som Konkursbo, paastaar under denne Sag det fornævnte Selskab dømt til at betale den ovenanførte Forsikringssum, 20,,000 Kr., tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 26 Januar 1916, til Betaling sker.

Det indstævnte Selskab procederer til Frifindelse, idet det gør gældende, at den Boet efter Policen tilkommende Ret til Forsikringssummen er fortabt, fordi Steen-Andersens Kørsel med Automobilet ved den nævnte Lejlighed var — omend ikke Selvmord — saa dog saa uforsvarlig og saa groft uagtsom, at hans paafølgende Død ved Drukning ikke kan siges at have været hændelig eller tilfældig.

Om de nærmere Omstændigheder ved Dødsfaldet er der i det væsentlige oplyst følgende:

Steen-Andersen, som drev en ret betydelig Forretning med Landbrugsmaskiner, havde Kl. 8—8½ om Aftenen den 18 Marts 1915 Besøg af Forpagter Jørgen Beck Meincke, der samme Dag af en Bank i Maribo var bleven gjort bekendt med, at hans Navn fandtes opført som Akceptant paa en af Steen-Andersen i Banken diskonteret Veksel, stor 1500 Kr. Under Samtalen tilstod Steen-Andersen, efter hvad Meincke har forklaret, straks, at han falskelig havde skrevet Meinckes Navn paa Vekslen; han fik af Meincke Henstand til næste Dags Middag med at ordne Sagen og tilbød at stille Sikkerhed for Beløbet, men der blev dog ikke truffet nogen endelig Aftale den Aften. Resten af Aftenen tilbragte Steen-Andersen i sit Hjem sammen med sin Familie og en Gæst; han fortalte bl. a., at han den næste Morgen skulde med Automobil til Stubbekøbing for at indkassere nogle Hundrede Kroner, og indbød Gæsten til at køre med, hvilket den paagældende dog afslog, da han skulde til Nykøbing.

Om Morgenen den 19 Marts kom Steen-Andersen, efter hvad hans Chauffør, Jens Peter Jensen, som Vidne har forklaret, ned i Gaarden ved 7-Tiden og gav ham Ordre til i Løbet af et Kvarter at være inde ved Forretningen med et Automobil, som han den foregaaende Dag havde paalagt Chaufføren at gøre i Stand; Steen-Andersen sagde, at han skulde til Stubbekøbing. Chaufføren kørte derefter Automobilet ned til Forretningen og slog efter Steen-Andersens Ordre Kalechen op, hvorefter Steen-Andersen steg op i Vognen og kørte. Klokken var efter Chaufførens Mening da 5 Minutter over halv otte.

Vejret var koldt (omtrent ÷ 4 Gr. C.) med ret stærk Modvind (Nordøst af Vindstyrke 6).

Vejen fra Maribo til Stubbekøbing fører over Færgestedet ved Guldborg. Færgen afgaar regelmæssigt fra Falster Kl. 8 Morgen; Overfarten tager i Reglen 2—3 Minutter, og efter nogle Minutters Ophold ved Lolland gaar Færgen tilbage til Falster, saaledes at hele Færgefarten frem og tilbage i Almindelighed tager omkring et Kvarters Tid. Afstanden fra Maribo til Guldborg er ca. 20 km, ad god og

næsten lige Vej. Paa de sidste ca. 100 m. fører Vejen, der her er vandret, langs med Nordvestsiden af Havnen ved Guldborg og drejer derefter omtrent i en ret Vinkel af i sydøstlig Retning mod Færgelejet. Afstanden fra Vejsvinget til Færgelejets Broklap er ca. 22 m., selve Broklappen er ca. 5 m. lang.

Den paagældende Morgen var Færgen allerede sejlet tilbage til Falster nogen Tid førend Steen-Andersens Vogn naaede Færgelejet, og Vognen kørte over Broklappen ud i Vandet og væltede rundt, saaledes at den kom til at ligge med Hjulene op ad. To Mænd (Skipper C. Christensen og hans Broder, Matros Mads Peter Christensen) fra et i Havnen liggende Skib ilede straks til; Skipperen sprang i Vandet og fik et Reb lagt om Vognens ene Baghjul, og det lykkedes herved at faa den rejst saa meget, at Steen-Andersen kunde trækkes op. Der blev straks foretaget Oplivningsforsøg, men de var forgæves. De to Sømænd har under den straks paabegyndte offentlige Undersøgelse forklaret, at der gik ca. 20 Minutter fra det Øjeblik, da Vognen kørte i Vandet, og til de fik den forulykkede bragt i Land, og at de nok skulde have reddet ham, hvis han ikke var kommen i Klemme mellem Sædet og Rattet paa Vognen, og hvis ikke Redningsarbejdet yderligere var blevet forhindret ved, at Kalechen var slaaet op.

Øjenvidner til Ulykken var foruden de to Brødre Christensen Forretningsbestyrer Lauritz Andersen og Lods Rasmussen. Sidstnævnte har som Vidne forklaret, at han, der opholdt sig paa Falster, antagelig en 3—400 m. fra Færgelejet paa Lolland, først saa den paagældende Vogn, da den befandt sig udfor en ved Havnen beliggende Købmandsforretning (d. v. s. omtrent 100 m. førend Vejen svinger over mod Færgelejet) og fulgte den med Øjnene, indtil han saa den styrte i Vandet; den røg, saavidt Vidnet kunde se, et Stykke ud i Færgelejet uden Standsning forinden. Vognen kørte i usædvanlig stærk Fart, og det hele foregik i et Nu.

Andersen har forklaret, at han, der bestyrer den omtalte Købmandsforretning, den paagældende Morgen sad ved sit Skrivebord i Forretningen og hørte et Automobil komme kørende ad Landevejen i stærk Fart. Han rejste sig straks for at se efter Vognen og foer udenfor Butikken, idet han til Personalet i denne sagde, at »det gik vist aldrig godt«, og da han kom ud paa Trappen, saa han lige Automobilets Baghjul forsvinde i Færgelejet.

Matros Christensen, der er afhørt som Vidne i Chicago, har forklaret, at han saa Vognen hele Tiden fra det Øjeblik, den passerede Købmandsforretningen, indtil den kørte i Vandet og sank. Han fulgte nøje hele Tiden Vognens Fart og Manøvrering. Den gik saa hurtigt, at den hoppede henad Vejen ligesom et Legetøj og mindskede ikke Farten i Svinget eller derfra til Færgestedet. Farten var efter Vidnets Skøn 30—35 miles i Timen, muligt hurtigere. Vidnet hverken saa eller hørte, at Føreren forsøgte at bremse Vognen, og mener, at han ikke gjorde noget Forsøg derpaa. Efter det Oplyste maa Vidnet antages at have staaet i en Afstand af ca. 110 m. fra den Vejstrækning, Vognen passerede.

De Tidspunkter, der kan have Betydning ved Forholdenes Bedøm-

melse, er ikke nøjagtigt konstateret. Om Tiden for Steen-Andersens Afgang fra Maribo foreligger kun Chaufførens ovenfor nævnte Formening, der ikke ses at være støttet paa Eftersyn af noget Ur. Tiden for Ulykkens Indtræden har Vidnet Andersen angivet til ca. 1 Kvarter efter, at Færgen var gaaet fra Lolland, hvilket efter hans Mening var sket 5—10 Minutter over 8. Vidnet Rasmussen har ment, at Klokken kunde være omtrent 20 Minutter over 8, beregnet efter at Færgen Kl. 8 havde forladt Falster og gjort Turen til Lolland og tilbage, hvorhos der var gaaet nogen Tid, hvori han havde set de to Færgefolk gaa op og ned paa Færgen. Under den offentlige Undersøgelse har den fungerende Politimester anført, at han Kl. 8½ havde faaet Underretning om Ulykkestilfældet.

Endnu kan bemærkes, at Vidnet Andersen har forklaret, at han, umiddelbart efter at Steen-Andersen var taget op af Vandet, tog hans Lommeur i Bevaring og da bemærkede, at Uret endnu gik, samt ved at sammenligne Tiden efter dette Ur med Tiden efter sit eget Ur og med den Tid, paa hvilken Færgen gik, konstaterede, at Steen-Andersens Ur var 10—15 Minutter for sent efter den almindelige Tid.

Til Oplysning under den offentlige Undersøgelse har Fabrikinspektør Ad. Jensen i Maribo den 20 Marts 1915 besigtiget det paagældende Automobil for at søge konstateret, hvad der var foretaget for at stoppe i Fareøjeblikket. Besigtigelsen førte dog ikke til noget bestemt Resultat, idet det ikke kunde ses, om det var forsøgt at stoppe Benzintilførslen, træde Koblingen ud og benytte Fodbremsen eller Haandbremsen. Sidstnævnte Bremse viste sig at være upaalidelig, medens Fodbremsen syntes udmærket. Egentlig Bremseprøve kunde dog ikke foretages, da Motoren var sprængt (formentlig af Frost), men Fodbremsen prøvedes ved at skubbe Vognen fremad.

Chauffør Jensen forklarede, at Haandbremsen ikke duede ret meget, hvorimod han ansaa Fodbremsen for at være god og sikker. Han bemærkede dog, at den om Aftenen den 18 Marts, da han vilde standse Vognen, ikke virkede saa hurtigt, som han mener, den skulde, idet Vognen gled noget længere frem, end den efter hans Mening skulde have gjort. Endvidere forklarede daværende Prokurist hos Steen-Andersen, Aage Knudsen, at Fodbremsen havde svigtet en enkelt Gang, da han kørte med Vognen.

Om Vognens Hastighed foreligger ingen direkte Oplysninger udover Mads Peter Christensens ovenanførte skønsmæssige Angivelse og Andersens og Rasmussens mere ubestemte Forklaringer. Ogsaa om dens Maksimalfart haves kun usikre, tilmed modstridende Oplysninger, idet fornævnte Knudsen har angivet den til ca. 40 km. i Timen, medens Adler Cycle Aktieselskab, hos hvem Vognen var købt, har udtalt, at den antagelig under gunstige Forhold vilde kunne opnaa en Maksimalhastighed af ca. 60 km. i Timen.

Fornævnte Fabriksinspektør Jensen og Cyklesmed Adolf Peter Ejner Olsen har paa Foranledning af det indstævnte Selskab den 22 Oktober 1916 foretaget nogle Prøver paa Aastedet med et andet Automobil for at søge konstateret et Automobils Maksimalfart i Svinget umiddelbart før Færgelejet og undersøgt Muligheden af under en Svigten af Automo-

bilets Bremseapparat i næstsidste eller sidste Øjeblik at forebygge dets Fald ud i Færgelejet. Efter hvad de paagældende som Vidner har forklaret, skønnede de, at Maksimalfarten i Svinget var 25—35 km. i Timen, og at en Automobilfører med den angivne Hastighed vil kunne standse Vognen 8, 8 m. fra Broklappen, samt at Vognen, hvis Føret ikke er glat, og Bremseapparatet virker normalt, vil kunne standses ved Broklappen, naar Bremseapparatet sættes i Funktion 8,8 m. fra Broklappen. Ifald Føreren har rettet sine Bestræbelser paa at standse Vognen i den angivne Afstand af 8,8 m. fra Broklappen, maa han efter Vidnernes Mening antages ved Opdagelse af Bremseapparatets Svigten at kunne faa Tid til at dreje Vognen til venstre og derved undgaa Broklappen. Hvis en Fører derimod først har sat Bremseapparatet i Funktion de anførte 8,8 m. fra Broklappen, er der yderst ringe Mulighed for i sidste Øjeblik under Bremseapparatets Svigten at dreje Vognen til Siden, idet han da kun vil have tilbage at styre Vognen mod Broklappens Jerngelænder.

Vidnerne konstaterede, at Broklappen ved Prøven havde en svag Hældning ned mod Vandet, idet Hældningsvinklen iøvrigt vil afhænge af Vandstanden, og at Klappen ved Belastning med ca. 500 kg.s Vægt sank ca. 1/4 Alen ned mod Vandet.

Det indstævnte Selskab gør til Støtte for sin Frifindelsespaastand gældende, at den paagældende Forsikring kun dækkede mod Følgerne af hændelig Skade, men at Steen Andersen maa antages enten at have begaaet Selvmord eller dog at have udvist en saadan Uagtsomhed, at Selskabet ikke kan være erstatningspligtigt.

Hvad Spørgsmaalet om Selvmord angaar findes der dog ikke i Sagens Oplysninger tilstrækkelige Holdepunkter for at antage, at saadant har foreligget. Ganske vist er det nemlig oplyst, at Steen-Andersens økonomiske Forhold var meget daarlige (efter Statusoversigten i Konkursboet vilde Dividenden af den simple personlige Gæld, ca. 455,000 Kr., kun kunne forventes at blive ca. 18 pCt.), og det maa efter det foreliggende antages, at han — foruden i det ovennævnte — i nogle andre Tilfælde havde begaaet Vekselfalsk. Men det kan dog ikke paa Grundlag af Sagens Oplysninger sluttes, at hans Forhold paa det daværende Tidspunkt maatte lade ham forudse en Katastrofe som umiddelbart truende, og ligesom han i det hele skildres som en udpræget sangvinsk og optimistisk Person, har alle de Vidner, der er blevet afhørt derom, været enige i at udtale, at hans Adfærd i den nærmest forudgaaende Tid paa ingen Maade tydede paa, at han omgikkes med Tanken om Selvmord.

Ej heller findes det paa det foreliggende Grundlag at kunne statueres, at Steen-Andersen ved den paagældende Lejlighed har kørt uforsvarlig. Der er en Del, der kan tyde paa, at han — hvis Ur som ovenfor omtalt antagelig gik 10—15 Minutter for langsomt — har troet endnu at kunne naa Færgen og derfor har kørt ret hurtigt paa den sidste Strækning, men nogen sikker Oplysning om Vognens Hastighed haves ikke. Herved bemærkes navnlig, at der, efter hvad der er fremkommet ved de fornævnte Prøver paa Aastedet, maa ses bort fra Matros Christensens Forklaring om, at Vognen havde en Fart af 30—35 miles i Timen, idet Farten efter de foretagne Prøver maa antages ej at kunne

have oversteget 35 km i Timen. Ligeledes maa det bemærkes, at det ovennævnte Vidne, Olsen, har forklaret, at han personlig aldrig vilde kunne udtale, at en Vogn har kørt med den eller den Hastighed, naar han ikke selv kører i Vognen, idet Vognes forskellige Udseende i høj Grad fikserer ved Bedømmelsen af deres Hastighed. Bemeldte Vidne har — paa Spørgsmaalet, om han mener, at Steen-Andersen har handlet uforsvarligt ved med en Hastighed af indtil 35 km. i Timen at vente med at bremse, til Afstanden fra Broklappen var mindre end 8,8 m. — svaret, at han maa anse dette for »lidt uforsigtigt«, idet man altid maa være forberedt paa, at der kan ske Uheld med Bremseapparatet, f. Eks. ved at Foden kan smutte paa Bremsepedalen.

Idet der endelig ikke kan lægges Vægt paa Matros Christensens Forklaring om, at han ikke iagttog, at Steen-Andersen forsøgte at bremse Vognen, staar det som uoplyst, om han ved den paagældende Lejlighed har udvist en saadan Uagtsomhed, der maa udelukke hans Bo fra at rejse Forsikringskravet mod det indstævnte Selskab. Dette bliver derfor at dømme efter Boets Paastand.

Sagens Omkostninger, som Parterne har paastaaet sig tilkendt hos hinanden, findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 464. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Christian Carl Larsen (Def. Overretssagfører Fich),

der tiltales for Tyveri.

Nykøbing F. Købstads Ekstrarets Dom af 23 Juli 1917: Tiltalte Christian Carl Larsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Aktionens Omkostninger, herunder i Salær til Aktor, Sagfører Ditlevsen, 30 Kr. og Defensor, Sagfører Kragh, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 21 September 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagfører Olivarius betaler Tiltalte Christian Carl Larsen 30 Kroner. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at Straffelovens § 228 maa sammenholdes med midlertidig Straffelovs § 13,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Høje-

steret betaler Tiltalte Christian Carl Larsen til Højesteretssagfører Asmussen og Overretssagfører O. Fich 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nykøbing F. Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Christian Carl Larsen for Tyveri.

Tiltalte er født den 2 Januar 1867 og er ved Højesterets Dom af 27 November 1894 i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage; desuden har han gentagne Gange vedtaget Bøder for Vold og Overtrædelse af Politivedtægt.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 21 Maj d. A. var Tiltalte paa Jernbanehotellet i Nykøbing F. sammen med Hestehandler Aug. Larsen, Biografejer Mouritz Hansen, fhv. Hestehandler Lauritz Hansen Kragh og Kreaturhandler Petersen; Selskabet sad om et Bord i Restaurationslokalet saaledes, at Hestehandler Aug. Larsen og Tiltalte sad sammen i en Sofa; ved Tiltaltes venstre Side — for Enden af Bordet — sad Biografejer Hansen, og lige overfor Hestehandler Larsen og Tiltalte sad de to andre.

Da Aug. Larsen skulde afsted, anmodede han en Kelner om sin Regning og fremtog i det samme af sin Tegnebog en Hundredekroneseddel, som han lagde paa Bordet mellem sig og Tiltalte; da Kelneren kort efter kom med Regningen, var Sedlen imidlertid forsvunden, hvorfor Aug. Larsen fremtog en anden og betalte uden at omtale Sedlens Forsvinden; lidt efter kørte Aug. Larsen, Hansen, Petersen og en 4de Person bort i Bil, og under Kørselen erklærede Aug. Larsen, at han havde set Tiltalte tage Sedlen, men ventede, at han af sig selv vilde aflevere den. Da dette imidlertid ikke skete, anmodede Aug. Larsen Tiltalte og de andre om at komme til Stede paa Hotellet den 23 s. M.; under denne Sammenkomst sigtede Aug. Larsen og Petersen Tiltalte for at have tilvendt sig Pengesedlen, hvilket denne dog benægtede og gjorde endog Skridt til at anlægge Injuriesag mod Larsen og Petersen; den 2 Juni anmeldte førstnævnte Sagen for Politiet.

Tiltalte har under Forhørene benægtet at have tilegnet sig Pengene og forklaret, at han ved den paagældende Lejlighed var saa beruset, at han ikke kan erindre at have taget Sedlen.

Ved Anmelderens, Hansens og Petersens beedigede Forklaringer maa det imidlertid anses fuldt godtgjort, at Tiltalte med 2 Fingre trak Sedlen ud over Kanten af Bordet, at han et Øjeblik sad med den under Bordet, hvorefter han stak den i sin Vestelomme.

Den 8 Juni d. A. anmeldte Biografejer Hansen, at han samme Dag i den højre udvendige Lomme paa sin Regnfrakke havde fundet en Hundredekroneseddel, som han vidste ikke tilhørte ham, og som maa antages at være den under Sagen omhandlede Seddel; Hansen havde haft Regnfrakken paa baade den 21 og den 23 Maj og sad ved begge Sammenkomster ved Tiltaltes venstre Side; forudsat at Sedlen er identisk med

den under Sagen omhandlede, maa Tiltalte have set Lejlighed til ved en af de nævnte Lejligheder at stikke den ned i Hansens Lomme.

Forsaavidt Tiltalte har gjort gældende, at han har været saa beruset, at han ikke har vidst, hvad han foretog sig, strider dette mod de afgivne Forklaringer, hvorefter Tiltalte, om end noget paavirket af Spiritus, dog maa antages at have været fuldt tilregnelig.

Det maa herefter billiges, at Tiltalte for sit her beskrevne Forhold er anset som sket ved Underretsdommen efter Straffelovens § 228 med en Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage; herefter vil bemeldte Dom, der rettelig har paalagt Tiltalte at udrede Aktionens Omkostninger — derunder de ved Dommen fastsatte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten —, i det hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Olivarius, vil Tiltalte have at betale 30 Kroner, hvorimod der, da Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Overretten, ikke bliver Tale om Salær til Defensor.

Tirsdag den 15 Januar.

Nr. 117. **Dansk Konservesfabrik**, Aktieselskab (Harboe)

mod

Firmaet, Kommanditselskabet **Beldring & Co** (I. Kondrup)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Misligholdelse af en Kontrakt om Leverance af et Parti Leverpostej.

Sø- og Handelsrettens Dom af 6 Maj 1916: De Indstævnte, Firmaet Beldring & Co., bør for Tiltale af Citanterne, Dansk Konservesfabrik, A/S, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale de Indstævnte med 200 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten gjort gældende, at den i den indankede Dom ommeldte, ved Skrivelse af 4 November 1915 stadfæstede Handel er indgaaet efter Prøve, og at det derefter leverede Parti af 40,000 Daaser Leverpostej har svaret til Prøven. Mod Indstævntes Protest kan der imidlertid ikke tages noget Hensyn til denne Indsigelse allerede af den Grund, at den er uomtalt i Dommen, og at denne Mangel paa Omtale, som af Indstævnte hævdet, efter Indsigelsens Betydenhed maa forudsættes at skyldes den Omstændighed, at den ikke har været fremsat under den mundtlige Procedure i forrige Instans. Idet der derhos efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa, som ved Dommen antaget, gaas ud fra, at det ovennævnte Parti Leverpostej ikke har været en saadan normal, god Handelsvare, som Indstævnte maatte have Krav paa,

maa Indstævnte anses at have været berettiget til at vægre sig ved at modtage Resten af det købte Vareparti.

Det maa herefter billiges, at der er tillagt Indstvænte Frifindelse, og Dommen vil derfor efter den herom nedlagte Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dansk Konservesfabrik, Aktieselskab, til Indstævnte, Firmaet Kommanditselskabet Beldring & Co., med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Skrivelse af 4 November 1915 bekræftede de Indstævnte, Firmaet Beldring & Co., at have købt af Citanterne, Dansk Konservesfabrik, A/S, 100,000 ½ kg. Daaser Leverpostej til en Pris af 85 Øre pr. Daase franco Waggon Aarhus.

De Indstævnte videresolgte Partiet til Berlins Magistrat, og under 8 November gav de Citanterne Ordre til at afsende 40,000 Daaser. Dette skete ogsaa, og de Indstævnte har betalt de 40,000 Daaser. Berlins Magistrat nægtede imidlertid at modtage Varen, idet den gjorde gældende, at Varen var uspiselig, og at den indeholdt altfor lidt Fedt. Herefter har de Indstævnte nægtet at modtage de resterende 60,000 Daaser af Citanterne. Citanterne protesterede straks (under 19 November 1915) mod Annullationen og forbeholdt sig Erstatningskrav.

I Februar 1916 solgte Citanterne det resterende Parti til en Anden. Provenuet var 43,722 Kr. 29 Øre, hvilket svarede til en Salgspris af ca. 73 Øre pr. ½ kg. Daase. Under Paaberaabelse af, at de Indstævnte ikke har haft Føje til at nægte Modtagelse, idet Varen ikke var solgt som prima Vare, har Citanterne derefter under denne Sag paastaaet sig tilkendt Prisdifferencen, 7277 Kr. 71 Øre med Renter og Omkostninger.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Omkostninger.

Under Sagen har Citanterne ladet en Prøve af Varen undersøge af en af dem selv valgt, af Sø- og Handelsretten ofte som Skønsmand benyttet Sagkyndig. Denne Mand har som Vidne forklaret, at det var en meget daarlig Vare, samt at baade Smag og Udseende indicerede, at det ikke var, hvad man har Lov at kalde Leverpostej, men en Blanding af Kød og Mel og mulig andre Ingredienser. Det andet Vidne, der, da Annullationen fra Berlin fandt Sted, af Grosserer Beldring var sendt over til Aarhus for at se paa Citanternes Fabrik, har afgivet den Forklaring, at han ingen Lever saa, men flere Hestekroppe, et stort Fad med Svinelunge og 100 Tdr. Spegesild, samt at han af Direktørens Tale

og af, hvad han saa, fik det Indtryk, at »Leverpostejen« væsentlig blev lavet af de 3 Ingredienser, han havde set.

Andre Oplysninger, der kunde svække eller modbevise Rigtigheden af disse Udtalelser, er ikke fremkomne under Sagen.

Det maa herefter være ganske ligegyldigt, om der er handlet om en prima Vare. De Indstævnte maatte have Krav paa en normal, god Handelsvare, ogsaa af den Grund, at en saadan Vare efter det Oplyste maatte kunne leveres for den Pris, de Indstævnte skulde betale. Efter det foreliggende maa Retten imidlertid gaa ud fra, at det af Citanterne tilbudte Produkt saa langt fra har været en Leverpostej af normal Godhed, at det har været ganske uberettiget at tilbyde eller sælge det under Betegnelsen Leverpostej. Herefter kan det ikke være tvivlsomt, at de Indstævnte maa frifindes, og Citanterne vil have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 504. Højesteretssagfører David

mod

Aage Albert Jørgen Klindt (Def. Levy),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 8 December 1917: Arrestanten Aage Albert Jørgen Klindt bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Aa. Smith og Tegner, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Aage Albert Jørgen Klindt til Højesteretssagførerne David og Levy 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Aage Albert Jørgen Klindt, der tiltales for Tyveri, er født den 21 Oktober 1888 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 22 Marts 1904 efter Straffelovens § 228, jfr. tildels § 54, og efter §§ 229 [4] og 253, samtlige disse §§ sammenholdte med §§ 37 og 21, med 25 Slag Rotting, ved nærværende Rets Dom af 2 Maj 1911 efter Straffelovens § 229 [4] og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 4 November 1913 i Medfør af Straffelovens § 241 I efter dens § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri, sammenholdt med Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 25 September 1914 efter Straffelovens § 230 [2], jfr. § 54, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og senest ved nærværende Rets Dom af 2 September 1916 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 42 Dage.

Han har derhos i Tiden fra Slutningen af December f. A. til den 3 April d. A. været arresteret her ved Retten som sigtet for Tyveri, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 17 September d. A. om Formiddagen anmeldte Antikvitetshandler Viggo Laurits Peter Larsen, at der den foregaaende Nat mellem Kl. 12 og 5 var frastjaalet ham 2 nærmere betegnede Guldure, der havde ligget frit fremme i et mod Gaden vendende Udstillingsvindue i Anmelderens Forretning, Oehlenschlægersgade 9, Stuen. I Følge Anmeldelsen var det paagældende Vindue fuldstændig knust.

Samme Dags Eftermiddag Klokken ca. 2 anholdtes Arrestanten, mens han stod i Assistentshusets Port med et Uhr i Haanden.

Arrestanten, der i Følge den i Anledning af Anholdelsen optagne Politirapport nægtede at have flere Uhre hos sig, blev ved Visitationen fundet i Besiddelse af yderligere et Uhr.

Anmelderen har genkendt de saaledes hos Arrestanten forefundne Uhre som de ham ved det anmeldte Tyveri frastjaalne.

Arrestanten, der vedholdende har nægtet sig skyldig i Tyveriet, har om sin Adkomst til Uhrene først forklaret, at han ca. 5 Minutter før Anholdelsen havde modtaget Uhrene til Pantsætning af en ubekendt Mandsperson, men senere ændret denne Forklaring derhen, at han om Morgenen samme Dag, han blev anholdt, saavidt han husker Klokken ca. 7½, havde fundet Uhrene i et Skur paa Legepladsen paa Enghaveplads.

En tidligere for Tyveri straffet Person, Julius Frederik Larsen, der ved Arrestantens Anholdelse blev antruffet sammen med denne, har imidlertid i Retten forklaret, at Arrestanten den Dag, han anholdtes, havde fortalt, at han om Natten havde været ude paa Vesterbro og der fra en Rude, som han ituslog, stjaalet de 2 Uhre, han var i Besiddelse af. Larsen har yderligere forklaret, at Arrestanten vistnok fortalte, at Tyveriet var sket Klokken 4 om Morgenen.

Arrestanten har benægtet, at han til Larsen har omtalt, hvor han havde Uhrene fra.

Malermester Immanuel Nielsen, der bor paa 1ste Sal ovenover Bestjaalnes Forretning, har som Vidne forklaret, at han den 17 September

d. A. om Morgenen, antagelig ved 4-Tiden, fra sin Lejlighed hørte, at en Rude blev slaaet i Stykker.

Rigtigheden af Anmelderens Forklaring om hans Ejendomsret til de tilstedekomne Uhre er bestyrket ved de under Sagen tilvejebragte Oplysninger.

Da Arrestanten under Sagen har afgivet vaklende Forklaringer med Hensyn til sin Adkomst til de omhandlede Uhre, da Arrestanten er fundet i Besiddelse af det stjaalne samme Dag, Tyveriet maa antages at være begaaet, da det af de af Arrestanten afgivne Forklaringer fremgaar, at han færdedes i Kvarteret, hvor Tyveriet er begaaet, da Mistanken mod Arrestanten er yderligere bestyrket ved den af Larsen afgivne Forklaring, samt da Arrestanten tidligere er straffet for Tyveri, findes det ubetænkeligt trods Arrestantens Benægtelse at anse det for bevist, at han har gjort sig skyldig i Tyveri af Uhrene, der er vurderede til ialt 70 Kr.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231 I efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Nr. 489. Højesteretssagfører David

mod

Christen Andersen (Def. Levy),

der tiltales for Tyveri og Ovetrrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 November 1917: Arrestanten Christen Andersen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Martensen-Larsen og Henrichsen, 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter det foreliggende maa der gaas ud fra, at det beror paa en Fejltagelse, naar Tiltalte ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 12 Oktober 1903 er dømt for 2den Gang begaaet Tyveri. Det Forhold, der ved den nævnte Dom er tilregnet Tiltalte som Tyveri, er nemlig efter det oplyste begaaet den 7 April 1903, altsaa før Tiltalte første Gang blev dømt for Tyveri. Herefter vil Tiltalte i Henhold til de i den indankede Dom iøvrigt anførte Grunde være at anse efter Straffelovens § 232 for femte Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 1. Da den ved Dommen fastsatte Straf imidlertid findes passende, vil Dommen i det hele kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret be-

taler Tiltalte Christen Andersen til Højesteretssagførerne David og Levy 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Christen Andersen, der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold, er født den 26 Februar 1869 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 21 April 1903 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 12 Oktober 1903 efter Straffelovens § 230 I for anden Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Analogien af § 253 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvilken Straf ved kongelig Resolution af 29 Oktober 1903 blev formildet til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 1 Februar 1904 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 253 og samme §'s Analogi lempet Tillægsstraf af Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 2 Maj 1905 efter Straffelovens § 231 I med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 15 Marts 1910 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri og efter dens § 251 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved nærværende Rets Dom af 29 Januar 1916 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

I. Arrestanten er ved sin egen Tilstaaelse og det iøvrigt oplyste overbevist om at have overtraadt et ham den 31 Januar 1916 ved hans Afgivelse til Horsens Straffeanstalt til Udstaaelse af sidstnævnte Straf af Københavns Politi til dettes Protokol over mistænkelige Personer under sædvanlig Straffetrusel givet Tilhold om, at han, naar han atter maatte vende tilbage hertil Staden for at tage Ophold, inden 24 Timer skulde melde sig ved nævnte Protokol, idet han har haft Ophold heri Staden fra Slutningen af Februar 1917 indtil den 14 Juni s. A. uden at melde sig ved Protokollen.

Sagens Omstændigheder er iøvrigt følgende:

II. Den 7 Juni 1917 anmeldte Frøken Ellen Schmidt til Københavns Politi, at der i Tiden mellem Julen 1916 og den 3 Juni 1917 fra hendes i »Brønshøjsgaarden«s Haveby, Brønshøj, beliggende Lysthus, hvis Dør var aflaaset med almindelig indstukken Laas, var stjaalet to Havestole, et Petroleumsapparat og en Underdyne, samt at der i samme Tidsrum fra et til Lysthuset stødende Skur, hvis Dør var forsynet med en Hængelaas, som havde været aflaaset, var stjaalet en Græsslaamaskine. Den 16 s. M. meddelte Anmelderinden, at der fra Lysthuset yderligere var frastjaalet hende et Fotografi i Ramme samt et Bordtæppe. For at have forøvet Tyveriet sigtede Anmelderinden Arrestanten, der havde arbejdet i Haven for en Gartner, med hvem hun havde truffet Aftale om at besørge Haven gravet. Anmelderinden forklarede ved Afgivelsen af Anmeldelsen, at hun, der efter længere Tids Hospitalsophold den 3 Juni 1917 havde været ude i Haven, ved hvilken Lejlighed hun savnede de først som stjaalne anmeldte Ting, i et Gardin i Lysthuset havde fundet fastgjort et udateret Brev, underskrevet Christian Andersen Ny-

mann, og i Døren til Lysthuset havde fundet anbragt en ligeledes udateret Seddel. Den første Del af det paagældende Brev er saalydende: »Frøken Smith, De maa, hvis at De kommer hjem fra Hospitalet i de nærmeste Dage og herud i Deres Have, ikke tro, at de Ting, som her mangler er stjaalne, Sagen er at jeg arbejder for Gartner Larsen, men jeg har gravet og ordnet hele Haven alene, jeg fik jo min lille Dagløn af Larsen, men, jeg skal sige Dem Frøken jeg er Havemand, og i Vinter gik jeg ledig omtrent hele Vinteren, saa det har knebet slemt, men nu har jeg en Del Haver at holde selv, og jeg skal nok faa at vide og se efter, naar De, Frøken Smith er saa rask, at De kommer herud, saa skal alt igen blive bragt paa Plads igen, og jeg vil give Dem 30 Kr. for de 1½ Maaned, jeg har benyttet det, jeg er nemlig ugift, og dem, jeg boede hos, flyttede, saa det var umuligt for mig at faa et Værelse, og da jeg vidste, at De ikke kom herud, og jeg havde en Nøgle til Deres Hus, som kunde lukke op, benyttede jeg mig af Lejligheden«. I Brevet hedder det bl. a. videre: »Jeg har for Tiden 1 stor Have i Søllerød at holde, og der er gode Penge, og dem skal jeg bringe Dem for hvad De har hjulpet mig under Deres Sygdom uden De ved det selv.« Sedlens Indhold er saalydende: »Frøken Smith. Da jeg har faaet at vide, at De nu er kommet fra Hospitalet, skal alt komme til Dem i en god Orden, og jeg bringer Dem min hjertelige Tak for alt det gode, som jeg har nydt af det, det er desværre Selvlaan, men jeg vil betale Frøkenen for det, og ønsker kun nu at faa Frøkenen i Tale, saa at vi kan faa det ordnet, jeg tjener meget godt nu og er villig til at yde Frøkenen et maanedlig Beløb. Med megen Agtelse

Chr. Andersen Nymann.

NB. Jeg kommer ud i Haven Søndag og Onsdag, saa skal jeg nok medbringe alt og afgøre det hele med Dem, Frk. Smith«.

Arestanten, der blev anholdt den 1 September 1917 i Pantelaaner Mortensens Forretning, Baggesensgade Nr. 21, og som har erkendt, at de omhandlede Skriftstykker hidrører fra ham, har med Hensyn til det ham paasigtede Forhold forklaret følgende:

Nogle Dage efter, at Arrestanten omkring den 10 Maj 1917 var begyndt at arbejde i Anmelderindens Have, lukkede han sig for at komme i Ly under et indtraadt Regnvejr ved Hjælp af en Nøgle, han samme Dag havde fundet i Haven, ind i Anmelderindens Lysthus, hvis Dør straks gik op, — saa at den, efter had Arrestanten hævder, ikke kan have været aflaaset, men kun tillukket —, hvorefter Arrestanten, der vidste, at Anmelderinden var paa Hospital, overnattede i Lysthuset indtil en af de første Dage i Juni s. A. I Tiden fra den 16 Maj 1917 til Slutningen af samme Maaned tilegnede Arrestanten, der ikke kendte Anmelderinden, sig i flere Gange uden Anmelderindens Vidende og Vilje og pantsatte til egen Fordel samtlige de ovenommeldte Genstande tilligemed en under Sagen tilstedebragt Dug, som Anmelderinden har genkendt som hende tilhørende og frakommet fra Lysthuset, hvilke Genstande efter Arrestantens Forklaring alle beroede frit fremme i Lysthuset.

Med Hensyn til Græsslaamaskinen har Arrestanten forklaret, hvad

der stemmer med det Oplyste, at han efter den 19 Maj at have tilegnet sig den og pantsat den for 10 Kroner i Laaneforretningen Baggesensgade Nr. 21 indløste den 2 Dage senere — efter hans Anbringende, fordi han havde faaet Arbejde, der imidlertid snart slap op —, og at han derefter den 23 s. M. paany pantsatte Maskinen i samme Laaneforretning for 12 Kr.

Arrestanten har hævdet, at han i samtlige Tilfælde allerede ved Tilegnelsen af de anførte Genstande tænkte sig, at han, naar han kom til Penge, vilde indløse Genstandene og tilbagelevere dem til Anmelderinden, at han i Overensstemmelse hermed skrev Brevet og Seddelen til Anmelderinden, samt at han, der ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af ca. 36 Kr., den paagældende Dag var rejst hertil fra Birkerød, hvor han havde haft Arbejde siden Midten af Juni 1917, for at indløse bl. a. de heromhandlede Genstande og aflevere dem til Anmelderinden.

Anmelderinden har som Vidne forklaret, at Døren til Lysthuset har været aflaaset, at der kun har været én Nøgle til Døren, og at den ikke har været i Haven. Hun har erklæret iøvrigt ikke at kunne modsige Rigtigheden af Arrestantens Forklaring, navnlig ikke, at Græsslaamaskinen beroede frit fremme i Lysthuset.

Pantelaaner Mortensen har som Vidne forklaret, at Arrestanten, da han umiddelbart før Anholdelsen indfandt sig i Vidnets Laaneforretning for at indløse en Jakke, ikke talte om at indløse andre Ting, han havde pantsat hos Vidnet, og at Vidnet i hvert Fald ikke har hørt Arrestanten, der lod til at have meget travlt, sige, at han havde mange andre Ting, han skulde have indløst, af det, han havde staaende hos Vidnet, hvilket Arrestanten paastaar at have sagt til Vidnet, som Arrestanten har udtryk sig »i Farten«.

Medens Arrestantens Forklaring om den Hensigt, hvori han skaffede sig Adgang til Lysthuset, efter Omstændighederne vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, findes Arrestantens Forklaring om, at han ved Tilegnelsen af de ommeldte Genstande har haft til Hensigt at indløse dem efter den paatænkte Pantsætning og at tilbagelevere dem til Anmelderinden at maatte forkastes under Hensyn foruden til Arrestantens Fortid, der kendetegner ham som tyvagtig, til at Arrestanten under de den 15 Marts 1910 og den 29 Januar 1916 paadømte Sager har fremsat usandfærdige Anbringender, at Arrestanten, der ved Anholdelsen ikke fandtes i Besiddelse af nogen af de paagældende Laanesedler, ikke har draget Omsorg for at opbevare nogen af disse med Undtagelse af Laanesedlen vedrørende den senest foretagne Pantsætning af Græsslaamaskinen og et Stykke af Laanesedlen vedrørende Tæppet og Dugen, samt til, at Arrestanten, — der har erkendt, at hans Anbringende i Brevet til Anmelderinden om selv at have en Del Haver, navnlig en Have i Søllerød, at passe var urigtigt —, uagtet han, som anført i længere Tid havde haft Arbejde i Birkerød, ikke efter at han havde faaet dette Arbejde, har gjort noget virkelig alvorligt Forsøg paa at komme i Forbindelse med Anmelderinden. Som Følge af det anførte vil Arrestantens Tilegnelse af Genstandene, der havde en Værdi af ialt 52 Kr., være at tilregne ham som Tyveri.

Den 14 Juni 1917 anmeldte Køkkenkarl Christian Danielsen, at han den foregaaende Dags Eftermiddag i Tiden fra Klokken 3—7 var frastjaalet et Dækken, der laa frit fremme i Kælderen til en Beværtning, til hvilken Kælder Adgangen havde været uhindret. Anmelderen henledte Opmærksomheden paa Arrestanten som mulig Gerningsmand, idet Arrestanten de foregaaende Dage havde arbejdet ved Istandsættelsen af Beværtningshaven. Det paagældende Dækken blev den 19 s. M. fremlyst af fornævnte Pantelaaner Mortensen, der forklarede, at han den 13 s. M. om Eftermiddagen ved 7-Tiden havde givet Laan paa Dækkenet til Arrestanten.

Til den over Arrestanten ved hans Anholdelse optagne Politirapport, som han vedstod saavel i det foreløbige, som i det første i vedkommende Kriminalkammer afholdte Forhør, tilstod Arrestanten at have om Eftermiddagen den 10 eller 11 Juni 1917 stjaalet det paagældende Dækken, der beroede som anført, idet han nærmere forklarede, at han stjal Dækkenet, der er vurderet til 8 Kroner, for at benytte det i et Lysthus, eller, efter hvad Arrestanten senere har forklaret, i en Lade i Brønshøj, hvor han laa om Natten, at han benyttede det i tre Nætter der, og at han, der var i Pengeforlegenhed, derefter pantsatte det som anført samt forbrugte Laanesummen til at leve for. I de senere Forhør har Arrestanten hævdet, at han tilegnede sig Dækkenet — efter hans endelige Forklaring den 10 Juni om Formiddagen — alene for at bruge det i Brønshøj, at han allerede ved Pantsætningen havde til Hensigt at indløse Dækkenet og lægge det tilbage i Kælderen, samt at han ved sin Ankomst hertil Byen forinden Anholdelsen vilde have indløst og tilbageleveret Dækkenet.

Til denne ganske ubestyrkede Fragaaelse af Arrestantens oprindelige Tilstaaelse vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages, og det samme gælder om Arrestantens sidstommeldte, ligeledes ubestyrkede Anbringende, hvorimod Arrestantens endelige Opgivelse af Tidspunktet for Tilegnelsen efter de af Bestjaalne under den kriminelle Undersøgelse afgivne Forklaringer maa antages at kunne være rigtig.

Arrestanten har erkendt at have den 23 Juni 1917, medens han var i Tjeneste hos Grosserer Alfred Fischer, paa hvis Villa i Birkerød han boede, uden Fischers Vidende og Vilje tilegnet sig en Fischer tilhørende, til 30 Kr. vurderet Kobber-Vaskekeddel, der stod frit fremme i Villaens Vognport, hvortil Arrestanten maa antages at have haft uhindret Adgang. Arrestanten, der tilegnede sig Kedelen i den Hensigt at pantsætte den til egen Fordel, pantsatte den samme Dag for 16 Kr., hvilket Beløb han anvendte til Indkøb af forskellige Beklædningsgenstande. Arrestanten har hævdet, at det allerede, da han tilegnede sig Kobberkedlen, var hans Hensigt at indløse den og tilbagelevere den til Grosserer Fischer, naar Arrestanten en Gang fik udbetalt en Del af sin Løn, som Fischer tilbageholdt, nemlig 20 Kr. maanedlig, men som Følge af det under II om Arrestantens Fortid og om hans usandfærdige Anbringender under tidligere Sager anførte, samt af, at Arrestanten under de som II og III behandlede Forhold har fremsat lignende Anbringender, der maa antages at være usandfærdige, vil der ikke kunne tages noget

Hensyn til hans heromhandlede Anbringende, og Arrestantens Tilegnelse af Kobberkedlen vil saaledes være at tilregne ham som Tyveri.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 efter Omstændighederne og under et med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Nr. 494. Højesteretssagfører Graae

mod

Jens Larsen Hansen (David),

der tiltales for Tyveri.

Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds Ekstrarets Dom af 1 November 1917: Arrestanten Jens Larsen Hansen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar, hvorhos han vil have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Andersen, 15 Kr. og til Defensor, Sagfører Sidenius, 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 November 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Salærerne til Aktor og Defensor for Underretten bestemmes til 20 Kr. til den første og 15 Kr. til den sidste. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Dahl, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Larsen Hansen til Højesteretssagførerne Graae og David 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Grenaa Købstad, Nørre og en Del af Sønder Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Jens Larsen Hansen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 30 Oktober 1874, har tidligere, foruden at han tvende Gange har vedtaget at erlægge Bøder for Politiforseelser, været anset ved Skelskør Købstads Ekstrarets Dom af 4 November 1895

efter Straffelovens § 268 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage, ved Nykøbing paa Sjælland Købstads Ekstrarets Dom af 15 Februar 1900 efter Straffelovens § 251 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med samme Art Fængsel i 2 Gange 5 Dage, ved Gjørding-Malt Herreders Ekstrarets Dom af 8 Maj 1901 efter Straffelovens §§ 228 og 247 med samme Art Fængsel i 2 Gange 5 Dage, ved Lysgaard og Hids samt en Del af Houlbjerg Herreders Ekstrarets Dom af 3 Maj 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med samme Art Fængsel i 6 Gange 5 Dage, ved Ulfborg-Hind Herreders Ekstrarets Dom af 4 Juni 1910 efter samme Lovs § 268 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Overrettens Dom af 3 April 1911 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 og Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Esbjerg Købstad, Skads Herred og Fanø Birks Politirets Dom af 27 Marts 1912 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 60 Dage, ved Hatting Herreds Ekstrarets Dom af 24 December 1912 efter Straffelovens § 232, 2det Led, jfr. § 39, og midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 4 August 1914 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og ved Nyborg Købstads Ekstrarets Dom af 1 August 1916 efter Straffelovens § 251 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Efter at Arrestanten den 15 Oktober d. A. paa en Beværtning i Grenaa havde truffet en Jernopkøber og tilbudt at levere ham en Kobberkedel, som han opgav at have beroende i Ginnerup, begav han sig om Aftenen ved Syvtiden til Skærvad, hvor han nogle Dage forud havde haft Arbejde, og hvor der i Bryggerset fandtes en indmuret Kobberkedel, som det var hans Hensigt at tilegne sig og levere Opkøberen. Efter sin Ankomst til Skærvad lagde han sig til Ro i Laden, og da alt var blevet stille og roligt paa Gaarden, gik han ind i Bryggerset, hvortil der maa antages at have været uhindret Adgang, og efter at han med sine Hænder havde brækket Murværket om Kedlen ned, trillede han den ud til en Vej bag Gaarden og læssede den paa en Hjulbør, som han tog i Kostalden. Arrestanten kørte derefter Kedlen til Grenaa, hvor han aflæssede den i en Jernhandlers Gaard, medens han kørte Hjulbøren ned til Kirkegaarden og efterlod den der, hvorefter han solgte Kedlen til den ovennævnte Opkøber for 125 Kr., af hvilket Beløb paa nær 61 Øre han endnu var i Besiddelse ved sin Anholdelse.

Endvidere har Arrestanten tilvendt sig en saakaldet Vindfrakke, der under Tyveriet af Kedlen henlaa i Bryggerset. Han har senere bortkastet den paa en Losseplads ved Grenaa.

De stjaalne Effekter er bragte tilstede under Sagen og efter at være vurderede, Kobberkedlen til 150 Kr., Hjulbøren til 12 Kr. og Vindfrakken til 1 Kr., tilbageleverede Ejeren, Proprietær Nielsen af Skærvad, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

Forsaavidt Arrestanten derhos har forklaret, at han i afvigte Sommer har afkøbt en Slagtersvend en Cykle og senere solgt den uden fuldt ud at have berigtiget Købesummen, kan det ikke efter det foreliggende

anses godtgjort, at han i saa Henseende har gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold.

For sit forommeldte Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232, 1ste Led, for 6te Gang begaaet Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underretsdommen passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt Arrestanten at udrede Aktionens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste, dog at Salærerne til Aktor og Defensor for Underretten findes at burde bestemmes til 20 Kr. til den første og 15 Kr. til den sidste. Arrestanten vil derhos have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Onsdag den 16 Januar.

Nr. 495. Højesteretssagfører Bache

mod

Albert Viktor Nielsen (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 24 November 1917:

Arrestanten Albert Viktor Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Wolff og Aage Smith, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Albert Viktor Nielsen til Højesteretssagførerne Bache og Bülow 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Albert Viktor Nielsen, der tiltales for Tyveri eller Hæleri, er født den 30 August 1894 og tidligere anset: ved den kongelige Landsoverret i Viborgs Dom af 14 December 1914 efter Straffelovens §§ 253, 228, 238 og 268 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

I Tiden fra den 24 December 1915 til den 1 Februar 1916 var han arresteret her ved Retten som sigtet for Tyveri, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Han har derhos i Tiden fra den 18 Februar 1916 til den 25 s. M. været arresteret ved Københavns Amts nordre Birks Politiret som sigtet for Forsøg paa Tyveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 20 Juni d. A. anmeldte Gaardejer Cort Christian Petersen af Hvidovre, at der den foregaaende Nat bl. a. var stjaalet en ham tilhørende nærmere betegnet Herrecykle, der havde beroet i en Lade i Bestjaalnes Gaard paa Hvidovre Mark. I Følge Anmeldelsen havde Tyven skaffet sig Adgang til Gerningsstedet ved at opbryde en Dør, der havde været tilsømmet.

Den omhandlede Cykle er bleven udleveret af Teglværksarbejder Hermann Carlsson, der som Vidne edelig har forklaret, at han den 24 Juni d. A. havde købt Cyklen af Arrestanten, der fortalte, at han havde købt den efter Avertissement i »Aftenposten«. Teglværksarbejder Adolf Bernhard Samuelsen, der var tilstede, da Handelen blev indgaaet, har overensstemmende hermed edelig forklaret, at Arrestanten sagde, at han havde købt Cyklen »fra Aftenposten«, hvilket han forstod saaledes, at Arrestanten havde købt Cyklen efter et Avertissement, der havde staaet i »Aftenposten«.

Arrestanten har efter først at have nægtet at have været i Besiddelse af en Cykle i de sidste 2 Aar, erkendt, at han, meget muligt den 24 Juni d. A., har solgt den omhandlede Cykle til Carlsson for 60 Kr. Med Hensyn til sin Adkomst til Cyklen har han i sin endelig afgivne Forklaring anbragt, at han en Nat, 3 a 4 Dage før han solgte Cyklen, havde købt den for 48 Kr. kontant af en Person, der bar Fornavnet Carl, hvem han traf paa Gaden, hvor »Carl« i beruset Tilstand kom trækkende med Cyklen.

Arrestanten har under Sagen snart forklaret, at han ikke tænkte sig, at Cyklen var stjaalet, snart at han ikke vidste, hvad han i saa Henseende skulde tro. I sin endelig afgivne Forklaring har Arrestanten henholdt sig til sit sidstanførte Anbringende.

I Følge Arrestantens Forklaring fortalte »Carl« ham, at han havde købt Cyklen efter Avertissement i »Aftenposten«, og denne Udtalelse vil Arrestanten, saavidt han husker, have refereret til Carlsson, da denne afkøbte ham Cyklen.

Det er ikke lykkedes at bringe den af Arrestanten som »Carl« betegnede af ham nærmere signaliserede Person tilstede under Sagen.

Under Sagen har Gaardejer Petersen aflagt Tilhjemlingsed med Hensyn til Cyklen, der er vurderet til 150 Kr. og paa behørig Maade godtgjort sin Ejendomsret.

Idet bemærkes, at Arrestantens Forklaring om, hvorledes han er kommet i Besiddelse af Cyklen, er ganske ubestyrket, samt at det taler mod Arrestanten, at han under Sagen har afgivet løgnagtige og vaklende Forklaringer, at hans Fortid kendetegner ham som tyvagtig, samt at der er et Misforhold mellem Cyklens Værdi og den Købesum, Arrestanten vil have betalt for Cyklen, findes der ved det foreliggende at være tilvejebragt et i Henhold til D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Frdn. af 8 September 1841 § 6, tilstrækkeligt Bevis til at dømme Arrestanten for uhjemlet Besiddelse af den stjaalne Cykle, efter Omstændighederne dog kun som Hæler.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffe-

lovens § 238 for 2den Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr. 138. Handels- og Fabrikationsaktieselskabet **Mælkeriet Enigheden** (Henriques)

mod

Handels- og Fabrikationsaktieselskabet **Det danske Mælke Compagni** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at forhøje Prisen for den til Appellanten leverede Mælk.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14. December 1916: Kontracitanterne, Handels- & Fabrikationsaktieselskabet Det danske Mælke Compagni, bør til Hovedcitanterne, Handels- & Fabrikationsaktieselskabet Mælkeriet Enigheden, betale 15,080 Kr. 92 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 3 November 1915, til Betaling sker. Hovedcitanterne bør til Kontracitanterne betale de kontrapaastævnte 32,020 Kr. 25 Øre med Renter deraf 6 pCt. aarlig fra den 1 Januar 1916, til Betaling sker. Omkostningerne saavel i Hoved- og Kontinuations- som i Kontrasagen ophæves. Det idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Indstævningen og Proceduren drejer Tvisten for Højesteret sig alene om det i den indankede Dom nævnte Beløb af 8305 Kr. 94 Øre. Da det nu i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa billiges, at Appellanten er tilpligtet at betale det paagældende Beløb, vil Dommen efter Indstævntes derom nedlagte Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handels- og Fabrikationsaktieselskabet Mælkeriet Enigheden, til Indstævnte, Handels- og Fabrikationsaktieselskabet Det danske Mælke Compagni, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 19 Marts 1907 blev der mellem Citanterne, Handels- og Fabrikationsaktieselskabet Mælkeriet Enigheden (M. E.) og de Indstævnte, Handels- og Fabrikationsaktieselskabet Det danske Mælke Compagni (D. M. C.), der i en Aarrække havde haft et ret intimt kontraktmæssig Samarbejde, oprettet ne ny Kontrakt, hvori fandtes følgende Bestemmelser:

1) D. M. C. forpligter sig til at levere M. E., og M. E. forpligter sig til hos D. M. C. at aftage 30,000 a 35,000 Pund sød Mælk daglig, hvilket vil sige, at M. E. er pligtig til at aftage mindst 30,000 Pund daglig og ikke har Krav paa at faa leveret mere end 35,000 Pund daglig og er saaledes at forstaa, at hvis M. D. en enkelt eller enkelte Ugedage aftager noget mindre end 30,000 Pund, maa det de andre Ugedage aftage saa meget mere, saa det for en Uge ad Gangen bliver 30,000 Pund daglig i Gennemsnit. Saafremt D. M. C. ikke opfylder sin Leveringspligt eller M. E. sin Aftagerpligt, er de hver især pligtige at yde Medkontrahenten Erstatning, der for D. M. C.s Vedkommende bestemmes til 10 Øre pr. Kande manglende Levering og for M. E.s Vedkommende til 5 Øre pr. Kande manglende Aftagning. Og er derhos M. E. berettiget til ved gentagen manglende Levering at indkøbe det manglende Kvantum for D. M. C.s Regning.

Det er en Selvfølge, at saavel Leveringspligten som Aftagerpligten ophører eller modificeres i Tilfælde af foreliggende force majeure.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

4) M. E. betaler den leverede Mælk med 1,10 Øre pr. Kande udover Gennemsnittet af den Pris, D. M. C. selv betaler for afsvalet sød Mælk — heri dog ikke medregnet Bonus, der ikke betragtes som Betaling for Mælkelevering.

Kontrakten skulde vedvare, til den fra en af Siderne blev opsagt til Ophør en 31 December med 1 Aars forudgaaende Varsel, og den blev derefter fra D. M. C.s Side opsagt til Ophør med Udgangen af Aaret 1915.

I Sommeren 1915 begyndte M. E. at klage over, at der ikke blev leveret det Kvantum Mælk daglig, som de efter Kontrakten kunde kræve. De stilliede i Udsigt, at de maatte indkøbe Mælk andetsteds for D. M. C.s Regning. D. M. C. protesterede mod M. E.s Berettigelse til saadant Indkøb og henviste gentagne Gange til de usædvanlig vanskelige Forhold, der sagdes at være tilstede for Mælkeproduktionen, hvilket Forhold D. M. C. henregnede under »force majeure«, i hvilken Henseende man i et Brev af 15 September 1915 særlig fremhævede, at en betydelig Del af det Kvantum Mælk, som D. M. C. plejede at modtage fra Sverige, nu udeblev, hvorfor den samlede Mangel vilde blive fordelt efter D. M. C.s Skøn paa samtlige dette Firmas Aftagere, derunder ogsaa M. E.

Den 30 September 1915 meddelte D. M. C. M. E., at de nu havde faaet Tilsagn fra deres Forbindelser i Sverige om, at Kvantum derfra vilde blive forøget saa meget, at D. M. C. vilde være i Stand til at levere de 35,000 Pund daglig.

Den 3 Oktober 1915 fremhævede M. E., at naar de nu opgav den Leverandør, hos hvem de i den passerede Tid havde maattet købe det

manglende Kvantum Mælk, var det i Tillid til, at D. M. C. ikke paany erklærede sig ude af Stand til at opfylde sin Leveringspligt. I Midten af Oktober 1915 opstod samtidig nogen Uenighed angaaende Opgørelsen af det Beløb, som M. E. skulde betale D. M. C.

I Brev af 20 Oktober samme Aar meddelte D. M. C. M. E., at da al Udførsel af Mælk og Fløde fra Sverige nu var bleven forbudt, maatte M. E. indtil videre, og i hvert Fald indtil D. M. C. mulig kunde skaffe Mælk fra anden Side, ikke regne med større Kvanta end det sædvanlige, som det plejede at modtage paa Nørrebros Jernbanestation.

M. E. protesterede i Brev af 21 samme Maaned under Fremhævelse af, at dette betød en Mangel paa ca. 12,000 Pund Mælk daglig.

D. M. C. foretog nu i den sidste Del af Oktober og de første Uger af November adskillige hensigtsmæssige Skridt for at skaffe sig større Mælkemængde, og efter den fremlagte Brevveksling maa det antages, at M. E. paa sin Side skaffede sig ca. 5000 Pund Dækningsmælk daglig, medens de havde Brug for yderligere ca. 6000 Pund, som det ikke lykkedes dem at skaffe sig.

Den 15 November 1915 meddelte D. M. C. M. E., at det nu var lykkedes at skaffe saa megen Mælk, at de kunde tilbyde M. E. forøget Levering, men M. E. erklærede nu, at da de havde maattet binde sig til daglig at indkøbe de ovennævnte ca. 5000 Pund Mælk fra andre Leverandører indtil Nytaar, ønskede de kun af D. M. C. leveret 30,000 Pund daglig.

Under denne ifølge Hoved-, Kontinuation- og Kontrastævning procederede Sag har M. E. i Hoved- og Kontinuationssagen søgt D. M. C. til, fordi de ikke har opfyldt deres Forpligtelser, at betale en Erstatning af 100,000 Kr. eller et Beløb efter Rettens Skøn, dog ikke under 29,452 Kr. 32 Øre.

Af Beløbet paastaar M. E. sig tilkendt Renter, som det maa antages 5 pCt. aarlig fra Hovedstævningens Dato, den 3 November 1915, til Betaling sker.

D. M. C. paastaar sig i Hoved- og Kontinuationssagen frifunden og har dernæst nedlagt forskellige subsidiære Paastande, medens de i Kontrasagen søger sig tilkendt et Beløb af 32,020 Kr. 25 Øre, som M. E. skal skylde dem til Rest for leveret Mælk ifølge Opgørelse med Renter deraf 6 pCt. aarlig fra den 1 Januar 1916, til Betaling sker.

M. E. maa antages i Kontrasagen at procedere til Frifindelse mod Betaling af 24,314 Kr. 21 Øre.

Hver af Parterne har paastaaet Sagens Omkostninger paalagt Modpartiet.

Forsaavidt D. M. C. til Støtte for sin Frifindelsespaastand i Hoved- og Kontinuationssagen har paaberaabt sig force majeure, kan der intet Hensyn tages hertil, allerede fordi der intet er oplyst, som tillader at statuere Tilstedeværelse af nogen force majeure-Tilstand med Hensyn til Mælk, hvorved særlig bemærkes, at den Omstændighed, at D. M. C., hvis daglige Mælkeforbrug skal være ca, 150,000 Pund, har plejet at købe ca. 24,000 Pund deraf fra Sverige og derfor ved det svenske Mælkeudførselsforbud er kommen i Vanskeligheder, findes efter Indholdet af Kontraktens § 1 at maatte være M. E. uvedkommende.

Ej heller kan der tages Hensyn til, hvad D. M. C. har anført om, at de maa være fritaget for Erstatningspligt, fordi M. E. skal have misligholdt deres Betalingspligt. Da D. M. C. nemlig hele Tiden har fortsat Forholdet med Leverancer o. s. v., ses Situationen ikke paa noget Tidspunkt at have foreligget saaledes, at Kontrakten kan anses hævet fra D. M. C.s Side.

Der findes herefter at maatte gives M. E. Medhold i, at de har Krav paa Erstatning hos D. M. C., men naar henses til Bestemmelsen i Kontraktens § 1 ses denne Erstatning ikke at kunne beregnes anderledes end efter »10 Øre pr. Kande manglende Levering« »med Tillæg af Godtgørelse for Indkøb af manglende Kvantum«.

Retten maa nemlig antage, at de her nævnte »10 Øre pr. Kande« er et nogenlunde vilkaarligt valgt Beløb, der giver Udtryk for en gennemsnitlig Vurdering af de Ulemper, Kundetab o. s. v., som »manglende Levering« medfører, men som i hvert enkelt Tilfælde paa Grund af selvfølgelige Bevisvanskeligheder ikke lader sig nøjagtig angive.

Disse 10 Øre pr. Kande vil, da der i D. M. C.s pligtige 35,000 Pund indtil 14 November 1915, efter hvad der er uomtvistet mellem Parterne har manglet ialt 84,809¼ Kande, udgør i det hele 8480 Kr. 92 Øre.

Hvad dernæst angaar Dækningskøbsudgifter, som bliver at lægge til det fornævnte Beløb, maa Retten mene, at M. E. har været nødsaget til for overhovedet at faa Dækningsmælk, at binde sig til Aftagning i hele Tiden indtil Udgangen af 1915, og da man efter Sagens Oplysninger maa antage, at der kun i Tiden fra 20 Oktober er foretaget egentligt »Indkøb af manglende Kvantum«, nemlig med Hensyn til ialt 82,500 Kander, og den Prisdifference, der i saa Henseende efter Rettens Skøn bør regnes med, er 8 Øre pr. Kande, idet der ved Differenceberegningen bl. a. maa tages Hensyn til, at den Gennemsnitspris, som M. E. efter Kontraktens § 4 skulde betale D. M. C., ogsaa vilde være steget, hvis disse havde leveret Dækningsmælken, vil der paa dette Punkt være at tilkende M. E. 6600 Kr.

Ialt vil der herefter være at tilkende Hovedcitanterne i Hoved- og Kontinuationssagen 15,080 Kr. 92 Øre med Renter som paastaaet, hvorved bemærkes, at Retten, skønt Hoved- og Kontinuationsklage og -Stævning kun omfatter Erstatning, fordi D. M. C. ikke har opfyldt deres Forpligtelser i Oktober, November og December Maaned 1915, ikke nærer Betænkelighed ved under Hovedsagen og Kontinuationssagen at paakende Kravet paa de 10 Øre pr. Kande, ogsaa for Tiden før Oktober, idet saadant Krav i alt Fald kunde gøres gældende indsigelsesvis under Kontrasagen under Form af Fradrag i det kontrapaastævnte Beløb.

Hvad Kontrasagen angaar drejer Striden sig om et Beløb af 8305 Kr. 94 Øre, der fremkommer ved, at D. M. C. i Lighed med andre herværende Mælkefirmaer i Efteraaret 1915 har forhøjet deres Priser med 2 Øre pr. Kande til Leverandørerne, skønt disse efter Kontrakternes Lydende i og for sig var forpligtede til inden Udgangen af 1915 at levere til den hidtidige Pris.

M. E. gør gældende, at en saadan af D. M. C. egenmægtig og uden kontraktmæssig Forpligtelse foretaget Forhøjelse i Virkeligheden bør betragtes som en Mælkepris vedrørende 1916, nemlig en Slags Gratifika-

tion til Leverandørerne for at beholde dem i 1916 og derfor maa være M. E. uvedkomende, saa meget mere som et saadant Tillæg endog i særlig Grad vilde komme M. E. til Skade, idet M. E.s Udsigt til i 1916, naar Kontraktsforholdet til D. M. C. var ophørt, at sikre sig Leverandører derved forringedes paa følelig Maade.

Der findes imidlertid at maatte gives D. M. C. Medhold i at de 2 Øres Tillæg var en af de særlige Forhold naturlig foranlediget Disposition, som ikke overskrider, hvad D. M. C. maatte være berettiget til at foretage i egen Interesse, uanset at den ogsaa medførte Virkning for M. E., og som M. E. efter Indholdet af Kontraktens § 4 ikke med Rette har kunnet beklage sig over.

Der vil herefter i Kontrasagen være at give Dom efter D. M. C.s Paastand.

Omkostningerne saavel i Hoved- og Kontinuations- som i Kontrasagen vil være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag den 17 Januar.

Nr. 311. **Marineministeriet** (Aagesen efter Ordre)

mod

pensioneret Marineingeniør **Alfred Christoffer Otzen** (Bülow efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanten har haft Ret til at ansætte Indstævnte som Marineingeniør af 1ste Grad.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 April 1917: Indstævnte, Marineministeriet, bør til Citanten, pensioneret Marineingeniør Alfred Christoffer Otzen, betale de paastævnte 2202 Kr. 04 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 17 Juni 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Indstævnte ikke havde Krav paa at blive ansat som Marineoveringeniør. Der maa imidlertid endvidere gives Marineministeriet Medhold i, at Ministeriet har været berettiget til som sket at ansætte Indstævnte som Marineingeniør af 1ste Grad. Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse maa nemlig efter Indholdet af de i Dommen nævnte Love af 1909 jævnstilles dels med Stillingen som Marineoveringeniør, dels med Stillingen som Marineingeniør af 1ste Grad. Allerede som Følge heraf vil Marineministeriet i Overensstemmelse med sin derom nedlagte Paastand være at frifinde. Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Marineministeriet, bør for Tiltale af Indstævnte, pensioneret Marineingeniør Alfred Christoffer Otzen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bülow 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Følge Loven om Søværnets Ordning af 28 Maj 1880, jfr. Lov Nr. 95 af 15 Maj 1903, bestod Maskinkorpset bl. a. af en Chef, 7 Maskinmestre af 1ste og 7 af 2den Klasse samt et Antal Undermaskinmestre og Ingeniørassistenter. Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse lønnedes med 2800 Kr., stigende hvert 5te Aar med 200 Kr. til 3200 Kr.

Efter Lov Nr. 215 af 30 September 1909 blev der indført en ny Stilling, Marinestabsingeniøren, og iøvrigt kom Korpset til at bestaa af foruden Chefen bl. a. 5 Marineoveringeniører, 14 Marineingeniører af 1ste og 18 af 2den Grad samt et Antal Maskinmestre og Ingeniørassistenter. Stillingen som Marineoveringeniør lønnes ifølge Lov Nr. 217 af s. D. § 11 med 3600 Kr., stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. til 4200 Kr., medens Stillingen som Marineingeniør af 1ste Grad lønnes med 2700 Kr., stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. til 3300 Kr.

I 1901 udnævntes Citanten, pensioneret Marineingeniør Alfred Christoffer Otzen, til Maskinmester af 1ste Klasse, og efter at fornævnte Lov Nr. 215 af 1909 var traadt i Kraft blev han den 15 Oktober 1909 ansat som Marineingeniør af 1ste Grad. Citanten, der mente sig berettiget til Stillingen som Marineoveringeniør, blev — efter sin Fremstilling — syg over den formentlige Tilsidesættelse og maatte indgive sin Afskedsbegæring, hvilken bevilgedes fra den 31 Marts 1911 at regne.

Under Anbringende af, at han havde Ret til at blive overført til Stillingen som Marineoveringeniør, der svarede til Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse, har Citanten under nærværende Sag paastaaet Indstævnte, Marineministeriet, tilpligtet at anerkende, at han i Henhold til fornævnte Love Nr. 215 og 217 af 1909 havde Krav paa Titel og Lønning som Marineoveringeniør, og at betale ham Pension som forhenværende Marineoveringeniør, hvorhos han i Overensstemmelse hermed paastaar Marineministeriet dømt til at betale ham 2202 Kr. 04 Øre, nemlig Forskellen mellem den Gage, han fra 1 November 1909—31 Marts 1911 oppebar som Marineingeniør af 1ste Grad, og den Gage, han vilde have faaet som Marineoveringeniør, 1275 Kr., og den tilsvarende Forskel i Pension for Tiden fra 1 April 1911 til Stævningens Dato den 17 Juni 1916 927 Kr. 04 Øre med Renter af det paastævnte Beløb 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Til Støtte for sin Paastand gør Indstævnte gældende, at Stillingerne som Marinestabsingeniør og Marineoveringeniør er to helt nye Stillinger, der ikke havde noget tilsvarende i den gamle Organisation, og at det oprindelig var Marineministeriets Opfattelse, at Stillingen Marineingeniør af 1ste Grad nærmest svarede til Stillingerne som Maskinmester af 1ste og 2den Klasse.

Fremgangsmaaden ved Besættelsen af de ved den nye Organisation skabte Stillinger var i Overensstemmelse med fornævnte Udgangspunkt følgende:

Til Marinestabsingeniør blev udnævnt en af de 7 Maskinmestre af 1ste Klasse uden Hensyn til Anciennitet; til Besættelsen af de 5 Stillinger som Marineoveringeniør havde man de 6 andre Maskinmestre af 1ste Klasse samt, da Maskinkorpset i sig delvis havde optaget Søminekorpsets Depot, Oversøminemesteren og 1 Søminemester af 1ste Klasse; af disse skulde efter Lov Nr. 215 af 1909 § 54 Oversøminesteren »overføres« til Maskinkorpset som Marineoveringeniør; tilbage var der altsaa 4 Pladser og 7 Personer, der kunde komme i Betragtning ved Besættelsen.

Marineministeriet formente, at ingen af disse havde nogen Ret til at overføres til at blive udnævnte til Marineoveringeniør; det maatte anses som en Forfremmelse, hvorfor der blev nedsat et Forfremmelsesraad, efter hvis Indstilling Pladserne blev besatte med dem, der ansaas for mest kvalificerede, ikke efter Anciennitet.

Indstævnte anfører videre, at Citanten ikke med Rette kan beklage sig over at være bleven udnævnt til Marineingeniør af 1ste Grad; han fik 100 Kr. mere i Lønning om Aaret, beholdt samme Rang, samme militære Charge og samme Søtillæg; han protesterede da ejheller ved Udnævnelsen. Ministeriet henviser endydermere til, at det kunde have afskediget ham med Pension, hvorved han vilde være bleven endnu ringere stillet.

Der maa efter alt foreliggende gaas ud fra, at Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse nærmest svarer til Stillingen som Marineoveringeniør, hvorfor en Overførelse fra førstnævnte til sidstnævnte Stilling ikke kan betragtes som nogen Forfremmelse, medens en Overførelse fra Stillingen som Maskinmester af 1ste Klasse til Stillingen som Marineingeniør af 1ste Grad maa i Betragtning af de to Organisationslove som Helhed anses som en Ansættelse i en ringere Stilling. Vel kunde Citanten under de forhaandenværende Forhold, hvor der ad Lovgivningsvejen var foretaget en Omorganisation af Maskinkorpset, hvorved der ikke havdes et tilstrækkeligt Antal Pladser som Marineoveringeniører til Besættelse med de tidligere Maskinmestre af 1ste Klasse, ikke have noget Krav paa Ansættelse som Marineoveringeniør. Men paa den anden Side har Marineministeriet ikke haft Ret til at ansætte Citanten i en ringere Stilling som Marineingeniør af 1ste Grad uden hans Indvilligelse, — og at en saadan har foreligget findes ikke, som af Marineministeriet forment, at kunne sluttes deraf, at han ikke protesterede mod Ansættelsen. Da nu den Omstændighed, at Marineministeriet — gaaende ud fra den ovenommeldte urigtige Opfattelse af Forholdet mellem Stillingerne som Marineingeniør af 1ste Grad og Maskinmester af 1ste Klasse, ikke

før hans nævnte Ansættelse har givet ham Valget mellem denne eller Afsked med Pension eller Sætten paa Ventepenge efter Lov 24 Februar 1858 § 6, ikke findes at burde komme Citanten til Skade, og da der ikke længere foreligger Mulighed for at stille Citanten saaledes, som han i Tilfælde af, at han paa hint Tidspunkt var bleven afskediget eller sat paa Ventepenge, vilde have været stillet, maa han anses at have et berettiget Krav paa i Henseende til Lønning og Pension at blive stillet, som han vilde have været i Tilfælde af, at Ministeriet havde valgt den tredie Mulighed, der efter en rigtig Opfattelse af Stillingernes indbyrdes Forhold forelaa, nemlig hans Ansættelse som Marineoveringeniør. Hans Paastand i fornævnte Henseender vil herefter være at tage til Følge, hvorved dog bemærkes, at det ikke findes fornødent at udtale noget om Marineministeriets Pligt til fremtidigt at betale Citanten Pension. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Fredag den 18 Januar.

Nr. 84. **Københavns Magistrat** (G. Shaw)

mod

Aktieselskabet Badeanstalterne »**Helgoland**« (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten har haft Ret til at paaligne Badeanstalterne Helgoland Ejendomsskyld.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 April 1916: De Indstævnte, Københavns Magistrat, bør til Citanterne, A/S Badeanstalterne Helgoland, tilbagebetale de paastævnte 304 Kroner 75 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 11 November 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom nævnte Anstalt, som staar i fast og varig Forbindelse med Havbunden, maa betragtes som en fast Ejendom i den Forstand, hvori dette Ord maa anses taget i § 2 i Lov Nr. 103 af 15 Maj 1903. Det kan herved særlig fremhæves, at det maa være uden Betydning saavel, at Anstalten er bygget ude i Havet, som, at Indstævnte ikke ejer den Grund, hvorpaa Anstalten ligger. I sidstnævnte Henseende kan bl. a. henvises til, at de Skatter, som blev afløste af Ejendomsskylden, i alt Fald delvist ogsaa blev paalignede Bygninger, opførte paa fremmed Grund. Da Magistraten herefter har været berettiget til som sket at paaligne Anstalten Ejendomsskyld, vil Magistraten efter sin derom nedlagte Paastand være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Københavns Magistrat, bør for Tiltale af Indstævnte, A/S Badeanstalterne Helgoland, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag paastaar Citanterne, A/S Badeanstalterne Helgoland, de Indstævnte, Københavns Magistrat, tilpligtede at tilbagebetale et Beløb af 304 Kr. 75 Øre, som Citanterne under Reservation har betalt de Indstævnte for Badeanstalterne paalignet Ejendomsskyld for 1ste Halvaar 1915, med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 11 November 1915, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaar sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ifølge § 2 i Lov Nr. 103 af 15 Maj 1903 om Ejendomsskyld hviler denne Byrde paa alle »faste Ejendomme«.

Tvisten drejer sig nu om, hvorvidt Badeanstalterne Helgoland maa anses som fast Ejendom, hvad de Indstævnte hævder, eller ikke, hvilket sidste Citanterne gør gældende.

Ifølge en mellem Sagens Parter den 9 Januar 1914 afsluttet Overenskomst gav de Indstævnte Citanterne Ret »til at udlægge og drive en Badeanstalt udenfor Opfyldningen i Svanemøllebugten«; i Henhold til denne Overenskomst er Badeanstalterne opførte paa nedrammede Pæle i Svanemøllebugten og ved en Bro forbundne med den under Anlæg værende nye Strandvej.

Under Fremhævelse overfor Citanterne af, at Skattepligten ifølge nævnte Lovs § 2 ogsaa paahviler Bygninger, der fremtræder som selvstændige Retsobjekter, f. Eks. Bygninger, der af private ere opførte paa Statens eller Kommunens Grund, hvorfor Begrebet fast Ejendom ikke er ensbetydende med Jordstykke, hævder de Indstævnte, at bemeldte Badeanstalter og den disse med Land forbindende Bro som værende fast funderede i Havbunden og i ethvert Fald delvis permanente Indretninger, der er vurderede til et Beløb af 200,000 Kr., maa antages at være undergivne Skattepligt efter oftnævnte Lov.

Efter almindelig Retsopfattelse danner Havstokken d. v. s. det Sted, hvor Land og Vand ved daglig Vandstand mødes, Grænsen for den faste Ejendom mod Havet, saaledes at dog Broer og lignende faste Indretninger, der fra Land skyder sig ud i Havet, maa anses som Tilbehør til den faste Ejendom, hvortil de er knyttede, saalænge Forbindelsen vedvarer.

Efter Indholdet af den citerede Del af Overenskomsten af 1914 kan imidlertid Badeanstalterne Helgoland ikke anses som et blot Tilbehør til en fast Ejendom, men er en Indretning, som Citanterne har faaet Tilladelse af de Indstævnte til at opføre i Havet med Forbindelse med Land.

Idet nu bemeldte Badeanstalter herefter ikke efter den gængse Forstaaelse af Begrebet fast Ejendom kan henregnes hertil, og da § 2 i Loven om Ejendomskyld ikke yder nogen Vejledning til nærmere Forstaaelse af dette Begreb i den heromspurgte Retning, ligesom Lovens øvrige Bestemmelser ikke heller ses at hjemle Skattepligt i et Tilfælde som det foreliggende, vil de Indstævnte være at dømme efter Citanternes Paastand, dog at Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Nr. 429. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Oscar Hilarius Kalko (Def. Asmussen),

der tiltales for Overtrædelse af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts 1917.

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 August 1917: Tiltalte Oscar Hilarius Kalko bør til Statskassen bøde 1000 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 60 Dage. Saa bør han og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Højesteretssagfører Aagesen og Overretssagfører Kalko, 50 Kroner til hver. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Erlæggelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Oscar Hilarius Kalko til Højesteretssagførerne Aagesen og Asmussen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Oscar Hilarius Kalko, der i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 13 April d. A. tiltales for Overtrædelse af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts 1917, er født den 4 Oktober 1866 og ikke funden forhen straffet.

Færdig fra Trykkeriet den 30 Januar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 52—53.**

Fredag den 18 Januar.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Dagbladet »Nationaltidende«, for hvilket Tiltalte er ansvarshavende Redaktør, indeholdt i sin Morgen-Udgave for Mandag den 19 Marts d. A. under Overskrifterne: »Et Orlogsskib sendes med Fødemidler til Færøerne. »Islands Falk«,« en uunderskreven Meddelelse, i hvilken det bl. a. anførtes, at Inspektionsskibet »Islands Falk« den foregaaende Dag var afsejlet herfra, destineret til Færøerne, hvor der var Mangel paa forskellige Fødemidler, samt at det efter Forlydende var Meningen, at Skibet efter at have udlosset sin Ladning skulde sejle til Norge og derfra bringe nogle færøske Kvinder hjem.

Da den omhandlede Notits, der ikke var Gengivelse af nogen fra dansk Statsmyndighed udgaaet Meddelelse, findes at være i Strid med det i Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts d. A. indeholdte Forbud, der ikke kan antages alene at vedrøre Handelsskibe, vil Tiltalte, der paa det anførte Nummer af »Nationaltidende« findes angivet som ansvarlig Redaktør, i Medfør af den ommeldte Bekendtgørelse af 6 Marts d. A. være at anse efter Lov Nr. 200 af 9 September 1914 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 1000 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 60 Dage.

Nr. 473. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Conrad Emil Marott (Def. Asmussen),

der tiltales for Overtrædelse af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts 1917.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 21 Juli 1917: Tiltalte Conrad Emil Marott bør til Statskassen bøde 800 Kroner eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden nedennævnte Frist hensættes i simpelt Fængsel i to Maaneder. Saa betaler Tiltalte og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, kst. Kammeradvokat Vagn Aagesen og Overretssagfører Gram, 50 Kr. til hver og i Salær til Overretssagfører Hagen 10 Kr. Det idømte at udredes inden 15 Dage

efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettes Dom af 11 Oktober 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Kaae og Tegner, betaler Tiltalte Conrad Emil Marott 30 Kroner til hver. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Erlæggelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Conrad Emil Marott til Højesteretssagførerne Aagesen og Asmussen 60 Kroner til hver!

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Odense Købstads Ekstraret saavel fra Justitiens Side som efter Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag tiltales Conrad Emil Marott i Henhold til Justitsministeriets, efter med Hensyn til Tiltaltes Stilling som Folketingsmand at have indhentet Folketingets Samtykke, under 10 Maj 1917 trufne Bestemmelse for Overtrædelse af nævnte Ministeriums Bekendtgørelse Nr. 105 af 6 Marts 1917 om Forbud mod offentlig Meddelelse om Skibstrafik.

Tiltalte er født den 23 August 1856 og tidligere anset ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 24 December 1885 efter foreløbig Lov af 2 November 1885 § 3 med simpelt Fængsel i 14 Dage, samme Rets Dom af 23 Februar 1886 efter samme Lovs § 4 med lige Fængsel i 14 Dage og Viborg Landsoverrets Dom af 22 August 1887 efter Straffelovens § 82, 4de Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Tiltalen har Hensyn til følgende Forhold: I det i Odense udkommende Dagblad »Fyns Social-Demokrat« fandtes i dets Nr. 78 for 19 Marts 1917 saalydende Artikel:

»»Islands Falk« paa Vej til Island og Færøerne.
Tilførsel af Fødevarer og Hjemførsel af færøiske Kvinder.

København, 19 Marts.

Inspektionsskibet »Islands Falk« afsejlede Søndag Eftermiddag med Færøerne som Maal. Det medførte forskellige Fødemidler, først og fremmest Margarine. Saavel Island som Færøerne har i længere Tid været afskaaret fra Omverdenen, og det begynder nu at knibe for begge disse Bilande med at klare sig.

Det er efter Forlydende Meningen, at »Islands Folk« efter at have udlosset sin Ladning skal gaa over til Norge og bringe en Del færøiske Kvinder hjem, som har været beskæftiget med Fisketilberedning og paa Grund af de særlige Forhold ikke har kunnet faa Skibslejlighed hjem.«

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Bladets Redaktion den nævnte Dags Formiddag Kl. ca. 9½ havde modtaget den anførte Meddelelse fra Ritzaus Bureaus Filial i Odense, idet det københavnske Dagblad »Nationaltidende« blev angivet som Kilde til den, at Redaktionen et Par Timer senere af nævnte Filial telefonisk blev anmodet om ikke at benytte Meddelelsen, og at den noget efter Kl. 2 Eftermiddag fra Filialen modtog skriftlig Underretning om, at der i Anledning af den nævnte Meddelelse vilde blive anlagt Sag imod »Nationaltidende«, samt at der efter Modtagelsen af Anmodningen om ikke at benytte Meddelelsen havde været Tid til at fjerne denne fra den for Bladet færdigstøbte Sats, inden Bladet blev ekspederet.

Tiltalte har erkendt, at han som Redaktør af »Fyns Social-Demokrat« har Ansvar efter Presseloven for Offentliggørelsen af den nævnte Meddelelse. Idet denne efter sit Indhold falder ind under de ved den foran citerede Bekendtgørelse forbudte Meddelelser, og idet der ikke vil kunne tages Hensyn til et for Tiltalte fremsat Anbringende om, at denne Bekendtgørelse er ugyldig, fordi den ikke udtrykkelig angives at være udstedt i Anledning af Statens Neutralitetsforanstaltninger, idet der i Bekendtgørelsen tilstrækkeligt er henvist til Lov Nr. 200 af 9 September 1914 som Hjemmel for dens Udstedelse, ligesom Forbudet er udstedt i Anledning af Statens Neutralitetsforanstaltninger, vil Tiltalte være at anse efter sidstnævnte Lovbestemmelse.

Da Underretsdommen har samme Resultat, og Straffen i denne findes passende bestemt til en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 2 Maaneder, ligesom dens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at betale, billiges, vil den i det hele kunne stadfæstes.

Tirsdag den 22 Januar.

Nr. 133. Handlende **Steen Giebelhausen** (Steglich-Petersen)

mod

Grosserer **Svend Gottlieb** (Levy),

betræffende Størrelsen af den Erstatning, som Indstævnte har Krav paa i Anledning af et Kontraktbrud fra Appellantens Side.

Sø- og Handelsrettens Dom af 2 November 1916: Indstævnte, Handlende Steen Giebelhausen, bør til Citanten, Grosserer Svend Gottlieb, betale 10,000 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 17 August 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Proceduren for Højesteret drejer Tvisten sig her alene om Størrelsen af den Erstatning, som Indstævnte har Krav paa i Anledning af, at Appellanten ikke har aftaget det i den indankede Dom omtalte Parti Trævarer. Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes Erstatningen at kunne ansættes til 6000 Kroner, og Appellanten vil herefter være at dømme til at betale Indstævnte dette Beløb med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Handlende Steen Giebelhausen, bør til Indstævnte, Grosserer Svend Gottlieb, betale 6000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarligt fra den 17 August 1916, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler hver af Parterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 6 Juli 1916 tilbød Citanten, Grosserer Svend Gottlieb, Indstævnte, Handlende Steen Giebelhausen, et nærmere specificeret Parti, ialt ca. 300 Stdr., i sydsvenske usorterede Varer, Gran og Fyr, til en Pris af 4"/150 pr. Kbfd. frit Banevogn Halmstad.

Den 7 Juli svarede Indstævnte, at han var villig til at akceptere Partiet under Forudsætning af en Reduktion af 5 Øre pr. Kbf. Den 8 Juli svarede Citanten, at han kunde tænke sig Forretningen gennemført til en 2 Øre lavere Pris end anført, og den 10 Juli tilskrev Citanten Indstævnte, at han refererende til Dagens Telefonsamtaler bekræftede at have modtaget Indstævntes Modofferte paa det den 6 s. M. tilbudte Parti Brædder og Planker til en Pris af 5 Øre under de i Brevet opgivne, saaledes at Indstævntes Offerte var fast gældende mod Svar senest om 3 Dage.

Den 11 Juli skrev Indstævnte, at han akcepterede de tilbudte Priser.

Da Citanten den 12 Juli henvendte sig til Indstævnte om Kontraktens Underskrivelse om Partiet, nægtede Indstævnte at anerkende Handelen, medmindre Citanten vilde garantere en Middellængde af mindst 13½ eller 14 Fod, hvilket Citanten ikke kunde gaa ind paa.

Citanten søger nu Indstævnte til Betaling af Erstatning, fordi Partiet ikke blev modtaget, 10,398 Kr. med Renter 6 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 17 August 1916, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at Handelen i alt Fald kun var kommen i Stand under Forudsætning af, at Varen kunde leveres i ovennævnte Gennemsnitslængde; han protesterer derhos mod Erstatningens Beregning.

Da Indstævnte ikke overfor Citantens Benægtelse har godtgjort sit

Anbringende om, at Handelen kun var indgaaet under ovennævnte Forudsætning, vil der ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse. Indstævnte maa derfor anses bundet til at aftage Partiet eller at betale Erstatning i Forhold til de Priser, Citanten iøvrigt kunde opnaa. Da dette Parti maa antages kun at kunne være solgt paa antagelige Vilkaar til Eksport, og det herefter findes, at de af Citanten oplyste Priser i det væsentlige maa være afgørende for hans Tab, findes Erstatningen at maatte sættes til 10,000 Kr. med Renter 5 pCt. som paastaaet og Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 362. Malermester **Niels Chr. Lauridsen** (Selv)

mod

Malermester **Niels Hansen** (Ingen),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværnede i Anledning af Indstævntes Udtræden af en af dem i Forening dreven Forretning.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 Juni 1917: Indstævnte, Malermester Niels Chr. Lauridsen bør til Citanten, Malermester Niels Hansen, betale 491 Kr. 80 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 1 November 1916, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der intet Hensyn kan tages til nogle af Appellanten uden Bevilling fremlagte nye Dokumenter.

Efter Indstævningen og Appellantens Procedure for Højesteret foreligger Sagen kun Højesteret til Prøvelse, forsaavidt angaar de i den indankede Dom ommeldte Poster paa henholdsvis 62 Kroner 50 Øre, 347 Kroner 92 Øre og 420 Kroner samt med Hensyn til Opgørelsen af Forretningens Nettooverskud i Tiden fra 1 April til 15 September 1916 og Appellantens Paastand om Betaling af det ham ved Kontrakten tillagte ugentlige Vederlag af 12 Kroner for et Tidsrum af 13 Uger indtil 1 April 1916. Hvad det sidstnævnte Punkt angaar, er det ikke fra Indstævntes Side godtgjort, at Appellanten har forspildt sin Ret til dette Vederlag, og det vil derfor være at tilkende ham med ialt 156 Kroner. Derimod maa det for de øvrige Punkters Vedkommende have sit Forblivende ved Dommens Afgørelse i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde. Idet det Beløb, som Appellanten ved Dommen er tilpligtet at betale til Indstævnte, herefter vil være at nedsætte med forannævnte 156 Kroner, bliver Appellanten at dømme til Betaling af 335 Kroner 80 Øre med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Malermester Niels Chr. Lauridsen, bør til Indstævnte, Malermester Niels Hansen, betale 335 Kroner 80 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 1 November 1916, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 10 December 1915 overdrog Malermester Niels Chr. Lauridsen til Malermester Niels Hansen sin Malerforretning for en kontant Betaling af 800 Kroner, hvorhos han skulde betale Lauridsen 600 Kroner med 12 Kroner ugentlig, første Gang den 7 Januar 1916, og Lauridsen som Vederlag herfor bistaa med at passe Hansens Telefon og føre Tilsyn med det Arbejde, der udførtes for hans gamle Kunder. Hansen skulde derhos refundere Lauridsen for forudbetalt Værkstedsleje 62 Kr. 50 Øre. Fra 1 April 1916 enedes de om at drive Forretningen i Fællesskab, men den 15 September s. A. udtraadte Hansen af Forretningen. Hansen hævder, at han hos Lauridsen i Anledning af dette Mellemværende har et Tilgodehavende, som han endelig har opgjort til 1110 Kr. 35 Øre, og under denne Sag gaar hans endelige Paastand ud paa, at Lauridsen tilpligtes at betale ham dette Beløb med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 1 November 1916; han har nedlagt subsidiære Paastande. Lauridsen procederer til Frifindelse. Sagens Omkostninger paastaar begge Parter sig tillagt.

Hansen opgør Kravet saaledes:

1. Han hævder, at det ved den den 1 April 1916 indtraadte Ordning blev Aftale, at han skulde have tilbagebetalt 314 Kr., idet Handlen af 10 December 1915 da gik tilbage.

2. Nettoindtægten fra 1 April til 15 September 1916 angiver han skønsmæssig, idet han mangler Midler til at fastsætte den nøjagtig, til 3000 Kr. Da han har Krav paa Halvdelen heraf 1500 Kr. og hævder kun at have modtaget 1186 Kr. 91 Øre, bliver hans Krav313 Kr. 09 Øre.

3. Værdien af Forretningen den 15 September 1916, hvilken der er Enighed om, at Parterne skulde dele lige, opgør han til 1202 Kr. 93 Øre, altsaa hans Andel 601 Kr. 46 Øre.

Herefter er hans Tilgodehavende 314 Kr. + 313 Kr. 09 Øre + 601 Kr. 46 Øre eller 1228 Kr. 55 Øre, men han erkender at skulle tilsvare Lauridsen Halvdelen af Forretningens Værdi pr. 1 April 1916, hvilken Dag han betragter sig som optaget som Deltager i Forretningen; denne Værdi opgør han til 207 Kr., hans Tilsvar altsaa 103 Kr. 50 Øre. Endvidere erkender han at skulle tilsvare for en Del af Skomagerregning, som Lauridsen har betalt for ham, 14 Kr. 70 Øre. Naar disse Beløb, ialt 118 Kr. 20 Øre, fradrages i fornævnte 1228 Kr. 55 Øre, udkommer det indtalte Beløb 1110 Kr. 35 Øre.

Ad 1. Mod Lauridsens Benægtelse har Hansen ikke bevist, at Handelen af 10 December 1915 er gaaet tilbage, eller at der er truffet endelig Aftale om, at han skulde have det her omtalte Beløb tilbagebetalt.

Ad 2—3. Da Lauridsen, der i Besiddelse af Forretningens Bøger, ikke har efterkommet Hansens Opfordring om at fremlægge disse eller behørig bekræftede Udskrifter af dem, vil Hansens Anbringende være at lægge til Grund ved Beregningen af Omsætningen og Forretningens Værdi den 15 September 1916, uden at der kan tages Hensyn til Lauridsens som det synes tildels indbyrdes modstridende Anbringender i saa Henseende eller nogle af ham fremlagte, af en Sagfører bekræftede Udskrifter, hvis Rigtighed Hansen bestrider.

Lauridsen har fremlagt en Kvitteringsbog, hvorefter Hansen i mange Gange har kvitteret for et Beløb af ialt 1578 Kr. 72 Øre. Ifølge det Oplyste maa dog heraf fragaa to Poster til samlet Beløb 156 Kr. 35 Øre, der ikke er udbetalte til Hansen, men anvendt til Dækning af Forretningens Gæld; derimod har Hansen ikke mod Lauridsens Benægtelse bevist, at tilsvarende er Tilfældet med nogle andre Poster til Beløb ialt 240 Kr. 59 Øre.

Der tilkommer saaledes Hansen som Andel i Fortjeneste og Forretningen pr. 15 September 1916 1500 Kr. + 601 Kr. 46 Øre ÷ (1578 Kr. 72 Øre ÷ 156 Kr. 35 Øre) eller 679 Kr. 09 Øre.

4. Da Handlen af 10 December 1915 ikke betragtes som gaaet tilbage, har Lauridsen i ethvert Tilfælde ikke Krav paa Godtgørelse for nogen Del af Forretningens Værdi pr. 1 April 1916; derimod maa der antages at være Enighed om, at han under denne Forudsætning i Anledning af, at han blev optaget i Forretningen, skal tilsvare dens halve Værdi pr. 1 April 1916, hvilken Hansen har opgjort til 103 Kr. 50 Øre. Lauridsen maa vel antages at bestride Rigtigheden af denne Opgørelse, men da hans Procedure paa dette Punkt iøvrigt er uforstaaelig, vil Hansens Opgørelse være at lægge til Grund.

Lauridsen gør følgende Krav gældende mod Hansen:

a. Refusion af det ovennævnte Værkstedslejebeløb 62 Kr. 50 Øre. Hansen hævder imidlertid at have betalt det til Lauridsen, og efter Proceduren maa det antages, at han har Ret.

b. Betaling af det i Kontrakten nævnte Beløb af 12 Kr. ugentlig for 13 Uger til 1 April 1916. Da Hansen imidlertid ubestridt har anført, at Lauridsen i den nævnte Tid har været i hans Tjeneste som Svend mod en Løn af ialt 375 Kr. 50 Øre, samt da Lauridsen ikke mod Hansens Benægtelse har bevist at have forrettet de for det ugentlige Vederlag betingede Ydelser, vil Beløbet ikke kunne tillægges ham.

c. Efter Proceduren maa det antages, at Lauridsen har betalt Fordringer for Levering af Materialier til Forretningen i Tiden fra Hansens Overtagelse til den 1 April 1916 til Beløb ialt 347 Kr. 92 Øre. Det maa imidlertid antages, at tre af disse Fordringer til samlet Beløb 233 Kr. 67 Øre er tagne i Betragtning ved Opgørelsen af Forretningens Værdi pr. 1 April 1916 og overtagne af Hansen og Lauridsen i Forening, hvorefter Lauridsen kun har Krav paa Refusion af Halvdelen af deres Beløb

116 Kr. 84 Øre. Han har saaledes tilgode 114 Kr. 25 Øre + 116 Kr. 84 Øre eller 231 Kr. 09 Øre.

d. Efter Proceduren maa det antages, at Lauridsen har Krav paa Refusion af hele den af Hansen omtalte Skomagerregnings Beløb, der udgør 59 Kr. 70 Øre.

e. Lauridsen gør gældende, at han har 420 Kr. tilgode i Anledning af, at han til Sikkerhed for en Hansen paahvilende Gæld har givet Pant for 400 Kr. i en ham (Lauridsen) tilhørende Ejendom. Da det fremgaar af Oplysningerne, at vedkommende Kreditor ikke har søgt Fyldestgørelse i Pantet, og den Tid, inden hvilken Hansen efter Lauridsens Fremstilling havde forpligtet sig til at frigøre Pantet, ikke var kommen ved Sagens Anlæg, vil Lauridsens hernævnte Paastand ikke kunne tages til Følge. Lauridsen vil saaledes have at betale Hansen 679 Kr. 09 Øre + 103 Kr. 50 Øre ÷ (231 Kr. 09 Øre + 59 Kr. 70 Øre) eller 491 Kr. 80 Øre med Renter heraf, som paastaaet. Sagens Omkostninger ville være at ophæve.

Nr. 384. Højesteretssagfører Bache

mod

Emil Marius Kristensen, Andreas Marius Kristiansen, Jens Nygaard Christensen, Marius Sørensen og **Marinus Kristensen** (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri, Ran eller Overtrædelse af Straffelovens § 235 eller dog for Overtrædelse af Loven om Mark- og Vejfred.

Nørhald, Støvring og Galten Herreders Ekstrarets Dom af 19 Februar 1917: De Tiltalte, Emil Marius Kristensen, Andreas Marius Kristiansen, Marinus Kristensen, Jens Nygaard Christensen og Marius Sørensen, bør bøde hver især 10 Kr. til Statskassen eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes 2 Dage i simpelt Fængsel. De bør derhos en for alle og alle for en til Støvring Herredskontor indbetale Erstatning, 50 Kr., for skaarne Rør. Endelig bør de en for alle og alle for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salærer til Aktor, Sagfører J. C. Jensen, og Defensor, Sagfører M. Christensen, 30 Kr. til hver. Forsaavidt angaar den af de Tiltalte, Andreas Marius Kristiansen og Marius Sørensen, ved Voer foretagne Røsrkæring, bør disse for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 4 Juni 1917: De Tiltalte, Emil Marius Kristensen, Andreas Marius Kristiansen, Jens Nygaard Christensen, Marius Sørensen og Marinus Kristensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise, 30 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende, til Dels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke her under Sagen anses for tilstrækkelig godtgjort, at det i Dommen omtalte Areal, som ligger ud for Sognefoged Rousings og Maskinpasser Mikkelsens Ejendomme, hører under Matrikel Nr. 28 af Dronningborg Hovedgaard eller overhovedet er privat Ejendomsret undergivet. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Bache og Liebe 80 Kroner hver, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørhald-Støvring og Galten Herreders Ekstraret indankede Sag er Emil Marius Kristensen, Andreas Marius Kristiansen, Jens Nygaard Christensen, Marius Sørensen og Marinus Kristensen satte under Tiltale for Tyveri, Ran eller Overtrædelse af Straffelovens § 235 eller dog for Overtrædelse af Loven om Mark- og Vejfred. Tiltalte Emil Marius Kristensen er født den 6 Juni 1878, Tiltalte Andreas Marius Kristiansen den 16 November 1884, Tiltalte Jens Nygaard Christensen den 5 December 1893, Tiltalte Marius Sørensen den 9 September 1894, og ingen af disse findes forhen tiltalt eller straffet. Tiltalte Marinus Kristensen er født den 11 Januar 1880 og har tidligere været anset ved Rougsø med flere Herreders Ekstrarets Dom af 14 Maj 1901 efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage og ved samme Rets Dom af 29 Oktober 1909 efter midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 1, 1ste Stykke, jfr. § 2, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage, foruden at han den 23 Juli 1915 inden Retten for Vold har vedtaget Bøder af henholdsvis 80 Kr. til Statskassen og 20 Kr. til Politikassen.

Ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger er det tilstrækkeligt godtgjort, at samtlige Tiltalte en Dag i September Maaned f. A. paa nogle ud for Sognefoged Rousings og Maskinpasser Jacob Mikkelsens Ejendomme liggende Steder i Randers Fjord fra Baad have skaaret og tilegnet sig Rør, hvis Værdi for det udfor Rousings Ejendom afskaarne Stykke ved en af Retten udmeldte Skønsmænd afholdt Forretning er sat til 35 Kr., medens Rørene for det udfor Mikkelsens Ejendom afskaarne Stykke ved samme Forretning er vurderet til 15 Kr.

Paa lige Maade er det oplyst, at de Tiltalte, Andreas Marius Kristiansen og Marius Sørensen, Torsdag den 21 s. M. i Randers Fjord fra Baad har skaaret og tilegnet sig Rør i en Bredde af ca. 2 Meter udfor Boelsmændene Niels Chr. Thomsens, Vilhelm Frandsens og Niels Hjuler Andersens Enge i Voer. De nævnte Boelsmænd have anslaaet de afskaarne Rør til at udgøre ca. 10 Traver til en samlet Værdi af 30 Kr.

Efter Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at Randers Fjord fra gammel Tid har været tilgængelig for alle og enhver overalt, hvor man kunde færdes paa den i et fladbundet Fartøj, og at alle og enhver paa saadanne Arealer, som ikke var nogen enkelts Ejendomsret undergivet, kunde skære Siv eller Rør. Da der nu maa gaas ud fra, at de Tiltalte har skaaret Rør fra fladbundede Baade, vil Sagens Afgørelse bero paa, hvorvidt de Arealer, hvor Rørene er skaarne, maa anses for at være privat Ejendomsret undergivne.

Ved en i de Tiltaltes Overværelse paa Aastedet foretagen Besigtelsesforretning er de Arealer, hvorpaa samtlige Tiltalte har afskaaret og tilegnet sig Rør, bestemte som hørende under Matr. Nr. 28 af Dronningborg Hovedgaard. Det fremgaar fremdeles af et i Sagen fremlagt Kort, at Rørskæringen har fundet Sted paa et Areal, hvor den udelukkende Ret til saadan efter Præmisserne til en ved Nørhald med flere Herrerder den 28 Maj 1885 afsagt Dom er forbeholdt tvende Brødre Ovesen, saa at den nu, efter at disse har ladet denne Dom tinglæse som Adkomst for sig paa nævnte Matr. Nr. 28 og overdraget deres Ret til Randers Havnevæsen, maa antages at tilkomme Havnevæsenet.

Selv om Rørskæringen efter det anførte maa anses at have fundet Sted paa Arealer, der er privat Ejendomsret undergivet, findes de Tiltaltes Forklaring om at have handlet i god Tro efter Omstændighederne ikke at kunne forkastes, og de vil derfor ikke kunne straffes for dette Forhold, lige saa lidt som der allerede af denne Grund bliver Spørgsmaal om at tage de nedlagte Paastande paa Erstatning til Følge.

Hvad dernæst angaar den ved Voer stedfundne Rørskæring fremgaar det af Sagens Oplysninger, at denne har fundet Sted udenfor de de trende nævnte Boelsmænd tilhørende Matr. Nr. 23 f, 23 e og 23 d, men indenfor en af Randers Havnevæsen ud imod Sejlløbet anlagt Dæmning. Vel har der nu mulig mellem Havnevæsenet og de paagældende Lodsejere bestaaet en Overenskomst angaaende Retten til Rørskæring paa det mellem Dæmningen og det matrikulerede Land liggende Areal, men da dette ikke herved kan anses for at være blevet privat Ejendomsret undergivet, vil de Tiltalte, Andreas Marius Kristiansen og Marius Sørensen, for deres i saa Henseende udviste Forhold hverken kunne belægges med Straf eller tilpligtes at yde Erstatning. Samtlige Tiltalte vil følgelig i det hele være at frifinde for Aktors Tiltale, hvorhos Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overreten, 30 Kr. til hver, vil være at udrede af det Offentlige.

Fredag den 25 Januar.

Nr. 158. **Søren Jacobsen** og **Thomas Jørgensen** m. fl. (Ulf Hansen)
mod
Godsejer **Henrik Nørgaard** (Henriques),
betræffende en Fiskeriret.

Silkeborg Købstads og Birks ordinære Rets Dom af 2 Juni 1914: Indstævnte, Enkefru van Deurs, bør være uberettiget til at drive Fiskeri i det under Sagen omhandlede, mellem Svervig og Mossø beliggende Aaløb, kaldet Sønderaaen. Iøvrigt bør Indstævnte for Tiltale af Citanterne i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 28 Februar 1916: Kontraappellantinden, Enkefru van Deurs, bør for Tiltale af Hovedappellanterne, Søren Jacobsen, Thomas Jørgensen, Kristen Nielsen, Hans Nielsen, Jens R. Pedersen, Fr. Hasse Olesen, Chr. Schmidts Enke, Mathias Johansen, Peter Chr. Lausen, Kr. Linnebjerg, Ivar Pedersen, Rasmus Andersen, Søren Andersen, Niels Rasmussen, Mads Sørensen Madsen, N. Nielsen Fuglsang, Rasmus Sørensen Hjort, Kristen Jensen, Søren Nielsen, Rasmus Laursen, Kristian Jensen, Salomon Hansen, Peter Laursen Nørregaard, Christoffer Pedersen, Thomas Rasmussen, Rasmus Frederiksen, Søren Nielsen, Laur. Nielsen, Niels Jensen, Kristen Sørensen, S. Rasmussens Enke, Peter Petersen, Anders Sørensen, Søren Sørensen, Jens Stougaard Nielsen, Peder Jensen Pedersen, Skræder K. P. Knudsen, Hans Balsen Udby, Peder Jensen, Niels Laursen Togstrup, Laurs P. Laursen, Hans Pedersen, Niels Steffensen, Jens Boes, Hans Sørensen og Anton Mortensen samt Jens Thomassen i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse har Enkefru van Deurs solgt Ejendommen Glentholm til Godsejer Henrik Nørgaard, og denne er derpaa indtraadt i Sagen i hendes Sted.

Ved de under Sagen tilvejebragte Bevisligheder maa det anses for tilstrækkeligt godtgjort, at Ejerne af Glentholm ved Alderstidshævd har erhvervet Ret til at fiske i Sønderaa. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Hovedappellanterne, efternævnte Ejere eller Brugere af Jorder, beliggende ved Gudenaa, Saltenaa eller Gudensø paa Strækningen fra Aaernes Udløb henholdsvis af Mossø og Salten Langsø til Svervig, hvor Gudensø begynder, nemlig: Søren Jacobsen, Thomas Jørgensen, Kristen Nielsen, Hans Nielsen, Jens R. Pedersen, Fr. Hasse Olesen, Chr. Schmidts Enke, Mathias Johansen, Peter Chr. Lausen, Kr. Linnebjerg, Iver Peder-

sen, Rasmus Andersen, Søren Andersen, Niels Rasmussen, Mads Sørensen Madsen, N. Nielsen Fuglsang, Rasmus Sørensen Hjort, Kristen Jensen, Søren Nielsen, Rasmus Laursen, Kristian Jensen, Salomon Hansen, Peter Laursen Nørregaard, Christoffer Pedersen, Thomas Rasmussen, Rasmus Frederiksen, Søren Nielsen, Laur. Nielsen, Niels Jensen, Kristen Sørensen, S. Rasmussens Enke, Peter Petersen, Anders Sørensen, Søren Sørensen, Jens Stougaard Nielsen, Peder Jensen Pedersen, Skræder K. P. Knudsen, Hans Balsen Udby, Peder Jensen, Niels Laursen Togstrup, Laurs P. Laursen, Hans Pedersen, Niels Steffensen, Jens Boes, Hans Sørensen og Anton Mortensen samt Jens Thomassen — i Forbindelse med Søren R. Madsen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret — i første Instans ved Silkeborg Købstads og Birks ordinære Ret søgt Kontraappellantinden, Enkefru van Deurs af Glentholm, og paastaaet hende tilpligtet dels at anerkende deres Eneret til i de fornævnte Vande, hver udfor sin Grund indtil Midtstrøms, at drive al Slags Fiskeri efter andre Fisk end Aal med Krog, Garn, Ruser eller andet Fiskeredskab, af hvad Art nævnes kan, og Fiskeri efter Aal med Krog (Aaletraad), løststaaende Aalegarn eller andet Redskab, som ikke falder ind under Betegnelserne: »Aalehamre, Aaleruser og alle andre Aalegarn eller gjort Værk«, dels at være uberettiget til sammesteds at drive Fiskeri af nogetsomhelst Art. Ved Underretsdommen er Kontraappellantinden, der paastod sig i det hele frifunden for Hovedappellanternes Tiltale, kendt uberettiget til at drive Fiskeri i det mellem Svervig og Mossø beliggende Aaløb, som kaldes Sønderaa, medens hendes Frifindelsespaastand iøvrigt er tagen til Følge. Sagen er nu saavel af Hovedappellanterne som af Kontraappellantinden indanket her for Retten, hvor Parterne har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastande.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Kontraappellantindens Ejendom Glentholm tidligere benævnedes Ry Mølle og udgjorde en Del af det Kongen tilhørende Jordegods i Skanderborg Rytterdistrikt, som af Kong Christian den Syvende under 27 September 1769 blev tilskødet den daværende Fæster Peder Nielsen, der ved en over bemeldte Jordegods afholdt Auktion var bleven højstbydende. Ved Skødet, hvoraf Genpart er fremlagt under Sagen, overdroges Møllen til Nielsen »med dertil hørende . . . . Herlighed . . . . være sig af . . . . Fiskevand . . . . som nu dertil ligger, af Alders Tid ligget haver og bør dertil med Rette at ligge . . . .«, og der er mellem Parterne Enighed om, at Kontraappellantinden besidder de Fiskerirettigheder, som hjemles ved dette Skøde i Forbindelse med Peder Nielsens Fæstebrev af 6 April 1752. Det er saaledes uomtvistet, at Kontraappellantinden har Eneret til alt Fiskeri i Vandene fra Glentholm til det Punkt, der betegnes som »Svervig«, og medens der under Proceduren for Underretten var Uenighed om bemeldte Punkts Beliggenhed, har Hovedappellanterne her for Retten erklæret at ville lade det bero ved den i Underretsdommen trufne Afgørelse, hvorefter »Svervig« er det Sted, der angives ved Bogstaverne i i paa en fremlagt Kopi af et saakaldet »Grundrids over Rye Mølles Aale Strøm og Fiskeri«. De Spørgsmaal, hvorom Sagen herefter drejer sig, er d e l s, hvorvidt og i bekræftende Fald i hvilket Omfang Kontraappel-

lantinden er beføjet til at forbyde Hovedappellanterne at drive Fiskeri i de ovenfor opregnede Vande, forsaavidt disse er beliggende Syd for Svervig, d e l s hvorvidt hun selv har Adgang til sammesteds at drive Fiskeri.

I. Kontraappellantinden har vægret sig ved at indrømme Hovedappellanterne nogensomhelst Ret til Fiskeri og til Støtte herfor henvist til et under 6 August 1695 udstedt Fæstebrev, hvortil det fornævnte Fæstebrev af 1752 henviser. Bemeldte Breve er begge i Afskrift fremlagte under Sagen, og i Brevet af 1752 hedder det først, at Rye Mølle fæstes til Peder Nielsen, saaledes som den tidligere Fæster Johan Hagensen og hans Enke har haft Ejendommen »alt efter forrige der paa udgifne Fæste Brev af 6 Augusti 1695 som indeholder følgende Poster«, og idet disse Poster derpaa gengives, anføres der under Post 6 et saalydende Stykke: ». . . . paa det Aalene kan have sin fri Gang til Aalekisterne ved Møllen, skal være afskaffet alle Aale Hammer, Aale Ruuser og alle andre Aalegarn eller giort Værch i Aaerne som løber fra Morssøe og Salten Lang-Søe til Møllen . . . .«. I Fæstebrevet af 1695 har det tilsvarende Stykke under Post 6 følgende, noget afvigende Ordlyd: ». . . . paa det Aalene kan hafur sin frj Gang til Aalekisterne wed Møllen, som af Gammel tid har wirit, da skal herwed were afskaffet, Alle Aalehammer, Aalerusser og Alle Andre Garn eller giort Werch — i Aaerne, som løbber fra Morsø og Salten Langsø till Møllen . . . .«. Idet Kontraappellantinden har henvist til, at Dokumentet af 1752 efter det anførte udtrykkelig erklærer at ville gengive, hvad allerede var bestemt ved Brevet af 1695, har hun videre gjort gældende, at hun i de to Dokumenter har Hjemmel til at forbyde Brugen af alle Slags Garn og Værker i Vandene og ikke alene af Aalegarn og Aaleværker, hvad Hovedappellanterne har villet hævde. I Forbindelse hermed har Kontraappellantinden derhos paaberaabte sig en Højesteretsdom af 30 November 1773, der stadfæster Skanderborg Birketings Dom af 13 August 1772 i en Sag, anlagt af den daværende Ejer af Rye Mølle mod nogle Lodsejere; ved bemeldte Domme er det statueret, at ingen andre end Rye Mølle havde Rettighed til nogen Slags Fiskeri i »Aaerne og viidere Vande, som bestandig have fulgt Rye Mølle«, og det maa efter Proceduren i nærværende Sag antages, at Dommen angaar nogle af de samme Vandløb, som her omhandles, uden at det dog nærmere er oplyst, hvilke. Det fremgaar derhos af en Afskrift af de i Højesteret forud for Dommens Afsigelse afgivne Vota, at den af nysnævnte Ret trufne Afgørelse hviler paa en Fortolkning af de ovenomhandlede Fæstebreve i Forbindelse med Skødet af 1769.

Idet der nu maa gives Kontraappellantinden Medhold i, at der efter Formuleringen af Fæstebrevet af 1752 ikke kan tillægges dettes Gengivelse af de ældre Bestemmelser nogen selvstændig Betydning, kan det ikke antages, at de Fæsteren ved Brevet af 1695 tillagte Rettigheder senere er blevne indskrænkede, og da derhos sidstnævnte Dokument ved de i samme brugte Udtryk maa anses paa udtømmende Maade at forbyde enhver Art af Fiskeri, vil Kontraappellantinden — der har godtgjort, at Glentholms Ejere i Aarenes Løb mange Gange ad retslig Vej er skredne ind mod Udøvere af Fiskeri i de ommeldte Vaned og har opnaaet Dom over saadanne ikke kunne tilpligtes at anerkende nogen

Ret for Hovedappellanterne til at drive Fiskeri af nogen Slags i de omprocederede Vande.

II. Af Proceduren fremgaar det, at Kontraappellantinden med Hensyn til Fiskeri i de under Sagen ommeldte Vande Syd for »Svervig« alene gør en Ret gældende, forsaavidt angaar Sønderaa, der er den Del af Gudenaa, som strækker sig fra Mossø til Gudensø, og der kan derfor kun for dette Farvands Vedkommende blive Spørgsmaal om at prøve hendes Berettigelse i saa Henseende. Kontraappellantinden har herved gjort gældende, at hendes Ret er grundet paa Hævd, og der er da ogsaa af en Række Vidner afgivet Forklaringer, som gør det antageligt, at Ejerne af Glentholm gennem en længere Aarrække til Stadighed har drevet Fiskeri i Sønderaa paa samme Maade som i de til Rye Mølle hørende Vande, og endog udnyttet dette Fiskeri ved Udleje til andre. Paa den anden Side er der afgivet Vidneforklaringer, gaaende ud paa, at andre end Glentholms Ejere har udøvet Fiskeri i Sønderaa, men mod Kontraappellantindens Benægtelse har Hovedappellanterne ikke bevist, at der — uagtet Kontraappellantinden og hendes Forgængere efter det under I anførte har haft Ret til at forbyde andre at fiske i Sønderaa og jævnlig har gjort Brug af denne Ret — for nogen af de skiftende Ejere af Hovedappellanternes Ejendomme gennem Alderstidshævd er erhvervet Fiskeriret i Aaen udfor deres Grund, og herefter vil Hovedappellanternes Paastand om, at Kontraappellantinden i Forhold til dem kendes uberettiget til at udøve Fiskeri i Sønderaa, ikke kunne tages til Følge.

Efter det Anførte vil Kontraappellantinden saaledes være i det hele at frifinde for Hovedappellanternes Tiltale i denne Sag.

Forsaavidt Justitssekretæren med Hensyn til Gebyrberegningen har begært Rettens Afgørelse saavel af Hoved- som af Kontrasagens Værdi, bemærkes, at der ikke i de foreliggende Oplysninger findes tilstrækkeligt Grundlag til Fastsættelse af de ommeldte Værdier.

Processens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 28 Januar.

Nr. 394. Højesteretssagfører Bache

mod

Købmand **William Sperling**, Mejeriejer **Frantz Andersen Nielsen**, Restauratør **Anders Jørgen Andersen** og Direktør **Sofus Mikkelsen** samt Konservesfabrikken »**Norden**«, Aktieselskab (Def. Henriques),

der tiltales: de Tiltalte Sperling, Nielsen, Andersen og Mikkelsen til Straf og Erstatning efter Lov om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m. af 8 Juni 1912 § 1, Nr. 1, det tiltalte Aktieselskab til Udredelse af Erstatning i Henhold til samme Lov.

Aarhus Købstads Politirets Dom af 21 Marts 1917: Tiltalte, Købmand William Sperling og Tiltalte, Direktør Sofus Mikkelsen bør for Strafansvar og personlig Erstatningspligt under denne Sag fri at være. Tiltalte, Mejeriejer Frantz Nielsen og Tiltalte, Restauratør Anders Andersen, bør hver især til Kæmnerkassen bøde Et Tusinde Kroner samt hver især in solidum med A/S Konservesfabrikken Norden udrede Sagens Omkostninger og til Købmand Joachim Jensen af Hamborg betale Et Tusinde Kroner i Erstatning med Rente 5 pCt. p. a. fra 4 August 1916, til Betaling sker. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 25 Juni 1917: De Tiltalte, William Sperling, Frantz Andersen Nielsen, Anders Jørgen Andersen og Sofus Marius Mikkelsen samt Konservesfabrikken Norden, Aktieselskab, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Jørgensen, 30 Kr. udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

For Aktieselskabet Konservesfabrikken Nordens Vedkommende vil Sagen være at afvise fra Politiretten, da der ikke i den i den indankede Dom nævnte Lov af 8 Juni 1912 ses at være Hjemmel til at rejse Tiltale mod nogen alene til Udredelse af Erstatning.

De Tiltalte Sperling og Mikkelsen vil i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde være at frifinde.

De Tiltalte Nielsen og Andersen vil derimod være at anse efter nævnte Lovs § 1, 2det Stykke, idet de ved Udstedelsen af Garantierklæringen af 1 Oktober 1915 maa siges at have overtraadt Forbudsbestemmelsen i Lovens § 1 Nr. 1. Efter alt, hvad der foreligger, maa der nemlig gaas ud fra, at den til Købmand Joachim Jensen solgte Vare havde et saa ringe Indhold af Lever, at det ikke har været berettiget at sælge den under Benævnelsen Leverpostej. Straffen findes at kunne bestemmes for hver især til en Bøde til Aarhus Købstads Kæmnerkasse af 200 Kroner.

Efter de foreliggende Oplysninger findes der ikke her under Sagen at kunne tilkendes Købmand Jensen nogen Erstatning.

Sagens Omkostninger vil de Tiltalte Nielsen og Andersen have at betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

For Aktieselskabet Konservesfabrikken Nordens Vedkommende afvises Sagen fra Politiretten.

William Sperling og Sofus Mikkelsen bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Frantz Andersen Nielsen og Anders Jørgen Andersen bør hver især til Aarhus Køb-

stads Kæmnerkasse bøde 200 Kroner samt en for begge og begge for en udrede Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsoverrettens Dom bestemte Salarium samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Politiret indankede Sag tiltales Købmand William Sperling, Mejeriejer Frantz Andersen Nielsen, Restauratør Anders Jørgen Andersen og Direktør Sofus Marius Mikkelsen samt Konservesfabrikken Norden, Aktieselskab, de førstnævnte til Straf og Erstatning efter Lov om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m. af 8 Juli 1912 § 1 Nr. 1 og sidstnævnte til Udredelse af Erstatning i Henhold til samme Lov.

Efter at Købmand Joachim Jensen i Hamborg i September Maaned 1915 havde anmodet Direktør Olaf Christensen i Aarhus om at fremskaffe et Parti Leverpostej til Eksport, henvendte Christensen sig til det medtiltalte Aktieselskab, hvis Bestyrelse da— foruden af to ikke under Sagen inddragne Personer — bestod af de Tiltalte Nielsen og Andersen og efter at Christensen derpaa fra Selskabet havde modtaget forskellige Prøvedaaser med Leverpostej, som han efter en Smagsundersøgelse fandt tilfredsstillende, og af hvilke han sendte en Del til Joachim Jensen, solgte Christensen paa Grundlag af Prøverne til Jensen ca. 10,000 Halvkilograms Daaser af den omhandlede Vare til en Pris af 80 Øre pr. Daase, hvorhos han med Aktieselskabet traf Aftale om, at dette skulde levere Varen til en Pris af 78 Øre for hver Daase og afsende den umiddelbart til Jensen. Samtidig med, at Varen afsendtes til Jensen, udstedte de Tiltalte Nielsen og Andersen paa Aktieselskabets Vegne en »Garantierklæring«, som de overgav til Christensen, der videresendte den til Jensen, hvilken Erklæring er saalydende:

»Undertegnede A/S Norden attesterer herved at den i Dag afsendte Vognladning Leverpostej, stor 10,000 ½ Daaser, er fabrikeret af friske og sunde Varer, og Garanterer vi for 6 Maaneders Holdbarhed, samt yder fuld Erstatning for bomberede Daaser, naar Varerne bliver hensynsfuld behandlet og opbevaret paa et køligt Sted«.

Da Joachim Jensen fra flere af sine Handelsforbindelser i Tyskland, til hvilke han havde videresolgt af den paagældende Vare, modtog Indsigelse mod dennes Kontraktmæssighed, foranledigede han den undersøgt af en af Hamborgs Handelskammer udmeldt Sagkyndig, der i en den 30 Juni f. A. udstedt Erklæring bl. a. har udtalt, at de af ham aabnede to Daasers Indhold viste sig nærmest at være Kartoffelklister, og at han, der i Løbet af Krigen gentagende i Henhold til Handelskammerets Udmeldelse var optraadt som Sagkyndig ved Bedømmelse af dansk Leverpostej, og som allerede havde maattet afgive Skøn over mange mindre værdifulde Varer, endnu ikke havde faaet forelagt noget saadant Juks som det heromhandlede Parti. Endvidere udtales det i en af

den edsvorne Handelskemiker i Hamborg, Dr. P. Behrend, den 6 Juli f. A. udstedt Erklæring, at en af Laboratoriet undersøgt Prøve af den ommeldte Vare indeholdt 69,8 pCt. Vand, 1,85 pCt. Mineralstoffer og 28,35 pCt. organisk Substans, samt at der forefandtes 1,45 pCt. Kogsalt, 14,4 pCt. Fedt og 3,4 pCt. Stivelse i Prøven. Joachim Jensen anmodede derefter i Skrivelse af 4 August 1916 Politiet i Aarhus om at indlede offentlig Undersøgelse i Sagen, og han har under denne paastaaet sig tilkendt i Erstatning hos de Tiltalte 4941 Mark 9 Pf. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 4 August 1916.

Ifølge Sagens Oplysninger blev den til den færdige Vare benyttede Leverpostejmasse fremstillet paa den i Aarhus beliggende Kødvarefabrik »Sperling«, af hvilken Tiltalte Sperling er Medindehaver, og derefter bragt til Aktieselskabet, der foretog saavel den yderligere Tilberedning ved Iblanding af Mælk eller Vand som Konserveringen og Indpakningen i Daaser. Efter de af samtlige til Straf Tiltalte afgivne Forklaringer maa det antages, at den solgte Vare højst har indeholdt fra 2 til 5 pCt. Lever.

I Skrivelse af 30 December 1916 har Veterinærinspektøren for Nørrejylland, der paa Statskødkontrollens Vegne førte Tilsyn med saavel Fabrikken »Sperling« som Aktieselskabet, udtalt, at den almindeligvis fremstillede Leverpostej indeholder fra 30 til 50 pCt. Lever, at et Levnedsmiddel efter hans Mening bør indeholde mindst 20 pCt. Lever for med Føje at kunne forhandles som Leverpostej, og at der vel ikke findes nogen officiel fastslaaet eller ved Praksis fæstnet almindelig Regel angaaende det Mindsteindhold Lever, der maa kræves i et som Leverpostej betegnet Levnedsmiddel, men at et saadant, der ikkun indeholder fra 2 til 5 pCt. Lever, efter hans Opfattelse ikke med Føje kan betegnes som Leverpostej. I Skrivelser af 5, 7 og 8 December f. A. har derhos Vejle og Omegns Andelssvineslagteri, Frederikshavns Eksportslagteri & Konservesfabrik og Hammel og Omegns Andels Svineslagteri afgivet Udtalelser gaaende ud paa, at henholdsvis ca. 20 pCt., 10 pCt. og 20 til 25 pCt. Lever antagelig maa betragtes som Mindstemaalet for den Lever, Leverpostej bør indeholde.

Tiltalte Sperling ses ikke at have udvist noget Forhold, som der kan blive Spørgsmaal om at henføre under ovennævnte Lovs § 1 Nr. 1, og da Tiltalte Mikkelsen først er indtraadt i Aktieselskabets Bestyrelse, efter at Erklæringen af 1 Oktober 1915 var afgivet, vil der ej heller kunne paalægges ham noget Ansvar for samme. Hvad de øvrige Tiltalte angaar, maa der vel efter Sagens Oplysninger gaaes ud fra, at den af dem leverede og som Leverpostej i Garantierklæringen betegnede Vare har haft et ringere Indhold af Lever end den Leverpostej, der under almindelige Forhold sædvanligvis fremstilles her i Landet, men da Varen efter det foreliggende maa forudsættes fremstillet af væsentlig de samme Bestanddele, som ellers anvendes til Leverpostej, ligesom den iøvrigt ogsaa maa antages at være bleven solgt og benyttet som anden Leverpostej, findes de Tiltalte ikke ved i oftnævnte Garantierklæring at betegne den som Leverpostej at have overtraadt fornævnte Lovs § 1 Nr. 1, og de ville derfor — ligesom de Tiltalte Sperling og Mikkelsen — være

at frifinde for det Offentliges Tiltale i denne Sag. Den nedlagte Erstatningspaastand vil herefter ikke kunne tages under Paakendelse.

Sagen Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Overretten 30 Kr. bliver at udrede af det Offentlige, hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær for Defensionen sammesteds, da de Tiltalte ved en af dem antagen Sagfører selv har draget Omsorg for deres Forsvar.

Nr. 404. Grosserer **J. P. Andresen** (Selv)

mod

Frøken **Rosa Bauer** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte som Medlem af et Aktieselskab Bestyrelse er ansvarlig for Tab forvoldt ved, at Aktieselskabet ikke har opfyldt en Kontrakt.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 14 Juli 1916: Indstævnte, Frk. Rosa Bauer, bør for Tiltale af Citanten, Grosserer J. P. Andresen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til Stemplingen af en af Citanten irettelagt Transport (»Cession«) af 10 September 1913.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet der intet Hensyn kan tages til de af Appellanten uden erhvervet Bevilling for Højesteret fremlagte nye Oplysninger,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Grosserer J. P. Andresen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 25 Maj 1912 og 14 Juni s. A. købte A/S De forenede Sæbefabrikker af Firmaet H. Schlinck & Co. i Hamborg gennem Firmaets herværende Repræsentant, Appellanten, Grosserer J. P. Andresen, tvende Partier Cocosolie, saaledes at der blev givet Aktieselskabet en Kredit af 3 Maaneder paa hver af Leveringerne, hvis samlede Fakturapris androg Mk. 6442.16.

Den 5 September s. A. blev Aktieselskabets Bo taget under Konkursbehandling, uden at der forinden var betalt nogen paa fornævnte Gæld.

Under nærværende fra Frederiksberg Birks ordinære Ret hertil indankede Sag anbragte nu i første Instans Appellanten, at Købet var

afsluttet paa Basis af de af Aktieselskabets administrerende Direktør givne Oplysninger om Selskabets Stilling gaaende ud paa, at Selskabet var fuldt solvent og i betydelig Fremgang, og at det foregaaende Aar havde udvist et Nettooverskud af 2000 Kr. — men at det af en af en Revisor foretaget kritisk Revision af Aktieselskabets Forhold fremgaar, at saavel Selskabets Bestyrelse som dets Direktør ved Udgangen af April Maaned 1912 var vidende om, at Selskabet var insolvent, og at formentlig herefter Medlemmerne af Selskabets Bestyrelse maa være solidarisk ansvarlige for det ham, der mod Transport af 10 September 1913 har indbetalt Fakturabeløbene paa de leverede Varer til vedkommende Hamborgerfirma, tilføjede Tab ved den Selskabet under de foreliggende Omstændigheder ydede Kredit.

Under Henvisning hertil paastod Appellanten Appelindstævnte Frk. Rosa Bauer af Frederiksberg som daværende Medlem af Aktieselskabets Bestyrelse tilpligtet at betale det fornævnte Beløb, Mk. 6442.16, med Fradrag af det Beløb, som eventuelt maatte blive udbetalt i Dividende paa Fordringen i Aktieselskabets Konkursbo, tilligemed Renter 6 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 1 November 1915 og Sagens Omkostninger.

Appelindstævnte paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens den 14 Juli 1916 afsagte Dom blev Appelindstævntes Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellanten under Henvisning til, at der efter det Oplyste ingen Dividende bliver til de simple Kreditorer i Konkursboet — her for Retten paastaaet forandret derhen, at Appelindstævnte pure tilpligtes at betale Mk. 6442.16 omregnet til dansk Mønt efter en Kurs af 89, mod hvilken Udvidelse af Paastanden Appelindstævnte specielt protesterer, samt Renter, som paastaaet i første Instans, og Sagens Omkostninger i begge Instanser.

Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse med Tillæg af Appelsagens Omkostninger.

Appellanten har for det første henvist til, at det i Medfør af Konkurslovens § 46 havde været Selskabets Pligt at indgive Konkursbegæring allerede den 1 Januar 1912, paa hvilket Tidspunkt Passiverne efter hans Fremstilling oversteg Aktiverne med over 30 pCt., ligesom Underskudet i de 3 sidste Aar havde været i stadig Stigning, og at det formentlig maa blive en Følge heraf, at Bestyrelsen maa være personlig ansvarlig for Tab, forvoldt de Forbindelser, der efter nævnte Dato har ydet Selskabet Kredit.

Selv med Hensyntagen til, at Regnskabet for det mellemste af disse 3 sidste Regnskabsaar efter Revisionsberetningen — korrekt opgjort — burde have udvist Underbalance og ikke, som det gør, et Overskud af ca. 2000 Kr., kan imidlertid Selskabet, da det nysnævnte Regnskabsaar, sammenlignet med det foregaaende dog vilde udvise betydelig Fremgang, allerede som Følge heraf ikke anses for at have overtraadt bemeldte Lovbestemmelse.

Appellanten hævder imidlertid endvidere, at Selskabets økonomiske

Forhold i ethvert Fald allerede i April 1912 var af en saadan Beskaffenhed, at det var retsstridigt af Selskabets Ledels at kontrahere ny Gæld.

Idet Appellanten herved henviser til forskellige Punkter i oftnævnte Revisionsberetning, gør Appellanten gældende, at Appelindstævnte i sin nævnte Egenskab maa være personlig ansvarlig for det ham ved den Selskabet paa det paagældende Tidspunkt ydede Kredit tilføjede Tab, hvorved Appellanten fremhæver det formentlig ved Aktieselskaber — paa Grund af det manglende personlige Ansvar for Selskabet som saadant — særlig paakrævede i at fremholde Ledelsens personlige Ansvar for ikke forsvarlig Optræden. Ligesom imidlertid Appelindstævnte ikke kan være ansvarlig for mulig urigtige Opgivender angaaende Selskabets Forhold, som Direktøren overfor Appellanten under Kontraheringen af den heromhandlede Gæld maatte være fremkommet med, hvorved iøvrigt bemærkes, at Direktøren som Vidne har forklaret, at han ved den Lejlighed alene — paa Forespørgsel om, hvordan det gik — svarede »at Forretningen gik fremad«, hvad den ogsaa gjorde, saaledes kan hun ikke heller — under Mangelen af positive Lovbestemmelser — antages at have paadraget sig personligt Ansvar overfor Appellanten i sin oftnævnte Egenskab blot derved, at hun ikke under de foreliggende Forhold har modsat sig Optagelsen af ny Kredit.

Herefter maa det billiges, at Appelindstævnte er frifunden ved Underretsdommen, og da dennes Bestemmelse om Sagens Omkostninger tiltrædes, vil den indankede Dom kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve.

Nr. 434. **A/S Illustreret Tidende** (Ingen)

mod

Administrator **Louis Henius** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, A/S Illustreret Tidende, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 505. Højesteretssagfører Harboe

mod

Helmuth Emil Larsen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 8 December 1917: Arrestanten Helmuth Emil Larsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Nathansen og Damm, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltale, Helmuth Emil Larsen til Højesteretssagførerne Harboe og Liebe 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten, Helmuth Emil Larsen, der tiltales for Tyveri, er født den 18 Februar 1898 og anset: ved nærværende Rets Dom af 19 Juni 1915 efter Straffelovens § 228, jfr. tildels § 46 og jfr. i det Hele §§ 37 og 21, betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved nærværende Rets Dom af 14 Oktober 1916 efter Straffelovens §§ 228 og 229[4] med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Fra 12 August til 3 September d. A. har Arrestanten derhos været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, sigtet for Tyveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten til den 18 September d. A. Klokken 11,35 anmeldte Sukkerkoger Anton Christian Larsen til Politibetjent 268, Bækkeskov, og Politibetjent 314, Hansen, at han kort forinden havde set en Mandsperson krybe gennem et Vindue fra Gaarden ind i »Hovedstadens Jernhandel«s Kontorbygning, Hedebygade 19, ved Hjørnet af Enghavevej. De 2 Betjente gik med Anmelderen til den nævnte Ejendom, og medens Bækkeskov og Anmelderen fra Enghavevej gik ind i Gaarden til Hedebygade 19, forsøgte Hansen at lukke sig ind i denne Ejendom gennem en Port fra Hedebygade, men medens han var i Færd hermed, blev en Dør i Kontorbygningen mod Hedebygade rusket op indvendig fra, og en Mandsperson for ud af Døren og flygtede, uden at det lykkedes at indhente ham. Manden tabte i Farten sin sorte, stive Hat og et Stemmejern, hvilke Genstande blev tagne i Bevaring af Politiet. I Kontorbygningen fandtes det Vindue mod Gaarden, gennem hvilket Tyven maa antages at være krøbet ind i Forretningen, opbrudt, og efter Jernhande-

lens Bestyrer Carl Urbaniaks Forklaring var der fra et uaflaaset Kassekontrolapparat i Kontorbygningen stjaalet ca. 10 Kr. i Skillemønt. Den af Tyven tabte Hat havde revnet, men sammensyet Skygge og fandtes i Svederemmen mærket med Bogstaverne »H. L.«, hvilket førte til, at Arrestanten blev sigtet og den 18 September om Aftenen anholdt som Gerningsmand til Tyveriet, i hvilket han dog under Sagen har nægtet sig skyldig. Han har forklaret, at han den 17 September om Aftenen havde været i Selskab med 2 af sine Brødre, bl. a. paa en Beværtning Enghavevej Nr. 4, og at han Klokken godt 11 skiltes fra disse Brødre og gik ud til en tredie Broder, der boede Kløverbladsgade 9, hvortil Arrestanten vil være ankommen Klokken ca. 11,45, og hvor han tilbragte Resten af Natten. Han har paastaaet, at han paa Vejen til Kløverbladsgade, i Rahbeks Allé, fandt en Portemonnæ indeholdende ca. 9 Kr., som han har forbrugt; Rigtigheden heraf er ganske ubestyrket.

Ved sin Anholdelse var Arrestanten i Besiddelse af en sort, stiv Hat, der i Svederemmen var mærket med Bogstaverne »H. L.«, og som i det hele lignede den af Tyven tabte Hat, men hvis Skygge ikke var revnet. Efter Arrestantens Anholdelse lod Politibetjent 708 Petersen ham prøve den af Tyven tabte Hat, som viste sig at passe til Arrestantens Hoved; Petersen spurgte ham, hvem der havde syet Revnen i Skyggen sammen, hvortil Arrestanten svarede, at det havde han selv gjort; da Petersen derefter foreholdt Arrestanten, at han altsaa havde været i Besiddelse af denne Hat, erkendte Arrestanten dette, men paastod nu, at der maatte være sket en Ombytning af de 2 Hatte, idet han gjorde gældende, at han ved sin Anholdelse havde været i Besiddelse af Hatten med den revnede og sammensyede Skygge, medens han intet Kendskab havde til den anden Hat. Politibetjent Petersen har imidlertid forklaret, at han ingen Tvivl nærer om, at der ingen saadan Ombytning har fundet Sted, og Politibetjent 472, Kallesøe, har edelig forklaret, at han den 18 September om Formiddagen, altsaa inden Arrestantens Anholdelse, iagttog den af Tyven tabte Hat og bemærkede, at den var revnet i Skyggen.

Med Hensyn til det af Politiet i Bevaring tagne Stemmejern har den tidligere straffede Oscar Søren Adolf Nielsen forklaret, at han genkender dette som et Stemmejern, han den 15 September havde haft til Opbevaring for Arrestanten og samme Dags Aften havde tilbageleveret ham. Arrestanten, der nægter at have noget Kendskab til det fundne Stemmejern, nægtede først at have faaet noget Stemmejern af Oscar Nielsen, men berigtigede dette til, at han nok havde faaet et Stemmejern af Nielsen, men at dette er blevet borte for ham i en Port i Istedgade og ikke var identisk med det af Tyven tabte.

Endvidere har Sukkerkoger Larsen og Politibetjent Bækkeskov edeligt forklaret, at de med Bestemthed genkender Arrestanten som en Person, de den omtalte Nat ved Hjælp af Bækkeskovs Politilygte saa i Jernhandelens Kontorbygning, da de eftersøgte Tyven, og endelig har Gæstgiver Julius Jacob Rasmussen edelig forklaret, at han med Bestemthed genkender Arrestanten som en Person, han den omtalte Nat saa løbe over Enghaveplads, forfulgt af Politiet, der kort i Forvejen var blevet tilkaldt i Anledning af Indbrudet i Jernhandelen.

Efter alt det saaledes Foreliggende maa det mod Arrestantens Benægtelse anses for bevist, at han har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Indbrudstyveri.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230 II efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Tirsdag den 29 Januar.

Nr. 469. Firmaet **Petersen, Møller & Hoppe** som Repræsentanter for Sejlskibet »**Sierra Miranda**«s Rederi (Asmussen)

mod

Aktieselskabet **Eriksen & Christensen** (Steglich-Petersen),

betræffende Appellantens Ret til at fordre Liggedagsgodtgørelse for den Tid, i hvilket det nævnte Sejlskib har været tilbageholdt i engelsk Havn af de engelske Myndigheder.

Sø- og Handelsrettens Dom af 4 Oktober 1917: De Indstævnte, Firmaet Petersen, Møller & Hoppe, bør til Sagsøgerne, A/S Eriksen & Christensen, Esbjerg, betale de ovenomtalte deponerede 48,025 Kr. med paaløbende Renter samt betale Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 250 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrttens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Petersen, Møller & Hoppe som Repræsentanter for Sejlskibet »Sierra Miranda's Rederi til Indstævnte, Aktieselskabet Eriksen & Christensen, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Certeparti af 22 September 1916 fragtede A/S Eriksen & Christensen af Esbjerg det norske Sejlskib »Sierra Miranda« til at føre en Ladning Oliekager fra Galveston eller New Orleans til Danmark. Til Lastning og Losning til-

sammen bestemtes 25 Arbejdsdage; Overliggetid skulde betales med 850 Kr. pr. Dag. Det hed derhos: »Ophold i Inspektionshavn over 72 Timer regnes som Liggedage, hvis saadant Ophold ikke skyldes Skibet.

Efter at have indtaget sin Last i Galveston afsejlede Skibet den 24 November 1916. I Atlanterhavet blev Skibet opbragt af et engelsk Inspektionsskib og med Prisemandskab ombord beordret ind til Stornoway, hvortil det ankom den 23 Januar 1917 Kl. 4 om Eftermiddagen. Samme Dag afhentedes Skibets Papirer af de engelske Autoriteter, der først tilbageleverede dem den 24 Marts, da Skibet udklareredes. Det kom dog først til at sejle den 20 April, idet det indtil sidstnævnte Dato tilbageholdtes af Vejr- og Vindforholdene. Efter Ankomsten til København forlangte Rederiet en Liggedagsgodtgørelse for Tiden til den 24 Marts: 56½ Dag à 850 Kr. eller 48,025 Kr. Befragterne, der ikke vilde betale dette Beløb, maatte deponere det hos Mæglerfirmaet Petersen, Møller & Hoppe, inden Kaptajnen vilde udlevere Lasten.

Under nærværende Sag har A/S Eriksen & Christensen af Esbjerg indstævnet nævnte Mæglerfirma som Repræsentant for Fregatskibet »Sierra Miranda«s Rederi og paastaaet Firmaet dømt til at tilbagebetale de deponerede 48,025 Kr. med paaløbende Renter, subsidiært dømt til at tilbagebetale en større eller mindre Del af Beløbet. Det indstævnte Firma har principaliter paastaaet sig pure frifundet, subsidiært dømt til at tilbagebetale en mindre Del af Beløbet.

Parterne er under Sagen enige om, at Ladning og Losning tilsammen kun har medtaget 17¼ Dage. Rederiet er under Sagen indgaaet paa at fradrage de saaledes paa Ladning og Lossetid indsparede 7¾ Dag ved Beregningen af Liggedagepenge i Stornoway. Naar Mæglerfirmaet desuagtet principaliter har nedlagt Paastand paa pure Frifindelse, hænger det sammen med, at det gør gældende, at Rederiet ogsaa kunde kræve Liggedagspenge for den Tid, hvor Vejr og Vind holdt Skibet tilbage i Stornoway.

Efter hvad der foreligger under Sagen maa Retten gaa ud fra som givet, at det lange Ophold i Stornoway ikke skyldes, at Ladningens eller Skibets Visitation trak ud. Der er nu dels til Brug under nærværende, dels til Brug under andre samtidig procederede Sager fremskaffet Oplysninger, der viser, at saavel dette Skibs som andre danske Skibes Tilbageholdelse i det angivne Tidsrum skyldtes Aarsager af almindelig politisk Karakter, idet den skyldtes et Forbud fra den engelske Regering foranlediget ved den med Februar Maaneds Begyndelse indtraadte tyske Spærring af Havnene omkring England og den Standsning i den neutrale Skibsfart paa England, som var bleven en Følge deraf.

En saadan Embargo laa utvivlsomt udenfor Parternes Forudsætninger, da Certepartiet afsluttedes i September Maaned 1916. Ved Ordene »Ophold i Inspektionshavn« har sikkert Ingen af dem tænkt paa et Forbud af den heromhandlede Art, men kun paa det Ophold, som Inspektionen gav Anledning til.

Liggedagspenge er en Betaling, der skal udredes, naar Skibets Ophold i Lastnings- og Losningshavn forlænges udover det normale eller det aftalte. Uden særlig og klar Vedtagelse kan der ikke blive Tale om, at der skal betales Liggedagspenge for Ophold i Havn, der anløbes

under Rejsen. Belægges et Skib med Embargo eller hindres dets Rejse af offentlig Myndighed, kan hver af Parterne hæve Fragtkontrakten, og hæves denne ikke, bliver selve Omkostningerne ved Opholdet — jfr. Sølovens § 161 — at fordele paa Skib, Fragt og Ladning efter Reglerne om almindeligt Havari. Rederiets øvrige Tab (Tab af Vinding) maa Rederiet derimod selv bære, ligesom Ladningens Ejer maa bære det Tab, Opholdet forvolder ham. Det modsatte vilde i Almindelighed være en Ubillighed, navnlig naar Ladningsejeren intet kan gøre for at faa Embargoen eller Hindringen for Rejsen hævet.

Retten tør herefter ikke betragte den ovennævnte Bestemmelse i Certepartiet om, at forlænget »Ophold i Visationshavn«[1]) skal betales som Overliggedage, som en saadan klar Vedtagelse, som maatte paakræves om, at Ladningen ogsaa skulde bære hele Tabet ved en Embargo af den heromhandlede Art ved at betale Skibet Liggedagspenge for hele den Tid, Embargoen maatte vare. Retten finder ikke Anledning til en nærmere Drøftelse af de under Proceduren rejste Spørgsmaal med Hensyn til Embargoens Karakter og Aarsag, om den nærmest gik ud paa at holde Ladningen eller Skibet tilbage. Retten finder heller ikke Anledning til at gaa ind paa en Drøftelse af Spørgsmaalet, naar Inspektionen holdt op, og fra hvilket Tidspunkt Skibets Tilbageholdelse altsaa skyldtes andre Grunde. Da de $7^3/_4$ Dag, som de Indstævnte har indrømmet Sagsøgerne, efter det foreliggende maa antages at dække den Tid, som selve Visitationen har varet udover de 72 Timer, skønnes der at maatte gives Dom efter Sagsøgernes principale Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 250 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Onsdag den 30 Januar.

Nr. 295. Grosserer **Carl Olsen**

mod

Handelsfirmaet **A. Chr. Østergaard & Søn,**

betræffende Spørgsmaalet om det indstævnte Firmas Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af Ophævelse af en Slutseddel om Levering af et Parti Mel.

Aarhus Købstads ordinære Rets Dom af 6 April 1916: Indstævnte, Handelsfirmaet J. Chr. Østergaard & Søn, bør til Citanten, Bagermester Chr. Kragh, betale 3893 Kr. 10 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra 5 Februar 1915, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Januar 1917: Appellanterne, Handelsfirmaet A. Chr. Østergaard & Søn, bør for Tiltale af Apel-

[1]) Skal være »Inspektionshavn«.

indstævnte, Bagermester Chr. Kragh, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at Bagermester Chr. Kragh har tiltransporteret Grosserer Carl Olsen det Krav, som efter hans Formening tilkom ham i Anledning af, at Handelsfirmaet A. Chr. Østergaard & Søn havde annulleret den i den indankede Dom omtalte, den 16 November 1913 indgaaede Handel og i Henhold til denne Transport er Grosserer Carl Olsen indtraadt i Sagen i Kraghs Sted.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Carl Olsen, til Indstævnte, Handelsfirmaet A. Chr. Østergaard & Søn, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Slutsedler af 4 September 1913 og 16 November s. A. købte Appelindstævnte, Bagermester Chr. Kragh i Aarhus, af Appellanterne, Handelsfirmaet A. Chr. Østergaard & Søn, sammesteds, ved den første 700 og ved den sidstnævnte 1200 Sække grovt Rugmel til en Pris af henholdsvis 13 Kr. 25 Øre og 12 Kr. 80 Øre pr. Sæk. Leveringstiden var efter 1ste Slutseddel September til December Maaned 1913 og efter den sidste indtil 1 September 1914 og Betalingsvilkaar i begge Tilfælde 3 Maaneders Accept, dog saaledes, at Sælgerne forbeholdt sig Ret til eventuelt at kræve kontant Betaling. Desuden indeholdt begge Slutsedler en paa Siden trykt Bestemmelse, hvorefter enhver Ordre udførtes under Forbehold af Ændringer i Ind- eller Udførselsforbud saavel som under Forbehold af Strike, Lockout, Ulykkestilfælde, Krig og anden »Force majeure«. De ved den førstnævnte Slutseddel solgte Sække maa efter Parternes Procedure antages at være fuldt ud aftagne i Tiden indtil og med den 4 April 1914, medens der af det ved den sidstnævnte Slutseddel solgte Parti den 1 August sidstnævnte Aar endnu stod tilbage at levere — efter Appelindstævntes Anbringende 850, efter Appellanternes Anbringende 718 — Sække. I Løbet af Dagene fra den 1 indtil den 8 sidstnævnte Maaned leveredes der yderligere 35 Sække til Appelindstævnte mod kontant Betaling, men til den i Slutsedlen af 16 November fastsatte Pris; derefter annullerede Appellanterne Slutsedlen og nægtede at levere yderligere efter denne. Idet Appelindstævnte nu har anbragt, at han har set sig nødsaget til at foretage Dækningskøb af ialt 185 Sække Rugmel i Tiden fra August Maaned 1914 indtil dette Aars Udløb, og at der ved

den højere Pris, som han har maattet betale for Melet, herved er tilføjet ham et Tab af 1937 Kr., har han under nærværende i 1ste Instans ved Aarhus Købstads ordinære Rets gæsteretsvis behandlede Sag søgt Appellanterne dels til Betaling af dette Beløb, dels til Betaling af 8316 Kr., der for de øvrige ikke leverede 630 Sækkes Vedkommende udgør Forskellen mellem den i Slutsedlen vedtagne Pris af 12 Kr. 80 Øre pr. Sæk og 26 Kr. som den højeste Pris, han har maattet give for Rugmel pr. Sæk i det ovenfor nævnte efter Leveringstidens Udløb forløbne Tidsrum, altsaa ialt 10,253 Kr. tilligemed Renter heraf 6 pCt. aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato, den 5 Februar 1915, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er Appellanterne tilpligtede at betale Appelindstævnte 3893 Kr. 10 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra nysnævnte Dato, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifundne for Appelindstævntes Tiltale. Appelindstævnte procederer derimod til Gæsteretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har Appellanterne i første Række gjort gældende, at det er efter Overenskomst med Appelindstævnte, at de har annulleret Slutsedlen af 16 November 1913. Der er i saa Henseende Enighed om, at der den 8 August 1914 fandt nogle Forhandlinger Sted mellem Parterne, og at der paa Grundlag af dem nævnte Dag leveredes Appelindstævnte 15 Sække Rugmel til den i Slutsedlen aftalte Pris, men mod kontant Betaling. Medens Appellanterne har anbragt, at der denne Dag yderligere blev truffet Aftale om, at Slutsedlen derefter annulleredes, gaar Appelindstævntes Anbringende ud paa, at han bestemt protesterede mod Annullationen, og mod hans Benægtelse har Appellanterne ikke ført Bevis for, at han ved nævnte Lejlighed er gaaet ind paa at annullere Slutsedlen. Derimod fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Appelindstævnte, der pr. 1 September 1914 for Varer havde en betydelig Vekselgæld til Appellanterne, selv har tilbudt og efter Forhandlinger i Løbet af nysnævnte Maaned opnaaet en langsom Afvikling af sin Skyld mod Sikkerhedsstillelse, uden at han ved disse Forhandlinger fremkom med nogen Fordring paa fortsat Levering efter Slutsedlen eller herpaa støttede nogen ham tilkommende Modfordring, ligesaalidt som han iøvrigt efter den 8 August 1914, da han blev bekendt med Appellanternes Standpunkt, overfor Appellanterne har fremsat nogen Fordring paa Levering eller gjort noget Krav gældende mod disse efter Slutsedlen forinden Anlægget af nærværende Sag. Herefter, samt da der ikke — som af Appelindstævnte forment — vil kunne tillægges det nogen Betydning, at Appellanternes Fordring mod ham var Vekselkrav, imod hvilket den ham formentlig tilkommende Fordring under en eventuel Proces ikke vilde kunne bringes i Modregning, findes Appelindstævnte ved sin Adfærd at have afskaaret sig fra med Støtte i Slutsedlen at gøre noget Krav gældende mod Appellanterne, og disse vil derfor — uden at det er fornødent at gaa ind paa det af dem iøvrigt anførte — allerede af den Grund være at frifinde for Appelindstævntes Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr. 497. Højesteretssagfører Liebe

mod

Søren Peder Pedersen (Def. Levy),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Nørhald, Støvring og Galten Herreders Ekstrarets Dom af 18 Oktober 1917: Arrestanten Søren Peder Pedersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær 25 Kr. til Aktor, Sagfører Marius Christensen, 20 Kr. til Defensor, Sagfører Christophersen og 10 Kr. til den under Vidneførslen beskikkede Defensor, Sagfører Johansen i Fredericia. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 November 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Johnsen, betaler Arrestanten 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Søren Peder Pedersen til Højesteretssagførerne Liebe og Levy 50 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Nørhald, Støvring og Galten Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Arrestanten Søren Peder Pedersen for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Arrestanten er født den 3 Maj 1889 og har tidligere været anset ved Skive Købstad og Sallinglands Herreders Ekstrarets Dom af 11 December 1905 efter Straffelovens § 228, jfr. §§ 37 og 21, samt midlertidig Lov 1 April 1905 § 16, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 15 Dage, ved samme Rets Dom af 26 Marts 1906 efter Straffelovens § 268, jfr. §§ 52 og 37, med samme Art Fængsel i 30 Dage, idet der dog ved Dommen var truffet Bestemmelse overensstemmende med midlertidig Lov 1 April 1905 § 20, ved Odense Købstads Politirets Dom af 9 Juni 1910 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1905 § 8, 1 Stykke, med samme Art Fængsel i 20 Dage, ved Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 27 August 1914 efter Straffelovens § 229 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved samme Jurisdiktions Politirets Dom af 29 Oktober 1915 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 8, med

Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og ved Skive Købstad og Sallinglands Herreders Politirets Dom af 7 Februar 1917 efter Værnepligtslovens §§ 7 i. f. og 13, 3 Stykke, med samme Straf.

Tjenestepige Iris Nielsen af Erritsø, der efter sin Forklaring er født den 27 Februar 1902, anmeldte den 9 Juli d. A. om Middagen, at hun samme Dags Formiddag ved Nitiden havde været Genstand for et Voldtægtsforsøg, idet hun herom afgav en nærmere Forklaring, som hun senere edelig har bekræftet, og som gaar ud paa følgende:

Hun var af sin Husbond sendt til Smed Larsen ved Lyng og gik hjemmefra ved Halvnitiden. Da hun havde naaet Hjørnet af Snoghøjlandevejen og Vejen til Lyng, kom en hende ubekendt Mandsperson cyklende imod hende ad førstnævnte Vej, og da hun efter at være gaaet et Stykke ad Vejen til Lyng vendte sig om, saa hun, at Personen kom cyklende bagefter hende. Da han var kommen hen i Nærheden af hende, stod han af Cyklen, som han anbragte i et Hegn, hvorpaa han fulgte efter hende, og efter at have indhentet hende, tog han hende bag fra om Livet, trak hende ind gennem en Aabning i Hegnet, kastede hende om og løftede hendes Nederdel og Skørt op samt lagde sig ovenpaa hende. Hun raabte og slog fra sig, men kunde ikke frigøre sig for ham, og da hun blev ved at raabe, ytrede han, at han tog Kniven frem, hvis hun ikke forholdt sig rolig, hvorhos han tilføjede, at hun skulde ligge stille og ikke knappe sine Benklæder op, da han nok kunde komme til fra neden af. Han havde i Mellemtiden fremtaget sit Lem og holdt nu dette mod hendes Benklæder, idet han førte sin højre Haand op gennem hendes venstre Bukseben og berørte hendes Kønsdele, og da hun fremdeles raabte, holdt han sin venstre Haand for hendes Mund. Medens dette foregik, var det lykkedes hende at vende sig om paa højre Side og at faa sin Nederdel trukket noget ned, og kort efter rejste Personen sig, idet han udtalte, at hun var en sød Pige. Efter hendes Formening laa han ovenpaa hende i omkring fem Minutter, men hun ved ikke, om han havde Sædafgang. Efter at have rejst sig satte han i Løb hen til Cyklen og kørte hurtigt mod Snoghøjlandevejen, hvorimod hun selv løb hen til Smed Larsen og fortalte ham, hvad der var sket. Efter at være konfronteret med Arrestanten har Iris ligeledes edelig forklaret, at hun i ham med Bestemthed genkender den Person, der forøvede Voldtægtsforsøg imod hende, idet hun navnlig kender ham paa Øjnene og Stemmen samt paa, at han har ligesom et lille Hul paa venstre Kind, hvorhos saavel hans Skæg som hans Højde passer paa Gerningsmanden.

Nævnte Smed Larsen har til en Politirapport forklaret, at Iris mellem Kl. 9¼ og 9½ om Formiddagen kom løbende ind til ham og fortalte, at en hende ubekendt Mandsperson kort forinden havde forsøgt Voldtægt imod hende paa Vejen et Stykke derfra. Vidnet løb straks ud for at se efter den Paagældende, men der var da ingen at opdage, hvorimod han kunde følge Sporet af en Cykle til Snoghøjlandevejen.

Iris' Moder, Skindhandler Gammeltoft Nielsens Hustru i Fredericia, har ligeledes til en Politirapport udsagt, at hun, da Iris et Par Dage efter kom hjem, paa venstre Side af hendes Nederdel fandt en stor Plet, som hun er sikker paa stammer fra, at Personen har haft Sædafgang. Hun mener ikke, at Iris har taget legemlig Skade af det passerede.

Den 16 Juli d. A. anmeldte Gaardejer Jens Poulsen Jensen af Hadbjerg til Politiet, at hans Datter, Ane, der er født den 12 Juni 1903, samme Dags Morgen havde været Genstand for et Voldtægtsforsøg, og under den derefter indledede Undersøgelse har Ane herom afgivet følgende Forklaring:

Da hun nævnte Dags Morgen ved Halvsyvtiden paa Vejen til Hadbjerg Skole var kommen ned i en Lavning, blev hun indhentet af en Mandsperson, hvem hun kort Tid forud havde set sidde i en Vejgrøft, og som nu kom cyklende bag efter hende. Efter at have spurgt hende, om det var den rigtige Vej til Hadsten, hvortil hun svarede ja, og om der var nogen Drejning paa Vejen, hvilket Spørgsmaal hun ligeledes besvarede ved at give ham Anvisning paa, hvor han skulde køre, sprang han, der var kommen lidt foran hende, af Cyklen og ytrede, at hun skulde rigtignok have en Tiøre for den Besked. Da hun nægtede at modtage Betaling, vilde han paatvinge hende Tiøren, og han greb hende derefter i Armen, som han holdt saa fast, at hun, skønt hun strittede imod, ikke kunde frigøre sig for ham. Han spurgte hende, om han maatte kilde hende, hvortil hun svarede nej, idet hun samtidig gentagende, saa højt hun kunde, raabte om Hjælp, og da han derpaa opknappede sine Benklæder, der var af hvidt Lærred og noget snavsede, og fremtog sit Lem samt spurgte, om han maatte stikke det ind mellem hendes Ben, svarede hun atter nej. Han vedblev at holde hende fast og kastede hende derpaa om i en Høstak, hvorhos han uden at løfte hendes Klæder til Side lagde sig paa Knæ foran hende og udtalte, at han tog Kniven, hvis hun ikke laa rolig. I det samme gjorde han Mine til at tage Klæderne op paa hende, der stadig raabte og skreg saa højt, hun kunde, men da Drengen Sejr Andersen samtidig kom til Syne, rejste Personen sig straks, sprang paa sin Cykle og skyndte sig bort.

Ane Jensen har i Arrestanten straks og med Bestemthed genkendt den paagældende Mandsperson.

Anes Fader har forklaret, at hun ved sin Hjemkomst om Middagen var meget flov og genert. Hun fortalte ham, hvad der var foregaaet med hende, idet hun i alt væsenlig gav samme Fremstilling som den ovenfor gengivne.

Drengen Sejr Andersen af Langskov, 13 Aar gammel, har forklaret, at han, da han den 16 Juli d. A. om Morgenen kom cyklende over Bakken paa Hadbjergvejen og skulde hen over Lavningen paa Vejen til Skolen, saa, at der laa nogen i Grøften. Der rejste sig derefter to Personer, af hvilke den ene, et Pigebarn, løb hen ad Vejen, medens den anden, et voksent Mandfolk, blev staaende og holdt paa en Cykle. Vidnet lagde ikke videre Mærke til Manden — der, efter hvad Vidnet har udsagt til en Politirapport, bl. a. var iført et Par snavsede, hvide Lærredsbenklæder — men synes, Arrestanten ligner ham, og Vidnet fortsatte sin Vej, indtil han naaede Pigebarnet, som han nu saa var Ane. Hun var ganske bleg og sagde, at det var godt, han kom, for Mandspersonen overfaldt hende og skulde lige til at have Kniven frem. Han hørte ikke, at der blev skreget.

Ugift Ella Sørensen af Hadbjerg har edelig forklaret, at hun en Mandag i Juli Maaned d. A., da hun mellem Kl. 6,30 og 7 var paa Vej

fra Hadbjerg til Ødum, en god Kilometer fra Hadbjerg mødte en Mandsperson, der kom cyklende sydfra, og som kørte tæt ind paa hende, idet han — om hvem hun til en Politirapport har udsagt, at han bl. a. var iført snavsede, hvide Benklæder — samtidig udtalte: »Vil Fruen ikke med ned i Landevejsgrøften og tat« — maaske sagde han »Kat«. Hun, der ikke kunde være i Tvivl om, at han havde usædelige Hensigter, svarede ham ikke, men fortsatte, og Personen, hvem hun aldeles bestemt genkender i Arrestanten, fulgte ikke efter hende. Da hun samme Aften hørte, at Ane var bleven overfalden, tog hun over til dennes Fader og fortalte ham, hvorledes det var gaaet hende selv.

Boelsmand Jens Christian Jensen af Langskov har edelig forklaret, at han den 16 Juli d. A. om Morgenen mellem 6,30 og 7 saa en Person, der lignede Arrestanten, cykle paa Hovedlandevejen, hvor han kørte tæt forbi en ligeledes cyklende Kvinde, som under Forbikørslen, ligesom Mandspersonen, kørte langsommere, men derefter satte Fart paa. Mandspersonen sagtnede derimod Farten endnu mere og standsede tilsidst, hvorpaa han forrettede sin Nødtørft lige midt paa en Overkørsel. Lige som Vidnet naaede ham, satte han sig igen paa Cyklen, og da han var naaet til det Sted, hvor Langskovvejen skærer Hovedlandevejen og fortsætter til Hadbjerg, saa han sig om og drejede derpaa ned ad Hadbjergvejen, som Ane Jensen faa Minutter før var gaaet ned ad. Dagen efter fik Vidnet at vide, at den Kvinde, som Mandspersonen havde mødt paa Hovedlandevejen, var Ella Sørensen, hvem Vidnet ikke havde genkendt.

Kelner Peter Richard Hansen, der er ansat i sin Fader, Værtshusholder Hansens Beværtning i Østergrave i Randers, har forklaret, at han, da han den 16 Juli d. A. mellem Kl. 8 og 9 om Morgenen indfandt sig i Beværtningen, traf Arrestanten siddende der. Arrestanten var da bl. a. iført et Par hvide, snavsede Benklæder.

Arrestanten har vedblivende nægtet sig skyldig i de ham paasigtede Forhold, idet han har forklaret, at han ikke har været i Nærheden af Snoghøj i det sidste Aar, og at han den 16 Juli d. A. ved Syvtiden om Morgenen ankom til Randers fra Ulstrup over Fladbro Kro, hvor han omtrent ved Halvsyvtiden var inde og fik en Citronsodavand. Om sin Færden i Dagene omkring den 9 Juli d. A. har han iøvrigt nærmere forklaret, at han Lørdagen den 7 s. M. fra Nibe—Aalborg Kanten var gaaet til Bjerringbro, hvorfra han samme Dag tog med Toget til Viborg. Samme Dags Aften tog han med Tog til Vejle, hvor han næste Dags Morgen købte en Cykle, med hvilken han kørte til Horsens, og efter et Par Timers Ophold her videre til Aarhus, hvor han samme Dag, Søndagen den 8 Juli, var sammen med et Par Svenskere paa Fendrichs Restauration. Han tilbragte Natten mellem Søndag og Mandag i en Grøft, cyklede næste Dags Morgen, Mandagen den 9 Juli, antagelig ved Syvtiden, nordpaa og kom ved Nitiden til Randers, hvor han først var inde i Chr. Hansens Beværtning i Østergrave og senere hos Fæstemand Fusager for at søge Plads. Han tog derpaa over Hobro, Aalborg, Hornum, Ulstrup og Viborg tilbage til Randers, hvor han paany ankom Mandagen den 16 Juli, og hvor han ved Syvtiden om Morgenen paany var inde i Chr. Hansens Beværtning. Medens Arrestantens For-

klaring om at have opholdt sig i Aarhus den 8 Juli d. A. maa anses bestyrket ved Sagens øvrige Oplysninger, er hans Udsagn om den 9 s. M. at have været i Randers og om, at han fra Aarhus tog nordpaa, saavelsom om, at han den 16 s. M. om Morgenen var inde i Fladbro Kro og allerede ved Syvtiden ankom derfra til Randers, ikke bekræftet ved de i saa Henseende anstillede Undersøgelser.

Ifølge en under Sagen fremlagt Politirapport kunde det af Iris opgivne Signalement passe paa en for Sædelighedsforbrydelse oftere straffet Person, der kort før den 9 Juli var set i Fredericia, og i hvis Fotografi Iris straks ved Undersøgelsens Begyndelse har ment at genkende den Person, der forgreb sig paa hende. Det er derhos oplyst, at den Paagældende nogle Dage efter den 9 Juli opholdt sig i Odense, og at han paa sin derboende Faders Spørgsmaal om, hvad han havde »lavet i eller ved Fredericia, for der havde været spurgt efter ham,« ikke svarede, men drejede Samtalen hen paa noget andet og kort efter forlod Hjemmet, som han ikke senere har besøgt.

Saavel Iris Nielsens som Ane Jensens Fader har begært Arrestanten straffet. Erstatningspaastand er derimod ikke nedlagt.

Medens det mod Arrestantens Benægtelse findes betænkeligt at anse ham skyldig i det af Iris omforklarede Forhold, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han overfor Ane, der maa antages at være sædelig ufordærvet, har forholdt sig som af hende udsagt. Han vil derfor for sit i saa Henseende udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 168, 1 Led, jfr. § 46, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og da Underretsdommen har samme Straf, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, være at stadfæste, hvorhos Arrestanten vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 30 Kr. til hver.

Nr. 500. Højesteretssagfører Levy

mod

Thorvald Carl Berthel Haagen (Def. David),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 4 December 1917: Arrestanten, Thorvald Carl Berthel Haagen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokurator Nissen og Overretssagfører Jacobsen, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 7 Februar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 54.**

Onsdag den 30 Januar.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Thorvald Carl Berthel Haagen til Højesteretssagførerne Levy og David 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Thorvald Carl Berthel Haagen, der tiltales for Tyveri eller Hæleri, er født den 15 Marts 1865 og tidligere anset bl. a.: ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 28 September 1876 efter Straffelovens § 233, jfr. §§ 36 og 29, med 10 Slag Ris, ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 21 December 1876 efter Straffelovens § 235, sammenholdt med §§ 36, 21 og 29, med 20 Slag Ris, ved nærværende Rets Dom af 21 Februar 1885 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 14 November 1885 efter Straffelovens § 230 I, jfr. § 46, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 27 Juli 1886 efter Straffelovens § 230 II med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved nærværende Rets Dom af 13 Marts 1888 efter Straffelovens § 231 I med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 27 Juli 1889 efter Straffelovens § 232, jfr. tildels § 46, for 4 Gang begaaet simpelt Tyveri og for 4 Gang begaaet og forsøgt groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved nærværende Rets Dom af 13 September 1902 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 19 Maj 1903 efter Straffelovens § 230 I og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 23 Januar 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. Lov Nr. 63 af 1 April 1911 §§ 8 og 11, med Tvangsarbejde i 2 Aar.

Han har derhos i Tiden fra den 9 til den 24 Juli d. A. været arresteret her ved Retten som sigtet for Meddelagtighed i Forsøg paa Tyveri, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 4 September d. A. Kl. 5½ Formiddag blev Arrestanten indbragt paa Politistation Nr. 5 som sigtet for Tyveri af en Trækvogn med 11 Sække Kul.

Vægter Alfred Emil Nielsen, der foranledigede Arrestanten anholdt, har edelig forklaret, at han, der er Nattevagt ved Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforsynings Kulpladser paa Kalvebod Brygge, Natten mellem den 3 og 4 September d. A. ved 12 Tiden passerede Porten til en af de nævnte Kulpladser og da bemærkede, at Porten var løftet af Klapperne; da han derefter gik ind paa Pladsen for at se, om der var noget mistænkeligt, bemærkede han, at der indenfor Porten laa et Bundt Sække, men iagttog ikke andet mistænkeligt og forlod derpaa Pladsen. Nielsen har videre forklaret, at han samme Nat Kl. ca. 4½ saa Arrestanten og en anden Mandsperson komme ud af Porten til den ommeldte Plads med en Trækvogn, belæsset med fyldte Sække, samt at de paagældende efter at have løftet Porten op paa Klapperne kørte afsted med Trækvognen, idet Arrestanten trak Vognen, og den anden Person skød bag paa; Nielsen gik derefter op ad en Trappe, der fører over den bag ved Kulpladsen liggende Rampe, og fulgte herfra med Øjnene Trækvognen og de 2 Personer, idet han intet Øjeblik slap dem af Syne. Efter at de 2 Personer med Trækvognen var komne ind paa Dybbølsbroen, cyklede Nielsen efter dem, og efter at Arrestantens Ledsager nu var løbet sin Vej, tiltalte Nielsen Arrestanten, til hvem han sagde, at han skulde vente, til han traf en Betjent; Arrestanten kørte dog videre med Trækvognen, men blev efter at være naaet et Stykke ind i Gaden for Enden af Broen anholdt af en Politibetjent, som Nielsen havde antruffet.

Det viste sig, at der paa Trækvognen beroede 11 Sække Kul, hvis Vægt er anslaaet til ca. 1200 Kilogram.

Forvalter ved Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforsyning Hans Larsen har forklaret, at han, der den 4 September d. A. Klokken 6 om Morgenen kom tilstede paa den ommeldte Kulplads, da kunde se, at der var taget af en Kulbunke, samt at han vil antage, at der er stjaalet 12—14 Hektoliter Kul. Larsen har derhos forklaret, at af de i Sækkene beroende Kul svarede største Delen til Kullene i den omhandlede Kulbunke.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i Tyveri eller overhovedet i noget som helst ulovligt, og hans Forklaring gaar nærmere ud paa, at han den paagældende Morgen ved 4-Tiden, da han efter at have sovet i en aaben Jernbanevogn paa Kalvebod Brygge gik hen ad Bryggen i Retning mod Kulpladserne, fik Øje paa en ubekendt Mand, der stod et Stykke Vej fra den under Sagen omhandlede Kulplads ved Siden af en Trækvogn med fyldte Sække, at Manden, efter at Arrestanten var gaaet hen til ham, bad ham om at hjælpe ham Vognen over Rampen, at Arrestanten, efter at Manden paa hans Forespørgsel havde fortalt, at det var noget »Opfejning«, han havde faaet, der var paa Vognen, udtalte, at han godt kunde hjælpe med Vognen og derefter trak Vognen op over Rampen og hen til Dybbølsbroen, at Manden der fortalte, at han skulde hen paa Halmtorvet med Vognen, og lovede Arrestanten Betaling, hvis denne vilde blive ved med at trække, at Arrestanten derefter fortsatte

Kørslen, at Manden løb sin Vej, da de var komne over Dybbølsbroen, hvor Vægter Nielsen antastede Arrestanten, samt at Arrestanten, efter at Nielsen var cyklet bort, kørte et Stykke Vej i Retning mod Øst henad Gaden, der ligger for Enden af Dybbølsbroen, hvor han imidlertid blev standset af Vægter Nielsen og en uniformeret Politibetjent.

Arrestanten, der bestemt har nægtet at have været inde paa den omhandlede Kulplads, har endvidere forklaret, at han ikke tænkte sig, at der var noget galt med Vognen, før Politibetjenten kom til Stede, samt at han fortsatte Kørslen efter at være bleven tiltalt af Vægter Nielsen, fordi den ubekendte Mandsperson havde sagt, at Vognen skulde hen paa Halmtorvet.

Da det efter det Foreliggende maa anses for utvivlsomt, at de paa Trækvognen forefundne Kul er stjaalne fra den ommeldte Kulplads, da Arrestanten af Vægter Nielsen er genkendt som en af de Personer, der kom ud paa Kulpladsen, da Arrestanten er paagrebet med de stjaalne Kul i Nærheden af Gerningsstedet kort Tid efter, at Tyveriet maa antages at være begaaet, og da Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, findes det uden Betænkelighed at forkaste Arrestantens i sig selv usandsynlige Forklaring og trods hans Benægtelse anse det for bevist, at han i Forening med en anden Person fra den omhandlede Kulplads, hvortil Adgangen maa antages at have været uhindret, har stjaalet de paa Trækvognen forefundne Kul, der er vurderede til ialt 130 Kr.

Det er under Sagen oplyst, at Trækvognen, paa hvilken Kullene ved Arrestantens Anholdelse beroede, tilhører Grosserer Valdemar Knudsen og uden Ejerens Vidende og Vilje den 3 September d. A. om Aftenen er fjernet fra Gaarden til Tordenskjoldsgade Nr. 24, hvortil Adgangen var uhindret, og Kusk Carl Ejner Luplau har edelig forklaret, at han den paagældende Aften mellem Klokken 9 og 10 saa 2 ubekendte Mandspersoner, af hvilke den ene i Størrelse nok kan passe med Arrestanten, hente Vognen i den nævnte Gaard.

Arrestanten har imidlertid nægtet at kende noget til, hvorfra Vognen hidrører, og Arrestantens Forhold med Hensyn til Trækvognen omfattes ikke af Tiltalen i nærværende Sag.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 228 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Torsdag den 31 Januar.

Nr. 502. Højesteretssagfører Bülow

mod

Niels Christian Peitersen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Randers Købstads Ekstrarets Dom af 25 Oktober 1917: Arrestanten Niels Christian Peitersen bør straffes med Tugthus-

arbejde i 2 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær 40 Kr. til Sagfører Christophersen og 30 Kr. til Overretssagfører Jacoby. Saa udreder han og i Erstatning til Cyklehandler Christensen, Randers, 8 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 3 December 1917: Arrestanten Niels Christian Peitersen bør hensættes til Tugthusarbejde i 3 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Underretten henholdsvis 25 Kr. og 20 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Johnsen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Christian Peitersen til Højesteretssagførerne Bülow og Aagesen 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Randers Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Niels Christian Peitersen sat under Tiltale for Tyveri eller Hæleri.

Arrestanten er født den 4 August 1870 og har tidligere været anset ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 15 Juni 1911 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 23 December 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med samme Art Fængsel i 100 Dage, ved samme Rets Dom af 5 Juni 1913 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 30 Juni 1914 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 29 April 1915 efter samme Lovbestemmelse for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Efter at Slagteriarbejder Peter Andreas Nielsen, boende Vorupvej ved Randers, den 4 August d. A. om Morgenen havde anmeldt til Politiet i nævnte Købstad, at der fra et Syerske Marie Nicoline Jensen tilhørende, mellem Gl. Jennumvej og Mariagervej beliggende, aflaaset Lysthus var stjaalet en Grammofon med 25 Plader, og at der ogsaa i andre Lysthuse i Nærheden var begaaet Indbrud, blev Arrestanten, paa hvem Nielsen henledede Mistanken, anholdt som sigtet for at have begaaet Tyverierne. Grammofonen med Plader blev den paafølgende Søndag fundet i en i Nærheden beliggende Lade, hvor ogsaa en fra Syerske

Jensens Lysthus borttaget Dug samt nogle fra et andet Lysthus bortfjernede Genstande fandtes henlagte.

Under den mod Arrestanten indledede Undersøgelse er det oplyst, at han, efter at han i Begyndelsen af Maj Maaned d. A. var løsladt efter Udstaaelsen af den ham sidst idømte Straf, aflagde et kort Besøg hos sin i Randers boende fraskilte Hustru og derefter tog Ophold hos Boelsmand Mads Nielsen i Valsgaard i Nærheden af Hobro, der er gift med hans Søster. Her forblev han til omkring den 21 Juli d. A. og ernærede sig ved Arbejde i Tørvemoser. I den følgende Tid opholdt han sig efter sin Forklaring mange forskellige Steder, bl. a. i Hobro og Randers, og overnattede som Regel under aaben Himmel.

Fornævnte Slagteriarbejder Nielsen har forklaret, at Arrestanten Torsdagen den 2 August d. A. indfandt sig i den til Lysthuset hørende Have, hvor Nielsen arbejdede, og var med Nielsen inde i Lysthuset, hvor Grammofonen stod, og Arrestanten udtalte da: »Naa, du har ogsaa Grammofon her«. Fra Haven fulgtes de ad hen til en Beværtning, hvor de i hinandens Selskab nød en Flaske Pilsnerøl, og hvor Arrestanten viste Nielsen en almindelig enløbet Strandbøsse, som han opgav at at have købt for nylig.

Saaledes som Sagen, der er indanket her for Retten efter Arrestantens Begæring og ikke tillige paa det Offentliges Vegne, foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der, hvad Tyveri fra Lysthuse angaar, alene Spørgsmaal om, hvorvidt Arrestanten har tilegnet sig en i hans Besiddelse forefunden med »Kosmos Ekstra« mærket Æske med Grammofonstifter. Med Hensyn hertil har Arrestanten, der vedholdende har benægtet at være kommet i Besiddelse af Æsken med Indhold paa ulovlig Maade, forklaret, at han ikke aner, hvorledes han har faaet den i sin Lomme, og han har kun kunnet tænke sig, at et af hans Børn under et af hans Besøg hos hans Hustru kan have lagt den i Lommen. Efter fornævnte Slagteriarbejder Nielsens og Syerske Jensens beedigede Forklaringer ligner Æsken med Stifter ganske en i Lysthuset beroende Æske med Stifter, der maa antages fjernet fra Lysthuset ved samme Lejlighed som Grammofonen og Pladerne. Da saadanne Æsker med Stifter som den hos Arrestanten forefundne imidlertid maa antages at være en almindelig Handelsvare, findes det betænkeligt at statuere, at den heromhandlede Æske med Indhold er den fra Lysthuset bortkomne, og Arrestanten vil følgelig ikke forsaavidt kunne anses med Straf.

Den 27 Juli d. A. anmeldte Havnefoged Harald Nielsen i Hobro, at der Natten forud var begaaet Indbrud i Havnens Kontor og stjaalet et Skipper Laust Christian Samuelsen af Hov Mark tilhørende Jagtgevær, idet han til Anmeldelsesrapporten nærmere forklarede, at han, da han om Aftenen ved Titiden forlod Kontoret, aflaasede saavel Døren til dette som en Yderdør, men at begge Døre om Morgenen var aabnede med Magt formentlig ved Hjælp af en saakaldet Lægtehammer, der om Morgenen laa ved Siden af Kontoret. Under den i Anledning heraf indledede Undersøgelse, under hvilken Arrestanten sigtedes som Gerningsmand til Tyveriet, er det oplyst, at han en af de sidste Dage i Juli Maaned d. A. har bortbyttet Geværet — en Jagtdublet — til Cyklehandler J. C. Christensen i Randers med den i Arrestantens Besiddelse forefundne Strand-

bøsse, et mindre kontant Beløb og en Cyklepumpe. Arrestanten har vedholdende benægtet at have stjaalet Jagtdubletten, idet hans Forklaring med Hensyn til hans Besiddelse af samme gaar ud paa, at han Lørdagen den 28 Juli d. A. har tilbyttet sig den hos en ham ubekendt Mand ved Navn Georg, som han traf paa Gaden i Hobro, mod et Lommeur og 3 Kr.

Samuelsen har edelig forklaret, at Jagtdubletten er ham tilhørende og frakommet ham mod hans Vilje og Vidende.

Det har trods indgaaende Undersøgelser ikke været muligt at finde den Person, af hvem Arrestanten vil have købt Geværet, og naar henses til, at Arrestanten har opholdt sig i eller ved Hobro omkring ved det Tidspunkt, da Tyveriet er begaaet, at han har været i Besiddelse af Geværet, at hans Forklaring om hans Erhvervelse af samme er ganske ubestyrket og usandsynligt, og at hans Forklaringer iøvrigt har vist sig at være usandfærdige, findes det ikke betænkeligt at statuere, at han, der oftere er straffet for Ejendomsindgreb, ved Indbrud har tilegnet sig Geværet.

Dette er under Sagen vurderet til 25 Kr. og tilbageleveret Samuelsen, der har frafaldet Krav paa Erstatning. Cyklehandler Christensen, der har ladet Geværet slibe og pudse, har for sit Arbejde hermed paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 8 Kr., og denne Paastand er ved Underretsdommen taget til Følge.

For Tilegnelsen af Jagtdubletten vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232, 2det Led, for 6te Gang begaaet groft Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar, hvorhos han vil have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Underretten henholdsvis 25 Kr. og 20 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver. Derimod findes der ikke Føje til her under Sagen at tilkende Cyklehandler Christensen nogen Erstatning.

Nr. 72. Pensioneret Kontreadmiral **Georg Hugh Robert Zachariae** (Bülow efter Ordre)

m o d

Finansministeren paa Statskassens Vegne (den kst. Kammeradvokat).

betræffende Spørgsmaalet om Beregningen af Appellantens Pension.

L a n d s o v e r - s a m t H o f - o g S t a d s r e t t e n s D o m af 17 Juli 1916: Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanten, pensioneret Kontreadmiral Georg Hugh Robert Zachariae, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Citanten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Nyholm, i Salær 50 Kr., der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, pensioneret Kontreadmiral Georg Hugh Robert Zachariae, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bülow 120 Kroner og Højesteretssagfører Winthers Dødsbo 60 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved allerhøjeste Resolution af 4 August 1915 blev Kontreadmiral Georg Hugh Robert Zachariae paa Grund af Alder afskediget fra bemeldte sin Stilling fra den 16 September næstefter at regne. I Finansministeriets Kontor for Pensions- og Invalideforsørgelsessager blev derefter den ham fra den 1 Oktober 1915 tilkommende aarlige Pension udregnet til $^{40}/_{60}$ af Gennemsnittet af den af ham i hans sidste fem Tjenesteaar oppebaarne kontante Lønning, 8000 Kr., eller til 5333 Kr. 33 Øre, af Hensyn til Udbetalingen forhøjet til 5333 Kr. 40 Øre.

Under nærværende Sag har Citanten, ovennævnte Kontreadmiral Zachariae, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, imidlertid gjort gældende, at han yderligere har Krav paa Pension af Værdien, 2000 Kr., af den ham som Chef for Orlogsværftet siden den 1 August 1901 tillagte frie Tjenestebolig, og idet hans Pension herefter vilde andrage 6000 Kr. aarlig, har han paastaaet Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at udrede i Pension til ham fra den 1 Oktober 1915 at regne det nævnte Beløb med 500 Kroner maanedlig, dog at der for de Maaneder, der er eller vil være forløbne inden det fulde maanedlige Beløb, 500 Kr., udbetales ham første Gang, kun udbetales ham Differencen mellem 500 Kr. og det af ham hidtil oppebaarne maanedlige Pensionsbeløb, 444 Kr. 45 Øre, eller 55 Kr. 55 Øre pr. Maaned. Endelig har han paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Nyholm, hvilket Salær i hvert Fald er paastaaet udredet af det Offentlige.

Indstævnte, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Ifølge § 5, Nr. 1, i Pensionsloven af 24 Februar 1858 — hvilken Lov kommer til Anvendelse ved Beregningen af den Citanten tilkommende Pension — henregnes til den faste Gage, som kommer i Betragtning ved

Pensionsberegningen, ogsaa Erstatning for Embedet tillagte Naturalydelser, forsaavidt denne er fastsat til en bestemt Pengesum, medens ifølge samme Paragraf Nr. 3 kun den en Embedsmand tillagte fri Bolig tages i Betragtning ved Pensionsberegningen, naar den udtrykkeligt er tillagt Embedsmanden som Lønning eller Lønningsdel.

I § 32, 1ste Stykke, i Lov Nr. 217 af 30 September 1909 om Lønninger m. m. ved Søværnet bestemmes det bl. a., at der tilstaas Chefen for Orlogsværftet, saafremt fri Tjenestebolig ikke anvises ham, 2000 Kr. aarlig i Huslejegodtgørelse.

Der findes nu — i Modsætning til, hvad Citanten har gjort gældende — at maatte gives Indstævnte Medhold i, at der ikke i den sidstnævnte Lovbestemmelse indeholdes den efter Lov 24 Februar 1858 § 5, Nr. 3, fornødne udtrykkelige Hjemmel for, at den Tjenestebolig, der maatte blive anvist Chefen for Orlogsværftet, tillægges ham som Lønning eller Lønningsdel, og da Citantens Paastand herefter ikke, som af Citanten forment, vil kunne støttes paa Bestemmelsen i Lov 1858 § 5, Nr. 1, idet Forudsætningen for Anvendeligheden af den deri indeholdte Regel — rent bortset fra, at Citanten har haft Brugen af Boligen og ikke oppebaaret nogen Pengeerstatning for denne — maa være den, at Tjenesteboligen overhovedet i Medfør af § 5, Nr. 3, er at henregne til den Embedet tillagte Lønning, vil Indstævntes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Der vil være at tillægge Overretssagfører Nyholm, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 50 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige.

Nr. 372. Smed **Mads Lauritzen Schmidt** (Ulf Hansen efter Ordre)

mod

Firmaet **N. E. Madsen & Søn**, Lysbro Fabrikker (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indgreb i en Patentret.

Fredericia Købstads Politirets Dom af 27 Oktober 1913, se Side 348.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Juli 1915, se Side 348.

Højesterets Dom.

Efter Indholdet af det i den indankede Dom omhandlede Patent maa det i Overensstemmelse med det Resultat, hvortil Overskønnet er kommet, antages, at Appellanten ikke ved at forfærdige og sælge sit Roeoptagnings-Redskab har gjort Indgreb i Indstævntes Patentret. Det maa herefter billiges, at Appellanten ved Politiretsdommen er frifundet, og da ogsaa Dommens Bestemmelse med Hensyn til Sagens Omkostninger tiltrædes, vil denne i det Hele kunne stadfæstes. Processens Omkostninger for Overretten og Højesteret vil Indstævnte have at udrede efter

Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Sagfører Reinholdt Jacobsen, der har været beskikket for Appellanten under Optagelsen af et Tingsmøde.

Thi kendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Indstævnte, Firmaet N. E. Madsen & Søn, Lysbro Fabrikker, de Retsgebyrer, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellanten, Smed Mads Lauritzen Schmidt, havde været beneficeret for Overretten og for Højesteret, samt til Overretssagfører Sørensen i Salarium for Overretten 50 Kroner, til Sagfører Reinholdt Jacobsen 15 Kroner og til Højesteretssagfører Hansen i Salarium for Højesteret 120 Kroner. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser se Side 348—351.

Fredag den 1 Februar.

Nr. 151. **Hans Dochweiler** og **Laust Thygesen**
(Aagesen efter Ordre)

mod

Søren Møller (Liebe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om en Færdselsret for Appellanterne.

Ribe Købstads ordinære Rets Dom af 17 August 1915: Citanterne, Hans Dochweiler og Laust Thygesen, som Ejere af Ejendommene henholdsvis Matr. Nr. 16 c og 19 af Lustrup, bør have Færdselsret ad den for ommeldte over Indstævnte Søren Møllers Ejendom Matr. Nr. 32 af Lustrup førende, paa Situationskortet med A, B mærkede Vej. Indstævnte bør derhos inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under en Ribe Købstads Kæmnerkasse tilfaldende Bøde af 2 Kr. for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, fjærne den af ham paa den afspærrede Vej anbragte Afspærring. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 6 December 1915: Appellanten, Søren Møller, bør for Tiltale af de Appelindstævnte, Hans Dochweiler og Laust Thygesen, i denne Sag fri at være. I Procesomkostninger for begge Retter betaler de Appelindstævnte en for begge og

begge for en til Appellanten 80 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at den omstridte Vej, der fra Matr. Nr. 16 c af Lustrup fører mod Vest langs med det sydlige Skel for Matr. Nr. 8 e sammesteds og hen til den paa Situationskortet som fælles Driftsvej betegnede Vej, i alt Fald har eksisteret i henved 100 Aar. At Vejen oprindelig er udlagt som Adgangsvej dels for Appellanternes og Indstævntes, dels for en Tredjemands Ejendomme ud til Driftsvejen, er ikke bevist. Derimod er det behørigt godtgjort, at der fra Appellanternes Ejendomme, Matr. Nr. 16 c og Matr. Nr. 19 af Lustrup ved Alderstidshævd er erhvervet Ret til at færdes ad Vejen. I Henhold til den af Appellanterne for Højesteret nedlagte Paastand vil de herefter være at kende berettigede til Færdsel ad Vejen og Indstævnte at dømme til at fjerne den af ham paa denne anbragte Afspærring.

Processens Omkostninger for Underretten og for Overretten vil være at ophæve. Derimod vil Indstævnte have at betale Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager som nedenfor nævnt, derunder Salær til Sagfører Nors, der har været beskikket til at møde for Appellanterne under et efter Sagens Indbringelse for Højesteret optaget Tingsvidne.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Hans Dochweiler og Laust Thygesen, som Ejere af henholdsvis Matr. Nr. 16c og Matr. Nr. 19 af Lustrup, bør være berettigede til Færdsel ad den ovennævnte Vej. Indstævnte, Søren Møller, bør derhos inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse under en Bøde til Ribe Købstads Kæmnerkasse af 5 Kroner for hver Dag, han i saa Henseende sidder Dommen overhørig, fjerne den af ham paa Vejen anbragte Afspærring. Processens Omkostninger for Underretten og for Landsoverretten ophæves. Til det Offentlige betaler Indstævnte det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellanternes Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt i Salarium til Sagfører Nors 40 Kroner og til Højesteretssagfører Aagesen 200 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der

Højesteretssagfører Liebe 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har de Appelindstævnte, Hans Dochweiler og Laust Thygesen, begge af Lustrup, som Ejere henholdsvis af Matr. Nr. 16 c og Matr. Nr. 19 i nævnte By i 1ste Instans ved Ribe Købstads ordinære Ret nedlagt Paastand om, at Appellanten, Søren Møller ligeledes af Lustrup, der ejer Ejendommen Matr. Nr. 32 sammesteds, og som i Aaret 1913 ved en Afspærring hindrede de Appelindstævnte i at færdes ad en langs det nordre Skel for Appellantens Ejendom gaaende Vej, tilpligtes under Dagmulkt dels at respektere de Appelindstævntes formentlige Ret til at færdes ad Vejen, dels at fjerne Afspærringen og derhos anses med Bøde efter Straffelovens § 116 for Selvtægt. Ved Underretsdommen er de Appelindstævnte som Ejere henholdsvis af Matr. 16 c og Matr. Nr. 19 af Lustrup kendte berettigede til at udøve Færdsel over den langs Appellantens Skel liggende Del af Vejen, hvorhos Appellanten under Tvang af en daglig Mulkt af 2 Kr. til Ribe Købstads Kæmnerkasse er tilpligtet at fjerne Afspærringen, og Sagen er nu af ham indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig i det Hele frifunden for de Appelindstævntes Tiltale. Ingen af de Appelindstævnte har givet Møde for Overretten.

Til Støtte for deres Paastand har de Appelindstævnte i 1ste Række anført, at den paagældende Vej, ad hvilken der er Adgang for deres Ejendomme til en vest for disse førende fælles Driftsvej, der atter staar i Forbindelse med Byvejen, oprindelig er udlagt som Adgangsvej dels for deres og Appellantens, dels for en Tredjemands Ejendomme ud til Driftsvejen og Byvejen, og at den har existeret som saadan i hvert Fald siden Aaret 1828, idet den — som »Vejen gennem Lustrup By« — findes anført paa et i nævnte Aar af en Landvæsenskommissær udfærdiget, under Sagen i Afskrift fremlagt Rids. Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at der foruden den heromhandlede Vej findes en anden, som i nordvestlig Retning fører forbi Appelindstævnte Dochweilers Ejendom og videre ud til Byvejen, og Appellanten har hævdet, at det er denne Vej, der oprindelig er udlagt som Adgangsvej mellem de Appelindstævntes Ejendomme og Byvejen. Da nu de Appelindstævnte overfor denne Fremstilling ikke har godtgjort, at der ved Udlæggelsen af den omstridte Vej saalidt som senere er stiftet nogen særlig Ret for Ejerne af deres Ejendomme til at færdes ad Vejen, der efter deres videre Anbringende har staaet aaben for almindelig Færdsel, vil der ikke paa det anførte Grundlag kunne tillægges dem nogen særlig Beføjelse til som Ejere af deres respektive Ejendomme at færdes ad Vejen.

Naar de Appelindstævnte dernæst har anført, at de i hvert Fald ved Hævd har erhvervet Ret til at færdes ad den oftnævnte Vej, der paa et af en Landinspektør i Aaret 1914 udfærdiget Situationskort findes opført som henhørende under Appellantens Ejendom, er der til Oplysning herom afgivet forskellige Vidneforklaringer. Forhenværende Vejmand

Niels Chr. Pedersen og forhenværende Landmand Andr. Friis, der paa Vidneførslens Tid i Aaret 1914 begge var 65 Aar gamle, og som har erklæret, at de kan huske omtrent 60 Aar tilbage i Tiden, har som Svar paa et til dem rettet Spørgsmaal om, hvorvidt de ved, at Vejen stadig har været »aaben for Færdsel«, indtil Appellanten, som meldt, afspærrede den, overensstemmende svaret, at Vejen, saa langt de kan huske tilbage, har gaaet, som den nu gaar, hvorhos de yderligere har forklaret, at den altid er bleven anset for en særlig for de Appelindstævntes og Appellantens Ejendomme udlagt, men iøvrigt til almindelig Færdsel aaben Vej. Endvidere har Husmand N. Kiholm forklaret, at han, der kan huske tilbage omtrent til Aaret 1860, kan bevidne, at det forbi Appellantens Ejendom førende Vejstykke i den siden da forløbne Tid stadig har »staaet aaben« for Færdsel af de Appelindstævnte og tidligere Ejere af disses Ejendomme, hvorhos han i Anledning af et til ham af Appellanten stillet Kontraspørgsmaal yderligere har udsagt, at Vejstykket i samme Tidsrum uafbrudt er bleven benyttet af de Appelindstævnte. Endelig har Hans Hansen Pallesen, der efter det oplyste fik Skøde paa den Appelindstævnte Dochweiler nu tilhørende Ejendom i Aaret 1876, og som derefter ejede den, indtil han i Aaret 1888 fraflyttede Egnen, forklaret, at han i sin Ejertid benyttede Vejstykket uden dog at have nogen skriftlig Adkomst derpaa, og at han som Vederlag herfor ydede Arbejde, bl. a. ved at køre Hø for den daværende Ejer af Appellantens Ejendom, der, efter hvad Vidnet har udtalt i en efter Vidneførsleln afgiven skriftlig Erklæring, havde fremsat Indsigelse mod, at Vidnet benyttede Vejen, hvilket efter Erklæringens videre Indhold gav Anledning til, at han, som meldt, kørte Hø for den paagældende, antagelig et Læs aarlig i omtrent 13 Aar, indtil han afhændede Ejendommen.

Efter de saaledes foreliggende Oplysninger kan der imidlertid ikke mod Appellantens Benægtelse gaaes ud fra, at Ejerne af de Appelindstævntes Ejendomme i denne Egenskab har udøvet en saadan Raadighed over den omstridte Vej, der maa antages at have været benyttet til Færdsel af alle og enhver, og som efter det oplyste ikke udgør den eneste Forbindelse mellem de Appelindstævntes Ejendomme og Byvejen, at der er vundet Alderstidshævd — hvorom der alene kunde blive Spørgsmaal — paa en særlig Ret for de Appelindstævnte i deres Egenskab af Ejere til at færdes ad Vejen eller modsætte sig dens Afspærring, og Appellanten vil derfor være at frifinde for deres Tiltale i denne Sag.

Efter Omstændighederne findes de Appelindstævnte in solidum at burde godtgøre Appellanten Processens Omkostninger for begge Retter med 80 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 4 Februar.

Nr. 244. **Barber- og Frisørsvendeforeningens Syge- og Begravelseskasse for København og Omegn af 20 Januar 1862 nu kaldet Syge- og Begravelseskassen af 1862 for Barberer og Frisører i København og Omegn** (Liebe)

mod

Barbersvend **A. W. O. Mortensen** (Ingen).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at fordre sig optaget i den appellerende Syge- og Begravelseskasse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Februar 1917: De Indstævnte, Barber- og Frisørsvendeforeningens Syge- og Begravelseskasse for København og Omegn af 20 Januar 1862 bør under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Mulkt af 5 Kroner for hver Dag, de maatte sidde denne Dom overhørig, optage Citanten, Barbersvend A. W. O. Mortensen, som Medlem af bemeldte Syge- og Begravelseskasse. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin i forrige Instans fremsatte Paastand om Afvisning af Sagen.

Til Begrundelse af sin formentlige Ret til Optagelse i den appellerende Forening har Indstævnte, som anført i den indankede Dom, alene paaberaabt sig, at han ved sin Indmeldelse opfyldte de i Dommen nævnte Betingelser, som i § 2 i Foreningens dagældende Love var foreskrevet for Optagelse. Det kan imidlertid ikke antages, at enhver, der opfyldte disse Betingelser, alene derved erhvervede et Retskrav paa Optagelse i Foreningen. En saadan Regel følger ikke af Foreningens Formaal og havde ikke Hjemmel i Lovenes § 2, hvis Bestemmelser rettest opfattes som Forskrifter til Vejledning for Foreningens Bestyrelse ved Optagelse af Medlemmer. Idet Indstævnte derfor, selv om han opfyldte Betingelserne, ikke havde noget Retskrav paa Optagelse, vil Appellanten efter den derom nedlagte Paastand være at frifinde for hans Tiltale. Indstævnte findes derhos at burde betale Appellanten Processens Omkostninger for begge Retter med 500 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Barber- og Frisørsvendeforeningens Syge- og Begravelseskasse for København og Omegn af 20 Januar 1862, nu kaldet Syge- og Begravelseskassen af 1862 for Barberer og Frisører i København og Omegn, bør for Tiltale af Indstævnte, Barbersvend A. W. O. Mortensen, i denne Sag fri at være. Proces-

sens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I de Love, der gjaldt for de Indstævnte, Barber- og Frisørsvendeforeningens Syge- og Begravelseskasse for København og Omegn af 20 Januar 1862, ialt Fald for Tiden til den 23 Maj 1916, da der efter de Indstævntes Fremstilling skal være vedtaget en Forandring, findes der om Betingelserne for at blive Medlem følgende i § 2 indeholdte Bestemmelser:

»For at blive Medlem fordres: 1) At den Paagældende ernærer sig som Barber- og Frisørsvend eller Barber- og Frisørmester i København og Omegn; 2) at han har været ved Faget i mindst 4 Aar, for hvilket han paa Forlangende maa kunne fremlægge Bevis; 3) at han ikke er over 35 Aar; 4) at han fra Foreningens Læge skaffer Bevis for ikke at lide af nogen Sygdom«.

Efter at Svendenes Fagforening den 9 Marts 1916 havde vedtaget, at alle dens Medlemmer inden 5 Uger under Bødetvang skulde indmelde sig i Kassen, besluttede dennes Bestyrelse, der mente, at Fagforeningens Plan var at skaffe sig Magten i Kassen og Raadighed over dennes lille opsparede Kapital, til den 16 s. M. at indvarsle en Generalforsamling, paa hvilken der agtedes foreslaaet Indskrænkninger i Lovenes Bestemmelser om Adgangen til at blive Medlem. Ved Efterretningen herom besluttede Fagforeningen den 12 s. M., at dens Medlemmer skulde underkaste sig Undersøgelse af Kassens Læge og indmelde sig i Kassen inden Generalforsamlingen. Faa Timer før Generalforsamlingen indfandt sig Fagforeningens Formand og et Par Bestyrelsesmedlemmer hos de Indstævntes Formand og indmeldte 237 Fagforeningsmedlemmer, der dertil havde givet Fagforeningsformanden skriftlig Fuldmagt, deriblandt Citanten, Barbersvend A. W. O. Mortensen, i Kassen. Efter det Foreliggende maa det antages, at de tilbød at vise Fuldmagterne for Kassens Formand, der dog afslog at se dem og tog Forbehold med Hensyn til Indmeldelserne. Den 20 s. M. meddelte Kassens Bestyrelse, at den afviste Indmeldelserne, hvilket efter de Indstævntes Anbringende ikke var fyldestgørende.

Under denne Sag søger Citanten Kassen tilpligtet under en daglig Mulkt at optage ham som Medlem samt til at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har pricipalt paastaaet Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring hos Citanten, subsidiært procederer de til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Efter at Sagen havde staaet under Procedure fra den 20 Maj 1916 til den 16 December 1916, begærede den for Citanten mødende Sagfører sidstnævnte Dag Anstand i 8 Dage for at konferere med sin Mandant og et tidligere ført Vidne. Imidlertid findes der, som Sagen foreligger, ikke mod de Indstævntes Protest at kunne bevilliges yderligere

Anstand. Sagen vil altsaa være at paadømme i den Stand, hvori den nu findes.

De Indstævnte støtter deres Afvisningspaastand paa en Bestemmelse i Lovenes § 21, hvorefter disse ikke kan gøres til Genstand for Retsforfølgning. Da denne uklare Bestemmelse ikke kan betage Citanten Adgangen til at indbringe Spørgsmaalet om hans Ret til at blive Medlem for Domstolene, kan Afvisningspaastanden imidlertid ikke tages til Følge.

Med Hensyn til Sagens Realitet maa der gives Citanten Medhold i, at de nævnte Loves § 2 angiver de Betingelser, under hvilke en Person har Ret til at fordre sig optaget som Medlem, og at Kassens Bestyrelse har været uberettiget til at opstille yderligere Betingelser. I denne Forbindelse bemærkes iøvrigt, at der intet ufordelagtigt foreligger om Citanten, og at det navnlig ikke er sandsynliggjort, at han har deltaget i forskellige Utilbørligheder og Ulovligheder, som andre Fagforeningsmedlemmer synes at have gjort sig skyldig i under og i Anledning af den nævnte og senere Generalforsamlinger.

Citanten maa dernæst efter de da gældende Love anses lovlig at have begæret sig indmeldt, og efter det Foreliggende maa han antages at opfylde de i Lovenes § 2 anførte Betingelser, hvorved bemærkes, at de Indstævnte vel har bestridt, at han har været 4 Aar ved Faget, og at han nu ernærer sig som Barber- og Frisørsvend i København eller Omegn. Rigtigheden heraf findes imidlertid efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort ved en under Sagen fremlagt Attest fra Formanden og Kassereren i Barber- og Frisørsvendenes Fagforening og ved, hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen. Herefter vil de Indstævnte være at tilpligte under en daglig Mulkt af 5 Kr. til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse at optage Citanten som Medlem i Kassen. Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Tirsdag den 5 Februar.

Nr. 45. Fhv. Kontrollør **A. H. Dannow** (Harboe)

mod

Københavns Kommunalbestyrelse (G. Shaw),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte har været berettiget til at afskedige Appellanten uden Varsel og uden Pension.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 December 1915: De Indstævnte, Københavns Kommunalbestyrelse, bør for Tiltale af Citanten, A. H. Dannow, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til

andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv. Kontrollør A. H. Dannow, til Indstævnte, Københavns Kommunalbestyrelse, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at have haft Beskæftigelse under Københavns Belysningsvæsen siden Aaret 1896 modtog Citanten, A. H. Dannow, der er født den 18 Januar 1859, under 3 April 1906 af Københavns Magistrat fra den 1 s. M. at regne Beskikkelse — med et gensidigt Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder — som Kontrollør ved Opsætning af Gasmaalere med Anciennitet fra den 1 September 1896. Stillingerne som saadan, i hvilke ialt 5 Personer var ansat, blev imidlertid nedlagt i Oktober Maaned 1914, idet det havde vist sig, at Arbejdet var for ringe og for ujævnt fordelt til at give tilstrækkelig Beskæftigelse Aaret rundt for de paagældende Funktionærer, og deres Arbejde blev henlagt til de i et Antal af 118 ansatte Maalerkontrollører. I denne Anledning indgav Citanten Ansøgning om Afskedigelse med Pension; men i Skrivelse af 20 Oktober 1914 meddeltes det ham, at den samlede Magistrat havde afslaaet hans Ansøgning, og at han — ligesom iøvrigt ogsaa to af de andre Kontrollører ved Opsætningen — i Henhold til den samlede Magistrats Resolution var forsat til Tjeneste som Maalerkontrollør, idet det tilføjedes, at han, saafremt han ikke vilde udføre denne Tjeneste, vilde blive afskediget af Kommunens Tjeneste uden Pension.

Citanten gik derefter i Gang med dette Arbejde; men det viste sig herved, at han kun udførte en meget væsenlig ringere Del Arbejde end

---

Rettelser:

Side 722 Linie 12 f. n. staar November, skal være December.
Side 785 Linie 14 f. o. staar finder, skal være findes.
Side 841 Linie 15 f. n. efter »Olsen« tilføjes (Henriques).
Side 841 Linie 13 f. n. efter »Søn« tilføjes (Asmussen).

Færdig fra Trykkeriet den 14 Februar 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer.**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 55—56.**

Tirsdag den 5 Februar.

det for Maalerkontrollører normalt foreskrevne (Aflæsning og Paafyldning af 65 Gasmaalere pr. Dag), og han — der ingensinde tidligere havde været sygemeldt — var nu sygemeldt gentagne Gange og i længere Tid. I denne Anledning lod Belysningsvæsenet ham den 14 November 1914 undersøge af dets Læge, Dr. med. C. A. Blume, der som Resultat heraf afgav en s. D. dateret, saalydende Erklæring:

»Kontrollør A. H. Dannow, 55 Aar, er i Dag bleven undersøgt i Anledning af, at han er blevet forsat til Maalerkontrollørvirksomhed, hvilken han ikke mener at kunne bestride paa Grund af Legemsfejl, ...

Hr. Dannow er af kraftig Konstitution. I Barndommen har han haft Difteri, hvilket ikke kan have Følger med Hensyn til hans nuværende Tilstand. Den venstre Arm er noget kortere end højre (78 cm fra yderste Ende af Nøglebenet til Spidsen af Langfingeren mod 80 cm paa h. Side). Armen er iøvrigt muskuløs og Haandtrykket kraftigt. Venstre Overarm og Underarm maaler paa det tykkeste Sted 26 cm mod 26,5 cm paa h. Side. Forskellen er kun den normale. Synet lægger ingen Hindringer i Vejen, han maa kun bruge Briller ved Nærarbejde.

Hr. Dannow mener, at Maalerkontrollørarbejde vil falde ham noget vanskeligt paa Grund af hans Alder, saa han ikke kan overkomme 65 Maalinger om Dagen, han har dog normal Arbejdsdygtighed.«

Belysningsvæsenet lod derefter i 2 Dage Citantens Arbejdsydelse som Maalerkontrollør kontrollere af en Overkontrollør under Belysningsvæsenet, der imidlertid konstaterede, at Citanten selv med nogen Assistance fra hans Side kun naaede at fuldføre 40 à 45 Forretninger om Dagen, og som under et i Anledning af nærværende Sag optaget Tingsvidne har forklaret, at efter hans Skøn havde Citanten »vel ikke nogen Lyst til Arbejdet, da han ellers nok kunde have udført det lidt hurtigere«.

Citanten havde imidlertid allerede den 30 Oktober og paany den 29 November 1914 — efter at have været sygemeldt fra den 16 til den 27 November for Lumbago — andraget Magistraten om at blive fritaget for Maalerkontrollørarbejdet, som han ikke vilde nægte at udføre, men som var altfor anstrengende for ham og ikke svarede til hans ringe Arbejdskræfter, og blive overført til andet Arbejde, navnlig til Inkassatorarbejde, eller i Mangel heraf at blive afskediget med fuld Pension; men i Skrivelse af 22 December s. A. blev det meddelt ham, at hans Ønske om at blive brugt ved Inkassatorgerningen ikke vilde kunne opfyldes, at

Magistraten efter Dr. Blumes Udtalelser ikke kunde tage Hensyn til hans Paastand om ikke at være i Stand til at overkomme det en Maalerkontrollør paahvilende Arbejde, og at Magistraten derfor var bestemt paa at afskedige ham uden Pension af Kommunens Tjeneste, hvis han enten vægrede sig ved at udføre sit Arbejde som Maalerkontrollør eller udførte det paa en efter hans Foresattes Skøn utilfredsstillende Maade.

Citanten var imidlertid — som det maa antages den 4 og 5 December 1914 — bleven sat til det under Maalerkontrøllørernes Funktioner hørende Arbejde at nedtage og hjemkøre Gasmaalere, og det viste sig herved, at han under denne Beskæftigelse, hvor han stadig arbejdede sammen med en anden Funktionær, var i Stand til at præstere Arbejde af fuldt ud normalt Omfang. Men da han den tredie Dags Morgen atter blev sat til dette Arbejde, meldte han sig syg, og da denne Sygemelding vedvarede endnu i Januar 1915, lod Belysningsvæsenet ham den 19 i denne Maaned paany undersøge af Dr. Blume, der som Resultat af sin Undersøgelse afgav følgende s. D. daterede Erklæring:

»Kontrollør Dannow, 56 Aar, er i Dag bleven undersøgt i Anledning af, at han mener sig uarbejdsdygtig paa Grund af Lændesmerter.

Ved Undersøgelsen findes absolut intet Tegn paa »Lændegigt«. Hr. Dannow demonstrerer sin Lidelse ved at bukke Ryggen og dreje Kroppen og erklære, at hvis han bukker eller drejer yderligere, gør det ondt. Da han erfarer, at han umuligt kan have »Hekseskud« eller »Lumbago«, erklærer han, at han frygter for at faa det, hvis han skal bestille noget. Da han hører, at jeg ikke deler denne Frygt, begynder han at tale om en Øjenlidelse. En Attest fra Prof. Bjerrum er før forelagt mig; ifølge den er der intet i Vejen for at han kan arbejde. Hr. Dannow gør Indtryk af at være Simulant. Det henstilles, at Hr. Dannow faar Tilhold om at at lade sig observere paa et Hospital, hvis han ikke optager sit Arbejde.«

Citanten blev derefter indkaldt til Møde i Gasværkets Ingeniørkontor, og ved hans Møde den 20 s. M. blev der af Chefen for dette Kontor i Overværelse af vedkommende Ekspeditionssekretær, der i Følge sin Stilling skulde træffe Dispositioner over Maalerkontrollørernes daglige Arbejde, rettet det Spørgsmaal til ham, om han nu vilde gaa i Arbejde igen (eller mulig prøve paa at gaa i Arbejde igen), hvortil han — der vil have forudsat, at han paany vilde blive sat til Nedtagning og Hjemkøring af Gasmaalere, hvad imidlertid maa antages ikke at have været tilsigtet — svarede, at han ikke vilde gaa i Arbejde. Kontorchefen erklærede ham derefter suspenderet, og den 21 s. M. indberettede Direktøren for Belysningsvæsenet det Passerede til Magistraten under Vedlæggelse af Dr. Blumes Erklæring af 19 s. M. og med Henstilling om, hvorvidt Citanten burde underkastes Hospitalsobservation.

Den 28 s. M. tilskrev Citanten Magistraten Følgende:

»Jeg tillader mig herved at meddele, at da det trak i Langdrag med min Helbredelse, er jeg efter Ordre fra min Læge for en Uges Tid siden begyndt en Badekur og Massagebehandling, der har bevirket, at jeg føler mig raskere, og jeg mener nu at kunne varetage en eller anden let Beskæftigelse.

Tillige ser jeg mig nødsaget til at meddele, at jeg ikke mere vil gaa i Gang med Nedtagelse og Hjemkørsel af Gasmaalere, da jeg frygtede

for herved atter at paadrage mig Rygsmerter; og naar jeg, som tidligere meddelt, ikke er i Stand til at besørge 65 Gasmaalere daglig med Vandpaafyldning og Aflæsning, kan det jo ikke betale sig for Kommunen at sætte mig til dette Arbejde.

Da jeg kun gaar til Massagelægen hver anden Dag mellem Kl. 12—1, og Badene tager jeg kun 2 Gange ugentlig efter Kl. 3, kan jeg maaske i den øvrige Tid udføre en lettere Bestilling under Kommunen, hvis en saadan er ledig«.

Den 29 s. M. meddelte Magistraten derefter Citanten, at da han havde nægtet at udføre det ham paalagte Arbejde, maatte han fratræde sin Stilling i Kommunens Tjeneste med Maanedens Udgang.

Under denne Sag har nu Citanten, der formener, at han har Krav paa kun at fratræde sin Stilling med 3 Maaneders Varsel, samt at der efter denne Tids Forløb tilkommer ham Pension efter §§ 2 og 4 i Pensionsvedtægten for Københavns Kommune af 21 December 1908, stadfæstet den 20 Februar 1909, søgt de Indstævnte, Københavns Kommunalbestyrelse, d e l s til at betale ham Gage for Maanederne Februar, Marts og April 1915 med ialt 450 Kr., d e l s til at kendes pligtige at tilsvare ham Pension fra den 1 Maj 1915 at regne efter nævnte Vedtægtsbestemmelser, hvorhos han har paastaaet sig tilkendt »Renter 5 pCt. p. a.« fra Forligsklagens Dato, den 20 Februar 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand har Citanten i første Række gjort gældende, at han, der var ansat i en »overordnet« Stilling som Kontrollør ved Opsætning af Gasmaalere, overhovedet ikke kunde være pligtig at modtage Ansættelse som Maalerkontrollør — hvad han heller ikke vil være gaaet ind paa uden som et Forsøg, der imidlertid viste sig ikke at kunne lykkes —, samt at han ganske særlig ikke kunde være pligtig til at finde sig i at blive sat til et fra hans hidtidige Arbejde saa forskelligt Arbejde som det at nedtage og hjemkøre Gasmaalere. Han mener i Henhold hertil, at han — foruden at have Krav paa Opsigelse med 3 Maaneders Varsel og følgelig Gage i Februar—April 1915 — har Krav paa ved sin Afskedigelse at blive behandlet som den, der er blevet afskediget, »fordi Arbejdets Mængde eller Karakter nødvendiggør dette«, jfr. Pensionsvedtægtens § 2, og derfor oppebærer Pension efter denne Bestemmelse og § 4 i Pensionsvedtægten. I anden Række gør Citanten gældende, at der, selv afset herfra, maa tilkomme ham Pension efter de nævnte Bestemmelser, fordi hans Vægring i hvert Fald har været berettiget som grundet i en ham utilregnelig Sygdomstilstand, der har gjort ham det umuligt at udføre Hvervet som Maalerkontrollør.

Hvad nu det første Punkt angaar, er det ubestridt, at Stillingerne som Maalerkontrollør og som Kontrollør ved Opsætning af Maalere har været lønnede i samme budgetmæssige Lønningsklasse, og at Indehaverne bærer ganske samme Uniform og i det hele indtager samme Stilling indenfor Etaten af kommunale Funktionærer. Det Citanten i hans Stilling indtil Oktober 1914 paahvilende Arbejde maa antages at have

bestaaet i at kontrollere, at den af private Entreprenører foretagne Opsætning af ny Gasmaalere har været rigtig foretaget, navnlig at Maaleren benyttedes til det angivne Brug og ikke er for stærkt belastet, at den er rigtig forbunden med Ledningen, at Blyrør, Lodning og Forskruninger er tætte, og Blyrørene og Hylden er i Orden, og at Vandstanden er rigtig reguleret. Hvad Maalerkontrollørernes Arbejde angaar, maa det antages at gaa ud paa en maanedlig Kontrol af væsenlig samme Beskaffenhed med de benyttede Maalere samtidig med en Regulering af deres Vandstand, hvorhos det tillige paahviler Maalerkontrollørerne i paakommende Tilfælde at foretage Nedtagning og Hjemkøren af Maalere. Dette sidste Arbejde har sædvanligt været fordelt blandt Maalerkontrollørerne — med Undtagelse af de i Anciennitet ældste 20 —, saaledes, at hver enkelt kun nogle faa Dage om Aaret har været sat til dette Arbejde.

Herefter kan de Indstævnte ikke anses at have været uberettigede til i Forbindelse med den stedfundne Omordning, ved hvilken den af Citanten hidtil beklædte Stilling overhovedet nedlagdes og dens Arbejde henlagdes til Maalerkontrollørerne, at overføre Citanten til Stillingen som Maalerkontrollør, der efter sin Art og det dermed forbundne Arbejde i det Hele maatte jævnstilles med Citantens, hvorved iøvrigt skal bemærkes, at det efter det Foreliggende maa antages, at Citanten faktisk ogsaa er gaaet ind paa at udføre Maalerkontrollørarbejde. Heller ikke findes Citanten — som af ham forment — at have haft nogen Føje til særlig at vægre sig ved at udføre det under Maalerkontrollørerne henhørende Arbejde med Nedtagning og Hjemkøren af Maalerne. Selv om derfor den af Citanten den 20 Januar 1915 fremsatte og i hans Skrivelse af 26*) s. M. i Virkeligheden fastholdte Arbejdsvægring kunde — som af ham gjort gældende — forstaas som alene refereret til dette særlige Arbejde, maatte hans Afskedigelse uden Varsel anses berettiget, med mindre han ved ham utilregnelig Sygdom maatte have været ude af Stand til at udføre Maalerkontrollørarbejdet.

Hvad dette sidste Spørgsmaal angaar, har Citanten navnlig henvist til nogle af ham i Genpart fremlagte Erklæringer fra Professor Bjerrum, Dr. med. Einar Lundsgaard og Læge Frode Sadolin.

Den af Professor Bjerrum den 28 Oktober 1914 afgivne Erklæring gaar ud paa, at Citanten er langsynet paa begge Øjne, navnlig det højre, og til alt Nærarbejde maa bruge passende Glas.

I en Erklæring af s. D. udtaler Dr. Lundsgaard med Hensyn til en af Citanten angiven Svaghed i venstre Arm, at »om der end ikke kan paavises anden Udviklingshæmning af nævnte Arm end, at den er ca. 1,5 cm kortere end højre, maa hans nu fremførte Klage over, at Arbejdet ved Vandpaafyldning paa Gasmaalerne anstrenger Armen for stærkt dog formentlig anses for beføjede«.

En Erklæring fra samme af 5 December 1914 udtaler, at Citanten, »der i forrige Maaned var sygemeldt lidende af Lumbago (Lændesmerter), klager vedblivende over Smerter i Ryggen og anbefales derfor til Fritagelse for strengt legemligt Arbejde i den første Tid«.

*) Skal være 28.

Endelig udtaler Læge Sadolin i en Erklæring af 5 Februar 1915, at Citanten da var under Behandling paa hans Klinik for Lumbago, og at der ved første Undersøgelse, den 22 Januar s. A., var noteret: »Har tidt Hold over Lænderne, haft det i 30 Aar. Har ondt ved at bukke sig forover, Trykøm paa venstre Rand af os sacrum og i venstre regio lumbalis«.

Ligesom det nu i og for sig maatte vække Forundring, om Citanten, der efter sin egen Procedure i 18 Aar havde udført sit Arbejde, navnlig ogsaa som Kontrollør ved Opsætning af Maalere, uden nogensinde at være sygemeldt, skulde fra det Øjeblik, da han oversattes til den i alt væsenlig tilsvarende Stilling som Maalerkontrollør, paa Grund af Sygdom have været næsten uafbrudt ude af Stand til at udføre Arbejdet som saadan, saaledes findes de nysanførte Lægeerklæringer, af hvilke Professor Bjerrums i denne Forbindelse maa anses for ganske betydningsløs, og Læge Sadolins overhovedet kun angaar Tiden efter Citantens Suspension, medens de to Erklæringer fra Dr. Lundsgaard nærmest kun omtaler Klager, fremsatte af Citanten, uden dertil svarende betydende objektive Fund, ikke overfor de fra Dr. Blume foreliggende Udtalelser at afgive nogen Støtte af Betydning for den Antagelse, at Citanten ved Sygdom skulde have været forhindret i at udføre nogen Del af Arbejdet som Maalerkontrollør, og navnlig heller ikke for, at dette har været Tilfældet den 20 Januar 1915.

Som Følge heraf vil de Indstævntes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at kunne ophæves.

Onsdag den 6 Februar.

Nr. 496. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Henry Christian Rasmussen og **Viggo Edvard Emil Petersen** (Def. Trolle),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 24 November 1917: Arrestanterne: Henry Ekhard Asger Bengtsson, Hans Andersen, Henry Christian Rasmussen, Viggo Edvard Emil Petersen, Karlo Johannes Dolmer Petersen, Carl Christian Nielsen, Max Sørensen Krogh og Tiltalte Ida Johanne Buch, bør straffes: Rasmussen med Tugthusarbejde i 3 Aar, Bengtsson, Andersen, Viggo Petersen, Karlo Petersen, Nielsen og Krogh med Forbedringshusarbejde, Bengtsson i 3 Aar, Andersen i 2 Aar, Viggo Petersen i 3 Aar, Karlo Petersen i 18 Maaneder, Nielsen og Krogh hver især i 1 Aar. Tiltalte Buch med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Saa betaler Arrestanterne og Tiltalte en for alle og alle for en Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Nyholm 150 Kr., og til Defensorerne, Overretssagførerne Jessen og

Kaae, 100 Kr. til hver, dog at Arrestanten Bengtsson ikke betaler over $^{17}/_{18}$, Arrestanten Andersen ikke over $^{5}/_{18}$, Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen hver ikke over $^{2}/_{18}$, Arrestanterne Karlo Petersen og Nielsen hver ikke over $^{1}/_{18}$, Arrestanten Krogh ikke over $^{3}/_{18}$ og Tiltalte Buch ikke over $^{2}/_{18}$ af Omkostningernes samlede Beløb. Endvidere betaler Arrestanterne Bengtsson, Andersen og Rasmussen samt Tiltalte Buch en for alle og alle for en i Erstatning til Grosserer Bruno Kuba 390 Kr. 70 Øre, dog at Tiltalte Buch ikke betaler over 32 Kr. af Erstatningsbeløbet. I Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 Kapitel 3 udsættes for Tiltalte Buchs Vedkommende Straffen, og efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalder den, alt saafremt de i Loven fastsatte Betingelser overholdes. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for de Tiltalte Henry Rasmussens og Viggo Petersens Vedkommende anførte Grunde vil Dommen, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste, dog at Straffetiden for Rasmussens Vedkommende findes at burde forlænges til 4 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Henry Christian Rasmussens Vedkommede bestemmes til 4 Aar. I Salarium for Højesteret betaler nævnte Tiltalte og Tiltalte Viggo Edvard Emil Petersen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Asmussen og Trolle 200 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne: Henry Ekhard Asger Bengtsson, Hans Andersen, Henry Christian Rasmussen, Viggo Edvard Emil Petersen, Karlo Johannes Volmer Petersen, Carl Christian Nielsen, Max Sørensen Krogh og Tiltalte Ida Johanne Buch tiltales:

Arrestanterne for Tyveri, Bengtsson tillige for Hæleri, Tiltalte for Meddelagtighed i Tyveri samt Hæleri.

Rasmussen er født den 3 Januar 1891 og anset: ved nærværende Rets Dom af 14 Juni 1910 efter Straffelovens § 228 og § 229 [4], jfr. tildels § 37, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Højesterets Dom af 2 Januar 1911 efter Straffelovens § 229 [4], jfr. § 37, samt efter dens §§ 228 og 229 [4], tildels sammenholdt med § 46, med en efter § 64 lempet Tillægsstraf med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 25 Maj 1912 efter Straffelovens § 230 II

samt efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 24 Oktober 1914 efter Straffelovens § 231 II med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

I Tiden fra 8 Januar til 29 Januar 1917 var han arresteret ved Frederiksberg Birk, sigtet for Tyveri, men denne Sag er sluttet uden Tiltale.

Viggo Petersen er født den 22 Marts 1892 og fundet at være straffet bl. a. 3 Gange for Tyveri, begaaet før hans fyldte 18 Aar, endvidere anset: ved nærværende Rets Dom af 27 September 1910 efter Straffelovens § 228, tildels sammenholdt med dens § 54 og dens § 229[4], disse Bestemmelser sammenholdt med § 37, samt efter dens § 228 med en tildels efter Straffelovens § 64 lempet Straf af Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 17 Februar 1912 efter Straffelovens § 230 I og Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og ved nærværende Rets Dom af 2 September 1913 i Medfør af Straffelovens § 241 I efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ifølge de af Arrestanterne Bengtsson, Andersen, Nielsen, Krogh og Tiltalte Buch samt tildels Arrestanten Karlo Petersen afgivne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

II. Arrestanten Bengtsson har Natten til den 28 December f. A. begaaet groft Tyveri fra Vaskeriet Danmarks Kontorbygning, Thorasvej 10. Han har forklaret, at han udførte Tyveriet i Forening med Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen efter Forslag af Sidstnævnte, der var kendt paa Stedet; medens Bengtsson blev staaende udenfor, steg de 2 andre Arrestanter gennem et aabentstaaende Vindue ind i Bygningen, hvor de fra en Skrivebordsskuffe, som de opbrød, stjal Nøglen til et Pengeskab, som de derefter oplukkede, og fra hvilket de stjal en Pengekasse og 537 Kr. i rede Penge, hvilket Beløb alle Arrestanterne senere delte. Pengekassen og Nøglen er vurderet til ialt 2 Kr. 85 Øre.

Arrestanterne Rasmussen og Petersen har benægtet at have deltaget i Tyveriet; Petersen har forklaret, at han en enkelt Gang sammen med sin Broder har været paa Ejendommen.

III. Arrestanten Bengtsson har Natten til den 27 Januar d. A. forsøgt Indbrud i en Forretning, Løvstræde 5, Stuen. Han har forklaret, at det var Arrestanten Viggo Petersen ,der havde arbejdet i Forretningen og derfor var lokalkendt, som foreslog Tyveriet; Petersen krøb gennem en Lyskasse ned i Kælderen, oplukkede indvendig fra en Dør til Gaden, hvorefter begge Arrestanter gennem Kælderen og over Ejendommens Gaard gik til Køkkentrappen, hvor Bengtsson med en Lommekniv, som han laante af Petersen, forsøgte at opbryde en Dør til Stuelejligheden ved at udskære Træværket ved Laasen; under dette Arbejde blev Arrestanterne overraskede af Nattevagten og flygtede.

Nattevagten har bekræftet, at det var 2 Personer, han overraskede paa Køkkentrappen, men han har ikke i disse Personer kunnet genkende Arrestanterne. Arrestanten Bengtsson fandtes ved sin Anholdelse i Besiddelse af den Lommekniv, som han vil have benyttet, og Petersen har erkendt, at denne Kniv tilhører ham, men han har benægtet

at have deltaget i Indbrudsforsøget og forklaret, at han engang paa en Beværtning har laant Bengtsson Kniven uden at vide, hvad Bengtsson vilde benytte den til.

IV. Arrestanten Bengtsson har Natten til den 30 Januar d. A. begaaet groft Tyveri fra en Skotøjsfabriks Kontor- og Lagerlokaler, Nørrebrogade 52, 2den Sal. Han har forklaret, at han sammen med Arrestanterne Viggo Petersen og Rasmussen efter forudgaaende Aftale om at stjæle til fælles Fordel indfandt sig i Gaarden til Ejendommen Birkegade 15, hvorfra Bengtsson og Rasmussen steg over et ca. 2½ m højt Plankeværk til Gaarden til Nørrebrogade 52, medens Petersen derimod efter at være løftet op paa Plankeværket opgav at følge med længere og derefter ventede paa de andre i Birkegade; Bengsson og Rasmussen skaffede sig nu Adgang til de omtalte Lokaler ved med et Petersen tilhørende Stemmejærn at brække Fyldingen ud af en aflaaset Dør og kravle gennem Hullet; i Lokalerne stjal de Frimærker for 4 Kr. 25 Øre fra en uaflaaset Skuffe samt 6 til 5 Kr. vurderede Nøgler paa en Ring, som de udtog af Lommen paa en Kittel, der hang frit fremme. Arrestanterne Rasmussen og Petersen har benægtet at have deltaget i Tyveriet.

V. Arrestanten Bengtsson har tilstaaet og forklaret, at han samme Nat i Forening med Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen i tyvagtig Hensigt paa sidstnævntes Forslag begav sig til en Sæbefabrik paa P. Ipsens Vej i Utterslev, hvortil Rasmussen skaffede Adgang ved med en Petersen tilhørende Nøgle at oplukke Porten til Gaardspladsen, fra hvilken alle 3 Arrestanter gennem et Vindue, som de opbrød, steg ind i et Kontorlokale, hvor de fra en uaflaaset Skuffe stjal Frimærker for ca. 30 Kr. og 53 Øre i rede Penge. Arrestanterne Rasmussen og Petersen har benægtet at have deltaget i Tyveriet.

VI. Arrestanten Bengtsson har Natten til den 2 Februar d. A. begaaet groft Tyveri fra en Kontor- og Værkstedsbygning, Guldbergsgade 6. Han har forklaret, at han udførte Tyveriet sammen med Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen, og at alle 3 Arrestanter i tyvagtig Hensigt steg over et ca. 2 m højt Gitterværk ind paa den Bygningen omgivende Plads, hvorfra Petersen gennem et Vindue, som han opbrød, steg ind i Bygningen, i hvilken han lukkede de andre Arrestanter ind ad en indvendigt aflaaset Dør. I et Kontorlokale stjal Arrestanterne derefter fra et Skrivebord, som de opbrød, ca. 12 Kr. i rede Penge og Frimærker for ca. 8 Kr. samt fra et uaflaaset Klædeskab et til 2 Kr. vurderet Par Penklæder, som Petersen modtog, og en til 5 Kr. vurderet Frakke, som Rasmussen fik; de forsøgte forgæves at opbryde et Pengeskab.

Saavel Rasmussen som Petersen har nægtet sig skyldige i Tyveriet. Efter Petersens Anholdelse den 3 Marts d. A. blev de stjaalne Benklæder fundet i hans Logis hos hans Broder, Brøndshøjsgade 2, 4de Sal; Petersen har erkendt at have været i Besiddelse af Benklæderne, som han imidlertid paastaar at have købt af Bengsson for 2 Kr. ca. 3 Uger før sin Anholdelse; han har paastaaet, at Arrestanten Andersen overværede denne Handel, hvilket Andersen har benægtet, hvorhos Andersen har paastaaet, at Petersen har villet overtale ham til i Retten at forklare,

at Andersen havde overværet Handlen om Benklæderne; Rigtigheden af dette sidste har Petersen bestridt.

VII. Arrestanten Bengtsson har Natten til den 3 Februar d. A. begaaet groft Tyveri fra nogle Forretningslokaler Nørrebrogade 54, Stuen. Han har forklaret at have udført Tyveriet sammen med Rasmussen efter dennes Forslag; hans Forklaring gaar nærmere ud paa, at Arrestanterne fra Birkegade kravlede over et ca. 2½ m højt Plankeværk ind paa Jødekirkegaarden og herfra ved Hjælp af en Stige steg over et ca. 4½ m højt Plankeværk til Baggaarden til Ejendommen Nørrebrogade 54. Her opbrød Rasmussen et Vindue, som han krøb igennem, hvorpaa han gennem en Dør, som han oplukkede indvendig fra, lukkede Bengtsson ind i Forretningslokalerne, hvor Arrestanten stjal ca. 1 Kr. i rede Penge og ca. 5 Kr. i Frimærker fra en Skrivebordsskuffe, som Rasmussen muligvis opbrød, samt en til 2 Kr. vurderet Lommelygte, der laa frit fremme; Arrestanterne søgte forgæves at opbryde et Pengeskab; Arrestanten Rasmusssen har benægtet at have deltaget i Tyveriet.

VIII. Arrestanten Bengtsson har en Nat i Tiden mellem den 3 og 6 Februar d. A. forsøgt groft Tyveri fra en Kontorbygning Julius Bloms Gade 20. Han har forklaret, at Rasmussen og Viggo Petersen deltog i Forsøget, og at Rasmussen med en Nøgle, som han fik af Viggo Petersen, oplukkede Døren i et Plankeværk fra Gaden til den Kontorbygningen omgivende Plads, hvorpaa Arrestanterne opbrød et Vindue i Kontorbygningen for gennem dette at komme ind i Bygningen, men da de indenfor Vinduet fandt et Jærnskod, som modstod alle deres Bestræbelser, maatte de gaa med uforrettet Sag. Arrestanterne Rasmussen og Petersen har benægtet at have deltaget i dette Indbrudsforsøg.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

X. Arrestanten Bengtsson har den 7 Februar d. A. om Aftenen Kl. ca. 8 begaaet groft Tyveri fra en Kontorbygning paa en Tømmerplads i Middelfartsgade. Han har forklaret at have begaaet Tyeriet sammen med Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen under følgende nærmere Omstændigheder: Arrestanterne steg fra Gaden i tyvagtig Hensigt over et ca. 1,80 m højt Plankeværk ind paa Tømmerpladsen, hvorfra Bengtsson og Rasmussen gennem et Vindue, som de opbrød, krøb ind i Kontorlokalerne, medens Petersen holdt Vagt udenfor. De 2 førstnævnte Arrestanter stjal nu 4 Æg til Værdi 60 Øre, som laa i et uaflaaset Skab, og en Lommelygte til Værdi 2 Kr., der laa frit tilgængeligt; endvidere opbrød de et Pengeskab og stjal fra dette Frimærker for ca. 1 Kr., Cigarer til Værdi 4 Kr. samt 9 Øre i rede Penge; Bengsson afløste derefter Viggo Petersen, som krøb ind gennem Vinduet til Rasmussen; ca. ½ Time senere kom baade Rasmussen og Viggo Petersen ud af Vinduet til Bengtsson, og Rasmussen, der oprindelig var iført Sportshuse, bar nu en sort, stiv Hat, som han fortalte, at han havde stjaalet paa et Toiletrum i Bygningen; endvidere viste han*) Bengtsson en Æske med 6—7 Blyanter,som han fortalte, at han havde stjaalet i Kontoret. Efter Bengtssons Forklaring var Hatten mærket V. P., og en Person ved Navn Robert Bentzen fik den senere til Opbevaring for Rasmussen;

*) Skal være Viggo Petersen.

Arrestanten Bengtsson har forklaret, at Petersen kort efter Tyveriets Begaaelse fik den stjaalne Lommelygte.

Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen har benægtet at have deltaget i dette Tyveri. Imidlertid foreligger der til Støtte for Sigtelsen imod dem følgende yderligere Oplysninger:

Ved en efter Arrestanten Viggo Petersens Anholdelse foretagen Visitation af hans Værelse fandtes dels en Lommelampe, dels et Foderal, bestemt for »Koh-i-noor« Blyanter, indeholdende et gult »Koh-i-noor« Blyant og et rødt »Viking« Blyant, og Indehaverne af det bestjaalne Firma, Grossererne Valdemar Petersen og Kaj Stæger, har edelig forklaret begge: at der efter Tyveriets Begaaelse paa Kontoret savnedes et Blyantsfoderal Mage til det hos Arrestanten forefundne; førstnævnte: at han mener med Bestemthed at genkende netop det fundne Foderal som identisk med det manglende, og at det forsvundne Foderal indeholdt baade »Koh-i-noor« Blyanter og »Viking« Blyanter, sidstnævnte, at han med Bestemthed genkender den hos Arrestanten fundne Lommelygte som identisk med den forsvundne.

Arrestanten Petersen har om sin Adkomst til Lygten og Blyanterne forklaret, at han har faaet Lygten af Arrestanten Bengtsson, og at han en Gang i Sommeren 1916 i Helsingborg har købt Foderalet, fyldt med 8 gule Blyanter, af en Handelsmand for 50 Øre og en Whiskysjus; 7 gule Blyanter har han brugt; hvorledes han er kommen i Besiddelse af den i Foderalet værende røde Blyant, har han ikke kunnet forklare.

Arrestanten Rasmussen nægtede til at begynde med, at han nogensinde har gaaet med sort, stiv Hat, bortset fra, at han Dagen før sin Anholdelse, den 21 Februar d. A., ved en Fejltagelse havde faaet Arrestanten Andersens sorte, stive Hat paa, men efter at ovennævnte Robert Bentzen havde bekræftet, at han havde haft en saadan Hat til Opbevaring for Arrestanten, og efter at saavel Tiltalte Ida Buch som Politibetjent 635, Jessen Jensen, og Politibetjent 568, Ottesen, havde forklaret, at Arrestanten den 21 Februar d. A., da han blev anholdt, men straks efter undveg, var iført sort, stiv Hat ,erkendte Arrestanten at have været i Besiddelse af en saadan Hat, og at Robert Bentzen havde haft den til Opbevaring for ham, og han forklarede nu, at han havde købt den af Arrestanten Bengtsson. Efter at Arrestanten var løbet fra Politiet, medtagende Hatten, vil han samme Dag af Arrestanten Bengtssons Broder Johannes have faaet en Kasket og vil derefter, fordi han var i Pengetrang, have solgt Hatten for 2 Kr. til en Skolekammerat, om hvem han dog intet har kunnet oplyse. Nævnte Johannes Bengtsson har benægtet at have givet Arrestanten nogen Kasket, og medens ovennævnte Robert Bentzen har forklaret, at den Hat, han havde til Opbevaring for Arrestanten ,var mærket med 2 Metalbogstaver i Svederemmen netop paa samme Maade, som Bestjaalne har forklaret, at Hatten var mærket, har Arrestanten udtrykkelig erklæret, at der ingen Ejermærker var i den af ham omtalte sorte Hat.

Den stjaalne Hat var vurderet til 2 Kr., de stjaalne Blyanter til 55 Øre.

XIII. Arrestanterne Bengtsson og Krogh har den 14 Februar d. A. om

Aftenen Kl. ca. 11 for at skaffe Værktøj til Brug ved nedennævnte Indbrud i Ejendommen Jagtvej 70 skaffet sig Adgang til 3 Kælderrum i Ejendommen Frederik VII's Gade 9. I et af Rummene, der var aflukket med Hængelaas, som de oplukkede med falsk Nøgle, stjal de en Mejsel og en Hammer til Værdi 1 Kr. 75 Øre, som laa frit fremme. Til de 2 andre Rum skaffede de sig Adgang ved at frabryde Hængelaasene, men her fandt de intet at stjæle. Arrestanterne har forklaret, at Arrestanten Rasmussen deltog i Tyveriet og Tyveriforsøgene, hvilke sidstnævnte Arrestanten imidlertid har benægtet.

XIV. Arrestanterne Bengtsson og Krogh har tilstaaet og forklaret, at de samme Nat i Forening med Arrestanten Rasmussen begav sig til en Kulforretning, Jagtvej 70, for at begaa Pengeskabstyveri; medens Bengtsson holdt Vagt paa Jagtvej, kravlede de 2 andre Arrestanter over et Plankeværk ind paa Kulpladsen. Krogh har forklaret, at Rasmussen derefter ituslog en Rude i en Kontorbygning, hvorpaa begge disse Arrestanter steg gennem Vinduet ind i Bygningen, hvor de fra aflaasede Gemmer, som de opbrød, stjal 15 Kr. i rede Penge samt en til 4 Kr. vurderet Medaillon. Bengtsson steg derefter over Plankeværket og blev af de andre lukket ind i Kontorbygningen, hvor alle 3 Arrestanter nu forsøgte at opbryde et Pengeskab, uden at dette lykkedes. Efter Kroghs Forklaring stjal Rasmussen vistnok nogle Nøgler.

Rasmussen har benægtet at have deltaget i Tyveriet.

XV. Arrestanterne Bengtsson og Andersen har Natten til den 18 Februar i Forening ituslaaet en Rude i en Pantelaanerforretning paa Hjørnet af Guldbergsgade og Peter Fabers Gade for derefter at stige gennem Vinduet og begaa Tyveri fra Forretningen, men da der nu viste sig Lys i denne, opgav de deres Forehavende. Arrestanterne har forklaret, at Arrestanten Rasmussen var med til at slaa Ruden i Stykker, og Laaneforretningens Indehaver, Pantelaaner Jens Christian Christensen, hans Hustru og et Par andre Husbeboere saa, at der ved den paagældende Lejlighed stod 3 Personer i Nærheden af Forretningen, men de kunde paa Grund af Mørket ikke skelne deres Udseende.

Arrestanten Rasmussen har nægtet at have haft nogen Andel i det passerede.

XVI. Arrestanterne Andersen og Bengtsson har tilstaaet og forklaret, at de samme Nat Kl. ca. 2 i Forening med Arrestanten Rasmussen har frastjaalet Fru Annine Krogh, f. Nielsen, 6 Flasker Spiritus til Værdi ca. 5 Kr., som beroede i Bestjaalnes aflaasede Kælder, hvorfra Arrestanterne udtog Flaskerne ved at række ind gennem et Mellemrum mellem Kælderdøren og Loftet. Arrestanten Rasmussen han nægtet sig medskyldig i Tyveriet.

XVII. Arrestanterne Bengtsson og Andersen har tilstaaet og forklaret, at de senere samme Nat i Forening med Arrestanten Rasmussen indfandt sig ved Ejendommen Nansensgade 61 for efter Forslag af Rasmussen at begaa Indbrudstyveri fra Snedkermestrenes Træ- og Finérskæreri sammesteds, hvor Rasmussen havde arbejdet og derfor var stedkendt. Arrestanterne krøb over en 2,80 m høj Tremmeport ind paa den til Skæreriet hørende Plads. Rasmussen ituslog Ruden i en aflaaset Dør til et Kontorlokale og oplukkede Døren indvendig fra, hvorefter alle 3 Arrestanter

gik ind i Kontoret, hvor de fra en Skrivebordsskuffe, som de opbrød, stjal 14 Kr .i rede Penge og fra en uaflaaset Skuffe 10 Cigarer til Værdi ialt 1 Kr. Rasmussen har indrømmet at have arbejdet paa Skæreriet i 3 Uger i November og December 1916, men har nægtet at have deltaget i Tyveriet.

XVIII. Arrestanterne Andersen og Bengtsson har den 19 Februar d. A. om Aftenen begaaet gróft Tyveri fra nogle Forretningslokaler, Larslejstræde 19, Stuen. De har forklaret at have begaaet Tyveriet i Forening med Arrestanten Rasmussen under følgende nærmere Omstændigheder:

Alle 3 Arrestanter forlod ved 9 Tiden Arrestanten Andersen og Tiltalte Buchs fælles Hjem i St. Hans Gade og gik i tyvagtig Hensigt til den nævnte Ejendom i Larslejstræde, hvor Andersen og Bengtsson fra Gaarden opbrød et Vindue i Stueetagen, hvorefter Andersen krøb ind gennem Vinduet og indvendig fra lukkede de 2 andre Arrestanter ind i Forrertningslokalerne. Her opbrød Arrestanterne i Forening et Pengeskab, fra hvilket de stjal ca. 393 Kr. i rede Penge og ca. 5 Kr. i Frimærker. De vendte derpaa tilbage til Andersens Hjem, hvortil de ankom ved 11 Tiden, og hvor de stjaalne Penge, af hvilke de dog forærede Tiltalte Ida Buch hver 10 Kr., da hun lidt senere kom hjem. Tiltalte Buch har tilstaaet at have modtaget dels disse 30 Kroner, dels yderligere ca. 2 Kroner af de stjaalne Penge, uagtet hun var klar over, at Pengene var stjaalne; hun har forklaret, at hun, da hun kom hjem, traf alle 3 Arrestanter i Lejligheden, og at deres Tøj da var fuldt af hvidt Støv, hvorom Arrestanterne Bengtsson og Andersen har forklaret, at det hidrørte fra det opbrudte Pengeskab.

Arrestanten Rasmussen har nægtet sig medskyldig i Tyveriet. Han blev anholdt den 21 Februar, efter at det var kommet til Politiets Kundskab, at han i Løbet af den foregaaende Dag i Forening med Arrestanterne Andersen og Bengtsson havde brugt ca. 40 Kr. til Spise- og Drikkevarer paa en Beværtning. Efter at han sammen med Arrestanten Andersen var indbragt paa Politistationen, lykkedes det ham at undvige, inden der endnu var taget Forklaring af ham. — Den 25 s. M. blev han paany anholdt, sigtet for det heromhandlede Tyveri, i hvilket han dog nægtede sig skyldig. Angaaende sin Færden den 19 Februar om Eftermiddagen og Aftenen erklærede han til Anholdelsesrapporten ingen Erindring at have, og iøvrigt nægtede han at afgive Forklaring vedrørende dette Forhold, før han kom i Retten; her har Arrestanten fremdeles nægtet sig skyldig i Tyveriet og forklaret, at han den 19 Februar om Aftenen Kl. ca. 8 sammen med Arrestanterne Bengtsson og Andersen forlod sidstnævntes Lejlighed i St. Hansgade, men han har paastaaet, at han ikke fulgtes med dem til Larslejstræde, men derimod skiltes fra dem i Ryesgade, samt at han samme Aften Kl. ca. 11 traf dem tilfældigt ved Dronning Louises Bro, hvorfra han fulgtes med dem op i Andersens Lejlighed. Han har ikke set de andre Arrestanter dele Pengene og vidste intet om, at de i Løbet af Aftenen havde begaaet Tyveri. Til Støtte for Sigtelsen mod Arrestanten er det imidlertid oplyst, at Tyvene har forrettet deres Nødtørft 3 Steder paa Gulvet i det Kontorlokale, hvor Pengeskabet fandtes opbrudt, og overensstemmende

hermed har Arrestanten Bengtsson forklaret, at alle 3 Arrestanter under Udførelsen af Tyveriet forrettede deres Nødtørft; endvidere har den 14-aarige Lærling Walter Køhn forklaret, at han den paagældende Aften Klokken ca. 9¼ saa 3 Mandspersoner staa udenfor Nr. 19 i Larslejstræde og saa, at de 2 af dem gik ind paa Hovedtrappen.

Med Hensyn til sit Pengeforbrug i Tiden før sin Anholdelse har Arrestanten Rasmussen forklaret, at han havde gemt nogle Penge i en lille Blikæske i sin Moders Kommodeskuffe, men denne Forklaring er ubestyrket og efter det iøvrigt oplyste usandsynlig.

Efter det foreliggende findes Arrestanten Bengtssons Forklaring om Arrestanten Viggo Petersens Deltagelse i Tyveriet Guldbergsgade 6 (Forhold VI) og om Arrestanterne Viggo Petersens og Rasmussens Deltagelse i Tyveriet i Middelfartsgade (Forhold X) samt Arrestanterne Bengtssons og Andersens Forklaringer om Arrestanten Rasmussens Deltagelse af Tyveriet i Larslejstræde 19 (Forhold XVIII) at være saaledes bestyrket ved Sagens øvrige Omstændigheder, at de forsaavidt vil være at lægge til Grund ved Sagens Paakendelse. Det maa herefter anses som bevist, at Arrestanten Viggo Petersen som Medgerningsmand har deltaget i Udførelsen af Indbrudstyverierne i Guldbergsgade 6 og i Middelfartsgade, samt at Arrestanten Rasmussen som Medgerningsmand har deltaget i Indbrudstyverierne i Middelfartsgade og i Larslejstræde 19, men iøvrigt skønnes der ikke mod disse Arrestanters Benægtelse at være tilvejebragt Bevis for deres Deltagelse i de dem paasigtede Forbrydelser . . .

Herefter vil Arrestanterne og Tiltalte være at anse som følger:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Rasmussen efter § 232 for 4 Gang begaaet groft Tyveri,

Arrestanten Viggo Petersen efter Straffelovens § 231 II eller i Medfør af § 241 II efter § 238 som for 4 Gang begaaet Hæleri.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanterne og Tiltalte Buch vil derhos have en for alle og alle for en at udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og til de beskikkede Defensorer, hvis Sagførelse har været lovlig, 150 Kr. til Aktor og 100 Kr. til hver af Defensorerne, dog at Arrestanten Bengtsson ikke betaler over $^{17}/_{18}$ . . . Arrestanterne Rasmussen og Viggo Petersen hver ikke over $^{2}/_{18}$ . . . Efter derom nedlagt Paastand vil derhos Arrestanterne Bengtsson, Andersen og Rasmussen samt Tiltalte Buch have in solidum at betale til Grosserer Bruno Kuba en Erstatning paa 390 Kr. 70 Øre . . .

Torsdag den 7 Februar.

Nr. 510. Højesteretssagfører Trolle

mod

Axel Theodor Rasmus Mortensen (Def. Bülow)

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 Dec. 1917: Arrestanten Axel Theodor Rasmus Mortensen bør straffes med Tugthusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Johansen og Gulmann, 30 Kroner til hver samt Salær til Sagførerne Krag Møller af Aarhus og Juul Pedersen af Odense 15 Kroner til hver. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved de foreliggende, i det Væsentlige i den indankede Dom fremstillede Oplysninger maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri fra Kornet Trap-Friis, og at dette Tyveri er begaaet indbrudsvis. Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Tiltalte være at anse, dels efter Lov 3 Marts 1860 § 1, dels efter Straffelovens § 232 for 7 Gang begaaet groft Tyveri. Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 4 Aar.

Med den heraf følgende Forandring i Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Axel Theodor Rasmus Mortensen, til Højesteretsagførerne Trolle og Bülow 60 Kr. til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Axel Theodor Rasmus Mortensen, der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Politititilhold, er født den 11 Januar 1880 og tidligere anset bl. a.: ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 15 Februar 1899 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved 2det Regiments Krigsrets Dom af 31 Maj 1902 efter almindelig borgerlig Straffelovs §§ 230, 256, Straffelov for Krigsmagten §§ 172 og 158 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 21 November 1905 efter Straffelovens § 231 I med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Resolution af 4de December 1905 forandret til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Vordingborg Købstads Ekstrarets Dom af 30 Marts 1906 efter Straffelovens § 232 I, jfr. § 46, og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 18 December 1906 efter Straffelovens § 232 II med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Roskilde Købstads Ekstrarets Dom af 29 Juni 1909 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 11 Oktober 1913 efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri med Tugthusarbejde i 3 Aar. Han har derhos i Tiden fra den

5 December 1916 til den 6 Januar 1917 været arresteret her ved Retten som sigtet for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Politibetjent Nr. 522, Andst, har edelig forklaret, at han den 16 Marts d. A. medens han opholdt sig paa Pantelaaner Larsens Laanekontor, Aalborggade Nr. 4, saa, at Arrestanten var tilstede paa Laanekontoret og der modtog en Laaneseddel samt 12 Kr.; af Pantelaaner Larsens Søn, Peter Larsen, der havde ekspederet Arrestanten, blev Politibetjent Andst gjort bekendt med, at Arrestanten havde pantsat en Jakke og et Par Benklæder, og Betjenten, der vidste, at Arrestanten var en tidligere straffet Person, erholdt de af Arrestanten pantsatte Beklædningsgenstande udleverede.

Af nogle paa Jakke og Benklæder paasyede Mærker fremgik det, at Klædningsstykkerne var syede til en Person ved Navn Trap-Friis, og efter at Tøjet er bleven forevist Kornet Carsten Trap Friis, er det af denne bleven genkendt som ham tilhørende og ham frakommen mod hans Vidende og Vilje.

Kornet Friis, der har bekræftet sin Forklaring ved Ed, har nærmere forklaret, at de omhandlede Beklædningsgenstande var stjaalne fra det af ham tidligere benyttede og derefter af daværende Kornet Lorenz Wulff Hinrichsen beboede Værelse, Strandvejen Nr. 45 1 Sal, hvor de havde hængt frit fremme.

Hinrichsen har forklaret, at han, der i Marts Maaned d. A. benyttede det ommeldte Værelse om Dagen i sin Fritid, en Aften, meget muligt den 16 Marts d. A., mens han opholdt sig i Værelset lagde Mærke til, at forskellige Ting laa anderledes end den foregaaende Dag, men først den næste Dag opdagede han, at en Jakke og et Par Benklæder, der tilhørte Friis, og havde hængt frit fremme i Værelset, var borte.

Efter det oplyste maa det antages, at Tyven har skaffet sig Adgang til Værelset ved med falsk Nøgle eller Dirk at aabne en aflaaset Dør.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i Tyveriet af Jakken og Vesten*) og nægtede endvidere til at begynde med, at han havde pantsat disse Koster, idet han ingensinde vilde have været paa Laanekontoret i Aalborggade.

Efter at Pantelaaner Larsens fornævnte Søn, Peter Larsen, imidlertid edelig havde forklaret, at han genkendte Arrestanten som den Person, der pantsatte den omhandlede Jakke og Vest**), har Arrestanten imidlertid erkendt, at han har pantsat Kosterne, og Arrestantens endelige Forklaring gaar ud paa, at han samme Dag, Pantsætningen fandt Sted, i en Beværtning paa Trianglen havde modtaget Kosterne til Pantsætning af 2 ubekendte Mandspersoner, samt a t han, der ikke vil have været klar over, at Kosterne var stjaalne, efter Pantsætningen overgav Laanesedlen og Laanesummen, 12 Kr. til Mandspersonerne, der stod paa Gaden overfor Laanekontoret.

Den af Kornet Friis afgivne Forklaring om, at Klædningsstykkerne,

*) Skal være Benklæderne.

**) Skal være Benklæder.

der er vurderede til ialt 25 Kr., er ham tilhørende, er bestyrket ved det iøvrigt oplyste, og Arrestanten er fundet i Besiddelse af en Nøgle, der har vist sig at passe til Døren, gennem hvilken Tyven maa antages at have skaffet sig Adgang til Værelset, hvor Kosterne beroede.

Efter alt det foreligggende og særlig i Betragtning af, at Arrestanten under Sagen har afgivet løgnagtige Forklaringer om sit Forhold med Hensyn til de stjaalne Koster, samt at Arrestanten er en mange Gange for Ejendomsindgreb straffet Person, findes det uden Betænkelighed at forkaste Arrestantens i sig selv usandsynlige Forklaring om at have modtaget Kosterne i god Tro, og han vil herefter være at dømme for uhjemlet Besiddelse af stjaalne Koster, efter Omstændighederne dog kun som Hæler, idet det ikke findes tilstrækkelig bevist, at Arrestanten selv har forøvet Tyveriet.

Den 15 Marts d. A. anmeldte Knapmager Kleins Hustru, Emma Emilie, født Poss, at der den foregaende Dags Eftermiddag var sket Indbrud i hendes Lejlighed, Tagensvej 35 F, 2 Sal. I Følge Anmeldelsen og den af Anmelderinden edelig afgivne Forklaring var Forholdet nærmere det, at hun den 14 Marts d. A., antagelig Klokken ca. 3½ Eftermiddag, da hun kom hjem til sin Lejlighed, fandt Køkkendøren — hvilken hun, da hun forlod Lejligheden Klokken ca. 2 Eftermiddag, havde aflaaset efter sig — uaflaaset, samt at hun, da hun derefter aabnede Døren til Lejlighedens Soveværelse, fandt en fremmed Mandsperson staaende inde i dette Værelse; da Anmelderinden spurgte den Fremmede, hvad han havde at gøre i Lejligheden, sagde han, at han skulde tale med hendes Mand, »Hansen«. Anmelderinden har videre forklaret, at den fremmede efter nogen yderligere Ordveksling forlod Lejligheden ad Døren til Køkkentrappen ,samt at hun derefter opdagede, at hendes Mands Overfrakke — der, da hun forlod Lejligheden, havde hængt paa sin Plads i et i Soveværelset staaende aflaaset Klædeskab, i hvis Dør Nøglen sad — var stukket ind mellem Skabet og Væggen.

Anmelderinden har med Bestemthed genkendt Arrestanten som den omforklarede Person, hun traf i Soveværelset, og forklaret, at hun føler sig overbevist om, at den ommeldte Frakke af Arrestanten er fjernet fra Skabet og skjult af ham mellem Skabet og Væggen. da han hørte, at der kom nogen.

Anmelderinden har særlig forklaret, at hun, da hun ved 2-Tiden forlod Lejligheden, prøvede Haandtaget i Køkkendøren, der viste sig at være aflaaset.

Arrestanten har nægtet, at det var ham, der var tilstede i Anmelderindens Lejighed, som af Anmelderinden forklaret, idet han har gjort gældende, at han den 14 Marts d. A. handlede paa Amager.

Rigtigheden af Anmelderindens Forklaring er imidlertid bestyrket ved den af Fabriksarbejder Emil Marcher edelig afgivne Forklaring, i Følge hvilken han med Bestemthed genkender Arrestanten som en Person, som, han den 14 Marts d. A. Klokken ca. 3½ Eftermiddag mødte i Passagen, der fra den af Anmelderinden beboede Ejendom fører ud til Tagensvej. Efter det oplyste er der fra Passagen Adgang til den omhandlede Ejendoms Gaard, og Marcher har nærmere forklaret, at Arrestanten kom gaaende i Retning fra den nævnte Gaard henimod Tagensvej.

Marcher har endvidere forklaret, at han, der bor i samme Ejendom som Anmelderinden, derefter gik op ad Køkkentrappen, at Anmelderinden da, efter at han var naaet op paa 1 Sal, kaldte paa ham og bad hom komme op til hende, fordi hun havde truffet en Mand i Lejligheden og nu var bange for, at der var flere, at han derefter gik gennem Køkkenet ind i Soveværelset i Anmelderindens Lejlighed, idet Anmelderinden fortalte ham, hvad der var hændet, samt at han da saa den ommeldte Overfrakke, der da ikke beroede i Skabet.

Saavel Anmelderindens Mand, Knapmager Julius Klein, som hendes Datter, Scheeka Rigmor Klein, har begge hver for sig forklaret, at Anmelderinden den 14 Marts d. A. om Aftenen, da de kom hjem, fortalte dem, hvad der var passeret med Hensyn til Tyveriet, og viste dem Frakken, der har sin sædvanlige Plads i Klædeskabet, men da laa paa en Seng i Soveværelset.

Idet hertil kommer, at der i Arrestantens Besiddelse er fundet en Nøgle, der har vist sig at passe til Køkkendøren i Anmelderindens Lejlighed, findes det efter de saaledes foreliggende Oplysninger samt i Betragtning af Arrestantens forbryderiske Fortid uden Betænkelighed trods Arrestantens Benægtelse, idet Anmelderindens Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse at anse for bevist, at Arrestanten ved med falsk Nøgle at aabne den aflaasede Køkkendør i tyvagtig Hensigt har skaffet sig Adgang til Anmelderindens Lejlighed og der gjort sig skyldig i Tyveri af den omhandlede Overfrakke, der er vurderet til 100 Kroner.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt oplyste er det bevist, at han har overtraadt et ham den 6 Februar d. A. til Københavns Politis Protokol over mistænkelige Personer under sædvanlig Straffetrusel meddelt Tilhold, der gik ud paa, at han, der meldte Afrejse til Amager, naar han atter maatte vende tilbage her til Staden eller dens Jurisdiktion for at tage Ophold, inden 24 Timer havde at melde sig ved den nævnte Protokol, hvorhos det tilkendegaves ham, at han ogsaa vilde paadrage sig Straf for Løsgængeri ved uanmeldt at forblive her i Staden, idet Arrestanten i Tiden fra omkring den 20 Februar til den 20 Marts d. A. har opholdt sig her i Staden uden at afgive den ham ved Tilholdet paalagte Melding.

Arrestanten har under Sagen været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6 Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 25 Oktober d. A. har udtalt, at Arrestanten er en degenereret Vaneforbryder, der har frembudt en Række Tegn paa Degeneration og tillige i udtalt Grad har vist den Ustadighed, som saa konstant findes hos saadanne Personer, at disse Egenskaber i Forbindelse med Arrestantens Defekter paa det etiske Omraade har gjort ham uskikket til at indordne sig under Samfundets Love, men at Arrestanten ikke kan betegnes som i almindelig Forstand sindssyg eller aandssvag.

Arrestanten vil herefter være at anse som fuldt tilregnelig.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse dels efter Straffelovens § 232 for 7 Gang begaaet grovt Tyveri, dels i Medfør af Straffelovens § 241 efter dens § 238 som for 7 Gang begaaet Hæleri samt

efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 3 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kroner til hver samt i Salær til Sagførerne Krag Møller af Aarhus og Juul Pedersen af Odense, der har været beskikkede til at varetage Arrestantens Tarv under optagne subsidiære Forhør og paa lovlig Maade har forrettet deres Hverv, 15 Kroner til hver.

Nr. 368. Rentier **M. Schøndorff** (Selv)

mod

Redaktør **Emanuel Rex** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om en endelig Overenskomst er kommen i Stand angaaende Størrelsen af Indstævntes Gæld til Appellanten.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Januar 1917: Mod Udlevering i kvitteret Stand af den ovennævnte Løsøre-Panteobligation bør Indstævnte Redaktør Emanuel Rex til Citanten Rentier M. Schøndorff betale 450 Kroner med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 21 September 1915 til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse bør Citanten bøde 30 Kroner og lige saa meget til Justitskassen. Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan tages Hensyn til et af Appellanten for Højesteret uden Bevilling fremlagt nyt Dokument. Med denne Bemærkning vil den indankede Dom i Henhold til de i den anførte Grunde være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Rentier M. Schøndorff, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 2 Maj 1913 udstedte daværende Journalist, nuværende Redaktør, Emanuel Rex til M. Schøndorff en saakaldet Løsøre-Panteobligation for 1500 Kroner.

Under Anbringende af, at det foruden Hovedstol 1500 Kroner paahviler Debitor at betale Renter fra 2 Maj 1913 til 2 Maj 1916 med 1410 Kroner, Straf- og Rentes Renter med 188 Kroner, Stempel og Tinglæsning m. v. 10 Kroner, ialt 3108 Kroner, og at der paa Mellemværendet er betalt 1600 Kr., hvilket Beløb under Proceduren er ændret til 1700 Kroner — hvoraf 200 Kroner angives at være Incasso-Salær —, har Ci-

tanten, fornævnte M. Schønidorff, under nærværende Sag endeligt paastaaet Indstævnte fornævnte Redaktør Emanuel Rex tilpligtet at betale nævnte 3108 Kroner ÷ 1500 Kroner = 1608 Kroner med Renter 33 Kroner maanedlig fra den 2 Maj 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig principalt frifunden mod Betaling af 450 Kroner uden Renter og Omkostninger, og saaledes at Betalingspligten gøres afhængig af Udlevering i kvitteret Stand af den ovennævnte Løsøre-Panteobligation.

Det maa nu, imod Citantens Benægtelse, ved Sagens Oplysninger anses tilstrækkelig godtgjort, ikke blot at Citanten — som af ham erkendt — paa et givet Tidspunkt overfor sin Sagfører har erklæret sig villig til at nøjes med, til fuld Afgørelse, 500 Kroner + Sagførerens Salær, men ogsaa at dette overfor Sagføreren er bleven akcepteret af Indstævntes paa dennes Vegne optrædende Broder, Redaktør Knud Rex, samt at det kun skyldes Sagførerens uklare Adfærd, at dette ikke behørigt er bleven fastslaaet som Grundlag for Sagens Afgørelse. Men herefter findes der at maatte gives Indstævnte, der har opgivet det aftalte Sagførersalær til 150 Kroner, Medhold i den ovennævnte Paastand om Frifindelse mod Betaling af 450 Kroner, idet der efter Overenskomstens Indgaaelse maa anses betalt 200 Kroner.

Af det ovennævnte Beløb vil Indstævnte have at svare i Rente 5 pCt. p. a. fra den 21 September 1915, som er Datoen for en af Citanten tidligere udtaget Forligsklage vedrørende det heromhandlede Mellemværende.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

For usømmelig Procedure vil Citanten i Medfør af D. L. 1—12, jfr. Frd. 23 December 1735 § 2, være at anse med en Bøde af 30 Kroner til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse og et lige saa stort Beløb til Justitskassen.

Mandag den 11 Februar.

Nr. 433. Fhv. Telegrafbestyrer **Christian Kursch**, Bogholder **Carl Kursch**, Frøken **Emma (Emmaline) Kursch**, Frøken **Ellen Kursch**, Kontorchef **Eduard Kursch** samt **Georgia, Valborg** og **Paul Kursch** (Overretssagfører Martensen-Larsen)

mod

»**Legat til Minde om Kolonibestyrer Georg Kursch og Hustru, Emma Rothweiler, oprettet af deres Søn, Harry Kursch**«, ved dette Legats beskikkede Tilsynsværge, Sagfører **J. Madsen**, og mod Rentier **Harry Kursch**s **Dødsbo** (Henriques efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Omstødelse af nogle Testamenter paa Grund af Testators mentale Tilstand.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 6 Juli 1917: Den af forhenværende Telegrafbestyrer Christian Kursch, Bogholder Carl Kursch, Frøknerne Emma Kursch og Ellen Kursch, Kontorchef Eduard Kursch samt Bogholder Carl Kurschs Børn: Georgia Kursch, Valborg Kursch og Poul Kursch nedlagte Indsigelse mod Gyldigheden af de ovennævnte af Afdøde, Rentier Harry Kursch oprettede testamentariske Dispositioner kan ikke tages til Følge. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Den af Appellanterne for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at de af afdøde Harry Kursch den 3 November 1905, den 11 September 1906 og den 9 December 1911 oprettede Testamenter, subsidiært de to sidste eller ihvertfald det sidste, erklæres ugyldige, samt at Kodicillerne af 15 November 1913 og 6 Oktober 1914 kun kendes ugyldige, forsaavidt Appellanternes Paastand med Hensyn til Testamentet af 1911 tages til Følge.

Foreløbig bemærkes, at Afdødes fornyede Henvendelse til Dr. med. Lykke ikke, som i den indankede Decision anført, fandt Sted i Januar 1912, men i August 1911, hvorefter Afdøde konsulerede Dr. Lykke indtil Januar 1912, samt at Afdødes Anbringelse paa Frk. Justsens Klinik ikke fandt Sted i Slutningen af Januar 1914, men i Slutningen af Februar s. A. Til Skt. Hans Hospital overførtes han i November 1915 fra Kommunehospitalets 6te Afdeling.

Efter alt Foreliggende kan det ikke anses bevist, at Afdøde har været ude af Stand til at skønne over Betydningen af de af ham trufne testamentariske Bestemmelser, idet det tværtimod maa antages, at han har haft fuld Forstaaelse heraf. Da Appellanterne derhos ejheller har ført Bevis for, at Indholdet af Testamenterne i nogen væsentlig Grad har været bestemt af de Vrangforestillinger, hvoraf Afdøde led, vil Decisionen efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger findes Appellanterne at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Skiftekommissionens Decision bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanterne En for Alle og Alle for En de Retsgebyrer, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for det indstævnte Legats Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Henriques i Salarium for Højesteret 400 Kroner. Saa betaler Appellanterne og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Decisions Præmisser er saalydende: Ved et Testament af 3 November 1905 traf Rentier Harry Kursch Bestemmelser angaaende sine Efterladenskaber, idet han bl. a. tillagde en Del af sine Slægtninge og andre ham nærstaaende Personer forskellige Beløb dels til Eje, dels til Rentenydelse, medens Hovedmassen af hans Formue vilde være at anvende til Oprettelse af to Legater i velgørende Øjemed.

Ved et den 11 September 1906 underskrevet Testamente tilbagekaldte Kursch imidlertid Testamentet af 1905, hvorhos han traf forskellige nye Bestemmelser angaaende Formuens Fordeling, idet navnlig de i det tilbagekaldte Testamente til Gunst for private Personer trufne Dispositioner begrænsedes, medens der som Universalarving indsattes et Legat, der skulde virke til Fordel for velgørende Institutioner af nærmere angiven Art.

Ved et Testamente af 9 December 1911 blev det sidstnævnte Testamente atter ophævet, hvorhos det nu bl. a. fastsattes, at hele den efterladte Formue skulde tilfalde et Legat, der vilde være at benævne: »Legat til Minde om Kolonibestyrer Georg Kursch og Hustru, Emma Rothweiler, oprettet af deres Søn, Harry Kursch«, og for hvis Administration og Virksomhed, der gaves detaillerede Regler.

Ved en dette Testamente paategnet Kodicil af 15 November 1913 blev Testamentet paa enkelte Punkter ændret, og endelig blev det ved en Kodicil af 6 Oktober 1914 yderligere ændret, idet der bl. a. tillagdes Kurschs Niece, Frk. Emmeline Emilie Amalie Kursch et Beløb af 600 Kr. aarlig, forsaavidt og saalænge hun maatte være ugift.

De ommeldte Testamenter af 1905, 1906 og 1911 samt Kodicillen af 1913 er underskrevne for Notarius publicus her i Staden, og det er hver af disse Gange af Notarius attesteret, at Kursch var sin Fornuft fuldkommen mægtig. Kodicillen af 1914 er underskreven for to særlig tilkaldte Vidner, der ligeledes har udtalt, at Kursch ved Oprettelsen var sin Fornuft fuldkommen mægtig, hvilken Udtalelse de har gentaget under en efter Testators Død til Stadfæstelse af Kodicillens Ægthed og Rigtighed foranstaltet Vidneførsel.

Den 10 Januar 1916 afgik Kursch ved Døden, og hans Bo behandles af Sagfører F. T. Engelberg og Kaptajn M. v. Schmidten som executores testamenti.

Under Boets Behandling er det af Afdødes Intestatarvinger, hans Slægtninge i 1ste Sidelinie, forhenværende Telegrafbestyrer Christian Kursch, Bogholder Carl Kursch, Frøknerne Emma Kursch og Ellen Kursch samt Kontorchef Eduard Kursch, bestridt, at Afdøde ved Oprettelsen af de nævnte Testamenter med Kodiciller har været ved sin Fornufts fulde Brug. Under Henvisning hertil har de med Tilslutning af Bogholder Kursch's 3 Børn: Georgia, Valborg og Poul Kursch — hvem der ved Testamentet af 1905, de to første tillige ved Testamentet af 1906, var tillagt forskellige Beløb, hvoraf dog deres Forældre indtil videre skulde nyde Renten — under en mellem dem og den beskikkede Tilsynsværge for det ved Testamentet af 1911 som Universalarving indsatte fornævnte Legat, Sagfører J. Madsen, opstaaet Disput paastaaet Afdøde kendt inhabil til at oprette Testamenter, specielt Testamentet af 9 December 1911 med senere paategnede Kodiciller af 15 November 1913

og 6 Oktober 1914, og sig kendte berettigede til at overtage Boet efter Afdøde som eneste rette og selvskiftende Arvinger. Subsidiært har Bogholder Kursch og Hustru samt disses tre ovennævnte Børn og Frøken Emma Kursch — med Tilslutning af den øvrige Familie — paastaaet Testamentet af 11 September 1906 og Testamentet af 9 December 1911 med senere paategnede Kodiciller underkendte og Testamentet af 3 November 1905 kendt ved Magt at stande.

Legatets Tilsynsværge har derimod nedlagt Paastand om, at de mod Afdødes Testationshabilitet fremsatte Indsigelser forkastes.

Denne Disput er nu overgivet Skiftekommissionen til Paakendelse.

Til Støtte for deres Paastand har Intestatarvingerne gjort gældende, at Afdøde har lidt af Forfølgelsesvanvid og ved Testamenternes Oprettelse har ladet sig lede af sine, i hvert Fald efter November 1905 udprægede Forfølgelsesforestillinger med Hensyn til de Personer, der er betænkte i Testamentet af 1905.

Til Oplysning om Afdødes Sindstilstand er der afgivet Forklaring af en Række Vidner.

Blandt disse har:

praktiserende Læge, Dr. med. Jacob Gabriel Lykke forklaret, at Afdøde i Tiden fra 1896 til 1906 en Mængde Gange har søgt Vidnet for forskellige akute Sygdomstilfælde, dels Nervetilfælde, dels og for en væsenlig Part andre legemlige Sygdomme, derunder ikke saa faa Tilfælde af Kønssygdomme og bl. a. Eftervirkninger af en ældre Syfilis. Han har derhos forklaret, at Afdøde alt i 1896 frembød Forløbere for Sindssygdom, idet han vel først henimod 1901 aabent fortalte Vidnet, at han led af Hallucinationer, men at Vidnet efter det Sygdomstilfælde, Afdøde frembød, ikke er i Tvivl om, at Afdøde havde været hallucineret flere Aar i Forvejen. Allerede i 1896 var Afdøde imidlertid ret stærkt deprimeret som Følge af en af ham udtalt Angst for sin Hjerne, og denne Depression var stadig til Stede, mere eller mindre stærk, idet dog den egentlige dybe Depression første Gang viste sig vistnok i 1899, hvorpaa Afdøde omkring 1901 led af udtalt Forfølgelsesdelirium, der lidt efter lidt gik over i et fuldstændigt System af Forfølgelsesforestillinger, hvorhos han i 1905—06 begyndte at tro sig forfulgt af Komplotter, for hvilke hans Familie stod i Spidsen, saaledes at der dengang hos ham var tilstede et fuldt udviklet, komplet systematiseret Vanvidsliv«. Da Afdøde i Januar 1912 paany søgte Vidnet, fandt dette ham lidende af samme Vanvidsform som tidligere, hvorved Vidnet har bemærket, at denne Form efter hans Mening ikke kan have været hævet i den mellemliggende Periode.

Endelig har Vidnet forklaret, at paa alle andre Omraader end dem, som hans Vrangforestillinger angik, var Afdøde klar, men Handlinger, som paa en eller anden Maade blev sat i Forbindelse med Vrangforestillingerne, blev paavirkede af disse. Efter Vidnets Formening maa Afdøde i December Maaned 1911, da han oprettede et Testamente, have været klar over, at det var et saadant, han oprettede og over Rækkevidden af de trufne Dispositioner, men naar disse har haft Forbindelse med Indholdet af hans Vrangforestillinger, er de blevne af andet Indhold,

end Vidnet efter sit Kendskab til Afdøde fra tidligere Tid og til hans Slægt vilde antage, at de ellers var blevne.

Praktiserende Læge Christian Frederik Neergaard har forklaret, at han har været Læge for Afdøde i Tiden fra Oktober 1908 til Marts 1911, og at afdøde i hele dette Tidsrum til Stadighed var deprimeret og hypokonder, hvorhos han periodevis led under udpræget Angstfølelse og Mistænksomhed, ligesom hans Sindstilstand i hvert Fald to Gange har antaget Karakteren af primær Forrykthed med udtalte Forfølgelseshallucinationer.

Praktiserende Læge Hans Christian Wegge har forklaret, at Afdøde den 20 August 1908 konsulerede ham for stærke Rygsmerter og Mangel paa Søvn, og at Vidnet fandt ham, ikke saa meget deprimeret som snarere agiteret og urimelig i høj Grad, hvorfor Vidnet sluttelig henviste ham til en Nervespecialist.

Professor, Overlæge ved Kommunehospitalet Alexander Friedenreich har forklaret, at han har kendt Afdøde, medens denne i Tiden fra 12 Januar til 27 Februar 1914 og fra 23 Oktober 1915 til 28 November s. A. henlaa paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, at Afdøde under begge disse Hospitalsophold var utvivlsomt sindssyg, og at Sindssygdommen — om hvilken det ikke med Sikkerhed kunde afgøres, om det var Melankoli i højere Alder med Vrangforestillinger eller Forrykthed — ytrede sig ved nedtrykt Stemning og Hallucinationer, der under det første Ophold medførte nogle Vrangforestillinger, hvilke Forestillinger under det andet Ophold var meget stærkt udtalte.

Frøken Justa Justsen har forklaret, at Afdøde — der i Slutningen af Januar 1914 blev anbragt paa Vidnets Klinik i Espergærde , hvortil han kom fra Kommunehospitalets 6te Afdeling, og hvor han derpaa opholdt sig til ind i Oktober 1915 — dengang han kom paa Klinikken, var stille og øjensynlig betaget af sit lige forudgaaende Hospitalsophold, hvorimod han ingen Depression udviste, og at han i Løbet af Sommeren 1914 blev saa rask, at Vidnet fandt det urimeligt at lade ham være under Lægetilsyn, hvilken gode Tilstand varede til ind i December 1914, da han begyndte at føle Træthed og blev deprimeret, hvorefter han inden Udgangen af Januar 1915 begyndte at blive uklar og urolig, hvorhos han samtidig fik Hallucinationer.

Reservelæge paa Sct. Johannesstiftelsen, Dr. med. Knud Haraldsen Krabbe — der som Læge ved Frøken Justsens Klinik har tilset Afdøde, medens denne henlaa her — har forklaret, at han anser det for sandsynligt, at Afdøde i mange Aar har lidt af Sindssygdom og i Sommeren 1914 har befundet sig i en Periode, hvor han tilsyneladende var rask, men hvor der godt kan være optraadt Hallucinationer og Vrangforestillinger, som dog ikke har manifesteret sig for Omgivelserne. Han har derhos forklaret, at han ansaa det for sandsynligt, at Afdøde i Begyndelsen af Oktober 1914 har lidt af sygelige Forfølgelsesforestillinger, der muligt kan have paavirket hans Dispositioner, men Vidnet anser det dog for overvejende sandsynligt, at Afdøde har været klar over, at det var et Testamente, han underskrev den 6te i nævnte Maaned, og over hvad han i dette bestemte.

En under Sagen fremlagt Erklæring af 11 November 1916, udstedt af

Direktionen for St. Hans Hospital, gaar endelig ud paa, at Afdøde ifølge den efter hans Død foretagne mikroskopiske Undersøgelse af Hjernen maa antages at have lidt af en præsenil Sindssygdom, der efter de Hospitalet tilgaaede Oplysninger mindst maa antages at have bestaaet et Par Aar før Indlæggelsesn, muligvis adskilligt længere.

Medens der nu vel efter Indholdet af de forommeldte, af forskellige Læger afgivne Vidneforklaringer saavelsom efter Indholdet af den nys refererede Erklæring maa gaas ud fra, at Afdøde gennem en Aarrække har lidt af en efterhaanden fremskridende Sindssygdom, findes der at mangle Føje til at antage, at han — som efter det iøvrigt oplyste har i hvert Fald til hen paa Aaret 1915 i det enkelte fulgt og deltaget i Administrationen af de ham tilhørende Ejendomme — skulde have været ude af Stand til at skønne over Betydningen af de af ham foretagne testamentariske Dispositioner.

Ligesom der da, forsaavidt angaar de for Notarius Publicus oprettede testamentariske Dispositioner, ikke kan anses at være tilvejebragt det Bevis, som det maatte paahvile Intestarvingerne at føre for, at Afdøde ikke har været sin Fornuft fuldkommen mægtig, maa det, forsaavidt angaar den for Testamentsvidner oprettede Codicil af 1914, efter det foreliggende antages, at Afdøde ogsaa ved denne Lejlighed har været i Besiddelse af den fornødne Testamentshabilitet.

Herefter kan den af Intestatarvingerne nedlagte Indsigelse mod Gyldigheden af de paagældende Dispositioner ikke tages til Følge.

Nr. 245. Gaardejer **Lars Thomsen** (Ingen)

mod

Interessentskabet **Sunds Andels-Mejeri** (Liebe)

Højesterets Dom.

Appellanten, Gaardejer Lars Thomsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødig Trætte 200 Kr. og endvidere til samme Kasse 10 Kr. I Kost og Tæring betaler han til Indstævnte, Interessentskabet Sunds Andels-Mejeri, som har ladet møde, 200 Kr.

Nr. 435. Handelsaktieselskabet **Axel Larsen** (Ingen)

mod

Købmand **W. Jacobsen** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Handelsaktieselskabet Axel Larsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale.

Tirsdag den 12 Februar.

Nr. 446. Højesteretssagfører Henriques

mod

Carl Oscar Anton Malmros (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 29 September 1917: Arrestanterne .... Carl Oscar Anton Malmros .... bør straffes med Forbedringshusarbejde .... i 18 Maaneder .... og en for alle og alle for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Amdrup og Lachmann, 50 Kroner til hver, dog at Arrestanten Malmros ikke betaler over $^3/_6$ .... af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forinden denne Sag endelig paakendes, findes det fornødent, at Tiltalte Malmros, der efter den indankede Doms Afsigelse har været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, i Overensstemmelse med en af vedkommende Overlæge derom gjort Henstilling indlægges paa et Sindssygehospital til yderligere Observation med Hensyn til hans mentale Tilstand, og at der derefter fra Retslægeraadet tilvejebringes en Udtalelse i den nævnte Henseende.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag bør paany indstævnes for Højesteret, efter at det Fornødne er foretaget i Henhold til det Ovenanførte.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne .... Carl Oscar Anton Malmros .... tiltales for Tyveri.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanten Malmros er født den 2 December 1896 og ifølge Dom anset betingelsesvis ved nærværende Rets Dom af 24 Februar 1914 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., og § 228, jfr. § 37 og Lov af 1 April 1911 § 15, 3die Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, og endvidere ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 7 Februar 1916 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, og ved nærværende Rets Dom af 4 November 1916 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1ste April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ved Arrestanternes Tilstaaelse og det iøvrigt oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Arrestanterne Røpke og Malmros har i Tiden fra 19de til 21de Juni d. A., hver Gang om Morgenen Kl. 4½—5, begaaet groft Tyveri fra et Materialskur, ca. 2 m højt, 1 m dybt og 2½ m langt, ved Hjørnet af Italiensvej og Bachersvej, et Sommerhus sammesteds, fra en Marketenderibygning paa Haveforeningen »Søfryd«s Jorder paa Amager og fra et Sommerhus ved Soldatervej. Arrestanterne skaffede sig i tyvagtig Hensigt Adgang til de to førstnævnte Bygninger ved at opbryde Laase, til den 3die Bygning ved at fjerne en Lem, der var sømmet for en Aabning i Bygningens Gavl, hvorefter Røpke, mens Malmros holdt Vagt, steg ind gennem Aabningen, og til den 4de Bygning ved at stige ind gennem et aabentsaaende Vindue. Arrestanterne stjal derefter Værktøj, Beklædningsgenstande, et Gardin, en Dug, et Spejl, Petroleum, Cigarer, Tobak, Fødevarer m. m. til samlet Værdi ca. 68 Kr. Alt det stjaalne maa antages at have beroet frit tilgængeligt i Bygningerne.

Arrestanten Malmros har i et Reassumtionsforhør den 15 September 1917, hvor han blev fremstillet efter egen Begæring, fuldstændig tilbagekaldt sine Tilstaaelser, men til denne ganske ubestyrkede Tilbagekaldelse vil der intet Hensyn kunne tages.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse: .... Malmros efter § 231, 2det Stk, ... efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde .... i 18 Maaneder .... og have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 50 Kr. til hver, dog at Arrestanten Malmros ikke betaler over 3/9 .... af Omkostningernes samlede Beløb.

Tirsdag den 13 Februar.

Nr. 517. Højesteretssagfører Liebe

mod

Hans Danielsen, Rasmus Marius Hansen samt **Albert Bernhard Ludvig Madsen** og **Anders Christian Hansen,** (Def. Møldrup),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og Overtrædelse af Straffelovens § 210.

Lunde-Skam Herreders Ekstrarets Dom af 25 September 1917: Arrestanten Hans Danielsen vil være at straffe med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar, Arrestanterne Rasmus Marius Hansen og Albert Bernhard Ludvig Madsen vil være at hensætte i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i henholdsvis 6 Maaneder og 20 Dage. For Arrestanten Anders Christian Hansen vil den ham overgaaede Varetægtsarrest være at træde i Stedet for Straf. Arrestanterne vil derhos in solidum have at udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Etatsraad Kiørboe, og til Defensor, Sagfører Jacobsen, 25 Kr. til hver. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 November 1917: Arrestanterne Hans Danielsen, Rasmus Marius Hansen og Albert Bernhard Ludvig Madsen bør straffes, Arrestanten Danielsen med Forbedringshusarbejde i et Aar, Arrestanten Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i fire Maanneder og Arrestanten Madsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. For Tiltalte Anders Christian Hansen træder den ham overgaaede Varetægtsarrest i Stedet for Straf. Arrestanterne og Tiltalte bør derhos En for Alle og Alle for En betale Aktionens Omkostningerne, derunder i Salær til Sagførerne Kiørboe og Jacobsen af Odense 40 Kroner til hver og til Overretssagførerne Byrdal og Wolff 50 Kroner til hver. At efterkomme under Adfærd efter Loven,

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt angaar det af Tiltalte Hans Danielsen Skt. Hans Aften 1916 udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold, vil der allerede under Hensyn til Straffelovens § 212 ikke kunne paalægges ham noget Strafansvar.

Efter det oplyste maa der gaas ud fra, at de Tiltalte Marius Hansen og Albert Madsen, da de ved den i Dommen nævnte Lejlighed søgte at hjælpe Tiltalte Hans Danielsen med at skille Pigens Ben ad, straks opgav dette, da de mærkede, at hun gjorde Modstand. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til den i Dommen givne Fremstilling af Sagens faktiske Omstændigheder, vil de Tiltalte være at anse, Danielsen efter Straffelovens § 168, 2det Punktum, og §§ 185 og 210, og de øvrige Tiltalte efter de to sidstnævnte §§, disse §§ for Madsens Vedkommende sammen-

holdt med § 37. Straffen findes at burde bestemmes for Danielsen til Forbedringshusarbejde i 3 Aar samt for de øvrige Tiltalte til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Marius Hansen i 6 Maaneder, Albert Madsen i 2 Maaneder og Anders Hansen i 1 Maaned.

I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Hans Danielsen, Rasmus Marius Hansen, Albert Bernhard Ludvig Madsen og Anders Christian Hansen bør hensættes, førstnævnte til Forbedringshusarbejde i 3 Aar og de tre sidstnævnte i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Marius Hansen i 6 Maaneder, Albert Madsen i 2 Maaneder og Anders Hansen i 1 Maaned. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagførerne Liebe og Møldrup 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Lunde-Skam Herreders Ekstraret alene fra det Offentliges Side indankede Sag tiltales Arrestanterne Hans Danielsen, der er født den 12 December 1893, Rasmus Marius Hansen, der er født den 26 Maj 1899, og Albert Bernhard Ludvig Madsen, der er født den 2 April 1900, samt Tiltalte Anders Christian Hansen, der er født den 12 Marts 1896, og af hvilke Førstnævnte tidligere er anset ved Sunds-Gudme Herreders Ekstrarets Dom af 3 Juni 1915 efter Straffelovens § 228, jfr. § 62, og Lov 1 April 1911 § 13, betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 32 Dage, medens de tre Sidstnævnte ikke er fundet forhen straffede, for Forbrydelse mod Sædeligheden og Overtrædelse af Straffelovens § 210.

Arrestanterne og Tiltalte er ved egne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste overbeviste om at have gjort sig skyldige i følgende Forhold: Efter at Tjenestepige Jenny Marie Hansen Schødts, der er født den 17 Oktober 1899, den 11 August d. A. om Aftenen havde aflagt Besøg hos en Gaardejer i Kjelleby, traf hun, da hun ved 9 Tiden vilde vende tilbage til Ørritslev Mølle ved Bogense Landevej, hvor hun tjente, Arrestanterne Hans Danielsen og Marius Hansen samt Tiltalte Anders Hansen, af hvilke hun allerede paa Vejen til Kjelleby havde talt med de to Førstnævnte, der havde villet mødes med hende, naar hun skulde hjem, hvad hun dog havde afslaaet. Jenny havde tidligere haft Samleje med begge de nævnte Arrestanter, med Hans 3 Gange og med Marius 1 Gang. Disse vilde nu atter slaa Følge med Jenny og Hans fulgte hende henad Vejen fra Kjelleby til Bogense Landevej med Armen om hendes Liv, medens Marius og Anders kort efter cyklede op mod Landevejen.

En Tid efter vendte Marius tilbage sammen med Arrestanten Albert Madsen til Hans og Jenny, og Marius tog hende nu om Livet og vilde løfte hendes Kjole op, hvad hun modsatte sig, men efter at han havde sluppet hende, og hun havde forsøgt at komme bort, fik han atter fat i hende og væltede hende to Gange om i Vejgrøften, hvorunder han befølte hende op under Kjolen og rev i hendes Benklæder, hvilken Behandling i det hele Jenny søgte at modsætte sig, saa godt hun kunde. Marius har betegnet sit Forhold ved denne Lejlighed som »Pjank« og har nægtet at have haft til Hensigt at skaffe sig Samleje med Jenny.

Efter at Jenny paany var sluppet fri fra Arrestanterne, skyndte hun sig videre mod Landevejen, men kort før hun naaede denne, indhentede Arrestanterne hende paany, og her kom Anders atter til. Hans væltede nu med Udraabet: »Nu skal hun ha'« Jenny ned i Vejgrøften, og han og Albert puffede Marius ned over hende, der derefter af Hans blev trukket op paa den tilstødende Mark, hvor han sønderrev hendes Benklæder; da Albert paa Hans' Opfordring lyste op med Tændstikker, var hendes Underliv blottet. Hans spurgte nu de andre, om de vilde i Lag med hende, men da de svarede nej, sagde han, at saa vilde han for dem alle fire, og paa hans Opfordring søgte først Albert og derefter Marius at hjælpe ham med at skille hendes Ben ad, hvad hun modsatte sig, saa godt hun kunde. Da der nu kom en Cyklist forbi paa Vejen — hvor Anders var blevet staaende — opgav Hans, der ikke havde haft sine Benklæder knappet op, at forskaffe sig Samleje med hende, der efter at være kommet paa Benene, gik videre ad Ørritslev Mølle til, medens Arrestanterne og Tiltalte fulgte efter hende.

Da de atter naaede hende paa Landevejen kort før Ørritslev Mølle, gik Hans noget forud mod hende, og da hun atter nægtede ham at følge hende hjem, smed han hende om paa Grøftekanten, saa at hun laa med Benene ned i Grøften. Han lagde sig over hende, tvang hendes Ben fra hinanden og førte sit mandlige erigerede Lem ind i hendes Kønsdele og foretog Samlejebevægelser, hvorunder Jenny raabte op og slog efter ham. Da Hans mærkede, at hun havde sin Menstruation, opgav han at fuldbyrde Samlejet.

Marius, Albert og Anders, der i nogen Afstand havde set Hans ligge over Jenny, kom nu til. Hans puttede en Skraa op i hendes Kønsdele og rejste hende saa op, og nu forsøgte han sammen med Marius og Albert, medens Anders holdt hendes Hænder, at faa Klæderne af hende; de fik Nederdelen løsnet, flaaede Resten af hendes Benklæder og tog den ene Støvle af hendes Fod. Da hun satte sig for at tage Støvlen paa, lod Hans og Marius og antagelig ogsaa Albert deres Vand udover hende, hvorefter de forlod hende, der gik hjem til Møllen, hvor hun den følgende Dag fortalte det Passerede til en Medtjener; hendes Husbond, der fra denne blev gjort bekendt med Sagen, gjorde derefter Anmeldelse til Politiet.

Arrestanterne og Tiltalte har erkendt, at Jenny ikke ved den omhandlede Lejlighed gav dem nogen Anledning til deres mod hendes Vilje udviste Forhold; de var paa det Rene med, at hun i Almindelighed ansaas for ikke at være ganske normal i aandelig Henseende. Efter en under Sagen indhentet Embedslæge-Erklæring er hun temmelig svagt

begavet baade i intellektuel og morask Henseende og af neuropathisk Konstitution samt næppe i Stand til i normal Udstrækning og paa normal Maade at modstaa Mænds Tilnærmelser; hun har efter sit Opgivende fra kort efter sin Konfirmation haft Samleje med adskillige Mænd, og hendes Blufærdighedsfølelse kan næppe antages at have taget Skade af det Passerede.

Under Undersøgelsen er det oplyst, at Arrestanten Hans Danielsen St. Hans Aften f. A., da en 23-aarig Pige i Kjelleby cyklede forbi ham og 2 andre Karle, tiltalte hende og stillede sin Cykle i Vejen for hende, saa at hun væltede, samt holdt paa hendes Cykle, saa at hun ikke kunde køre videre, indtil de 2 andre Karle lagde sig imellem.

Medens der for dette Forhold, for hvilket Arrestanten ved Ekstraretsdommen er anset efter Straffelovens § 210, ikke findes at kunne paalægges Arrestanten Danielsen Ansvar i Henhold til Aktionsordren, vil han, Arrestanten Hansen, Arrestanten Madsen og Tiltalte Hansen for det efter det Ovenanførte overfor Jenny Schødts udviste Forhold være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 210, for Arrestanten Madsens Vedkommende jfr. § 37, efter Omstændighederne Arrestanten Danielsen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, Arrestanten Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder og Arrestanten Madsen med lige Straf i 20 Dage, medens den af Tiltalte Hansen forskyldte Straf i Medfør af Straffelovens § 58 findes at kunne bortfalde som Følge af den ham under Undersøgelsen overgaaede Varetægtsarrest.

I Overensstemmelse hermed vil Ekstrarettens Dom, ved hvilken Arrestanten Danielsen er anset efter Straffelovens § 168 II samt efter § 168 II, jfr. § 46 og §§ 176, 185 og 210, med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar, Arrestanten Hansen efter Straffelovens §§ 176, 185 og 210 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder, Arrestanten Madsen efter Straffelovens §§ 185, 210 og 37, jfr. Lov 1 April 1911 § 15, med lige Straf i 20 Dage, og Tiltalte Hansen efter Straffelovens §§ 185 og 210, saaledes at Varetægtsarresten træder i Stedet for Straf, være dels at ændre, dels at stadfæste, medens Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanterne og Tiltalte in solidum, tiltrædes, dog at Salæret til Aktor og Defensor for Underretten fastsættes til 40 Kr. til hver.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Arrestanterne og Tiltalte derhos have at udrede in solidum 50 Kr. til hver.

Nr. 393. Proprietær **N. N. Vistisen** (Selv)

mod

Dyrlæge Th. P. Therkildsen (Ingen),

betræffende Indstævntes Forpligtelser i Henhold til en Købekontrakt.

Børglum Herreds ordinære Rets Dom af 14 December 1916: Indstævnte, Dyrlæge Th. P. Therkildsen, bør til Citanten, Proprietær N. N. Vistisen, betale 585 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra 1 April 1912 til Betaling sker. Iøvrigt bør Indstævnte være fri for Ci-

tantens Tiltale. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold som ovenfor.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 April 1917: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Proprietær N. N. Vistisen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Købekontrakt af 31 Marts 1912 solgte Appelindstævnte, Dyrlæge Th. P. Therkildsen af Kornumgaard, Hovedparcellen af Ejendommen Nørkjær i Rønbjerg Sogn, til Appellanten, Proprietær N. N. Vistisen, nu af Nørkjær. I Købekontrakten hedder det bl. a.:

»Under Handlen er indbefattet paastaaende Bygninger med mur- og nagelfaste Tilbehør, saaledes som disse efter overgaaet Ildsvaade nu er og forefindes samt Assurancekravet for de nedbrændte Bygningers Vedkommende, forsaavidt angaar et Beløb af 30,000 Kr. er treti tusinde.«, hvorhos det bestemmes, at Appellanten skal betale» alle af den solgte Ejendom fra og med 1 April 1912 gaaende Skatter og Afgifter.«

Idet Appellanten har anbragt, at Appelindstævnte er ham skyldig:

1. i Anledning af, at der af Landbygningernes Brandforsikring ikkun er udbetalt ham en Erstatning af 28,520 Kr., et Restbeløb af	1480 Kr. 00 Øre
2. i Anledning af, at han, fordi Appelindstævnte ikke har sørget for den fornødne Fordeling af Skatterne paa nogle fra Ejendommen bortsolgte Parceller, har maattet betale Skatter pr. Oktober Termin 1912 ikke alene af Nørkjærs Hovedparcel, men ogsaa af de øvrige Parceller, det for meget erlagte Beløb	187 - 42 -
3. Godtgørelse for en langs det vestre Skel for Parcellen Matr. Nr. 3 a Rønbjerg gaaende Vej, hvis Areal ifølge en Skrivelse af 28 September 1912 fra Ringkøbing Amtsraad tilhører Kommunen	585 - 00 -
Ialt	2252 Kr. 42 Øre

har han under nærværende Sag i første Instans ved Børglum Herreds ordinære Ret søgt Appelindstævnte til Betaling af dette Beløb tilligemed Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 1 April 1912, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er Appelindstævnte, der paastod sig frifunden for Ap-

pellantens Tiltale, tilpligtet at betale ham det under Nr. 3 anførte Beløb 585 Kr. tilligemed Renter deraf som paastaaet, men er iøvrigt frifunden for hans Tiltale, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i første Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten, og saaledes som Sagen herefter foreligger til Paakendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om de under Nr. 1 og 2 nævnte Poster.

I Henseende til det under Nr. 1 rejste Krav fremgaar det af Sagen, at Udbetalingen af den fulde Brandskadeerstatning ifølge en ved Skadens Vurdering, der afsluttedes ved en Overskønsforretning af 3 Februar 1912, tagen Beslutning var betinget af, at en bestemt Del af de efter Branden staaende Mure og Hvælvinger ikke benyttedes ved Genopførelsen, idet de ved Erstatningens Beregning var ansatte som beskadigede. Da Appellanten imidlertid ikke ombyggede disse Bygningsrester, men ved Genopførelsen benyttede dem, som de forefandtes, afkortede Brandforsikringen et vist Beløb pr. □ Alen af Mure og Hvælvinger eller ialt 1480 Kr., og Appelindstævnte har herefter gjort gældende, at det skyldes Appellantens eget Forhold, at Brandskadeerstatningen ikke er betalt ham fuldt ud. Heri findes der nu ogsaa at maatte gives Appelindstævnte Medhold, idet den citerede Bestemmelse i Købekontrakten maa forstaas derhen, at Appellanten for et Beløb af 30,000 Kr. indtræder i Appelindstævntes Retsstilling i Forhold til Brandforsikringen, og at han derfor kun under de af Brandforsikringen lovlig opstillede Betingelser kan gøre Krav paa det fulde Beløb uden Afkortning. Herefter maa det billiges, at Appelindstævnte for denne Posts Vedkommende er frifunden for Appellantens Tiltale.

Hvad det under Nr. 2 ommeldte Skattebeløb angaar, har Appelindstævnte ikke bestridt, at det rettelig vedkommer de af ham fra Nørkjær afhændede Parceller; men da der maa gaaes ud fra, at Appellanten ved Købekontraktens Oprettelse var bekendt med, at Parcellerne endnu ikke var særlig skyldsatte, samt da han end ikke har assereret, at han efter Parcellernes Skyldsætning har afkrævet disses Ejere de dem vedkommende Skattebeløb, mangler der Føje til at statuere, at det paahviler Appelindstævnte at godtgøre Appellanten det under denne Post indsøgte Beløb, og Underretsdommens Afgørelse maa derfor billiges ogsaa for denne Posts Vedkommende.

Som Følge af det Anførte samt da Appelindstævnte ikke har nedlagt særlig Indsigelse mod de paastaaede Renter, vil Underretsdommen, ved hvilken Processens Omkostninger i første Instans er ophævede, være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt da Appelindstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Der findes ikke Anledning til andet Stempelforbehold end det ved Underretsdommen tagne.

Rettelse: Side 858 Linie 12 f. o. »fra« læs »for«.

Færdig fra Trykkeriet den 21 Februar 1918.

Højesteretstidende.

Udgivere: **Højesterets Protokolsekretærer**

61. Aargang. Højesteretsaaret 1917. **Nr. 57—60.**

Onsdag den 13 Februar.

Nr. 241. **Skattedepartementet** paa Statskassens Vegne (Den kst. Kammeradvokat).

mod

A/S Adams Ekspreskompagni (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om nogle før den 1 Januar 1916 udstedte Aktier skulde stemples efter Lov 20 December 1915 § 25 eller efter Lov 13 Maj 1911 § 86.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 December 1916: De Indstævnte, A/S Adams Ekspreskompagni, bør for Citanterne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne deres Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter den Forbindelse, der er mellem Bestemmelserne i § 25 i den i den indankede Dom nævnte Lov af 20 December 1915 og Bestemmelserne i §§ 86 og 87 i Stempelloven af 13 Maj 1911, maa førstnævnte Lovbestemmelse naturligt suppleres bl. a. med Bestemmelser svarende til dem, der indeholdes i sidstnævnte Lovs § 153. Herefter vil de i Dommen omhandlede Aktier, der alle er udstedte før den 1 Januar 1916 og alt den 1 Februar 1916 indsendte til Skattedepartementet til Stempling, ikke være at stemple efter den i Loven af 20 December 1915 § 25 fastsatte Takst, men saaledes som foreskrevet i § 86 i Stempelloven af 1911. Og det indstævnte Selskab vil følgelig i Henhold til en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand være at dømme til at betale Appellanten i Stempelafgift 1 Kr. 70 Øre for hver Aktie eller ialt 850 Kr. med Renter samt i Kendelser til Amtsforvalteren 125 Kr.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Adams Ekspreskompagni, bør til Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, betale

975 Kroner med Renter af 850 Kroner 5 pCt. aarligt fra den 25 August 1916, til Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Januar 1915 stiftedes A/S Adams Expreskompagni med en Aktiekapital af 250,000 Kr., og, efter at der i Juni s. A. var udstedt Interimsbeviser for denne, udstedtes endelig midt i December s. A. Aktierne, lydende paa Navn, ialt 500 Stykker à 500 Kr. Den 1 Februar d. A. indsendte Selskabet Aktierne til Skattedepartementet til Stempling under Henvisning til, at det skyldtes en Forglemmelse, at Aktierne ikke tidligere var blevet stemplede.

Ved Resolution af 10 April d. A. antog Skattedepartementet Aktierne til at stemples hver til Takst 5 Kr., idet det samtidig meddeltes Selskabet, at det forskyldte Bødeansvar efter Omstændighederne var frafaldet. Under Henvisning til, at Aktierne efter Selskabets Formening vilde være at stemple efter den paa Udstedelsestiden gældende Bestemmelse for Stemplingen i Lov om Stempelafgift af 13 Maj 1911 § 86 og ikke, som af Skattedepartementet antaget, efter den den 1 Januar d. A. ikrafttraadte Lov Nr. 313 af 20 December 1915 § 25, anmodede Selskabet i Skrivelse af 11 Maj d. A. om, at Resolutionen maatte blive undergivet Domstolenes Prøvelse.

Under denne Sag har derefter Skattedepartementet paastaaet nævnte Aktieselskab tilpligtet at betale det ved ovennævnte Resolution fastsatte Stempelbeløb, ialt 2500 Kr., tilligemed den Amtsforvalteren for hver Stempling tilkommende Kendelse af 25 Øre, tilsammen 125 Kr., eller ialt 2625 Kr., med Renter 5 pCt. p. a. af 2500 Kr. fra Stævningens Dato den 25 August d. A. samt Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for Citanterne.

De Indstævnte har under Henvisning til deres i ovennævnte Skrivelse af 11 Maj d. A. anførte Antagelse om, efter hvilken Bestemmelse Aktierne vil være at stemple, procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de — der iøvrigt har erklæret sig villige til at betale saavel et efter Stempellov 1911 § 86 fastsat Stempelbeløb for Aktierne som den fornævnte Kendelse af ialt 125 Kr. — til Støtte for deres Paastand særlig har anbragt, at Stempling af Aktierne efter den specielle Bestemmelse i Loven af 20 December 1915 — der ikke indeholder nogen Regel for det Tilfælde, at tidligere udstedte Aktier ikke er blevet stemplede inden Lovens Ikrafttræden — vilde stride mod det i Stempelloven af 1911 § 153, 2 Stykke, udtalte Princip, at Dokumenter, der ikke i rette Tid er blevet forsynede med det foreskrevne Stempel, skulde stemples efter de paa Udstedelsestiden gældende Regler og at den i nævnte Bestemmelse indeholdte Begrænsning af denne Regel, at Dokumenterne skal være indsendte til Stempling inden 1 Aar efter Lovens Ikrafttræden, ogsaa er overholdt af de Indstævnte i det foreliggende Forhold.

Da det maa antages, at et Dokuments Stempelpligt i Mangel af

modsat Bestemmelse vil være at afgøre efter de paa dets Udstedelsestid gældende Regler, og da Bestemmelsen i § 25 i Loven af 1915, at de i § 86 i Stempelloven af 1911 nævnte Aktier og Andelsbeviser fremtidig skal stemples med 1 pCt. af deres Paalydende, sammenholdt med nævnte §'s Bestemmelse om Stempelpligt for Aktier og Andelsbeviser, der udstedes af Selskaber med begrænset Ansvar, maa antages at sigte til Aktier og Andelsbeviser, der udstedes efter Lovens Ikrafttræden, vil de Indstævntes Paastand være at tage til Følge, hvorved bemærkes, at der ikke under Sagen er nedlagt nogen subsidiær Paastand med Hensyn til Beregning af Stemplet efter § 86 i Lov af 1911 eller med Hensyn til den ommeldte Kendelse.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Nr. 59. Rentier **Ole Hansen** (Ulf Hansen)

mod

Murmester **Hans Hansen** af Frederiksberg (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte havde misligholdt en mellem Parterne oprettet Lejekontrakt.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 12 November 1915: Kontracitanten, Murmester Hans Hansen, bør til Hovedcitanten, Rentier Ole Hansen, betale 175 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 19 April 1915, til Betaling sker, men iøvrigt bør Parterne for indbyrdes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Maj 1916: Appellanten, Murmester Hans Hansen af Frederiksberg, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Rentier Ole Hansen, under Hovedsagen fri at være, og Appelindstævnte bør under Kontrasagen til Appellanten betale 1750 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 10 Juli 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker det i Dommen antagne Resultat, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostnin-

ger for Højesteret betaler Appellanten, Rentier Ole Hansen, til Indstævnte, Murmester Hans Hansen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 12 Februar 1915 udlejede Appellanten, Murermester Hans Hansen af Frederiksberg, til Appelindstævnte, Rentier Ole Hansen, fra April Flyttedag s. A. en Stuelejlighed med tilhørende Butik i den Appellanten tilhørende Ejendom, Frederiksberg Allé Nr. 50, for en aarlig Leje af 1400 Kr., hvilket Lejemaal fra Appelindstævntes Side tidligst kunde opsiges til Ophør fra Oktober Flyttedag 1916 at regne. Kontrakten indeholdt bl. a. følgende Bestemmelser:

»I Butiken aftages det imiterede Gyldenlæder, Væggene stryges tre Gange Oliemaling. Hvis Sundhedspolitiet forlanger det, er Ejeren pligtig at lægge Linotolgulv i Butiken. Til yderligere Udgifter efter Sundhedspolitiets Forlangende for overhovedet at drive Viktualiehandel, samt til Inventar udover det allerede tilstedeværende betaler Ejeren endvidere 200 Kr. Alle øvrige Udgifter betales af Lejeren. . . . Saafremt Sundhedspolitiet skulde nægte Tilladelse til at drive Viktualiehandel i Butiken, annulleres Kontrakten og Lejeren erholder sine forudbetalte Penge tilbage«.

Endelig fastsættes det i Kontrakten, at Lejeren skal være pligtig til uden Opsigelse straks at fraflytte og ryddeliggøre det Lejede, saafremt Lejen ikke prompte skulde blive erlagt til de i Kontrakten bestemte Tider, nemlig 1 Juni, 1 September o. s. v., hver Gang fjerdingaarlig forud, og at Lejeren skal være pligtig til skadesløst at betale Lejen indtil den Flyttedag, hvortil han med lovligt Varsel i Medhold af Kontrakten kunde have bragt Lejemaalet til Ophør, hvorhos Ejeren skal være berettiget til at raade over Lejligheden i enhver Henseende, uden at Lejeren derfor skal have noget Krav paa ham.

Samtidig med Kontraktens Oprettelse gav Appellanten Appelindstævnte Tilladelse til uden yderligere Vederlag at tilflytte det Lejede i Løbet af Februar.

Paa Appellantens Andragende meddelte Sundhedspolitiet den 19 Februar Tilladelse til, at den paagældende Stuebutik indrettedes til Viktualieforretning paa Betingelse af, at Butikken indrettedes efter nærmere angivne Bestemmelser i Sundhedsvedtægten og i Overensstemmelse med en fremsendt Tegning, samt at Lokalerne ikke maatte tages i Brug, førend der forelaa Attest fra Stadsdyrlægen om, at de var indrettede i Overensstemmelse med Tilladelsen.

Lokalerne blev imidlertid ikke indrettede til Viktualieforretning, og under Anbringende af, at dette skyldtes Appellantens Forsømmelse, idet han trods gentagne Paakrav endnu ikke ved April Flyttedag havde sørget derfor, nedlagde Appelindstævnte under denne fra Frederiksberg Birks ordinære Ret hertil indankede, i første Instans efter Hoved- og Kontrastævning procederede Sag under Hovedsagen Paastand paa, at Appellanten tilpligtedes at tilbagebetale den af Appelindstævnte for Ti-

den fra April Flyttedag til 15 Juli 1915 betalte Leje 325 Kr., samt at betale Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Hovedforligsklagens Dato, den 19 April 1915 til Betaling sker. Appellanten gjorde derimod gældende, at han hele Tiden havde været villig til at opfylde, hvad der efter Kontrakten paahvilede ham, men at Grunden til, at Lokalerne ikke var indrettede til Viktualieforretning, var den, at Appelindstævnte, der havde opgivet at drive saadan Forretning i Butiken, havde anmodet om, at Indretningen maatte blive stillet i Bero. Appellanten procederede i Henhold hertil under Hovedsagen til Frifindelse, hvorhos han under Kontrasagen paastod Appelindstævnte, der ikke havde betalt den den 1 Juni 1915 forfaldne Fjerdingaarsleje, 350 Kr., dømt til at betale den efter Kontrakten skyldige Leje for 1¼ Aar fra 15 Juli 1915 til Oktober Flyttedag 1916 med 1750 Kr. tilligemed Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Kontraforligsklagens Dato, den 10 Juli 1915, til Betaling sker. Appelindstævnte procederede til Frifindelse under Kontrasagen. Saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger paastod begge Parter sig tillagte skadesløst hos Modparten.

Ved Underrettens den 12 November 1915 afsagte Dom blev Appellanten dømt til af de under Hovedsagen indtalte 325 Kr. at tilbagebetale Appelindstævnte 175 Kr., hvoraf der tilkendtes Appelindstævnte Renter som af ham paastaaet, medens Parterne iøvrigt blev frifundne for hinhandens Tiltale. Sagens Omkostninger blev ophævede.

Her for Retten paastaar begge Parter Dommen forandret i Overensstemmelse med deres i første Instans nedlagte Paastande og Appelsagens Omkostninger paalagte Modparten.

Foreløbig bemærkes, at der, da Appelindstævnte ikke har kontrapaaanket Dommen, i alt Fald ikke vil kunne tilkendes ham mere end det ham ved Dommen tillagte Beløb.

Appelindstævntes Fremstilling gaar ud paa, at han i Tiden fra 12 til 28 Februar dels telefonerede hver anden Dag til Appellanten, dels to Gange til ham for at høre efter Sundhedspolitiets Tilladelse, men stadig kun fik det Svar, at Tilladelsen snart nok kom, at Appelindstævnte i Begyndelsen af April selv henvendte sig til Sundhedspolitiet og fik den Besked, at naar Butikken var lavet i Stand som forlangt, var der en Mulighed for, at Tilladelsen blev givet, og at Appelindstævnte derefter atter opsøgte Appellanten for at faa ham til at opfylde sine Forpligtelser, men blev afvist med en Bemærkning om, at der ikke var noget at tale om, og at han ikke lavede noget dumt.

Appellanten har derimod anbragt, at han, da Appelindstævnte lige efter Appellantens Modtagelse af Sundhedspolitiets Skrivelse af 19 Februar kom til ham, meddelte Appelindstævnte, at han nu satte Arbejdet i Gang, at Appelindstævnte dertil svarede, at det maatte Appellanten ikke gøre, da Appelindstævnte nu ikke vilde have Viktualieforretning, fordi han havde set, at en lignende Forretning i Nabolaget ikke gik, og fordi hans Hustru ikke passede til saadan Forretning, at Appellanten derefter ikke hørte fra Appelindstævnte, førend denne, ledsaget af en Trediemand, ved April Flyttedag kom til ham og spurgte, hvorfor Butikken endnu ikke var indrettet, at Appellanten hertil bemærkede, at han allerede for sin egen Skyld saa hurtig som muligt havde villet

sætte Butikken i Stand, men var blevet hindret deri ved Appelindstævntes eget Ønske, og at Autoriteternes Tilladelse var givet, hvilket Appelindstævnte forlængst havde faaet at vide, samt at Appelindstævnte intet svarede hertil, men gik sin Vej med sin Ledsager.

Medens Appelindstævnte intet som helst har oplyst til Bestyrkelse af sin Fremstilling, støttes Appellantens Fremstilling i nogen Grad ved en af Arkitekt Gudme den 19 Maj 1915 afgiven Erklæring, hvori det udtales, at Appellanten indtrængende anmodede Arkitekten om at søge Sundhedspolitiets Tilladelse til Indretning af Butikken udvirket snarest muligt, og at Appellanten, der øjensynlig havde stor Hast med at faa Butikken i Orden, kort efter Modtagelsen af Tilladelsen af 19 Februar meddelte Arkitekten, at Sagen var stillet i Bero, da Appelindstævnte ikke foreløbig ønskede Viktualiebutikken indrettet. Endvidere støttes Appellantens Fremstilling ved en af hans Vicevært, Rathje, den 21 Juni 1915 udstedt Erklæring, der gaar ud paa, at Appellanten flere Gange har omtalt til Viceværten, at det var kedeligt, at Appelindstævnte ikke vilde drive Viktualieforretning, fordi hans Hustru nu ikke syntes, at hun passede til den Slags Forretning, og fordi en Forretning længere nede i Gaden ikke havde nok at bestille. Endelig har Appelindstævnte under Proceduren erkendt, at hans Hustru har sagt, at Strøget maaske ikke var det bedste til Viktualieforretning og at der maaske snarere kunde trives en Kaffeforretning.

Idet Appellantens Fremstilling efter det saaledes Foreliggende findes at maatte lægges til Grund ved Sagens Afgørelse, kan det ikke antages, at Appellanten, der som ovenanført i betimelig Tid havde erhvervet vedkommende Sundhedsautoritets Tilladelse til Indretning af Viktualiebutikken, har noget Ansvar for, at saadan Indretning ikke fandt Sted. Men herefter, og da Appellanten i sit første for Underretten afgivne Tilsvar af 27 Maj 1915 erklærede sig villig til, saa snart han fik at vide, at Appelindstævnte vilde modtage Butikken indrettet til Viktualieforretning, uden Ophold at indrette den som saadan, maa Appellanten anses for paa sin Side at have opfyldt, hvad der efter Lejekontrakten paahvilede ham, medens Appelindstævnte ved at undlade at betale Lejen pr. 1 Juni 1915 har misligholdt sine Forpligtelser efter Kontrakten. Som Følge heraf kan det ikke paalægges Appellanten at tilbagebetale nogen Del af den af Appelindstævnte betalte Leje, hvorimod Sidstnævnte i Henhold til Kontrakten vil være at dømme efter Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen være at forandre.

Torsdag den 14 Februar.

Nr. 516. Højesteretssagfører Levy

mod

Aage Peder Bast (Def. Møldrup),

der tiltales for Tyveri, Bedrageri og Falsk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 December 1917: Arrestanterne Aage Peder Bast og Lars Peder Vilhelm Nielsen bør straffes, Bast med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, Nielsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og en for begge og begge for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Knudtzon og Aage Smith, 50 Kr. til hver, dog at Bast ikke betaler over $^6/_9$, Nielsen ikke over $^7/_9$ af Omkostningernes samlede Beløb. Saa betaler Arrestanterne en for begge og begge for en i Erstatning til Slagtermester Hans Christian Trønning 87 Kr. 91 Øre. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes, under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen for Tiltalte Basts Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Aage Peder Bast til Højesteretssagførerne Levy og Møldrup 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Aage Peder Bast og Lars Peder Vilhelm Nielsen tiltales for Tyveri, Bedrageri og Falsk.

Arrestanten Bast er født den 31 Juli 1894 og anset: ved nærværende Rets Dom af 24 Januar 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 3 Juli 1915 efter Straffelovens §§ 230 I og 268 samt efter § 275, jfr. § 268, samtlige disse Bestemmelser sammenholdte med § 54, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved nærværende Rets Dom af 18 Marts 1916 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter § 230 I og § 268, tildels jfr. § 54, lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 3 Maaneder.

Fra 31 August til 2 September 1916 var han anholdt ved et af Rettens Kriminalkamre sigtet for Tyveri, men denne Sag sluttedes uden Tiltale.

Arrestanten Nielsen er født den 16 Januar 1900 og ikke fundet forhen straffet.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

II. Arrestanten Nielsen har tilstaaet, at han i Forening med Arrestanten Bast i April Maaned 1917 har gjort sig skyldig i Falsk og Forsøg paa Bedrageri overfor Firmaet E. A. Bendix & Co., Amaliegade 28, under følgende nærmere Omstændigheder:

Bast telefonerede i Nielsens Overværelse til Firmaet, om dette vilde købe 200 kg Benzin, som han løgnagtig foregav at have til Salg; Firmaet forlangte at se en Prøve, og Bast viste derefter Firmaet en af ham hos en Cyklehandler købt Prøve, som Firmaet imidlertid erklærede for ubrugelig. Senere tilbød Bast paany pr. Telefon — idet han talte Svensk — Firmaet 200 kg Benzin, og da der blev forlangt en Prøve, købte Bast paa et Apotek noget Benzin, som Nielsen, mens Bast ventede i Nærheden, foreviste paa Firmaets Kontor, hvor Prøven blev befunden tilfredsstillende, og hvor det blev aftalt, at Benzinen skulde hentes den følgende Dag Klokken 11 Formiddag ved Ejendommen Søndre Boulevard 41. Mellem Arrestanterne blev det aftalt, at de til nævnte Tid og Sted skulde søge at franarre Firmaets Folk Betalingen for de 200 kg Benzin; denne fingeredes solgt af en Person ved Navn »Andersson«, for hvem Bast skulde optræde som Forretningsfører under et ligeledes opdigtet Navn, vistnok »Jørgensen«. Ifølge Aftale med Bast skrev Nielsen en Regning paa Benzinen for vistnok 240 Kr., som han falskelig kvitterede med »Forretningsføreren«s Navn, altsaa vistnok med Navnet Jørgensen, og da Firmaets Kusk og Bud indfandt sig paa Søndre Boulevard med et Køretøj for at afhente Benzinen, henvendte Bast sig til Budet med den falske Regning, medens Nielsen stod i Nærheden og saa, hvad der passerede. Efter hvad Bast fortalte Nielsen, nægtede Budet at betale Regningen, før han havde faaet Benzinen, og Arrestanterne opnaaede derfor ikke deres Hensigt.

Denne Forklaring er i det Hele bestyrket ved de af Firmaets Prokurist, Johannes Andersen, dets Bud, Georg Sørensen, og dets Kusk, Valdemar Bjørnstad, afgivne, for sidstnævntes Vedkommende beedigede, Vidneforklaringer. Bjørnstad har med Sikkerhed og Sørensen med ret stor Bestemthed genkendt Bast som den Person, med hvem de forhandlede paa Søndre Boulevard, og begge Vidner læste den dem foreviste Regning, som de uden Betænkelighed vilde have betalt, dersom de ikke havde haft Ordre til at veje Benzinen, forinden de betalte den.

Bast har nægtet at kende nogetsomhelst til denne Sag og har nægtet at have været til Stede paa Søndre Boulevard under Forhandlingerne om Udleveringen og Salget af Benzinen, men efter det iøvrigt Oplyste findes det uden Betænkelighed at lægge Arrestanten Nielsens Forklaring om dette Forhold til Grund ved Sagens Paadømmelse.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

V. Arrestanten Nielsen har tilstaaet sig skyldig i følgende Forhold overfor Grønthandler Louis Thorvald Svendsen:

Efter Basts Opfordring udfærdigede Nielsen en Regning paa 40 Tdr. Kartofler fra Frederiksdal og kvitterede den med et eller andet opdigtet Navn, som han ikke husker, hvorhos han, ligeledes i Forstaaelse med Bast, udfyldte et hvidt Fragtgods-Fragtbrev saaledes, at Aage Bast, Vodrofs Tvergade 3, blev angivet som Adressat. Forsendelsens Indhold blev angivet at være 50 Tdr. Kartofler og nedenunder og paa Fragtbrevets Kupon skrev Nielsen: »Hedehusene« og en Dato samt Navnet »Jensen« som Afsender. I Kvitteringsrubriken skrev Arrestanten Bast selv sit eget Navn »Aage Bast«. Med dette Fragtbrev og den omtalte Regning henvendte Bast sig den 12 Maj 1917 i Nielsens Over-

værelse til Svendsen, hvem han traf med et Flyttelæs i Smedegade, og tilbød at sælge ham Fragtbrevet, men Svendsen erklærede ikke at have Tid og kørte sin Vej. Senere forsøgte Nielsen efter Aftale med Bast under det urigtige Foregivende, at Svendsen havde købt 2 Tdr. Kartofler, at faa Svendsens Hustru til at betale ham 23 Kr. for disse Kartofler, hvad hun dog afslog.

Svendsen har bekræftet, at Nielsen og Bast i Smedegade tilbød ham Kartofler og viste ham en Regning og et hvidt Fragtbrev. Svendsens Hustru har bekræftet, at Nielsen den 12 Maj henvendte sig til hende og sagde, at han skulde [have] Penge for de Kartofler, som hendes Mand skulde hente paa Jernbanen; hun afslog dog at betale. Hun har derhos forklaret, at Bast ½ Times Tid senere henvendte sig til hende og spurgte, om hans Kompagnon havde faaet Penge for de Kartofler, hendes Mand skulde hente paa Jærnbanen, hvortil hun svarede nej og tilføjede, at hun ingen Penge vilde betale, førend Kartoflerne var afleverede.

Arrestanten Bast har nægtet sig skyldig i noget ulovligt overfor Svendsen og hans Hustru. Han har først benægtet at have vist Svendsen noget Fragtbrev, men derefter erklæret, ingen Erindring at have herom. Han har erkendt i Smedegade at have vist Svendsen en kvitteret Regning vedrørende 40 Tdr. Kartofler; han paastaar selv at have betalt disse Kartofler med 410 Kr., men har iøvrigt ikke villet give Oplysning om den nærmere Sammenhæng hermed. Han har erkendt at have henvendt sig til Svendsens Hustru, men nægter at have betegnet Arrestanten Nielsen som sin Kompagnon, og vil tværtimod have anmodet Fru Svendsen om ikke at betale Penge til Nielsen.

Efter det Foreliggende findes det uden Betænkelighed at lægge Arrestanten Nielsens Forklaring i dens Helhed til Grund ved Sagens Bedømmelse. Herefter har begge Arrestanter, der maa antages ikke at have haft Kartofler til Disposition, men alene at have haft til Hensigt at franarre Svendsen og hans Hustru Penge, gjort sig skyldige i Forsøg paa Bedrageri.

For saa vidt Arrestanterne har været sigtede for Falsk med Hensyn til den Svendsen foreviste Regning og Fragtbrevet, omfattes dette Forhold ikke af Tiltalen.

VI. Arrestanten Nielsen har tilstaaet, at han den 15 Maj 1917 om Formiddagen har opbrudt Gasautomaten i en Lejlighed Danmarksgade 20 B, Stuen, og stjaalet dens Indhold, ca. 7 Kr., i Tiører. Arrestanten boede paa den Tid hos sin Fader, Danmarksgade 20 B, 2den Sal, men Faderen skulde den 15 Maj (Børnehjælpsdagen) flytte fra 2den Sal ned i Stuelejligheden. Flytningen var allerede paabegyndt den 14, og Arrestanten Nielsen havde denne Dag hjulpet til med at bære Møbler ind i Stuelejligheden og havde herunder lukket sig ind og ud ad denne Lejligheds Køkkendør ved Hjælp af en Hovednøgle, der var bestemt for Køkkendøren paa 2den Sal, og som Arrestanten havde faaet overladt af sin Fader til at lukke sig ind ad denne sidste Dør. Allerede før sin endelige Overtagelse af Stuelejligheden havde Arrestantens Fader af Ejendommens Vicevært faaet Besked om, at denne Nøgle kunde benyttes til Køkkendøren i Stuen.

Angaaende Udførelsen af Tyveriet har Arrestanten Nielsen nærmere forklaret, at Bast den 15 om Formiddagen i Danmarksgade spurgte Arrestanten, om han havde Penge; Nielsen erklærede ingen Penge at have, men tilføjede, at der i hans Faders nye Lejlighed var en Automat, og Bast foreslog straks, at Nielsen skulde tømme denne. Dette gik Nielsen ind paa, og medens Bast ventede ved Hjørnet af Danmarksgade og Vodrofs Tvergade, lukkede Nielsen sig med den omtalte Nøgle i tyvagtig Hensigt ind i Stuelejlighedens Køkken, hvor han tømte Automaten for dens Indhold. Med de stjaalne Penge gik han til Bast, der sagde, at det ikke var værd, at Nielsen gik med saa mange Tiører paa sig, og Nielsen overgav ham derfor 5½ Kr. af de stjaalne Penge. Arrestanterne brugte derefter de stjaalne Penge i Forening, største Delen i Vodrofs Kro, hvor det var Bast, der betalte med 10 Ørerne. Nielsen husker, at Bast falbød Kartofler til Kelneren, men at denne ingen vilde købe.

Arrestanten Nielsens Fader, Arbejdsmand Jacob Nielsen, har forklaret, at han, vistnok et Par Dage efter Indflytningen den 15 Maj, opdagede, at Gasautomaten i Stuelejlighedens Køkken var opbrudt.

Kelner Peter August Rasmussen har edelig forklaret, at han en Formiddag ved 11 Tiden, kort Tid efter Vidnets Fødselsdag den 9 Maj, serverede for Arrestanten Nielsen, der var til Stede paa Vodrofs Kro sammen med en anden, noget ældre Person, der betalte Fortæringen for dem begge med lidt over 5 Kr. i lutter 10 Ører, om hvilke han fortalte, at han havde faaet dem ved Salg af Kartofler; Vidnet er saa godt som sikker paa, at denne Person var identisk med Arrestanten Bast.

Arrestanten Bast har nægtet sig meddelagtig i Tyveriet og benægtet, at han Børnehjælpsdagen, den 15 Maj, var paa Vodrofs Kro sammen med Arrestanten Nielsen. Han vil have tilbragt denne Dag fra Klokken 9 Formiddag til Klokken 4—5 Eftermiddag i den indre By sammen med 4—5 Slagtere, om hvem han dog ikke har kunnet give nærmere Oplysninger; som nedenfor under VII fremstillet maa det imidlertid anses bevist, at Arrestanterne denne Dag har været sammen i Anledning af det af dem begge i Forening begaaede Bedrageri mod Slagtermester Trønning.

Da Arrestanten Nielsens Forklaring om Basts Meddelagtighed i Tyveriet er væsenlig bestyrket ved Kelner Rasmussens Forklaring og ved, hvad der iøvrigt er oplyst om de 2 Arrestanters Samvær i den paagældende Tid, findes det uden Betænkelighed at lægge Nielsens Forklaring i dens Helhed til Grund ved Sagens Paadømmelse og herefter at anse det for bevist, at Nielsen har udført Tyveriet efter Aftale med Bast.

Efter Omstændighederne vil Tyveriet være at tilregne Arrestanterne som simpelt.

VII. Ved begge Arrestanters med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelser er det bevist, at de har gjort sig skyldige i følgende Forhold:

Efter Aftale med Arrestanten Nielsen om at skaffe Penge til fælles Fordel ved Bedrageri telefonerede Bast den 15 Maj 1917 Klokken ca. 4 Eftermiddag til Slagtermester Hans Christian Trønning, om denne vilde sende en Oksesteg paa 8—9 Pund til Hestehandler Trygg Levin Hansen, Søndre Boulevard 4, idet han samtidig anmodede om, at Budet maatte

medbringe Byttepenge til en 100 Kroneseddel. I Forstaaelse med Bast udfyldte Nielsen derhos en sædvanlig Anvisningsblanket, saaledes at den fik følgende Indhold:

»Bikuben 1 Afd.

København, den 15/5 1917.

Imod denne 1503 Anvisning behager Herr Tyrch Levin Hansen at betale til Herr Tørring eller Ordre den Summa Et Hundrede Kroner og stille samme i Regning 15 Maj 17 Advis

H. 100 Kr.«

Anvisningen underskrev han falskeligen med Navnet »T. L. Hansen«, hvorved han sigtede til ovennævnte Trygg Levin Hansen. Da Trønnings Bud indfandt sig paa det aftalte Sted med Oksestegen og 87 Kr. 91 Øre i Byttepenge, kom begge Arrestanter til Stede, og Bast narrede nu Budet til at give Arrestanten de 87 Kr. 91 Øre tilbage paa Anvisningen, som Budet ansaa for ægte og rigtig.

Forsaavidt Bast senere under Sagen har tilbagekaldt den Tilstaaelse, vil der intet Hensyn kunne tages hertil.

VIII. Hørkræmmer Niels Peter Nielsen har forklaret, at Arrestanten Bast den 18 Maj 1917 indfandt sig hos ham og foregav at have 8 Tdr. Kartofler beroende paa Godsbanegaarden, hvilke han tilbød at sælge. Nielsen købte Kartoflerne af Arrestanten og betalte ham 62 Kr. i Forskud i Tillid til Rigtigheden af Arrestantens Opgivende om, at Kartoflerne var paa Efterkrav og skulde indløses. Bast og Niels Peter Nielsens Broder, Johan Nielsen, skulde derefter møde paa Banegaarden for at faa Kartoflerne udleverede, men Bast forsvandt med Pengene, og Kartoflerne fandtes ikke paa Banegaarden.

Bast har erkendt af Hørkræmmer Nielsen at have modtaget og til egen Fordel at have forbrugt 62 Kr., der blev betalt ham som Forskud paa 8 Tdr. Kartofler, som Arrestanten urigtigt foregav at have liggende paa Efterkrav paa Godsbanegaarden. Han er til Forklaring af sin Adfærd fremkommen med nogle Udflugter om, at han selv var blevet snydt for en Sending Kartofler, som han ventede, og har — i Strid med sin afgivne Tilstaaelse — villet gøre gældende, at de 62 Kr. blev ydet ham af Hørkræmmeren ikke som Forskud, men som almindeligt Laan, men disse forskellige Anbringender maa anses for løgnagtige.

IX. Ved Arrestanten Basts med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det bevist, at denne Arrestant den 21 Maj 1917 svigagtigt har tilegnet sig og til egen Fordel solgt en Enspændervogn, forspændt med en rød Vallak, alt af Værdi 700 Kr., hvilket Køretøj han samme Dag havde lejet af Jærnhandler Vilhelm Pettersson til midlertidig Afbenyttelse.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse: Bast efter Straffelovens §§ 231 I, jfr. § 54, 251, jfr. tildels § 46, 253, 268 og 275, jfr. § 268, Nielsen efter §§ 228 251, jfr. § 46, 268 og 275, jfr. § 268, efter Omstændighederne og for Nielsens Vedkommende under Hensyn til Straffelovens § 37 og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 15, Bast med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, Nielsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og have in solidum at betale Aktionens Omkost-

ninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 50 Kr. til hver samt efter derom nedlagt Paastand i Erstatning til Slagtermester Hans Christian Trønning 87 Kr. 91 Øre.

Af Aktionsomkostningernes samlede Beløb betaler Bast ikke over $^6/_9$ og Nielsen ikke over $^7/_9$.

Nr. 310 **Ana Louisa Pedersen Kielmann** med Kurator, Bagermester **Hans Peter Hansen Sørensen** (V. Kondrup)

mod

Frederiksberg Birks Skifteret, der behandler Boet efter afdøde **Frederik Daniel Løwener,** og **Carl Holger Visby Løwener** (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Arveret efter bemeldte Afdøde.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 11 November 1915: Ana Louisa Pedersen Kielmann kan ikke anses arveberettiget i Boet efter afdøde Frederik Daniel Løwener. Intet Stempelforbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Juli 1916: Den indankede Skifteretskendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at der ikke bliver Spørgsmaal om Anvendelse af fremmed Ret, allerede fordi ingen af Parterne har nedlagt Paastand herom, og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Ana Louisa Pedersen Kielmann, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Boet efter den i Brasilien den 2 Marts 1899 afdøde Frederik Daniel Løwener, hvilket Bo behandles af Frederiksberg Birks Skifteret, forsaavidt angik Afdødes her i Landet værende Ejendele, paastod Appellanten, Bagermester H. P. H. Sørensen, som Tilsynsværge for Ana Luisa Pedersen Kielmann sin nævnte Myndling kendt arveberettiget i Boet som ægtefødt Datter af Afdøde. Herimod protesterede Appelindstævnte, Carl Holger Visby Løwener, der er Broder til Afdøde, idet han gjorde gældende, at Ana Luisa Pedersen Kielmann, efter hvad der var oplyst, ikke kunde være Afdødes Barn, og ved Skifterettens Decision af 11 November 1915 statueredes

dette at være rigtigt, hvorfor det decideredes, at Ana Luisa Pedersen Kielmann ikke kunde anses arveberettiget i det heromhandlede Bo.

Denne Decision har Appellanten indanket her for Retten, hvor han under Indstævning dels af Skifteforvalteren paa Boets Vegne dels af Appelindstævnte Carl Holger Visby Løwener ved dennes procesbefuldmægtigede, Afdelingschef Anders Thorvald Rasmus Rozarth, har paastaaet Decisionen ændret i Overensstemmelse med sin under Skiftedisputen nedlagte Paastand, hvorhos han har paastaaet de Appelindstævnte in solidum tilpligtede at udrede skadesløse Sagsomkostninger her for Retten.

De Appelindstævnte, af hvilke Skifteforvalteren har ladet møde for Overretten ved Boets Medhjælper, Overretssagfører Damkier, paastaar Skifteretsdecisionen stadfæstet, hvorhos de, hver for sig fordrer deres Sagsomkostninger her ved Retten godtgjorte af Appellanten.

Under Skiftedisputen er det uomtvistet, at Afdøde og hans Hustru Marie Dorthea Kielmann umiddelbart efter den 5 Juni 1895 at være ægteviede i København rejste til Sydamerika, hvor de bosatte sig i Byen Iquique beliggende i Provinsen Tarapaca i den nordlige Del af Fristaten Chile, at Ægteskabet bestod, indtil Manden efter nogle Aars Omflakken i Sydamerika den 2 Marts 1899 døde i Brasilien, og at Hustruen, der hele Tiden var forblevet boende i Provinsen Tarapaca i Nærheden af Iquique eller i denne By i Mellemtiden — nemlig den 4 Oktober 1898 — havde født Barnet Ana Luisa Pedersen Kielmann, der altsaa maa være avlet omkring Nytaar 1898.

At Sidstnævnte ikke er Datter af Afdøde støttes hovedsagelig paa følgende Oplysninger og ikke særligt bestridte Anbringender:

at Afdøde kun et Aars Tid samlevede med sin Hustru og derefter — senest noget ind i Aaret 1897 — forlod hende, uden at det er oplyst, at han, der beskyldte hende for ægteskabelig Utroskab, siden har genoptaget Samlivet med hende, at det derimod er oplyst, at han i 1897 har opholdt sig i den fra hans oprindelige Bosted i Iquique fjerntliggende sydamerikanske Provins Valparaiso og senere i Buenos Aires og sidst i Rio Janeiro, hvor han døde, som foran ommeldt den 2 Marts 1899, at det fremdeles er oplyst, at hans Hustru efter at være ladt alene en Tid ernærede sig som Selskabsdame i Nærheden af Iquique, men i 1898 vendte tilbage til denne By, hvor hun blev Husholderske for en danskfødt Mand ved Navn Jørgen (Jørge, Jorge) Petersen, hvis Bekendtskab hun havde gjort under sit første Ophold i Iquique, at hun fødte Barnet Ana Luisa Pedersen Kielmann i Jørgen Petersens Hus, at hun i Aaret 1900 indgik Ægteskab med Jørgen Petersen, at nævnte Ægtepar til et offentligt oprettet Dokument i April 1903 lod gøre Tilførsel om, at Ana Luisa Pedersen Kielmann, hvis Fødsel af dem som Forældre de allerede den 6 Oktober 1898 havde anmeldt til Civilregistret i Iquique, anerkendtes som deres naturlige Barn, samt at der om denne Anerkendelse er sket særlig Tilføjelse til det ommeldte Register. Maria Dorthea Kielmann afgik ved Døden i Aaret 1905, og hendes anden, foran omtalte, Mand, der for Tiden er bosat her i Danmark, har til Brug under nærværende Retstvist afgivet den Erklæring, at han anser sig for at være Fader til Ana Luisa Pedersen Kielmann.

Der maa nu vel gives Appellanten Medhold i, at det ikke ved samtlige foran anførte Omstændigheder er bevist, at den omstridte Paternitet ikke kan henføres til Afdøde Frederik Daniel Løwener, idet den Mulighed fremdeles er tilstede, at han under et kortere Samliv eller Samvær med sin Hustru omkring Nytaar 1898, om hvilket Eftertiden ikke har nogen Efterretning, kan have avlet Barnet Ana Luisa Pedersen Kielmann. Om der skal tillægges en saadan Mulighed retlig Betydning derhen, at Barnet, indtil absolut Bevis er ført for det modsatte, anses for at være født som Ægtebarn, maa imidlertid afgøres efter hvad der paa Avlingstiden i saa Henseende var gældende Ret paa Forældrenes Hjemsted — altsaa i det foreliggende Tilfælde efter udenlandsk (chilensisk, eventuelt anden sydamerikansk) Ret. Til Bedømmelse af dennes Standpunkt til det berørte Retsspørgsmaal foreligger der imidlertid ikke tilstrækkeligt Materiale under Sagen, og Tvisten om Ana Luisa Pedersen Kielmanns Egenskab som ægte Barn af Afdøde og hendes heraf flydende Arveberettigelse maa derfor løses uden at den nys berørte Retsregel kan komme i Betragtning. Derimod maa det blive afgørende, at Jørgen Petersen og Maria Dorthea Kielmann til det paagældende offentlige Register umiddelbart efter Ana Luisa Pedersen Kielmanns Fødsel har anmeldt, at hun er deres Datter, samt har forlangt, at deres Navne skulde anføres i Registret, at den nævnte Anmeldelse er blevet modtaget, og det nævnte Forlangende efterkommet, at det i samme Register findes bemærket, at det af et for Notarius Publicus oprettet Dokument fremgaar, at de angivne Forældre efter at være blevet gifte har anerkendt Ana Luisa Pedersen Kielmann som deres naturlige Barn, og at denne Anerkendelse er modtaget af Barnets beskikkede Formynder »i Overensstemmelse med Loven«. Naar henses hertil og det iøvrigt Oplyste kan det ikke antages, at Ana Luisa Pedersen Kielmann er Datter af Afdøde, og den indankede Skifteretsdecision vil derfor være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten findes at burde ophæves.

Fredag den 15 Februar.

Nr. 465. Overretssagfører O. Fich

mod

Laurids Mathiasen Lauridsen (Def. Henriques),

der tiltales for Mælkeforfalskning og Overtrædelse af Margarineloven af 19 April 1907.

Hørsholm Birks Ekstrarets Dom af 30 Januar 1917: Tiltalte, Mejeriejer Laurids Mathiasen Lauridsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage samt betale i Erstatning til Hærens Overkommando 1176 Kr. og til Enkefru Marie Peidersen 77 Kr. 34 Øre. Tiltalte bør endvidere betale i Salær til Aktor, Overretssagfører Jacobsen, 20 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Raaschou, 15 Kr.

Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 September 1917: Tiltalte Laurids Mathiasen Lauridsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tyve Dage og til Hørsholm Birks Politikasse bøde et Hundrede Kroner. Saa bør Tiltalte og betale Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer, samt i Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Olivarius, 60 Kroner. Den idømte Bøde at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved som i den indankede Dom under I nævnt at sælge til Menneskeføde under Benævnelsen Kærnemælk et Produkt, bestaaende foruden af ca. $^2/_3$ Kærnemælk af ca. $^1/_3$ Skyllevand, som Tiltalte havde tilsat Kærnemælken efter at denne var tømt ud fra Kærnen, har han overtraadt Bestemmelsen i Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5, 1 Stk. Herved maa det blive uden Betydning, at den Mulighed ikke kan anses helt udelukket, at Produktets Indhold af Tørstof ikke laa under den Grænse, der nu er fastsat ved Anordning Nr. 21 af 30 Januar 1917. For sit her nævnte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 278, 1 Stk.

Under Sagen maa det anses for oplyst, at Tiltalte i Tiden fra den 1 Maj til den 17 Juni 1916 ikke blot een Gang, men nogle Gange har gjort sig skyldig i et Forhold som det i Dommen under II nævnte, og Tiltalte vil herefter ogsaa for saa vidt være at anse efter Straffelovens § 278, 1 Stk.

Hvad dernæst angaar det i Dommen under III nævnte Forhold, vil der efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger være at gaa ud fra, at Tiltalte ihvertfald tildels har beregnet sig Betaling for Mælken, saaledes som dennes Vægt var, efter at der var blevet tilsat Is. Herefter og iøvrigt i Henhold til den i Dommen for dette Forholds Vedkommende givne faktiske Fremstilling vil Tiltalte ligeledes forsaavidt være at anse efter Straffelovens § 278, 1 Stk.

Hvad endelig angaar det i Dommen under IV omtalte Forhold, maa det billiges, at Tiltalte forsaavidt er bleven anset efter Lov Nr. 92 af 19 April 1907 § 22 jfr. § 10.

Den af Tiltalte efter de ovennævnte Lovbestemmelser forskyldte Straf findes at burde bestemmes under eet til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Tiltalte vil derhos have at betale i Erstatning til Hærens Overkommando 1176 Kr. og til Enkefru Maren Peidersen 77 Kr. 34 Øre.

I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Laurids Mathiasen Lauridsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale i Erstatning til Hærens Overkommando 1176 Kroner og til Enkefru Maren Peidersen 77 Kroner 34 Øre. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Overretssagfører O. Fich og Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hørsholm Birks Ekstraret efter Tiltalte Laurids Mathiasen Lauridsens Begæring hertil indankede Sag er nævnte Laurids Mathiasen Lauridsen, der er født den 9 Januar 1868, og som ikke har været tidligere tiltalt eller straffet, bortset fra, at han som Ejer af Kajrød Mejeri 1) i Januar 1915 for Overtrædelse af Lov Nr. 20 af 5 Februar 1904 § 6 har betalt en Bøde paa 25 Kr. til Statskassen, 2) i December 1915 for lignende Overtrædelse har betalt en Bøde paa 35 Kr. til Statskassen og 3) den 18 Juli 1916 for Overtrædelse af Lov Nr. 129 af 12 April 1911 § 2, 2det Stk., og § 7, 1ste Stk., har vedtaget en Bøde paa 100 Kr. til Statskassen, sat under Tiltale for Mælkeforfalskning og Overtrædelse af Margarineloven af 19 April 1907.

Sagens Omstændigheder, forsaavidt den foreligger til Paakendelse for Overretten, er følgende:

I. Tiltalte, der i Tiden fra den 5 Juni 1914 til den 8 September 1916 har været Ejer af fornævnte Mejeri, har til Stadighed behandlet Kærnemælken paa den Maade, at han, efter at Fløden var kærnet, har afskyllet Smørret i selve Kærnen med 2 Hold Vand og dernæst ledet disse 2 Hold Vand ind i den Beholder, hvori Kærnemælken var løbet ned, efter at den var ledet fra Kærnen. Ved denne Fremgangsmaade har Tiltalte saaledes forøget Mængden af den Vare, han har solgt som Kærnemælk, i hvilken Henseende han har oplyst, at han har kærnet mindst 5 Gange hver Uge og hver Gang faaet ca. 200 kg ren Kærnemælk, og at han ved hver Kærning har brugt ca. 100 kg Vand til at skylle Kærnen med, saaledes at han har kunnet sælge ialt ca. 300 kg, hvoraf $^2/_3$ altsaa var ren Kærnemælk og $^1/_3$ Skyllevand. Ifølge en anstillet Beregning, som Tiltalte har erklæret sig enig i, har Tiltalte af den saaledes behandlede Kærnemælk produceret ..... 174,000 kg

Heraf er solgt:

1) Til Høveltelejren à 7 Øre pr. kg.....	31,200 kg	
2) Til Sandholmlejren à 7 Øre pr. kg.....	19,200 —	
3) Til Enkefru Maren Peidersen, tidl. af Frederiksdal Mejeri, tilligemed forskellige Kunder i Birkerød, à 4 Øre pr. kg.....	17,400 —	
(hvoraf $^1/_3$ til Fru Peidersen)	———	67,800 —
		Resten 106,200 kg

er efter Tiltales Forklaring leveret til hans Leverandører til Svineføde for 2 Øre pr. kg.

Ved sin Fremgangsmaade har Tiltalte herefter indvundet:

1) Fra Høveltelejren (nemlig 10,400 kg Vand à 7 Øre)..... 728 Kr.
2) Fra Sandholmlejren (nemlig 6400 kg Vand à 7 Øre)..... 448 —
3) Fra Enkefru Peidersen m. fl. (nemlig 5800 kg Vand à 4 Øre) 232 —

Ialt.... 1408 Kr.

For at have behandlet Kærnemælken paa denne Maade blev Tiltalte ved Ekstrarettens Dom af 30 Januar 1917 anset efter Straffelovens § 278 I. Da derhos saavel Overkommandoen paa Lejrenes Vegne som Enkefru Peidersen havde forlangt i Erstatning henholdsvis 1176 Kr. og 77 Kr. 34 Øre, blev Tiltalte endvidere ved Dommen dømt til at udrede de paagældende Beløb.

Efter stedfunden Reassumtion af Sagen har denne været forelagt Sundhedsstyrelsen med Forespørgsel om, hvorvidt den paagældende Kærnemælk i Henhold til Justitsministeriets Anordninger Nr. 142 af 12 Maj 1916 og Nr. 21 af 30 Januar 1917 maatte falholdes som Kærnemælk, og hvorvidt den af Tiltalte benyttede Fremgangsmaade, nemlig at tilføre Kærnemælken et saa stort Kvantum Skyllevand som angivet, kunde antages i Almindelighed at anvendes, og Sundhedsstyrelsen har herefter i Skrivelse af 6 Juli 1917 udtalt følgende:

»Efter Justitsministeriets Anordning af 30te Januar 1917, som fastsætter 6,5 pCt. som mindste tilladelige Indhold af fedtfrit Tørstof i Kærnemælk, kan det ikke anses for ulovligt at falholde som »Kærnemælk« et Produkt, der faktisk bestaar af $^2/_3$ ren Kærnemælk og $^1/_3$ Skyllevand, saafremt det falholdte Produkt er det, der bliver tilbage i Smørkærnen, efter at Smørret er borttaget fra denne (jfr. Anordningens Definition af Kærnemælk).

Selv om Anvendelsen af saa store Mængder Skyllevand, at Indholdet af ren Kærnemælk i det endelige Produkt nedsættes til $^2/_3$, ingenlunde kan kaldes almindelig, viser dog Undersøgelser fra statsautoriserede Laboratorier her i Landet, at en Vandtilsætning som den anførte ikke træffes helt sjælden.«

Efter det saaledes foreliggende findes det betænkeligt at statuere, at Tiltalte paa dette Punkt har gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold. Tiltalte vil derfor forsaavidt være at frifinde, og der bliver herefter ikke Spørgsmaal om at tage de nedlagte Erstatningspaastande under Paakendelse.

II. Fredag den 5te Maj 1916 rekvireredes der fra 15de Bataillons Husholdning i Høveltelejrern 500 kg Kærnemælk. Da Tiltalte den nævnte Dag ikke havde et saa stort Kvantum Kærnemælk, beordrede han en paa Mejeriet ansat Mejerist, Lars Christian Vestergaard, til at lede Vand direkte fra en Vandhane ned i Kærnemælken, der allerede var tilsat det fra Kærnen afledede Skyllevand, saaledes at der fremkom det rekvirerede Kvantum kg. Denne Vare solgte Tiltalte herefter til Bataillonen for 8 Øre pr. kg.

Efter det foreliggende maa det antages, at den paagældende Vare har bestaaet af omtrent ½ ren Kærnemælk og ½ Vand.

Med Hensyn til, om Tiltalte oftere end ved den nævnte Lejlighed har tilsat Kærnemælken Vand direkte fra Vandhanen, forklarede Mejerist Vestergaard i et Forhør den 17 Juni 1916, at han efter Tiltaltes Ordre »havde gjort dette et Par Gange før«, hvilken Forklarings Rigtighed Tiltalte i samme Forhør erkendte, og sin Forklaring har Vestergaard gentaget under det optagne Reassumtionsforhør, idet han, der herunder har forklaret, at det passerede »nogle faa Gange«, og at han ved, at det er sket mere end een Gang, alene har tilføjet, at han ved Ordene »et Par Gange før« har sigtet ikke til et Par Gange før den 5 Maj, men til Tidsrummet før den 17 Juni, da han var i Forhør. Tiltalte har derimod under Reassumtionsforhøret fastholdt, at han kun hin ene Gang har ladet Vand lede direkte fra Vandhanen ned i Kærnemælken. Under Hensyn til Ubestemheden af Tiltaltes oprindelig videregaaende Tilstaaelse vil denne ikke kunne lægges til Grund for Paadømmelsen, og der er ejheller paa anden Maade tilvejebragt Bevis for, at Forholdet har fundet Sted oftere end af Tiltalte senest erkendt.

I den fornævnte Skrivelse af 6 Juli 1917 har Sundhedsstyrelsen udtalt følgende:

»Det maa uavivlsomt betegnes som en Overtrædelse af nævnte Anordning, naar en Vare, bestaaende af halvt ren Kærnemælk og halvt Vand, forhandles som Kærnemælk, idet en saadan Vares Tørstofindhold ikke kan være væsentlig højere end 4,7 pCt. Tilsætning af saa store Mængder Skyllevand, at det endelige Produkt bliver fortyndet med halvt Vand, er absolut stridende mod Skik og Brug.

Overhovedet maa det formentlig anses for stridende mod Anordningen at tilsætte Vand til Kærnemælken, efter at Kærningen og Nedskylningen af Smørret er tilendebragt; og en forsætlig Tilblanding af Vand til den fra Kærnen udtømte, til Falholdelse bestemte Kærnemælk (f. Eks. direkte fra Vandhanen) maa betegnes som Forfalskning, selv om Tørstofindholdet ikke derved bringes ned under den i Anordningen fastsatte Minimumsgrænse.«

Det af Tiltalte saaledes udviste Forhold, for hvilket han ved Ekstrarettens Dom er anset efter Straffelovens § 287 I, findes at maatte henføres under denne Lovbestemmelse, sammenholdt med Lov Nr. 108 af 18 April 1910 § 5.

III. Under Sagen har Tiltalte endvidere erkendt, at han har tilsat den fra Mejeriet til Lejrene solgte skummede Mælk Is. I saa Henseende forklarede Tiltalte oprindelig til en den 27 Oktober 1916 optaget Politirapport, at han havde tilsat hver Spand Mælk ca. 7 kg Is, og at en saadan Spand indeholdt 50 kg Mælk, men at Isen kun tilsattes, for at Mælken kunde holde sig frisk, og at han kun havde beregnet sig Betaling for selve Mælken, men ikke for Isen, og denne Forklaring vedstod Tiltalte i et den 2 November s. A. afholdt Forhør.

Under det optagne Reassumtionsforhør har Tiltalte imidlertid gjort gældende, at Forklaringen til Politirapporten skyldtes en Misforstaaelse, samt hævdet, at det paagældende Kvantum Is kun tilsattes de store Beholdere eller Tønder, hvori den skummede Mælk opbevaredes, og

hvorfra den fordeltes i Spandene, og at en saadan Beholder eller Tønde indeholdt ca. 250 kg Mælk, medens hver Spand som anført indeholdt 50 kg Mælk, og at Tilsætningen af Is kun fandt Sted paa varme Dage.

Til denne af intet bestyrkede Forklaring vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages, hvorimod Tiltaltes oprindelige Forklaring, der er bekræftet ved de af fornævnte Mejerist Vestergaard og en anden Mejerist afgivne Forklaringer, vil være at lægge til Grund for Paadømmelsen.

Sundhedsstyrelsen har i den oftnævnte Skrivelse af 6 Juli 1917 udtalt følgende:

»Ved Anordning Nr. 142 af 12 Maj 1916 er det forbudt som »skummet Mælk« at falholde Mælk, hvortil der er tilsat fremmede Stoffer af nogen Art, herunder ogsaa Is. Tilsætning af Is til Mælk, der falholdes maa betegnes som Mælkeforfalskning, idet Tilsætningen har samme værdiforringende Indflydelse paa den paagældende Mælk som Tilsætning af en tilsvarende Mængde Vand.«

Da Tiltalte imidlertid efter sin Forklaring ikkun har beregnet sig Betaling for selve Mælken og ikke tillige for den tilsatte Is og derhos angiver kun at have tilsat Isen, for at Mælken kunde holde sig frisk, og da Tiltalte saaledes hverken vil have handlet i Berigelseshensigt eller med Hensigt at forfalske Mælken, og det findes betænkeligt at forkaste denne Forklaring, vil Tiltalte, der for det paagældende Forhold ved Ekstrarettens Dom er anset efter Straffelovens § 257, forsaavidt være at frifinde.

IV. Endelig har Tiltalte erkendt, at han i Størstedelen af den Tid, han har ejet Kajrød Mejeri, har forhandlet og haft Margarine henstaaende i Mejeriets Lokaler, i hvilke der var kærnet Smør, som var omæltet til Salg.

For dette Forhold vil Tilalte, som ved Underretsdommen antaget, være at anse efer § 22, jfr. § 10, i Lov Nr. 92 af 19 April 1907 om Tilvirkning af Margarine m. m.

Den af Tiltalte forskyldte Straf findes i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelser og under Hensyn til Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13 at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og til en Hørsholm Birks Politikasse tilfaldende Bøde af 100 Kroner. Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte er anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, samt som foran anført dømt til i Erstatning til Hærens Overkommando og til Enkefru Maren Peidersen at betale henholdsvis 1176 Kr. og 77 Kr. 34 Øre, vil i Overensstemmelse hermed være at forandre, hvorimod dens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede, vil være at stadfæste.

I Salær til Aktor for Overretten vil Tiltalte, der selv har sørget for sit Forsvar for denne Ret, derhos have at betale 60 Kr.

Tirsdag den 19 Februar.

Nr. 69. Gaardejer **Jens Christian Larsen**
(Overretssagf. Zahle)

mod

Gaardejer **Thorvald Frithiof Ernstsen** (Asmussen)

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte er pligtig til at respektere en ikke tinglæst Lejeret med Hensyn til en Del af en af ham købt Ejendom.

Arts-Skippinge Herreders ordinære Rets Dom af 11 Marts 1916: Indstævnte Gaardejer Jens Christian Larsen af Bjerre bør under Tvang af en Holbæk Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde stor 5 Kr., for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, til Citanten, Gaardejer Thorvald Frithiof Ernstsen af Bjerre udstede Skøde paa Matr. Nr. 114 og 140 af Bjerre i Svallerup Sogn, af Hartkorn, henholdsvis 1 Skp, 1 Fdk. 1¼ Alb. og ½ Alb. paa Vilkaar som i foranførte Deklaration af 31 Oktober 1876 og foran nærmere er stipuleret. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Juli 1916: Med det ovennævnte Forbehold bør Underretsdommen ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Tvangsmulkternes Erlæggelse regnes fra denne Doms Forkyndelse. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforhold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret er der Enighed om, at Indstævnte har Ret til at kræve, at Appellanten giver ham Skøde paa de i den indankede Dom nævnte Lodder Matr. Nr. 114 og 140 af Bjerre, og Tvisten drejer sig herefter alene om, hvorvidt Indstævnte er pligtig at respektere den Lejeret med Hensyn til de nævnte Lodder, som Appellanten maa antages at have faaet overdraget ved det i Dommen omtalte, den 30 Marts 1911 daterede Dokument.

I Henhold til kongelig Bevilling af 6 November 1917 har Appellanten for Højesteret fremsat den Paastand, at hans Lejeret med Hensyn til Matr. Nr. 114 og 140 — uanset at denne Ret ikke var behørigt tinglæst — har Fortrin for den Ret med Hensyn til de samme Lodder, som Indstævnte fik overdraget ved Skødet af 15 Juli 1911. Denne Paastand er imidlertid uhjemlet. Efter Frdn. 25 November 1831 § 1 er en Lejeret som den ved Dokumentet af 30. Marts 1911 stiftede netop kun, naar den er behørigt tinglæst, fuldt beskyttet overfor senere godtroende Erhververe af en saadan Ret som den, der ved Skødet blev overdraget Indstævnte.

Appellanten har nu ikke for Højesteret gjort gældende, at Indstævnte senere har anerkendt Lejemaalet, og Sagens Afgørelse vil herefter komme til at bero paa, om Indstævnte, da han fik den ovennævnte Ret med Hensyn til Lodderne overdraget, vidste, at Lejeretten var indrømmet Appellanten, eller ialtfald burde have været vidende herom. I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa dette Spørgsmaal imidlertid besvares benægtende, og herefter vil Dommen i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste. Efter den Anledning, som Proceduren for Højesteret giver, bemærkes herved, at det i Dommen tagne Forbehold maa forstaas saaledes, at Indstævnte og efterfølgende Ejere af Ejendommen Matr. Nr. 20 b og 83 b af Bjerre skal overtage Udredelsen af en saadan Del af den Ejendommen Matr. Nr. 20 a og 83 a sammesteds paahvilende Arvefæsteafgift m. m., som svarer til Forholdet mellem det Hartkorn, hvortil henholdsvis Matr. Nr. 114 og 140 og den samlede Ejendom er ansat.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fristen for Skødets Udstedelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Jens Chr. Larsen, til Indstævnte, Gaardejer Thorvald Frithiof Ernstsen, med 400 Kr. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Deklaration af 31 Oktober 1876, tinglæst den 13 Januar 1877, erkendte Karen Esbensdatter, Enke efter Arvefæstegaardejer Lars Nielsen i Bjerre, for sig og efterfølgende Arvefæsteejere af Gaarden Matr. Nr. 20 a og 83 a, Bjerre, at have for bestandig overdraget til sin Søn Peter Larsen og efterfølgende Ejere af hans Arvefæsteejendom Gaarden Matr. Nr. 20 b og 83 b af Bjerre Brugsretten til Halvdelen af Deklarationsudstederskens Gaards Andel $^1/_{16}$, altsaa $^1/_{32}$ Del i de ikke udskiftede Fælleslodder Matr. Nr. 71 og 84 af Bjerre By, Svallerup Sogn, paa Vilkaar, at han og fremtidige Ejere af hans Gaard tilsvarede hende og hendes Gaards efterfølgende Ejere som Vederlag for kgl. Skatter og offentlige Afgifter, Tiender og Arvefæsteafgifter: i Penge 4 Kroner, som skulde betales inden hvert Aars Udgang, og 1 Td. Byg, som skulde betales efter hvert Aars Kapitelstakst inden 14 Dage, efter at den er sat. Det bestemmes derhos bl. a. i Deklarationen, at dersom de omhandlede Bjerre Gaardmænd tilhørende Fælleslodder i Tiden bliver udstykkede, er Ejeren af Matr. Nr. 20 b og 83 b berettiget til at erholde sin Andel ($^1/_{32}$) udlagt deri og der-

paa at blive meddelt lovligt Skøde, imod at han betaler alle dermed forbundne Omkostninger, og fremtidig overtager Udredelsen af Udstederskens Gaards Skatter, Arvefæsteafgift, Rekognition og andre Byrder i Forhold til det Hartkorn, der kommer til at paahvile den ham tildelte Parcel, hvorimod han selvfølgelig fritages for at tilsvare den i Deklarationen bestemte Afgift 4 Kroner og 1 Td. Byg aarlig.

Under nærværende fra Arts-Skippinge Herreders ordinære Ret hertil indankede Sag paastod i første Instans Apelindstævnte, Gaardejer Thorvald Frithiof Ernstsen, Bjerre, som ved Skøde af 15 Juli 1911, tinglæst den 29 s. M., fra daværende Gaardejer Niels Larsen af Bjerre erholdt overdraget Ejendommen Matr. Nr. 20 b, 83 b og 31 a af Bjerre By, Svallerup Sogn, saaledes at der under Overdragelsen var indbefattet »den til Ejendommen knyttede Brugsret til Matr. Nr. 114 og 140 af Bjerre, skyldsat for Hartkorn henh. 1 Skp. 1 Fdk. 1¼ Alb. og 0½ Alb. mod Vederlag til Ejeren af Matr. Nr. 20 a og 83 a af Bjerre aarlig 1 Td. Byg og 4 Kr.«, og saaledes at Ejendommen solgtes med de Rettigheder og Forpligtelser, hvormed den havde tilhørt Sælgeren og tidligere Ejere — Ejeren af Matr. Nr. 20 a og 83 a, Appellanten, Gaardejer Jens Christian Larsen, Bjerre, kendt pligtig til, under Tvang af en daglig Bøde, til Appelindstævnte at udstede Skøde paa ovennævnte Matr. Nr. 114 og 140, som hvilke den i Deklarationen af 31 Oktober 1876 nævnte Toogtredivtedel i de ikke udskiftede Fælleslodder Matr. Nr. 71 og 84 af Bjerre nu er udskiftet og matrikuleret, overensstnmmende med Deklarationens Vilkaar og et under Sagen fremlagt Concept. Appelindstævnte paastod sig derhos tillagt Sagens Omkostninger for Underretten.

Appellanten paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst, hvorhos han nedlagde en subsidiær Paastand.

Ved Underrettens den 11 Marts d. A. afsagte Dom tilpligtedes Appellanten under Tvang af en Holbæk Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde, stor 5 Kroner, for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, at udstede Skøde til Appelindstævnte paa Matr. Nr. 114 og 140 af Bjerre, Svallerup Sogn, af Hartkorn henholdsvis 1 Skp. 1 Fdk. 1¼ Alb. og 0½ Alb. paa Vilkaar som i Deklaration af 31 Oktober 1876 indeholdt, nemlig at Appelindstævnte betaler de med Skødet forbundne Omkostninger, at Appelindstævnte overtager Udredelsen af de de tilskødede Lodder paahvilende, fremtidig forfaldende Skatter, Arvefæsteafgift, Rekognition og andre Byrder efter Loddernes Hartkorn, og at den i bemeldte Deklaration fastsatte aarlige Afgift af 4 Kroner og 1 Td. Byg for Brugsretten til de tilskødede Lodder bortfalder og fremtidig ikke skal svares.

Sagens Omkostninger ophævedes.

Her for Retten paastaar Appellanten den indankede Dom forandret derhen, at Appellanten frifindes med Tillæg af Sagens Omkostninger for begge Retter. Appelindstævnte har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Appellanten har under sin Procedure gjort gældende, at det af Appelindstævntes Skøde vil ses, at han kun har faaet overdraget Brugsreten til Matr. Nr.114 og 140, men ikke Retten til at faa Skøde paa disse Matr. Nr.e, at Appellanten har en Lejeret over Parcellerne for Tiden indtil 1ste Maj 1931, hvilken Lejeret i hvert Fald maatte forbeholdes i

det eventuelle Skøde til Appelindstævnte, samt at det fremlagte Skødeudkast dernæst heller ikke med Hensyn til Ordningen af Arvefæsteafgift og Rekognition rammer det rigtige, idet Skødeudkastet i saa Henseende bestemmer, at Appelindstævnte skal overtage, hvad der paahviler det tilskødede, medens det rette Forhold skal være, at der ved Udstykningen er paalagt Appellantens Ejendom Matr. Nr. 20 a af Bjerre den Lodderne vedrørende Arvefæsteafgift 1 Td. Byg aarlig og i Rekognition ved Ejerskifte et Aars Afgift, i hvilken Henseende Appellanten derfor i hvert Fald ved det eventuelle Skøde maatte have Kompensation.

Hvad nu først angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt Appelindstævnte efter Skøde af 15 Juli 1911 har Ret til at begære Skøde paa de titommeldte Matr. Nr. 114 og 140, de saakaldte Oslodder, da findes det — hvis man ikke opfatter de af Deklaration af 31 Oktober 1876 med Hensyn til Udstykning trufne Bestemmelser saaledes, at det ved selve Udstykningen skulde have sin Afgørelse, om Ejeren af Matr. Nr. 20 b og 83 b skulde have Skøde paa bemeldte Oslodder, (jfr. Ordene: »i Tiden bliver udstykkede, er Ejeren af Gaarden Matr. Nr. 20 b og 83 b berettiget til at erholde sin Andel — $^1/_{32}$ —udlagt deri, og derpaa at blive meddelt lovligt Skøde«), men saaledes at Deklarationen vedblivende har Gyldighed, selv efter at Udstykningen forlængst er bragt i Orde, i hvilken sidste Opfattelse Parterne efter Proceduren er enige, — at Appelindstævnte efter sit Skøde, ved at opnaa Brugsretten til Oslodderne og ved at indtræde i den erhvervede Ejendoms Rettigheder, for saa vidt har erhvervet fornødent Grundlag til at kræve Skøde paa Oslodderne, i hvilken Henseende det maa blive uden Betydning, om Appelindstævntes Sælger, som af Appellanten anbragt, — ifølge en af Sælgeren afgiven Vidneforklaring, fordi han ikke vilde betale Omkostningerne — ikke for sit Vedkommende har villet gøre Brug af Retten til at erholde Skøde paa de nævnte Lodder, hvorved bemærkes, at der hverken ved Skødet af 15 Juli 1911, cfr. foran, eller paa anden Maade var bragt noget til Tredjemands Kundskab om et saadant Bortfald af den tinglæste Ret for Ejeren af Matr. Nr. 20 b og 83 b til at kunne kræve Skøde paa Oslodderne.

Med Hensyn dernæst til den af Appellanten paaberaabte Lejeret, da støtter han denne paa et Dokument af 30 Marts 1911, hvorved ovennævnte Gaardejer Niels Larsen af Bjerre til ham for Tiden indtil 30 April 1931 dels — bortset fra Strandretten og Retten til at skære Lyngtørv — bortlejer den Halvdel af de Lodder, hvortil Niels Larsen har haft Brugsretten ifølge Deklaration af 31 Oktober 1876, dels bortlejer Retten til Eftergræsning paa Randengen og Stærekrogen af Ejendommen Matr. Nr. 83 b af Bjerre. Nævnte Dokument blev den 1 April 1911 tinglæst, og Notering skete dengang for Randengens og Stærekrogens Vedkommende paa Matr. Nr. 83 b, men for de af Deklarationen omfattede Lodders Vedkommende i Overensstemmelse med Dokumentet paa Matr. Nr. 113 og 139 af Bjerre. En senere af Appellanten egenmægtig foranstaltet Tinglæsning — af 2 December 1911 — og Notering paa Matr. Nr. 114 og 140 som værende den formentlig rette Betegnelse for de paagældende Lodder findes at maatte blive uden Betydning for Sagen.

Foreløbig bemærkes, at det, som det fremgaar af Appellantens ovenfor udviklede Standpunkt, ikke af Appellanten gøres gældende, at Brugs-

retten efter Deklarationen til Oslodderne er falden sammen — og derved Deklarationen gjort uden Betydning — ved en Tid i Henhold til Dokument af 30 Marts 1911 i det væsentlige at have været paa samme Haand som Ejendomsretten til Lodderne, men at Appellanten henholder sig til Skødet af 15 Juli 1911, der tillige overdrager Appelindstævnte Brugsretten til Oslodderne.

Der findes nu i det ovennævnte, uden Retsanmærkning ekspederede Skøde af 15 Juli 1911 ingensomhelst Antydning af, at den Appelindstævnte i Henhold til Skødet tilkommende Brugsret til Oslodderne i det væsentlige skulde være illusorisk ved den Appellanten af Appelindstævntes Sælger indrømmede Lejeret til Lodderne, hvorimod der i Skødet kun findes bemærket, at der den 1 April 1911 er læst Lejekontrakt om Randengen og Stærekrogen af Matr. Nr. 83 b indtil 30 April 1931. Der findes dernæst ikke at kunne gives Appellanten Medhold i, at der efter det foreliggende for Appelindstævnte eller den Handelen berigtigende Sagfører har været nogen Anledning til at anstille Undersøgelse af andet end de af Handelen omfattede Matrikelnumres Folier.

Sagens Udfald vil herefter afhænge af, om Appellanten har Ret i et af ham fremført Anbringende om, at det under Samtaler mellem Parterne inden Købet er nævnt, at Oslodderne var udlejede til Appellanten, og at Appelindstævnte i hvert Fald senere har anerkendt hans Lejeret. Den Handlen berigtigende Sagfører Hass, Kallundborg, har som Vidne forklaret, at der af Parterne var udfærdiget en Slutseddel, der intet indeholdt om, at der var læst en Lejekontrakt paa Ejendommen, at Sagføreren, inden han udarbejdede Skøde, gjorde Parterne opmærksomme paa, at der efter Panteregistret var tinglæst en Lejekontrakt om Randenden og Stærekrogen af Matr. Nr. 83 b, samt at der ikke blev omtalt, at Lejemaalet omfattede mere eller andet ,end hvad der fremgik af Panteregistret. Mod Appelinstævntes og hans daværende Kurator, fhv. Lærer H. P. Ernstsens Benægtelse deraf — sidstnævnte har til Sagens Oplysning afgivet edelig Vidneforklaring i saa Henseende — findes det nu ikke af Appellanten godtgjort, at Appelindstævnte og hans Kurator inden Handelens Afslutning har været bekendt med det titommeldte Lejemaal vedrørende Oslodderne. Der findes derhos ikke ved de af Appellanten førte Vidners Forklaring tilvejebragt en saadan Formodning i Sagen, at denne, som af Appellanten forment, kan afgøres ved Partsed, hvorved bemærkes, at den foreliggende eneste i Betragtning kommende herhenhørende Forklaring, der er afgivet af Niels Larsens Tjenestekarl paa Handlens Tid, Alfred Johannes Petersen, dog ikke i anførte Henseenede findes af Betydning, idet den dels angaar et Forhold, der ligger flere Aar tilbage i Tiden, dels ikke er tilstrækkeligt bestemt og navnlig intet udsiger om, at det til Appelindstævnte skulde være sagt, at Lejemaalet angaaende Oslodderne — der var derhos efter Vidnets Formening tillige Tale om Englodderne — var for en længere Aarrække.

Endelig er det mod Appelindstævntes Benægtelse ikke af Appellanten godtgjort, at Appelindstævnte efter senere at være bleven bekendt med Lejemaalet skulde have anerkendt dette.

Efter det anførte maa det billiges, at Underretsdommen har tilpligtet Appellanten at give Appelindstævnte ubegrænset Skøde paa de tit-

ommeldte Oslodder. Skødets Vilkaar findes at maatte bestemmes efter Deklarationen af 31 Oktober 1876 som i Underretsdommen anført, dog at Appelindstævnte maa overtage Udredelsen af den Arvefæsteafgift m. v., som ved Udstykningen er paalagt Ejendommen Matr. Nr. 20 a af Bjerre i Stedet for Matr. Nr. 114 og 140 sammesteds, hvorved bemærkes, at det af en af Appellanten for Underretten fremlagt Afskrift af Holbæk Amts Landvæsenskommisions Protokol fremgaar, at vedkommende Arvefæsteafgiftsberettigede, Besidderen af Aagaard Gods, under Udskiftningen i 1898 af Fællesloddерne i Bjerre Aas indvilgede i at frafalde Panteret for Arvefæsteafgift i samtlige de Andele af Matr. Nr. 71 og 84, som ved Udskiftningen udlagdes Godsets Arvefæstegaarde. Med dette Forbehold vil Underretsdommen, hvis Fastsættelse af Tvangsbøden tiltrædes, og ved hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger det maa have sit Forblivende, være at stadfæste, saaledes at Fristen for Dagmulktens Erlæggelse regnes fra nærværende Doms Forkyndelse.

Sagens Omkostniger for Overretten ophæves.

Torsdag den 21 Februar.

Nr. 235. Mølleejer **Chr. Thorn** (Graae)

mod

Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger
(Overretssagf. Fich)

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte en Skade, der under et Uvejr tilføjedes en Mølle.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Januar 1917: De Indstævnte, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, bør for Tiltale af Citanten, Mølleejer Chr. Thorn af Vester Mariendal, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret forelagte, dels i den indankede Dom fremstillede, dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, derunder særlig en af Lederen af Statens Forsøgsmølle i Askov, Elektroingeniør Arnfred, afgivet, den 8 Februar d. A. dateret Erklæring, kan der ikke gaas ud fra, at den i Dommen omtalte Skade skyldes et Lynnedslag, idet det tværtimod er gjort antageligt, at Skaden er foraarsaget ved, at Møllen i det paagældende Øjeblik blev udsat for stærk Bagvind. Herefter vil Dommen i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Mølleejer Chr. Thorn, til Indstævnte, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, med 400 Kr. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 9 Juni 1915 om Aftenen ca. Kl. 11½ beskadigedes under et stærkt Tordenvejr den Møllejer Chr. Thorn tilhørende Vindmølle, »Vester Mariendal Mølle«, meget betydeligt derved, at hele Møllehatten samt Vingerne styrtede ned og i Faldet knustes og tilføjede selve Møllebygningen forskellig Skade. Møllen var opført i Aaret 1905, dog at den ene Dobbeltvinge var paasat ca. 14 Dage før Beskadigelsen. Thorn, der havde Møllen forsikret mod Brandskade i »Den alm. Brandforsikring for Landbygninger«, anmeldte den paafølgende Dag Skaden til vedkommende Branddirektør, idet han angav, at Skaden skyldtes Lynnedslag, og ved en samme Dag paa Foranledning af Branddirektøren afholdt Vurderingsforretning ansattes Erstatningen for den skete Skade til ialt 6070 Kroner. Møllen blev derefter fuldstændig istandsat i Løbet af Sommeren og den 18 November 1915 paany vurderet til Forsikring i den ovennævnte Brandforsikring.

Imidlertid havde denne efter at have gjort sig bekendt med en i Anledning af Skaden optaget Politirapport af 13 Juni 1915 i Skrivelse af 19 Juli s. A. og senere — efter yderligere at have modtaget 3 Politirapporter af henholdsvis 28 Juli, 5 August og 11 August 1915 — i Skrivelse af 26 August s. A. afvist Thorns Krav paa Erstatning under Henvisning til, at det ikke kunde erkendes at være bevist, at Skaden skyldtes Lynnedslag. Da der efter Brandforsikringens Formening forelaa Stormskade, henviste den Thorn til at gøre sit Krav gældende overfor »Dansk Forsikringsforening mod Stormskade«, hvor Thorn havde Møllen forsikret mod saadan Skade, og til hvilken han iøvrigt allerede den 12 Juni 1915 havde gjort Anmeldelse om, at Møllen var væltet, og at Skaden formentlig var sket »ved Lynnedslag eller Skypumpe«. Da Thorn paany fremsatte sit Krav overfor Brandforsikringen, indvilgede denne i Skrivelse af 14 September 1915 — uden dog at kunne anse sig erstatningspligtig — i, at Forsikringen efter Omstændighederne udredede Halvdelen af den omhandlede Erstatning under Forudsætning af, at Stormskadeforsikringsselskabet betalte den anden Halvdel. Sidstnævnte Selskab afviste imidlertid Sagen som sig ganske uvedkommende, saaledes at den af Brandforsikringen tilbudte Ordning derved bortfaldt.

Under nærværende Sag har derefter Citanten, fornævnte Mølleejer Chr. Thorn af Vester Mariendal, under Paaberaabelse af, at Skaden paa Møllen skyldes Lynnedslag, paastaaet de Indstævnte, Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger, tilpligtet at betale ham den ovenfor nævnte Erstatning, 6070 Kroner, med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Vur-

deringsforretningens Dato, den 18 November 1915, og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte paastaar sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de stadig hævder, at det ikke kan anses godtgjort, at Skaden skyldes Lynnedslag, men at den maa antages at være foranlediget ved Storm.

Citanten har under Henvisning til, at han, saafremt de Indstævnte frifindes under nærværende Sag, vil gøre sit Erstatningskrav gældende overfor nævnte Selskab, »Dansk Forsikringsforening mod Stormskade«, ladet denuntiere lis overfor denne Forening, der ogsaa har ladet give Møde under Sagen.

Straks skal bemærkes, at de Indstævnte ikke ved at foranstalte Vurdering af Skaden eller ved først den 19 Juli 1915 at fremsætte deres Indsigelse imod at godtgøre denne, har afskaaret sig fra at gøre denne Indsigelse gældende herunder Sagen, idet de Indstævnte findes at have haft et berettiget Krav paa ikke at skulle udtale sig om Erstatningsspørgsmaalet, forinden de havde faaet nærmere Underretning om de med Katastrofen forbundne Omstændigheder. Endvidere bemærkes, at de Indstævnte ikke, forsaavidt Skaden virkelig skyldes Lynnedslag, protesterer imod at godtgøre denne, selv om den er sket uden Antændelse, d. v. s. ved et sakaldet »koldt Lyn«.

Sagens Afgørelse vil saaledes afhænge af, om det efter de foreliggende Oplysninger kan anses tilstrækkeligt godtgjort, at den omhandlede Skade skyldes Lynnedslag, hvorved bemærkes, at de Indstævntes Forhold efter Katastrofen ikke vil kunne bevirke nogen Formindskelse af de Fordringer, der maa stilles til dette Bevis, idet Citanten under de foreliggende Omstændigheder maa antages straks at have været klar over, at Spørgsmalet om Aarsagen til Katastrofen var tvivlsom, og saaledes har haft al mulig Opfordring til straks at fremskaffe det Bevismateriale, som det eventuelt senere vilde være forbundet med Vanskelighed eller endog umuligt at tilvejebringe.

Hverken Citanten, der, da Katastrofen indtraf, befandt sig i Ejendommens Stuehus, eller noget af de under Sagen afhørte Vidner, har set eller »mærket« noget til Lynnedslag i Møllen; der skete ikke nogen Antændelse af denne, og der er heller ikke ved den den 10 Juni 1915 afholdte Vurderingsforrening eller iøvrigt forefundet noget sikkert Spor af Lynnedslag. I Følge Citantens Forklaring til Politirapporten af 5 August 1915, en Forklaring, hvis Rigtighed ikke er bestridt og til Dels bestyrkes ved det iøvrigt under Sagen oplyste, fandtes efter Nedstyrtningen de $^3/_4$ af Møllens store Kranhjul siddende fast paa Akselen nede paa Jorden op imod Møllen ved dennes østre Side, medens Resten af Hjulet laa splintret i mange Stykker og spredt med flere Alens Mellemrum i nordlig Retning. En Kobberkugle, der anbragt paa en lang Jernpig sad øverst i Toppen af Møllehatten, fandtes en Snes Alen i lige nordlig Retning fra Møllen. Jernpiggen selv fandtes stikkende i Jorden og omgivet af Møllehatten Øst for Møllen i en Afstand af kun 3—4 Alen. Endvidere har Politibetjent Iver Grave, som optog Rapporten af 13 Juni 1915, som Vidne forklaret, at de beskadigede Dele, deriblandt tykke Bjælker, var splintrede, som om der var gaaet en Granat eller Kugle igennem dem.

Samtlige under Sagen afhørte Vidner, der var til Stede i Katastrofens Øjeblik, har overensstemmende forklaret, at Uvejret da var »lige over Hovedet«, at det lynede og tordnede uafbrudt samt regnede. Derimod er deres Forklaringer ikke overensstemmende med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt det samtidig blæste eller ligefrem stormede.

Anders Peter Thomsen, som, da Nedstyrtningen skete, befandt sig sammen med Citanten i Møllens Stuehus, har forklaret, at det, inden Regnen begyndte, blæste stærkt, men jævnt uden Vindstød, men at Blæsten derefter holdt op.

Anton Christian Michaelsen og Niels Peter Nielsen Ladefoged, der paa det paagældende Tidspunkt befandt sig i et med Møllen sammenbygget Skur, hvor de havde søgt Ly for Uvejret, har i det Hele samstemmende forklaret, at det, da Nedstyrtningen skete, var saa at sige stille uden Blæst, medens det, før Uvejret begyndte, havde blæst stærkt, men jævnt. Sidstnævnte Vidne forklarer dog, at der, medens de opholdt sig i Skuret, kom 3 Vindstød, som ikke forekom Vidnet synderlig stærke. Endvidere hørte begge Vidner lige forinden Nedstyrtningen en stærk Knagen og Bragen; om dette skyldtes det stærke Nedslag af Regnen paa Skurets Tag eller Knagen i Møllens Træværk, kunde Vidnerne ikke klare for sig selv.

Dernæst har Gaardejer Anders Peder Pedersen og Landmand Mikkel Cilius Pedersen, som den paagældende Aften sammen var paa Vejen fra Aalborg forbi Møllen, og som søgte hen til denne for at komme i Ly for Uvejret, samstemmende forklaret, at da de nærmede sig Møllen, rejste der sig en orkanagtig Storm. Lige før de naaede Møllen, saa de, at denne begyndte at gaa for Bagvind, d. v. s. med Vinden rammende Vingernes Inderside i Stedet for Ydersiden. Straks efter hørte Vidnerne et Brag og saa nu, at Møllevingerne og Møllehatten var forsvundne. Vidnerne, som, da Katastrofen indtraadte, var ved at gaa ind i Møllens Stuehus, er enige om, at det da stormede stærkt.

Endelig har Politibetjent Grave i sin fornævnte Rapport af 13 Juni 1915 udtalt og senere herunder Sagen som Vidne bekræftet, at Citanten til Rapporten forklarede, at det, da Møllen styrtede ned, lynede stærkt og samtidig blæste stærkt.

De ovennævnte Vidner har forklaret indbyrdes uoverensstemmende om Aarsagen til Nedstyrtningen, men da disse Forklaringer alle kun er Udtryk for Vidnernes Formodninger og Antagelser i saa Henseende, vil der ikke kunne tillæggegs dem afgørende Betydning herunder Sagen.

Efter de foreliggende Oplysninger, navnlig i Betragtning af de Forklaringer, der er afgivne af Vidnerne A. P. Pedersen og M. C. Pedersen, hvilke Forklaringer der maa tillægges særlig Betydning, idet disse to Vidner, da Katastrofen indtraadte og umiddelbart forinden, var ude i fri Luft og derfor maa antages bedre end de andre Vidner at have kunnet skønne over de da herskende Vind- og Vejrforhold, findes der ikke at være tilvejebragt et saadant Bevis for, at Skaden skyldes Lynnedslag, at Citantens Paastand vil kunne tages til Følge. De Indstævnte vil derfor være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Nr. 291. **Fyens Landmandsbank, Aktieselskab** (Fenger)

mod

Overretssagfører **Arne Hammer** (Ingen)

betreffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at vægre sig ved at indfri en Kautionsforpligtelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Januar 1917: Indstævnte Overretssagfører Arne Hammer bør for Citanterne, Fyens Landmandsbank, Aktieselskab, Odense, deres Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at en den 22 Marts 1916 af Citanterne fremlagt Gjenpart af Opsigelse af Laan til Beløb 13,000 Kroner ikke bærer Paategning om Originalens Stempling; iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sagfører Madsen ikke blot som i den indankede Dom anført var tilstede i den appellerende Banks Lokale, da Nettoprovenuet af det paagældende Laan blev udbetalt, men at Madsen paa Opfordring af Mejeribestyrer Larsen og Bankens Kasserer eftertalte Beløbet, som Larsen derefter tog til sig, hvorpaa han og Madsen sammen forlod Banken, uden at Madsen, der var bekendt med Indholdet af Fuldmagten, gjorde nogensomhelst Bemærkning om, at Udbetalingen af Laaneprovenuet ikke skulde være sket paa rette Maade. Medens Laanebeløbet herefter maa betragtes som udbetalt til Larsen og Madsen i Forening, saaledes som i Fuldmagten forudsat, blev der, som i Dommen nævnt, ved Udbetalingen kun taget skriftlig Kvittering af Larsen. Denne Fejl fra Bankens Side findes imidlertid under de ovennævnte Omstændigheder ikke at kunne give Indstævnte Føje til at vægre sig ved at betale den paa ham faldende Del af Laanet, hvorved bemærkes, at Fuldmagten ikke var skrevet af Banken, og at denne maa antages ikke at have været vidende om, at Indstævnte havde betinget sig, bl. a. at Provenuet ikke maatte bruges til Indfrielse af det i Dommen nævnte Kautionslaan.

Indstævnte, hvis subsidiære Paastand om Frifindelse for Tiden er ubeføjet, vil herefter være at dømme til at betale Banken de paastævnte Beløb, tilsammmen 5162 Kr. 15 Øre, mod hvis Størrelse ingen særlig Indsigelse er fremsat, med Renter, der efter Bankens Paastand for Højesterert vil være at tilkende fra Forligsklagens Dato, den 25 Januar 1916, og — overensstemmende med, hvad der i foregaaende Instans har været uomtvistet angaaende den i Betragtning kommende Rentefod — med 6 pCt. p. a. Sagens Omkostninger i begge Instanser findes Indstævnte at burde betale Banken skadesløst efter Laanebevisets Bestemmelse.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører Arne Hammer, bør til Appellanten, Fyens Landmandsbank, Aktieselskab, betale 5162 Kr. 15 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 5000 Kr. fra den 25de Januar 1916, til Betaling sker, og Processens Omkostninger for begge Retter skadesløst. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Laanebevis af 22 Marts 1915 har Overretssagfører Arne Hammer af København, Gaardejer H. J. Leerbæk af Fjellerup og Mejeribestyrer H. Larsen af Borreby i Forening med to andre Laantagere erkendt at være skyldig for kontant Laan under et vist nærmere angivet solidarisk Ansvar 22,000 Kr. til Fyens Landmandsbank (Aktieselskab), Odense, og den 31 s. M. blev Nettoprovenuet af Laanet 21,567 Kr. 02 Øre udbetalt i Banken mod Kvittering af fornævnte H. Larsen, tegnet paa en ved Laanets Berigtigelse sammen med Laanebeviset i Banken afleveret, af samtlige Laantagere underskreven Fuldmagt, saalydende:

»Vi underskrervne, som i Fællesskab i Fyens Landmandsbank i Odense har optaget et Laan, stort 22,000 Kr., skriver To og Tyve Tusinde Kroner, til Fordel for Sagfører M. P. Madsen, Odense, befuldmægtiger herved Mejeribestyrer H. Larsen, Borreby, til med bindende Virkning for os i Forening med Sagfører M. P. Madsen at modtage og kvittere for Beløbet, der vil være at overgive Sagfører Madsen til Opfyldelse af ham paahvilende Forpligtelser.

Efter at der paa Laanet af de 4 andre Laantagere var afdraget ialt 17,000 Kr., deraf af Leerbæk 7000 Kr. og af Larsen 5000 Kr., har Banken under denne Sag søgt Overretssagfører Arne Hammer — overfor hvem Laanet var opsagt til Afvikling den 28 Oktober 1915 — til Betaling af Restskylden 5000 Kr. med Renter heraf fra 1 Juli til 29 December 1915 med 148 Kr. 88 Øre, Renter fra sidstnævnte Dag, til Betaling sker, efter — som i Laanebeviset vedtaget — den til enhver Tid i Banken for slige Udlaan gældende Rentefod, Provision 12 Kr. 50 Øre, Opsigelsesomkostninger 77 Øre og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han subsidiært har paastaaet sig frifunden for Tiden.

Indstævnte har denuntieret lis for H. J. Leerbæk og H. Larsen, men ingen af disse har givet Møde under Sagen.

Af Sagens Oplysninger maa det antages at fremgaa, at Laanet — i Overensstemmelse med Indholdet af ovenstaaende Fuldmagt — blev optaget for at hjælpe Sagfører M. P. Madsen udover forskellige økonomiske Vanskeligheder, saaledes at han kunde fortsætte sin Forretning og derigennem eventuelt blive i Sand til at afvikle Laanet efter de i Laanebeviset fastsatte Afdragsvilkaar, at Indstævnte forinden Ordningen af Laanet havde betydet H. Larsen, at han kun gik ind paa at hjælpe Madsen paa den Betingelse, at det tilvejebragte Beløb bl. a. ikke benyttedes

til at indfri et Madsen i en anden Bank ydet Laan paa ca. 15,000 Kr., for hvilket Larsen og Leerbæk var Kautionister, men at dette Laan blev indfriet ved Hjælp af det af Citanterne ydede Laan med ca. 16,450 Kroner.

Under Henvisning hertil har Indstævnte til Støtte for sin principale Paastand om Frifindelse anbragt, at Citanterne, der dels forud var og dels gennem Fuldmagten blev bekendt med Laanets Formaal, ved i Strid med Fuldmagten — der af Indstævnte var fordret affattet, som sket, for at forhindre en Anvendelse af Beløbet som ovenommeldt — at udbetale Laanet til Larsen alene har muliggjort en saadan Anvendelse og umuliggjort den paatænkte Ordning af Madsens Forhold, samt at Citanterne og ikke Indstævnte maa bære Ansvaret for den ved Laanets Berigtigelse skete Fejl og dens Følger.

Citanterne har heroverfor gjort gældende, at Laanebeløbet er udbetalt til Larsen og Madsen i Forening, idet sidstnævnte ved Laanets Berigtigelse var til Stede i Banken sammen med Larsen og — skønt Kvittering ikke blev affordret ham, fordi man oversaa, at Fuldmagten fordrede en saadan, — ydede sin Medvirkning ved Udbetalingen under saadanne Omstændigheder, at han derved tilkendegav at være fuldt indforstaaet med Udbetalingens Rigtighed, uanset at han senere paa Bankens Opfordring nægtede at give Kvittering.

Citanterne findes imidlertid ikke ved det oplyste, derunder de af 2 af Bankens Funktionærer afgivne Vidneforklaringer, at have mod Indstævntes Benægtelse tilstrækkelig godtgjort, at Madsens Forhold under hans Tilstedeværelse i Banken ved Laanets Berigtigelse har været et saadant, at det kan ligestilles med en Tilstaaelse for Laanebeløbets Udbetaling til ham i Forening med Larsen, og da Udbetalingen herefter og under Hensyn til det iøvrigt anførte maa anses som uforbindende for Indstævnte, vil dennes principale Paastand være at tage til Følge, dog saaledes, at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Nr. 522. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Jens Evald Byrgesen (Def. Graae),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 29 December 1917: Arrestanten Jens Evald Byrgesen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Rievers og Krabbe, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler

Tiltalte Jens Evald Byrgesen til Højesteretssagførerne Hansen og Graae 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Jens Evald Byrgesen, der tiltales for Tyveri, er født den 1 Januar 1898 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 9 November 1915 efter Straffelovens § 228, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 15 Marts 1916 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., jfr. i det hele § 54 og tildels § 37, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 17 Januar 1917 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Arrestanten har derhos fra den 1 August 1917 til den 2 s. M. været anholdt ved et af Rettens Kriminalkamre som sigtet for Tyveri, men den paagældende Sag sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 27 September 1917 Kl. $2^3/_4$ Eftermiddag blev Arrestanten og den under nærværede Sag ikke tiltalte Jens Alfred Hakon Rasmussen af Politibetjent 460, Holbæk, indbragt til Station Nr. 5 som sigtede for Tyveri af en samtidig tilstedebragt Herrecykle.

Fornævnte Politibetjent Holbæk har som Vidne forklaret, at han, da han lidt før det nævnte Tidspunkt, stod paa Hjørnet af Enghavevej og Sundevedsgade, af det nedennævnte Vidne, Jernhandler Jensen, fik Meddelelse om, at to yngre Mandspersoner havde stjaalet en Herrecykle paa Lille Frydsvej og var kørt ad Enghavevej med den, at Vidnet da kom i Tanke om, at han kort forinden havde set Jens Rasmussen passere paa en Cykle, at Vidnet Jensen sagde, at den ene af de to unge Mennesker, der havde taget Cyklen, gik derovre og pegede paa Arrestanten, at Vidnet spurgte Jensen, om han havde set, hvordan den anden saa ud, at Jensen henviste til det nedennævnte Vidne, Fru Bache, med hvem Vidnet talte for at faa nærmere Besked, at Vidnet derefter antraf Arrestanten og Rasmussen udfor Matthæusgade Nr. 8, at Vidnet spurgte Rasmussen, hvor den Cykle var henne, han lige havde kørt paa, hvortil Rasmussen svarede, at han ikke havde kørt paa nogen Cykle, at Rasmussen, da Vidnet med ham og Arrestanten kom om Hjørnet fra Matthæusgade i Dannebrogsgade, paaviste den tilstedebragte Cykle, som stod paa Fortovet, idet han sagde, at det var den, han havde kørt paa, og bad om at maatte køre den tilbage derhen, hvor han havde taget den, og at Arrestanten, med hvem Vidnet ikke talte, lod overrasket, da Rasmussen paaviste Cyklen.

Fornævnte Rasmussen har under Sagens Behandling tilstaaet, at han efter Aftale med Arrestanten har stjaalet den omhandlede Cykle. Rasmussens nærmere Forklaring gaar ud paa, at han og Arrestanten, da de den nævnte Dag gik igennem Matthæusgade, bleve enige om at stjæle en Cykle for senere at faa den solgt, at de, da de kom hen i Sundevedsgade, fik Øje paa den paagældende Cykle, der stod uaflaaset op ad et Plankeværk paa Lille Frydsvej, at han derefter i Henhold til Aftalen med Arrestantens Vidende, men uden at han vil sige, at Arrestanten direkte saa det, stjal Cyklen, idet han fandt paa, inden han tog Cyklen, at gaa

hen til en Gadedør og lade, som om han kom ud derfra, at han og Arrestanten havde aftalt, at de igen skulde mødes i Matthæusgade ved Kirken, at han, der ad Sundevedsgade kørte til Matthæusgade, i Sundevedsgade passerede Arrestanten, der gik paa venstre Fortov, medens han selv kørte paa højre Side, at der ikke i Sundevedsgade blev vekslet nogen Bemærkning mellem ham og Arrestanten, at de i Henhold til Aftalen mødtes i Matthæusgade ved Valdemarsgade, at Arrestanten efter at være kørt paa Cyklen fra Matthæuskirke til Dannebrogsgade har sat Cyklen fra sig paa Hjørnet af Matthæusgade, hvilket sidste han dog ikke saa Arrestanten gøre, at han og Arrestanten atter traf hinanden i Matthæusgade lige for Westend, at de stod lidt og talte med en Bekendt, og at Politibetjenten derefter kom og anholdt dem.

Arrestanten har nægtet at være medskyldig i Tyveriet af Cyklen og at have noget Kendskab til, at Rasmussen har tilegnet sig Cyklen, som han end ikke vil have set Rasmussen i Besiddelse af. Til den ved Anholdelsen optagne Politirapport forklarede Arrestanten, at han, der siden den paagældende Dags Formiddag havde været i Følge med Rasmussen, skiltes fra denne i Hedebygade og derefter gik hen i Matthæusgade, at han efter at have opholdt sig lidt i denne Gade tilfældig traf Rasmussen, som kom gaaende, at de talte sammmen et Øjeblik og derefter blev anholdte. Efter under Sagens Behandling ved vedkommende Kriminalkammer at være bleven gjort bekendt med det væsentlige af Rasmussens ovenommeldte Tilstaaelse, hvis Rigtighed Arrestanten, for saa vidt den angaar ham, har benægtet, har Arrestanten ændret sin Forklaring derhen, at han og Rasmussen sagde Farvel til hinanden og skiltes paa Lille Frydsvej. Arrestanten har tilføjet, at han gik fra Hjørnet af Lille Frydsvej an Sundevedsgade til Matthæusgade, at han undervejs ikke saa Rasmussen, at de mødtes, dog ikke i Henhold til Aftale, men tilfældig, i Matthæusgade lige for Westend, omtrent paa Hjørnet af Saxogade, at Rasmussen, da Arrestanten mødte ham, ikke havde nogen Cykle med, og at Arrestanten ikke ved af, at Rasmussen har haft nogen Cykle i Mellemtiden.

Fru Ella Bache, født Berg, har som Vidne edelig forklaret, at hun den paagældende Dag fra et mod Lille Frydsvej vendende Vindue i sin Lejlighed i Ejendommen Sundevedsgade Nr. 17, 4de Sal, saa to unge Mandspersoner staa i Sundevedsgade udfor Nr. 17, at der i selve Sundevedsgade stod en god Cykle, at Vidnet fik det bestemte Indtryk, at Personerne stod og traf Aftale om at stjæle den, at der imidlertid kom en Inspektionsbetjent, at Personerne, der tilsyneladende blev forfjamskede, derefter gik et lille Stykke hen ad Lille Frydsvej, omtrent til Nr. 6, at der ovre paa den modsatte Side af, hvor Personerne stod, stod en Cykle opad et Plankeværk, at Personerne stod og saa sig om, idet de særlig kiggede opad Huset, at de fulgtes ad hen til Gadedøren i Ejendommen lige overfor Nr. 6, hvor de forestillede, at den ene sagde Farvel til den anden, at en af dem knappede sin Frakke og, som om han kom inde fra Huset, i den andens Paasyn gik hen og satte sig paa Cyklen samt kørte bort ad Sundevedsgade, og at Vidnet derefter henvendte sig til Vidnet, Jernhandler Jensen. Efter at Vidnet i Kriminalkammeret

havde taget Arrestanten og Rasmussen i Øjesyn, har hun genkendt sidstnævnte som identisk med den Person, der tog Cyklen og kørte bort paa den, hvorhos hun har erklæret, at hun ikke vil sige, at hun kan genkende Arrestanten som identisk med den Person, der var i Følge med Rasmussen, men at Arrestantens Størrelse, Figur og Gang passer til den omtalte Person.

Jernhandler Jens Peter Jensen har som Vidne edelig forklaret, at han af Fru Bache blev gjort opmærksom paa, at der var stjaalet en Cykle, der havde staaet opad et Plankeværk paa Lille Frydsvej, a t han saa en Mandsperson med en Cykle dreje om Hjørnet til Sundevedsgade, a t Vidnet satte sig paa sin Cykle og kørte efter samt paaviste Personen til en Politibetjent, a t Vidnet saa en anden Mandsperson gaa i Sundevedsgade og vende sig flere Gange om, og a t Vidnet fulgte efter hen i Matthæusgade, hvorhen Personen med Cyklen havde begivet sig. Vidnet, der har genkendt Arrestanten som identisk med den omforklarede Person, der gik paa Gaden, medens Vidnet ikke har kunnet genkende Rasmussesn — hvorved Vidnet har bemærket, at han kun saa den Person, der var paa Cykle, fra Ryggen — har tilføjet, at det staar for ham, som om Arrestanten, da han gik i Sundevedsgade, ikke kan undgaa at have seet Personen paa Cyklen, og a t Vidnet paa Grund af Arrestantens Maade at gaa paa og vende sig om ikke kunde andet end tro, at Arrestanten ogsaa havde med Cyklen at gøre.

Efter alt, hvad der saaledes foreligger, og naar henses til Arrestantens Fortid findes det ,idet oftnævnte Rasmussens og Vidnet, Fru Baches Forklaringer lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, ubetænkeligt mod Arrestantens Benægtelse at anse det for bevist, at Arrestanten har Medansvar for Tyveriet af den paagældende til 40 Kr. vurderede Cykle, hvis Ejer ikke har kunnet udfindes.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, Iste Stk., jfr. § 54, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Nr. 526. Højesteretssagfører Stein

mod

Johannes Peder Caspersen (Def. Levy)

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Januar 1918: Arrestanten Johannes Peder Caspersen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagfører Anker-Jensen og Prokurator Mundt, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johannes Peder Caspersen til Højesteretssagførerne Stein og Levy 40 Kr. til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Johannes Peder Caspersen, der tiltales for Tyveri, er født den 5 Januar 1890 og tidligere anset bl. a.: ved Kronborg vestre Birks Ekstrarets Dom af 23 Januar 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned, ved samme Rets Dom af 7 April 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, ved samme Rets Dom af 4 Juli 1908 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder, ved Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 3 Marts 1910 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., samt efter Analogien af Straffelovens § 251, jfr. § 46, alt sammenholdt med § 62, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 11 Januar 1913 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri samt efter dens § 268 og § 275, jfr. 270 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og senest ved nærværende Rets Dom af 12 Februar 1916 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Ved kgl. Resolution af 31 Januar 1917 blev den resterende Del af Straffetiden betingelsesvis eftergivet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at den paa Johannes Allens Metalvarefabrik, Store Kongensgade Nr. 61, ansatte Støbemester Vilh. Schlichting den 8 Oktober 1917 havde bemærket, at der fra en Kasse i et til Lager benyttet Kælderrum i Fabriken var forsvundet ca. 100 Pund Rødgods og Messing, blev det ved anstillet Undersøgelse konstateret, at der var sket Indbrud i det paagældende Kælderrum, hvis Dør havde været aflaaset med Hængelaas, idet den ene Krampe i et Overfald, der var anbragt i Døren, og som havde fastholdt Hængelaasen, var fjernet og erstattet med et Søm. Af det fra Lagerrummet fjernede Metal fandtes i en Krog i et under en Trappe i samme Kældergang beliggende Rum, hvis Dør til Stadighed var uaflaaset, en Del Genstande indpakkede i en Avis samt nogle uindpakkede Haandtag, liggende kun et lille Stykke fra hinanden saaledes, at Haandtagene var mest skjulte. Bestjaalne, der nævnte Dags Eftermiddag Klokken 4 anmeldte Tyveriet og Fundet til Politiet, lod samtidig meddele, at han, der ingen kunde mistænke som Gerningsmand til Tyveriet, vilde lade holde Vagt for det Tilfælde, at Tyven maatte indfinde sig for at hente Metallet. Samme Dags Eftermiddag Klokken 7¼ blev Arrestanten indbragt til Politistationen i Store Kongensgade efter umiddelbart forinden at være bleven paagreben af nævnte Schlichting, Bestjaalnes Værkfører, Vilhelm Grøndahl, og Repræsentant Georg Jensen, der alle havde holdt Vagt ved Kælderen, de to førstnævnte staaende

bag ved en Dør i Nærheden af den Dør, der fra Ejendommens Gaard førte ned til Kældergangen sidstnævnte staaende i et Vindue i Stueetagen.

Af Arrestantens Forklaring, der stemmer med de Forklaringer de nysnævnte tre Personer som Vidner har afgivet under Sagen, fremgaar det, at Arrestanten, efter fra Store Kongensgade uhindret at være gaaet gennem den til overnævnte Ejendom førende Port, gik over Gaarden ind i et, omtrent ligeoverfor Nedgangen til de paagældende Kælderlokaliteter beliggende Nødtørftshus, hvorfra han gik gennem den til Kældergangen førende uaflaasede Dør, gennem hvilken han kort efter ifølge hans Forklaring efter højst 4—5 Minutters Forløb vendte tilbage til Gaarden, hvor han blev paagreben og funden i Besiddelse af samtlige de ovenommeldte Metaldele, der tidligere paa Dagen var forefundne i Rummet under Trappen.

Vidnet Schlichting har forklaret, at der saavel i Kældergangen som i Rummet under Trappen var saa mørkt, at det efter Vidnets Opfattelse vilde være umuligt for en Mand, der ikke selv havde henlagt Metallet, at gaa lige hen og tage det.

Vidnet Jensen har forklaret, at Arrestanten, da han var blevet paagrebet, kastede sig ned og bad Vidnet om at have Medlidenhed med ham, da han havde Kone og 4 Børn, samt sagde, at han kun »havde gjort det«, fordi de sultede, at Vidnet derefter sagde til Arrestanten, at denne jo kunde søge Arbejde paa Fabrikken, at Arrestanten svarede, at Bestjaalne kendte ham og ikke vilde give ham Arbejde, og at han derfor havde gjort dette, at Arrestanten lidt efter kom med en anden Forklaring, nemlig at han havde truffet en Mand oppe i Gaden, hvilket Vidnet forstod saaledes, at det var i Nærheden, og at denne Mand havde sagt, at der laa noget Metal, som Arrestanten kunde gaa hen og tage.

Det er oplyst, at Arrestanten i 1915 i ca. 5 Maaneder havde Arbejde som Gaardmand i den paagældende Ejendom og i den Tid boede i Ejendommen, samt at Arrestanten i det anførte Tidsrum af og til fejede i Kældergangen.

Arrestanten, der han nægtet sig skyldig i det omhandlede Indbrudstyveri, har forklaret, at han den nævnte Dags Eftermiddag paa en af Frederiksberg Sporvogne traf en tidligere Arbejdskammerat, hvis Fornavn er Svend, men hvis Efternavn eller Bopæl Arrestanten ikke ved, og om hvem Arrestanten ikke har kunnet meddele Oplysninger, der har kunnet lede til hans Udfindelse, at Arrestanten spurgte Svend, om han ikke kunde undvære en Skilling, hvortil Svend, der vidste, at Arrestanten havde boet i den oftnævnte Ejendom, svarede, at det kunde han ikke men hvis Arrestanten vilde ulejlige sig ned i Kælderen i Ejendommmen, havde han, Svend, noget Metal eller gammelt Jern liggende der, som han ikke selv havde Tid til at hente, og som Arrestanten maatte have, hvis han vilde hente det, at Svend yderligere forklarede, at Metallet laa i en Kælder, der laa lidt tilvenstre, naar man kom ned i Kældergangen, at Arrestanten spurgte Svend, hvorfra denne havde Metallet, men ikke fik noget Svar, idet Svend i det samme sprang af Sporvognen, at Arrestanten, følgende denne Anvisning, efter at være kommet ned i Kældergangen, gik lige ned til Rummet under Trappen,

hvor han, efter at have afrevet nogle Tændstikker, hurtig fandt de Metalgenstande, han blev fundet i Besiddelse af ved Paagribelsen, beroende frit fremme paa Gulvet, dels indpakket i Papir, dels uden Indpankning.

Arrestanten, der har erkendt, at han fra den Tid, han arbejdede i Ejendommen, vidste, at Bestjaalne havde Metalvarefabrik der, men har nægtet at have vidst Besked med, hvor Bestjaalne havde Metal liggende, har yderligere forklaret, at han ikke tænkte over, hvorvidt det Metal, han tilegnede sig, tilhørte Bestjaalne, idet han nøjedes med den Besked, han havde faaet af Svend, og tænkte sig Muligheden af, at denne boede i Ejendommen og havde en Kælder, og at han vel til Vidnet Jensen har sagt, at han »havde gjort det« af Sult — hvorved han kun vil have ment, at han forstod, at han havde Skinnet imod sig —, at Jensen skulde have Medlidenhed med ham, og at han havde Kone og Børn hjemme, men at han derimod ikke til nævnte Vidne har sagt, at det var en Mand oppe i Gaden, der havde givet ham Anvisning paa Metallet, hvorimod han mener at have sagt, at Metallet var blevet ham anvist af en Mand paa en Sporvogn.

Medens der nu ikke er tilstrækkelig Føje til at paalægge Arrestanten Ansvar for det ovenommeldte Indbrudstyveri, findes det efter alt, hvad der foreligger, og naar endvidere henses til Arrestantens Fortid, der kendetegner ham som tyvagtig, ubetænkeligt at statuere, at Arrestanten ved den omforklarede Lejlighed i tyvagtig Hensigt har tilegnet sig de oftommeldte Metaldele, der havde en Værdi af 8 Kroner.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Nr. 527. Højesteretssagfører Bache

mod

Aksel Theodor Dahl og **Ove Vilhelm Olsen** (Def. Trolle),

der tiltales for Tyveri, Førstnævnte tillige for Vold mod Politiet og Overtrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Januar 1918: Arrestanterne Aksel Theodor Dahl og Ove Vilhelm Olsen bør straffes, Arrestanten Dahl med Tugthusarbejde i 3 Aar, Arrestanten Olsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage og en for begge og begge for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Damm og Zeuthen, 25 Kroner til hver, dog at Arrestanten Olsen ikke udreder udover 1/3 af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden for Tiltalte Olsens Vedkommende finde at burde forkortes til 60 Dage.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Ove Vilhelm Olsen bestemmes til 60 Dage. I Salarium for Højesteret betaler nævnte Tiltalte og Tiltalte Aksel Theodor Dahl, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bache og Trolle 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Aksel Theodor Dahl og Ove Vilhelm Olsen tiltales for Tyveri, Førstnævnte tillige for Vold mod Politiet og for Overtrædelse af Polititilhold.

Arrestanten Dahl er født den 20 Januar 1890 og tidligere ifølge Dom anset: ved nærværende Rets Dom af 14 December 1907 efter Straffelovens § 229, Nr. 4, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 14 Marts 1908 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter Straffelovens §§ 228 og 229 IV, jfr. § 37, lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 10 Februar 1911 efter Straffelovens § 229, Nr. 4, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Højesterets Dom af 26 Maj 1913 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 6 Februar 1917 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage.

Arrestanten har derhos henholdsvis i 1909 og 1917 ved to af Rettens Kriminalkamre vedtaget Bøde, hver Gang 200 Kr., for Fornærmelse mod Politiet.

Endelig har samme Arrestant fra den 7 Maj 1915 til den 29 s. M., fra den 19 September 1915 til den 26 Oktober s. A., fra den 8 Marts 1916 til den 5 April s. A., fra den 7 August 1916 til den 14 Oktober s. A., fra den 1 December 1916 til den 27 Januar 1917 og fra den 15 Juni 1917 til 17 August s. A. været arresteret ved forskellige af Rettens Kriminalkamre, som sigtet bl. a. for Tyveri, men de paagældende Sager sluttedes uden Tiltale.

Arrestanten Olsen er født den 18 Juli 1894 og ikke fundet forhen straffet ved Dom, hvorimod han i Marts 1917 ved et af Rettens Kriminalkamre under en Sag, hvorunder han var arresteret som sigtet for Tyveri, for Overtrædelse af Straffelovens § 296 vedtog en Bøde af 100 Kr., medens Sagen iøvrigt sluttedes uden Tiltale.

Sidstnævnte Arrestant har derhos fra den 9 September 1912 til den 13 s. M., fra den 1 December 1916 til den 4 s. M., og fra den 16 Juni 1917 til den 17 August s. A. været henholdsvis arresteret, anholdt og arresteret ved tre af Rettens Kriminalkamre som sigtet bl. a. for Tyveri, men de paagældende Sager sluttedes uden Tiltale.

Det skal endnu bemærkes, at begge Arrestanter gensidig var implicerede i de to for begges Vedkommende sidstnævnte Sager.

Arrestanten Dahl er ved sin egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste overbevist om at have overtraadt et ham den 17 August 1917 til Køben-

havns Politis Protokol over mistænkelige Personer i Henhold til Lov af 3 Marts 1860 § 2 under sædvanlig Straffetrusel givet Tilhold, der bl. a. gik ud paa, at han skulde melde sig til fornævnte Protokol hver Mandag for at give Oplysning om, at han ernærede sig paa lovlig Maade, og at han sammesteds skulde anmelde enhver Forandring af Bopæl inden 24 Timer efter, at den havde fundet Sted, idet han, der ved Tilholdets Meddelelse opgav at have Bopæl hos sin Svoger, Kobbersmed Eggertsen, hvis Bopæl han paa Grund af en Fejlhuskning opgav som værende Geislersgade Nr. 8 istedet for Geislersgade Nr. 6, ved sine følgende Meldinger, senest den 10 September 1917, i Strid med Sandheden opgav at have Bopæl som foranført, medens det virkelige Forhold var, at han, der i det sidste Aar ikke har boet hos nævnte Eggertsen, i Tiden fra den 17 August 1917 til sin Anholdelse under nærværende Sag den 15 September s. A. ikke har haft andet Logis end i Gæstgivergaarden »Gardergaarden« i Vestergade.

Sagens Omstændigheder er iøvrigt følgende:

Arrestanterne blev, da de Natten til den 15 September 1917 ved 2 Tiden kom gennem Walkendorffsgade, Arrestanten Olsen bærende en udstoppet Maar, der var anbragt paa et Træbrædt, anholdte af Politibetjentene Nr. 221, Raunholt, og 416, Strømmen, der begge var civilklædte.

Politibetjent Raunholt har som Vidne edelig forklaret, at Arrestanterne, efter at Vidnet og Politibetjent Strømmen havde anmodet dem om at gaa med til Politikammeret, indvilligede heri og fulgte med, at de alle fire fra Walkendorffsgade drejede tilhøjre ind paa Fortovet paa Amagertorv op mod Vimmelskaftet og Klosterstræde, idet de gik omtrent paa Geled, Politibetjent Strømmen ved Diskontobankens Mur, derefter Arrestanten Olsen, Vidnet og yderst mod Kørebanen Arrestanten Dahl, at Arrestanten Olsen — uden at Vidnet bemærkede, om der ytredes noget forinden udover, at vistnok Arrestanten Dahl sagde: »Lad dem selv bære deres Skidt« — foran Vidnet rakte Maaren til Arrestanten Dahl, der modtog den og i det samme sprang ud paa Kørebanen og hævede Maaren samt ytrede: »Kommer De et Skridt nærmere, saa slaar jeg«, at Vidnet, da han derpaa hørte Arrestanten Olsen begynde et ubetydeligt Klammeri med Politibetjent Strømmen, sprang ud paa Kørebanen for at tage fat i Arrestanten Dahl, der kun var ca. 3 Skridt fra Vidnet, at sidstnævnte Arrestant i samme Øjeblik ude paa Kørebanen med Maaren og Træbrædtet huggede løs mod Vidnets Hoved og derved, idet Vidnet dukkede Hovedet i en Dækstilling med venstre Haand foran for at afparere Slaget, dels tilføjede Vidnet, der kun havde »Sixpence« paa, en Bule i Baghovedet, dels ramte Vidnet over venstre Haand og tilføjede Vidnet den nedenommeldte Læsion, at Politibetjent Strømmen umiddelbart efter, at Vidnet havde faaet Slaget, sprang ind paa Arrestanten Dahl, at denne først nu slap Taget i Maaren, at Arrestanten Olsen for ind paa Vidnet og Politibetjent Strømmen, der begge søgte at holde paa Arrestanten Dahl, og greb fat i dem, idet han nærmest trak i Dahl og ikke slog paa nogen, med det Resultat, at Dahl, der ikke selv gjorde Modstand, rev sig løs og, efterladende sin Kasket, fulgt af Arrestanten Olsen løb ad Walkendorffsgade og Niels Hemmingsensgade i Retning mod Skindergade, samt at den der patrouillerende Politibetjent

Nr. 573, Hemmingsen, greb fat i Dahl og holdt ham fast, til Vidnet og Strømmen kom tilstede.

Vidnet har videre forklaret, at han straks følte Smerte i sin venstre Haand, men derimod først mærkede Bulen i Baghovedet, da han kom paa Politikammeret, at han ikke omtalte Bulen til Politilægen, idet den hurtig forsvandt, at han i Anledning af den ham tilføjede Skade paa Haanden var sygemeldt i 6 Dage, at han, hvis Behandling med Hensyn til Haanden var afsluttet, da han sidste Gang mødte i vedkommende Kriminalkammer, nemlig den 5 November 1917, da fremdeles havde Smerter i Haanden, naar den brugtes, ligesom Haanden var noget stiv, men at han iøvrigt kunde bruge Haanden som tidligere.

Politilægen har i en den 17 September 1917 dateret Erklæring udtalt, at Politibetjent Raunholt da havde en Svulst og Misfarvning af Mellemhaanden, at der ikke syntes at være noget Brud af Knoglerne, og at det ikke kunde antages, at Læsionen vilde faa blivende Følger.

I en den 17 Oktober 1917 dateret Erklæring fra Kommunehospitalets kirurgiske Poliklinik hedder det, at der ved Røntgenundersøgelse af Politibetjent Raunholt fandtes et Brud paa 2den Fingers Mellemhaandsben ved dennes distale Ende, og at Bruddet har medført en ret stærk Fortykkelse af dette Ben, der altid vil holde sig og sikkert nedsætte Haandens Arbejdskraft.

Det skal endnu bemærkes, at Fortykkelsen ved Politibetjent Raunholts ovenommeldte Møde i Kriminalkammeret fremtraadte i et Omfang af ca. 2½ × 1½ cm, hævet op ca. ½ cm udover det paagældende Fingerpartis sædvanlige Leje, at Træstykket, hvorpaa Maaren var fastgjort, var 33,5 cm langt, 13 cm bredt og 2,3 cm tykt, og at den samlede Vægt af Maar og Fodstykke var 1 kg 220 gr.

Politibetjent Nr. 416, Strømmen, der edelig har bekræftet sin Vidneforklaring, har angaaende de med Arrestanternes Anholdelse og Overfaldet paa Politibetjent Raunholt nærmere forbundne Omstændigheder forklaret ialt væsenlig overensstemmende med Raunholt, idet han har tilføjet, at han saa, at det Slag, som Arrestanten Dahl førte mod Raunholt med Maaren og Træstykket, ramte, at Maaren vristedes fra Dahl derved, at Vidnet umiddelbart efter, at Dahl havde slaaet Raunholt, for at hjælpe denne tog fat i Dahl, og at Dahl — der efter det Oplyste var iført almindelige Støvler — umiddelbart derefter tilføjede Vidnet et Spark paa den indvendige Side af det ene Ben, af hvilket Spark Vidnet dog ikke har haft nogen nævneværdig Skade.

Fornævnte Politibetjent Hemmingsen, — der til den ved Arrestanternes Anholdelse optagne Politirapport forklarede, at Olsen, da Dahl blev paagrebet af Vidnet, fortsatte sit Løb uden at forsøge paa at forhindre Dahls Paagribelse — har som Vidne edelig forklaret, at Dahl umiddelbart efter, at Vidnet havde stoppet ham, raabte i Retning af den undløbne Olsen, hvem Vidnet havde prøvet at holde, »Slaa ham«, hvilket kun kunde betyde, at Olsen skulde slaa paa Vidnet, for at Dahl kunde komme fri.

Typograf Andreas Bernhard Ledreborg har som Vidne edelig forklaret, at han, da han den paagældende Nat fra Nygade spadserede ned ad Vimmelskaftet, saa Arrestanterne og de to Politibetjente, at han

er sikker paa, at de nævnte Personer kun opholdt sig paa Kørebanen, om end lige ved Kantstenen af det nordre Fortov, at det første han saa, var, at den omhandlede Maar med Træstykke i Højde med et Menneskes Hoved »fløj« fra en af Personerne ned paa Fortovet, at han derpaa saa, at Arrestanten Olsen, medens Arrestanten Dahl raabte »Hjælp« og var omgivet af de to Betjente, gik i Retning fra Klosterstræde og for ind paa de tre andre Persoer, aabenbart for at befri Dahl, at han saa, at en af Arrestanterne sparkede ud efter en af Betjentene og ramte denne med sit Spark paa det ene Ben, og at Arrestanterne derefter gjorde sig fri af Betjentene.

Bundtmager Frederik Halse, der har Butik i Walkendorffsgade Nr. 3, Kælderen, og som behørig har godtgjort sin Ejendomsret til den omhandlede Maar med Træstykke, har som Vidne edelig forklaret, at Maaren, der paa Træstykket var anbragt som Skilt over Døren til hans ovennævnte Butik, med Træstykket er frakommet ham uden hans Vidende og Vilje Natten til den 15 September 1917, at det maa være ganske utvivlsomt, at Maaren er blevet fjernet derved, at Træstykket, hvorpaa den var anbragt, med et Instrument er brækket fra Trækarmen ovenover Butiksdøren, idet Maaren, hvis nogen blot havde taget fat i den med Haanden, vilde være gaaet løs fra Træstykket, der for ca. 1 Aar siden var blevet gjort meget forsvarlig fast til Karmen af en Smed, at der fra Gaden, hvor der er anbragt et ca. 1,70 Meter højt Jærnstakit, som er aflaaset om Natten, fører to Trin ned til Butiksdøren, og at Maaren, da der fra Stakit til Dør kun er en Afstand af knapt en Meter, har kunnet stjæles af en Person, der, staaende paa Gaden eller udvendig paa Stakittet, har rakt sine Arme ind til Maaren.

Det skal herved bemærkes, at Arrestanten Dahl ved Anholdelsen fandtes i Besiddelse af en stor Skruetrækker, og at det ved et efter Arrestanternes Anholdelse stedfundet Eftersyn af det Træstykke, hvorpaa Maaren var anbragt, konstateredes, at der paa Træstykkets ene Side fandtes tre Skruehuller, hvoraf Skruerne øjensynlig for nylig var udtaget, samt at der endvidere paa Kanten af Træstykket lige ved Skruehullerne fandtes et friskt Aftryk som af et ca. 1 cm bredt Instrument, hvilket Aftryk efter dets Udseende kunde hidrøre fra, at en Skruetrækker som den hos Arrestanten Dahl forefundne var brugt til at brække Træstykket fra Muren.

Arrestanterne, der begge har nægtet sig skyldige i det dem paasigtede Tyveri af Maaren med Træstykke og at have frabrækket Træstykket fra Muren, har overensstemmende forklaret, at de efter den paagældende Nat ved 2 Tiden fra Gaden i Walkendorffsgade at have optaget Maaren fortsatte Vejen indtil Hjørnet af Amagertorv, at de her mødte Politibetjent Raunholt, som de begge kendte, og Politibetjent Strømmen, af hvem de opfordredes til at følge med til Politikammeret for at gøre Rede for deres Adkomst til Maaren, at Arrestanten Olsen faa Skridt efter, inden de endnu var naaede til Klosterstræde, paa Arrestanten Dahls Anmodning rakte Maaren til denne, og at de efter Optrinet mellem dem og Politibetjentene løb deres Vej, indtil Dahl blev paagrebet.

Arrestanten Dahl forklarede oprindelig, at han og Medarrestanten fandt Maaren i Rendestenen paa venstre Haand, da de, kommende fra

Købmagergade, naaede Hjørnet af Walkendorffsgade og Niels Hemmingsensgade, men efter at være blevet gjort bekendt med Arrestanten Olsens nedenommeldte Forklaring har Arrestanten erklæret, at det er meget muligt, at Maaren er fundet som af Olsen forklaret. Dahl, der har hævdet, at Arrestanterne ikke havde faaet Tid til at tænke paa, hvad de vilde gøre med Maaren, har forklaret, at han husker, at der paa Træstykket sad et Stykke Jærn, som han afbrækkede, men at han gjorde dette med Haanden, ikke med Skruetrækkeren.

Samme Arrestant har videre forklaret, at han husker, at Arrestanterne og Politibetjentene gik i den af Politibetjent Raunholt omforklarede Orden, dog at han hævder ,at Politibetjent Strømmen, hvem Arrestanten kendte, og Arrestanten Olsen var kommet lidt foran, da Optrinet mellem Arrestanterne og Politibetjent Raunholt begyndte. Arrestanten har erkendt, at han, da Politibetjent Raunholt tog fat paa ham, forsøgte at rive sig løs, at han med Magt værgede sig mod Betjentene, efter hans Forklaring fordi Politibetjent Raunholt vilde hindre ham, der syntes, at han ikke behøvede at følge med længere, i at gaa sin Vej, at han raabte om Hjælp til Medarrestanten, og at han, da han var blevet paagrebet af Politibetjent Hemmingsen, raabte til Medarrestanten »Slaa ham« eller lignende, men han har nægtet at have slaaet Politibetjent Raunholt og at have sparket Politibetjent Strømmen paa dennes ene Ben. Arrestantens nærmere Forklaring gaar ud paa, at han bad om og fik Maaren af Medarrestanten, alene fordi han syntes, at Betjentene selv og ikke en af Arrestanterne skulde bære Maaren, naar det hed sig, at denne var stjaalet, at han modtog Maaren alene for at smide den paa Gaden, at han straks efter at have modtaget Maaren gjorde en Bevægelse med den og smed den paa Gaden, idet han sagde: »Nu kan De selv bære det her Skidt«, at Optrinet mellem Arrestanten og Politibetjent Raunholt fandt Sted paa Fortovet, og at Arrestanten tænker sig, at Raunholt kan have faaet den ham tilføjede Læsion paa Haanden ved at støde paa Muren inde paa Fortovet.

Arrestanten Olsen har forklaret, at han og Medarrestanten fandt Maaren med Træstykke midt paa Gaden kort efter, at de fra Købmagergade var traadt ind i Walkendorffsgade, omtrent udfor den store Indgang til Posthuset, der ligger først paa højre Haand i Walkendorffsgade. Arrestanten har videre forklaret, at han tog Maaren op fra Gaden, at han og Medarrestanten beholdt den nærmest for at lave Kunster med den, og at han husker, at Medarrestanten umiddelbart efter, at Arrestanten havde taget Maaren op fra Gaden, bar den i sine Hænder et kort Stykke og da frabrækkede et Stykke. Arrestanten — der har erklæret, at han, omend han ikke kendte Politibetjent Strømmen personlig, forstod, at Strømmen, som var den, der anmodede Arrestanterne om at følge med paa Politikammeret, var ansat ved Politiet — har nægtet at have slaaet eller sparket nogen af Politibetjentene eller at have set, at Arrestanten Dahl slog Politibetjent Raunholt med Maaren, hvorhos han har hævdet, at han kun tog fat i Betjentene for at befri Dahl fra dem.

Arrestanten Olsen har derhos forklaret, at Dahl umiddelbart efter at have faaet Maaren kastede denne fra sig og forsøgte at rive sig løs fra Politibetjent Raunholt, at Politibetjent Strømmen derefter slap Ar-

restanten og tog fat i Dahl, at Arrestanten ikke ved, hvorledes Slagsmaalet begyndte, at de to Politibetjente og Dahl befandt sig paa Kørebanen tæt ved Rendestenen, da Arrestanten paa Dahls Raab om Hjælp vendte om og for ind paa Betjentene for at befri Dahl, at Arrestanten og Dahl, da denne kom løs, begge løb ad Niels Hemmingsensgade, hvor Dahl blev paagrebet af Politibetjent Hemmingsen, medens Arrestanten løb videre, og at Arrestanten ikke har hørt Dahl raabe: »Slaa ham«, da Politibetjent Hemmingsen havde paagrebet Dahl.

Efter alt hvad der saaledes foreligger oplyst og naar for Arrestantens*) Vedkommende endvidere henses til hans Fortid, der kendetegner ham som tyvagtig, findes det ubetænkeligt mod Arrestanternes Benægtelse at statuere, at Arrestanterne i Forening har stjaalet den oftnævnte Maar med Træstykket, der er vurderet til 8 Kr., fra det Sted, hvor den var anbragt, over Indgangsdøren til Bestjaalnes Forretning, ved, at en af Arrestanterne eller begge disse i Forening, antagelig ved Hjælp af den fornævnte Skruetrækker, har frabrudt Træstykket fra Dørkarmen, samt mod Arrestanten Dahls Benægtelse at anse det for bevist, at denne Arrestant paa den af Politibetjentene Raunholt og Strømmen omforklarede Maade har tilføjet Politibetjent Raunholt den af ham overgaaede Overlast og tildelt Politibetjent Strømmen det af ham omforklarede Spark paa det ene Ben.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse: Arrestanten Dahl efter Straffelovens §§ 100 og 203 og i Medfør af Straffelovens § 246 I efter dens § 231 I samt efter Lov af 3 Marts 1860 § 1, Arrestanten Olsen efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne og for Arrestanten Dahls Vedkommende under et, Arrestanten Dahl med Tugthusarbejde i 3 Aar, Arrestanten Olsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Nr. 534. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Karl Nielsen (Def. Levy),

der tiltales for Tyveri.

Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 4 December 1917: Arrestanten Carl Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Buch, 30 Kr. og til Defensor, Sagfører Buus, 20 Kr. De under Sagen omhandlede 4 Uldtæper vil være at udlevere til Kolding Fattigvæsen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 14 Januar 1918: Arrestanten Karl Nielsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrets-

*) d. v. s. Arrestanten Dahls.

dommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Det bemærkes, at det er samtlige Marskandisere i Horsens og ikke samtlige Marskandisere i Kolding, der har forklaret som i den indankede Dom anført. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karl Nielsen til Højesteretssagførerne Møldrup og Levy 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Kolding Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Karl Nielsen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 25 December 1873, har — foruden at han under Aftjeningen af sin Værnepligt har været straffet for forskellige disciplinære Forseelser og derhos nogle Gange vedtaget Bøder til vedkommende Politikasse for Gadeuorden — tidligere været straffet ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 10 Juni 1899 efter Straffelovens § 270, jfr. § 271, med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 1 August s. A. efter Straffelovens § 229, Nr. 4, jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Holbæk Købstads Politirets Dom af 3 August 1900 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 26 Februar 1901 efter Straffelovens §§ 228 og 229, Nr. 4, samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 13 Januar 1904 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, tildels sammenholdt med § 46, samt efter Straffelovens § 185 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Randers Købstads Politirets Dom af 1 Marts 1905 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage, ved samme Jurisdiktions Ekstrarets Dom af 12 Maj 1905 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 15 Juni 1906 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage, ved Københavns Amts nordre Birks Politirets Dom af 3 December 1907 efter samme Lovbestemmelse, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 8, samt efter Sølovens § 298, 1ste Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 24 Februar 1908 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri og efter Lov 3 Marts

1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 25 November 1911 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 §§ 8 og 11, med Tvangsarbejde i 6 Maaneder, ved Middelsom-Sønderlyng Herreders Ekstrarets Dom af 22 Juni 1912 efter Straffelovens § 232, 1ste og 2det Led, for 5te Gang begaaet Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Middelfart Købstads Ekstrarets Dom af 2 Februar 1914 efter Straffelovens § 232, 2det Led, jfr. § 46, og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med samme Art Strafarbejde i 1 Aar og senest ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 24 Juni 1915 efter Straffelovens § 232, 1ste og 2det Led, med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Efter at Arrestanten efter Udstaaelsen af sidstanførte Straf var løsladt fra Straffeanstalten den 29 Juni 1917, opholdt han sig først nogen Tid i Horsens og Omegn, hvorefter han i Begyndelsen af Oktober Maaned s. A. rejste til Kolding, hvor han den 6 s. M. meldte sig som subsistensløs til Optagelse paa den derværende Forsørgelsesanstalt. Den 10 November s. A. forlod han om Aftenen ved Syvtiden med Økonomens Tilladelse Anstalten og pantsatte samme Aften hos Pantelaanerske Helga Jensen i Kolding 2 Uldtæpper for 5 Kr., idet han opgav at være Sømand J. Pedersen fra Bramdrupdam, og at Tæpperne var hans Køjeklæder. Senere samme Aften lod han en ham ubekendt Mandsperson, Adolf Frandsen, som han traf paa Gaden, mod en Godtgørelse af 1 Krone for hans Ulejlighed, sælge 2 andre Uldtæpper for 4 Kr. til Marskandiser Mortensen, til hvis Hustru Frandsen opgav, at han havde købt dem af en Mand fra Landet.

Mortensen, der havde fattet Mistanke om, at Tæpperne mulig kunde være stjaalne, foranledigede Arrestanten anholdt. Under den derefter indledede Undersøgelse har Arrestanten forklaret, at han havde købt de 4 Tæpper hos en Marskandiser i Horsens, og at han havde haft dem gemt paa Loftet i Forsørgelsesanstalten. Som Grund til, at han ved Pantsættelsen havde opgivet falsk Navn, og at han havde ladet en anden besørge Afhændelsen af de 2 Tæpper, har han angivet, dels at han frygtede for, at der, dersom han for Pantelaanersken opgav, at han var paa Fattiggaarden, skulde blive anstallet Undersøgelse om, hvorvidt Tæpperne lignede dem, der benyttedes paa Anstalten, skulde blive mistænkt for at have stjaalet dem.

Økonom Jens Rasmussen paa Forsørgelsesanstalten i Kolding har, efter at Tæpperne var foreviste ham, edelig forklaret, at han ikke er i Tvivl om, at de er Anstalten tilhørende, idet der ved Eftersyn paa Anstalten savnedes 3 Tæpper ganske som de heromhandlede, medens der for Øjeblikket ikke kunde opgives, hvorfra det fjerde hidrørte. Han har endvidere forklaret, at Arrestanten, der gjorde Tjeneste ved Rengøring paa Sove- og Samlingsstuerne, har haft god Lejlighed til at sætte sig i Besiddelse af Tæpperne, hvoraf det ene hørte til hans egen Seng. Vidnet har tilføjet, at Arrestanten ca. 14 Dage efter, at han var kommet paa Anstalten, havde forespurgt, om han kunde faa nogle Tæpper til Køjetøj, hvis han kunde faa Hyre, hvortil Vidnet havde svaret, at han skulde tale med Udvalget derom. Ved sin Ankomst til Anstalten var Arrestanten ganske uden Bagage.

Afdelingschef ved Crome & Goldschmidts Fabrikkers Udsalg i Kolding Niels Gregers Hansen har som Vidne under Eds Tilbud forklaret, at Tæpperne, som er foreviste ham, er fabrikerede af det Firma, som han repræsenterer, og at de er af den Slags Tæpper, som af hans Forretning er leverede til Fattiggaarden i Kolding.

Samtlige Marskandisere i Kolding har, efter at have taget et af Uldtæpperne i Øjesyn, erklæret, at de ikke har haft saadanne Tæpper til Salg i deres Forretning, og at de følgelig ikke har solgt noget saadant til Arrestanten.

Tæpperne er under Sagen vurderede til 6 Kr. pr. Stk.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt.

Naar henses til de ovenanførte Forklaringer i Forbindelse med, at Arrestanten ikke har kunnet opgive, hos hvilken Marskandiser i Horsens, han har købt Tæpperne, eller hvor denne boede, og at han ikke kan opgive nogen, der har set ham i Besiddelse af Tæpperne før hans Optagelse paa Forsørgelsesanstalten, samt hans Fremgangsmaade ved Afhændelsen af dem, findes det ikke betænkeligt at statuere, at Arrestanten har gjort sig skyldig i Tyveri af de oftommeldte Tæpper.

For sit ovenanførte Forhold vil Arrestanten være at anse for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 232, 1ste Led, med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Arrestanten vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kroner til hver.

Nr. 532. Højesteretssagfører Levy

mod

Niels Kristian Kornelius Mikkelsen (Def. Møldrup),

der tiltales for Forsøg paa Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 Januar 1918: Arrestanten Niels Kristian Kornelius Mikkelsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Thomsen og Bang, 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler

Tiltalte Niels Kristian Kornelius Mikkelsen til Højesteretssagførerne Levy og Møldrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Niels Kristian Kornelius Mikkelsen, der tiltales for Forsøg paa Tyveri, er født den 17 December 1894 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 20 Marts 1915 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 29 Februar 1916 efter Straffelovens § 170 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og ved den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 7 Maj 1917 efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 1ste Stykke, 1ste Punktum, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten til den 28 September 1917 ca. Kl. 12¼ blev Arrestanten efter at være blevet anholdt under de nedenfor ommeldte Omstændigheder indbragt til Politistation Nr. 3 i Store Kongensgade af Inspektionsbetjent Nr. 110, Ørslev, og Politibetjent 420, Lauth.

Disse har som Vidner edelig forklaret, at de, da de ved nævnte Tid passerede Ejendommen Store Kongensgade Nr. 108, hørte en Rude klirre paa den modsatte Side af Gaden, at de straks begav sig over i den Retning, hvorfra de havde hørt Lyden, og udfor Nr. 95 i samme Gade, der er beliggende paa Hjørnet af St. Paulsgade, at Vidnet Lauth paagreb Arrestanten, der efter Lauths Forklaring stod bag den ene Halvdør af den uaflaasede Gadedør til sidstnævnte Ejendom i et Hjørne af den uoplyste Trappegang, at der ikke gik mere end 1½ å 2 Minutter fra de hørte Ruden klirre og indtil Arrestanten blev anholdt, at de nedennævnte Vidner, Vægter Jørgensen og Tjenestepige Anna Jørgensen stod Vagt udenfor Gadedøren, medens Vidnerne bragte Arrestanten til Politistationen, at det ved en i Ejendommen anstillet Undersøgelse viste sig, at et mod Gaarden vendende Vindue, der hørte til et i Kælderetagen værende Beværtningslokale, stod aabent, at den øverste Rude i Vinduet, der ikke kunde lukkes helt til foroven, var sprængt, at der i Gaarden nedenfor Vinduet og tæt ved dette laa en Del Vinduesglas, der saa ud til at hidrøre fra den ituslaaede Rude, at den nederste indvendige Krampe paa Vinduet, der efter det Oplyste omtrent var iturustet, var itubrudt, og at Vidnerne straks i Forening med de nævnte Vidner Jørgensen nøje undersøgte Gaard, Kælder, Loft og Trappegang uden at finde nogen fremmed Person.

Vidnet Lauth har tilføjet, at han fra det Øjeblik, han hørte Ruden klirre, til Arrestanten blev paagrebet, holdt Øje med Gadestrækningen fra St. Paulsgade til Olfert Fischersgade, at ingen i det paagældende Tidsrum kom ud af Gadedøren til Nr. 95, og at Arrestanten, da Vidnet med sin Lommelygte kastede Lys ind i Indgangen til Ejendommen

Store Kongensgade Nr. 95, stod stille i Hjørnet af Trappegangen, saa at Vidnet fik det Indtryk, at Arrestanten søgte at skjule sig.

Vægter Sivert August Jørgensen har som Vidne edelig forklaret, at han kort før Arrestantens Anholdelse opholdt sig med Vidnet Anna Jørgensen paa Fortovet i Store Kongensgade ud for Nr. 89, at han da saa de ovennævnte Vidner Ørslev og Lauth fra Gadesiden med de lige Numre gaa over til Hjørnet af Olfert Fischersgade og stirre efter et eller andet, at han derpaa saa sidstnævnte Vidne gaa i Retning af Hjørnet af St. Paulsgade og standse udfor Nr. 95, hvis Dør, som Vidnet endnu ikke havde naaet at aflaase, stod aaben, at Vidnet saa Lauth hente Arrestanten ud fra Trappegangen i Nr. 95 og med ham gaa over til Station Nr. 3, at Vidnet og Anna Jørgensen, endnu inden Arrestanten var bragt paa Stationen, havde begivet sig hen til Nr. 95, hvor de af Ørslev blev anmodede om at passe paa, om der kom nogle Personer ud, medens Arrestanten blev afleveret paa Politistationen, at Vidnet og Anna gjorde dette, idet de begge blev staaende udenfor Gadedøren i de Par Minutter, der for Betjentene medgik til at faa Arrestanten afleveret paa Politistationen, at de ikke saa nogen Person komme ud fra Nr. 95, og at Gaard og Lokaliteter derefter blev undersøgte saa nøje som muligt af Betjentene, Vidnet og Anna Jørgensen, uden at der fandtes Spor af andre Personer.

Anna Jørgensen, der ved den anførte Tid tjente i Beværtningen i Store Kongensgade Nr. 95, har som Vidne edelig afgivet en Forklaring, der i alt væsenlig er overensstemmende med det af Vægter Jørgensen forklarede.

Samtlige de nævnte fire Vidner har derhos med Henhold til Arrestantens nedenommeldte Forklaring, ligeledes under Ed, forklaret, at de maa gaa ud fra, at Arrestanten umulig har kunnet undgaa at høre Ruden klirre, at det den paagældende Aften var meget mørkt, og at det forekommer dem, at det maa have været vanskeligt for en fremmed Person i det Mørke, hvori Gaarden laa, at finde Pissoirrummet. Endelig har Vidnerne paa samme Maade forklaret, Ørslev og Lauth, at det, da Arrestanten blev anholdt, hverken kunde ses eller høres paa ham, at han var beruset, Sivert Jørgensen og Anna Jørgensen, at de vel ikke hørte Arrestanten tale, men at der i hans Gang intet var, der tydede paa, at han var beruset.

Opvarter August Freded Otto Hansen Robenhagen har som Vidne forklaret, at han, da han Natten til den 28 September 1917 ved Midnatstid i Følge med det nedennævnte Vidne, Frøken Edith Johansen, gik ad Store Kongensgade og omtrent havde naaet Station 3 paa østre Fortov, ovre fra den anden Side af Gaden hørte Lyden af en Rude, som faldt ned, at de begge standsede og saa over mod den paagældende Ejendom, der var Hjørneejendommen Nr. 95, hvorfra Lyden kom, at Vidnet kort efter saa to Betjente komme med Blændlygte og undersøge Ejendommene paa den anden Side af Gaden, at Betjentene efter at have været nede ved Olfert Fischersgade vendte tilbage og nu inde paa Trappegangen antraf Arrestanten, som blev anholdt, at Vidnet og Frøken Johansen, medens Arrestanten blev bragt over paa Station 3, ventede paa

Gaden, at Betjentene lidt efter kom tilbage og anstillede Undersøgelse i Nr. 85, at Vidnet ikke observerede, at Arrestanten var beruset, at det maa være udelukket, at Arrestanten ikke har hørt Lyden af den faldende Rude, at der fra det Øjeblik, da der hørtes Lyd af Ruden, indtil Arrestanten blev anholdt, ikke er kommet nogen Person ud fra Nr. 95, at Vidnet selv med Betjentene var inde i den paagældende Ejendoms Gaard og saa den ituslaaede Rude, samt at der ingen Person var at finde i Ejendommen.

Frøken Edith Helene Mathilde Sylvia Johansen har som Vidne forklaret i det væsentlige overensstemmende med Vidnet Robenhagen.

Arrestanten har nægtet sig skyldig i noget ulovligt og at have ituslaaet den ommeldte Rude. Han har forklaret, at han efter den paagældende Aften at have sviret paa to Beværtninger i Sølvgade, »Rosenborg« og »Grenaa«, saa at han var bleven noget beruset, var paa Vej til St. Paulsgade Nr. 20, hvor han boede hos Moderen, at han, der ikke tidligere havde været i Ejendommen, St. Kongensgade Nr. 95, navnlig ikke i Beværtningen eller i Gaarden, ad Gadedøren, der efter hans Forklaring var uaflaaset, hvilket efter det oplyste maa antages at være rigtigt, gik ind i Gaarden for at lade sit Vand, at han ikke husker, om han afrev Tændstikker, eller hvorledes han bar sig ad med at finde Pissoirrummet, hvor han besørgede Vandladningen, at han derefter gik paa Trappegangen, hvor han stod bag Gadedøren og undersøgte sine Lommer for at finde en Cigaret, da Betjentene, for hvem han ikke gemte sig, kom, at han, hvis Hørelse intet fejler, ikke har hørt nogen Rude klirre, da han var i Gaarden, samt at han ikke saa nogen, da han passerede Gennemgangen og Gaarden, hvorved han har bemærket, at der var saa mørkt i Gaarden, at der godt kan have været en anden Person, uden at han har set denne. Arrestanten har tilføjet, at det maa skyldes den Omstændighed, at han var noget beruset, at han, skønt han var inde i Gaarden, ikke hørte Lyden af Ruden, som faldt.

Det skal endnu bemærkes, at Arrestanten har afgivet vaklende Forklaringer med Hensyn til sin Færden den paagældende Aften med en af ham omforklaret Person ved Navn Christian Larsen, der ikke har kunnet udfindes paa Grundlag af de af Arrestanten givne Oplysninger, med hvem Arrestantet vil have været i Selskab, indtil de, kort før Arrestanten blev anholdt, tog Afsked med hinanden paa Hjørnet af Fredericiagade og Store Kongensgade, samt at Opvarter Holger Byssing, der om Aftenen den 27 September 1917 serverede i Beværtningen »Rosenborg«, Sølvgade Nr. 18, og om hvem Arrestanten har erklæret, at han er den Opvarter, der den paagældende Aften serverede for Arrestanten i »Rosenborg«, har forklaret, at han med Sikkerhed mindes, at Arrestanten, hvem han kender fra tidligere Tid, ikke den paagældende Aften havde været Gæst i »Rosenborg«.

Efter alt, hvad der saaledes foreligger oplyst, og naar endvidere henses til, at Arrestanten tidligere har været straffet for Tyveri, og at Arrestanten under sin den 29 Februar 1916 paadømte Sag dømtes imod sin Benægteelse, findes det ubetænkeligt mod Arrestantens Benægtelse at anse det for bevist, at Arrestanten, der maa antages ved den paa-

gældende Lejlighed i alt Fald ikke i nogen nævneværdig Grad at have været paavirket af Spiritus, har ituslaaet den ommeldte Rude, i den Hensigt at stige ind gennem Vinduet for at begaa Tyveri i den paagældende Beværtning og er bleven forstyrret i sit Forehavende ved Betjentenes Tilstedekomst.

Som Følge af det anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Hermed sluttede Højesteretsaaret 1917.

Rettelser:

Side 5, Linie 9 f. o. »Tilbagebegæring«, læs »Tiltalebegæring«.
Side 6, Linie 5 f. o. »1 Aar, i Medfør af Straffelovens §§ 229, 4de Stk., og 228 for«, læs »1 Aar i Medfør af Straffelovens §§ 229, 4de Stk., og 228, for«.
Side 132, Linie 1 f. o., skal efter »Aar« tilføjes »maa«.
Side 348, Linie 6 f. o., »ordinære Rets« skal være »Politirets«.
Side 365, Linie 7 f. n., »I. Kondrup« skal være »Harboe«. Linie 5 f. n., »Bache efter Ordre« skal være »Ingen«.
Side 369, Linie 1 f. o., »Onsdag den 27 Juni« skal være »Fredag den 29 Juni«.
Side 655, Linie 4 f. o. efter Reykjavik tilføjes (Steglich-Petersen). Linie 5 f. o. (Steglich-Petersen) læs (Levy).
Side 661, Linie 6 f. o. efter »Vegne« indskydes (den kst. Kammeradvokat).
Side 722, Linie 12 f. n. staar November, skal være December.
Side 785, Linie 14 f. o. staar finder, skal være findes.
Side 841, Linie 13 f. n. efter »Søn« tilføjes (Asmussen).
Side 841, Linie 15 f. n. efter »Olsen« tilføjes (Henriques).
Side 858, Linie 12 f. o. »fra« læs »for«.

Færdig fra Trykkeriet den 6 Marts 1918.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.